

کتابشناسی حج و زیارت

معرفی کتاب‌های منتشره در ایران

(۱۳۵۸-۱۳۸۸)

اباذر نصر اصفهانی

بسم الله الرحمن الرحیم

کتابشناسی حج و زیارت

نویسنده:

اباذر نصراصفهانی

ناشر چاپی:

مشعر

ناشر دیجیتالی:

مرکز تحقیقات رایانه‌ای قائمیه اصفهان

فهرست

فهرست ----- ۵
کتابشناسی حج و زیارت ----- ۹
مشخصات کتاب ----- ۹
پیشگفتار ----- ۹
علائم و نمادها ----- ۱۹
بخش نخست تاریخ و جغرافیا ----- ۲۱
فصل اول: تحولات تاریخی ----- ۲۱
فصل دوم: سیره نبوی (ص) و ائمه (ع) ----- ۳۲
فصل سوم: تاریخ محلی ----- ۳۹
الف: بررسی های عمومی ----- ۳۹
ب: مناطق زیارتی خاص ----- ۴۵
۱- مکه و مدینه ----- ۴۵
اشاره ----- ۴۵
حوادث ویژه ----- ۱۰۳
(حج خونین، تخریب بقیع و ...) ----- ۱۰۳
۲- عتبات عراق ----- ۱۱۶
۳- عتبات شامات ----- ۱۴۵
۴- مشهد مقدس ----- ۱۵۶
بخش دوم سفرنامه و خاطره نگاری ----- ۱۵۷
فصل اول: گزارش عمومی ----- ۱۵۷
فصل دوم: گزارش زیارتگاه های خاص ----- ۱۷۱
مکه و مدینه ----- ۱۷۱
عتبات عالیات ----- ۲۸۲
عتبات شامات ----- ۳۰۳

مشهد مقدس ---- ۳۰۸

بخش سوم: حج از نگاه عرفان، اخلاق و کلام ---- ۳۰۸

اشاره ---- ۳۰۸

فصل اول: فلسفه و اسرار حج ---- ۳۱۰

فصل دوم: آداب حج ---- ۳۷۹

بخش چهارم قرآن و حدیث ---- ۴۳۹

اشاره ---- ۴۳۹

فصل اول: بررسی های عمومی ---- ۴۳۹

فصل دوم: حج از منظر قرآن ---- ۴۴۹

فصل سوم: حج از منظر روایات ---- ۴۶۰

بخش پنجم ادبیات و هنر ---- ۴۷۰

اشاره ---- ۴۷۰

فصل اول: شعر و نثر منظوم ---- ۴۷۱

فصل دوم: داستان و نمایشنامه ---- ۴۹۴

فصل سوم: ادبیات کودک و نوجوان ---- ۵۰۰

فصل چهارم: گزارش آثار هنری ---- ۵۱۱

فصل پنجم: متون زبان آموزی ---- ۵۱۴

بخش ششم فقه و حقوق ---- ۵۱۹

فصل اول: فقه استدلالی ---- ۵۱۹

فصل دوم: مناسک و احکام زیارت ---- ۵۴۱

فصل سوم: بررسی های مقارن و تطبیقی بین مذاهب ---- ۶۳۸

بخش هفتم علوم اجتماعی (اقتصاد، علوم سیاسی، روان شناسی، آمار) ---- ۶۴۶

فصل اول: بررسی های عمومی ---- ۶۴۶

فصل دوم: بررسی های تخصصی ---- ۶۴۹

جنبه اجتماعی ---- ۶۴۹

جنبه سیاسی ---- ۶۵۲

جنبه اقتصادی ---------- ۶۶۶
جنبه روان شناسی ---------- ۶۶۶
بخش هشتم بهداشت و درمان ---------- ۶۶۷
بخش نهم مدیریت حج و حجاج ---------- ۶۷۳
فصل اول: مدیریت و برنامه ریزی (شرح وظایف، تدارکات و ...) ---------- ۶۷۳
فصل دوم: اسناد گزارشی ---------- ۶۸۵
بخش دهم تشرف و نیایش ---------- ۶۹۷
اشاره ---------- ۶۹۷
فصل اول: فلسفه و هدف ---------- ۶۹۸
فصل دوم: فضیلت ها ---------- ۷۰۸
فصل سوم: آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی ---------- ۷۳۳
الف- آداب عمومی ---------- ۷۳۳
ب- آداب تشرف به اماکن خاص ---------- ۷۵۳
عتبات عالیات ---------- ۷۵۳
عتبات شامات ---------- ۷۷۵
آستان قدس رضوی ---------- ۷۷۷
فصل چهارم: شبهه شناسی؛ ردیه و دفاعیه ها ---------- ۷۸۵
فصل پنجم: زیارت نامه ها: متن، بررسی و شرح ها ---------- ۸۴۸
الف- بررسی های عمومی ---------- ۸۴۸
ب- بررسی موردی ---------- ۸۴۸
«زیارت نامه عاشورا» ---------- ۸۴۸
«زیارت جامعه کبیره» ---------- ۸۹۲
«زیارت آل یاسین» ---------- ۹۲۶
«زیارت اربعین» ---------- ۹۳۱
«زیارت ناحیه مقدسه» ---------- ۹۳۳
«زیارت امین الله» ---------- ۹۳۷

«زیارت وارث» ---------- ۹۴۰

«زیارت غدیریه» ---------- ۹۴۲

«دیگر زیارت نامه ها» ---------- ۹۴۵

فصل ششم: دعای عرفه؛ متن و بررسی ها ---------- ۹۵۱

بخش یازدهم کلیات: مرجع شناسی ---------- ۹۵۹

فصل اول: مأخذشناسی ---------- ۹۵۹

فصل دوم: دانشنامه و فرهنگنامه ---------- ۹۶۲

فصل سوم: مجموعه ها ---------- ۹۶۸

فصل چهارم: خطابه ها و پیام ها ---------- ۹۸۷

فصل پنجم: شخصیت شناسی ---------- ۱۰۰۰

فصل ششم: سندشناسی مدارک و منابع ---------- ۱۰۰۳

فصل هفتم: درسنامه ها: متون آموزشی ---------- ۱۰۰۸

فهرست عناوین ---------- ۱۰۱۴

فهرست پدیدآورندگان ---------- ۱۲۰۴

فروست ها ---------- ۱۳۰۹

درباره مرکز ---------- ۱۳۲۲

کتابشناسی حج و زیارت

مشخصات کتاب

سرشناسه : نصر اصفهانی، اباذر، ۱۳۵۸ -

عنوان و نام پدیدآور : کتاب شناسی حج و زیارت/ اباذر نصراصفهانی.

مشخصات نشر : تهران: نشر مشعر، ۱۳۸۹.

مشخصات ظاهری : ۱۰۱۹ ص.

شابک : ۱۶۰۰۰۰ ریال : ۹۷۸-۹۶۴-۵۴۰-۲۸۳-۷

وضعیت فهرست نویسی : فیپا

موضوع : حج -- کتاب شناسی

رده بندی کنگره : Z۷۸۳۵ /الف۵ ن۶۳ ۱۳۸۹

رده بندی دیویی : ۰۱۶/۲۹۷۳۵۷

شماره کتابشناسی ملی : ۲۲۰۱۴۹۱

ص: ۱

پیشگفتار

از جمله شاخص های توسعه یافتگی جوامع، رشد دانش اطلاع رسانی و خدمات مرجع در میان پژوهشگران آن جامعه است. خدمات مرجع دامنه وسیعی از قبیل دائرهالمعارف، دانشنامه، کتابشناسی، نسخه شناسی، فرهنگنامه، راهنما و اطلس دارد. مأخذشناسی به عنوان یکی از مناسبترین مراجع در گردآوری، تنظیم و اشاعه منابع مکتوب در حوزه موضوعی خاص، جایگاه و ارزش ویژهای در عرضه ی خدمات علمی دارد. در اهمیت کتابشناسی، همین بس که بدون وجود آن هیچ تحقیق و پژوهشی به طور کامل به سامان نمیرسد چرا که کتابشناسی، اطلاعات لازم جهت پیشبرد یک پژوهش را در اختیار محقق قرار میدهد. وجود کتابشناسی در هر موضوعی، از هدر رفتن وقت پژوهشگران آن رشته در جستجوی منابع جلوگیری میکند. همچنین نمایی از وضعیت علمی آن موضوع را نشان میدهد.

حج و زیارت به عنوان دو وظیفه اصلی سازمان حج و زیارت در ایران، دامنه ی عریض و طویل و جنبه های بسیار دارد؛ این موضوع با همه پهناوری آن، موضوع این مأخذشناسی است. از طرفی حج و زیارت، بخشی از زندگی هر فرد مسلمان است و

مسـلمانان برای این اعمـال برنامه ریزی نموده، هزینه هایی مصـرف کرده و بالاخره زمانهایی را به آنها اختصاص میدهنـد. البته تأثیر حج و زیارت در اقتصاد جامعه و فرهنگ دینی هم قابل توجه است. به دلیل همین نکات است.

که پژوهشگران از اقشار و تخصصهای مختلف به ابعاد حج و زیارت پرداخته اند و هرساله صدها کتاب و مقاله در این زمینه عرضه میشود و در اینجا هم مثل دیگر بخشهای جامعه اگر پژوهشگران و نخبگان به خوبی به وظایف خود عمل کنند، جامعه هدایت خواهد شد. اما با نگاهی به آثار عرضه شده در این زمینه معلوم میشود که مشکلات و نواقصی هست؛ ابتکار، و از دیگر سو، پرداختن به دغدغه ها و معضلات کمتر به چشم میخورد.

یک علتِ مشکلات در عرصه ی حج و زیارت، فقدان اطلاع رسانی مناسب است. این کمبود، مؤلفان را به سوی تألیف کارهای تکراری و بدون توجه به واقعیتها و مشکلات سوق میدهد. حال در صورت فعال شدن سامانه های اطلاع رسانی، وضعیت پژوهش در این عرصه سامان میپذیرد و به تبع آن جامعه هدایت و توجیه خواهد شد و میلیونها دلاری که در سراسر جهان هزینه میشود و زمانهای زیادی که مصروف میگردد، تأثیر بسیار زیادتر و ماندگارتری بر جای خواهد گذاشت. همانگونه که قرآن مجید فرموده در حج منافع زیادی هست که باید صید شود و مسلمانان با بهره گیری از این فرصت ها به سازندگی خود و جامعه، بهبود اخلاقیات و توسعه اجتماعی همت گمارند.

بنابراین هدف این پژوهش اطلاع رسانی در عرصهی آثار منتشره پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران تاکنون است، تا از این طریق، حج پژوهی و زیارت پژوهی در مسیر صحیح قرار گیرد و با این تصحیح، جامعه هم در مسیر صحیح قرار گیرد. به ویژه مدیریت حج و زیارت با بهره گیری از همین اطلاعات میتواند برنامه ریزی داشته باشد یا خط مشی خود را اصلاح نماید.

پیشینه: حج و زیارتِ خانه خدا و مزارات بزرگان اسلام و تشیع از قرون نخستین اسلامی توجه مسلمانان را جلب کرد و دانشمندان از همان روزگار از منظرهای مختلف به ابعاد این دو پدیده پرداخته اند. ابندیم در کتاب مشهورش از نویسندهای به نام اباعبدالله محمدبن الحسن (درگذشت ۱۸۹ ق، مقیم کوفه و درگذشت در ری) یاد کرده که کتابی به نام الحج و کتاب دیگری در نقد

دانشـمندان و فرهنگ شـهر مـدینه به نام الردّ علی اهل المدینه نگاشت. همو از محمدبن ادریس (درگذشت ۲۰۴ ق، در مصر) یاد کرده که کتابی به نام کتاب الحـج نوشت. نیز از ابن محمدبن عبدالله الفقیه مشـهور به بُندار از فقهای متقدم امامیه یاد کرده که کتابی در زمینه حج عمره به نام کتاب العمره نگاشت. (۱)

در فرهنگ شیعه اهتمام فراوان به حج شده است. نخستین آثاری که دانشمندان امامیه در این باره نوشتند عبارت اند از:

- کتاب الحج از ابان بن عبدالملک الثقفی از اصحاب امام صادق (ع) (مذکور در الرجال نجاشی)

- کتاب الحج از ابی منصورالزیادی (مذکور در المعالم ابن شهرآشوب)

- کتاب الحج از احمدبن القمی (درگذشت ۳۵۰ ق، مذکور در الرجال نجاشی)

- کتاب الحج از جعفربن محمدبن قولویه القمی (درگذشت ۳۶۸ ق، مذکور در الرجال نجاشی)

آقابزرگ تهرانی، چهل اثر از شیعیان متقدم از قرون نخستین اسلامی را شناسایی و معرفی کرده است. (۲)

البته اینهـا فقـط آثـار بـا عنوان کتـاب الحـج است و شـیعیان آثـار دیگری بـا عنوان عمره یـا مکه نوشـته و عرضه کردهانـد و با احتساب آنها، آمار کتابها و رساله هایی که مسلمانان در هر سده عرضه کردهاند، افزایش چشمگیر مییابد.

به دلیل کثرت و زیادی آثار درباره حج، مکه، مدینه و امثال این کلیدواژه ها، کسانی در صدد گردآوری اطلاعات این آثار و تنظیم آنها برآمده اند. از اینرو چند کتابشناسی درباره حج و زیارت تولید و عرضه شده است.

در ایران حداقل سه اثر در قالب کتابشناسی دربارهی حج و زیارت تاکنون

۱- الفهرست، ص ۲۴۵، ۲۵۰، ۲۷۹.

۲- الذریعه، ج ۶، ص ۲۴۹- ۲۵۴.

شناسایی شده است. مشخصات آنها عبارت اند از:

- کتابنامه حج، به کوشش محمدحسن بکائی، به سفارش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امورر حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۳۹۲ ص.

این اثر معرفی کتابها و نشریاتی است که درموضوع حج به زبانهای عربی، فارسی و اردو عرضه شده است و حداکثر تا سال ۱۳۷۳ شمسی را پوشش میدهد. فهرست موضوعی این آثار نیز در پایان کتاب آمده است. آثار معرفی شده ذیل یکی از این موضوعات جای گرفته اند: احرامنامه؛ احکام حج؛ احکام میقات؛ بهداشت حاجیان؛ پیامهای امام خمینی؛ حجاز مقدس؛ حج خونین؛ حجنامه؛ حرمین شریفین؛ دعاها و زیارات حج؛ سفرنامه؛ طواف نامه؛ عمره مفرده؛ قربانی؛ مدینه شناسی؛ مکه شناسی؛ مناسک حج.

- معجم ما کتب فی الحج والزیاره والمعالم المشرفه فی الحجاز، به کوشش عبدالجبار الرفاعی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۷۶ ص.

فهرستی از آثار فارسی و عربی است که در رابطه با حج و مکه مکرمه و مدینه منوره و اماکن متبرکه و زیارتی حجاز است. اطلاعات بیش از ۲۲۰۰ کتاب شامل اسم کتاب و نام نویسنده و سال و محل نشر را آورده است.

- کتابشناسی و ادبیات حج: مختصری از اشعار و فهرستی از کتب منتشره درباره حج، به کوشش اداره کل ارشاد اسلامی خراسان، مشهد، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۶۳.

- آینه آثار: فهرست آثار و معرفی کتابهای منتشر شده حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، به کوشش مرکز تحقیقات حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۲۳ ص.

معرفی آثار منتشر شده توسط مرکز تحقیقات حج و به کمک نشر مشعر است. این تولیدات درباره حج و ابعاد گوناگون فقهی، تاریخی، عرفانی، سیاسی و اجتماعی آن و نیز درباره عتبات عالیات است. به همراه اطلاعات مأخذشناسی

کتاب، معرفی کوتاهی از آن کتاب نیز آمـده است. کتاب در یازده فصل تدوین شده که عبارت اند از: قرآن و تفسیر؛ آداب، اخلاق، اسرار و معارف حج؛ احکام و مناسک؛ اعتقادات؛ آثار تاریخی؛ ادعیه و زیارات؛ سفرنامه ها و خاطرات؛ حج در آینه شعر و ادب؛ نشریات امور اجرایی حج؛ آثار متفرقه؛ کتب و نشریات به زبانهای خارجی.

اما در باب زیارت هم از قرون اولیه اسلامی، آثاری نوشتند و در دوره جدید چند کتابشناسی عرضه شد. مهمترین اثری که از سده چهارم بر جای مانده کامل الزیارات ابن قولویه قمی است. پس از آن کامل الزیارت یا مزار نوشته شهید اول اهمیت دارد.

اما از کتابشناسی ها، بخشی از موسوعه الزیارات المعصومین (ع) از آقای رفیعی پور است. که چهارصد کتاب زیارتی را معرفی کرده و بسیار مهم است. دوم کتابشناسی مستقل زیر اهمیت دارد:

کتابشناسی زیارت: کتابشناسی زیارت، مزار، زیارتگاه های اسلامی، توسل، شفاعت، تبرک، به کوشش سیدرضا باقریان موحد، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۴۰۰ ص.

گزارشی از مهمترین کتابهای درباره زیارت به زبان فارسی یا عربی که نوشته یا ترجمه شده و در ایران چاپ یا پخش شده است. گردآورنده در بخش اول یکصد کتاب مهم درباره زیارت و مزار و زیارتگاه و موضوعات مرتبط را برگزیده و به صورت توصیفی معرفی کرده است. در بخش دوم با عنوان «کتابشناسی غیر توصیفی زیارت» اطلاعات مأخذشناسی ۵۶۲ اثر را آورده است. همچنین در بخش سوم با عنوان «نسخه شناسی زیارت» برخی از نسخه های خطی درباره زیارت معرفی شده است. آثاری که در این کتابشناسی آمدهاند، حداکثر تا سال ۱۳۸۶ شمسی چاپ شدهاند.

مناسب است از کتابشناسی دیگری با عنوان کتابشناسی امامزادگان و بقاع

متبرکه (به کوشش اصغر احمدی، برای سازمان اوقاف و امور خیریه و مؤسسه اطلاع رسانی اسلامی پارسا، قم، صبح صادق، ۱۳۸۴) نیز یاد شود.

اما همه اینها متعلق به گذشته اند و اطلاعات آثار چند سال اخیر را شامل نمیشوند و بعضاً طبق استانداردهای بین المللی تنظیم نشده اند. متعارف است، در هر موضوع، کتابشناسی ها هر سال و حداکثر هر دو سال یکبار ویرایش جدید و تکمیل شوند. معمولًا پژوهشگران از آخرین کتابشناسی استفاده میکنند.

قلمرو: عنوان این پروژه «کتابشناسی حج و زیارت» است و مشتمل بر سه اصطلاح حج، زیارت و کتابشناسی است. منظور از کتابشناسی، اطلاع رسانی در زمینه ی کتب، مقالات و پایان نامه ها است. البته این مأخذشناسی فقط کتابها را معرفی خواهد کرد. اطلاع در این موارد مشتمل بر دیتاهای صوری مربوط به چاپ، عنوان، نویسنده اثر و نیز اطلاعات مربوط به محتوای اثر است. از اینرو هر اثر در دو لایهی مأخذشناسی و توصیف محتوا یا چکیده معرفی میشود. در همه این فرآیندها، مطابق ضوابط و استانداردهای بین المللی کار میشود و از آخرین تجارب استفاده میشود.

اما حج، اصطلاحی است که گویای مجموعهای از اعمال و نیات است که هر فرد مسلمان در دیدار مکه مکرمه و خانه خدا انجام میدهد. زیارت هم مجموعهای از کارها و نیتها است که مسلمانان در دیدار مسجد رسول الله (ص) و مرقد شریف آن حضرت و نیز مراقد دیگر معصومین (ع) انجام میدهند. معلوم است شیعیان با اعتقاد به امامت، احترام ویژهای به چهارده معصوم (ع) دارند و مفهوم زیارت نزد شیعیان گستردهتر است.

به هرحال حج و زیارت گویای مفهوم دیدار؛ ولی در حج، دیدار خانه خدا و در زیارت دیدار مرقد رسول الله (ص) یا امام علی (ع) یا امام حسین (ع) یا دیگر ائمه (ع) مطرح است. البته گاه غیر از چهارده معصوم (ع)، مرقد حضرت زینب در دمشق هم در قلمرو قرار میگیرد.

این کتابشناسی در صدد معرفی همه آثار حج و زیارت نیست بلکه فقط

کتابهایی را معرفی میکند که در محدوده زمانی ۱۳۵۸ (پس از پیروزی انقلاب اسلامی ایران) تا ۱۳۸۸ و انتشار در ایران است. این محـدوده زمانی و جغرافیایی بر اساس نظر مدیریت مرکز تحقیقات حج و نیز مدیریت «همایش حرم» است. هر کتابی به هر زبانی در این محدوده منتشر شده باشد، در این پروژه اطلاعرسانی میشود.

امـا از نظر موضوعی، همه ابعـاد حـج و زیـارت یعنی ابعـاد اجتمـاعی، سیاسـی، کلاـمی، فقهی، اخلاـقی، عرفانی، هنری، ادبی، تـاریخی و جغرافیایی همگی در قلمروانـد. البته آثار مرجع مثل دائرهالمعارفها یا کتابشناسـیها هم در قلمروانـد و در رده کلیات جای میگیرند.

آنچه از قلمرو این پروژه خارج است عبارت اند از:

* آثار درباره محور زیارتگاهها یعنی شخصـیت معصومین (ع) در قلمرو نیست. خوشـبختانه تاکنون چندین کتابشناسـی درباره حضرت محمد (ص)، امام علی (ع)، امام حسین (ع) و ائمه دیگر منتشر شده است.

* کتابهای متن زیارتنامهها.

* دربارههای اماکن متبرکه که جنبه زیارتی ندارند نیز در قلمرو نیست. مثلًا کتابهای درباره کربلا و نجف درصورتی که صرفاً به ابعاد سیاسی، اجتماعی و یا جغرافیایی این شهرها پرداخته باشند در قلمرو نیست.

* تفسـیرهای قرآنی در قلمرو نیست، البته اگر کتابی تنها به بررسی آیات حج پرداخته باشد و به اصطلاح تفسیر موضوعی حج باشد، در قلمرو قرار میگیرد.

* موضوعهـای کلاـمی مثـل توسـل و شـفاعت که از لوازم زیارتانـد و اشتراکاتی با زیارت دارنـد، در حوزهی این کتابشناسـی نیست.

* قلمرو این کتابشناسی تنها اماکن زیارتی مرتبط با حوزه اختیارات سازمان حج و زیارت است که عبارت اند از مکه و مدینه، عتبات عالیات و عتبات شامات. البته با نظر مدیریت همایش برخی اطلاعات مربوط به آستان قدس رضوی نیزآمده است. از اینرو اطلاعات مرتبط با امامزادگان و زیارت آنها و نیز زیارت اهل قبور در این کتابشناسی نمی آید. مشخصاً دانشهایی مثل تذکرهالقبور و مزارات که در قدیم از شاخه های علم تاریخ بود، در این پروژه نمی آیند.

توصیف و چکیده: پروژه های کتابشناسی متناسب با اقتضائاتی که دارند، نوع چکیده را انتخاب میکنند. چکیده ها انواع مختلف دارند.

ویژگیهای چکیده ها در این مجموعه عبارت اند از:

- تلاش شده تمایزها و برجستگیهای یک اثر نشان داده شود.

- در ابتدای چکیده تعریفی از مدخل عرضه شده است. این تعریف با نام «شناسه» نیز شناخته میشود. هدف اینست که کاربر با مطالعه ی شناسه اگر اقناع و ارضاع شود، میتواند راجع به مدخل تصمیم بگیرد و نیازی به مطالعه بقیه چکیده نیست.

- از سوی دیگر آثاری که عنوان آنها گویا است و عنوان، گویای کل محتوا میباشد، چکیده نشده اند. از اینرو در صدد چکیده نگاری برای همه ی آثار نبوده و نمی خواسته ایم حجم کتابشناسی بی جهت افزایش یابد.

فصلها یا بخشهایی که وضعیت خاصی از نظر چکیده نگاری داشته اند، در ابتدای بخش، توضیحاتی آمده است و مسائل و مشکلات چکیده نگاری توضیح داده شده است.

ساختار: اطلاعات گردآوری شده در یازده بخش طبقه بندی و تفکیک شده اند. عناوین این یازده بخش چنین است:

بخش نخست: تاریخ و جغرافیا؛ بخش دوم: سفرنامه و خاطره نگاری؛ بخش

سوم: عرفان، اخلاق و کلام؛ بخش چهارم: قرآن و حدیث؛ بخش پنجم: ادبیات و هنر؛ بخش ششم: فقه و حقوق؛ بخش هفتم: علوم اجتماعی (۱)؛ بخش هشتم: بهداشت و درمان؛ بخش نهم: مدیریت حج و حجّاج؛ بخش دهم: تشرف و نیایش؛ بخش یازدهم: کلیات: مرجع شناسی. البته ذیل هر بخش، اطلاعات تفکیک و معمولًا در چند فصل آمدهاند.

ملاحظات: ذکر چند نکته ضروری است:

* آثار دو یا چند وجهی که تعداد آنها هم اندک است در جاهای مناسب با خودشان تکثیر شدهاند.

* آثاری که در حوزه های علوم سیاسی، اقتصاد، جامعه شناسی، روان شناسی است، همگی در بخش هفتم ذیل عنوان علوم اجتماعی قرار گرفته است. این انتخاب بر اساس قواعد سرعنوانهای فارسی است.

* کتابهایی که به بررسی اسناد زیارتنامه ها پرداخته اند در بخش کلیات قرار گرفته است.

* ترجمه های منظوم زیارتنامه ها در ذیل شروح زیارات در بخش دهم آمده است.

* به علت فراوانی کتابهای راهنمای اماکن زیارتی و اینکه اکثراً شبیه هم هستند، تنها چند نمونه ذکر شده است.

* چند بخش ویژه، به جهت اهمیت آنها ایجاد کردیم که عبارت اند از: ۱- حوادث ویژهی مکه و مدینه شامل وقایعی مثل تخریب حرمین شریفین و واقعه حج خونین (کشتار زائران ایرانی در سال ۱۳۶۶)، ۲- ادبیات کودک و نوجوان، ۳- شبه شناسی، ردیه ها و دفاعیه ها در باب زیارت.

۱- شامل جامعه شناسی، اقتصاد، علوم سیاسی، روانشناسی، آمار و ...

در پایان: این کتابشناسی به پیشنهاد همایش حرم و مدیریت محترم مرکز تحقیقات حج اجرا شد و به اتمام رسید. و مسئولان این همایش از ابتدا تا انتها دلسوزانه مشکلات را تدبیر و مرتفع نمودند. همین جا از آنها تشکر میشود.

همایش حرم که به همت بعثه مقام معظم رهبری شکل گرفت، به منظور تشویق وتکریم مؤلفان وتجلیل ازبرترینهای علمی وپژوهشی حج وزیارت است.

همگان مستحضر هستند مأخذشناسی، پیچیدگی و دشواریهای فراوان دارد. اگر دلگرمیها و مساعدتهای مسئولین محترم مرکز تحقیقات حج نبود، سرنوشت این کار معلوم نبود به کجا برسد. همچنین از دیگر آقایان و خانمهایی که هرکدام به نوعی در پیشبرد این مأخذشناسی مساعدت نمودند تشکر میشود؛ نامهای این افراد در صفحه پدیدآورندگان آمده است. آقایان حضرت حجهالاسلام والمسلمین آقای سیدعلی قاضی عسکر، نماینده محترم ولی فقیه در امور حج و زیارت و سرپرست بعثه مقام معظم رهبری، و حجهالاسلام والمسلمین آقای حجت الله بیات، معاون آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، که با تصویب این پروژه و رفع موانع اداری آن موجبات پیشرفت را فراهم آوردند؛ همینجا از آنان تشکر میشود؛ اما آقایان جناب سیدحسین اسحاقی مدیر مرکز تحقیقات حج و جناب حجه الاسلام والمسلمین محسن محمدی مسئول برنامه ریزی و پژوهش مرکز تحقیقات حج در همه ی مراحل این پروژه مساعدت کرده و با رایزنیها و ابراز نظریات راهگشا، زمینه های پیش برد پروژه را فراهم آوردند؛ در اینجا لازم است از اینان تشکر شود.

در آخر از همه فرهیختگان و پژوهشگران خواهشمندم، معایب و اشکالات را تذکر دهند و مطمئن باشند نظریات آنها در چاپ های بعدی اعمال خواهد شد.

اباذر نصر اصفهانی

E- mail: abazarnasr@ gmail. com

علائم و نمادها

ص صفحه

ج جلد

ق قمری

م میلادی

(ص) صلی الله علیه و آله

(ع) علیه السلام/ علیهم السلام

(س) سلام الله علیها

(عج) عجل الله تعالی فرجه الشریف

صفحه

جلد

بخش نخست تاریخ و جغرافیا

فصل اول: تحولات تاریخی

آل مرتضی مؤمن، ماجده

الحج عَبْر الحضارات والأمم: دراسه مقارنه بین الحج فی الإسلام وطقوس الدیانات الأخری، با همکاری محسن اسدی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۲۲ ق/ ۱۳۸۰، ۲۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۹۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: دراسه مقارنه بین الحج فی الإسلام وطقوس الدیانات الأخری.

بررسی مقایسه ای بین حج در اسلام و حج در فرهنگ ها؛ ملت ها و دیگر ادیان در گذر تاریخ است و در ده فصل تدوین شده است: معنا و مفهوم و مقصود حج؛ تاریخ حج؛ ابراهیم خلیل نخستین آموزگار حج؛ حج در دیانت یهود؛ حج در آیین مسیح؛ قدس در تاریخ انبیا؛ حج در اسلام؛ اهمیت و افضلیت حج در اسلام؛ حج در نگرش و تطبیق مشترکات و اختلافات؛ حج آسمانی.

الازرقی، محمد بن عبدالله (۱) (درگذشت ۲۵۰ ق)

یاقوت سرخی از بهشت، گزینش نسرین تقی زاده بهجتی (۲)، تهران، صائب، چاپ ۱، ۸، ۸۷ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۳۵- ۵۷۹۵- ۹۶۴

گزینش و اقتباس مطالبی از ترجمه کتاب مکه و ماجاء فیها من الآثار (تألیف محمد بن عبدالله ازرقی، ترجمه مهدوی دامغانی) است. در این گزیده به تاریخ و فلسفه ساخته شدن خانه کعبه زیر این عناوین می پردازد: آفرینش کعبه قبل از آفرینش زمین و آسمان ها؛ طواف کشتی نوح (ع) به دور خانه کعبه؛ گزینش ابراهیم (ع)؛ بت لات و عزی؛ چگونگی راه رفتن در طواف.

انصاری، عبدالقدوس

تاریخ مفصل کعبه معظمه قبل از اسلام، ترجمه اختر علوی (۳)، اصفهان، چهارباغ، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۳۸- ۷۲۸۲- ۹۶۴

عنوان اصلی: التاریخ المفصل الکعبه المشرفه قبل الاسلام.

بررسی حوادث و تحولات تاریخ کعبه قبل از اسلام است. دارای این مباحث است: نام های کعبه؛ بناهای کعبه قبل از اسلام؛ مصونیت کعبه؛ حجرالاسود و مقام؛ کعبه مرکز زمین؛ پرده داری کعبه قبل از اسلام؛ هدایای کعبه و اولین اهدا کنندگان؛ مهم ترین رخدادهای کعبه قبل از اسلام؛ آثار

۱- ابوالولید الازرقی؛ ازرقی، ابوالولید؛ محمد الازرقی

۲- متولد ۱۳۳۵

۳- متولد ۱۳۴۴

مقدس و تاریخی موجود در کعبه و پیرامون آن. مستندات نگارنده آیات قرآن، دیوان های شعرای معروف جاهلی، کتب معتبر لغوی و تاریخی است. نیز به نقد آرای مستشرقان پرداخته است.

حسینی ادیانی، سیدابوالحسن (۱) (متولد ۱۳۳۴)

زیارت عارفانه: زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت، اماکن زیارتی مدینه، تهران، قائم، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۸۹- ۶۱۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اهمیت، آثار و برکات زیارت، مشروعیت آن و معرفی اماکن معروف زیارتی مدینه است. ذیل اماکن زیارتی مدینه به معرفی مراقد و مساجد، زیارتگاه های شخصیت های مقدس، صحابه و یاران پیامبر و حوادث تاریخی مربوط به این اماکن می پردازد. مسجد و روضه شریف نبوی، مأذنه بلال، محراب پیامبر، بقیع، مراقد دختران پیامبر، قبور عمه های رسول خدا، همسران پیامبر، قبور امامان شیعه و مساجد سبعه و مسجد قبا از دیگر اماکن زیارتی است. بخش اول تا سوم به تاریخ زیارت، زیارت از دیدگاه اسلام و فلسفه و اسرار و آثار زیارت اختصاص یافته است.

حسینی شاهمرادی، سیدقدرت الله (۲) (متولد ۱۳۲۵)

دیار نور، قم، دفتر نشر الهادی، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۳۸- ۰۳۸- ۴۰۰- ۹۶۴

۱- حسینی، سیدابوالحسن؛ ادیانی، سیدابوالحسن

۲- حسینی، قدرت الله؛ شاهمرادی، قدرت الله

ص: ۱۴

چاپ دیگر

تهران، دبیزش، چاپ ۱،، ۵۶۰ ص.

شابک: ۴- ۴۸- ۷۷۱۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی حج به شیوه ی گزارشی و با محتوای تاریخی- کلامی است. نیز در بخش پایانی، فصلی در فضیلت کربلا و زیارت امام حسین (ع) آمده است. اهم عناوین کتاب عبارت اند از: جایگاه و فضیلت حج در اسلام؛ تاریخ کعبه؛ تاریخ حج؛ آداب سفر؛ اقسام حج؛ آداب مناسک و مواقف مختلف حج؛ آداب وداع؛ حج و عمره پیامبر اسلام (ص)؛ فضیلت مکه و نام های مختلف آن؛ فضایل کربلا و زیارت امام حسین (ع).

الخرابشه، سلیمان

رقابت عباسیان و فاطمیان در سیادت بر حرمین شریفین (قرن پنجم و ششم هجری)، ترجمه رسول جعفریان (۱)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۰- ۰۲۰- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان اصلی: التنافس السلجوقی- الفاطمی علی بلاد الحجاز و امره الحج

۱- متولد ۱۳۴۳

ص: ۱۵

الدقن، محمد

کعبه و جامه آن از آغاز تا کنون، ترجمه هادی انصاری، ویرایش علی ورسه ای، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۰۳ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

ص: ۱۶

رهبر، محمدتقی (متولد ۱۳۱۴)

زمزم، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۷۹ ص، پالتویی.

بررسی تاریخ تحولات چشمه ی زمزم مثل آسیب ها، گسترش و بازسازی آن است. نویسنده در صدد پاسخگویی به این پرسش ها است: در گستره زمان چه تحولاتی بر زمزم گذشته است؟ آیا آنچه امروزه به نام آب زمزم در مکّه عرضه می شود برآمده از همان چشمه اسماعیل است؟ یا منابع دیگری آن را تقویت می کند؟

مستندات نگارنده در درجه اول روایات و متون تاریخی بوده ولی با استفاده از منابع عرفانی و اخلاقی به نکته های جالب و شنیدنی درباره زمزم دست یافته که در چند فصل عرضه کرده است. این نوشتار پیشتر به صورت پنج مقاله در فصلنامه میقات حج منتشر شده است.

ص: ۱۷

سعد، طعمه (متولد ۱۳۰۴)

الحج تاریخاً و آداباً و فریضه، قم، نورالنور، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۵- ۹۴۰۱۸۰- ۹۶۴

بررسی آداب، احکام و فضیلت حج با استناد به آیات و روایات است. نویسنده به عنوان مقدمه بحث، مطالبی درباره سفر و اوقات مبارک و نحس سفر بیان داشته و در خصوص سفر به حج توصیه هایی کرده است. سپس به تاریخ ساخت و بازسازی و اهمیت کعبه پرداخته و نقش ابراهیم و اسماعیل و هاجر را در تعمیر کعبه یادآور شده است. ثواب و فضیلت حج، حج ملائکه و پیامبران، عمره، حج اکبر، مناسک حج، استطاعت، مواقیت، آداب احرام، اعمال حج، ترک احرام، زیارت در حج از مباحث اصلی کتاب است.

شیخی، علیرضا

معارج: تئوری تطبیق مواقف حیات حضرت ابراهیم علیه السلام با مناسک حج، گرگان، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی علوم طبیعی پدیده گرگان، چاپ ۱،، ۲۶۰ ص.

شابک: ۲- ۴- ۹۱۶۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: تئوری تطبیق مواقف حیات حضرت ابراهیم علیه السلام با مناسک حج.

بررسی اعمال و احکام هر یک از کارهای حج است. مهم ترین ویژگی این کتاب اینست که زندگی حضرت ابراهیم و مواضع و رفتارهای او را با اعمال و مناسکی که حجاج انجام می دهند مقایسه کرده و در هر مورد پس از تحلیل تاریخی، نتیجه گیری نموده است.

طاهرپور، نصرت السادات (متولد ۱۳۶۰)

پرواز به خانه ی مردم، تهران، روناس، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۳۴- ۷۵۸۷- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی حوادث تاریخی مکه و مدینه در قالب داستان و پژوهش تاریخی است. مؤلف تأکید می کند میلیون ها مسلمانی که هر ساله از سراسر جهان برای شرکت در مراسم حج به مکه و مدینه می روند، به شناخت تاریخی مکه و مدینه نیاز دارند. حج یعنی رفتن، به دست آوردن فهم و دستیابی به معرفت و رسیدن به معرفت روحی است. کتاب حاضر با بیانی ساده به مسائل حج پرداخته است. نویسنده نخست شرح زندگی حضرت ابراهیم (ع) و چگونگی ساخت خانه ی کعبه و سپس داستان زندگی حضرت محمد (ص) و تاریخ اسلام را بازگو می نماید؛ سپس توضیحاتی درباره مدینه و اماکن متبرکه آن به همراه وضعیت مسجد النبی در گذشته و حال، اماکن مکه و مناسك حج و فلسفه ی هریك بیان می کند.

عثمانی، محمد شفیع (۱) (۱۸۹۷- ۱۹۷۶ م)

تاریخ قربانی و حقیقت و اهمیت آن، گردآوری محمدامین حسین بر (۲)، تربت جام، احمد جام، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۶۰ ص، رقعی.

چاپ دیگر

سراوان، حوزه علمیه اشاعت التوحید، چاپ ۱،، ۴۷ ص.

شابک: ۷- ۱۵- ۶۷۶۵- ۹۶۴

بررسی تحولات قربانی حاجیان در مکه در طول تاریخ و نیز بررسی تأثیرات واقعی آن است. از زمان خلقت حضرت آدم (ع) تا کنون، اقوام

۱- دیوبندی، محمد شفیع؛ شفیع، محمد

۲- متولد ۱۳۳۳

مختلف ذبح قربانی را به عنوان یک سنت حفظ کرده و با روش های گوناگون آن را انجام داده اند. با ظهور اسلام، «قربانی کردن» در مجموعه عبادات مهم اسلام قرار گرفت که با استناد به آیه ۳۴ سوره ی حج، خداوند متعال روش خاصی را برای آن تعیین نموده است. این کتاب هم به دیدگاه اهل سنت پیرامون تاریخچه ی قربانی و هم، نظریات دانشمندان شیعه درباره اهمیت این عمل می پردازد. نیز به ماجرای قربانی کردن حضرت اسماعیل (ع)، احکام و آداب ویژه ی قربانی می پردازد و به سؤالات مختلفی در این زمینه پاسخ می دهد.

قهرمانی نژاد شائق، بهاءالدین (۱) (متولد ۱۳۴۳)

از حج آدم علیه السلام تا حج خاتم صلی الله علیه و آله و سلم: مروری به داستان مکه و حج از ابتداء آفرینش، بی جا، مؤسسه فرهنگی ولیعصر (عج)، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۱۵ ص.

عنوان دیگر: مروری به داستان مکه و حج از ابتداء آفرینش.

بررسی تحولات تاریخی حج از ابتدا تا دوره ی اسلام است. نویسنده به زوایای تاریخی حج از جمله حج در دوره ی حضرت آدم، جایگاه حج در فقه شیعه و مکتب اهل بیت علیهم السلام و حج انبیا می پردازد.

محمدزاده مزینان، مهدی (متولد ۱۳۵۵)

حج در آینه ی تاریخ، تهران، الهه ناز، چاپ ۱،، ۱۱+ ۶۴ ص.

شابک: ۹- ۲۱- ۸۳۵۴- ۹۶۴

۱- شائق، بهاءالدین

بررسی تحولات حج در طول تاریخ است. از نظر این کتاب، حج آموزشگاهی است که در همه ادیان الهی مورد توجه بوده است. زیرا زمینه های افزایش معنویت و انسانیت را در اقشار جامعه ایجاد می کرده و راهی برای وصول توحید و شیوه ای برای خداشناسی بوده است. به همین دلیل وضعیت مناسک حج در دوره های مختلف را بررسی کرده است.

منصورنژاد، محمد (متولد ۱۳۴۰)

زنان و حج: عصر هاجر و مقطع اسلامی، ویرایشِ حجت الله محمدشاهی (۱)، تهران، جوان پویا، چاپ ۱،، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۹- ۹۶۲۹۸- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان فرعی: عصر هاجر و مقطع اسلامی.

فروست: دغدغه های جوان پویا- جلد ۳۷.

بررسی ارتباط هاجر، همسر ابراهیم، با حج و جایگاه زنان در مراسم حج است. زنان همیشه، و به ویژه در صدر اسلام در سیر تحولات حج تأثیر داشته اند. این مسأله را با استفاده از برخی شواهد و متون تاریخی بررسی می کند. سپس نویسنده به خدیجه و نماز او در کعبه، بیعت زنان با پیامبر در حج، ام سلمه و گره گشایی، توجه رسول اکرم (ص) به زنان در سخنرانی حجه الوداع می پردازد. مبحث زنان و حج در فقه شیعه آخرین موضوعی است که توجه نویسنده را جلب کرده و آراء فقهای شیعه را درباره احکام زنان در حج و حقوق زنان در مکه و مدینه بررسی نموده است.

۱- متولد ۱۳۵۶

هاشمی، سیدمحمود (متولد ۱۳۳۱)

حج و رویدادهای تاریخی حرمین، تهران، محمود هاشمی، چاپ ۲،، ۴۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۹۳۹- ۳۳۰- ۹۶۴

بررسی رخدادهای مکه و مدینه و حوادث حج در طول تاریخ است. حرم مکه و حرم نبوی در دوره های مختلف، حوادث مختلفی به خود دیده است. مورخان، آنها را در کتاب های خود گزارش کرده اند. نویسنده بر اساس شواهد تاریخی، به بررسی و تحلیل این حوادث پرداخته است.

هجرانی، علی (به کوشش)

تاریخ، احکام و ارزشهای معنوی حج: به زبان روسی، قم، مهدی یار، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۹۷- ۷۶۴۳- ۹۶۴

دیدگاه ها و تحلیل های فقها و عارفان در این کتاب گردآوری و مجموعه سازی شده است. مناسک و احکام حج دستخوش تحولات شده و با گذشت زمان در هر دوره کامل تر گردیده است.

یوسف پور، رحمان

۴۶۰ نکته نورانی درباره حج، ویرایش علی اکبر امامی، قم، میراث ماندگار، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰۴- ۲۹۵۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی زوایای گوناگون علمی، فلسفی، اخلاقی، فقهی، تاریخی و عرفانی حج و پاسخ به سؤالاتی در این زمینه ها است. نویسنده به ۴۶۰ سؤال متنوع درباره حج و مناسک حج و تاریخچه ی اعمال حج، پاسخ داده است. بیشتر این سؤالات به اهمیت مسافرت به ویژه سفر معنوی حج،

فلسفه احرام و میقات، اهمیت شهر مکه و کعبه، تاریخچه ی ساخت خانه خدا، حجر اسماعیل می پردازد. نیز این موضوعات را بررسی می کند: پرده کعبه، حجرالاسود، طواف، مقام ابراهیم، مسجد الحرام، تقیه در حج، سعی بین صفی و مروه، عرفات، مشعرالحرام، منی، رمی جمرات و قربانی. در پایان اطلاعات مختصری از کشور عربستان (حجاز) و آثار تاریخی مکه و همچنین آداب سفر می دهد.

فصل دوم: سیره نبوی (ص) و ائمه (ع)

افتخاری گلپایگانی، علی (متولد ۱۳۰۴)

حج الملائکه والانبیاء والائمه علیهم السلام، قم، مؤسسه انصاریان، چاپ ۱، ق/، ۹۵ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۳۶- ۴۳۸- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۶۷، ۷۳ ص، رقعی.

بررسی ویژگی های حج

است. انبیاء و ائمه (ع) در تمام رفتارها و کارهایشان الگو و اسوه می باشند. از جمله سیره ی آنان در حج، باید توسط مسلمانان و پیروان آنان تبعیت و پیروی شود.

امامت کاشانی، سیدعزیز الله (۱) (متولد ۱۳۰۸)

معراج الناسکین، یا، حج امامت، کاشان، حسینیه آیت الله امامت، چاپ ۱، ۱۴۱۴ ق/ ۱۳۷۲، ۳۹۲ ص.

بررسی احکام ومسائل حج ازدیدگاه عرفان، فقه وکلام اسلامی است. به نظر نویسنده حج اگر خوب اجرا شود، موجب رشد و معراج موحدین است.

۱- امامت، عزیز؛ حسینی امامت کاشانی، عزیزالله؛ کاشانی، عزیزالله

حجتی، محمدامین (متولد ۱۳۳۵)

پیامبر اعظم صلی الله علیه و آله و حج، قم، گلهای بهشت، چاپ ۱،، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۵۴- ۸۵۰۸- ۹۶۴

بررسی سیره پیامبر (ص) در آداب و مسائل حج است. در فصول مختلف به این مقولات می پردازد: نکات ارزنده اخلاقی مانند سادگی، پاکیزگی، عبادت، خوش اخلاقی، مدارا، تواضع، تعاون، آداب سفر، رعایت حقوق همسفران. هدف نویسنده عرضه ی الگویی است که با تبعیت از آن، موجب رشد کیفی حج مسلمانان شود. از اینرو با اجرای دستورات پیامبر (ص) می توان به حجی کامل و معنوی دست یافت.

حکیم، منذر

الحج فی مدرسه اهل البیت علیهم السلام: معالمه آفاقه، قم، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، ق/، ۲۲۳ ص.

شابک: ۵- ۳۱۴- ۵۲۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی سیره اهل بیت (ع) و مشرب آنان در عرصه ی حج است. این کتاب به مباحث زیر می پردازد: حج، فریضه ی بزرگ اسلامی؛ نشانه ها و شعار حج در قرآن کریم؛ فلسفه و تاریخ حج؛ علائم و نشانه های حج در مدرسه ی اهل بیت (ع)؛ زیارت پیامبر (ص)، ائمه ی معصومین (ع) و مساجد؛ حج در روایات اهل بیت (ع)؛ اهمیت، آثار و برکات حج؛ ادب حاجی و عرفان حج؛ حج انبیای الهی و پیامبر مکرم اسلام (ص) در نصوص اهل بیت (ع)؛ حج در سیره ی اهل بیت (ع)؛ حج امامان معصوم (ع)؛ حج امام صادق (ع) و حج امام مهدی (عج).

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت آموزش و تحقیقات

حج الانبیاء و الائمه علیهم السلام، تحقیق معاونت آموزش و پژوهش حوزه نمایندگی ولی فقیه، اخراج حیدر الخزرجی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۶ ق/ ۱۳۷۴، ۵۴۴ ص، وزیری.

معرفی ویژگی های حج انبیاء و ائمه (ع) بر اساس احادیث است. این اثر شامل ۹۷۳ حدیث درباره کیفیت به جاآوردن مناسک حج توسط هفده تن از پیامبران و ائمه اطهار (ع) است. برخی از عناوین مطرح شده در کتاب عبارت اند از: حج آدم، حج پیامبر (ص) و عمره او، حجه الوداع، حج ائمه (ع). در واقع این کتاب پاسخی به این سؤالات است: پیامبران چگونه حج می گزاردند؟ حج و جایگاه آن در معرفت دینی و نقش آن در زندگی انسان را چگونه تبیین می کردند؟ رازها و رمزهای نهفته در حرکات و اعمال را در این مجموعه چگونه تفسیر می کردند؟ پیشوایان الهی چگونه؟ امامان معصوم (ع) چه سان حج می گزاردند؟

قهرمانی نژاد شائق، بهاءالدین (۱) (متولد ۱۳۴۳)

از حج آدم علیه السلام تا حج خاتم صلی الله علیه و آله و سلم: مروری به داستان مکه و حج از ابتداء آفرینش، بی جا، مؤسسه فرهنگی ولیعصر (عج)، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۱۵ ص، رقعی.

عنوان دیگر: مروری به داستان مکه و حج از ابتداء آفرینش.

۱- شائق، بهاءالدین

بررسی چگونگی اجرای مناسک حج توسط رهبران دینی و تحولات تاریخی نمادها و اعمال حج است. این نوشتار، به برخی زوایای حج از جمله تاریخ حج، جایگاه حج در فقه شیعه و مکتب اهل بیت (ع) و حج انبیاء می پردازد. مکه و توجه انسان به حج به عنوان سمبل و نماد خداشناسی از ابتدای تاریخ انسان مطرح بوده؛ اما با اینکه خداشناسی اصل ثابتی در جوامع انسانی بوده ولی سمبل های آن تحولاتی داشته است. ائمه (ع) حج واقعی را در دوره خود به مردم آموختند و سمبل ها را به اندازه کافی ارتقا و توسعه دادند. این نوع حج الگویی برای دوره های بعد شد.

حج البیت در مکتب اهل البیت (علیهم السلام): شامل داستانهایی از حج معصومین (علیهم السلام)، قم، نصایح، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۱- ۶۳۷۷- ۹۶۴

بررسی سیره ائمه (ع) در عرصه ی حج به عنوان الگویی برای شیعیان است. سیره ی معصومین (ع) شامل گفتار، رفتار و تقریر آنان در همه مسائل حجیت داشته و الگویی برای شیعیان است. این کتاب جنبه ها و ابعاد سیره ی حجی امامان را گزارش کرده است. منبع اصلی این گزارش ها، کتب روایی و احادیث معصومین (ع) و در مرحله بعد کتب تاریخی است.

حج خوبان حکایت آنان که به دیدار دوست بار یافتند، تهران، سبوح، چاپ ۱،، ۱۲۵ ص.

شابک: ۹- ۰- ۹۴۰۰۱- ۹۶۴

بررسی داستان هایی درباره فریضه حج توسط چهارده معصوم (ع) است. ائمه (ع) چگونگی اجرای مناسک و اعمال حج را بیان کرده اند و نیز با عمل خود، چگونگی اجرای آن را تبیین کرده اند. این کتاب سیره ی حج ائمه (ع) را در قالب داستان معرفی کرده است. و تلاش کرده حج مقبول را از این طریق به مؤمنان آموزش دهد.

ص: ۲۷

واثقی، حسین (متولد ۱۳۳۶)

حجه الوداع کما رواها اهل البیت علیهم السلام و یلیها: میزات الحج الجاهلی، حجج النبی (ص)، عمرات النبی (ص) من مکیات المعصومین (ع) العریض، قم، مرکز فقه الائمه الأطهار (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۵۹۹ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۴- ۷۷۰۹- ۹۶۴

بررسی حجه الوداع، به عنوان آخرین حج پیامبر (ص) بر اساس روایات و متون معتبر شیعه است. به ضمیمه سه موضوع دیگر را بررسی کرده است: ویژگی های حج در دوره جاهلیت، حج های رسول اکرم (ص) و عمره های ایشان. نویسنده در صدد است سیره نبوی را در حج شناسایی و به مسلمانان معرفی کند. حجه الوداع به عنوان آخرین و کامل ترین حج پیامبر در تاریخ از اعتبار ویژه ای برخوردار است زیرا پیامبر در این حج، بسیاری از معارف و مسائل اسلامی را به مناسبت به مسلمانان معرفی کرد. وی به تفصیل سیره پیامبر را درباره کیفیت احرام، طواف، تلبیه، حجرالأسود، سعی، وقوف در عرفات و مشعر و قسمت های دیگر حج توضیح داده است. سپس به مشخصات حج عصر جاهلیت، دیگر حج ها و عمره های پیامبر و برخی از حج های امامان شیعه، سیره برخی از عالمان شیعه در حج گزاری و اهتمام به این فریضه را تحلیل می کند.

اثر حاضـر را می توان ترجمه و تلخیص کتـاب حجه الوداع کمـا رواهـا اهـل البیت (ع) دانست که نویسـنده با اسـتفاده از منابع تاریخی و روایی و با ذکر تصاویر و نمودارهایی در ضـمن چنـد بنـد به سـفرنامه رسول خـدا از مدینه به مکه پرداخته است. در ضمن، در صدد توضـیح و شرح خطبه های پیامبر (ص) درباره مسائل حج است. بنابراین به همین بهانه به مسائل و احکام حج، از جمله احرام، میقـات، تلبیه، طواف، وقوف در مشـاعر اشاره کرده است. همچنین به مشاهـد و مقامات دره مکه، از جمله مقام ابراهیم، زمزم، پوشـش کعبه، عرفـات، منـا، وادی مشـعر، حجر اسـماعیل، اشاره شـده است. نویسـنده همچنین تفاوت های حج پیامبر با حج در جاهلیت را برشـمرده و به برخی از بدعت های جاهلی، از جمله طواف برهنه، نرفتن به عرفات و جابه جا کردن ماه های حرام اشاره کرده است و در پایان با اشاره به عمره های پیامبر، به خاطراتی از معصومان (ع) درباره مکه پرداخته است.

واثقی راد، محمدحسین

همگام با فرشتگان، قم، آفاق غدیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۵۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۹- ۹۶۸۸۱- ۹۶۴

بررسـی جنبه هایی از کعبه و مناسک حج و بیان احکام و فضایل معنوی سـفر حج است. پژوهش حاضـر با رویکردی اخلاقی، عبادی و فقهی به مسأله حج پرداخته و تفسیری از مناسک حج از قبیل احرام، طواف، میقات، سعی، رمی جمرات، تلبیه، وقوف در منی و عرفات و فضای معنوی حاکم بر مناسک حج عرضه می کند. نگارنده ضـمن معرفی اجمالی کعبه و فضـیلت و ثواب سفر حج و آموزش احکام و مناسک حج، به آثار فردی، اجتماعی، سیاسـی و فرهنگی حج توجه نموده و مقام و منزلت حج و حاجی را از دیدگاهی روایی و قرآنی بررسی می نماید. از این رو وی

به سیره پیامبران الهی و ائمه در اجرای عبادت حج اشاره کرده و احکام حج را تفسیری معنوی می نماید.

هروی، جمال الدین (متولد ۱۳۴۹)

با پیامبر صلی الله علیه و اله و سلم در حج، تربت جام، شیخ الاسلام احمد جام، چاپ ۱،، ۱۱۱ ص.

شابک: ۷- ۸۸- ۸۶۸۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی ویژگی های حج رسول الله (ص) است. نویسنده سیره پیامبر اکرم (ص)، رفتارها و دیدگاه های ایشان را به گونه ای تحلیل و بررسی کرده که مسلمانان بتوانند الگوبرداری کنند.

فصل سوم: تاریخ محلی

الف: بررسی های عمومی

آل عصفور، حسن (متولد ۱۹۷۲ م)

المرشد السیاحی الدینی حول المراقد الشریفه و الاماکن المقدسه فی البلاد الاسلامیه، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق، ۲۵۳ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۱- ۲۹- ۷۸۶۶- ۹۶۴

معرفی اماکن و زیارتگاه های مقدس اسلام در کشورهای مختلف اسلامی از جمله در حجاز، عراق، ایران، سوریه، مصر، فلسطین و اردن است. نویسنده زیارت و توسل و دعا در محضر معصومان (ع) و در کنار قبور آنها را دارای ارزش و پاداش معنوی دانسته و به همین سبب به معرفی این مکان ها و قبور بزرگان و شخصیت های محترم مسلمان می پردازد. وی زیارتگاه های شهرهای مکه، مدینه، نجف، کوفه، کاظمین، کربلا، بصره، خراسان، قم، شیراز، شام و بیت المقدس را معرفی کرده است. در هر کدام از این شهرها تعدادی امام یا امامزاده و بزرگان صحابه و شهیدان صدر اسلام مدفون هستند.

ص: ۳۰

حسینی جلالی، محمدحسین (متولد ۱۳۲۱)

خاک پاکان: تاریخ آرامگاه های خاندان پیامبر (ع) و صحابه خاص آنان، ترجمه ی قربانعلی اسماعیلی، مشهد، آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، چاپ ۱،، ۳۱۵ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۱۶۱- ۳۳۳- ۹۶۴

عنوان اصلی: مزارات اهل البیت (ع) و تاریخها.

فروست: به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی)؛.

معرفی آرامگاه های خاندان پیامبر (ص) و برخی از صحابه ایشان است. مؤلف به این مباحث می پردازد: زیارت و مشروعیت و دلایل جواز آن؛ دیدگاه های وهابیت درباره زیارت؛ نقدی بر این عقاید؛ معرفی آرامگاه ها در شهرهای مدینه منوره، کربلا، نجف، کوفه، کاظمین، سامرّاء، مشهد، قم، ری و شیراز؛ آرامگاه های واقع در کشور اردن و مصر.

حسینی خلخالی، محمدباقربن مرتضی (درگذشت ۱۳۳۷ ق)

جنات الثمانیه: سیری در تاریخ و جغرافیای هشت زیارتگاه مقدس جهان اسلام، تحقیق محمدرضا انصاری قمی (۱)، قم، دلیل ما، چاپ ۱،، ۸۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۸۲- ۷۵۲۸- ۹۶۴

۱- متولد ۱۳۳۷

عنوان دیگر: سیری در تاریخ و جغرافیای هشت زیارتگاه مقدس جهان اسلام.

بررسی تاریخ و جغرافیای هشت زیارتگاه مهم جهان اسلام است. مؤلف ابتدا به پیشینه تاریخی هر یک از این زیارتگاه ها پرداخته و در ادامه، بر اساس روایت های دینی و گزارش های مورخان، دورنمای تاریخی هر کدام از این زیارتگاه ها و شهرها را تحلیل می کند. سپس به تاریخ جایگاه مقدس هر شهر پرداخته و تمامی روایت های مذهبی و تاریخی درباره آن را جمع آوری نموده و دسته بندی و بررسی می کند. شهرهای مکه، مدینه، بیت المقدس، کربلا، نجف، کاظمین، سامراء و مشهد مقدس شهرهایی هستند که در این بررسی آمده است. مؤلف در بررسی سه شهر مقدس مکه، مدینه و بیت المقدس، به تفصیل به کعبه، مسجد الحرام، مسجد النبی و دیگر مزارهای مدینه و اطراف مسجدالاقصی و قبهالصخره می پردازد. اما در بررسی دیگر شهرها، به زندگانی امامان معصوم آرمیده در این شهرها پرداخته و درباره تولد، دوران امامت، خلفای معاصر آنان و مسائل جنبی و تاریخی و وقایع ویژه هر یک از آنان، به تفصیل نوشته است. در پایان سبب شهادت و چگونگی دفن و سیر تاریخی ساختمان سازی و تحولات معماری بقاع و اماکن مقدس آنان و حوادث تاریخی مرتبط این آرامگاه ها را بررسی می کند.

حیدری، ابراهیم (متولد ۱۳۴۴)

جغرافیای تاریخی اماکن مقدسه، تهران، زعیم، چاپ ۱،، ۳۳۹ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۴- ۵۴۰۳- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی ابعاد عتبات، مرقدها، مدفن های بزرگان، ابرار و رهبران دینی است. نویسنده اماکن مقدس را بر اساس معیارهای جغرافیایی تقسیم و دسته بندی کرده، آنگاه رخدادهای مهم مرتبط و منتسب به این اماکن را بررسی می کند. اماکن مقدس شامل ابعادی مثل معماری، نمادها و سمبل ها، شخصیت شناسی، آسیب شناسی، نظریات مردم درباره آنان، آراء

و دیدگاه خودشان و موقوفات وابسته است. هر یک از این ابعاد خود مشتمل بر چندین مقوله دیگر است. مثلًا معماری شامل فنونی همچون گچ بری، آینه کاری، کاشی کاری است. نویسنده تلاش کرده این نوع مقولات را بررسی کند.

الخلیلی، جعفر (متولد ۱۹۰۴ م)

آشنایی با عتبات مقدسه و زندگانی چهارده معصوم، ترجمه علی چراغی (۱)، تهران، حمید، چاپ ۱،، ۳۷۲ ص، وزیری.

عنوان اصلی: مدخل الی موسوعه العتبات المقدسه.

مجموعه اطلاعاتی درباره عتبات و مراقد شریف معصومین (ع) است. نویسنده زندگینامه چهارده معصوم (ع) و اخلاقیات و خدمات اجتماعی آنان را به تفصیل آورده و بررسی نموده است. آنگاه مراقد و بارگاه های آنها در شهرهای مختلف عراق، عربستان و ایران را تحلیل و بررسی می کند.

رامین نژاد، رامین

مزار پیامبران، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۸۹- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی ابعاد مقبره های انبیاء است. از حضرت آدم شروع می کند. آدم پس از ۹۳۰ سال حیات دنیوی به بیماری سختی مبتلا و توسط فرزندش «شیث» در منطقه ای به نام «ابوقبیس» دفن شد و بعدها در زمان حضرت نوح برای در امان بودن از طوفان، خداوند به حضرت نوح دستور داد تا

۱- متولد ۱۳۲۱

استخوان های ایشان را به نجف اشرف منتقل کنند و هم اکنون مزار ایشان پشت مزار حضرت علی (ع) می باشد. مزار پیامبران کتابی است که ضمن بیان توضیحاتی مختصر پیرامون حیات انبیاء الهی، اطلاعاتی درباره آرامگاه آن بزرگواران نیز ارائه می دهد. تصاویری از مرقدهای مطهر این بزرگواران نیز در انتهای کتاب آورده است.

سمواتی، فاطمه (متولد ۱۳۴۶)

اماکن مقدس در سفرنامه ها، تهران، قصیده، چاپ ۱،، ۱۷۱ ص.

شابک: ۵- ۱۸- ۵۰۸۷- ۶۰۰- ۹۷۸

استخراج، گردآوری و تنظیم گزارش های مندرج در سفرنامه ها است. از قرن نخست قمری با دفن رسول اکرم (ص) در مدینه منوره به بعد، تا کنون، صدها محقق، تاجر، گردشگر به شهرهای دارای عتبات و مراقد مسافرت کرده و به شرح رخدادها و مراحل سفر خود پرداخته اند. نیز آثار فردی و اجتماعی سفرهایشان را ثبت و نوشته اند. بسیاری از این سفرنامه ها چاپ و منتشر شده است. مؤلف این کتاب، این سفرنامه ها را مطالعه کرده و بخش های مرتبط با عتبات و مراقد بزرگان اسلام و رهبران مسلمانان را از لابه لای آنها گردآوری و در یک ساختار علمی و منطقی مجدداً تنظیم و در قالب یک کتاب جدید عرضه کرده است.

لقمانی، احمد (متولد ۱۳۴۲)

هفت شهر عشق، قم، بهشت بینش، چاپ ۱،، ۴۲۹ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۳۴۰- ۹۳۸- ۹۶۴

عنوان روی جلد: هفت شهر عشق، اثری معرفت آفرین برای زائران نجف، کربلا، کاظمین، سامرا، کوفه، مشهد و دمشق.

معرفی اماکن مقدس در نجف، کربلا، کاظمین، سامرا، کوفه، مشهد و دمشق

است. نویسنده تلاش کرده ابعاد مختلف این زیارتگاه ها را بررسی کند؛ برای مثال به ویژگی های هنری و معماری، به تحولات تاریخی، به شخصیت شناسی، و مدفونین در این اماکن می پردازد.

وحید دامغانی، ابراهیم

راهنمای حج و زیارتگاهها در جهان اسلام، تهران، رودکی، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۲۲۴ ص.

اطلاع دهی و هدایت در عرضه ی موضوعات مرتبط با حج، حجاج، جغرافیا و تاریخ اماکن زیارتی و مذهبی است. محدوده این کتاب تمامی مناطق جهان اسلام است. نویسنده همه عتبات و مراقد و نیز اماکن مذهبی- زیارتی مکه و عربستان را معرفی کرده است. این توضیحات شامل تاریخ تأسیس، تحولات تاریخی، معماری و شخصیت شناسی می شود.

ب: مناطق زیارتی خاص

۱– مکه و مدینه

اشاره

مباحث کلی

آخوندی، مصطفی (متولد ۱۳۳۸) و انصاری، عبدالرحمن

مشاعر حج: عرفات، مشعر الحرام، منا، قم، زمینه سازان ظهور امام عصر (عج)، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۱۰ ص، جیبی.

شابک:

X

– ۳– ۹۱۲۴۷– ۹۶۴

بررسی جنبه ها و ابعاد یکی از مقامات حج به اسم مشعرالحرام است. وظایف حجاج در اینجا، بایدها و نبایدهای حجاج، علت نام گذاری به مشعر و عرفات، تاریخ آن در دوره حضرت ابراهیم به بعد و امثال این موضوعات بررسی و تحلیل شده است.

ابن شبه نمیری، عمر بن شبه (۱۷۲– ۲۶۲ ق)

تاریخ المدینه المنوره، قم، دارالفکر، ۱۳۶۸، ۲ جلد، وزیری، عربی.

بررسی تحولات تاریخ مدینه است. «صفحه من حیاه المؤلف» عنوان مقدمه کتاب است که توسط فهیم محمد شلتوت نگاشته شده و درباره ابوزید عمر بن شبه نمیری است. مطالب کتاب در سه بخش تنظیم شده است: بخش نخست به مدینه و روزگار پیامبر (ص) اختصاص دارد و پاره ای از رخدادها و آثار این دوره بررسی شده است؛ بخش دوم مربوط به مدینه روزگار خلیفه دوم عمر بن خطاب است؛ سومین بخش درباره مدینه در روزگار خلیفه سوم عثمان بن عفان است.

ص: ۳۶

ترجمه فارسی

تاریخ مدینه منوره، ترجمه حسین صابری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۶۷۶ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: اخبار المدینه المنوره.

این نوشتار، ترجمه بخش نخست اخبار المدینه المنوره می باشد. مؤلف در این بخش، وضعیت شهر مدینه در روزگار پیامبر را بررسی کرده و به پاره ای از رخدادها و آثار این دوره می پردازد.

احمدوند، محسن (متولد ۱۳۵۳)

سفر به بیت عتیق: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه، قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۰- ۲۷۸۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه.

بررسی منفعت ها، تأثیرات، فلسفه مناسک حج و نیز راهنمای زائران خانه خدا برای آشنایی با مشاهد مشرفه مکّه و مدینه است. بخش اول به ذکر آیات و روایاتی در فضیلت و اهمیت کعبه و آداب سفر حج و بخش دوم به احکام و اعمال حج اختصاص یافته و مجموعه ای از واجبات و محرمات و مکروهات و مستحبات این واجب شرعی بر مبنای فقه عملی شیعه در آن ارائه گردیده است. در بخش سوم موقعیت شهر مدینه و بخش های مسجد النبی و اماکن زیارتی، مقبره ها و مساجد این شهر مقدس معرفی شده است.

ص: ۳۷

احمدی، حسنعلی

ره توشه مدینه، قم، میثم تمار، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۹۱۵۵۴- ۹ -X

معرفی و بررسی تاریخی- دینی زیارتگاه های مقدس در مدینه منوره است. مدینه منوره با هجرت رسول الله (ص) تبدیل به ام القری جهان اسلام شد و از همان زمان، اماکن مقدس و دینی فراوان و نیز مدارس آموزشی زیاد در اینجا ساخته شد. به طوری که هم اکنون مجموعه ای از همه نمادهای اسلام و گویای حوادث تاریخ اسلام و یک دوره تاریخ مجسم اسلام است. نویسنده در صدد برآمده زائرانی که چند روزی از ایام حج را در این شهر اقامت دارند، آگاهی و معنویت کسب کنند.

احمدی، محمد (متولد ۱۳۳۹)

جغرافیای عربستان سعودی و اماکن حرمین شریفین، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۱۱ ص.

شابک: ۵- ۱۸۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی متغیرهای جغرافیایی کشور عربستان مثل آب و هوا، مختصات شهری، تقسیمات کشوری و نیز عتبات دینی و محل های حرم الهی و حرم نبوی است.

الازرقی، محمد بن عبدالله (درگذشت ۲۵۰ ق)

ترجمه کتاب اخبار مکه و ما جاء فیها من الآثار، تحقیق رشدی الصالح ملحس، ترجمه و تحشیه از محمود مهدوی دامغانی، تهران، چاپ و نشر بنیاد، چاپ ۱،، دو

جلد در یک مجلد، ۶۲۳ ص، وزیری.

عنوان اصلی: اخبار مکه و ما جاء فیها من الآثار.

عنوان روی جلد: اخبار مکه.

بررسی حوادث تاریخی و تاریخچه ای از شهر مکه و مراسم حج و نیز تاریخ اماکن و مشاهد مقدس در این شهر است. این اثر که در قرن سوم قمری تألیف شده، جزء قدیمی ترین آثار درباره مکه است. چگونگی اجرای مناسک حج در آن زمان، اماکن مذهبی مکه و ... در آن دوره به خوبی معرفی شده است. به نظر نویسنده، عربستان قبل از اسلام دارای فرهنگ و مدنیت خاص بوده و بعد از اسلام تبدیل به یک قطب فرهنگی و اجتماعی در جهان اسلام شده است. از اینرو اماکن بسیاری در طول تاریخ ساخته شده است. نویسنده به معرفی اینها می پردازد.

استوان، محمد حسن

کعبه امن دل، شیراز، میرازی شیرازی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۱۳- ۲۷۱۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جذابیت های مکه و مدینه هم برای توریست ها و هم جذابیت های دینی است. حج را یک فریضه دانسته و سفر به مکه و مدینه را دارای اثرات مهم در زندگی می داند. نویسنده معتقد است سفر به مکه و مدینه باید با شناخت و آگاهی باشد و مسلمانان قبل از سفر درباره تاریخ و جغرافیای این دو شهر مطالعه نمایند.

اسدی، علی محمد (متولد ۱۳۴۲)

مدینه منوره: راهنمای اماکن، زیارات و اعمال، گزیده اشعار، تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۹۶ ص، جیبی.

ص: ۳۹

شابک: ۰- ۲۴- ۷۶۰۰- ۹۶۴

بررسی و معرفی اماکن دینی- تاریخی در این شهر، چگونگی و احکام زیارت و قطعه هایی از اشعار درباره اماکن زیارتی آن است. نویسنده در صدد راهنمایی زائران و تأمین نیازهای آنها به اطلاعات است.

اسلامی، محسن

عربستان سعودی در یک نگاه، قم، فقاهت، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۴۷- ۷۹۱۱- ۹۶۴

معرفی نمائی از کل کشور عربستان سعودی است. مؤلف در ابتدا به جغرافیای طبیعی پرداخته و ضمناً به جغرافیای سیاسی نیز می پردازد. مسائل جمعیتی، زبان، مذاهب و ... از نکات مهمی است که در این قسمت، تحلیل می شود. در ادامه نویسنده به ساختار حکومتی و رژیم سیاسی عربستان پرداخته و سه دوره حکومتی را توضیح می دهد. اوضاع اقتصادی عربستان و جایگاه این کشور در منطقه از دیگر مباحثی است که در این کتاب مورد توجه قرار می گیرد. دانشگاه ها و مؤسسات آموزش عالی عربستان از جمله مباحث جذاب کتاب است، زیرا دانشجویان و دیگران می توانند نسبت به مراکز علمی کشور عربستان آشنا شوند.

اسین، امل (۱)

مکه مکرمه، مدینه منوره، ترجمه احمد آرام، تهران، امیرکبیر، چاپ ۱، ۱۳۵۸، ۲۳۱ ص، رقعی.

عنوان انگلیسی:

Mecca the Blessed Madinah The Radiant

بررسی تاریخ شهرهای مقدس مکه و مدینه با استناد به منابع قدیمی است.

۱- Emel Esin

ص: ۴۰

نویسـنده که از خاورشناسان و اسلام شناسان است این اثر را برای مردم کشورهای اروپا و آمریکا به زبان انگلیسی نوشته است از اینرو مطالب و ساختار آن برای ما مسـلمانان جذاب است. مهم ترین ویژگی این کتاب اینست که تلاش کرده اثری مستند به منـابع تـاریخی و معتبر و کاملًا پژوهشـی و علمی عرضه کنـد و با تزئین به نقاشـی ها و تصاویری زیبا و کمیاب به خواننـدگان اطلاعات و شناخت بدهد.

امینی، محمدهادی

تاریخ مکه، ترجمه محسن آخوندی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۲، ۶، ۴۸۰ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۴۷۲- ۴۳۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

مکه، تهران، مکتب نشر العلم و الادب، ق/، ۳۷۶ ص، وزیری.

بررسـی تحولاـت تـاریخی مکه در دوره اسـلامی و معرفی حوادث مهمی که در این شـهر به وقوع پیوسـته است. مکه به عنوان یکی از مادرشـهرها (متروپـل) در فرهنـگ اسـلام و جهان مسـلمانان، شاهـد تحولات تاریخی فراوان بوده است. به ویژه پس از حاکمیت خاندان آل سـعود بر کشور عربسـتان و مناسـبات آنان با دیگر مسلمانان، مکه شاهد حوادث تلخ و شیرین بوده است. از جمله به حادثه کشتار حجاج ایرانی در سال ۱۳۶۶ شمسی اشاره می کند.

انصاری، عبدالرحمن و آخوندی، مصطفی (متولد ۱۳۳۸) و حجتی، عزیز

مشاهد و مشاعر حج، قم، زمینه سازان ظهور امام عصر (عج)، چاپ ۱،، ۲۷۶ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۹- ۹۴۱۹۸- ۹۶۴

بررسی و معرفی اماکن، مشاهد و مشاعر و نیز جغرافیای مدینه، مکه و

برخی مسائل تاریخی عربستان است. این کتاب که مجموعه ای از پژوهش های سه نویسنده شیعی است، بیشتر بیانگر تفکرات و ایده های شیعیان در ارتباط با مشاهد مشرفه و اماکن مقدس و تحولات تاریخی مکه و احکام و مناسک حج است.

الانصاری، محمد حسن (۱) (متولد ۱۳۴۲)

تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی در طول تاریخ، ترجمه عبدالمحمد آیتی (۲)، ویرایشِ علی ورسه ای، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۲۲۳ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۵۵- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی تفصیلی تاریخ تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی و اجزای آن در گذر ادوار اسلامی است. مؤلف با استناد به متون تاریخی و روایی، این گزارش را ارائه نموده است. زبان اصلی کتاب عربی است و اهم موضوعات کتاب عبارت اند از: نیروها و عوامل اقلیمی مؤثر در بنای مسجد نبوی، ویژگی های جغرافیایی و تاریخی مدینه منوره، مدینه از عصر جاهلی تا دوران عثمانی، فضیلت مسجد نبوی و مدینه و مردم آن، هجرت پیامبر (ص) به مدینه، اقدامات پیامبر (ص) در بنای مسجد نبوی و اجزای آن، حجره و روضه شریف نبوی، حجره همسران پیامبر (ص)، شرح مکان صفه، گزارش تاریخ تعمیر و توسعه مسجد نبوی و محراب ها و ستون ها و درها و مناره ها و منبرهای آن از قرن یازدهم هجری تا زمان حاضر.

تلخیص

مسجد شریف نبوی، ترجمه عبدالمحمد آیتی

۱- محمدحسن عبدالقادر الانصاری؛ الانصاری، ناجی محمدحسن

۲- آیتی بروجردی، عبدالمحمد متولد ۱۳۰۵

، تلخیص رضا مختاری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۱۵ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۷۳- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این نوشتار، تلخیصی از کتاب تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی در طول تاریخ نوشته ناجی محمد حسن عبدالقادر الانصاری است که توسط عبدالمحمد آیتی به فارسی برگردانده شده است. این گزیده در شش فصل سامان یافته است: نیروها و عوامل مؤثر در بنای مسجد؛ نخستین مرحله بنای مسجد؛ تحولات مسجد طی سالهای ۱۱- ۱۳۴۴ قمری؛ تحولات مسجد در دولت سعودی؛ تحولات مسجد در عهد ملک فهد موضوعاتی هستند که در فصول ششگانه بررسی شده اند.

بحرالعلوم، سیدمحمد مهدی بن مرتضی (۱۱۵۵- ۱۲۱۲ ق)

تحفه الکرام فی تاریخ مکه وبیت الله الحرام، پژوهشِ سیدمحمدجواد جلالی (۱) و خالد غفوری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۳۴۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۳- ۵۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی تاریخ کعبه و دیگر مشاهد مشرفه مکه است. نویسنده با بهره گرفتن از منابع روایی و تاریخی ابتدا به تاریخ بنای کعبه اشاره کرده و تاریخ اولیه بنا را در عهد آدم (ع) و تجدید بنای آن را در عهد ابراهیم (ع) می داند. دیگر تحولات این بنای مقدس در عهد عمالقه، قصی، قریش، عبدالله بن زبیر و حَجاج بن یوسف از دیگر مباحث کتاب است. مؤلف همچنین به مباحثی دیگر از جمله: حجر الاسود، درب

۱- متولد ۱۳۳۱

کعبه، حجر اسماعیل، مقام ابراهیم، زمزم، مسجد الحرام، صفا، مروه، حطیم و رکن یمانی پرداخته است. در ضمن، برخی از رویدادها و حوادث تاریخی مکه را ذکر نموده است. دیگر مشاهد مکه از جمله منی، مزدلفه، عرفات، قرن المنازل و مکان هایی که پیامبر در آن نماز خوانده از محورهای مورد بحث در این کتاب است. مؤلف همچنین برخی از احکام حج و مناسک آن را بازگو کرده است. وی در پایان به جهت قبله، زندگانی پیامبر، ایمان پدران پیامبر (ص) و عمر دنیا پرداخته است. محققان در مقدمه کتاب، شمه ای از زندگانی و حیات فکری بحر العلوم را بازگو کرده اند.

بیگلری، حسن

احکام حج و اسرار آن، تهران، کتابخانه سنائی، چاپ ۱،، ۴۰۳ ص، وزیری.

بررسی تفصیلی احکام حج و اسرار آن و نیز تاریخ سرزمین حجاز و جغرافیای آن به همراه مختصری از زندگی پیامبر (ص) است. به نظر نویسنده همه احکام تابع مصالح و مفاسد است. همچنین به هدف و مقصود و جعل احکام پرداخته و علل جعل احکام را واقعی می داند.

بهرام نسب، محمدسهیل

استوانه نور: نگاهی به مسجد قبا، نخستین بنیان تقوا، قم، مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۰۲ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۷۳- ۸۶۰۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: نگاهی به مسجد قبا، نخستین بنیان تقوا.

معرفی مسجد قبا به عنوان نخستین مسجدی که توسط پیامبر اسلام (ص) و اصحاب آن حضرت در مدینه ساخته شد. پایه تمدن و فرهنگ اسلام از

این نقطه آغاز گردید. در کتاب حاضر ضمن شناساندن منطقه قبا، از سیر تاریخی حوادث این مسجد با استناد به گزارش های تاریخی زیر این عناوین بحث شده است: قبا در گذرگاه هجرت؛ معرفی روستای قبا؛ قبا میزبان رسول خدا؛ پایه گذاری و ساخت مسجد قبا؛ فضیلت مسجد قبا؛ سیر تاریخی مسجد قبا؛ مسجد ضرار در مقایسه با مسجد قبا؛ درس ها و عبرت ها. در پایان نیز گزیده ای از نثر و نظم ادب فارسی درباره اهمیت و جایگاه این مسجد تاریخی به همراه پیشنهادهایی به برنامه سازان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ارائه گردیده است.

پورامینی، محمدامین (۱) (متولد ۱۳۴۱)

بقیع الغرقد فی دراسه شامله، تهران، نشرمشعر، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق/ ۱۳۸۶، ۴۸۰ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۱- ۰۴۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تاریخ بقیع و شخصیت شناسی افراد مهم که در آن دفن شده اند، است. به نظر نویسنده، هر جامعه ای نسبت به حفظ آثار و تمدن گذشتگان خود حسّاس می باشد. در صورتی که این آثار و تمدن به عقاید و مذهب آنها برگردد، سعی و تلاش آنها در حفظ و نگهداری آن چند برابر می گردد. بقیع نیز از جمله مکان هایی است که یادآور تاریخ و تمدن اسلامی است. عناوین فصول دهگانه کتاب عبارت انـد از: بقیع در لغت وموارد استعمال این واژه؛ تاریخ بقیع؛ پیامبر و بقیع، اهل بیت (ع) و بقیع؛ صحابه و بقیع؛ قبور مشاهیر بقیع، امامان بقیع؛ برخی از مدفونین بقیع؛ در بقیع چه چیزی وجود دارد؟؛ حوادث بقیع؛ بقیع در شعر؛ آلبوم بقیع.

تاجی گلداری، حسین (متولد ۱۳۴۷)

مدینه شهر پیامبر (ص)، شیراز، ایلاف چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۵۲ ص.

۱- امینی، محمدامین

ص: ۴۵

شابک: ۱- ۰۲۶- ۱۹۸- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعات تاریخی- مذهبی درباره شهر مدینه است.

جعفرزاده، حسین (متولد ۱۳۳۰)

سیری در دیار عشق، تبریز، احرار، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۲۱- ۹۷۶- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی جنبه ها و رخدادهای مکه و مدینه است. نویسنده خاطرات و مطالعات خود را درباره مکه و مدینه نوشته و در قالب کتاب حاضر منتشر کرده است. نتیجه گیری او اینست که این دو شهر زمینه ساز وصول انسان به الله و افزایش عشق و محبت الهی در قلب آدمی است.

جعفریان، رسول (متولد ۱۳۴۳)

آثار اسلامی مکه و مدینه، به کوشش علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۸۵- ۶۲۹۳- ۹۶۴

چاپ دیگر

آثار اسلامی مکه و مدینه با تجدید نظر و اضافات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۴، ۱۳۷۷، ۲۲۳ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۱۳- ۶۲۹۳- ۹۶۴

ترجمه اردو

مکه اور مدینه کی مقدس مقامات، ترجمه به اردو سیدقلبی حسین رضوی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۳۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تاریخ مکه و مدینه و معرفی بناها و اماکن و سایر آثار تاریخی این دو شهر است. انگیزه نویسنده، معرفی این آثار و اماکن به زائران خانه خدا می باشد. کتاب در دو بخش تنظیم شده است. بخش اول (مکه مکرمه) دارای این سرفصل هاست: جغرافیای جزیره العرب، مکه و کعبه پیش از اسلام، تاریخ مکه در دوره اسلامی، کعبه و مسجد الحرام در دوره اسلامی، تاریخچه بنای بخش های مسجد الحرام، مساجد مکه، مشاعر مقدسه و مساجد آنها، آثار مذهبی و تاریخی مکه. در بخش دوم (مدینه منوره)، این سرفصل ها مطرح است: یثرب در اسلام، مسجد النبی (ص)، قسمت های داخلی مسجد النبی، مساجد و اماکن متبرکه جنوب و غرب مدینه (قبا)، آثار تاریخی بقیع، اماکن و آثار تاریخی جنگ احد.

حاجی زاده اسفدن، محمدرضا

عربستان در یک نگاه: سه سال در حریم حرم امن الهی: قابل استفاده زائران بیت الله الحرام، مشهد، ضریح آفتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۶۲ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۱۹۲- ۴۲۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: سه سال در حریم حرم امن الهی: قابل استفاده زائران بیت الله الحرام.

بررسی جنبه ها و مسائل کشور عربستان سعودی از زوایای مختلف و نیز عرضه ی اطلاعات ضروری برای زائران خانه خدا است. نویسنده طی دوازده فصل، این موارد را بررسی کرده است: جغرافیای طبیعی؛ اماکن تاریخی، شهرها و بنادر؛ نکات ضروری در بدو ورود به عربستان؛ تحولات تاریخی؛ جغرافیای انسانی؛ جغرافیای سیاسی؛ وضعیت اقتصادی؛ وضعیت اجتماعی فرهنگی؛ آموزش و پرورش؛ وضعیت ایرانیان در عربستان؛ وضعیت مدارس ایرانی در عربستان.

هدف نویسنده اینست که زائران بیت الله الحرام را با عربستان و از جمله

مکه و مدینه آشنا کنند تا با چشم باز و آگاهانه سفر نمایند. نیز نکات مهم و حساس و ضروری را برای آنان تشریح کرده است.

الحبشی، منصور

میقات قرن المنازل، السیل الکبیر، قم، حق یاوران، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۲۹- ۲۷۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی مسائل و احکام قرن المنازل به عنوان یکی از مواقیت سفر روحانی و معنوی حج است. این میقات مربوط به مردمانی است که از شرق مکه به سوی سرزمین وحی عزیمت می کنند؛ به همین دلیل در برخی منابع و متون به نام میقات اهل طائف و واردشوندگان از آن طرف توصیف شده است. نویسنده به تفکیک سعی کرده قرن المنازل را از دیدگاه روایات، آراء فقها و علمای شیعه و اهل سنت و رساله ها و منابع فقهی، مورخان و جغرافی دانان بررسی و در یک فصل مستقل تحلیل نماید.

حسن زاده آملی، حسن

تعیین سمت قبله و تشخیص ظهر حقیقی مدینه منوره، قم، قیام، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۳۱ ص، رقعی.

بررسی مدینه منوره از نظر طول و عرض جغرافیایی و مختصات نجومی به منظور تعیین جهت قبله و اوقات شرعی است. نویسنده که در نجوم قدیم تخصص دارد با ابزار و روش های این علم به بررسی ویژگی های جغرافیا- نجومی مدینه پرداخته و این اثر را تألیف کرده است.

حسنی، علی اکبر

سیری در اماکن سرزمین وحی، تهران، بعثه مقام معظم رهبری، معاونت آموزش و تحقیقات، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، رقعی.

بررسی جنبه های کشور عربستان و مسائل حج و مواقف و مشاهد مشرفه و اماکن متبرکه به منظور آشنایی زائران ایرانی است. نویسنده تلاش کرده به بسیاری از سؤال ها و ابهام های زائران بیت الله الحرام پاسخ مناسب بدهد. کتاب در دو بخش تدوین یافته است: بخش اوّل درباره مدینه و بخش دوّم درباره مکه است. سخن از مدینه را با نگاهی گذرا به جغرافیای آن و بررسی کوه های معروف مدینه آغاز کرده؛ آنگاه نام های مدینه را بررسی می کند. عظمت این دیار، فضیلت و شرافت مدینه و امتیازهای دیگر آن نیز گزارش شده است. سپس از مسجد النبی و چگونگی شکل گیری آن بحث کرده و تحوّلات و توسعه آن را در گذرگاه تاریخ نمایانده است. بخش دوّم کتاب (درباره مکه) با عنوان «آشنایی مختصری با تاریخ شبه جزیره عربستان» آغاز می شود و با اشاره ای به جدّه و میقات ها ادامه می یابد. آنگاه به خود شهر مکه، نام ها و اماکن معنوی- تاریخی مکه می پردازد. این فصل با گزارش تفصیلی مسجد الحرام آغاز می شود و با توضیح و تبیین چگونگی ساختمان آن ادامه می یابد.

حسین، شاهرخ (متولد ۱۹۵۰)

مکه شهر مقدس، ترجمه مصباح خسروی، تهران، کتاب روشن، چاپ ۱،، شش+ ۶۶ ص.

شابک: ۹- ۰۱۶- ۹۰۹- ۹۶۴

فروست: مجموعه کتاب روشن.

بررسی ابعاد و مسائل مکه مکرمه است. غیر از تاریخچه و تحولات تاریخی این شهر، اماکن و زیارتگاه ها، جغرافیا و آب و هوا و دیگر جنبه های این چنینی را بررسی می کند.

حسینی ادیانی، سیدابوالحسن (متولد ۱۳۳۴)

زیارت عارفانه: زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت،

ص: ۴۹

اماکن زیارتی مدینه، تهران، قائم، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۸۹- ۶۱۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اهمیت، آثار و برکات زیارت و مشروعیت آن و معرفی اماکن معروف زیارتی مدینه است. در توضیح اماکن زیارتی مدینه مراقد و مساجد و زیارت گاه های شخصیت های مقدس و صحابه و یاران پیامبر و حوادث تاریخی مربوط به این اماکن معرفی شده است. مسجد و روضه شریف نبوی، مأذنه بلال، محراب پیامبر، بقیع، مراقد دختران پیامبر، قبور عمه های رسول خدا، همسران پیامبر، قبور امامان شیعه و مساجد سبعه و مسجد قبا از جمله این اماکن زیارتی است. بخش اول تا سوم به تاریخ زیارت، زیارت از دیدگاه اسلام و فلسفه و اسرار و آثار زیارت اختصاص یافته است.

حسینی بلداجی، گلبهار

خانه پاک برای پاکان، ویرایشِ مهدی طهماسبی دژکی، فرخ شهر، جهان بین، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۷۰ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۳۷- ۲۶۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تاریخ و موقعیت شهر مکه و معرفی و تشریح بناهای تاریخی آن و ارکان اعمال مراسم حج است. نگارنده معتقد است روح و جان زیارت کعبه، پذیرش ولایت است. زیرا کعبه و حرمت اش، زمزم و شرافت اش، صفا و مروه و صفایش، قربانگاه و تقوای قربانی اش، رمی جمرات و طرد شیطانش، عرفات و نیایش خالصانه اش، و سرزمین حرم با تمام برکاتش در پرتو ولایت و امامت رسول خدا و اهل بیت (ع) است. اگر کعبه به همه این شرافت ها مزین است روح عمل و مناسک اش، ولایت و امامت و شناخت امام و خضوع در برابر امام است. در پایان کتاب، شعری از «سید حشمت الله علوی بلداجی» با عنوان «در حریم حرم یار» به رشته تحریر

ص: ۵۰

درآمده است.

حسینی شیرازی، سیدمحمد (۱۳۰۵- ۱۳۸۰)

بقیع، ترجمه محمدعامر پاشازاده، بی جا، بینش آزادگان، چاپ ۱، ۱۴۲۲ ق/ ۱۳۸۰، ۷۲ ص.

شابک: ۶- ۰۳- ۷۷۲۲- ۹۶۴

عنوان اصلی: البقیع الغرقد.

حسینی کاشانی، زین العابدین بن نورالدین (قرن ۱۱ ق)

مفرحه الانام فی تأسیس بیت الله الحرام، تحقیق عمار عبودی نصار و حیدر لفته مال الله، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۳۵ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۶- ۵۴۰۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تأسیس کعبه و بازسازی مکه مکرمه پس از تخریب و ویرانی بر اثر سیل سال ۱۰۳۹ قمری است. مؤلف که در بنای مسجد خانه کعبه خود بعنوان یک کارگر فعالیت داشته شرحی از ابعاد تخریب و آنگاه بازسازی به دست داده است.

متن فارسی این رساله که آن هم به قلم خود زین العابدین کاشانی بود در مجله میقات فارسی و متن عربی نیز در المیقات عربی چاپ و منتشر شد. اخیراً متن عربی تحقیق شده آن با توجه به اهمیت آن به طور مستقل و به صورت کتاب نیز چاپ شده است.

حسینی میلانی، سیدمرتضی

دلیل الحاج إلی مکه و المدینه، قم،

ص: ۵۱

نقش، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۱۷۲ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۲- ۶۷- ۷۶۲۹- ۹۶۴

چاپ های دیگر

قم، مدین، چاپ ۱،/ ق، ۱۷۶ ص.

شابک: ۶- ۸۹- ۶۶۴۲- ۹۶۴

عنوان روی جلد: آثار مکه و المدینه و دلیل المرشد الی الحج و العمره.

قم، نقش، چاپ ۱، ق/، ۱۷۲ ص.

شابک: ۲- ۶۷- ۷۶۲۹- ۹۶۴

فروست: بحوث فی التبلیغ الاسلامی؛،.

معرّفی آثار زیارتی و دیدنی مکّه و مدینه و راهنمایی حاجیان و زائران این دو شهر مقدس است. کتاب در دو بخش تدوین شده: بخش اول درباره مکّه است. نویسنده با اشاره به جغرافیای مکّه، به معرفی کعبه و دیگر مناسک حج از جمله حجر اسماعیل، مقام ابراهیم، صفا و مروه، مشعر و منا و جمرات می پردازد. دارالندوه، شعب ابی طالب، کوه های مکّه و مساجد این شهر از دیگر مکان های معرفی شده در کتاب است. بخش دوّم کتاب معرفی مدینه و مکان های دیدنی این شهر است. مسجد النبی (ص) چون نقطه ای فیروزه ای بر تارک این شهر مقدس می درخشد، بقیع، کوه احد، فدک و خیبر از دیگر مکان های دیدنی این شهر و اطراف آن می باشد. نویسنده در پایان به برخی از آداب حج و زیارت اشاره کرده است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت آموزش و تحقیقات

اطلس اماکن مکه مکرمه و مدینه منوره

ص: ۵۲

، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۴۲ ص، خشتی.

معرفی اماکن مکه و مدینه با تصاویر، نمودار و نقشه های قدیمی و جدید است. مؤلف تصاویر و نقشه های شهر مکه و مدینه، مسجد الحرام و مسجد النبی، کعبه معظمه و دیگر اماکن و مناطق را همراه با توضیحات در چند فصل تنظیم کرده است. حتی نقشه های مراحل توسعه را آورده تا مراحل تحولات مشخص باشد.

بقیع، تدوین معاونت آموزش و تحقیقات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۶ ص، پالتویی.

شابک:

X

- ۷۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴

فروست: اماکن چهارگانه.

ترجمه ترکی استانبولی

تدوین معاونت آموزش و تحقیقات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۲۸ ص، پالتویی.

ترجمه عربی

البقیع، تدوین معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۳۱ ص، پالتویی.

معرفی قبرستان بقیع به عنوان مزار مطهّر چهار تن از پیشوایان معصوم و ائمه شیعه و آرامگاه جمعی از صحابه و همسران و فرزندان پیامبر خدا است. از این رو شیفتگان مقام ولایت پس از زیارت پیامبر (ص) به سوی بقیع برای زیارت پیشوایان خویش می شتابند. این کتاب به منظور آشنایی زائران بیت الله الحرام با دفن شدگان در بقیع، به صورت مختصر تدوین شده و ذیل هر شخصیت، زندگینامه و خدمات او گزارش می شود.

شناخت عربستان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۴، ۱۳۸۰، ۱۷۵ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۰۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

معرفی ویژگی های جغرافیایی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی، مذهبی و

فرهنگی کشور عربستان است. مؤلف مطالب را در پنج فصل تنظیم کرده و شامل این موضوعات و مباحث است: جغرافیای طبیعی، انسانی و سیاسی عربستان؛ آل سعود بر اریکه قدرت؛ تاریخ عربستان از قدرت گیری آل سعود در قرن دوازده هجری قمری تا حال حاضر؛ ساختار سیاسی عربستان؛ مذهب و تشکیلات مذهبی؛ اوضاع اجتماعی، فرهنگی و آموزشی عربستان.

مسجد النبی (ص)، تهران، نشر مشعر، ۱۳۷۹، ۳۶ ص، پالتویی.

ترجمه ترکی استانبولی

قم، نشر مشعر، بی تا، چاپ ۱، ۱۸ ص، پالتویی.

عنوان اصلی:

dicseM

– iben (V. A. S) –nu بررسی ابعاد مسجد النبی به عنوان شریف ترین مسجد پس از مسجد الحرام است. مسجد النبی (ص) واقع در شهر مدینه منوره دارای گزارش های جالب و تحولات بسیار در تاریخ بوده است. این مسجد با افزایش جمعیت مسلمانان، مراحل مختلفی از توسعه و تحوّل را، تا عصر کنونی پشت سر گذاشته است. این کتاب به طور فشرده، آگاهی های مفیدی درباره تاریخچه ساختمان و سیر گسترش آن تا زمان حاضر، در اختیار خوانندگان قرار می دهد.

مکه و مدینه، تهران، نشر مشعر، بی تا، ۳۶ ص، پالتویی.

ترجمه عربی

مکه والمدینه، تهران، نشر مشعر، بی تا، ۳۲ ص، پالتویی.

معرفی دو شهر مقدّس مکه و مدینه و آثار و اماکن آنها به صورت اختصار است. کتاب در چهار بخش با عناوین شبه جزیره عربستان؛ مساجد مکه؛ مدینه منوره و مساجد مدینه سامان یافته است.

الخرابشه، سلیمان

رقابت عباسیان و فاطمیان در سیادت بر حرمین شریفین (قرن پنجم و ششم هجری)، ترجمه رسول جعفریان (۱)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۰- ۰۲۰- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان اصلی: التنافس السلجوقی- الفاطمی علی بلاد الحجاز و امره الحج

بررسی تاریخی مدیریت حرم، مسجد و روضه شریفه رسول اکرم (ص) در مدینه و رقابت عباسیان و فاطمیان بر سر این مدیریت ها است. این اثر، ترجمه کتاب التنافس السلجوقی- الفاطمی علی بلاد الحجاز و امره الحج است که در سال ۱۹۹۹ در شهر اربد در کشور اردن توسط جامعه الیرموک به چاپ رسیده است. نویسنده در صدد بیان تلاش های دو دولت عباسی و فاطمی برای گسترش، نفوذ و تثبیت سیادت خود در حرمین شریفین است. هر کدام از آنها در صدد استفاده ابزاری از مکه و مدینه و استفاده از مزایای معنوی و سیاسی آن بوده اند.

خویلد، عبدالرحمن

المساجد و الاماکن الاثریه المجهوله لزائر المدینه المنوره المیمونه، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۹۶ ص، رقعی.

معرّفی تعدادی از مساجد و اماکن تاریخی و باستانی شهر مدینه است. از جمله آثار معرفی شده عبارت اند از: مسجدالمصلّی (الغمامه)، مسجد الإمام علی بن أبی طالب علیه السلام، مسجد السقیا، مسجد المنارتین، مسجد الإجابه، مسجد السجده أو البحیر أو أبی ذر، مسجد السبق، کهف بنی حرام، مسجد الرایه، مسجد الدرع، مسجد الشیخین أو البدائع أو المستراح، جبل عینین (الرماه)، الزبیه (الحفره)، مسجد الفسح (المسجد المسوّر)، المهراس،

۱- متولد ۱۳۴۳

قبر النبی هارون علیه السلام، مسجد الکاتبیه، مسجد المغیسله، ثنیه الوداع، مسجد بنات النجّار.

الدقن، محمد

کعبه و جامه آن از آغاز تا کنون، ترجمه هادی انصاری، ویرایشِ علی ورسه ای، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۰۳ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی تاریخی پوشش کعبه و خود کعبه است. کتاب، نخستین اثر تحقیقی درباره «جامه کعبه در طول تاریخ» است. و به چگونگی و تغییرات آن از زمان حضرت ابراهیم (ع) تاکنون می پردازد. مؤلف از کارگاه جامه بافی قدیم، که در خرنفش قاهره بوده، بازدید کرده و گزارش جالب توجهی از آن آورده است. سپس چگونگی بافت آن در کارگاه جامه بافی کنونی در مکه، به نام «امّ الجود» شرح می شود. این ترجمه پیش از این با عنوان «جامه کعبه در طول تاریخ» در فصلنامه میقات حج چاپ شده است. بیش از شصت صفحه ابتدای کتاب درباره چگونگی ساخت و بنای کعبه توسط مترجم تألیف و به اصل کتاب افزوده شده است.

دملوجی، سلمی سمر [(۱)]

ساختمان حرم نبوی، مدینه منوره، ترجمه محمدرضا مروارید و بنیاد پژوهش های اسلامی، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۶۳ ص، رقعی.

۱- سلمی سمر دملوجی؛ سمر دملوجی، سلمی

ص: ۵۵

شابک: ۱- ۴۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

معرفی ابعاد ساختمان حرم و مسجد نبوی در شهر مدینه است. این کتاب که در تهیه آن تنها از اسناد و مدارک معماری استفاده شده، عملیات گسترده نوسازی حرم شریف نبوی و طرح بزرگ و پیشرفته توسعه این مسجد باشکوه و بافت شهری پیرامون آن را تعریف و گزارش می کند. عملیات توسعه حرم، تنها ساختن تأسیساتی جدید در کنار مسجد قدیمی نیست، بلکه نوسازی فراگیر مسجد قدیم نیز در چارچوب طرح و برنامه آن قرار می گیرد و بدین ترتیب، مسجد نبوی به بزرگترین مسجد جهان بدل می شود. نویسنده در بخش اول به صورتی گزیده، تحوّلات تاریخی مسجد النبی را در عهد پیامبر (ص)، خلفای نخستین، امویان، عباسیان، مملوکیان، عثمانی و سعودی تشریح می کند و در بخش دوم به آموزه ها و عناصر طرح توسعه جدید، طرح معماری و زیبایی های هنری و اطراف مسجد می پردازد حجم کم و تصاویر متعدد و زیبای این اثر از جمله ویژگی های این اثر است.

ساختمان مسجد الحرام مکه مکرمه، ترجمه محمدرضا مروارید، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۶۳ ص، رقعی.

معرفی ابعاد ساختمان مسجد الحرام در شهر مکه مکرمه است. این کتاب از دو بخش تشکیل شده است. بخش نخست آن به تحولات تاریخی مسجد الحرام در دوره های اموی، عباسی، عثمانی و سعودی می پردازد. و در بخش دوم به طرح توسعه جدید مسجد می پردازد و ویژگی های مهندسی و معماری و شهرسازی و عمرانی این طرح را معرفی و جنبه های مختلف آن از مورد نقد و بررسی قرار می دهد.

رشیدی، اسماعیل و نظری، محمد

زائر پیر: گذری بر نیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصطفی رشیدی

، شیراز، میرزای شیرازی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۶- ۲۷۱۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گذری بر نیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصطفی رشیدی.

بررسی و تحلیل مسائل حج از زبان قدیمی ترین امیرالحاج در شیراز است. در طول پنجاه سال اخیر شهر مکه و مدینه بسیار تغییر یافته و مسائل حج تحولات زیاد داشته است. آقایان رشیدی و نظری کوشیده اند با شناسایی و معرفی باسابقه ترین خادم الحاج در شهر شیراز، گوشه ای از خاطرات حج را بیان کنند. قدیمی ترین خادم الحاج، حاج احمد رشیدی است که طی یک مصاحبه که در سفر عمره با ایشان انجام شده، خاطرات سفرهای زیارتی او در این نوشتار عرضه شده است.

السباعی، احمد (۱)

تاریخ مکه: ازآغاز تا پایان دولت شرفای مکه (ق)، ترجمه رسول جعفریان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۸۳۹ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۹۶۴ -۵۴۰ -۰۰۴

بررسی ابعاد تاریخی، سیاسی، تمدنی، اجتماعی و فرهنگی مکه مکرمه است. هدف نویسنده از تألیف این اثر نگارش کتاب برای تمامی کسانی بوده که علاقمند به داشتن نگاه جامع و فراگیر به طور همزمان نسبت به این شهر بوده اند. محدوده کتاب، از تاریخ مکه از دورترین ادوار تاریخی تا پایان حکومت اشراف و ورود وهابیان به مکه در آغاز دهه پنجم قرن چهاردهم هجری است.

۱- احمد السباعی

ص: ۵۷

ستاد عمره دانش آموزی (به کوشش)

در مقام محو، تهران، سنا، چاپ ۱، ۱۳۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴۱- ۶۱۲۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: مکه مکرمه، مدینه منوره در مقام محو.

اطلاعاتی درباره کشور عربستان و شهرهای مقدس مکه و مدینه و نیز اماکن مقدس در این شهرها است. زائران ایرانی مکه و مدینه اغلب با شناخت و آگاهی به این سفر می روند و نویسنده می خواهد اطلاعات ضروری راجع به اماکن و مسائل به آنها بدهد.

سمهودی، نورالدین

اخبار مدینه: ترجمه خلاصه الوفاء بأخبار دار المصطفی، ترجمه سیدکمال حاج سیدجوادی، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۵۹۷ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۰۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این نوشتار از کتاب های مهم و معتبر اهل سنّت است که به عنوان مرجع نخست و اوّل مدینه شناسی، شناخته شده و در عین حال مورد توجه علمای شیعه نیز قرار گرفته است. مؤلف در ابتدا، کتاب الوفا باخبار دار المصطفی را در چهار جزء و با صفحات زیاد نوشت. اما به منظور سهولت دسترسی زائران و علاقه مندان، خود خلاصه ای از آن را به صورت کتاب مستقلی و با نام خلاصه الوفا باخبار دار المصطفی تهیه و تدوین کرد. مطالب مندرج در گزیده عبارت است از: اسامی مدینه، فضیلت زیارت و فضل مسجد نبوی، اخبار ساکنان مدینه تا زمان ورود پیامبر اکرم (ص) به آن شهر، معماری مسجد نبوی، مساجدی که پیامبر در آنها نماز خوانده، اسامی چاه ها، مساجدی که بین راه مکه در راه غزوات

بود و پیامبر در آنها نماز خواند و جغرافیای مدینه که در هشت باب تنظیم شده است.

سیدکباری، سیدعلیرضا (متولد ۱۳۴۴)

سیمای مکه: معبد عشق، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۲۷۶ ص، رقعی.

عنوان روی جلد: هفت شهر عشق: سیمای مکه، معبد عشق.

فروست: دیار ابرار- ۱

در این نوشتار، شهر مکه از ابعاد تاریخی، جغرافیایی، سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی بررسی شده است. همچنین اطلاعاتی درباره اماکن مقدس و تاریخی این شهر بیان شده است.

شالچی، مجید

فرازهایی از حج، تهران، آرون، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۵۸-۰- ۲۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی برخی از ابعاد حج از جمله تاریخ و جغرافیای اماکن و مشاهد مشرفه، آداب و مناسک حج و نیز بیان برخی از احادیث معصومین (ع) درباره فلسفه و اسرار مناسك و اعمال حج است.

شرکت رفاه فرهنگیان (به کوشش)

در مقام محو، تهران: سنا، چاپ ۱، ق/، ۷۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۱- ۶۱۲۶- ۹۶۴

عنوان از روی جلد: مکه مکرمه مدینه منوره در مقام محو.

اطلاعاتی درباره کشور عربستان و شهرهای مقدس مکه و مدینه و نیز اماکن مقدس در این شهرها است. زائران ایرانی مکه و مدینه اغلب با شناخت و آگاهی به این سفر می روند و نویسنده می خواهد اطلاعات ضروری راجع به اماکن و مسائل به آنها بدهد.

شمس الدین، سیدمهدی (متولد ۱۳۳۷)

سیری در وادی عشق: آشنایی با مکه مکرمه و مدینه منوره، قم، شفق، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، رقعی.

مجموعه ای از مسائل مختلف حج و معرفی جنبه های شهر مکه و مدینه است. این کتاب در پنج بخش با این عناوین تنظیم شده است: مدینه منوره؛ مکه مکرمه؛ اعمال حج و عمره؛ ادعیه و زیارات؛ عکس ها و تصاویر.

شهیدی، سیدجعفر (متولد ۱۲۹۷)

عرشیان، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۱۲۰ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۴۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

عرشیان بانگ و لله علی الناس زنند، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، رقعی.

مجموعه ای درباره اماکن مقدسه و متبرک مکه و مدینه است.

نویسنده برای آشناسازی زائران خانه خدا، نخست به بیان مطالبی درباره وجوب حج و جایگاه سیاسی و اقتصادی عربستان سعودی و نیز اندیشه های محمدبن عبدالوهاب می پردازد؛ سپس به معرفی

ی

کایک اماکن مقدسه در دو شـهر مقدس مکه و مدینه پرداخته و تاریخچه آنها را بیان کرده است. در هر مورد، تصویری از آن مکان ارائه شده است.

صابرزاده، فریدون (متولد ۱۳۴۸)

خاک سپاسگزار، بوشهر، لیل، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۰۸- ۹۰۰۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسـی مسائل حج به عنوان روشـی برای عبادت خداوند و سر به خاک عبودیت ساییدن است. در هر فصل جنبه ای از زیارت مدینه یا حج گزاری بررسی شده است.

صافی، عبدالجبار (۱)

علی اعتاب بیت الحبیب، قم، مؤسسه عاشورا، چاپ ۱، ق/، ۱۹۲ ص.

بررسی جوانب زیارتگاه های عربستان سعودی و شخصیت شناسی اشخاص منتسب به این اماکن است.

صبری پاشا، ایوب (۲) (درگذشت ۱۸۹۰)

مرآه الحرمین: سـفرنامه مکه، ترجمه عبدالرسول منشی، به کوشش جمشید کیان فر (۳)، تهران، دفتر نشر میراث مکتوب، چاپ ۱،، ۵۱۸ ص، وزیری.

۱- عبدالجبار آل سیدجاسم الصافی.

۲- ایوب صبری پاشا؛ پاشا، ایوب صبری؛ صبری، ایوب

۳- متولد ۱۳۳۰

ص: ۶۱

شابک: ۶- ۳۰- ۶۷۸۱- ۹۶۴

گزارش دیـدنی هـا و شـنیدنی ها در سـفر حـج که بیانگر مسائل و احکام حـج و تاریـخ تحولات مکه و مـدینه است. نویسـنده کتـاب، ایوب صبری پاشـا از فضـلا و صـاحب منصـبان دولت عثمـانی است. وی زمـانی امیرالامراء و در پایان عمر رئیس اداره حسابـداری دریایی (محاسـبات دایره بحریه) عثمانی بود. کتاب مرآه الحرمین در پنـج جلـد درباره تاریخ مکه و مدینه، به زبان ترکی عثمـانی تـألیف شـده اسـت. امـا تنهـا دو جلـد آن که مشـتمل بر تاریـخ مکه است در سـال ۱۳۰۸ ه- ق بـه اهتمـام میرزا عبـدالرسول منشـی، از مترجمان دارالترجمه ناصـری، به فارسـی برگردانـده شـده است. کتاب حاضـر تصـحیح دو جلـد ترجمه فارسـی کتـاب اسـت. کتـاب از سـه بخش تشـکیل شـده اسـت. بخش اول حـاوی این مطـالب است: مـوقعیت جغرافیـایی مکه، وضـعیت بناهـای معظم آنجـا، شـکل خانه های اهالی مکه، آب و هوا، گیاهان خواص دارویی یا مضـرات آن ها، بیماری های رایـج در حجـاز، چگونگی سـاخت کعبه، فضایـل کعبه، چگونگی و ویژگی هـای زنـدگی مردم در مکه. مطـالب این بخش با روایات مختلف همراه است. در بخش دوم با استناد به روایات و منابع متعدد از تاریخچه تأسیس و ساخت اولیه کعبه و تغییرات بازسـازی هـای آن در طول تاریـخ سـخن رفته است. بخش سوم دربـاره گسـترش و توسـعه حرم مطهر کعبه در مرحله نخسـت است.

صحتی سردرودی، محمد (۱) (متولد ۱۳۴۳) و قلی زاده، مصطفی

سیمای مدینه: شـهر پیامبر صـلی الله علیه و آله، تهران، سازمان تبلیغات اسـلامی، مرکز چاپ و نشـر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۲۵۶ ص، رقعی.

عنوان دیگر: شهر پیامبر صلی الله علیه و آله.

۱- صحتی، محمد؛ سردرودی، محمد

ص: ۶۲

چاپ دیگر

قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۸- ۲۷۸۶- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های مختلف تاریخی، مذهبی، معماری و شهرسازی و هنری مدینه است. نویسندگان تلاش کرده اند، اطلاعات مورد نیاز حجاج را در اختیار آنها قرار دهند.

صفری فروشانی، نعمت الله (متولد ۱۳۴۵)

مکه در بستر تاریخ، قم، مرکز جهانی علوم اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۰۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۷۳- ۷۷۴۱- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: مرکز جهانی علوم اسلامی. معاونت پژوهش؛.

معرفی جغرافیای تاریخی شهرمکه و پیرامون آن از آغاز پیدایش تا کنون، به ویژه در زمان پیامبر اسلام (ص) است. هدف نویسنده، عرضه ی اطلاعات لازم و ضروری حجاج و اطلاع رسانی برای آنها است. نوشتار حاضر برای دست یابی به هدف خود، در سه فصل تنظیم شده است. فصل اول، نمایی کلی از موقعیت طبیعی و اجتماعی شهر مکه در صدر اسلام را ارائه می دهد. فصل دوم به بیان محدوده مسجد الحرام و مرکز آن یعنی کعبه معظمه و مشاهد وابسته به آن می پردازد. فصل سوم درباره مضافات مکه همچون منی و عرفات است.

صلاحی اصفهانی، گیتی (متولد ۱۳۳۷)

مسجد النبی (ص) زیارتگاهی برای تمام نسل ها، تهران، نیک خرد، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۴ ص،

ص: ۶۳

بیاضی.

شابک: ۹- ۰۸- ۸۱۰۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تاریخچه ای از بنای مسجد النبی (ص) و بخش های مختلف آن و نیز تعمیر و توسعه آن در طول تاریخ است. به نظر نویسنده مسجد النبی (ص) به دلیل خصوصیاتش از جمله در برداشتن مقبره نبی اکرم (ص) همواره مورد توجه مسلمانان در سراسر جهان بوده است: از اینرو نویسنده تحلیلی از هر دوره تاریخی و اهم حوادث آن دوره عرضه کرده است.

طالب نژاد، محسن

مسجد میقات عشاق، تهران، زعیم، چاپ ۲، ۱۳۸۸، ۱۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۴۰- ۵۴۰۳- ۶۰۰- ۹۷۸

چاپ دیگر

تهران، انتشارات بین المللی شمس، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۷۰ ص.

معرفی جنبه های مذهبی، فقهی، و معماری مساجد است. نویسنده با مطالعه مساجد ایران و عربستان سعودی و نیز مطالعه آیات مربوط به مسجد به بررسی تطبیقی آنها اهتمام ورزیده است. به نظر نویسنده، مسجد به عنوان نهاد مهمی در اسلام و قرآن تأثیر ژرفی در توسعه فرهنگ دینی ایفا کرده است.

طاهرپور، نصرت السادات (متولد ۱۳۶۰)

پرواز به خانه ی مردم، تهران، روناس، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۳۴- ۷۵۸۷- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعاتی درباره مکه و مسجد الحرام و مدینه و مسجد نبوی به منظور اطلاع رسانی به حجاج و زائران است. هرساله میلیون ها مسلمان از سراسر جهان برای شرکت در مراسم حج به مکه می روند. حج یعنی رفتن، به دست آوردن فهم و دست یابی به معرفت و رسیدن به روحی که خداوند در جسم، به ودیعه نهاده است. نگارنده در کتاب حاضر با بیانی ساده در

قالب داستان- پژوهش به مسائل حج پرداخته است. وی نخست شرح زندگی حضرت ابراهیم (ع) و چگونگی ساخت خانه ی کعبه و سپس داستان زندگی حضرت محمد (ص) و تاریخ اسلام را بازگو می نماید؛ پس از آن سفر آغاز شده و در خلال آن توضیحاتی درباره ی مدینه و اماکن متبرکه ی آن به همراه وضعیت مسجد النبی در گذشته و حال، اماکن مکه و انجام مناسک حج و فلسفه ی هریک بیان می کند.

عبایی خراسانی، محمد (متولد ۱۳۱۸) و حسینی نسب، سیدمحمدرضا

یادگارهای جاودان: نگاهی به آثار تاریخی ویران شده صدر اسلام، تهران، الست فردا، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۸۶ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۷- ۹۰۲۷۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: نگاهی به آثار تاریخی ویران شده صدر اسلام.

چاپ دیگر

گنجینه های ویران: نگاهی به آثار تاریخی ویران شده صدر اسلام، قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات اسلامی، بی تا، ۲۴۰ ص، وزیری.

معرفی شماری از آثار تاریخی مربوط به صدر اسلام که اکنون دچار ویرانی است. از جمله اماکن معرفی شده در این کتاب که بسیاری از آنها با تصویر یا طرحی هندسی همراه است عبارت اند از: محل ولادت پیامبر (ص)، خانه ارقم، خانه حضرت خدیجه (س)، خانه امام جعفر صادق (ع)، خانه علی بن ابی طالب (ع)، بیت الاحزان، جایگاه عهدنامه مشرکان علیه پیامبر (ص)، شعب ابیطالب، جاده غار حرا، مساجد ویران شده، حرم های ویران شده (حرم اهل بیت (ع)، حرم حضرت عبدالله، حرم همسران پیامبر (ص)، حرم خویشاوندان پیامبر (ص)، حرم های شهدای اسلام، حرم حمزه و شهدای فخ، گنبد و بارگاه اصحاب پیامبر (ص) و

دیگر آثار ویران شده حرمین شریفین.

عبدالغنی، محمد الیاس (۱)

تاریخ مکه مکرمه در گذشته و حال حاضر، ترجمه فاطمه نارویی، تربت جام، شیخ الاسلام احمد جام، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۴۸- ۸۶۸۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تحولات تاریخی شهر مکه است. این شهر به دلیل اهمیت و قطب بودن آن در جهان همواره مورد توجه جهانیان بوده است. مخالفان خداپرستی در صدد تخریب اینجا بودند ولی در مقابل، خداپرستان برای آبادانی این شهر کوشش کرده اند. از سوی دیگر سوانح طبیعی مثل سیل و زلزله در چند نوبت موجب تخریب این شهر شده اند. نویسنده همه این عوارض را بررسی کرده است.

عبداالهی نیا، بهمن

تاریخچه آثار اسلامی مکه و مدینه به همراه ادعیه و آداب حرمین و راهنمای حج، قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی نورالعطیه، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۸۰ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۲- ۹۲۳۵۳- ۹۶۴

مجموعه ای از اطلاعات مورد نیاز حجاج و زائران مکه و مدینه است. عمده ی این کتاب، گزارش تحولات تاریخی مکه و مدینه است.

۱- محمدالیاس عبدالغنی؛ الیاس عبدالغنی، محمد

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۱)

الحرم المکی الشریف، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۲، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۳۵- ۸۹۷۵- ۹۶۴

بررسی ویژگی های معماری، هنری، مذهبی و اجتماعی حرم مقدس و مسجد الحرام است.

المساجد السبعه و بیت الاحزان، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۳۳- ۸۹۷۵- ۹۶۴

مجموعه اطلاعات تاریخی جغرافیایی درباره مساجد هفت گانه و بیت الاحزان از اماکن مقدس شهر مکه به همراه برخی اعمال و نیز فضائل این مشاهد است. این مساجد بر اساس نیازی در دوره ای ساخته شده اند.

جبل الرحمه و مسجد النمره، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۱۲ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۳۹- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: الدلیل العاشر.

بررسی جنبه های کوه جبل الرحمه و مسجد نمره از اماکن مقدس شهر مکه است. نویسنده علاوه بر اطلاعات تارریخی، برخی فضائل این اماکن را معرفی کرده است. مشخصات جغرافیایی و طبیعی این اماکن و اهمیت تاریخی و مذهبی آنها را تحلیل می کند.

جنه البقیع، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۲، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۳۲- ۸۹۷۵- ۹۶۴

بررسی جنبه هایی از قبرستان بقیع واقع در شهر مدینه است. این قبرستان

۱- محمود الغریفی؛ الغریفی، محمود

نمـادی از مظلـومیت برای شـیعیان است زیرا تعـدادی از معصـومین (ع) مثـل امـام صـادق (ع) در آنجـا مـدفون انـد ولی دولت عربستان اجازه ساخت بنا حتی گذاشتن سنگ قبر نمی دهد.

غفاری، ابراهیم (متولد ۱۳۰۱)

راهنمای حرمین شریفین، مشهد، ولایت، جلد دوم، چاپ ۱،، وزیری.

شابک: ۲- ۰- ۶۱۷۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۷۰، وزیری.

مجموعه ای از اطلاعات درباره حـج و ارکان آن و نیز شـهرهای مکه و مـدینه است. این کتاب در پنـج جلـد تدوین یافته و هر جلد در ۱۴ بخش تنظیم شـده است. در جلد دوم موضوعاتی از قبیل مسافرت از نظر اسـلام، وظایف معنوی، شـرعی و اخلاقی زائران خانه خدا، جغرافیای عربستان، تاریخ آل سعود و فرقه وهابیت و آشنایی با برخی از واژگان عربی آمده است.

غفاری، سلمان (متولد ۱۳۱۳)

مکه المکرمه، تهران، بنیاد همدمی، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۹۱ ص، جیبی.

مجموعه اطلاعاتی درباره شـهر مکه و اماکن مقدس این شهر است. به منظور راهنمایی زائران و حجاج تدوین شده و اطلاعات ضروری درباره جاهای مختلف و مسائل لازم را عرضه می کند.

غلامعلیان، علی (متولد ۱۳۴۳)

بقیع قطعه ای از بهشت، اصفهان، الحج، چاپ ۱،، ۱۳۵ ص.

شابک: ۵- ۱۱- ۷۱۳۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های مذهبی و تاریخی قبرستان بقیع است. نویسنده با تکیه بر روایات اهمیت مذهبی بقیع و دیدگاه شیعیان درباره آن را بیان کرده است. نیز از منظر تاریخی با تکیه بر متون تاریخی تحولات آنجا را بررسی کرده است.

غلامی مایانی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۲۷)

مدینه: وادی زیارت، تهران، اندیشه معاصر، چاپ ۱، ۸، ۱۵۶ ص.

شابک: ۰- ۵- ۹۰۳۱۴- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه گلچینی از مطالب درباره شهر مدینه و زیارت مزارات آن است. عناوین برخی موضوعات کتاب عبارت اند از: تاریخ مدینه؛ ادب سفر و آداب زیارت؛ مسجد النبی؛ زیارت قلمرو دل و وادی محبت؛ بقیع.

نویسنده با هدف راهنمایی زائران حج و مدینه این کتاب را تألیف کرده است.

الفاسی، محمد بن احمد (۱) (- ق)

شفاء الغرام باخبار البلد الحرام، ترجمه محمد مقدس، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲ جلد (۴۵۵+ ۶۶۴ ص)، وزیری.

شابک: ۶- ۰۴۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

از متون قدیمی درباره مکه و مسجد الحرام و بیان کننده ابعاد مختلف این شهر است. این کتاب از معتبرترین کتاب ها در تاریخ مکه مکرمه است که با تفصیل بسیار و دقّت نظر درباره اخبار مکه (تاریخ محلی) است. به طوری که پس از کتاب «ازرقی» و «فاکهی»- که درباره اخبار مکه نگاشته اند- از منابع مهم، درموضوع خود به شمار می آید. نویسنده، کتاب خود را در چهل باب مرتّب کرده و در آنها به تمامی آنچه- از دوران

۱- تقی الدین الفاسی؛ حسنی مکی، محمد بن احمد

جاهلی تا زمان خود- به نحوی به تاریخ مکه مربوط می شود، پرداخته است و نیز تاریخ تأسیس و ساخت و عمارت مسجد الحرام را در زمان های گوناگون و همچنین ویژگی های جغرافیایی تاریخی، سیاسی و اجتماعی جزیرهالعرب را در همه دوره های تاریخی بیان کرده و به فضایل کعبه و اعمال مربوط به آن و اماکن مقدّس مکّه و اطراف آن، اشاره نموده است. نیز تاریخ مکّه را در زمان جاهلیت بررسی کرده و برخی آثار بنا شده در مکه و اطراف آن؛ از جمله مکتب خانه ها را معرفی کرده و هر آنچه درباره کارگزاران مکه در دوره اسلامی می دانسته، به طور اجمال بر مطالب کتاب خود افزوده است.

فاطمیان، علی (متولد ۱۳۵۱)

اماکن مقدس مکه و مدینه: معرفی اماکن مذهبی و زیارتی مکه و مدینه با تصویر، تهران، قاف، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۶- ۹۶۱۴۳۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: معرفی اماکن مذهبی و زیارتی مکه و مدینه با تصویر.

معرفی اماکن تاریخی- مذهبی مکه و مدینه با کمک تصاویر و نمودار است. این کتاب به منظور راهنمایی زائران خانه خدا تألیف شده و شامل اطلاعاتی درباره مکان های باستانی- تاریخی و مذهبی است.

فرقانی، محمد

سرزمین یادها و نشانه ها، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱۵، ۱۳۸۶، ۱۹۱ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۸۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه احکام، مسائل و اطلاعات مختصری درباره مناسک حج و عمره است. ابتدا اهمیت و فضیلت و آداب سفر حج بیان شده و در ادامه

سرگذشت سرزمین مکه و داستان زندگی ابراهیم و اسماعیل و اجداد پیامبر (ص) و تاریخ کعبه ذکر شده است. قسمت های گوناگون کعبه و مسجد الحرام و نیز احکام هر یک و مسائل مربوط به احرام و طواف، تاریخ مدینه و اماکن مذهبی و مساجد این شهر و اهمیت آن در تاریخ اسلام موضوع های دیگری است که بررسی شده است.

فهیم کرمانی، مرتضی (۱) (متولد ۱۳۱۳)

سرزمین وحی، قم، دارالنور، چاپ ۱،، ۵۵۸ ص، جیبی.

عنوان دیگر: راهنمای مکه معظمه و مدینه منوره.

عنوان روی جلد: سرزمین وحی: راهنمای مکه معظمه و مدینه منوره به ضمیمه ادعیه و زیارت.

شابک: ۱- ۱۴- ۸۱۳۸- ۹۶۴

راهنمای سفر به مکه ی معظمه و مدینه ی منوره به ضمیمه ی ادعیه و زیارات است. اهمیت سرزمین مکه و مدینه در متون دینی و مذهبی و سفر میلیون ها زائر در هر سال به این سرزمین، موجب شده نویسنده این اثر را تألیف کند؛ تا زمینه ساز رشد و ارتقای معنوی آنها باشد.

فیض قمی، عباس (متولد ۱۲۸۸)

جستاری بر تاریخ مکه، به کوشش جمال الدین محمد فیض، قم، کمال الملک، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۰+ ۶۲۲ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۴۸- ۷۲۷۱- ۹۶۴

۱- فهیم، مرتضی

بررسی تاریخ مکه و اماکن مختلف آن، از آغاز تاکنون با استناد به منابع معتبر و مشاهدات نویسنده است. صاحب این اثر که از نویسندگان معاصر است، گزارش خود را در بیست و دو فصل سامان داده است. موقعیت جغرافیایی و تاریخی شهر مکه؛ وضعیت فرهنگی، مذهبی، قومی و ساختار اعتقادی مکه در گذر تاریخ و قبل از اسلام؛ تاریخ کعبه و مسجد الحرام و ویژگی های اماکن مقدس؛ مساجد مختلف؛ کوه های مکه؛ مراحل تاریخی تعمیرات کعبه و اطراف آن از جمله مطالبی است که نویسنده به آنها پرداخته است. ارائه برخی از دیدگاه های دانشمندان غربی و گزارش سفر آنان به این شهر، مطالب پایانی این کتاب است.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲،، ۱۶۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۸۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی وضعیت گذشته و حال قبرستان بقیع با تکیه بر اسناد معتبر است. کتاب حاضر ابتدا شرح حال مختصری از مدفون شدگان معروف در بقیع ارائه کرده و سپس به تاریخ تخریب بقیع و بقاع متبرکه مدینه و مکه می پردازد و آنها را به روایت اسناد تاریخی گزارش می کند. گزارش نویسنده بر مبنای واکنش های افراد و نهادهای مختلف به تخریب بقیع است.

قائدان، اصغر (متولد ۱۳۴۳)

تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و مدینه منوره با تجدید نظر و اضافات، تهران، نشر مشعر، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۹، ۱۳۸۷، ۴۱۶ ص، وزیری.

ص: ۷۲

شابک: ۳- ۴۰- ۶۲۹۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تحولات تاریخی اماکن مذهبی- باستانی مکه و مدینه است. در این نوشتار که بر اساس منابع تاریخی قرون اولیه اسلامی و پژوهش های متأخر و جدید تهیه شده، سیر تاریخی آثار و اماکن مقدس مکّه و مدینه را از آغاز تا کنون در دو بخش مورد بررسی قرار می دهد. در بخش اول تاریخ و آثار اسلامی مکه مکرمه و در بخش دوم تاریخ و آثار اسلامی مدینه منوره مورد بررسی قرار گرفته است. این کتاب همچنین توسط انتشارات دارالنبلاء بیروت با عنوان تاریخ آثار مکه والمدینه به عربی ترجمه شده است.

قره چانلو، حسین (متولد ۱۳۱۹)

حرمین شریفین: تاریخ مکه و مدینه، تهران، امیرکبیر، چاپ ۱،، ۱۹۰ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۷۳۳- ۰۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: تاریخ مکه و مدینه.

بررسی جنبه های جغرافیایی و تاریخی و معماری مکه و مدینه است. در این نوشتار، تاریخچه مکه و مدینه از قدیمترین ایّام که صورت اسطوره ای در کتاب های تاریخی و جغرافیایی درآمده، به خواننده معرفی می شود. نگارنده تلاش کرده است که تاریخ و جغرافیایی این دو شهر را بر اساس کتب تاریخی و جغرافیایی با توجه به تاریخ اسلام بیان نماید.

قندچی، آرش (متولد ۱۳۵۰)

فضای مَبکی: طراحی قبرستان بقیع و حرم ائمه معصومین (ع)، تهران، مهدی رضایی، چاپ ۱ ، ۱۳۸۸ ، ۲۳۳ ص، رحلی (بیاضی).

شابک: ۸- ۰۲- ۵۴۷۲- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: طراحی قبرستان بقیع و حرم ائمه معصومین (ع).

بررسی وضعیت شهرسازی و معماری شهر مدینه و به ویژه قبرستان بقیع و ارائه معماری جدید برای قبرستان بقیع است. این کتاب پایان نامه کارشناسی ارشد نویسنده در رشته معماری و شهرسازی (دانشکده معماری و شهرسازی، دانشگاه شهید بهشتی، ۱۳۷۷، ۲۲۰ ص) است. نویسنده هدف خود از ارائه چنین طراحی را کاوش در حاشیه آن و نقدی بر تفکرات وهابیت عربستان، شناسایی مدفونین در قبرستان بقیع و اعتبارگذاری افراد براساس اصول عقاید اسلامی دانسته است. وی در همین راستا تحولات قبرستان بقیع در طول تاریخ و نیز معماری آن را با نگاهی علمی بررسی کرده است. نویسنده مطالب را در هفت فصل با عناوین ذیل عرضه کرده است: ۱. مدینه شناسی؛ ۲. بقیع؛ ۳. مرگ؛ ۴. گونه شناسی مقابر اسلامی؛ ۵. اجزای تشکیل دهنده طرح؛ ۶. خدمات جانبی طرح؛ ۷. تحلیل سایت.

کاظمینی، میرزامحمد (متولد ۱۳۴۳)

حجر الأسود، یزد، بنیاد ریحانه الرسول؛ تشیع، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۳۵ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۷- ۶۳۹۹- ۹۶۴

چاپ دیگر

یزد، صحیفه خرد، چاپ ۱،، ۱۶۶ ص.

شابک: ۸- ۳۵- ۸۶۵۳- ۹۶۴

بررسی تاریخی «حجرالاسود» است. هدف نویسنده، بررسی پیدایش و سیر تاریخی حجرالاسود به عنوان یکی از اجزای کعبه بوده است. وی قبل از ورود به این بحث معرفی اجمالی از شهر مکه، مسجد الحرام، کعبه و دیگر اجزای آن داشته است.

کعبه، یزد، بنیاد ریحانه الرسول؛ تشیع، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۳۱ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۵۴- ۸۰۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: ریحانه ۹

بررسی ابعاد «کعبه» و عظمت، فضایل و اهمیت آن در مناسک حج است. در نوشتار حاضر ضمن بیان تاریخچه ای از کعبه و بنای آن به عظمت و امتیازات این مکان شریف اشاره شده و موقعیت مکانی و نام های ارکان، ابواب و پوشش آن توصیف شده است. نگارنده همچنین به ویرانی ها و بازسازی های مکرر کعبه در طول تاریخ اشاره نموده و کیفیت طواف دور کعبه و دعاهای هفت دور طواف اطراف کعبه را بیان می نماید. توصیف کعبه در سفرنامه ها و اشعار شاعران فارسی، توصیف حجرالاسود و چاه زمزم از دیگر مباحث مطرح شده در این کتاب است.

کردی، عبیدالله محمدامین

مکه و مدینه: تصویری از توسعه و نوسازی، ترجمه حسین صابری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۱۲ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۹۳- ۶۲۹۳- ۹۶۴

معرفی پروژه های نوسازی دو حرم نبوی و مسجد الحرام و وضعیت پیشرفت این پروژه ها است. این کتاب، برگردانی از دو اثر عربی به نام الکعبه المعظمه والحَرَمان الشریفان عمارةً و تاریخاً و قصّه التوسعه الکبری است که به ترتیب به قلم عبیدالله محمد امین کردی و حامد عباس تألیف شده است. محتوای کتاب در چهار بخش، آگاهی هایی روزآمد درباره عربستان سعودی، مکه، مدینه، مسجد الحرام و مسجد النبی به دست می دهد و در واقع، گزارش جامعی از نوسازی ها و توسعه های حرم های مکه و مدینه در طول تاریخ و به ویژه در دهه های اخیر است.

برخی از عناوین و فصل های کتاب چنین است: نکات جذاب درباره کعبه، فهرست برخی از حوادث تاریخی کعبه، تاریخچه زمزم و تأمین برق حرم نبوی.

این کتاب به تصویرهایی چند نیز آراسته شده و اطلاعاتی از کتاب قصه التوسعه در پاورقی های کتاب آمده است. مترجم، پاورقی های کتاب را از کتاب قصه التوسعه الکبری اثر حامد عباس

انتخاب کرده است.

کردی مکی، محمد طاهر (۱) (۱۹۰۳- ۱۹۷۹ م)

کعبه و مسجد الحرام در گذر تاریخ، ترجمه هادی انصاری، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، ۱۳۷۸، ۳۲۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۵۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

عنوان روی جلد: گزیده التاریخ القویم لمکه و بیت الله الکریم.

بررسی تحولات تاریخی مکه و مسجد الحرام است. این اثر ترجمه و گزیده کتاب التاریخ القویم لمکه و بیت الله الکریم است. شیوه نگارش آن گزارشی است. این کتاب زوایای تاریخ کهن کعبه و مسجد الحرام و شهر مکه را به صورتی جالب بیان می کند و شامل پاره ای اطلاعات تاریخی است که در دیگر کتاب های تاریخ این سرزمین مقدّس به ندرت به چشم می خورد. اهم عناوین کتاب عبارت اند از: بنا و ساختمان کعبه از زمان حضرت آدم تا قرن یازدهم هجری، گزارش خصوصیات تفصیلی ابعاد مختلف ساختمان کعبه و مسجد الحرام و مناصب آن در ادوار مختلف تاریخی، چاه زمزم، اندازه مطاف قدیم و جدید و شکل آنها، مرمت کنندگان مسجد الحرام، حرم و نشانه ها و تجدید بنای نشانه ها در طول تاریخ، کیفیت اداره مسجد الحرام.

کمال الدینی، سیدمحمد باقر (متولد ۱۳۴۵)

معبد عشق و مرقد معشوق: نوشته ها و تصویرهایی از مکه و مدینه، یزد، کمال،

۱- خطاط مکی، محمدطاهر؛ محمد طاهر الکردی؛ کردی، طاهر؛ کردی، محمد طاهر

ص: ۷۶

چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱- ۹۱۱۹۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: نوشته ها و تصویرهایی از مکه و مدینه.

مجموعه اطلاعات درباره مکه و مدینه و مساجد و بناها و اماکن مقدس این دوشهر است. نویسنده به منظور آشنایی زائران، با سابقه تاریخی و مقام و منزلت دینی آنها این اثر را آماده و تألیف کرده است. بخش عمده کتاب را عکس هایی رنگی از اماکن و ابنیه مقدس مکه و مدینه تشکیل می دهند.

لایق فرد، اکبر

مکه و مدینه، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۵۸، ۳۹۲ ص، جیبی.

مجموعه ای از اطلاعات درباره شهرهای مکه و مدینه و اماکن مقدس آنها است. مؤلف تلاش نموده تمام نیازهای اطلاعاتی زائران را تأمین و به همه پرسش های آنها پاسخ گوید. از اینرو هم مسائل فقهی حج و مناسک را آورده و هم بر اساس روش تاریخی به تحولات مکه و مدینه می پردازد.

لقمانی، احمد

نکته ها و گفته های حج و عمره: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران، قم، بهشت بینش، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۹- ۷۸۷۷- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران.

اطلاعاتی درباره اماکن مقدس مکه و مدینه ونیز آداب و اعمال مخصوص هر کدام است. نویسنده با ارائه توضیحاتی درباه اعمال عمره مفرده و

فلسفه برخی ارکان حج می خواهد حجاج را کاملًا توجیه کند تا آنان با چشم باز به این سفر اقدام کنند.

محمدی همدانی، اصغر (متولد ۱۳۳۹)

ره توشه زائرین عمره مفرده، تهران، گلزار کتاب، چاپ ۱،، ۱۶۴ ص.

شابک: ۹- ۰۰- ۸۸۶۰- ۹۶۴

معرفی نیازهای اطلاعاتی زائران عمره مفرده از احکام و مناسک حج تا اطلاعاتی درباره تاریخ خانه خدا یا مدینه منوره است.

ره توشه ساکنان حرم یار: کتاب دوم ویژه عمره مفرده، تهران، گلزار کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۴۰ ص، رحلی.

شابک: ۵- ۵۰- ۸۸۶۰- ۹۶۴

مجموعه اطّلاعات و راهنمایی هایی برای زائران اماکن مکه و مدینه منوره است. این اثر که ویژه عمره مفرده است به معرفی زیارتگاه های عربستان می پردازد. ابتدا توصیه هایی به روحانیون کاروان و مدیران شده سپس اسرار و رموز حج و جنبه های معنوی آن از زبان صاحب کتاب المراقبات بیان شده است. در ادامه اوضاع جغرافیایی شهر مکه و برخی از اصطلاحات حج به همراه احکام عمره مفرده ذکر شده است. برخی از عناوین این راهنمای زیارتی عبارت اند از: احکام احرام، معراج، سعی، عرفات، پیمان عقبه، شعب ابوطالب، رمی جمرات، مساجد مکه مکرّمه، حضرت هاجر و اسماعیل، کوه حرا و کعبه.

هزار و یک نکته درباره حرمین شریفین، تهران، فرزین، چاپ ۱،، ۳۸۷ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۰۹- ۶۲۵۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: هزار و یک نکته درباره حرمین شریفین بانضمام- اطلاعات از کشور عربستان.-

ادعیه و زیارات مکه و مدینه.- دعاهای کمیل و عرفات.

چاپ دیگر

تهران، زعیم، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۴۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۳- ۹۱۰۶۰- ۹۶۴

مجموعه ای از نکات که زائران حج ضرورت دارد نسبت به آنها آگاه باشند. این نکات به صورت گزارشی یا سؤال و جواب تنظیم شده، بر اساس تجارب مدیریت حج گردآوری شده است و تقریباً شامل همه زمینه ها و موضوعات می شود.

محیی لاری (۱) (درگذشت ۹۳۳ ق)

توصیف آثار تاریخی مکه و مدینه و فلسفه مناسک حج در فتوح الحرمین، به کوشش رسول جعفریان، قم، انصاریان، چاپ ۱،، ۹۴ ص، وزیری.

مجموعه اشعاری درباره مکه، مدینه و فلسفه حج است. این مجموعه در قالب کتابی به نام مثنوی فتوح الحرمین اثر محیی لاری از شاعران قرن نهم و دهم قمری آمده است. این اثر مشتمل بر بیان آثار تاریخی مکه و مدینه است که در قالب شعر آگاهی هایی درباره مسجد الحرام، مسجد النبی، بقیع، قبرستان ابوطالب، مسجد قبا، مساجد سبعه و برخی اماکن مقدس و تاریخی دیگر مکه و مدینه می دهد. همچنین این مثنوی، تحلیلی از فلسفه حج و ارکان آن است. ناظم این مثنوی، کتاب را به تصاویری از مساجد و مزارها و اماکن مقدس مکه و مدینه نیز مزین کرده است.

مدنی، عبدالعزیز صالح

فجر الاسلام فی تاریخ مکه و المشاعر الحرام، قم، ناجی جزائری، ق/، چاپ ۱، ۱۲۳ ص.

۱- محی الدین لاری؛ لاری، محیی الدین

بررسی تاریخ مکه و تکالیف حجاج در ایام حج است. نویسنده با تکیه بر مدارک تاریخی به تحولات شهر مکه و مسجد الحرام می پردازد. نیز اهمیت این شهر را تبیین می کند.

مرادقلی کلوخی، محمد

راهیان خانه خدا، تهران، محمد مرادقلی کلوخی، چاپ ۱،، ۱۱۸ ص، رقعی.

عنوان روی جلد: راهنمای مکه معظمه و مدینه منوره.

مجموعه اطلاعاتی درباره کشور عربستان و شهرهای مقدس مکه و مدینه و اماکن زیارتی آنها به همراه برخی ادعیه و زیارات و است. این کتاب به منظور تأمین نیازهای علمی زائران و راهنمایی آنان است تا با آگاهی و معرفت این سفر را به انجام رسانند.

مرکز تحقیقات و آموزش حج (به کوشش)

آثار اسلامی مکه و مدینه، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۳۵ ص، جیبی.

معرفی وضعیت جغرافیایی و تاریخی شبه جزیره عربستان و اماکن متعدد مکه و مدینه است. یکی از نهادهای معتبر حج به تهیه این اثر مبادرت ورزیده تا زائران با شناخت، مراحل حج را اجراء کنند. خواننده با مطالعه این اثر، نسبت به ابعاد و مسائل مسجد الحرام، کعبه، ارکان کعبه، صفا و مروه، غار حِرا، شعب ابی طالب واقف می شود. و با مکه و مسجد النبی، صُفّه، بقیع و مساجد مدینه آشنا می شود. نقشه های متعدد، فایده کتاب را دوچندان کرده است.

احد، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۱۱- ۷۶۳۵- ۹۶۴

ص: ۸۰

فروست: مکه و مدینه، مسجد النبی، بقیع، احد

مصطفی، صالح لمعی (۱)

مـدینه منوره، تحولاـت عمرانی و میراث و معمـاری، تهران، سازمان چاپ و انتشارات وزارت فرهنگ و ارشاد اسـلامی، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۱۳۷۲، ۳۳۹ ص، وزیری.

عنوان اصلی: المدینه المنوره، تطورها العمرانی و تراثها المعماری

بررسـی شهر مدینه از منظر شهرسازی و معماری است. مدینه از مادرشهرهای بزرگ جهان اسلام است و به دلیل جذابیت های معنوی آن در بین مسـلمانان، در همه ادوار تاریخی، بهترین متخصـصان شـهرسازی و معماری در ساخت و زیباسازی این شـهر مشارکت داشته اند. نویسنده گزارش از این تلاش ها عرضه کرده است.

المغربی، عمرعبدالقادر (۲)

المهدم من آثار المدینه المنوره، تهران، منشورات الحج، چاپ ۱، ق/، ۴۲ ص.

گزارش از تلاش های وهابیون در تخریب اماکن مـذهبی- تاریخی و آثار باسـتانی است. نویسـنده دلیل های آنها را نقل و نقد کرده و نیت و اهداف اصلی آنها را بر ملا می سازد.

۱- صالح لمعی مصطفی؛ لمعی مصطفی، صالح

۲- عمر عبدالقادر المغربی؛ عبدالقادر المغربی، عمر

ص: ۸۱

، تهران، نشر یاس کبود، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۲۸ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۲۳- ۷۱۵۴- ۹۶۴

عنوان روی جلد: هفت شهر عشق، شهر اول مکه.

مجموعه ای از بررسی هایی درباره ابعاد مختلف جغرافیایی، تاریخی و مذهبی هفت مکان بسیار مهم و مقدس در جهان اسلام است. نام های این شهرها چنین است:. مکه مکرمه،. مدینه منوره،. نجف اشرف،. کربلا،. کاظمین،. طوس،. سامرا.

هفت شهر عشق: مدینه منوره، تهران، نشر یاس کبود، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۲۴- ۷۱۵۴- ۹۶۴

ملکوتی فر، ابراهیم (متولد ۱۳۵۲)

کعبه میعاد وحدت مسلیمن: نگاهی به کتاب اخبار مکه (ابوالولید ازرقی، قرن سوم هجری)، قم، عبادالرحمن، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص.

شابک: ۷- ۲- ۹۵۳۶۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: نگاهی به کتاب اخبار مکه (ابوالولید ازرقی، قرن سوم هجری).

بررسی کتاب اخبار مکه و ما جاء فیها من الاثار تألیف محمدبن عبدالله ازرقی است. آقای ملکوتی فر، در چند فصل به ساختار کتاب، اغلاط و اشتباهات، نتیجه گیری ها، منابع و صحت و سقم گزارش ها می پردازد و به شیوه علمی به نقادی محتوای این اثر می پردازد. این اثر از قرن سوم باقی

مانده و جزء اولین آثاری است که درباره مکه و خانه خدا نوشته شده است.

منوری، علی (متولد ۱۳۲۴)

مکانهای مقدس و زیارتی، تهران، دانش آفرین، چاپ ۱،، ۳۸ ص.

شابک: ۳- ۰۶- ۷۰۳۵- ۹۶۴

عنوان روی جلد: مکان های مقدس و زیارتی از مکه معظمه تا مدینه منوره از مدینه تا جده.

معرفی مکان های تاریخی- مذهبی در شهرهای مکه، مدینه و جده است. مؤلف به موضوعاتی مثل معماری، شهرسازی، اهمیت و شخصیت شناسی می پردازد.

مؤمنی ها، محمدمهدی (متولد ۱۳۵۶)

ژرفای حج: آنچه درباره حج باید بدانیم، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۲۱ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۸۰۸- ۳۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارشی از شهر مکه و مدینه و اماکن مذهبی آنها و بررسی ابعاد عرفانی حج است. در نوشتار حاضر ابتدا به صورت اجمالی سرزمین عربستان سعودی (حجاز) و موقعیت جغرافیایی و مذهبی آن معرفی گردیده و مشاعر و اماکن مقدس آن سرزمین به ویژه مکه و مدینه و تاریخچه و جغرافیای این دو شهر توصیف گردیده است. در ادامه اسرار و معارفی از حج به عنوان یکی از عبادات مهم الهی مطرح شده و منازل عرفانی حج و مناسک آن تشریح گردیده است. ادعیه و آداب و مستحبات سفر حج و لزوم توجه به کیفیت عبادت حج از مباحث پایانی این کتاب است.

مهرزاد صدقیانی، محمدرضا (۱) (متولد ۱۳۱۱)

راهیان نور: تاریخچه مکه مکرمه، مدینه منوره، کربلا و سوریه" راهنمای زائران"، تبریز، پریور، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

شابک: ۵- ۰۹- ۵۷۱۴- ۹۶۴

راهنمای زائران نسبت به تحولات تاریخی مکان های مهم زیارتی است. قلمرو جغرافیایی این تحقیق، مکه، مدینه، کربلا و سوریه است. مؤلف در صدد تأمین نیازهای علمی زائران است تا با معرفت و آگاهی اقدام به زیارت کنند و با حضور قلب به اجرای مناسک بپردازند.

میرصفی، سیداکبر

آشنایی با مکه و مدینه، قم، پیام حجت، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۱- ۹۵۱۴۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: آشنایی با مکه و مدینه برای زائران خدا.

مجموعه اطلاعات تاریخی- مذهبی درباره شهرهای مکه و مدینه است. نویسنده مطالب را در قالب سه فصل تنظیم کرده است. در فصل اول با عنوان «آشنایی با مکه» توضیحاتی درباره آثار و مشاعر مکه، توسعه مکه و مسجد الحرام، حاکمان مکه و کعبه و مساجد مکه داده شده است. فصل دوم به معرفی آثار تاریخی و متبرک مدینه اختصاص داده شده است. در فصل سوم خواننده آشنایی اجمالی با کشور عربستان پیدا می کند از جمله وضعیت جغرافیایی، فرهنگی و سیاسی.

۱- صدقیانی، محمدرضا؛ مهرزاد، محمدرضا

نادری رارانی، نادرقلی (۱)

تاریخ مکه و مدینه، اصفهان، گلبهار، چاپ ۱،، پنج+ ۲۴۶ ص، وزیری.

عنوان دیگر: تاریخ مکه معظمه و مدینه منوره.

شابک: ۲- ۰۵- ۵۶۹۱- ۹۶۴

چاپ دیگر

شهرکرد، مرید، چاپ ۱،، ۲۵۵ ص.

شابک: ۲- ۰۵- ۵۶۹۱- ۹۶۴

بررسی وضعیت جغرافیایی، اجتماعی و اقتصادی عربستان نیز پیشینه تاریخی و حکومت های آن در طول تاریخ است. این نوشتار به اجمال به تحولات تاریخی و مسائل جغرافیایی مکه و مدینه می پردازد. افزون بر آن شرحی از اماکن مقدسه و بناهای تاریخی دو شهر مکه و مدینه- با تصاویری از گذشته و حال- در کتاب به چاپ رسیده است.

نجفی، سیدمحمدباقر

مدینه شناسی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲ جلد، وزیری.

شابک: ۷- ۴۳-۰ ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

خرمایستان، چاپ ۱،، ۹۲+ ۱۰۵+ ۴۳۵ ص، رحلی.

پژوهشی گسترده، جامع، مستند و گزارشی درباره ابعاد و جغرافیا، تاریخ و موقعیت مدینه در گذشته تاریخ اسلام و پس از آن است.

مؤلف به منظور بیان وضعیت مدینه در صدر اسلام و حوادث و اتفاقات تاریخی آن، این کتاب را نوشته است. کتاب چهار بخش

۱- رارانی، نادرقلی

اصلی دارد با عناوین زیر: مسجدهای مدینه؛ خانه های مدینه؛ چاه های مدینه و مقابر مدینه. در ذیل هر یک از این عناوین اطّلاعات جغرافیایی در کنار حوادث تاریخی و گزارش هایی مرتبط با پیامبر، یاران، همسران و نزول سوره ها در این اماکن ارائه شده است. از جمله در بخش چهارم مقبره ها و بقعه های همسران، بسیاری از صحابه و شخصیت های صدر اسلام در مدینه، شناسایی و توصیف شده است. ارائه گزارش های متعدد از مورخان و محدثان، جامعیت در شناسایی اماکن و اشخاص، استفاده از تصاویر، نقشه ها و جداول از خصوصیات این اثر است. جلد دوم این اثر به جنگ ها، سریه ها و اقدامات سیاسی پیامبر در مدینه اختصاص دارد.

نجمی، محمدصادق (۱) (متولد ۱۳۱۵)

تاریخ حرم ائمه بقیع علیهم السلام و آثار دیگر در مدینه منوره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۳، ۱۳۸۴، ۳۷۵ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۰۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

چاپ عربی

تاریخ حرم ائمه البقیع و آثار اخری فی المدینه المنوره، ترجمه به عربی سیدمحمدرضا مهری، قم، مؤسسه المعارف الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۷۶ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۸۷- ۷۷۷۷- ۹۶۶- ۹۷۸

معرفی قبرستان بقیع و بررسی تاریخی نقش وهابیان در تخریب حرم بقیع است. نظری بر عقاید وهابیان و آراء آنها، فتوای فقهای وهابی، تحریم زیارت حرم انبیاء و امامان توسط وهابیان از جمله مواردی است که بخش مقدماتی کتاب را تشکیل داده است. در ادامه مطالبی در باب تاریخ

۱- نجمی، صادق

حرم ائمه بقیع، نظرات فقهای مسلمان در خصوص حرم بقیع و پاسخ علمای مسلمان به وهابیان، قبر حضرت فاطمه به رای علمای اهل سنت، بیت الاحزان و ... بیان شده است. نحوه شهادت حمزه (ع)، جنگ احد، برخورد پیامبر و صحابه با شهادت حمزه از دیگر مطالب کتاب هستند.

نشر مشعر

احد، قم، نشر مشعر، بی تا، ۱۶ ص، پالتویی.

بررسی ابعاد و جنبه های جنگ احد و منطق احد است. احد نام مجموعه ای از کوه های بزرگ و کوچک در شمال مدینه است که دومین جنگ بزرگ میان مسلمانان و مشرکان در کنار آن، در سال سوم هجری رخ داد. این کتاب به معرفی موقعیت این کوه و شهدای این جنگ و زیارت آنان اختصاص یافته است.

نصیری، عبدالله

آشنایی با عربستان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۵۲ -۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعاتی درباره کشور عربستان است. نویسنده تلاش کرده به اجمال همه بخش های این کشور را معرفی کند. از جمله به جغرافیای عربستان، اوضاع کشاورزی و اقتصادی، قوای سه گانه، مناسبات با آمریکا، اوضاع اجتماعی و معرفی نهادهای عربستان و مناسبات جمهوری اسلامی ایران و عربستان پرداخته است.

نقدی، محمد (متولد ۱۳۲۷)

آشنایی با حرمین شریفین و اعمال و مناسک حج و عمره، قم، هجرت، چاپ ۱،، ۲۷۲ ص.

شابک: ۸- ۶۶- ۵۸۷۵- ۹۶۴

آنچه یـک زائر بایـد بدانـد: احکام و مناسک حـج و عمره، آشـنایی با اماکن و آثار تاریخی، قم، هجرت، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۴۵- ۵۸۷۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: احکام و مناسک حج و عمره، آشنایی با اماکن و آثار تاریخی.

معرفی امـاکن زیـارتی و احکـام و دیگر مسائـل حـج است. این کتاب دارای این مباحث است: احکام و مناسک حـج و عمره، آشـنایی با اماکن و آثار تاریخی، تفاوت دیدگاه های شـیعه و اهل سـنت، توصیه های ضروری، آشنایی با لغات عربی و برخی ادعیه و زیارات.

نقی زاده، محمد (متولد ۱۳۳۱)

جلوه هایی از زیبایی و هنر در سرزمین وحی، تهران، سوره مهر، چاپ ۱،، ۲۰۱ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۷۴۳- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسـی آثار تاریخی مکه و مدینه از منظر هنر و زیبایی شناسی است. مکه از مادرشهرهایی است که به دلیل اهمیت و جذابیت آن، مهندسان و معمارانی نخبه برای ساختن آن اقدام کرده اند. نتیجه این زحمات، شهری زیبا و آرام با جلوه های هنری است.

نوری کوهبانی، محمدرضا

راهنمای زائرین حرمین شریفین در شناخت اماکن مکه و مدینه، مشهد، عروج اندیشه، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص.

مجموعه ای از دستورالعمل ها برای راهنمایی زائران حج است تا با معرفت

اقدام به زیارت اماکن مذهبی کرده و تأثیر سفر حج در آنها عمیق تر شود.

نیلفروشان، محمدرضا

زمین آسمانی (۱): مکه و مدینه، عکس عبدالرسول افشین، ویرایشِ رقیه کیخائی، اصفهان، گنبدهای فیروزه ای، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۸۴ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۰- ۹۰۱۰۰- ۶۰۰- ۹۸۷

معرفی وضعیت زیستی، طبیعی، جغرافیایی، سیاسی و ... عربستان سعودی به طور عام و شهرهای مکه و مدینه به طور خاص است. نویسنده همچنین به مراسم و فرائض مختلف حج و فلسفه هریک می پردازد. بخشی از کتاب نیز معرفی اماکن متبرکه از جمله قبرستان بقیع، مدفن همسران و فرزندان پیامبر (ص)، مساجد مختلف است.

وثوقی، محمدعلی

مکه، کوه ها، رویدادها، مشهد، ایوار، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۳۲ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۴- ۹۵۹۵۰- ۹۶۴

بررسی جغرافیای طبیعی مکه به ویژه کوه های این شهر است. نویسنده به اهمیت و تأثیر کوه ها در آب و هوای شهر مکه می پردازد و نمونه هایی را ذکر می کند.

هاجری، یوسف

بقیع: سرگذشت اسفبار ویرانی آثار اسلامی حجاز به دست آل سعود، ترجمه ی محمد محمدرضایی، تهران، نشر بقیع، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

عنوان دیگر: سرگذشت اسفبار ویرانی آثار اسلامی حجاز به دست آل سعود.

بررسی تاریخی و مذهبی اقدامات آل سعود و وهابیون در تخریب آثار اسلامی و اماکن تاریخی است.

هاشمی، سیداسماعیل (۱)

(۱۲۸۲– ۱۳۷۸)

ارمغان سفر حج، اصفهان، نقش مانا، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۶– ۳– ۹۱۲۳۶– ۹۶۴

معرفی اماکن مقدس در مکه و مدینه است. نویسنده گزارشی از دیده ها و شنیده های خود در سفر به حج را تنظیم کرده و به تألیف کتاب حاضر مبادرت ورزیده است. هدف او نشان دادن اهمیت و تأثیر اماکن مذهبی است.

هاشمی، سیدمحمود (متولد ۱۳۳۱)

حج و رویدادهای تاریخی حرمین، تهران، محمود هاشمی، چاپ ۲،، ۴۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۸– ۹۳۹– ۳۳۰– ۹۶۴

بررسی حوادث تاریخی خانه خدا و حرم نبوی و نیز مسائل حج است. مؤلف حوادث هر دوره را به تفکیک معرفی و بررسی کرده است.

هاشمی نوربخش، حسن (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

راهنمای حج و عتبات: ده کتاب در یک کتاب، قم، حسنین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۴۴۸ ص، وزیری.

۱– آیت الله هاشمی اصفهانی؛ هاشمی اصفهانی، سیداسماعیل

ص: ۹۰

شابک: ۴- ۵۹- ۸۲۶۲- ۹۶۴

مجموعه ای از ده عنوان کتاب است که به منظور راهنمایی زائران تألیف شده اند. این مجموعه به آداب و اعمال زیارت می پردازد؛ اما عمده مطالب آن به شرح و نقل احکام و مناسک حج و عمره اختصاص دارد. نویسنده می کوشد با معرفی مساجد و اماکن مذهبی و مقابر مکه و مدینه و عراق و سوریه، آداب زیارت این مشاهد مشرفه را تشریح کند. در بخشی از کتاب، خلاصه ای از عقاید شیعه و آداب زیارت پیامبر (ص) نیز آمده است. کتاب مشتمل است بر خلاصه و گزیده ی ده کتاب با این عناوین: مناسک حج/ مرکز تحقیقات حج؛ صهبای حج/ عبدالله جوادی آملی؛ آثار اسلامی مکه و مدینه/ رسول جعفریان؛ فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام (ص)/ جعفر سبحانی؛ تاریخ و اماکن سیاحتی و زیارتی سوریه/ اصغر قائدان؛ مع الشیعه الامامیه فی عقائدهم (ترجمه)/ جعفر سبحانی؛ سنن النبی (آداب زندگی پیامبر (ص)/ سیدمحمدحسین طباطبایی، راهنمای عتبات عالیات عراق/ حسن هاشمی نوربخش؛ شناخت عربستان/ علی محمدی آشنایی؛ سخن و سخنوری/ محمدتقی فلسفی.

هژبری، محمد (متولد ۱۳۳۰)

خورشید شب پوش: مکه مکرمه و مدینه منوره، تهران، محمد هژبری، چاپ ۱،، ۱۶۴ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۷۷۴۵- ۰۶- ۹۶۴

راهنمای سفر حج است. مؤلف به مطالبی در خصوص مساجد، مکان ها، و زیارتگاه های مکه و مدینه و نیز مطلبی در زمینه ی اعمال و آداب حج می پردازد.

ی زدانی، علی اکبر

مدینه آشنای غریب، ساری، آوای مسیح، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰- ۹۶۰۲۱- ۹۶۴

تاریخچه ی مختصری از شهر مدینه و معرفی زیارتگاه های این شهر است. مؤلف علاوه بر آن، به موضوعاتی چون فلسفه و فواید تاریخ، آشنایی با حق، موجبات تفکر، ثبات و آرامش دل، عبرت و پند، افشای چهره ی خیانتکاران، پیامبر اعظم اسوه ی حسنه، شیعیان در عربستان و مطالبی دیگر اشاره نموده است.

ی وسف، عبدالله

مساجد و آثار باستانی مکه و مدینه، ترجمه غلامحسین انصاری (۱)، تهران، فرازاندیش سبز، چاپ ۱،، ۲۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۴۵- ۸۰۳۴- ۹۶۴

عنوان اصلی: المساجد والاماکن الاثریه فی مکه والمدینه.

بررسی جنبه های مختلف مسجدها و اماکن باستانی در مکه و مدینه است. مخاطبان این کتاب در دو بخش، مساجد و آثار کهن و تاریخی را از نظر معماری، هنری، اجتماعی، و دینی بررسی می کنند. بخش اول، درباره اسامی مکه و مواقیت حج و حدود حرم و بیست و هفت مسجد و اثر تاریخی شهر مکه است. بخش دوم، چهل و یک مسجد و مکان کهن و باستانی مدینه معرفی و بررسی شده است از آن جمله به مسجد اجابت، مهراس، غار نبی حرام، مسجد جمعه، کوه قریظه، و مسجد ابوذر غفاری می پردازد. منابع نگارنده غیر از آیات، احادیث، و روایات، متون تاریخی

۱- متولد ۱۳۲۷

و برخی منابع علوم دیگر مثل هنر و معماری است.

حوادث ویژه

(حج خونین، تخریب بقیع و ...)

این قسمت شامل اطلاعات منابعی است که به حوادثی مثل کشتار زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ و تخریب بقیع میپردازد. پس از حاکمیت دولت وهابی بر شبه جزیره عربستان و تغییر نام این کشور به عربستان سعودی، روضه

–

زیبایی که قبلًا بر قبور سه امام شیعیان یعنی امام حسن، امام باقر و امام صادق (ع) و نیز عباس عموی پیامبر (ص) ساخته بودند تخریب شد. این حادثه در تاریخ اسلام بسیار اهمیت داشت. حادثه ویژه دیگر کشتن حجاج ایرانی در سال ۱۳۶۶ بود که مسبوق به سابقه نبوده است. بهرحال اطلاعات منابع درباره این موضوعات در این قسمت معرفی خواهد شد.

امینی، محمدهادی

تاریخ مکه، ترجمه محسن آخوندی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۲، ۶، ۴۸۰ ص.

شابک: ۱- ۴۷۲- ۴۳۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

مکه، تهران، مکتب نشر العلم و الادب، ق/، ۳۷۶ ص.

بررسی تحولات تاریخی مکه در دوره اسلامی و معرفی حوادث مهمی که در این شهر به وقوع پیوسته است. مکه به عنوان یکی از مادرشهرها (متروپل) در فرهنگ اسلام و جهان مسلمانان، شاهد تحولات تاریخی فراوان بوده است. به ویژه پس از حاکمیت خاندان آل سعود بر کشور عربستان و مناسبات آنان با دیگر مسلمانان، مکه شاهد حوادث تلخ و شیرین بوده است. از جمله به حادثه کشتار حجاج ایرانی در سال ۱۳۶۶

شمسی اشاره می کند.

بنگاش، ظفر (۱)

کشتار مکه و آینده حرمین، ترجمه هادی دبستانی، تهران، سروش (انتشارات صدا و سیما)، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص.

عنوان اصلی:

The Makkah and future of the haramain

بررسی کشتن حجاج ایرانی در سال ۱۳۶۶ شمسی توسط نیروهای سعودی از منظر حقوق بین الملل و فقه اسلامی است. به نظر نویسنده حرم نبوی و خانه خدا از اماکن بین المللی است.

بنیاد شهید انقلاب اسلامی. واحد روابط عمومی و بین المللی (به کوشش)

حج خونین: گزیده اشعار سروده شده به مناسبت فاجعه خونین مکه مکرمه و در رثای شهدای گرانقدر حج ۱۳۶۶، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات،، ۲۱۳ ص.

مجموعه اشعاری درباره واقعه ی کشتار زائران ایرانی در سال ۱۳۶۶ در شهر مکه است.

کعبه در خون، تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، واحد روابط عمومی و بین المللی، چاپ ۱،، ۲۰۰ ص، وزیری.

گزارشی از واقعه جمعه خونین مکه در مرداد ماه سال ۱۳۶۶ است. معرفی شهدای این حادثه خونین به همراه تصاویر و اطلاعات شناسنامه ای این شهدا بخش دیگری از این کتاب است.

۱- ظفر بنگاش

جانقلی، منیژه (متولد ۱۳۵۱)

میهمان خدا: گزیده ای از زندگی شـهیده حافظه سـلیمان شاهی، تهران،: سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران، معاونت پژوهش و ارتباطات فرهنگی، نشر شاهد، چاپ ۱،، ۵۳ ص.

شابک: ۴- ۳۱۳- ۳۹۴- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزیده ای از زندگی شهیده حافظه سلیمان شاهی.

این نوشتار درباره شخصیت و زندگی یکی از شهدای واقعه خونین کشتار زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ است.

جوادی آملی، عبدالله (۱) (متولد ۱۳۱۲)

قداست و امنیت حرم، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج؛ نشر مشعر، چاپ ۱،، ۴۹ ص، رقعی.

چاپ عربی

قدسیه الحرم وامنه، قم، نشرمشعر، ۱۴۰۸ ق، ۴۴ ص، رقعی.

چاپ انگلیسی

.The Sanctity and Security of The Holy Shrin, ۱۹۸۹, ۴۶ p

بررسـی دو ویژگی خـانه خـدا و حرم الهی مکه یعنی مقـدس و منزه بودن و دوم امن بودن وعـدم جواز هرنوع آزار و اذیت در این حرم است. این کتـاب در سال ۱۳۶۶ (۱۴۰۷ قمری)، همزمان با شـهادت تعدادی از حجاج بیت الله الحرام در کشتار خونین مکه تـدوین یافته است. آخرین بخش های آن، منعکس کننـده حال وهوای آن روزگار است. نویسـنده ذیل سـرفصل هایی از قبیل فرق انسان با فرشته و حیوان؛ اساس وحدت؛ چگونگی وحدت؛ اوصاف موحدان وحدت طلب و اهتمام به حرم به بررسی قداست و امنیت حرم از منظر فقه و معارف اسلامی می پردازد. نتیجه گیری مؤلف این است

۱- آیت الله جوادی آملی

که مطابق قواعد و موازین شریعت اسلامی همه جانداران در حرم آزادند و کسی حق تعرض به آنها ندارد. از سوی دیگر هرگونه رفتار و عملی که توهین به حرم باشد، حرام و مستوجب توبیخ است.

حکمت، یوسف

تجاوز آل سعود به حرم امن الهی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت فرهنگی، چاپ ۱،، ۷۶ ص.

بررسی واقعه مکه در سال ۱۳۶۶ و کشتار تعدادی از حجاج خانه خدا است. مؤلف به علل و زمینه های شروع عملیات مأمورین سعودی نمی پردازد و فقط رفتار وحشیانه نظامیان سعودی در حرم را محکوم می کند. شریعت اسلام تأکید کرده که همه جانداران در حرم آزاد می باشند و هرگونه آزار و اذیت آنها نامشروع است چه رسد به تجاوز به جان انسان ها و کشتن انسان ها. ادله مشروع نبودن اقدامات مأمورین آل سعود را آورده است.

خسروی، شمسی

تعبیر یک خواب: زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک، تهران، نشر شاهد، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۲ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۳۱۳- ۳۹۴- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: زنان آسمانی- ۱۰

عنوان دیگر: زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک.

«حافظه سلیمان شاهی» در سال ۱۳۱۳، در شهر اردبیل، به دنیا آمد و در کودکی، همراه خانواده، به شهر مقدس مشهد کوچ کرد. این خانواده به عنوان سرایدار یک میهمان سرا، در همان شهر ساکن شدند. وی در سال ۱۳۵۲، همسر خود را از دست داد و مسئولیت نگهداری فرزندان را پذیرفت. حافظه، در جریان انقلاب برادر کوچک خویش را از دست داد و

در سال ۱۳۶۱، نوه دختری و در سال ۱۳۶۳ و ۱۳۶۵، دو پسر خویش خود را تقدیم انقلاب و اسلام کرد. او سرانجام در سال ۱۳۶۶، در سفر حج و در جریان راهپیمایی برائت از مشرکین، به دست نیروهای سعودی به شهادت رسید. دهمین شماره از مجموعه «زنان آسمانی» به معرفی «حافظه سلیمان شاهی» اختصاص دارد.

ص: ۹۷

دبیرخانه دائمی کنگره بررسی قداست و امنیت حرم

المضیف الخصم: رساله المثقفین الایرانیین الی جمیع المفکرین و اساتـذه الجامعات فی العالم، االاماله الـدائمه للمؤتمر العالمی لبحث قداسه الحرم و امنه، قم، الحج، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۳۵ ص.

متن نامه ی بیانیه گونه ی اندیشمندان فرهنگی ایران خطاب به متفکرین و

استادان دانشگاه های جهان به مناسبت حادثه حج خونین سال ۱۳۶۶ شمسی است. این بیانیه با عنوان دشمنی میزبان با حجاج میهمان به کنگره جهانی امنیت و قداست حرم عرضه شده است. محتوای آن گزارشی از تجاوز دولت سعودی به حقوق حجاج و کشتن آنها است.

دلشاد، متین

جمعه خونین مکه، تهران، روزنامه ایران، چاپ ۱،، ۵۵ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۰- ۴۳۴۷- ۶۰۰- ۹۷۸

فروست: با چشم باز؛.

بررسی ابعاد واقعه مکه در سال ۱۳۶۶ و تأثیرات جهانی آن است. پس از کشتار حجاج در مکه، بعضی از متفکران و نویسندگان جهان آن را محکوم کردند، روزنامه ها و مجلات به تحلیل این حادثه پرداختند و چند همایش برای بررسی آن برپا شد. نویسنده به گزارش همه رخدادها می پردازد.

رهنورد، زهرا (متولد ۱۳۲۶)

نشید الطریق الدامی: حول فاجعه مکه، تهران، مؤسسه بین المللی کتاب، ق/، ۳۹ ص، رقعی.

عنوان دیگر: حول فاجعه مکه.

[نشید الطریق الدامی: حول فاجعه مکه. انگلیسی]، تهران، مؤسسه بین المللی کتاب، ۱۹۸۸/ ۱۳۶۷، ۳۹ ص، رقعی.

این کتاب به زبان انگلیسی است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

The song of the bloody road(Massacre in Mecca)۱۹۸۷, by

.Zahra Rahnavard, Tehran, Ketab international institute, ۱۹۸۸, ۳۹ p

گردآوری و مجموعه سازی از اشعار عربی درباره فاجعه خونین مکه در

سال ۱۳۶۶ شمسی (۱۴۰۷ قمری) است. خانم رهنورد پس از گردآوری اشعار به تنظیم آنها پرداخته است. این اشعار از منابع مختلف در سراسر جهان گردآوری شده است.

شاهرخی، محمود (۱) (متولد ۱۳۰۶)

جمعه خونین مکه به روایت شاعران امروز، به کوشش محمود شاهرخی (جذبه) و عباس مشفق کاشانی (۲)، تهران، سروش، چاپ ۱،، ۴۲۵ ص.

شریف عسگری، صاحب (۳)

الوجه الاخر لاحداث مکه الدامیه، تهران، مؤسسه کیهان، چاپ ۱، ۱۳۶۷، ۱۷۱ ص، وزیری.

بررسی عوامل پشت پرده رویدادهای خونین مکه در سال ۱۳۶۶ یا علل و عوامل مخفی است. این حادثه باعث شهادت بسیاری از زائران بیت الله الحرام شد و باید تحقیق و بررسی جدی و بی طرفانه درباره آن انجام شود و همه عوامل پیدا و پنهان مورد توجه قرار گرفته و معلوم شود فرد یا جریان های مؤثر در این حادثه چه نقشی داشته اند.

۱- متخلص به جذبه

۲- کی منش، عباس؛ کاشانی، مشفق متولد ۱۳۰۴

۳- تقی، صاحب؛ عسگری، شریف

علی پور، منوچهر (متولد ۱۳۴۳)

حج خونین: عروج ملکوتی، شیراز، انتشارات تخت جمشید، چاپ ۱،، ۵۲ ص.

شابک: ۶- ۳۸- ۶۷۹۴- ۹۶۴

مجموعه سازی از داستان های کوتاه فارسی است که درباره حج سال ۱۳۶۶ نوشته اند. این داستان ها هرچند از تخیل نویسندگان بهره گرفته و خیال در آنها وجود دارد ولی گویای بسیاری از واقعیت ها و انعکاس دهنده نظریات مردم درباره این حادثه مهم تاریخی است.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

ابوطالب یزدی: (۱) شهید مروه، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۷۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: شهید مروه.

گزارشی از شهادت میرزا ابوطالب یزدی است. او در مکه توسط حکومت سعودی در سال ۱۳۲۲ شمسی به اتهام آلوده کردن حرم و کعبه به اعدام محکوم و در محل صفا و مروه گردن زده شد. مؤلف اسناد تاریخی این ماجرا را نیز منعکس کرده است.

تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد

۱- ۱۳۰۰- ۱۳۲۲

، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲،، ۱۶۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۸۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی وضعیت، گذشته وحال قبرستان بقیع باتکیه براسناد معتبراست. کتاب حاضر ابتدا شرح حال مختصری از مدفون شدگان معروف در بقیع ارائه کرده و سپس به تاریخ تخریب بقیع و بقاع متبرکه مدینه و مکه می پردازد و آنها را به روایت اسناد تاریخی گزارش می کند. گزارش نویسنده بر مبنای واکنش های افراد و نهادهای مختلف به تخریب بقیع است.

کاظمی، اقدس (۱) (متولد ۱۳۱۸)

حج خونین، فاجعه قرن: شهدای ۱۳۶۶ هجری شمسی در مکه مکرمه، قم، مثلث عشق، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰- ۹۰۴۷۲- ۶۰۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: شهدای ۱۳۶۶ هجری شمسی در مکه مکرمه.

مجموعه ای از اشعار است که به معرفی و اسامی شهدای مراسم حج در سال ۱۳۶۶ می پردازد.

المؤتمر العالمی لبحث قداسه الحرم و امنه

قداسه الحرم و امنه، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ۱۹۸۸ م، ۹۵ ص، رقعی.

گزارشی از برنامه های کنگره جهانی بررسی قداست و امنیت حرم (تهران، ۱۳۶۷) و معرفی مقالات عرضه شده به کنگره است. این کنگره پس از حج خونین سال ۱۳۶۶ توسط نهادهای متصدی حج مثل سازمان حج

۱- متخلص به مژگان؛ کاظمی قمی، اقدس

برگزار شد.

میردامادی، حسن

آنسوی حج خونین، یا، تبلیغات آل سعود، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱،، ۴۷۱ ص، رقعی.

بررسی حادثه حج خونین از نگاه مسئولان کشور عربستان سعودی و نیز از منظر جراید و نشریات عربستان است. البته نویسنده در هر مورد به نقد آنها پرداخته است. این کتاب، حاوی عکس های رنگی از کشتار حجّاج ایرانی به دست رژیم آل سعود و نیز عکس هایی از شهدا است.

جنایت وهابیت، تهران، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۶۹، ۶۹۱ ص، وزیری.

مجموعه ای از خاطرات شاهدان عینی واقعه کشتار حجاج و زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ است. از نگاه این کتاب، تفکرات وهابی و انحرافات موجود در عقاید طرفداران وهابیت، علت اصلی این حادثه است.

الصور: تفضح اعلام آل سعود، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ق/، ۵۲ ص.

عنوان دیگر: تفضح اعلام آل سعود.

[عکسها: افشاگر تبلیغات آل سعود. انگلیسی]، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ۱۳۶۷.

این کتاب به زبان انگلیسی است. اطلاعات مأخذشناسی آن:

Photographs, exposing the saudis propaganda stunts, by Hassan Mirdamadi, Tehran, Center for Hajj Research and Publications, ۱۹۸۸.

مجموعه ای از عکس های مربوط به حوادث حج خونین سال ۱۳۶۶ است. گردآورنده، به گونه ای این عکس ها را انتخاب و چیده است که ماهیت رژیم آل سعود را افشا می کند و زمینه ساز هدایت و راهنمایی مردم

ص: ۱۰۳

است.

نشر شاهد

کبوتران خونین بال حرم: تحلیلی بر جنایت وهابیت در کشتار زائر بیگناه کویتی، تهران، نشر شاهد،، ۴۴ ص.

عنوان دیگر: تحلیلی بر جنایت وهابیت در کشتار زائر بیگناه کویتی.

بررسی جنبه های واقعه مکه در سال ۱۳۶۶ است. نویسنده در چند فصل این حادثه را بررسی کرده است. در فصلی زائران شهید را معرفی کرده به ویژه از نظر ملیت آنها را دسته بندی کرده و تحلیل برای هر دسته آورده است.

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ستاد امور جنگ

روایت حج خونین، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱،، ۲۹۸ ص.

معرفی ابعاد مختلف حادثه کشتار حجاج ایرانی در سال ۱۳۶۶ است. حادثه را از زوایای مختلف و بر اساس گزارش ها و روایت های گوناگون بررسی کرده است. در فصلی افکار وهابیون را نقادی کرده و یکی از عوامل حادثه را همین افکار معرفی می کند.

هاجری، یوسف

بقیع: سرگذشت اسفبار ویرانی آثار اسلامی حجاز به دست آل سعود، ترجمه ی محمد محمدرضایی، تهران، نشر بقیع، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

ص: ۱۰۴

عنوان دیگر: سرگذشت اسفبار ویرانی آثار اسلامی حجاز به دست آل سعود.

بررسی تاریخی و مذهبی اقدامات آل سعود و وهابیون در تخریب آثار اسلامی و اماکن تاریخی است.

ص: ۱۰۵

۲- عتبات عراق

آل طعمه، سلمان هادی

کربلا و حرم های مطهّر، ترجمه ی حسین صابری، ویرایشِ علی ورسه ای تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۶۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

معرفی دو زیارتگاه امام حسین (ع) و حضرت عباس بن علی (ع) است. نگارنده در این کتاب در دو بخش مستقل و البته با ساختاری همسان و همانند، تاریخ بنا و سیر رخدادهای این دو مرقد مطهّر را بررسی کرده است. جلوه های هنر معماری، کاشی کاری و خط و کتابت، شخصیت شناسی ناموران به خاک سپرده در این حرم ها، شناسایی متولیان آنها و نفایس موجود در گنجینه هر یک از این حرم ها از جمله سرفصل هایی است که بررسی شده است.

آل یاسین، محمدحسین

تاریخ حرم کاظمین، ترجمه غلامرضا اکبری، بی جا، انتشارات کنگره جهانی حضرت رضا (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۲۹۵ ص، وزیری.

بررسی تاریخی حرم کاظمین و عرضه ی اطلاعات دقیق و جامعی از شهر کاظمین و حرم امام کاظم (ع) است. این تحقیق، به این دلیل که نویسنده آن سالیان درازی از عمر خود را در راه تحقیق و تدوین تاریخ شهر کاظمین صرف کرده و سیر تحوّل و رویدادهای آن را به رشته تحریر درآورده، از اهمیت خاصی برخوردار است و خواننده را با چگونگی شکل گیری حرم و وقایعی که در طول تاریخ بر آن گذشته و کیفیت گسترش و آبادانی آن آشنا می سازد. متن عربی کتاب، دارای تصاویری از اماکن مختلف حرم مطهر بوده که استفاده از تمامی آنها در ترجمه و چاپ

فارسـی آن، به لحاظ عـدم کیفیت چاپ، امکان پـذیر نبوده است. مؤلف در متن عربی این کتاب، حدود هفتصد و بیست شـعر در قـالب قصـیده هـای طولانی از شاعران مختلف آورده که مترجم، ترجمه همه آنها را ضـروری ندانسـته و فقط گزیـده ای از آنها را ترجمه و آورده است.

ابن طاوس، غیاث الدین بن عبدالکریم (- ۶۹۲ ق)

فرحه الغری فی تعیین قبر امیرالمومنین علی بن ابیطالب (ع) فی النجف، به کوشـش تحسین آل شبیب موسوی، قم، مرکز الغدیر للدراسات الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۹۲ ص، وزیری.

مجموعه ای از روایات، درباره تعیین قبر حضرت علی (ع) است. مؤلف با گردآوری این روایات در صدد اثبات این نکته است که سـخن ناآگاهان و شـبهه ی آنان درباره مرقد شـریف حضـرت علی (ع) بی اساس است و خاندان علی بارها و به صـراحت جایگـاه قبر او را تعیین کرده انـد. در مقـدمه کتـاب اسـتدلال نظری در اثبات وجود قبر مطهر حضـرت در نجف و علت مخفی بودن قبر حضـرت ذکر شـده است. همچنین در انتهای کتاب حکایاتی از کراماتی که از ضـریح مقـدس نجف ظاهر شده، بیان گردیده است.

اثنی عشری، فاطمه

کعبه عشق، تهران، حافظ نوین، چاپ ۱،، ۹۵ ص.

شابک: ۸- ۵۳- ۸۲۶۴- ۹۶۴

بررسـی جنبه های مختلف مرقد حسین بن علی (ع) و زیارت کربلای معلی است. نویسنده در صدد تبیین اهمیت و تأثیر زیارت مرقد حسینی بر زندگی فردی و اجتماعی شیعیان است. و با استناد به احادیث و گفته های بزرگان زیارت مرقد امام حسین (ع) را دارای آثار دنیوی و اخروی، و نیز خیر و برکت فراوان می داند.

ص: ۱۰۷

احمدی، محمدمهدی (۱) (متولد ۱۳۳۹)

راهنمای زائرین کربلا: تاریخ و آثار اسلامی عتبات عالیات عراق همراه با فضایل ائمه (ع)، قم، نصایح، چاپ ۳، ۱۳۷۸، ۱۵۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۲- ۶۳۷۷- ۹۶۴

عنوان دیگر: تاریخ و آثار اسلامی عتبات عالیات عراق همراه با فضایل ائمه (ع).

معرفی اماکن مقدس و تاریخی و تبیین پیشینه تاریخی شهر کربلا است. در ابتدا موقعیت جغرافیایی شهر بررسی شده؛ سپس تسمیه کربلاـ و نظریات درباره نام گذاری به چند اسم متداول در متون تاریخی تحلیل شده؛ در ادامه نویسنده به توصیف خصوصیات ظاهری و هنر معماری حرمین امام حسین (ع) و حضرت عباس (ع) پرداخته و وضعیت بنای قدیمی شهر را که شامل شش دروازه بوده بررسی و وضعیت فعلی شهر و محلات و وجه تسمیه هر یک را تشریح می کند. همچنین به رسوم مردم کربلاـ در زیارت هر یک از اماکن مقدس که در ایام خاصی از سال صورت می گیرد اشاره هایی شده است. در ادامه اصطلاح مقام تعریف شده و تعدادی از مقامات تاریخی و باستانی شهر مانند مقام حر، مقام ابن فهد حلی، تل زینبیه و غیره معرفی می شود. قسمت پایانی کتاب به معرفی برخی از مجالس عزاداری معروف و نذرهای رایج مردم کربلا اختصاص یافته و در آخر نکاتی پیرامون آداب زیارت ذکر می شود.

اسلامی، حسین (متولد ۱۳۲۶)

نگاهی به تاریخ عتبات: نجف، کربلا، کاظمین، سامراء، ساری، انتشارات پژوهشهای فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۵۵ ص.

۱- احمدی، مهدی

ص: ۱۰۸

شابک: ۷- ۱۱- ۶۹۱۲- ۹۶۴

بررسی زیارتگاه ها و عتبات عالیات چهار شهر عراق از منظر تاریخی است. در چهار شهر نجف، کربلا، کاظمین و سامراء، چند تن از ائمه معصوم (ع) شیعیان صاحب بارگاه و مرقدند و شیعیان در طول تاریخ همیشه به این شهرها توجه داشته اند و عاشقانه بر این اماکن مسافرت می کرده اند. از اینرو در هر دوره، حوادث زیادی عارض بر این شهرها شده است. نویسنده این حوادث را با استناد به منابع تاریخی و حدیثی تحلیل می کند.

امرودی، میثم (متولد ۱۳۴۵)

زائر (): آشنایی اجمالی با عتبات عالیات (اماکن مقدس عراق)، تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، نشر شاهد، چاپ ۱،، ۱۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۵۰- ۶۴۸۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: آشنایی اجمالی با عتبات عالیات (اماکن مقدس عراق)

مجموعه حاضر به معرفی آرامگاه ها، مساجد و اماکن متبرکه واقع در عراق، می پردازد. از جمله اماکنی که تحلیل شده، عبارت اند از: قبرستان وادی السلام، خانه منصوب به امیرالمومنین (ع)، مسجد جامع کوفه، آرامگاه مسلم بن عقیل (ع)، آرامگاه کمیل بن زیاد نخعی، حرم مطهر حسین بن علی (ع)، آرامگاه امام موسی بن جعفر (ع)، آرامگاه امام محمد بن علی الجواد (ع)، آرامگاه امام حسن بن علی العسکری (ع) و آرامگاه امام علی بن محمد التقی (ع).

ایدرم، حسن (متولد ۱۳۴۴)

سیمای کاظمین: آرام دجله، به کوشش معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی

، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ ۱،، ۲۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۲۶- ۷۱۲۶- ۹۶۴

فروست: دیار ابرار- ۵

چاپ های دیگر

قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی گرگان، چاپ ۱،، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۹- ۷۲۲۵- ۹۶۴

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۹۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی شهر کاظمین از جنبه های تاریخی، جغرافیایی، جمعیتی، آداب و رسوم، آثار و گنجینه های تاریخی است. مؤلف مطالب را در پنج بخش با این عناوین تنظیم کرده است: کاظمین آرام دجله؛ کاظمین در نگاه زمان؛ کاظمین در چشمان یک زائر؛ کاظمین در گستره دین؛ و کاظمین از حماسه تا سالهای فروغ.

بابائی حائری، سعید

سیمای نجف اشرف، به کوشش معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۲۵۱ ص، رقعی.

عنوان روی جلد: هفت شهر عشق: سیمای نجف اشرف: بارگاه نور

فروست: دیار ابرار-.

بررسی تاریخ پیدایش نجف اشرف و معرفی زیارتگاه های این شهر و دیگر جوانب آن است. نجف اشرف از مراکز بسیار مهم شیعه است و تشیع از اینجا ترویج شده و گسترش یافته است. از اینرو مورد توجه شیعیان و مسلمانان بوده و هست. معماران و مهندسان به نام شیعه آثار زیادی در این

شهر بر جای گذاشته اند. مؤلف به جنبه های مختلف مثل معماری، شهرسازی، شخصیت های مهم مقیم یا مدفون در این شهر، بخش ها و نهادهای مهم شهری و حوزه علمیه پرداخته است.

تلخیص

گزیده سیمای نجف اشرف، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۶۶ ص.

شابک: ۹- ۱۵۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

تلخیصی از کتاب سیمای نجف اشرف از نویسنده ی فوق است، در چهار فصل به معرفی شهر نجف اشرف پرداخته است. در فصل اول با عنوان «نیم نگاه»، نام های شهر، ویژگی های شهر، وضعیت اقتصادی و وضعیت آب و هوای شهر بررسی شده است. «بارگاه نور» عنوان فصل دوم کتاب است که در آن بارگاه حضرت علی (ع) معرفی شده است. در فصل سوم با عنوان «علم و فرهنگ»، مشاهیر، مدارس علمیه و کتابخانه های این شهر معرفی شده است. و در فصل آخر برخی آثار مکتوب و منظوم درباره نجف آورده شده است.

بافنده، ابوالفضل (۱) (متولد ۱۳۲۸)

راهنمای کامل عراق: نجف، کربلا، کاظمین (بغداد)، سامرا، کوفه و دیگر مکان های زیارتی، مشهد، کنگره بزرگداشت سرداران شهید و بیست و سه هزار شهید استانهای خراسان، انتشارات ستاره ها، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۵۶- ۲۵۴۶- ۹۶۴

راهنمای سودمند برای زائرین ایرانی در عراق است و اطلاعات ضروری را به آنها می دهد. دارای این مباحث است: فاصله مرزها تا شهرهای

۱- اسلام دوست، ابوالفضل؛ اسلام دوست، الف. ب؛ بافنده اسلام دوست، ابوالفضل

عراق، طریقه برقراری ارتباط تلفنی بین ایران و عراق، وضعیت جغرافیایی و فرهنگی عراق، واحد پول، نحوه خرید، شهرهای مهم و مکان های زیارتی و مقدس عراق، برنامه های زیارتی کاروان های زیارتی عتبات، اجناس مناسب و سوغات، رستوران ها و هتل ها. در انتهای کتاب، عبارات و کلمات متداول و مورد نیاز زائران به ترتیب الفبا آمده تا تبادل نظر و گفتگو بین زائران و عراقی ها تسهیل گردد.

بغدادی، حمید

سامراء البقیع الثانی، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ق/، ۵۶ ص.

بررسی جوانب مختلف سامراء و زیارتگاه مرقد امام هادی (ع) و امام عسکری (ع) و دیگر امامزادگان موجود در این منطقه است. شهر سامراء در مکتب شیعه بسیار اهمیت دارد و یادآور نمادها و سمبل های تشیع می باشد. از اینرو مؤلف به تفصیل به تحولات تاریخی این شهر و مختصات جغرافیایی آن پرداخته است.

ترابی، اکبر

کلید بهشت: راهنمای اماکن، عتبات عالیات، قم، دارالهدی، چاپ ۱،، ۴۴۸ ص.

شابک: ۴- ۵۸- ۸۲۲۲- ۹۶۴

راهنمای زائران عتبات عراق است. نویسنده اطلاعات جامع از تاریخ، جغرافیا و آداب زیارت عتبات عالیات عراق به صورت مستند در اختیار زائران قرار می دهد.

جودکی، رضا (متولد ۱۳۴۰)

ص: ۱۱۲

: راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، تهران، شعاع، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، جیبی.

ص: ۱۱۳

شابک: ۰- ۱۲۰- ۵۹۰- ۹۶۴

راهنمای اماکن زیارتی عتبات عالیات به همراه متن برخی از زیارات اماکن مقدس است. نویسنده اطلاعات مورد نیاز زائران را به تفکیک آورده تا زائران با چشم باز و معرفت به پابوسی بزرگان دین و مذهب بروند و با اخلاص مرقدهای آنان را زیارت نمایند.

تمامی آنچه زائران به هنگام زیارت مراقد نیاز داشته اند مثل زیارت نامه آورده است.

حسین زاده، مجید

در آستان جانان: راهنمای عتبات عالیات نجف، کربلا، کاظمین، سامراء، کوفه همراه با زیارات، قم، فکرآوران، چاپ ۱،، ۲۴۰ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۳- ۹۲۸۸۵- ۹۶۴

راهنمای چهار شهر زیارتی عراق یعنی نجف، کربلا، سامرا و کاظمین است. نیازمندی های زائران به اطلاعاتی درباره تاریخ، فرهنگ، جغرافیا، شخصیت ها و دیگر جوانب این شهرها انگیزه مؤلف برای پرداختن به این شهرها و تدوین این راهنما شده است.

حکیم، حسن عیسی (متولد م)

المفصل فی تاریخ النجف الاشرف: تاریخ المرقد الحیدری الشریف، قم، مکتبه الحیدریه، جلد دوم، چاپ ۱، ق/، ۴۰۰ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۷۹- ۵۰۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: تاریخ المرقد الحیدری الشریف.

بررسی جوانب مختلف مرقد علوی و بارگاه حضرت علی (ع) در نجف

اشرف است. این کتاب جلد دوم از مجموعه ی پنج جلدی المفصل فی تاریخ النجف الاشرف است که تاریخ نجف را از قدیم ترین روزگاران تا به امروز پیگیری کرده است. این جلد خود دارای دو بخش است. بخش اول: تاریخ مرقد علوی شریف شامل بحث هایی درباره مرقد علوی، ضریح، روضه، رواقها، ایوان طلا، گنبد، ساعت و صحن حیدری و بخش دوم: با عنوان خزانه الحیدریه، شامل تاریخ «زیارت مرقد علوی» از ائمه، اولاد ائمه، خلفا و سلاطین و امراء است.

حنایی جهرمی، عبدالحسین (متولد ۱۳۴۸)

مسافر کربلا، جهرم، مصلی، چاپ ۱،، ۱۵۵ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰۹- ۵۳۷۵- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی تاریخ، جغرافیا و دیگر جوانب کربلا ـ و مرقد حسینی و بارگاه ابوالفضل العباس است. مؤلف در صدد عرضه ی اطلاعات لازم و ضروری از جنبه های مختلف شهر کربلا و زیارتگاه های این شهر است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، واحد آموزش امور روحانیون

آزموده ها (۱): نگاهی به تجارب و توصیه های روحانیون (ویژه عتبات و سوریه)، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۰ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: آزموده های عتبات عالیات: مروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیون عمره و مدیران کاروان های عمره

. بررسی وظایف مدیران کاروان ها در راهنمایی زائران عتبات عالیات عراق و نیز اماکن زیارتی شیعیان در سوریه است. در بخش اول این کتابچه اماکن زیارتی مستند و در بخش دوم اماکن زیارتی غیر مستند مورد بررسی قرار گرفته است. اعمال مسجدین سهله و کوفه عنوان بخش سوم است. در بخش چهارم تجربیات سفر و راهکارهای عملی آمده و در بخش پایانی، کروکی اماکن زیارتی آمده است.

خداکرمی زنجانی، ابوعلی (۱) (متولد ۱۳۰۹)

عتبات عالیات سفره معنوی اولیاء الله، قم، افق فردا، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۲۵ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۵- ۷۳۸۲- ۹۶۴

معرفی ابعاد زیارتگاه های مذهبی عراق است. نویسنده در هفت فصل ابتدا به اهمیت زیارت اولیای الهی به ویژه زیارت امام حسین (ع) پرداخته و با بهره گیری از منابع حدیثی و تاریخی به آثار معنوی زیارت در پیوند محبت بنده با پیشوایان دینی و قُرب به حق سخن گفته است، نویسنده با سفر به کاظمین مرقد دو امام شیعه (امام کاظم و امام جواد) به قبور نواب امام زمان و شیخ کلینی اشاره نموده و از تاق کسرا و ایوان مداین نیز سخن گفته است. سپس با زیارت امام هادی (ع) و امام عسکری (ع) در سامرا به شرح حال سیدمحمد یکی از فرزندان امام هادی (ع) پرداخته است. وی، با سیری در کوفه از اماکن زیارتی آن، چون مسجد کوفه، مسجد سهله و مراقد متبرکه بسیاری از اولاد و احفاد امامان بازدید کرده و از اهمیت نجف اشرف و تجدید بنای بارگاه ملکوتی قتلگاه، تل زینبیه و کرامات، و چگونگی زیارت این مَشاهد و عتبات عالیات و آداب و اعمال هر یک، پرداخته است.

۱- خداکرمی، ابوعلی

ص: ۱۱۶

خرمی، حسین (متولد ۱۳۳۰)

سفر عشق: زیارت عتبات عالیات همراه با گزیده تاریخ عراق و شهرهای مقدس آن، قم، امام عصر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۷۶ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۲۶- ۵۳۲۳- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی تاریخ، جغرافیا و دیگر جوانب عتبات عراق است. چهار شهر عراق یعنی نجف، کربلا، کاظمین و سامرا به دلیل برخوردار بودن از بارگاه های ائمه ی شیعه اهمیت خاص در نظر شیعیان دارد. زیارتگاه های مستقر در این چهار شهر همواره مورد توجه آنان بوده است. مؤلف تلاش کرده اطلاعاتی به شیعیان بدهد که با معرفت و آگاهانه به زیارت بروند.

دهقان، اکبر (متولد ۱۳۴۵)

آینه کمال، سیری گذرا در سیره امامان معصوم (ع) در عراق، قم، آستانه مقدسه حضرت معصومه (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۴۲- ۶۴۰۱- ۹۶۴

بررسی سیره علمی و عملی و شرح حال زندگی امامان مدفون در عراق، و توصیف عتبات عالیات است. نویسنده در این کتاب ابتدا زندگانی امام علی (ع) را از ولادت تا شهادت، شامل عبادات، مبارزات، و مظلومیت ایشان، بررسی می کند. آنگاه به توصیف عتبات شهر نجف می پردازد. سپس زندگانی امام حسین (ع) و مسئله عاشورا، زندگانی حضرت عباس، امام کاظم، جواد، هادی، و عسکری (ع) و حرم های آنان را شرح می دهد.

رفیعی، محسن و شریفی، معصومه

عراق، صدف شش گوهر: راهنمای زائران، نقشه و تصویر؛ یادمان سفر گروهی از جانبازان به عتبات عالیات

، با همکاری معصومه شریفی، قم، روح، چاپ ۱، بی تا، ۲۴۸+ ۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۵۹- ۶۷۹۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: یادمان سفر گروهی از جانبازان به عتبات عالیات.

مجموعه اطلاعـاتی دربـاره سـرزمین عراق، مکـان هـای مقـدس و زیارتی و فضایل و مناقب امامان معصوم (ع) است. نگارنـده نخست به تشریح مـوقعیت تـاریخی و جغرافیـایی کشـور عراق و روابـط و مناسـباتش بـا کشور ایران پرداخته است. وی سپس درباره تاریخچه شـهرهای کاظمین، سامرا، نجف و کوفه و کربلا، مشـخصات جغرافیایی و شـهری، ابعاد و اجزا و اضلاع مکان هـای مقـدس، ایوانهـا و ورودی ها و دیگر بخشـهای تشـکیل دهنـده آنها، فضایل زیارت اماکن متبرکه، فضایل و مناقب امامان معصوم و اصـحاب و یـاران آنهـا، مراقـد سـایر بزرگـان در این شـهرها، و منزل امـام علی (ع) در کوفه مطـالبی بیان می کنـد و خاطرات و مشاهدات خود را از این مکان ها عرضه می کند.

رئیسی اردلی، محمدنصیر

شناخت عراق و عتبات عالیات، تهران، نیایشگران وحدت، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۰۳- ۹۳۷۳۴- ۹۶۴

عنوان روی جلد: شناخت عراق و عتبات عالیات: هدیه ای به راهیان وادی عشق و ایثار

بررسـی عتبات عراق و جنبه های مختلف تاریخی، مذهبی و زیارتی آنها است. نخست به جغرافیای کشور عراق اعم از ویژگی هـای طبیعی، انسـانی و اقتصـادی می پردازد. در ادامه به اختصـار دربـاره ی اوضـاع سیاسـی و تاریخی عراق اطلاعات و تحلیل هایی می آورد. در بخش اصلی کتاب

اماکن سیاحتی و زیارتی عراق در شهرهای بغداد، کاظمین، سامرا، نجف اشرف، کوفه و کربلا معرفی شده اند.

سالاریان، خادمعلی

آشنایی با کشور عراق و عتبات عالیات، مشهد، رستگار، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۴۱- ۷۲۱- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف عتبات عراق است. این کتاب نخست اطلاعاتی درباره جغرافیای طبیعی- تاریخی- سیاسی و اقتصادی کشور عراق عرضه می کند؛ سپس پیشینه ی تاریخی عتبات عالیات و دیگر اماکن سیاحتی- زیارتی این کشور بررسی می شود.

سپهری اردکانی، علی (۱)

عتبات عالیات: آشنایی با اماکن مقدسه، نجف اشرف، کربلای معلی، کاظمین، سامرا همراه با زیارت نامه های مربوطه، قم، مشهور، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۷۳- ۶۸۶۳- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، میراث ماندگار، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۰- ۷۸۸۴- ۹۶۴

بررسی تاریخچه و دیگر ابعاد عتبات عراق است. نویسنده به منظور معرفی اماکن مقدس عراق و توجیه زائران عتبات عراق این کتاب را تألیف کرده است. از این رو ابتدا اطلاعاتی در باب کشور عراق- موقعیت جغرافیایی و تاریخی آن- درج می گردد. سپس آن اماکن به همراه دعاها و زیارت نامه هایی که در آن جا باید خوانده شود

۱- سپهری، علی

معرفی می گردد. این اماکن عبارت اند از: نجف اشرف، کربلا، کاظمین، کربلا و سامرا.

سرحدی، مهدی (متولد ۱۳۵۵) و علوی، علی (متولد ۱۳۴۸)

راهنمای حرم مطهر امیر مومنان حضرت علی بن ابیطالب (ع)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۸، ۱۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۸۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

راهنمای زائران بارگاه امام علی (ع) برای زیارت آگاهانه این مرقد شریف است. امام علی (ع) به عنوان صحابی پاکدامن نزد اهل سنت و امام اول شیعیان از مقام و منزلت ویژه ای برخوردار است. مرقد او در طول تاریخ، محلی برای زیارت میلیون ها زائر بوده است. نیز این مرقد در هر دوره، توسعه یافته و تحولاتی داشته است. این کتاب سعی کرده همه این تحولات و بخش ها را بشناساند.

شمشیری میلانی، محمدعلی (۱) (متولد ۱۳۰۹)

راهنمای عتبات عالیات عراق، مشهد، محب، چاپ ۱،، ۲۰۴ ص.

شابک: ۴- ۱۳- ۶۲۲۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

مشهد، خاطره، چاپ ۱،، ۲۰۵ ص.

شابک: ۱- ۵۹- ۵۸۷۶- ۹۶۴

راهنمای عتبات عراق و معرفی جوانب مختلف زیارتگاه های مستقر در عراق است. نویسنده تلاش کرده همه موارد مهم را به زائران معرفی کند تا

۱- شمشیری، محمدعلی؛ میلانی، محمدعلی

زائران با حضور قلب و آگاهی به زیارت رفته و به حضور برسند.

شهرستانی، محمدتقی

کربلا یا، گلزار حسینی از نظر تاریخی، جغرافیایی، مذهبی، اقتصادی و ...، گزینش، تلخیص و افزوده ها محمدباقر محبوب القلوب (۱)، قم، مولود کعبه، چاپ ۱،، ۳۳۸ ص.

شابک: ۵- ۴۶- ۶۳۴۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: گلزار حسینی از نظر تاریخی، جغرافیایی، مذهبی، اقتصادی

معرفی بارگاه و مرقد امام حسین (ع) در کربلا از منظر مذهبی، اجتماعی، جغرافیایی و تاریخی است. نویسنده با هدف عرضه ی همه اطلاعات لازم و ضروری به زائران اقدام به تألیف این اثر کرده است.

صحتی سردرودی، محمد (۲) (متولد ۱۳۴۳)

سیمای سامرا: سینای سه موسی، به کوشش معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۲۴۰ ص.

فروست: دیدار با ابرار- ۶

عنوان دیگر: سینای سه موسی.

تلخیص

گزیده سیمای سامراء: سینای سه موسی

۱- متولد ۱۳۲۸

۲- صحتی، محمد؛ سردرودی، محمد

، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۵۵ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۱۸۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

این کتاب تلخیص کتاب سیمای سامراء: سینای سه موسی همین نویسنده است که درباره شهر سامراء و اماکن مقدسی و زیارتی این شهر تألیف شده است. متن کتاب درباره ی تحولات تاریخی سامراء و چهره اجتماعی، دینی و جغرافیایی است. به نظر نویسنده سامراء مرکز تلاقی دیدگاه های ائمه شیعه و رهبران مذهبی است و از این نظر بسیار مهم است. چون غیبت حضرت ولیعصر (عج) هم از همین شهر آغاز شد.

سیمای کربلا: حریم حریت، به کوشش معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۲،، ۲۳۷ ص.

فروست: دیدار با ابرار- ۴

عنوان دیگر: حریم حریت.

چاپ دیگر

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۰۹۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه مطالبی درباره تاریخ شهر کربلا، آستان مقدس امام حسین (ع) و اماکن تاریخی و زیارتی این شهر است. کربلا در مذهب شیعه سمبل و نماد مظلومیت است و در این مکان دو جریان حق و باطل به مصاف هم رفتند. از اینرو موجب عبرت آموزی است. موضوعات دیگر نیز در کتاب بیان شده از جمله: فلسفه زیارت، فضائل و آداب زیارت امام حسین (ع)، آداب زیارت حضرت ابوالفضل العباس (ع)، آثار معنوی زیارت، تأثیر اجتماعی زیارت.

ص: ۱۲۲

طباطبایی امیری، سیدجعفر

وادی عشق: در تاریخ عتبات عالیات عراق، قم، زبرجد، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۰- ۹۴۷۴۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: در تاریخ عتبات عالیات عراق.

بررسی تاریخ عتبات عالیات عراق و فضیلت زیارت اماکن مقدس در این سرزمین است. نویسنده ضمن اشاره به آداب زیارات عتبات عراق و استغاثه و توسل به ائمه (ع) و استنباط این موضوع از قرآن و سنت، شهر نجف اشرف را از دیدگاه محدثان و راویان اهل بیت توصیف کرده و درباره ی گنبد و بارگاه نجف سخن گفته است. وی سپس حوزه علمیه نجف و شرح حال شیخ طوسی را مورد بررسی قرار می دهد و نگاهی کوتاه به بغداد و زمان آل بویه دارد. آنگاه شهر کوفه، عظمت و فضیلت آن و نیز مساجد بزرگ این شهر و برخی از بزرگان و حوادث مرتبط به آنها را بررسی می کند. شهر کربلا، حماسه بزرگ عاشورا، ابعاد و اندازه گنبد و بارگاه امام حسین (ع)، تل زینبیه، شهر مدائن، گنبد و بارگاه کاظمین، تعمیر و بازسازی و مرمت اماکن آنجا در دوره های مختلف تاریخ و مشاهیر کاظمین از دیگر مباحث کتاب است. فصل پایانی به معرفی شهر سامرا اختصاص یافته است.

علوی، سیدعلی

راهنمای مسجد مقدس کوفه و اماکن اطراف آن، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۱۷۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جوانب مسجد کوفه و پیرامون آن است. مسجد کوفه از مساجد مهم در جهان اسلام است و شاهد بسیاری از حوادث در تاریخ اسلام بوده

است. این کتاب بخش های مختلف این مسجد را معرفی کرده و تحولات تاریخی آن را بررسی می نماید.

غلامی مایانی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۲۷)

عراق: وادی زیارت و سیاحت، تهران، کاراپیام، چاپ ۱،، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۲- ۹۵۰۶۳- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف زیارتگاه ها و سیاحت گاه های عراق است. مؤلف در صدد تهیه کتاب دستی است که همواره در اختیار زائر باشد. در این کتابچه ضمن بیان موقعیت جغرافیایی کشور عراق، شهرهای زیارتی و سیاحتی آن معرفی و مشخصات و نام هر یک از زیارت گاه های آن بازگو شده است.

کربلای عشق: راهنمای سفر زائران به عتبات عالیات، تهران، عابد، چاپ ۱،، ۲۹۶ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۵۴۱- ۳۶۴- ۹۶۴

مطالبی درباره ی زیارت گاه های عراق و شرح مختصری از زندگی پیامبران، امامان، و شهدایی است که در عراق دفن شده اند. بخش آغازین کتاب، به اوضاع جغرافیایی، سیاسی، اقتصادی، و پیشینه ی تاریخی عراق پرداخته؛ و در بخش های بعد زیارتگاه های مستقر در عراق و جنبه های هنری و معماری، مذهبی و اقتصادی و نیز در فصل های بعد به شخصیت های مدفون در این امامزادگان می پردازد.

نینوای عشق: راهنمای سفر زائرین عتبات عالیات، تهران، عابد، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۵۶ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۵۵۲- ۳۶۴- ۹۶۴

مطالبی درباره ی وضعیت جغرافیایی سرزمین عراق و هم چنین اطلاعاتی

درباره ی زیارت گاه ها و شرحی مختصر از زندگی پیامبران پیشین، امامان معصوم، خاندان اهل بیت و شهدا است. نویسنده با استناد به منابع تاریخی اصیل به این بررسی ها می پردازد و همراه با سروده ها، آیات و احادیثی چند آورده شده است.

فیض، سیدمحمدصادق (متولد ۱۳۴۵)

سفر به عتبات: نجف اشرف، کربلا، کاظمین، سامرا، به کوشش محمدصادق فیض و فاطمه مصطفوی دهکردی، تهران، صباح، مؤسسه فرهنگی بامداد نور، چاپ ۱،، ۵۴ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: راهنمای سفر به عتبات (نجف اشرف، کربلا، کاظمین، سامراء).

اطلاعاتی درباره اماکن مقدس واقع در چهار شهر عراق و سیر تاریخ تحولات عتبات عالیات است. نویسنده به همراه بررسی هر زیارتگاه، زیارتنامه ی مزارات آنجا را آورده است.

فیض قمی، عباس (متولد ۱۳۲۷)

در حریم یار: یادنامه سفر به عتبات عالیات، تهران، مرکز نشر فرهنگی آیه، چاپ ۱،، ۲۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۱- ۵۷۴۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: یادنامه سفر به عتبات عالیات.

چاپ دیگر

تهران، نشرفیض روشنگر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۱- ۹۴۸۳۹- ۹۶۴

بررسی تاریخ تحولات اماکن زیارتی و تاریخی و مذهبی در چهار شهر

عراق است. نویسنده پس از ذکر تاریخچه ای از سرزمین عراق، اماکن زیارتی شهرهای نجف اشرف، کربلا، کاظمین و سامراء به معرفی زیارتگاه های این شهرها می پردازد و زیارت نامه های آنها را همراه با توضیحات آورده است. در پایان داستان گزارش هایی از حیات و ممات انبیای مستقر در عراق آورده و اماکن سیاحتی و آثار باستانی عراق را نیز معرفی کرده است.

قاروبی تبریزی، حسن (۱) (متولد ۱۳۳۶)

تحفه زائرین اماکن متبرکه عراق و سوریه، قم، دار التفسیر، چاپ ۱،، ۲۸۸ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۳۵- ۶۳۹۸- ۹۶۴

معرفی زیارتگاه های اسلامی در عراق و سوریه و نیز آرامگاه های شخصیت های مؤثر و مهم در عراق است. نویسنده در چند فصل به تاریخ زیارتگاه هایی مثل مرقد علوی در نجف و مرقد حسینی در کربلا، آداب و رسوم زیارت که زائران باید مراعات کنند؛ شهرسازی و معماری و جنبه های هنری و بالاخره جنبه های اقتصادی و اجتماعی آنها می پردازد.

قائدان، اصغر (متولد ۱۳۴۳)

عتبات عالیات عراق، ویرایشِ جواد کامور بخشایش، برای حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۸۰ ص، وزیری.

بررسی آثار و مکان های مقدس عراق که در اصطلاح از آنها به «عتبات عالیات» یاد می شود است. مجموعه عتبات شامل چهار منطقه است که در فصل های زیر بررسی شده اند: فصل اول: نجف اشرف شامل حرم امیرالمؤمنین (ع) و سایر آثار آن؛ فصل دوم: شامل مسجد کوفه و مقابر و مقام های صحابه و یاران حضرت علی (ع)؛ فصل سوم: کربلا، شامل حرم و

۱- تبریزی قاروبی، حسن

مرقد مطهر امام حسین (ع)، شهیدان کربلا و نیز حضرت ابوالفضل (ع)؛ فصل چهارم: کاظمین، شامل مرقد مطهر امام کاظم و امام جواد (علیهما السلام) و نیز بغداد و مدائن؛ فصل پنجم: سامرا، شامل مرقد مطهر امام هادی و امام عسکری (علیهما السلام) و سرداب غیبت.

قرآنی، فاطمه (متولد ۱۳۳۳)

سرزمین خورشید، مشهد، نشر ولیعصر (عج) توس، چاپ ۱،، ۲ جلد، جیبی.

شابک: ۸- ۱۸- ۸۰۶۲- ۹۶۴

بررسی زیارتگاه های اسلامی و شیعی در عراق است. نویسنده بر این باور است که چهار شهر عراق یعنی کربلا، نجف، کاظمین و سامراء تاریخ مجسم و عینی شیعه است. شیعیان با مسافرت به این شهرها علاوه بر زیارت ائمه (ع) و بزرگان شیعه، یک دوره تشیع و حوادث این مذهب را مرور می نمایند.

قمی، محمدرضا

اماکن زیارتی و سیاحتی عراق، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۴۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی اماکن زیارتی و زیارتگاه ها و نیز سیاحت گاه های عراق است. نویسنده پس از مقدمه در هفت فصل، شهرهای زیارتی عراق را در بخش های متعدد و گوناگون معرفی می نماید. ابتدا نجف اشرف، سپس کوفه، کاظمین، بغداد و سامرا. بخش دوم و آخرین قسمت کتاب آثار باستانی عراق و برخی از تصاویر است.

کبیری رهنی، مهران

کربلا ما می آئیم، تهران، مهران کبیری رهنی، چاپ ۱،، ۴۰ ص، وزیری.

مجموعه اطلاعاتی درباره اماکن مقدس در سرزمین عراق است. نویسنده پس از کارشناسی نیازهای زائران شهرهای عراق، به این نتیجه رسیده که همه زائران نیاز جدی به راهنمایی علمی دارند و اغلب هر چند به علت اعتقاد قلبی برای زیارت به عراق مسافرت می کنند ولی آگاهی چندانی از تاریخ و دیگر جنبه های زیارت و زیارتگاه ها ندارند. از اینرو اقدام به تدوین این اثر می کند.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

زائر کربلا، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۵۹ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۱۱۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی گذرا به زیارت و آثار آن و آشنایی اجمالی با حرم ها و زیارتگاه ها و اماکن تاریخی سرزمین عراق است. این کتاب مختصراً، به زبانی نوشته شده که عموم زائران، بتوانند از آن استفاده کنند.

کربلا کعبه دلها، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۱۶ ص، رقعی.

بررسی اهمیت و تحولات تاریخی کربلا و مرقد حسینی و نیز نگاهی به دیگر اماکن زیارتی عراق است. کتاب حاضر در پنج فصل زیارت ائمه عراق را بررسی کرده و شهرهای مقدس آن کشور را معرفی نموده است. اهم سرفصل های آن چنین است: مکتب زیارت، کربلا ـ قبله عشق، نجف کوی ولایت، کاظمین و سامرا، تحلیل محتوایی زیارتنامه ها، عناوین فصول کتاب هستند.

محقق ورسی، رجبعلی (۱) (متولد ۱۳۱۸)

نجف اشرف در ادوار زمان، مشهد، محب، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

شابک: ۴- ۲- ۹۰۵۶۴- ۹۶۴

بررسی تاریخ تحولات نجف اشرف و مرقد علوی به عنوان بارگاه امام اول شیعیان است. البته علی بن ابیطالب (ع) بین پیروان همه مذاهب اسلامی محبوبیت دارد و صحن و سرای او همواره مورد توجه شیفتگان بوده است. از اینرو نجف اشرف یک قطب معنوی و فکری در جهان اسلام بوده است.

محمد قاسملو، علیرضا

زیارت اماکن متبرکه عراق، تهران، نشر جابر، چاپ ۱،، ۱۱۰+ ۱۰ ص.

شابک: ۶- ۱۷- ۷۱۲۰- ۹۶۴

مجموعه بررسی ها و تحلیل هایی درباره زیارتگاه ها و اماکن متبرکه عراق است. نویسنده اطلاعات مورد نیاز زائران را در اختیار آنها قرار می دهد.

محمدی همدانی، اصغر (متولد ۱۳۳۹)

توشه زائرین عتبات عالیات، تهران، هنرسرای اندیشه، چاپ ۱،، ح+ ۴۲۸ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۰۰- ۷۴۵۷- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، گلزار کتاب، چاپ ۱،، ۴۲۶ ص، جیبی.

معرفی جنبه ها و ابعاد مختلف عتبات عالیات و زیارتگاه های عراق است.

۱- محقق، رجبعلی؛ ورسی؛ رجبعلی

نویسـنده تلاـش نموده آگـاهی زائران را افزایش دهـد به گونه ای که آنهـا بـا حضور قلب و معرفت به زیـارت رفته و توشه ای اخروی ذخیره کنند.

مقدس، احسان (متولد ۱۳۴۱)

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۶۱ ص.

شابک: ۸- ۱۶۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق ویژه کارگزاران حج و زیارت.

راهنمای مدیران و زائران در شـناخت اماکن و زیارتگاه های عراق است. نویسنده به منظور تهیه متن درسی برای دوره آموزش مدیران و پرسنل گروه های زیارتی این کتاب را نوشته است. و همه اطلاعات مورد نیاز را دقیق و جامع آورده است.

موسوی، ابوالحسن (متولد ۱۳۴۵)

رهپویان عشق: راهنمای اماکن و زیارتنامه های عتبات عراق، با همکاری علی اکبر شـفیعی راد، قم، مهدیه، چاپ ۱،، ۲۱۹ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۰۶- ۷۲۶۷- ۹۶۴

راهنمای زیارتگاه ها و اماکن مهم تاریخی عراق است. اطلاعات مورد نیاز درباره همه اماکن را همراه با زیارت نامه ها و دیگر متن های مورد نیاز زائران را آورده است.

موسوی خرسان، حسین

النجف و عماره المرقد الطاهره، قم، دارالاعتصام، مرکز الامیر لاحیاء التراث الاسلامی، چاپ ۱، ق/،

ص: ۱۳۰

۶۶ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳۱- ۷۱۴۷- ۹۶۴- ۹۷۸

اطلاعـات تـاریخی درباره مرقـد مطهر حضـرت علی (ع) و چگونگی پیـدا کردن و بازسازی آن در ادوار مختلف تاریـخ است. نخست حدیث هایی در فضیلت و جایگاه نجف نقل شده سپس با اسـتناد به متون تاریخی و روایی تاریخ بارگاه حضرت علی (ع) در نجف اشـرف و وضـعیت ساختمـانی آن و بخش هـای مختلف بیـان گردیـده است. براسـاس اطلاعـات این کتاب مرقد حضـرت علی (ع) در نجف اشـرف هفت بار بازسازی شـده است. مشـخصات هر کـدام از این موارد و کسانی که در بازسازی نقش داشته اند بازگو شده است.

مهری، محمدجواد (متولد ۱۳۲۶)

سرزمین آرزوهـا: راهنمـای زائرین امـاکن زیـارتی عراق به انضـمام نقشه، زیارتنـامه های مربوط به قطعه عکس، قم، مشـرقین، چاپ ۱،، ۳۶۴ ص، جیبی.

مجموعه اطلاعـات و مـدارکی جهت راهنمـایی زائران امـاکن زیـارتی عراق است. اهمیت شـهرهای نجف، کربلاـ کـاظمین و سـامراء برای شیعیان بسـیار است به طوری که همواره این شـهرها محل تردد زائران این اماکن بوده است و زائران به راهنمایی همواره نیاز داشته اند. و نویسنده سعی کرده این نیاز را مرتفع سازد.

میلانی، سیدمحمد علی

راهنمای عتبات عالیات عراق، مشهد، محب، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۲۰۴ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۱۳- ۶۲۲۰- ۹۶۴

راهنمـای زائران امـاکن متبرکه عراق است. اطلاعـات مورد نیاز زائران در زمینه های تاریخی، شـهرسازی و معماری، اجتماعی، زیارتی و غیره را

آورده است.

نجفی، بهاءالدین (متولد ۱۳۲۳)

ص: ۱۳۲

از ائمه، شیراز، ستاره طلایی، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰- ۹۴۱۷۹- ۹۶۴

معرفی زیارتگاه های مذهبی کشور عراق است. به ویژه کربلا۔ و بارگاه حسینی معرفی شده است. همچنین کرامت هایی از برخی ائمه مدفون در عراق نیز در کتاب بیان شده است.

نیلفروشان، محمدرضا

زمین آسمانی (۲): سرزمین مقدس عراق، اصفهان، گنبدهای فیروزهای؛ هم اندیشان، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۳- ۹۰۷۴۳- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: سرزمین مقدس عراق

بررسی ابعاد مختلف اماکن مقدس و زیارتی کشور عراق است. نویسنده با توجه به تخصصاش در زمینه معماری بیشتر از این جنبه به معرفی بناها پرداخته است. وی جنبههای هنری اماکن زیارتی را برجستهتر کرده است.

وثوقی، رضا (متولد ۱۳۴۶)

کربلا، نجف، کاظمین، کوفه، به روایت تصویری رضا وثوقی، تهران، صحرا دریا، چاپ ۱،، ۷۵ ص، خشتی.

شابک: ۰- ۳- ۹۴۶۹۲- ۹۶۴

معرفی اماکن متبرکه چهار شهر عراق و جنبه های مختلف تاریخی، مردمی، هنری این اماکن است.

ص: ۱۳۳

ویسمه ای، مسعوده (متولد ۱۳۳۵)

سفرنامه کوی عشق: راهنمای زائرین کربلای معلی و عتبات عالیات، قم، نشر نجبا، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۴۰- ۷۲۳۸- ۹۶۴

راهنمای زائرین شهرهای زیارتی عراق است. نویسنده سعی کرده هر آنچه زائران نیاز داشته اند را بیاورد و به زبان ساده اطلاعات لازم را به آنها بدهد. وی اطلاعاتی درباره تاریخ و جغرافیای اماکن زیارتی، معماری زیارتگاه ها و جنبه های هنری آنها و شخصیت شناسی مدفونین در این اماکن آورده است.

۳- عتبات شامات

احمدی، محمدمهدی

راهنمای زائران سوریه: اماکن و آثار تاریخی شام، همراه با خطبه ها و زیارتنامه، قم، نصایح، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۰- ۶۳۷۷- ۹۶۴

عنوان روی جلد: راهنمای زائران سوریه تاریخ و آثار اسلامی شام همراه با خطبه ها و زیارتنامه ها.

مجموعه اطلاعـات دربـاره امـاکن متبرک منطقه ی شامات است. نویسـنده زیارتگاه های سوریه را از زوایای مختلف تاریخی، هنری، شهرسازی، معماری و اجتماعی بررسی کرده است.

اسدی، علی محمد (متولد ۱۳۴۲)

زیارتگاه های دمشق: راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۳۴- ۷۶۰۰- ۹۶۴

بررسـی زیارتگـاه هـا و اماکن مقـدس سوریه و نیز تاریـخ، جغرافیا، ترکیب جمعیت و نحوه اداره حکومت کشور سوریه است. مؤلف در صـدد تبیین جنبه های هنری، شـهری، معماری، مذهبی و دیگر ابعاد زیارتگاه های موجود در شام است. البته پیش از معرفی اماکن مقـدس، به عنوان مقدمه تاریخ و جغرافیای سوریه را بررسـی کرده است. همچنین مشـهورترین زیارت وارد شده برای شخصیت های مدفون در هر زیارتگاه بیان گردیده است.

ص: ۱۳۵

امین زاده، هاجر (متولد ۱۳۵۹)

سفر عشق، مشهد، شیرازگان، چاپ ۱،، ۸۷ ص.

شابک: ۷- ۴۶- ۷۵۷۵- ۹۶۴

اطلاعاتی از اماکن تاریخی- مذهبی سوریه جهت راهنمایی زائران است. مرقد کسانی مثل حضرت زینب (س)، آثار فردی و اجتماعی زیادی بر زائران دارد.

بابازاده، علی اکبر (متولد ۱۳۳۴)

با من به سوی شام: شرح مزارهای زیارتی سوریه، قم، دانش و ادب، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۵- ۹۳۸۲۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرح مزارهای زیارتی سوریه.

بررسی مزارها و زیارتگاه های سوریه جهت راهنمایی زائران است. کتاب در شش فصل با عناوین زیر سامان یافته است: دیدار و زیارت؛ حضرت زینب؛ حضرت سکینه؛ مقام و مرقد حضرت رقیه؛ مسجد جامع دمشق؛ قبور متبرکه در باب الصغیر.

بیگدلی، زکریا

زیارتگاه ها و زیارتنامه های سوریه، قم، شمیم کوثر، چاپ ۸، ۱۳۸۶، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک:

راهنمای مختصر و مفید برای زائران زیارتگاه های سوریه است. مؤلف در قالب گزارشی از آن سفر روحانی و معنوی، به معرفی مرقدها و زیارتگاه های شهرهای سوریه و حلب می پردازد و سیمای کلی زیارتگاه ها و مزارهای آن سرزمین را ترسیم می کند

ص: ۱۳۶

گزارشی از سفر به سوریه، قم، منشور وحی، چاپ ۱، ۵، ۱۲۰ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۰- ۹۴۸۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: گزارشی از سفر به سوریه توسط زوار ایرانی حضرت زینب کبری (سلام الله علیها).

چاپ دیگر

قم، حسنین، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۹۲- ۸۲۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعاتی درباره سفر به سوریه و زیارت اماکن مقدس در این کشور است. نویسنده این اطلاعات را در شش فصل با عناوین ذیل سامان داده است: معرفی اجمالی سوریه؛ مراقد اهل بیت (ع) در دمشق؛ زیارتگاه های حومه دمشق؛ مزارهای شهر حلب؛ از تهران تا دمشق؛ دانستنی های لازم زائرین.

پیشوایی، مهدی

شام سرزمین خاطره ها، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۶۹، ۲۳۱ ص، وزیری.

بررسی ابعاد گوناگون اماکن متبرکه شامات است. این کتاب برای آگاهی بخشی به راهنمایان و روحانیون کاروان ها تهیه شده و در مباحث ذیل تدوین یافته است: معرفی سرزمین شام؛ شام در مسیر تاریخ؛ پیدایش نُصیریه؛ جنگ شش روزه اعراب و اسرائیل؛ آثار تربیتی زیارت و معرفی مزارهای بزرگانی چون سر یحیای شهید، بلال بن رباح، عبدالله بن جعفر، ام سلمه، ام حبیبه، اسماء همسر جعفر طیار، ام کلثوم، حضرت سکینه، حضرت رقیه، عبدالله فرزند حضرت امام زین العابدین (ع)، فضّه و محل سرهای شهدای کربلا.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، واحد آموزش امور روحانیون

آزموده ها (۱): نگاهی به تجارب و توصیه های روحانیون (ویژه عتبات و سوریه)، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۰ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: آزموده های عتبات عالیات: مروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیون عمره و مدیران کاروان های عمره.

بررسی وظایف مدیران کاروان ها در راهنمایی زائران عتبات عالیات عراق و نیز اماکن زیارتی شیعیان در سوریه است. در بخش اول این کتابچه اماکن زیارتی مستند و در بخش دوم اماکن زیارتی غیر مستند مورد بررسی قرار گرفته است. اعمال مسجدین سهله و کوفه عنوان بخش سوم است. در بخش چهارم تجربیات سفر و راهکارهای عملی آمده و در بخش پایانی، کروکی اماکن زیارتی آمده است.

خردمندی، محمدعلی (متولد ۱۳۴۱)

عطر شام: معرفی اماکن و مزارات سوریه، اصفهان، گلبهار اصفهان، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۷۵- ۵۶۹۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: معرفی اماکن و مزارات سوریه.

بررسی جغرافیا، تاریخ، اماکن زیارتی و شخصیت های اسلامی که در سوریه به خاک سپرده شده اند به زائران است. نویسنده تلاش کرده اطلاعات ضروری مسافران سوریه و زائران اماکن متبرک سوریه را

گردآوری کرده و در یک جلد و چند باب تنظیم کرده است.

رمضان، علی

با راهیان نور: راهنمای زائرین سوریه، تهران، جمال الحق، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص، جیبی.

شابک: ۹۶۴ -۵۶۷۱ -۸۵ -X

سابقی، محمد حسنین (متولد ۱۹۴۶ م)

پژوهشی پیرامون بارگاه حضرت زینب (س)، قم، نوید اسلام، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۲۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۶- ۶۴۸۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: مرقد العقیله زینب فی میزان الدراسه و التحقیق و التحلیل.

بررسی پیرامون مدفن و بارگاه حضرت زینب (س) به شیوه تحلیلی و گزارشی است. مؤلف، ابتدا با اشاره به کتاب هایی که درباره زینب کبرا نگارش یافته و ذکر فضیلت زیارت آن حضرت و نظرات مختلف درباره بارگاه ایشان، به کاوش پیرامون مزار زینب (ع) در مصر پرداخته است. وی همچنین نظر سیاحان و تاریخنگاران را در این باره مطرح کرده است. تحقیق درباره بارگاه حضرت زینب (ع) در زمان فاطمیان و زیارتگاههای ساختگی در مصر، و نظرات علمای بزرگ مصر پیرامون حرم زینب (ع) بخش دیگری از کتاب را تشکیل می دهد. وی، در ضمن به تحلیل سند و محتوای مصادر و روایاتی که مدفن زینب (ع) را در مصر دانسته اند، پرداخته است.

ستوده، فریبا

سفری به سوی سرزمین شام، تبریز، تندیس مهر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰- ۹۳۵۶۴- ۹۶۴

معرفی اماکن متبرکه کشور سوریه و تبیین منزلت حضرت زینب (س) و حضرت رقیه است. کتاب با اطلاعاتی درباره کشور سوریه آغاز می شود، سپس مطالبی درباره حضرت زینب (س) شامل زندگی نامه، شخصیت، خطبه آن حضرت، محل دفن، زیارت نامه فراهم می آید و در پی آن مقبره حضرت رقیه و مرقد برخی مردان و زنان صدر اسلام و یاران ائمه معرفی می شود. کتاب با تصاویر رنگی تعدادی از اماکن مقدس و مذهبی واقع در سوریه به پایان می رسد.

سیدعلوی، سیدابراهیم (۱) (متولد ۱۳۱۸)

سرزمین پیامبران، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ - ۵۴۰ - ۰۱۸ - X

بررسی سرزمین شام و به خصوص سوریه فعلی با استناد به منابع معتبر تاریخی و بر اساس اطلاعات جدید است. نگارنده ضمن بیان تاریخچه شام، شرح حال کوتاهی از زندگانی پیامبران و برخی دانشمندان و بزرگان دیگر را که به این سرزمین وارد شده و خاطره ای به وجود آورده اند بیان نموده است. کتاب در دوازده فصل با عناوین: سرزمین شام، جمهوری عربی سوریه، ساختار اعتقادی، دمشق، حلب، بیت المقدس، دیگر آثار تاریخی شام، زینبیه، مَرج عذرا، شام و پیامبران، بزرگانی از دانشمندان مسلمان در شام و در نهایت شام و شاهان اموی و مروانی تدوین شده است.

شاهرخ، کمال الدین

شام سرزمین خاطره ها، الشام ارض الذکریات: اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،،

۱- علوی، سیدابراهیم

ص: ۱۴۰

۱۵۶ ص.

شابک: ۷- ۱۴- ۰- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: الشام ارض الذکریات.

عنوان دیگر: اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر.

بررس مسائل و جنبه های زیارتی و تفریحی شام است. منبع اصلی نویسنده خاطرات شخصیت ها می باشد. در هر بخش همراه مطالب عکس هایی هم عرضه کرده است.

شکوهی زنجانی، محمد

تاریخچه شام، یا، دیداری از سوریه، زنجان، ستاره، چاپ ۱،، ۷۶ ص، رقعی.

اطلاعاتی درباره کشور سوریه و اماکن مقدس آن است. به ویژه ابعاد مزار حضرت زینب (س) و حضرت رقیه آورده است.

صائب، محسن

راهنمای زائرین عتبات مقدسه در سوریه، ویرایشِ ساهره لبرلیز، تهران، مبتکران، چاپ ۱،، ۲۱۴ ص.

مجموعه اطلاعات ضروری جهت راهنمایی زائران اماکن زیارتی در سوریه است.

صحتی سردرودی، محمد (متولد ۱۳۴۳)

سیمای دمشق آستان زینب (س)، قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۴۶- ۲۷۸۶- ۹۴۶- ۹۷۸

بررسی ابعاد تاریخی زیارتگاههای اسلامی شهر دمشق است.

عبداللهی بیشه، رضا

تاریخ و اماکن زیارتی سوریه به ضمیمه ادعیه و زیارات، بابل، مبعث، چاپ ۱،، ۱۵۰ ص.

شابک: ۶- ۷۱- ۷۰۹۵- ۹۶۴

بررسی تاریخی اماکن متبرک و زیارتگاه های سوریه است. نیز ادعیه و متن زیارتنامه ها را آورده است.

عقیقی بخشایشی، عبدالرحیم (۱) (متولد ۱۳۲۲)

شام سرزمین خاطره ها و خطابه ها، قم، دفتر نشر نوید اسلام، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸- ۹۰۵۷۵- ۹۶۴

راهنمای زیارتگاه ها و محل های متبرک سوریه و شامات است.

علوی، سیداحمد (متولد ۱۳۴۰)

راهنمای مصور سفر زیارتی سوریه، قم، معروف، چاپ ۱،، ۱۹۲ ص.

شابک: ۴- ۱۱- ۸۲۷۵- ۹۶۴

مجموعه اطلاعاتی درباره زیارتگاه های سوریه است. نویسنده به منظور تأمین اطلاعات زائران و راهنمایی آنان است.

غلامی مایانی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۲۷)

سوریه وادی سیاحت و زیارت، تهران،

۱- عقیقی بخشایشی، محرم؛ بخشایشی، عبدالرحیم

کاراپیام، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

مجموعه اطلاعاتی درباره تاریخچه کشور سوریه است. نگارنـده به بررسـی موقعیت اقتصادی، سیاسـی، اجتماعی و مذهبی این کشور می پردازد. در بخش اصـلی کتـاب، زیارتگـاه هـا، به ویژه زینـبیه، و بارگـاه حضـرت رقیه (س) و دیگر بزرگـان دینی- اسلامی، و اماکن مذهبی و سیاحتی سوریه معرفی شده است. پایان کتاب شامل چند زیارتنامه است.

فهری زنجانی، احمد (۱) (متولد ۱۳۰۱)

مراقد اهل بیت (علیهم السلام) در شام، تهران، امیرکبیر، چاپ ۱،، ۱۱۳ ص، رقعی.

تاریخچه مختصـری از مراقـد و بقاع متبرکه در کشور سوریه است. نویسـنده با هدف آشـنایی زائران آن مکان های مقدس، به تألیف این اثر اهتمام کرده است. مؤلف در ابتدا به موقعیت جغرافیایی کشور سوریه اشاره می کند و در ادامه، آیات و روایاتی درباره شام می آورد. خواننده کتاب علاوه بر شـناخت زیارات و مقابر سوریه، با تاریخ مختصری از زندگی بزرگان مدفون در آنجا مانند حضرت یحیی، بلال، عبدالله بن جعفر بن ابی طالب نیز آشنا می شود.

قائدان، اصغر (متولد ۱۳۴۳)

اماکن سیاحتی و زیارتی دمشق، قم، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۶۴ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۲۰- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسـی امـاکن زیـارتی دمشـق است. دمشق، از قـدیمی ترین شـهرهای آبـاد جهـان و از مهم ترین پـایتخت هـای تمـدّن قـدیم محسوب می شود؛ از این رو

۱- فهری، احمد

از ابنیه و آثار تاریخی در خور اهمیتی برخوردار است که بخشی از آنها به اماکن و آثار بازمانده از دوره اسلامی اختصاص دارد. مطالب کتاب نگاهی است گذرا به این آثار که از دو بُعد زیارتی و سیاحتی، مورد توجه قرار گرفته است.

تاریخ واماکن زیارتی و سیاحتی سوریه، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۸۹ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۱- ۶۲۹۳- ۹۶۴

عنوان روی جلد: تاریخ و اماکن سیاحتی و زیارتی سوریه.

بررسی ابعاد مختلف زیارتگاه ها و اماکن متبرک سوریه است. نویسنده برای آشنایی ایرانیان و زائران مرقد حضرت زینب (س) با اوضاع تاریخی و جغرافیایی سوریه، کتاب حاضر را تدوین کرده است. این اثر در دو بخش نگارش یافته است: بخش اول به تاریخ و اماکن زیارتی و سیاحتی استان دمشق اختصاص یافته و اوضاع جغرافیایی، مقابر زیارتی و تاریخی، مساجد و مدارس و دارالقرآن های تاریخی را توصیف می کند. در بخش دوم، تاریخ و اماکن سایر استان های سوریه: حلب، صفین، حمص، حماه و سویدا شرح داده می شود.

کفاش، حمیدرضا (متولد ۱۳۴۰)

راهنمای سفر زائرین سوریه: همراه با قافله سالار عشق، تهران، عابد، چاپ ۱،، ۱۵۶ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۸- ۹۰۲۵۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: همراه با قافله سالار عشق: راهنمای سفر زائرین سوریه

راهنمای زائران عتبات و اماکن متبرک شامات است. دارای چهار فصل و

ص: ۱۴۴

شامل اطلاعاتی درباره کشور سوریه است که برای زائران و مسافران ایرانی به آن کشور سفر می کنند، تهیه شده است. در مقدمه، تاریخچه کوتاهی از کشور سوریه ذکر شده است. در فصل اول انبیاء، اولیاءالله و بازماندگانی از اهل بیت (ع) که در دمشق مدفون شده اند معرفی می شوند. در فصل دوم با برخی از مشاهیر، بزرگان و شخصیت های تاریخی که در دمشق به خاک سپرده شده اند آشنا می شویم که عبارت اند از: عبدالله ام مکتوم، محیی الدین ابن عربی، صلاح الدین ایوبی، ابونصر فارابی، عزالدین قسام، مرحوم دکتر علی شریعتی، شهید دکتر فتحی شقاقی، شیخ شهاب الدین سهروردی و ابوالعلاء معری. در فصل سوم به دیگر جاودانه های تاریخ در سایر استان ها و شهرهای سوریه اشاره شده است. فصل چهارم شامل معرفی موزه ها، اماکن دیدنی و تجاری، ادارات و نمایندگی های جمهوری اسلامی ایران در دمشق است. عکس هایی از اماکن یاد شده در لابه لای کتاب به چاپ رسیده است.

محمدی فر، سعید (متولد ۱۳۶۱)

راهنمای راهیان شام، قزوین، سایه گستر، چاپ ۱،، ۸۷ ص.

شابک: ۲- ۴۴۴- ۵۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعات مورد نیاز زائران اماکن زیارتی شامات است. نویسنده جنبه های گوناگون زیارتگاه های منطقه شامات مثل معماری، کاربرد هنرهای زیبا، سابقه تاریخی و آثار معنوی را آورده است.

وثوقی، یوسف

اماکن و تصاویر مقدس سوریه به انضمام توضیحات، مشهد، سنبله، چاپ ۱،، ۱۸۶ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۶۹۲- ۳۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

۴– مشهد مقدس

دیندار، محمد (متولد ۱۳۴۷)

راهنمای سفر و زیارت، تهران، محمد دیندار، چاپ ۱،، ۳۶ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۲۴۵۲- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی زوایای گوناگون سفر و دانستنی های مفیدی درباره مسافرت به ویژه سفر به سوی مشهد مقدس است. نکات مذهبی، زیارتی و معنوی سفر؛ نکات ایمنی و بهداشتی سفر و توصیه های پزشکی در سفر از جمله موضوعاتی است که بررسی شده است. در ادامه آداب زیارت امام رضا (ع) و اطلاعاتی درباره اماکن سیاحتی و تاریخی شهر مقدس مشهد و نیز مشاهد مشرفه بارگاه رضوی آمده است.

عالم زاده، بزرگ (متولد ۱۳۱۶)

به سوی بارگاه نور: همگام با زائران هشتمین امام، ویرایشِ امیر سلمانی رحیمی، مشهد، شرکت به نشر، چاپ ۳، ۱۳۸۶، ۱۳۴ ص، وزیری.

عنوان دیگر: همگام با زائران هشتمین امام.

بررسی مطالبی درباره سفر و زیارت به ویژه سفر به مشهد مقدس است. نویسنده اماکن مقدس بارگاه امام رضا (ع) و نیز برخی اماکن مذهبی- تاریخی شهر مشهد را از زوایای مختلف بررسی کرده است.

قبله گاه عاشقان: راهنمای زائر و معرفی حرم مطهر رضوی، به کوشش مدیریت تبلیغات و ارتباطات اسلامی. به کوشش آستان قدس رضوی، مشهد، شرکت به نشر،

ص: ۱۴۶

چاپ ۱،، ۲۱۲ ص، خشتی.

شابک:

x

– ۶۲۸– ۳۳۳– ۹۶۴

عنوان دیگر: راهنمای زائر و معرفی حرم مطهر رضوی.

مجموعه اطلاعـاتی دربـاره بارگـاه رضوی و دیگر زیارتگاه های مشـهد است. این کتاب مخاطبش بطورخاص زائران حضـرت رضا (ع) می باشد و در قالب موضوعاتی چون نگرش کوتاه به زندگی حضرت رضا، موقعیت جغرافیایی مشهد، وضعیت حرم، صحن هـا، درهـای حرم، رواق هـا، امـاکن فرهنگی، خـدمات فرهنگی، خـدمات رفاهی زائر، شخصـیت های مـدفون در حریم رضوی و مراسم خاص بارگاه حضرت ثامن الحجج (ع) تدوین یافته است.

گروه پژوهش و تحقیقات خاتم

خورشید ایران، مشهد، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی خاتم، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۰۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹– ۴۷– ۶۸۴۵– ۹۶۴

عنوان روی جلد: خورشید ایران: آثار تاریخی، آرامگاهها و زیارتگاههای اسلامی (مشهد مقدس).

اطلاعاتی درباره اماکن تاریخی و مذهبی شـهر مشـهد و به ویژه مشاهد متبرکه آستان قدس رضوی آمده است. نویسنده، ورود و خروج میلیون ها زائر به مشـهد را انگیزه ی تـدوین این اثر دانسـته است. زیرا زائران مشـهد مقـدس باید با معرفت و درایت و آگاهی به پابوسی حضرت نائل شوند. از اینرو این کتاب اطلاعات لازم و ضروری را به زائران می دهد.

بخش دوم سفرنامه و خاطره نگاری

فصل اول: گزارش عمومی

توضـیح: معرفی سـفرنامه هایی است که سـفرنامه نویس به مناطق جغرافیایی چنـد از جمله مکه مکرمه و مدینه منوره و یا دیگر عتبات مقدس سفر کرده است. به عبارت دیگر فقط به مکه و مدینه نرفته بلکه به نقاط مختلف سفر کرده و سفرنامه گزارش از جاهـای مختلـف اسـت. ویژگی دیگر ایـن بخش ایـن اسـت کـه کتـاب هـایی کـه در آنهـا گزارش سـفر به امـاکن زیـارتی در کشورهای مختلف آمده، نیز اینجا معرفی شده است.

ابن جبیر، محمد بن احمد (۱) (- ۶۱۴ ق)

سفرنـامه ابن جبیر، ترجمه پرویز اتابکی (۲)، مشـهد، آستان قدس رضوی، مؤسسه چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۷۰، ۴۲۴ ص، وزیری.

بررسـی سـفرنامه محمد بن احمد بن جبیر، معروف به ابن جبیر، است و از جمله مطالبی درباره مکه و مدینه و حج و نیز درباره سرزمین حجاز دارد. وی در اسپانیا متولـد شد و در طول زندگی اش سه بار به مشـرق زمین سـفر کرد و علاوه بر زیارت خانه خدا، شهرهایی را که در مسیر اسپانیا به مکه

۱- ابوالحسین محمد بن احمد؛ ابن جبیر الکنانی، محمد بن احمد

۲- متولد ۱۳۰۶

است، مانند مدینه، کوفه، بغداد، حلب و دمشق را بازدید کرد. سفرنامه وی گزارشی از یکی از این سفرهاست که در سی ام شوال سال ۵۷۸ قمری آغاز شده و در بیست و دوم محرم سال ۵۸۱ قمری با ورود او به شهر غرناطه پایان یافته است. این سفر دو سال و سه ماه و نیم طول کشید و او ۲۴۵ روز در مکه اقامت گزید. این سفرنامه حاوی مطالب و نکات تاریخی و جغرافیایی مکه و مدینه، آداب و رسوم جامعه مکه و مدینه، وضعیت حج و حجاج و دیگر مسائل مربوط به مکه و حج هم هست.

حبیبی تبار، جواد (متولد ۱۳۴۱)

گام به گام با سرزمین عشق، قم، گام به گام، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص.

شابک: ۱- ۰۱- ۸۲۳۶- ۹۶۴

فروست: گام به گام- ۸

عنوان روی جلد: سرزمین عشق: گزارشی از سفر به سوریه و عتبات عالیات در عراق

گزارش سفر نویسنده به زیارتگاه های مهم عراق و شامات است.

حجتی کرمانی، علی (۱۳۱۶- ۱۳۷۹)

اسفار اربعه: گزارش سفر به چین، آلمان، واتیکان و حج، ویرایشِ فریده حجتی کرمانی، تهران، کویر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۴۳۸ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۷۶- ۶۱۴۴- ۹۶۴

عنوان روی جلد: اسفار اربعه: سفرنامه حج، چین، آلمان، و واتیکان.

گزارش سفرهای چهارگانه مؤلف به آلمان، واتیکان، چین و حج است.

وی در سفرهای خود، با نگاهی عمیق به اطراف خویش، خوبی ها و بدی ها، بایدها و نبایدها را توصیف و گزارش کرده است. او در گشت و گذار خود در غرب متوجه آسیب پذیری انسانیت در این دیار شده است. در سفر به چین، به بررسی عجایب کهن چین و پیشرفت های امروزی آن و عقاید و آرای چینی ها پرداخته است. خاطرات مؤلف از سفر معنوی به حج و زیارت کعبه و مدینه و مشاهد ائمه و قبور مؤمنان و وقوف او در مشعر و منی و عرفات، پایان بخش این دفتر است.

حسام السلطنه، مرادمیرزا (۱) (۱۲۳۳– ۱۲۹۹ ق)

سفرنامه مکه: گزارش وقایع سفر به: استانبول، مکه، مدینه، دمشق، بیت المقدس و ...، به کوشش رسول جعفریان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۳۶۰ ص، وزیری.

عنوان دیگر: سفرنامه مکه، دلیل الأنام فی سبیل زیاره بیت الله الحرام و القدس الشریف و مدینه السلام

گزارش سفرهای مؤلف به نقاط مختلف از جمله مکه و مدینه است. جعفریان در مقدمه آورده که ادبیات سفرنامه نویسی در دوره قاجار رشد چشمگیری یافت. یکی از زمینه های سفرنامه نویسی این دوره، سفرهای حج است. حسام السلطنه فرزند عباس میرزا از جمله کسانی است که در سفر حج به سال ۱۲۹۷، وقایع و حوادث سفر خود را تقریر و یکی از ملازمانش آن را تحریر کرده است. وی کمابیش اوضاع اجتماعی و سیاسی شهرها و اماکنی چون مکه، مدینه، استانبول، سوریه، فلسطین و مصر را توصیف می کند. هر چند ثبت وقایع شخصی شاهزاده– که معمول بین درباریان در سفرنامه نویسی بوده– حجم بیشتر کتاب را به خود

۱– سلطان مراد حسام السلطنه فرزند عباس میرزا؛ مراد میرزا؛ سلطان مراد میرزا؛ حسام السلطنه، سلطان مراد میرزا

ص: ۱۴۹

اختصاص داده است.

حسن زاده، مهدی (متولد ۱۳۵۰)

خاطرات سفرهای نورانی همراه با راهیان نور: خاطرات سفر به سرزمین وحی مکه مکرمه و مدینه منوره، سفر به سرزمین عشق کربلای معلا، سفر به سرزمین نور، قم، آیین احمد (ص)، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۱۸- ۵۳۳- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه خاطرات نویسنده از سفر به مکه و مدینه، عتبات عالیات، و مناطق جنگی در جنوب ایران است.

رجائی، غلامعلی (متولد ۱۳۳۶)

تا عشق با عشق: سفرنامه دمشق، کربلا، مکه، تهران، نیکتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۴۹ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۳۶- ۷۳۰۲- ۹۶۴

گزارش سفرهای مؤلف به چند شهر مهم تاریخی و زیارتی از جمله مکه و مدینه است. بخش نخست کتاب، یادداشت های روزانه، مشاهدات و خاطرات مقابر متبرکه سوریه و عتبات عالیات در عراق در سال ۱۳۷۹ است که با اشارات تاریخی و حکایاتی همراه شده است. بخش دوم شامل خاطرات سفر وی از مدینه و مکه در سال ۱۳۸۲ است.

رضاخانی، محمد (متولد ۱۳۰۲)

خاطرات خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت راهنما، بی جا، حبیب الله پاک گوهر، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۵۲۰ ص.

گزارش زیارتگاههای اسلامی در عربستان سعودی و عراق است. مؤلف

برای مـأموریت خـدمت به زائران، چنـد سـفر به عتبـات عالیـات و مکه و مـدینه داشـته است. وی خـاطرات خود را به گونه ای تدوین کرده که برای دیگران درس آموز و عبرت آموز باشد.

رودگر، قنبر علی (متولد ۱۳۴۴)

از بیـن النهرین تـا مـاوراء النهر: پژوهشـی در سـفرنامه ابن بطـوطه (رجـال، مزارات، مراکز علمی و مـذهبی)، تهران، بنیـاد دائره المعارف اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۳۹۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۳۲- ۴۴۷- ۹۶۴

عنوان دیگر: پژوهشی در سفرنامه ابن بطوطه (رجال، مزارات، مراکز علمی و مذهبی).

بررسـی سـفرنامه ابن بطوطه است. ابن بطوطه، سـیاح نامدار مغربی در قرن هشـتم قمری، بخش پهناوری از دنیا را به مدت سی سال درنوردید و حاصل دیده ها و شـنیده های خود را در سفرنامه خود به رشته تحریر در آورد که امروزه به عنوان گنجینه ای از اطلاعات ذی قیمت محسوب می شود. گزارش سـفر او از بین النهرین در عراق کنونی تا ماوراءالنهر در آسـیای میانه در این سفرنامه آمـده و در آن سـیمای رجال و مزارات و مراکز علمی و مـذهبی ایران کهن به دقت ترسـیم شـده است. در این کتاب، تاریـخ نهادهای آموزش، علمی و دینی و تاریخچه مساجـد و مزارات دایر در محدوده میان بین النهرین تا ماوراء النهر به خوبی تبیین شـده است. در فصل سوم کتاب، خاطرات او از سـفر به شـهر نجف و دیـدار از مرقـد امام علی (ع) و دیگر اماکن مقدس این شهر آمده است.

زرقانی، مهدی

از شهر محمد تا سرزمین مولانا،

ص: ۱۵۱

تهران، آنا، چاپ ۱،، ۱۸۲ ص، رقعی.

گزارش خاطرات مؤلف از دو سفر به مکه و سوریه و ترکیه است. مؤلف به زیارتگاه ها، مکان های دیدنی این کشورها و شهرها، آداب و رسوم زیارت، و ویژگی های زیارتگاه ها می پردازد.

سمواتی، فاطمه (متولد ۱۳۴۶)

اماکن مقدس در سفرنامه ها، تهران، قصیده، چاپ ۱،، ۱۷۱ ص.

شابک: ۵- ۱۸- ۵۰۸۷- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی سفرنامه های مختلف تا قرن چهاردهم قمری است. نویسنده در صدد یافتن دیدگاه ها و تحلیل های سفرنامه نویسان درباره اماکن مذهبی در طول تاریخ بوده است. وی با تجزیه و تحلیل متون سفرنامه ها، تحولات تاریخی زیارتگاه های اسلامی را تا قرن ۱۴ قمری به دست آورده و توانسته سیر تحولات اماکن را به خوبی ترسیم کند.

شفیعی سروستانی، اسماعیل (۱) (متولد ۱۳۳۷)

بخت خاک، تهران، موعود عصر، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۴۵- ۶۹۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفر مؤلف به مکه و مدینه و نیز عتبات عالیات است. بخش اول سفرنامه حج و بخش دوم سفرنامه عتبات عالیات نویسنده است. بخش اول این کتاب با عنوان «شوق کعبه» پیشتر توسط انتشارات مؤسسه کیهان منتشر شده بود.

۱- شفیعی، اسماعیل؛ سروستانی، اسماعیل

شمسا، علی (متولد ۱۳۲۳)

از مشهد الرضا تا مدینه النبی و از خرابه های شام تا گودال قتلگاه، مشهد، نشر الف، چاپ ۱،، ۳۱۱ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۸۴- ۶۶۸۴- ۹۶۴

گزارش سفرهای زیارتی و سیاحتی و خاطرات مؤلف از برخی زیارتگاه های اسلامی است. او به مکان های متبرک مثل مکه معظمه، مدینه النبی، مسجد الحرام، غار حرا، حرم مطهر حضرت زینب (س)، خرابه های شام، وادی السلام نجف، حرم امام حسین (ع) پرداخته است.

شهری، محمد (متولد ۱۳۳۱)

سه سفر، سه نگاه (مکه، قونیه، صوفیه)، مشهد، دستور، چاپ ۱،، ۱۴۷ ص.

شابک: ۶- ۸- ۹۵۶۰۳- ۹۶۴

گزارش سفرهای مؤلف به سه شهر معروف تاریخی- مذهبی جهان و ترسیم مشخصات مهم زیارتگاه های این شهرها است. نویسنده در صدد کشف تحولات تاریخی اماکن تاریخی و مذهبی در این شهرها و نیز شخصیت شناسی کسانی است که این اماکن منسوب به آنها است.

طالقانی، سیدمحمود (۱) (۱۲۸۶- ۱۳۵۸)

به سوی خدا می رویم، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۹۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳- ۰۳- ۶۲۹۳- ۹۶۴

گزارش سفرهای زیارتی نویسنده به عتبات عالیات و مکه و مدینه در سال ۱۳۳۱ شمسی (۱۳۷۱ قمری) است. مؤلف و همراهان با عبور از

۱- آیت الله طالقانی

کشور عراق و زیارت اماکن مقـدس کربلا و کاظمین راهی شام می شوند. پس از استراحتی در شام به بیروت رفته و از آنجا با هواپیمـا به عربسـتان عازم می شونـد. هواپیما در جـده فرود می آیـد و از آنجا به سـمت مکه حرکت می کننـد. توصـیف تمام اماکن و مقام هایی که مؤلف در شهرهای مکه و مدینه زیارت کرده در ادامه آمده است.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

خاطرات سفر آیت الله ری شهری به کشورهای عربستان، کنیا، سودان، تهران، نشرمشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۸۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سـفر هیأتی از مقامـات ایرانی به چنـد کشـور و بازدیـد از امـاکن تـاریخی و مـذهبی است. نویسـنده که خود همراه و همگام با نماینده ولی فقیه در حج و زیارت در سفر به عربستان، کنیا و سودان حضور داشته، تمامِ مراحل و وقایع این سفر را با قلم شـیوا به رشـته تحریر در آورده است. کتـاب در چهـار فصـل بـا عنـاوین: حرمین شـریفین، کنیـا، سودان، مقالاـت همـایش مهدویت تدوین شده است. فصل اول مربوط به سـفر هیأتی از مسئولان سازمان حج و زیارت و بعثه مقام معظم رهبری در سال ۱۳۸۵ به مکه و مدینه به منظور بررسی روند امور اجرایی و فرهنگی مراسم عمره است.

کرمانی، علویه (۱)

روزنامه سفر حج عتبات عالیات و دربار ناصری (- ۱۳۱۲ ق/- ۱۲۷۳ ش)، به کوشش رسول جعفریان

۱- بانو علویه کرمانی؛ علویه کرمانی

، قم، مورخ، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۱۶ ص.

شابک: ۶- ۲- ۹۰۵۱۸- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفرهای یک بانوی کرمانی به نام بانو علویه کرمانی به عتبات و مکه و مدینه است. او در سال ۱۳۰۹ قمری از کرمان عازم بمبئی و از آنجا با کشتی عازم جده شده و پس از انجام اعمال حج از راه جبل به عتبات عالیات برگشته و پس از زیارت مراقد اهل بیت (ع) عازم ایران شده است. وی در قم به جای بازگشت به کرمان، عازم تهران شده و در آنجا به دلیل آشنایی با برخی از امرای کرمان به درون دربار ناصری راه پیدا می کند. دو سوم سفرنامه مطالب مربوط به دربار ناصری است.

منوری، علی

از زینبیه تا کربلا، تهران، دانش آفرین، چاپ ۱،، ۶۱ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۰۵- ۷۰۳۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، رشد اندیشه، چاپ ۲،، ۹۴ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۰۴- ۲۶۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفرهای نگارنده به سوریه و عراق است. نویسنده این کتاب را به منظور راهنمایی زائران نوشته است. با این قصد و هدف که تجارب سفر خود به این اماکن را به دیگران منتقل کنند. برای نمونه نام چند مکان زیارتی از این قرار است: حرم حضرت رقیه (س)، حرم ابوالفضل، باب الصغیر دمشق، حرم حضرت زینب (س) و حرم امام حسین (ع).

ناصر خسرو (۱) (۳۹۴- ۴۸۱ ق)

سفرنامه حکیم ناصرخسرو قبادیانی مروزی با حواشی و تعلیقات و فهارس اعلام تاریخی و جغرافیایی و لغات

۱- ناصر خسرو بلخی؛ ناصر خسرو علوی قبادیانی مروزی؛ حجت

ص: ۱۵۵

، به کوشش سیدمحمد دبیرسیاقی (۱)، تهران، زوار، چاپ ۹، ۱۳۸۷، ۴۴۶ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۰۰۹- ۴۰۱- ۹۶۴

گزارش ناصر خسرو از سفر به نقاط مختلف در چندین سال از عمرش است. سفرنامه ناصر خسرو شهرت جهانی دارد زیرا نکات و مطالبی آورده که ارزش تاریخی و علمی فراوان دارد. از جمله درباره مکه و مدینه توصیف هایی قابل توجه دارد.

چاپ های دیگر

سفرنامه ناصرخسرو: با مقدمه ای در شرح شاعر به قلم آلیس سی. هاسنبرگر، به کوشش محسن خادم، تهران، ققنوس، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۲۳۱ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۴۳۸- ۳۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه ناصرخسرو، اهمیت جهانی دارد و دارای چاپ های متعددی می باشد. البته هر یک از چاپ ها ویژگی خاص خود را دارد. در اینجا چند چاپ مهم این اثر معرفی و توصیف می شود.

چاپ حاضر از سفرنامه ناصر خسرو که براساس نسخه مصحح محمود غنی زاده، چاپ کاویانی برلین فراهم آمده با مقدمه ای در آغاز همراه است که طی آن گزیده ای از مطالب کتاب ناصر خسرو، لعل بدخشان: تصویری از شاعر، جهانگرد و فیلسوف ایرانی تالیف خانم آلیس هانسبرگر درج گردیده است. کتاب که بر پایه سفرنامه، به شناخت و تحلیل ناصر خسرو عقاید و نگرش های او مقدمه کتاب حاضر به چاپ رسیده است.

سفرنامه ناصرخسرو قبادیانی به انضمام روشنایی نامه و سعادت نامه، به کوشش

۱- متولد ۱۲۹۸

محمود غنی زاده، تهران، اساطیر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۳۲۵- ۳۳۱- ۹۶۴

این چاپ از سفرنامه ی ناصرخسرو از مقابله ی دو نسخه، یکی چاپ" شفر" و دیگری یکی از دو نسخه ی کتابخانه ی ملی پاریس، فراهم آمده است. علاوه بر این، دو فهرست شامل فهرست اسماء الرجل و فهرست اسماء الامکنه نیز به همراه آن به چاپ رسیده است. پس از آن، متن مثنوی" روشنایی نامه" به تصحیح" اته"- که خود نیز از روی سه نسخه ی خطی که در کتابخانه های اروپا موجود بوده، با تعیین اختلافات نسخ، در مجله ی" انجمن مستشرقین آلمانی" شهر لایپزیک منتشر نموده- فراهم آمده است. لازم به ذکر است، ناصر خسرو، این مثنوی را در نتیجه ی حال مکاشفه ای که شبی به وی دست داده، در یک هفته به نظم درآورده و از چندین جای آن می توان استنباط کرد که محصول" یمگان" است. در بخش پایانی نیز، متن" سعادت نامه" بر اساس نسخه ای که" اته" آن را در مجله ی" انجمن مستشرقین آلمان" منتشر کرد به چاپ رسیده است. گفتنی است این مثنوی شامل سی باب مختصر در موعظه، نصیحت، و تهذیب اخلاق است.

سفرنامه ناصرخسرو قبادیانی، به کوشش محمود غنی زاده، تهران، مژگان، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، رحلی.

شابک: ۷- ۲۳- ۵۵۶۱- ۹۶۴- ۹۷۸

این اثر چاپ دیگر از تصحیح آقای غنی زاده است. ناصرخسرو مدت هفت سال سرزمین های گوناگون از قبیل ارمنستان، آسیای صغیر، حلب، طرابلس، شام، سوریه، فلسطین، جزیره العرب، قیروان، تونس و سودان را سیاحت کرد و سه یا شش سال در پایتخت فاطمیان یعنی مصر اقامت کرد و از آنجا سه بار به زیارت کعبه رفت که خاطرات سفر حج نیز در این سفرنامه آمده است.

گزیده سفرنامه ناصرخسرو، انتخاب و

ص: ۱۵۷

توضیح جعفر شعار (۱) و حسن انوری (۲)، تهران، سازمند، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۵۸ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۸- ۹۲۳۷۱- ۹۶۴

فروست: مجموعه ادب فارسی

گزیده سفرنامه ناصرخسرو، به کوشش نادر وزین پور، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ ۱۴، ۱۳۸۳، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۳۹۱- ۴۴۵- ۹۶۴

این چاپ منتخب سفرنامه ناصرخسرو است.

گزیده سفرنامه ناصر خسرو به زبان امروز، به کوشش حسین آموزگار، ویرایشِ مریم عزیزی، تهران، مهرآموز، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۷- ۹۰۵۸۴- ۶۰۰- ۹۷۸

فروست: گنجینه ادبیات کهن فارسی برای کودکان و نوجوانان: ۶.

ناصرخسرو قبادیانی، دانشمند و شاعر قرن پنجم، جایگاه والایی در فرهنگ و تمدن ایران دارد. او تا ۴۰ سالگی در دربار فرمانروایان خراسان مشغول خدمت بود، اما بر اثر خوابی که یک شب دیده بود، تصمیم به تغییر مسیر زندگی خود گرفت. پس، از مشاغل دولتی کناره گیری نمود و برای یافتن حقیقت، سفر پرماجرای خود را که حدود هفت سال به طول انجامید، آغاز نمود. کتاب حاضر، گزیده ای از سفرنامه ناصرخسرو است که به زبان ساده و امروزی برای گروه کودک و نوجوان

۱- ۱۳۰۴- ۱۳۸۰

۲- متولد ۱۳۱۲

بازنویسی شده است. در کتاب، هم چنین توضیحات لازم در خصوص اماکن و شخصیت های ذکر شده در متن کتاب، نقشه مسیر سفر ناصرخسرو و تصاویر مرتبط با موضوع آورده شده است. در فصل های پنجم تا هفتم کتاب، به ترتیب گزیده ای از سه سفر ناصرخسرو به مکه آمده است.

وقارالدوله، سکینه سلطان

روزنامه سفر عتبات و مکه ق/ ش، به کوشش رسول جعفریان و کیانوش هفت لنگ (۱)، تهران، علم، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۶۸ ص.

شابک: ۹- ۱۷۲- ۲۲۴- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات یکی از زنان دوره ی قاجار مشهور به سکینه سلطان وقار الدوله اصفهانی کوچک، از سفر به عتبات عالیات و مکه مکرمه در سال ۱۳۱۷ قمری (۱۲۷۹ شمسی) است.

هدایت، مهدیقلی (۲) (۱۲۴۲- ۱۳۳۴)

سفرنامه مکه از راه سیبری، چین، ژاپن، آمریکا، اروپا، مصر، شام، بیروت، یونان و ترکیه، به کوشش سیدمحمد دبیرسیاقی (۳)، تهران، تیراژه، چاپ ۱، ۱۳۶۸، ۳۳۷ ص، وزیری.

چاپ دیگر

تهران، ارمغان، چاپ ۱،، ۳۵۷ ص.

۱- متولد ۱۳۳۵

۲- مخبرالسلطنه هدایت؛ مهدیقلی خان هدایت

۳- متولد ۱۲۹۸

ص: ۱۵۹

شابک: ۵- ۳۶- ۵۵۶۰- ۹۶۴

گزارش سفر مؤلف به مکه از راه آسیای دور است. مؤلف مسیر سفر را برعکس عرف مردم انتخاب کرده است. معمولًا مسیر سفر مردم، از ایران چنین است: ایران، ترکیه، عراق، مکه و مدینه، شامات، اروپا و آمریکا، آسیای دور، هندوستان و مجدداً ایران. ولی ایشان از ایران به سوی آسیای میانه و آسیای دور رفته و از آنجا به آمریکا، سپس به اروپا، آنگاه شامات و عربستان و سپس مکه و مدینه می رود.

هدایتی، سیداحمد (۱۲۵۰- ۱۳۳۴)

داستان باریافتگان: سفرنامه حج، به کوشش سیدعلی قاضی عسکر، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۶۰- ۶۲۹۳- ۹۶۴

گزارش سفرهای حج و عتبات عالیات عراق میرسید احمد هدایتی از رجال علمی و سیاسی عصر قاجار است. این سفرنامه حاوی اطلاعات متنوعی است از جمله اطلاعات جغرافیایی مسیر و گزارش آثار باستانی برخی مناطق و شرح شمه ای از دگرگونی های سیاسی و تحولات نظامی پس از جنگ اول در ایران و عراق و جزیره العرب و شبه قاره هند و تبیین اوضاع فرهنگی آن روز و شرح آثار اسلامی و تاریخی مکه و مدینه. در مقدمه اثر، شرح حال مؤلف و خاندان وی توسط اهتمام گر نگاشته شده است. مؤلف پس از پایان جنگ جهانی اول (۱۲۹۹) در سال ۱۳۳۸ قمری سفر خود را شروع کرده است.

فصل دوم: گزارش زیارتگاه های خاص

مکه و مدینه

آخوندی، محمد (۱) (متولد ۱۳۲۳)

خاطرات حج از زبان پابرهنگان میقات، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۲- ۷۲۵۷- ۹۶۴

مجموعه ای از خاطرات تنی چند از زائران خانه خدا است. این افراد دیدگاه ها و دیدنی ها و شنیدنی های خود را گزارش کرده اند. آنها علاوه بر خانه خدا اماکن مهم دینی و تاریخی را هم زیارت و گزارش کرده اند. در لابه لای مطالب کتاب، تصاویری از مساجد و زیارتگاه های عربستان آمده است.

ذکریات الحج: عن لسان حفاه المیقات، ترجمه محمدصادق الحسینی (۲)، تهران، شباب الیوم، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۱۵- ۷۲۵۸- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از سفر حج است. نویسنده نکات مهمی که دیده یا

۱- منتظر، محمد

۲- متولد ۱۳۲۹

ص: ۱۶۰

شنیده گزارش کرده و تلاش نموده از طریق این گزارش جوانان مسلمان را راهنمایی کند.

آل احمد، جلال (۱۳۰۲– ۱۳۴۸)

خسی در میقات، تهران، معیار علم، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک:

X

– ۶۴– ۶۶۵۱– ۹۶۴

چاپ های دیگر

تهران، آدینه سبز، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۶– ۳۵– ۲۹۳۷– ۹۶۴– ۹۷۸

تهران، امیرکبیر، چاپ ۱، ۱۳۷۰، ۱۸۳ ص.

تهران، جامه داران، چاپ ۴، ۱۳۸۷، ۱۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۲– ۴۵– ۵۸۵۸– ۹۶۴

تهران، دانشگاهیان، چاپ ۲، ۱۳۸۷، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۷– ۰۳– ۲۹۲– ۹۶۴– ۹۷۸

تهران، رواق تهران، چاپ ۱، چاپ ۱، ۱۳۶۴.

تهران، فراروی، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص.

شابک: ۹۶۴ –۸۲۵۹– ۶۴– X

تهران، فردوس، چاپ ۱۲، ۱۳۸۷، ۲۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۱– ۰۱۹– ۳۲۰– ۹۶۴

تهران، مجید، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۱۸۳ ص.

تهران، معیار علم، چاپ ۴، ۱۳۸۷، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۶۶۵۱- ۶۴- X

تهران، معین، چاپ ۱،، ۱۹۷ ص.

شابک: ۹- ۵۰- ۷۶۰۳- ۹۶۴

تهران، میترا،، ۱۸۷ ص.

ص: ۱۶۱

شابک: ۸- ۰۰- ۸۴۱۷- ۹۶۴

قم، خرم، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۹۹ ص.

شابک: ۴- ۹۸- ۶۱۸۲- ۹۶۴

قم، کتاب سعدی، چاپ ۱،، ۱۸۴ ص.

گزارش سفر حج به قلم جلال آل احمد است. آل احمد که از روشنفکران دهه های ۳۰ و ۴۰ شمسی است نگاهی متفاوت به مسئله دین و مظاهر آن داشته و ارزیابی نقادانه تفکر حاکم بر فضای مذهبی عصر خویش می پرداخت. وی در این سفرنامه که در سال ۱۳۴۳ شمسی نگاشته، علاوه بر شرح داستان گونه برداشت ها، تفکرات و دیدگاه های خود از اعمال و مناسک حج همچنین عرفات، مشعر، رمی جمرات و طواف به تبیین اندیشه حاکم بر فضای فکری- سیاسی جوامع عربی آن دوره نیز می پردازد. روابط بین دولت های اسلامی، موضع گیری اعراب در برابر اسرائیل، غربزدگی مفرط جوامع شرقی و شرح عقب ماندگی آنان، گستره جغرافیایی شهرهای مکه و مدینه و سیاست های دولت سعودی از جمله موضوعاتی هستند که مؤلف در این اثر به کنکاش در مورد آنها نیز پرداخته است.

آوینی، سیدمرتضی (۱) (۱۳۲۶- ۱۳۷۲)

سفر به سرزمین نور، تهران، روایت فتح، چاپ ۱،، ۳۱ ص.

شابک: ۸- ۶۷- ۷۵۲۹- ۹۶۴

سفرنامه ی شعرگونه ی حج شهید سیدمرتضی آوینی است. هر بخش این کتاب نامی دارد که از آن میان می توان به «در میقات»، «به سوی کعبه»، «حالا هنگام سعی دررسیده است»، «وقوف در عرفات»، «وقوف در مشعرالحرام»، «مبارزه» و «وصول» اشاره کرد. کتاب با عکس هایی از مکه و مناسک حج، آذین شده است.

۱- شهید آوینی

ابراهیمی، ابراهیم

حریم عشق: سفرنامه مکه و مدینه، قم، نشر تامین، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۱- ۸۰۴۷- ۹۶۴

فروست: سلسله کتب آموزشی ویژه ی عمره ی دانشجویی (۵)

گزارش سفر یکی از دانشجویان اعزامی به عمره است. جهت آشنایی هر چه بیشتر دانشجویان با فضای ظاهری و معنوی عمره و مشاهد مشرفه و نیز اطلاع از مبانی فکری و اعتقادی و شناخت احکام و آداب مربوط به حج و عمره، همچنین آشنایی با فضای دینی، اجتماعی و سیاسی سرزمین عربستان و تحولات عمده جهان اسلام این کتاب تهیه شده است. کتاب در دو بخش تنظیم شده است. بخش اول سفرنامه مدینه و بخش دوم سفرنامه مکه است.

ابطحی، سیدحسن (۱)

(متولد ۱۳۱ ۴)

آیا شما سرگذشت سفر مرا میدانید؟، تهران، ولیعصر، چاپ ۱، ۱۳۶۱.

گزارش سفر مؤلف به مکه مکرمه است. این سفر با حوادث و رخدادهای متعدد و متنوع مذهبی و اجتماعی همراه بوده است. این کتاب به توضیح این حوادث می پردازد.

شب های مکه، قم، بطحا، چاپ ۶، ۱۳۷۹، ۴۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۶- ۹۱۴۸۵- ۹۶۴

خاطرات مؤلف از سفر عمره خود در سال ۱۳۵۲ شمسی و عبور از کشورهای ترکیه، سوریه است. مؤلف ضمن نقل خاطرات، به بیان نکات

۱- ابطحی خراسانی، سیدحسن

اخلاقی، معرفی مکان های مـذهبی و تاریخی حجاز و بحث های عقیـدتی و مذهبی و مطالبی پیرامون امام زمان پرداخته است. کتـاب به روش توصـیفی نگـارش یافته و شامل این فصل هاست: غار اصـحاب کهف، حجر بن عـدی، شب های مکه، مسـجد جن.

اتابک، محمدکاظم

رایحه ی ذکر: ره آورد سفر عمره ی دانش آموزی، بوشهر، دستغیبی، چاپ ۱،، ۸۷ ص، رقعی.

عنوان دیگر: ره آورد سفر عمره ی دانش آموزی.

خاطرات سفر نویسنده از حج عمره است. نویسنده با کاروان دانش آموزی به این سفر رفته و خاطرات شنیدنی خود را در اینجا آورده است.

اثنی عشری، جمشید (متولد ۱۳۴۱)

نوشته های خیس: یادداشت های سفر به قبله-، تهران، آسوریک، چاپ ۱،، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۹- ۹۳۹۵۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: یادداشت های سفر به قبله-.

چاپ دیگر

تهران: جامعه نگر، چاپ دیگر،، ۹۴ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۸- ۸۴۴۱- ۹۶۴

خاطرات و یادداشت های نگارنده در سـفر به مکه و مدینه در سال ۱۳۷۹- ۱۳۸۰ است. نویسنده با نثری ادبی، اماکن مذهبی و چگونگی اعمال عبادی را توصیف می کند و دیده ها و شنیده های خود را بیان می نماید.

ص: ۱۶۴

احتشامی، طیبه (متولد ۱۳۵۵)

سفری به سایه عرش، اصفهان، خاتم الانبیاء، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص.

شابک: ۹- ۱۶- ۸۳۷۸- ۹۶۴

گزارش سفر به مکه و مدینه جهت انجام فریضه ی حج است. نویسنده اماکن مذهبی را توصیف می نماید و بخش های مهم و جذاب خانه خدا را از منظر معماری، زیبایی های هنری و ... توصیف می نماید.

احمدیان، احمد (متولد ۱۳۵۳)

طواف معشوق، تهران، نوآور، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

شابک: ۱- ۴۲- ۵۵۱۴- ۶۰۰- ۹۷۸

خاطرات سفر مؤلف به حج و مکه مکرمه است. آنچه دیده و شنیده را ترسیم کرده به طوری که الآن خیلی از آن سوژه ها از بین رفته یا تغییر پیدا کرده است. از اینرو این سفرنامه شامل اطلاعات مهم تاریخی است.

احمدی معافی، زهرا (متولد ۱۳۴۰)

راهیان حج: دیدار با معبود، قم، شمیم کوثر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۱۹- ۵۰۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: راهیان حج: دیدار با معبود؛ مدینه منوره و مکه مکرمه.

گزارش سفر به مکه و مدینه است که در سفر معنوی حج تدوین شده است. در این نوشتار نویسنده مشاهدات و برداشت های خود را از سفر حج به رشته تحریر درآورده است. وی ضمن بیان مقدمات سفر روحانی و معنوی حج به توصیف مکه و مدینه و اماکن زیارتی و مشاهد شریفه پیامبر (ص) و اهل بیت آن حضرت به ویژه در بقیع و ترسیم مظلومیت ایشان پرداخته و زندگانی برخی از مدفونین در مکه و مدینه به ویژه بقیع

را به صورت اجمالی بیان می کند. توصیف خانه کعبه، عرفات، مشعر، منی، جمرات، کوه احد، جبل النور، غار حرا، قبرستان ابوطالب، بیت الاحزان، قبرستان بقیع، مسجد قبا و ذوقبلتین و همچنین تفسیر اعمال حج و عمره از مهم ترین مندرجات این کتاب است.

اخگری، محمد (متولد ۱۳۵۱)

حدیث نامکرر عشق: سفرنامه تازه مسلمانی اروپایی به مکه، پژوهش، ترجمه و تلخیص محمد اخگری، با مقدمه ای از آنه ماری شیمل، تهران، آوینا، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص.

شابک: ۴- ۰- ۹۵۰۱۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفر به قلب اسلام: گزارش یک زن آلمانی از سفر مکه.

عنوان دیگر: گزارش یک زن آلمانی از سفر به مکه.

عنوان دیگر: سفرنامه تازه مسلمانی اروپایی به مکه.

گزارش سفر خانمی اروپایی به حج است که تازه اسلام آورده است. در آغاز کتاب سفرنامه هایی که اروپاییان درباره سفر حج نوشته اند به طور مختصر معرفی شده است در ادامه ویژگی های سفرنامه خانم هاجر اشپور درج گردیده است؛ سپس پیشگفتاری از خانم آنه ماری شیمل (اسلام شناس و خاورشناس آلمانی) درباره این کتاب است. تجربیات و خاطرات هاجر اشپور- زن تازه مسلمان آلمانی- درباره حج بخش اعظم کتاب را تشکیل می دهد.

ارفع، کاظم

سوغات حج، تهران، نشر تربت، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۶۳ ص، رقعی.

خاطرات سفر عمره نویسنده است. نویسنده مطالب جذاب و تاریخی درباره اماکن مقدس مکه و مدینه نوشته و نیز اعمال و مناسک عمره را توضیح می دهد.

اسکندری، علی

سفری به قیامت، تهران، پویندگان دانشگاه، چاپ ۱،، ۴۹ ص.

شابک: ۰- ۶۴- ۶۲۳۱- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از سفر حج است. آنچه دیده یا شنیده، زیارتگاه هایی که بازدید کرده، طرز لباس پوشیدن و آداب اجتماعی مردم را به دقت گزارش کرده است. عمدتاً به حجاج و تنوع قومی و پراکندگی جهانی آنها پرداخته است.

اعظمی راد، گنبددردی (متولد ۱۳۱۷)

ره آورد سرزمین وحی، بی جا، گنبددردی اعظمی راد، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۵۳۷- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات نویسنده از سفر حج است. زیارتگاه ها، مساجد، ساختمان ها و بناهای اطراف کعبه و خانه خدا را توصیف کرده است. نیز راجع به اعمال و مناسک و چگونگی آن گزارش داده است.

اعلا امجدی، علی (متولد ۱۳۱۷)

از بروکسل تا مکه، تهران، عامری، چاپ ۳، ۱۳۸۶، ۹۱ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۰۳- ۷۵۰۵- ۹۶۴

گزارش مؤلف از سفر از بروکسل به سوی مکه جهت اعمال حج، به زبان ساده است. وی پس از معرفی کشور بلژیک و بایتخت آن، نیز معرفی کشور عربستان، اعمال عبادی حج، و مکالمات ضروری عربی را آورده

است. از جمله مطالب کتاب، عبارت است از: وسایل سفر حج، اموری که بر شخص محرم حرام است، رمی جمره، سعی بین صفا و مروه، مسیر زائر خانه ی خدا در اعمال حج عمره ی تمتع (مدینه اول)، و مسیر زائران خانه ی خدا در اعمال حج تمتع. در پایان نیز نمودار کعبه ترسیم گردیده است.

افشار ارومی، میرزا عبدالحسین خان

سفرنامه مکه معظمه (۱۲۹۹– ۱۳۰۰ ق) (۱۲۶۱– ۱۲۶۲ ش)، به کوشش رسول جعفریان، تهران، علم، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۸۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۸۹۳- ۴۰۵- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه مربوط به حج و سرزمین حجاز است که در عصر قاجاریه توسط یکی از شخصیت های اشرافی نگارش یافته است. مسیر حرکت عبدالحسین خان افشار از تهران به قزوین و رشت و انزلی و بادکوبه و از آنجا به سمت تفلیس و استانبول بوده؛ سپس از آنجا با کشتی به جده و مکه رفته و با پایان یافتن اعمال حج راهی مدینه منوره شده است. او در ادامه از راه جبل به سماوه و از آنجا به نجف و کربلا و کاظمین و سامرا رفته و در نهایت از راه قصر شیرین و کرمانشاه به قم و تهران باز می گردد. گزارش ده ماهه را به طور کامل، به صورت روزانه ثبت کرده و در اینجا نیز درج شده است. اطلاعات مربوط به دنیای جدید، شهرها و اماکن، آداب و رسوم و روابط انسان ها در این سفرنامه آمده است.

اقبال، مهدی (متولد ۱۳۲۳)

به مهمانی دوست، تهران، ضریح آفتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۳۲ ص، رقعی.

ص: ۱۶۸

شابک: ۹- ۲۲۷- ۴۲۹- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای شامل خاطرات نویسنده از سفر زیارتی به عربستان سعودی و تشرف وی به خانه خدا در سال ۱۳۶۳ شمسی است. نویسنده ضمن آن به بیان آداب حج و کیفیت احرام و دیگر مناسک حج می پردازد. آنگاه تاریخچه مدینه، تحولات تاریخی این شهر و بسیاری از زیارتگاه ها و اماکن مقدسه این منطقه نظیر: مسجد الحرام، قبرستان بقیع، چاه زمزم، مسجد النبی معرفی شده اند.

امیریان زاده، مژگان (متولد ۱۳۴۷)

میعادگاه عاشقان، به همکاری فاطمه محمدی (۱)، شیراز، فرامتن، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص.

شابک: ۷- ۹- ۹۴۷۰۶- ۹۶۴

خاطرات سفر به حج است. نویسنده از اماکن و هم از مناسک گزارش داده و سعی کرده پیشینه تاریخی برخی اماکن و تحولات تاریخی آنها را بررسی نماید تا اقدامات دولت وهابی عربستان در تخریب اماکن مذهبی برملا شود.

انتظار، منوچهر

خاطرات سفر به خانه دوست: یادادشت های سفر حج عمره، تبریز، مهد آزادی، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۰- ۸۸۹۹- ۹۶۴

مجموعه ی مصور حاضر دربرگیرنده خاطرات نگارنده از سفر حج عمره در سال ۱۳۸۳ است. این مجموعه پیش تر در ۸۶ شماره ی روزنامه ی مهد آزادی به چاپ رسیده است.

۱- متولد ۱۳۵۰

انتظامی، حسین (متولد ۱۳۴۱)

روایت رویت: یادنگار سفر عمره، مقدمه سیدمهدی شجاعی، ویرایشِ محمدرضا زائری، تهران، تبارک، چاپ ۱،، ۱۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹۲- ۶۲۴۲- ۹۶۴

خاطرات سفر عمره نویسنده است که با زبانی روایی بازگو می کند. کتاب با مقدمه سیدمهدی شجاعی آغاز شده و متن آن دارای مباحث اینچنین است: نماز در مسجد الحرام؛ همراه با قهرمان توحید؛ تهاجم فرهنگی؛ برنامه سازی تلویزیونی.

انصاری، محمدباقر (۱) (متولد ۱۳۳۹)

گزارش حج الوداع: گزارش لحظه به لحظه سفر حج پیامبر (ص) از مدینه تا مدینه، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۸۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۳۵۳- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

قم، عطر عترت، چاپ ۱،، ۳۸۴ ص.

شابک: ۹- ۵۷- ۷۹۴۱- ۹۶۴

بررسی سفر حج رسول اکرم (ص) در آخرین سال عمر آن حضرت است. نویسنده در بیست فصل به بررسی این سفر می پردازد: آماده سازی مقدمات سفرحج؛ از مدینه تا مکه؛ ورود به مکه تا دستور حج تمتع؛ ملاقات ها در مکه و آغاز مراسم حج؛ عرفات؛ مشعرالحرام؛ عید قربان در منا و مکه؛ روز یازدهم در منا؛ روز دوازدهم و سیزدهم در منا؛ مقدمات

۱- انصاری زنجانی خوئینی، محمد باقر

برنامه غدیر؛ آغاز روز توقف در مکه؛ آخرین توطئه های اصحاب صحیفه؛ از مکه تا غدیر؛ سخنرانی تاریخی در غدیر؛ وقایع بعد از سخنرانی غدیر؛ وقایع سه روزه بیعت؛ برخورد با تحرکات منافقان و از غدیر تا رحلت پیامبر (ص) عناوین موضوعات مورد بحث هستند.

اوصیا، اقدس (متولد ۱۳۲۷)

سفر به سرزمین وحی، ساری، شلفین، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۷ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۷۴- ۲۷۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه مؤلف به سرزمین وحی و مکه و مدینه است. نویسنده مطالب خود را در هفت بخش تنظیم و تبویب کرده است: سفر به سرزمین وحی؛ حجاج؛ ابعاد معنوی و تربیتی حج؛ اصلاح نفس بعد از اعمال حج؛ زهد و تقوای واقعی در مراسم حج؛ آموختن یاوری در مراسم حج؛ و دوری از فعل حرام در حج.

بابایی، گلعلی (متولد ۱۳۴۲)

غوغای غبار: یادداشت های سفر حج، به کوشش مرکز آفرینش های ادبی حوزه هنری، تهران، شرکت انتشارات سوره مهر، چاپ ۱،، ۱۸۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸۳۴- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

یادداشتهای سفر حج نویسنده در سال ۱۳۸۷ است. نویسنده در این کتاب از جبهه ها پلی به سوی حج زده و سفرنامه در نقاط مختلف قرابتی با سالهای دفاع مقدس پیدا می کند و اصلًا خود سفر هم عنایتی از همان سال ها است. سفرنامه حج بابایی در" غوغای غبار" از مرداد ۸۷ در تهران شروع می شود و تا آذر ماه همان سال در مکه ادامه پیدا می کند.

بازرگان، مهدی (۱) (۱۲۸۶- ۱۳۷۳)

یادداشتهای روزانه: خاطراتی از دوران جوانی، سفر حج، دادگاهها و زندان سیاسی، به کوشش عبدالعلی بازرگان (۲)، تهران، قلم، چاپ ۱،، ۵۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۲۳- ۰۲۳- ۳۱۶- ۹۶۴

ثبت خاطرات، دیده ها و شنیده های روزانه نویسنده است. کل کتاب مجموعه ای است که به صورت روزشمار (کرونولوژی)، خاطرات یومیه چند سال نویسنده را پوشش می دهد. البته بخشی از آن درباره سفر حج و مکه و مدینه است.

باقری، محسن

سرزمین آسمانی: یادنگار سفر عمره دانشجویی، تهران، زعیم، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳۹- ۸۵۵۱- ۹۶۴

خاطرات سفر عمره در کاروان دانشجویی است. کتاب از چند بخش تشکیل شده که از ابتدای سفر تا وداع و بازگشت را دربرمی گیرد. موضوع های مختلفی از قبیل توصیف حرم یار، وحدت مسلمانان، ندبه ای در بقیع، اقتصاد عربستان، گذری بر آداب دینی، مدینه جان خداحافظ، احرام، توصیف یگانه خانه، مکه ی امروز و وداع را می توان در این کتاب یافت. در حقیقت و بنا به گفته ی نویسنده این کتاب با سه هدف تحریر شده است که عبارت اند از: ایجاد بسترهای تجربه آموزی برای زائرانی که

۱- مهندس بازرگان؛ سحاب، مهدی؛ صالح، عبدالله

۲- متولد ۱۳۱۷

قصد زیارت این اماکن را دارند، ترغیب و ایجاد انگیزه ی نگارش در بین جوانان و بسط آن در جامعه ی علمی و دینی و توجه به نکات آرمانی و جذاب این سفر با رویکرد دانشجویی.

باقری فرد، مرتضی (متولد ۱۳۳۹)

طوافنامه: کیلومتر طواف، تهران، مرتضی باقری فرد، چاپ ۱،، ۴ جلد.

شابک: ۳- ۴۱۵۰- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات سفر حج است. نویسنده همه مناسک و اماکن مهم را گزارش کرده اما روی طواف حساس تر بوده و آنچه در طواف دیده یا احساس کرده یا شنیده به تفصیل بیان کرده است.

بتنونی، محمدلبیب (۱) (متولد ۱۹۳۸ م)

سفرنامه حجاز یا الرحله الحجازیه، ترجمه هادی انصاری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۴۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۱۷- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: راحله الحجاز.

سفرنامه ادیب مصری محمد لبیب بتنونی است. مؤلف در سال ۱۳۲۷ قمری به همراه عباس حلمی پاشا «خدیو مصر» به سفر حج رفته و اطلاعات نسبتاً سودمندی از حرمین شریفین و تاریخ قوم عرب، جغرافیای جزیره العرب، تا زمان خویش را منعکس کرده است. شروع این سفر در روز ۲۹ ذی القعده سال ۱۳۲۷ قمری مطابق با ۱۲ دسامبر سال ۱۹۰۹ میلادی واقع شده است.

۱- محمد لبیب البتنونی؛ لبیب البتنونی، محمد

بحرینی، سیدمجتبی (متولد ۱۳۲۵)

این جا مدینه است، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰۳۹- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: حج؛ کتاب اول

مجموعه خاطراتی از سفر حج و نیز احادیثی از معصومین (ع) درباره اهمیت حج و مناسک است. هدف نویسنده اینست که مخاطبان را با شهر مدینه و شش تن از بزرگواران مدفون در آن آشنا سازد.

این جا مشاعر است، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۳۷- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: حج؛ کتاب سوم

خاطرات و یافته های نویسنده در سفر حج به ویژه معرفی سه مشعر است. در واقع این کتاب کوششی برای شناخت جنبه ها و ابعاد این سه مشعر: عرفات، مشعر و منی است. از نظر نمادین و سمبلیک به بررسی علائم و نمادهای موجود در این سه مشعر پرداخته و از نظر تاریخی، تحولات آنجا را تحلیل کرده است. مؤلف ضمن آن به خاطرات و احادیثی در ارتباط با موضوع اشاره کرده است.

این جا مکه است، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۳۸- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: حج؛ کتاب دوم

مجموعه اطلاعاتی درباره مراحل سفر حج و منازل این سیر معنوی است. مؤلف در همه آن منازل خاطرات خود، دیده ها و شنیده های خود و نیز احادیثی را در ارتباط با مکه و سفر حج، از لحظه احرام تا گاه تقصیر، بیان می کند.

حدیث دیدارها: دیدار در مکه، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۹۹ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۴- ۰۵۴- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش هایی از ملاقات شخصیت ها و عالمان با حضرت مهدی (عج) در سفرهای حج است. این دیدارها مربوط به عصر غیبت صغری و دوران جوانی حضرت مهدی است. ابتدا داستان شرفیابی یعقوب بن یوسف در سال ۲۸۱ ق و اسناد و منابعی که این جریان را ذکر کرده اند، معرفی شده و دیدگاه علامه ی مجلسی، شیخ طوسی و سیدابن طاووس نقل گردیده است. سپس ملاقات های دیگری مانند ملاقات محمد بن عبدالله قمی و اشعار و مطالبی در خصوص عشق و محبت به حضرت مهدی (عج) ارائه شده است.

بزرگواری، سیدعلی محمد (متولد ۱۳۳۶)

اولین کاروان عمره دانش آموزی استان کهگیلویه و بویراحمد، یاسوج، چویل، چاپ ۱،، ۱۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۶۸- ۷۹۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات روحانی اولین کاروان عمره دانش آموزی استان کهگیلویه و بویراحمد از سفر عمره است. مؤلف که وظیفه ی هدایت و راهنمایی این کاروان را بر عهده داشته، نکات جالبی از لحظه های جذاب حج را آورده است.

بغدادی، لعیا (متولد ۱۳۵۵)

طواف عشق، تهران، مشهد، چاپ ۱،، ۳۱ ص، پالتویی.

خاطرات سفر به مکه و طواف در قالب نثر ادبی است. مناسک حج و آنچه دیده و زیارت اماکن متبرک را با زبان منظوم بیان کرده است.

بقایی، اسدالله (۱) (متولد ۱۳۲۷)

ز ملک تا ملکوت: سفرنامه حج، اصفهان، فرزانه سازان، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۲۰۶ ص، رقعی.

چاپ دیگر

قم، حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات،، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۸۱۵- ۴۲۴- ۹۶۴

فروست: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات- ۸۳۸

خاطرات نویسنده از سفر مکه و بیان ویژگی ها و موقعیت جغرافیایی مکه است. در عین حال، حالات عرفانی و روحانی خود را بازگو کرده است. به ضمیمه کتاب، مقاله ای با عنوان «سفرنامه های اسلامی» نوشته محمد شفیعی کدکنی نیز آمده است. این مقاله به معرفی مهم ترین سفرنامه ها می پردازد.

بنده خدا، رضا

سفرنامه حج: لحظه های غنیمت، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، کارشناسی گروه قصه، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

عنوان دیگر: لحظه های غنیمت.

گزارشی از سفر نویسنده و بیان لحظه های مهم این سفر است. مؤلف تلاش نموده زیارتگاه ها، مناسک، اماکن متبرک را از منظرهای مختلف مثل معماری و جنبه های هنری، اجتماعی و فقهی را توضیح دهد.

۱- بقائی اصفهانی، اسدالله؛ بقائی نائینی، اسدالله

بنی الحسینی، سیدمحمد تقی

حج به نیابت، به کوشش عباس دهقانیان، تهران، پرشکوه، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۹۳- ۷۳۸۶- ۹۶۴

گزارش سفر حج مؤلف است. نویسنده که در سال ۱۳۸۷ به نیابت از پدر خود به سفر حج رفته، مشاهدات عینی و شخصی خود از این فریضه را در قالب سفرنامه بیان کرده است. وی به اختصار گزارشی تربیتی و معنوی از اماکن و مناسك و نحوه انجام و اجرای احکام حج داده و آثار و آداب باطنی و آموزه های اخلاقی آن داده است.

بهاءالتولیه، داوود

سفرنامه بهاءالتولیه، به کوشش و تصحیح برات شمسا (۱)، مشهد، برات شمسا، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۳۰ ص.

شابک: ۵- ۰۸۰۱- ۰۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه میرزا داوود ملقب به بهاءالتولیه از مشهد به مکه معظم و عتبات عالیه (آغاز قرن بیستم).

بهار، راشد (متولد ۱۳۰۶)

سفرنامه بیاد آنروزها، مشهد، محقق، چاپ ۱،، ۲۲۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸۶- ۶۶۰۰- ۹۶۴

مجموعه خاطرات مؤلف از جمله درباره مسائل و حوادث حج است. این

۱- متولد ۱۳۳۰

کتاب شامل داستان ها، رویدادها و خاطراتی است که نویسنده در طول زندگی اش با آنها روبرو شده است و به عقیده وی می توان آنهـا را در قـالب داسـتان هـایی جالب و خوانـدنی و البته آموزنـده بازگو کرد. عناوین برخی فصل ها چنین است: آقا هر روزی؛ سبیل و آزادی؛ گردش نوروزی؛ حج عمره؛ بازی روزگار.

بهبودی، هدایت الله (متولد ۱۳۳۹)

سفر به قبله: یادداشت های سفر حج ۱۳۷۰، تهران، سوره مهر، چاپ ۲، ۱۳۸۷، ۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۰۸- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، ۳۷۰، ۶۲ ص، رقعی.

عنوان دیگر: یادداشت های سفر حج ۱۳۷۰.

گزارشـی از نخسـتین سـفر ایرانیـان به مکه مکرمه پس از واقعه خـونین سـال ۱۳۶۶ است. سـفر حـج سال ۱۳۷۰، نخستین سـفر ایرانیان به حـج پس از واقعه سال ۱۳۶۶ بود. از این رو این سـفرنامه تحت تـأثیر این واقعه نیز هست. مؤلف خاطرات سـفر را به صورت روزانه ثبت کرده است.

بی آزار شیرازی، عبدالکریم (۱) (متولد ۱۳۲۳)

حـج وداع: رفـت و آمـد مهمانـان خـارجی و هیئتهـای اعزامی تکمیـل دین و انتقـال عهـد و ولاـیت، تهران، دفـتر نشـر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱،، ۱۶ ص.

۱- بی آزار، عبدالکریم؛ شیرازی، ع. ب؛ ب. شیرازی، ع.

ص: ۱۷۸

شابک: ۹- ۲۸۶- ۴۳۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: رفت و آمد مهمانان خارجی و هیئتهای اعزامی تکمیل دین و انتقال عهد و ولایت.

فروست: داستان زندگی پیامبر/ عبدالکریم بی آزار شیرازی- ۱۸

گزارشی از حجه الوداع یا آخرین سفر حج رسول اکرم (ص) است. ابعاد جهانی این حادثه، شرکت کنندگان از مناطق مختلف جهان در این مراسم و چگونگی انتقال و مخابره خبر این حادثه مهم به مسلمانان جهان و نیز درباره تکمیل دین مطالب و تحلیل هایی دارد.

بیطرف، محمد (متولد ۱۳۲۰)

خس چل ساله: سفرنامه حج، تهران، پازینه، چاپ ۱،، ۱۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۶۰- ۹۹۲۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفر نویسنده به حج است. نویسنده جنبه های مختلف زیارتگاه ها، مساجد مهم و بخش های مهم خانه خدا را بررسی کرده است.

بیگ زاده، بختیار

برگزیده هایی از سفر حج، قم، بشاشه، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۴- ۵۱۵۴- ۶۰۰- ۹۶۴

بررسی شهرهای مکه و مدینه و مناسک حج در قالب سفرنامه است. مؤلف که در سال ۱۳۸۳ شمسی به سفر حج رفته، در این نوشتار نخست به توصیف شهرهای مکه و مدینه و اماکن مهم و مشهور این دو شهر پرداخته و پس از آن اعمال حج تمتع و عمره و مناسک و آداب سفر حج را شرح داده است. همچنین گزارشی از کیفیت سفر حج، کیفیت ورود به

مکه و مـدینه و انجام اعمال حـج و مشاهـدات خود از این دو شـهر را بیان کرده است. توصـیف خانه کعبه، منی، مشـعرالحرام، عرفـات، صـفا و مروه، رمی جمرات، قربانی، حلق و تقصـیر، کیفیت احرام بسـتن و طواف و وقوف در مشـعر و منی و عرفات و توصـیف مساجـد، کوه ها، خانه های تاریخی و مـذهبی و دیگر اماکن مشـهور مکه و مـدینه از مهم ترین مندرجات این کتاب است.

پاشا، ابراهیم رفعت

مرآه الحرمین، ترجمه هادی انصاری، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۵۶۸ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۳۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

عنوان روی جلد: مرآه الحرمین شامل سفرنامه حجاز و تاریخ و جغرافیای راه ها و بقاع متبرکه آن.

بررسـی و شـرح مسافرت های سرلشکر ابراهیم رفعت پاشای مصری به حج و دیار حجاز است. نویسنده در سال ۱۳۱۸ قمری به عنوان فرمانـده پاسداران محمل مصـری و امیرالحاج مصـر در سال های ۱۳۲۰ و ۱۳۲۱ و ۱۳۲۵ قمری به همراه کـاروان محمل مصـری است. این اثر از مهم ترین و سودمنـدترین تألیفات در دو قرن اخیر در این زمینه به شـمار می آیـد. مؤلف در توصـیف اماکن شـهر مکه و ویژگی های آن و شـرح جزئیات مسـیر خود، از مصر به حجاز و حرمین، نظیر: منازل، قهوه خانه ها، پادگان ها، قبایل، تپه ها، کوه ها و جز اینها و نیز ثبت دقیق جغرافیای شـهری مـدینه منوّره، از حرم نبوی و خانه ها و کوچه ها و خیابان ها و مناطق و حصار شهر و بقعه های متبرّک، آنچنان دقّت و موشکافی کرده که به عقیده مترجم در نوع خود بی نظیر است.

پورزاهد، رضا

نگاه دوم، ویرایشِ مریم ایوبی،

ص: ۱۸۰

تهران، مهر تابان تهران، چاپ ۱،، ۷۷ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۲- ۸۲۶۹- ۹۶۴

سفرنامه و یادداشت های مؤلف از سفر حج است. با ذکر مطالبی در باب نماز و دعا و خرید و دل مشغولی ۲۱ روزه؛ توصیفی جغرافیایی و نگاهی به گذشته های تاریخی؛ نگاهی به معنویت سفر و دیدن اقوام مختلف در طواف کعبه؛ دیدار از مساجد و مکانها با خاطرات تلخ و شیرین از گذشته های دور؛ بازدید از محل قدوم بزرگان و زیارت آثار به جا مانده؛ نگاهی به دنیای سیاست و عبادت و نظایر آن.

تابنده، سلطان حسین (۱) (۱۲۹۳- ۱۳۷۱)

خاطرات سفر حج، تهران، حقیقت، چاپ ۱، ۱۳۸۸، بیست+ ۳۸۸ ص.

شابک: ۰- ۰۹- ۵۲۳۱- ۶۰۰- ۹۷۸

چاپ دیگر

بی جا، چاپخانه دیبا، چاپ ۲، ۱۳۵۷/ ۱۳۹۹ ق، ۳۳۸ ص، رقعی.

عنوان روی جلد: رساله خاطرات سفر حج.

مجموعه خاطرات و یادداشت های درباره مسائل، رخدادها، مناسک و اماکن در سفر حج است. نویسنده عمدتاً از منظر عرفانی و صوفیانه به این موضوعات پرداخته و تحلیل معنوی از آنها عرضه کرده است. از اینرو این کتاب در شمار اندک سفرنامه های عرفانی حج است.

ترابی، حسام الدین (متولد ۱۳۵۹)

مهمان خانه خدا، تهران، آرون، چاپ ۱، ۰، ۱۵۲ ص.

شابک: ۸- ۰۷- ۸۹۰۰- ۹۶۴

۱- رضا علیشاه؛ تابنده، فضل الله؛ تابنده گنابادی، سلطانحسین؛ گنابادی، سلطان حسین

خاطرت سفر حج است. نویسنده از آغاز سفر از تهران تا بازگشت در طول حدود ۲۵ روز، دیده ها و شنیده ها و مطالعات خود را تـدوین و در قالب این کتاب تنظیم و تبویب کرده است. رویکرد مؤلف پرداختن به مسائل عمومی است و تحلیل های او هم برای عموم مردم سودمند است.

تقوی فرد، محمدرضا (متولد ۱۳۴۷)

تولد سوی: سفرنامه حج، تهران، هم قلم، چاپ ۱،، ۲۰۰ ص.

شابک: ۸- ۰۵- ۷۲۸۶- ۹۶۴

گزارش از سـفر نویسـنده به حج است. ایشان حج را تولد مجدد انسان توصـیف می کند؛ زیرا با ورود انسان به حرم خداوند و دیـدن کعبه احساس جدیدی به انسان دست می دهد و خود را در حریم الهی تصور می کند که قرب الهی برایش میسر است. از اینرو بایـد از مـذمومات اخلاـقی و رفتارهـای ناشـایست پرهیز کنـد و تلاش کنـد به محاسن اخلاقی و روابط مثبت اجتماعی برسد.

تقوی میلانی، سمانه

دل باختگان دیار نور: خلاصه خاطرات دانش آموزی سفر عمره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۵۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۱۳- ۰۱۳- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: خلاصه خاطرات دانش آموزی سفر عمره.

سفرنـامه عمره مفرده نویسـنده به عنـوان یکی از دانش آمـوزان تهران است، که به طور خلاـصه دیـدار مـدینه و مکه را روایت کرده است. این سـفر در مرداد- تیر سـال ۱۳۸۴ واقع شـده است. عناوین برخی از این نوشـته ها عبارت انـد از: همه چیز و همه کس نشان از او دارد؛ فرودگاه و وداع با مشایعت کنندگان؛ اینجا مدینه است شهر نور و ستاره ها؛ بقیع، فریاد بی صدا

و مظلومانه ی علی؛ احد بزرگ ترین عبرت؛ مساجد سبعه؛ لحظاتی با خدا؛ جمال کعبه؛ خدا کند تو بیایی؛ کوه ثور و نگاهی از دور؛ و وداع با بیت الله الحرام.

تلافیان، احمد (۱) (متولد ۱۳۳۸)

پروازگه جبرئیل، مشهد، محب، چاپ ۱،، ۴۱ ص.

گزارش سفر نویسنده به مکه و مدینه و اجرای مناسک حج است. نویسنده به اجمال حوادث، دیده ها و شنیده ها، اماکن متبرک و مذهبی و جاهای تاریخی را ترسیم کرده است.

تونه ای، مجتبی (متولد ۱۳۴۹)

پا به پای ابراهیم: یادداشت های سفر حج، قم، شمس طیار، چاپ ۱،، ۷۹ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۱- ۹۳۴۹۱- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از سفر حج است. نویسنده معتقد است این سفر، جا پای ابراهیم گذاشتن است. از اینرو باید با اخلاص و ادب و اخلاق حسنه به این سفر گام نهاد. مراحل و مناسک حج را یکی یکی توضیح داده و درس هایی که از آن می توان در هر مرحله آموخت را توضیح می دهد.

تهرانی، حسن (متولد ۱۳۲۲)

حریم یار، تهران، فیض کاشانی: تربت، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص.

شابک: ۶- ۱۴۹- ۴۰۳- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفر حج مؤلف و بیان زیارتگاه ها و جاهای تاریخی و مذهبی

۱- ا- ت.

مکه و مـدینه است. به نظر نویسـنده سـرزمین مکه و مـدینه و کلًا سـرزمین حجـاز گویای حوادث صـدر اسـلام و نشان دهنـده مواضع و سیره نبوی است. بنابراین مطالعه نهادها و مکان های موجود در واقع مطالعه تاریخ اسلام است.

ثقفی، عاطفه

دو بهشت: یادداشت های سفر حج بیت الله الحرام، قم، بضعه الرسول (ص)، چاپ ۱،، ۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۶- ۹۲۹۵۳- ۹۶۴

سفرنامه حج مؤلف در سال ۱۴۱۳ قمری است. نویسنده بیت الله الحرام در مکه و روضه نبوی در مدینه را دو بهشت روی زمین توصـیف کرده که به دلیل اهمیت و تأثیرگزاری آنها همواره مورد توجه مسلمانان بوده و سالانه میلیون ها مسلمان برای زیارت آنجا مسافرت دارند.

ثواقب، جهانبخش (متولد ۱۳۳۹)

حریم عشق: روایتی از سفر حج ۱۳۸۴، شیراز، نوید شیراز، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴۸۲- ۳۵۸- ۹۶۴

گزارش و سـفرنامه عزیمت به مکه و مـدینه و زیارت خانه خـدا و دیگر اماکن و مشاهد مشـرفه است. نویسـنده گزارش قدم به قـدم سـفر و برنـامه های مـذهبی و اخلاقی خود را توضـیح داده و اطلاعات جغرافیایی و تاریخی راجع به شـهرهای عربسـتان و مساجـد و زیارتگـاه ها ارائه کرده است. در کنار گزارش از موقعیت شـهرها و اماکن مختلف، یک دوره مراسم و مناسک حج را توضـیح داده است که شامـل مـواقیت مختلـف، احرام، محرّمـات احرام، طـواف، رمی جمرات، وقوف در مشـعر و عرفـات و مراسم ها و آیین های مختلف می باشد. سرگذشت پیامبر و برخی از

شخصیت های صدر اسلام و محل دفن آنها و اعمال مخصوص مکه و مدینه و نیز نحوه انجام زیارت ها توضیح داده شده است.

جامع نائینی، بتول

راهی به سوی خدا: یادداشت هایی درباره حج و مشاهداتی از آن سفر، قم، تسنیم، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۶۷ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۱۱- ۵۸۶۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: یادداشت هایی درباره حج و مشاهداتی از آن سفر.

گزارش سفر به مکه و مدینه جهت ادای فریضه حج است. نویسنده نخست، مطالبی درباره حج با استناد به آیات و روایات بیان کرده؛ ضمن آن که برخی از ادعیه و اذکار و مستحبات اماکن مقدسه ی مکه و مدینه را آورده است. سپس، توضیحاتی در خصوص تاریخ و جغرافیای مکان های مقدس مکه و مدینه ذکر گردیده و اشعاری نیز درباره ی اماکن و مناسک و اسرار حج به همراه تعدادی مدیحه و غدیریه فراهم آمده است. بخش پایانی کتاب نیز، به یادداشت ها و خاطرات نگارنده از سفر حج در سال ۱۳۷۶ اختصاص دارد.

جامعی، جلال (متولد ۱۳۳۵)

راز مسجد شجره، شیراز، لوزا، چاپ ۱،، ۴۸ ص.

شابک: ۰- ۴۱- ۸۸۵۱- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات حج و درباره سفر به مکه و مدینه و مناسک و اعمال حج است. این خاطرات هر چند درباره همه ابعاد و جوانب حج و مکه و مدینه است ولی بخش درباره مسجد شجره پررنگ تر و حجیم تر می باشد. مسجد شجره یکی از میقات ها است که حجاج در آنجا محرم می شوند. جوانب مختلف این مسجد مثل تاریخ و بخش های آن را نیز توضیح داده

است.

جزینی، محمدجواد (۱) (متولد ۱۳۴۴)

ملاقات در شب آفتابی: سفرنامه حج، تهران، فراندیش، چاپ ۱،، ۶۰ ص.

شابک: ۰- ۴۱- ۸۳۹۸- ۹۶۴

مجموعه خاطرات نویسنده از سفر حج از آغاز تا پایان سفر است. نویسنده به ترسیم و توصیف مشاهدات خود در جریان سفر حج پرداخته است.

جعفریان، رسول (متولد ۱۳۴۳)

به سوی ام القری: سفرنامه حج سال ۱۳۷۳ ش، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۳۴۳ ص، وزیری.

خاطرات و بعضی از مطالب تاریخی، جغرافیایی و سیاسی مؤلّف از حج سال ۱۳۷۳ شمسی است. مؤلف قبل از بیان خاطرات خود، در مقدمه ای گزارشی از سفرنامه های فارسی حج داده و اطلاعات مأخذشناسی شماری از آنها را داده است. کتاب دارای سه ضمیمه هست. سفرنامه حج میرزا علی اصفهانی (۱۳۳۱ ق.) و سفرنامه حج محمد ولی میرزای قاجار (۱۲۶۰ ق.) و «الوجیزه فی تعریف المدینه» از میرزا محمد مهندس (۱۲۹۴ ق.) توسط مؤلف تصحیح و ضمیمه کتاب شده است.

حج گزاری ایرانیان در دوره قاجار (۱۲۱۰- ۱۳۴۴)، بی جا، بی نا، ۱۳۷۹، ۹۴ ص، وزیری.

گزارش و معرفی بیست سفرنامه حج است که از دوره قاجار باقی مانده است. اغلب این سفرنامه ها توسط مقامات برجسته کشوری و دولتی به رشته تحریر درآمده است. به دلیل شخصیت نویسندگان، ادبیات به کار

۱- جزینی، جواد

رفته در این سفرنامه ها قابل توجه است. نیز یک جنبه مهم دیگر این سفرنامه ها اینست که وضعیت حج گزاری ایرانیان در آن دوره را نشان می دهند.

دو سفرنامه حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،.، ۱۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۱۵۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش و معرفی دو سفرنامه حج است. نخست «سفرنامه مرجانی» آمده که سفرنامه ابوالقاسم مرجانی آئین کلائی که یک روحانی از اهالی طالقان است. تاریخ سفر وی از رمضان سال ۱۳۳۱ قمری آغاز شده و تا محرم سال ۱۳۳۲ ادامه یافته است. سفرنامه دوم که با عنوان" تفصیل سفر مکه معظمه" آمده نوشته میرزا محمود خان مدیر الدوله وزیر لشکر برادر میرزا احمد خان مشیر السلطنه است. که فرد اخیر از رجال مشهور دولت قاجاری، وزیر داخله، عدلیه و مالیه بود. این سفر در شعبان ۱۳۲۱ قمری آغاز شده و تا صفر ۱۳۲۲ به طول انجامیده است.

سفرنامه مکه (سال ۱۲۹۹ ق) به ضمیمه سفرنامه منظوم مکه (حوالی ۱۲۶۰ ق)، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۲۸ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۷۶- ۳۹۷- ۹۶۴

گزارش و معرفی دو سفرنامه تاریخی از حج است که اولی از نویسنده ای ناشناخته است که درسال ۱۲۶۰ قمری نوشته شده است. به اعتقاد گردآورنده نثر بسیار عامیانه ای دارد و دارای غلطهای نوشتاری فراوان است. ارزش این سفرنامه اطلاعات جغرافیای و فرهنگی مسیر مسافر و اطلاعاتی است که از اوضاع حرمین شریفین در آن عصر به دست می دهد. سفرنامه دوم از میرزا جلایر است که به صورت منظوم سامان یافته است. سرانیو از درباریان است و گزارش را برای محمدشاه قاجار در ۱۲۹۹ قمری نوشته است. نویسنده از نظم کلی سخن می گوید و از اینکه کسی در حق کسی ستم نمی کند و در پایان شرحی درباره وضعیت عتبات و

دشواری های پدیده آمده برای ایرانیان نوشته است.

سفرنامه منظوم حج: هزار و دویست بیت، قم، نشر مشعر، ۱۳۷۴، ۱۶۰ ص، رقعی.

معرفی و توصیف قطعه شعری درباره حج است. این قطعه شامل ۱۲۰۰ بیت مثنوی روان و زیبایی است، که بانویی فرهیخته و دانشمند در دوره صفوی سروده است. وی مثنوی خویش را در راه سفر حج به نظم کشیده است. او نکته ها و آگاهی های جالبی از شهرها و بلاد مردم آن سامان و خُلق و خوی شان بیان کرده و تصویری از چگونگی حج گزاری مسلمانان، به ویژه شیعیان در قرن دوازدهم قمری ارائه می دهد. سراینده این منظوم، تحت تأثیر شاعر بلند آوازه حکیم نظامی این اشعار را سروده است. محقق این اثر نتوانسته اطلاعات دقیقی درباره هویت این بانو به دست آورد.

مقالات تاریخی: ۱- تیر اجل در صدمات راه جبل ۲- سفرنامه مکه، شام، مصر و عراق ۳- شناخت نامه ...، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۱، جلد نهم، ۳۷۶ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۳۱- ۷۵۲۸- ۹۶۴

مجموعه چند مقاله و سفرنامه درباره حج است. در نهمین جلد از مجموعه ی دوازده جلدی "مقالات تاریخی"، هفت مقاله تحقیقی و تصحیح چند رساله به چاپ رسیده که عبارت اند از: ۱- تیراجل در صدمات راه جیل (گزارش دشواری های سفر حج از راه جیل)، تالیف سال ۱۲۹۹ ه. ق؛ ۲- سفرنامه مکه، شام، مصر و عراق (سال ۱۳۴۰ ه. ق)، تالیف سیدفخرالدین جزائری؛ ۳- شناخت نامه آثار فارسی درباره حرمین شریفین؛ ۴- بدعت کشف حجاب در ایران؛ ۵- حجاب و ضد حجاب در شعر فارسی معاصر؛ ۶- کتاب شناسی حجاب؛ ۷- مشهد در یک نگاه.

جعفری چمازکتی، احمد (۱)

روایتی از سفر حج تمتع: میخانه و پیمانه، تهران، آبارون، چاپ ۱،، ۸۴ ص.

شابک: ۹- ۱- ۹۵۴۴۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: میخانه و پیمانه

گزارشی از سفر حج تمتع است. نویسنده تلاش کرده، مسائل و وقایع حج را از نگاه دیگری ارزیابی و بررسی کند و نکات و تحلیل هایی نادر عرضه نماید.

جمالی، مسیح الله

سفرنامه از قمشه (شهرضا) تا مکه، شهرضا، کتابخانه صاحب الزمان، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۱۶۰ ص.

گزارش سفر نویسنده است که از شهرضا (نام قدیمی آن قمشه است)، از شهرهای استان اصفهان، آغاز و به مکه ختم شده است. نویسنده دیده ها و شنیده ها و خاطرات خود را بیان کرده است.

جمعی از دانشجویان

سرزمین نور: خاطرات دانشجویان از سفر حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری ستاد دانشجویی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه ی خاطرات و توصیف جمعی از دانشجویان دانشگاه کاشان است

۱- چمازکتی، احمد

که در قالب طرح عمره دانشجویی به سرزمین حجاز اعزام شده اند. اکثر نوشته ها جنبه ادبی دارد و به صورت سفرنامه یا مقاله یا شعر نگاشته شده است. برخی از گفتارهای این کتاب عبارت اند از: از دانشگاه تا کعبه، نوشته بهزاد قربانی؛ بودها و نبودها، نوشته فریدون یگانه؛ هجرت از خود به خدا، نوشته مرجان صمیمت؛ می محبت از باده ساقی، نوشته مقداد نمکی؛ در اسرار حج، نوشته مژگان سککی.

سفر عشق: خاطرات دانشجویی از سفر عمره، قم، با همکاری ستاد عمره دانشجویی، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۱۵ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۹۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه خاطرات تنی چند از دانشجویان از سفر عمره است. ستاد حج دانشجویی در صدد است دانشجویان بیشترین بهره و استفاده را از سفر معنوی حج ببرند. در این راستا یکی از اقدامات این ستاد، خاطره نگاری و سفرنامه نویسی توسط خود دانشجویان است. با این شیوه، تأثیرات حج در آنها ماندگارتر و سازنده تر می شود.

جهانفر، محمد (متولد ۱۳۱۲)

سفرنامه عشق: به همراه جمعیت زائر و تقریرات جناب آقا ابوترابی در بحث تقلید، تهران، جهان فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۵- ۹۲۸۷۸- ۹۶۴

عنوان روی جلد: سفرنامه عشق: دانشگا هیان در زادگاه و زیستگاه ابوتراب در التزام ابوترابی به همراه جمعیت زائر و تقریرات جناب آقای ابوترابی در بحث تقلید.

مجموعه خاطرات برخی از دانشگاهیان در سفر زیارتی به مکه و مدینه است. راه اندازی کاروان دانشگاهیان به حج از ابتکارات بعثه مقام معظم

رهبری است. در اینجا چند فقره از یادداشت های آنان آمده است که گویای دیدگاه ها و برداشت های آنان می باشد.

حاجب الدوله، علی بن حسین (۱) (درگذشت ۱۲۸۵ ق)

سفرنامه حاج علی خان اعتماد السلطنه، به کوشش سیدعلی قاضی عسکر، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۷۸- ۶۲۹۳- ۹۶۴

سفرنامه حاج علی خان اعتمادالسلطنه از مردان سلسله قاجار است. ایشان متهم به قتل امیرکبیر نیز هست. گرچه وی به دلیل ارتکاب چنین جنایت بزرگی در تاریخ کشور ما، فردی خوش نام نیست، لیکن از آن جا که سفرنامه تنظیمی وی، حاوی اطلاعات تاریخی، جغرافیایی، علمی و دینی فراوان است، می تواند برای دانش پژوهان و به ویژه مورّخان مفید باشد. این سفر در سال ۱۲۶۳ قمری برابر با ۱۸۳۶ میلادی انجام گردیده است، شامل سفرنامه عتبات عالیات و مکه و مدینه است.

حاج علیمحمدی، محمدحسن

کعبه در زنجیر، تهران، سروش، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۱۴۸ ص، رقعی.

چاپ دیگر

تهران، روزنامه اطلاعات،.

سفرنامه حج نویسنده است. نویسنده یافته ها، احساسات، دیده ها و شنیده های خود را توصیف و گزارش کرده است.

۱- اعتماد السلطنه، حاج علی خان؛ مقدم مراغه ای؛ علی بن حسین

حجتی، سیدمحمدباقر (متولد ۱۳۱۶)

در حریم کعبه، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۴۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴

گزارش خاطرات و احساسات نویسنده در سفر حج سال ۱۳۷۳ است. این کتاب در دو بخش تدوین یافته است. در بخش نخست، اهداف و حکمت های مراسم حج بررسی شده است. عنوان برخی از موضوعات که در این بخش مورد بررسی قرار گرفته اند عبارت اند از: کعبه یا نخستین خانه امن برای مردم گیتی؛ نیت؛ حرم و قداست قطعاتی از زمان و مکان؛ طواف یا طلیعه مراسم عمره تمتع؛ ابراهیم و اسماعیل و بنای کعبه؛ سعی میان صفا و مروه؛ وقوف در عرفات؛ تضحیه و قربانی. در بخش دوم، سفرنامه حج نویسنده آمده است.

حسن بیگی، ابراهیم (متولد ۱۳۳۶)

سفر سبز: قصه واره ای از سفر به حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۰۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۷۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: قصه واره ای از سفر به حج.

سفرنامه حج نویسنده در نوزده قسمت است. این سفرنامه، مسائل و وقایع و مناسک حج را در قالب ادبی و قصه بیان کرده است. از اینرو ارزش ادبی دارد. نویسنده، خاطرات سفر حج خود در سال ۱۳۷۲ را در قالب یک کاروان زیارتی و با شخصیت های خیالی به صورت داستان آورده است. وی ۲۵ داستان به هم پیوسته درباره مناسک حج آورده است. نویسنده تلاش کرده در این سفرنامه اصول سفر جمعی، مراسم آموزشی مناسک حج و اتفاقات تلخ و شیرین این سفر را در قالب داستان بیان کند.

ویرایشِ قبلی کتاب حاضر تحت عنوان قصه واره ای از سفر به حج: سفر

سبز توسط حوزه هنری سازمان تبلیغات اسلامی درسال منتشر شده است.

حسین زاده، محمدعلی (متولد ۱۳۴۰)

سفرنامه نور، تهران، زعیم، چاپ ۱،، ۱۰۴ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۹۶- ۵۸۵۲- ۹۶۴

مجموعه خاطرات نویسنده از سفر به مکه و مدینه است. برخی از موضوعات کتاب عبارت اند از: ورود به مدینه؛ معرفی اجمالی مسجد النبی؛ مسجد قبا؛ زائران ایرانی در مکه و مدینه؛ مسجد شجره؛ صفا و مروه؛ تاریخچه تجدید بنای کعبه؛ حجرالاسود؛ عرفات؛ مشعر؛ منا؛ و قربانگاه.

حسین نیا، عبدالحمید (متولد ۱۳۲۹)

یادداشتهای سفر حج، کرمانشاه، نوپردازان، چاپ ۱،، ۷۱ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۲۵- ۶۷۲۴- ۹۶۴

مجموعه خاطرات و گزارش های نویسنده درباره حج است. این نوشته ها را در سفر حج تدوین و تنظیم کرده است. در این سفرنامه، پاره ای نکات و تحلیل ها و اطلاعات مهم و ذی قیمت آمده است.

حسینی، قدیر

در حریم یار، گرگان، عشق دانش، چاپ ۱،، ۸۲ ص.

شابک: ۷- ۰۲۷- ۱۵۱- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات حج نویسنده است. او آنچه دیده یا شنیده یا مطالعه کرده را به صورت روزانه تدوین کرده و مجموعه حاضر را پدید آورده است.

ص: ۱۹۳

حسینی، سیدمجید (متولد ۱۳۵۸)

کلوخ های بلور، مقدمه سیدمهدی شجاعی، تهران، فرهنگسرای پایداری، انتشارات مستند، چاپ ۱،، ۷۶ ص، خشتی.

شابک: ۰- ۱۳- ۶۰۰۷- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

تهران، فراندیش، چاپ ۱،، ۷۰ ص، خشتی.

سفرنامه مؤلف به مکه و مدینه و توصیفات مؤلف از این دو شهر و مراسم حج است. نگارنده احساسات و یافته های خود در سفر حج را در قالبی ادبی به رشته تحریر درآورده و در ده فصل سامان یافته است. عناوین صفیرهای دهگانه عبارت اند از: جنون یک مجنون؛ جان شریف؛ اذا وقعت الواقعه؛ هوای گرگ و میش تاریخ؛ کلوخ های بلور؛ شهر غروب؛ غروب شهر؛ خانه خدا؛ هروله ی اضطرار؛ پایان کهکشان.

حسینی نژاد، سیدحسین (متولد ۱۳۳۷) (به کوشش)

خانه ی دوست به روایت حج گزاران، تهران، لوح زرین، چاپ ۱،، ۳۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۳- ۲۰۵- ۹۶۴

مجموعه مقالات گزیده از برخی نویسندگان درباره حج و موضوعات مرتبط با آن است. گردآورنده تلاش کرده که درباره هریک از ارکان و اماکن مطلبی را انتخاب و در مجموعه بیاورد. وی مطالب را در ده بخش تقسیم کرده است. بخش اول که عمده ی مطالب را به خود اختصاص داده درباره فلسفه و روح حج است. عناوین بخش های دیگر عبارت اند از: مدینه، بقیع، مکه، کعبه، سعی، عرفات، مشعر، منی، ره آورد. در این مجموعه، توصیفات حدود ۵۰ نفر از حج گزاران آمده است.

ص: ۱۹۴

حمزه، ساده

حاجی بعد از این، تهران، شولا، چاپ ۱،، ۱۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۶- ۹۳۱۹۲- ۹۶۴

گزارش مشاهـدات، خاطرات، تألمات و عقاید نویسـنده درباره سـفر حج است. وی در ایام به جا آوردن این فریضه دینی دیده ها و شنیده های خود را به صورت یادداشت هایی تنظیم و همراه با عکس هایی از مناظر مختلف مکه و مدینه، به چاپ رسانده است.

حیدری، حسام (متولد ۱۳۷۱)

از فرود تا فراز، سمیرم، سام آرام، چاپ ۱،، ۷۱ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸- ۹۳۸۷- ۶۰۰- ۹۷۸

خـاطرات مؤلف از سـفر به عمره در قـالب کـاروان عمره دانش آموزی است. نگارنـده این کتـاب را در دو بخش تنظیم نموده است. بخش اول در قالب سـفرنامه، درباره حج است و در آن نگارنده، عنوان می کند قبل از سـفر، در خوابی حضـرت مهدی (عج) برگه ی سـفرش به مکه را امضا کرده است. بخش دوم با عنوان «جبر در اختیار» از خلقت انسان شـروع می کند و در آن از مسائلی چون دل، گناه، نیاز، مرگ، جبر، علم و شـیطان سـخن به میان می آیـد. نویسـنده هدف از نوشـتن کتاب را شـناخت عمیق تر و کامل تر نسبت به حضرت مهدی بیان کرده است.

خاکنژاد، فرهنگ

سفرنامه مصور حج، تهران، مؤسسه فرهنگی نشر آیند گان، چاپ ۱،، ۸۵ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۲۳- ۶۶۰۴- ۹۶۴

گزارشی از سفر نگارنده به مکه مکرمه و انجام مناسک حج است.

نگارنده در سال ۱۳۷۸ به همراه گروهی از دانشجویان و اساتید دانشگاه آزاد اسلامی خلخال به زیارت خانه خدا مشرف می شود که شرح آن را در کتاب حاضر به رشته تحریر درآورده است.

الخلیلی، جعفر

مکه و مدینه از دیدگاه جهانگردان اروپایی، ترجمه محمدرضا فرهنگ، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۱۹۳ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این کتاب ترجمه ای از دو بخش کتاب موسوعه العتبات المقدّسه است. جلد دوم، بخش مکه و جلد سوم، بخش مدینه منوره که به وسیله پژوهشگر و تاریخ نگار عراقی، دکتر جعفر الخیاط، از انگلیسی به عربی ترجمه شده و سرگذشت جالب وخواندنی ماجراجویان و جهانگردان اروپایی است که با زحمات و مشقات فراوان خود را به سرزمین وحی، یعنی مکه مکرمه و مدینه منوره رسانیده و اطلاعاتی تاریخی، جغرافیایی و اجتماعی از این سرزمین ارائه کرده اند. این مجموعه همچنین اطلاعات جامعی از وضعیت عمومی خاورمیانه و به ویژه جزیره العرب و مراسم حج و حجاج کشورهای گوناگون نیز در اختیار خوانندگان قرار می دهد.

خلیلی، عیسی (متولد ۱۳۴۵) (به کوشش)

صدایی به بلندای هفت آسمان: سفرنامه سردار شهید اسلام سیدمحمد نژادغفاری (۱)، تهران، نشر شاهد، چاپ ۱،، ۱۰۴ ص.

شابک: ۴- ۳۵۵- ۳۹۴- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: سفرنامه سردار شهید اسلام سیدمحمد نژادغفاری.

۱- ۱۳۳۸- ۱۳۶۴

ص: ۱۹۶

بخش هایی از کتاب خاطرات و یادداشت های شهید محمد نژادغفاری از سفر حج است. این شهید به هنگام عزیمت به مکه و مدینه جهت مناسک حج یادداشت هایی نوشته بود تا اینکه به اهتمام عیسی خلیلی تدوین شد و به صورت کتاب آماده چاپ شد.

خیری، سیروس (متولد ۱۳۴۴)

سفرنامه تحقیقی- توصیفی حج (عمره مفرده): در بزم وصال، تبریز، مهد آزادی، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۵۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۷- ۸۸۹۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: در بزم وصال.

سفرنامه ی نویسنده و گزارش از مسائل و وقایع سفر به مکه و مدینه در سفر عمره است. نویسنده با نگاهی علمی، علاوه بر بیان خاطرات سفر هر آنچه دیده یا شنیده را گزارش کرده و نیز مساجد، بخش هایی از مسجد نبوی و مسجد الحرام را از جنبه های معماری و غیره را بررسی کرده است.

دارابی، علی (متولد ۱۳۴۰)

از خانه خود تا خانه خدا: یادداشت های سفر حج، تهران، شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی، چاپ ۱،، ۸۲ ص، رقعی.

عنوان روی جلد: سفرنامه حج ... از خانه خود تا خانه خدا.

مجموعه خاطرات سفر حج مؤلف در سال ۱۳۷۲ شمسی (۱۴۱۳ قمری) است. وی خاطرات خود را به صورت روزانه ثبت کرده است.

ص: ۱۹۷

دانش، شکرالله (متولد ۱۳۳۷)

سفر به دیار معرفت (مکه و مدینه): سفرنامه عمره مفرده با رویکرد آموزشی، قم: نوای قلم، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص.

شابک: ۱- ۰۶- ۵۲۹۵- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: سفرنامه عمره مفرده با رویکرد آموزشی

خاطرات سفر حج و عزیمت به مکه و مدینه است. نویسنده با هدف آموزش اعمال و مناسک حج این کتاب را تألیف کرده و نکات آموزشی را مراعات کرده است.

دانشجویان کاروان کوثر

روایت دعوت: واگویه های نخبگان و دانشجویان کاروان کوثر (عمره دانشجویی)، تهران، مهر و ماه نو، چاپ ۱،، ۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۹۵- ۲۵۳۲- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات دانشجویان یکی از کاروان های عمره دانشجویی است. آنها در سال ۱۳۸۸ به سفر عمره مشرف شده اند. این کاروان، جمعی از دانشجویان خواهر دانشگاه های تهران و شهرستان ها و همچنین تعداد کثیری از نخبگان و برگزیدگان المپیادهای کشوری و بین المللی بودند.

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جنوب تهران

شمیم حج، به کوشش جامعه اسلامی دانشجویان دانشکده

فنی دانشگاه آزاد اسلامی تهران واحد جنوب، تهران، زعیم، چاپ ۱، ۱۴۲۱ ق/ ۱۳۷۹، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۶- ۹۱۰۶- ۹۶۴

مجموعه خاطرات برخی از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی است که به سفر عمره مشرف شده اند. آنها دیده ها و شنیده های خود را به صورت خاطره و در قالب سفرنامه تدوین کرده اند.

داوودپور، مرضیه (متولد ۱۳۳۵)

خانه دوست اینجاست، مشهد، پاژ، چاپ ۱،، ۲۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴۲۴- ۸۹۰- ۹۶۴

سفرنامه ی نویسنده و گزارش از مسائل و وقایع سفر به مکه و مدینه و حج است. نویسنده هر آنچه دیده یا شنیده را گزارش کرده و نیز مساجد، بخش هایی از مسجد نبوی و مسجد الحرام را از جنبه های معماری و غیره را بررسی کرده است.

دشتی، محمد (۱۳۳۰- ۱۳۸۰)

سفرنامه حج: شنیدنی های سفر حج، قم، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امیر المومنین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۹۲ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۷۲- ۶۴۲۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: شنیدنی های سفرحج (سفرنامه).

گزارش سفرهای مختلف نویسنده به حج است. نگارنده از منظر سیاست و کلام به بررسی مسائل حج پرداخته و طی آن موضوعاتی مثل مسأله صدور انقلاب، جایگاه جهانی امام و انقلاب اسلامی، بوسیدن ضریح

حرم ها، بدعت، احترام به قرآن بررسی شده است.

دلاویز، احسان (متولد ۱۳۵۹)

وخدایی که در این نزدیکیست: سفرنامه حج عمره تابستان ۸۱، تهران، متن گستران آریا، چاپ ۱،، ۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۲- ۸۶۶۲- ۹۶۴

عنوان روی جلد: ... وخدایی که در این نزدیکیست: سفرنامه حج برای جوانان.

سفرنامه ی حج عمره ی مؤلف در تابستان ۱۳۸۱ است. نگارنده در آن به شرح مشاهدات خویش، نیز مستحبات و مکروهات احرام، آداب ورود به مسجد الحرام، آداب و مستحبات طواف، و سایر مستحبات مکه ی معظمه اشاره کرده است. در ادامه نیز متن عربی زیارت پیامبر اکرم (ص)، حضرت فاطمه (س)، زیارت ائمه ی بقیع (ع) و زیارت جامعه ی صغیره به همراه مقاله ای با عنوان «جوان دین گریز امروز»، نیز بخشی از «نیایش» دکتر علی شریعتی، فراهم آمده است.

رازی، احد

سفرنامه: ارمغان حج، ویرایشِ رضا ایراندوست، تبریز، اختر، چاپ ۱،، ۱۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۵۹- ۵۱۷- ۹۶۴

مجموعه ی خاطرات نگارنده از سفرحج در آذر ماه ۱۳۸۴ است. طی این خاطرات به اعمال حج اشاره نشده است و تنها مطالبی در باب سوغاتی خریدن، اتراق در اماکن عمومی، فروشندگان پیاده رویی و خیابانی، نظافت عمومی و فرهنگ نظافت، سوغات، منکرات و ... بیان شده است. نگارنده در این خاطرات بیش تر به آسیب شناسی اخلاقی و اجتماعی مسلمانان در

ص: ۲۰۰

سفر حج پرداخته است.

راسخی لنگرودی، احمد (متولد ۱۳۳۸)

در شعاع انس: سفرنامه حج، تهران، ندای اندیشه، چاپ ۱،، ۱۳۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۷- ۹۲۳۹۱- ۹۶۴

خاطرات سفر مؤلف به مکه و مدینه در شهریور ۱۳۸۲ است. نگارنده به ارزیابی رفتارهای دولت عربستان پرداخته و کارها و رفتارهای اجتماعی مردم ایران در کشور عربستان را تحلیل کرده و به انتقاد از برخی رفتارها پرداخته است. نیز برخی آداب و رسوم را نقادی کرده است.

رحماندوست، مجتبی (متولد ۱۳۳۳)

سفر غریب: سفرنامه حج، تهران، شرکت انتشارات سوره مهر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۲۷ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۱۴۵- ۵۰۶- ۹۶۴

گزارش سفر نویسنده به حج و زیارت کعبه است. این سفر در سال ۱۳۶۱ چند سالی بعد از پیروزی انقلاب و در بحبوحه دفاع مقدس صورت گرفته، به همین جهت توصیفات و گزارش های آن متناسب اوضاع آن زمانه است. سفری که به عنوان سفر حج شروع شد سر از اردن و سوریه و ترکیه در آورد و هشتاد روز طول کشید. نویسنده دلایل این وضعیت و حوادث این مدت را به اختصار توصیف می کند. نویسنده به عنوان سرناظر بیست و دو کاروان حج به این سفر عزیمت کرده است.

رزاق پور، زهرا (متولد ۱۳۳۰)

خاطرات حج عمره، گرگان، مختومقلی فراغی، چاپ ۱،، ۳۲ ص.

شابک: ۸- ۰۷۷- ۵۰۸- ۹۶۴

مجموعه یادداشت هایی سفر حج عمره ی نویسنده است. در این کتاب

مسائل و وقایع مکه و حج از منظر یک خانم تحلیل و ارزیابی شده است.

رشیدی، اسماعیل و نظری، محمّد (به کوشش)

زائر پیر: گـذری برنیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصـطفی رشـیدی، شـیراز، میرزای شـیرازی، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۶- ۲۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گذری برنیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصطفی رشیدی.

بررسـی و تحلیل مسائل حـج از زبان قـدیمی ترین امیرالحاج در شـیراز است. در طول پنجاه سال اخیر شـهر مکه و مدینه بسـیار تغییر یافته و مسائل حج تحولات زیاد داشـته است. آقایان رشـیدی و نظری کوشیده اند با شناسایی و معرفی باسابقه ترین خادم الحاج در شـهر شیراز، گوشه ای از خاطرات حج را بیان کنند. قدیمی ترین خادم الحاج، حاج احمد رشیدی است که طی یک مصاحبه که در سفر عمره با ایشان انجام شده، خاطرات سفرهای زیارتی او در این نوشتار عرضه شده است.

رضا خانی، محمد (۱) (متولد ۱۳۰۲)

خاطرات زیارت خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت راهنما، تهران، به کوشـشِ سیدمحمود موسوی سعیدی و حبیب الله پاک گوهر، چاپ ۱، ۱۳۶۶،

۱- خانی، محمدرضا

ص: ۲۰۲

۵۲۰ ص، وزیری.

مجموعه خاطرات نویسنده است که مسائل، مناسک و وقایع حج و مکه را از نگاه عرفانی و صوفیانه آورده است. وی در سال ۱۳۴۶ همراه سلطان حسین گنابادی به زیارت خانه خدا مشرف شده و خاطرات خود را از دیده ها و شنیده های این سفر نگاشته است. مهم ترین ویژگی این اثر اینست که آراء و نظریات مرحوم گنابادی به عنوان یکی از اقطاب تصوف در سلسله گنابادی از زبان آقای رضاخانی در این کتاب آمده است.

رضایی، افسانه (متولد ۱۳۵۵)

در حریم دوست، گرگان، رشاد، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۹۳ ص.

شابک: ۴- ۳۵- ۷۷۳۹- ۹۶۴

خاطرات سفر حج نویسنده است. نویسنده از ابتدای سفر، دیده های خود در راه مکه و سپس رفتارهای زائران، زیارتگاه ها، آداب و رسوم و هر آنچه برایش اهمیت داشته گزارش کرده است.

رضایی، ایراندخت (متولد ۱۳۲۸)

آفتاب عشق: خاطرات سفر حجاز، تهران، نشر اوحدی، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

شابک: ۸- ۷۳- ۶۳۷۶- ۹۶۴

مجموعه خاطراتی است که در طول سفر به مکه و مدینه به منظور اجرای مناسک و اعمال حج یادداشت کرده است.

رضایی، محسن (متولد ۱۳۴۰)

یادداشت های زائر، تهران، محسن رضایی، چاپ ۱،، ۱۵۸ ص، رقعی.

ص: ۲۰۳

شابک:

X

- ۵۸۹۱- ۰۶- ۹۹۶

مجموعه یادداشت ها و خاطرات نگارنده در جریان سفر حج و بازدید از اماکن مقدس و زیارتی مکه و مدینه است. در بخشی از کتاب آمده است:" این یادداشت ها، که حاصل مشاهدات شخصی نگارنده در سفر حج سال ۱۳۸۰/ ۱۴۲۲ است. متضمن برخی نکات راجع به مسائل فرهنگی و رفتاری بعضی از زائران ایرانی حاضر در مناسک حج در آن سال است .... این یادداشت ها، به هیچ وجه، در صدد تبیین اصول و علل مناسک عظیم حج نیست؛ غرض عمده، طرح و بررسی و احیانا نقد نمونه هایی از رفتار جمعی بعضی زائران ایرانی از یک سو و نقد دیدگاه و نحوه رفتار متولیان و مسئولان برگزاری این مناسک، در ایران و عربستان سعودی، از سوی دیگر است".

رضائی، یوسف (۱۲۷۴- ۱۳۶۴)

حج، مقدمه غلامرضا سعیدی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۹۳ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۰۰۸- ۵۴۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

حج یوسف، مقدمه غلامرضا سعیدی، قم، دارالتبلیغ اسلامی، بی تا، ۱۹۹ ص.

سفرنامه ی نویسنده و درباره اماکن و ارکان حج است. این کتاب شامل دو بخش است. در بخش نخست بخشی از فلسفه ی حج و ارکان آن بیان شده است. بخش دوم به سفر نویسنده به حج در سال ۱۳۹۵ قمری اختصاص داده شده است.

رضوی، هاشم (متولد ۱۳۳۸)

طواف در باران: مجموعه ی خاطرات سفرهای متعدد حج بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، مشهد، کاتبان، چاپ ۱،،

ص: ۲۰۴

۳۰۹ ص.

شابک: ۸- ۸- ۹۱۸۲۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: مجموعه ی خاطرات سفرهای متعدد حج بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران.

مجموعه خاطرات افراد مختلف است که از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۵ به حج مشرف شده اند. این افراد، هر کدام از منظر و دیدگاهی به حج و مسائل مکه و مدینه پرداخته اند. از اینرو مجموعه ای کامل از بررسی های متنوع پدید آمده است.

رفیعی، حسن رضا

چراغستان خاموش و مسجد بی محراب: خاطره ها و برداشت هایی از سفر حجاز، تهران، سوره مهر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۳۰- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از خاطره های نویسنده در جریان سفر حجاز و برداشت های او از روح اعمال و باطن اماکن و وضعیت فکری-عقیدتی حاکم بر این سرزمین است. مطالب در قالب دو فصل تدوین گردیده است. فصل اول با عنوان «چراغستان خاموش» به خاطره های سفر مدینه اختصاص دارد. «مسجد بی محراب» عنوان فصل دوم است که کنایه از مسجد الحرام است که در عین فقدان محراب، محرابگاه همه مساجد جهان است و نمازگزاران سراسر جهان رو به آن نماز می خوانند و خدا را عبادت می کنند. نویسنده در این فصل خاطرات سفر مکه اش را نگاشته است. مباحث تاریخی و احکام را مستند ساخته تا به اصالت آنها خدشه وارد نشود. مسجد النبی، خانه ی زهرا (س) و علی (ع)، بقیع، بازار مدینه، کعبه، مسجد الحرام، غار حرا و غار ثور از جمله اماکنی است که نویسنده از آنها بازدید کرده است.

رمضانی فرخانی، حسین (۱)

صبح اندیشه، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۷۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

مشهد، نشر الف، چاپ ۱،، ۲۶۴ ص، رقعی.

خاطرات نویسنده در سفر حج عمره و حج واجب است. این کتاب که در دو فصل تدوین شده است خاطره نویسی مؤلف از سفر عمره و حج است که با قلمی روان و احساسی نوشته شده و خواننده را همراه خود به سفر می برد. در این کتاب نویسنده خاطرات جالب و خواندنی از دیگر زائرین نیز آورده است که خواندنی می باشد. در فصل اول خاطره سفر عمره در سال ۱۳۷۵ است که سخن دل است، چراکه همان لحظه که به اندیشه رسیده بر قلم جاری شده است. اما فصل دوم خاطرات سفر حج سال ۱۳۸۲ است و بیشتر ثبت وقایعی است که اتفاق افتاده است.

روشنگر، مجید (متولد ۱۳۱۴)

عبور از متن برهوت، تهران، مروارید، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۵۵ ص.

شابک: ۳- ۷۶- ۸۸۳۸- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات حج نویسنده است. او با قلم ادبی و هنری، خاطرات خود را در قالبی جذاب و زیبا تدوین کرده است. گرایش نویسنده، نقد رفتارهای سعودی ها و حجاج است و در صدد آسیب شناسی حج بوده است.

زواریان، زهرا

شبستان دل: سفرنامه حج تمتع، سال ۱۳۷۲

۱- فرخانی، حسین

ص: ۲۰۶

، تهران، سازمان پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۸۳۵- ۴۳۶- ۹۶۴

مجموعه یادداشت هایی از سفر حج نگارنده در سال ۱۳۷۲ است. وی این یادداشت ها را ذیل سه بخش نگاشته که عبارت اند از: حضور در مدینه؛ میقات در مکه (انجام مناسک)؛ پس از اعمال. در هر بخش آنچه دیده و احساس کرده را با قلمی روان توصیف کرده است.

سازمان دانش آموزی استان گیلان

طواف عشق: مجموعه خاطرات دانش آموزان از سفر مکه معظمه و مدینه منوره تابستان ۱۳۸۵، گیلان، سازمان دانش آموزی، بی تا، ۴۸ ص، وزیری.

مجموعه ای از خاطرات دانش آموزان گیلانی است، که در سال ۱۳۸۵ در قالب عمره دانش آموزی به سفر عمره مشرف شده اند. البته کل متن هر دانش آموز نیامده بلکه مطالب تکراری حذف و متون تهذیب و ویرایش شده اند. این مجموعه گویای گرایش ها و افکار دانش آموزانی است که در اوائل سال های جوانی حج مشرف شده اند و احساسات خود را در این نوشته ها بیان کرده اند.

ساسانی خواه، فائزه (متولد ۱۳۵۷)

تا صور اسرافیل، تهران، سفینه، چاپ ۱،، ۲۰۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۱۱- ۵۰۰۱- ۶۰۰- ۹۷۸

خاطرات حج نویسنده است. هر یک از مراحل حج و هر کدام از مناسک را به تفصیل و با آداب تمام گزارش کرده و نظریات افراد پیرامون خود را منعکس نموده است.

سامعی، قربانعلی

باغ سبز عشق: خاطره حج، تهران، مرکز نشر هنر اسلامی، چاپ ۱،، ۸۴ ص، رقعی.

مجموعه خاطرات نگارنده از مسائل و وقایع حج و نیز زیارتگاه ها و اماکن متبرک یا تاریخی مکه و مدینه است که با قلم هنری و ادبی نگارش یافته است.

سبحانی، جلال

سفرنامه آخرین حج پیامبر (ص)، به سفارش مؤسسه یاران امین، گروه تاریخ و سیره، قم، مؤسسه یاران امین، چاپ ۱،، ۹۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۸۰۶۷- ۰۶- ۹۶۴

گزارش حجه الوداع یا آخرین حج پیامبر (ص) است که به معرفی امام علی (ع) به عنوان ولی و امام پس از خود پرداخت و بدین طریق دین را تکمیل نمود. مجموعه حوادث این دوره با دقت و با اتکاء بر اسناد و مدارک تاریخی و روایی بیان شده است.

سبحانی، حسینعلی

در حریم حرم دوست، همدان، مکنون، چاپ ۱،، ۱۱۷+ ۱۶ ص، جیبی.

گزارشی از سفر حج نویسنده، به همراه معرفی اماکن مذهبی، و شرح مناسک حج است. نویسنده با تکیه بر آیات قرآن، احادیث و منابع علمی و مستحکم به تدوین این اثر اقدام کرده است.

سپری، فریدون

عمره را آن گونه که دیدم به انضمام ادعیه و مناسک عمره و حج، تهران، احسان،

ص: ۲۰۸

چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۶۸۱- ۳۵۶- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش خاطرات سفر حج نویسنده است. وی اطلاعاتی را درباره مراسم و مناسک حج از دیدگاه اهل سنت عرضه کرده و پس از آن به مقایسه آن با انجام مراسم و مناسک حج در مذهب شیعه پرداخته است. برخی از ادعیه های معمول در مناسک عمره و تمتع، نیز در صفحات پایانی کتاب آمده است.

سلطان محمد میرزا قاجار (۱) (۲- ق)

سفرنامه سیف الدوله معروف به سفرنامه مکه، نوشته سیف الدوله سلطان محمد، تصحیح و تحشیه علی اکبر خداپرست، تهران، نشر نی، چاپ ۱،، ۴۶۹ ص، وزیری.

گزارش سفر نویسنده به مکه و ذکر مناسک حج است. البته وی پس از پایان مراسم حج، به عراق رفت و در آنجا به زیارت عتبات مشغول گردید سپس به ایران بازگشت و همچنان به سفر خود ادامه داد و به خراسان عزیمت کرده است. نویسنده در طی بیان خاطرات سفر خود، از ذکر خاطرات سفرهای سابق نیز غافل نمی ماند و هر جا که فرصتی پیش آمد به مسافرت های قبلی خود مثلًا سفر به افغانستان نیز اشاره می کند.

سلیمانی بزچلوئی، نادر (متولد ۱۳۳۹)

میقات حج، تهران، مؤلف، ۱۳۸۰، ۱۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۶۲۷- ۳۳۰- ۹۶۴

سفرنامه حج مؤلف و گزارشی از وقایع و مسائل رؤیت شده یا شنیده شده است.

۱- محمد میرزا قاجار؛ سلطان سیف الدین محمد میرزا قاجار؛ سیف الدوله سلطان محمد بن فتحعلی؛ قاجار، محمد میرزا بن فتحعلی

سلیم خان تکابی (۱) (درگذشت ۱۳۲۶ ق)

حج نامه: سفرنامه حج از سال- هجری قمری، به کوشش رسول جعفریان، قم، مورخ، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۴۴ ص.

شابک: ۰- ۱- ۹۱۰۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفر حج مرحوم سلیم خان تکابی، از خان های کرد منطقه تیکان تپه یا تکاب امروزی است. این سفرنامه یکی از تازه ترین سفرنامه های حج عصر قاجاری است، که به دست آمده است وگویای وضعیت مکه و مدینه در یک قرن پیش است. و به دلیل اطلاعات قدیمی و تاریخی که در آن آمده، جزء اسناد با ارزش تاریخی می باشد. در این کتاب جدای از اطلاعات سفرنامه ای که صورتی از سیاحت نامه دارد، می توان فهرستی از احکام و مناسک حج و همین طور ادعیه و آداب زیارت را به روش اهل سنت ملاحظه کرد.

سلیمی فر، مصطفی (متولد ۱۳۳۶)

با دانشجویان در خانه دوست، مشهد، نشر موحد، چاپ ۱،، ۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴- ۹۱۳۰۵- ۹۶۴

گزارش خاطرات نویسنده از سفر به مکه و مدینه به همراه دانشجویان دانشگاه های شهر مقدس مشهد است. وی که استاد دانشگاه فردوسی مشهد است، خاطرات خود را از وقایع سفر حج و حضور در مکه و مدینه بیان کرده است.

۱- تکابی، سلیم خان

ص: ۲۱۰

سید، کمال (متولد ۱۳۳۶)

اسمع یا اخی او فی الطریق الی المیثاق، قم، انصاریان، چاپ ۱، ق./، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۴۴۳- ۴۳۸- ۹۶۴

گزارش سفر حج نویسنده و مسائل و رخدادهایی است که در جریان سفر به مکه و مدینه شاهد آنها بوده است.

شایان، مهدی (متولد ۱۳۵۶)

سفیدپوش سیاه روی: ذکر خاطرات حج عمره مفرده دانشجویی، ویرایشِ یاسر اسماعیلی دورباطی، اصفهان، مهدی شایان، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۲۱ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۴۰۱۳- ۰۶- ۹۶۴

چاپ دیگر

اصفهان، شمیم معرفت، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۶۴ ص.

شابک: ۳- ۰- ۹۰۲۰۰- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه خاطرات روزانه ی مؤلف از سفره عمره دانشجویی در شهریور ۱۳۷۹ است. وی به همراه دانشجویان در کاروان دانشجویی منطقه ی چهار کشور عازم سفره عمره شده است.

شرفی، محمود (۱۲۹۱- ۱۳۷۰)

مشتاقی و مهجوری: بخشی از مکاتبات عرفانی حاج سیدمحمود شرفی به ضمیمه خاطرات حج، به کوشش منصور شرفی، تهران، نشر احسان، چاپ ۱،، ۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۴۷۱- ۳۵۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: مکاتبات عرفانی حاج سیدمحمود شرفی به ضمیمه خاطرات حج

مجموعه مکاتبات عرفانی حاج سیدمحمود شرفی، یکی از علمای اهل سنت، به ضمیمه ی خاطرات حج وی است. اولین بخش این مجموعه حاصل نگاه عبرت آمیز به جهان هستی و شرح تفکر ساعاتی است که در یکی از شب های مبارک رمضان، به وسیله ی مرحوم سیدمحمود شرفی نوشته شده و «غم نامه» نامیده شده است. بخش دوم نافه ی «شوق و شرر» است که ایشان پس از زیارت حرمین شریفین کعبه ی معظمه و روضه ی مطهر محمدی در سال ۱۳۴۵ نوشته اند. بخش سوم، بحث حج و محاسن زیارت حرمین شریفین از کتاب سیری در حقایق انسان است که طی آن به اهمیت مناسک حج از دیدگاه قرآن و سنت اشاره گردیده است. بخش دیگر نامه ای است پندآمیز در قالب نظم و نثر که به وسیله این عارف خطاب به یکی از دوستانش نگاشته شده است.

شریل لی، مهین دخت (متولد ۱۳۳۶)

خانه دوست، تهران، مهین شریل لی، چاپ ۱،، ۱۴۶ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۶- ۰۴۱۰- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارشی از سفر نویسنده به مکه مکرمه و مدینه منوره در قالب سفرنامه است. او احساسات، یافته ها و مشاهدات خود از اماکن متبرکه و دیگر وقایع و رفتارها را به دقت گزارش کرده است.

شفاعی بجستان، آرش

سنگ در سرزمین آینه ها، تهیه کننده مرکز آفرینش های ادبی حوزه هنری، تهران، شرکت انتشارات سوره مهر، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

شابک: ۳- ۷۹۱- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: سنگ در سرزمین آینه ها: یادداشت های سفر حج.

گزارش مسائل و وقایعی است که نویسنده در سفر حج با آنها مواجه بوده است. البته نویسنده در صدد عرضه ی فلسفه احکام حج و بیان حکمت مناسک با قلم ادیبانه و ادبی بوده است.

شهربانو بیگم (۱) (درگذشت ۱۱۲۰ ق)

سفرنامه منظوم حج (همراه با نقشه ها و تصاویر)، سراینده بانوی اصفهانی، به کوشش رسول جعفریان، تهران، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، چاپ ۱،، نه+ ۱۱۱ ص، خشتی.

شابک: ۱- ۹۱- ۸۴۰۸- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

سفر سبز: خاطرات حج یک زن، سراینده یک بانوی اصفهانی، مؤلف و برگردان به نثر حاجیه همدم کفشگر، اصفهان، پویان مهر، چاپ ۱،، ۲۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۱۱- ۲۷۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه ی حج منظوم سیده شهربانو بیگم، دختر محتسب الممالک، مربوط به اواخر دوران صفویه با قالب شعر و نظم ادبی است. خاندان سیده بانو اصفهانی از سادات حسنی اردوباد- در نزدیکی رود ارس- بوده اند و در اصفهان زندگی می کردند، وطی چندنسل منصب محتسب الممالکی حکومت صفویان را برعهده داشته اند، همسر وی میرزا خلیل، رقم نویس بوده است. وی بر اساس آنچه که در آغاز سفرنامه ی منظوم خود آورده است، پس از

۱- همدم کفشگر سیچانی، حاجیه؛ کفشگر، همدم

فوت همسرش از سوی برخی بستگان و دیگر افراد مورد اذیت و آزار قرار می گیرد تا جایی که آسودگی و راحتی، از زندگی او سلب می شود. به همین دلیل به فکر چاره افتاده و به این نتیجه می رسد که باید به سفر حج رود. مدت زمان سفر بانوی اصفهانی به خانه ی خدا هفت ماه بوده است. اشعار وی با سادگی و روانی سروده شده است و از نظر قواعد شعری نیز مشکلی ندارد. اهمیت این منظومه ی حج بدان دلیل است که سراینده ی آن زنی است فرهیخته و این مسأله در تاریخ ادبیات فارسی، کم نظیر است.

این کتاب تحت عناوین سفرنامه منظوم حج: هزار و دویست بیت و سفر سبز: خاطرات حج یک زن، سراینده یک بانوی اصفهانی توسط ناشران مختلف در سال های متفاوت منتشر شده است.

شیخانی، علی باقر (متولد ۱۳۴۱)

آنگاه که اهل بیت علیهم السلام را شناختم، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۸۰ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۸۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۸- ۹۷۸

خاطرات سفر حج مؤلف است که به صورت داستان بیان شده است. نویسنده دیده ها و شنیده های خود را تنظیم کرده و به صورت یک داستان بلند عرضه کرده است.

صابری، حبیب الله (متولد ۱۳۲۸)

ره آورد حجاز: سفرنامه حج، تهران، پیام عدالت، چاپ ۱،، ۴۴۸ ص.

گزارش سفر نویسنده به مکه و مدینه به منظور مناسک حج است. مراحل حج از آغاز تا پایان و هر یک از اعمال و مناسک به تفصیل و همراه با شرح و بیانات متعدد عرضه شده است.

صادقی، محمود (متولد ۱۳۳۹)

سفرنامه حج، تهران، راز قلم، چاپ ۱،، ۵۳ ص، رقعی.

ص: ۲۱۴

شابک: ۶- ۲- ۹۰۲۱۸- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه خاطرات و اطلاعاتی است که نویسنده در جریان سفر حج یادداشت می کرده است و هم اکنون در قالب سفرنامه عرضه کرده است.

صادقی، میترا (متولد ۱۳۵۲)

روایت مشرقی: گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های عمره دانشجویی، زیرنظرِ نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، قم، معارف، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۷۲- ۰۷۲- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های عمره دانشجویی.

چاپ دیگر

تهران، فراندیش، چاپ ۱،، ۱۸۲ ص.

شابک: ۰- ۳۸۸۳۹۸- ۹۶۴

مجموعه خاطرات تربیتی و معنوی مدیران، معاونان و روحانیان کاروان های عمره دانشجویی است که در آن تأثیر و نقش معنوی حج در تحول روحی دانشجویان منعکس شده است. از روحیه دانشجویان، نمازها و عبادت های آنها و از نگرش های متفاوتی که درباره مسائل مذهبی داشته اند گزارش های کوتاهی صورت گرفته است. سفر حج و عمره به دلیل عظمت آن در دیدگاه مسلمانان معمولا موجب تحول روحی و تغییرات درونی افراد می شود.

صافی، احمد (متولد ۱۳۱۶)

حج و نیایش الهی: حج برنامه و روشی موثر در هدایت، تربیت، مدیریت و نیایش با خداوند؛ به انضمام نظام آموزش و پرورش عربستان

ص: ۲۱۵

، ویرایشِ لیلا ساکی، تهران، کارین، چاپ ۱،، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۱۴- ۷۴۹۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: حج برنامه و روشی موثر در هدایت، تربیت، مدیریت و نیایش با خداوند.

مجموعه خاطرات و تجربیات نگارنده در سفر به مکه و مدینه است. عناوین فصول کتاب بدین قرار است: کلیاتی درباره ی ماهیت، اهداف و روش های هدایت؛ تربیت، و مدیریت آدمی و جایگاه حج در آن؛ آمادگی، مقدمات سفر و آداب حج؛ سفرنامه ی حج؛ کلیاتی درباره ی حج و آداب آن، حج و نیایش خداوندی؛ برنامه های حج زائران ایرانی؛ کلیاتی درباره ی نظام اجتماعی، فرهنگی، و جغرافیایی عربستان؛ و درباره ی نظام آموزش و پرورش عربستان.

صافی گلپایگانی، لطف الله (۱) (متولد ۱۲۹۷)

سفرنامه حج، قم، دفتر انتشارات اسلامی، ۱۳۶۴، ۳۰۳ ص، رقعی.

فروست: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی- ۲۸۴

چاپ دیگر

قم، مؤسسه انتشارات حضرت معصومه (س)، چاپ ۱،، ۴۳۲ ص، رقعی.

سفرنامه حج مؤلف در سال ۱۳۶۱ شمسی (۱۴۰۲ قمری) است. نویسنده علاوه بر بیان خاطرات سفر حج، فلسفه و اسرار احکام و مناسک حج را نیز مورد بررسی قرار داده است. وی که اکنون از مراجع تقلید است عمدتاً

۱- آیت الله صافی گلپایگانی

و غالباً از منظر فقه و احکام فقهی به تبیین و گزارش مسائل حج می پردازد.

صالح زاده، مدینه (متولد ۱۳۴۷)

سفرنامه حج، تهران، انعام، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۹۵ ص.

شابک: ۸- ۱۰- ۵۸۹۱- ۹۶۴

گزارش سفر حج نویسنده است. نگارنده مشاهدات و مطالعات خود را به صورت روزانه می نوشته و پس از پایان مراسم حج، این یادداشت ها را تنظیم و کتاب حاضر را ساخته است.

صالحی قهفرخی، حسین (متولد ۱۳۴۱)

بام پرواز: سفرنامه حج عمره، فرخ شهر، آصف، چاپ ۱،، ۵۵ ص.

شابک: ۵- ۷۷- ۷۰۴۳- ۹۶۴

مجموعه خاطرات نویسنده درباره ی وقایع و مسائل حج عمره است. وی حج را زمینه ای برای تقرب انسان به خداوند و وصال حق دانسته است.

صبری پاشا، ایوب (۱) (درگذشت ۱۸۹۰)

مرآه الحرمین: سفرنامه مکه، ترجمه عبدالرسول منشی، به کوشش جمشید کیانفر (۲)، تهران، دفتر نشر میراث مکتوب، چاپ ۱،، ۵۱۸ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۳۰- ۶۷۸۱- ۹۶۴

گزارش دیدنی ها و شنیدنی ها در سفر حج که بیانگر مسائل و احکام حج

۱- ایوب صبری پاشا؛ پاشا، ایوب صبری؛ صبری، ایوب

۲- متولد ۱۳۳۰

و تاریخ تحولات مکه و مدینه است. نویسنده کتاب، ایوب صبری پاشا از فضلا و صاحب منصبان دولت عثمانی است. وی زمانی امیرالامراء و در پایان عمر رئیس اداره حسابداری دریایی (محاسبات دایره بحریه) عثمانی بود. کتاب مرآه الحرمین در پنج جلد درباره تاریخ مکه و مدینه، به زبان ترکی عثمانی تالیف شده است. اما تنها دو جلد آن که مشتمل بر تاریخ مکه است در سال ۱۳۰۸ ه- ق به اهتمام میرزا عبدالرسول منشی، از مترجمان دارالترجمه ناصری، به فارسی برگردانده شده است. کتاب حاضر تصحیح دو جلد ترجمه فارسی کتاب است. کتاب از سه وجهه (بخش) تشکیل شده است. وجهه اول حاوی این مطالب است: موقعیت جغرافیایی مکه، وضعیت بناهای معظم آنجا، شکل خانه های اهالی مکه، آب و هوا، گیاهان خواص دارویی یا مضرات آن ها، بیماری های رایج در حجاز، چگونگی ساخت کعبه، فضایل کعبه، چگونگی و ویژگی های زندگی مردم در مکه. مطالب این بخش با روایات مختلف همراه است. در وجهه دوم با استناد به روایات و منابع متعدد از تاریخچه تأسیس و ساخت اولیه کعبه و تغییرات بازسازی های آن در طول تاریخ سخن رفته است. وجهه سوم درباره گسترش و توسعه حرم مطهر کعبه در مرحله نخست است.

صحرائیان، محمدحسن

سفرنامه عشق، شیراز، نوید شیراز، چاپ ۱،، ۱۱۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۸- ۵۹۵۷- ۹۶۴

سفرنامه حج مؤلف در سال ۱۳۷۲ شمسی (۱۴۱۳ قمری) است. نگارنده مشاهدات و تأملات خود را در قالب سفرنامه حاضر مکتوب کرده است. گرایش او اینست که حج یک نوع عشق ورزی حجاج با خداوند است و حج عرصه ای برای تمرین عشق است.

صدر، بنت الهدی (۱) (۳۹- ۷۹ م)

ذکریات علی تلال مکه، قم، دار الکتاب الاسلامی، چاپ ۱، ق/، ۷۴ ص، رقعی.

گزارش خاطرات نگارنده در سفر حج است. نویسنده در خلوت خود و بر فراز تپه های مکه احساس درونی خود را از این سفر زیارتی باز می گوید و یافته های معنوی خود را عرضه می کند. مهم تر اینکه تجاربی که در جریان این تأملات معنوی به دست آورده، دوست دارد برای دیگران باز گو کند.

صمدیانی، غلامرضا (متولد ۱۳۴۰)

در دیار دوست: سفرنامه ی حج، مشهد، آهنگ قلم، چاپ ۱،، ۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۶۲- ۷۶۴۱- ۹۶۴

مجموعه خاطرات و گزارش های نویسنده از سفر حج و دیدار از اماکن زیارتی شهرهای مکه و مدینه و انجام مناسک حج است.

صموتی، مینا (متولد ۱۳۲۶)

ستون توبه، ورامین، واج، چاپ ۱،، ۴۹ ص.

شابک: ۰- ۳۰- ۵۸۵۱- ۹۶۴

خاطرات حج نویسنده است. نگارنده با این گرایش که حج راهی برای بازگشت به سوی خدا است، روشی برای دور شدن از شیطان و پلیدی ها و آمدن به سوی خداوند است، این سفرنامه را نوشته است.

ضرابی، محمد حسن

دیدار با امام زمان (عج) در مکه و مدینه

۱- بنت الهدی صدر؛ صدر، آمنه؛ صدر نجفی، بنت- الهدی

، مشهد، هاتف، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۲۲۴ ص، رقعی.

گزارش از حالات معنوی و شرح حال کسانی است که در ایام حج به ملاقات با امام زمان موفق شده اند. نویسنده، با هدف امیدوار نمودن زائران خانه خدا به امکان دیدار با امام زمان و با بهره گیری از کتاب های روایی معتبر، به شرح حال اشخاصی می پردازد که در سفر مکه به دیدار امام زمان نائل شدند؛ از قبیل: سیدرشتی، امیر اسحاق استرآبادی، شیخ علی محمد کرکی، میرزا محمد استرآبادی، آیت الله لنگرودی، علی بن مهزیار، حاج محمد علی فشندی تهرانی، حاج عباس کاریزنوئی، محمد باقر ملبوبی، عیسی بن مهدی جوهری و یوسف بن احمد جعفری.

ضمیری، محمدعلی

بطواف کعبه رفتم، شیراز، لوکس (نوید)، چاپ ۱،، ۹۸ ص.

خاطرات حج نویسنده است. مشاهدات و احساسات خود را در قالب این سفرنامه بیان کرده است.

طالب شهرستانی، امیرمحمد اسماعیل (۱) (متولد ۱۳۰۴)

شبهای حجاز، تهران، جهان رایانه، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص.

شابک: ۴- ۰۴- ۶۷۱۵- ۹۶۴

خاطرات حج نگارنده است. این سفرنامه از متون قدیمی درباره ی وضعیت حجاز و مکه و مدینه است و اطلاعات سودمندی از وضعیت پیشین اماکنی که الآن اثری از آنها نیست یا تغییر جدی پیدا کرده اند، می دهد.

۱- شهرستانی، طالب؛ طالب، محمد اسماعیل؛ طالب شهرستانی، محمد اسمعیل

ص: ۲۲۰

طاهریان، سعید

او و دیگر هیچ، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۲۰ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۰۸- ۵۴۰- ۹۶۴

مجموعه خاطرات و احساسات و تأملات نویسنده در جریان سفر او به حج است. سبک این کتاب متفاوت است و به صورت سفرنامه نویسی با سبک داستانی، گزارشی از سفر به مدینه و مکه دارد و نسبتاً با قلمی روان و جذاب نگارش یافته است. شاید بتوان گفت نویسنده از روش خسی در میقات جلال آل احمد سرمشق گرفته است.

طباطبایی تبریزی، محمدرضا بن عبدالجلیل (قرن ۱۳)

هدایه الحجاج: سفرنامه مکه (۱۲۹۶ – ۱۲۹۷ ق/ ۱۲۵۸ – ۱۲۵۹ ش)، تصحیح رسول جعفریان، قم، دلیل ما؛ مورخ، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۴- ۹۰۵۱۸- ۹۶۴- ۹۷۸

این سفرنامه، از جمله سفرنامه های نوشته شده در دوره قاجار است.

این سفرنامه ترکیبی از گزارش های روزانه و مباحث موضوعی است.

از بررسی روش مؤلف چنین بر می آید که در تدوین کتاب، از منابع مختلف استفاده کرده و کوشیده است کتاب خود را از حالت سفرنامه ای صِرف درآورد. توجه به این نکته ضروری است که نویسنده بنای نگارش سفرنامه داشته، نه مناسک. بنابراین نباید تصور کرد هدایه الحجاج به معنای هدایت حجاج به مناسک است. به نظر مصحح، نویسنده دو هدف را در این سفرنامه دنبال کرده است: نخست ارائه اطلاعات به مسافر و زائر بیت الله الحرام، که بداند از کدام

مسیر برود، از چه وسیله نقلیه استفاده کند، و به عنوان یک مسافر چگونه رفتار کند تا کمتر با مشکل روبرو شود. اما هدف دیگر وی آن است که مسافر بداند در چه روزگاری زندگی می کند و ابعاد مدنیت تا کجا پیش رفته است.

چاپ دیگر

سفرنامه مکه، تصحیح هارون وهومن، تهران، گوهرمنظوم، چاپ ۱،.

شابک: ۲- ۹۳- ۵۵۹۵- ۹۶۴

این اثر از جمله سفرنامه های ایرانی است که حدود دو قرن از آن می گذرد. از اینرو بیانگر اطلاعات سودمند تاریخی است و گویای وقایعی است که وضعیت مکه و مدینه در قرن سیزدهم قمری را نشان می دهند.

عالی پور، فضل الله (متولد ۱۳۴۱)

پروازی به دیار عشق، قم، نعمات، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۱۴- ۸۳۷۱- ۹۶۴

سفرنامه کوتاهی است درباره مکه و مدینه و وصف اماکن مذهبی، احکام و مسائل حج و عمره که در لابه لای آن توصیف برخی داستان ها و مفاهیم قرآنی و نقل روایاتی در اهمیت فریضه حج نیز آمده است.

عالی حسینی، ماشاءالله

همخانه! عاشقان: خاطرات اولین عمره مفرده دانش آموزی استان بوشهر سال ۱۳۸۲، بوشهر، ماشاءالله عالی حسینی، چاپ ۱،، ۵۱ ص.

شابک: ۶- ۷۰۵۹- ۰۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: عاشقان: خاطرات اولین عمره مفرده دانش آموزی استان بوشهر

سال

عابدی، عین الله (۱) (متولد ۱۳۴۸)

زمزمه های عارفانه: زمزمه ها و مناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲، تدوین نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، معاونت فرهنگی، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۶- ۸۵۲۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: زمزمه ها و مناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲.

مجموعه ای از نوشته های کوتاه و متوسطی است که توسط دانشجویان نوشته شد. و بیانگر احساسات و خاطرات آنها در جریان سفر حج است. البته همه متن نوشته های آنها نیامده بلکه گزیده ای از سفرنامه های دانشجویان در سفر به مکه و مدینه است.

عباسپور تمیجانی، محمد حسین (۲) (متولد ۱۳۱۶)

سفر به سرزمین عشق: یادداشت های سفر حج، تهران، آینده سازان؛ شهراب، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۹۶۴ -۳۱۴ -۰۴۴

مجموعه یادداشت هایی است که نگارنده در سفر حج نوشته است. او

۱- عبدی، عین الله

۲- تمیجانی، محمدحسین؛ عباسپور، م. ح.

مشاهدات، احساسات و تفکرات تنهایی خود را به قلم کشیده است. نیز حج مطلوب را ترسیم کرده و حج فعلی را نقادی نموده است.

عباسی، محمدمهدی (۱۳۲۵- ۱۳۸۰)

سرای عشق: خاطرات سفر به حج، تهران، موعود اسلام، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۴۳- ۲۷۹۶- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه خاطرات نویسنده درباره سفر حج است. او مشاهدات و افکار و احساسات خود را بیان نموده است.

عباسی، نجفعلی (۱) (متولد ۱۳۱۲)

میقات عشق: سفرنامه منظوم حج، سراینده نجفعلی عباسی دشت بیاض م تخلص به عدن، مشهد، نشر جلیل، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹۱- ۸۱۰۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه منظوم حج.

مجموعه اشعاری در قالب غزل، قصیده، مثنوی، دوبیتی و رباعی، با موضوعاتی درباره ی مسائل حج است. البته در این مجموعه اشعار دیگری درباره ی مسائل دیگر مذهبی هست. از جمله عناوین این سروده ها می توان به موارد زیر اشاره کرد: یاد یاران قدیم؛ غرور و سرکشی؛ ساز غم؛ ای وطن؛ قدرت عشق؛ دختر جنوب.

۱- دشت بیاض؛ عدن؛ عباسی دشت بیاض، نجفعلی

ص: ۲۲۴

عبدالله زاده، محرم (متولد ۱۳۴۵) و عمراهی، یونس (متولد ۱۳۵۰)

قرار بی قراران، ارومیه، سازمان دانش آموزی استان آذربایجان غربی، چاپ ۱، ۸.

شابک: ۸- ۳۴۶۲- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه سفرنامه های حج عمره دانش آموزان است که احساسات و مشاهدات خود را در سفر حج نوشته اند.

عبداللهی فرد، کوروش (متولد ۱۳۴۵)

بر لب دریا: حسب حال حج، تهران، مهرنامگ، چاپ ۱،، ۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱- ۹۰۳۸۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: حسب حال حج.

گزارشی از خاطرات نویسنده در سفر حج است. او دیده ها و شنیده های خود را مکتوب می کرده و مجموعه این یادداشت ها را بازنویسی کرده و کتاب کنونی را ساخته است.

عرب، عصمت (متولد ۱۳۵۸)

گل ریزان معشوق و اشک ریزان عاشق، تهران، فرزانگان تهرا ن، چاپ ۱،، ۵۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۳- ۹۱۱۲۹- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه ی معنوی دانش آموزی جوان به مکه مکرمه و مدینه منوره است. سفر وی به همراه عده ی دیگری از دانش آموزان از سوی سازمان دانش آموزی برنامه ریزی شده است. خاطرات جالب وی در این سفر و بیان احساسات ناب و خالص اش، در این کتاب جمع آوری شده است. او معتقد است: با این سفر در دریا رها شد تا با شنا در آب های پهناور، طعم معرفت و حقایق مذهبی را با دل و جان خویش لمس نماید.

ص: ۲۲۵

عربشاهی، غلامحسین (متولد ۱۳۱۳)

با کاروان عمره: سفرنامه حج، تهران، مؤسسه فرهنگی و هنری عقیق آران، چاپ ۱،، ۲۷۹ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۶۱- ۹۲۰۷۱- ۹۶۴

گزارش و توصیف بناها و مکان های مقدس، اعمال و مناسک حج عمره است. همچنین وضعیت دینی، اجتماعی و فرهنگی عربستان را نقد نموده و به آسیب شناسی اعتقادات و رفتارهای حجاج پرداخته است.

عطائی، مرتضی (متولد ۱۳۳۵)

داستانهای حج، مشهد، نشر الف،، ۹۶ ص.

گزارشی از خاطرات نویسنده در سفر حج است. نویسنده، مشاهدات خود از سرزمین وحی را با قلمی روان به رشته تحریر درآورده است.

عطایی، نادر (متولد ۱۳۱۹)

وصالی دوباره، تهران، میرسعیدی فراهانی، چاپ ۱،، ۶۳ ص.

شابک: ۸- ۲۱- ۶۸۵۳- ۹۶۴

خاطرات حج نویسنده است. به نظر ایشان سفر حج زمینه ای برای وصال به حق و خداوند است و موجب تقرب می گردد. ایشان مناسک و اعمال حج و نیز تمامی مشاهدات خود را به منظور درس آموزی و تجربه اندوزی دیگران گزارش کرده است.

عظیمی، محمد

خاطرات حج، تهران، دهخدا، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۱۲۰ ص، رقعی.

گزارش سفر حج نویسنده است. ایشان دیده ها و شنیده های خود را تحلیل و بررسی کرده است.

ص: ۲۲۶

علوی شوشتری، عبدالمجید (متولد ۱۳۳۳)

سفرنامه حج، اهواز، معتبر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۶۱ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰- ۹۵۳۸- ۹۶۴

سفرنامه ی نویسنده در باب مناسک و رخدادهای حج است. این سفرنامه وضعیت کنونی حاکم بر سرزمین حجاز را بازگو کرده است. از دیگر مباحث این نوشتار شرح تغییرات و تحولاتی است که در این چند سال اخیر، در عربستان امروزی به وجود آمده و نیز تحولات سریع در جهان اسلام و تحولاتی که انقلاب اسلامی در ایران به آن سرعت بخشید.

علویه همایونی (۱)، زینب السادات (متولد ۱۲۹۶)

سفرنامه علویه همایونی، اصفهان، گلبهار، چاپ ۱،، ۹۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۷۳- ۵۶۹۱- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه خاطرات خانم علویه همایونی در جریان سفر حج است. این خانم یکی از شاگردان حاجیه خانم بانو نصرت بیگم امین بوده است و در این کتاب خاطرات سفر حج خود را به رشته تحریر درآورده است.

علیدوستی، همایون (متولد ۱۳۴۵)

پرواز در بهشت: سفرنامه مدینه منوره و مکه مکرمه، فرخ شهر، آصف، چاپ ۱،، ۷۶ ص.

شابک: ۹- ۸۹- ۷۰۴۳- ۹۶۴

۱- همایونی، علویه

گزارش سفر نویسنده به مکه و مدینه و توصیف دیده ها و شنیده های خودش است. وی حضور در مکه و مدینه جهت سفر حج را نوعی تقرب به خداوند و حضور در بهشت دانسته است.

علی میرزائی، مرجان (متولد ۱۳۵۰)

دیار یار: سفرنامه ی حج بهار، تهران، نیایش، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۸- ۹۲۸۹۵- ۹۶۴

گزارش خاطرات نگارنده از سفر حج در سال ۱۳۸۲ است. طی آن به توصیف مکه و مدینه و بیان تاریخچه ی مکان های مختلف آنها پرداخته و به گوشه هایی از زندگانی پیامبر (ص) و برخی از آداب و مناسک حج اشاراتی کرده است.

عمرانی، غلام رضا (متولد ۱۳۲۶)

تا قاف با عشق، تهران، لوح زرین، چاپ ۱،، ۳۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۵۸- ۸۲۰۵- ۹۶۴

گزارش سفر نگارنده به حج است. وی با زبانی ادبی و به استناد اشعار حافظ و دیگر منابع تاریخی مهم این گزارش را نوشته است.

عنابستانی، علی اصغر (متولد ۱۳۵۰)

پابرهنه در بقیع: یادداشت های سفر حج، مشهد، آهنگ قلم، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۶۰ ص.

شابک: ۴- ۳۳- ۵۴۵۲- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه یادداشت های سفر حج نویسنده است. وی همه مراحل و مناسک حج را و نیز زیارتگاه ها مثل مساجد را توضیح و گزارش کرده است؛ ولی

به بقیع بیشتر پرداخته و زوایای بقیع از جمله تاریخ تحولات بقیع و شخصیت شناسی افراد را بیان کرده است.

فاطمی استهبانی، محمد

سفرنامه حج: اشعار مذهبی، شیراز، نوید شیراز، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

شابک: ۸- ۱۸۸- ۳۵۸- ۹۶۴

توصیفاتی از اماکن مقدس مکه و مدینه و نیز اعمال و مناسک حج است که در قالب شعر بیان شده است.

فراهانی، محمدحسین بن مهدی (۱) (۱۲۶۴- ۱۳۳۱ ق)

سفرنامه میرزا محمدحسین حسینی فراهانی:- ه. ق، به کوشش مسعود گلزاری (۲)، تهران، فردوسی، چاپ ۱،، هشت+ ۴۰۷ ص، وزیری.

گزارش سفر حج نویسنده است و به اجرای مناسک حج و نیز وضع جغرافیایی کشورهایی که مؤلف از آنها هنگام سفر حج عبور کرده، می پردازد. نیز به توصیف بناها و آثار تاریخی و اوضاع اجتماعی آن کشورها می پردازد. این سفرنامه در اوایل سده چهاردهم قمری (۱۳۰۲- ۱۳۰۳) توسط حاج میرزا محمدحسین حسینی فراهانی برای ناصرالدین شاه قاجار نوشته شده است.

فربهی، مرتضی (متولد ۱۳۴۴)

همراه خویشتن، چهل منزل تا خویشتن: دل نوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و

۱- گلبن فراهانی، محمدحسین بن مهدی؛ ملک الکتاب فراهانی، محمدحسین بن مهدی

۲- متولد ۱۳۱۳

مدینه منوره، با نامه ای از جلال رفیع (۱)، تهران، همراهان جوان، چاپ ۱، ۱۳۸۸، رقعی.

شابک: ۹- ۲- ۹۰۹۹۴- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره.

مجموعه خاطرات نویسنده از سفر حج است که با زبان شعر بیان شده است.

فرجی، محمدتقی (متولد ۱۳۴۳)

از میقات تا عرفات: سفرنامه حج، تهران، نیکتاب، چاپ ۱،، ۲۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۸۶- ۷۳۰۲- ۹۶۴

خاطرات حج نویسنده است که بخش میقات و محرم شدن تا عرفات آن برجسته تر و طولانی تر بیان شده است.

نمی از یم: سفرنامه حج، قم، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۴۱ ص.

سفرنامه حج مؤلف است. مؤلف مراحل مختلف حج و مناسک و اعمال این عبادات را به اجمال بیان و گزارش کرده است.

فرخپور یعقوبی، قاسمعلی (۲)

کتاب سفرنامه، بی جا، قاسمعلی فرخپور همدانی، ۱۳۶۴، ۲ جلد.

بررسی و تحلیل رخدادها و مشاهدات نویسنده در سفر حج است. ویژگی

۱- متولد ۱۳۳۳

۲- فرخپور، قاسمعلی؛ یعقوبی، قاسمعلی؛ یعقوبی همدانی، قاسمعلی

مهم این اثر اینست که به تفصیل هر مسأله و حادثه را توضیح می دهد و آراء و نظریات مختلف را بازگو می نماید.

فرخیان، سعیده السادات (متولد ۱۳۵۱)

سفرنامه های دیار عقیق، به کوشش ربابه فرخیان و زهرا سلمان (۱)، گلستان، عشق دانش، چاپ ۱،، ۲ جلد.

شابک: ۶- ۶۸- ۷۸۳۶- ۹۶۴

گزارش خاطرات نویسنده در سفر حج است. مؤلف اغلب به جنبه های اجتماعی حج پرداخته؛ مثل آداب اجتماعی یا شعارهای سیاسی و فعالیت های سیاسی.

فرهاد میرزا قاجار (۲) (۱۲۳۳- ۱۳۰۵ ق)

سفرنامه فرهاد میرزا، تصحیح و تحشیه غلامرضا طباطبایی، تهران، مؤسسه مطبوعاتی علمی، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۴۲۲ ص، وزیری.

سفرنامه حج فرهاد میرزا معتمدالدوله پسر عباس میرزا است. این سفر از روز چهارشنبه هفتم شعبان سال ۱۲۹۲ قمری شروع و روز پنجشنبه دوم ربیع الثانی سال بعد (به مدت ۲۳۳ روز) به پایان رسیده است. کتاب دارای سه ضمیمه نیز هست. ضمیمه اول در باب مستحبات اعمال حج، ضمیمه دوم درباره وجه تسمیه ارکان اربعه بیت الله الحرام، و ضمیمه سوم درباره شهدای فخّ است.

قاسمی، امرالله (متولد ۱۳۲۷)

از دنا تا حرا، اصفهان، سام آرام، چاپ ۱، ۱۳۸۷،

۱- متولد ۱۳۵۰

۲- فرهاد میرزا معتمدالدوله؛ قاجار، فرهاد میرزا بن عباس میرزا

ص: ۲۳۱

۱۲۲ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۱- ۹۰۳۸۷- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات حج و گزارش فعالیت های حجاج در مراحل مختلف است. نویسنده کارهایی که در کاروان ها جریان دارد از آغاز در ایران تا مکه و برگشت را مرحله به مرحله توضیح می دهد.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵) (به کوشش)

حدیث قافله ها، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۳۲ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۲۷- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه ای از چند سفرنامه و یک مقاله درباره ی حج و سفرنامه حجاج است. این مجموعه شامل سه سفرنامه حجّ و یک مقاله مرتبط با آن است. سفرنامه نخست که نویسنده آن مشخص نیست، تألیف یکی از درباریان ناصرالدین شاه است که از تعبیرات وی در لابلای کتاب دانسته می شود نزد پادشاه دارای ارج و مقام ویژه ای بوده است. این سفر در سال ۱۲۸۸ قمری واقع شده است. سفرنامه دوم سفرنامه میرزا عبدالغفار نجم الملک (منجم باشی حاج لطفعلی خان اعلائی)، از درباریان و عناصر مورد توجّه ناصرالدین شاه، است که در سال ۱۲۹۶ قمری به مکه سفر می کند. سفرنامه سوّم، سفرنامه حجّ یکی از تجّار شهرستان ابهر به نام حاج لطفعلیی خان اعلایی است که در سال ۱۳۳۵ قمری به مکه سفر می کند. آخرین نوشتار مقاله ای است با عنوان «مشکلات حاجیان از زبان سفرنامه نویسان» که برخی از عمده ترین مشکلات زائران بیت الله الحرام، در دهه های گذشته را ترسیم می کند.

همراه با خلیل: گزارش سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۰۱ ص، پالتویی.

ص: ۲۳۲

شابک: ۲- ۸۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: گزارش سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱.

گزارشی از سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱ شمسی است. مؤلف بر اساس اظهارات محمدعلی سیگاری، یکی از همراهان سفر ایشان و نیز اسناد تاریخی این اثر را تهیه کرده است. آیت الله کاشانی به عنوان یک شخصیت سیاسی و یک مقام مذهبی با شخصیت هایی ملاقات داشته و اقداماتی انجام داده که محتوای گفتگوها در این سفرنامه درج شده است. از اینرو این سفرنامه سند مهم و تاریخی است.

قدمی، محمدحسین

دو شهر عشق: سفرنامه حج، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، چاپ ۱،، ۱۳۵ ص، رقعی.

فروست: گروه قصه- واحد ادبیات.

گزارش خاطرات و سفر حج نویسنده است. این سفرنامه به دلیل ساختار ادبی آن ارزش ادبی و هنری دارد.

قرآنی، فاطمه (متولد ۱۳۳۳)

سفینه نور، مشهد، ولیعصر توس، چاپ ۱،، ۴ جلد، جیبی.

شابک: ۴- ۳۰- ۸۰۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش وقایع سفر مؤلف و مشاهدات او در سرزمین وحی است. به ویژه نویسنده احساساتش را در هنگام اجرای حج تمتع با قلمی روان توصیف کرده است. این سفر در سال ۱۳۸۶ انجام شده است.

قرابی، حسام الدین (متولد ۱۳۵۹)

مهمان خانه خدا، تهران، آرون، چاپ ۱، ۱۳۸۴،

ص: ۲۳۳

۱۵۲ ص.

شابک: ۸- ۰۷- ۸۹۰۰- ۹۶۴

خاطرات سفر حج نویسنده است و گویای وقایع این دوره در مکه و مدینه است.

قربانی، بهزاد (متولد ۱۳۳۴)

از دانشگاه تا کعبه، اصفهان، بصائر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۸۸ ص.

شابک: ۱- ۳۲- ۵۶۷۳- ۹۶۴

عنوان روی جلد: از دانشگاه تا کعبه، سفرنامه عمره مفرده.

مجموعه ای از خاطرات و گزارش های نویسنده به هنگام سفر عمره است.

قزوه، علیرضا (متولد ۱۳۴۲)

سفرنامه حج: پرستو در قاف، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، چاپ ۱،، ۱۴۰ ص.

عنوان روی جلد: پرستو در قاف: سفرنامه حج.

چاپ دیگر

تهران، شرکت انتشارات سوره مهر، چاپ ۱،، ۱۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۸۰۴- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش احساسات و یافته ها و رخدادهای مرتبط با نویسنده در سفرش به مکه و مدینه جهت اجرای مناسک حج است. اما این سفرنامه کاملًا با دیگر سفرنامه ها متفاوت است و محتوای ادبی و منظوم دارد و بیانگر احساسات یک شاعر برجسته است. سرفصل های این سفرنامه عبارت اند از: پای کوه احد؛ پشت در بسته حرم؛ اعراب و جاهلیت مدرن؛ شیطان

مرا سنگسار کرد؛ هروله میان مرگ و زندگی؛ در سرزمین حسرت و آگاهی؛ آب زمزم می خورم اما سرابم همچنان.

قلوز، عزالدین

در راه خانه خدا، ترجمه، تحریر و مقدمه از سیدجعفر شهیدی (۱)، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۵۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

چاپ قبلی: تهران، دانش نو،، رحلی.

سفرنامه ی مسلمانی تونسی به نام عزالدین قلوز است. البته همراه با مقدمه ای طولانی از مترجم است. در مقدمه مترجم، خواننده با علت وجوب حج بر مسلمان مستطیع و این که استطاعت چیست؟، آشنا می شود. وی هر جا که مناسب دانسته از اشعار فارسی و احادیث اهل بیت (ع) بهره برده و کتاب را در حقیقت مطابق ذوق و سلیقه زائران فارسی زبان آراسته است. عناوین فصول کتاب عبارت اند از: از احرام تا بازگشت، جده، مکه، عرفات، منا، مدینه.

قندهاری فریدونی، میمنت

نشان کعبه ره آورد حج، ویرایش و بازنوشتِ جهانگیر زمانی، تهران، آرون، چاپ ۱،، ۲۰۶ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۵- ۸۹۰۰- ۹۶۴

گزارش توصیفی از سفر نویسنده به مکه و مدینه است. ضمن آن که وی اطلاعات جغرافیایی و تاریخی دیگری از آیین ها و اماکن نیز به دست

۱- متولد ۱۲۹۷

ص: ۲۳۵

داده است.

قهرمانزاده، ابراهیم (متولد ۱۳۳۹)

سفرنامه حج، تهران، آبیار، چاپ ۱،، ۲۹۷ ص.

شابک: ۰- ۳۴- ۷۰۴۶- ۹۶۴

گزارش سفر حج نویسنده و توصیف احساسات و اجرای مناسک و رخدادهای این سفر است.

کارگر، رحیم (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

فرصت پرواز: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، گردآوری رحیم کارگر، تدوین ستاد عمره دانشجویی، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۲۵۹- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو

مجموعه خاطرات دانشجویان عمره گزار از این سفر معنوی است.

شوق دیدار: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، تدوین ستاد عمره دانشجویی، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۲۶۰- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو

مجموعه خاطرات دانشجویان عمره گزار از این سفر معنوی است.

ص: ۲۳۶

کارگر محمد یاری، رحیم (۱) (متولد ۱۳۳۶)

داستان ها و حکایت های حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه ای از داستان ها و حکایت هایی که در رابطه با حج و اعمال و مناسک آن است. نویسنده با بهره گیری از کتاب های تاریخی، خاطرات، سفرنامه ها و ... این مجموعه را گرد آورده است. کتاب در ده بخش و موضوع سامان یافته و در هر بخش داستان های متعددی آمده است. حج خاندان وحی، حج عارفان، حج و داستانهایی از عالمان، دیدار با صاحب الأمر، با راهیان حرم، جوانان حج گزار، حج حریم رحمت و بخشش، با حج گزاران در محضر پیشوایان معصوم، بانوان و حج، در عرفات عاشقان، عناوین موضوعات و بخش های کتاب است.

کاشفی خوانساری، سیدعلی (۲) (متولد ۱۳۵۰)

پرسه: چهل یادداشت فرهنگی در مکه و مدینه، تهران، حوا، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۹۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰- ۹۱۷۱۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: چهل یادداشت فرهنگی در مکه و مدینه.

۱- کارگر، رحیم؛ محمدیاری، رحیم

۲- کاشفی، سیدعلی

ص: ۲۳۷

چاپ دیگر

تهران، تبارک، چاپ ۱،، ۱۴۶ ص.

شابک: ۱- ۲۶- ۸۲۲۶- ۹۶۴

مجموعه چهل یادداشت از نگاه یک روزنامه نگار و نویسنده است. این نوشته ها در جریان سفر حج و عمره و در شهرهای مکه و مدینه نگاشته شده است. این یادداشت ها در کنار هم از سویی یک سفرنامه متفاوت و خواندنی را ارائه می کند و از سوی دیگر اطّلاعات منحصر به فردی در حوزه مسائل فرهنگی و تاریخی و کتابشناسی همچون تاریخ سفرنامه های حج، حج نگاشته های غیرمسلمانان، مطبوعات، رادیو و تلویزیون، شاعران حج، کتابخانه ها و کتابفروشی ها به دست می دهد.

کامرانیان، عباسعلی (متولد ۱۳۳۸)

در کوچه های مکه و مدینه: سفرنامه حج، قم، نور قرآن و اهل بیت (ع)، چاپ ۱،، ۲۱۳ ص.

شابک: ۳- ۹- ۹۰۵۵۵- ۶۰۰- ۹۷۸

گزارش سفر حج نویسنده است. او مشاهدات خود را از آداب و رسوم مردم در عربستان آورده و به نقادی پاره ای از رفتارهای اجتماعی می پردازد.

کربلایی کرناتکی هندی، محمد عبدالحسین (۱)

تذکره الطریق فی مصائب حجاج بیت الله العتیق، به کوشش رسول جعفریان (۲) و اسرا دوغان، قم، اسرا دوغان، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۶۴ ص، وزیری.

۱- کرناتکی هندی، محمد عبدالحسین

۲- متولد ۱۳۴۳

ص: ۲۳۸

شابک: ۲- ۰- ۹۰۵۱۸- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنـامه محمـد حافـظ، یکی از شاهزادگان هنـد به بیت الله الحرام است. امتیاز این سـفرنامه در این نکات است: ۱. کهن ترین سفرنـامه دوره قاجـاریه است؛ ۲. نویسـنده آن یـک شـاهزاده فرهیخته هنـدی است که فرهنگ بسیار ویژه شـیعی دارد و علاقه منـدی اش به حفظ تاریخ ها و سال ها بسیار گسترده و جدی است؛ ۳. تنها سـفرنامه ای است که مسافر آن به حج نرسـیده و مجبور شده است قریب یک سال را در مدینه و مکه سپری کند، تا دوباره موسم حج فرا رسد. حافظ محمد- نویسـنده این اثر- سفرنـامه اش را بـه طـور روزانـه نگاشـته است. جزئیـاتی که وی در این سـفرنامه به دست داده و ثبت حرکـات روزانه مؤلـف، حـاکی از این واقعیت است. در این کتاب برخی اطلاعات تاریخی وجود دارد که از جهاتی می توانـد قابل توجه باشـد. بخش عمده این اطلاعات مربوط به اولین دولت وهابیان در آسـتانه سقوط و حدود دو سه سال پیش از حمله نیروهای ابراهیم پاشا به آنها است.

کریمی، مهدی (متولد ۱۳۲۷)

ره آورد، تهران، سنا، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۴۶ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۰۹- ۶۱۲۶- ۹۶۴

خاطرات سفر حج نویسنده است. مؤلف مراحل مختلف حج و مناسک و اعمال آن را به اختصار بیان کرده است.

کوفگر، مهرانگیز (۱) (متولد ۱۳۱۲)

سفرنامه حج، تهران، الباب، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۲۹۷ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰۰- ۶۹۸۱- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، طنین، چاپ ۱،، ۲۹۷ ص.

۱- متخلص به مهر؛ مهری

ص: ۲۳۹

مجموعه یادداشت های نویسنده از سفر حج است. نویسنده آنچه دیده یا شنیده، ذیل این عناوین به رشته تحریر درآورده است: حرکت از جده به مسجد جحفه و محرم شدن و رفتن به مکه؛ بیرون آمدن از مکه معظمه و رفتن به مدینه منوره؛ دیدار از مساجد مدینه منوره؛ حرکت از جده به ایران و اصفهان و برخی عناوین دیگر ..

کهربایی، فاطمه (متولد ۱۳۶۵)

ناودان طلا: خاطرات و نکته هایی از عمره ی دانشجویی، تهران، سروش ملل، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۸- ۲۷۹۸- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: خاطرات و نکته هایی از عمره ی دانشجویی.

گزارش خاطرات سفر عمره ی مؤلف است. ایشان به عنوان دانشجو به سفر مکه و مدینه و حج رفته و مشاهدات و احساسات خود را در این سفرنامه نوشته است.

گتمیری، سیدمنصور (متولد ۱۳۴۳)

صفا در صفا: یادداشت های سفر حج با هیات پزشکی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۲۷- ۰۲۷- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: یادداشت های سفر حج با هیات پزشکی.

خاطرات سفر حج مؤلف به عنوان پزشک و همراه هیأت پزشکی در سال ۱۳۷۵ است. نویسنده علاوه بر این که پزشک بوده در کار روزنامه نگاری نیز دستی داشته و این وظیفه را هم انجام داده است و به همین سبک هم

ص: ۲۴۰

خاطره نویسی کرده است. این خاطرات در طول روزهای چهاردهم اسفند سال ۱۳۷۵ تا بیست و ششم فروردین سال ۱۳۷۶ در روزنامه جمهوری اسلامی و با عنوان «سعی با صفا» به چاپ رسید و پس از آن، با اندکی حذف و اضافه، به مجموعه ای مناسبِ چاپ تبدیل شد.

گلزاری، ابوالفضل (متولد ۱۳۴۷)

حدیث میقات عشق، تهران، مشهد، چاپ ۱،، ۲۶ ص.

شابک: ۱- ۰۰- ۷۹۱۳- ۹۶۴

خاطرات حج نویسنده است. وی مشاهدات و یافته های خود را به اختصار توصیف کرده است.

گوینده، مریم (متولد ۱۳۴۲)

خاطرات سفری ناشناخته، مشهد، آهنگ قلم، چاپ ۱،، ۱۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۵- ۷۶۴۱- ۹۶۴

خاطرات سفر نویسنده به مکه و مدینه است. این سفر در بهمن و اسفند ۱۳۸۷ واقع شده و او همه مشاهدات و یافته های خود را توصیف کرده است.

لطفی چهارده، حسین

سفر به قبله، تهران، انتشارات بلور، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۳۴- ۲۸۷۷- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: حدیث جلوه حضور: سفر به قبله.

مجموعه خاطرات سفر حج نویسنده در سال ۱۳۷۰ شمسی است. سفر

حج در این سال، نخستین سفر ایرانیان به مراسم حج پس از واقعه کشتار زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ بود. از اینرو این خاطرات تحت تأثیر این واقعیت نیز قرار داشت.

مالمیرشاهزیدی، حسن (۱) (متولد ۱۳۴۶)

آوای حق خانه کعبه: مجموعه شعر، ویرایشِ حامد رفعت جو، تهران، سپهر نو، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱- ۹۰۱۳۶- ۶۰۰- ۹۷۸

سفرنامه حج در قالب شعر است. همه مشاهدات و وقایع این سفر را به صورت اشعاری بیان کرده و بعداً با تنظیم آنها به ساخت این کتاب اقدام نموده است.

مجتهدی، مهین و وزینی، مصطفی

لبیک دوست: خاطرات عمره مفرده از دو نگاه، همدان، کرشمه، چاپ ۱،، ۸۱ ص.

شابک:

X

- ۲۳- ۸۱۲۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: خاطرات عمره مفرده از دو نگاه.

خاطرات حج عمره نویسندگان و بیان دیدگاه ها و مشاهدات آنها است.

۱- شاهزیدی، حسن

مجدی کردستانی، عبدالمجید (۱) (۱۲۳۰- ۱۳۰۶)

سفرنامه عبدالمجید ملک الکلام مجدی شاعر و ادیب نامدار کرد، به کوشش محمدطاهر سیدزاده هاشمی، تهران، توکلی، چاپ ۱،، ط+ ۲۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۲۵- ۵۸۲۱- ۹۶۴

مجموعه خاطرات نگارنده در سفر به حج است. این مسافرت در سال ۱۳۰۵- ۱۳۰۶ قمری صورت گرفته و مدت ده ماه و هجده روز طول کشیده است. مؤلف در این سفر، دیدنی ها را یادداشت کرده، از مسافت بین منزل ها و آمار تقریبی ساکنان شهر و شهرک های مسیر خبر می دهد، به کارخانه ها و موزه های ترکیه سر زده، از اماکن متبرکه و بناهای تاریخی دیدن کرده و هر جا از وجود دانشمندی با خبر شده به دیدارش رفته است. ملک الکلام از خانواده ای اهل فضل و ادب بود و مدت ها ریاست دارالانشای حکام کردستان را بر عهده داشت. وی در سال ۱۳۵۳ یا ۱۳۴۴ قمری درگذشت و دیوان شعری از خود بر جای گذاشت. در صفحات پایانی عکس هایی از فرزندان ملک الکلام آمده است.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

در حریم حرم، سفرنامه حج سال ۱۳۷۴ شمسی، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۱۸۰ ص، رقعی.

خاطرات و تأملات نویسنده در سفر حج است. وی با هدف جستجوی اهداف و حکمت های مراسم و اسرار حج و مبانی تاریخی اماکن تاریخی

۱- مجدالدین ملک الکلام؛ مجدی، عبدالمجید بن کریم کردستانی؛ مجدی، ملک الکلام عبدالمجید بن کریم؛ مجدی سقزی، عبدالمجید بن کریم

به تألیف این اثر پرداخته است و در قالب سفرنامه بیشتر به رخدادهای اجتماعی و بایدهای این سفر عبادی، اجتماعی، سیاسی و تربیتی پرداخته است و گزارشی از حج سال ۱۳۷۴ نیز به شمار می رود.

محقق، محمد (متولد ۱۳۵۴)

حکایات قبرستان بقیع: کرامات ولی خدا، خاطراتی از فاضلی گرانمایه و عارفی بلندپایه عبدالکریم علامه حاج شیخ عبدالرحیم صاحب الفصول حائری (۱)، به کوشش محمد محقق و شهرام قراگوزلو (۲)، تهران، رسپینا، چاپ ۱،، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۴۸- ۸۵۵۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: کرامات ولی خدا، خاطراتی از فاضلی گرانمایه و عارفی بلندپایه عبدالکریم علامه حاج شیخ عبدالرحیم صاحب الفصول حائری.

چگونگی سفر و ملاقات مرحوم صاحب الفصول حائری با ابن سعود- پادشاه عربستان- برای گرفتن سند برای اصلاح و مشخص کردن قبور ائمه بقیع (ع) است. در پایان نیز متن و ترجمه فارسی آن به همراه متن نامه نماینده ابن سعود درج گردیده است.

محقق نیشابوری، جواد (متولد ۱۳۳۹)

در ملکوت زمین: گزارش دو سفر حج، مشهد، آهنگ قلم، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲- ۹۳۲۳۴- ۹۶۴

۱- حائری، عبدالرحیم؛ حائری اصفهانی، عبدالرحیم؛ صاحب الفصول، عبدالرحیم ۱۲۵۵- ۱۳۲۷

۲- متولد ۱۳۵۳

مجموعه گزارش های نویسنده از دو مرتبه سفر حج است. وی هم به مسائل شخصی مثلًا اخلاقیات حجاج و هم مسائل اجتماعی مثل رفتار حاکمیت می پردازد.

نگارنده این سفرنامه را با این موضوعات نگاشته است: خاطراتی از زمان پرواز از شهر مشهد مقدس تا ورود به جده، ورود به مدینه، ورود به مسجد النبی، دیدار از کوه احد، زیارت قبرستان بقیع، ورود به مکه، و زیارت حجر الاسود.

این کتاب قبلا تحت عنوان در ملکوت زمین: سفرنامه حج توسط نشر روزگار در سال ۱۳۷۸ منتشر شده است.

محمدزاده، علیرضا

نایب- سفرنامه حج، زیرنظرِ نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، ستاد عمره دانشجویی، قم، معارف، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۷۱ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۷۲- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه کوتاهی در قالب خاطرات و تأملات و اندیشه های معنوی است که مقارن سفر به خانه خدا برای نویسنده اتفاق افتاده و وی آن را خطاب به همسرش بیان نموده است. او در جملات کوتاه و مختصر خود، به روایت زیبایی ها و معنویت حج می پردازد. وی در این ضمن، خاطراتی از همسفران، افکار متعارض آنان و انجام مراسم مذهبی توسط آدم هایی از فرهنگ های متفاوت و نیز دغدغه های شخصی خود را بازگو کرده است.

محمدی ری شهری، محمد (۱) (متولد ۱۳۲۵)

برکات سرزمین وحی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص.

ترجمه عربی

برکات ارض الوحی، ترجمه به عربی: جواد علی کسار (۲)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۷۸ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۱۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

ترجمه انگلیسی

[برکات سرزمین وحی. انگلیسی]، به کوشش مرکز تحقیقات دارالحدیث، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۰۲ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

,Blessings of the land of revelation

by Muhammad Muhammadi Rayshahri; translated by Muhammad K. Ali; prepared by Dar al

-

Hadith Research Centre; edited by Mustafa Oji, Muhammad Mahmudi, Tehran, .Mashar, ۲۰۰۲, ۱۰۲ p

مجموعه خاطرات ویژه ی مؤلف در سفرهای حج است. مؤلف به دلیل مسؤولیت خویش در امور حج و زیارت و ارتباط با زائران خانه خدا به گزارش های فراوانی از کرامات سرزمین وحی دست یافته و بخشی از آن را در این مجموعه گرد آورده است. در این مجموعه خاطراتی آورده شده که برای شخص گزارشگر اتفاق افتاده، یا او شاهد داستان بوده و یا شخص مورد وثوق و اطمینانی آن را برای مؤلف نقل کرده است. این کتاب تنها بازگوکننده خاطرات مربوط به برکات سرزمین وحی نیست،

۱- آیت الله ری شهری؛ ری شهری، محمد؛ محمدی شاه عبدالعظیمی، محمد

۲- توفیق، خالد

بلکه افزون بر آن، زائران خانه خدا را با برکات این سرزمین آشنا می سازد و راه و روش دستیابی به برکات این سرزمین را نشان می دهد.

محمدی همدانی، اصغر (متولد ۱۳۳۹)

گم گشته ای در دیار عشق: خاطراتی از مدینه منوره و مکه مکرمه، تهران، گلزار کتاب، چاپ ۱،، ۴۳۱ ص.

شابک: ۲- ۱۲- ۸۸۶۰- ۹۶۴

خاطراتی از مدینه منوره و مکه مکرمه و سفر حج نویسنده است. وی مشاهدات، احساسات خود و حوادث کاروان یا رخدادهای مکه و مدینه را به تفصیل توصیف کرده است.

محمودی، سیدعلی

زائری در وادی ایمن: سفرنامه، تهران، بوستان توحید، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۱- ۶۸۹۷- ۹۶۴

سفرنامه حج مؤلف در سال ۱۳۷۳ است. وی که سفیر ایران در کشور فنلاند بوده است، خاطرات سفر حج خود را از شهر هلسینگی و تلاش برای دریافت ویزا جهت عظمت به عربستان و سپس سفر به شهر مکه و مدینه به صورت روزانه بیان کرده است.

مخدومی، رحیم (متولد ۱۳۴۵)

سکوت بقیع: سفرنامه حج، مشهد، ملك اعظم، چاپ ۱،، ۱۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲- ۹۰۱۹۲- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه خاطرات معلمی از سفر حج است. وی به سرزمین وحی مسافرت می کند و از مکان ها و جاهایی که می بیند گزارشی تفصیلی

ص: ۲۴۷

می دهد.

یار کجاست؟: سفرنامه حج، تهران، مؤسسه فرهنگی قدر ولایت، چاپ ۱،، ۱۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۸۸- ۷۲۹۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، چاپ ۱،، ۱۸۱ ص، رقعی.

گزارش خاطرات مؤلف است. وی که معلم آموزش و پرورش است، دیده ها و شنیده ها و احساسات خود در سرزمین وحی را به تفصیل بیان می کند و از مکان ها و جاهایی که می بیند گزارشی تفصیلی می دهد. خاطرات وی به صورت روزانه ثبت شده است.

مرزوقی، حبیب الله

نامحرمی در حرم: سفرنامه بیت الله الحرام، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۷۲ ص، رقعی.

سفرنامه حج مؤلف است. او حج را راهی برای تقرب و وصول دانسته و این سفر را کارگاه انسان سازی معرفی می کند. از اینرو به دقت همه احساسات و مشاهدات خود را توصیف کرده است.

مسجدیان، مهدی (۱۳۳۵- ۱۳۷۶)

صبح وصال، تهران، نشر بن، چاپ ۱،، ۱۲۶ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۹- ۹۴۸۲۸- ۹۶۴

خاطرات مرحوم سرتیپ مهدی مسجدیان از سفر حج است. نگارنده کوشیده آن را در فضایی معنوی و با نثر توصیفی بازگو نماید.

مظفرپور نوری، حسین (متولد ۱۳۲۷)

مظفرپور نوری، چاپ ۱،، ۷۸۹ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۴۲- ۰۴۳۹- ۹۶۴۹۷۸

مجموعه گزارش سـفر حـج نویسـنده است. مراحـل مختلف حـج از آغاز آن در ایران تا اتمام و بازگشت، یکی یکی توصـیف شده، نیز مناسک و اعمال حج بررسی و تحلیل شده است.

مظفری مجد، حسین (متولد ۱۳۳۲)

میعاد با کعبه: خاطرات سفر حج حسین مظفری مجد، تهران، حسین مظفری مجد، چاپ ۱،، ۲۴۳ ص.

شابک: ۶- ۶۲- ۰۴۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: خاطرات سفر حج حسین مظفری مجد.

خاطرات سـفر حج مؤلف است. وی مشاهدات و احساسات خود را توصـیف کرده و مناسک و دیگر آدابی که اجرا کرده بیان نموده است.

معصوم علیشاه، محمد معصوم بن زین العابدین (۱) (۱۲۷۰- ۱۳۴۴ ق)

تحفه الحرمین: سفرنامه نایب الصدر شیرازی در زیارت مکه و سیاست ایران و هند، تهران، بابک، چاپ ۱،، ۳۱۵ ص، وزیری.

عنوان های دیگر: تحفه الحرمین و سعاده الدارین؛ سفرنامه نایب الصدر شیرازی؛

۱- نایب الصدر شیرازی؛ محمد معصوم شیرازی؛ معصومعلی شیرازی

ص: ۲۴۹

سفرنامه مکه نایب الصدر شیرازی؛ سفرنامه مکه محمد معصوم علی نایب الصدر شیرازی.

افست از روی نسخه چاپ بمبئی توسط مطبعه میرزا محمد شیرازی ملك الكتاب در

چاپ دیگر

سفرنامه مکه، به کوشش هارون وهومن، هران، پانیذ، چاپ ۱،، ۳۴۴ ص، رقعی.

ترجمه ی سفرنامه ی محمد معصوم علیشاه یا همان نایب الصدر شیرازی (۱۲۷۰- ۱۳۴۴) به مکه و عربستان و ترکیه است. نخست مقدمه ی طولانی و آکنده از مطالب متنوع یا درد دل ها و دغدغه های فکری نویسنده، نوشته شده است. بخش هایی از مقدمه مثل خواب نما شدن، علت سفر، سفرهای قبلی و مناسک حج قابل توجه است. نثر کتاب فارسی مکلف عصر قاجاری و مملو از کلمات عربی و مشحون از سخنان بزرگان دین و آیات کتاب آسمانی مسلمانان و نقل قول هایی از کتاب های فرهنگ نامه ای است. نگرش این روحانی صوفی عصر قاجار، نقد دیدگاه های مخالف و رفتار مخالفان است؛ وی خود را یک مسلمان شیعه امامیه می داند و در این مقوله، غیر مسلمانان و حتی غیر شیعیان و بدتر از آن شیعیان غیر امامیه را با بدترین الفاظ و القاب یاد می کند و از سوی دیگر به عنوان یک درویش نعمت اللهی، به تمسخر و هجو و تکذیب دیگر فرقه های تصوف می پردازد.

معلمی گنابادی، رجبعلی

سفرنامه عشق یا حج منظوم، گناباد، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۱۳ ص، رقعی.

سفرنامه حج نویسنده در قالب شعر است. گرایش مؤلف نگاه عشقی و عاشقانه به مسائل و مناسک حج است.

مقیسه، محمدحسن

مهمان کعبه: سفرنامه حج، بازنویس رحیم مخدومی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، چاپ ۱،، ۶۴ ص.

فروست: گروه قصه: واحد ادبیات

عنوان دیگر: سفرنامه حج: مهمان کعبه

سفرنامه حج نویسنده در سال ۱۳۷۲ شمسی است. مؤلف یافته ها و مشاهدات خود را با قلم هنری و ادبی توصیف کرده است.

ملکیان نایینی، احترام

بهشت منع، زمین تمتع: سفرنامه حج، تهران، توکا، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۶۲- ۶۶۴۵- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات نگارنده از سفر به مکه و اجرای مناسک و فرایض حج است. وی در سفرنامه خود، چگونگی حرکت به سوی مکه، انجام اعمال واجب حج، دیدار از اماکن مختلفی چون مسجد الحرام، غار حرا، عرفات، سرزمین منا و ... را به تفصیل شرح می دهد.

منصور تبریزی، یعقوب (۱) (درگذشت ۱۳۲۷ ق)

سفرنامه حج منصور ۱۲۸۶- ۱۲۸۵ ق، به کوشش رسول جعفریان، تهران، علم، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۰۶ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۰۳۴- ۲۲۴- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه یعقوب میرزای تبریزی با نام مستعار «منصور» در سال ۱۲۸۵-

---

۱- یعقوب میرزای تبریزی؛ میرزای تبریزی، یعقوب

۱۲۸۶ قمری است. این سفر هفت ماه به طول انجامید. رعایت سبک داستان گویی هزار و یک شب در این سفرنامه جالب توجه است. او کتاب را شبیه داستان های کهن مانند قصه های امیرارسلان رومی و هزار و یک شب نوشته است. تبویب و ساختار آن هم بر اساس همین نکته است و خاطرات هر شب یک فصل است. پس از فرا رسیدن شب، داستان آن روز تمام شده و با عبارتی خاص دنباله مطلب را به فردا موکول می کند. آن عبارت این است: «چون شب بر سر دست برآمد، منصور لب از گفتار فروبست». مهم ترین نکته سفرنامه وی این است که سفر وی، وقتی در استانبول بوده، با ماه رمضان مصادف شده و همین امر تا اندازه ای او را از انجام و اندیشه درباره کارهای خلاف مقید کرده است، اما حتی این شرایط نیز زبان و قلم او را از اظهار برخی از موارد باز نمی دارد. وی در خلال ذکر این موارد، اطلاعات جالبی درباره تاریخ اجتماعی نواحی مورد بحث به دست می دهد که در مآخذ دیگر کم تر می توان از آن سراغ گرفت. نکته دیگر قلم طنزآمیز اوست، هم چنین ثبت شگفتی هایی که در طول سفر مشاهده کرده است.

منصوری، فضل الله

عبودیت در پرتو حج، قم، گلستان ادب، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۷۹ ص.

شابک: ۳- ۳۸- ۷۵۱۵- ۹۶۴

عنوان روی جلد: عبودیت در پرتو حج: سفرنامه.

خاطرات حج نویسنده است. ایشان حج را مقدمه خداپرستی و عبودیت دانسته و از طریق حج انسان با خدا انس گرفته و از مذمومات اخلاقی فاصله می گیرد.

منصوری، لفته (متولد ۱۳۴۴)

از میقات تا میعاد: سفرنامه حج،

ص: ۲۵۲

تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱،، ۲۵۲ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۳۸- ۷۶۰۰- ۹۶۴

سفرنامه حج تمتع نویسنده در آذر و دی ماه ۱۳۸۵ شمسی است. وی به صورت روزانه خاطرات خود را ثبت کرده و مشاهدات، حوادث روز و احساسات خود را بیان می کند.

مواجیان، حسین (متولد ۱۳۴۲)

نمی از یم، تهران، زیتون سبز، چاپ ۱،، ۱۵۶ ص.

شابک: ۱- ۱۹- ۵۰۰۰- ۶۰۰- ۹۷۸

خاطرات حج نویسنده در سفر حج است. وی مراحل اعمال و مناسک حج را گزارش کرده است.

موسوی زاده، سیدامین و پرنیان، نگار (متولد ۱۳۶۵)

ناودان طلا: خاطرات و نکاتی از عمره ی دانشجویی، ویرایشِ مجتبی زحمتکش، سروش ملل، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۰۸- ۲۷۹۸- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش خاطرات دو تن از دانشجویان از سفر حج است. این سفرنامه اینگونه آغاز می شود: دوست داشتم زیر ناودان طلا دو رکعت نماز بخوانم، اما جای آن را نمی دانستم و به علت شنیده هایم درباره شلوغی آن جا، از خواندن آن نماز منصرف شده بودم. شب سوم و قبل از اذان صبح، جایی در داخل حجر اسماعیل یافته و نمازم را شروع کردم. من چند نماز را پشت سر هم خواندم. عده زیادی در اطراف من برای خواندن نماز ایستاده بودند. تا این که اذان صبح را شنیدم. از سر شکر، سر به آسمان بلند کردم که ... چشمم به ناودان طلا افتاد، درست زیر ناودان ایستاده بودم. «ناودان طلا» عنوان خاطره یکی از دانشجویان است که به همراه

چنـدین خاطره دیگر در مجموعه حاضـر به چاپ رسـیده است. عناوین برخی خاطرات عبارت انـد از: المخابرات؛ در غم مادر؛ ناموس؛ ساحل سبز؛ بنده ی شکم؛ وقت دیدار؛ کتابخانه نبوی؛ و احرام دگر بند.

موسوی نیا، میرهادی

در حریم یار، قم، مطبوعات دینی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۶۶+ ۵، رقعی.

شابک: ۹- ۶۵- ۸۸۱۸- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات سـفر حـج نویسـنده است. وی ضـمن تشـریح اماکن و مشاهـد مشـرفه و اعمال حج، عقاید و مسائل فکری را بر اساس مذهب شـیعه تحلیل می کند. کتاب در چهار بخش با این عناوین تدوین شده است: تاریخ کعبه؛ فضیلت حج در آیینه روایات؛ چرا تعداد طواف ۷ مرتبه است؛ خاطرات و مصاحبه ها.

مهاجری، مسیح (متولد ۱۳۲۷)

از صـفا تا فدک: گزارش سفر به عربستان به همراه آیت الله هاشمی رفسنجانی خرداد، تهران، روزنامه جمهوری اسلامی، چاپ ۱،، ۲۰۰ ص.

عنوان دیگر: گزارش سفر به عربستان به همراه آیت الله هاشمی رفسنجانی خرداد.

گزارش سـفر حج نویسـنده و نیز حوادث مربوط به هیئتی که به ریاست آیت الله هاشـمی رفسـنجانی از عربسـتان دیدار کردند. نویسنده به عنوان یکی از اعضای این هیئت شاهد بسیاری از تعاملات و ملاقات ها بوده است.

با هاشمی رفسنجانی تا خانه خدا: به بهانه همراهی با آیت الله هاشمی رفسنجانی در سفر عمره شهریور- شعبان

، تهران، روزنامه جمهوری اسلامی، چاپ ۱،، ۲۲۶ ص.

شابک: ۷- ۰۵- ۷۷۲۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: به بهانه همراهی با آیت الله هاشمی رفسنجانی در سفر عمره شهریور- شعبان.

گزارش سفر عمره نویسنده است که به عنوان یکی از اعضای تیم همراه آیت الله هاشمی رفسنجانی از عربستان دیدار و با مقامات این کشور دیدار داشتند.

مهرابی، ابراهیم

سفر در تحیر: یادداشت های سفر به حج، قم، مؤسسه فرهنگی همسایه، چاپ ۱،، ۱۳۷ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۴۳- ۶۱۹۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفر در تحیر: گزارشی کوتاه از رویت یک رویا.

گزارش خاطرات سفر حج نویسنده است. ذیل شش بخش یادداشت هایی درباره حج سال ۱۳۷۶ گرد آمده است. در این بخش ها مؤلف سعی کرده است لحظه به لحظه خاطرات، گفت و گوها، برخوردها و نکات برجسته را ثبت نماید.

مهیار، عباس (متولد ۱۳۱۵)

سفرنامه ی حج: درازنای شبی در مزدلفه، تهران، مهرتابان، چاپ ۱،، ص، رقعی.

شابک: ۳- ۰۳- ۸۲۶۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: درازنای شبی در مزدلفه: سفرنامه حج

. سفرنامه حج نویسنده است. وی به گونه ای داستانی سفر خویش به مکه را به تصویر کشیده، آداب و رسوم و مناسک حج را بیان کرده است.

میردامادی، حسن

جنایت وهابیت، تهران، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۶۹، ۶۹۱ ص، وزیری.

مجموعه ای از خاطرات شاهدان عینی واقعه کشتار حجاج و زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ است. از نگاه این کتاب، تفکرات وهابی و انحرافات موجود در عقاید طرفداران وهابیت، علت اصلی این حادثه است.

ناصح، شمسی (متولد ۱۳۰۷)

طلوع شمس، تهران، بهجت، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص؛ رقعی.

شابک: ۶- ۳۰- ۲۷۶۳- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات حج که در قالب شعر فارسی توصیف شده است. احساسات، یافته ها و خاطرات خود را با چند قطعه شعر بیان کرده است.

ناصری، محمد (متولد ۱۳۴۵)

جای پای ابراهیم: سفرنامه حج، زیرنظر دفتر قصه کودک و نوجوان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، چاپ ۱،، ۱۴۷ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۰۳۸ -۴۷۱ -۹۶۴

خاطرات سفر حج نویسنده در سال ۱۳۷۰ شمسی است. این خاطرات در قالب داستان و با قلمی ادبی و داستانی نوشته شده است.

ناظمیان، مهدی (متولد ۱۳۳۸)

به سوی کعبه، یزد، مهدی ناظمیان، چاپ ۱،،

ص: ۲۵۶

۴۹ ص؛ رقعی.

خاطرات حج سفر نویسنده است. وی مشاهدات و شنیده های خود را از حوادث و مناسک حج بیان کرده است.

نبوی، سیدابراهیم (متولد ۱۳۳۷)

سفر به خانه آزاد شده: طواف کنند گرد آن خانه که از دعوی جباران آزاد است، تهران، جامعه ایرانیان، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۲۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۷- ۵۹۲۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: طواف کنند گرد آن خانه که از دعوی جباران آزاد است.

سفرنامه حج نویسنده در سال ۱۳۸۷ شمسی است. مؤلف با قلم هنری و طنزپردازانه و ادبی هم به توصیف و هم به نقد رفتارهای حجاج و مسئولین حج پرداخته است.

نجف زاده، تقی (متولد ۱۳۴۱)

سفر به شهر آرزوها: سفرنامه دریایی به شهرهای مکه و مدینه، تهران، علم سعادت، چاپ ۱،، ۱۱۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰- ۹۳۶۱۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه دریایی به شهرهای مکه و مدینه.

گزارش سفر حج در اواخر سال ۱۳۷۷ است. وی که به همراه گروهی از طریق خلیج فارس، با کشتی به زیارت مکه و مدینه رفته، در این کتاب شرح مسافرت و زیارت خود را به رشته تحریر در آورده است.

نجم الدوله، عبدالغفار بن علی محمد [۱] (۵- ق)

سه اثر از نجم الـدوله: رساله تطبیقیه، رساله تشـخیص نفوس دار الخلافه و سـفرنامه حج، تنظیم، تحشـیه و تعلیقات احمد کتابی [۲]، تهران، پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی، چاپ ۱،، ۲۲۹ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۲۵۸- ۴۲۶- ۹۶۴

مجموعه سه رساله ی نوشته ی نجم الدوله است. که یک رساله سفرنامه حج او است. این کتاب به مناسبت یکصدمین سالگرد درگـذشت عبـدالغفارخان نجم الـدوله (ق) منتشـر شـده است. عبدالغفارخان نجم الدوله منجم مخصوص ناصـرالدین شاه بود. رسـاله هـای این مجموعه عبـارت انـد از: «رسـاله ی تطبیقیه (در تطبیق سـال هـای قمری و میلادی)»؛ «رساله ی تشـخیص نفوس دارالخلاقه» که در شـرح نحوه ی برگزاری سرشـماری تهران در ۱۳۸۴ ه- ق، در معرفی و بیـان اهمیـت علم آمـار و جمعیت و بیان نظریه ی مالتومی، نیز بیان مساله جمعیت نگاشته شده و سرانجام «سفرنامه ی حج».

این سفرنامه حج شامل گزارش ها و اسناد مهم تاریخی است که حدود یکصد سال از آن می گذرد.

نصیری، امرالله

دیار خاطره ها: سفرنامه حج، قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۳۷۲ ص، ۳۹۲ ص، وزیری.

۱- اصفهانی، عبدالغفار بن علی محمد؛ عبدالغفار نجم الدوله؛ نجم الملک؛ عبدالغفار بن علی محمد

۲- متولد ۱۳۱۹

ص: ۲۵۸

شابک: ۸- ۴۹۰- ۴۷۰- ۹۶۴

گزارش سفر حج نگارنده است. وی علاوه بر ذکر مناسک حج، به اوضاع فعلی حجاز، جایگاه حج در قرآن، نهج البلاغه و روایات و نحوه شهادت برخی امامان شیعه و مطالبی دیگر اشاره کرده است. پاره ای از مطالب کتاب نیز درباره مساجد موجود در مکه و مدینه، زیارت نامه ها و ویژگی های دعای عرفه است.

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها

نسیم حرم، تالیف گروه مؤلفان، تهیه و تنظیم نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها؛ ستاد عمره دانشجویی، تهران، فقه، ۱۳۸۲، ۱۲۸ ص.

شابک: ۲- ۰۴- ۸۲۲۰- ۹۶۴

مجموعه ی خاطرات سفر عمره تنی چند از دانشجویان است. دانشجویان مشاهدات و دیافت های خود را توصیف کرده اند.

واعظی، یدالله (متولد ۱۳۳۶)

حج تجلی گاه عشق و ایثار، زنجان، عود، چاپ ۱،، ۹۴ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۷- ۹۶۴۹۳- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از مراسم حج است. وی از منظر اخلاقی و عرفانی به حج و مناسک حج پرداخته و حج را زمینه ی خداشناسی و تقرب می داند.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ستاد عمره دانشجویی

سفر عشق: خاطرات دانشجویان از عمره مفرده، تهران، نشر مشعر؛ ستاد عمره دانشجویی، چاپ ۱،، ۱۱۵ ص، پالتویی.

ص: ۲۵۹

شابک: ۸- ۹۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه خاطراتی از سفر حج عمره دانشجویان است. عناوین برخی خاطرات بدین قرار است: «لحظه های بارانی» نوشته معصومه حکمت؛ «قبله در مسجد الحرام» نوشته سمیه رضایی؛ «شیعه ای از مدینه» نوشته یاسر جمالی؛ «توفیق الهی» نوشته محمد تولایی؛ «تولدی دوباره» نوشته سعیده دهقان؛ «محضر دوست» نوشته سمیه رضایی و «آخرین نگاه» نوشته ابوالفضل شمس الدینی.

این خاطرات گویای احساسات جوانان شیعه در سفر معنوی حج و تأثیرپذیری آنان از این فرصت است.

وزیر وظایف، داوود بن علینقی (۱) (متولد ۱۲۷۷)

سفرنامه میرزا داوود وزیر وظایف، به کوشش سیدعلی قاضی عسکر، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۷۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

سفرنامه میرزا داود حسینی، معروف به وزیر وظایف آستان قدس رضوی است. وی که در حکومت آصف الدوله در خراسان موقعیت و جایگاه ویژه ای داشته، در ماه شوال سال ۱۳۲۲ قمری و در سن چهل و پنج سالگی سفر حج را آغاز کرده از طریق مشهد، عشق آباد، باکو، تفلیس، بندرگاه بلغر، اسلامبول، پرت سعید و کانال سوئز به جده رفته و پس از اتمام مناسک حج و زیارت مدینه منوره به عتبات عالیات مشرف شده، سپس از طریق خانقین به ایران بازگشته است. در این سفرنامه تلاش شده است تا چگونگی حج گزاری مسلمانان، کمبود و یا نبود امکانات و ویژگی های هر یک از اماکن دینی و مذهبی و به ویژه حرمین شریفین تشریح و ترسیم شود. این سفرنامه دارای دو بخش است. بخش اول که

۱- میرزا داوود وزیر وظایف؛ وزیر وظایف، میرزا داوود

ص: ۲۶۰

بیشترین صفحات را به خود اختصاص داده، گزارش سفر از آغاز تا پایان است و بخش دوم، ارائه مختصری از مناسک حج است.

وزیری، سعید (متولد ۱۳۱۸)

از کعبه عالم تا کعبه ی آدم: سفرنامه، تهران، واج، چاپ ۱،، ۲۹۰ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۸- ۵۸۵۱- ۹۶۴

عنوان روی جلد: از کعبه عالم تا کعبه آدم: سفر به حج.

چاپ دیگر

تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، حوزه هنری، برگ،.

خاطرات نویسنده از سفر حج در مرداد ماه سال ۱۳۷۸ است. به نظر او زیارت مکه مکرمه راهی برای تقرب و وصال خداوند است. وی در این کتاب خاطرات و مشاهدات خود را در قالب سفرنامه به رشته تحریر آورده است. پایان کتاب، توضیحی است درباره برخی واژه ها، اسامی اشخاص و مکان هایی که در متن آمده است.

هادیان، علی (متولد ۱۳۴۲)

دیار زمزم و زمزمه، تهران، آریا زمین، چاپ ۱،، ۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۳۵- ۸۷۹۶- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از سفر حج است. وی به منظور انتقال درس ها و عبرت هایی که در این سفر آموخته، این سفرنامه را تدوین کرده است.

هاشمزهی، عبدالحمید

شوق دیدار، زاهدان، حرمین، چاپ ۱،، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۳۰- ۸۲۴۴- ۹۶۴

خاطرات و اتفاقات به هنگام سفر مؤلف به حج است. دیدار خداوند و تقرب الهی را مهم ترین دستاورد سفر حج دانسته و تمامی مناسک و اعمال را مقدمه ای برای این هدف ارزیابی می کند

هاشمی، سیدعباس (متولد ۱۳۴۰)

از صفا تا مروه: گزارش سفر به مدینه منوره و مکه معظمه، سفرنامه عمره مفرده، یزد، آبگینه کویر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۸۰، رقعی.

شابک: ۳- ۵- ۹۴۳۶۵- ۹۶۴

گزارش خاطرات نگارنده از سفر زیارتی به مدینه و مکه است که به تاریخ ۲۹ تیر ماه ۱۳۸۱ تا ۱۱ مرداد ماه ۱۳۸۱ به طول انجامید. وی مشاهدات و عبرت های خود در این سفر را توصیف کرده است.

هاشمی طبا، سیدمصطفی و هاشمی، سیدمسیح و شاهین، داریوش

سفر به وادی وحی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۲۹- ۴۲۲- ۹۶۴

مجموعه گزارش هایی از سفر حج سه تن از مسئولان ایرانی است. نویسندگان با اشاره به موقعیت تاریخی و جغرافیایی مکه به بررسی مناسک حج، معرفی آثار و اماکن مذهبی مکه و مدینه، فلسفه حج و مناسک آن و برداشت های معنوی خود از سفر به دو شهر، مقدس مکه و مدینه پرداخته اند. موقعیت کنونی این دو شهر، خصوصاً از نظر تجارت و بازرگانی، برخورد سعودی ها با حجاج، انبوه کالاهای غربی در بازار و برگزاری نمازهای جماعت، از دیگر مسائلی است که از چشم نویسندگان دور نمانده است.

هرندی زاده، مرجان (متولد ۱۳۳۴)

سفر به اولین خانه: مجموعه خاطرات سفر حج، به کوشش مرجان هرندی زاده، نفیسه نفیسی (۱)، نسرین نفیسی (۲)، اصفهان، نشر نهفت، چاپ ۱، ۱۳۸۸، رقعی.

شابک: ۹- ۳- ۹۰۵۶۳- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: مجموعه خاطرات سفر حج.

مجموعه خاطرات سفر حج خانم هرندی زاده است. این سفرنامه گویای نگاه و تحلیل های معنوی و عبادی یک خانم ایرانی است.

همایونی، صادق (متولد ۱۳۱۳)

مشکین مهر، شیراز، نوید شیراز، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۹۷ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۸۶- ۳۵۸- ۹۶۴

مجموعه ای از خاطرات نگارنده از لحظه تلاش برای ثبت نام برای سفر حج تا تمامی دقایق پس از آن و آغاز سفر است. اتفاق های دوران مسافرت، چگونگی انجام اعمال حج و سرانجام بازگشت به میهن اسلامی را یکی یکی توصیف کرده است.

ی ثربی، یحیی (متولد ۱۳۲۱)

از این خانه به آن خانه: سفرنامه حج، تهران، نشر قو، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۳۸- ۱۵۶- ۹۶۴- ۹۷۸

۱- متولد ۱۳۲۱

۲- متولد ۱۳۲۶

ص: ۲۶۳

چاپ دیگر

تهران، مرکز مطالعات و انتشارات آفتاب توسعه،، ۹۶ ص.

شابک: ۸- ۳- ۹۳۳۸۴- ۹۶۴

گزارش سفر حج نویسنده است. و تمامی مشاهدات و یافته های خود را با قلم عرفانی و در قالب ادبی بیان می کند. از اینرو این سفرنامه از موضع و گرایش خاص به تبیین و تشریح مناسک و آداب حج پرداخته است. این کتاب در اصل مجموعه یادداشت های نگارنده از سفر حج است که بر اساس تاریخ سفر از ورود به مکه تا پایان مناسک حج تدوین شده است. نگارنده در این یادداشت ها ضمن نقل خاطرات خود، به اختصار درباره اماکن متبرکه و اعمالی که در هر مکان انجام می شود، توضیح داده است.

ی زدان پرست لاریجانی، محمدحمید (متولد ۱۳۴۴)

سایه هیچ: یادداشت ها و خاطرات سفر حج، تهران، اطلاعات، ۱۳۸۳، ۲۹۸ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۵۴۰- ۴۲۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: یادداشت ها و خاطرات سفر حج.

مجموعه یادداشت ها و خاطرات سفر حج مؤلف در بهمن ماه ۱۳۸۲ است. نویسنده در این کتاب ضمن شرح سفر خود، به مسأله حج از زوایای مختلف، عرفانی، سیاسی، اجتماعی پرداخته است.

ی زدی خواه، محسن (متولد ۱۳۳۶)

سفر به قبله عشاق: سفرنامه حج تمتع سال ۱۳۷۷، تهران، مؤسسه انتشارات ستایش، چاپ ۱،، ۵۴ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۳۰- ۶۹۱۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه حج تمتع سال ۱۳۷۷

. مجموعه خاطرات نویسنده از سفر به خانه خدا در سال ۱۳۷۷ است. وی در این کتاب ضمن شرح مناسک حج، تاریخچه مختصری از حج و ساخته شدن خانه کعبه فراهم آورده است.

ی زدی نژاد، کریم (متولد ۱۳۳۹)

یافته هایی از حج، مشهد، شاملو، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۸۵- ۵۲۲۹- ۶۰۰- ۹۷۸

گزارش خاطرات سفر حج تمتع و شرح اعمال حج است. وی سعی دارد، با نگاهی تازه و بیانی ساده، بین اعمال حج و حاجی ارتباط برقرار کند تا حاجی بتواند رابطه بهتری با اعمال داشته وبهره بهتری از این سفر معنوی ببرد.

ی غمائی، حبیب (۱) (۱۲۸۰- ۱۳۶۳)

دیدار جانان، تهران، سروا، چاپ ۱،، ۷۹ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۴۲- ۶۲۶۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفر به دیارجانان: شهر پیامبر.

خاطرات سفر حج مؤلف است و بخشی از کتاب حاضر کتاب شهر پیامبر اثر مؤلف می باشد.

ی کتایی، محمدرضا (متولد ۱۳۳۳)

تولد دوباره: سفرنامه حج، تهران، فارابی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۹۵- ۵۶۰۸- ۹۶۴

۱- متخلص به حبیب

ص: ۲۶۵

گزارش سفر حج نویسنده است که مراحل این سفر و نیز اعمال حج را به اختصار توضیح می دهد.

ی گانه، فریدون (متولد ۱۳۲۲)

از مدینه تا کربلا: عاشقانه هایی در حج و زیارت از ۵/ ۶/ ۱۳۷۷ تا ۱۴/ ۱۱/ ۱۳۸۱، تهران، کلاسیک؛ زند، چاپ ۱، رقعی.

شابک: ۴- ۱۰- ۵۲۰۶- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: عاشقانه هایی در حج و زیارت از ۵/ ۶/ ۱۳۷۷ تا ۱۴/ ۱۱/ ۱۳۸۱.

گزارش زیارت عتبات عراق و سفر به مکه و مدینه به منظور اعمال و مناسک حج است. نویسنده که مسئولیتی در امور حج داشته خاطرات شش ساله خود را ثبت کرده است.

ی لفانی، علی اکبر (متولد ۱۳۰۹)

ره آورد سفر حج: سفرنامه، تهران، کتاب شمس، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۹- ۹۰۶۳۶- ۹۶۴

سفرنامه حج مؤلف در اسفند ۱۳۷۹ است. وی در قالب سفرنامه، ضمن معرفی و تشریح اعمال حج، به بازگویی خاطرات خود از این سفر پرداخته است.

ی مانی، اکبر

آواز پر ملائک، ویرایشِ عبدالله نبوی، اصفهان، سام آرام، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۴ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۴- ۹۰۳۸۷- ۶۰۰- ۹۸۷

نگارش اندیشه ها و احساسات نویسنده در طول دوران سفر حج است. در

ص: ۲۶۶

پایان کتاب نیز تصاویری از مکان های مختلف مکه مکرمه و مدینه منوره به تصویر کشیده شده است.

ی وسف زاده، داوود (متولد ۱۳۲۲)

خانه عشق، بم، هفتواد، چاپ ۱،، ۸۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۱- ۵۱۱۲- ۶۰۰- ۹۷۸

گزارش خاطرات نویسنده در سفر حج است. وی مراحل این سفر و مراحل اعمال و مناسک را توضیح داده است.

عتبات عالیات

آخوندی، محمد (۱) (متولد ۱۳۲۳)

سفرنامه کربلا، تهران، جوان امروز، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۵۲ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۰۵- ۷۲۰۸- ۹۶۴

سفرنامه نویسنده به عتبات عالیات است. او احساسات و مشاهدات خود از زیارتگاه ها و عتبات را در قالب اشعاری در وصف اماکن مقدس عراق وصف کرده است.

آزادی، حسین (به کوشش)

در محضر دوست: به ضمیمه سیری به کوی عاشقان در عتبات عالیات، قم، صبح پیروزی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۵۴۴ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۱۳- ۷۸۱۰- ۹۶۴

گزارش مشاهدات و احساسات نگارنده از سفرش به عتبات است. وی مشخصات هر مرحله را به تفصیل آورده است.

آقابیگی، علیرضا (متولد ۱۳۵۸)

سفرنامه زائران کوی دوست: سفر به عتبات عالیات، مشهد، شاملو، چاپ ۱،، ۱۵۲ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۳۴- ۷۴۸۸- ۹۶۴

سفرنامه مؤلف به سرزمین های نجف، کربلا، کاظمین و سامرا است. جغرافیای طبیعی عراق، مساجد تاریخی عراق، حرم های شریف ائمه اطهار

۱- منتظر، محمد

در عراق و برخی موضوعات دیگر مطالب این کتاب را تشکیل می دهند.

آقاتهرانی، مرتضی (متولد ۱۳۲۶)

این است بهشت: سفرنامه کربلا، قم، باقیات، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۶۷- ۶۱۶۸- ۹۶۴

سفرنامه مؤلف به شهرهای زیارتی عراق است. نویسنده که از واعظان مشهور است، با رویکردی عرفانی و معنوی حاصل زیارت خود را گزارش کرده است. گزارش اماکن مقدس، صحن و مقبره ها و مراقد کربلا خصوصاً اوصاف مرقد امام حسین همراه روضه ها و مقتل ها و ذکر مصائب جانگداز و نیز توجه به نکات اخلاقی و آموزه های معنوی از جمله موضوعاتی است که در این کتاب آمده است.

ابطحی، سعیده (متولد)

کربلا سرزمین لاله ها، اصفهان، بینش آزادگان، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۷۲- ۷۷۲۲- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات مؤلف از سفر به عراق و زیارت اماکن مقدس عتبات عالیات و بیان اطلاعاتی تاریخی جغرافیایی از این سرزمین است.

ادیب الملک، عبد العلی (۱۲۴۳- ۱۳۰۲ ق)

سفرنامه ادیب الملک به عتبات، دلیل الزائرین ۱۲۷۳ ه- ق، تصحیح مسعود گلزاری، تهران، دادجو، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۳۹۸ ص، وزیری.

از جمله سفرنامه های نوشته شده در دوره قاجار، سفرنامه عبدالعلی ادیب الملک یکی از درباریان قاجاری، در سال ۱۲۷۳ قمری به عتبات است. وی گزارش جامعی از اماکن و سابقه آنها و تعمیرات صورت گرفته

طی دوره های مختلف بر آنها، داده است.

اقلیمی، زهرا

سفر به دیـار عشق: عتبـات عالیـات، کـاظمین، سـامراء، نجف، کوفه و کربلا همراه با ادعیه، قم، کریمه اهل بیت علیهم السـلام، چاپ ۱،، ۱۹۹ ص، رحلی.

شابک: ۱- ۰۷- ۸۷۷۷- ۹۶۴

این سـفرنامه، شامل مشاهدات نگارنده در سفر به اماکن متبرکه کشور عراق در شهرهای کاظمین، سامرا، نجف، کوفه و کربلا است. وی به مـوقعیت جغرافیـایی و معرفی آثـار تـاریخی و وجه تسـمیه ی امـاکن می پردازد. امـا بخش دوم نیز شامـل ادعیه و زیاراتی است نظیر" زیارت جامعه ی کبیره"،" دعای توسل" و" زیارت امین الله".

بزرگواری، سیدعلی محمد (متولد ۱۳۳۶)

خاطره ها و نکته ها از سفر سوم عتبات مقدسه، یاسوج، چویل، چاپ ۱،، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۶۴- ۷۹۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸

خـاطرات نگارنـده در سـفر به عتبـات عالیات در اسـفند ماه ۱۳۸۴ اسـت. در سـال ۱۳۸۴ اوضـاع کشـور عراق به علت حضـور سربـازان آمریکایی و انگلیسـی تا حـدی مغشوش بود، به همین دلیل زیارت عتبات به شـهرهای کربلا و نجف محـدود شـده و سـامرا و کـاظمین از برنامه های زیارتی حـذف شـده بود. ولی پس ازمـدت ها بسـته بودن مرزهای ایران و عراق، زائران ایرانی اجازه ی زیارت یافتنـد. نگارنـده در کتاب ضـمن تشـریح خاطرات خویش به معرفی مکان هایی چون حرم حضـرت علی (ع)، وادی السلام، مسجد حنانه، قبر کمیل، مسجد سهله، مسجد کوفه، و خانه ی حضرت علی (ع) در کوفه می پردازد.

ص: ۲۷۰

بقایی، اسدالله [(۱)] (متولد ۱۳۲۷)

کربلایی که من دیده ام: سفرنامه عتبات عالیات، اصفهان، فرزانه، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱- ۹۱۱۴۴- ۹۶۴

سفرنـامه مؤلف به کشور عراق و زیـارت عتبات عالیات در سال ۱۳۷۸ است. نویسـنده با اسـتفاده از منابع تاریخی و کتاب های مقتل و تذکره، به شـیوه توصیفی و با استفاده از اشعار شاعران به بررسی موقعیت شهرهای زیارتی عراق از جمله نجف، کربلا، کاظمین و سامرا و امامان مدفون در این شهرها پرداخته است. تاریخ زندگانی امام علی (ع) و امام حسین (ع) و نهضت عاشورا و مصائب امام حسـین و یارانش، بخش عمـده این سـفرنامه را تشـکیل می دهنـد. معرفی مراکز زیارتی عراق و شخصـیت های بزرگ شیعه که در این کشور مدفون اند، از دیگر بخشهای کتاب است.

پوریان پور، سمیر

صراط النجاه: سفرنامه ی پیاده تا کربلا، قم، طوبای محبت، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۷۱- ۸۸۹۴- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: صراط النجاه: پیاده تا کربلا.

بررسـی فضـیلت زیـارت امـام حسـین (ع) در کربلاـ و زیـارت عتبـات عالیـات در عراق و معرفی امـاکن متبرکه و مسـیر آنها و توضـیحاتی دربـاره حرم هـای ائمه و امامزادگان در این کشور است. نویسـنده در این سـفرنامه، توضـیحاتی درباره سـفر کربلا عرضه کرده و ضـمن بیـان فضائـل زیارت اماکن متبرکه در عراق به ویژه زیارت امام حسـین، مکان های زیارتی در این کشور معرفی شده و خاطرات متعددی از سفر به کربلا و توصیف

۱- بقائی اصفهانی، اسدالله؛ بقائی نائینی، اسدالله

حرم های امامان و امامزادگان صورت گرفته است. نگارنده همچنین مسیرهای زیارتی اماکن مختلف مذهبی در عراق را معرفی می نماید و آداب تشرف به این مکان ها را با ذکر سخنان و احوال علما بیان می کند.

تبیان الملک، رضا (۱)

سفرنامه عتبات، نوشته میرزا رضاخان تبیان الملک، تهران، گوهر منظوم، چاپ ۱،، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۸۸- ۵۵۹۵- ۹۶۴

گزارش سفر نویسنده به عتبات عراق است. این سفرنامه به دلیل نگاه ویژه ی آن به برخی مسائل از جمله اسناد تاریخی با اهمیت است.

تکمیلی، حسین (متولد ۱۳۶۲)

انواری از سعادت: خاطرات سفر پیاده از مشهد الرضا تا کربلای معلی، مشهد، رستگار، چاپ ۱،، ۸۵ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۷- ۷۲۱۳- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از سفر کربلا است. او مسیر مشهد تا کربلا را با پای پیاده طی کرده و در مسیر مشاهدات فراوان داشته و همه را ثبت کرده است.

جامعی، بیوک (متولد ۱۳۲۶)

عاشقانه ها، تهران، شیخ صفی الدین، چاپ ۱،، ۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۸۰- ۶۸۲۲- ۹۶۴

۱- میرزا رضاخان تبیان الملک

گزارش سفر به عتبات عالیات در چهار شهر عراق است و مشاهدات و احساسات خود را در این سفر توصیف کرده است.

حاجب الدوله، علی بن حسین (۱) (درگذشت ۱۲۸۵ ق)

سفرنامه حاج علی خان اعتماد السلطنه، به کوشش سیدعلی قاضی عسکر، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۷۸- ۶۲۹۳- ۹۶۴

سفرنامه حاج علی خان اعتمادالسلطنه از مردان سلسله قاجار است. وی که متهم به قتل امیرکبیر است. گرچه وی به دلیل ارتکاب چنین جنایت بزرگی در تاریخ کشور ما، فردی خوش نام نیست، لیکن از آن جا که سفرنامه تنظیمی وی، حاوی اطلاعات تاریخی، جغرافیایی، علمی و دینی فراوان است، می تواند برای دانش پژوهان و به ویژه مورّخان مفید باشد. این سفر که در سال ۱۲۶۳ قمری برابر با ۱۸۳۶ میلادی انجام گردیده است، شامل سفرنامه عتبات عالیات و مکه و مدینه است.

دارابی، علی (متولد ۱۳۴۰)

سفرنامه کربلا: حدیث واقعه، ویرایشِ بهرام خزین، تهران، هماهنگ، چاپ ۱،، ۱۸۳ ص.

شابک: ۱- ۳۹- ۵۵۸۸- ۹۶۴

گزارش سفر نویسنده به کربلا است. کربلا به عنوان سمبل مظلومیت و شهادت نواده ی رسول اکرم (ص) جذابیت جهانی دارد. نویسنده به جلوه های این جذابیت ها پرداخته است.

۱- اعتماد السلطنه، علی خان؛ مقدم مراغه ای، علی بن حسین؛ اعتماد السلطنه، علی بن حسین

ص: ۲۷۳

رحیمی، محمدعلی (متولد ۱۳۵۲)

زیباتر از بهشت: سفرنامه کربلای معلی و عتبات عالیات، ساوه، محمدعلی رحیمی، چاپ ۱،، ۷۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۴-۰۹۰- ۰۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: زیباتر از بهشت: خاطراتی از حسین و کربلا.

گزارش سفر نویسنده در اواخر خرداد ۱۳۸۰ به زیارت عتبات عالیات در عراق است. خاطرات سفر خود را در اماکن متبرک کاظمین، کربلا، نجف و سایر شهرها و مکان های مقدس بازگو می کند. ضمن این خاطرات به حوادث تاریخ تشیع در این شهرها اشاره شده است. صفحات پایانی به عکس هایی رنگی از زیارت گاه های عتبات عالیات اختصاص یافته است.

رسکتی، عطاءالله (متولد ۱۳۳۶)

کربلا کعبه دلها، ساری، آوای مسیح، چاپ ۱،، ۴۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۱۸- ۲۷۶۹- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش خاطرات سفر مؤلف به عراق و زیارت اماکن مقدس عتبات عالیات است. وی اطلاعات تاریخی- جغرافیایی از این سرزمین و ویژگی های اماکن مقدس را آورده است.

رضوی، هاشم (متولد ۱۳۳۸)

راهیان کربلا: سفرنامه ی اولین کاروان خانواده معظم شاهد استان خراسان به عتبات عالیات، مشهد، سعیدی منش، چاپ ۱،، ۲۲۲ ص، وزیری.

ص: ۲۷۴

شابک: ۶- ۲- ۹۱۹۷۸- ۹۶۴

عنوان روی جلد: سفرنامه ی اولین کاروان خانواده معظم شاهد استان خراسان به عتبات عالیات.

گزارش خاطرات چند تن از خانواده های شهدا است. محتوای توصیفات این سفرنامه دو بخش عبادی و سیاسی دارد. یعنی مسائل معنوی با رخدادهای سیاسی را بیان می کند.

زرگری قلمزنیان، سیدعلی

سوغات کربلا «عشق»، اصفهان، گلبهار، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۶۶- ۵۶۹۱- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات نگارنده از سفر به عتبات عالیات در بهمن ماه ۱۳۸۲ است. وی بنا به نذری که کرده پدر و مادر خویش را نیز همراه برده است. نویسنده در طول سفر به اماکن مقدس و مذهبی شیعیان از جمله مرقد امام دهم و یازدهم (ع)، مرقد نرجس خاتون (س)، و حکیمه خاتون (س)، سرداب امام زمان (عج)، مسجد براثا، نجف، مسجد سهله و کربلا می رود. وی در این گزارش سفر خود ویژگی های برخی مردم از جمله گدایان سامرا، سربازان امریکایی مستقر در عراق، مردم خرافاتی و مردم معتقد به خدا و پیغمبر (ص) را بیان می کند.

زمانی، احمد

سیری در سرزمین خاطره ها: سفرنامه کربلا، قم، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۱۵ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۹۴۵- ۴۲۴- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۴۵ ص، رقعی.

ص: ۲۷۵

شابک: ۱- ۱۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

خاطرات مؤلف از سفر به شهرهای نجف، کربلا، کاظمین و سامرا در سال ۱۳۷۸ شمسی است. این خاطرات با معرفی آرامگاه ها، مساجد و اماکن متبرکه همراه است.

سادات اخوی، سیدمحمد

راز شهر تشنه ها: سفرنامه کربلا، تهران، سوره مهر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۱۰- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفر کوتاهی به عراق و بیان خاطرات زیارت قبر امام حسین (ع) و سفر به شهرهای مقدس عراق است. در این سفرنامه، نویسنده احساسات و عواطف خود را نسبت به زیارت این اماکن مقدس و دیدن عتبات عالیات و شور و عشق زائران بیان کرده؛ اطلاعات مختصری پیرامون اوضاع این شهرها و وضعیت روحی آدم ها، وضعیت هتل ها و مساجد ارائه نموده است. او اشاره های کوتاهی به حوادث تاریخی کربلا دارد و در عباراتی حماسی و پراحساس به بیان عشق و شور خود نسبت به مقام و منزلت و جایگاه امام حسین پرداخته است.

سجادی لعلی، سیدمحمدتقی

سفرنامه کربلا دیار عاشقان، قم، بقیه العتره، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۴- ۹۵۰۶۶- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، گلهای بهشت، چاپ ۱،، ۲۶۶ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۱۹- ۸۵۰۸- ۹۶۴

خاطرات و ماجراهای سفر نویسنده به عتبات مقدس در عراق است. نویسنده به همین بهانه ابتدا به بیان مناقب و فضائل امام علی (ع) پرداخته و سپس آداب زیارت و فضیلت آن را توضیح داده است. زیارت پیامبران و شخصیت های برجسته که در نجف و کوفه مدفون گشته اند و اعمال

مقامهایی که در این مکان های مقدس است از جمله مسجد کوفه و سهله از دیگر مطالب کتاب است. تاریخچه کربلا، فضیلت زیارت امام حسین (ع) و حضرت عباس (ع) و آداب زیارت آن دو، فصل دیگری از کتاب است. فتنه های وهابیون در تخریب مشاهد مشـرفه و جنایات آنان در این مکان های مقدس، زیارت کاظمین و قبور افراد برجسته ای که در این دو حرم مدفون اند و همچنین زیارت امامان مدفون در سامرا و آداب تشرف به حرم آنان موضوعات دیگر کتاب هستند.

شهسوارانی، حسین (متولد)

سیر آفاق: سفرنامه عراق و زیارت عتبات عالیات، ساری، پژوهشهای فرهنگی، چاپ ۱،، ۸۶ ص.

شابک: ۳- ۳۷- ۶۹۱۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سفر نویسنده به شهرهای زیارتی عراق و ثبت مشاهدات خود است.

ضمانتی یار، مریم (متولد ۱۳۴۵)

سفر به سرزمین عشق، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱،، ۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۴۶۴- ۸۶۴- ۴۳۲- ۹۶۴

سفرنامه و گزارش سیاحتی نویسنده به شهرهای کربلا، نجف، کاظمین و سامراء است.

طاطایی، اسعد (متولد ۱۳۲۵)

دو فرجام، سقز، سقز، چاپ ۱،، ۱۹۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۸- ۶۷۲۰- ۹۶۴

سفرنامه مؤلف به عتبات عالیات است. با سفر به چهار شهر زیارتی عراق، مشاهدات خود را بیان کرده است.

طالب شهرستانی، امیرمحمد اسماعیل (۱) (متولد)

به قصد زیارت، تهران، جهان رایانه، چاپ ۱،، ۷۶ ص.

سفرنامه نویسنده به قصد عتبات عراق است و مشاهدات خود را توصیف کرده است.

طیبی، ناهید

هشت بهشت روی زمین: مجموعه ای از گوهرهای معرفت برای زائران نجف، کربلا، کاظمین و سامرا، قم، بهشت بینش، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۲- ۹۳۸۳۴- ۹۶۴

خاطرات نگارنده از سفر به شهرهای زیارتی عراق است. او به معرفی مشاهد مشرفه و اماکن مقدسه در در این کشور می پردازد. نویسنده با استفاده از منابع تاریخی و روایی به معرفی اماکن زیارتی و شرح حال شخصیت های مدفون در این مشاهد پرداخته تا برای زائران عتبات عالیات جدای از زیارت، درایت و معرفت همراه داشته باشد. مؤلف در این کتاب جدای از معرفی حرم ائمه مدفون در عراق، به دیگر اماکن مقدس چون حرم حضرت ابوالفضل، مرقد مسلم بن عقیل، میثم تمار امامزاده سیدمحمد، تل زینبیه، مسجد سهله، مسجد کوفه، وادی السلام، مسجد بُراثا، مقابر علما، مقامات انبیا و ... اشاره کرده است و در ضمنِ هر یک، به اهمیت زیارت این اماکن و معرفی آنها پرداخته است.

۱- شهرستانی، طالب؛ طالب، محمد اسماعیل؛ طالب شهرستانی، محمد اسمعیل

عضدالملک، علی رضا بن موسی (۱) (۱۲۳۸- ۱۳۲۸ ق)

سفرنامه عضدالملک به عتبات، به کوشش حسن مرسلوند، تهران، مؤسسه پژوهش و مطالعات فرهنگی، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص، رقعی.

یکی از سفرنامه های مانده از دوره قاجار است. نویسنده یعنی عضدالملک در سال ۱۲۸۴ قمری به سفر عتبات عراق رفته است. از اینرو این سفرنامه مشتمل بر نکات تاریخی قابل توجه است.

فخرالملک اردلان، ابوالحسن (۲) (۱۲۴۱- ۱۳۰۵)

از حریم تا حرم: سفرنامه ابوالحسن خان فخرالملک (اردلان) به عتبات، به کوشش محمدرضا عباسی، تهران، سازمان اسناد ملی ایران، ۱۳۷۲، ۱۲۹ ص، وزیری.

سفرنامه ابوالحسن خان فخرالملک از جمله صاحب منصبان دوره قاجار است که مدتی وزیرالتجار بوده است. وی در سال ۱۳۰۴ قمری به عتبات عالیات سفر می کند و گزارشی از سفر خود به رشته تحریر درآورده است.

قادری، علی (متولد ۱۳۳۸)

سفر به قبله عشق: از تبریز تا کربلا، قم، مشهور، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۹۲ ص، رقعی.

۱- علیرضا خان ایلخانی؛ قوانلو ایلخانی، علی رضا بن موسی

۲- ابوالحسن خان اردلان؛ فخرالملک، ابوالحسن خان اردلان

ص: ۲۷۹

شابک: ۲- ۸۹- ۶۸۶۳- ۹۶۴

خاطرات نویسنده از سفر به عراق و زیارت عتبات عالیات است. وی مشاهدات و احساسات خود را از زیارتگاه ها و مراقد شریف شهرهای عراق بازگو کرده است.

قربانی، مهدی (متولد ۱۳۳۳)

پرواز ملائک بر فراز کربلا: مشتمل بر سفرنامه عتبات عالیات، مشهد، قاف مشهد الرضا (ع)، چاپ ۱،،، رقعی.

شابک: ۹- ۳۱- ۸۸۵۵- ۹۶۴- ۹۷۸

کاظمی، اقدس (۱) (متولد ۱۳۱۸)

سفر به وادی عشق: سفرنامه کربلا، قم، خرم، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸۸- ۶۱۸۲- ۹۶۴

گزارشی از سفر نویسنده به کربلا و دیگر شهرهای زیارتی و تاریخی عراق است.

کرمی، عباس (متولد ۱۳۶۰)

زمستان در بغداد: دست نوشته هایی از سفر خبرنگاران امور حج و زیارت سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران به کشور عراق، همزمان با سالروز اربعین حسینی، تهران، دانش آموز، چاپ ۱،، ۳۴+ ۴۳ ص، رقعی.

۱- متخلص به مژگان؛ کاظمی قمی، اقدس

ص: ۲۸۰

شابک: ۵- ۴۸- ۶۳۱۶- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه یادداشت های نگارنده از سفر به کشور عراق به همراه گروه اعزامی امور حج و زیارت سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران در اسفند ۱۳۸۴ هجری شمسی است. این کتاب به دو زبان فارسی و انگلیسی است. این سفر همزمان با سالروز اربعین حسینی صورت گرفته و شامل مشاهدات نگارنده از آشوب های ایجاد شده در بغداد، چگونگی آماده ساختن مقدمات مراسم اربعین حسینی در کربلا و نحوه ی برگزاری این مراسم در کربلا است.

کیانی انبوهی، عباس

در محضر دریای عشق: سفرنامه کربلای معلا، تهران، عباس کیانی انبوهی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۵۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۷۶۴۳- ۰۶- ۹۶۴

این مجموعه اشعاری عمدتاً با مضامین دینی و مذهبی در قالب غزل و مثنوی درباره مرقد شریف حسینی و روضه ی علوی در نجف اشرف و دیگر ائمه شیعه در کاظمین و سامراء است؛ ضمن آن که در بخشی از کتاب شرح سفر شاعر به کربلا، به نظم کشیده شده است.

کیخایی، حسین

همسفر عشق: سفرنامه ی کربلا، ویرایشِ محمدرضا جاوید، شیراز، فرامتن، چاپ ۱، ۴، ۹۵ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۷- ۹۴۷۰۶- ۹۶۴

سفرنامه نویسنده از خاطرات سفر به عتبات عراق به ویژه کربلا است. و دربردارنده ی نوشته ها، خاطرات و شرح آثار فرهنگی سفر به کربلا و ذکر تحولات نگارنده است. کاظمین، سامرا، قبرستان وادی السلام، قبور

مشاهیر در نجف، گودال قتلگاه، و حرم حضرت ابوالفضل از جمله مکان هایی است که در کتاب توصیف شده است.

گلدار، نسرین

سفر عشق بوی دیگری دارد: گزارشی عاشقانه از یک سفر، تهران، آسیم، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۰۲۰- ۴۱۸- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، ذهن آویز، چاپ ۲،.

شابک: ۵- ۵۴- ۷۳۹۰- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه نویسنده به کربلا و بیان خاطرت و حالات روحی و درونی او است. وی مشاهدات خود را به تصویر کشیده است.

مجابی، عباس (متولد ۱۳۴۳)

خسی در کربلا، تهران، ماهرنگ، چاپ ۷۶،، ۷۸ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۹۰- ۷۲۳۲- ۹۶۴

گزارش سفر نویسنده به عتبات عالیات عراق به ویژه زیارت قبور اهل بیت است و در کنار آن به برخی روایات مذهبی و تاریخی اشاره می نماید.

مدنی، اشرف

از کربلای ایران تا کربلای عراق، تهران، پرچین، چاپ ۱،، ۲۸ ص.

شابک: ۳- ۶- ۹۲۱۷۳- ۹۶۴

سفرنامه کربلای مؤلف است. وی دیده ها و شنیده های خود را در طول سفر و به هنگام اقامت در چهار شهر زیارتی عراق توصیف

ص: ۲۸۲

کرده است.

مشکاه السلطان، علی اکبر (۱۲۵۰- ۱۳۱۱)

مشکوه المسافرین: سفرنامه تبریز- عتبات، تصحیح میرهاشم محدث، تهران، گوهر منظوم، چاپ ۱،، ۱۸۸ ص.

شابک: ۳- ۰۱- ۸۹۹۴- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، پانیذ، چاپ ۱،، ۱۹۲ ص.

شابک: ۳- ۵۳- ۷۱۰۵- ۹۶۴

گزارش سفر مشکوه السلطان به عتبات عراق است. ملاقات ها، گفت و گوها و دیگر مشاهدات وی در این مجموعه ثبت و توصیف شده است.

معینی، مریم (متولد ۱۳۴۰)

با من به عتبات عالیات بیایید: سفرنامه، اصفهان، علم آفرین، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۷۶ ص.

شابک: ۳- ۳- ۹۵۵۳۵- ۹۶۴

سفرنامه کربلا و دیگر شهرهای زیارتی عراق است. نویسنده خاطرات و مشاهدات خود را توصیف کرده است.

مغیثی پورسبزواری، علی اکبر (متولد ۱۳۳۷)

سفرنامه عشق، تهران، مرکز فرهنگی و انتشاراتی ایتا، چاپ ۱،، ۱۱۶ ص.

شابک: ۶- ۷۷- ۶۸۹۰- ۹۶۴

گزارشی از زیارتگاه های اسلامی در عراق به ویژه از کربلا و نجف است.

ملک قاسمی، ربابه (متولد ۱۳۰۴)

با راهیان دیار عشق، تهران، نیکتاب، چاپ ۱،، ۶۹ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۵۴- ۳۰۲- ۹۶۴

خاطرات سفر نویسنده به عتبات عالیات کشور عراق است. وی در روز هفتم مهرماه ۱۳۸۰ همراه با تنی چند از کاروانیان به کشور عراق سفر می کند. خاطرات نویسنده ابتدا مربوط به شهر بغداد و سپس دیگر اماکن زیارتی، به ویژه مرقد امامان معصوم است که طی آن، فضای حاکم و محیط پیرامون اماکن توصیف می شود و از اتفاقات روزمره نیز سخن به میان می آید.

منوری، هادی

دوباره شیعه شدم: سفرنامه فرات، با مقدمه و رباعیاتی از محمدجواد غفورزاده شفق، مشهد، رستگار، چاپ ۱،، ۹۲ ص، رقعی.

بررسی تاریخچه و تأثیرات اجتماعی عتبات عراق و زیارت آنها است. نویسنده تلاش کرده با بررسی اعتقادات شیعه، نقش زیارت عتبات در ترویج عقاید شیعه را بررسی کند.

موسوی دشتستانی، باقر

سفرنامه وصال: سی سال آرزوی کربلا، قم، طاووس بهشت، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص.

عنوان دیگر: سی سال آرزوی کربلا

بررسی زیارتگاه های عراق به ویژه کربلا است. نویسنده خاطرات و مشاهدات خود را توصیف کرده است.

ناصرالدین قاجار، شاه ایران (۱) (۱۲۴۷- ۱۳۱۳ ق)

سفرنامه عتبات سال قمری، به کوشش ایرج افشار (۲)، تهران، فردوسی، عطار، چاپ ۱،، ۲۸۹ ص.

فروست: مجموعه گذشته ایران در نوشته پیشینیان؛.

شهریار جاده ها: سفرنامه ناصرالدین شاه به عتبات، تصحیح محمدرضا عباسی و پرویز بدیعی، تهران، سازمان اسناد ملی ایران، چاپ ۱،، ی+ ۳۰۳ ص، وزیری.

عنوان دیگر: سفرنامه ناصرالدین شاه به عتبات.

گزارش سفرنامه ناصرالدین شاه قاجار به عتبات عالیات در سال ۱۲۸۷ قمری انجام است. این اثر از اسناد تاریخی مهم برای مطالعه تاریخ ایران و منطقه است. وضعیت راه ها از تهران تا کربلا و نجف، وضعیت اجتماعی مردم در شهرها و روستاها در ایران و عراق و دیگر مسائل فرهنگی و اجتماعی توصیف شده است.

نشاط، فاطمه (متولد ۱۳۴۰)

سفری به سوی عشق، تهران، نورسان، چاپ ۱،، ۴۴ ص.

شابک: ۲- ۰۶- ۲۶۶۷- ۹۶۴- ۹۷۸

۱- ناصرالدین شاه؛ قاجار، ناصرالدین شاه

۲- متولد ۱۳۰۴

گزارشی از زیارتگاههای اسلامی درعراق و سفرنامه نویسنده به شهرهای مذهبی عراق و زیارت عتبات است.

نظری، محمد

سفر عشق: همراه بـا زائران کـوی دوسـت در سـرزمین عراق، شـیراز، مؤسـسه فرهنگی هنری و انتشـاراتی میرزای شـیرازی (امیدواران)، چاپ ۱،، ۱۴۰ ص.

شابک: ۱- ۴۴- ۶۶۲۳- ۹۶۴

مجموعه خاطرات نویسـنده از سفر به عتبات عراق به ویژه کربلا و نجف است. وی با قلمی ادبی به بیان احساسات و مشاهدات خود پرداخته است.

واثقی، حسین (متولد ۱۳۳۶)

در کوی جانان: سفر به حرم ائمه علیهم السلام در عراق، قم، بوستان کتاب قم، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۵۲+ ۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۲۸۸- ۳۷۱- ۹۶۴

معرفی آثار اسلامی و تاریخی و اماکن مقدس در شهرهای مذهبی عراق به ضمیمه تصاویر آن است، که در قالب سفرنامه ارائه شـده است. نویسـنده بـا قلمی شـیوا و بـا لحنی احساسـی، حالات و مشاهـدات خود را در این سـفرها بیان داشـته و به توصـیف هریک از مکان های مقدسـی که به زیارت آنها مشرف شـده، پرداخته است. اماکن مقدس نجف و کوفه نظیر حرم امام علی، قبر میثم تمـار، خـانه امـام علی، مسـجد کوفه، مسـجد سـهله و بـازار نجف و به دنبال آن حرم امام حسـین در کربلا و مزارها و مشاهد شـریفی چون حرم حضـرت ابوالفضل، قبور طفلان مسـلم و عون از جمله مشاهد مشـرفه ای است که سـفرنامه نویس به توفیق زیارتشان نایل شده و آنها را وصف کرده است. اماکن مقدس در کاظمین و سامرا به ویژه قبور امامان

معصوم (ع) در این دو مکان و نیز زیارت قبر سیدمحمد و مسجد براثا مورد گزارش نویسنده واقع شده است.

وهومن، هارون (متولد ۱۳۴۵)

کربلا رفته ها، تهران، گوهر منظوم، چاپ ۱،، ۶۷۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۶۰- ۵۵۹۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: کربلا رفته ها: کربلا از دید سیاحان و جهانگردان.

خاطرات زائران کربلا و دیگر شهرهای عراق و عتبات است. افرادی که سفر عتبات رفته و اوضاع تاریخی، جغرافیایی، سیاسی این شهرها را به تصویر کشیده اند. راویان خاطرات دارای ملیت های گوناگون هستند.

هادیان، علی (متولد ۱۳۴۲)

کاروان اشک، تهران، آریا زمین، چاپ ۲،، ۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۲- ۸۷۹۶- ۹۶۴

گزارش سفر نویسنده به کربلاـ و دیگر شهرهای عراق است. وی شنیده ها و مشاهدات خود را در قالب داستان بیان نموده است.

ی عقوبی گلوردی، محبوبه

تا قاف عشق، قم، میراث ماندگار، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۲۹- ۲۹۵۹- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش اوصاف کربلا و نجف و بیان کرامات و اوصاف امام علی (ع) و امام حسین (ع) است که در قالب یک سفرنامه به این دو شهر ارائه شده است. در کتاب حاضر به بهانه سفر به نجف و کربلا از منظری عرفانی به

دو این شـهر نگریسـته شده و به همین مناسـبت درباره فضایل حضـرت علی و امام حسـین و شـهدای کربلا مطالبی آمده است. نگارنده نجف و کربلا را قطعاتی از بهشت دانسـته و به توصـیف رشادت های امام حسین، ابوالفضل، علی اکبر و سایر شهدای کربلا ـ می پردازد. وی همچنین نگـاهی کوتاه به زنـد گی پر از غم و مظلومیت حضـرت علی (ع) نموده و به توصـیف عـدالت، مظلومیت آن امام می پردازد. توصـیف مسـجد سـهله و مسـجد کوفه، وادی السـلام، بارگاه ملکوتی امام علی در نجف، بارگاه امام حسین و حضرت ابوالفضل در کربلا، تل زینبیه، مقام کف العباس از دیگر مندرجات این کتاب است.

ی کتایی، محمدرضا (متولد ۱۳۳)

ستاره های دنباله دار، تهران، استاندارد، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۷- ۶۲۵۵- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش سـفر نگارنـده به کربلا در فروردین ماه ۱۳۸۵ است. عنـاوین مطالب کتاب عبارت انـد از: از مرز مهران تا شـهر شـهید محراب؛ سـیزده به در در حضور زاده ی سـیزده رجب؛ اهل زمزمه و مسجد سهله؛ کلافه برای علوفه؛ لبیک یا حسین (ع)؛ مهره هـایی از جنس عشق؛ دعـا کن آدم شوم؛ شمشـیر بر فرق خودمـان یـا بر فرق دشـمنانمان؟؛ اول رفع نگرانی و بعـداً پـذیرایی؛ و حسرت زیارت کاظمین و سامرا.

ص: ۲۸۸

عتبات شامات

بیگدلی، زکریا

گزارشی از سفر به سوریه، قم، منشور وحی، چاپ ۱، ۵، ۱۲۰ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۰- ۹۴۸۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: گزارشی از سفر به سوریه توسط زوار ایرانی حضرت زینب کبری (سلام الله علیها).

چاپ دیگر

قم، حسنین، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص، جیبی.

مجموعه اطلاعاتی درباره سفر به سوریه و زیارت اماکن مقدس در این کشور است. نویسنده این اطلاعات را، در شش فصل با عناوین ذیل سامان داده است: معرفی اجمالی سوریه؛ مراقد اهل بیت (ع) در دمشق؛ زیارتگاه های حومه دمشق؛ مزارهای شهر حلب؛ از تهران تا دمشق؛ دانستنی های لازم زائرین.

تیموری، قنبرعلی

جای همه شما خالی: سفرنامه اساتید و طلاب مدرسه علمیه سلیمانیه، مشهد، عروج اندیشه، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۵۳- ۷۲۴۴- ۹۶۴

مجموعه ای از خاطرات و نوشته هایی به قلم طلاب و استادان آنها در سفر به زیارتگاه های شامات است. جنبه های مختلف این زیارتگاه ها و اماکن متبرکه را توصیف کرده اند.

ص: ۲۸۹

جرجانی، موسی (متولد ۱۳۲۸)

سفرنامه سوریه، گرگان، مختومقلی فراغی، چاپ ۱،.

شابک: ۳۴- ۳۲- ۵۰۸- ۹۶۴- ۹۷۸

حسینی، پروین (متولد ۱۳۳۰)

سفرنامه سوریه، ویرایشِ محمد ربیع، تهران، آبتین قلم، چاپ ۱،، ۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۴- ۲۷۲۱- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش مشاهدات و احساسات نویسنده در سفر به سوریه است. زیارتگاه ها و مرقد زینب (س) و مراقد دیگر خانواده امام حسین (ع) را توصیف کرده است. دمشق سال ها به عنوان پایتخت جهان اسلام بوده و اماکن بسیاری و جذاب در آنجا ساخته شد که امروزه به عنوان اماکن تاریخی و باستانی بازدید می شود. نویسنده، هدف از نگارش کتاب را کمبود کتاب های راهنمای سفر به سوریه دانسته است و از اینرو تصمیم گرفته پس از بازگشت خود از سوریه، تجربه ها و دیده ها و شنیده های خود را به شکل سفرنامه ای ساده برای زائرین این سرزمین به رشته تحریر درآورد.

خراسانی محمدرضائی، محمدرضا [1] (متولد ۱۳۳۵)

ره آورد سوریه، رفسنجان، محمدرضا خراسانی محمدرضائی، چاپ ۱،، ۶۶ ص.

بررسی جوانب زیارتگاه های اسلامی در سفر به سوریه و گزارش زیارتگاه های دمشق است.

۱- محمدرضایی، محمدرضا

داستانی بنیسی، اسدالله (۱) (متولد ۱۳۲۵)

سفری بر پایگاه حضرت زینب کبری (س)، قم، نشر بنیس، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

توصیف زیارتگاههای اسلامی در سوریه و گزارشی از سفر نویسنده به دمشق است. عمدتاً جوانب روضه و مرقد حضرت زینب (س) را توصیف کرده است.

صنعتی، محمدحسن (متولد ۱۳۴۳)

سفر سوریه و یادداشتهایی در خاک ایران، ترکیه و سوریه، مشهد، آهنگ قلم، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۳- ۹۳۳۲۳۴- ۹۶۴

گزارش زیارتگاه های اسلامی در سوریه و ترکیه است. نویسنده مشاهدات خود را از ابتدای حرکت در ایران تا دمشق و برگشت به ایران مکتوب کرده است.

عرب، محمدحسن (متولد ۱۳۱۹)

عشق دمشق: به ضمیمه تحقیقی درباره اسرار شگفت انگیز اصحاب کهف، تهیه سازمان کارآفرینان جوان، قم، بوستان کتاب قم (انتشارات دفترتبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، رقعی.

گزارش سفر نویسنده در اردیبهشت ۱۳۸۰ به منظور زیارت اماکن مذهبی سوریه است. در کتاب حاضر مشاهدات خود را از این کشور- همراه با توضیحاتی درباره صاحبان قبور، و مطالبی درباره اصحاب کهف- به قلم آورده همچنین مختصری درباره فرهنگ مردم سوریه سخن می گوید. این

۱- بنیسی، اسدالله؛ بی نی سی؛ داستانی، اسدالله

نوشتار با عکس هایی از اماکن مقدس سوریه همراه است و با چند نمایه به پایان می رسد.

علوی، عادل (۱) (متولد ۱۹۵۵)

ثقافه اسلامیه، قم، المؤسسه الاسلامیه العامه للتبلیغ و الارشاد، چاپ ۸، ق/، رقعی.

شابک: ۳- ۴۷- ۵۹۱۵- ۹۶۴

فروست: رسالات اسلامیه؛ الجزء الثامن.

سفرنـامه مؤلف به کشور سوریه است. وی اطلاعـاتی دربـاره وضـعیت جغرافیـایی، تاریخی این کشور و نیز توضـیحاتی درباره اماکن مذهبی آن بیان می کند.

میرشریفی، سیدعلی (متولد ۱۳۳۷)

سفری به کوی جانـان: سـفرنامه ترکیه، سوریه، اردن، قم، بنیـاد پژوهشـهای علمی فرهنگی نور الاصـفیاء، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۳۲- ۵۹۲۷- ۹۶۴

مجموعه یادداشت ها و شـرح خاطرات مؤلف از سـفر به ترکیه، سوریه و اردن است. وی در این سفرنامه، اتفاقات، رویدادها و مراسـمی را که زوار حضـرت زینب (س) برگزار می نماینـد، شـرح داده است. بخشـی از کتاب به معرفی برخی اماکن مقـدس اختصاص دارد.

وزیری، سعید (متولد ۱۳۱۸)

سفری به هوای خورشید: سفرنامه سوریه، ورامین، واج، چاپ ۱،، ۲۸۰ ص، رقعی.

۱- علوی لاجوردی، عادل

ص: ۲۹۲

شابک: ۶- ۰۷- ۵۸۸۱- ۹۶۴

عنوان روی جلد: در هوای خورشید: سفر به سوریه.

گزارش و شرح مشاهدات و خاطرات نگارنده از اماکن زیارتی سوریه است. علاوه بر آن اطلاعاتی درباره مقابر و اماکن مقدس سوریه و تاریخچه ای از حوادث تاریخی مربوط به آنها ذکر گردیده است.

ی کتایی، محمدرضا (متولد ۱۳۳۳)

سپهر صبر: سفرنامه سوریه، تهران، فارابی، چاپ ۱،، ۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۹۶- ۵۶۰۸- ۹۶۴

سفرنامه ای درباره زیارتگاه های کشور سوریه و معرفی شخصیت های صاحب مقابر است. جاهایی که معرفی کرده، عبارت اند از: باب الصغیر، حرم حضرت زینب (س)، غار اصحاب کهف، زیارتگاه حجر، حرم حضرت رقیه (س)، و مسجد اموی.

ص: ۲۹۳

مشهد مقدس

جشنواره فرهنگی هنری امام رضا (ع) (به کوشش)

راهیـان کوی عشق: دل نوشـته هـای زائران حرم رضوی، تهران، شـهرداری تهران، معـاونت امور اجتمـاعی و فرهنگی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۶۱- ۸۵۵۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: راهیان کوی عشق: دل نوشته های زائران حرم رضوی به مناسبت چهارمین جشنواره سراسری سفرنامه نویسی رضوی.

عنوان دیگر: دل نوشته های زائران حرم رضوی.

مجموعه ای از نجواهـا و خـاطرات زیارتی دختران و پسـران و جوانان و عاشـقان حرم حضـرت رضا (ع) است. نویسـندگان در قـالب عبـاراتی توصـیفی به شـرح زیـارت خویش و نجوا و مناجـات در حرم رضوی پرداخته و نحوه دستیـابی به حـاجت هـا و توضیـح کرامـات رضوی را بـا قلمی روان و عاشـقانه روایت کرده انـد. این نوشـته ها به مناسـبت چهارمین جشـنواره سراسـری سفرنامه نویسی رضوی تدوین شده است.

بخش سوم: حج از نگاه عرفان، اخلاق و کلام

اشاره

توضیـح: حج از موضوعات چند وجهی است و دانشـمندان علوم مختلف از منظر تخصصی خود به تحلیل و بررسی بُعد و جنبه مربوط به خود پرداخته اند. از اینرو کتاب هایی که درباره ی حج نوشـته و عرضه کرده اند، تنوع و گوناگونی دارد. این بخش به معرفی کتـاب هـایی می پردازد که از نگـاه تـأثیرات خصوصـی یـا از منظر تأثیر عمومی، حـج را بررسـی کرده انـد. عرفان و اخلاق به جنبه هایی از حج می پردازد که تأثیر خصوصـی در زندگی مسـلمانان دارد ولی کلام و علوم اجتماعی به آثاری می پردازد که جنبه عمومی مسـلمانان را تحلیل می کنـد. از قـدیم مبحثی به نام اسـرار حج در میان مسـلمانان وجود داشت. منظور اسـرار هر یک از مناسک و اعمال، بررسـی غایی آنها، یا رمزگشایی از آنها است. در واقع اسرار حج دو گونه مفاد دارد: یکی غایت و هدف و مقصود هر یک از مناسک؛ مثلًا هدف رمی جمرات، هدف از صفا و مروه؛ دوم رمز و رازی که در این اعمال و مناسک هست، تجزیه و تحلیل شده و در واقع علل تشریع آنها بیان می شود.

اینگونه تحلیل ها در حوزه تخصصـی دانش کلام، عرفان و اخلاق است و به همین منظور همه اینها یکجا در این بخش بررسی می شوند و منابع آنها معرفی می گردد.

اما فصل دوم این بخش به آداب حج می پردازد و کتاب هایی که در این زمینه هست را معرفی می نماید. منظور از آداب، وظایف اخلاقی مسلمانان

است ولی وظایفی که در فقه بیان نشده و جنبه تکلیف ندارد بلکه ماهیت باید و نباید اخلاقی دارد. برای نمونه تواضع و خشوع داشتن به هنگام اعمال حج یک وظیفه اخلاقی صرف است و هیچگاه فقها به ضرورت و وجوب یا حرمت، استحباب یا کرامت و بالاخره اباحه ی آن نپرداخته اند.

اما راجع به معرفی منابع این بخش چند نکته است:

۱. مدخل هایی که نیاز به چکیده نداشتند؛ مثلًا عنوان آنها بسیار گویا است، توصیف و چکیده برای آنها نوشته نشد.

۲. کتاب هایی که محتوای آن روشن است، فقط جنبه خاص مورد نظر آن توصیف شده است. به عبارت دیگر مطالب مورد نظر برجسته سازی شده است.

فصل اول: فلسفه و اسرار حج

آصفی، محمدمهدی (متولد ۱۳۱۷)

فی ضیافه الرحمن: تأملات و رؤی فی مناسک الحج والعمره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۴۴ ص.

شابک: ۲- ۲۱۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: تأملات و ررؤی فی مناسک الحج والعمره.

بررسی برخی از ابعاد فلسفه و اسرار مناسک حج و عمره است.

آقاتهرانی، مرتضی (متولد ۱۳۲۶)

سفر عشق: حج در آیینه ولایت، قم، شفق، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۲۴- ۰۲۴- ۴۸۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: حج در آیینه ولایت.

بررسی جنبه های اخلاقی، عرفانی و تاریخی حج است. نخست فلسفه و اسرار حج بررسی شده و آنگاه برخی اماکن و مشاهد مشرفه مکه و مدینه معرفی شده اند.

ص: ۲۹۵

آقامیری، زهرا

معراج حج: روایتی عارفانه از منازل و مناسک حاجیان، تهران، راه ابریشم، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۴- ۹۰۱۰۴- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: روایتی عارفانه از منازل و مناسک حاجیان.

بررسی فلسفه اعمال و مناسک و نیز تاریخ تحولات حج است. مؤلف کوشیده است تا علاوه بر توجه به فلسفه و تاریخچه حج، محتوا و روح هر عمل را درک نموده و به عنوان فراهم آورنده شرایطی الهام بخش و ملموس به مخاطب عرضه کند. معنای لغوی و اصطلاحی حج، میقات، نیت، تخلیه و تحلیه، لبیک، طواف، مقام ابراهیم، سعی بین صفا و مروه، تقصیر، حج اکبر و تشریق موضوعاتی هستند که بررسی شده اند.

آل عصفور، حسن (متولد ۱۹۷۲ م)

فلسفه مناسک الحج و دلیل الحاج فی الفرائض و السنن، قم، دار التفسیر، ق/، ۳۸۴ ص.

شابک: ۰- ۳۴- ۶۳۹۸- ۹۶۴

بررسی تأثیرات، منفعت ها، فلسفه مناسک حج و نیز راهنمای زائران خانه خدا برای شناخت هرچه بهتر مشاهد مشرفه مکّه و مدینه است. نیز مجموعه ای از ادعیه، زیارات و آداب و مناسک در آن آمده است.

آل عنوز، عبدالرسول

نافع الحاج، قم، داوری، چاپ ۱،/ ق، ۲۷۲ ص، جیبی.

شابک: ۱۶۱۳- ۸۸۷۲- ۹۶۴

بررسی فلسفه حج، منافع حج و نیز معرفی برخی اماکن مقدس در مکه و مدینه آمده است.

ابراهیمی، محمدحسین (متولد ۱۳۲۹)

با کاروان حج: تذکراتی لازم برای زائران و روحانیان حج، قم، حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات، چاپ ۱،، ۱۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۹۵- ۴۲۴- ۹۶۴

فروست: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات- ۱۹۰

مجموعه توصیه ها و تعیین وظایف حجاج و روحانیون کاروان ها است. این نوشتار در سه فصل تنظیم شده است. فصل اول درباره بیست و شش عنوانِ فقهی و عبادی است، که به مکه و مدینه مربوط می شود؛ فصل دوم، مطالبی درباره فلسفه حج و معرفی مواقف کریمه و مشاهد شریفه آن است؛ و در فصل آخر موضوع اعلان برائت از مشرکان و تاریخ و فلسفه آن، و نیز مطالبی درباره زیارت و فرهنگ قرائت قرآن آمده است.

ابوعلی، غلامرضا

سفر به سرزمین وحی، ویرایشِ عبدالسید راهداری، اهواز، آیات، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۲۵ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۶۸- ۸۵۹۳- ۹۶۴

معرفی جنبه های معنوی و عرفانی فریضه حج و اعمال آن است. نویسنده در آغاز عواطف و احساسات دینی خود را نسبت به حج بیان نموده و بر این نکته تأکید می کند که در آغاز راه از لحظه ای که محرم می شویم بایستی خود خواهی را که حجاب میان انسان و خداوند است از خود دور سازیم. آنگاه درباره نماد دینی سنگ زدن به شیطان، مسجد النبی و ورود پیامبر (ص) به آن محل، ورود به خانه خدا وحرکت به سرزمین عرفات و

جلوه هـای معنوی و عرفانی آن و نیز حرکت به سوی مشـعر الحرام که در حقیقت نماد روحانی از روز محشـر است سـخن می گوید. وی در ادامه به تشـریح شـیطان و اوصاف او، مبارزه با هوای نفس، طواف، قربانی کردن و سر تراشیدن و دیگر اعمال و آداب حج با توجه به جنبه های تاریخی و وجوه دینی و عبادی آن پرداخته است.

احمدوند، محسن (متولد ۱۳۵۳)

سفر به بیت عتیق: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه، تهران، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۰- ۲۷۸۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه.

بررسـی منفعت هـا، تـأثیرات، فلسـفه مناسـک حـج و نیز راهنمای زائران خانه خـدا برای مشاهـد مشـرفه مکّه و مـدینه و حاوی مجموعه ای از ادعیه، زیـارات و آداب و مناسـک است. بخش اول به ذکر آیات و روایاتی در فضـیلت و اهمیت کعبه و آداب سفر حج و بخش دوم به احکام و اعمال حج اختصاص یافته و مجموعه ای از واجبات و محرمات و مکروهات و مستحبات این واجب شـرعی بر مبنای فقه عملی شـیعه در آن ارائه گردیده است. در بخش سوم موقعیت شهر مدینه و بخش های مسجد النبی و اماکن زیارتی، مقبره ها و مساجد این شهر مقدس معرفی شده است.

اشرفی تبریزی، محمود

اسرار حج از امام سجاد (ع)، تهران، میرحسین سدیفی، چاپ ۲، ۱۳۶۴، ۳۳ ص. جیبی.

بررسی دیدگاه های امام چهارم شیعیان، امام سجاد (ع) درباره تأثیر، منافع

ص: ۲۹۸

و رازو رمزهای اعمال و مناسک حج است.

افتخاری گلپایگانی، علی (متولد ۱۳۰۴)

الحج و العمره و معرفه الحرمین الشریفین، مراجعه محسن الاسدی، تهران، نشر مشعر، ۱۴۱۷ ق/ ۱۳۷۵، ۲۸۰ ص، وزیری.

شابك: ۰- ۰۵- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی جنبه های اجتماعی مثل تأثیرات حج در جامعه و بعد اخلاقی حج و عمره از دیدگاه های مختلف است. نویسنده احکام، فضائل، تاریخ، اماکن و آثار و تأثیرات فردی و اجتماعی آن دو را تبیین کرده است.

اکبرنژاد، محمدتقی و سعیدی، امیرسعید

اسرار مناسک حج، ویرایشِ رضا دیلمی، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۲۱- ۹۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فواید و حکمت های احکام و مسائل حج با تکیه بر روایات و ادعیه است. هم در آموزه های دینی و هم در ادبیات و عرفان اسلامی تفاسیر معنوی زیبایی از مناسک حج ارائه شده است. در این کتاب ضمن اشاره به فلسفه حج، اسرار مکه، اسرار مسجد الحرام، اسرار صفا و مروه، اسرار طواف، اسرار منی و اسرار مشعر و عرفات به آداب باطنی انجام هر یک از مناسک و فضیلت احرام و قربانی و اعمال حج پرداخته شده است. منظور از اسرار حج بیان حکمت ها و فلسفه شرعی مسائل حج است که در کتب قدیمتر تحت عنوان علل الحج و معانی الحج مطرح می شده است.

الف، الف.

خط سیر ما یا صراط مستقیم، بی جا،

۱۴۰۰ ق، ۲۶۴ ص، وزیری.

بررسی اسرار حج، فضائل مکه، تأثیرات اخلاقی حج، تأثیر در سازندگی انسان و تقرب الهی است.

الله وردیخانی، علی

کعبه: مصباح الطاهرین، تهران، دانشگاه تهران، مؤسسه انتشارات و چاپ، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۹۲۶۳- ۰۳- ۹۶۴

بررسی آثار معنوی حج و فضیلت آن و نیز قداست و اهمیت اماکن مقدس مکه به ویژه کعبه است.

الهی قمشه ای، مهدی

اسرار حجّ عاشقان، به اهتمام حسین الهی قمشه ای، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۶۴ ص، بیاضی.

بررسی جنبه های معنوی و عرفانی فریضه حج و راز و رمزهای اعمال و مناسک حج است ..

امامی خوانساری، محمد (۱) (متولد ۱۳۱۲)

فلسفه و اسرار حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۰۰۶- ۵۴۰- ۹۶۴

بررسی نکات عرفانی و معارفی حج و تأثیرات اجتماعی و اخلاقی آن در بیست و چهار فصل است. از جمله عناوین فصول آن عبارت اند از: اثر

۱- امامی نجفی خوانساری، محمد

معنوی حج؛ حج راز زندگی؛ حج، تقویت ایمان؛ تلبیه و مقصود حقیقی از آن؛ آداب واقعی حج؛ حج وسیله تشکیل انجمن همگانی؛ حقیقت معنوی مناسک؛ انتظار از دولت های اسلامی.

امین، محمد (متولد ۱۳۳۶)

حکمت مناسک عمره مفرده، قم، طیب، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

شابک: ۳- ۸- ۹۴۷۵۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: حکمت مناسک عمره مفرده ویژه دانشجویان.

امین پور، فریده (متولد ۱۳۲۷)

کعبه تجلی گاه توحید، روح حج، با همکاری مکتب القرآن مسجد ایریلو، تبریز، فروغ آزادی، چاپ ۱،، شش+ ۱۳۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۴۵- ۶۹۷۱- ۹۶۴

بررسی معارف حج با استناد به آیات و احادیث است. پاره ای از مباحث نویسنده بدین قرار است: فریضه ی حج و پاره ای از واجبات و محرمات آن؛ تطهیر خانه ی کعبه و حقیقت آن؛ یاد پروردگار و آثار آن؛ زائرین بیت الله الحرام و مسأله حق الناس و حلیت طلبی؛ کیفیت و حقیقت حج تمتع؛ مدینه و برکات آن؛ ذکر و دعای قلبی از بالاترین عبادات؛ نهی از افراط در مستحبات؛ اهمیت انفاق در حج؛ و حقیقت و اسرار اعمال حج.

انصاریان، حسین (۱) (متولد ۱۳۲۳)

حج در آیینه عرفان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،

۱- مسکین؛ نافذ

ص: ۳۰۱

، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۴۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی رموز و تأثیرات حج و ارکان آن از جنبه عرفانی و اخلاقی و کلامی است. نویسنده مطالب خود را ذیل پنج بخش با این عناوین تنظیم کرده است: حقیقت حج؛ توشه حج؛ توبه خالص شرط سفر حج؛ میقات؛ طواف کعبه.

در بارگاه نور، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۲۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

چاپ قبلی

ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۱۰۲ ص، رقعی.

بررسی جنبه های معرفتی و تأثیرات حج است. این نوشتار در پاسخ به برخی پرسش های بعثه مقام معظم رهبری درباره ابعاد مختلف حج تهیه شده است. برخی از عناوین مورد بحث در این کتاب عبارت اند از: پیشینه تاریخی مراسم حج؛ حکمت تشریع مناسک حج؛ چرا در تمام عمر یک بار؟؛ وجوه اشتراک حج با عبادت های دیگر؛ بعد سیاسی و اجتماعی حج؛ برائت از مشرکین.

بابازاده، علی اکبر (متولد ۱۳۳۴)

با هم به حج و عمره، قم، دانش و ادب، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۹- ۹۳۸۲۰- ۹۶۴

مجموعه بررسی هایی درباره جنبه های معرفتی، زیارتی، فقهی و اخلاقی حج و عمره و مناسک آن است. نویسنده با ترسیم چهره معنوی مکه و مدینه و معرفی اماکن زیارتی، زائران را از جهت اخلاقی، خودسازی در پنج فصل راهنمایی کرده است. در فصل اول مقدماتی درباره آمادگی برای

سفر، اطلاعات لازم از عربستان و فرهنگ آن کشور، و در فصل دوم فرازهای زیارتی مدینه معرفی شده است. در فصل سوم عمره مفرده و عمره تمتع و اسرار و فلسفه اعمال آمده است. در فصل چهارم حج تمتع از جنبه اخلاقی، فقهی و تاریخی بحث شده و در پایان، مطالب گوناگونی از زیارتها، دعاها، اشعار، احکام حج و نظریات مراجع تقلید نقل شده است.

تحلیلی بر مناسک حج، اصفهان، بنی هاشم، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳۹۱ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۲- ۹۲۹۵۴- ۹۶۴

بررسی جنبه های معرفتی و معارفی حج و معرفی اماکن مقدس مدینه و بیان احکام و آداب مناسک حج است. انگیزه مؤلف، فراهم ساختن مجموعه ای حاوی مناسک، نکات اخلاقی، مسائل عبادی و تاریخچه حوادث صدر اسلام برای زائران خانه خدا بوده است. کتاب به روش توصیفی و در سه موضوع آداب و اعمال حج، تاریخ اسلام و جغرافیای مکه و مدینه نگارش یافته است. مؤلف از منابع معتبر شیعی و سنی استفاده کرده است. از فصلهای مهم آن است: اهمیت و آداب حج، مناسک عمره و حج تمتع، معرفی مدینه.

باشا، مرتضی علی

اسرار الحج فی کلمات العلماء، قم، دارالهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۰۶۸- ۴۹۷- ۹۶۴

بررسی جنبه معارفی و تأثیرات اخلاقی و عرفانی حج است. نویسنده در این کتاب که به زبان عربی نگاشته شده نظر برخی از اشخاص و علمای دینی را درباره ی اعمال حج و رمز و راز آن اعمال یادآور شده و موضوع ربانی و لذت روحانی را در به جای آوردن آن اعمال خاطرنشان کرده است.

الاسفار عن آیات الحج و الاسرار،

ص: ۳۰۳

قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۲۲۷ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۸- ۰۷- ۶۱۶۸- ۹۶۴

بررسی جنبه های معارفی و تأثیرات فردی و اجتماعی حج و اهمیت و منزلت آن از دیدگاه قرآن است. نگارنده پس از توضیحاتی اجمالی و کلّی درباره حج و توجّه ویژه قرآن به این حکم بزرگ الاهی در مبحث اول آیاتی از سوره بقره که در آنها به مکان مقدّس کعبه و مقام ابراهیم اشارت رفته است، بحث کرده و آنگاه آیات سوره آل عمران و سوره های مائده، انعام، انفال، توبه، ابراهیم و اسرا را همراه با شرح و توضیح و تفسیر و شأن نزول آنها از نگاه خوانندگان گذرانده و دقایق و ظرایف این اعمال متعالی را به حج گزاران گوشزد می نماید. وی در ادامه آیات سوره های حج تا قریش را که به گونه ایی تصریحی و تلویحی با اعمال حج مرتبط است مورد بررسی قرار داده و در ادامه آن در باب اسرار حج و علت های هریک از آداب و اعمال با استناد به آیات و احادیث سخن گفته است.

باغشنی، غلامرضا (متولد ۱۳۴۵)

پرواز تا بی نهایت: تأملی نو در باطن حج، ویرایشِ رسول پاسدار، مشهد، غلامرضا باغشنی، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۳۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۳۴۸۹- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: تأملی نو در باطن حج.

بررسی تأثیرات فردی و اجتماعی و معارفی حج است. نگارنده مجموعه یادداشت هایی را به سبک سفرنامه در مورد حج و فلسفه آن و عمدتا برای مخاطبان نوجوان و جوان تدوین کرده که برگرفته از آیات کریمه قرآن و روایات متعدد هستند. مباحث کتاب با نگاهی متفاوت به مسیر رشد انسان و عبور او از برزخ و جهنم آغاز شده و در ادامه اصول و فروع دین اسلام شرح داده می شود. دیگر موضوعات کتاب هم بدین قرارند: چگونگی ورد انسان به جهنم، همراهان مؤمن در قبر، صفات اهل

جهنم و بهشت، شرایط طواف و نحوه طواف و نماز زنان، وظایف حاجی، نحوه ورود به سرزمین عرفات، کاربردهای حج بیت الله الحرام.

بدر، عبدالرزاق (۱)

راهنمای حج و عمره و بیان چند درس عقیدتی برگرفته از حج، ترجمه محمدصالح سعیدی (۲)، سنندج، انتشارات کردستان، چاپ ۱،، ۱۵۸ ص.

شابک: ۰- ۴۵- ۷۶۳۸- ۹۶۴

عنوان اصلی: دروس عقیدیه مستفاده من الحج.

برفی، محمد (۳) (متولد ۱۳۴۷)

فلسفه و احکام حج و عمره، تهران، محراب فکر، چاپ ۱،، ۲۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۳- ۲۵۲۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فلسفه و اسرار احکام حج و عمره در ابعاد سیاسی، فرهنگی، اخلاقی و اقتصادی است. همچنین احکام و مناسک عمره و حج در سایه فقه مقارن و تطبیقی مذاهب اسلامی بیان شده است. تاریخچه و راهنمای اماکن مقدس مکه و مدینه نیز از دیگر موضوعاتی است که در کتاب آمده است.

۱- عبدالرزاق بن عبدالمحسن البدر

۲- متولد ۱۳۱۷

۳- برفی فیض آبادی، محمد

برکت رضایی، روزبه (متولد ۱۳۵۲)

آشنایی با احکام، اسرار و معارف عمره: ویژه دانش آموزان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۱۴۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی جنبه های معارفی و عقیدتی و نیز تأثیرات و آثار فردی و اجتماعی مناسک است. این کتاب جهت آشنایی دانش آموزان عازم سفر عمره، با مکه و مدینه و نیز احکام و معارف حج عمره تنظیم شده است. کتاب در هفت بخش با این عناوین تدوین شده است: آداب سفر عمره؛ آشنایی با عربستان؛ آثار اسلامی مکه و مدینه؛ مکه معظمه؛ احکام و مناسک؛ معارف عمره؛ نکته ها و تجربه ها؛ ادعیه و زیارات.

بروجردی، زهره (متولد ۱۳۳۹)

جرعه ای از بی کرانه های حج: مجموعه سخنرانی های استاد ارجمند سرکار خانم بروجردی، تهیه و تنظیم انسیه کرابی (۱)، مشهد، سازمان انتشارات شرق ایران، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

شابک: ۰- ۸- ۹۲۱۵۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: مجموعه سخنرانی های استاد ارجمند سرکار خانم بروجردی.

بزرگواری، سیدعلی محمد (متولد ۱۳۳۶)

علی (ع) در آئینه حج، یاسوج، چوپان، ۱۳۸۶،

۱- متولد ۱۳۴۴

ص: ۳۰۶

۳۹۷ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۶۵- ۷۹۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بهشتی، محمد (متولد ۱۳۳۰)

مسجد مکان معراج مومنین: تأویل معماری مسجد با تأملی در مناسک حج، اصفهان، سازمان فرهنگی تفریحی شهرداری اصفهان، چاپ ۱،، ۵۹ ص.

شابک: ۵- ۳۰- ۲۵۸۸- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: تأویل معماری مسجد با تأملی در مناسک حج.

فروست: پنجره؛.

بررسی اشارات و رموز اعمال و مناسک و نیز جنبه های عقیدتی حج است. در این نوشتار با تشبیه نماز به حج و مسجد به کعبه، با بیان مراحل انجام مناسک حج و فلسفه انجام مناسک، اسرار نهفته در معماری مساجد اسلامی تبیین شده است.

بیگلری، حسن

احکام حج و اسرار آن، تهران، کتابخانه سنائی، چاپ ۱،، ۴۰۳ ص، وزیری.

بررسی تفصیلی احکام حج و اسرار آن و نیز تاریخ سرزمین حجاز و جغرافیای آن به همراه مختصری از زندگی پیامبر (ص) است. به نظر نویسنده همه احکام تابع مصالح و مفاسد است. همچنین به هدف و مقصود و جعل احکام پرداخته و علل جعل احکام را واقعی می داند.

پورامینی، محمدامین (متولد ۱۳۴۱) (به کوشش)

اسرار و معارف حج با الهام از درسهای حکیم متاله آیت الله سیدابوالحسن رفیعی قزوینی (۱)، قم، بشیر اندیشه، چاپ ۱،، ۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰- ۹۵۳۲۱- ۹۶۴

بررسی حج از منظر معارف دینی و اخلاق است. این نوشتار مشتمل بر مطالبی است در باب آداب و رسوم و اعمال سفر به مکه و زیارت کعبه که ذیل این عناوین آمده است: دعوت الهی؛ چرایی حج؛ سفری دوباره؛ رمی جمرات؛ قربانی؛ حلق و تقصیر؛ سعی ای دیگر؛ طواف نساء؛ و بیتوته در منی.

پورسید آقایی، سیدمسعود (۲)

(متولد ۱۳۳۸)

حج ابراهیمی، حج مهدوی، تهران، مهر محبوب، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳- ۹۵۰۱۰- ۹۶۴

بررسی ابعاد عقیدتی و عرفانی احکام و اعمال حج و مطالبی درباره ی نسبت این عمل عبادی با امام عصر (ع) است. نویسنده در اصل به نوشتن برخی از احکام حج تصمیم داشته و خواسته است کتاب خود را به نحوی به امام زمان (ع) مرتبط کند. از این رو، نخست به وصف حجّ مهدوی می پردازد و ضمن آن، روح حج را از نظر معنوی و سیاسی و فرهنگی بیان می دارد.

۱- ۱۲۶۸- ۱۳۵۳

۲- آقایی، مسعود؛ سیدآقایی، مسعود

تابنده، نورعلی (۱) (متولد ۱۳۰۶)

سفر حج و عید قربان، تهران، حقیقت، چاپ ۱،، ۳۹ ص.

شابک: ۴- ۱۶- ۷۰۴۰- ۹۶۴

این نوشتار، متن دو سخنرانی نویسنده است که در آن بعد عرفانی حج مورد بررسی قرار گرفته است.

ترابی شهرضایی، اکبر

قطره ای از زمزم معرفت، قم، مؤسسه انتشارات دارالعلم، جلد اول، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۹۰- ۵۹۷۶- ۹۶۴

بررسی اسرار و تأثیرات حج از نگاه آیات قرآن و روایات معصومین (ع) و گفتار بزرگان است.

تسخیری، محمدعلی

اضواء علی طریق الوحده الاسلامیه، تهران، رابطه الثقافه و العلاقات الاسلامیه، ۱۴۱۸ ق، ۱۴۸ ص.

شابک: ۴- ۱۱۴- ۴۷۲- ۹۶۴

بررسی وحدت اسلامی و تقریب مذاهب به عنوان یکی از فلسفه ها و جنبه های معارفی و اخلاقی حج است.

روافد الشعور عند المسلم الحاج، تهران، مؤسسه الحج، چاپ ۱، ۱۴۰۵ ق، ۳۶ ص، رقعی.

بررسی تأثیرات مختلف عبادت حج در انسان است.

۱- نورعلی تابنده؛ مجذوب علیشاه

ص: ۳۰۹

تسخیری، محمدعلی و قانصوه، محمود

الحج و آثاره علی الحیاه الاجتماعیه، تهران، منظمه الاعلام الاسـلامی، معاونیه العلاقات الدولیه، چاپ ۱، ۱۴۱۰ ق، ۱۳۶۸، ۱۰۲ ص، رقعی.

فروست: منظمه الاعلام الاسلامی-

بررسی فلسفه و اسرار حج و نیز آثار اجتماعی- سیاسی حج است.

تهرانی، محمد

مناسک عشق، تهران، سینه سرخ، چاپ ۱،، ۵۵ ص.

شابک: ۴- ۲۶- ۷۸۸۷- ۹۶۴

جمعی از نویسندگان

أسرار الحج فی حوار بین الإمام زین العابدین (ع) والشّبلی، قم، نشر مشعر، بی تا، ۱۵ ص، جیبی.

بررسی اسرار حج بر اساس بیانات حضرت سید الساجدین (ع) است.

جوادی، حسین (متولد ۱۳۳۵)

نکته درباره ی حج، مشهد، همیاران جوان، چاپ ۱،، ۱۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۳۸- ۲۵۷۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: ۳۶۵ نکته درباره اسرار و حکمتهای حج.

بررسی فلسفه و اسرار حج و موضوعات مرتبط به آن بر اساس سخنان معصومین (ع) و اندیشمندان بزرگ است.

ص: ۳۱۰

جوادی آملی، عبدالله (۱)

(متولد ۱۳۱۲)

اسرار الحج، چاپ ۱، ۱۳۶۱/ ۱۴۰۳ ق، ۶۲ ص، رقعی.

بررسی فلسفه و اسرار اعمال و مناسک حج است.

جرعه ای از بیکران زمزم: پژوهشی پیرامون اسرار حج، ترجمه و تحقیق از علی حجتی کرمانی (۲)، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۷۷ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۹۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: پژوهشی پیرامون اسرار حج.

عنوان اصلی: وجیزه حول اسرار الحج.

این کتاب در سال ۱۳۷۱ توسط بعثه مقام معظم رهبری، معاونت آموزش و تحقیقات نیز به چاپ رسیده است.

بررسی اسرار و رموز حج بر اساس عرفان و اخلاق است. این نوشتار جهت مقدمه کتاب الحج که تقریرات درس فقه مرحوم سیدمحمد محقق داماد است، به رشته تحریر درآمده است. مؤلف در مقدمه نوشتار خود هدف خود از نگاشتن این نوشته را این میداند که مناسک حج را با بیان معارف آن و «مباحث فقه اصغر» با «کرایم فقه اکبر» که دین به آن کمال می یابد و نعمت با آن تمام می شود، تکمیل کند. وی در بخش دیگری نوشته: تمام عبادات- و از جمله حج- را باطن و سرّی است، ظاهر حج را مردم می شناسند و می دانند، امّا به باطن آن، تنها عارفان نایل می شوند. انسان، ظاهر عبادات را با قالبِ خود می یابد و باطن آن را با قلب خویش. برای بحث از هر کدام، دانشی ویژه است. ظاهر را فقه درست می کند و باطن را عرفان. کتاب حاضر، گوشه ای از اسرار حج را

۱- آیت الله جوادی آملی؛ جوادی طبری آملی، عبدالله

۲- ۱۳۱۶- ۱۳۷۹

نمایانده و مقداری از لذایذ معنوی حج را تقدیم خوانندگان کرده است.

جرعه ای از صهبای حج، ویرایشِ حسن واعظی محمدی، قم، نشر مشعر، چاپ ۴، ۱۳۸۷، ۲۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۵۲- ۷۶۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

تلخیصی از کتاب صهبای حج نویسنده است که حاصل آثار گفتاری و نوشتاری نویسنده درباره حج و زیارت است. حقایق و اسرار و حکمت های فراوان حج در این کتاب تبیین شده است. پرسش های برخی خوانندگان و مراجعان به کتاب صهبای حج ضرورت تبیین بیشتر برخی مطالب را به همراه داشت. از اینرو در کتاب حاضر پاسخ های کتبی نویسنده به آن پرسش ها، همچنین نکات جدیدی که در بازنگری نهایی برخی مباحث تفسیری ارائه کرده، آمده است. کتاب در چهار بخش تدوین یافته است. بخش نخست از بخش های چهارگانه این کتاب، با عنوان «ابعاد حج» عهده دار تبیین جایگاه، اهمیت و نظام حج در اسلام است. مباحث کلی این بخش، بر دیگر مباحث کتاب پرتو افکن است. از این رو، در بخش های دیگر، گاه مصادیقی از این مباحث ارائه می شود. بخش های دوم و سوم با عناوین «اماکن حج» و «مناسک حج»، برخی از معارف و اسرار و ویژگی های اماکن و مناسک حج و نیز شرایط، اوصاف و مراتب حج گزاران و زائران را بیان می کند. بخش چهارم نیز با عنوان «زیارت» به بیان معارفی درباره زیارت اختصاص داده شده است.

صهبای حج، ویرایشِ احمد واعظی، قم، مرکز نشر اسراء، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۶۱۷ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۴۱- ۵۹۸۴- ۹۶۴

مجموعه کاملی از احکام و ابعاد و حکمت های حج و زیارت بارگاه حضرت محمد (ص) است که از آغاز سفر تا انجام آن را در بر می گیرد. کتاب دارای چهار بخش است. بخش نخست که به ابعاد حج می پردازد، شامل مباحثی است با این عناوین: جاودانگی دین اسلام؛ جایگاه حج در

اسلام؛ حج در قرآن و سنت؛ تجسم اصول عقاید؛ ولایت، روح حج؛ چهره سیاسی حج. بخش دوم به اماکن زیارتی شامل میقات، حرم الهی، کعبه، حجرالاسود، مقام ابراهیم، زمزم، صفا و مروه و عرفات می پردازد. مناسک حج، عنوان بخش سوم است که در آن مناسک حج از جنبه عرفانی بررسی شده است. بخش چهارم و پایانی کتاب تحت عنوان زیارت، خود دارای شش فصل است: ۱- اتمام حج و عمره به زیارت؛ ۲- زیارت، حضور در بارگاه انسان کامل؛ ۳- زیارت، جلوه ای از محبت؛ ۴- آداب حضور؛ ۵- ضیافت پیامبر اسلام؛ ۶- بیوت رفیع حق.

صهبای صفا، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۲۴۳ ص، رفعی.

بررسی اسرار حج و سیره ی حاجیان عارف است. این اثر از دو مقاله نویسنده با عنوان «نظام حج در اسلام» و «امنیت و قداست حرم» و نیز چند گفتار مؤلف فراهم گشته است. ضرورت آگاهی از اسرار حج در گفتار اول تبیین شده است. تفسیر سؤالاتی درمعارف و اسرار حج از حضرت امام زین العابدین (ع) محتوی سخن دوم را تشکیل می دهد و سخن سوم و چهارم توجهی است باریک بینانه و ژرف نگرانه به اسرار و معارف نهفته در عرفات، منی و مشعر. در ادامه اسرار حج از دیدگاه امیر مؤمنان علی (ع) بیان شده است. «ولایت سر بزرگ حج» در بخش دیگر آمده است. پس از آن «اسرار حج در روایات» می آید. در گفتاری دیگر با عنوان «عظمت حج در اسلام» جایگاه والای حج نشان داده شده و پیوند آن با جهاد و رهبری و چگونگی حج گزاری ارائه شده است. «نظام حج در اسلام»، عنوان مقاله بلندی است در این مجموعه که در ضمن آن، از «حج در میان اقوام و ملل»، «موقعیت والای کعبه» و «بنیان گذاران آن» سخن رفته است. مقاله دیگر در این مجموعه با عنوان «قداست و امنیت حرم» به تبیین و توضیح اهمیت حرم، قداست کعبه، و جایگاه والای آن در فرهنگ اسلامی می پردازد.

عرفان حج، به کوشش حسین رضوانی

ص: ۳۱۳

، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۱۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی حقیقت و اسرار اعمال و مناسک ظاهری حج، و رموز عرفانی حج است. این کتاب با نگاهی محققانه به این بُعد حج، راهیان این سفر را در رسیدن به این هدف یاری می رساند. نویسنده با بیان اسرار عرفانی مربوط به کعبه مطالب را آغاز کرده و پس از تبیین رموز عرفانی دیگر ارکان حج در نهایت شرایط قبولی حج را بیان کرده و روح و جان کعبه را ولایت دانسته و این را مهم ترین شرط قبولی حج دانسته است.

عرفان عمره، تنظیم و ویرایشِ حسن واعظی محمدی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۹۹ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۷۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی معارف و حقایق اعمال حج است. این کتاب برگرفته از کتاب جرعه ای از صهبای حج نویسنده است که به لحاظ اصلاحات و اضافات صورت گرفته در آن برای سفر عمره تنظیم شده، به گونه ای که از آغاز تا انجام سفر عمره را در برمی گیرد و در آن جایگاه، فضیلت عمره، معارف، اسرار، شرایط، اوصاف و مراتب عمره گزاران بیان شده است.

حجتی، سیدمحمدباقر (متولد ۱۳۱۶)

در حریم کعبه، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۴۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی معارف وحقایق اعمال حج است. این کتاب در دو بخش تدوین یافته است. در بخش نخست، اهداف و حکمت های مراسم حج بررسی شده است. عناوین برخی از موضوعات که در این بخش مورد بررسی

قرار گرفته انـد عبارت انـد از: کعبه یا نخستین خانه امن برای مردم گیتی؛ نیت؛ حرم و قداست قطعاتی از زمان و مکان؛ طواف یـا طلیعه مراسم عمره تمتع؛ ابراهیم و اسـماعیل و بنـای کعبه؛ سـعی میـان صـفا و مروه؛ وقوف در عرفات؛ تضـحیه و قربانی. در بخش دوم، سفرنامه حج نویسنده در سال ۱۳۷۳/ ۱۴۱۴ ق آمده است.

حجتی کرمانی، علی (- ۱۳۷۹)

حج را چگونه انجام داده ای، از امام زین العابدین علیه السلام، تهران، شرکت سهامی انتشار، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۴۸ ص، جیبی.

این نوشـتار، متن و ترجمه گفتگوی امـام سـجاد (ع) بـا شخصـی معروف به شـبلی درباره حـج است. این حـدیث در جلـد دوم مستدرك الوسائل آمده است.

حداد عادل، غلامعلی (۱)

(متولد ۱۳۲۴)

حج نماز بزرگ، تهران، سنا، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۱۲ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۴۲- ۶۱۲۶- ۹۶۴

بررسـی بـاطن و حقایق اعمال و مناسک حـج است. نویسـنده در این کتاب پابه پای مناسک پیش رفته و به موازات اعمال حج یـادداشت هایی نوشـته است. او غرض از تألیف کتاب را این دانسـته که معلوم شود حـج در ورای ظاهر خود باطنی دارد و آن همه اعمـال و فرائض که در حـج آمـده برای تربیت روح و تعالی جان آدمی است. نویسـنده، با آنکه خود می دانسـته که بیان اسـرار حـج، چنانکه بایـد و شاید، از عهده او بیرون است، کوشـیده است تا به اختصار و در حد توان خویش راز و رمز حج را بشناسد و بگشاید. در این کتاب، حج به نمازی بزرگ تشبیه شده که هر مسلمانی که

۱- حداد، غلامعلی

توانایی تشرف به خانه خدا را داشته باشد، می باید در همه عمر، لااقل یک بار آن را به جای آورد و آن نماز بزرگ را الگوی نمازهای واجب روزانه خود قرار دهد.

حسینی، حسین (متولد ۱۳۲۵)

کعبه در کعبه: مقاله ای درباره ی حضور امام زمان (ع) در مراسم حج، تهران، نگار، چاپ ۱،، ۱۹ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۰۴- ۵۵۲۰- ۹۶۴

بررسی موسم حج و معارف مناسک حج بر اساس آیات و احادیث است. در هر دوره ای امام برگزیده باید در جامعه نقش اساسی داشته باشد و نتیجه می گیرد که وجود امام زمان (عج) در مراسم حج هرساله، امری بدیهی است. وی بیان می کند که دیدار و بهره از وجود این بزرگوار ضرورتا به شناخت و معرفت ایشان همراه نیست بلکه در مراسم حج و غیر آن نیز افراد از عنایات و مهر ایشان بهره مند می شوند. وی در کتاب درباره ی اعمال حج، آمادگی برای سفر و حضور امام سخن می گوید و در پایان نیز داستانی را از" ابو نعیم محمد بن احمد انصاری" درباره ی دیدار با امام زمان (عج) در موسم حج روایت می کند.

حسینی، مجتبی (متولد ۱۳۳۱)

رابطه خاص با خدا، تهران، همشهری، چاپ ۱،، ۲۴ ص.

شابک: ۳- ۹۴- ۲۹۲۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی حج به عنوان راهی برای شناخت خداوند و معرفت یافتن به پروردگار است. البته حج همیشه جزء طریق های ویژه برای خداباوری و خداشناسی بوده است. از اینرو نویسنده فلسفه و غایت حج را سازندگی روح و روان آدمی دانسته و این جنبه حج را به تفصیل بررسی کرده است.

ص: ۳۱۶

حسینی نژاد، سیدحسین (متولد ۱۳۳۷) (به کوشش)

خانه ی دوست به روایت حج گزاران، تهران، لوح زرین، چاپ ۱،، ۳۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۳- ۲۰۵- ۹۶۴

مجموعه مقالات گزیـده از برخی نویسـندگان درباره حـج و موضوعات مرتبط با آن است. گردآورنده تلاش کرده که درباره هریـک از ارکان و اماکن مطلبی را انتخاب و در مجموعه بیاورد. وی مطالب را در ده بخش تقسـیم کرده است. بخش اول که عمـده مطـالب را به خود اختصاص داده درباره فلسـفه و روح حـج است. عناوین بخش های دیگر عبارت انـد از: مـدینه، بقیع، مکه، کعبه، سعی، عرفات، مشعر، منی، ره آورد. در این مجموعه، توصیفات حدود ۵۰ نفر از حج گزاران آمده است.

حکیم، سیدمحمدتقی (متولد ۱۳۰۵)

فلسفه و اسرار حج به ضمیمه مختصری از مناسک حج، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱،، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰۵۸- ۴۷۶- ۹۶۴

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون

رازها و رمزها: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۷۵ ص، جیبی.

عنوان دیگر: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات.

الحیدر، محمد عبدالهادی (۱)

معارف الحج، قم، دار الهدی، ۱۳۸۳، ۱۱۶ ص.

شابک: ۳- ۵۳- ۸۲۲۲- ۹۶۴

من فوائد الحج، قم، دارالهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۰۲ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۷- ۹۶- ۸۲۲۲- ۹۶۴

حیدری، ابراهیم (متولد ۱۳۴۴)

فریضه حج، نسخه الهی، تهران، حرف اول، چاپ ۱،، ۶۴ ص، وزیری.

بررسی فلسفه و اسرار حج و معارفی از برخی ابعاد حج از جمله جنبه های سیاسی و عرفانی آن است.

حیدری، سعدی

اسرار و فلسفه حج، بی جا، سعدی حیدری، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، وزیری.

بررسی فلسفه و اسرار حج در ابعاد گوناگون عبادی، سیاسی، اخلاقی و عرفانی است.

خالصی، رحیم

حج اسلامی: یا، سیر و سلوک انسانی، شیراز، رحیم خالصی، چاپ ۱،، ۳۳۱ ص.

خداجویان، علی

شرایط صحت نماز و حج در رابطه با کسب و کار ما

۱- عبدالهادی الحیدر، محمدعبدالهادی الحیدر، محمد

ص: ۳۱۸

، تهران، بنیاد بعثت، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۱۱۷+ ۸ ص.

شابک: ۰- ۷۴۲- ۳۰۹- ۹۶۴

بررسی مسائل حلال و حرام حج و شرایط مشروعیت و صحت آن و نیز اسرار حج است.

خسروکردی، جمال (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

مناسک و معارف حج و عمره در فقه شافعی، سنندج، جمال خسروکردی، چاپ ۱،، ۴ جلد در یک مجلد، پالتویی.

شابک: ۸- ۸- ۴۸۵- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

جلد ۱: آموزش مناسک حج و عمره در فقه شافعی؛ جلد ۲: اذکار و دعاهای حج و عمره و دعاهای مدینه منوره؛ جلد ۳: اسرار و معارف حج و عمره؛ جلد ۴: بیداری دلها در حج ابراهیمی.

مجموعه ای از احکام و مناسک، و نیز اسرار و معارف حج بر اساس فقه شافعی است.

دانشگاه آزاد اسلامی. معاونت فرهنگی

به سوی نور، تهران، ثامن، چاپ ۱،، ح+ ۲۱۲ ص.

شابک: ۹- ۹- ۹۰۸۹۷- ۹۶۴

درگاهی، حسین

ره آوردی از حج برای راهیان حج: تذکراتی برای رهیافت به معرفت و معنای حج، قم، شمس الضحی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۳- ۸۷۶۷- ۹۶۴

ص: ۳۱۹

عنوان دیگر: تذکراتی برای رهیافت به معرفت و معنای حج.

بررسی آثار معنوی و عرفانی حج است. کعبه، مراحل و مواقف حج، مشاهد شریفه حج، روز عرفه، آب زمزم، مشعر الحرام و دیگر جنبه های عرفانی حج در این کتاب مورد بحث قرار گرفته و با استفاده از آیات و روایات سعی شده است تا اسرار و آداب معنوی هر یک از این موارد ارائه گردد.

درویش، عبدالله

از میقات تا عرفات: سفرنامه ای عرفانی؛ سیری کوتاه در آداب معنوی حج، ویرایشِ حسین علیزاده، به کوشش پژوهشکده فرهنگ و معارف نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، تهران، دفتر نشر معارف اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۱- ۷۰۳۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه ای عرفانی؛ سیری کوتاه در آداب معنوی حج.

فروست: مجموعه سیر و سلوک پاکان- ۸

بررسی مختصر در اسرار حج که به صورت سفرنامه نگاشته شده است. نویسنده نخست اسرار عبادات به ویژه ضرورت آشنایی با اسرار حج را بیان کرده و آن گاه به شرح هر یک از مواقیت پنجگانه حج پرداخته و آن را اعلام حضور و در ورودی حاجیان به حریم امن الاهی دانسته است. وی با قلم داستانی و تمثیل گونه به بیان اسرار احرام، طواف، نشانه های

الاهی مسجد الحرام، سعی میان صفا و مروه، عرفات، مشعر، رمی جمرات، نماز و قربانی پرداخته است.

دشتی، محمد (۱) (۱۳۳۰- ۱۳۸۰)

تجارت معنوی: سیری در ارزش ها و پاداش های فراوان اعمال حج، قم، مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی امیرالمومنین علیه السلام، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۷۹ ص.

شابک: ۳- ۷۱- ۶۴۲۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: سیری در ارزش ها و پاداش های فراوان اعمال حج.

ذاکری، سیدمجتبی (۲) (متولد ۱۳۱۳)

حج خانه خدا و مسأله وهابیت، قم، واریان، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۰- ۲۹۷۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی سه موضوع در نقد دیدگاه های وهابیت در زمینه ی حج است. موضوع بحث اول راجع به وحدت اسلامی است. موضوع بحث دوم درباره اهمیت حج است. در این بخش نخست کیفیت اعمال حج بررسی شده و در ادامه حج از دیدگاه فقه شیعه بررسی شده است. موضوع بحث سوم کتاب در رابطه با مسأله وهابیت است. تاریخ پیدایش، عقاید و جنایات وهابیت مباحث مطرح شده در این بخش هستند.

وحدت اسلامی به ضمیمه کتاب الحج، مشهد، آستان قدس رضوی، مؤسسه چاپ و انتشارات، چاپ ۱،، ۱۸۴ ص، وزیری.

۱- دشتی طبرانی، محمد

۲- ذاکری شاندیزی، مجتبی

بررسی جنبه های وحدت و زمینه های اتحاد مسلمانان در حج است. این نوشتار شامل سه بخش جداگانه است. در بخش اول تحت عنوان «مقدمه»، وضعیت رهبری در حکومت اسلامی بررسی شده است. «وحدت اسلامی»، عنوان بخش دوم کتاب است که در آن با بیان برخی شاخص ها مسلمانان واقعی را معرفی کرده و برخی دیدگاهها در باب وحدت اسلامی را نقد کرده است. اما در بخش سوم کتاب با عنوان «کتاب الحج»، کیفیت اعمال حج بیان شده و پس از آن دیدگاهها و عقاید جریان وهابیت مورد بررسی قرار گرفته است.

رستگار جویباری، ولی الله (۱) (متولد ۱۳۳۵)

آثار معنوی و تربیتی حج، تهران، ولی الله رستگار جویباری، چاپ ۱،، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹۰- ۵۸۰۰- ۹۶۴

رضائی، یوسف (۱۲۷۴- ۱۳۶۴)

حج، مقدمه غلامرضا سعیدی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۹۳ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۰۰۸- ۵۴۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

حج یوسف، مقدمه غلامرضا سعیدی، قم، دارالتبلیغ اسلامی، بی تا، ۱۹۹ ص.

سفرنامه ی نویسنده و درباره اماکن و ارکان حج است. این کتاب شامل دو بخش است. در بخش نخست بخشی از فلسفه ی حج و ارکان آن بیان شده است. بخش دوم به سفر نویسنده به حج در سال ۱۳۹۵ قمری اختصاص داده شده است.

۱- رستگار، ولی الله؛ جویباری، ولی الله

ص: ۳۲۲

رفیعی قزوینی، سیدابوالحسن (۱)

(۱۲۶۸- ۱۳۵۳)

اسرار و معارف حج، به کوشش محمدامین پورامینی (۲)، ویرایشِ رضا مصطفی لو (۳)، قم، بشیر اندیشه، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰- ۹۵۳۲۱- ۹۶۴

بررسی ابعاد ظاهری و باطنی حج و معارف آن است. نویسنده نخست با اشاره به دعوت الهی، چرایی و فلسفه حج را از زبان امام صادق (ع) توضیح داده و سپس به شرح و بیان اسرار و معارف آن تحت این عناوین پرداخته است: میقات، غسل احرام، نیت، احرام تلبیه، شهر امن و امان، طواف خانه خدا، تقصیر، صحرای عرفات، امواج توحید و معرفت، رمی جمرات و حقیقت آن، قربانی و راز آن، حلق و تقصیر.

عرفان حج، به کوشش محمدرضا بندرچی، قم، بحرالعلوم، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۶۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۹- ۹۱۰۷۹- ۹۶۴

چاپ دیگر

قزوین، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی قزوین،، ۴۱ ص، رقعی.

بررسی مناسک و مراحل حج از نگاه عرفان و توصیف اسرار آنها است. مؤلف در این رساله مختصر پس از ذکر مقدمه ای درباره حج و اعمال آن، عناوینی از قبیل نیت، میقات، احرام، وقوف و قربان را همراه با احادیث و نکات عرفانی آورده و شرح داده است.

۱- حسینی قزوینی، سیدابوالحسن؛ قزوینی، سیدابوالحسن

۲- متولد ۱۳۴۴

۳- متولد ۱۳۵۲

زارعی سبزواری، عباسعلی

پرتوی از اسرار حج، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱،، ۱۵۱ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۱۷۷- ۴۷۰- ۹۶۴

فروست: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی-

توضیح اسرار مکه مکرمه و مدینه منوره و نیز مسجد الحرام است. همچنین بررسی اسرار مناسک حج است.

سازمان بهزیستی کشور، مشاورت امور فرهنگی

اسرار مناسک، تهران، سازمان بهزیستی، چاپ ۱،، ۴۹ ص، پالتویی.

بررسی برخی از اسرار و رموز مناسک حج است.

سازمان تبلیغات اسلامی

الحج و دوره الهام فی حیاه الانسان، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۰۳ ق/ ۱۳۶۱، ۳۲ ص، رقعی.

سازمان حج و زیارت

مناسک فکری حج، تهران، سروش (صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران)، چاپ ۱، ۱۳۵۹، ۵۲ ص، رقعی.

بررسی فلسفه و اسرار حج است. متن آن برگرفته از آثار دکتر علی شریعتی درباره حج است.

سحاب، ابوالقاسم (۱) (۱۲۶۶- ۱۳۳۵)

فلسفه و اسرار حج: تاریخ و جغرافیای مختصر مکه معظمه و مناسک حج، تهران، سحاب کتاب، چاپ ۲، ۱۳۵۸، ۲۰۸ ص، رحلی.

عنوان روی جلد: فلسفه و اسرار حج همراه با مناسک حج علامه حلی.

عنوان دیگر: تاریخ و جغرافیای مختصر مکه معظمه و مناسک حج.

بررسی اسرار و حقایق مناسک حج است. این نوشتار شامل سه بخش است: بخش. تاریخ و جغرافیای مختصر مکه، تالیف ابوالقاسم سحاب؛ بخش. فلسفه حج، تالیف حافظ غاربیک، ترجمه ابوالقاسم سحاب؛ بخش. اسرار حج/ به قلم میرزا خلیل کمره ای، ترجمه ابوالقاسم سحاب؛ بخش. بندرجده؛ بخش. مناسک حج، تالیف علامه حلی، ترجمه ابوالقاسم سحاب؛ بخش. مدینه منوره. به همراه مطالبِ بیان شده در هر بخش تصاویر و نقشه های مرتبط با آن موضوع نیزآمده است.

سعیدیان، محسن (متولد ۱۳۲۳)

حج دیداری با حبیب، تهران، منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۴۲ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۶۱- ۷۶۶۵- ۹۶۴

بررسی مناسک حج از منظر اخلاق و معارف است. نویسنده پس از یک مقدمه درباره اخلاق و اهمیت آن، مسافری را تصویر می کند که از خواب غفلت بیدار شده و قصد سفر الی الله دارد. نویسنده در ادامه از فلسفه و اسرار اعمال حج سخن گفته است.

۱- سحاب تفرشی، ابوالقاسم

ص: ۳۲۵

سمندری، مهدی (متولد ۱۳۰۷)

سه رساله نور: ام ابیها، رجعت، حج، اصفهان، کانون پژوهش، چاپ ۱،، ۱۸۰ ص.

شابک: ۲- ۱۷- ۵۲۸۷- ۶۰۰- ۹۷۸

سیدین، محسن (متولد ۱۳۴۵) و افتخاری توکلی، مهشید (متولد ۱۳۴۶)

حج: امت وسط: مروری بر فلسفه حج در قرآن، تهران، آوامتن، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۱۶- ۲۶۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: مروری بر فلسفه حج در قرآن.

بررسی ابعاد مختلف حج با استفاده از آیات قرآن و دیدگاه های مفسران است. نویسنده در مقدمه می نویسد: از آنجا که مناسک و اعمال حج هر کدام مربوط به یکی از بنیادهای «امت وسط» یعنی جامعه نمونه برگرفته شده از الگوی حج است و هر کدام نیز به صورتی نمادین است می توان گفت که کلیت حج و مناسک آن و آنچه مستطیعان می توانند از مطالعه در این عبادت بزرگ درک کنند همچون آیاتی متشابه اند که فهم آن به قول آیه هفت سوره آل عمران نیازمند رسوخ است.

شاکری، حسین (متولد ۱۳۰۴)

الحج و مایدرو فی فلکه، قم، نشر الهادی، چاپ ۱، ق/، ۱۲۵ ص.

فروست: الثقافه الاسلامیه- ۴

شالچی، مجید (متولد ۱۳۳۷)

فرازهایی از حج، تهران، آرون، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۵۹ ص.

شابک: ۶- ۰۵۸- ۲۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

ص: ۳۲۶

شریعتی، علی (۱)

(۱۳۱۲- ۱۳۵۶)

حج، تهران، مجید، چاپ ۱،، ۲۰۸ ص.

شابك: ۰- ۰۹۲- ۴۵۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فلسفه و تبیین اسرار مناسک حج است.

[حج. انگلیسی]، ترجمه به انگلیسی علی بهزادنیا و نجلا دنی، تهران، چاپخش، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۶۳ ص.

اطلاعات مأخذشناسی کتاب به زبان اصلی:

:Hajj, by Ali Shariati, translated by Ali A. Behzadnia, Najla Denny, Tehran

.Chapakhsh, ۲۰۰۱, ۱۶۳ p

[حج. انگلیسی]، ترجمه به انگلیسی لاله بختیار، تهران، بعثت، چاپ ۱، ۱۳۶۷/ ۱۹۸۸ م،xxxi G ۳۳۸ ص.

اطلاعات مأخذشناسی کتاب به زبان اصلی:

Hajj: reflections on its rituals, by

Ali Shariati; translated by Laleh Bakhtiar, Tehran, Beathat Foundation, ۱۹۸۸, xxxi G ۳۳۸ .p

مجموعه آثار ۶: تحلیلی از مناسک حج، تهران، الهام، چاپ ۱۱، ۱۳۷۸، ۲۹۵ ص، رقعی.

شابك: ۶- ۲۳- ۶۰۷۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: تحلیلی از مناسک حج.

بررسی و تحلیل مناسک از چند منظر از جمله از نگاه اخلاقی و عرفانی و تبیین اسرار و رموز و غایات اعمال و مناسک حج است. این کتاب جلد سوم از مجموعه مطالب درباره حج از تألیفات نویسنده و معروف به مناسک حج است که تفسیر و تحلیلی است در مورد آداب و احکام حج،

۱- دکتر علی شریعتی؛ شریعتی مزینانی، علی؛ ابواحسان؛ اسلام دوست، علی؛ مزینانی، علی؛ سربداری، علی

نه به عنوان احکام فقهی، بلکه به عنوان رساله فکری. مؤلف ابتـدا به مفهوم حج پرداخته، سپس اعمال مهم حج از قبیل قربانی کردن، طواف، سعی، تقصیر، عرفات را نه به عنوان یک روحانی یا مرجع تقلید، بلکه به عنوان یک حج کننده تحلیل می کند. بخش پایانی کتاب به توصیف آخرین حج امام حسین (ع) اختصاص دارد.

میعاد با ابراهیم، تهران، آگاه، چاپ ۳، ۱۳۷۳، و+ ۷۰۴ ص، رقعی؛ چاپ ۹، ۱۳۸۷، ۶۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۱۶- ۴۱۶- ۹۶۴

فروست: مجموعه آثار دکتر علی شریعتی- ۲۹

بررسـی جنبه های اخلاقی، اجتماعی و عرفانی حـج است. در این کتاب از مجموعه آثار دکتر شـریعتی، سـخنرانی هایی از وی که موضوع مشـترک آنهـا بیشتر حـج و مسائـل و مطـالب مربوط به حـج است گردآوری شـده است. کتـاب در سه بخش و به ضمیمه پیوست هـایی تنظیم شـده است. در بخش اول که میعاد با ابراهیم (ع) عنوان دارد بیشتر از هجرت و فلسـفه حـج سـخن گفته شـده، و در بخش دوم و سوم نیز از اهمیت مهاجرت در اسـلام و بررسـی پنـج نوع مهاجرت در قرآن؛ ضـرورت شـناخت حضـرت فـاطمه و توحیـد به طـور گسـترده سـخن گفته شـده است. در بخش پیـوست هـا نیز به تاریـخ و ارزش آن در اسـلام؛ اسـتانداردهای ثابت در تعلیم و تربیت؛ علم حدیث؛ عرفان و تصوف؛ ضـرورت تیپ شناسـی در نوشتن بیوگرافی پرداخته شده است.

شریفی، مجتبی (متولد ۱۳۴۵)

نمادها و رمزواره های حج: نشانه های الهی درسرزمین وحی، تهران، رویش نو، چاپ ۱،، ۸۳۷ ص، وزیری.

ص: ۳۲۸

شابک: ۱- ۷- ۹۲۲۸۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی رمزها و اسرار حضور در مکه و مدینه و سفر معنوی حج است. از آن جمله می توان به حضور درعرفات به عنوان نماد شناخت علت گناه و توبه از آن و حضور در مشعر به عنوان نشانه دستیابی به بینش و شعور کاربردی و به منا به عنوان نماد دسترسی به آرزوهای دیرینه به منظور ایجاد آرامش و امنیت برای اطرافیان و سلب راحتی از خود به منظور ایجاد راحتی برای دیگران پرداخته شده است. هرچند کتاب، درباره اسرار و رموز حج نوشته شده و نه مسائل فقهی آن، اما برای تبیین هرچه بهتر اعمال و مناسک حج قبل از بیان رمزواره ها، مطالبی را با عنوان «از دیدگاه فقه شیعه» آورده و سپس به بیان اسرار آن، بر مبنای آیات قرآن و کلام معصومین (ع) پرداخته است.

شعراوی، محمد متولی (۱) (متولد ۱۹۱۱ م)

حج؛ راهنمای راهیان خانه خدا، ترجمه مجید احمدی (۲)، شیراز، ایلاف، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۷- ۹۴۷۱۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: راهنمای راهیان خانه ی خدا.

عنوان اصلی: الحج المبرور شروطه و آدابه.

بررسی اسرار و معارف حج و اعمال آن است. نویسنده به اعمال حج و زیارات مربوط به آن در مدینه و مکه پرداخته و اثرات و برکات آن را با بهره گیری از آیات و در برخی موارد از روایات بیان می کند. کتاب حاضر در حقیقت دست نوشته های نویسنده در این باره است که در شش بخش سامان یافته است. لبیک به خداوند، برکت های بیت الله الحرام، تجلیات عرفه، رجم شیطان، اجتهادات علی (ع) در مسائل حج، و زیارت پیامبر

۱- محمد متولی الشعراوی؛ متولی الشعراوی، محمد

۲- متولد ۱۳۵۸

خدا و حکم آن از موضوعات مطرح شده در کتاب است.

شعله، حمید (متولد ۱۳۳۸)

سفر عشق، با همکاری هدی السادات مکی، قم، قلم نو، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۹۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۹- ۲۷۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی ابعاد معنوی و اسرار عبادی حج به همراه گزیده ای از مناسک، مسائل و احکام این عبادت اجتماعی است. ابتدا تاریخ و جغرافیای سرزمین حجاز و اوضاع عربستان و مکه و کعبه بیان شده و در بخش دوم وظایف، مسئولیت ها و آداب مدیریت و مدیران سفر حج بیان گردیده و در بخش سوم مقدمات و مناسک حج ذکر شده است. در ادامه زیارتگاههای مکه و مدینه و گزیده ای از حوادث تاریخی صدر اسلام ارائه شده است.

شفیعی سروستانی، اسماعیل (۱) (متولد ۱۳۳۷)

شوق کعبه، تنظیم و ویرایشِ پریوش دانش نیا، تهران، کیهان، چاپ ۱،، ۱۳۲ ص.

بررسی فلسفه حج و تحلیل اسرار مناسک حج و جنبه های اجتماعی و اخلاقی آن است.

شکوئی، عبد الجبار بن زین العابدین (۲)

حدیث کعبه و کربلا: تطبیق حالات مکه با احوال سیدالشهداء علیه السلام، تصحیح سیدجواد طباطبایی،

۱- سروستانی، علی؛ شفیعی، اسماعیل

۲- پیشنمازاده شکوئی، عبد الجبار بن زین العابدین

ص: ۳۳۰

مشهد، آستان قدس رضوی، شرکت به نشر، ۱۳۸۶، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۸۵۱- ۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: تطبیق حالات مکه با احوال سیدالشهداء علیه السلام.

بررسی حج و اعمال و مناسک حجاج با سیره امام حسین (ع) است. برای نمونه قربانی که اولین بار با ذبح اسماعیل توسط حضرت ابراهیم (ع) به یک سنت تبدیل شد، در عاشورا، امام حسین با فدا و قربانی کردن همه اصحاب و یاران و حتی عزیزانی از خانوده اش، سنت ابراهیمی را احیا کرد. اثر حاضر شامل دو فصل پایانی کتاب مصباح الحرمین همین نویسنده است، که به طور مستقل منتشر شده است. و محتوای آن تطبیق و مقایسه ای است که مؤلف میان مکه و اعمال حج با امام حسین (ع) و وقایع عاشورا انجام داده است.

صاحبی، محمّدجواد (متولد ۱۳۳۴)

سفر به هفت وادی عشق، به کوشش مؤسسه فرهنگی هنری احیاگران اندیشه دینی، قم، احیاگران اندیشه دینی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۴- ۸۳۵۹- ۹۶۴

بررسی سیر و سفری معنوی و روحانی حج و تبیین اسرار و حقایق مناسک است. در این سفر جلوه ها و معنویت های حج برای نویسنده تجسم واضح تری می یابد و او به اختصار گزیده ای از این اسرار باطنی و منازل عرفانی حج و نقش مناسک و اعمال آن را در وحدت اسلامی و آزمایش و صداقت و پاکسازی انسانها بیان می کند. نویسنده به صورت مختصر گزارش این سفر و آداب و آیین هایی که زائر باید رعایت کند تا اسرار حج بر او تجلی کند و نیز آثار و ابعاد تربیتی و اجتماعی حج و حکمت های آن را با استنادهای مختصر به سیره معصومین ثبت می کند.

صادقی اردستانی، احمد (۱) (متولد ۱۳۲۳)

حج از میقات تا میعاد، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۰۴ ص، رقعی.

شابک ۲- ۹۸- ۹۶۳۵- ۹۶۴

بررسی اسرار احکام و مسائل حج از نیت و احرام در میقات تا پایان اعمال با استفاده از حدود هفتاد آیه قرآن درباره حج و نیز روایات معصومین (ع) است. عناوین فصول پانزده گانه عبارت اند از: نیت خالص؛ به کجا می رویم؟؛ با کاروان نور؛ احرام در میقات؛ در طواف یار؛ این چنین باید بود؛ اماکن مقدّس مسجد الحرام؛ سعی صفا و مَروه؛ عرفات؛ مشعرالحرام؛ مِنی؛ بازگشت به مکّه؛ آموزه های حج؛ منافع و آثار حج؛ فلسفه حج.

صادقی تهرانی، محمد (۲)

(متولد ۱۳۰ ۷)

اسرار، مناسک، ادله حج، تهران، امید فردا، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۴۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۲- ۳۴۶- ۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: فقه سیاسی اسلام: مناسک حج.

چاپ دیگر

تهران، راه دانش، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۴۶۴ ص، وزیری.

عنوان روی جلد: درس هایی از فقه سیاسی اسلام، اسرار مناسک ادله حج.

بررسی اسرار مناسک حج، براساس قرآن و روایات برای پاسخگویی به نیازهای حج گزاران در عصر حاضر است. نویسنده، ابتدا به نواقص

۱- اردستانی، احمد

۲- آیت الله صادقی تهرانی؛ صادقی طهرانی، محمد

نوشته هـای علمـای گذشـته اشاره و بیان می دارد که بیشتر مسائل مورد نیاز مردم در این نوشـته ها نیامـده و پاسـخگویی آنان نیست. بنابراین، این رساله را تألیف و آن را ملاک و حجیت عموم کسانی می دانـد که مسائل مورد نیاز آنها در مناسک دیگر مراجع نیامـده است. وی بـا اسـتناد به آیـات و روایـات، به بررسـی مسائـل پرداخته و کمـتر به قواعـد فقهی اسـتناد کرده است. نویسـنده، نوعـاً در مسـتندات فتـاوای فقهـا بی ذکر و نام، اشـکال کرده و این گونه فتاوا را برگرفته از قواعـدی می دانـد که از تراوشـات ذهن فقهـاست. بر همین اسـاس بر این بـاور است که بایـد تمـام مسائل را از آیات و روایات صـحیح اسـتخراج کرد. ساختـار کتـاب و فتاوا به گونه ای است که براساس نیازهای حـج گزاران است و از هر گونه تعقیـد و ریزه کاریهای فقهی دور است. برخی از سـر فصـلهای کتـاب عبـارت انـد از: معنـای حـج؛ خـانه خـدا و مردم؛ مسـائلی درباره عمره؛ اسـتطاعت فردی و اجتماعی و اقسام آن؛ احرام؛ میقات؛ عرفات و مشعر الحرام.

صارم، ناهید (به کوشش)

بسوی عطش: برداشتی از کتاب دکتر علی شریعتی، تهران، نیک پندار، چاپ ۱،، ۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۵- ۹۵۲۷۵- ۹۶۴- ۹۷۸

شرحی بر کتاب حج تالیف علی شریعتی است و ضمناً به بررسی آثار اجتماعی و اخلاقی و معنوی مناسک می پردازد.

صافی، احمد (متولد ۱۳۱۶)

حـج و نیـایش الهی: حـج برنـامه و روشـی موثر در هـدایت، تربیت، مـدیریت و نیـایش با خداونـد؛ به انضـمام نظام آموزش و پرورش عربستان، ویرایشِ لیلا ساکی، تهران، کارین، چاپ ۱،، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۱۴- ۷۴۹۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: حج برنامه و روشی موثر در هدایت، تربیت، مدیریت و نیایش با خداوند.

بررسی خاطرات و تجربیات نگارنده در سفر به مکه و مدینه در جهت تأثیرات اخلاقی و اجتماعی مناسک است. عناوین کتاب بدین قرار است: کلیاتی درباره ی ماهیت، اهداف و روش های هدایت، تربیت، و مدیریت آدمی و جایگاه حج در آن؛ آمادگی، مقدمات سفر و آداب حج؛ سفرنامه ی حج؛ کلیاتی درباره ی حج و آداب آن؛ حج و نیایش خداوندی؛ برنامه های حج زائران ایرانی؛ کلیاتی درباره ی نظام اجتماعی، فرهنگی، و جغرافیایی عربستان؛ درباره ی نظام آموزش و پرورش عربستان.

صانعی، صفدر (۱۳۰۹- ۱۳۷۹)

ارمغان کعبه، تهران، سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارات اسوه، چاپ ۱،، ۲۷۸ ص، وزیری.

بررسی فلسفه و اسرار حج و آثار فردی و اجتماعی آن است.

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران

مناسک فکری حج، تهیه و تدوین از سروش، انتشارات صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، تهران، وزارت ارشاد ملی جمهوری اسلامی ایران، سازمان حج و زیارت،، ۵۲ ص.

عنوان روی جلد: مناسک فکری: حج حرکتی از خود به سوی خدا، همگام با خلق.

متن این کتاب برگرفته از کتابهای دکتر علی شریعتی است.

ص: ۳۳۴

صدر، سیدمحمد

الحج بین السائل و المجیب، ایران نگین، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۳۹- ۷۵۸۰- ۹۶۴

صدر، سیدمحمد باقر (۱) (۱۹۳۱- ۱۹۷۹)

آیین بندگی در آینه اندیشه و احساس، ترجمه مهدی طیب (۲)، تهران، خرمشهر، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱- ۹۱۷۰۳- ۹۶۴

عنوان اصلی: نظام العبادات فی الإسلام.

بررسی برخی از عبادت ها در اسلام و فواید فردی و اجتماعی آن است. نویسنده با نگاهی کلی به مسئله عبادت، آن را نیاز ثابت انسان در هر عصر و زمان دانسته و تشریع عبادات و اثرات آن در زندگی انسان را به تفصیل مورد بحث قرار داده است. این کتاب در پنج بخش و با این عناوین تدوین شده است: نظری کلی بر عبادات؛ نظری خاص به تشریع نماز؛ نظری خاص به تشریع روزه؛ زکات و جایگاه و ثمرات فردی و اجتماعی آن؛ حج و نقش مهم آن در زندگی انسان.

صفایی حائری، علی (۳)

(۱۳۳۰- ۱۳۷۸)

حقیقت حج، به ضمیمه ذبح، عامل حیات برتر، تهیه و تنظیمِ: مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی لیله القدر، قم، لیله القدر، چاپ ۱،

۱- صدر نجفی، سیدمحمدباقر

۲- متولد ۱۳۳۱

۳- صاد، عین؛ صاد، علی؛ عین- صاد

ص: ۳۳۵

۱۳۸۳، ۱۳۷ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۷- ۷۸۰۳- ۹۶۴

فروست: مجموعه سخنرانی ها- ۲

بررسی معارف و حقایق و اسرار مناسک حج است. گزیده های خلاصه و کوتاهی است که با تأمل در روایات و آیات و با تأمل انسان در خودش و در مواقف و معارف و مشاعر و تأمل در مورد حَجه الاسلام و حقیقت حج و پیوند کلمه حج با اسلام، به دست آمده. این نوشته، مختصری از حج و حقیقت آن به ضمیمه بحث ذبح که از مجموعه ای از نوارها و نوشته های مؤلف، تهیه گردیده و شامل این عناوین می باشد: حَجه الاسلام؛ اسلام تاریخی؛ اسلام سلوکی؛ اسلام اجتماعی؛ مراحل اسلام در حج؛ آیات حج؛ ذبح و شرایط آن؛ حیات انسانی و مراحل آن.

صمدی آملی، داود (متولد ۱۳۴۲)

پیرامون اسرار حج و تجلی اعظم در مدینه منوره و مکه مکرمه، قم، نورالسجاد، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۵۱ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۸۶- ۷۱۶۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های باطنی و معنوی حج و مسائل و احکام آن با استفاده از روایات اهل بیت (ع) است. نویسنده اسرار حج را با اتخاذ رویکردی عرفانی توضیح می دهد. این توضیحات عموماً بیان و تفسیری تأویلی از مسائل و پدیده های ظاهری حج است. نویسنده از اموری مثل سفر، مدینه، حج ابراهیمی، مقام خلیل، اقسام حج، دحو الارض، بنای کعبه، رابطه کعبه و قلب، ارض قرآنی و هیوی، دایره معدل النهار، برآمدگی زمین مکه، و اختلاف در امر خلافتْ معانی باطنی ارائه می دهد. همه این تأویلات حول این معنای وحدت بخش است که سرزمین مکه قلب جهان هستی و قلب انسان کامل اساس و بنیاد آفرینش انسان و همه بشریت است و از این طریق رابطه قلب و کعبه را به دست می آورد.

ص: ۳۳۶

ضیاءآبادی، سیدمحمد (متولد ۱۳۰۹)

حج برنامه تکامل، تهران، تبیان، چاپ ۵، ۱۳۷۶، ۴۵۸ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۹- ۹۱۵۷۱- ۹۶۴

چاپ های دیگر

کتاب حاضر در سالهای مختلف توسط ناشران متفاوت منتشر شده است. از جمله:

تهران، دار الکتب اسلامیه، چاپ ۱،، ۵۱۶ ص، رقعی.

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۹۲ ص.

تهران، بنیاد خیریه الزهرا علیها السلام، چاپ ۱،، ۴۲۲ ص.

بررسی جنبه های اخلاقی- تربیتی همراه با نکته های عرفانی و با تکیه بر روح معنوی مناسک معنوی حج است. کتاب در هفت بخش با عناوین زیر تنظیم شده است: سرّ تشریع عبادت؛ آثار اجتماعی حج؛ اسرار روحی حج؛ طی مراحل؛ مواقف؛ تمام حج و نتایج آن؛ و در بخش آخر موضوع زیارت و زیارت پیامبر (ص) و ائمه بقیع (ع) را بررسی کرده است.

[حج برنامه تکامل. انگلیسی]، ترجمه به انگلیسی توسط علی اکبر عقیلی آشتیانی، قم، انصاریان، چاپ ۱، ۱۳۸۱/ ۲۰۰۲ م، ۱۹۲ ص.

اطلاعات مأخذشناسی کتاب به زبان اصلی:

,no title

by Mohammad Zia Abadi; translated by Ali Akbar Aghili Ashtiani; edited by Badr Shahin, Qum: Ansariyan Publications, ۲۰۰۲, ۱۹۲ p

مسلمان و کفر پنهان؟!، تهران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، بهاران، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۸ ص.

شابک: ۹۶۴ -۸۴۴۸- ۷۱- X

فروست: سلسله مباحث معارفی سیدمحمد ضیاءآبادی؛ ۳۲. صفیر هدایت

ص: ۳۳۷

طباطبائی نسب، محمدرضا (متولد ۱۳۴۹)

حج: میثاق بندگی، تهران، نورالائمه (ع)، چاپ ۱،، ۳۵۴ ص.

شابک: ۰- ۰۳- ۲۵۷۹- ۹۶۴

عاملی، ح.

حج چیست؟، تهران، انتشارات واحد فرهنگی بنیاد شهید، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۲۶۲ ص.

عباسی داکانی، پرویز (۱) (متولد ۱۳۳۵)

رازهای عارفانه ی حج، به کوشش نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۲۸ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۱۰۶- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عبدالحسینی، معصومه

نگاهی عرفانی- اخلاقی به مناسک حج، قم، مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۱۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۸۳- ۰۸۳- ۵۱۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی مختصرِ آموزه ها و پیام های اخلاقی و معنوی اعمال و مناسک حج است که در شش فصل و با بهره گیری از کتب اخلاقی، روایات و منابع عرفانی و فقهی سامان یافته است. نگارنده در کتاب حاضر نخست مناسک حج را از ابعاد گوناگون اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، و اقتصادی بررسی و سپس جنبه ی تربیتی حج و نحوه ی تزکیه ی انسان در حج را

۱- داکانی، پرویز

بیـان می کنـد. در ادامه اعمال حـج و چگونگی انجام آن ها را شـرح می دهـد و اماکن و مناسک حـج را معرفی می کنـد. در پایان نیز به نقش رسانه های ملی در گسترش فرهنگ حج و زیارت اشاره می کند.

عبداللهیان، محمدرضا (متولد ۱۳۴۱)

فلسفه حج، بی جا، محمدرضا عبداللهیان، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۸۱ ص.

شابک:

X

- ۹۶۴ -۰۶ -۰۴۱۱۶ -

عسکری، سیدمرتضی (۱) (۱۲۹۳- ۱۳۸۶)

الاحتفال بذکری الانبیاء و عبادالله الصالحین، قم، دانشکده اصول الدین، چاپ ۱،، ۱۶ ص، جیبی.

فروست: علی مائده الکتاب و السنه- ۲

ترجمه اردو

انبیاء اور صالحین کی یاد، ترجمه به اردو کمیل اصغر زیدی، تهران، نیک ملکی، چاپ ۱،، ۲۰ ص.

شابک: ۵- ۰۲- ۵۱۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: کتاب و سنت کی آئینه میس؛.

بزرگداشت یاد و خاطره پیامبران و بندگان شایسـته الهی و بررسـی سـیره و شـیوه ی آنها از جمله توجه به مناسک حج و تبیین حقـایق و معـارف حـج و بیـان اسـرار مناسـک است. به نظر مؤلف سـیره ی پیـامبران و صالحـان در مسـیر سـیر الی الله و اعمال مناسک حج، تأسی به سیره و اعمال ابراهیم خلیل (ع) و هاجر و نیز تبرّک جستن به قدمگاه ابراهیم (مقام ابراهیم) و

۱- علامه عسکری؛ مرتضی العسکری

نمازگزاردن در آن است. کتاب حاضر، با تکیه بر آیات و روایات، به تبیین و اثبات این مسأله می پردازد.

عطائی اصفهانی، علی

مشعل زائر: اعمال و اسرار حج زیارات و ادعیه به ضمیمه گفتگوهای نویسنده با اهل تسنن در مکه و مدینه، زیرنظر بعثه حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی، قم، امیرالعلم، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۴۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۹- ۹۳۰۸۹- ۹۶۴

چاپ دیگر

اسرار حج به ضمیمه مناظرات، قم، مهر، چاپ ۲، ۲۲۷ ص، رقعی.

در این نوشتار فلسفه و اسرار اعمال و مناسک حج به همراه احکام و برخی ادعیه آمده است. در بخش اول کتاب، اهمیت حج و آداب سفر بررسی شده است. بخش دوم به اعمال حج و عمره اختصاص یافته و در بخش سوم زیارات مربوط به اماکن مقدس مکه و مدینه آمده است.

علی دوست، محمود

نامه ای به زائرین خانه خدا، همراه با توشه معرفت، بی جا، مؤسسه دینی و علمی مهدیه، هیئت جان نثاران امام حسین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۷۲ ص، رقعی.

مجموعه دستورالعمل های حج از بهاری همدانی، قاضی طباطبائی، علامه طباطبائی، شامل آداب اخلاقی و چگونگی اجرای حج مطابق ضوابط عرفانی است.

عمید زنجانی، عباسعلی (۱) (متولد ۱۳۱۶)

فلسفه حج و اسرار مناسک آن، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۶۸ ص، رقعی.

ترجمه عربی کتاب

الحج: فلسفته وافراغ محتواه، تهران، مؤسسه البعثه، قسم الاعلام الخارجی، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۶۶ ص، رقعی.

بررسی فلسفه و اسرار و جنبه های معنوی و سیر روحانی حجّ است. نویسنده در صدد کشف تأثیرات حج در قلب و روح انسان ها می باشد.

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۲)

حقیقه الحج: حدیث الامام زین العابدین (ع) للشبلی، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۳۲ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۴۲- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: سلسله کوثر الروح ۱.

بررسی حدیث امام زین العابدین (ع) خطاب به شخصی معروف به شبلی درباره فلسفه اعمال و مناسک حج است.

غفاری، ابراهیم (متولد ۱۳۰۱)

راهنمای حرمین شریفین، مشهد، ولایت، جلد اول، چاپ ۱،، وزیری.

شابک: ۴- ۰۲- ۶۱۷۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۷۰، وزیری.

۱- عمید، عباسعلی

۲- محمود الغریفی؛ الغریفی، محمود

بررسی جنبه های حج از جمله اسرار، معارف و حکت های حج و نیز شهرهای مکه و مدینه است. کتاب در پنج جلد تدوین یافته و هر جلد در چهارده بخش تنظیم شده است. در جلد اول اهمیت حج، اسرار و حکمت ها، عظمت کعبه و شرافت آن، مشاعر و اماکن، امتیازات مکه و آغاز آبادانی آن، نقش اجداد پیامبر گرامی اسلام، آیین های جاهلیت و گوشه ای از زندگی پیامبر اسلام بحث شده است.

غلامی مایانی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۴۷)

حج: مظهر وحدت، تهران، اندیشه معاصر، چاپ ۱، ۸، ۱۵۶ ص، وزیری.

شابك: ۳- ۴- ۹۰۳۱۴- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی ابعاد مختلف حج است. فصل اول به آشنایی با عربستان، مکه و آثار تاریخی آن اختصاص یافته است. در فصل دوم آداب سفر و زیارت بیان شده است. در فصل سوم برخی احادث معصومین (ع) درباره ابعاد مختلف فریضه حج آمده و در فصل چهارم ابعاد سیاسی حج مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه حج از منظر قرآن بررسی شده و در فصل پایانی با عنوان «حج وادی وحدت»، بعد معنوی و عرفانی حج در مسیر کمال انسان بررسی شده است.

فاضلی، قادر (متولد ۱۳۴۱)

اسرار و عرفان حج، تهران، فضیلت علم، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۷۸ ص، رقعی.

شابك: ۸- ۰۰- ۷۳۹۳- ۹۶۴.

اسرار معنوی و عرفانی حج است. مؤلف معتقد است، توجه به باطن اعمال حج، مهم و در خور توجه است. وی با بهره گیری از آیات، روایات، تفاسیر و منابع عرفانی، ابتدا به بیان اسرار معنوی نیت، فضیلت و آداب ماه حج پرداخته، سپس مطالبی ذیل عناوین زیر آورده است: عظمت حج در کلام امام علی (ع)؛ ابراهیم، مؤسس کعبه و منادی توحید؛ بت شکنی و نفی

طبقاتی؛ فضیلت و اسرار کعبه؛ معنای بیت؛ فلسفه احرام؛ طواف؛ اندیشه اجتماعی در عرفات، و حکمت حلال بودن حیوانات دریایی.

فالی، سیدحسین (متولد ۱۳۳۰)

بیان القرآن و العتره فی أسرار الحج و العمره، قم، دارالثقلین، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۲۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۳۰- ۶۸۲۳- ۹۶۴

ترجمه فارسی

حج در کلام قرآن و عترت، ترجمه عبدالله محمدی مازندرانی (۱)، قم، دارالثقلین، چاپ ۱،، ۳۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۵۶- ۶۸۲۳- ۹۶۴

بررسی مسائل حج و عمره از جهات مختلف و بر اساس سیره ی معصومین (ع) و آیات قرآن است. مؤلف کمتر به جنبه فقهی بحث نظر داشته و بیشتر به فلسفه اعمال و مناسک توجه کرده است. وی در این راستا از آیات قرآن و روایات معصومین (ع) استفاده کرده است. به هنگام توضیح هر یک از مناسک حج، دعاهای کوتاه مربوط به آن آورده شده است. در پایان اشاره ای نیز به اعمال مربوط به مدینه منوره صورت گرفته است.

فرهنگیان نیا، فرشته (متولد ۱۳۶۰) و خضرایی، محمود علی اف (متولد ۱۳۵۹)

حج و فلسفه آن، تهران، فرشته فرهنگیان نیا و محمود علی اف خضرایی، چاپ ۱،، ۵۰ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۳۷۷۷- ۰۴- ۹۶۴۷- ۹۷۸

مجموعه مطالبی درباره فلسفه، اهداف و آداب حج است. نویسنده با

۱- متولد ۱۳۲۶

استناد به احادیث معصومین (ع) مطالبی درباره فلسفه، اهداف، قداست و امنیت اماکن مقدسه مکه و مدینه و نقش سازنده آنها در زندگی مسلمانان مطرح کرده است.

فعالی، محمدتقی (متولد ۱۳۴۱)

اسرار عرفانی حج، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۵۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۶۵- ۵۴۰۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اسرار و رموز عرفانی اعمال و مناسک حج است. کتاب دارای سه بخش است. بخش اوّل اختصاص به حرم و اسرار عرفانی آن دارد که در سه فصل به ترتیب به شهر مکه مکرّمه، اسرار عرفانی مسجد الحرام و اسرار عرفانی کعبه پرداخته است. دوّمین بخش، شامل اسرار نورانی، معنوی و عرفانی مناسک و مواقف حج می شود و در نهایت سوّمین بخش مباحثی را پیرامون فضائل شهر پیامبر (ص)، مسجد الحرام و بقیع پیش رو قرار می دهد.

اسرار عرفانی عمره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۱۵۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اسرار و فلسفه و مناسک حج عمره است. در واقع تلخیصی از کتاب اسرار عرفانی حج از همین نویسنده است. مؤلف طی سه بخش، اسرار عرفانی عمره را بررسی کرده است. بخش اول اختصاص به حرم دارد و خود دارای سه فصل است که به ترتیب اسرار عرفانی شهر مکه، مسجد الحرام و کعبه بررسی شده است. در بخش دوم، اسرار نورانی، معنوی و عرفانی مناسک عمره مورد بررسی قرار گرفته و در بخش سوم، مباحثی پیرامون فضایل شهر مدینه، مسجد النبی، و بقیع بیا ن شده است.

فقیه امامی، سیدحسن (متولد ۱۳۱۳)

فلسفه ی حج، اصفهان، مدرسه علمیه ذوالفقار اصفهان،

ص: ۳۴۴

چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۰ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۲۶۹۸- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اسرار و مناسک حج است. در واقع سخنرانی حضرت آیت الله سیدحسن فقیه امامی پیرامون فلسفه ی حج است.

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی [(۱)](#footnote-1) (۱۰۰۶- ۱۰۹۱ ق)

اسرار العبادات: الطهاره- الزکاه- الحج- الصوم- الصلاه، قم، ذوی القربی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰۵۳- ۵۱۸- ۹۶۴

بررسی فلسفه و اسرار برخی عبادات مثل طهارت، نماز، زکات، حج و روزه است.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

حج در اندیشه اسلامی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۱، ۳۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۷- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی اسرار حج به عنوان یکی از شکوهمندترین عبادت های اسلامی و شناسایی اماکن و ویژگی های سرزمین وحی است. نویسنده از آیات، روایات و اشعار فارسی و عربی در تبیین اسرار حج استفاده کرده است. برخی عناوین مطرح شده در چهارده بخش کتاب عبارت اند از: جایگاه حج در اندیشه اسلامی، آداب سفر حج، معارف حج، پیشینه طواف، طواف در روایات، مقام ابراهیم (ع)، زمزم، صفا و مروه، عرفات، مزدلفه، شعب ابی طالب، جنه المعلاه و چگونگی نماز اهل سنت. این کتاب پیشتر به صورت

۱- ملامحسن فیض؛ فیض، ملامحسن؛ کاشانی، محمد بن شاه مرتضی؛ فیض کاشانی، ملامحسن؛ محسن کاشانی، محمد بن شاه مرتضی

مقالاتی در فصلنامه میقات حج منتشر شده بود.

قزوهی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۴۲)

تجلّی سیر و سلوک عرفانی در حج، سمنان، بوستان اندیشه، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۲- ۹۶۴۵- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اسرار و فلسفه مناسک حج است. نگارنده با هدف آشنا ساختن مخاطبان با رمز و راز و حقایق حج سعی کرده است اعمال حج را با هفت منزل در سیر و سلوک عرفانی که برابر با هفت مقال و ده حال است مقارن نماید. بر این اساس، وی از اولین مقام که توبه است با احرام آغاز کرده است و به آخرین مقام (مقام رضا)، ضمن برخورداری از برخی حالات، حج را به پایان می رساند. کتاب دارای هفت فصل و هفت منزل در عناوین زیر است: احرام، تجلی توبه؛ طواف، منزلگاه قرب؛ سعی بین صفا و مروه، تجلی خوف و رجاء؛ عرفات تجلی گاه یقین؛ مشعر الحرام، محل مشاهده؛ رمی جمرات، تجلی توکل؛ قربانی و تقصیر، تجلی رضا و فنا.

کرمانی، طوبی (متولد ۱۳۲۶)

فلسفه راز و نیاز، تهران، بین المللی الهدی، چاپ ۱،، ۱۳۷ ص.

شابک: ۸- ۰۹۳- ۷۳۹- ۹۶۴

بررسی فلسفه و اسرار راز و نیاز در ادعیه، نماز و فریضه حج است.

کرمی، محسن

سفر به دیار دوست: حج و عمره، قم، نشر روح، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۱۴- ۶۷۹۰- ۹۶۴

بررسی جنبه های اخلاقی، عرفانی و اجتماعی حج است. در این نوشتار برخی پرسش های زائران بیت الله الحرام درباره اعمال و مناسک حج از

جنبه فلسفه و اسرار آن پاسخ داده شده است. مطالب نویسنده ذیل این سرفصل ها سامان یافته است: حج برترین عبادت؛ پیامدها و آثار شوم «ترک حج»؛ منافع حج؛ وظیفه زمامدار مسلمان درباره حج؛ مکه، حرم، کعبه؛ برخی از نامهای خانه خدا؛ آیات بینات در خانه خدا؛ اعمال و مناسک حج،

کریم، فارس حسون (۱) (متولد ۱۳۳۱)

علل و معانی الحج، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۱۸۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۱- ۵۳- ۶۱۶۸- ۹۶۴

بررسی علل احکام حج و تبیین معانی فلسفه و مقاصد احکام مناسک است. علل نگاری در این اثر شامل تبیین معانی الفاظ و حکمت ها و فواید احکام است که در قرون سوم تا پنجم به صورت یک مکتب گسترده تبدیل شده بود. در متون روایی شیعه مخصوصاً آثار شیخ صدوق مجموعه ای وافر از این روایات درباره موضوعات گوناگون وجود دارد. کتاب حاضر در سه بخش درباره مسائل و الفاظ و احکام حج تدوین یافته است. ابتدا در بیست و سه باب علت و فلسفه نام گذاری مفاهیم حج مانند مکه، بیت الحرام، کعبه، صفا و مروه، یوم ترویه، حج، مزدلفه، تلبیه و عرفات ذکر شده، سپس سلسله روایاتی درباره علت و فلسفه و فواید احکام گوناگون حج (واجبات، محرمات و مکروهات) در ۷۱ باب آمده است. در بخش سوم معانی، مسائل و مفاهیم حج مانند رفث و فسوق، حج اکبر، مکاء و تصدیه و شاهد و مشهود تحلیل شده است. در این بخش عمدتاً تفسیری باطنی و نامشهود از واژه ها و مفاهیم شده و با فلسفه تسمیه و علل در بخش اول و دوم متفاوت است.

۱- حسون کریم، فارس؛ دیناروند فارس حسون؛ فارس حسون دیناروند؛ فارس حسون کریم

ص: ۳۴۷

م. الف، عبدالله

شریعت، طریقت و حقیقت حج، دانشیاران ایران، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۸ ص، وزیری.

شابک:

x

- ۹- ۹۶۹۳۱- ۹۶۴

بررسی جنبه ها و ابعاد مختلف حج از دیدگاه قرآن است. خداوند در آیات مختلفی از قرآن به موضوع حج پرداخته است. در آیات، به روشنی وجوب حج برای کسانی که استطاعت آن را داشته باشند، بیان و انواع حج- عمره و تمتع- تشریح شده است. علاوه بر آن در آیاتی، به شرط قبول حج اشاره شده است؛ بدین معنا که هر فرد زائر خانه خدا باید اعمال و آداب حج را درک کرده و به طور صحیح انجام دهد و در غیر این صورت حج وی مقبول نخواهد بود. نگارنده در کتاب حاضر در دو بخش به تشریح حج در دو حیطه عملی و علمی می پردازد. بخش عملی شامل شریعت، احکام، طریقت و آداب حج و بخش علمی مشتمل بر حقیقت حج و اسرار آن است. وی علاوه بر آن رویت قلبی یکی از حاجیان را به تصویر می کشد.

مبینی سوچلمایی، حسن

نگاهی به حج، ساری، توسعه علوم، چاپ ۱،، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۴- ۶۸۴۲- ۹۶۴

بررسی و تحلیل مناسک حج در قالب یک سفرنامه است. این کتاب حاوی نکاتی است که نگارنده در سفر حج خویش آن را برجسته یافته است و بدین رو هم سفرنامه است و هم تحلیل حج.

مجدآبادی، علی اصغر (۱) (متولد ۱۳۳۵)

حج آگاهان: چرایی ها و چگونگی ها، ویرایشِ علی اعوانی (۲)، تهران، سازمان عقیدتی سیاسی ارتش جمهوری اسلامی ایران، نشر آجا، چاپ ۱،، ۶۴۰ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۷۳- ۶۶۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی برخی از ابعاد حج از جمله اسرار و رموز اعمال و مناسک حج است. از جمله عناوین مورد بحث نویسنده موارد زیر است: استطاعت، سفر (آئین سفر حج، وظایف قبل از سفر، توبه، وظایف در حین سفر)، نکاتی درباره عربستان، معانی حج، اهمیت حج در ایران، حج واقعی، هدف حج از دیدگاه شیعه، برکات حج، اقسام حج، اسرار و فلسفه حج، ابعاد اقتصادی حج، ابعاد فرهنگی حج.

حج فرزانگان، تعبد آگاهانه، تهران، صبانام، دو جلد در یک مجلد، چاپ ۱،، ۷۰۰ ص.

شابک: ۱- ۸۳۸۴- ۰۶- ۹۶۴

این کتاب قبلا به صورت دو جلد مجزا توسط علی اصغر مجدآبادی منتشر شده است.

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

عظمت حج، ترجمه سیداحتشام عباس زیدی، تهران، مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، چاپ ۱، ۱۴۱۷ ق، ۲۷ ص، وزیری. اردو.

۱- مجدآرا، علی اصغر

۲- متولد ۱۳۳۷

ص: ۳۴۹

شابک: ۸- ۸۰- ۶۱۷۷- ۹۶۴

بررسی جنبه های باطنی و فلسفه و آداب حج است. برخی از مطالب کتاب بدین قرار است: اهمیت حج، حج توجه به خدا، لبیک گفتن و قربانی، حج اکبر و اصغر، اثرات و فواید حج، آداب مقدمات احرام، نگاه به کعبه، فلسفه کعبه، حجر اسماعیل، حجرالاسود، قرآن در حج، زیارت پیامبر، حج و رهبری.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

روح حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۲۶ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۴۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی روح حج و شمه ای از آداب باطنی آن است تا زائران بیت الله الحرام با واقعیت های مناسک آشنا شوند. خط سیری که وی در نظر گرفته از مدینه و زیارت حرم نبوی و زیارت امامان مدفون در بقیع آغاز می شود و به مکه و اعمال حج و حضور در عرفات و مشعر و منی ختم می گردد.

همیشه حاجی بمانیم، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۲۶ ص.

شابک: ۷- ۲۲۹- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فلسفه حج و معرفی تأثیرات واقعی حج است.

محدثی خراسانی، مصطفی

شوق کعبه: تأملی فلسفی و زیباشناسانه در سیر و سلوک حج، تهران، شرکت انتشارات سوره مهر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۴۲- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

ص: ۳۵۰

عنوان دیگر: تأملی فلسفی و زیباشناسانه در سیر و سلوک حج.

مجموعه یادداشت های نویسنده از سفر به خانه خدا درباره مسائل زیباشناختی و فلسفی و هنری مناسک است. دیدگاه های مختلف را آورده و به بررسی آنها پرداخته است. مناسک حج در این کتاب به منزله پلکانی به تصویر کشیده شده است که انسان با طی کردن این مسیر متحول و به خداوند نزدیک تر می شود.

محمدزاده مزینان، مهدی (متولد ۱۳۵۵)

حج در آینه ی تاریخ، تهران، الهه ناز، چاپ ۱،، ۱۱+ ۶۴ ص.

شابک: ۹- ۲۱- ۸۳۵۴- ۹۶۴

بررسی تحولات تاریخی حج و تحلیل جنبه های عرفانی مناسک حج است.

محمدی، رمضان

پرسمان قرآنی حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۱۹۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اهمیت و فلسفه ی اعمال ومناسک حج و نیز فلسفه زیارت، از منظر آیات قرآن است. نویسنده طی شش فصل، در قالب پرسش و پاسخ نگاه قرآن را به موضوعات درباره حج بررسی کرده است. عناوین فصول عبارت اند از: اهمیت حج از نگاه اسلام و دیگر ادیان (برررسی اهمیت حج و قدمت و حرمت خانه کعبه)؛ اعمال و مناسک حج؛ فلسفه حج؛ آداب سفر حج؛ اماکن حج؛ زیارت و اهمیت آن از منظر قرآن.

محیطی، علی

حج صالحان، قم، قائم آل محمد، چاپ ۱، ۱۳۸۶،

ص: ۳۵۱

۳۲۳ ص، وزیری.

مجموعه دانستنی های حج شامل احکام، اسرار، تاریخ، اماکن، و پرسش هایی درباره حج است، که در قالبی نو عرضه شده است.

محیی لاری [(۱)] (درگذشت ۹۳۳ ق)

توصیف آثار تاریخی مکه و مدینه و فلسفه مناسک حج در فتوح الحرمین، به کوشش رسول جعفریان، قم، انصاریان، چاپ ۱،، ۹۴ ص، وزیری.

مجموعه اشعاری درباره مکه، مدینه و فلسفه حج است. این مجموعه در قالب کتابی به نام مثنوی «فتوح الحرمین» اثر محیی لاری از شاعران قرن نهم و دهم قمری آمده است. این اثر مشتمل بر بیان آثار تاریخی مکه و مدینه است که در قالب شعر آگاهی هایی درباره مسجد الحرام، مسجد النبی، بقیع، قبرستان ابوطالب، مسجد قبا، مساجد سبعه و برخی اماکن مقدس و تاریخی دیگر مکه و مدینه می دهد. همچنین این مثنوی، تحلیلی از فلسفه حج و ارکان آن است. ناظم این مثنوی، کتاب را به تصاویری از مساجد و مزارها و اماکن مقدس مکه و مدینه نیز مزین کرده است.

فتوح الحرمین، تصحیح و مقدمه علی محدث، تهران، اطلاعات، چاپ ۱،، ۱۲۲ ص.

شابک: ۰- ۰۶۲- ۴۲۳- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف تاریخی، عرفانی و اجتماعی حج است. این نوشتار، نوعی راهنمای علمی و عملی حج است. مطالب کتاب، هم ناظر به مناسک و شرح شعائر حج و هم سیری در حکمت آن است.

۱- محی الدین لاری؛ لاری، محیی الدین

ص: ۳۵۲

مختاری، سیامک

برآستان جانان: سیری در حکمت و مناسک حج، ویرایش بهاءالدین خرمشاهی، تهران، نشر و پژوهش فرزان روز، چاپ ۱،، نوزده+ ۵۵۲ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۲۶۷- ۳۲۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: سیری در حکمت و مناسک حج.

دولت وصال: سیری در حکمت حج و آداب زیارت، ارومیه، حسام الدین چلبی، چاپ ۱،، ۳۹۵ ص.

شابک: ۴- ۳- ۴۰۳۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: سیری در حکمت حج.

بررسی فلسفه واسرار اعمال ومناسک حج است. همچنین اطلاعاتی درباره وضعیت اجتماعی، سیاسی و جغرافیایی کشور عربستان بیان شده است.

مدرسی، سیدمحمد تقی (۱)

(متولد ۱۹۴۵)

الحج ضیافه الله، تهران، دارالمحبان الحسین (ع)، چاپ ۱، ۱۴۱۹ ق/ ۱۳۷۷، ۹۶ ص.

شابک: ۸- ۲۳- ۵۶۴۸- ۹۶۴

فی رحاب بیت الله، تهران، دار المحبان الحسین (ع)، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق، ۱۲۰ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۹۶۴- ۷۳۷۳- ۶۶- X

۱- محمدتقی المدرسی

بررسی جنبه های عرفانی و عبادی حج است. نویسنده با ذکر آیات و روایات، کوشیده ابعاد معنوی مناسک حج را توضیح دهد. او حجاج را به رعایت تقوا، خودسازی و تأمل در احکام حج فرا می خواند. به نظر وی، مناسک حج در حقیقت مراحل خودسازی را تعلیم می دهد و در صورت رعایت آداب و اخلاق حج، زائر به کسب معنویات حج نایل می شود. او مسئولیت های اجتماعی، سیاسی و معنوی مسلمانان حج گزار را یادآور شده و در ابتدای هر مطلب با ذکر آیات قرآن به موعظه و تعلیم اخلاقیات اسلامی پرداخته است.

مدرسی، سیدهادی

۳۵ حکمه من حکم الحج، تهران، محبان الحسین (ع)، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، ۷۲ ص، پالتویی، عربی.

شابک: ۱- ۰۳۲- ۴۲۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آثار فردی و اجتماعی و اسرار حج و جنبه های معنوی و تربیتی این عبادات اسلامی براساس آیات و روایات است. در بیان این حکمت ها و آموزه های حج معانی و خصوصیات مناسک و اعمال حج و نقش آن در تربیت و خودسازی و تکامل معنوی بیان شده است. در حج علاوه بر آثار معنوی و فردی، نمادها و نشانه های اجتماعی هم ظهور و بروز دارد و باعث وحدت و اتحاد جامعه اسلامی و امت واحده اسلامی می گردد.

مشکوه، سیدمحمدحسن

ره توشه حج، تهران، ابرون و یوسف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۱- ۹۱۶۵- ۹۶۴

بررسی اهمیت حج و منافع و فوائد مادی و معنوی آن است. نویسنده به منظور آموزش مناسک حج، آشنایی با بعضی از اسرار و رموز مناسک حج، آشنایی با اماکن مقدس مکه و آشنایی با برخی مستحبات و دعاهای مأثوره به بررسی های موضوعات مرتبط با حج در این کتاب پرداخته

است.

مصطفی، ثامر (۱)

[الحج فی الکتاب والسنه]، تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۵/ ۱۹۹۶ م، ۹۲ ص، رقعی.

این کتاب به زبان فرانسه است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

p ۹۲ ,۱۹۹۶ ,seuqimalsi snoitacinummoc sed te erutluc al ed noitasinagrO ,nareheT.
,afatsoM remaT yb ,(eganirelep el)malsi ne jjah eL

شابک: ۸- ۰۱- ۶۱۷۷- ۹۶۴

بررسی فلسفه حج و اثرات و ثمرات آن است. نویسنده حج را به عنوان یک عبادت از دیدگاه قرآن و سنت بررسی کرده است.

مطهری، مرتضی (۲) (۱۲۹۹- ۱۳۵۸)

حج، تهران، صدرا، چاپ ۵، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۴- ۷۲۹۹- ۹۶۴

ویراست قبلی کتاب تحت عنوان حج (گزیده ای از یادداشت ها) منتشر شده است.

بررسی جنبه های مختلف حج، از نگاه عرفان و اخلاق است. گزیده ای از یادداشت های مؤلف درباره حج و مسائل مرتبط با آن می باشد. در این کتاب نقش حج در وحدت و تفاهم مسلمانان، فایده و لزوم درس اخلاق برای مسافران حج، کعبه و نقش اجتماعی آن، احرام و فلسفه ی آن، اسرار حج و مطالبی دیگر مورد بحث قرار گرفته است.

حج، ترجمه فیروز حیدر فیضی،

۱- ثامر مصطفی

۲- شهید مطهری

به سفارش مؤسسه المنجی، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، م/، ۱۹۵ ص.

مظاهری، حسین (۱) (متولد ۱۳۱۲)

اسرار حج، اصفهان، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۹- ۹۶۱۰۸- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی مظاهری- ۷

بررسی آثار باطنی و حقایق و اسرار حج با رویکردی عرفانی و با استناد به آیات و روایات است. نویسنده اسرار حج را تحت عنوان منازل حج به شرح زیر بیان کرده است: در منزل اول (سیر من الخلق الی الحق)، حج شامل توبه، یقظه، تخلیه، تحلیه و تجلیه که مربوط به خودسازی و پاکسازی درونی حجاج است طرح گردیده. در منزل دوم (سیر من الحق الی الخلق) شامل احرام، طواف، سعی بین صفا و مروه و دیگر اعمال حج که دستورات و فرامین الهی هستند ارائه گردیده و در منزل سوم وظیفه تبلیغ دین و مسئولیت بزرگ حاجیان به اختصار بیان شده است.

رساله حج، سلوک خداجویان، اصفهان، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۶۴ ص،

فروست: مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی مظاهری-. اخلاق؛

شابک: ۰- ۲۱- ۲۹۸۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مظاهری، علی اکبر (۱۲۹۳- ۱۳۷۰)

از ژرفای حج: پیام امام سجاد (ع) به «شبلی» در باب فلسفه حج

۱- آیت الله مظاهری

ص: ۳۵۶

، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۵۳ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۴- ۵۹۸۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: پژوهشی پیرامون حج و عمره بر اساس آیات و روایات.

عنوان اصلی: من اسرار الحج: وصیه الامام السجاد علیه السلام الی" الشبلی" فی خصوص فلسفه الحج

در این نوشتار، حدیث امام سجاد (ع) خطاب به شخصی معروف به شبلی درباره فلسفه حج به صورت کامل همراه با ترجمه فارسی آمده است.

مظاهری حبیبی، غلامحسین (متولد ۱۳۰۰)

خلاصه فرهنگ اعتقادی حج، مشهد، استاد، چاپ ۱،، ۴۵ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۳۹- ۵۷- ۶۶- ۹۶۴

منظوری، زرین (متولد ۱۳۱۹)

حج، تهران، نصر ثابت، چاپ ۱،، ۳۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۶- ۹۵۱۷۱- ۹۶۴

بررسی ابعاد مختلف عبادت حج از منظر اخلاق و عرفان و تحلیل تأثیرات فردی و اجتماعی مناسک است. از جمله مفهوم حج، استطاعت در حج، بعد معنوی و روحی حج، تشرف در حج، دعای حج، عوامل کدورت و نورانیت قلب و روح، تاریخ پیدایش کعبه، نام های کعبه، کیفیت اعمال و اقسام حج، نماز طواف، فلسفه ی وجوب حج، اعمال و مناسک

حج، امتیازات مدینه، نام های مدینه در قرآن، آداب زیارت در تمام مشاهد مشرفه، و وقایع مهم سال های هجری قمری.

مؤسسه البلاغ، گروه نویسندگان

الحج: عباده و تربیه، تهران، مؤسسه البلاغ، چاپ ۱، ۱۴۰۴ ق/ ۱۶۲، ۷۰ ص.

فروست: مفاهیم اسلامی

حج، ترجمه رضا ناظمیان (۱)، به کوشش سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت فرهنگی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۱۰۶ ص، جیبی.

فروست: مفاهیم اسلامی-

الحج: فضائله، آدابه، احکامه، قم، مؤسسه البلاغ، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۰۰ ص، جیبی.

موسوی غروی، سیدمحمدجواد (۲) (متولد ۱۲۸۲)

فلسفه حج، بخش چهارم خورشید معرفت در گناه و طاعت پیرامون حج و عمره مأخوذ از قرآن مجید، تهران، اقبال، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۳۸۸ ص.

بررسی فلسفه و اسرار حج با استفاده از آیات قرآن است.

۱- متولد ۱۳۴۱

۲- غروی، سیدمحمدجواد

ص: ۳۵۸

مؤمنی ها، محمدمهدی (متولد ۱۳۵۶)

ژرفای حج: آنچه درباره حج باید بدانیم، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۲۱ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۸۰۸- ۳۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارشی از شهر مکه و مدینه و اماکن مذهبی آنها و بررسی ابعاد عرفانی حج است. در نوشتار حاضر ابتدا به صورت اجمالی سرزمین عربستان سعودی (حجاز) و موقعیت جغرافیایی و مذهبی آن معرفی گردیده و مشاعر و اماکن مقدس آن سرزمین به ویژه مکه و مدینه و تاریخچه و جغرافیای این دو شهر توصیف گردیده است. در ادامه اسرار و معارفی از حج به عنوان یکی از عبادات مهم الهی مطرح شده و منازل عرفانی حج و مناسک آن تشریح گردیده است. ادعیه و آداب و مستحبات سفر حج و لزوم توجه به کیفیت عبادت حج از مباحث پایانی این کتاب است.

مهریزی، م.

(۱)

حج یا پرچم پیروز حق، قم، مؤسسه در راه حق، چاپ ۱، ۳، ۲۱۳ ص، رقعی.

فروست: مؤسسه در راه حق- ۳

عنوان دیگر: پرچم پیروز حق.

بررسی جنبه های مختلف حج و مناسک از منظر عرفان، اخلاق، جامعه شناسی و تاریخ است. در این نوشتار طی سه بخش برخی ابعاد حج بررسی شده است. عناوین بخش های سه گانه عبارت اند از: آشنایی اجمالی با حج و عمره و اماکن مربوط؛ فضیلت و فلسفه حج از دیدگاه روایات؛ مناسک اجمالی حج.

۱- صدر طباطبایی، م.

میرقاسمی، منیره (متولد ۱۳۴۷)

فلسفه حج و اثرات تربیتی آن از دیدگاه معصومین (ع)، تهران، فرهنگ دانشجو، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۷- ۸۴۷۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تأثیرات فردی و اجتماعی مناسک حج از نگاه های مختلف است. نگارنده نخست دین اسلام و سپس عبادات را در اسلام معرفی می کند. در ادامه تاریخچه ی حج را بیان کرده و آن گاه به جغرافیای تاریخی و سیاسی عربستان می پردازد. پس از آن آداب قبل از حج، هنگام مراسم و بعد از آن را به تفصیل بررسی می کند. و انواع آثار جسمانی، ذهنی، عاطفی، روانی، اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی حج را برمی شمارد. افزون بر این موضوع تحکیم وحدت میان مسلمانان، بیداری مسلمانان و برائت از مشرکان را مطرح کرده و به جنبه های عالی رشد از طریق حج و آثار معنوی آن اشاره می کند.

نجفی روحانی، نجف (۱) (متولد ۱۳۴۴)

آشنایی با اسرار عمره: ویژه دانشجویان، تهران، نشر مشعر؛ وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ستاد عمره دانشجویی، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۹۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این کتاب بررسی تأثیرات اخلاقی و اجتماعی مناسک است. به سفارش ستاد عمره ی دانشجویی نگاشته شده و تلاشی برای آشنایی دانشجویانی اعزامی به سفر عمره با لطائف، اسرار، رموز عرفانی و معنوی عمره مفرده است.

پرتوی از جلوه های عرفانی حج،

۱- روحانی، نجف؛ نجفی، نجف

ص: ۳۶۰

تهران، بشیر علم و ادب، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۳- ۶۸۱۸- ۹۶۴

عمره مفرد (مناسک، اسرار، اماکن) ویژه دانشجویان، به کوشش ستاد عمره دانشجویی، قم، دفتر نشر و پخش معارف، چاپ ۱،، ۲۹۶ ص.

نقیبی، سیدابوالقاسم (متولد ۱۳۴۲)

فلسفه احکام حج از منظر قرآن کریم به ضمیمه چهل حدیث حج، تهران، دفتر نشر اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۳۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۹۸- ۴۷۶- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

تهران، پاتیرام، چاپ ۱، ۷، ۲۳۸ ص، رقعی.

بررسی فلسفه احکام حج و اهداف این احکام و تأثیرات فردی و اجتماعی آن بر اساس قرآن و حدیث است. در بخش نخست این نوشتار فلسفه احکام حج از نظر قرآن بیان شده است و در بخش دوم، چهل حدیث از احادیث حج، انتخاب و همراه با ترجمه عرضه شده است.

نقی زاده، محمد (متولد ۱۳۳۱)

تأملی در معنای مناسک حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۳۲ ص، رقعی

شابک: ۵- ۰۴۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه هایی از حج از جمله فلسفه، آداب و اخلاقیاتی که حجاج باید مراعات کنند، است. این نوشتار حلاصه ای است از آنچه طی سفر حج به ذهن مؤلف رسیده و یا با آن برخورد کرده است. مطالب کتاب به پنج بخش اصلی تقسیم شده اند که عناوین این بخش ها عبارت اند از:

کلّیاتی درباره مکان و زمان و سابقه هر موضوع؛ معرفی اجمالی مکان هایی که حاجی در آنها حاضر می شود؛ شناخت اجمالی مناسکِ حج؛ مختصری درمورد مدینه؛ ذکر ویژگی های پیامبر خدا (ص) و زیبایی آن حضرت.

نیلی پور، مهدی (متولد ۱۳۴۱)

مدیریت معنوی حج و عمره، اصفهان، مرغ سلیمان، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۲۰- ۵۴۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: شهر سپید خدا: مدیریت معنوی حج و عمره.

بررسی حقایق و معارف مناسک و اعمال حج و آداب و اخلاقیات حج است. نگارنده در این کتاب با بهره گیری از آیات و روایات و آثار علمی فقها تلاش کرده است تا با طرح سلسله اصولی با عنوان «اصول مدیریت معنوی حج و عمره» به بازشناسی معارف ناب حج بپردازد. اصل دعا و ذکر، توجه به فتوحات مکیه، مهدی باوری و مهدی یاوری، و وقوف و سکون در حج برخی از اصول ذکرشده هستند.

فصل دوم: آداب حج

توضیح: منظور از آداب، وظایفی یا خلق وخو و رفتارهایی است که از زائران و حجاج انتظار هست. جامعه از فردی که به سفر مکه رفته، توقع هایی دارند که از افراد دیگر ندارند. از اینرو حجاج و زائران علاوه بر عمل به دستورات دینی و احکام فقهی، موظف اند به آداب مندرج در علم اخلاق یا توصیه هایی که اخلاقیون گفته اند یا رسم و سنت هایی که در جوامع باب شده نیز بپردازند، زیرا نادیده انگاشتن و بی توجهی یا کم توجهی به آنها، ناخشنودی و عدم رضایت اجتماعی را به دنبال دارد. از اینرو به دلیل اهمیت آداب، فصل ویژه ای برای آن گشوده شد. البته کتاب های تألیفی مستقل یا کتاب هایی که یک یا چند بخش آن در این زمینه است، فراوان می باشد و می طلبید تا یک فصل به آن اختصاص یابد.

این فصل به معرفی کتاب هایی که در عنوان آن آداب حج هست یا بخش مهمی از آن آداب است می پردازد. البته جهت صرفه جویی، همه ی آثار چکیده نشده و نیز همه ی آثار چکیده شده، چکیده جامع ندارند. فقط تعدادی از آنها که به دلیل جامعیت و تنوع مطالب یا قدمت و امثال اینها، چکیده جامع نوشته شد ولی بقیه آثار به دلیل روشن بودن عنوان یا چکیده ندارند یا چکیده ای کوتاه در حد شناسه و معرفی اثر دارند.

ص: ۳۶۲

آل عصفور، حسن (متولد ۱۹۷۲ م)

المنار لاعمال مکه والمدینه، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱،، ۳۱۰ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۶۷- ۷۸۶۶- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه، نیز آداب ورود و حضور در این اماکن و اعمال زیارت این اماکن است.

آل عصفور، محسن

مختصر تبصره الناسکین بسنن الحجاج و المعتمرین، قم، انوار الهدی، ق/، ۳۸۴ ص.

افست از روی چاپ بحرین: مکتبه اجیاد.

رساله عملیه و مجموعه مناسك و آداب حج بر اساس فقه جعفری است.

ابراهیمی، ابراهیم

حریم عشق، قم، تأمین، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۱- ۸۰۴۷- ۹۶۴

مجموعه آداب و وظایف زائران به هنگام زیارت خانه خدا و اماکن متبرکه است. نویسنده در چهار بخش آنها را شرح می دهد. در بخش اول اخلاق و آداب سفر از جمله آداب مسافرت، استطاعت اخلاقی، فرصت یابی و فرصت شناسی، و در بخش دوم آموزش احکام و مناسك به صورت کلی تشریح می گردد. نویسنده در بخش سوم با توصیف خصوصیات و ویژگی های جغرافیایی اماکن متبرکه، به ارج و منزلت آنها اشاره می کند. وی در پایان درباره مکه و اماکن متبرکه این شهر، فضیلت کعبه و مسجد الحرام، آداب و اعمال و دیگر مطالب تکمیلی و مرتبط با نقاط و نواحی مقدس مکه سخن می گوید.

ابراهیمی، محمدحسین (متولد ۱۳۲۹)

با کاروان حج: تذکراتی لازم برای زائران و روحانیان حج، قم، حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، مرکز انتشارات، چاپ ۱،، ۱۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۹۵- ۴۲۴- ۹۶۴

فروست: دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات- ۱۹۰

مجموعه توصیه ها و تعیین وظایف حجاج و روحانیون کاروان ها است. این نوشتار در سه فصل تنظیم شده است. فصل اول درباره بیست و شش عنوانِ فقهی و عبادی است، که به مکه و مدینه مربوط می شود؛ فصل دوم، مطالبی درباره فلسفه حج و معرفی مواقف کریمه و مشاهد شریفه آن است؛ و در فصل آخر موضوع اعلان برائت از مشرکان و تاریخ و فلسفه آن، و نیز مطالبی درباره زیارت و فرهنگ قرائت قرآن آمده است.

بدون مؤلف

فانوس در حج، قم، تامین، چاپ ۱،، ۱۷۲ ص.

۷- ۹- ۹۳۳۷۹- ۹۶۴

مجموعه آداب و وظایف زائران به هنگام زیارت اماکن مقدس دو شهر مکه و مدینه است.

ابطحی، سیدحسن (۱)

(متولد ۱۳۱ ۴)

راه خدا: در مسائل اخلاقی و اجتماعی و اماکن مقدسه مکه و مدینه، مشهد، کانون بحث و انتقاد دینی، چاپ ۱،، ۱۹۱ ص.

۱- ابطحی خراسانی، سیدحسن

ص: ۳۶۴

چاپ دیگر

تهران، بطحاء، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۹۱ ص.

شابک: ۵- ۰۲- ۶۳۳۱- ۹۶۴

ابن باز، عبدالعزیز بن عبدالله [1]

راهنمای حاجیان، ترجمه توفیق منبری [2]، سنندج، پرتو بیان، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۸۷ ص.

شابک: ۵- ۷۷۸- ۸۳۲۷- ۹۶۴

عنوان اصلی: دلیل الحاج والمعتمر و زائر مسجدالرسول صلی الله علیه و سلم.

راهنمای حج عمره و دیدار از مسجد النبی، ترجمه مسعود رضائی [3]، سنندج، کتابفروشی مردوخ، چاپ ۱،، ۷۷ ص.

شابک:

X

- ۳۳۳۳- ۰۶- ۹۶۴

عنوان اصلی:

euqsom s'tehporp eht gnitisiV dna harmu ,jjaH ot ediug A

.

ابوالقاسمی، نعمت (متولد ۱۳۱۵)

کعبه و حج، رشت، عالی، چاپ ۱،، ۶۱ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴- ۹۰۶۲۶- ۷- X

مجموعه آدابی که زائران عمل می کننـد و وظایف اخلاقی که اجرا می کنند. در این نوشـتار به اختصار از تاریخچه خانه کعبه و اعمال و آداب مراسم حج سخن رفته، ضمن آن که شرحی مختصر ذیل هر یک از اعمال مربوط

۱- بن باز، عبدالعزیز بن عبدالله

۲- متولد ۱۳۳۵

۳- متولد ۱۳۵۴

به حج درج شده است.

ابوزید، مهدی ایلیا

الآداب المعنویه للحج و آثار التربویه، قم، بهمن آرا، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۲۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۱۳- ۸۸۵۹- ۹۶۴

احمدی، مهدی

آداب الحرمین: راهنمای حجاج در مکه و مدینه، قم، نصایح، چاپ ۳، ۲۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۰- ۹۱۸۵۲- ۹۶۴

اشرفی، سلاطین (متولد ۱۳۲۴)

سوته دلان: در هوای یار، ره توشه راهیان بیت الله الحرام، رشت، دهسرا، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۲۲ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۷۲- ۷۱۶۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: در هوای یار، ره توشه راهیان بیت الله الحرام.

مجموعه آداب تشرف به حرمین شریفین یعنی خانه خدا و مسجد نبوی است. نویسنده به زبانی ساده، آداب و مناسک و اعمال عبادی سفر حج از آغاز تا پایان را بیان کرده است. نگارنده نخست با بهره گیری از آیات قرآن، احادیث و روایات و حکایت هایی، مطالبی درباره دوری از گناه و دعا و نیایش توضیح داده سپس احکام مربوط به نیت در حج تمتع و عمره را معرفی کرده است. در ادامه با استناد به احادیث و روایات به آداب زیارت اماکن مقدس اشاره شده و در پایان اماکن زیارتی در مکه مکرمه و مدینه منوره معرفی می شود.

ص: ۳۶۶

افتخاری گلپایگانی، علی (متولد ۱۳۰۴)

قبل از حج بخوانید: آداب حج، اعمال حج، اسرارحج، بی جا، علی افتخاری گلپایگانی، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق/ ۱۳۸۳، ۲۵۳ ص، جیبی.

چاپ های دیگر

قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱،، ۲۰۲ ص.

قم، دفتر حضرت آیت الله العظمی سیستانی، چاپ ۱، ق/، ۲۵۳ ص، جیبی.

اکبری، علی اصغر (متولد ۱۳۲۸)

حج با امیر الحاج، تهران، علی اصغر اکبری، چاپ ۱،، ۲۲۰ ص.

شابک: ۰- ۱۹۰۰- ۰۶- ۹۶۴

مجموعه آداب فریضه حج، نیز وظایف مدیران کاروان ها و عمدتاً اخلاقیات آنها است.

الهی، محمد

به سوی قیامت صغری، یا، مقدمات حج ابراهیمی، تهران، نگین سبز، چاپ ۱،، ۷۰ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۰- ۹۲۹۳۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: مقدمات حج ابراهیمی

مجموعه آداب و رسوم مسافرت در فرهنگ اسلام و وظایف اخلاقی و دینی مسافران، نیز آداب زیارت اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه است. نویسنده به روش پرسش و پاسخ مطالب را بیان کرده است.

ص: ۳۶۷

امامی، محمود (متولد ۱۳۰۵)

آداب حج، تهران، دانشیاران ایران، چاپ ۱،، ۱۲۵ ص.

شابک: ۹۶۴ -۹۶۹۳۱- ۹- X

انصاری، اسماعیل (متولد ۱۳۳۰)

خط سیر ما یا صراط مستقیم، قم، بی نا، چاپ ۱، ۱۴۰۰ ق، ۲۵۸ ص.

مجموعه آداب و رسوم اخلاقی و عرفی زیارت اماکن مقدس و نیز وظایف زائران در موسم حج است.

انصاریان، حسین (۱) (متولد ۱۳۲۳)

ادب و آداب زائر، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۹۵ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۰۹۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی چگونگی اجرای اخلاق و ادب به هنگام حج و به هنگام زیارت مسجد نبوی شریف است. این رساله مختصر با تکیه بر آیات قرآن و روایات تنظیم شده و در سفر حج و عمره برای زائران کاربرد دارد. نویسنده ذیل چهل عنوان آداب اماکن مقدس مکه و مدینه که بر عهده زائران است را بیان نموده است.

بابازاده، علی اکبر (متولد ۱۳۳۴)

با هم به حج و عمره، قم، دانش و ادب، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۹- ۹۳۸۲۰- ۹۶۴

مجموعه دانستنی های دینی، زیارتی، فقهی و اخلاقی در باب حج و عمره و

۱- متخلص به مسکین؛ نافذ

مناسک آن است. نویسنده با ترسیم چهره معنوی مکه ومدینه ومعرفی اماکن زیارتی، زائران را از جهت اخلاقی، خودسازی در پنج فصل راهنمایی کرده است. در فصل اول مقدماتی درباره آمادگی برای سفر، اطلاعات لازم از عربستان و فرهنگ آن کشور، و در فصل دوم فرازهای زیارتی مدینه معرفی شده است. در فصل سوم عمره مفرده و عمره تمتع و اسرار و فلسفه اعمال آمده است. در فصل چهارم حج تمتع از جنبه اخلاقی، فقهی و تاریخی بحث شده و در پایان، مطالب گوناگونی از زیارت ها، دعاها، اشعار، احکام حج و نظریات مراجع تقلید نقل شده است.

باقریان، مرتضی (متولد

۱۲۹۷)

ره توشه زائران حج، قم، فاضل، چاپ ۱،، ۲۰۷ ص، جیبی.

مجموعه آداب سفر حج به همراه برخی ادعیه و نیز وظایف اخلاقی زائران و مدیران و روحانیون است.

باقریان همایونشهری، مرتضی (۱) (متولد ۱۳۱۷)

راهنمای عمره، قم، مشرقین، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص.

شابک ۱- ۸۴- ۵۷۸۱- ۹۶۴

مجموعه آداب سفر حج به همراه برخی ادعیه و نیز بیان وظایف اخلاقی حجاج و راهنمایان حجاج است.

بحرانی، عبدالرضا عبدالعزیز

العمده و المختار من الروایات، کتاب الحج، قم، روح الامین، چاپ ۳، ۱۴۲۶ ق، ۴۳۰ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۶- ۲- ۹۴۷۲۴- ۹۶۴

۱- باقریان خمینی شهری، مرتضی

بررسی آداب و اعمال حج و وظایف و تکالیف حاجیان از دیدگاه منابع فقهی و روایی است. نگارنده در آغاز طواف واجب را که از ارکان مهم و محوری حکم حج می باشد از نظر خوانندگان گذرانده و به تمام مسائل مرتبط با این عمل در هنگام طواف از طهارت گرفته تا هرگونه اعمال سهو که از اعضا و جوارح بدن صادر شود به تفصیل با ذکر جزئیات سخن به میان آورده، و در ادامه نماز طواف و دیگر واجبات حج تمتّع و سعی صفا و مروه و مقدّمات پیش از آن و آداب بعد از آن از جمله تقصیر را یک به یک شرح داده است. احرام حج و اوقات و موضع آن، وقوف در عرفات و آداب و وظایف شرعی عمل وقوف مبحث پایانی این کتاب است.

برهانی فر، محمدحسن و دیگران

جلوه ذات، کرج، دانشگاه آزاد اسلامی (کرج)، چاپ ۱،، ۱۰۵ ص.

شابک: ۲- ۷۳۴- ۴۵۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه آداب و رسوم اماکن مقدس مکه و مدینه به همراه خلاصه ای از مناسک حج بر مبنای فقه جعفری است.

بزاز، محمدصالح (۱)

کلام الزائر و الحاج و من فی خدمتهم: با ما به مکه مکرمه بیائید، ترجمه محمود خیری (۲)، رشت، دانشگاه گیلان، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

شابک: ۸- ۱۶- ۷۳۹۲- ۹۶۴

۱- محمد صالح بزاز؛ صالح بزاز، محمد

۲- متولد ۱۳۲۹

ص: ۳۷۰

عنوان دیگر: با ما به مکه مکرمه بیائید.

فروست: انتشارات دانشگاه گیلان-

توضیحاتی درباره اماکن مقدس دو شهر مکه و مدینه و نیز آداب زیارت این اماکن به همراه برخی ادعیه و زیارات است.

بصیری، علیرضا

گلواژه های حج و عمره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۵۹ ص.

شابک: ۳- ۱۲۴- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

آداب زیارتی در ایام حج و عمره مفرده و وظایف اخلاقی حجاج است. مواردی مثل خشوع قلبی حاجی به هنگام زیارت خانه خدا، اهتمام به اعمال عبادی به جای بازار و خرید است.

بطحائی گلپایگانی، علی

آداب الحرمین، تهران، خزر، چاپ ۱، ۱۳۷۰، ۳۵۲ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۱- ۹۰۹۲۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: آداب الحرمین بانضمام: اعمال حج تمتع و عمره مفرده.

بنیاد شهید انقلاب اسلامی

حج، تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۲۶۲ ص، رقعی.

بررسی هایی درباره آداب و اعمال حج و وظایف حجاج به هنگام ورود به اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه است. به ضمیمه کتاب، تصاویری از اماکن و مشاهد مشرفه مکه و مدینه آمده است.

ص: ۳۷۱

بهشتی، محمدکاظم

حج برای همه، تهران، اقبال، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۱۰۴- ۴۰۶- ۹۶۴

توضیحاتی درباره فضایل حج، آداب، برخی احکام و مناسک آن است. خوانندگان در انتهای کتاب اطلاعات مختصری درباره برخی مکان های تاریخی و مقدس مکه و مدینه همچون: مسجد النبی، قبرستان بقیع، و مساجد مدینه ذکر گردیده است.

بیات مقدم، شهره و موسوی، سیدمحمدابراهیم و توحیدنیا، جعفر

راهیان معرفت، اصفهان، گلها، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۱۵۸۶- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

پناه علی نیا، عیوض و سخایی، سیده مژگان

شمیم دیدار، فقاهت، چاپ ۵، ۱۳۸۷، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۳۸- ۷۹۱۱- ۹۶۴

فروست: سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی (۳)

اطلاعات مختصری از برخی مسائل مرتبط با حج عمره برای دانشجویان اعزامی به مراسم عمره داده شده است. اطلاعات لازمی که رعایت آنها موجب ارتقا و تأثیر افزون تر حج می شود. این اطلاعات از تجارب شخص حجاج و مدیران و از متون دینی اخذ شده است.

ص: ۳۷۲

ترابی شهرضایی، اکبر

قطره ای از زلال معرفت یا دعا و زیارت در عمره مفرده، قم، حبل المتین، چاپ ۱، ۱۴۲۲ ق، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰- ۹۳۴۶۲- ۹۶۴

تریز، عبدالرشید (متولد ۱۳۴۷)

همراه با کاروان عمره، تهران، احسان، چاپ ۱،، ۱۲۲ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۵۴۰- ۳۵۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: همراه با کاروان عمره از دیدگاه اهل سنت.

چاپ دیگر

زاهدان، عبدالرشید تریز، چاپ ۱،، ۸۹ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۱۴۹۹- ۰۶- ۹۶۴

بیان آداب، احکام و مسائل مختلف حج عمره بر اساس فقه اهل سنت و اخلاق اسلامی و تجارب شخصی است. کتاب به سه بخش تقسیم شده است که به ترتیب احکام و مسائل عمره، آداب زیارت مسجد نبوی شریف و مسائل متفرقه را شامل می شود. در پایان کتاب نیز جدول خلاصه ی اعمال عمره آورده شده است.

تشکر، احمد (متولد ۱۳۳۶) و مرادی، صفر (متولد ۱۳۵۹)

حج مقبول در آیینه اسلام، قم، ناجی جزایری، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۶۲- ۷۵۷۲- ۹۶۴- ۹۷۸

تحقیقی در مورد ابعاد مختلف حج از لحاظ سیاسی، اجتماعی، عبادی و

اخلاقی است. در نوشتار حاضر ابتدا به مفهوم لغوی و اصطلاحی حج و آثار مثبت فردی و اجتماعی آن اشاره شده و سپس فلسفه اعمال حج مانند طواف، قربانی، برائت از مشرکین، وقوف در عرفات و سایر عبادات مربوط به حج بیان گردیده است. آنگاه نویسنده به بررسی ثواب حج و تاثیر آن در قبولی توبه اشاره نموده و راه های جایگزینی کسب ثواب حج به وسیله اعمالی مانند: رسیدگی به مستمندان، صله رحم، انفاق و کارهای خیر دیگر را بیان کرده است. وی همچنین به شرایط قبولی حج مانند تفکر در اعمال حج، حج نمودن با مال حلال، عدم ریا، استغفار و ندامت از گناه و عهد نمودن بر ترک آن و امامت و ولایت اهل بیت (ع) پرداخته و ابعاد مختلف فردی و اجتماعی حج را بررسی نموده است.

توماج، الله قلی (متولد ۱۳۴۳)

آداب و ادعیه حج، گرگان، ریحانی گرگان، چاپ ۱،، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۰۳- ۵۴۰۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از آداب و احکام اماکن مقدس مکه و مدینه به همراه خلاصه ای از مناسک حج و برخی از ادعیه است.

تهرانی، محمد

ایضاح المسالک: حج، تهران، سینه سرخ، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۸۳ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۲۴- ۷۸۸۷- ۹۶۴

جعفراف، فاطمه

راهیان عشق، قم، بخشایش، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۹۷- ۸۶۹۶- ۹۶۴

بررسی آداب زیارت اماکن متبرکه در مدینه و اعمال مربوط به

مسجد شجره و دعاهای آن است. کتاب حاضر در دو بخش تدوین شده است. در بخش اول کتاب آداب و اعمال مربوط به اماکن زیارتی شهر مقدس مدینه اعم از زیارت نامه های ائمه بقیع و سایر شخصیت های مهم اسلامی مدفون در مدینه و آداب این زیارت ها آمده است. در بخش دوم کتاب واجبات احرام و کیفیت اعمال و مناسک حج به ویژه اعمال مسجد شجره و دعاهای مربوط به هر یک از اعمال حج مثل دعاهای طواف و سعی بین صفا و مروه ذکر شده است. آداب طواف و ورود به مسجد الحرام و زیارت نامه های اماکن متبرکه مکه نیز در لابلای مباحث آمده است.

جعفری، عبدالسلام کاظم (متولد ۱۳۳۷)

دلیل الحاج و المعتمر، قم، سبط النبی (ص)، چاپ ۱، ق/، ۳۳۵ ص.

شابک: ۲- ۰- ۹۴۵۵۳- ۹۶۴

جلالی، محمدرفیع

راهنمای سفر حج از ابتدا تا انتها، تهران، محمدرفیع جلالی، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹۰۴۳- ۰۶- ۹۶۴

بررسی مراحل مختلف سفر حج و لزوم رعایت آداب اخلاقی و عرفی مثل حضور قلب به هنگام استسلام حجرالاسود است.

حاجی شفیعی، جواد

کیمیای حج، اصفهان، اقیانوس معرفت، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۴- ۹۰۰۲۶- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی تجارب و اندیشه های حج گزاران و تحلیل خاطرات برخی

خاطره نویسان حج مثل تجارب و خاطرات درباره ی رعایت آداب و مراعات اخلاقی در حج است. نویسنده ذیل هر مورد، روایاتی از معصومین (ع) نیز آورده است.

حجتی شفتی، سیدموسی

حج حجتی، قم، سیمای آفتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۹- ۹۴۶۴۷- ۹۶۴

بررسی مختصر و ساده ی برخی از آداب و شرایط حج و لزوم رعایت اخلاق توسط حجاج است. حجم بیشترکتاب را به ترجمه دعاها از جمله دعای کمیل و عرفه و زیارات و از جمله دعاها و زیارات در مراسم و اماکن حج اختصاص داده است.

حر عاملی، محمد بن حسن (۱) (- ۱۱۰۴ ق)

آداب سفر حج و غیر آن: برگزیده از وسائل الشیعه، به کوشش علی حبیبی (۲)، تهران، پیام یاس، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰- ۹۰۰۸۳- ۶۰۰- ۹۷۸

حسینی، سیدمحمدرضا

آداب حج و زیارت حرمین شریفین، اصفهان، بصائر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۳۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۹- ۹۰۵۱۶- ۹۶۴

۱- حر عاملی؛ عاملی المشغری؛ محمد العاملی

۲- متولد ۱۳۳۷

حسینی ادیانی، سیدابوالحسن (۱) (متولد ۱۳۳۴)

حج مقبول، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۱۵ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۲۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی و شناخت اسرار و شگفتی های حج و دعوت مردم به اهتمام به این فریضه بزرگ الهی با توجه به اسرار و آثار آن به ویژه اجرای اعمال و مناسک همراه با آداب و اخلاق است. نویسنده کوشیده تا گوشه ای از اسرار و فلسفه و رسالت این سفر معنوی به ویژه اسرار آداب را تبیین کند. وی مطالب خود را در بخش های چهارگانه با عناوین: برخی از آثار و اسرار حج، مقدمات و آداب سفر، مواقف و مناسک حج و عمره، به سوی حرم رسول الله (ص) ارائه کرده است. همچنین بخشی در پایان کتاب با عنوان تذکرات و پیشنهادهای ضروری آمده است.

حسینی بلداجی، گلبهار

خانه پاک برای پاکان، ویرایشِ مهدی طهماسبی دژکی، فرخ شهر، جهان بین، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۷۰ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۳۷- ۲۶۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تاریخ و موقعیت شهر مکه و نیز بیان آداب و اعمال حج است. نگارنده معتقد است روح و جان زیارت کعبه، پذیرش ولایت است. زیرا کعبه و حرمت اش، زمزم و شرافت اش، صفا و مروه و صفایش، قربانگاه و تقوای قربانی اش، رمی جمرات و طرد شیطانش، عرفات و نیایش خالصانه اش، و سرزمین حرم با تمام برکاتش در پرتو ولایت و امامت

۱- ادیانی، سیدابوالحسن

رسول خدا و اهل بیت (ع) است. اگر کعبه به همه این شرافت ها مزین است روح عمل و مناسک اش، ولایت و امامت و شناخت امام و خضوع در برابر امام است. در پایان کتاب، شعری از «سید حشمت الله علوی بلداجی» با عنوان «در حریم حرم یار» به رشته تحریر درآمده است.

حسینی بهارانچی، سیدمحمد (متولد ۱۳۲۳)

الحج و الزیاره و آداب الحرمین الشریفین، اصفهان، انتشارات بصائر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۴ جلد در یک مجلد.

بررسی فلسفه حج، حج در طول تاریخ اسلام و در نهایت آداب زیارتی اماکن مقدس مکه و مدینه همراه برخی ادعیه و زیارات است.

آداب حج و زیارات حرمین شریفین، اصفهان، نقش نگین، چاپ ۱، ۸، ۴۱۶ ص.

شابک: ۷- ۳۶- ۲۶۱۶- ۹۶۴- ۹۷۸

حسینی سیستانی، سیدعلی (۱) (متولد ۱۳۰۹)

اعمال و آداب مکه و المدینه برعایه مکتب سماحه آیه الله العظمی المرجع الدینی الاعلی السیدعلی الحسینی السیستانی، قم، بهمن آرا، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۹۰ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۳۴- ۸۸۵۹- ۹۶۴

بیان آداب و اعمال و نیز احکام اماکن مقدس مکه و مدینه بر اساس نظرات آیت الله سیدعلی سیستانی است.

۱- آیت الله سیستانی؛ سیستانی، سیدعلی

حسینی شاهمرادی، سیدقدرت الله (۱) (متولد ۱۳۲۵)

دیار نور، قم، دفتر نشر الهادی، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۰۳۸- ۴۰۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، دبیزش، چاپ ۱،، ۵۶۰ ص.

شابک: ۴- ۴۸- ۷۷۱۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب حج به شیوه ی گزارشی و با محتوای تاریخی- کلامی است. نیز در بخش پایانی، فصلی در فضیلت کربلا و زیارت امام حسین (ع) آمده است. اهم عناوین کتاب عبارت اند از: جایگاه و فضیلت حج در اسلام؛ تاریخ کعبه؛ تاریخ حج؛ آداب سفر؛ اقسام حج؛ آداب مناسک و مواقف مختلف حج؛ آداب وداع؛ حج و عمره پیامبر اسلام (ص)؛ فضیلت مکه و نام های مختلف آن؛ فضایل کربلا و زیارت امام حسین (ع).

حشمتی، نرگس

حج: دیدار با خدا، همگام با مردم، ساری، نیکوقلم، چاپ ۱،، ۲۲ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۹- ۹۰۲۹۸- ۹۶۴

حقیقت خواه، محمد

ای کاش با تو بودم ای برادر به همراه: ادعیه و معرفی اماکن متبرکه مکه و مدینه، نیشابور، شهر فیروزه، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۲۶ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۴- ۸۴۲۹- ۹۶۴

۱- شاهمرادی، سیدقدرت الله

بررسی منزلت حج، کیفیت زیارت اماکن متبرکه مکه و مدینه و کیفیت آداب و وظایف اخلاقی حجاج است. این کتاب در قالب سه فصل تنظیم شده و برخی از عناوین آن عبارت اند از: برخی ادعیه واجب و مستحب درباره اماکن متبرکه مکه مکرمه و مدینه منوره، فضایل اماکن متبرکه مکه و مدینه از دیدگاه معصومین (ع)، واجبات حج تمتع، مستحبات و اعمال مکه مکرمه- آداب ورود به مسجد الحرام- مستحبات ورود به کعبه.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت آموزش و تحقیقات

ادعیه و آداب حرمین، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱۰، ۱۳۷۸، ۴۵۲ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۲۱- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی و بیان آدابی است که حجاج باید مراعات کنند. نیز سعی شده اکثر دعاهای لازم در حرمین شریفین، به صورت دسته بندی شده و مرتّب تدوین شود و در هر مورد، اماکن متبرّکه به طور اختصار معرّفی گردد.

در طواف دل، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۶۰ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۵۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه زیارات مرتبط با مکه و مدینه و ادعیه مورد نیاز زائران و معرفی آنها است. این کتاب با قلمی شیوا و دلنشین، مطالبی متنوع و آموزنده درباره سازندگی ها و آداب زیارت و نکات لازم در زیارت خانه خدا و حرم حضرت رسول (ص) و نمونه هایی از زیارت علما و اسوه های دین بیان کرده است.

راهنمای زائران حج تمتع، تهران، سنا، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۶۳ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۴۶- ۶۱۲۶- ۹۶۴

ص: ۳۸۰

چاپ دیگر

قم، مشرقین، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۶۳ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۵۳- ۵۷۸۱- ۹۶۴

راهنمای زائران عمره مفرده، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۶۴ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۰۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

همراه زائران حج تمتع، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۲ ج.

بررسی وظایف فقهی و اخلاقی زائران و حجاج در هر مرحله از سفر حج و آدابی که باید رعایت کنند، است. این کتاب در سه بخش تذکرات عبادی و اخلاقی، اجرایی و بهداشتی مطرح کرده است. با رعایت این تذکرات می توان از این سفر معنوی با مدت کوتاه، بیشترین و بهترین بهره را برد. نویسندگان در بخش نخست درباره وظایف عبادی و اخلاقی در حرمین شریفین، میقات، صفا و مروه و غیره مطالب ضروری آورده اند. بخش دوم به رفت و آمد در مکان ها، حلق و قربانی، رمی جمرات و آداب آنها می پردازد. در بخش پایانی نیز توصیه های بهداشتی برای جلوگیری از بیمار شدن و یا انتقال بیماری ها آورده است.

مجلد دوم شامل، یادداشت ها و تذکراتی برای بهره برداری بهتر از ابعاد معنوی حج است. علاوه بر توضیحاتی درباره عربستان (موقعیت عربستان، نواحی سه گانه، آب و هوا) در شانزده بخش با عناوینی چون مقدمات سفر، در شهرهای مدینه و مکه، وقوف به مشعرالحرام و عرفات و منا، مناسک، برخی احکام حرمین و توصیه هایی برای پس از سفر تدوین شده است.

الحیدر، محمد عبدالهادی (۱)

الحج المبرور، قم، دارالهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۷۶ ص،

۱- محمد عبدالهادی الحیدر؛ عبدالهادی الحیدر، محمد

ص: ۳۸۱

رقعی.

شابک: ۹- ۳۳- ۸۲۲۲- ۹۶۴

بررسی وظایف فقهی و اخلاقی حجاج و آدابی که اهتمام به آنها موجب تقرب بیشتر می شود. این کتاب به زبان عربی است و مطالب آن عبارت انـد از: حج مقبول و شـرایط صـحت و قبول آن؛ دعای قبول و نشانه های آن؛ حج صـحیح و ناب و اخلاص در آن؛ اخلاق حسنه و ظواهر ناشایست در حج؛ و دوری از گناهان.

خادمی، محمدحسن (متولد ۱۳۴۸)

راهنمای حج و عمره: مکه مکرمه، تهران، اطلاعات، جلد دوم، چاپ اول، ۱۳۸۳، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۵۴۲- ۴۲۳- ۹۶۴

خالدی، محمدعلی

مختصر کتاب قاموس حج و عمره: چگونه حج و عمره را بجا می آوریم، تهران، نشر احسان، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۷۲ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۱۵۳- ۳۵۶- ۹۶۴

خراط، سلیمان

راهنمای حج، رشت، بی نا، چاپ ۱،، ۶۰ ص.

خلخالی، محمدباقر

وظایف حاجیان و زائران، تحقیق و نگارش محمدرضا غیاثی کرمانی (۱)، قم، زائر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۶۰ ص.

۱- متولد ۱۳۳۸

خوانساری، ابوالفضل (۱)

مناسک و آداب حج، مطابق فتاوی ابوالفضل نجفی خوانساری، تهران، نشر غیاث،، ۲۰۵ ص، رقعی.

خوش خبر، محمود (متولد ۱۳۴۴)

راهنمای عمره: ره توشه ی راهیان بیت الله الحرام، زیرنظر مجمتع دینی فرهنگی و آموزشی امام شافعی کنگان، شیراز، ایلاف، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

شابک: ۶- ۷۵- ۸۸۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

دانشره، محمد

همراه با زائرین سرزمین وحی: مکه و مدینه، مشهد، عروج اندیشه، چاپ ۱،، ۸۸ ص، جیبی.

بررسی آداب و احکام مناسک حج و نیز کارها، رفتارها و اخلاقیاتی است که هرچند واجب نیست ولی موجب قرب بیشتر است. نویسنده احکام و آداب هر یک از مقدمات و مراحل حج را زیر این عناوین بررسی کرده است: شرایط حج تمام و کمال؛ محرمات؛ حرم و محدوده آن و مسعی. سپس اطلاعاتی درباره اماکن مذهبی دو شهر مکه مکرمه و مدینه منوره (تاریخ و محل احداث، واقعه های تاریخی، اعمال و مستحبات) در اختیار زائرین قرار می گیرد.

دانشیار شوشتری، محمد

مستحبات الحرمین در آداب حج، قم،

۱- آیت الله نجفی خوانساری؛ نجفی خوانساری، ابوالفضل

صبح پیروزی، چاپ ۱،، ۱۱۸+ ۳۵۷ ص.

شابک: ۷- ۶- ۹۲۳۵۱- ۹۶۴

عنوان روی جلد: مستحبات الحرمین در آداب حج به ضمیمه خلاصه المناسک مطابق با فتاوی مراجع عظام آیت الله سیدمحمد علم الهدی.

دباغ، هاشم (۱) (متولد ۱۳۱۳)

الحج و العمره و الزیاره، قم، مرکز وثاق الامام الخالصی، چاپ ۲، ۱۳۸۵، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹۵۱۳- ۰۶- ۹۶۴

رجبی نیا، داود (متولد ۱۳۴۷) و مظفری، محمدحسن (متولد ۱۳۴۶)

فرهنگ مصرف در سفر حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۵۹ ص.

شابک: ۳- ۲۰۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

آداب و فرهنگ حج و نفی مصرف گرایی از نگاه اسلامی در موسم حج است. نیز بررسی آیات و روایاتی در مذمت اسراف در حج و دیگر زیارت ها است.

رحمانی سبزواری، حسین (متولد ۱۳۴۲)

احکام سرزمین آرزوها، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص.

شابک: ۵- ۲۰۹- ۵۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

۱- هاشم دباغ؛ دباغ کاظمی، هاشم

ص: ۳۸۴

رحیمی اصفهانی، غلامحسین (متولد ۱۳۱۴)

آنچه زائران خانه خدا باید بدانند، تفرش، عسگریه، چاپ ۱،، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۳- ۶۲۵۱- ۹۶۴

مجموعه اطلاعات ضروری برای زائران بیت الله الحرام و آداب اخلاقی لزوم الرعایه است. از جمله این اطلاعات، شناخت عربستان، خلاصه ای از اعمال حج و عمره، نوع رفتار در عربستان، آشنایی با اماکن مقدس مکه و مدینه و راهنمای پزشکی است.

رضائی، محمدحسین

تذکرات و توصیه های ضروری به زائران بیت الله الحرام، تهران، سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، امور حج و زیارت، بی تا، ۴۸ ص.

بررسی مناسک وآداب حج است. دراین کتابچه آموزشی برخی نکات مورد نیاز زائران بیت الله الحرام در شناخت آداب این سرزمین بیان شده است.

روابط عمومی و تبلیغات شرکت سهامی بیمه البرز

اعمال و آداب حج، تهران، پیام مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۸ ص.

شابک: ۷- ۰۷- ۷۹۱۹- ۹۶۴

رهبر، محمدتقی (متولد ۱۳۱۴)

اخلاق و آداب در حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۳۰- ۳۵- ۶۲۹- ۹۶۴

بررسی مناسک و آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی حج است. نگارنده نخست به جایگاه تزکیه و اخلاق، ضعف های اخلاقی و عملی و مسئولیت اخلاقی انسان ها اشاره می کند. سپس به مقدمات سفر پرداخته و در این ارتباط موضوعاتی چون توجه به عظمت حج، تجرید قلب و خلوص نیت را مطرح می سازد. هم چنین مطالبی در خصوص مناسک و آداب حج، اصلاح مال و مسائل حقوقی، انتخاب هم سفر، لوازم سفر، آداب و اخلاق در سفر، نحوه ی شروع سفر، مراقبت اخلاقی در جمع، مصاحبت درست، و آداب سخن و سکوت بیان می کند. در پایان نیز به اخلاق و آداب در حرمین و رفتار با زائران دیگر اشاره کرده و در خصوص استفاده از فرصت های معنوی حج، تودیع و ره آورد چنین سفر مهمی سخن می راند.

همراه با زائران خانه خدا، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۸۰ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۷۳- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی اخلاق، آداب معاشرت، معیشت در حج، تحلیل اجمالی اسرار معنوی حج و اشاراتی درباره مناسک و اماکن زیارتی مکه و مدینه است. نویسنده نیز برخی تذکرات ضروری برای زائران خانه خدا را ذیل این سرفصل ها آورده است: مقدمات سفر حج؛ آداب و اخلاق در حج؛ خلاصه ای از مناسک حج و عمره؛ آثار تاریخی و مذهبی مکه؛ مساجد و مشاهد بین مکه و مدینه؛ اسرار معنوی حج؛ اعمال مدینه منوره؛ مساجد و اماکن مقدسه مدینه منوّره.

بخش «خلاصه ای از مناسک حج و عمره» با اقتباس از کتاب مناسک مصوّر حج و بخش «اعمال مدینه منوره» با اقتباس از کتاب ادعیه و آداب حرمین تدوین یافته است. همچنین اماکن مکّه و مدینه از کتاب عرشیان تألیف سیدجعفر شهیدی همراه با برخی تغییرات آمده است.

ص: ۳۸۶

زکریا، محمد (۸۹۸– ۱۹۸۱)

مجموعه فضایل حج، ترجمه عبدالرحمن محبی (۱)، تربت جام، احمد جام، چاپ ۱،، ۲۹+ ۲۵۸ ص.

شابک: ۴– ۲۵– ۶۷۶۵– ۹۶۴

چاپ دیگر

ارومیه، حسینی اصل، چاپ ۱،، ۳۷+ ۳۰۱ ص.

بررسی احکام فقهی و آداب اخلاقی حج است. این کتاب از زبان اردو به فارسی ترجمه شده است. احکام و مناسک حج و نیز فضائل مکه و آداب زیارت برخی از مشاهد مشرفه بر اساس دیدگاه اهل سنت بیان شده است.

مجموعه فضائل صدقات و حج، ترجمه عبدالرحمن محبی، تهران، شمیم، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۸۷۸ ص.

شابک:

X

– ۰۰– ۶۵۸۸– ۹۶۴

بررسی برخی احکام و آداب حج بر مبنای فقه اهل سنت است.

زمانی، عزت (۲)

ضیافت رحمت، قم، حرم، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۱– ۷۲– ۷۵۸۵– ۹۶۴

بررسی احکام و فضلیت مناسک حج و آداب اخلاقی حج است.

۱– متولد ۱۳۲۰

۲– روشن روان، عزت

ص: ۳۸۷

زین العابدین، رسول

راهنمای زائران بیت الله الحرام: عمره مفرده- حج تمتّع، اصفهان، بصائر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۴۲- ۵۶۷۳- ۹۶۴

راهنمای زائران و حجّاج ایرانی در زمینه احکام و وظایف آنها و آدابی که باید رعایت کنند، است. این کتاب در کاروان های مختلف که عازم حج بوده اند توزیع می شده است.

سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، امور حج و زیارت

تذکرات و توصیه های ضروری به زائران بیت الله الحرام، تهران، سازمان حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۴۸ ص، جیبی.

حج، سفر الی الله، تهیه و تنظیم دفتر تبلیغات سازمان حج و زیارت، تهران، سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، چاپ ۱،، ۷۹ ص، وزیری.

سازمان حج و زیارت

به سوی سرزمین نور: راهنمای زائرین عمره مفرده، بی جا، مؤسسه فرهنگی زیارتی عمره سعادت، ۱۳۸۵.

پرواز به سوی سرزمین نور: راهنمای زائرین خانه خدا (عمره ۸۶)، تهران، سازمان حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۸۶.

بررسی برخی آداب و فضائل زیارت اماکن مقدس مکه و مدینه است.

ص: ۳۸۸

سامعی، احمد (متولد ۱۳۳۹)

حج: وظایف اخلاقی عبادی و سیاسی زائر بیت الله الحرام، تهران، پرهام نشر، چاپ ۱،، ۱۲۲ ص.

شابک: ۳- ۱۲- ۶۳۷۴- ۹۶۴

راهنمای زائران مکه و مدینه، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۵۴ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۲۱۰- ۳۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

تهران، امیر کبیر، شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ ۱،، ۳۵۱ ص.

شابک: ۳- ۲۱۰- ۳۰۴- ۹۶۴

بررسی بسیاری از موضوعات مربوط به حج اعم از آداب، احکام، مناسک، تاریخ، زیارات، ادعیه، داستان و شعر همراه با تصاویر است. نویسنده کتاب را به دو بخش مکه و مدینه تقسم کرده و در هربخش موضوعات مرتبط را آورده است.

ستاد عمره ۱۳۸۲

به سوی سرزمین نور، تدوین واحد اطلاع رسانی ستاد عمره ۱۳۸۲، بی جا، کانون جهانگردی و اتومبیلرانی جمهوری اسلامی ایران، ستاد عمره، ۱۳۸۲، ۷۳ ص.

ستری، رائد

الهادی المبین لاحکام و آداب الحرمین

ص: ۳۸۹

، قم، مؤسسه سیده المعصومه (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۶۰۸ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۰۲۹- ۹۸۴- ۹۶۴

سخایی، سیده مژگان (متولد ۱۳۴۱) و پناه علی نیا، عیوض

شمیم دیدار، قم، فقاهت، چاپ ۵، ۱۳۸۷، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۳۸- ۷۹۱۱- ۹۶۴

فروست: سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی؛.

سعد، طعمه (متولد ۱۳۰۴)

الحج تاریخاً و آداباً و فریضه، قم، نورالنور، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۵- ۹۴۰۱۸۰- ۹۶۴

بررسی آداب، احکام و فضیلت حج با استناد به آیات و روایات است. نویسنده به عنوان مقدمه بحث، مطالبی درباره سفر و اوقات مبارک و نحس سفر بیان داشته و در خصوص سفر به حج توصیه هایی کرده است. سپس به تاریخ ساخت و بازسازی و اهمیت کعبه پرداخته و نقش ابراهیم و اسماعیل و هاجر را در تعمیر کعبه یادآور شده است. ثواب و فضیلت حج، حج ملائکه و پیامبران، عمره، حج اکبر، مناسک حج، استطاعت، مواقیت، آداب احرام، اعمال حج، تروک احرام، زیارت در حج از مباحث اصلی کتاب است.

سعیدی، حسین (متولد ۱۳۴۷)

آدرس خدا: نگاهی به سفر معنوی حج عمره، تهران، متن گستران آریا، چاپ ۱،، ۸۵ ص، جیبی.

ص: ۳۹۰

شابک: ۴- ۳۴- ۸۶۶۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: نگاهی به سفر معنوی حج عمره.

شریعت، محسن (متولد ۱۳۴۴)

میعاد نور راهنمای عمره مفرده درس در روز: عرفان، آداب- مناسک و احکام- اماکن و آثار، تهران؛ قم، نهاد نماینـدگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، پژوهشگاه فرهنگ و معارف،، ۲۶۱ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۷۳- ۸۵۲۳- ۹۶۴

بررسی آداب، اعمال، و مناسک حج عمره مفرده و نیز معرفی اماکن مقدسه، به صورت گام به گام از ابتدای سفر است.

شمس الدین، سیدمهدی (متولد ۱۳۳۷)

سیری در وادی عشق: آشنایی با مکه مکرمه و مدینه منوره، قم، شفق، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، رقعی.

این کتـاب در پنـج بخش با این عناوین تنظیم شـده است: ۱- مـدینه منوره ۲- مکه مکرمه ۳- اعمال حـج و عمره ۴- ادعیه و زیارات ۵- عکس ها و تصاویر.

شیخیان، ابوالقاسم (متولد ۱۳۴۳)

آداب زیارت مکه مکرمه و مدینه منوره، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۷۶۳۰- ۰۶- ۹۶۴

مجموعه اطلاعاتی درباره آداب زیارت شهرهای مکه و مدینه شامل:

ص: ۳۹۱

آداب سفر، آداب عمومی زیارت، زیارت اماکن خاص مکه و مدینه و برخی ادعیه و زیارتنامه ها است.

صادقی، ناهید (متولد ۱۳۴۶)

بیت الحرم عشق: نکات خواندنی برای زائران حج عمره، تهران، مهرناهید، چاپ ۱،، ۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰- ۹۳۲۹۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: نکات خواندنی برای زائران حج عمره.

معرفی نکات ضروری در زمینه احکام فقهی و آداب اخلاقی است. در این نوشتار ابتدا مقدمات سفر به حج، سپس مراحل مختلف سفر بازگو شده و در ادامه محل اقامت زائران، چگونگی خرید، نیز کیفیت زیارت توضیح داده شده است.

صادقی اردستانی، احمد (متولد ۱۳۲۳)

آئین نامه حج، قم، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۹۹ ق/ ۱۳۵۸، ۴۸ ص، جیبی.

بررسی آداب و مناسک حج است. نویسنده به همراه این تحلیل ها برخی از اسرار و رموز اعمال حج را آورده است.

طربی، مریم (متولد ۱۳۴۶)

حج میعادگاه عاشقان، تهران، بلاغ دانش، چاپ ۱،، ۲۲۱ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴۹- ۷۳۶۰- ۹۶۴

بررسی پاره ای اطلاعات تاریخی، اخلاقی، و فقهی در باب حج است. این اثر شامل این موضوعات است: وظایف حجاج پیش از سفر؛ آداب سفر و زیارت؛ اماکن مدینه و مکه و تاریخ و وقایع آن؛ ضرورت برائت از

مشرکین؛ آداب و اعمال اماکن مکه و مدینه؛ شناخت احکام و وظایف شرعی حج و عمره؛ مستحبات و آداب اعمال حج؛ و برخی مسائل اخلاقی و رفتاری در ایام سفر.

عباسی، جمال

دانستنیهای حج، تهران، عابد، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۷۱ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳۴۷- ۳۶۴- ۹۶۴

بررسی برخی آداب و نکات ضروری حج است که به منظور راهنمایی زائران بیت الله الحرام تدوین شده است.

عبداللهیان، اسدالله

زیارت کعبه: آمال مسلمین، گیلان، دهسرا، چاپ ۲، ۱۳۸۷، ۱۳۴ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۸۹- ۷۱۶۹- ۹۶۴

مجموعه آداب و احکام مناسک حج است.

عبداالهی نیا، بهمن

تاریخچه آثار اسلامی مکه و مدینه به همراه ادعیه و آداب حرمین و راهنمای حج، قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی نورالعطیه، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۸۰ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۲- ۹۲۳۵۳- ۹۶۴

عثمانی، محمد شفیع (۱) (۱۸۹۷- ۱۹۷۶)

تاریخ قربانی و حقیقت و اهمیت آن، گردآوری محمدامین حسین بر (۲)، تربت جام، احمد جام، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۶۰ ص، رقعی.

چاپ دیگر

سراوان، حوزه علمیه اشاعت التوحید، چاپ ۱،، ۴۷ ص.

شابک: ۷- ۱۵- ۶۷۶۵- ۹۶۴

بررسی تحولات قربانی حاجیان در مکه در طول تاریخ و نیز احکام و آداب ویژه ی آن است. از زمان خلقت حضرت آدم (ع) تا کنون، اقوام مختلف ذبح قربانی را به عنوان یک سنت حفظ کرده و با روش های گوناگون آن را انجام داده اند. با ظهور اسلام، «قربانی کردن» در مجموعه عبادات مهم اسلام قرار گرفت که با استناد به آیه ۳۴ سوره ی حج خداوند متعال روش خاصی را برای آن تعیین نموده است. این کتاب هم به دیدگاه اهل سنت پیرامون تاریخچه ی قربانی و هم، نظریات دانشمندان شیعه درباره اهمیت این عمل می پردازد. نیز به ماجرای قربانی کردن حضرت اسماعیل (ع)، احکام و آداب ویژه ی قربانی می پردازد و به سؤالات مختلفی در این زمینه پاسخ می دهد.

عطایی خراسانی، علی اصغر (۳) (متولد ۱۳۱۸)

صراط حج: آداب الحرمین مکه مکرمه- مدینه منوره، حج تمتع و عمره، مشهد، شهداء الفضیله، چاپ ۱،، ۵۰۳+ ۲۲ ص، جیبی.

۱- دیوبندی، محمد شفیع

۲- متولد ۱۳۳۳

۳- عطایی خراسانی، علی

ص: ۳۹۴

شابک: ۲- ۷۴- ۹۲۳۰- ۹۶۴

عقیل زاده، محمد (متولد ۱۳۵۰)

راهنمای حاجیان و زائران، تهران، احسان، چاپ ۱،، ۱۱۱ ص.

شابک: ۶- ۲۹۵- ۳۵۶- ۹۶۴

علوی، سیدعادل (۱) (متولد ۱۹۵۵ م)

راهنمای قدم به قدم حجاج: همه با هم بسوی خدا، قم، نشر روح، مؤسسه اسلامی تبلیغ و ارشاد، چاپ ۳، ۱۴۱۶ ق/ ۱۳۷۵، ۲۷۱ ص، رقعی.

فروست: دلیل الحاج-

معرفی احکام فقهی و آداب اخلاقی مرحله به مرحله مناسک حج است. این کتاب در سه فصل تنظیم شده است. در فصل اول، کلیاتی درباره حج و احکام و مناسک آن بیان شده؛ در فصل دوم، سیمای شهر مکه به کمک برخی تصاویر و نقشه ها نشان داده شده؛ و در فصل سوم اعمال و آداب اماکن زیارتی مکه و مدینه بیان شده است.

رساله الاخلاص فی الحج، قم، المؤسسه الاسلامیه العامه للتبلیغ و الارشاد، ق/، ۲۴ ص.

شابک:

X

- ۱۸- ۵۹۱۵- ۹۶۴

فروست: موسوعه رسالات اسلامیه

معرفی آداب و احکام مناسک حج است.

علیان نژادی، ابوالقاسم

همراه زائر، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۴،

۱- علوی لاجوردی، عادی

ص: ۳۹۵

۱۳۸۷، ۱۲۸ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۸۳- ۸۱۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعات درباره احکام و آداب حج و برخی ادعیه است. از جمله این موارد چهل حدیث درباره زیارت خانه خدا و وظایف زوار، چهل مسئله مهم و محل ابتلا و بخشی از زیارات و دعاهای مورد نیاز است.

علی دوست، محمود

نامه ای به زائرین خانه خدا، همراه با توشه معرفت، بی جا، مؤسسه دینی و علمی مهدیه، هیئت جان نثاران امام حسین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۷۲ ص، رقعی.

مجموعه دستورالعمل های حج از بهاری همدانی، قاضی طباطبائی، علامه طباطبائی، شامل آداب اخلاقی و چگونگی اجرای حج مطابق ضوابط عرفانی است.

عیسی زاده آملی، ولی الله

زمزم عشق: ره توشه راهیان عمره مفرده، قم، مشهور، میراث ماندگار، ۱۳۸۴، ۲۴۰ ص.

بررسی آداب و رسوم زیارت اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه است. نیز برخی احکام و ادعیه مورد نیاز در موسم عمره بیان شده است.

غریفی، عبدالله

جلوه های حج عرفانی، گردآوری محمدهادی الغریفی، ترجمه انتشارات جوان امروز، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۱۲۹ ص.

شابک: ۸- ۱۷- ۷۲۵۸- ۹۶۴

عنوان اصلی: ارشادات روحیه للحجاج و الزائرین.

ص: ۳۹۶

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۱)

آداب السفر للحرمین الشریفین، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک:

X

- ۳۷- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: الدلیل السابع

مجموعه احکام فقهی وآداب سفر به عتبات عالیات و به ویژه اماکن مقدس مکه و مدینه است.

غفاری، ابراهیم (متولد ۱۳۰۱)

راهنمای حرمین شریفین، مشهد، ولایت، جلد پنجم، چاپ ۱،، ۵ جلد، وزیری.

شابک: ۰۵- ۶۱۷۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۷۰، وزیری.

مجموعه ی اطلاعات درباره احکام حج و ارکان آن و نیز احکام و آداب زیارت اماکن متبرک در شهرهای مکه و مدینه است. کتاب در پنج جلد تدوین یافته و هر جلد در چهارده بخش تنظیم شده است. آخرین جلد این مجموعه اختصاص به مدینه النبی دارد. فضیلت زیارت پیامبر (ص) و ائمه اطهار (ع)، شرافت مدینه منوره، جغرافیای مدینه، مسجد النبی و حرم شریف، وظایف زائرین و آداب زیارت، بقیع، اماکن مقدس مدینه و ادعیه و زیارات عناوین مباحث این جلد از کتاب می باشند.

غفاری، سلمان (متولد ۱۳۱۳)

سخنی چند با حجاج محترم، بی جا، بنیاد همدمی، ۱۳۶۲، ۴۰ ص، جیبی.

مجموعه توصیه هایی به زائران بیت الله الحرام و نیز زائران مدینه جهت

۱- محمود الغريفى؛ الغريفى، محمود

اجرای بهتر فریضه حج یا عمره است. نیز به آدابی می پردازد که اهتمام به آنها موجب قرب و تقرب است.

غلامی مایانی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۲۷)

مدینه: وادی زیارت، تهران، اندیشه معاصر، چاپ ۱، ۸، ۱۵۶ ص.

شابک: ۰- ۵- ۹۰۳۱۴- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه گلچینی از مطالب درباره شهر مدینه و زیارت مزارات آن است. عناوین برخی موضوعات کتاب عبارت اند از: تاریخ مدینه؛ ادب سفر و آداب زیارت؛ مسجد النبی؛ زیارت قلمرو دل و وادی محبت؛ بقیع. نویسنده با هدف راهنمایی زائران حج و مدینه این کتاب را تألیف کرده است.

فال اسیری، فخرالدین (متولد ۱۳۰۸)

راهی بسوی خانه خدا، قم: فخرالدین فال اسیری، ۱۳۷۲، ۱۷۴ ص.

این کتاب قبلا تحت عنوان بسوی خانه خدا منتشر شده است.

فرخ اصفهانی، ابومحسن

دانسته ها و بایسته ها در سرزمین وحی، بی جا، ابومحسن فرخ اصفهانی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۶۶ ص، رقعی.

معرفی احکام حج و زیارت و نیز آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی است. کتاب حاضر برای آشنایی زائران مکه و مدینه با این عناوین نگاشته شده است: نماز در حرمین شریفین، رسالت، امامت و ولایت، اجمالی از ابعاد حج و عمره، مساجد و اماکن متبرکه و مدینه، و چند توصیه به زائران بیت الله الحرام.

ص: ۳۹۸

فرقانی، محمد

سرزمین یادها و نشانه ها، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ پانزدهم، ۱۳۸۶، ۱۹۱ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۸۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه احکام، مسائل و اطلاعات مختصری درباره مناسک حج و عمره است. ابتدا اهمیت و فضیلت و آداب سفر حج و سپس سرگذشت سرزمین مکه و داستان زندگی ابراهیم و اسماعیل و اجداد پیامبر (ص) و تاریخ کعبه ذکر شده است. سپس قسمت های گوناگون کعبه و مسجد الحرام و احکام هر یک و مسائل مربوط به احرام و طواف بیان گردیده است. آنگاه تاریخ مدینه و اماکن مذهبی و مساجد این شهر و اهمیت آن در تاریخ اسلام به همراه مناسبت های مذهبی ایام حج ارائه شده است.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

آداب سفر حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۴؛ چاپ ۷، ۱۳۷۸، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۱۵- ۶۲۹۳- ۹۶۴

چاپ دیگر

ویرایشِ علی ورسه ای، چاپ ۱۴، ۱۳۸۷، ۲۴۰ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۲۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی آداب اخلاقی است که حجاج لزوماً باید به آنها اهتمام داشته باشند و نیز رسوم اجتماعی است که حجاج باید رعایت کنند. این کتاب با استفاده از آیات و و روایات، زائران بیت الله الحرام را برای داشتن حجّی مقبول یاری می رساند. اخلاق و آداب که در این کتاب گردآوری شده است، برگرفته از آموزه های پیشوایان دینی ما در زمینه ی اخلاق و آداب

سفر، به خصوص سفر معنوی حج است. نویسنده از تعیین هدف و انگیزه در سفر حج تا در نهایت بازگشت زائران و خوشآمد گویی و استقبال از زائران مطالبی ارائه کرده است.

قتالی، سیدعبدالباعث (متولد ۱۳۴۰)

آداب عمره و زیارت مدینه، تهران، احسان، چاپ ۱،، ۶۴ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۳۲۶- ۳۵۶- ۹۶۴

قرائتی، محسن (متولد ۱۳۲۴)

حج، تهران، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ ۲، ۱۳۸۰، ۲۴۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۰- ۵۶۵۲- ۹۶۴

چاپ اول کتاب توسط نشر مشعر در سال ۱۳۷۱ انجام شده است. همچنین در سال ۱۳۶۰ توسط جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی در ۳۶۶ صفحه به چاپ رسیده است.

بررسی اهمیت و ارزش حج و نکات اخلاقی اعمال حج و آداب مناسک حج است. کتاب به منظور ایجاد آمادگی معنوی و روحی برای حجاج و معرفت بیشتر آنان نسبت به اعمال و مناسک حج تدوین شده است. مؤلف با بهره گیری از آیات، روایات و کتاب های فقهی، ابتدا ارزش حج را از نظر روایات بررسی، سپس ضمن بیان احکام حج، نکات اخلاقی مربوط به اعمال حج را بیان می کند. برخی از عناوین مورد بحث عبارت اند از: مقدمات سفر حج، اعمال حج از میقات تا تقصیر، عرفات، مشعر، فلسفه قربانی، نماز طواف، قبرستان ابوطالب و بقیع، مکان و منزلت شهر مدینه، و استقبال از حجاج و ولیمه.

[حج. آلمانی]، ترجمه به آلمانی توسط آ. لانگه، ویرایشِ سوسن صفاوردی،

ص: ۴۰۰

تهران، الهدی، چاپ ۱، ۱۳۷۸/ ۱۹۹۹ م،، ۴۴۹ ص.

شابک: ۱- ۵۵- ۴۷۲۱- ۹۶۴

اطلاعات مأخذشناسی کتاب به زبان اصلی:

Hag

-

grosste internationale Zusammenkunft der Muslim, von Muhsehne Gara'ati; ubersetzt von A. Lange; lektoriert von S. Safaverdi, Tehran: Alhoda International Publishers, ۱۹۹۹, ۴۴۹ p

عمره، تهران، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ ۵، ۱۳۸۷، ۱۵۴ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۳۳- ۵۶۵۲- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی آداب اخلاقی که زائران و حجاج با رعایت آنها به قرب و تقرب خود می افزایند. نویسنده پیش از این کتابی در مورد حج نوشته بود که چاپ شد و بعدها قسمت هایی که مخصوص اعمال حج بود از کتاب حذف کرده و قسمت های مربوط به عمره را با افزودن نکاتی جدید در این کتاب آورده تا زائران خانه خدا که برای عمره مشرف می شوند با گوشه ای از آداب و اسرار و برکات این سفر معنوی آشنا شوند.

قلی پور، فرج الله (متولد ۱۳۴۴)

راهنمای زائران خانه خدا: معرفی اماکن، بیان مناسك ادعیه و زیارات مکه و مدینه، اصفهان، مهر قائم، چاپ ۶،، ۴۱۶ ص.

مجموعه ی اطلاعات درباره احکام حج و ارکان آن و نیز احکام و آداب زیارت اماکن متبرك در شهرهای مکه و مدینه است.

کارآموزیان، محمود (متولد ۱۳۳۵) و ورعی، جواد (متولد ۱۳۲۸)

ره توشه زائر ویژه حجاج بیت الله الحرام: نکات علمی، تاریخی، اخلاقی و بهداشتی

، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۸۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه احکـام فقهی، آداب اخلاـقی و اطلاعـات تـاریخی و اجتماعی مورد نیاز حجاج و زائران است. سـفر حـج، ایجاب می کنـد که راهیان این سـفر معنوی از جهات مختلف خود را آماده کنند و زاد و توشه ای مناسب با آن برگیرند. در این کتاب به پاره ای از موارد که حجّاج را در این سـفر یاری می رساند، اشاره شده است. از جمله ی این موارد نکات عمومی سـفر، نکات بهداشتی سـفر، نکات ضروری در حرم نبوی، توصیه هایی درباره ی خرید از بازار، تشرف به مکه، آغاز حج تمتع و در نهایت اعمال پس از انجام فریضه ی حج است.

کارگر، رحیم (متولد ۱۳۴۹)

مسـیر عشق: اخلاـق الهی از حرم نبوی تا حرم رضوی، تهیه و تنظیم سـتاد عمره دانشـجوئی، باشـگاه دانشـجوئی زمزم، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۳۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۲۴۶- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: اخلاق الهی از حرم نبوی تا حرم رضوی.

بررسی آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی تشرف به اماکن زیارتی به ویژه حرم رضوی و اماکن مقدس مکه و مدینه است.

کارگر محمد یاری، رحیم (۱) (متولد ۱۳۳۶)

حج عارفان، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور

۱- کارگر، رحیم؛ محمدیاری، رحیم

ص: ۴۰۲

حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۰، ۱۹۹ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۴۸- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه آداب عرفانی حج با استفاده از دستورالعمل ها و ارشادات عارفان و پیشوایان دین است. نویسنده این اطلاعات را در قالبی عرفانی و دلپسند و آمیخته با آیات و روایات و اشعار عرضه کرده است. این کتاب در شش بخش با عناوین: در ره عشق؛ عزم کوی دوست؛ در میقات عشق؛ در مسجد الحرام؛ در مشاعر مقدس؛ و زیارت عارفان تدوین یافته و مؤلف نوشتارهای برخی از عارفان الهی را بدون هیچ دخل و تصرف ادبی در این مجموعه آورده است.

کریمی، فاطمه (متولد ۱۳۴۳)

پلی به سوی ملکوت: راهنمای معنوی زائران، به کوشش معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۱۰ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۰۸۴- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی اهمّ آداب و برنامه های روزانه حج در هر مرحله از این سفر است. مقدّمات معنوی سفر حج، تصحیح قرائت نماز، اعمال و آداب در مدینه و مکه مکرم و دعاهای وارده در اماکن و زمان های خاص، از جمله مواردی هستند که نویسنده به آنها اهتمام ورزیده است.

کلانتر هرمزی، نوشین (متولد ۱۳۵۲)

از خاک به افلاک: راهنمای گام به گام و کاربردی مربیان و دانش آموزان و دانشجویان اعزامی به عمره مفرده

ص: ۴۰۳

، با همکاری مریم کلانتریان (۱)، اهواز، رسانه مکتوب، چاپ ۱،، ۱۰۴ ص.

شابک ۹- ۰۱- ۵۷۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

کوثری، مجید (متولد ۱۳۴۳)

پیک روزشمار حج، تهران، اندیشه کامیاب، چاپ ۱،، ۶۴ ص.

شابک: ۳- ۵۵- ۸۸۸۱- ۹۶۴

مجموعه اطلاعاتی درباره آداب و اعمال موسم حج در ماه ذیحجه الحرام است.

گروه تحقیق و بررسی مسائل حج

توصیه هایی در رابطه با سفر حج، تهران، شرکت سهامی انتشار، چاپ ۱، ۱۳۵۹، ۳۴ ص، جیبی.

فروست: نشریه گروه تحقیق و بررسی مسائل حج: ۲

گوکلانی، صلاح الدین (متولد ۱۳۴۱)

تحفه الحجاج آداب اعمال حج و دعاالری عربی و ترکمنی دلنده، تهیه و تنظیم صلاح الدین آخوندگوگلان، اسماعیل آخوندقدیری، گرگان، مختومقلی فراغی، چاپ ۱،، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۱۹۷- ۵۰۸- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از آداب و اعمال و نیز احکام و قوانین فریضه حج است که برای زائران اهل سنت به رشته تحریر درآمده است.

۱- متولد ۱۳۵۷

ص: ۴۰۴

لقمانی، احمد

نکته ها و گفته های حج و عمره: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران، قم، بهشت بینش، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۹- ۷۸۷۷- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران.

مجموعه اطلاعـاتی دربـاره امـاکن مقـدس مکه و مـدینه و نیز آداب اخلاـقی و اعمال مخصوص و احکام فقهی است. همچنین توضیحاتی درباه اعمال عمره مفرده و فلسفه برخی ارکان حج بیان شده است.

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام

عظمت حج، ترجمه سیداحتشام عباس زیدی، تهران، مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، چاپ ۱، ۱۴۱۷ ق، ۲۷ ص، وزیری. اردو.

شابک: ۸- ۸۰- ۶۱۷۷- ۹۶۴

معرفی باطن و حقایق مناسک، فلسـفه و مقاصـد اعمال حج و بالاخره آداب حج است. برخی از مطالب کتاب بدین قرار است: اهمیت حـج، حـج توجه به خـدا، لبیک گفتن و قربانی، حـج اکبر و اصـغر، اثرات و فوایـد حج، آداب مقدمات احرام، نگاه به کعبه، فلسفه کعبه، حجر اسماعیل، حجرالاسود، قرآن در حج، زیارت پیامبر، حج و رهبری.

محدث خراسانی، احمد

میعادگاه عشاق، اهواز، انجمن ولی عصر، چاپ ۱، ۱۳۵۸، ۳۴۷ ص.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

روح حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۲۶ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۴۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی روح حج و شمه ای از آداب باطنی آن است تا زائران بیت الله الحرام با واقعیت های مناسک آشنا شوند. خط سیری که وی در نظر گرفته از مدینه و زیارت حرم نبوی و زیارت امامان مدفون در بقیع آغاز می شود و به مکه و اعمال حج و حضور در عرفات و مشعر و منی ختم می گردد.

همیشه حاجی بمانیم، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۲۶ ص.

شابک: ۷- ۲۲۹- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فلسفه حج و معرفی تأثیرات واقعی حج است.

محمدخانی، علی رضا (متولد ۱۳۴۱)

با راهیان قبله، تهران، محبت، چاپ ۲، ۱۳۷۷، ۳۸۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۶۱- ۵۹۸۵- ۹۶۴

عنوان روی جلد: با راهیان قبله: آشنایی با اماکن تاریخی، احکام، آداب حج، آداب سفر، ادعیه، زیارت نامه ها

چاپ های دیگر

تهران، نگین سبز، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳۸۳ ص، رقعی.

تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۳۵۳ ص، رقعی.

مجموعه ای از نکات تاریخی و اخلاقی؛ آداب اخلاقی لازم الرعایه در مناسک و احکام مورد نیاز حجاج خانه خدا است. انگیزه تألیف آن، نیاز

زائران به آشنایی با مسائل مربوط به حج بوده است. روش تحقیق، تاریخی و موردی است. کتاب در سه بخش تنظیم شده است: ۱- حج و وظایف حجاج در کلام الهی و پیشوایان مذهبی؛ ۲- آشنایی با تاریخ مدینه و مکه؛ ۳- احکام حج و عمره به ضمیمه کتاب «احکام به روش نوین» از محمد حسین فلاح زاده آمده است.

محمدزاده، راضیه (متولد ۱۳۴۰)

عظمت مکه، غربت مدینه: چگونه بروم؟، تهران، منیر، چاپ ۱،، ۱۱۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹۱- ۷۹۶۴- ۹۶۴

بررسی مختصر تجربیات نویسنده در زمینه ی حج و زیارت خانه خدا و اخلاقیاتی که باید رعایت کنند، است. نویسنده از تجربیات افرادی که قبلًا به سفر حج رفته اند نیز استفاده کرده و نکات مورد نیاز درباره اماکن مقدس مکه و مدینه را به دقت گزارش کرده است.

محمدی، حجت الله (متولد ۱۳۴۲)

گام به گام به سوی سرزمین نور، تهران، اساتید قلم تهران، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، جیبی.

شابک: ۹۶۴ -۶۶۵۴ -۵۵ -X

مطالبی در زمینه ی مناسک حج و آداب سفر به حج است. ضمن آن شرح مختصری نیز از موقعیت عربستان، پایتخت و شهرهای مهم آن، تقویم و ساعت و نیز ارکان حکومت در عربستان بیان شده است.

محمدی همدانی، اصغر (متولد ۱۳۳۹)

ره توشه زائرین عمرده مفرده، تهران، گلزار کتاب، چاپ ۱،، ۱۶۴ ص.

شابک: ۹- ۰۰- ۸۸۶۰- ۹۶۴

ره توشه ساکنان حرم یار: کتاب دوم ویژه عمره مفرده

ص: ۴۰۷

، تهران، شرکت گلزار کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۴۰ ص، رحلی.

شابک: ۵- ۵۰- ۸۸۶۰- ۹۶۴

مجموعه اطّلاعات و راهنمایی هایی برای زائران اماکن مکه و مدینه منوره است. این اثر که ویژه عمره مفرده است به معرفی زیارتگاههای عربستان می پردازد. ابتدا توصیه هایی به روحانیون کاروان و مدیران شده سپس اسرار و رموز حج و جنبه های معنوی آن از زبان صاحب کتاب المراقبات بیان شده است. در ادامه اوضاع جغرافیایی شهر مکه و برخی از اصطلاحات حج به همراه احکام عمره مفرده ذکر شده است. برخی از عناوین این راهنمای زیارتی عبارت اند از: احکام احرام، معراج، سعی، عرفات، پیمان عقبه، شعب ابوطالب، رمی جمرات، مساجد مکه مکرّمه، حضرت هاجر و اسماعیل، کوه حرا و کعبه.

محمود، خالد

تقدیس الحرمین، ترجمه محمدعلی اسماعیل زهی، زاهدان، صدیقی، چاپ ۱،، ۸۷ ص.

شابک: ۲- ۷۶- ۵۷۲۸- ۹۶۴

مجموعه آداب و وظایف اخلاقی است که زائران باید در مکه و مدینه رعایت کنند.

مختاری، سیامک

دولت وصال: سیری در حکمت حج و آداب زیارت، ارومیه، حسام الدین چلبی، چاپ ۱،، ۳۹۵ ص.

شابک: ۴- ۳- ۴۰۳۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: سیری در حکمت حج.

بررسی فلسفه و اسرار اعمال و مناسک حج است. همچنین اطلاعاتی درباره وضعیت اجتماعی، سیاسی و جغرافیایی کشور عربستان بیان شده است.

مدنی (علوی)، اشرف (۱)

زائر، تهران، پیام مؤلف، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۳۱- ۷۹۱۹- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی که زائران و حجاج به هنگام زیارت اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه باید رعایت نمایند، است.

مدیران کاروان های حج استان قم (به کوشش)

سفر حج: توصیه ها- تذکرات، قم، مشرقین، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۲۶ ص.

شابک: ۴- ۲۶- ۵۷۸۱- ۹۶۴

مرکز تحقیقات و انتشارات حج (به کوشش)

ادعیه و آداب مکه مکرمه (با ترجمه فارسی)، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۱۴ ص، جیبی.

مجموعه آداب و وظایف اخلاقی همراه با ادعیه است. این کتاب در چهار بخش ذیل تدوین شده است: اعمال و آداب حج؛ زیارت مزارهای متبرّک؛ اماکن متبرکه مکّه؛ اماکن مقدّسه بین راه مکّه و مدینه.

راهنمای حج، تهیه کننده مرکز تحقیقات و انتشارات حج،

۱- علوی، اشرف

ص: ۴۰۹

تهران، انتشارات سروش، چاپ ۱، ق، ۱۹۲ ص.

در این نوشتار آداب و رسوم زیارت اماکن مقدس مکه و مدینه بیان شده است.

راهنمای حجاج، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ق/ ۱۳۶۶، ۲۰۳ ص، رقعی.

این کتاب در سال با عنوان راهنمای حج توسط سروش (انتشارات صدا و سیما) منتشر شده است.

کتاب حاضر، علاوه بر رهنمودهای حضرت امام خمینی و مقام معظم رهبری، شامل تذکرات بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت در مورد نحوه رفتار حجاج در ایام حج و بعضی از مسائل مورد نیاز آنان است.

راهیان کعبه: سفیران انقلاب، تهیه کننده مرکز تحقیقات و انتشارات حج، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، م./ ق./، ۱۱۲ ص.

این کتاب به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی تألیف شده است.

عنوان عربی: السائرون نحو الکعبه رسل الثوره الاسلامیه

عنوان انگلیسی:

Pilgrims of Kaba ambassadors of revolution

مجموعه آداب اخلاقی و رسوم عرفی و اجتماعی زیارت اماکن مقدس شهرهای مکه و مدینه است.

مسجدی اصفهانی، رضا

آداب تشرف به حرمین شریفین، اصفهان، الحج، چاپ ۲۲، ۱۳۸۶، ۲۱۸ ص، رقعی.

معرفی آداب و ادعیه زیارتگاه های مدینه و مکه است.

ص: ۴۱۰

مشایخی، محسن

حج: آنچه باید بدانیم، تهران، آوای نور، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۱۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۱- ۶۰۶۳- ۹۶۴

بررسی حج و اماکن مقدس مکه از قبیل مسجد الحرام، کعبه، حجرالاسود، و زمزم است. و نیز آدابی است که حجاج باید مراعات کنند و وظایف اخلاقی آنها است.

مطهری، علی اکبر (متولد ۱۳۱۹)

فضائل و اعمال حج، تهران، مکتب قرآن، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص.

شابک: ۷- ۰۴- ۶۶۹۴- ۹۶۴

مغیثی پورسبزواری، علی اکبر (متولد ۱۳۳۷)

سفرنامه نور: همراه با مناسک حج و راهنمای اماکن متبرکه مکه معظمه و مدینه منوره، قم، دارالنور، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۹- ۹۳۵۶۷- ۹۶۴

ملتجی، مهدی (متولد ۱۲۹۸) (به کوشش)

اعمال عمره مفرده شامل: کلیه مسائل واجب و مستحب و تمامی دعاها و زیارات مقامات متبرکه مکه معظمه و مدینه طیبه، تهران، اشرفی، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص.

شابک: ۱- ۵۰- ۵۵۹۷- ۹۶۴

ص: ۴۱۱

ملکوتی فر، ولی الله (متولد ۱۳۴۱)

سفر سبز: وظایف عبادی و اخلاقی زائران بیت الله الحرام، سبزوار، آژند، چاپ ۱،، ۸۰ ص.

فروست: انتشارات آژند؛. مجموعه کتاب های مذهبی

شابک: ۲- ۱۱- ۷۳۶۷- ۹۶۴

عنوان دیگر: وظایف عبادی و اخلاقی زائران بیت الله الحرام.

معرفی آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی که زائران به هنگام زیارت اماکن مقدس در مکه و مدینه باید مراعات و اجرا کنند، است.

ملکی، علی

در وادی نور، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۰۰ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۱۶۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی گوشه ای از اعمالی که زائران بیت الله الحرام در مدینه و مکه بدان نیاز دارند، در قالب گفتگویی صمیمی بین یک زائر و روحانی کاروان گنجانده و عرضه شده است. این اولین بار است که این شیوه برای تألیف به کار برده شده است. کتاب دارای دو فصل مجزا است. فصل اول درباره اعمال مدینه است و در آن عناوینی همچون: زیارت و آداب آن، نماز غیر معصومین در بقیع، زیارت دوره و ... آمده است. فصل دوم درباره اعمال مکه است و از جمله عناوین آن عبارت اند از: طواف مستحب یا عمره مجدد، نماز برای وسعت رزق، معجزه ای از امام حسین، داستان شکافتن ماه و فلسفه طواف نساء.

ص: ۴۱۲

منوری، علی (متولد ۱۳۲۴)

همراه با حج، تهران، دانش آفرین، چاپ ۱،، ۱۲۴ ص.

شابک: ۳- ۲- ۹۲۱۸۸- ۹۶۴

معرفی آداب و رسوم زیارت اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه است.

موحد ابطحی، ف. (متولد ۱۳۵۰)

آیین سفر به سرزمین وحی، قم، عطر عترت، چاپ ۱،، ۲۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۲۱- ۷۹۴- ۹۶۴

بررسی آداب اخلاقی و رسوم عرفی به هنگام زیارت اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه است.

مؤسسه البلاغ، گروه نویسندگان

الحج: فضائله، آدابه، احکامه، قم، مؤسسه البلاغ، چاپ ۱، ۱۴۱۶ ق/ ۱۳۷۴، ۲۰۰ ص، جیبی.

مولانا، سیدعلی

مرأه الحج، تبریز، تابش، چاپ ۱، ۱۳۷۲/ ۱۴۱۴ ق، ۲۰۷ ص، جیبی.

مجموعه ی آداب سفر و قبله شناسی و اخبار وارده در فضیلت حج و عقاب ترک آن و بیان واجبات حج و عمره تمتع و برخی مطالب دیگر درباره حج است.

مؤمنی ها، محمدمهدی (متولد ۱۳۵۶)

ژرفای حج: آنچه درباره حج باید بدانیم، تهران، پیام آزادی،

ص: ۴۱۳

چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۲۱ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۸۰۸- ۳۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارشی از شهر مکه و مدینه و اماکن مذهبی آنها و بررسی ابعاد عرفانی حج است. در نوشتار حاضر ابتدا به صورت اجمالی سرزمین عربستان سعودی (حجاز) و موقعیت جغرافیایی و مذهبی آن معرفی گردیده و مشاعر و اماکن مقدس آن سرزمین به ویژه مکه و مدینه و تاریخچه و جغرافیای این دو شهر توصیف گردیده است. در ادامه اسرار و معارفی از حج به عنوان یکی از عبادات مهم الهی مطرح شده و منازل عرفانی حج و مناسک آن تشریح گردیده است. ادعیه و آداب و مستحبات سفر حج و لزوم توجه به کیفیت عبادت حج از مباحث پایانی این کتاب است.

مؤید، علی حیدر

حجاج در حرمین، بی جا، علی حیدر موید، ق/، ۳۱۲ ص، جیبی.

مجموعه احکام و اعمال مربوط به حرم های مکه و مدینه و وظایف اجتماعی است که باید مراعات شود.

میردامادی، سیدباقر

۷۷ توصیه لازم و ضروری به زائران خانه خدا: چندین بار قبل از حج بخوانید، بی جا، گروه فرهنگی مسجد حضرت امام رضا (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۴۰ ص، رقعی.

عنوان دیگر: چندین بار قبل از حج بخوانید.

مجموعه هفتاد و هفت توصیه درباره سفر حج به زائران بیت الله الحرام است. این توصیه ها اخلاقی و عرفانی است. توصیه های نویسنده در چهار

فصل و یک خاتمه تنظیم شـده است. در فصل اول مطالبی که قبل از تشرف و حرکت بایـد انجام گردد، در فصل دوم مطالبی که هنگام تشرف بایـد در نظر داشت، در فصل سوم تـذکرات اخلاقی که زائران بایـد در نظر بگیرنـد و در فصل چهارم برخی توصیه های بهداشتی آمده است. همچنین خاتمه ای با عنوان «آیا حج ما قبول شده است یا نه؟» در پایان کتاب آمده است.

میرقاسمی، منیره (متولد ۱۳۴۷)

فلسفه حج و اثرات تربیتی آن از دیدگاه معصومین (ع)، تهران، فرهنگ دانشجو، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۷- ۸۴۷۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسـی تأثیرات فردی و اجتماعی مناسک حـج از نگاه های مختلف است. نگارنـده نخست دین اسـلام و سـپس عبادات را در اسـلام معرفی می کنـد. در ادامه تـاریخچه ی حـج را بیان کرده و آن گاه به جغرافیای تاریخی و سیاسـی عربسـتان می پردازد. پس از آن آداب قبل از حـج، هنگام مراسم و بعـد از آن را به تفصـیل بررسـی می کند. و انواع آثار جسـمانی، ذهنی، عاطفی، روانی، اجتمـاعی، اقتصـادی، فرهنگی و سیاسـی حـج را برمی شـمارد. افزون بر ایـن موضـوع تحکیم وحـدت میـان مسـلمانان، بیداری مسلمانان و برائت از مشرکان را مطرح کرده و به جنبه های عالی رشد از طریق حج و آثار معنوی آن اشاره می کند.

میلانی، محمدعلی

راهنمای زائرین بیت الله الحرام، مشهد، محمدعلی میلانی، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۷۴ ص.

نائینی، محمدحسن

دلیل الحاج فی اعمال الحج، تهران، دار

البصائر، ق/، ۷۷ ص.

شابک: ۸- ۸- ۹۱۷۷۳- ۹۶۴

نجمی، محمدصادق (۱) (متولد ۱۳۱۵)

نکاتی در رابطه با حج و زیارت، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱،، ۸۰ ص، رقعی.

فروست: جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی-

معرفی دستورالعمل ها، احکام و آداب متنوع و گوناگون برای حجاج و زائران در رابطه با نماز جماعت در مکه و مدینه است. مسئله زیارت از دیدگاه مسلمانان و وهابیان و حضور در شهرهای مکه و مدینه موضوع دیگری است که در این کتاب بررسی شده است.

نظری، محمّد (متولد ۱۳۴۱)

بایدها و نبایدها در سفر حج تمتّع، قم، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۵، پالتویی.

شابک: ۰- ۸۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

معرفی آداب و احکام مربوط به حج تمتّع است که برای آموزش زائران و راهنمایی آنها تهیه شده است. مطالب به صورت روان و خلاصه بیان شده و آنچه مورد نیاز بوده در سیزده بخش فراهم آمده است. هدف شناخت دستورات و اوامر و نواهی شرع در انجام حج است. مقدمات سفر، در شهرهای مدینه و مکه، بهداشت، در محل سکونت، بازار، احکام، مناسک، عرفات، منا، بایدها و نبایدها بعد از سفر عناوین این بخشها هستند. در پایان با اشاره به حدیثی از امام سجاد برخی اسرار و حقایق باطنی حج

۱- نجمی، صادق

ص: ۴۱۶

بیان شده است.

نیلی پور، مهدی (متولد ۱۳۴۱)

مدیریت معنوی حج وعمره، اصفهان، مرغ سلیمان، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۲۰- ۵۴۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: شهر سپید خدا: مدیریت معنوی حج و عمره.

بررسی حقایق و معارف مناسک و اعمال حج و آداب و اخلاقیات حج است. نگارنده در این کتاب با بهره گیری از آیات و روایات و آثار علمی فقها تلاش کرده است تا با طرح سلسله اصولی با عنوان «اصول مدیریت معنوی حج و عمره» به بازشناسی معارف ناب حج بپردازد. اصل دعا و ذکر، توجه به فتوحات مکیه، مهدی باوری و مهدی یاوری، و وقوف و سکون در حج برخی از اصول ذکرشده هستند.

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه صنعت نفت، واحد دانشجویی

در حریم حرم: ویژه نامه دانشجویی عمره مفرده، بی جا، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری، بی تا، ۱۳۶ ص، رقعی.

معرفی برخی اطلاعات ضروری درباره سفر عمره و اماکن مقدس در شهرهای مکه و مدینه است.

وحیدی امین، محمدحسن (متولد ۱۳۴۴)

اسرار الحرمین راهنمای زائران مکه و مدینه همراه با ادعیه، زیارات و نقشه

ص: ۴۱۷

، قم، مؤسسه انتشارات مدین، چاپ ۱،، ۴۳۱ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۵۸- ۷۲۷۱- ۹۶۴

معرفی برخی اطلاعـات درباره مراسم حـج و نیز اماکن مقـدس مکه و مـدینه است. نویسـنده کتاب را در شـش فصل با عناوین ذیـل سامـان داده است: آثـار تـاریخی مکه مکرمه؛ مناسک و اسـرار حـج و عمره؛ آداب و مراقبات ماه ذی الحجه الحرام؛ آثار تاریخی مدینه منوره و زیارات؛ روزشمار تاریخ اسلام؛ زیارات و ادعیه.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ستاد عمره و زیارت. واحد فرهنگی

غیر از خـدا هیچکس نبود، گردآوری و تـدوین واحـد فرهنگی سـتاد عمره و زیارت وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهران، نشرعصر، چاپ ۱،، ح+ ۲۷۲ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۳۳- ۶۷۳۲- ۹۶۴

این کتـاب به منظور آشـنایی دانشـجویان اعزامی به سـفر عمره با اماکن مقـدس مکه و مـدینه و نیز آداب و مناسک عمره تهیه شده است.

وزیری، کریم

حج عمره: راز و نیاز در خانه خدا، تهران، اطلاعات، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۴۳ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴۰۶- ۴۲۳- ۹۶۴

هاشمی نوربخش، حسن (متولد ۱۳۴۹)

راهنمای حج و عتبات: ده کتاب در یک کتاب، قم، حسنین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۴۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۵۹- ۸۲۶۲- ۹۶۴

مجموعه ای از ده عنوان کتاب است که به منظور راهنمایی زائران تألیف

شـده انـد. این مجموعه به آداب و اعمال زیارت می پردازد؛ اما عمده مطالب آن به شـرح و نقل احکام و مناسک حج و عمره اختصاص دارد. نویسـنده می کوشـد با معرفی مساجد و اماکن مذهبی و مقابر مکه و مدینه و عراق و سوریه، آداب زیارت این مشاهد مشـرفه را تشـریح کند. در بخشی از کتاب، خلاصه ای از عقاید شیعه و آداب زیارت پیامبر (ص) نیز آمده است. کتاب مشـتمل است بر خلاصه و گزیـده ی ده کتاب با این عناوین: مناسک حـج/ مرکز تحقیقات حـج؛ صـهبای حج/ عبدالله جوادی آملی؛ آثـار اسـلامی مکه و مـدینه/ رسول جعفریـان؛ فرازهـایی از تاریـخ پیـامبر اسـلام (ص)/ جعفر سـبحانی؛ تاریـخ و اماکن سیاحتی و زیارتی سوریه/ اصـغر قائـدان؛ مع الشـیعه الامامیه فی عقائـدهم (ترجمه)/ جعفر سـبحانی؛ سـنن النبی (آداب زنـدگی پیـامبر (ص)/ سیدمحمدحسـین طباطبـایی، راهنمـای عتبـات عالیـات عراق/ حسـن هاشـمی نـوربخش؛ شـناخت عربسـتان/ علی محمدی آشنایی؛ سخن و سخنوری/ محمدتقی فلسفی.

هدایتی فخر داود، ابوالفضل (متولد ۱۳۳۴)

صمیمانه با زائر خانه خدا، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۲۱۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بیان فلسـفه و آداب حج به زبان ساده است. نویسـنده کتاب خود را گامی کوچک در جهت آشـنایی زائران بیت الله الحرام، با وظیفه های فردی و اجتماعی خود دانسته است.

هژبری، محمد (متولد ۱۳۳۰)

خورشید شب پوش: مکه مکرمه و مدینه منوره، تهران، محمد هژبری، چاپ ۱،، ۱۶۴ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۷۷۴۵- ۰۶- ۹۶۴

راهنمای سفر حج است. مؤلف به مطالبی در خصوص مساجد، مکان ها، و زیارتگاه های مکه و مدینه و نیز مطلبی در زمینه ی اعمال و آداب حج می پردازد.

ی وسف پور، رحمان

۴۶۰ نکته نورانی درباره حج، ویرایشِ علی اکبر امامی، قم، میراث ماندگار، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰۴- ۲۹۵۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی زوایای گوناگون علمی، فلسفی، اخلاقی، فقهی، تاریخی و عرفانی حج و پاسخ به سؤالاتی در این زمینه ها است. نویسنده به ۴۶۰ سؤال متنوع درباره حج و مناسک حج و تاریخچه ی اعمال حج، پاسخ داده است. بیشتر این سؤالات به اهمیت مسافرت به ویژه سفر معنوی حج، فلسفه احرام و میقات، اهمیت شهر مکه و کعبه، تاریخچه ی ساخت خانه خدا و حجر اسماعیل می پردازد. نیز این موضوعات را بررسی می کند: پرده کعبه، حجرالاسود، طواف، مقام ابراهیم، مسجد الحرام، تقیه در حج، سعی بین صفی و مروه، عرفات، مشعرالحرام، منی، رمی جمرات و قربانی. در پایان مختصری از کشور عربستان (حجاز) و آثار تاریخی مکه و همچنین آداب سفر می دهد.

بخش چهارم قرآن و حدیث

اشاره

توضیح: آیات قرآن و احادیث رسول الله (ص) و ائمه (ع) مهم ترین منبع برای بررسی جنبه های مختلف حج و زیارت است. فقها بر اساس همین آیات و روایات، از قرن نخست اسلامی، احکام حج را استخراج و حجاج را هدایت کردند. نیز مورخان، تاریخ حج و تحولات درباره مناسک حج را با توجه به همین منابع بررسی کردند. از اینرو تاکنون ده ها کتاب و رساله و مقاله در این زمینه عرضه شده است.

در این بخش فقط آثار منتشره در سال های ۱۳۵۸ تا ۱۳۸۸ عرضه می شود، و تلاش کرده ایم در سه فصل طبقه بندی شوند، آثاری که بر اساس قرآن و روایات تدوین شده، آثاری که فقط بر اساس قرآن و آثاری که فقط بر اساس روایات تألیف شده است. همه ی آثار چکیده نشده اند زیرا برخی آثار عنوان و اطلاعات روشنی دارند و بداهت آنها مانع از چکیده نگاری آنها است و برخی فقط، اطلاعات برجسته و جنبه های برجسته آنها چکیده شده است. البته برخی هم به طور جامع چکیده شده اند.

فصل اول: بررسی های عمومی

اعتماد، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

حج وعمره از منظر قرآن و روایات، قم، یاس زهرا (س)، چاپ ۱،، ۲۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۶۴- ۲۸۴۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی مناسک حج و آشنایی با مکه و مدینه و ادعیه بر اساس قرآن و حدیث و نیز، آداب و احکام مربوط به حج و عمره است. همچنین ضمن بیان فضیلت حج و عمره به بررسی مفهوم حرم و حدود آن و علت آن و علت تحریم آن پرداخته و اصطلاحات مربوط به آن را توضیح داده است. آنگاه به بررسی اعمال حج و عمره مانند احرام، تلبیه، میقات، طواف، نماز طواف، سعی، تقصیر، احرام، وقوف در عرفات و مشعرالحرام، ورود به منا، رمی جمره، قربانی، طواف نساء و نماز طواف نساء پرداخته شده و انواع محرمات بر زنان و مردان در حال انجام اعمال حج و کفاره آنها بیان می گردد. نگارنده در ادامه به توصیف مسجد الحرام، کعبه، حجرالاسود، چاه زمزم، ابواب و ارکان کعبه پرداخته و مستحبات حج را ذکر می کند. توصیف اماکن مقدسه و مهم تاریخی و مذهبی در مکه و مدینه و زیارتگاه های آنها نیز از مباحث پایانی کتاب است.

امین، مهدی (به کوشش)

حج از دیدگان قرآن و حدیث، با نظارت محمد بیستونی، قم، بیان جوان، چاپ ۱،

ص: ۴۲۰

، ۱۹۳ ص.

شابک: ۴- ۶۰- ۵۶۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

این کتاب بر اساس کتاب المیزان فی تفسیرالقرآن تالیف محمدحسین طباطبایی نوشته شده است.

بزاز، محمدصالح (۱)

آثار و برکات حج و عمره در پرتو قرآن و سنت معصومین ویژه حجاج بیت الله الحرام، قم، مجتبی، چاپ ۱،، ۵۰ ص، جیبی.

بررسی آثار، فواید و برکات حج و عمره با استناد به آیات قرآن و سنت معصومین (ع) است. موضوعات کتاب از دو کتاب الحج فی السنه و الحج فی القرآن از انتشارات مرکز تحقیقات و انتشارات حج اقتباس شده است.

بنی هاشمی، سیدمحمد (متولد ۱۳۳۹)

سفری به خاکساری: پژوهشی پیرامون حج و عمره بر اساس آیات و روایات، به قلم سعید مقدس (۲)، تهران، منیر، چاپ ۱،، ۲ جلد، رقعی.

شابک: ۲- ۱۴۵- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: پژوهشی پیرامون حج و عمره بر اساس آیات و روایات.

بیان اسرار و فضایل حج و عمره با رویکردی عرفانی است. به باور نویسنده در این اثر، زائران خانه خدا با دانستن این فضایل، سفری پربارتر خواهند داشت و با دستاوردهای معنوی بیشتری از مکه بازخواهند گشت.

۱- محمد صالح بزاز؛ صالح بزاز، محمد

۲- متولد ۱۳۵۶

این کتـاب در دو بخش با عناوین «شـناخت مـدینه منوره» و «معرفت به حـج و عمره» سامان یافته است. در بخش اول، فضائل و آداب زیـارت امـاکن مقـدس مـدینه و نیز معرفی مساجـد و آثار برگزیـده ای از این شـهر آمـده است. در بخش دوم، نخسـت معرفت به فضائل حج و عمره بیان شده و در ادامه شهر مکه و مشاهد مشرفه آن معرفی شده است. در این کتاب تأکید ویژه ای بر امام حسین (ع) و زیارت ایشان شده چرا که در متون اسلام بارها زیارت حج و کربلا مقایسه شده اند. به همین علت تشریح دلیل این مقایسه ها یکی دیگر از بخش های این کتاب را تشکیل می دهد.

پورامینی، محمدامین (متولد ۱۳۴۱)

حجر اسماعیل در نگاه قرآن، روایات، فقه و تاریخ، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۰۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

سبحانی تبریزی، جعفر (۱)

(متولد ۱۳۰۸)

متعه الحج علی ضوء الکتاب والسنه، قم، مؤسسه الامام الصادق (ع)، چاپ ۲، ۱۴۳۰ ق/ ۱۳۸۷، ۴۸ ص، جیبی.

فروست: سلسله المسائل الفقهیه؛ ۱۰

شابک: ۷- ۳۶۰- ۳۵۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسـی حـج تمتع بر اسـاس آیات قرآن و روایات معصومین (ع) است. نویسـنده، با معرفی اعمال و مناسک حـج تمتع در همه مراحل، احکام قرآنی و نیز آراء معصومین (ع) را آورده است.

۱- آیت الله سبحانی؛ سبحانی، جعفر

فالی، سیدحسین (متولد ۱۳۳۰)

بیان القرآن و العتره فی أسرار الحج و العمره، قم، دار الثقلین، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۲۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۳۰- ۶۸۲۳- ۹۶۴

ترجمه فارسی

حج در کلام قرآن و عترت، ترجمه عبدالله محمدی مازندرانی (۱)، قم، دار الثقلین، چاپ ۱،، ۳۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۵۶- ۶۸۲۳- ۹۶۴

بررسی مسائل حج و عمره از جهات مختلف و بر اساس سیره ی معصومین (ع) و آیات قرآن است. مؤلف کمتر به جنبه فقهی بحث نظر داشته و بیشتر به فلسفه اعمال و مناسک توجه کرده است. وی در این راستا از آیات قرآن و روایات معصومین (ع) استفاده کرده است. به هنگام توضیح هر یک از مناسک حج، دعاهای کوتاه مربوط به آن آورده شده است. در پایان اشاره ای نیز به اعمال مربوط به مدینه منوره صورت گرفته است.

کعبی اهوازی، ابومحمد

محجه الحاج، قم، نهضت، چاپ ۱، ۱۴۱۳ ق، ۱۴۳ ص، جیبی، عربی.

بررسی جنبه های فریضه حج در قرآن و روایات است. همچنین کیفیت حج به همراه برخی مستحبات آمده است. اطلاعات کوتاهی نیز درباره حج در قبل از اسلام نیز آمده است.

۱- متولد ۱۳۲۶

گروه تحقیق و بررسی مسائل حج

آیات قرآن مجید درباره حج و ابراهیم (ع) به ترتیب نزول، تهران، شرکت سهامی انتشار، چاپ ۱، ۱۳۵۹، ۷۲ ص، رقعی.

فروست: نشریه گروه تحقیق و بررسی مسائل حج؛ ۴

بررسی مسائل و جنبه های حج بر اساس آیات قرآنی به ترتیب تاریخ نزول آیات است، نیز به پیوست این اثر یکصد حدیث برگزیده از حضرت رسول (ص) و ائمه بقیع (ع) آمده است.

محمدی ری شهری، محمد (۱)

(متولد ۱۳۲۵)

الحج و العمره فی الکتاب و السنه، پژوهش دارالحدیث، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۴۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۲۵- ۵۹۸۵- ۹۶۴

این کتاب یک جزء از موسوعه میزان الحکمه می باشد.

معرفی ۹۲۴ روایت و برخی از آیات قرآنی درباره ابعاد و جنبه های مختلف حج است. اینها در سه بخش تنظیم شده است. بخش اول (مکه مکرمه) دارای این سرفصل هاست: حرم، مسجد الحرام، خانه خدا، آیات و نشانه های کعبه. عناوین بخش دوم (حج و عمره) چنین است: حج، تأخیر و ترک حج، واجبات حج، آداب حج، نوادر، حج اصغر. سرفصل های بخش سوم (مدینه منوره) بدین قرار است: فضیلت مدینه، زیارت پیامبر، زیارت فاطمه دختر پیامبر (ص)، زیارت امامان، زیارت قبور شهدا. نویسنده، آیات قرآنی مربوط به حج و خانه خدا و مکه و مدینه و نیز

۱- آیت الله ری شهری؛ ری شهری، محمد؛ محمدی شاه عبدالعظیمی، محمد

احادیث موجود در منابع شیعه و اهل سنت در این زمینه را گردآوری کرده است.

حج و عمره در قرآن و حدیث، با همکاری عبدالهادی مسعودی (۱) و دیگران، ترجمه جواد محدثی، تحقیق مرکز تحقیقات دار الحدیث، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۴۲۰ ق، ۶۳۱ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۸۱- ۵۹۸۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۰۸ ص.

شابک: ۳- ۸۳- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: الحج و العمره فی الکتاب و السنه.

چاپ اردو

حج و عمره: قرآن اور حدیث کی روشنی مین، ترجمه نورمحمد ثالثی، قم، مجمع ذخائر اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۶۶۴ ص.

شابک: ۹- ۱۲- ۹۸۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های مختلف حج با بهره گیری از آیات قرآن کریم و احادیثی منقول توسط محدّثان شیعه و سنّی است. بخشی از مهم ترین مسائل حج را با شیوه ای نو در اختیار خوانندگان قرار داده است. کتاب از پانزده فصل و سه بخش مکه مکرمه، حج و عمره، و مدینه منوره، تشکیل شده است. بخش اول (مکه مکرمه) دارای این سرفصل هاست: حرم، مسجد الحرام، خانه خدا، آیات و نشانه های کعبه. عناوین بخش دوم (حج و عمره) چنین است: حج، تأخیر و ترک حج، واجبات حج، آداب حج، نوادر، حج اصغر. سرفصل های بخش سوم (مدینه منوره) بدین قرار است: فضیلت مدینه،

۱- متولد ۱۳۴۳

زیارت پیامبر، زیارت فاطمه دختر پیامبر (ص)، زیارت امامان، زیارت قبور شهدا.

سیمای حج و عمره در قرآن و حدیث، ترجمه جواد محدثی (۱)، تلخیص عبدالهادی مسعودی (۲)، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۳۱ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۱۲- ۷۴۸۹- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف حج بر اساس سیره معصومین (ع) و آیات قرآن است. این کتاب گزیده ای از ترجمه فارسی کتاب الحج و العمره فی الکتاب والسنه همین نویسنده است. در این گزیده ویژگی های مکّه و آداب ورود و خروج به مکّه به زائران بیت اللّه الحرام نشان داده شده و در همه جا از میقات و احرام گرفته تا طواف به گرد کعبه و سعی میان صفا و مروه، می تواند همراه حج گزار باشد و حکمت ها و دعاهای مناسب هر کار و هر مکانی را به او بشناساند. ترتیب ابواب کتاب به ترتیب اعمال واجب و مستحب حج و عمره است. در بخش پایانی نیز، آداب و زیارت های پیامبراکرم (ص)، حضرت فاطمه (س)، امامان بقیع (ع) و شهدای احد را در مدینه آورده است. چند نقشه کوچک، برای توجیه مکان ها و اعمال حج، حج گزاران را یاری می رساند.

مدرسی، سیدمحمد تقی (۳)

(متولد ۱۹۴۵)

ملاقات محبوب، ترجمه سیدیاسر قزوینی حائری (۴)، تهران، محبان الحسین (ع)، چاپ ۱،

۱- متولد ۱۳۳۲

۲- متولد ۱۳۴۳

۳- محمدتقی المدرسی

۴- متولد ۱۳۶۰

۱۳۸۰، ۱۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۶- ۷۳۷۳- ۹۶۴

عنوان اصلی: الحج، ضیافه الله.

بررسی فضیلت حج بر اساس قرآن و روایات معصومین (ع) است. دیدگاه های معصومین (ع) نقل شده و با تکیه بر تفسیرهای مفسران این دیدگاه ها شرح شده است.

مرکز تحقیقات و انتشارات حج (به کوشش)

الحج فی الکتاب والسنه، تهران، مرکز الحج للدراسات و النشر، چاپ ۱، ق/، ۴۹۶ ص، وزیری.

بررسی جنبه ها و ابعاد حج بر اساس قرآن و احادیث معصومین (ع) است. در این کتاب طی یازده فصل مراتب مختلف حج در روایات و قرآن مورد بررسی و تحقیق قرار گرفته است.

مصطفی، ثامر (۱)

[الحج فی الکتاب والسنه]، تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۵/ ۱۹۹۶ م، ۹۲ ص، رقعی.

این کتاب به زبان فرانسه است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

Le hajj en islam(le pelerinage), by Tamer Mostafa, Teheran, Organisation de la culture et des communications islamiques

, ۱۹۹۶, ۹۲ p.

شابک: ۸- ۰۱- ۶۱۷۷- ۹۶۴

بررسی فلسفه حج و اثرات فردی و اجتماعی آن و ثمرات آن در زندگی افراد بر اساس قرآن و روایات است.

۱- ثامر، مصطفی

ص: ۴۲۷

موسوی، طاهر (به کوشش)

المتعتان بین النص و الاجتهاد، من کتاب الغدیر للشیخ الامینی، قم، مرکز الغدیر للدراسات الاسلامیه، ق/ ۱۳۷۷، ۱۷۸ ص. عربی.

ترجمه فارسی

دو سنت فراموش شده، ترجمه عزیز فیضی، قم، مؤسسه دایره المعارف فقه اسلامی برمذهب اهل بیت (ع)، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۰۴- ۲۷۳۰- ۹۶۴- ۹۷۸

گزیده ای از کتاب الغدیر علامه امینی است وبه بررسی حج تمتع و ازدواج موقت در نگاه اهل سنت و شیعه می پردازد و با تکیه بر آیات و روایات دیدگاه های اهل سنت را نقد می کند. ازکتب ومستندات قرآنی وروایی و فقهی مختلف بهره گرفته است. این سنت ها به وسیله اجتهادات شخصی خلیفه دوم فراموش شدند. نویسنده با تحلیل نسبت نص و اجتهاد به اشکالات این اجتهادها پرداخته و مسائل و احکام و مبانی این دو سنت و آثار اجتماعی و روانی و فرهنگی آنها را طرح می کند سپس از مکاتب مختلف فقهی و از متون روایی ادله زیادی در مشروعیت هر دو ذکر می نماید.

نقیبی، سیدابوالقاسم (متولد ۱۳۴۲)

فلسفه احکام حج از منظر قرآن کریم به ضمیمه چهل حدیث حج، تهران، دفتر نشر اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۳۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۹۸- ۴۷۶- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

تهران، پاتیرام، چاپ ۱، ۷، ۲۳۸ ص، رقعی.

بررسی فلسفه احکام حج و اهداف این احکام و تأثیرات فردی و اجتماعی آن بر اساس قرآن و حدیث است. در بخش نخست این نوشتار فلسفه احکام حج از نظر قرآن بیان شده است و در بخش دوم، چهل

حدیث از احادیث حج، انتخاب و همراه با ترجمه عرضه شده است.

فصل دوم: حج از منظر قرآن

باشا، مرتضی علی (۱)

الاسفار عن آیات الحج و الاسرار، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۲۲۷ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۸- ۰۷- ۶۱۶۸- ۹۶۴

بررسی حج و اهمیت و منزلت آن از دیدگاه قرآن است. نگارنده پس از توضیحاتی اجمالی و کلّی درباره حج و توجّه ویژه قرآن به این فریضه بزرگ الهی به آیاتی از سوره بقره که در آنها به مکان مقدّس کعبه و مقام ابراهیم اشارت رفته می پردازد. و آنگاه آیات سوره آل عمران و سوره های مائده، انعام، انفال، توبه، ابراهیم و اسراء را همراه با شرح و توضیح و تفسیر می آورد؛ و دقایق و ظرایف این اعمال متعالی را به حج گزاران گوشزد می نماید. وی در ادامه آیات سوره های حج تا قریش را که به گونه ایی تصریحی و تلویحی با اعمال حج مرتبط است مورد بررسی قرار داده و در ادامه آن در باب اسرار حج و علت های هریک از آداب و اعمال با استناد به آیات و احادیث سخن گفته است.

بهرام پور، ابوالفضل (متولد ۱۳۲۰)

پیمان پارسایی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷،

۱- مرتضی علی باشا؛ علی باشا، مرتضی

ص: ۴۲۹

۲۱۵ ص، پالتویی، رقعی.

شابک: ۶- ۱۰۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

منتخبات و برگزیده ای از تفسیر قرآنی نسیم حیات از همین مؤلف است. مؤلف تلاش نموده با استفاده از آیات قرآنی مرتبط با حج، نکات زیبا و قابل استفاده ای و بعضاً تازه ای را در اختیار خوانندگان قرار دهد. از آنجایی که قدم به قدمِ اعمال حج، پیمان خاصّی با خداوند است. کتاب، «پیمان پارسایی» نام گرفته است.

بهشتی، سیدمحمد (۱)

(۱۳۰۷- ۱۳۶۰)

حج در قرآن: تفسیر آیات ۱۹۶- ۲۰۳ سوره بقره، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۵، ۱۳۷۸، ۱۴۲ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۷۹۹- ۴۳۰- ۹۶۴

بررسی تفسیری درباره آیات حج در سوره بقره است. نویسنده این مباحث را طی سال های ۱۳۵۱- ۱۳۵۲ نوشته است. وی با استفاده از روایات، درصدد تبیین ابهامات پیرامون ابعاد مختلف حج است. ابتدا آیات ۱۹۶- ۲۰۳ سوره بقره همراه با ترجمه فارسی آن آورده شده و آن گاه پیشینه حج بررسی شده است. برخی موضوعات مطرح شده در کتاب عبارت اند از: ابراهیم (ع) و بنای کعبه، حج و بهره برداری های اقتصادی، ابعاد اجتماعی حج، قربانی، ابعاد سیاسی حج، تأکید ائمه (ع) بر رفتن به حج، حج و خودسازی، واجبات احرام، جمرات و سمبل شیطان.

۱- شهید بهشتی؛ آیت الله بهشتی؛ حسینی بهشتی، محمد؛ بهشتی، محمدحسین

بی آزار شیرازی، عبدالکریم (۱)

(متولد ۱۳۲۳) و حجازی، فخر الدین (۲)

(متولد ۱۳۰۵)

قرآن و احکام، حج کانون همبستگی، تهران، بعثت، بی تا، ۵۳ ص، رقعی.

بررسی و تحلیل آیات قرآنی مربوط به حج است. نویسندگان، تلاش کرده اند ابعاد سیاسی- اجتماعی را از متن آیات قرآنی استخراج و به خوانندگان عرضه کنند.

تقدسی نیا، خسرو (متولد ۱۳۴۶)

جلوه های حج در قرآن، تفسیر و پیام آیات حج، قم، ائمه (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۳۶۷ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۶- ۹۱۰۸۸- ۹۶۴

فروست: مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی ائمه (ع)- ۷

بررسی و تفسیر ۱۷۹ آیه از آیات قرآن در زمینه ابعاد حج است. نویسنده با هدف آشنا کردن مردم با اسرار و احکام حج و با استناد به منابع حدیثی و تفسیری شیعه امامیه کوشیده است تمام نکات پراهمیت مربوط به حج را از آنها استخراج و تفسیر نماید. این نوشته به ترتیب سوره های قرآن و به شیوه موضوعی تنظیم گشته و نویسنده پس از ذکر هر آیه و ترجمه آن، با عنوان تفسیرها و پیام ها، انواع نکات لغوی، فقهی، تاریخی و اخلاقی آن را بازگو می نماید. نویسنده معتقد است حج یکی از عبادات پر رمز و راز اسلام است که هزاران جلوه دارد و هر کدام از آنها می تواند عاملی برای به سامان رسیدن زندگی فردی و اجتماعی انسان به حساب آید.

۱- بی آزار، عبدالکریم؛ شیرازی، ع. ب؛ ب. شیرازی، ع.

۲- حجازی سبزواری، فخرالدین

ص: ۴۳۱

حسینی کشکوئیه، سیدمحمد (۱)

نگرشی اجتماعی به کعبه و حج از دیدگاه قرآن، تهران، امیرکبیر، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۳۲۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴-۰۹۰۴- ۰۰- ۹۶۴

بررسی آیات قرآنی درباره حج و گردآوری شده در سه فصل است. فصل اول پیرامون کعبه و ویژگی های آن و مباحثی از قبیل طهارت و پاکی بیت، پناهگاه و مرجع بودن آن، امنیت حرم، تعمیر و تولیت خانه است. در فصل دوم بحث از مسائل کلی مربوط به حج، نظیر: معنای حج، وجوب و اعلان حج، منافع و آثار آن و برائت است. و در نهایت فصل سوم به تحلیل اجتماعی مناسک حج اختصاص یافته است.

۱- کشکوئیه، سید محمد

، معاونت آموزش و تحقیقات

الحج فی القرآن، تحقیق معاونیه شئون التعلیم و البحوث الاسلامیه فی الحج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۴ ق/ ۱۳۷۲، ۶۱۶ ص، وزیری.

بررسی و تفسیر موضوعی بر اساس نقل ها و روایات در زمینه ابعاد حج است. نویسنده تمام آیات مرتبط با ابعاد مختلف تاریخی، فقهی، معرفتی و عرفانی حج را یکجا گرد آورده و بر اساس احادیث و آثار تفسیر کرده است. نقل ها یکسر مستند است به منابع کهن فریقین که چگونگی آن ها در پایان کتاب آمده است. کتاب در بیست و شش فصل سامان داده شده است، این فصول بر اساس سوره هایی است که در آنها آیات حج آمده و نه چینش موضوعی آیات است.

ص: ۴۳۳

دهقان، اکبر (متولد ۱۳۴۴)

با قرآن در مکه و مدینه، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون، تهران، بعثه مقام معظم رهبری، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۸۰ ص، وزیری.

فروست: درسنامه.

بررسی آیات قرآنی مربوط به مکه و مدینه و حج است. در فصل اول، آیات مربوط به حج و مکه و در فصل دوم، آیات مربوط به مدینه منوره و مسائل تاریخی مانند برخی جنگ ها و برخی آیاتی که مربوط به پیامبر اکرم است، آمده است. در آغاز متن آیه شریفه و ترجمه بیان شده و بعد ازآن واژه های مشکل آن معنا گردیده و سپس تفسیر آیه شریفه بیان شده و در پایان نکته های مختلف ادبی، اخلاقی، تربیتی، اجتماعی و عرفانی با بهره گیری از منابع مختلف شیعه و اهل سنت، بیان شده است.

سیصد و سیزده نکته از قرآن کریم پیرامون حج، قم، مؤسسه انتشارات حرم، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۷۷- ۷۵۸۵- ۹۶۴

بررسی سیصد و سیزده نکته درباره حج است که از آیات قرآن و روایات معصومین (ع) استخراج شده و در قالب پنج فصل بیان شده است. عناوین فصول عبارت اند از: برخی از لطایف و اسرار حج؛ آیات حج و برخی از نکته های آن؛ حج در آینه احادیث؛ شرح کوتاهی از اماکن مکه و مدینه؛ تذکرات اخلاقی و عبادی و اجرایی در سفر حج.

سیدین، سیدمحسن (متولد ۱۳۴۵) و افتخاری توکلی، مهشید (متولد ۱۳۴۶)

حج: امت وسط: مروری بر فلسفه حج در قرآن، تهران، آوامتن، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۹۱ ص، رقعی.

ص: ۴۳۴

شابک: ۲- ۱۶- ۲۶۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: مروری بر فلسفه حج در قرآن.

بررسی ابعاد مختلف حج با استفاده از آیات قرآن و دیدگاه های مفسران است. نویسنده در مقدمه می نویسد: از آنجا که مناسک و اعمال حج هر کدام مربوط به یکی از بنیادهای «امت وسط» یعنی جامعه نمونه برگرفته شده از الگوی حج است و هر کدام نیز به صورتی نمادین است می توان گفت که کلیت حج و مناسک آن و آنچه مستطیعان می توانند از مطالعه در این عبادت بزرگ درک کنند همچون آیاتی متشابه اند که فهم آن به قول آیه هفت سوره آل عمران نیازمند رسوخ است.

شکریان، ناصر

ابعاد حج در قرآن، تهران، نشرمشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸.

بررسی ابعاد معنوی و عرفانی و نیز بُعد فرهنگی و اقتصادی حج با توجه به آیات قرآن است. نویسنده در بخش «بعد معنوی و عرفانی حج» با اشاره به اینکه مقصود اصلی از تشریع حج و سایر عبادات، تقویت بعد روحانی انسان است نوشته است: «تکالیف و فرائض الهی از نظر خاصیت اثرگذاری در روح و جان انسان مختلف اند؛ بعضی اثر تطهیر و تخلیه را دارند که ظلمت را از فضای روح و جان بشر دور می کند و بعضی دیگر موجب تزیین جان و وسیله جلب نورانیت می گردد و دسته دیگر جامع هر دو اثر (تخلیه و تحلیه) هستند و حج از این دسته سوم است».

طراویان، مینا

حدیث یکتایی و یکرنگی: نگاهی قرآنی به حج، اصفهان، خاتم الانبیاء، چاپ ۱،، ۳۱۱ ص،

ص: ۴۳۵

شابک: ۰- ۲۹- ۸۳۷۸- ۹۶۴- ۹۷۸

علوی، سیدعادل (۱) (متولد ۱۹۵۵ م)

رساله مختصر دلیل الحاج، قم، المؤسسه الاسلامیه العامه للتبلیغ و الارشاد، چاپ ۱، ق/، ۳۶ ص.

شابک: ۳- ۸۱- ۵۹۱۵- ۹۶۴

فروست: موسوعه رسالات اسلامیه

بررسی جنبه های مختلف حج بر اساس آیات قرآن و آراء مفسران است.

رساله من لطائف الحج و الزیاره، قم، المؤسسه الاسلامیه العامه للتبلیغ و الارشاد، چاپ ۱، ق/، ۲۸ ص.

شابک:

X

- ۱۸- ۵۹۱۵- ۹۶۴

فروست: موسوعه رسالات اسلامیه

بررسی ابعاد و جنبه های مختلف حج و مکه و مدینه و زیارات اماکن متبرکه این شهرها بر اساس قرآن و تفاسیر قرآن است.

علوی مقدم، سیدمحمد (متولد ۱۳۱۱)

حج در قرآن، ویرایشِ علی ورسه ای، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، ۱۳۸۱، ۱۸۳ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۱۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آیات مربوط به حج است. نویسنده ابتدا آیات هر موضوع را گردآوری کرده، آنگاه نظریه ی برخی از قدمای مفسران را در ذیل آن آورده است.

۱- علوی لاجوردی، عادل

ص: ۴۳۶

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

حج و حرمین شریفین در تفسیر نمونه، قم، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۷۲۸ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۴۱- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه آیات قرآنی مربوط به حج و حرمین شریفین مکه و مدینه است. نویسنده با تفحص و مطالعه در تفسیر نمونه، هر موضوع را تفسیر کرده است. این آیات به طور عمده درباره اعمال حج، طواف، سعی، وقوف، بنای کعبه به دست ابراهیم خلیل، قربانی فرزند و ... است. در تفسیر نمونه، این لطایف به طور پراکنده و در مجلدات مختلف آمده است. نویسنده با گردآوری این مطالب، آنها را به صورتی منظم در این مجلد ارائه کرده است. عناوین بخش های کتاب عبارت اند از: ۱- زندگانی حضرات ابراهیم بنیانگذار حج ابراهیمی؛ ۲- حج و مسائل مربوط به آن؛ ۳- مکه و رویدادها و موضوعات مرتبط با آن؛ ۳- مدینه، رویدادها، جنگ ها و حوادثی که در آن رخ داده است.

قرائتی، محسن (متولد ۱۳۲۴)

با قرآن در سرزمین وحی، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۶۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی جنبه های فردی و اجتماعی حج و سرزمین وحی بر اساس قرآن و تفاسیر است. مؤلف که صاحب تفسیر نور است، از این اثر خود برخی از آیات را برای زائران و روحانیون دست اندرکار در امور حج گزینش کرده و این اثر را سامان داده است. از جمله عناوین مورد بحث در کتاب این موارد است: قبل از سفر، اهمیت و ضرورت حج، اخلاص، حکمت های حج، مدینه، اهل بیت (ع)، مسجد النبی و مساجد دیگر، میقات و احرام، مکه، مسجد الحرام و کعبه، مقام ابراهیم، سعی و صفا و مروه، عرفات و

مشعر، منی و قربانی و حلق، بازگشت به مکه، پایان حج.

قربانی لاهیجی، زین العابدین (۱)

(متولد ۱۳۱۴)

تفسیر جامع آیات الاحکام: خمس، حج، تهران، سایه، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۳۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۲۱- ۵۹۱۸- ۹۶۴

بررسی آیات قرآنی مربوط به خمس و حج است. نویسنده در این اثر به تفسیر آیات مربوط به خمس و حج پرداخته است. وی در مجموعه توانسته بیست و هفت آیه شریفه: پنج آیه در باب خمس و بیست و دو آیه در باب حج تفسیر کند.

م. الف، عبدالله

شریعت، طریقت و حقیقت حج، دانشیاران ایران، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۸ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۹- ۹۶۹۳۱- ۹۶۴

بررسی جنبه ها و ابعاد مختلف حج از دیدگاه قرآن است. خداوند در آیات مختلفی از قرآن به موضوع حج پرداخته است. در آیات، به روشنی وجوب حج برای کسانی که استطاعت آن را داشته باشند، بیان و انواع حج- عمره و تمتع- تشریح شده است. علاوه بر آن در آیاتی، به شرط قبول حج اشاره شده است؛ بدین معنا که هر فرد زائر خانه خدا باید اعمال و آداب حج را درک کرده و به طور صحیح انجام دهد و در غیر این صورت حج وی مقبول نخواهد بود. نگارنده در کتاب حاضر در دو بخش به تشریح حج در دو حیطه عملی و علمی می پردازد. بخش عملی شامل شریعت، احکام، طریقت و آداب حج و بخش علمی مشتمل بر حقیقت حج و اسرار آن است. وی علاوه بر آن رویت قلبی یکی از حاجیان را به تصویر می کشد.

۱- قربانی، زین العابدین

ص: ۴۳۸

محمدپور ملاطی، محسن (متولد ۱۳۴۶)

حج در آینه وحی، بوشهر، دریانورد، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۴۵ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۴- ۹۳۵۱۵- ۹۶۴

بررسی آیات قرآنی حج و بررسی و تحقیق جنبه ها و ابعاد مختلف فردی و اجتماعی حج است.

محمدی، رمضان

پرسمان قرآنی حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۱۹۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اهمیت و فلسفه ی اعمال و مناسک حج و نیز فلسفه زیارت، از منظر آیات قرآنی است. نویسنده طی شش فصل، در قالب پرسش و پاسخ نگاه قرآن را به موضوعات درباره حج بررسی کرده است. عناوین فصول عبارت اند از: اهمیت حج از نگاه اسلام و دیگر ادیان (برررسی اهمیت حج و قدمت و حرمت خانه کعبه)؛ اعمال و مناسک حج؛ فلسفه حج؛ آداب سفر حج؛ اماکن حج؛ زیارت و اهمیت آن از منظر قرآن.

مرکز تحقیقات و آموزش حج (به کوشش)

الحج فی القرآن، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۴ ق، ۶۱۶ ص، وزیری.

شابک: ندارد

بررسی آیاتی از قرآن است که به موضوع حج و مسائل مختلف آن پرداخته است، با استفاده از ۱۴۲۴ حدیث در شرح این آیات گرد آوری شده و به روش روایی مورد تفسیر قرار گرفته است. عناوین برخی سوره ها و برخی موضوعات مطرح شده در آنها عبارت اند از: بقره (علت طواف، حدود مقام، سعی بین صفا و مروه، حج، عمره و عرفات)؛ آل عمران (آداب دخول حرم)؛ مائده (محرمات حج و کفاره آنها)؛ انعام؛ اعراف؛ انفال؛ توبه؛ هود؛ نحل؛ حج (ملاقات امام در حج و معنای مناسک)؛ قصص؛ احزاب؛ سبأ؛ فاطر؛ فتح؛ ذاریات؛ منافقون و نصر.

موسوی غروی، سیدمحمدجواد (۱)(متولد ۱۲۸۲)

فلسفه حج، بخش چهارم خورشید معرفت در گناه و طاعت پیرامون حج و عمره مأخوذ از قرآن مجید، تهران، اقبال، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۳۸۸ ص.

بررسی فلسفه و اسرار حج با استفاده از آیات قرآن است.

فصل سوم: حج از منظر روایات

انصاریان، حسین (متولد ۱۳۲۳)

چهل حدیث حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۱۴۰ ص، رقعی.

بررسی جنبه های مختلف حج بر اساس چهل حدیث از معصومین (ع) است. پیشوایان معصومین (ع) و اولیای دین، راهنمایی ها و سفارش هایی را در موضوع مناسک، احکام اعمال، آثار این سفر معنوی، مطرح کرده اند. منتخبی از این رهنمودها در راستای عمل به سنت حسنه «چهل حدیث»، در این کتاب آمده است. البته همراه با توضیحاتی ساده و روان بطوری که عموم حاجیان بتوانند از آن استفاده کنند سرفصل های این کتاب عبارت اند از: وجوب حج، معنا و مفهوم حج، خلوص در حج، آثار حج، زیارت کعبه معظّمه، ختم قرآن در مکّه، نیابت در حج، اخلاق زائر، آداب معنوی حج، طواف بیت، حج و امامت و رهبری، زیارت رسول خدا و نماز در مسجد النبی (ص).

جمعی از نویسندگان

أسرار الحج فی حوار بین الإمام زین العابدین (ع) والشّبلی، قم، نشر مشعر، بی تا، ۱۵ ص، جیبی.

بررسی اسرار حج در گفته ها و احادیث حضرت سیدالساجدین (ع)، امام چهارم شیعیان، است. امام سجاد (ع) در حدیثی خطاب به شخصی معروف به شبلی، به بیان فلسفه اعمال و مناسک حج پرداخته است. این حدیث

۱- غروی، سیدمحمدجواد

در جلد دوم مستدرک الوسائل آمده است.

دانش نامه امام علی (ع)، به اهتمام پژوهشگاه فرهنگ و اندیشه اسلامی؛ زیرنظر علی اکبر صادقی رشاد، تهران، مؤسسه فرهنگی دانش و اندیشه معاصر، جلد هفتم، چاپ ۱،.

شابک: ۵- ۸۶- ۷۳۲۹- ۹۶۴

جلد هفتم از این مجموعه دوازده جلدی درباره ی جنبه ها و ابعاد حج از منظر امام علی (ع) است.

حجتی کرمانی، علی (۱۳۱۶- ۱۳۷۹) (به کوشش)

حج را چگونه انجام داده ای، از امام زین العابدین علیه السلام، ترجمه علی حجتی کرمانی، تهران، شرکت سهامی انتشار، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۴۸ ص، جیبی.

متن و ترجمه ی گفتگوی امام سجاد (ع) با شخصی معروف به شبلی درباره حج است. این حدیث در جلد دوم مستدرک الوسائل آمده است.

حر عاملی، محمد بن حسن (۱) (- ۱۱۰۴ ق)

آداب سفر حج و غیر آن: برگزیده از وسائل الشیعه، به کوشش علی حبیبی (۲)، تهران، پیام یاس، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰- ۹۰۰۸۳- ۶۰۰- ۹۷۸

۱- حر عاملی؛ عاملی المشغری؛ محمد العاملی

۲- متولد ۱۳۳۷

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور آموزش و پژوهش سازمان حج

الحج فی السنه، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۷ ق/ ۱۳۷۵، ۴۱۲ ص، وزیری.

مجموعه ای شامل ۱۰۰۸ حدیث درباره حج از منابع حدیثی شیعی و سنی همراه با اسناد آنها است. کتاب در بیست و پنج فصل سامان یافته و تلاشی است نو برای تنظیم موضوعی احادیث مربوط به حج. عناوین این فصل ها چنین است:

آداب سفر؛ خروج از منزل و اهمیت سفر حج؛ فضیلت و پاداش حج؛ مخارج در راه سفر حج؛ اثر حج در قیامت؛ عظمت و والایی حج؛ ابعاد گسترده این آئین الهی؛ چرایی لزوم حج گزاری؛ حج استحبابی و چگونگی آن؛ پاداش حج گزاری به نیابت از دیگران؛ فضیلت عمره انجام دادن و چگونگی آن، غسل های استحبابی و فضیلت و پاداش آن؛ احرام و چگونگی آن؛ رازها و رمزهای آن، چرایی «تلبیه» و فضیلت آن و استحباب فراز آوردن صدا به هنگام تلبیه؛ مکه؛ حرم؛ حدود حرم؛ فضیلت اقامت در مکه؛ روزه در مکه، نام های مکه؛ فضیلت روزهای دهه اول ذیحجه؛ حج، طواف و فضیلت طواف؛ دعا در نزد رکن ها؛ سعی صفا و مروه؛ چرایی وقوف به عرفات، سرزمین منا؛ عظمت و اهمیت قربانی کردن و آداب و سنت های پس از حج.

حج الأنبیاء و الأئمه (ع)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۶ ق، ۵۴۴ ص، وزیری.

معرفی ویژگی های حج انبیاء و ائمه (ع) بر اساس احادیث است. این اثر شامل ۹۷۳ حدیث درباره کیفیت به جاآوردن مناسک حج توسط هفده تن از پیامبران و ائمه اطهار (ع) است.

ص: ۴۴۲

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون

رازها و رمزها: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۷۵ ص، جیبی.

عنوان دیگر: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات.

بیان برخی از اسرار و رموز اعمال و مناسک حج بر اساس روایات معصومین (ع) است.

سلطانی واعظ، احمد

حج آئین حیات بخش اسلام و کعبه مدار توحید و عبادت، قم، علامه، چاپ ۱،، ۱۸۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۳۸- ۷۳۰۵- ۹۶۴

بررسی جنبه ها و ابعاد حج از نگاه احادیث معصومین (ع) است.

عطائی، مرتضی (متولد ۱۳۳۵)

اربعین حج، همراه با احکامی از حج، مشهد، نشر الف، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۳۰ ص.

عنوان روی جلد: اربعین حج به همراه احکام حج.

مجموعه ای شامل چهل حدیث درباره جنبه های مختلف حدیث از معصومین (ع) است. در پایان کتاب نیز گزیده ای از احکام حج آمده است.

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۱)

حقیقه الحج: حدیث الامام زین العابدین (ع) للشبلی، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۳۲ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۴۲- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: سلسله کوثر الروح ۱.

حدیثی از امام زین العابدین (ع) خطاب به شخصی معروف به شبلی درباره فلسفه اعمال و مناسک حج است. آقای بحرانی که از پژوهشگران اصالت بحرینی است، این روایت را از منابع معتبر اخذ کرده و به تصحیح و توضیح نکات مهم آن پرداخته است.

غفاری چنذانق، علی (متولد ۱۳۳۸)

حج از دیدگاه روایات در قالب چهل حدیث، اردبیل، نیک آموز، چاپ ۱،، ۱۱۸ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۶۴- ۷۸۷۵- ۹۶۴

بررسی جوانب و ابعاد حج از نگاه احادیث است. این نوشتار شامل دو بخش است که هر بخش آن، دربرگیرنده چهل حدیث از چهارده معصوم (ع) بوده و مجموعاً شامل هشتاد حدیث درباره حج است. احادیث بخش اول، ضمن ترجمه با توضیح مختصری همراه شده و در احادیث بخش دوم تنها به ترجمه اکتفا شده است.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵) (به کوشش)

منتخب احادیث حج، به اهتمام حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت،

۱- محمود الغریفی؛ الغریفی، محمود

ص: ۴۴۴

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی آموزه هایی از معصومان علیهم السلام به عنوان راهنمایی زائران خانه خدا است. احادیث برگزیده به صورت موضوعی طبقه بندی شده اند. از جمله موضوعاتی که احادیث آن بیان شده می توان به وجوب حج، فلسفه حج، ارزش حج، حق حج، نقش نیت در حج، حج و جهاد، حج آگاهانه، برکات حج، اقسام حج، و نیز فلسفه ارکان حج اشاره کرد.

منتخب احادیث عمره، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۸۴ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

گزیده ای از روایات درباره عمره است. روایات برگزیده، ذیل عناوینی که گزینشگر احادیث برای آنها برگزیده، آمده است.

کریم، فارس حسون (۱) (متولد ۱۳۳۱)

علل و معانی الحج، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۱۸۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۱- ۵۳- ۶۱۶۸- ۹۶۴

بررسی علل احکام حج و تبیین معانی فلسفه و مقاصد احکام مناسک است. علل نگاری در این اثر شامل تبیین معانی الفاظ و حکمت ها و فواید احکام است که در قرون سوم تا پنجم به صورت یک مکتب گسترده تبدیل شده بود. در متون روایی شیعه مخصوصاً آثار شیخ صدوق مجموعه ای وافر از این روایات درباره موضوعات گوناگون وجود دارد. کتاب حاضر در سه بخش درباره مسائل و الفاظ و احکام حج تدوین یافته است. ابتدا در بیست و سه باب علت و فلسفه نام گذاری مفاهیم حج

۱- حسون کریم، فارس؛ دیناروند فارس حسون؛ فارس حسون دیناروند؛ فارس حسون کریم

مانند مکه، بیت الحرام، کعبه، صفا و مروه، یوم ترویه، حج، مزدلفه، تلبیه و عرفات ذکر شده، سپس سلسله روایاتی درباره علت و فلسفه و فواید احکام گوناگون حج (واجبات، محرمات و مکروهات) در ۷۱ باب آمده است. در بخش سوم معانی، مسائل و مفاهیم حج مانند رفث و فسوق، حج اکبر، تصدیه و شاهد و مشهود تحلیل شده است. در این بخش عمدتاً تفسیری باطنی و نامشهود از واژه ها و مفاهیم شده و با فلسفه تسمیه و علل در بخش اول و دوم متفاوت است.

کلینی، محمد بن یعقوب (۱)

(درگذشت ۳۲۹ ق)

زیارت خانه خدا همراه با امام صادق (ع): از کتاب فروع کافی باب حج، به کوشش قاسم فائز، قزوین، نشر پرک، چاپ ۱،، ۹۳ ص.

شابک: ۶- ۰۲- ۵۷۰۳- ۹۶۴

گزیده ای از احادیث کتاب الکافی درباره حج است. این احادیث که منتسب به امام صادق (ع) است، در این مجموعه گردآوری شده است.

گزیده کافی: زکات- حج، ترجمه محمدباقر بهبودی (۲)، تهران، شرکت انتشارات علمی و فرهنگی، چاپ ۳، ۱۳۸۶، ۴۸۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۷۳۷- ۴۴۵- ۹۶۴- ۹۷۸

گزیده و ترجمه ای روان از مجموعه روایات فقهی کتاب الکافی درباره حج است. این کتاب که ازمجامع روایی سده چهارم است به دلیل جامعیت، اعتبار و قدمت از کتب اربعه حدیثی شیعه بشمار می رود. در این

۱- ثقه الاسلام کلینی

۲- متولد ۱۳۰۸

خلاـصه از میان احادیث متنوع کتاب، معتبرترین آنها از لحاظ سندی و محتوایی شناسایی، تنظیم و ترجمه شده است. این در واقع بازخوانی فرهنگ فقهی شیعه و متناسب کردن آن با شرایط و اوضاع عصر حاضر است. جلد چهارم به روایات مربوط به احکام و مسائل حج و مناسک تکبیر، احرام، قربانی و آداب زیارتگاه های مکه و مدینه و احکام جهاد، احکام کسب و کار و تجارت و استفاده از اموال اختصاص یافته است.

لطفی، اسماعیل (متولد ۱۳۱۹)

شرح رساله حقوق از سرچشمه نور ولایت و حکمت مولانا علی بن الحسین بن علی بن ابیطالب علیه الصلوه والسلام، تهران، جلد دوم، ثامن الحجج، چاپ ۱،-.

شابک: ۶- ۰۸۶- ۲۸۲۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های حج از دیدگاه امام سجاد (ع) است. مجموعه ای پنج جلدی است که جلد دوم آن به حج اختصاص داده شده است. عنوان این جلد" حق صلوه، حق حج، حق صوم" است.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

چهل حدیث حج، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ ۱،، ۹۴ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۱۴۶- ۳۰۴- ۹۶۴

بررسی جنبه های حج و ابعاد مناسک حج از دیدگاه احادیث معصومین (ع) است. در این کتاب از دل دریای روایات نغز و زیبای معصومان چهل روایت، گزیده شده و برای هر حدیث، توضیحی آمده است که خواننده را با اسرار و معارف نهفته حج آشنا سازد.

ص: ۴۴۷

محسنی کبیر، مرتضی (متولد ۱۳۴۴)

حج، تهران، فردادبه، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۷ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۵۴- ۶۸۳۴- ۹۶۴

فروست: با نهج البلاغه آشنا شویم

بررسی کلام حضرت علی (ع) در نهج البلاغه درباره فلسفه و اسرار حج است. نهج البلاغه از نظر اهمیت پس از قرآن، مقام ویژه ای دارد. مؤلف بخش هایی از نهج البلاغه که درباره ابعاد مختلف حج است، را گردآوری و به صورت موضوعی تنظیم و سپس تحلیل و ترجمه کرده است.

مطهر، محمد (متولد ۱۳۳۸) (به کوشش)

گل قصد: حاوی چهل حدیث پیرامون سفر حج و زیارت مدینه، تهران، سرزمین باران، چاپ ۱،، ۷۲ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۳- ۹۴۷۵۲- ۹۶۴

مظاهری، علی اکبر (۱۲۹۳- ۱۳۷۰)

از ژرفای حج: پیام امام سجاد (ع) به «شبلی» در باب فلسفه حج، ترجمه علی اکبر مظاهری، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۵۳ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۴- ۵۹۸۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: پژوهشی پیرامون حج و عمره بر اساس آیات و روایات.

عنوان اصلی: من اسرار الحج: وصیه الامام السجاد علیه السلام الی " الشبلی " فی خصوص فلسفه الحج

در این نوشتار، حدیث امام سجاد (ع) خطاب به شخصی معروف به

شبلی درباره فلسفه حج به صورت کامل همراه با ترجمه فارسی آمده است.

منصوری لاریجانی، اسماعیل (۱) (متولد ۱۳۳۷)

در ملکوت حـج، به کوش حوزه نماینـدگی ولی فقیه در امور حـج و زیـارت، مرکز تحقیقـات حـج، قم، نشـر مشـعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۱۴- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مهدی پور، محمود (به کوشش)

چهل حدیث حج، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۵۴ ص.

فروست: چهل حدیث-

چاپ دیگر

قم، نشر معروف، چاپ ۱،، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۹۶۴- ۶۷۳۹- ۷۵- X

میردیلمی، سیدضیاء (۲)

کعبه از عرش تا فرش، قم، رنگ آسمان، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۸۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۷- ۹۵۰۷۴- ۹۶۴

بررسی ابعاد مناسک حج بر اساس روایات است. در نوشتار حاضر پس

۱- منصوری، اسماعیل

۲- میردیلمی موسوی، سیدضیاء

از شرح مطالبی در باب خانه کعبه و فلسفه ساخت آن چهل حدیث درباره حج و زیارت خانه خدا از اهل بیت (ع) درج شده است. همچنین در بخش آخر تصاویر و اطلاعاتی کوتاه پیرامون حرمین شریفین آمده است.

بخش پنجم ادبیات و هنر

اشاره

توضیح: یکی از جنبه های حج و زیارت، ادبیات و هنر است. اماکن متبرک در مکه و مدینه و دیگر شهرهای زیارتی مثل مرقد رضوی در مشهد مقدس، از بهترین و جذاب ترین هنرمندی ها برخوردارند. کاشی کاری، آیینه کاری، آجرکاری، ملیله دوزی و ده ها هنر مستظرفه و هنر جدید در این اماکن به کار رفته است. از سوی دیگر جلوه های حج با استفاده از هنرهای سمعی و بصری مثل تهیه فیلم از رفتار حجاج یا عکس گرفتن از اجرای مناسک مثل قربانی گوسفند و امثال اینها گزارش شده است. بسیاری از مسائل و تلاش های هنری، توسط نویسندگان و پژوهشگران بررسی یا گزارش شده و کتاب درباره آنها تألیف شده است. این کتاب ها در این بخش معرفی شده است.

حج و زیارت در سطح کودکان و نوجوانان هم چندی است مورد توجه قرار گرفته و کتاب هایی در این باره تألیف و عرضه شده است. این آثار هم در یک فصل در همین بخش معرفی خواهند شد. مکالمه و گفتگوهای حجاج با اقشار مختلف از مردم عربستان و مسلمانان دیگر کشورها هم به عنوان یک ضرورت توجه مؤلفان را جلب کرده و کتاب هایی که در این باره عرضه شده در فصل آخرین این بخش معرفی شده اند.

اما جنبه دیگر حج و زیارت، داستان، رمان و نمایشنامه نگاری درباره ی جلوه های حج و زیارت است. کتاب هایی در این باره معرفی شده اند.

بهرحال تلاش شده، مشخصات ظاهری منابع و محتوای کتاب ها از طریق چکیده معرفی شوند. البته مثل دیگر بخش ها همه ی آثار چکیـده نشـده یا کامل چکیـده نشده است. زیرا در صورتی که عنوان و مشـخصات کتاب گویا باشد و حدس زده ایم که چکیده اطلاعات جدید نمی دهد و بحث است، چکیده نگاری نشده است. اما در مواردی که فقط باید برجستگی های کتاب شناسانده و معرفی می شد، فقط در یک تا سه سطر، صرفاً نکات مهم و برجسته معرفی شده اند.

فصل اول: شعر و نثر منظوم

آخوندی، محمد (۱) (متولد ۱۳۲۳)

از حج تا عید غدیر، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۱۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۰- ۷۲۵۸۰- ۹۶۴

مجموعه سـروده هایی درباره حـج و غـدیر است. موضوعات حج و دیگر مفاهیم مذهبی در قالب شـعر کلاسـیک و با رویکرد دینی و عرفانی به نظم کشیده شده است.

از حج تا کربلا، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۹۵ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۰۶- ۷۲۵۸- ۹۶۴

مجموعه سروده هایی درباره ابعاد حج است. این موضوعات متفرقه به روش هنری و ادبی به نظم درآمده است.

از خانه تا صاحبخانه: خانه دوست، تهران، جوان امروز، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۲۷ ص، جیبی.

فروست: از خانه تا صاحبخانه، ۱

۱- منتظر، محمد

ص: ۴۵۱

مجموعه اشعار نویسنده درباره مناسک حج و اماکن مقدس مکه و مدینه است، که با رویکردی عرفانی سروده شده است.

از خانه تا صاحبخانه: زبان عشق سخن می گوید، تهران، جوان امروز، چاپ ۱، ۱۴۲۱ ق، ۲۱۰ ص، جیبی.

فروست: از خانه تا صاحبخانه، ۱۵

مجموعه اشعار نویسنده درباره مسائل و ابعاد حج است. این اشعار در قالبی عرفانی سروده شده است.

حج ابراهیمی، الحج الابراهیمی، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۱۲ ص.

این کتاب به زبان های فارسی، عربی و انگلیسی است. عنوان انگلیسی آن به صورت زیر است:

Hajj of Abraham

شابک: ۹- ۰۸- ۷۲۵۸- ۹۶۴

این مثنوی بیست بیتی، توصیفی درباره ابعاد و مسائل حج ابراهیمی است. این موضوعات به سه زبان فارسی، عربی و انگلیسی به نظم کشیده شده است.

آرام دل، انتشارات

چاووشی خوانی: اشعار زائرین عتبات عالیات، تهران، انتشارات آرام دل، چاپ ۱،، ۱۹۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۲۲- ۸۹۳۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: چاووشی خوانی: اشعار حج، مشاهد مشرفه (مدینه، نجف، کربلا ...).

آوینی، سیدمرتضی (۱) (۱۳۲۶– ۱۳۷۲)

سفر به سرزمین نور، تهران، روایت فتح، چاپ ۱،، ۳۱ ص.

شابک: ۸– ۶۷– ۷۵۲۹– ۹۶۴

سفرنـامه ی شعرگونه ی حـج شـهید سیدمرتضـی آوینی است. هر بخش این کتـاب نـامی دارد که از آن میان می توان به «در میقات»، «به سوی کعبه»، «حالا هنگام سـعی دررسـیده است»، «وقوف در عرفات»، «وقوف در مشعرالحرام»، «مبارزه» و «وصول» اشاره کرد. کتاب با عکس هایی از مکه و مناسک حج، آذین شده است.

اثنی عشری، جمشید (متولد ۱۳۴۱)

باران عشق، تهران، موعود عصر، چاپ ۱،، ۷۲ ص.

شابک: ۹– ۴۴– ۶۹۶۸– ۹۶۴

مجموعه اشعار نویسنده درباره ابعاد مختلف حج و اماکن مقدس مکه و مدینه است.

اسدی، علی محمد (متولد ۱۳۴۲) (به کوشش)

مکه مکرمه: راهنمای اماکن، آداب و اعمال، گزیده اشعار، حکایات حج، تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص.

شابک: ۹– ۲۵– ۷۶۰۰– ۹۶۴

بررسـی ابعاد و مسائل حج ومکه ودیگر اماکن زیارتی درقالب شـعر و حکایت است. نویسنده این اشعار و حکایات را از کتب مختلف گردآوری کرده است. همچنین گزیـده ای از آداب و اعمال حج و نیز اطلاعاتی درباره اماکن مقدس مکه و مدینه در این مجموعه آمده است.

۱– شهید آوینی

اشعری، عبدالحسین

شور عاشوائیان: ترجمه منظوم زیارت عاشورا، سروده عبدالحسین اشعری قمی، قم: مرکز فرهنگی انصار المهدی، ۱۳۷۸ ش، ۳۰ ص، جیبی.

امامی فر دزفولی، ضیاءالدین (۱) (متولد ۱۳۳۰)

رساله مصور حج و منظومه آن مناسک حج، قم، خرم، چاپ ۱،، ۱۹۲ ص.

شابک: ۸- ۷۹- ۶۱۸۲- ۹۶۴

معرفی مسائل و احکام حجاج با استفاده از تصویر ونمودار وعکس است. نیز به منظور القای بهتر احکام، از زبان شعر و قالب های شعری استفاده کرده و احکام و مسائل حج را به صورت منظوم عرضه نموده است.

انسانی، علی (متولد ۱۳۲۶) (به کوشش)

چراغ صاعقه: مرثیه از مدینه تا مدینه، به گزینش علی انسانی، با مقدمه موسوی گرمارودی، تهران، جمهوری، ۱۳۸۷، ۴۸۰ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۲۹- ۶۹۷۳- ۹۶۴

ایزدی دهکردی، مهدی (۲) (متولد ۱۳۱۱)

زیارت نامه منظوم جامعه کبیره، اصفهان، گلهای محمدی (ص)، چاپ ۱،، ۶۲ ص.

۱- آیت الله امامی فر دزفولی؛ امامی فر، ضیاءالدین؛ آقامیری

۲- ایزدی حکیم، مهدی؛ متخلص به حکیم

بیان مفاهیم و ترجمه زیارت ناحیه جامعه کبیره در قالب شعر است.

شابک:

X

- ۴۰- ۹۰۲۱۵- ۹۶۴

بنیاد شهید انقلاب اسلامی. واحد روابط عمومی و بین المللی (به کوشش)

حج خونین: گزیده اشعار سروده شده به مناسبت فاجعه خونین مکه مکرمه و در رثای شهدای گرانقدر حج ۱۳۶۶، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات،، ۲۱۳ ص.

مجموعه اشعاری درباره واقعه ی کشتار زائران ایرانی در سال ۱۳۶۶ در شهر مکه است.

تاری، محمود (۱) (متولد ۱۳۳۹)

صفای مدینه، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۴۸ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۶۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه اشعاری در ارتباط با مدینه است. ابعاد معماری، زیبایی ها، و حرم نبوی در این اشعار معرفی شده است.

در آن سوی آسمان، به کوشش قاسم قلی پور، تهران، ساربان، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص.

شابک: ۲- ۷۹- ۶۵۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بالای عنوان: مجموعه شعر پیرامون مدینه منوره و مکه مکرمه.

۱- متخلص به یاسر

ص: ۴۵۵

ترابی پور، محمودرضا (متولد ۱۳۴۲)

مثنوی حج در منظر شهادت، به اهتمام ستاد یادواره سرداران و هشتصد شهید شهرستان ماهشهر، تهران، گفتمان خلاق، چاپ ۱،، ۱۰۲ ص.

شابک: ۹- ۵۵- ۶۸۲۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: حج در منظر شهادت.

بیان ابعاد و مسائل شهادت در قالب شعر و قطعه های شعری است. در این اشعار فضای شهادت به موسم حج تشبیه شده است.

جعفریان، رسول (متولد ۱۳۴۳) (به کوشش)

سفرنامه منظوم حج: هزار و دویست بیت، سراینده شهربانو بیگم (۱)، قم، نشر مشعر، ۱۳۷۴، ۱۶۰ ص، رقعی.

چاپ های دیگر

سفرنامه منظوم حج (همراه با نقشه ها و تصاویر)، سراینده بانوی اصفهانی، به کوشش رسول جعفریان، تهران، سازمان جغرافیایی نیروهای مسلح، چاپ ۱،، نه+ ۱۱۱ ص، خشتی.

شابک: ۱- ۹۱- ۸۴۰۸- ۹۶۴- ۹۷۸

سفر سبز: خاطرات حج یک زن، سراینده یک بانوی اصفهانی، مؤلف و برگردان به نثر حاجیه همدم کفشگر، اصفهان، پویان مهر، چاپ ۱،

۱- همدم کفشگر سیچانی، حاجیه؛ کفشگر، همدم

، ۲۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۱۱- ۲۷۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

سفرنامه ی حج منظوم سیده شهربانو بیگم (درگذشت ۱۱۲۰ ق) مربوط به اواخر دوران صفویه است. خاندان سیده بانو اصفهانی از سادات حسنی اردوباد- در نزدیکی رود ارس- بوده اند و در اصفهان زندگی می کردند، و طی چند نسل منصب محتسب الممالکی حکومت صفویان را برعهده داشته اند. سراینده، مثنوی خویش را در راه سفر حج به نظم کشیده است. او نکته ها و آگاهی های جالبی از شهرها و بلاد، مردم آن سامان و خُلق و خوی شان بیان کرده و تصویری از چگونگی حج گزاری مسلمانان، به ویژه شیعیان در قرن دوازدهم قمری ارائه می دهد.

سراینده این منظوم، تحت تأثیر حکیم نظامی این اشعار را سروده است. محقق این اثر نتوانسته اطلاعات دقیقی درباره هویت این بانو به دست آورد. اهمیت این منظومه ی حج بدان دلیل است که سراینده ی آن زنی است فرهیخته و این مساله در تاریخ ادبیات فارسی، کم نظیر است.

حاج علیمحمدی، محمدحسن (۱)

کعبه در زنجیر، تهران، صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران (سروش)، چاپ ۳، ۱۳۶۲، ۱۴۸ ص، رقعی.

توصیفاتی درباره کعبه و ابعاد آن به زبان شعر و نثر منظوم است.

حکیمیان، ابوالفتح

خانه: در توصیف کعبه و شرح مناسک حج مرکب از غزل مرتبط با حواشی و توضیحات، تهران،

۱- زورق، محمدحسن؛ زورق، م. ح.؛ علیمحمدی، محمدحسن

ص: ۴۵۷

ساعد، چاپ ۱،، ۲۱ ص.

شابک: ۳- ۲- ۰۲ -۸۶۷۵- ۹۶۴

بیان ترجمه و مفاهیم زیارت ناحیه مقـدسه در قالب شـعر و نثر منظوم است. زیارت ناحیه مقدسه، زیارتی است که در آن، امام زمان (عج)، به شرح واقعه کربلا پرداخته و مقتل جدش امام حسین (ع) را بیان کرده است.

ده بزرگی، احد (متولد ۱۳۲۸)

خون گریه زیارت ناحیه مقدسه، سراینده احد ده بزرگی، محمدرضا سنگری، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص.

شابک: ۱- ۴۶۰- ۳۰۲- ۹۶۴

بیان ترجمه و مفاهیم زیارت ناحیه مقـدسه در قالب شـعر و نثر منظوم است. زیارت ناحیه مقدسه، زیارتی است که در آن، امام زمان (عج) به شرح واقعه کربلا پرداخته و مقتل جدش امام حسین (ع) را بیان کرده است.

رزمجو، حسین (متولد ۱۳۱۱)

حج: آئینه ای از رسـتاخیز: شامل مجموعه مقالات و اشـعاری درباره حج و ...، نوشـته و سـروده حسـین رزمجو، مشـهد، سـخن توس، چاپ ۱،، ۲۱۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۵- ۹۵۷۲۰- ۹۶۴

بررسی مسائل و ابعاد حج در قالب شعر و نثر است. به ویژه آیات قرآنی و احادیث مرتبط را به شعر درآورده است.

ص: ۴۵۸

رضانژاد، مجتبی (متولد ۱۳۴۸)

زیارت عاشورا با ترجمه منظوم، سروده مجتبی رضانژاد (صبای اهل بیت)، به کوشش مؤسسه فرهنگی هنری آوای عرشی، تهران، نذیر، چاپ ۱،، ۲۴ ص.

بیان مفاهیم زیارت عاشورا در قالب شعر است.

رهنورد، زهرا (متولد ۱۳۲۶)

نشید الطریق الدامی: حول فاجعه مکه، تهران، مؤسسه بین المللی کتاب، ق/، ۳۹ ص، رقعی.

مجموعه اشعار عربی درباره فاجعه خونین مکه در سال ۱۳۶۶ شمسی/ ۱۴۰۷ قمری می باشد.

عنوان دیگر: حول فاجعه ه مکه ه.

[نشید الطریق الدامی: حول فاجعه مکه. انگلیسی]، تهران، مؤسسه بین المللی کتاب، ۱۹۸۸/ ۱۳۶۷، ۳۹ ص، رقعی.

این کتاب به زبان انگلیسی است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

The song of the bloody road(Massacre in Mecca)۱۹۸۷, by

.Zahra Rahnavard, Tehran, Ketab international institute, ۱۹۸۸, ۳۹ p

گردآوری و مجموعه سازی از اشعار عربی درباره فاجعه خونین مکه در سال ۱۳۶۶ شمسی (۱۴۰۷ قمری) است. خانم رهنورد پس از گردآوری اشعار به تنظیم آنها پرداخته است. این اشعار از منابع مختلف در سراسر جهان گردآوری شده است.

ژولیده نیشابوری، حسن (۱) (متولد ۱۳۲۵)

زیارت جامعه کبیره با زبان شعر، ورامین، انتشارات علمی فرهنگی صاحب الزمان (عج)، چاپ ۱، ق/، ۳۹ ص.

شابک: ۸- ۰۹- ۵۷۲۱- ۹۶۴

زیارت ناحیه مقدسه با زبان شعر، ورامین، انتشارات علمی فرهنگی صاحب الزمان (عج)، چاپ ۱، ق/، ۵۵ ص.

شابک: ۱- ۱۰- ۷۵۲۷- ۹۶۴

ترجمه زیارت ناحیه مقدسه به زبان شعر است. این زیارت که منتسب به امام زمان (عج) است، در شرح واقعه کربلا و در رثای امام حسین (ع) است.

سادات مظلوم، کریم (متولد ۱۳۴۲)

ره توشه وصال عشق، تهران، آموزش و سنجش، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

قطعه هـای ادبی به سـبک شـعر ونظم ادبی درباره مسائل وتأثیرات حـج است. به ویژه عشق به خداونـد و تقرب الهی را با زبان شعر بیان کرده است.

ساکت، محمدحسین (متولد ۱۳۲۶)

شعر سفر: به یاد بازگشت کمال از سفر حج، مشهد، چاپخانه طوس، چاپ ۱، ۱۳۵۸، ۸۰ ص.

عنوان دیگر: به یاد بازگشت کمال از سفر حج.

۱- حسن فرحبخشیان؛ فرحبخشیان، حسن؛ نیشابوری، ژولیده؛ فرح بخش نیشابوری، حسن

ص: ۴۶۰

سمنانیان، سعید و منفرد، الهه (به کوشش)

گلچین شعر حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۳۷ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۰۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه منتخب اشعاری از شاعران قدیم و جدید درباره کعبه و مراسم حج است. هر قطعه، همراه با مختصری از شرح حال شاعر آمده است. ناصرخسرو، الهی قمشه ای، مولوی، جامی، حلاج، سعدی، سنایی غزنوی، فرخی سیستانی، خوشدل تهرانی، فیاض لاهیجی، پروین اعتصامی، امام خمینی، از جمله شاعرانی هستند که گلچینی از اشعار آنها در این کتاب آمده است.

سنبل کار، مهدی (۱)

منتخبات عرشی، شامل اصول و فروع دین اسلام و مناسک حج، تهران، مهدی سنبل کار، ۱۳۶۱، ۱۳۹ ص.

مجموعه اشعاری در باب برخی از مناسک حج است.

شاهرخی، محمود (۲) (متولد ۱۳۰۶)

جمعه خونین مکه به روایت شاعران امروز، به کوشش محمود شاهرخی (جذبه) و عباس مشفق کاشانی، تهران، سروش، چاپ ۱،، ۴۲۵ ص.

مجموعه اشعاری درباره حادثه کشتار زائران ایرانی در سال ۱۳۶۶ در

۱- متخلص به عرشی

۲- متخلص به جذبه

ص: ۴۶۱

مکه مکرمه است.

شجاعی، محمد (متولد ۱۳۴۳) (به کوشش)

حج در آیینه شعر فارسی، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، قم، نشر مشعر، بی تا، چاپ ۱، ۳۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۰- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه اشعار پارسی از قرن سوم تا قرن دهم درباره ابعاد حج است.

به صورت موضوعی تنظیم شده و عناوین برخی موضوعات اینچنین است: حج و نخستین شاعران، کعبه و وابسته های آن، حج و رویدادهای تاریخی، حج و سیاست، حج در آینه عرفان، اعمال و مناسک حج. گردآورنده، از زوایای گوناگون و تازه، به منظره زیبا و تماشایی حج نگریسته و از مناظر دلشگا و دل انگیز آن بهره مند گشته است. در متن و پاورقی ها به عنوان مثال، به بُعد تاریخی حج نظر افکنده و هم به جغرافیای آن نگاه انداخته و نیز یک دوره آداب و اسرار حج را بررسی و تحقیق کرده و به نکات نگفته و نهفته بسیاری رسیده است.

شبنم احساس، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۹۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه ای از اشعار شعرای گذشته و معاصر است که از نظر سبک و قالب وزین و روان بوده است. این اشعار درباره مدینه منوره و گوهرهای ششگانه آن است و به ترتیب قرنهایی که شاعران در آن زندگی می کرده اند دسته بندی شده است.

صانعی، شهرام (متولد ۱۳۳۹)

تماشاگه آفاق، اصفهان، نوشته، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۱ ص،

پالتویی.

شابک: ۱- ۷۸- ۹۹۹۰- ۹۶۴- ۹۷۸

دل نوشته های نویسنده درباره ابعاد مختلف حج است. نویسنده در مقدمه آورده: بر آن شدم تا برای خویش و همه کسانی که از این پس عزم دیدار کوی دوست می نمایند، عالی ترین فرازهای این سفر بی نظیر و معنوی را ترسیم نمایم تا بلکه مجموعه ای از این مفاهیم، رازهای شکوهمند لحظه های ناب حضور را برای اهل دل بگشاید.

صفری، مهدی و عزیزی، خیرالله

حج و کعبه در ادب فارسی، تهران، میزان، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۱۱۵- ۵۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اشعاری درباره ی حج و کعبه است. نویسنده به بررسی بازتاب مفاهیم و مضامین حج و کعبه در شعر و نثر فارسی پرداخته است. عناوین مطالب کتاب عبارت اند از: بررسی مفاهیم حج و کعبه در حوزه عرفان اسلامی؛ دیدگاه عرفان درباره ارتباط دعا و حج واقعی؛ رمزگرایی و نمادسازی درباره حج و کعبه در عرفان؛ حج و کعبه در منظره ی شاعرانه؛ و حج و کعبه از دیدگاه سیاسی و اجتماعی در متون ادب فارسی.

صفی زاده، فاروق (۱) (متولد ۱۳۴۶)

زیارت عاشورا: منظوم و ترجمه به زبانهای انگلیسی- عربی- فارسی- کردی- ترکی، ترجمه اصغر عرب،

۱- آوستا، مهرکیش؛ بوره که یی، فاروق

تهران، مدحت، چاپ ۱،، ۸۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۸- ۵۳۱۲- ۶۰۰- ۹۷۸

صلاحی نژاد، علی (متولد ۱۳۵۱)

رودی تا بهشت، سعی و صفا: توصیه هایی درباره سفر حج، تهران، آرون، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۲۰ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۸- ۹۰۱۵۳- ۹۶۴

مجموعه اشعاری در معرفی مکه و مدینه است. وی آداب اخلاقی و عرفانی سفر حج را بیان می کند و توصیه هایی تربیتی در همین زمینه ارائه می دهد. این کتاب به شیوه ادبی و با استفاده از منابع اسلامی نگارش یافته است. نویسنده سایر اماکن مقدس سرزمین حجاز را معرفی می کند و احکام حج را با بیانی فقهی و عرفانی شرح می دهد.

طاهریان، مهدی (متولد ۱۳۵۶)

زیارت عاشورا منظومه، تهران، انتشارات ایران، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۹۶ ص.

بیان مفاهیم و ترجمه زیارت عاشورا در قالب شعر و نثر منظوم است.

عباسی، نجفعلی (۱) (متولد ۱۳۱۲)

میقات عشق: سفرنامه منظوم حج، سراینده نجفعلی عباسی دشت بیاض متخلص به (عدن)، مشهد، نشر جلیل، چاپ ۱،، ۱۶۷ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹۱- ۸۱۰۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه منظوم حج.

۱- دشت بیاض

مجموعه اشعاری مذهبی در قالب غزل- قصیده- مثنوی- دوبیتی و رباعی، با موضوعات مختلف است. بخشی از این اشعار درباره وقایع سفر نویسنده به حج و توصیف حالات و حوادث این سفر و نیز توصیف اماکن مقدس این سرزمین است. از جمله عناوین این سروده ها می توان به موارد زیر اشاره کرد: یاد یاران قدیم- غرور و سرکشی- ساز غم- ای وطن- قدرت عشق- دختر جنوب.

عطار، قیس [(۱)]

ارب المقابر قرآناً و نثراً و شعراً، قم، لسان الصدیق، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۴۶۱ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۷۴- ۸۱۶۶- ۹۶۴

مجموعه متون ادبی، نثر، شعر و قطعات ادبی در فرهنگ و میراث گذشته اسلامی درباره زیارت و قبور و عظمت مقابر است. نویسنده نخست ادبیات مقابر را به صورت تاریخی از نخستین روزگار تا عصر عباسیان مطالعه و با نقل قطعاتی از آنها مشخصات فکری و ادبی این گونه متون را ذکر کرده است. قبر پیامبر (ص)، قبر حضرت زهرا (س)، امام علی (ع)، امام حسین (ع) و حضرت زینب (ع) از جمله قبور متبرکه ای هستند که همواره مورد اعتنای عالمان و شاعران اسلامی بوده اند. در بخش نهایی گزیده ای از احکام قبور از دیدگاه شیعه و اهل سنّت نقل شده است.

علوی بلداجی، حشمت الله

مهر محبوب و اشک های سبز، قم، استاد مطهری، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸- ۹۲۶۲۶- ۹۶۴

مجموعه اشعار و متون منظوم درباره حج و زیارت اماکن مقدس مکه و

۱- قیس عطار

مدینه است.

غضنفری، محمدجعفر (متولد ۱۳۵۴)

زیارت عاشورا (منظوم): با اشاراتی منظوم به برخی مضامین عالیه این متن مقدس، قم، فرهنگ منهاج، چاپ ۱،، ۳۲ ص.

شابک: ۹- ۰- ۹۱۳۰۲- ۹۶۴

فاطمی استهبانی، محمد

سفرنامه حج: اشعار مذهبی، شیراز، نوید شیراز، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

شابک: ۸- ۱۸۸- ۳۵۸- ۹۶۴

مجموعه اشعار درباره حج و زیارت از اماکن مقدس در مکه و مدینه و نیز اعمال و مناسک حج است که بر اساس ضوابط شعری بیان شده است.

فراهانی، کمال الدین همایون (۱)

نوای اشتیاق: اشعار اماکن متبرکه و عتبات عالیات عراق، قم، بخشایش، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۶۱- ۸۶۹۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: اشعار اماکن متبرکه و عتبات عالیات عراق.

مجموعه اشعار در توصیف اماکن متبرکه و عتبات عالیات عراق، نیز در مدح و رثای شهدای کربلا است. بر این اساس منظومه ی حاضر در قالب

۱- همایون فراهانی، کمال الدین

این عنوان ها فراهم آمده است: ۱- کاظمین، آستانه ی امامین موسی کاظم (ع) و امام محمدتقی (ع). ۲- بغداد و مدائن، ۳- سامرا، مرقد امامین هادی (ع) و حسن عسکری (ع)، ۴- نجف اشرف، ۵- کوفه، ۶- کربلا معلا. در پایان کتاب بعضی اجازات شاعر از مراجع تقلید به چاپ رسیده است.

فربهی، مرتضی (متولد ۱۳۴۴)

همراه خویشتن، چهل منزل تا خویشتن: دلنوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره، با نامه ای از جلال رفیع (۱)، تهران، همراهان جوان، چاپ ۱، ۱۳۸۸، رقعی.

شابک: ۹- ۲- ۹۰۹۹۴- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره.

مجموعه خاطرات نویسنده از سفر حج است که با زبان شعر بیان شده است.

کاشفی خوانساری، علی (متولد ۱۳۵۰)

حج نامه ها: مجموعه زبان مادری، سرپرست طرح علی کاشفی خوانساری، قم، کتاب طه، چاپ ۱،، ۱۸۰ ص. خشتی.

شابک: ۹- ۵۹- ۷۰۱۹- ۹۶۴

فروست: هنر و ادبیات؛

مجموعه متون منظوم و اشعار درباره حج و زیارت است. شمارگان سیزدهم از مجموعه کتاب های زبان مادری، شامل گزیده های کوتاهی است از ۳۰ حج نامه (۱۲ حج نامه از ایران قدیم، ۲ نمونه از دوره ی قاجار،

۱- متولد ۱۳۳۳

۷ نمونه از دوره ی پهلوی و ۹ نمونه از دوره ی معاصر) که در قالب نظم و نثر نگاشته شده اند. در آغاز کتاب نیز از آداب حج و پیشینه ی آن، هم چنین ماجرای حج نامه های فارسی سخن رفته است.

کاظمی، اقدس (۱) (متولد ۱۳۱۸)

حج خونین، فاجعه قرن: شهدای ۱۳۶۶ هجری شمسی در مکه مکرمه، قم، مثلث عشق، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰- ۹۰۴۷۲- ۶۰۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: شهدای ۱۳۶۶ هجری شمسی در مکه مکرمه.

مجموعه ای از اشعار است که به معرفی و اسامی شهدای مراسم حج در سال ۱۳۶۶ می پردازد.

کریمی نیا، زینت (متولد ۱۳۴۷)

هوای امشب چشمم: مجموعه اشعار حسینی همراه با معنی منظوم زیارت عاشورا، کرمان، ودیعت، چاپ ۱،، ۱۱۰ ص.

شابک: ۱- ۰۷- ۷۸۰۵- ۹۶۴

لطفی، علیرضا (متولد ۱۳۴۲)

خلوتسرای جانان: برداشت هایی از مناسک حج ابراهیمی، شاعر و نویسنده علیرضا لطفی (حامد اصفهانی)، اصفهان، اقیانوس معرفت، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص.

۱- متخلص به مژگان؛ کاظمی قمی، اقدس

ص: ۴۶۸

شابک: ۶- ۰۷- ۵۳۰۱- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه اشعاری از مؤلف در وصف ابعاد حج و اماکن مقدس مکه و مدینه است.

مالمیرشاهزیدی، حسن (متولد ۱۳۴۶)

آوای حق خانه کعبه: مجموعه شعر، ویرایشِ حامد رفعتجو، تهران، سپهر نو، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱- ۹۰۱۳۶- ۶۰۰- ۹۷۸

سفرنامه حج مؤلف است که در قالب شعر بیان شده است. این سفرنامه به گزارش دیده ها و شنیده ها، احساسات و مطالعات آقای مالمیر می پردازد.

مجد، علیرضا (متولد ۱۳۳۲)

در طواف بیت العتیق، مشهد، گلنشر، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۴۰- ۸۲۸۴- ۹۶۴

مجموعه اشعار و متون منظوم درباره حج و زیارت است. این اشعار به منظور راهنمایی زائران بیت الله الحرام تهیه شده است. شهر مکه و موقعیت آن، بنای کعبه، آثار مذهبی و تاریخی مکه مکرمه، منطقه عرفات و منی از جمله این راهنمایی ها می باشد. همچنین در بخشی با عنوان «حج در نثر فارسی» برخی متون ادبی درباره حج و ارکان آن آورده شده است.

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی (۱) (۱۰۳۷- ۱۱۱۱ ق)

در حریم دل: الهی نـامه، مصیب نامه، انشاء حـدیث شوق به عتبات عالیات، تصـحیح جعفر نبوی، قم، مرصاد، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۸۶ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۳- ۹۰۶۲۷- ۹۶۴

مجموعه حاضـر شامل تصـحیح سه رساله فارسـی از علامه محمـدباقر مجلسـی است. رساله های یاد شـده عبارت انـد از: «الهی نامه»، «مصـیبت نامه» و «انشاحدیث شوق به عتبات عالیات». در مقدمه کتاب، آثار فارسـی علامه مجلسی، با استناد به شواهدی از آن آثار ذکر گردیده همچنین شـرح برخی از لغات و اصطلاحات مشکل فارسی و عربی در پانوشت ها آمده است. محتوای این سه رساله مناجات می باشد.

محیی لاری (۲) (درگذشت ۹۳۳ ق)

توصـیف آثار تاریخی مکه و مـدینه و فلسـفه مناسک حج در فتوح الحرمین، به کوشـش رسول جعفریان، قم، انصاریان، چاپ ۱،، ۹۴ ص، وزیری.

مجموعه اشـعاری دربـاره مکه، مـدینه و فلسـفه حـج است. این مجموعه در قـالب کتابی به نام مثنوی «فتوح الحرمین» اثر محیی لاـری از شـاعران قرن نهم و دهم قمری آمـده است. این اثر مشـتمل بر بیـان آثار تاریخی مکه و مـدینه است که در قالب شـعر آگاهی هایی درباره مسجد الحرام، مسجد النبی، بقیع، قبرستان ابوطالب، مسجد قبا، مساجد سبعه و برخی اماکن

۱- علامه مجلسی؛ مجلسی ثانی؛ ملامحمدباقر مجلسی

۲- محی الدین لاری؛ لاری، محیی الدین

مقـدس و تاریخی دیگر مکه و مـدینه می دهـد. همچنین این مثنوی، تحلیلی از فلسـفه حج و ارکان آن است. ناظم این مثنوی، کتاب را به تصاویری از مساجد و مزارها و اماکن مقدس مکه و مدینه نیز مزین کرده است.

مرتضوی، مرتضی (متولد ۱۳۶۴)

ای قوم به حج رفته، کاشان، مرسل، چاپ ۱،، ۷۶ ص.

شابک: ۵- ۱۱۲- ۹۷۲- ۹۶۴- ۹۷۸

مرکز تحقیقات و انتشارات حج

زمزم یاد: مجموعه اشـعار مسابقه بزرگ شـعر حج، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات حج، تهران، نشـر مشـعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۸۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه اشـعار واصـله به دبیرخانه «مسابقه بزرگ و سراسـری شـعر حـج» است که در سال ۱۳۸۲ از سوی معـاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظّم رهبری در تهران برگزار شد. این اشـعار در موضوعات مرتبط با مدینه منوره و مکه معظمه و سـفر حج است

معلمی گنابادی، رجبعلی

سفرنامه عشق یا حج منظوم، گناباد، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۱۳ ص، رقعی.

سفرنامه حج نویسنده در قالب شعر است. گرایش مؤلف نگاه عشقی و عاشقانه به مسائل و مناسک حج است.

ص: ۴۷۱

مهدوی زاده، سیدمهدی

نغمه های شیدایی: شرحی منظوم بر زیارت عاشورا، زیارت جامعه کبیره، دعای عهد، قم، روح، چاپ ۱،، ۷۹ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۷۷- ۶۷۹۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرحی منظوم بر زیارت عاشورا.

شرح منظومی بر زیارت عاشورا، زیارت جامعه کبیره، دعای عهد و مناجات امام علی (ع) است. به اعتقاد مؤلف ترجمه نعل به نعل انجام نشده، بلکه گاهی احساسات شاعرانه، نشأت گرفته از عشق و علاقه به اهل بیت عصمت و طهارت (ع) بر آن غلبه یافته است.

نجفی قمشه ای، قدرت الله (متولد ۱۳۱۹)

با سالکان وادی نور، تصحیح سیدمهدی میرمسیب، قم، سلمان آزاده، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۹- ۹۳۴۶۵- ۹۶۴

مجموعه سروده های نگارنده در قالب مثنوی، در تبیین مناسک حج و آداب زیارت است. سراینده به توصیف حرم امن الهی و مدینه منوره، مسجد النبی و دیگر اماکن زیارتی و نیز شرح ابیات پرداخته است.

ندوی، ابوالحسن علی (۱) (متولد ۱۹۱۳ م)

به سوی مدینه، ترجمه محمد قاسم قاسمی و ابوشعیب عبدالقا

۱- ابوالحسن علی ندوی؛ علی ندوی، ابوالحسن؛ مولانا ندوی

ص: ۴۷۲

درسراوانی، زاهدان، ندوی، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۱۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۱- ۹۶۲۶۲- ۹۶۴

عنوان اصلی: الطریق الی المدینه.

مجموعه اشعاری درباره اماکن زیارتی در شهرهای مکه و مدینه است.

نصرآبادی، علی (متولد ۱۳۳۲)

منظومه زیارت عاشورا و دعای توسل، تهران، مفید، چاپ ۱،، ۷۳ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۸- ۵۹۵۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: زیارت عاشورا و دعای توسل با ترجمه منظوم.

ی زدانی، خلیل الله (متولد ۱۳۳۴)

حج در ادب فارسی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۴۰۷ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۷۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی جنبه های حج از دیدگاه ادیبان و شعرای پارسی و انعکاس جلوه ها و برجستگی های حج در ادبیات فارسی است. نویسنده مطالب کتاب را در پنج فصل تنظیم کرده است که عناوین آنها عبارت اند از: حج و قرآن؛ حج و تاریخ؛ حج و سفرنامه ها؛ حج در آینه شعر فارسی؛ وحج در پهنه نثر فارسی. وی نخست به بررسی آیات الهیِ مربوط به حج پرداخته سپس سابقه تاریخی حج و حوادث مهمّی را که در طول تاریخ بر کعبه گذشته، تحت عنوان «حج و تاریخ» در پی آورده است. در ادامه بعضی از متون معروفِ ادب فارسی؛ اعم از سفرنامه ها، متون نظم و نثر عرفانی و غیر آن معرفی شده و دریافتهای نویسندگان و گویندگان آنها به اختصار بازگو شده است. نویسنده سعی کرده که در حدّ امکان از هر قرنی آثار چند تن از مشهورترین شعرا و نویسندگان مورد مطالعه قرار گیرد و

نظر آنان در آثارشان بیان شود.

ی غمائی، حبیب (۱) (۱۲۶۳- ۱۲۸۰)

شهر پیامبر، تهران، سروا، چاپ ۲، ۱۳۸۷، ۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۰- ۶۲۶۲- ۹۶۴

مجموعه اشعاری در قالب مثنوی کوتاه در توصیف مدینه و اماکن مقدس آن است. در بخش دوم کتاب، فرهنگ توصیفی اعلام درج گردیده است. ابیات آغازین این مثنوی چنین است: چون ز شهر مدینه یاد آرم/ اشک حسرت ز دیدگان بارم/ یاد آن روزها کنم بسیار/ که بدانجا فکنده بودم بار/ گرد بر گرد شهر کوهی چند/ متوسط، نه کوتاه و نه بلند/ ....

فصل دوم: داستان و نمایشنامه

امیری، امیرمظفر

ای قوم به حج رفته ...؟، کرمانشاه، امیرمظفر امیری، چاپ ۱،، ۷۸ ص.

شابک: ۸- ۵۵- ۵۷۰۰- ۹۶۴

مجموعه داستانهای کوتاه فارسی درباره جنبه ها و ابعاد حج و زیارت است.

خسروی، محسن

نمایشنامه آن قوم به حج رفته، کاشان، جهاد دانشگاهی کاشان؛ تهران، جهاد دانشگاهی (دفتر مرکزی)، چاپ ۱،، ۴۰ ص.

درویش، عبدالله

از میقات تا عرفات: سفرنامه ای عرفانی؛ سیری کوتاه در آداب معنوی حج، ویرایشِ حسین علیزاده، به کوشش پژوهشکده فرهنگ و معارف نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، تهران، دفتر نشر معارف اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۴۷ ص،

۱- متخلص به حبیب

ص: ۴۷۴

رقعی.

شابک: ۷- ۵۱- ۷۰۳۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه ای عرفانی؛ سیری کوتاه در آداب معنوی حج.

فروست: مجموعه سیر و سلوک پاکان- ۸

بررسی مختصر در اسرار حج که به صورت سفرنامه نگاشته شده است. نویسنده نخست اسرار عبادات به ویژه ضرورت آشنایی با اسرار حج را بیان کرده و آن گاه به شرح هر یک از مواقیت پنجگانه حج پرداخته و آن را اعلام حضور و در ورودی حاجیان به حریم امن الاهی دانسته است. وی با قلم داستانی و تمثیل گونه به بیان اسرار احرام، طواف، نشانه های الاهی مسجد الحرام، سعی میان صفا و مروه، عرفات، مشعر، رمی جمرات، نماز و قربانی پرداخته است.

شریف، جواد (متولد ۱۳۱۳)

مراسم حج پاک اندیش و همسرش، تهران، باغچه بان، چاپ ۱،، ۷۰ ص.

شابک: ۱- ۱۱- ۷۳۹۹- ۹۶۴

مجموعه داستان هایی درباره ی حج و زیارت و جنبه ها و ابعاد آن است. در زبان داستان، گزارشی از مسائل و ابعاد حج بیان شده است.

عابدینی، احمد (متولد ۱۳۳۸)

معبد ایمان: مناسک حج در قالب داستان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۰۷ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه حاضر برای آموزش مناسک، مسائل و احکام حج و آشنایی با

اماکن زیارتی مکه و مدینه و جنبه های اخلاقی حج تدوین شده است و آموزه های فقهی را در کنار تعالیم اجتماعی، تاریخی و اخلاقی و معارف اسلامی مطرح می سازد. داستان در قالب گفتگو و پرسش و پاسخ میان اعضای یک خانواده با یک روحانی آگاه به مسائل حج طراحی و ارائه شده است. این پرسش و پاسخ ها که مشتمل بر شرح آیات قرآن و احادیث مربوط به حج است، به سفرنامه ای تاریخی و اعتقادی شباهت یافته است.

عطائی، مرتضی (متولد ۱۳۳۵)

داستانهای حج، مشهد، نشر الف،، ۹۶ ص.

مجموعه داستان ها و حکایت هایی درباره حج و ابعاد مختلف آن است. این داستان ها درباره شخصیت های مختلف از سراسر جهان است.

علی پور، منوچهر (متولد ۱۳۴۳)

حج خونین: عروج ملکوتی، شیراز، انتشارات تخت جمشید، چاپ ۱،، ۵۲ ص.

شابک: ۶- ۳۸- ۶۷۹۴- ۹۶۴

مجموعه سازی از داستان های کوتاه فارسی است که درباره حج سال ۱۳۶۶ نوشته اند. این داستان ها هرچند از تخیل نویسندگان بهره گرفته و خیال در آنها وجود دارد ولی گویای بسیاری از واقعیت ها و انعکاس دهنده نظریات مردم درباره این حادثه مهم تاریخی است.

قزلی، مهدی

یک جرعه تا زیارت، مشهد، نشر قدس رضوی، چاپ ۱،، ۵۶ ص.

شابک: ۷- ۴۱۲- ۴۲۷۸- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه داستانهای کوتاه فارسی درباره زیارت است.

قهرمانی نژاد شائق، بهاءالدین (۱) (متولد ۱۳۴۳)

حج البیت در مکتب اهل البیت (علیهم السلام): شامل داستانهایی از حج معصومین (علیهم السلام)، قم، نصایح، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۱۲ ص.

شابک: ۱- ۲۱- ۶۳۷۷- ۹۶۴

بررسی سیره ائمه (ع) در عرصه ی حج در قالب داستان است. سیره ی معصومین (ع) شامل گفتار، رفتار و تقریر آنان در همه مسائل حجیت داشته و الگویی برای شیعیان است. این کتاب جنبه ها و ابعاد سیره ی حجی امامان را گزارش کرده است. منبع اصلی این گزارش ها، کتب روایی و احادیث معصومین (ع) و در مرحله بعد کتب تاریخی است.

حج خوبان: حکایت آنان که به دیدار دوست بار یافتند، تهران، سبوح، چاپ ۱،، ۱۲۵ ص.

شابک: ۹- ۰- ۹۴۰۰۱- ۹۶۴

بررسی داستان هایی درباره فریضه حج توسط چهارده معصوم (ع) است. ائمه (ع) چگونگی اجرای مناسک و اعمال حج را بیان کرده اند و نیز با عمل خود، چگونگی اجرای آن را تبیین کرده اند. این کتاب سیره ی حج ائمه (ع) را در قالب داستان معرفی کرده است. و تلاش کرده حج مقبول را از این طریق به مؤمنان آموزش دهد.

۱- شائق، بهاءالدین

ص: ۴۷۷

کارگر محمدیاری، رحیم (۱) (متولد ۱۳۳۶)

داستان ها و حکایت های حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه ای از داستان ها و حکایت هایی که در رابطه با حج و اعمال و مناسک آن است. نویسنده با بهره گیری از کتاب های تاریخی، خاطرات، سفرنامه ها و ... این مجموعه را گرد آورده است. کتاب در ده بخش و موضوع سامان یافته و در هر بخش داستان های متعددی آمده است. حج خاندان وحی، حج عارفان، حج و داستانهایی از عالمان، دیدار با صاحب الأمر، با راهیان حرم، جوانـان حـج گزار، حـج حریم رحمت و بخشـش، با حـج گزاران در محضـر پیشوایان معصوم، بانوان و حـج، در عرفات عاشقان، عناوین موضوعات و بخش های کتاب است.

کیانیان، داوود

حج، نمایش ناب الهی، ویرایشِ مهدی عقابی، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱،، ۱۰۸ ص.

شابک: ۳- ۸۰۴- ۴۳۲- ۹۶۴

مجموعه متونی است که به روش نمایشنامه به بیان رخدادهای حج و احساسات می پردازد.

لنگی اصل

معجزه کعبه: پله های کمال، از شک تا دلدادگی

۱- کارگر، رحیم؛ محمدیاری، رحیم

ص: ۴۷۸

، تبریز، احرار، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۹۶- ۵۸۸۸- ۹۶۴

معرفی رخدادها و مسائل حج به زبان داستان است. این داستان که با شیوه ی اول شخص، بازگو شده درباره ی نوجوانی است که درباره ی وجود خداوند، دچار شک و تردید و در این خصوص از پدرش سؤال می کند. پدر وی که استاد دانشگاه و مترجم و مفسر قرآن است، در پاسخ به سئوال او، داستان هایی از انبیا و معجزات آن ها را بازگو می کند. و هنگامی که جلسات خداشناسی به پایان می رسد، با پسرش راهی سفر حج می شود. این سفر تحولاتی را در نوجوان ایجاد می کند.

مطهری، مرتضی (۱) (درگذشت ۱۳۵۸)

القافله التی تریر الحج، به کوشش حسینی جبلی گرگانی سیدابوالقاسم، قم، منشورات الاجتهاد، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۰۴- ۵۳۳۱- ۶۰۰- ۹۷۸

فروست: سلسله قصص الابرار- ۲

بررسی مسائل حج به زبان ادبی داستان است. این نوشتار، یکی از داستان های کتاب داستان راستان شهید مطهری است. قصه حاضر مربوط به سفری است که حضرت امام سجاد (ع) همراه قافله ای برای انجام حج عازم مکه بودند. چون ایشان کارهای شخصی را خودشان انجام می دادند، فردی به اشتباه او را خادم کاروان حساب کرده و کارهایی به وی سپردند که حضرت نیز آنها را انجام داد. وقتی کاروانیان متوجه قضیه شدند آن شخص را مورد عتاب قرار داده و نکوهش کردند که حضرت علیه السلام مانع این رفتارشان شد و نیکی به یکدیگر را سفارش خود نسبت به همگان اعلام کرد.

۱- شهید مطهری

موسوی فر، حسن (متولد ۱۳۳۳)

با زائر جوان، رشت، کتیبه گیل، چاپ ۱،، ۱۳۹ ص.

شابک: ۴- ۴۵- ۸۳۷۲- ۹۶۴

معرفی رخدادها و حوادث حج به زبان داستان است. این داستان مربوط به جوان زائری است که قصد رفتن به حج و مشاهده مسجد النبی و زیارت خانه خدا دارد.

فصل سوم: ادبیات کودک و نوجوان

آقامیری، کریم (متولد ۱۳۴۴)

خانه دوست: ویژه ی عمره ی مفرده، تهیه و تدوین کریم آقامیری و محمدرضا میرزایی اصفهانی (۱)، تصویرگران فرشته ارکیا و دیگران، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۲ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۱۴۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

کتابی آموزشی برای کودکان جهت آشنایی این قشر با اعمال عمره مفرده است. در این کتاب اعمال عمره در قالب تصاویر آموزش داده شده است.

اورنگ، سهیلا (متولد ۱۳۵۵)

لیلی میره زیارت، سروده سهیلا اورنگ، تصویرگر مرتضی مرجبی، تهران، اورنگ آفرین، چاپ ۱،، ۱۲ ص.

شابک: ۹- ۵- ۹۰۵۲۰- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه اشعاری درسطح کودکان درباره زیارت به ویژه زیارت امام رضا (ع) در مشهد مقدس است. این اشعار برای گروه سنی «ب» سروده شده است.

۱- متولد ۱۳۵۰

حسن بیگی، ابراهیم (متولد ۱۳۳۶) (به کوشش)

کعبه در قلب کوچکم: اولین سفرنامه ی حج ویژه کودکان و نوجوانان، تهران، اسپید، چاپ ۱،، ۵۴ ص.

شابک: ۳- ۲۴- ۷۲۸۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: اولین سفرنامه ی حج ویژه کودکان و نوجوانان.

حسینی شیرازی، سیدمحمد (- ۱۳۸۰)

دانستنی های حج، ترجمه حسین شاهرودی، قم، کانون نشر اندیشه های اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۱۰ ق/ ۱۳۶۸، ۳۲ ص.

فروست: سلسله فروع دین برای نوجوانان-

مجموعه اطلاعاتی درباره مراحل و مناسک حج در سطح نوجوان است. در واقع نویسنده این اثر را برای این قشر تهیه و تدوین کرده تا با معرفت قبلی به این سفر بروند.

خان، ثانی اثنین (۱)

حج: حج چیست؟ چرا تا این اندازه اهمیت دارد؟، و چه چیزهایی به ما می آموزد؟، ترجمه امیر صالحی طالقان

۱- ثانی اثنین خان

ص: ۴۸۱

ی

(۱)، ویرایشِ علی شجاعی صائین، تهران، قدیانی، کتاب های بنفشه، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۹ ص، رحلی.

شابک: ۲- ۸۰۹- ۴۱۷- ۹۶۴

فروست: پژوهشگران نوجوان بیشتر بدانند- ۳

عنوان اصلی:

Tell me a bout Hajj

چاپ دیگری از این کتاب تحت عنوان" حج" توسط قدیانی، کتاب های بنفشه در سال منتشر شده است.

گزارشی از مراحل و مناسک حج در سطح نوجوان است. در سومین کتاب مصور و رنگی از مجموعه" پژوهشگران جوان بدانند"، مطالبی در باب مناسک حج به چاپ رسیده است. این مطالب با شرح مختصری از زندگی و اعتقادات حضرت ابراهیم (ع)- سازنده کعبه- آغاز می شود؛ آن گاه فلسفه وسرآغاز سنت قربانی دادن نیز نخستین دعوت به حج و آداب این فریضه همراه با پیامدهای آن بازگو می شود.

دیهیمی، زهرا

مرغ عشق، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴- ۴۳۲- ۳۱۹- X

بیان برخی از رخدادها و ویژگی های حج در قالب داستان برای نوجوانان است. در این کتاب می خوانیم:" مریم و ننه مشغول تدارک برای سفر حج ننه بودند و خداحافظی از همسایه های محلی و .... شب قبل از سفر ننه، همه خانواده دور هم جمع شدند و بچه ها هر کدام از ننه می خواستند که سوغاتی مورد علاقه شان را برای آنها بیاورد .... اخبار تظاهرات مکه و دخالت پلیس و گاز اشک آور و ... پخش شده بود، ولی مریم خیلی از آنها سر در نمی آورد و فقط منتظر آمدن ننه بود. اما ننه بر خلاف دیگر

۱- متولد ۱۳۴۵

ص: ۴۸۲

مسافران مکه نمی آمد و فقط خبرهای زد و خورد و شهید و زخمی شدن حاجی های مکه بود که می رسید و دل او را پر از غصه و نگرانی می کرد، تا اینکه ...."

روح افزا، سعید

دل در کنار دلدار، ویرایشِ علی خاکبازان، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۳۰۴- ۳۹۱- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: کتاب اندیشه؛ پیوند با الگوها.

بیان داستانی حج ابراهیم و واقعه کربلا و ارتباط این دو با هم با زبانی ساده و روان برای نوجوانان است. این مجموعه، حکایت عشق حضرت ابراهیم (ع) به خدا و چشم پوشی او از علاقه به فرزندش را در قالب داستان روایت می کند و در دومین حکایت از حج به عنوان نمایشگاهی از زندگی خانوادگی حضرت ابراهیم سخن می گوید. حکایت مکرر و باز هم شنیدنی حماسه امام حسین (ع) در کربلا حکایت سوم کتاب است. و در چهارمین حکایت از ارزش زیارت می گوید و آن را با حج مقایسه می کند. زائر واقعی را کسی معرفی می کند که دلش را به سوی دلدار ببرد، همان گونه که ابراهیم (ع) و امام حسین (ع) چنین کردند.

شیرازی، رضا (متولد ۱۳۳۱)

زیارت: داستان زندگی جابربن عبدالله انصاری، تصویرگر قاضی زاده، تهران، پیام آزادی، کتابهای پرنده، چاپ ۱،، ۱۶ ص.

شابک: ۱- ۲۳۳- ۳۰۲- ۹۶۴

مجموعه داستانهای مذهبی است که ابعاد زیارت و مناسک حج را با استفاده از ادبیات داستانی برای کودکان و نوجوانان توضیح می دهد. در این کتاب داستان زندگی جابر بن عبدالله انصاری و زیارت او از مزار امام

حسین (ع) آمده است.

صدیقی، آذر

سارا به زیارت می رود، نقاشی گلریز اسلامیان، تهران، سروش (انتشارات صدا و سیما)، چاپ ۱،، ۱۲ ص.

شابک: ۷- ۱۶۵- ۴۳۵- ۹۶۴

مجموعه داستانهای مذهبی- اجتماعی است که به توصیف حج و زیارت برای کودکان و نوجوانان می پردازد.

صدیقی، حبیب الله (متولد ۱۳۳۰)

روزه و حج پایه ی چهارم ابتدایی، تالیف گروه احکام کمیته ی مکتب خانه های جنوب ایران، با مسئولیت حبیب الله صدیقی، تهران، مردم سالاری، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۰ ص.

شابک: ۳- ۱۲- ۵۳۳۹- ۶۰۰- ۹۶۴

فروست: سلسله آموزش احکام؛ سطح دو، شماره

معرفی حج و روزه و احکام مناسک و رخدادهای مرتبط با حاجیان البته در سطح کودک و نوجوان است.

عبدالفتاح، احمد

حج، ترجمه شکوفه هاشمی (۱)، تهران، احسان، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۶ ص.

شابک: ۳- ۴۱۹- ۳۵۶- ۹۶۴

فروست: مجموعه کودک مسلمان. ارکان اسلام

۱- متولد ۱۳۵۷

ص: ۴۸۴

. غلامپور، محمد

کلاس دوم حج، تهران، جوانه ها، وابسته به مؤسسه علمی فرهنگی (نص)، چاپ ۱، ۱۳۶۹، ۲۴ ص.

فروست: کاش و کاشکی؛ ۱

فلاح زاده، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

زیارت خانه خدا، تصویرگر کمال محمدی مجد (ملقّن)، به کوشش مرکز تحقیقات حج، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۴ ص، خشتی.

شابک: ۲- ۵۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

معرفی مناسک و مسائل زیارت برای نوجوانان و کودکان است. این کتاب به قلمی ساده و روان و همراه با تصاویر رنگی برای آشنایی کودکان با عمره مفرده تدوین شده است.

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان

خاطرات زیارت: مجموعه آثار کودکان و نوجوانان، زیرنظر مرکز آفرینشهای ادبی، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱،، ۱۳۴ ص.

شابک: ۶- ۲۴۳- ۴۳۲- ۹۶۴

مجموعه خاطرات تعدادی از نوجوانانی که به زیارت حرم امام رضا (ع) رفته اند است. در این مجموعه ابعادمختلف زیارت به ویژه زیارت مرقد علی بن موسی الرضا (ع)، امام هشتم شیعیان، از زبان نوجوانان بیان شده است.

ص: ۴۸۵

کومی، عمرعلی

حج، ترجمه سمیه ضیایی (۱)، تهران، احسان، چاپ ۱،، ۱۶ ص.

شابک: ۳- ۴۱۹- ۳۵۶- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی مراحل و مناسک حج با استفاده از تصاویر متنوع برای گروه سنی ج است.

گروگان، حمید (متولد ۱۳۳۰)

سیمای مکه، تصویرگر حمیدرضا خواجه محمدی، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۲۴ ص، خشتی.

معرفی مراحل و مناسک حج و تاریخ و جغرافیای مکه برای کودکان و نوجوانان است. این کتاب که در رده سنی نوجوانان نوشته شده توضیحاتی درباره شهر مکه و تاریخ آن در قالب تصاویر بیان می کند.

معصومی، علی (متولد ۱۳۳۴)

قصّه های کعبه، ویرایشِ محمدرضا علیدوست، تهران، پیام محراب، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۴- ۷۰۸۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: قصه های اماکن مقدس- ۱ کعبه

فروست: سرگذشت اماکن مقدس- ۱

مجموعه داستان هایی درباره مکه، کعبه و طواف است. نخستین شماره مجموعه از" قصه های اماکن مقدس" شامل قصه ها و حوادث مربوط به

۱- متولد ۱۳۵۸

کعبه در طول تاریخ است که در قالبی روایی طی چهار فصل برای نوجوانان بازگو شده است. فصول چهارگانه کتاب از ترتیبی زمانی برخوردارند به طوری که در فصل اول داستان هایی مربوط به آغاز و نحوه ساخت کعبه ذکر شده، فصل دوم شامل قصه هایی از کعبه در آستانه ظهور پیامبر است، فصل سوم به قصه هایی از کعبه در زمان حیات پیامبر اختصاص یافته و در فصل چهارم داستان هایی از حوادث کعبه پس از ظهور اسلام تا قرون بعد مندرج است.

معینی زاده، محمد جواد (متولد)

زیارت، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی، چاپ ۱،، ۲۲ ص.

شابک: ۸- ۳۲۹- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

داستانی درباره زیارت امام رضا (ع) است.

مهاجر، نجف علی

زیر ناودان طلا: سفرنامه زیارت یک کودک،

ص: ۴۸۷

تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱، ۸۷، ۹۰ ص، خشتی.

شابک: ۶- ۳۶۹- ۴۳۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: سفرنامه زیارت یک کودک.

گزارش از سفر کودکی به عتبات عالیات است. از صدها سال پیش، سفرهای زیارتی به مکان هایی چون خانه ی خدا در مکه، تربت پاک پیامبر در مدینه، حرم سرور شهیدان، امام حسین (ع) در کربلا و حرم امام رضا (ع) در مشهد، در بین مسلمانان رواج داشته است. بسیاری، بزرگ ترین نذرهای خود را برای عملی شدن آرزوها و برآورده شدن حاجت هایشان، یکی از همین سفرهای زیارتی قرار می دادند. به عنوان مثال اگر خانواده ای آرزومند داشتن فرزند بود، نذر می کرد در صورت فرزنددار شدن، موهای او را کوتاه نکند، مگر در حرم امام حسین (ع)، و

هم وزن موی کوتاه شد فرزند، به حرم، طلا هدیه کند تا خرج امور مسلمانان شود. و این نذری بود که برای نویسنده ی این سفرنامه شده بود. و خواننده ی امروزی با مطالعه داستان سفر وی به کربلا، به کربلای آن روزها سفر می کند و با آداب سفر در گذشته آشنا شده و سختی های این مسافرت های دور را به خوبی درک می کند.

مهاجرانی، سیدمحمد (متولد ۱۳۴۸)

حاجی کوچولو: احکام حج برای کودکان، تصویرگر کمال محمدی مجد (ملقن)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۸ ص.

شابک: ۲- ۰۲۵- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: احکام حج برای کودکان.

مجموعه احکامی در سطح کودکان برای حج گزاری و سفر حج و زیارت آنان است. نویسنده به منظور آشنایی کودکان با مراسم حج به کمک شعر و تصویر این مراسم معنوی را تبیین کرده است.

نعیمی، جواد (متولد ۱۳۳۵)

زیارت، تصویرگری مهدی سلطانی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی آستان قدس رضوی، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۶ ص، خشتی.

شابک: ۰- ۲۶۸- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارش زیارت مرقد رضوی توسط دو نوجوان است. «زیارت» حکایتی از یک خواهر و برادر است که قصد دارند همراه پدر و مادرشان به زیارت و پابوسی حضرت رضا (ع) بروند. مضمون داستان آداب تشرف به حرم مطهر رضوی را به دست می دهد، که از زبان پدر برای فرزندانش بازگو می شود. داستان برای گروه سنی «ب» تدوین شده و دارای تصاویری رنگی است.

نوروزی فر، محمود و گروگان، حمید

سیمای مکه، تصویرگر حمیدرضا خواجه محمدی، تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱،، ۲۴ ص.

شابک: ۹- ۳۷۶- ۴۳۲- ۹۶۴

مجموعه اطلاعاتی درباره شهر مکه و اماکن مقدسِ آن در قالب تصاویر و نقاشی هایی برای کودکان و نوجوانان است.

نوفل، عبدالرزاق (۱)

سه فریضه: نماز، روزه، حج، ترجمه محمود ابراهیمی (۲)، سقز، محمدی، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص.

شابک: ۸- ۰۴- ۹۷۲۰- ۹۶۴

معرفی احکام نوجوانان و کودکان بر اساس فقه اهل سنت است. این کتاب ترجمه سه رساله از نویسنده تحت عنوان" فریضه الصلاه، فریضه الصوم و فریضه الحج" میباشد.

ی عقوبی، مریم (متولد ۱۳۶۲) (به کوشش)

حج، تهیه و تنظیم مریم یعقوبی، طراح رایانه ای لیلا موسوی، تهران، احسان، چاپ ۱،، ۱۶ ص، خشتی.

شابک: ۴- ۴۱۳- ۳۵۶- ۹۶۴

فروست: مجموعه بخوان و رنگ کن. ارکان اسلام

۱- عبدارزاق نوفل

۲- متولد ۱۳۱۹

ص: ۴۹۰

زبان: فارسی- انگلیسی- عربی

معرفی احکام حج و مناسک و زیارت نوجوان بر اساس فقه اسلامی است. این کتاب که برای کودکان تهیه شده، اطلاعاتی از مراسم حج در قالب تصویر و نقاشی به کودکان می دهد.

فصل چهارم: گزارش آثار هنری

ابوطالبی، عمار

موزه و پرده بافی مکّه مکرّمه، به کوشش معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، خشتی کوچک.

چاپ دیگر

قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۴۸ ص، رقعی.

معرفی موزه مکّه مکرمه، مسئول حفظ اشیای قدیمی کعبه و مسجد الحرام، است. در بخش دیگری به پرده کعبه پرداخته و با معرفی کارگاه پرده بافی، آیات نوشته شده روی آن را هم مشخص نموده است. این کتاب در سال ۸۵ با قطع پالتویی، به چاپ رسیده بود که در چاپ جدید، مطالب دیگری به آن اضافه شده است.

بایرامی، جمشید (متولد ۱۳۴۰)

حج: عکس های جمشید بایرامی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۸۴، خشتی.

شابک: ۴- ۷۰۳- ۴۲۲- ۹۶۴

کتاب حاضر در سال های مختلف توسط ناشرین متفاوت منتشر شده

است. اطلاعات آن به صورت زیر است:

چاپ دیگر

تهران، ارغنوان، چاپ ۱،، ۲۸۶ ص.

شابک: ۷- ۴۲- ۶۸۰۰- ۹۶۴- ۹۷۸

تهران، محراب قلم، چاپ ۱،، ۳۲۰ ص.

شابک: ۳- ۳۶- ۳۲۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بقایی، اسدالله (۱)

(متولد ۱۳۲۷) (به کوشش)

حدیث عشق: مجموعه عکس، عکس ها خانه عکاسان ایران، مطالب و انتخاب شعرها اسدالله بقایی، تهران، شرکت انتشارت سوره مهر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۵۸ ص.

شابک: ۰- ۵۶۴- ۵۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از تصاویر زیبا و هنرمندانه است. این مجموعه در راستای معرفی زائران و شناخت سرزمین عربستان با تلاش خانه عکاسان ایران فراهم آمده است. کتاب دربردارنده تصویرگری های عاشقانه سفر حج و مناظر دلربای حرمین شریفین و جلوه های بقاع متبرکه بقیع و جذبه های خوش مناسک است. در کنار تصاویر، اشعاری درباره اماکن مقدس آمده است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

آلبوم مصور حج ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۹۰ ص، رحلی.

این مجموعه تصاویری از فعالیت های بعثه مقام معظم رهبری در حج سال ۱۳۸۵ است. این عکس ها گویای ابعاد فعالیت های بعثه و نیز بیانگر ابعاد

۱- بقائی اصفهانی، اسدالله؛ بقائی نائینی، اسدالله

مختلف حج، چگونگی اجرای مناسک و رفتارهای زائران و دیگر جوانب حج و زیارت است.

رحیمی، ابوالفضل و دیگران

محرم راز، متن ابوالفضل رحیمی، تهیه و تنظیم انتشارات طلوع اندیشه، طراحی زهرا جلالی اشکوری، معصومه جندقی زاده، خطاط هادی پناهی، قم، طلوع اندیشه، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۴۴ ص.

عنوان روی جلد: محرم راز: آلبوم عکس های مکه و مدینه.

فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران

حج در آینه تصویر، به کوشش مؤسسه فرهنگی- هنری صبا (وابسته به فرهنگستان هنر)، تهران، فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۹۰ ص.

شابک: ۵- ۷۰- ۲۹۸۶- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارشی از نمایشگاه عکس حج (: تهران) است. تصاویر عرضه شده گویای جنبه های مختلف حج و حاجیان است.

مقیمی، حمیدرضا

خانه های نور: بارگاه چهارده معصوم، عکاس حمیدرضا مقیمی و مهدی فیروزان، تهران، نشر کلید، چاپ ۱،، ۱۱۱ ص.

شابک: ۲- ۳- ۹۰۶۴۵- ۹۶۴

ص: ۴۹۳

میردامادی، حسن (به کوشش)

الصور: تفضح اعلام آل سعود، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ق/، ۵۲ ص.

عنوان دیگر: تفضح اعلام آل سعود.

[عکس ها: افشاگر تبلیغات آل سعود. انگلیسی]، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ۱۳۶۷.

این کتاب به زبان انگلیسی است. اطلاعات مأخذشناسی آن:

snoitacilbuP dna hcraeseR jjaH rof retneC ,narheT ,idamadriM nassaH yb ,stnuts , ۱۹۸۸. adnagaporp siduas eht gnisopxe ,shpargotohP

مجموعه ای از عکس های مربوط به حوادث حج خونین سال ۱۳۶۶ است. گردآورنده، به گونه ای این عکس ها را انتخاب و چیده است که ماهیت رژیم آل سعود را افشا می کند و زمینه ساز هدایت و راهنمایی مردم است.

ناطقی، احمد (متولد ۱۳۳۷)

مشق عشق: مجموعه عکسهای مصور حج، عکاس احمد ناطقی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۴۰ ص، خشتی بزرگ.

شابک: ۳- ۸۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه عکس هایی از اماکن مقدس مکه و مدینه است. این تصاویر گویای رفتار حجاج، روش اجرای مناسک، روابط و مناسبات دو دولت ایران و عربستان و دیگر جوانب حج و زیارت است.

فصل پنجم: متون زبان آموزی

اسلامی، محسن

هزار واژه پرکاربرد زبان انگلیسی در کنگره عظیم حج، قم، فقاهت، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۴۱- ۷۹۱۱- ۹۶۴

واژه نامه ای از لغات متداول در حج و ترجمه فارسی آنها است. این کتاب برای دانشجویان اعزامی به سفر حج تهیه شده است. گردآورنده به توضیح هزار واژه پرکاربرد زبان انگلیسی در صحنه حج اقدام نموده است. مؤلف این کتاب با پرداختن به واژگان و کلمات مهم و پرکاربرد فرهنگی، اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و عمومی سعی نموده است یک بانک مختصر کلمات

و واژگان را در اختیار دانشجویان قرار دهد که در اثنای گفتگوی خویش از آن استفاده کنند این کلمات به صورت الفبایی تنظیم شده است و خوانند می تواند به آسانی کلمه مورد نظر خویش را جستجو کند.

اشکبوس، عادل (متولد ۱۳۴۰) و دیگران

الحوارات (۲): ویژه کارگزاران حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۵ ص، رحلی.

شابک: ۰- ۱۶۷- ۵۴- ۹۶۴- ۹۷۸

ص: ۴۹۴

شورای تألیف: عادل اشکبوس، حسین ایران دوست، علی چراغی، محمدعلی حسینی کمال آبادی، علی خیره دست.

عنوان دیگر: آموزش ساده و کاربردی مکالمه عربی (ویژه مأموران پذیرایی، مدیران و معاونان).

راهنمای مکالمه با مردم عربستان و اتباع دیگر کشورها در سفر حج است. این کتاب بر اساس نیازهای کارگزاران حج و زیارت و توسط اساتید مکالمه سازمان حج و زیارت تألیف شده است.

بانپور، احمد

عربی آسان در سفر: راهنمای آسان برای سفر به مکه مکرمه، مدینه منوره عتبات عالیات، سوریه و کشورهای عربی، مشهد، راز توکل، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۶۸- ۵۹۲۳- ۹۶۴

سالاریان، خادمعلی و رجائی، سیدجواد

حواراتٌ حول شؤون الحج خاصّ لمسؤولی قوافل الحج والعمره ومساعدیهم، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۹۰ ص، پالتویی.

کتاب آموزشی زبان عربی برای کارگزاران مراسم حج است. آشنایی با

زبان و گفتگوی عربی، موفقیت مـدیران کاروان ها و دیگر عوامل اجرایی و خـدماتی را به میزان بسـیاری افزایش می دهد. در این باره کلاس های آموزش زبان عربی، برای مدیران و معاونان حج، در سال ۷۳ در دفتر حج خراسان برگزار گردید و کتاب حاضر دروس تدریس شده این کلاس ها است.

المحاورات الیومیه فی موسم الحج، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

چاپ دیگر

گفتگوهای روزمره در موسم حج، ترجمه محمود خیری (۱)، رشت، دانشگاه گیلان، چاپ ۱،، ۷۸ ص.

شابک: ۱- ۳۱- ۷۳۹۲- ۹۶۴

عنوان اصلی: المحاورات الیومیه فی موسم الحج فی اللغتین الفصحی و الدراجه.

مجموعه اصـطلاحات و لغـات ضـروری جهت مکالمه و گفت وگوی حجاج با مردم عربسـتان در ایام حـج است. مضامین این گفتگوها، معمولی و اعتقادی و سیاسی است که به دو صورت عربی فصیح و لهجه عامیانه تدوین شده است.

صافی، حسین

عربی محلی در سفر: راهنمای زائران به عتبات عالیات، قم، هستی نما، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۹۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳۷- ۸۲۱۴- ۹۶۴- ۹۷۸

۱- متولد ۱۳۲۹

راهنمای آموزشی زائران فارسی زبان است که جهت انجام زیارت به شهرهای مقدس عراق و دیگر زیارتگاه ها سفر می کنند. در این راهنما مجموعه ای از لغات، اصطلاحات و واژه های حوزه ارتباطات عمومی و عبارات کوتاه به همراه معادل های عربی آمده است و می تواند وسیله مناسبی برای ایجاد ارتباط میان افرادی که به این دو زبان تکلم می کنند، باشد. در بخش دوم فهرست الفبایی واژه های فارسی و معادل های عربی آن آمده است.

معروف، یحیی (متولد ۱۳۴۴)

مکالمه عربی: ویژه سفرهای زیارتی، قم، نشرمشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۳۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اصطلاحات و لغات عربی جهت مکالمه به زبان عربی در سفرهای زیارتی است. امروزه اهمّیت سفر به اماکن زیارتی، مثل مکه، مدینه و عتبات عالیات برکسی پوشیده نیست. از آن جایی که مردم این کشورها عرب زبان هستند آموختن مکالمات روزمره عربی برای زائرین ضروری به نظر می رسد. این کتاب زائرین بیت الله الحرام و حتّی کسانی را که به کشورهای عربی سفر می کنند، کمک می کند تا بتوانند نیازهای ضروری خود را با استفاده ازآن برطرف سازند. کتاب مشتمل بر گفت وگوهای ضروری شامل گفت وگو در اماکن زیارتی، مناسک حج، گمرک، فرودگاه، هتل، مطب پزشکان، بیمارستان ها، فروشگاه ها، پست و تلفن، سالن غذاخوری، پلیس، بانک، موزه، پوشاک و ده ها موضوع ضروری دیگر است تا حجاج بیت الله الحرام و زائران عتبات عالیات و نیز مسافران کشورهای عربی بتوانند نیازهای ضروری خود را با استفاده از آن برطرف کنند. همچنین تصاویری در کتاب آمده که دستاورد سفر مؤلف به کشورهای عربی است.

یادگاری، عبدالمهدی (متولد ۱۳۰۸) (به کوشش)

با ما به مکه بیایید، تهران، اسلامی، چاپ ۱،/، ۱۰۸ ص، وزیری.

مجموعه ی برخی اصطلاحات مورد نیاز زائران ایرانی سفر حج جهت مکالمه در عربستان است. نیز همراه با ترجمه فارسی آنها است.

راهنمای سفر به سوریه: مکالمه به لهجه مردم سوریه، تهران، دفتر نشر فرهنگ قرآن، چاپ ۱، ق/، ۱۶۰ ص.

بالای عنوان: با فرهنگ مردم سوریه آشنا شویم.

ی زدان پناه، مهرعلی

محاوره الیومیه الجدیده حاوی نیازمندیهای روزمره مکالمه عربی مدیران کاروانها و جهانگران و زائران، آمل، اشک قلم، چاپ ۱،، ۱۶۲ ص.

شابک: ۰- ۰- ۹۴۳۸۳- ۹۶۴

مجموعه متون گفتگوی حجاج با هتل دار، دکان دارها و غیره است. ترجمه فارسی گفتگوهای عربی هم آمده است. و در صدد رفع نیازهای آنها است.

بخش ششم فقه و حقوق

فصل اول: فقه استدلالی

آزاد قزوینی، علی (۱)

آراء فقهیه فی المواضیع التالیه:- مسائله رویه الهلال بالاجهزه المتطوره،- مساله وحده الافق و اختلافها،- مساله الطواف من الطابق العلوی،- مساله ...، قم، آل فاضل، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۶- ۹۴۵۷۰- ۹۶۴

جلد دوم از این مجموعه به تحلیل فقهی درباره چند موضوع مثل رؤیت هلال با چشم مسلح و ابزار تکنیکی جدید و از جمله به طواف از مکان مرتفع و بالاتر از کعبه می پردازد.

فقه الجمرات، قم، آل فاضل، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق، ۱۹۰ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰- ۹۴۵۷- ۹۶۴

بررسی فقهی رمی جمرات به عنوان یکی از مناسک حج است. نویسنده، در صدد است با تحلیل نظریات فقها و عبارات روایات محل جمره، معانی جمره و حدود رمی جمرات را شناسایی کند. او تعاریف لغوی خ جمره خ را در کنار دیدگاه های شهید اول تحلیل کرده و با استناد به متون تاریخی،

۱- آیت الله آزاد قزوینی

تاریخ ساختن ستون جمرات را مشخص و احکام فقهی آن را به صورت استدلالی ارائه داده است. کتاب حاضر در حقیقت حاصل نظریات فقهی نویسنده است و تحقیقات او درباره این موضوع، مورد اختلاف میان فقیهان شیعه و اهل سنت است.

احمدی زنجانی، زین العابدین (۱) (متولد ۱۳۰۸)

بیان تحریر الوسیله للامام الخمینی: کتاب الحج، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ ۱،، ۷۴۸ ص.

شابک: ۷- ۹۷۳- ۳۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح کتاب تحریر الوسیه از امام خمینی است. خود کتاب تحریر الوسیله، شرح کتاب وسیله النجاه از ابوالحسن اصفهانی است. فقط کتاب حج در اینجا معرفی شده و شامل شرح و بررسی احکام حج است.

احمدی فقیه یزدی، محمد حسن (۲)

رساله وجیزه فی حدود المطاف فی الواجب من الطواف، قم، آیات بینات، چاپ ۲، ۱۳۸۳، ۷۲ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۲- ۵- ۹۵۴۲۷- ۹۶۴

بررسی استدلالی احکام طواف حج است. این رساله کوتاه، تقریر درس های آیت الله احمدی فقیه در زمینه مناسک حج درباره کیفیت، آداب و واجبات طواف و به ویژه حدود و مقدار مکان طواف در حج عمره و تمتع است. در هر بحث ابتدا آیات و کیفیت استنباط از آن آمده و سپس برداشت و اقوال دیگر فقیهان تحلیل و نقد شده است. نویسنده علاوه بر

۱- آیت الله احمدی؛ احمدی، زین العابدین

۲- فقیه یزدی، محمد حسن

بحث قرآنی و فقهی، سند روایات را هم بررسی و نقد می کند.

امینی، عبدالحسین (۱) (۱۲۸۱– ۱۳۴۹)

المتعتان بین النص و الاجتهاد من کتاب «الغدیر»، گزیده ی سیدطاهر موسوی، قم، الغدیر، چاپ ۱، ۱۴۱۹ ق، ۱۷۸ ص، رقعی، عربی.

عنوان اصلی: الغدیر فی الکتاب و السنه و الأدب.

بررسی ادله و مستندات و نیز آراء و تحلیل های فقهی در زمینه دو متعه یعنی ازدواج متعه و حج تمتع است. نویسنده اجتهادات شخصی خلیفه دوم عمربن خطاب و تحریم دو متعه ی فوق را نقد کرده و آن را موضع گیری در برابر دستورات صریح پیامبر اسلام (ص) نسبت به حج عمره و متعه (ازدواج موقت با زنان) و مسائلی مانند طلاق می داند. او این نوع اجتهادات را نوعی اعتراض به اوامر و نواهی خدا و رسول او (ص) می داند و آن را موجب از میان رفتن اصل دین می شمارد. برخی از عناوین کتاب چنین است: عوامل تحریم متعه توسط عمر، مخالفت صحابه و تابعان با عمل عمر، و احادیث صریح دال بر جواز متعه و حج عمره.

انصاری، مرتضی بن محمد امین (۲) (۱۲۱۴– ۱۲۸۱ ق)

کتاب الحج، به کوششِ لجنه تحقیق تراث الشیخ الاعظم، با همکاری مؤسسه آل البیت (ع) لإحیاء التراث، قم، مجمع الفکر الإسلامی، ۱۴۲۵ ق، ۱۳۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۱– ۶۲– ۵۶۶۲– ۹۶۴

بررسی استدلالی مناسک حج بر اساس فقه شیعه امامیه است. این کتاب

۱– علامه امینی؛ امینی، عبدالحسین احمد

۲– شیخ مرتضی انصاری

در اصل تعلیقات شیخ مرتضی انصاری بر مباحث کتاب حج ارشاد الاذهان علامه حلی است. در ارشاد الاذهان، این باب شامل چهار مبحث انواع حج، شرایط حج، افعال حج و لواحق حج است اما شیخ فقط بر دو مبحث اولْ تعلیقه نگاشته و به بررسی جوانب مختلف هر مسئله و ذکر تحقیقات و استدلال های فقهی خود پرداخته است. این کتاب یک تحریر فارسی هم دارد که به قلم خود شیخ است و در قسمت دوم این اثر، بر اساس نُسخ خطی متعددی چاپ شده است. تحریر فارسی کتاب الحج، بر اساس گفته شیخ انصاری به گونه ای نوشته شده که موافق احتیاط باشد. به همین سبب، فقهای بزرگی چون میرزا محمدحسن شیرازی و آخوند خراسانی و محمدکاظم یزدی بر آن حاشیه نوشته اند. حواشی این بزرگان در پاورقی صفحات منعکس شده است.

بروجردی، سیدحسین (۱) (۱۲۵۳– ۱۳۴۰)

شرح رساله آیت الله سیدمحمدحسین بروجردی، شرح و حاشیه ی سیدمحمدجواد موسوی غروی (۲)، ویرایشِ سیدعلی اصغر موسوی غروی، تهران، نگارش، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۶۴۱ ص، وزیری.

شابک: ۸– ۴– ۹۱۳۵۴– ۹۶۴

شرح و تبیین و تعلیقه بر رساله فارسی آیت الله بروجردی است. نویسنده هر یک از مسائل متن را آورده و در زیر آن ضمن بیان فتاوای خود، در مواردی هم به شرح موضوع پرداخته است. از جمله مسائل و مباحث حج را به تفصیل آورده زیرا آیت الله غروی در مسائل حج تبحر ویژه دارد. از آنجایی که شرح نگاری بر رساله فارسی در بین علما چندان معمول نبوده، این شرح در نوع خود ابتکاری است که اخیراً صورت پذیرفته و در واقع

۱– آیت الله بروجردی؛ آقاحسین بروجردی؛ طباطبایی بروجردی، سیدحسین؛ بروجردی، سیدمحمدحسین

۲– ۱۳۰۱– ۱۳۶۶

همان تعلیقات شارح بر متن اصلی رساله است. در مواردی که نظریات و فتاوای شارح با ماتن از یک مبنای فقهی و اصولی سرچشمه می گیرد، هیچ گونه شرحی بر متن رساله نوشته نشده و در واقع همان متن، فتاوای شارح نیز محسوب می شود. این رساله در قالب ۲۸۴۰ مسئله فراهم آمده است.

تبریزی، جواد (۱) (متولد ۱۳۰۵)

التهذیب فی مناسک العمره و الحج، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱، ۱۴۲۳ ق، ۳ جلد، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۹۹- ۶۳۹۸- ۹۶۴

پژوهشی است درباره مناسک حج و عمره. نویسنده به شیوه فقه استدلالی امامیه و با استناد به آیات قرآن و روایات اهل بیت (ع) به بررسی مناسک حج و عمره بر اساس دیدگاههای سیدمحمد کاظم یزدی در عروه الوثقی پرداخته است و ضمن تشریح دیدگاههای سید، دیدگاههای خود و مسائلی را که سیدبه آنها نپرداخته، تبیین کرده است. محور مسائل مورد نظر عبارت اند از: وجوب حج، شرایط وجوب حج، استطاعت، نذر و عهد و سوگند در حج، نیابت در حج، وصیت در حج، حج مستحبی، اقسام عمره، اقسام حج، حج تمتع، مواقیت حج و شرایط و محرمات احرام.

تنقیح مبانی العروه: کتاب الحج، قم، دارالصدیقه الشهیده (س)، چاپ ۱،، وزیری.

شابک: ۲- ۲۲- ۸۴۳۸- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح کتاب العروه الوثقی از سیدمحمدکاظم طباطبایی یزدی است. این جلد به شرح استدلالی احکام حج بر اساس فقه شیعه می پردازد.

۱- آیت الله میرزا جواد؛ آیت الله تبریزی

حسینی، سیدجعفر (متولد ۱۳۲۳) (مقرر)

منهاج الناسک الی ادله المناسک تقریرا لابحاث آیه الله الشیخ علی المروجی القزوینی، تقریر توسط سیدجعفر حسینی، قم، پرهیزگار، چاپ ۱، ق/، ۴ جلد، وزیری.

شابک: ۶- ۰۱- ۷۶۸۸- ۹۶۴

جلد سوم در سال ۱۳۸۸ توسط دارالتفسیر منتشر شده است.

چاپ دیگر

قم، بهمن آرا، چاپ ۱، ق/.

تقریرات درس آیت الله علی مروجی قزوینی در باب احکام و مناسک حج است. بررسی قسمتی از احکام و مناسک حج است. نویسنده به شیوه فقه استدلالی امامیه و با استناد به روایات اهل بیت، مباحث حج از جمله وجوب حج و شرایط وجوب آن را مورد نقد و بررسی قرار داده است. مؤلف، شرایط وجوب حج را بلوغ عقل و استطاعت می داند و قلمرو استطاعت را امری عرفی دانسته و بر آن است که هرگاه کسی عرفاً توانایی بدنی و زاد و توشه و امنیت داشته باشد حج بر او واجب است. احتمالًا متن درس استاد، کتاب مناسک الحج از آیت الله خوئی است.

خوئی، سیدابوالقاسم (۱) (۱۲۷۸- ۱۳۷۱)

المعتمد فی شرح المناسک: کتاب الحج، محاضرات ابوالقاسم الموسوی الخوئی، به کوشش محمدرضا موسوی خلخالی، قم، لطفی، ۱۴۱۰ ق

/ ۱۳۶۹

، وزیری.

فروست: منشورات مدرسه دارالعلم؛ ۱۷

۱- آیت الله خوئی؛ آیت الله سیدابوالقاسم خوئی؛ امام خوئی

ص: ۵۰۳

چاپ دیگر

قم، مؤسسه احیاء آثار الامام الخوئی، شرکه التوحید للنشر، جلد ۲۷، چاپ ۳، ۱۳۷۷، ۵۵۸ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۱۵ -۶۰۸۴- ۹۶۴

تقریر درس های آیت الله خوئی توسط محمدرضا خلخالی است. محور درس های استاد، مناسک حج کتاب العروه الوثقی است و در واقع این کتاب شرح مناسک می باشد.

دستغیب حسینی شیرازی، سیدعلیمحمد (۱) (متولد ۱۳۱۳) (شارح)

الهادی الی مناسك الحج: الجزء الثالث من کتاب الحج، قم، فلاح، چاپ ۱، ۱۳۸۴/ ۱۴۲۶ ق، ۴۳۶ ص، وزیری، عربی.

شابك: ۲- ۵۵- ۷۲۰۸- ۹۶۴

عنوان عطف: الهادی الی طریقه الوسطی فی شرح العروه الوثقی.

مجموعه فقه استدلالی در احکام حج است. نویسنده این جلد را از تروك احرام آغاز کرده و در آن، با ارائه فتوای خویش، به شرح فقهی و استدلالی آن پرداخته و با بررسی روایات و آیات از کتاب های معتبر روایی شیعه، مسئله را بررسی کرده و دلایل این فتوا را ارائه کرده است. تروك احرام، طواف و شرایط آن، نماز طواف، عنوان فصلها و موضوعات کتاب است. در واقع این کتاب شرح العروه الوثقی شرح کتاب الحج است.

۱- آیت الله دستغیب؛ دستغیب شیرازی؛ سیدعلیمحمد

روحانی، سیدمحمد (۱) (- ۱۳۷۶)

المرتقی الی الفقه الارقی، کتاب الحج، تقریرا لابحاث محمد الحسینی الروحانی، به کوشش محمد صادق الجعفری، باهتمام مؤسسه الجلیل للتحقیقات الثقافیه، تهران، دار الجلی، مؤسسه الجلی، ۱۴۱۹ ق، ۲ جلد، وزیری.

بررسی استدلالی احکام حج بر اساس فقه جعفری و آراء فقهای شیعه است.

سبحانی تبریزی، جعفر (۲) (متولد ۱۳۰۸)

الحج فی الشریعه الإسلامیه الغراء، قم، مؤسسه الإمام صادق (ع)، جلد اول، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق/ ۱۳۸۵، ۷۳۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۷- ۱۳۲- ۳۵۷- ۹۶۴

بررسی فقهی مسائل و احکام عبادی حج است که بر اساس آموزه های فقه شیعی و مستند به ادله اجتهادی عرضه شده است. نویسنده در این اثر با مبنا قرار دادن کتاب فقهی العروه الوثقی سیدمحمدکاظم یزدی، مجموعه مطالب و فروع مباحث خود را در سه فصل کلی زیر ارائه کرده است. فصل اول درباره وجوب شرعی و رکن بودن حج؛ فصل دوم در شرایط وجوب حَجه الاسلام؛ فصل سوم در حج واجب به واسطه نذر و عهد و قسم.

جلد دوم: قم، مؤسسه الإمام صادق (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۴/ ۱۴۲۶ ق، ۸۴۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۹۵- ۳۵۷- ۹۶۴

۱- آیت الله روحانی؛ حسینی روحانی، سیدمحمد

۲- آیت الله سبحانی

بررسی برخی احکام حج بر اساس فقه امامیه و به روش استدلالی است. این جلد فصل چهارم تا بیست و سوم را شامل می شود و عناوین برخی از فصول آن عبارت انـد از: حـج زیبایی، وصـیت حج، الحج المندوب، اقسام عمره، اقسام حج، چگونگی حج تمتع، مواقیت، احکام المواقیت، مقدمات الاحرام، کیفیت احرام.

جلد سوم: قم، مؤسسه الإمام صادق (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۶۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۲۴۰- ۳۵۷- ۹۶۴

بررسـی برخی از مسائل و احکام حج بر اساس فقه شـیعه و به روش اسـتدلالی است. این جلد فصل بیست و چهارم از کتاب را شامل می شود و عنوان فصل عبارت است از: القول فی تروک الاحرام والمحرمات.

جلد چهارم: قم، مؤسسه الإمام صادق (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۴۸۳ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۲۴۰- ۳۵۷- ۹۶۴

شرح مسائل و احکام باب حج از کتاب العروه الوثقی تألیف سـیدمحمدکاظم یزدی است. در شرح موضوعات و بیان هر مسئله فقهی، جوانب مختلف مطلب به همراه نقل آراء فقیهان و تحلیل و نقـد آنها آمده و مسـتندات گوناگون از ادله اربعه ذکر شده است. این جلد به مباحث طواف، سعی، تقصیر، وقوف در عرفات و مشعر الحرام اختصاص دارد.

جلد پنجم: قم، مؤسسه الإمام صادق (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۶۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۲۴۰- ۳۵۷- ۹۶۴

بررسـی احکام فقهی پیرامون مناسک و مسائل حج به روش اسـتدلالی است. جلد پنجم از فصل ۲۰ تا ۲۹ را پوشش داده و در آن جزئیـات و فروعـات مربوط به احکـام و مسائل منی، قربانی، رمی جمرات، عمره مفرده، شـرایط و اجزاء اعمال منی تشـریح شده است. توضـیح مسائل و مناسک منی علاوه بر مسائل فقهی، مبانی روایی، آیات و ادله هر مسئله با تفصیل کنکاش و نحوه استنباط احکام تبیین شده است.

سهلانی، حیدر

فقه العتبات المقدسه، قم، دلیل ما، چاپ ۱،، ۴۸۳ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۳۸۴- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه بررسی هایی در زمینه زیارت عتبات مقدس و زیارتگاه ها است. اصل این کتاب، رساله کارشناسی ارشد نویسنده در رشته فقه دانشگاه کوفه (جامعه الکوفه) بوده است. نویسنده در این کتاب مباحث فقهی مربوط به حدود مکانی، اداره و تولیت، امور مالی، تصرفات شخصی اماکن مقدس عتبات عالیات را بررسی کرده است.

شیرازی، عبدالله (۱) (۱۲۷۱- ۳۶۳)

محاضرات فی الفقه الاسلامی: کتاب الحج، بقلم محمدتقی الطبسی، مشهد، بی نا، ۱۳۹۹ ق، ۲۳۹ ص، وزیری.

تقریر درس های آیت الله شیرازی به قلم محمدتقی الطبسی است. بررسی احکام حج و وظایف حجاج بر اساس فقه امامیه است.

صابری همدانی، احمد (۲)

کتاب الحج، قم، مطبعه الخیام، چاپ ۱، ۱۳۵۸، وزیری.

بررسی مسائل و احکام حج بر اساس فقه شیعه امامیه و به ویژه استدلالی است.

طباطبائی، محمدرضا (متولد ۱۳۲۷)

تحریر شرح اللمعه: کتاب الحج و العمره

۱- آیت الله شیرازی؛ موسوی شیرازی، عبدالله

۲- آیت الله صابری همدانی؛ صابر همدانی، احمد

، تحقیق محمد رضا الطباطبائی و کمال الدین الخدامی، قم، دارالعلم، ۱۴۲۷ ق، ۳۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۸- ۹۹۷۲- ۹۶۴

بازنگاری و تجدید متن شرح اللمعه است. کتاب اللمعه از شهید اول و شرح اللمعه از شهید ثانی است. این کتاب به روش استدلالی و بر اساس فقه امامیه به احکام و وظایف مکلفین پرداخته و در این مجلد فقط وظایف حجاج را بررسی کرده است.

طباطبائی قمی، حسن (۱) (متولد ۱۲۹۲)

کتاب الحج، بی جا، باقری، ق/، ۳ جلد، وزیری.

بررسی مسائل و احکام حج بر اساس فقه شیعه امامیه و به ویژه استدلالی است.

طباطبائی قمی، سیدتقی (۲) (متولد ۱۳۰۱)

مصباح الناسک فی شرح المناسک، تصحیحِ غالب سیلاوی، قم، محلاتی، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۵۱۸ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۴- ۱۹- ۷۴۵۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

به کوشش عباس حاجیانی، قم، مطبعه الخیام، ۱۴۰۲ ق، وزیری.

شرح و توضیح مسائل مورد ابتلا در حج به روش استدلالی است. شارح، بیان مسائل حج را بر اساس کتاب المناسک آیت الله خویی قرار داده

۱- آیت الله طباطبایی قمی، حسن

۲- آیت الله طباطبایی، حسن

است. در توضیح و تشریح هر مسئله، مستندات قرآنی و روایی آن، همراه اقوال فقیهان شیعه گزارش شده و مجموعه ای از مناسک حج شامل اقسام حج، مواقیت، واجبات، تروک احرام و مستحبات حج در آن مورد بحث قرار گرفته است. آیت الله خویی کتاب خود را به شکل رساله های عملیه نگاشته است، اما شرح آن حالتی کاملا استدلالی دارد. بعلاوه، شارح آراء او را در بسیاری از موارد مورد نقد قرار می دهد

عطائی اصفهانی، علی (متولد ۱۳۱۷)

تحقیق دقیق حول الجمرات، ترجمه به عربی علی الدریع (۱)، قم، امیرالعلم، چاپ ۱،، ۱۵۵ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۰۷- ۷۹۵۵- ۹۶۴

عنوان روی جلد: التحقیق العمیق فی الجمرات و الرمی الیها.

عنوان اصلی: تحقیق دقیق دربارهٔ جمرات و رمی بر آنها.

تحقیقی دقیق دربارهٔ جمرات و رمی بر آنها، قم، امیرالعلم، چاپ ۲، ۱۳۸۲، ۱۷۱ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۷- ۹۳۰۸۹- ۹۶۴

بررسی احکام رمی جمرات (سنگ زدن به شیطان) از جمله ضرورت یا عدم ضرورت اصابت سنگ ها به ستون ها در هنگام رمی جمرات است.

قربانی در کشتارگاه های فعلی منی، قم، مطبوعاتی امیر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۸۴ ص، رقعی.

۱- متولد ۱۹۷۲ م

ص: ۵۰۹

چاپ دیگر

قم، امیرالعلم، چاپ ۱،، ۲۱۰ ص.

شابک: ۰- ۰۳- ۷۹۵۵- ۹۶۴

نویسنده با استفاده از آیات سوره حج و بقره، روایات و فتاوای امام خمینی درباره هدی به حل شبهه اسراف پیرامون قربانی در کشتارگاههای فعلی منی می پردازد. وی به شیوه استدلالی و تحقیقی در صدد پاسخگویی به مطالب کتاب الفقه علی المذاهب الخمسه است. در بخش پایانی، آیات و روایاتی آورده شده که مضمونشان گویای آن است که خود عمل قربانی در منی مطلوب خداوند و نشانه قبولی اعمال است.

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۱)

الدمی والعرائس المجسمه، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۶۶- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: کوثر الشریعه ۲

بررسی احکام خرید سوغاتی برای کودکان مثل عروسک و برخی اشیاء شبیه مجسمه، در سفرهای زیارتی و به ویژه سفر حج است. بر اساس فقه شیعه به ادله و مبانی و نیز تحلیل احکام خرید اسباب بازی به ویژه عروسک می پردازد.

فاضل لنکرانی، محمدجواد

الطواف بالکعبه المشرفته من المطایق الاول، قم، مرکز فقه الائمه الاطهار (ع)، بی تا، ۳۵ ص، جیبی.

بررسی مسائل و احکام طواف کعبه بر اساس آراء فقهای امامیه و به روش استدلالی است.

۱- محمود الغریفی؛ الغریفی، محمود؛ از طلاب و پژوهشگران بحرینی ساکن قم است.

فاضل موحدی لنکرانی، محمد (۱) (متولد ۱۳۱۰)

سیری کامل در خارج فقه معاصر: کتاب الحج: با استفاده از دروس خارج فقه حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی، به کوشش محمد دادستان، قم، انتشارات فیضیه، جلد ۲، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۶۲۴ ص، وزیری.

تقریر دروس خارج فقه آیت الله محمد فاضل لنکرانی در باب حج است. بررسی احکام حج به روش فقه استدلالی به ویژه مسائل و احکام استطاعت در حج، اختلاف ورثه میت در نیابت حج او، قضای حج، اجیر گرفتن در حج، احکام نذر و شروط مستطیع شدن از لحاظ مالی و جانی بیان شده است. نگارنده با استفاده از روایات فقهی و همچنین با بهره گیری از مباحث و قواعد اصول فقه به تجزیه و تحلیل مباحث فقهی در باب حج می پردازد.

فیاض، محمد اسحاق (۲) (متولد ۱۹۳۴ م)

تعالیق مبسوطه علی مناسک الحج، لسیدنا و استاذنا ... ابوالقاسم الخوئی، قم، محلاتی، ۱۴۱۸ ق/ ۱۳۷۶.

شرح کتاب مناسک حج آیت الله سیدابوالقاسم خوئی توسط آیت الله فیاض (از شاگردان آیت الله خوئی) است. ایشان بر اساس فقه امامیه به شرح و توضیح احکام حج می پردازد. فیاض از مراجع کنونی شیعه و ساکن نجف اشرف است.

۱- آیت الله فاضل؛ آیت الله فاضل لنکرانی؛ آیت الله فاضل قفقازی؛ لنکرانی، محدفاضل

۲- آیت الله فیاض؛ اسحاق فیاض، محمد

قبیسی عاملی، احمد اسعد

کتاب الحج: تقریر ابحاث سماحه الاستاذ الشیخ محسن الوحید الخراسانی، قم، مدرسه الامام باقرالعلوم، ۱۳۸۶، وزیری.

۹۷۸ -۹۶۴ -۲۶۹ -۴۱۰ -۵

تقریر درس های آیت الله محسن وحید (فرزند آیت الله العظمی وحید خراسانی) است. این کتاب به شرح و توضیح احکام حج بر اساس فقه امامیه می پردازد.

گلپایگانی، سیدمحمدرضا (۱) (-)

کتاب الحج، تقریر ابحاث سیدمحمدرضا موسوی کلپایگانی، به کوشش احمد صابری همدانی، قم، دار القرآن الکریم، ۱۴۰۰ ق/ ۱۳۵۸، ۲ جلد، وزیری.

تقریر درس های آیت الله گلپایگانی در زمینه شرح احکام حج است.

اللویم، عبدالهادی شیخ محمد

بحوث فی فقه الحج: تقریرا لبحث العلامه الحجه السید منیر الخباز، قم، دار التفسیر، چاپ ۱،، ۵۶۸ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۹۳- ۵۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

تقریر دروس آیت الله خباز و نیز شرح و تعلیقه بر این درس ها است. محور این درس ها کتاب حج العروه الوثقی سیدمحمدکاظم یزدی است. متن کتاب شرح احکام و مناسک حج به روش فقه استدلالی است. ابتدای

۱- آیت الله گلپایگانی

کتاب ادله وجوب حج و نهی از ترک آن در صورت داشتن شرایط وجوب بررسی شده و در ادامه شرایط وجوب حج از قبیل استطاعت مالی و جانی، بلوغ، حریت، نیابت گرفتن در انجام حج، وصیت کردن بر حج و سایر شروط وجوب حج مورد تجزیه و تحلیل فقهی قرار گرفته و ادله روایی، قرآنی و عقلی آنها تبیین می گردد. شارح در پاورقی به شرح متن مربوط به مؤلف پرداخته است

محقق داماد، سیدمحمد (۱) (درگذشت ۱۳۴۷)

کتاب الحج، بازنویسی عبدالله جوادی آملی، به کوشش حسین آزادی، قم، اسراء، جلد دوم، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۸۱۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۰- ۸۹- ۵۹۸۴- ۹۶۴

تقریرات درس های حج آیت الله محمد محقق داماد است. مرحوم آیت الله محقق داماد، کتاب شرایع الاسلام محقق حلی را مبنای بحث و تدریس قرار داده و به تشریح مناسک حج شامل احرام، غسل احرام، تروک احرام و مقدمات آن پرداخته است. در هر موضوع، ابتدا عبارات متن شرایع الاسلام نقل شده و سپس نتیجه گیری ها و آراء آیت الله محقق ذکر گردیده است. آنگاه تحلیل مباحث و مستندات آن از میان آیات، روایات و اجماع آمده است. فهارس پایانی، ارزش کتاب و سهولت دستیابی به مباحث را دو چندان کرده است.

مدنی کاشانی، رضا (۲) (۱۲۸۲- ۱۳۷۱)

براهین الحج للفقهاء والحجج، کاشان، مرسل، چاپ ۳، ۱۴۱۱ ق، ۴ جلد، وزیری.

۱- آیت الله محقق داماد؛ محقق یزدی، سیدمحمد

۲- آیت الله مدنی، رضا

ص: ۵۱۳

شابک: ۵- ۳۰- ۸۲۸۸- ۹۶۴

بررسی مسائل واحکام حج بر اساس فقه امامیه و به روش استدلالی است.

مروارید، علی اصغر (به کوشش)

الحج، اشرف علی جمع اصولها الخطیه و ترتیبها حسب التسلسل الزمنی و علی تحقیقها و اخراجها و عمل توامیسها علی اصغر مروارید، تهران، مرکز بحوث الحج و العمره، ق/، ۹۴۴ ص.

فروست: سلسله الینابیع الفقهیه

بخشی از مجموعه الینابیع الفقهیه است. این بخش شامل رساله های کوتاه و متوسط درباره حج است که از قرون گذشته در فرهنگ شیعه تگارش یافته است. آقای مروارید این رسائل و کتب را گردآوری و تحقیق کرده است.

مظفری قزوینی، محمد (متولد ۱۳۰۴)

قربانی در منی در حج تمتع، بی جا، محمد مظفری قزوینی، ۱۴۱۸ ق/ ۱۳۷۶، ۱۲۰ ص، جیبی.

بررسی مشکلات قربانی در منی است. این نوشتار به دنبال یافتن راه حلی فقهی برای حل مشکل انجام قربانی در منی است. نویسنده بر همین اساس جواز انجام قربانی در ایران را بررسی کرده است.

مکارم شیرازی، ناصر (۱)

(متولد ۱۳۰۵)

پرشکوه ترین مراسم عبادت و قربانی: مطابق با فتاوای فقیه اهل بیت (ع) آیت الله ناصر مکارم شیرازی، به کوششِ عبدالکریم

۱- آیت الله مکارم؛ آیت الله مکارم شیرازی؛ مکارم، ناصر

بی آزار شیرازی (۱)، قم، مدرسه امام علی بن ابیطالب (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۶۰- ۶۶۳۲- ۹۶۴

بررسی احکام و آداب حج به ویژه مراسم قربانی است که با هدف آشنایی بیشتر مردم با اسرار و فلسفه حج و پیدا کردن راه حلی برای مشکل قربانی نگارش یافته است. نویسنده با استناد به کتاب های تفسیری و مناسک، به ویژه تفسیر نمونه و کتاب حکم الاضحیه فی عصرنا تألیف آیت الله مکارم شیرازی به شرح موضوع پرداخته است. سرفصلهای کتاب عبارت اند از: تاریخچه مکه و مراسم حج؛ مسئله استطاعت و گستره آن؛ مناسک عمره؛ مناسک حج؛ مراسم قربانی و راه حل فقها و فتوای جدید آیت الله مکارم شیرازی در این زمینه.

تحقیقی جدید درباره رمی جمرات، به کوشش گروه معارف و تحقیقات اسلامی حوزه علمیه قم، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۱،، ۶۰ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۹۰- ۶۶۳۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: بحث تازه ای درباره جمرات در گذشته و حال.

بررسی مسائل و مشکلات رمی جمره از نظر فقهای شیعه است. آیت الله مکارم شیرازی این جزوه را به منظور رفع یکی از مشکلات مهم حاجیان فراهم آورده است. این مشکلات رمی جمرات و زدن سنگ ها به ستون های مخصوص در ازدحام بیش از حد حاجیان است. وی پس از بیان مفهوم جمره با استناد به فتاوای علمای شیعه و سنی، احادیث و روایات برخی منابع تاریخی چنین استدلال می کند که این ستون ها نه در عصر پیامبر (ص) وجود داشته و نه در اعصار ائمه (ع) بلکه نشانه هایی

۱- متولد ۱۳۲۳

است که بعداً برای محل جمرات گذاشته شده است. علاوه بر این اصابت سنگ ها به ستون مخصوص، واجب نیست بلکه همین اندازه که سنگ ها به سوی جمره پرتاب شود و در دایره محل اجتماع سنگ ها بیفتد، کافی است.

حکم الاضحیه فی عصرنا، بازنویسی احمد قدسی، قم، مدرسه الإمام علی بن ابیطالب (ع)، چاپ ۳، ۱۴۱۸ ق، ۴۸ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۷- ۲۹- ۶۶۳۲- ۹۶۴

گویا تقریرات درس آیت الله مکارم شیرازی در زمینه قربانی در مکه است. مشکلات قربانی در منی بررسی شده است.

رمی جمرات در گذشته و حال، گردآوری گروه معارف و تحقیقات اسلامی، قم، مؤسسه امام علی (ع)، چاپ ۲، ۱۳۸۲، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۹۰- ۶۶۳۲- ۹۶۴

چاپ قبلی این کتاب تحت عنوان بحث تازه ای درباره جمرات در گذشته و حال در سال منتشر شده است.

چاپ دیگر

جمرات بین الماضی و الحاضر، قم، مدرسه امام علی بن ابیطالب (ع)، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۸۰ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۵- ۹۵- ۶۶۳۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: الجمرات فی الماضی و الحاضر.

بررسی مختصر و مستند درباره موضوع رمی جمرات در مراسم حج است که با تکیه بر آراء فقهی شیعه و سنی عرضه شده است. نویسنده به شیوه فقه اجتهادی، مباحث خود را در سرفصل های ذیل سامان داده است: ماهیت و ویژگی جمره؛ تفسیر جمره در کتب لغت؛ دیدگاه های فقها و

دانشـمندان اسـلام درباره جمره؛ جمرات در روایات اسـلامی؛ بررسـی مناقشات و پرسـش هایی پیرامون جمرات و حکم فقهی آن.

موسوی سبزواری، علی

الدروس الفقهیه: الحج، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۰ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۱۱۰- ۵۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای فقهی است که در آن احکام و فروعات ابواب فقه شـیعه بیان شده است. در این جلد از مجموعه، به بررسی احکام و مناسک حـج پرداخته شـده است. شـروط و اقسام حـج، اعمال حـج تمتع، احکام احرام، اعمالی که در حال احرام باید ترک شونـد، احکـام طواف، نماز طواف، احکام سـعی، حلق و تقصـیر، اعمال حـج تمتع، وقوف در عرفات، وقوف در مشـعر، اعمال منی، احکـام رمی جمرات، اعمـال واجب در مکه، بیتوته کردن در منی و عرفـات و احکام حیض در اعمال حـج، از مهم ترین مباحث مطرح شده در این کتاب است. تمرینات و پرسش هایی برای فهم بیشتر مطالب فوق در پایان هر بخش ارایه شده است.

موسوی غروی، سیدمحمدجواد (۱) (۱۳۰۱- ۱۳۶۶)

قربانی در منی، تهران، سیدمحمدجواد موسوی غروی، چاپ ۱، ۲، ۱۸۲ ص، وزیری.

در این نوشـتار موضوع قربانی در منی از جنبه های مختلف با اسـتفاده از آیات و روایات مورد بررسـی قرار گرفته است. برخی عنـاوین مورد بحث نویسـنده عبـارت انـد از: رابطه عقـل با احکام؛ اسـراف از نظر قرآن؛ انفاق و اسـلام؛ سـیره پیامبر و ائمه در قربانی؛ زمان و مکان قربانی؛ صدقه دادن

۱- قبلًا یک اثر دیگر از ایشان در همین بخش معرفی شد، البته به عنوان شارح و ذیل بروجردی، سیدحسین.

بهای قربانی؛ حکم جلد و قلائد؛ تقسیم گوشت قربانی؛ ذخیره گوشت قربانی؛ روزه به جای قربانی؛ اطلاق اضاحی بر هدی.

نجمی، محمد صادق (۱) (متولد ۱۳۱۵)

تجلی وحدت؛ تبیین حکم امام بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین، تهران، نشر مشعر، چاپ ۳، ۱۳۸۱، ۸۰ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: تبیین حکم امام بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین.

شابک: ۲- ۸۳- ۶۲۹۳- ۹۶۴

چاپ دیگر

خوی، معاونت پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۵ ص، رقعی.

بررسی حکم امام خمینی مبنی بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین در کنار اهل سنت و سایر مسلمانان در ایام حج تشریح و تبیین شده است. کتاب با اشاره به افکار امام خمینی آغاز می شود و سپس حکم هشت ماده ای امام به سرپرستان حجاج درج می گردد. آنگاه دلایل مختلف دینی و سیاسی این حکم توضیح و تبیین می شود.

وجدانی فخر، قدرت الله (۲) (۱۳۱۱- ۱۳۷۵)

الجواهر الفخریه فی شرح الروضه البهیه: الحج، قم، سماء قلم، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۶۴۰ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۵- ۸۵۳۶- ۹۶۴

توضیح بخش حج کتاب شرح اللمعه است. کتاب اللمعه الدمشقیه از شهید

۱- نجمی، صادق

۲- آیت الله وجدانی فخر؛ فخر، قدرت الله؛ وجدانی سرابی، قدرت الله

اول (۷۳۴- ۷۸۶ ق) و کتاب الروضه البهیه فی شرح اللمعه الدمشقیه از شهیدثانی (۹۶۲- ۹۱۱ ق) است. این کتاب ازمتون اصلی فقه جعفری است.

ی ثربی کاشانی، محمد (متولد ۱۳۳۳)

المدارج الفقهیه الحج، قم، علامه بهبهانی، چاپ ۱، ۱۳۸۸/ ۱۴۳۰ ق، ۳ جلد.

شابک: ۹- ۱۸- ۹۱۳۵- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی احکام و مسائل حج بر اساس فقه امامیه است.

فصل دوم: مناسک و احکام زیارت

توضیح: حج از موضوعات فقهی است که احکام آن بسیار است. آمارهای مسائل، فتاوا و احکام فقهی گویای اینست که حج حجیم ترین باب یا کتاب فقهی در فقه اهل سنت و هم فقه شیعه است. وظایف حجاج در هر مرحله از حج بسیار است. به همین دلیل حجم کتاب حج در فقه هم افزون تر از دیگر کتب فقهی می باشد.

این فصل به معرفی آثاری می پردازد که در زمره ی فقه فتوایی اند. یعنی فتوای صرف و در پاسخ استفتاء و پرسش صریح هستند. از اینرو بدون استدلال فقهی بیان شده اند.

از قدیم مجموعه احکام حج، با نام ویژه مناسک حج یا مناسک شناخته می شد. معمولًا کتاب های مناسک ساختار واحد دارند؛ شروع، تبویب و پایان آنها یکسان است.

به همین دلیل در اینجا، همه ی کتاب ها، چکیده نشد بلکه فقط کتاب هایی چکیده شده اند که ویژگی و امتیاز خاصی داشته اند. زیرا نمی خواهیم بی جهت این کتابشناسی حجیم شود و در صدد هستیم اطلاعات سودمند و راهگشا در اختیار کاربران قرار گیرد. از سوی دیگر کتاب هایی که چکیده نشده، محتوایی مشابه کتاب های چکیده شده دارند.

چند نکته مهم راجع به مدخل ها و اطلاعات این فصل هست:

۱- کتاب های مناسک و احکام حج به دلیل استقبال مردم و نیاز اجتماعی چاپ های متعدد و متنوع دارد. تلاش کرده ایم مهم ترین چاپ ها را به تفکیک معرفی کنیم.

۲- اگر دو یا چند کتاب عنوان آنها یکی بود ولی تفاوت هایی در سند آنها وجود داشته باشد، به صورت دو مدخل عرضه می شود.

۳- اگر دو یا چند کتاب عیناً یکسان و مشابه باشند ولی فقط سال چاپ آنها متعدد باشد، دومین کتاب با تیتر «چاپ دیگر» عرضه می شود.

۴- کتاب هایی که عیناً یکسان باشند و فقط یکی ترجمه دیگری باشد با تیتر ترجمه (مثلًا ترجمه فارسی) معرفی می شوند.

۵- در دو دهه اخیر، نوعی رساله و مناسک چاپ می شود که خود دفتر مراجع در آنها نقش و تأثیری ندارند؛ بلکه پژوهشگر با روش مجموعه سازی، فتاوای چندمرجع را تلفیق وتنظیم کرده و به صورت کتاب منتشر می کند. در اینجا این گونه آثار زیر نام پژوهشگر آمده، اما با عنوان به کوشش نوع تلاش او معرفی شده است.

۶- معمولًا با چاپ جدید هر کتاب احکام و رساله عملیه، احکامی بر آن افزوده یا کاسته می شود یا ویرایش جدید می گردد. از اینرو رساله های عملیه مثل کتاب های معمولی نیست که تجدید چاپ آنها فقط تغییر چند مشخصه صوری است بلکه در اینها محتوا تغییر می کند. از اینرو هر تجدید چاپ را یک اثر مستقل دانسته و همین وضعیت در ترجمه رساله های عملیه هست که متن ترجمه نسبت به متن اصلی کم و زیاد می شود.

۷-

ص: ۵۲۰

آخوندی، مرتضی

خلاصه مناسک حج و عمره مفرده و مناجات های مناسب طواف و سعی، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۴۰ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۰۸۸- ۴۴۰- ۹۶۴

مجموعه احکامی است که وظایف حجاج را بیان کرده و نیز ادعیه و مناجات را آورده است.

عمره مفرده: اماکن، مشاهد و احکام مطابق فتاوای پانزده تن از مراجع تقلید، قم، یاقوت، چاپ ۱،، ۱۷۵ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۹- ۷۶۸۲- ۹۶۴

مجموعه احکام حج بر اساس فتاوای پانزده تن از مراجع تقلید است. کتاب در سه بخش تدوین شده است. در بخش نخست درباره فضیلت عمره مفرده، فضیلت شهر مدینه، فضیلت زیارت پیامبر (ص)، فاطمه زهرا (س) و قبرستان بقیع سخن می رود، ضمن آن آداب مربوط به زیارت توضیح داده می شود. در این بخش، همچنین اطلاعاتی در باب وضعیت جغرافیایی و ساختمانی مساجد، زیارت گاه ها و اماکن مقدس مدینه درج شده است. در بخش دوم، مخاطبان با اماکن مقدس و مساجد مکه مکرمه، نیز اعمال عمره مفرده آشنا می شوند. در بخش سوم، احکام عمره مفرده با استناد به فتاوای پانزده تن از مراجع تقلید ذیل این عناوین بازگو می شود: میقات و مسائل احرام، طواف، نماز طواف، سعی، تقصیر، طواف نساء، فاصله بین دو عمره مفرده و نماز در مکه و مدینه.

آخوندی، مصطفی و انصاری، عبدالرحمن

مناسک نوین: راهنمای فتاوای مراجع معظم تقلید در حج

، قم، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۲۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه ای از اهم مسائل عمره و حج به صورت کاربردی است. متن کتاب مطابق با فتاوای امام خمینی و همراه با حواشی چهارده نفر از مراجع عظام است. مراجعی که فتاوای آنها آمده عبارت اند از آیات عظام: اراکی، گلپایگانی، خوئی، خامنه ای، فاضل لنکرانی، بهجت، سیستانی، مکارم شیرازی، تبریزی، وحید خراسانی، شبیری زنجانی، صافی گلپایگانی، نوری همدانی و صانعی.

آذرشب، محمدعلی

الحج: مناسک و واجباته وفقاً لآراء الامام روح الله الموسوی الخمینی، تهران، وزاره الارشاد الاسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۳۱ ص.

زبان این اثر، عربی- فرانسه است.

عنوان کتاب به فرانسه:

LE PELERINAGE A LA MECQUE

عنوان روی جلد: مناسک حج.

آصفی، محمد

رهنمای حج، تبریز، حافظ، چاپ ۱، ۱۳۶۶/ ۱۴۰۷ ق، ۲۴۷ ص، جیبی.

مجموعه ای از برخی احکام و مناسک حج به همراه معرفی برخی از اماکن و مشاهد مشرفه مکه و مدینه آمده است.

آیتی بروجردی، ابومحمد

مسالک الحج، بی جا، ن و القلم، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۱۴۴ ص، جیبی.

مجموعه ای از احکام و مناسک حج در بیست و چهار بخش با عناوین مسالک بیست و چهارگانه است.

ابوقی، حسین

مناسک حج، قم، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۱۸۲ ص.

احراری، عبدالواحد (متولد ۱۳۰۷)

هدیه الحجاج، به اهتمام حمیدرضا محبی پور، تهران، محراب فکر، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۵۹- ۹۵۸۳- ۹۶۴

مجموعه ای از برخی احکام و مناسک حج به همراه احادیثی از معصومین (ع) درباره ابعاد مختلف مراسم حج آمده است.

احقاقی اسکوئی، عبدالرسول (۱)(متولد ۱۳۰۷)

احکام الشریعه، تهران، روشن ضمیر، جلد سوم، چاپ ۱،.

شابک: ۹- ۰- ۹۳۷۱۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: رساله احکام الشریف.

جلد سوم این کتاب باعنوان خیر المنهج در اعمال عمره و حج منتشر شده است.

خیر المنهج در اعمال عمره و حج حاوی فتاوی مرجع دینی حضرت ... میرزا عبدالرسول احقاقی حائری، تهران، روشن ضمیر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۳۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۶- ۹۳۷۱۱- ۹۶۴

۱- احقافی، عبدالرسول؛ اسکوئی، عبدالرسول

ص: ۵۲۳

بررسی فضایل سفر حج، نیز اعمال مربوط به این سفر است. در پایان کتاب نیز برخی زیارت نامه های مشهور به زبان عربی آمده است.

احمدوند، محسن (متولد ۱۳۵۳) (به کوشش)

سفر به بیت عتیق: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه، تهران، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۰- ۲۷۸۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه.

بررسی منفعت ها، تأثیرات، فلسفه مناسک حج و نیز راهنمای زائران خانه خدا برای مشاهد مشرفه مکّه و مدینه و حاوی مجموعه ای از ادعیه، زیارات و آداب و مناسک است. بخش اول به ذکر آیات و روایاتی در فضیلت و اهمیت کعبه و آداب سفر حج و بخش دوم به احکام و اعمال حج اختصاص یافته و مجموعه ای از واجبات و محرمات و مکروهات و مستحبات این واجب شرعی بر مبنای فقه عملی شیعه در آن ارائه گردیده است. در بخش سوم موقعیت شهر مدینه و بخش های مسجد النبی و اماکن زیارتی، مقبره ها و مساجد این شهر مقدس معرفی شده است.

احمدی، محمد باقر

گزیده ای از احکام عمره مفرده، قم، محمدباقر احمدی، ۱۳۷۶، ۶۲ ص.

اراکی، محمدعلی (۱)

مناسک حج، مطابق با فتوای محمدعلی اراکی، قم، دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، چاپ ۱،، ص، جیبی.

اسدی، علی محمد (متولد ۱۳۴۲) (به کوشش)

احکام حج براساس فتاوی امام با حواشی آیات عظام، تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص.

شابک: ۵- ۲۷- ۷۶۰۰- ۹۶۴

احکام حج: به رأی ۱۵ مرجع براساس فتاوی حضرت امام با حواشی مقام معظم رهبری و آیات عظام، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۲۷- ۷۶۰۰- ۹۶۴

احکام عمره براساس فتاوی امام با حواشی آیات عظام، تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۲۶- ۷۶۰۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: احکام عمره: به رای ۱۵ مرجع بر اساس فتاوی حضرت امام با حواشی مقام معظم رهبری و آیات عظام به ضمیمه اسرار حج و رهنمودها،

۱- آیت الله اراکی

حج تمتع: گزیده مناسک، راهنمای اماکن. ادعیه و زیارت: مناسک حج براساس فتوای حضرت امام خمینی قدس سره با حواشی مراجع عظام، تهران، مؤسسه فرهنگی هنری ندای مهر آفرین، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۱۰- ۷۶۰۰- ۹۶۴

روشی نوین در بیان مناسک حج، قم: دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۲۰۸ ص.

فروست: دفترانتشارات اسلامی؛ ۲۸۶

ره توشه حج به ضمیمه مناسک حج مطابق با فتوای امام خمینی: فرهنگنامه اصطلاحات و ....، تهران، جهان آرا، چاپ ۱،، ۱۰۲ ص، پالتویی.

مجموعه ای از فتاوی، استفتائات و توصیه های امام خمینی به حجاج بیت الله الحرام است.

عمره مفرده: گزیده مناسک، راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، تهران، ندای مهرآفرین، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۶۸ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۱۱- ۷۶۰۰- ۹۶۴

اسماعیل پور قمشه ای، محمدعلی (۱)

مناسک حج، مطابق با فتاوی محمدعلی اسماعیل پور قمشه ای، بی جا، بی نا،

۱- پورقمشه ای، محمدعلی

ص: ۵۲۶

ق/، ۲۶۳ ص.

اسماعیل زاده، رسول (۱) (متولد ۱۳۴۳) (به کوشش)

حج رساله سی، ترجمه به ترکی: رسول اسماعیل زاده، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۵۶ ص، رقعی.

مجموعه ای از احکام حج که در آن فتاوای مراجع شیعه به ترکی اسلامبولی ترجمه شده و برای ترک زبانان قابل استفاده است.

اعتماد، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

مکه سرزمین امن الهی، تهران، پیام یوسف، چاپ ۱،، ۲۶۷ ص.

شابک:

X

- ۳- ۹۶۶۲۴- ۹۶۴

مجموعه ای از احکام و مناسک حج است. همچنین اطلاعاتی درباره اماکن مقدس مکه آمده است.

افتخاری گلپایگانی، علی (متولد ۱۳۰۴) (به کوشش)

آراء المراجع فی الحج علی ضوء فتاوی الامام الخمینی قدس سره فی تحریر الوسیله، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، دو جلد، وزیری.

شابک: ۴- ۰۲۴- ۵۴۰- ۹۶۴

۱- اسماعیل زاده دوزال، رسول

ص: ۵۲۷

چاپ دیگر

آراء المراجع فی الحج، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱،، ۴۶۰ ص، وزیری.

مجموعه فتاوای مراجع شیعه و مقایسه آنها با فتاوای امام خمینی است. این اثر به منظور دسترسی یکجا به فروع و مسائل گوناگون مناسک عمره و حج و فتاوای مراجع عظام تقلید تدوین شده است. از ویژگی های این اثر، عنوان بندی مفصل و مشروح ریز مسائل حج و مناسک عمره است. زبان اکثر مسائل عربی است و هدف نویسنده از این کار وفاداری به اصل و متن فتاوا و استفتائات بوده است. متن اصلی مسائل بر اساس فتاوای امام خمینی در تحریر الوسیله است و در ادامه آن حواشی حضرات آیات عظام خوئی، گلپایگانی، سیستانی، خامنه ای، بهجت، شبیری زنجانی، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، وحید خراسانی و نوری همدانی آمده است.

ملحقات آراء المراجع فی الحج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۱۲ ص.

شابک: ۳- ۰۴۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

جلد دوم از کتاب آراءالمراجع فی الحج از همین نویسنده است. از آنجا که پس از انتشار جلد اول، برخی مسائل و فتاوای مراجع عظام در زمینه مناسک حج دستخوش تغییر گردیده و نیز برخی مسائل در جلد اول موجود نبود، و از طرفی مسائل جدیدی برای زائران بیت الله الحرام به وجود آمده بود، این جلد از کتاب که این کمبودها را در بر می گرفت با نام ملحقات آراء المراجع فی الحج چاپ شد. در این کتاب فتاوای آیات عظام خمینی، خوئی، گلپایگانی، سیستانی، خامنه ای، بهجت، شبیری زنجانی، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، وحید خراسانی و نوری همدانی آمده است.

الهامی تبریزی، علی (۱) (متولد ۱۳۰۳)

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی آقای حاج شیخ علی الهامی تبریزی، قم، دفتر آیت الله العظمی علی الهامی، چاپ ۱،، ۳۸۸ ص.

امامی فر، محمدحسین (۲) (متولد ۱۳۱۷)

مناسک حج، یا، سفری به خانه خدا به اضافه مستحبات حج و زیارات و ادعیه، قم، دار الکتاب، چاپ ۱،، ۲۰۶ ص.

عنوان دیگر: سفری به خانه خدا باضافه مستحبات حج و زیارات و ادعیه.

امامی فر دزفولی، ضیاءالدین (۳)

رساله مصور حج و منظومه آن: مناسک حج، قم، خرم، چاپ ۱،، ۱۹۲ ص.

شابک: ۸- ۷۹- ۶۱۸۲- ۹۶۴

معرفی مسائل و احکام حجاج با استفاده از تصویر و نمودار و عکس است. نیز به منظور القای بهتراحکام، از زبان شعر و قالب های شعری استفاده کرده و احکام و مسائل حج را به صورت منظوم عرضه نموده است.

امیری فر، علی (متولد ۱۳۴۰)

پنج رساله ی امام علی علیه السلام به ضمیمه رساله ی حج عمره ی مفرده

۱- آیت الله الهامی تبریزی

۲- آقامیری، محمدحسین؛ موسوی امامی فر، محمدحسین

۳- آیت الله امامی فر دزفولی؛ امامی فر، ضیاءالدین؛ آقامیری

ص: ۵۲۹

، تهران، دفتر نشر علی امیری فر، چاپ ۱،، ۲۸۴ ص.

شابک:

X

- ۳۷- ۵۷۰۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: پنج رساله درباره ی امام علی (ع): «انسان کامل قرون و اعصار»، «از تولد تا شـهادت در حکومت»، وبه ضمیمه ی «رساله ی حج عمره ی مفرده».

انتشاری نجف آبادی، علی

آراء مرجع عظام در مناسک حج، قم، علی انتشاری نجف آبادی، چاپ ۱، ق/ ۱۳۷۰، ۹۶ ص، جیبی.

مجموعه فتاوای آیات عظام: خمینی، خوئی، اراکی و گلپایگانی درباره برخی احکام حج است.

انصاری، محمدحسین (متولد ۱۳۴۲)

مختصر واجبات الحج و ما ینبغی فعله، قم، آیه حیات، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۸۴ ص، رقعی، عربی و انگلیسی.

شابک: ۳- ۱۱- ۲۶۲۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ی خلاصه ای از احکام و مناسک حج با بهره گیری از کتب دیگر به زبان های عربی و انگلیسی است.

انصاری، مرتضی بن محمد امین (۱) (۱۲۱۴- ۱۲۸۱ ق)

رساله مناسک حج: برگزیده احکام و اعمال حج و عمره، قم، مؤسسه مطبوعاتی اسماعیلیان، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۳۸۴ ص،

۱- شیخ مرتضی انصاری

رقعی.

مجموعه احکام مناسک حج است. شیخ مرتضی انصاری از نخستین پدیدآورندگان مناسک حج به شمار می رود. به همراه این رساله، حواشی برخی فقها بر این رساله نیز آمده است.

ایزدی، عباس (۱) (۱۳۰۱- ۱۳۷۱)

قربانی در حج، کاشان، محتشم، چاپ ۱،، ۶۰ ص.

شابک: ۵- ۳۹- ۶۸۱۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بابازاده، علی اکبر (متولد ۱۳۳۴)

تحلیلی بر مناسک حج، اصفهان، بنی هاشم، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳۹۱ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۲- ۹۲۹۵۴- ۹۶۴

بررسی جنبه های معرفتی و معارفی حج و معرفی اماکن مقدس مدینه و بیان احکام و آداب مناسک حج است. انگیزه مؤلف، فراهم ساختن مجموعه ای حاوی مناسک، نکات اخلاقی، مسائل عبادی و تاریخچه حوادث صدر اسلام برای زائران خانه خدا بوده است. کتاب به روش توصیفی و در سه موضوع آداب و اعمال حج، تاریخ اسلام و جغرافیای مکه و مدینه نگارش یافته است. مؤلف از منابع معتبر شیعی و سنی استفاده کرده است. از فصلهای مهم آن است: اهمیت و آداب حج، مناسک عمره و حج تمتع، معرفی مدینه.

بازیار، صفرمحمد (۲)

زبده المناسک، گرگان، مختومقلی فراغی، چاپ ۱،

۱- آیت الله ایزدی

۲- نورمحمد بازیار سقاوی؛ آخوند بازیار سقاوی، نورمحمد؛ بازیار، نورمحمد

، ۷۶ ص. زبان ترکمنی.

شابک: ۰- ۴۲- ۵۶۳۲- ۹۶۴

باغمیشه، زین العابدین

ملازم الحجاج، به خط عبدالرحیم افشار زنجانی، تهران، زین العابدین باغمیشه، ق/، ۴۲ ص.

عنوان روی جلد: ملازم الحجاج، یا، خلاصه اعمال و احکام حج.

بحرانی، یوسف بن احمد (۱) (۱۱۰۷- ۱۱۸۶ ق)

مناسک الحج، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۹۲ ص، جیبی، عربی.

شابک: ۶- ۲۸- ۶۳۹۸- ۹۶۴

مجموعه احکام حج است. مرحوم بحرانی این احکام را بر اساس گرایش اخباری گری نه اصولی استنباط و عرضه کرده است.

بخشی، علی اصغر (متولد ۱۳۴۶)

حج و نماز از دیدگاه فقه، قم، استاد مطهری، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۵۸- ۷۷۳۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: حج و نماز از دیدگاه فقه: ویژه حجاج.

۱- آل عصفور، یوسف بن احمد؛ ابن عصفور، یوسف بن احمد؛ صاحب حدائق الناضره

مجموعه احکام حج و نماز و اسرار آن دو از منظری فقهی است. در این نوشتار با استفاده از رساله عملیه امام خمینی و برخی دیگر از کتب فقهی به صورتی آموزشی احکام مربوط به حج و نماز ویژه حجاج بیت الله الحرام بیان شده است. نگارنده نخست اسرار عرفانی حج را بیان کرده و سپس احکام و مناسک حج از قبیل احرام، طواف، سعی، حلق و تقصیر، وقوف، رمی و ذبح را از منظر امام خمینی و سایر مراجع (در پاورقی) بررسی می نماید. آنگاه به اسرار عرفانی نماز و سپس احکام فقهی آن مانند واجبات نماز، مبطلات نماز، شکیات نماز، ارکان نماز و قرائت اذکار نماز را بیان می نماید.

برکت رضایی، روزبه (متولد ۱۳۵۲)

آشنایی با احکام، اسرار و معارف عمره: ویژه دانش آموزان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص.

شابک: ۸- ۱۴۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی جنبه های معارفی و عقیدتی و نیز تأثیرات و آثار فردی و اجتماعی مناسک است. این کتاب جهت آشنایی دانش آموزان عازم سفر عمره، با مکه و مدینه و نیز احکام و معارف حج عمره تنظیم شده است. کتاب در هفت بخش با این عناوین تدوین شده است: آداب سفر عمره؛ آشنایی با عربستان؛ آثار اسلامی مکه و مدینه؛ مکه معظمه؛ احکام و مناسک؛ معارف عمره؛ نکته ها و تجربه ها؛ ادعیه و زیارات.

بروجردی، سیدحسین (۱) (۱۲۵۳- ۱۳۴۰)

مناسک حج، مطابق با فتوای حسین الطباطبائی البروجردی، به کوشش محمود کتابچی، تهران، بی نا. ص.

۱- آیت الله بروجردی؛ آقاحسین بروجردی؛ طباطبایی بروجردی، سیدحسین

ص: ۵۳۳

بنیاد انقلاب اسلامی ایران

راهنمای خانه خدا، مناسک مصور حج همراه با نقشه های جغرافیائی، تهران، بنیاد انقلاب اسلامی ایران، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۱۸ ص، رحلی.

مجموعه ای از احکام و اعمال حج و عمره به همراه تصاویر و نقشه های جغرافیایی مربوطه است.

بنی عباسی، عبدالقادر (متولد ۱۳۱۵)

چهار رساله راهنمای زائرین مدینه منوره به انضمام رساله راهنمای مناسک حج و عمره اسلامی طبق کتاب وسنت، رساله تبیان درتحقیق روزه ماه مبارک رمضان، رساله شناخت دین و اسلام و نماز، بی جا، عبدالقادر بنی عباسی،، ۵۲ ص.

بهجت، محمدتقی (۱) (۱۲۹۴- ۱۳۸۸)

مناسک حج و عمره مطابق با فتاوای حضرت آیت الله بهجت، قم، دفتر حضرت آیت الله العظمی محمدتقی بهجت، ۱۳۸۰، ۳۲۰ ص.

شابک: ۴- ۹۰۳۵۹- ۹۶۴

بی آزار شیرازی، عبدالکریم (۲) (متولد ۱۳۲۳)

پرشکوه ترین مراسم عبادت و قربانی: مطابق با فتاوای فقیه اهل بیت آیت العظمی ناصر مکارم شیرازی

۱- آیت الله بهجت؛ بهجت فومنی، محمدتقی

۲- بی آزار، عبدالکریم؛ شیرازی، ع. ب؛ ب. شیرازی، ع.

ص: ۵۳۴

، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۱،، ۱۴۸ ص.

شابک: ۲- ۶۰- ۶۶۳۲- ۹۶۴

بررسی احکام و آداب حج به ویژه مراسم قربانی است که با هدف آشنایی بیشتر مردم با اسرار و فلسفه حج و پیدا کردن راه حلی برای مشکل قربانی نگارش یافته است. نویسنده با استناد به کتاب های تفسیری و مناسک، به ویژه تفسیر نمونه و کتاب حکم الاضحیه فی عصرنا تألیف آیت الله مکارم شیرازی به شرح موضوع پرداخته است. سرفصلهای کتاب عبارت اند از: تاریخچه مکه و مراسم حج؛ مسئله استطاعت و گستره آن؛ مناسک عمره؛ مناسک حج؛ مراسم قربانی و راه حل فقها و فتوای جدید آیت الله مکارم شیرازی در این زمینه.

مناسک حج: مطابق با فتاوای و احکام ولی فقیه حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱۵، ۱۳۸۷، ۲۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۵۵۶- ۴۳۰- ۹۶۴

بیگدلی نجفی دزفولی، محمدکاظم

رساله مصباح صراط العباد: مناسک حج، قم، دار الکتاب، چاپ ۱،، ۲۴۸ ص.

شابک: ۷- ۸۴- ۵۵۹۴- ۹۶۴

مناسک حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی محمدکاظم بیگدلی نجفی، به کوشش محمدمهدی بیگدلی نجفی دزفولی، قم، دفتر حضرت آیت الله العظمی

محمدکاظم بیگدلی نجفی، چاپ ۱،، ۸۶ ص، جیبی.

پانی پتی، ثناءالله (۱) (درگذشت ۱۸۱۰ م)

ما لابد منه: احکام و مسائل فقه حنفی به زبان ساده همراه با ضـمیمه ی حج و عمره ی آسان، تسـهیل ویرایشِ و ضمیمه ی حج از ابوالحسن عبدالمجید مرادزهی خاشی (۲)، زاهدان، فاروق اعظم،، چاپ ۷، ۱۷۵ ص.

شابک: ۰- ۲۲- ۷۳۸۱- ۹۶۴

تبریزی، جواد (۳) (متولد ۱۳۰۵)

احکام بانوان در حج مطابق با فتاوای میرزا جواد تبریزی، به کوشـش حسـین آوردی، قم، دفتر نشر برگزیده، چاپ ۱،، ۸۰ ص، رقعی.

استفتائات حج، قم، دار الصدیقه الشهیده، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۰- ۸۴۳۸- ۹۶۴

مجموعه ۶۹۰ سؤال و استفتاء درباره احکام و مناسک حج است.

پاسخ این مسائل به شیوه فقه فتوایی و بر اساس آرای فقهی

۱- پانی پتی مجدد نقشبندی، ثناالله

۲- متولد ۱۳۳۹

۳- آیت الله تبریزی؛ آیت الله میرزاجواد آقا تبریزی

میرزاجواد تبریزی تنظیم و تـدوین شـده است. محور این رسـاله، احکامِ مورد ابتلاء و مسائل موردنیاز مکلّفین است که به زبان ساده ای پاسخ داده شده است.

صراط النجاه فی أجوبه استفتاءات الحج و العمره، قم، دارالصدیقه الشـهیده، جلد چهارم، چاپ ۱، ۱۴۲۲ ق، ۳۱۰ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۸- ۱۸- ۸۴۳۸- ۹۶۴

مناسک حج، فتاوای جواد تبریزی، قم، دفتر نشر برگزیده، ق/، ۳۰۵ ص.

چاپ دیگر

قم، مؤسسه اسماعیلیان،، ۲۴۰ ص.

مناسک حج بضمیمه استفتائات جدید، تهران، باقرالعلوم، چاپ ۱،، ۳۰۴ ص.

شابک: ۸- ۳۴- ۵۹۸۰- ۹۶۴

مناسک الحج المطابق لفتاوی جواد التبریزی، قم، دفتر نشر برگزیده، چاپ ۱، ق/.

چاپ دیگر

قم، دارالصدقه الشهیده، چاپ ۱، ق/، ۳۸۴ ص.

شابک: ۳- ۱۵- ۸۴۳۸- ۹۶۴

تهرانی، مجتبی (۱)

رساله توضیح المسائل مناسک حج مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر شیعه حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ مجتبی تهرانی

۱- آیت الله تهرانی

، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱،، ۲۲۸ ص.

شابک: ۱- ۸۴۱- ۳۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: رساله ی مناسک حج مطابق با فتوای حضرت آیت الله العظمی آقای حاج شیخ مجتبی تهرانی.

جامعه ام القری، کلیه الدعوه و اصول الدین

فضایل و احکام مکه مکرمه، به کوشش دانشکده دعوت و اصول الدین دانشگاه ام القری در مکه مکرمه، ترجمه امین سلیمانی، زاهدان، حرمین، چاپ ۱،، ۸۳ ص.

شابک: ۸- ۵۸- ۸۲۴۴- ۹۶۴

عنوان اصلی: البلد الحرام: فضائل و احکام.

چاپ دیگر

فضایل و احکام مکه مکرمه، به کوشش دانشکده دعوت و اصول الدین دانشگاه ام القری در مکه مکرمه، ترجمه محمد بانه ای، ارومیه، حسینی اصل، چاپ ۱،، ۲۰۳ ص.

شابک: ۵- ۵۹- ۷۷۸۲- ۹۶۴

جناتی، محمد ابراهیم (۱) (متولد ۱۳۱۲)

مناسک الحج، قم، انصاریان، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۲۱۶ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۸- ۶۲۱- ۴۳۸- ۹۶۴

۱- آیت الله جناتی

مناسک حج مطابق با فتاوای فقیه بزرگوار حضرت آیت الله العظمی محمدابراهیم جناتی، قم، انصاریان، چاپ ۱،، ۲۶۴ ص.

شابک: ۵- ۳۹۱- ۴۳۸- ۹۶۴

جوادی آملی، عبدالله (۱) (متولد ۱۳۱۲)

کتاب الحج، تحقیق حسین آزادی، ویرایشِ مجید حیدری فر، قم، مرکز نشر اسراء، جلد ۱ ول، چاپ ۲، ۱۳۸۷، ۷۵۰ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۷۳- ۵۹۸۴- ۹۶۴- ۹۷۸

گزیده مناسک حج، قم، اسراء، چاپ ۱،، ۶۴ ص.

شابک: ۳- ۴۳- ۸۷۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

جواهری، محمدعلی

عمل باین رساله شریفه (مناسک حج) صحیح و مجاز است، تهران، کتاب و عترت، چاپ ۱،، ۶۴ ص.

شابک: ۸- ۹- ۹۲۷- ۹۶۴

الحبشی، منصور (۲)

المسائل الأتفاقیه بین اربعه من علماء الأمامیه: قسم الحج، قم، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۷۲،

۱- آیت الله جوادی آملی

۲- منصور الحبشی

۳۹۲ ص، جیبی.

در این کتاب آراء و نظرات چهار تن از مراجع معاصر درباره مباحث حج گردآوری شده است.

میقات قرن المنازل، السیل الکبیر، قم، حق یاوران، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۲۹- ۲۷۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی قرن المنازل، به عنوان یکی از مواقیت سفر روحانی و معنوی حج است. این میقات مربوط به حجاجی است که از شرق مکه به سوی سرزمین وحی عزیمت می کنند به همین جهت در اکثر عبارات رساله ها و متون به عنوان میقات اهل طائف و کسانی که از آن طرف می آیند توصیف شده است. نویسنده به تفکیک سعی کرده قرن المنازل را از دیدگاه روایات، آراء فقها و علمای شیعه و اهل سنت و رساله ها و منابع فقهی، مورخان و جغرافی دانان بررسی نماید و هر یک از این مطالب را در فصل جداگانه طرح نماید. در فصل پایانی مجموعه هایی از ارجاعات و مستندات متون لغوی و فقهی در این خصوص نقل شده است.

حسینی اشکوری نجفی، محمدمهدی (۱)

مناسک الحج، قم، صدر، چاپ ۱، ق/، ۱۹۰ ص، جیبی.

مناسک حج، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۴۱۳ ق، ۱۹۰ ص، جیبی.

۱- آیت الله حسینی اشکوری نجفی؛ اشکوری نجفی، محمدمهدی

ص: ۵۴۰

حسینی حائری، سیدکاظم (۱) (متولد ۱۳۱۷)

مسائل فی الحج و العمره،، به کوشش دفتر آیه الله العظمی السید الحائری، قم، دارالبشیر، چاپ ۱، ۱۴۲۹ ق/ ۱۳۸۸، ۲۰۸ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۴۱- ۸۳۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

گزیده ای از احکام و مناسک حج است. شرایط وجوب حج، محرمات احرام، احکام سعی و تقصیر و وقوف در عرفات و مشعر از جمله این احکام اند.

مناسک الحج، فتاوی کاظم الحسینی الحائری، به کوشش مکتب سماحه آیه الله العظمی السیدالحائری، قم، دارالبشیر، چاپ ۱، ق/، ۲۲۴ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۲۱- ۸۳۷۳- ۹۶۴

حسینی زنجانی، سیدعزالدین (۲) (متولد ۱۳۰۰)

مناسک الحج، زنجان، مهدیس، چاپ ۱، ق/، ۹۵ ص. عربی.

مناسک حج همراه با استفتائات (با اصلاحات و اضافات) مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر جهان شیعه حضرت آیت الله العظمی علامه حاج سید عزالدین حسینی زنجانی، زنجان، مهدیس، چاپ ۱،، هفت+ ۱۶۸ ص.

شابک: ۷- ۲۵- ۷۶۲۹- ۹۶۴

۱- آیت الله حسینی حائری؛ حائری، کاظم

۲- آیت الله عزالدین زنجانی؛ حسینی موسوی، سیدعزالدین

عنوان روی جلد: مناسک حج و عمره مفرده با اصلاحات و استفتائات جدید.

حسینی زنجانی، سیدموسی

مناسک الحج، اعداد مؤسسه الولاءللدراسات، قم، مشرقین، ۱۴۲۱ ق/ ۱۳۷۹، ۴۶۴ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۰۶- ۵۷۸۱- ۹۶۴

حسینی سیستانی، سیدعلی (۱) (متولد ۱۳۰۹)

احکام عمره مفرده مطابق فتاوی سیدعلی حسینی سیستانی، مشهد، دفترحضرت آیت الله العظمی سیستانی، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

شابک: ۶- ۶۰۵- ۳۱۹- ۹۶۴

اعمال و آداب مکه و المدینه برعایه مکتب سماحی آیه الله العظمی المرجع الدینی الاعلی السیدعلی الحسینی السیستانی، قم، بهمن آرا، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۹۰ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۳۴- ۸۸۵۹- ۹۶۴

المسیر فی الحج و العمره وفق فتاوی سماحه آیه الله العظمی السید علی الحسینی السیستانی، به کوشش عبدالهادی محمدتقی الحکیم، قم، باقیات، ق/، ۳۶۵ ص، جیبی.

۱- آیت الله سیستانی؛ آیت الله حسینی سیستانی

ص: ۵۴۲

شابک: ۷- ۹۴- ۶۱۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

ملحق مناسک الحج: فتاوی علی الحسینی السیستانی، قم، مکتب آیه الله العظمی السید السیستانی، ق/ ۱۳۸۴.

کتاب حاضر در سال توسط همین ناشر به صورت جلدی به چاپ رسیده است.

مناسک الحج فتاوی علی الحسینی سیستانی، قم، مهر، چاپ ۱، ۱۳۷۲/ ۱۴۱۴ ق، ۳۹۸ ص.

مناسک الحج و ملحقاته، به کوشش حسن عبودی، قم، مکتبه فدک، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، ۶۲۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۷- ۵۲- ۶۱۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

قم، دفتر آیت الله سیستانی، چاپ ۱، ۱۳۸۸/ ۱۴۳۰ ق، ۳۵۲ ص، وزیری.

بیان مجموعه احکام، آداب، شرایط و واجبات و محرمات حج و عمره به صورت پرسش و پاسخ و استفتاء است. عناوین مطرح در کتاب عبارت اند از: وجوب حج، شرایط وجوب حج، وصیت و نیابت و اقسام حج، کیفیت و مستحبات و مکروهات احرام، تروک احرام، حدود حرم، آداب مکه و مسجد الحرام، آداب و واجبات طواف، احکام سعی، حج تمتع، تقصیر، وقوف، واجبات مِنی، طواف حج و رمی جمرات.

مناسک حج، مطابق فتاوی علی حسینی سیستانی، مشهد، رستگار، چاپ ۱،، ۴۷۳ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۳۲- ۷۲۱۳- ۹۶۴

چاپ ها و ترجمه های دیگر

مناسک حج، ترجمه مرتضی لک ه

ا، به کوشش سیدفاضل میلانی، قم، مؤسسه امام علی، ۱۹۹۷ م، ۲۶۶ ص، انگلیسی.

شابک: ۸- ۰۴۹- ۳۱۹- ۹۶۴

مناسک حج، قم، مؤسسه امام علی، چاپ ۱، ۱۴۱۹ ق، ۳۲۰ ص، جیبی، زبان کیریل (روسی).

شابک: ۵- ۱۵۷- ۳۱۹- ۹۶۴

حسینی شاهرودی، سیدمحمد (۱) (متولد ۱۳۱۰)

توضیح مناسک الحج و یلحقه اعمال المدینه المنوره، مطابقه لفتاوی محمد الحسینی الشاهرودی، قم، آل المرتضی، چاپ ۱، ق/، ۳۳۵ ص.

شابک: ۷- ۰- ۹۱۱۲۷- ۹۶۴

رساله توضیح مناسک حج و عمره به همراه اعمال و مستحبات مکه مکرمه و مدینه منوره، قم، آل المرتضی، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۷- ۹۱۱۲۷- ۹۶۴

رساله شریفه توضیح المناسک، یا، دستور حج، مطابق فتاوی محمد حسینی شاهرودی، قم، بیت آقا، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۱۰۳ ص.

۱- آیت الله حسینی شاهرودی؛ کشفی شاهرودی، محمد؛ کشفی، محمد

حسینی شیرازی، احمد

مناسک حج مطابق بافتوای احمد شیرازی، قم، قرآن، چاپ ۱، ۱۳۹۹ ق/ ۱۳۵۸، ۱۷۷ ص.

حسینی شیرازی، سیدمحمد (۱) (- ۱۳۸۰)

الحاج فی مکه و المدینه، مطابقه لفتاوی محمد الحسینی الشیرازی، قم، دارالقران الحکیم، چاپ ۱، ۱۳۹۹ ق/ ۱۳۵۸، ۴۰۳ ص.

ترجمه فارسی

رساله مناسک حج مطابق با فتوای محمد حسینی شیرازی، بی جا، بنیاد تعالیم اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۱۴ ق، ۲۸۸ ص، رقعی.

چاپ دیگر

اصفهان، خوشنواز، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۳۵۶ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۰۹- ۷۲۹۳- ۹۶۴

حسینی شیرازی، سیدصادق (۲) (متولد ۱۳۲۰)

احکام العتبات المقدسه، قم، یاس زهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۴۹- ۲۸۴۳- ۹۶۴- ۹۷۸

در این نوشتار احکام فقهی زیارت اماکن مقدس در عتبات عالیات طبق فتاوای سیدصادق شیرازی بیان شده است.

۱- آیت الله سیدمحمد شیرازی

۲- آیت الله حسینی شیرازی، سیدصادق

ص: ۵۴۵

رساله مناسک حج مطابق با فتوای صادق حسینی شیرازی، قم، تابان، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۵۶ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۹۶۰- ۴۷۳- ۹۶۴

چاپ های دیگر

به کوشش مؤسسه فرهنگی دار المهدی و القرآن الحکیم حسینیه کربلائیهای اصفهان، قم، یاس زهرا، ۱۴۲۲ ق/ ۱۳۸۲، ۲۵۶ ص.

شابک: ۷- ۲۴- ۸۱۸۵- ۹۶۴

قم، دفتر آیت الله شیرازی،.

مناسک الحج: مطابقه لفتاوی صادق الحسینی الشیرازی، قم، رشید،/ ۱۴۲۸ ق، ۱۹۲ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۳۱- ۹۹۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

حسینی میلانی، سیدمرتضی

أحکام النساء فی الحجّ، قم، مؤسسه السیده المعصومه (س)، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۶۲ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۴- ۰۱۸- ۹۸۴- ۹۶۴

گزیده ای از مسائل و احکام مخصوص زنان در حج است. این گزیده شامل احکام استطاعت، نیابت، احرام و میقات، محرمات احرام، طواف و نماز و استفتائاتی راجع به اعمال زنان در حج است.

حکیم، سیدمحمدتقی (متولد ۱۳۰۵)

فلسفه و اسرار حج به ضمیمه مختصری از مناسک حج، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱،، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰۵۸- ۴۷۶- ۹۶۴

حکیم، محسن (۱) (-)

دلیل الناسک، مع تعالیق یوسف الصانعی، تحقیق مؤسسه فقه الثقلین الثقافیه، قم، فقه الثقلین، چاپ ۱،، ۵۷۶ ص، وزیری.

حکیمیان، ابوالفتح

خانه: در توصیف کعبه و شرح مناسک حج مرکب از غزل مرتبط با حواشی و توضیحات، تهران، ساعد، چاپ ۱،، ۲۱ ص.

شابک: ۳- ۰۲- ۸۶۷۵- ۹۶۴

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت آموزش و تحقیقات

استفتائات ویژه حج، قم، نشر مشعر، چاپ ا، بی تا، ۳۴ ص، پالتویی.

مجموعه ای از اهم مسائل عمره و حج است که از مراجع عظام استفتاء شده است. این مجموعه شامل فتاوای حضرات آیات امام خمینی، گلپایگانی، خویی و اراکی است.

استفتائات ویژه حج، از محضر مراجع عظام تقلید: همراه با استفتاء از محضر مقام معظم رهبری حضرت آیت الله العظمی خامنه ای،

۱- آیت الله طباطبایی حکیم؛ طباطبایی حکیم؛ محسن؛ آیت الله حکیم

قم، نشر مشعر،، ۱۵۶ ص، رقعی.

مجموعه استفتائات از مراجع تقلید: گلپایگانی و اراکی و نیز فتاوای امام خمینی درباره حج است. همچنین تعداد ۱۲۲ مسأله درباره حج از حضرت آیت الله خامنه ای در آغاز کتاب چاپ شده است.

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، قم، نشر مشعر، چاپ ۴، ۱۳۷۸، ۵۴۳ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۱۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه ۱۳۹۴ فتوا پیرامون مناسک حج بر اساس فقه شیعه و مطابق با فتاوای امام خمینی و حواشی نه تن از مراجع تقلید فعلی به صورت پرسش و پاسخ آورده شده است. نیز حواشی این مراجع هم آمده است: محمد تقی بهجت، جواد تبریزی، سیدعلی خامنه ای، سیدعلی سیستانی، لطف الله صافی، یوسف صانعی، علی غروی تبریزی، ناصر مکارم شیرازی و حسین نوری.

مناسک حج مطابق مذهب شافعی، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۴۵ ص، رقعی.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، واحد اهل سنت

مناسک مصور عمره مفرده اهل سنت (حنفی- شافعی)، تهران، نشر مشعر، بی تا.

حیدری، عبدالواحد (متولد ۱۳۴۰)

مناسک حج، ویرایشِ مصطفی صادقی، مشهد، ضامن آهو، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۰ ص، جیبی.

ص: ۵۴۸

شابک: ۰- ۱۷- ۷۸۲۴- ۹۶۴- ۹۷۸

خالدی، محمدعقیل (۱)

احکام و مناسک حج، تهران، احسان، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۵۲ ص، جیبی.

عنوان دیگر: قاموس حج و عمره

در این کتاب احکام و مناسک حج و عمره بر اساس فقه اهل سنت بیان شده است.

خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران (۲)

اجوبه الاستفتائات فی الحج، بی جا، بی نا، بی تا، ۹۴ ص، جیبی.

احکام الحج و آدابه، تهران، الهدی، چاپ ۱،، ۲۵۲ ص.

شابک: ۴- ۳۲۴- ۴۷۲- ۹۶۴

استفتائات حج اوران کی جوابات، ترجمه به اردو سیداحتشام عباس زیدی، تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۱۶ ق، ۱۱۲ ص، اردو.

شابک: ۰- ۸۴- ۶۱۷۷- ۹۶۴

استفتائات ویژه حج از محضر مراجع عظام تقلید همراه با ۱۲۲ استفتاء از محضر مقام معظم رهبری

۱- سلطان العلماء، محمدعقیل

۲- مقام معظم رهبری؛ آیت الله خامنه ای

، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۱۵۶ ص، رقعی.

مختصر مناسک حج، تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۱۳ ق، ۱۶۸ ص، جیبی. اردو.

این کتاب توسط مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام نیز در سال ۱۴۱۷ قمری به چاپ رسیده است.

مناسک حج، ترجمه سفارت ایران در افغانستان، تهران، نورالعطیه، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۰۵ ص.

شابک: ۷- ۳- ۹۲۳۵۳- ۹۶۴

مناسک حج مطابق با فتوای حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، به کوشش دفتر مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۰۲۶- ۵۴۰- ۹۶۴

ترجمه عربی

مناسک الحج (لسماحه ولی امر المسلمین آیه الله العظمی السیدعلی الحسینی الخامنئی)، قم، نشر مشعر، ۱۴۲۶ ق، ۲۰۴ ص، جیبی.

ترجمه اردو

مناسک حج حضرت آیت الله العظمی خامنه ای کی، ترجمه به اردو قلبی حسین رضوی، تهیه و تنظیم دفتر مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۲۰ ص، وزیری. زبان اردو

شابک: ۲- ۳۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

ترجمه انگلیسی

Manasik of Hajj in Brief, Tehran, Department, of Translation and Publication Islamic Culture and Relations Organization, ۱۹۹۷, ۱۶۱ p

شامل یک مقدّمه و دو باب است، باب اوّل: در حجّه الإسلام و حج نیابی است که طی دو فصل آمده. باب دوّم: در اعمال حج و عمره است که در دو بخش تنظیم گردیده: بخش اوّل در اعمال عمره و بخش دوّم در اعمال حج.

مهمات مسائل الحج، تهران، بعثه الحج الجمهوریه الاسلامیه الایرانیه، بی تا، ۵۴ ص، جیبی.

خسروکردی، جمال (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

مناسک و معارف حج و عمره در فقه شافعی، سنندج، جمال خسروکردی، چاپ ۱، ۴ جلد در یک مجلد، پالتویی.

شابک: ۸- ۸- ۴۸۵- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

جلد ۱: آموزش مناسک حج و عمره در فقه شافعی؛ جلد ۲: اذکار و دعاهای حج و عمره و دعاهای مدینه منوره؛ جلد ۳: اسرار و معارف حج و عمره؛ جلد ۴: بیداری دلها در حج ابراهیمی.

مجموعه ای از احکام و مناسک، و نیز اسرار و معارف حج بر اساس فقه شافعی است.

خلخالی، صادق (۱) (متولد ۱۳۰۵)

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله صادق خلخالی، قم، دفتر آیت الله شیخ صادق خلخالی، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۳۱۲ ص.

۱- آیت الله خلخالی

عنوان روی جلد: احکام و مناسک حج مطابق با فتاوای فقیه مجاهد حضرت مستطاب آیت الله حاج شیخ صادق خلخالی دامت برکاته.

خمینی، سیدروح الله (۱) (۱۲۸۱- ۱۳۶۸)

آداب و احکام حج، مطابق با فتوای امام خمینی، به کوشش علی عراقچی همدانی، تهران، حقایق، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ص.

احکـام الحـج من تحریر الوسـیله مع تعلیقـات محمـد الفاضـل اللنکرانی، قم، مرکز فقه الائـمه الاطهـار، چاپ ۱، ق/، ۱۴۴ ص، رقعی.

چاپ دیگر

قم، مهر، ق./، ۱۵۹ ص.

احکـام ویژه بـانوان در حـج: مطـابق بـا فتـاوای حضـرت آیت الله العظمی امـام خمینی، با حواشـی حضـرات آیات، به کوشـش محمدحسین فلاح زاده، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۸۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۸- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه ی گزیده از احکام و مناسک حج مربوط به بانوان جمع آوری و تنظیم شده است. کتاب مشـتمل بر ۱۶۵ مسئله مطابق با فتاوای حضـرت امام خمینی با حواشـی آیات عظام: خوئی، گلپایگانی، اراکی و فاضل لنکرانی است. در پایان هر بخش چند پرسش و پاسخ آورده شده است.

۱- امام خمینی؛ آیت الله خمینی

فتاوای امام (ره) از کتاب مناسک و در برخی موارد از تحریر الوسیله نقل شده اند.

حاشیه حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی بر مناسک حج حضرت امام خمینی، بی جا، بی نا، ۱۳۷۳، ۱۰۸ ص.

حج بانوان، مطابق با فتاوای امام خمینی با حواشی مراجع عظام تقلید، به کوشش حمزه اسفندیاری شیرازی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۱۷۱ ص، رقعی.

مجموعه احکام ویژه بانوان جمع آوری و تنظیم شده که می تواند راهنمای بانوان محترم و نیز روحانیون کاروان های حج باشد. این مجموعه دو ویژگی مهم دارد: اول اینکه طرح مسائل به صورت پرسش و پاسخ است. و دوم اینکه آوردن فتوای برخی مراجع درباره حج بانوان است که تا زمان چاپ کتاب فتوای آنها در جایی منتشر نشده است.

خلاصه مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۴، ق/، ۱۳۲ ص.

رساله شریفه مناسک حج: برگزیده ای از اعمال حج و عمره، مطابق است با فتاوای امام خمینی به ضمیمه ادعیه و زیارات از مناسک، تألیف سیدمحمد کاظم طباطبایی یزدی (۱)، با حواشی محمدحسن احمدی فقیه (یزدی)، قم، مؤسسه اسماعیلیان، چاپ ۱، ق/ ۱۳۷۴، ۲۵۶ ص.

عنوان روی جلد: مناسک حج: برگزیده ای از اعمال حج و عمره

۱- ۱۲۴۷- ۱۳۳۸ ق

. روشی نوین در بیان مناسک حج مطابق تحریر الوسیله و مناسک حج آیت الله العظمی امام خمینی (همراه با جدیدترین استفتائات و فرهنگنامه اصطلاحات)، نگارش و تنظیم علی محمد اسدی، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱،، ۲۰۸ ص.

فروست: دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم-

گزیده مناسک حج براساس فتاوی حضرت امام با حواشی مراجع عظام، تنظیم علی محمد اسدی، تهران، مؤسسه فرهنگی هنری ندای مهرآفرین، چاپ ۱،، ۶۴ ص.

شابک: ۳- ۰- ۹۲۹۵۰- ۹۶۴

مختصر اعمال حج التمتع، مع شرح الاماکن و المساجد المقدسه فی مکه المکرمه، طبق فتاوی الامام الخمینی، قم، مؤسسه المنار، چاپ ۱، ق/، ۴۶ ص.

[مختصر مناسک حج، مطابق فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، تهران]، اداره تنظیم و نشر آثار امام خمینی (س)، چاپ ۱، ۱۴۱۲ ق/ ۱۳۷۰، ۲۰۰ ص. زبان اردو

مناسک الحج مطابق لفتاوی الامام الخمینی بهامشها تعلیقات الشیخ الاراکی

ص: ۵۵۴

، قم، مکتب الأعلام الاسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۳۱۹ ص، رقعی.

مناسک حج، تهران، نهضت زنان مسلمان، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۲۸۸ ص، رقعی.

مناسک حج، تهران، بنیاد شهید، واحد فرهنگی، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۲۴۴ ص، رقعی.

مناسک حج: به ضمیمه آداب الحرمین، تهران، حافظ، چاپ ۱،، ۴۶۰ ص.

مناسک حج، مطابق با فتاوای امام خمینی، با حواشی اراکی و نوری همدانی، قم، دفتر آیت الله العظمی نوری، چاپ ۱،، ۴۶۰ ص، رقعی.

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع تقلید، تهیه و تنظیم گروه فقه مرکز تحقیقات حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۶۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۳۴۶- ۳۵- ۷۶- ۹۶۴

مناسک حج: مطابق با فتاوای امام خمینی به ضمیمه ترجمه بعضی از مسائل حج تحریر الوسیله و حدود مساله جدید، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی؛ قم، پاسدار اسلام، چاپ ۱،، ۲۷۲ ص، رقعی.

مجموعه احکام حج و ترجمه بعضی از مسائل حج از کتاب تحریر الوسیله است. قریب ۵۵۰ مسأله جدید از حضرت امام خمینی را درباره اعمال حج دربردارد ..

مناسک حج مطابق با فتاوای و احکام ولی فقیه حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، تهیه و تنظیمِ عبدالکریم بی آزار شیرازی (۱)، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱۲، ۱۳۷۸، ۲۵۹ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۵۵۶- ۴۳۰- ۹۶۴

بررسی فلسفه، احکام فرعی و مستحبات حج است. کتاب مشتمل بر چهار بخش است. نویسنده با استفاده از تصاویر، جدول و نمودار به بیان اعمال حج می پردازد. وی در ابتدای برخی موضوعات، آیه مربوطه را با اعراب گذاری و ترجمه آن آورده است و در پایان هر بخش فتاوای حضرت امام خمینی را بر طبق کتاب تحریر الوسیله ذکر کرده است. موضوعات مطرح شده در کتاب حاضر عبارت اند از: فلسفه و احکام کلی حج، احکام فرعی حج، حج تمتع، خلاصه مناسک حج پنج مذهب، آداب سفر، ادعیه و مستحبات حج. نویسنده، متن دعای عرفه را با اعراب گذاری و ترجمه آن آورده است.

مناسک حج، مطابق با فتاوای امام خمینی با حواشی محمدعلی اراکی و دیگران، قم، مدرسه امام علی بن ابی طالب (ع)،، ۴۸۰ ص.

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت امام خمینی با حواشی مقام معظم رهبری، به کوشش محمدحسین فلاح زاده، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۲۵ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۱۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مناسک حج: مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، باحواشی

۱- متولد ۱۳۲۳

عبدالکریم موسوی اردبیلی، قم، مؤسسه مکتب امیر المومنین (ع)، چاپ ۱،، ۲۱۹ ص.

مناسک حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، با حواشی یوسف صانعی، قم، دفتر نشر مصطفی، چاپ ۱،، ۳۵۲ ص.

مناسک حج: مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ترجمه زیرنظر شورای سرپرستی طلاب غیرایرانی حوزه علمیه قم، قم، حوزه علمیه قم، دفتر تبلیغات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۳۳۹ ص، زبان اردو.

عنوان دیگر: تحریر الوسیله اور مناسک حج سی متعلق بعض متفرقه مسائل کی ضمیمه کی ساته

مناسک حج ویژه بانوان مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی و حواشی مراجع معظم تقلید، به کوشش محمدحسین فلاح زاده، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۲۳۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۶۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این کتاب از جمله اولین آثار در زمینه مناسک حج بانوان است. کتاب مطابق با فتاوای امام خمینی همراه با حواشی آیات عظام: سیدعلی سیستانی، محمد تقی بهجت، جواد تبریزی، لطف الله صافی، ناصر مکارم شیرازی، سیدعلی خامنه ای و محمد فاضل

لنکرانی می باشد. کتاب در چهار بخش ذیل این عناوین تدوین یافته است: احکام استطاعت و نیابت؛ اعمال عمره تمتع؛ اعمال حج تمتع؛ وظیفه کودکان در حج و اعمال عمره.

مناسک زائر (ویژه برادران) مطابق با فتاوای امام خمینی، بازنویسی محمدحسین فلاح زاده، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، مؤسسه چاپ و نشر عروج، ۱۳۸۶، ۱۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۹۴۷- ۳۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

کتاب حاضر حاوی فتواهای امام خمینی درباره ی اعمال و احکام حج ویژه ی برادران است که توسط نگارنده گردآوری و بازنویسی شده است. در کتاب نخست موضوع استطاعت و نیابت بررسی و احکام هریک به تفصیل بیان شده است. سپس احکام مربوط به اعمال عمره ی تمتع از جمله احرام، طواف، نماز طواف، سعی و تقصیر تشریح شده و در بخش بعدی اعمال حج تمتع از جمله احرام، وقوف در عرفات، رمی جمره، تقصیر، طواف حج، طواف نساء و سعی میان صفا و مروه مطرح شده اند. بخش پایانی نیز به احکام ویژه ی افراد محصور، مصدود، کودکان و احکام عمره ی مفرده، نماز حجاج و مستحبات ویژه ی این سفر اختصاص دارد.

مناسک عمره مفرده: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، به کوشش مرکز تحقیقات و انتشارات حج، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، ق/، ۶۴ ص.

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، تهیه و تنظیم محمدحسین فلاح زاده، به کوشش حوزه

نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۵۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۴۱- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این کتاب مطابق فتاوای امام خمینی و همراه با حواشی آیات عظام: خامنه ای، خوئی، بهجت و سیستانی است. این کتاب در قطع پالتویی به زبان اردو نیز ترجمه شده است.

مناسک عمره مفرده ویژه بانوان مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، تدوین محمد حسین فلاح زاده، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۲ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۷۵- ۶۲۹۳- ۹۶۴

این نوشته شامل سه بخش است: ۱- اعمال عمره مفرده، ۲- محرمات احرام، ۳- عمره کودکان و برخی مسائل مورد نیاز دیگر که برای بانوان نگاشته شده و در بردارنده مسائلی است که غالباً بانوان در عمره مفرده به آنها نیاز دارند.

منتخب مناسک حج، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۳۰۳ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۰۱- ۷۶۳۵- ۹۶۴

این مجموعه در پاسخ به نیاز مهم و اساسی روحانیون کاروان های حج، تدوین یافته و متن آن مطابق با فتاوای حضرت امام خمینی و با حواشی حضرات آیات عظام: بهجت، تبریزی، خامنه ای، سیستانی، شبیری زنجانی، صافی، صانعی، مکارم شیرازی، و نوری همدانی است.

الخن، مصطفی سعید (۱)

احکام حج و عمره بر پایه ی مذهب امام شافعی، نوشته مصطفی الخن، مصطفی البغا، علی الشربجی، ترجمه و تلخیص محمد احمدیان، تهران، احسان، چاپ ۱،، ۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۵۹۵- ۳۵۶- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: الفقه المنهجی علی مذهب الامام الشافعی.

خوانساری، ابوالفضل (۲)

مناسک و آداب حج، مطابق فتاوی ابوالفضل نجفی خوانساری، تهران، نشر غیاث، چاپ ۱،، ۲۰۵ ص، رقعی.

خوئی، سیدابوالقاسم (۳) (۱۲۷۸- ۱۳۷۱)

مناسک الحج فتاوی ... ابوالقاسم الموسوی الخوئی، قم، مدینه العلم، ق/، ۳۲۳ ص.

مناسک الحج فتاوی ابوالقاسم الخوئی، مع حواشی حسین النوری الهمدانی، قم، مکتب آیت الله العظمی النوری الهمدانی، چاپ ۱، ق/، ۲۹۱ ص.

مناسک حج، فتاوای ابوالقاسم موسوی خوئی، قم، مدینه

۱- مصطفی سعید الخن؛ سعید الخن، مصطفی

۲- نجفی خوانساری، ابوالفضل

۳- آیت الله خوئی؛ امام خوئی؛ ابوالقاسم الخوئی

ص: ۵۶۰

العلم، ق/، ۴۱۱ ص.

مناسک حج با اضافات و مسائل جدید مطابق با فتاوی ابوالقاسم موسوی خوئی، بی جا، مرتضی، ۱۳۶۳، ۳۴۴ ص، جیبی.

مناسک حج که مطابق است با فتاوی ابوالقاسم موسوی خوئی، با اضافات و مسائل جدید، مشهد، مرتضی، چاپ ۱،، ۳۴۴ ص.

داداشی، اکبر (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

مناسک حج عمره، زنجان، زنجان زرنگار، چاپ ۱،، ۳۲ ص.

شابک: ۷- ۳۲- ۷۱۱۰- ۹۶۴- ۹۷۸

دار الاسلام، انتشارات

دلیل المعتمرین: احکام و آداب العمره المفرده، قم، دارالاسلام، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۲۸ ص، جیبی، عربی.

شابک: ۶- ۵- ۹۰۲۴۹- ۹۶۴

دستغیب حسینی شیرازی، سیدعلیمحمد (۱) (متولد ۱۳۱۳)

مناسک حج و عمره مطابق با نظرات حضرت آیت الله حاج سیدعلی محمد دستغیب

۱- آیت الله دستغیب؛ دستغیب شیرازی؛ سیدعلیمحمد

، تنظیم دفتر علی محمد دستغیب، شیراز، دفتر حضرت آیت الله حاج سیدعلی محمد دستغیب، چاپ ۱،، ۲۳۲ ص.

شابک: ۰- ۲۵۱۹- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

دفتر نمایندگی ولی فقیه در امور آزادگان

گزیده ای از احکام حیات بخش حج، به کوشش دفتر نمایندگی ولی فقیه در امور آزادگان، مجمع علمی تحقیقاتی احرار (حوزه علمیه قم)، قم، نشر گل، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۶۲ ص.

دوزدوزانی، یدالله (۱)

مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی حاج میرزا یدالله دوزدوزانی، بی جا، تابان شهریور، چاپ ۱،، ۲۷۶ ص.

شابک: ۷- ۳۱- ۶۸۹۳- ۹۶۴

رستمی پور، علی (متولد ۱۳۴۶)

اعمال عمره مفرده، تهران، نورالثقلین، چاپ ۱،، ۴۸ ص.

شابک: ۷- ۶۵- ۷۴۱۲- ۹۶۴

روحانی، محمدصادق (۲) (متولد ۱۳۰۳)

مناسک الحج، فتاوی محمدصادق الحسینی الروحانی، تهران، حدیث دل، چاپ ۱،،

۱- آیت الله دوزدوزانی

۲- آیت الله محمدصادق روحانی؛ حسینی روحانی، محمدصادق

ص: ۵۶۲

۲۷۱ ص.

شابک: ۷- ۷- ۹۳۳۵۲- ۹۶۴

مناسک حج، فتاوای محمدصاق روحانی، قم، سپهر، ۱۳۷۹، ۳۵۲ ص.

شابک: ۲- ۲۹۰- ۳۵۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، حدیث دل، چاپ ۱،، ۳۵۲ ص.

سبحانی تبریزی، جعفر (۱) (متولد ۱۳۰۸)

مناسک الحج و احکام العمره، قم، مؤسسه امام صادق، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، ۲۰۰ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۹- ۲۸۳- ۳۵۷- ۹۶۴- ۹۷۸

ترجمه فارسی

مناسک حج و احکام عمره، قم، مؤسسه امام صادق، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۲۵ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۲۷۶- ۳۵۷- ۹۶۴- ۹۷۸

سبزواری، سیدعبدالاعلی (۲) (۱۲۸۸- ۱۳۷۲)

مناسک حج، که مطابق است با فتوای عبدالاعلی موسوی سبزواری، قم، دار الکتاب،، ۲۳۱ ص، جیبی.

۱- آیت الله سبحانی؛ سبحانی، جعفر

۲- آیت الله سبزواری؛ موسوی سبزواری، سیدعبدالاعلی

سربازی، عبدالرحمن (۱) (متولد ۱۳۲۴)

راهنمای حج و عمره مفرده (از دیدگاه اهل سنت) همراه با دیداری از اماکن متبرک و تاریخی سرزمین وحی، تهران، مولوی عبدالرحمن سربازی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۶۷۴۲- ۰۶- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه احکام حج بر اساس دیدگاه اهل سنت است. در بخش مسائل و احکام، برگرفته از رساله زبده المناسک مولانا احمد گنگوهی و در بخش اماکن و آثار تاریخی از کتاب اخبار مکه تألیف علامه ازرقی اقتباس شده است.

سلطان العلماء، محمد عقیل

احکام و مناسک حج، جمع و نقل محمد عقیل سلطان العلما، بی جا، محمدعقیل سلطان العلما، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، جیبی.

سنبل کار، مهدی (۲)

منتخبات عرشی، شامل اصول و فروع دین اسلام و مناسک حج، تهران، مهدی سنبل کار، ۱۳۶۱، ۱۳۹ ص.

مجموعه اشعاری در باب برخی از مناسک حج است.

۱- ملازی سربازی، عبدالرحمن

۲- متخلص به عرشی؛ عرشی، مهدی

ص: ۵۶۴

شاه آبادی، نصرالله

مناسک حج، بی جا، عصر رهایی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۳۲ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۳۷- ۲۷۶۰- ۹۶۴- ۹۷۸

شبیری خاقانی، محمد (۱) (متولد ۱۳۱۶)

مناسك الحج، مطابق لفتوی محمد آل شبير الخاقانی، قم، امام حسن مجتبی (ع)، چاپ ۱،، ۳۳۶ ص.

شابک: ۲- ۰۰- ۷۷۱۳- ۹۶۴

شبیری زنجانی، موسی (۲)

احکام عمره و حج، مطابق با فتاوای موسی شبیری زنجانی، بی جا، مؤسسه تحقیقاتی ولاء، چاپ ۱،، ۲۲۸ ص، رقعی.

مناسک زائر، قم، فقه، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۴۷ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۵- ۹۱۵۵۹- ۹۶۴

مجموعه ای مشتمل بر آخرین فتاوای نویسنده در باب مناسک حج است که از کتاب مناسک حج ایشان با عنوان احکام حج و عمره انتخاب شده است.

شریفی، اسدالله (به کوشش)

توضیح المناسک و هدایه الناسک شریفی

۱- آل شبیر خاقانی، محمد

۲- آیت الله شبیری زنجانی

، بی جا، شرکت چاپ افست گلشن، ۱۳۶۱، ۲۷۶ ص، وزیری.

این مناسك مطابق است با فتاوای حضرات آیات امام خمینی، خوئی، سیداحمد خوانساری، گلپایگانی و مرعشی نجفی.

شهید ثانی، زین الدین بن علی (۱) (۹۱۱- ۹۶۶ ق)

ثلاث رسائل فی الحج و العمره، تحقیق رضا مختاری (۲)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ق/، ۸۷ ص، رقعی.

مجموعه احکام حج و بررسی ابعاد فقهی و عرفانی حج و عمره است و در واقع مجموعه سه رساله از شهید ثانی می باشد. عناوین سه رساله عبارت اند از: اقل مایجب معرفته من احکام الحج و العمره؛ نیات الحج و العمره؛ رساله مناسك الحج و العمره.

شیخ بهایی، محمد بن حسین (۳) (۹۵۳- ۱۰۳۰ ق)

الاثنا عشریات الخمس فی الطهاره والصلاه و الزکاه و الصوم و الحج، تحقیق عبدالله الدندن، مهدیه، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۰۴ ص، وزیری.

شابك: ۵- ۵۴- ۷۲۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

الاثنا عشریات الخمس: الطهارتیه، الصلاتیه، الزکاتیه، الصومیه، الحجیه،

۱- عاملی، زین الدین بن علی

۲- متولد ۱۳۴۲

۳- بهاءالدین العاملی؛ بهائی، محمد بن حسین؛ عاملی، علی بن محمدحسین

اعجاز، تحقیق مسعود شکوهی، قم، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، معاونت فرهنگی، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۵۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۲- ۹۳۵۷۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: الاثنا عشریات الخمس فی الطهاره والصلاه والزکاه والصوم والحج.

مجموعه ای از احکام پنج عنوان از فروع دین شامل طهارت، نماز، زکات، روزه و حج را بر پایه فقه امامیه و به روش فتوایی تشریح می کند. مؤلف این اثر شیخ بهایی است و محقق این نسخه در صفحات نخست، به معرفی شرح حال و مقام و موقعیت علمی و فقهی شیخ پرداخته است مبحث پایانی به حکم حج و شرایط وجوب آن، آداب و مناسک و تشریح جزء به جزء همه مراحل آن اختصاص یافته است.

به سوی حق: مناسک عمره و حج شیعه دوازده امامی، ترجمه، مقدمه و تعلیقات از محب الاسلام موسوی (۱)، تهران، منیر، ۱۳۸۲، ۱۷۵ ص.

شابک: ۹- ۰۷- ۷۹۶۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: الرساله الاثنا عشریه

شیخی، علیرضا

معارج: تئوری تطبیق مواقف حیات حضرت ابراهیم علیه السلام با مناسک حج، گرگان، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی علوم طبیعی پدیده گرگان، چاپ ۱،

۱- واعظ موسوی، علی اکبر

ص: ۵۶۷

، ۲۶۰ ص.

شابک: ۲- ۴- ۹۱۶۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: تئوری تطبیق مواقف حیات حضرت ابراهیم علیه السلام با مناسک حج.

بررسی اعمال و احکام هر یک از کارهای حج است. مهم ترین ویژگی این کتاب اینست که زندگی حضرت ابراهیم و مواضع و رفتارهای او را با اعمال و مناسکی که حجاج انجام می دهند مقایسه کرده و در هر مورد پس از تحلیل تاریخی، نتیجه گیری نموده است.

شیرازی، سیدصادق (متولد ۱۳۱۴)

مناسک الحج، قم، مکتب آیت الله العظمی الشیرازی، ق/، ۲۷۲ ص.

شابک: ۰- ۵۰- ۶۴۳۹- ۹۶۴

صاحب جواهر، محمدحسن بن باقر (۱) (۱۲۰۰- ۱۲۶۶ ق)

هدایه السالکین من الحجاج و المعتمرین من رساله نجاه العباد، قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق/ ۱۳۸۵، ۳۴۳ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۶۲- ۵۵۹۸- ۹۶۴

مجموعه احکام حج و در واقع بخش حج از نجاه العباد فی یوم المعاد از محمدحسن نجفی معروف به صاحب جواهر است. این کتاب را می توان تدوین مناسبی از بخش حج و عمره رساله نجاه العباد از آثار برجسته فقهی عالم و فقیه بزرگ شیعه شیخ محمد حسن نجفی دانست که همراه

۱- نجفی، محمدحسن

تعلیقات تعدادی از فقیهان معاصر مانند سیداسماعیل صدر، محمد کاظم یزدی و یوسف صانعی تحقیق و تنظیم شده است. در مقدمه به تفصیل شرح زندگی، شخصیت و آثار محققانه صاحب جواهر و مأخذ و منابع مربوط به او آمده است. صاحب جواهر در مقدمه از فضایل و اسرار معنوی و عبادی حج سخن گفته است. وی سپس احکام مستحب آن را به تفصیل به صورت فتوایی و اجتهادی بررسی کرده است. در ادامه، این عناوین تبیین شده است: اقسام حج و عمره، شرایط حج و عمره، افعال و اعمال حج تمتع، مقدمات احرام، واجبات احرام، مواقیت، تروک احرام، احکام مواقیت، طواف، مستحبات دخول حرم و مکه، سعی، وقوف، حلق و تقصیر و کفارات.

صادقی اردستانی، احمد (متولد ۱۳۲۳)

آئین نامه حج، قم، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۹۹ ق/ ۱۳۵۸، ۴۸ ص، جیبی.

بخشی از آداب و مناسک حج به همراه برخی از اسرار و رموز اعمال حج بیان شده است.

صادقی تهرانی، محمد (۱)

(متولد ۱۳۰ ۷)

اسرار، مناسک، ادله حج، تهران، امید فردا، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۴۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۲- ۳۴۶- ۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: فقه سیاسی اسلام: مناسک حج.

عنوان دیگر: مناسک حج.

۱- آیت الله صادقی تهرانی؛ صادقی طهرانی، محمد

ص: ۵۶۹

چاپ دیگر

تهران، راه دانش، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۴۶۴ ص، وزیری.

عنوان روی جلد: درس هایی از فقه سیاسی اسلام، اسرار مناسک ادله حج.

بررسی اسرار مناسک حج، براساس قرآن و روایات برای پاسخگویی به نیازهای حج گزاران در عصر حاضر است. نویسنده، ابتدا به نواقص نوشته های علمای گذشته اشاره و بیان می دارد که بیشتر مسائل مورد نیاز مردم در این نوشته ها نیامده و پاسخگویی آنان نیست. بنابراین، این رساله را تألیف و آن را ملاک و حجیت عموم کسانی می داند که مسائل مورد نیاز آنها در مناسک دیگر مراجع نیامده است. وی با استناد به آیات و روایات، به بررسی مسائل پرداخته و کمتر به قواعد فقهی استناد کرده است. نویسنده، نوعاً در مستندات فتاوای فقها بی ذکر و نام، اشکال کرده و این گونه فتاوا را برگرفته از قواعدی می داند که از تراوشات ذهن فقهاست. بر همین اساس بر این باور است که باید تمام مسائل را از آیات و روایات صحیح استخراج کرد. برخی از سر فصلهای کتاب عبارت اند از: معنای حج؛ خانه خدا و مردم؛ مسائلی درباره عمره؛ استطاعت فردی و اجتماعی و اقسام آن؛ احرام؛ میقات؛ عرفات و مشعر الحرام و دیگر مسائل مناسک حج.

صافی گلپایگانی، علی (۱)

(۱۲۸۱- ۱۳۸۸)

مناسک حج و احکام عمره مطابق با فتوای علی صافی گلپایگانی، قم، دفتر نشر معارف اسلامی، چاپ ۱، ق/، ۳۵۵ ص، جیبی.

۱- آیت الله صافی

ص: ۵۷۰

چاپ دیگر

قم، ابتکار دانش، چاپ ۱،، ۲۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۸۷- ۵۱۶۳- ۶۰۰- ۹۷۸

صافی گلپایگانی، لطف الله (۱) (متولد ۱۲۹۷)

مناسک الحج، مطابق لفتاوی لطف الله الصافی الگلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ق/، ۲۸۷ ص.

استفتائات حج، هزار مسأله، قم، حضرت معصومه (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۳۱۹ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۸۰- ۶۱۹۷- ۹۶۴

مناسک حج، مطابق با فتاوای لطف الله صافی گلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم، ق/، ۳۰۴ ص.

چاپ دیگر

قم، مؤسسه انتشارات حضرت معصومه (س)، چاپ ۱،، ۳۰۴ ص

شابک: ۴- ۴۳- ۶۱۹۷- ۹۶۴

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی لطف الله صافی گلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ق/، ۱۶۰ ص.

۱- آیت الله صافی گلپایگانی

صالحی مازندرانی، اسماعیل (۱) (متولد ۱۳۱۲)

مناسک حج، قم، دفتر حضرت آیت الله العظمی صالحی مازندرانی، چاپ ۱،، ۳۳۲ ص.

صانعی، یوسف (۲) (متولد ۱۳۱۶)

احکام حج (ویژه بانوان) مطابق با فتاوای یوسف صانعی، قم، میثم تمار، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص.

شابک: ۴- ۰۴- ۵۵۹۸- ۹۶۴

احکام عمره مفرده، قم، میثم تمار، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۲۷۲ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۷۵- ۵۵۹۸- ۹۶۴

استفتائات حج و عمره، قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۵۳- ۵۵۹۸- ۹۶۴

مائه و عشر مسائل فی الحج، قم، فقه الثقلین، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۸ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۷- ۹۰۰۹۲- ۶۰۰- ۹۷۸

ترجمه فارسی

یکصد و ده مسئله از مسائل حج، قم، فقه الثقلین، چاپ ۱، ۱۴۳۰ ق/ ۱۳۸۸، ۴۸ ص، جیبی.

۱- آیت الله صالحی مازندرانی؛ صالحی، اسماعیل

۲- آیت الله صانعی

ص: ۵۷۲

شابک: ۹- ۹- ۹۰۰۹۲- ۶۰۰- ۹۷۸

مناسک حج، مطابق با فتاوای مرجع عالیقدر آیت الله العظمی یوسف صانعی، قم، میثم تمار، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۳۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۳- ۵۵۹۸- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، میثم تمار، ۱۳۸۵، ۸۰۴ ص.

منتخب اعمال و مناسک حج، قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۵۸ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۸۶- ۵۵۹۸- ۹۶۴

منتخب مناسک حج، قم، میثم تمار، چاپ ۴، ۳۶۸ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۵۹- ۵۵۹۸- ۹۶۴

صدر، سیدمحمد باقر (۱) (۱۹۳۱- ۱۹۷۹)

موجز احکام الحج محمدباقر الصدر و فی هامشه تعلیقات کاظم الحسینی الحائری (۲)، تهران، الهدی، چاپ ۱،، ۱۹۴ ص.

چاپ های دیگر

قم، مؤسسه الفقه، للطباعه و النشر، چاپ ۱،، ۱۶۲ ص.

شابک: ۸- ۳۸- ۶۹۲۹- ۹۶۴

قم، دارالتفسیر، چاپ ۱، ق/، ۲۴۰ ص.

شابک:

X

- ۴۷- ۷۸۶۶- ۹۶۴

۱- شهید صدر؛ آیت الله صدر

۲- متولد ۱۳۱۷

ص: ۵۷۳

صدیق، مهین

حج و عروج: سیری در آداب و مناسک حج، قم، نگار اندیشه، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۲۷ ص، جیبی.

شابک: ۹۰۱۹۳-۹۰- ۶۰۰- ۹۶۴

بررسی اجمالی در آداب، مسائل و احکام حج است. بخش اول به آداب تشرف و زیارت بیان پرداخته؛ در بخش دوم به مناسک و احکام حج عمره و در بخش سوم به واجبات و محرمات و آداب و احکام حج تمتع می پردازد.

صفایی نژاد، وجیهه

اعمال حج عمره و تمتع، قم، مشهور، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۱۵۵- ۵۳۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اجمالی، اعمال حج عمره و تمتع و احکام آنها است. در کتاب حاضر ابتدا فضلیت سفر حج و دو شهر مکه و مدینه بیان شده و سپس آداب ورود به مسجد الحرام و مسجد النبی و اعمال این دو شهر مهم درج شده است. آنگاه اعمال و احکام مربوط به حج عمره و تمتع اعم از واجبات، مستحبات، مکروهات و محرمات این دو حج بیان شده و برخی از زیارت های وارده متناسب با ایام حج نیز معرفی شده است. بیان احکام طواف، احرام، وقوف در مشعر، منی و عرفات، رمی جمرات، حلق (تراشیدن موی سر)، قربانی، سعی و دیگر احکام حج و عمره از مهم ترین مباحث ارائه شده در این کتاب است.

طباطبایی حکیم، محمدسعید (۱) (متولد ۱۹۳۵ م)

مناسک حج و عمره، ترجمه مولانا اخلاق حسین صاحب، تصحیح نسیم رضا زیدی صاحب، قم، صبوری، چاپ ۱،/ ق، ۳۱۶ ص، جیبی، زبان اردو.

شابک: ۲- ۳۱- ۷۴۳۵- ۹۶۴

طوسی، محمد بن حسن (۲) (۳۸۵- ۴۶۰ ق)

مصباح المتهجد ادعیه الحج و مناسکه، تهران، مرکز بحوث الحج و العمره، چاپ ۱، ق/ ۱۳۶۵، ۵۱ ص.

عابدینی، احمد (متولد ۱۳۳۸)

معبد ایمان: مناسک حج در قالب داستان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۰۷ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه حاضر برای آموزش مناسک، مسائل و احکام حج و آشنایی با اماکن زیارتی مکه و مدینه و جنبه های اخلاقی حج تدوین شده است و آموزه های فقهی را در کنار تعالیم اجتماعی، تاریخی و اخلاقی و معارف اسلامی مطرح می سازد. داستان در قالب گفتگو و پرسش و پاسخ میان اعضای یک خانواده با یک روحانی آگاه به مسائل حج طراحی و ارائه شده است. این پرسش و پاسخ ها که مشتمل بر شرح آیات قرآن و احادیث مربوط به حج است، به سفرنامه ای تاریخی و اعتقادی شباهت

۱- حکیم، محمدسعید؛ محمد سعید الحکیم

۲- شیخ طوسی؛ شیخ الطائفه

یافته است.

عبدالحسینی، معصومه

نگاهی عرفانی- اخلاقی به مناسک حج، قم، مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۱۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۸۳- ۵۱۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی مختصرِ آموزه ها و پیام های اخلاقی و معنوی اعمال و مناسک حج است که در شش فصل و با بهره گیری از کتب اخلاقی، روایات و منابع عرفانی و فقهی سامان یافته است. نگارنده در کتاب حاضر نخست مناسک حج را از ابعاد گوناگون اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، و اقتصادی بررسی و سپس جنبه ی تربیتی حج و نحوه ی تزکیه ی انسان در حج را بیان می کند. در ادامه اعمال حج و چگونگی انجام آن ها را شرح می دهد و اماکن و مناسک حج را معرفی می کند. در پایان نیز به نقش رسانه های ملی در گسترش فرهنگ حج و زیارت اشاره می کند.

عثمانی، محمد شفیع (۱)(۱۸۹۷- ۱۹۷۶)

مسائل و رهنمای حج، ترجمه مولانا حسن بیجار زهی، سراوان، حوزه علمیه" جامعه اسلامیه" مرکزی سیب سواران، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

مجموعه ی احکام حج بر اساس مذهب حنفی است.

مناسک حج مطابق مذهب حنفی، ترجمه مولوی محمدحسن بیجارزهی، بی جا، بی نا، ۱۰۲ ص، رقعی.

۱- دیوبندی، محمد شفیع؛ شفیع، محمد

علامه فانی اصفهانی، علی (۱) (۲۹۳- ۳۶۸)

[مناسک حج. فرانسه]، قم، بی جا، ۱۹۸۳ م/ ۱۳۶۲، ۱۲۴ ص.

این اثر به زبان عربی و فرانسه است. اطلاعات مأخذشناسی کتاب به زبان اصلی:

.les rites du pelerinage, Selon le verdict de Ali Allameh Fani Isfahani, Qom, ۱۹۸۳, ۱۲۴ p

بخش عربی کتاب به الفبای لاتین نیز آوانویسی شده است

علوی گرگانی، سیدمحمدعلی (۲) (متولد ۱۳۱۷)

مناسک حج، فتاوای آیت الله علی علوی گرگانی، بی جا، دفتر آیت الله علوی، ۱۴۱۴ ق/ ۱۳۷۲، ۳۳۶ ص.

ترجمه اردو

مناسک حج (اردو): بمطابق فتاوی محمدعلی علوی گرگانی، ترجمه علی محمد نقوی، قم، دفتر آیت الله العظمی سیدمحمدعلی علوی گرگانی، ق./، ۱۹۱ ص، زبان اردو.

منهج الناسکین، مطابق لفتاوی محمد علی العلوی الگرگانی، قم، مکتب آیت الله العلوی، ق/، ۳۰۴ ص.

۱- آیت الله علامه فانی اصفهانی؛ حسینی اصفهانی علامه فانی، علی؛ فانی اصفهانی، علی؛ علامه فانی اصفهانی، نورالدین علی

۲- آیت الله علوی گرگانی؛ آیت الله علوی حسینی گرگانی؛ علوی حسینی گرگانی، محمدعلی

علیپور، امان الله (متولد ۱۳۳۵)

مناسک حج: گزیده ای از ادعیه، مناسک، زیارات، تهران، قلم فردا، چاپ ۱،، ۴۱۴ ص.

شابک: ۱- ۱- ۹۵۸۳۲- ۹۶۴

غروی، علی (۱) (۱۲۸۰- ۱۳۷۶)

مناسک الحج من فتاوی میرزا علی الغروی، بی جا، علی غروی، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۳۳۴ ص.

ترجمه فارسی

مناسک حج، مطابق با فتاوای آیت الله العظمی غروی تبریزی، قم، دفتر حضرت آیت الله العظمی غروی تبریزی،، ۳۳۴ ص.

غروی علیاری، جواد (متولد ۱۳۱۲)

احکام حج برای بانوان، به کوشش هادی هاشمیان، تهران، حوزه علمیه فاطمیه، چاپ ۱، ۱۳۶۷، ۳۴ ص، رقعی.

مناسک حج، تهران، حوزه علمیه فاطمیه، چاپ ۱، ۱۴۱۷ ق/ ۱۳۷۷، ۱۸۸ ص، رقعی.

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۲)

الدمی والعرائس المجسمه، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۱۶ ص، پالتویی.

۱- آیت الله غروی؛ غروی تبریزی، علی؛ میرزا علی غروی؛ غروی علیاری تبریزی، علی

۲- محمود الغریفی؛ الغریفی، محمود؛ از طلاب و پژوهشگران بحرینی ساکن قم است.

ص: ۵۷۸

شابک: ۳- ۶۶- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: کوثر الشریعه ۲

بررسی احکام خرید سوغاتی برای کودکان مثل عروسک و برخی اشیاء شبیه مجسمه، در سفرهای زیارتی و به ویژه سفر حج است. بر اساس فقه شیعه به ادله و مبانی و نیز تحلیل احکام خرید اسباب بازی به ویژه عروسک می پردازد.

عرفات، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۱۲ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۳۸- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: الدلیل التاسع

مجموعه اطلاعاتی درباره سرزمین عرفات و نیز بررسی فقهی وقوف در عرفات است.

المزدلفه، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک:

X

- ۴۰- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: الدلیل الحادی عشر

منی، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۴۱- ۸۹۷۵- ۹۶۴

فروست: الدلیل الثانی عشر

بررسی سرزمین منی و اعمال و مناسک آن و نیز احکام فقهی اعمال آنجا به همراه برخی اختلاف فتاوا است.

میقات مسجد الشجره، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۳۴- ۸۹۷۵- ۹۶۴

ص: ۵۷۹

غفاری، ابراهیم (متولد ۱۳۰۱)

راهنمای حرمین شریفین، مشهد، ولایت، جلد سوم، چاپ ۱،، وزیری.

شابک: ۰- ۰۴- ۶۱۷۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۷۰، وزیری.

مجموعه ای از اطلاعات درباره حج و ارکان آن و نیز شهرهای مکه و مدینه می دهد. کتاب در پنج جلد تدوین یافته و هر جلد در ۱۴ بخش تنظیم شده است. جلد سوم به مباحث فقهی حج اختصاص داده شده و مسائل و احکام حج از قبیل احکام وجوب حج، میقات، نیت، محرمات احرام، احکام مصدود و محصور، آداب ورود به حرم و مکه و مسجد الحرام و طواف تا پایان اعمال عمره تمتع مورد بحث قرار گرفته است.

راهنمای حرمین شریفین، مشهد، ولایت، جلد چهارم، چاپ ۱،، وزیری.

شابک: ۰۵- ۰۱- ۶۱۷۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۷۰، وزیری.

مجموعه ای از اطلاعات درباره حج و ارکان آن و نیز شهرهای مکه و مدینه است. کتاب در پنج جلد تدوین یافته و هر جلد در ۱۴ بخش تنظیم شده است. در جلد چهارم مرحله دوم حج تمتع را توضیح می دهد که با بحث درباره «یوم الترویه» شروع و احکام حج تمتع، وقوف در عرفات، مشعر، منی، رمی، قربانی، تقصیر و حلق، طواف حج همراه با فلسفه، و مستحبات مورد توجه قرار گرفته است.

ص: ۵۸۰

فاضل موحدی لنکرانی، محمد (۱) (متولد ۱۳۱۰)

احکام عمره مفرده، مطابق با فتاوای محمد فاضل لنکرانی، قم، امیرالعلم، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص، جیبی.

استفتائات حج و عمره، قم، مطبوعاتی امیر،، ۲۵۶ ص، جیبی.

چاپ دیگر

قم: بخش فرهنگی دفترمؤلف، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۷۴ ص، جیبی.

استفتائات حول الحج، قم، مطبوعاتی امیر، بی تا، ۱۴۶ ص، جیبی.

مناسک الحج، قم، مرکز فقه الائمه الاطهار علیهم السلام، چاپ ۱، ق/، ۳۹۹ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۱۰- ۷۱۰۹- ۹۶۴

مناسک حج مطابق فتاوای محمد فاضل لنکرانی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی،، ۵۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۶۴۷- ۴۳۰- ۹۶۴

چاپ های دیگر

قم، دفتر آیت الله العظمی فاضل لنکرانی، چاپ ۱،، ۴۲۴ ص، جیبی.

قم، قدس، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۲۰۰ ص.

قم، مطبوعاتی امیر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۴۲۴ ص، جیبی.

قم، مهر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۳۵۲ ص.

قم، امیرالعلم، چاپ ۱،، ۴۲۴ ص، جیبی.

۱- آیت الله فاضل؛ آیت الله فاضل لنکرانی؛ آیت الله فاضل قفقازی؛ لنکرانی، محدفاضل

ص: ۵۸۱

فاطمی، محمد

مناسک حج، مطابق با فتاوی محمد فاطمی، قم، دار النشر الاسلام، چاپ ۱،، ۹۱ ص.

فرقانی، محمد

سرزمین یادها و نشانه ها، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱۵، ۱۳۸۶، ۱۹۱ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۸۶- ۶۲۹۳- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه احکام، مسائل و اطلاعات مختصری درباره مناسک حج و عمره است. ابتدا اهمیت و فضیلت و آداب سفر حج و سپس سرگذشت سرزمین مکه و داستان زندگی ابراهیم و اسماعیل و اجداد پیامبر (ص) و تاریخ کعبه ذکر شده است. سپس قسمت های گوناگون کعبه و مسجد الحرام و احکام هر یک و مسائل مربوط به احرام و طواف بیان گردیده است. آنگاه تاریخ مدینه و اماکن مذهبی و مساجد این شهر و اهمیت آن در تاریخ اسلام به همراه مناسبت های مذهبی ایام حج ارائه شده است.

فرید گلپایگانی، حسن (۱) (۱۲۸۰- ۱۳۶۶)

مناسک عمره مفرده، تهران، صبا، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۲۴۶ ص، جیبی.

فضل الله، سیدمحمدحسین (۲)

فقه الحج، به کوشش جهاد عبدالهادی فرحات، جلد ۱، قم، مکتب آیه الله العظمی السید محمدحسین فضل الله، چاپ ۱، ۱۳۸۷/ ۱۴۳۰ ق، ۳۵۸ ص، وزیری.

۱- فرید، حسن؛ گلپایگانی، حسن

۲- آیت الله فضل الله؛ علامه فضل الله

ص: ۵۸۲

شابک: ۸- ۲۰۵۰- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

فقیهی، سیدمحمدعلی

شیوه ای نو در بیان احکام حج و عمره مطابق با فتاوای مراجع معظم تقلید، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۵۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ی حاضر مشتمل بر فتاوای آیات عظام: امام خمینی، خوئی، گلپایگانی، اراکی، خامنه ای، سیستانی، فاضل لنکرانی، بهجت، جواد تبریزی، مکارم شیرازی، صافی گلپایگانی، شبیری زنجانی، وحید خراسانی و نوری همدانی است.

فلاح زاده، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹) و مهدی پور، محمود

آموزش مناسک حج، تهران، امیرکبیر، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۲۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰۶۲۰- ۰۰- ۹۶۴

مجموعه ی احکام و مسائل حج و آموزش آن به روش نموداری است. احکام این کتاب مطابق فتاوای امام خمینی بوده که از کتب گوناگون فقهی ایشان از جمله تحریر الوسیله گردآوری و دسته بندی شده است. موضوعات اصلی مطرح شده در این کتاب عبارت اند از: حج واجب، اقسام حج، محرمات احرام، طواف، نماز طواف، سعی، تقصیر، اعمال حج تمتع، واجبات منی، اعمال بعد از منی، بیتوته در منی و اعمال بعد از آن، نیابت در حج، عمره مفرده، حج استحبابی، تقیه و طواف وداع.

فلاح زاده، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

احکام دین: مطابق با فتاوای مراجع بزرگ تقلید، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۲۲۸ ص،

ص: ۵۸۳

رقعی.

مجموعه ی احکام و مسائل مورد نیاز حجاج بیت الله الحرام است. مسائل مطرح شده در کتاب مطابق با فتاوای امام خمینی بوده و در موارد اختلاف فتوا، فتاوای مراجع عظام: اراکی، گلپایگانی و خوئی در حاشیه ذکر شده است.

احکام فقهی- اجرایی حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۰۹- ۵۴۰۰- ۹۶۴

مجموعه ای از دستورالعمل ها و وظایف و احکام اختصاصی کارگزاران مثل روحانیون و مدیران کاروان ها است. این کتاب اختصاص به کارگزاران حج دارد و در چهار بخش گردآوری شده است. بخش اول، احکام فقهی- اجرایی حج ویژه روحانیون کاروان هاست. بخش دوم، احکام فقهی- اجرایی حج ویژه عوامل اجرایی کاروان ها. بخش سوم، نکات فقهی عمره و حج و بخش چهارم، احکام کلی عمره و حج می باشد.

احکام فقهی سفر زیارتی عتبات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۶۰ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۰۵۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ی احکام و مسائل فقهی که ممکن است زائر عتبات عالیات در طول سفر با آن مواجه باشد، در این کتاب گرد آوری شده است، از جمله: نماز مسافر، نماز جماعت، احکام عزاداری، احکام مسجد و حرم.

حاجیون کی لی مصور رهنما، تدوین محمدحسین فلاح زاده، ترجمه احتشام عباس زیدی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص، رقعی. اردو.

شابک:

X

- ۹۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: راهنمای مصور حجاج. اردو

کتاب حاضر تحت عنوان مناسک مصور حج نیز منتشر شده است

ص: ۵۸۴

راهنمـای مصور حجاج، به کوشـش حوزه نماینـدگی ولی فقیه در امور حـج و زیـارت، تهران، نشـر مشـعر، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

ترجمه عربی

دلیـل الحجـاج المصـور، به کوشـش حوزه نماینـدگی ولی فقیه در امور حـج و زیـارت، ترجمه به عربی محمـدحسن تبرائیـان، تهران، نشر مشعر، ق/ ۱۳۷۴، ۱۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۰- ۶۳۴۳- ۹۶۴

عنوان اصلی: راهنمای مصور حجاج.

مجموعه ی مصوری از اعمـال و مناسـک حـج که با هـدف راهنمایی زائران حرمین شـریفین تـدوین شـده است. این کتاب در چهـار بخش، همراه بـا تصویر به شـرح اعمـال عمره، حـج و محرمات احرام و آداب و مسـتحبات این سـفر می پردازد. متن این نوشـته مطـابق با فتوای امام خمینی تنظیم گردیـده و در موارد اختلاف فتوا، فتاوای مراجع عظام: اراکی، گلپایگانی و خوئی نیز در پانوشت آمده است.

مناسک زائر (ویژه برادران) مطابق با فتاوای حضرت امام خمینی، تهران، چاپ و نشر عروج، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۹۴۷- ۳۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مناسک مختصـر حج، به کوشـش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۹۶۴ -۶۲۹۳- ۶۲ -X

از آنجـا که حفظ و آموزش همه مطالب کتاب های مناسک پرحجم، برای همگان میسّر نیست، در این مناسک، فشـرده ای از مطالب مورد نیاز،

ص: ۵۸۵

گردآوری شده است.

مناسک مختصر عمره مفرده، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۷۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مناسک مصور حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۴، ۱۳۷۸، ۱۵۱ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۲۵- ۶۲۹۳- ۹۶۴

ترجمه اردو

عمره مفرده کی تصویری مناسک، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۲۸ ص، جیبی. زبان اردو.

شابک: ۸- ۳۳- ۰۳۳- ۵۴- ۹۶۴- ۹۷۸

ترجمه انگلیسی

[مناسک حج. انگلیسی]، ترجمه به انگلیسی: احمد حنیف، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۵۵ ص، رقعی.

عنوان اصلی: The Rituals Of The Hajj

این کتاب تحت عنوان راهنمای مصور حجاج در سال توسط نشر مشعر منتشر شده است

این کتاب با ارائه تصویر صحیح اعمال حج و بیان احکام آن، آموزش های لازم را در این زمینه به زائران بیت الله الحرام می دهد. مبنای مؤلف در تدوین کتاب، فتاوای امام خمینی بوده است و در پی نوشت، اختلاف فتواهای آیات عظام: گلپایگانی، خوئی، اراکی، خامنه ای، فاضل لنکرانی، مکارم شیرازی، شبیری زنجانی، سیستانی، تبریزی، بهجت، نوری، صافی، نیز آمده است.

مناسک مصور عمره مفرده، به کوشش معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۹، ۱۳۷۸، ۱۲۸ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۲- ۶۲۹۳- ۹۶۴

ترجمه اردو

عمره مفرده کی تصویری مناسک، ترجمه سیدقلبی حسین رضوی، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۳۰ ق، ۱۲۰ ص، پالتویی.

مجموعه ی مسائل و احکام و موضوعات مورد نیاز راهیان سفر حج و عمره مفرده است. کتاب در سه بخش تدوین یافته است: ۱- اعمال عمره؛ آنچه را باید زائر در این سفر انجام دهد. ۲- محرّمات احرام؛ که زائر به هنگام محرم بودن بایـد آنها را ترک کند. ۳- مختصری از آداب و مستحبّات سفر. متن این مجموعه نیز بر پایه فتاوای حضرت امام خمینی تنظیم شده است. مسائل عرضه شده بیشتر مسائل اصلی و ضروری است و اختلاف فتوای چندانی وجود ندارد، امّا اگر در مواردی اندک اختلافی وجود داشته، فتاوی حضرات آیات عظام خوئی، گلپایگانی و اراکی در پانوشت ها آورده شده است. تمام مسائل در این مجموعه با تصویر همراه است، تا برای زائران آسان باشد.

فیاض، محمد اسحاق (۱) (متولد ۱۹۳۴ م)

مناسک الحج، قم، انتشارات عزیزی، چاپ ۱، ۱۴۱۸ ق، ۳۰۴ ص، رقعی.

۱- آیت الله فیاض؛ اسحاق فیاض، محمد

ص: ۵۸۷

فیروز، عبدالرحیم (متولد ۱۳۲۵)

احکام و مناسک حج و عمره، تربت جام، احمد جام، چاپ ۱،، ۳۱۹ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۷- ۹۱۰۷۳- ۹۶۴

مجموعه ی احکام و مناسک حج و عمره بر اساس فقه حنفی است.

قادرمرزی، مسعود (۱) (متولد ۱۳۱۰)

راهنمای حجاج در مذهب امام شافعی با تعیین فاصله مکانها، سنندج، مسعود قادرمرزی، چاپ ۱،، ۶۱ ص.

قاضی زاده، عبدالعزیز

فریضه حج، شیراز، ایلاف، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۴۰- ۸۸۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

گزیده ای از معارف و مناسک و اعمال حج است که بر اساس دیدگاه و مبانی فقهی مکتب شافعی تدوین شده است.

قرائتی، محسن (متولد ۱۳۲۴)

حج، تهران، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ ۲، ۱۳۸۰، ۲۴۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۰- ۵۶۵۲- ۹۶۴

چاپ اول کتاب توسط نشر مشعر در سال ۱۳۷۱ انجام شده است. همچنین در سال ۱۳۶۰ توسط جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی در ۳۶۶ صفحه به چاپ رسیده است.

۱- قادر، مسعود؛ مرزی، مسعود

ص: ۵۸۸

بررسی اهمیت و ارزش حج و نکات اخلاقی اعمال حج و آداب مناسک حج است. کتاب به منظور ایجاد آمادگی معنوی و روحی برای حجاج و معرفت بیشتر آنان نسبت به اعمال و مناسک حج تدوین شده است. مؤلف با بهره گیری از آیات، روایات و کتاب های فقهی، ابتدا ارزش حج را از نظر روایات بررسی، سپس ضمن بیان احکام حج، نکات اخلاقی مربوط به اعمال حج را بیان می کند. برخی از عناوین مورد بحث عبارت اند از: مقدمات سفر حج، اعمال حج از میقات تا تقصیر، عرفات، مشعر، فلسفه قربانی، نماز طواف، قبرستان ابوطالب و بقیع، مکان و منزلت شهر مدینه، و استقبال از حجاج و ولیمه.

[حج. آلمانی]، ترجمه به آلمانی توسط آ. لانگه، ویرایشِ سوسن صفاوردی، تهران، الهدی، چاپ ۱، ۱۳۷۸/ ۱۹۹۹ م،، ۴۴۹ ص.

شابک: ۱- ۵۵- ۴۷۲۱- ۹۶۴

اطلاعات مأخذشناسی کتاب به زبان آلمانی:

Hag

-

grosste internationale Zusammenkunft der Muslim, von Muhsehne Gara'ati; ubersetzt von A. Lange; lektoriert von S. Safaverdi, Tehran: Alhoda Inter national .Publishers, ۱۹۹۹, ۴۴۹ p

عمره، تهران، مرکز فرهنگی درس هایی از قرآن، چاپ ۵، ۱۳۸۷، ۱۵۴ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۳۳- ۵۶۵۲- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی آداب اخلاقی که زائران و حجاج با رعایت آنها به قرب و تقرب خود می افزایند. نویسنده پیش از این کتابی در مورد حج نوشته بود که چاپ شد و بعدها قسمت هایی که مخصوص اعمال حج بود از کتاب حذف کرده و قسمت های مربوط به عمره را با افزودن نکاتی جدید در این کتاب آورده تا زائران خانه خدا که برای عمره مشرف می شوند با گوشه ای از آداب و اسرار و برکات این سفر معنوی آشنا شوند.

ص: ۵۸۹

کریمی، محمد (۱)

احکام حج: به صورت سئوال و جواب به ضمیمه مناسک حج، تهران، نشر احسان، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۶۰ ص.

شابک: ۰- ۱۲- ۳۵۶- ۹۶۴

کوکبی تبریزی، ابوالقاسم (۲)

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی سیدابوالقاسم کوکبی تبریزی، قم، مجمع ذخائر اسلامی، چاپ ۱،، ۲۷۶ ص.

گرامی، محمدعلی (۳)

احکام و مناسک حج و عمره، قم، دفتر مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۳۱۶ ص، پالتویی.

مناسک حج و عمره، قم، دفتر مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۰۰ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۵- ۹۰۹۴۷- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ی آداب و اعمال و احکام حج و عمره است. نگارنده در ابتدا راجع به هدف های معنوی، فرهنگی و اجتماعی حج سخن گفته است. سپس به تبیین وجوب حج و شرایط آن پرداخته است. مؤلف مبحث پایانی را به تشریح اعمال و آداب اماکن مقدسه مدینه منوره و زیارت قبور ائمه اختصاص داده است.

۱- ابوبکر محمد کریمی
۲- آیت الله کوکبی تبریزی؛ حسینی کوکبی، ابوالقاسم؛ کوکبی، ابوالقاسم
۳- آیت الله گرامی؛ گرامی قمی، محمدعلی

گلپایگانی، سیدمحمدرضا (۱) (-)

احکام و آداب حج مطابق با فتاوی محمدرضا گلپیایگانی، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ۱۴۱۳ ق/ ۱۳۷۲، ۶۰۰ ص، رقعی.

حج رساله سی یازانی، ترجمه به ترکی رسول اسماعیل زاده (۲)، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۲۳۰ ص.

عنوان اصلی: کتاب الحج

حول مسائل الحج، مطابق لفتاوی محمدرضا الگلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ق/، ۸۰ ص.

سؤال و جواب پیرامون مسائل حج، مطابق با فتوای محمدرضا گلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم،، ۹۹ ص.

مناسک الحج، مطابقه لفتاوی محمدرضا الموسوی الگلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ق/، ۹۴ ص.

مناسک حج: احکام عمره مطابق با فتاوی محمدرضا گلپایگانی، قم، دار القرآن الکریم، چاپ ۱، ق/، ۱۷۶ ص، جیبی.

۱- آیت الله گلپایگانی

۲- متولد ۱۳۴۳

ص: ۵۹۱

عنوان روی جلد: مناسک حج و احکام عمره.

گنگوهی، رشید احمد (۱)

زبده المناسک، ترجمه عبدالرحمن سربازی، تربت جام، احمد جام، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص.

شابک: ۸- ۵۴- ۶۷۶۵- ۹۶۴

گوکلانی، صلاح الدین (متولد ۱۳۴۱) و قنبری، اسماعیل

مناسک مصور عمره مفرده اهل سنت (حنفی- شافعی)، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، چاپ ۱،، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۸۵- ۸۸۸۹- ۹۶۴

مجموعه احکام و مناسک عمره به صورت مصور و بر مبنای فقه حنفی و شافعی است.

مبشر کاشانی، خلیل (متولد ۱۳۳۰)

مناسک و آداب حج، قم، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴- ۹۳۳۵۹- ۹۶۴

مجلسی، محمدتقی بن مقصودعلی (۲) (۱۰۰۳- ۱۰۷۰ ق)

مناسک حج مطابق فتاوی محمدتقی مجلسی اصفهانی

۱- کنگوهی، رشید احمد؛ احمد گنگوهی، رشید

۲- مجلسی اول

، اصفهان، مانی، چاپ ۱،، ۲۸۷ ص، جیبی.

محبی، سیدجلال (متولد ۱۳۲۰)

مناسک حج با تنظیم روش ابتکاری، تهران، ممتاز، چاپ ۲،، ۱۲۶ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۰۸- ۵۷۱۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: مناسک ابتکاری.

این کتاب درسال تحت عنوان مناسک ابتکاری توسط همین ناشر منتشر شده است.

مجموعه مناسک حج با استخراج از روایات معصومین و فتاوای فقها است که در قالب جدول تنظیم شده است. مؤلف، فتاوای چهارده تن از مراجع معاصر را در این طرح ابتکاری آورده است.

وجیزه المناسک، تهران، روابط عمومی هواپیمایی جمهوری اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۲۷ ص، رقعی.

این نوشتار خلاصه ای از احکام و مناسک حج را برای زائران بیت الله الحرام تهیه کرده است.

محقق کابلی، قربانعلی (۱) (متولد ۱۳۰۷)

مناسک حج، مطابق با فتاوی قربانعلی محقق کابلی، قم، دفتر آیت الله قربانعلی محقق کابلی، چاپ ۱،، ۲۱۶ ص.

چاپ دیگر

قم، دارالنشر اسلام، بی تا، ۲۱۶ ص.

۱- آیت الله محقق کابلی؛ محقق، قربانعلی

ص: ۵۹۳

محمودی، محمدرضا (متولد ۱۳۴۵)

گزیده مناسک حج، تهران، محراب علم، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۶۰ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۸۹۶- ۳۲۳- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه گزیده از مهم ترین مسائل حج تمتع است. نویسنده احکامی را آورده که معمولًا مورد ابتلای حجاج و روحانیون کاروان ها است. این مسائل از مناسک محشای حج همین نویسنده و نیز فتاوا و حواشی تعدادی از مراجع که در ایام حج دارای بعثه می باشند اخذ گردیده است.

مناسک حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی (ره) و مراجع معظم تقلید، تهران، نشر مشعر، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۶۸۸ ص.

شابک: ۹- ۳۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۸۸ ص، وزیری.

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای مراجع معظم تقلید، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۸۰ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۱۱۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

این کتاب مجموعه مناسک عمره مفرده است که سعی شده به گونه ای نگاشته شود که برای همگان قابل استفاده باشد. احکام شرعی عمره گزاران از قبیل: تقلید، نحوه اصلاح حمد و سوره، وضو، نماز مسافر و غسل در این مجموعه آمده است. در بخش مناسک نیز، محرّمات و

واجبات احرام به طور تفصیلی، حکم عمره بانوان معذور و احرام و عمره کودکان آمده است. در بخش پایانی نیز برخی از زیارات، ادعیه و نمازهای مربوط به مکه و مدینه آمده است.

محیطی، علی

حج صالحان، قم، قائم آل محمد، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۲۳ ص، وزیری.

مجموعه دانستنی های حج شامل احکام، اسرار، تاریخ، اماکن، و پرسش هایی درباره حج است، که در قالبی نو عرضه شده است

محیی لاری (۱) (درگذشت ۹۳۳ ق)

فتوح الحرمین، تصحیح و مقدمه علی محدث، تهران، اطلاعات، چاپ ۱،، ۱۲۲ ص.

شابک: ۰- ۶۲- ۴۲۳- ۹۶۴

راهنمای علمی و عملی حج است. مطالب کتاب، هم ناظر به مناسک و شرح شعائر حج و هم سیری در حکمت آن است.

مدرسی، سیدمحمد تقی (۲) (متولد ۱۹۴۵)

احکام حج، ترجمه حمیدرضا آژیر (۳)، تهران، محبان الحسین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۵۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۵۷- ۵۶۴۸- ۹۶۴

عنوان اصلی: مناسک الحج

عنوان دیگر: الفقه الاسلامی: احکام حج.

فروست: الفقه الإسلامی

۱- محی الدین لاری؛ لاری، محیی الدین

۲- محمدتقی المدرسی

۳- متولد ۱۳۳۷

مجموعه احکام و مناسک عمره و حج بر اساس فقه شیعه است.

الوجیز فی الفقه الإسلامی: مناسک الحج، تهران، دارالمحبان الحسین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۸/ ۱۴۲۰ ق، ۳۱۷ ص، جیبی، عربی.

شابک: ۰- ۶۱- ۵۶۴۸- ۹۶۴

الوجیز فی مناسک الحج، تهران، انتشارات مدرسی، چاپ ۱، ۱۴۱۵ ق، ۲۱۶ ص، رقعی.

مناسک حج، ترجمه حمیدرضا آژیر (۱)، تهران، نشر بقیع، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۲۵۷ ص.

مدرسی یزدی، سیدعباس (۲) (متولد ۱۳۲۲)

مناسک حج، مطابق فتاوای عباس مدرسی یزدی، قم، داوری، چاپ ۱،، ۳۲۰ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۵۱- ۵۷۱۱- ۹۶۴

مدرسی یزدی، سیدمحمدعلی (۳)

مناسک حج، بی جا، دفتر حضرت آیت الله العظمی حاج سیدمحمد علی مدرسی یزدی، ۱۳۷۶، ۵۰ ص.

مدنی، محمداسحاق و دیگران

مناسک مصور حج اهل سنت (شافعی- حنفی)

۱- متولد ۱۳۳۷

۲- آیت الله مدرسی یزدی، سیدعباس؛ مدرسی، سیدعباس

۳- آیت الله مدرسی یزدی، سیدمحمدعلی

ص: ۵۹۶

، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، چاپ ۱،، ۸۴ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۸۶- ۸۸۸۹- ۹۶۴

دیگران: ماموستا سیدمحمد شیخ الاسلامی، مولوی حامد، عبدالصمد دامنی، ماموستا محمدامین راستی.

مدنی تبریزی، یوسف

مسائل متفرقه در رابطه با اعمال حج و عمره، مطابق با فتاوای یوسف مدنی تبریزی، بی جا، یوسف مدنی تبریزی، چاپ ۱، ۱۴۲۳ ق/ ۱۳۸۱، ۳۱۲ ص، جیبی.

مناسک حج و احکام عمره، مطابق با فتاوای یوسف مدنی تبریزی، بی جا، مؤلف، ۱۴۱۸ ق/ ۱۳۷۵، ۳۱۴ ص.

چاپ دیگر

قم، مکتبه اسماعیلیان، ق/، ۲۵۳ ص، جیبی.

مناسک عمره مفرده: اقسام عمره، افعال عمره، احکام عمره، مطابق با فتوای یوسف مدنی تبریزی، قم، دهاقانی (اسماعیلیان)، چاپ ۱، ق/، ۱۴۵ ص.

مدوب بحرانی، محمد فؤاد احمد

أحکام السعی فی التوسعه الجدیده، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، ۹۵ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۲- ۹۹- ۶۱۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه احکام سعی بین صفا و مروه از ارکان و واجبات حج است. این عمل شرعی دارای احکام و مسائل فرعی، مستحبات و مکروهات و نکاتی است که مکلفین باید آنها را رعایت کنند. کتاب حاضر شامل

مجموعه ای از پرسش ها و استفتائات از مجتهدان و فقیهان معاصر شیعه پیرامون احکام سعی است. در این زمینه فتاوی آیات عظام بهجت، خامنه ای، مکارم شیرازی، سیستانی، فاضل لنکرانی، فیاض، سیدصادق روحانی، حائری، سیدصادق شیرازی، محمدسعید حکیم، حسینی شاهرودی، صافی و صانعی نقل شده است.

مرعشی، سیدشهاب الدین (۱) (-

۱۳۶۹)

مصباح الناسکین، به کوشش محمود مرعشی، قم، نشر هنر، چاپ ۱، ۱۳۶۷/ ۱۴۰۸ ق، ۴۳۸ ص، وزیری.

این مجموعه فتاوای نویسنده در احکام و مناسک حج است.

مرعشی، کاظم

مناسک حج، مشهد، ولایت، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص.

مرعشی، مهدی

مناسک حج، مطابق با فتوای مهدی مرعشی، قم، العلمیه، چاپ ۱، ۱۴۱۴ ق/ ۱۳۷۲، ۲۴۰ ص.

مسجدی اصفهانی، رضا (متولد ۱۳۳۸) (به کوشش)

مناسک آموزشی حج: مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی (قدس سره) و حواشی حضرت آیت الله خویی و دیگران، اصفهان، الحج، چاپ ۱، ۱۳۷۵،

۱- آیت الله مرعشی؛ آیت الله نجفی مرعشی؛ آقانجفی، شهاب الدین؛ نجفی مرعشی، شهاب الدین

ص: ۵۹۸

۱۲۷ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۳- ۹۱۶۱۵- ۹۶۴

متن این مناسک فتاوی امام خمینی و با حواشی آیات عظام خوئی، گلپایگانی، اراکی، فاضل لنکرانی، تبریزی، مکارم شیرازی، سیستانی، صافی گلپایگانی، نوری همدانی و بهجت است.

مناسک آموزش عمره مفرده، اصفهان، الحج، چاپ ۱،، ۱۴۰ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۹- ۹۱۶۱۵- ۹۶۴

مشکوه، سیدمحمدحسن

ره توشه حج، تهران، ابرون و یوسف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۱- ۹۱۶۵- ۹۶۴

بررسی اهمیت حج و منافع و فوائد مادی و معنوی آن است. نویسنده به منظور آموزش مناسک حج، آشنایی با بعضی از اسرار و رموز مناسک حج، آشنایی با اماکن مقدس مکه و آشنایی با برخی مستحبات و دعاهای مأثوره به بررسی های موضوعات مرتبط با حج در این کتاب پرداخته است.

مظاهری، حسین (۱) (متولد ۱۳۱۲)

احکام عمره مفرده به انضمام: اسرار عمره مفرده، آداب و مستحبات زیارت مکه معظمه و مدینه منوره، اصفهان، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۸۸ ص، جیبی.

۱- آیت الله مظاهری

ص: ۵۹۹

شابک: ۱- ۰۸- ۲۹۸۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه احکام اعمال و مناسک مربوط به عمره مفرده مطابق با فتاوای آیت الله حسین مظاهری و بررسی های فقهی و عرفانی و اخلاقی آنها است. در این نوشتار ابتدا تعاریف و کلیات مربوط به عمره مفرده مطرح شده و سپس سیر اجمالی اعمال عمره مفرده مانند: احرام و واجبات، مستحبات، مکروهات و محرمات آن، طواف، نماز طواف، سعی بین صفا و مروه، تقصیر و احکام و شرایط آنها بیان شده و اسرار این اعمال نیز بررسی شده است. آنگاه آداب و مستحبات زیارت مکه معظمه و مدینه منوره و اماکن متبرکه این دو شهر بیان شده و اهمیت زیارت این اماکن از زبان روایات بازگو می گردد. نگارنده معتقد است در اعمال عمره مفرده سه منزل عرفانی تحت عنوان سیر من الخلق الی الحق، سیر من الحق فی الحق و سیر من الحق الی الخلق نهفته است و کسانی که عمره مفرده بجا می آورند در واقع به یک سیر و سلوک معنوی دست می زنند.

استفتائات حج و عمره به انضمام: رساله حج، سلوک خداجویان، اصفهان، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۱۵- ۲۹۸۵- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ۹۵۰ پرسش و پاسخ در زمینه احکام حج و عمره است. موضوعاتی همچون این عناوین مورد توجه قرار گرفته و احکام آنها آمده است: شرایط وجوب حج، نیابت در حج، احکام خمس و تقلید در حج و عمره، حج نذری، رضایت پدر، مادر و همسر در حج و عمره، حج استحبابی، حج و عمره کودکان و افراد نابالغ، حج و عمره افراد مسلوس و مبطون، زمان حج و عمره، اقسام حج، حج و عمره افراد کثیرالشک و وسواس. «حج، سلوک خداجویان»، ضمیمه این کتاب است که سخنان اخلاقی مؤلف در زمینه بعد اخلاقی حج است.

مناسک حج به انضمام: اسرار حج، آداب و مستحبات زیارت، مکه مکرمه و مدینه

ص: ۶۰۰

منوره، اصفهان، مؤسسه فرهنگی مطالعاتی الزهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۳۶ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۱۱- ۲۹۸۵- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی مظاهری؛. فقه؛.

مجموعه احکام مناسک حج و تبیین منازل عرفانی این سفر معنوی است. در این کتاب ضمن بیان شرایط وجوب حج و استطاعت، به تفصیل درباره احکام حج سخن به میان آمده و اعمال عمره و حج تمتع مورد تبیین فقهی قرار می گیرد. نگارنده نخست به بررسی اجمالی اعمال عمره تمتع و اجزاء آن پرداخته و سپس احکام فاصله زمانی بین عمره تمتع و حج تمتع و پس از آن اعمال حج تمتع را بیان می نماید. در قسمت دیگری از کتاب نگارنده رویکردی اخلاقی و عرفانی به مناسک حج نموده و به تبیین سیر و سلوک عرفانی در حج پرداخته و آداب و مستحبات زیارت در مکه مکرمه و مدینه منوره را بررسی می نماید و برخی از تذکرات اخلاقی که در این زمینه لازم است را ارائه می کند.

مفتی الشیعه موسوی، سیدمحمد (۱) (متولد ۱۳۰۷)

مناسک الحج و العمره من فتاوی آیه الله العظمی السید محمد مفتی الشیعه الموسوی، قم، قلم، چاپ ۱، ۱۴۲۱ ق، ۳۵۸ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۱- ۲۸- ۶۷۶۷- ۹۶۴

۱- آیت الله مفتی الشیعه موسوی

مجموعه ی ۱۰۱۴ فتوای فقهی مؤلف در احکام واجب و مستحب حج و عمره است. نویسنده مستحبات وداع کعبه و آداب زیارت پیغمبر (ص) و اعمال مستحب در مدینه را در آخر کتاب آورده است. کتاب با دعای عرفه امام حسین (ع) و امام سجاد (ع) به پایان رسیده است.

مناسک حج، فتاوای آیت الله محمد موسوی، تهران، فراهانی، چاپ ۱،، ۳۸۶ ص.

شابک: ۹- ۰۳- ۶۵۹۰- ۹۶۴

مکارم، مسعود

مناسک عمره مفرده، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۴، ۱۳۸۷، ۳۲۰ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۵۵- ۸۱۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

مکارم شیرازی، ناصر (۱)

(متولد ۱۳۰۵)

حج بانوان مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی همراه با دویست سؤال اختصاصی بانوان، به کوشش حمزه اسفندیاری، قم، مدرسه الامام علی بن ابیطالب (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۱۷۶ ص، جیبی.

مناسک جامع حج، به کوشش ابوالقاسم علیان نژادی (۲)، قم، مدرسه امام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۶۴ ص؛ چاپ ۳، ۱۳۸۷، رقعی.

نظریات فقهی آیت الله ناصرمکارم شیرازی درباره مناسک و اعمال حج

۱- آیت الله مکارم؛ آیت الله مکارم شیرازی؛ مکارم، ناصر

۲- متولد ۱۳۴۳

است که ازآثارپراکنـده وی گردآوری شـده انـد. گردآورنـده برای ارائه جامع وکاربردی درباره حج، به حج گزاران، اثر را با عنوان گـذاری منـاسب و به صورت پرسـش و پاسـخ سامـان داده است. احکـام انواع حـج و اعمال آن، مبطلات، مسـتحبات و واجبات حج و نیز مسائل متفرقه حج، در کتاب گرد آمده اند.

مناسک الحج، قم، مدرسه الامام امیرالمؤمنین (ع)، چاپ ۱، بی تا، ۲۵۶ ص، جیبی.

مناسک حج، فتاوای مکارم شیرازی، قم، هدف، چاپ ۱،، ۲۷۸ ص، جیبی.

چاپ دیگر

قم، مدرسه امام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۲۷۸ ص، جیبی.

مناسک حج: با اصلاحات و اضافات، قم، مدرسه امام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۸، ۱۳۷۸، ۲۸۸ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۲۸- ۶۶۳۲- ۹۶۴

ملازهی، عبدالله

زبـده المناسـک، تـالیف رشـیداحمد گنگوهی، ترجمه عبـدالرحمن ملاـزهی، سـروده به نظم عبـدالله ملازهی، زاهـدان، فاروق اعظم، چاپ ۱،، ۱۵۱ ص.

شابک:

X

- ۵۹- ۷۳۸۱- ۹۶۴

ملکوتی، میرزا مسلم (۱)

مناسک حج، قم، شاکر، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۳۸۴ ص، رقعی.

۱- آیت الله ملکوتی

ص: ۶۰۳

منتظری، حسینعلی (۱) (۱۳۰۱- ۱۳۸۸)

احکام عمره مفرده مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی منتظری، قم، ارغوان دانش، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۲۰۸ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۰۶- ۲۷۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

احکام و مناسک حج مطابق با فتاوی فقیه عالیقدر و مرجع عظیم الشان حضرت آیت الله العظمی منتظری و بعضی آداب مکه معظمه و مدینه منوره و ...، تهران، سایه، چاپ ۱،، ۳۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۴۷- ۵۹۱۸- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، دار الفکر،، و+ ۲۵۵ ص.

عنوان روی جلد: احکام و مناسک و بعضی آداب مکه معظمه و مدینه منوره و زیارات و ادعیه ماثوره مطابق با فتاوی فقیه عالیقدر حضرت آیت الله العظمی منتظری.

احکام و مناسک حج و بعضی آداب مکه معظمه و مدینه منوره و زیارت و ادعیه ماثوره، تهران، نشر تفکر، چاپ ۱،، ۴۵۵ ص.

مختصر احکام و مناسک حج و بعضی آداب مکه معظمه و مدینه منوره و زیارت و ادعیه ماثوره، تهران؛ قم، نشر تفکر،

۱- آیت الله منتظری

ص: ۶۰۴

، ۳۰۱ ص.

مناسک الحج و العمره علی مذهب اهل البیت علیهم السلام و اعمال المدینه المنوره و زیاراتها، تهران، نشر تفکر، چاپ ۱، ق/، ۳۸۴ ص، رقعی.

مناسک حج و عمره مطابق با فتاوی مراجع معظم تقلید، تهران، نشر تفکر، ق/، ۴۸۶ ص.

مجموعه احکام و مناسک حج و عمره بر اساس فتاوای برخی مراجع تقلید از جمله آیت الله منتظری است. این مجموعه به کوشش نشر تفکر اجرا شده است.

مؤسسه البلاغ

الحج: فضائله آدابه احکامه، قم، مؤسسه البلاغ، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۰۰ ص، جیبی.

موسوی اردبیلی، سیدعبدالکریم (۱) (متولد ۱۳۰۴)

اجوبه مسائل الحج، قم، نجابت، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۱۶ ص، جیبی.

مناسک حج و عمره مطابق با فتاوای عبدالکریم موسوی اردبیلی، قم، نجات، چاپ ۱، ق/، ۴۶۰ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۹- ۹۱۹۳۵- ۹۶۴

۱- آیت الله اردبیلی؛ آیت الله موسوی اردبیلی

ص: ۶۰۵

موسوی شاهرودی، سیدمرتضی (به کوشش)

جامع الفتاوی: طرحی نو در زمینه مناسک حج مطابق با فتاوای ده تن از مراجع، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۹۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه احکام و فتاوی مراجع تقلید درباره مناسک حج است. کتاب در سه بخش سامان یافته است. در بخش اول مباحثی چون، شرایط وجوب حج، استطاعت، نیابت، حج استحبابی، اقسام حج آمده و در بخش دوم مسائل میقات و واجبات و محرمات احرام، طواف و احکام آن، نماز طواف، سعی و تقصیر آمده و در بخش سوم، مسائل اعمال حج تمتع به تفصیل بیان شده است. عبارت متن مطابق است با فتوای ده تن از مراجع، و چنانچه هرکدام از آنان فتوا به خلاف داده باشند، در پاورقی آمده است. فتوای حضرات آیات عظام: خمینی، خویی، گلپایگانی، بهجت، سیستانی، خامنه ای، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی، و مکارم شیرازی، در این مجموعه گرد آمده است.

جامع الفتاوی عمره مفرده مطابق با فتاوای ده تن از مراجع عظام تقلید، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۹۵ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۰۳۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

ویراست قبلی کتاب حاضر تحت عنوان جامع الفتاوی: مناسک حج با روشی جدید مطابق با فتاوی ده تن از مراجع عظام تقلید در سال توسط همین ناشر منتشرشده است.

مجموعه فتاوای مشهور در موضوع حج بین ده مرجع تقلید است. مراجعی که فتاوای آنها آمده عبارت اند از حضرات آیات: امام خمینی، سیستانی، خوئی، گلپایگانی، بهجت، تبریزی، صافی گلپایگانی، فاضل لنکرانی،

ص: ۶۰۶

مکارم شیرازی، خامنه ای.

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای مراجع معظم، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۳۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

متن کتاب بر اساس مناسک امام خمینی است. همچنین فتاوای آیات عظام خوئی، گلپایگانی، فاضل لنکرانی، جواد تبریزی، بهجت، خامنه ای، سیستانی، صافی گلپایگانی، مکارم شیرازی، و نوری همدانی آمده است.

موسوی نسب، سیدجعفر (متولد ۱۳۴۷)

هزار پرسش و پاسخ حج، قم، حسنین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۴- ۸۲۶۲- ۹۶۴

پرسش و پاسخ هایی درباره احکام و مناسک حج است.

مهدی پور، محمود و فلاح زاده، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

آموزش مناسک حج، تهران، امیرکبیر، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۲۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰۶۲۰- ۰۰- ۹۶۴

مجموعه ی احکام و مسائل حج و آموزش آن به روش نموداری است. احکام این کتاب مطابق فتاوای امام خمینی بوده که از کتب گوناگون فقهی ایشان از جمله تحریر الوسیله گردآوری و دسته بندی شده است. موضوعات اصلی مطرح شده در این کتاب عبارت اند از: حج واجب، اقسام حج، محرمات احرام، طواف، نماز طواف، سعی، تقصیر، اعمال حج تمتع، واجبات منی، اعمال بعد از منی، بیتوته در منی و اعمال بعد از آن، نیابت در حج، عمره مفرده، حج استحبابی، تقیه و طواف وداع.

مهریزی، م. (۱)

حج یا پرچم پیروز حق، قم، مؤسسه در راه حق، چاپ ۱، ۳، ۲۱۳ ص، رقعی.

عنوان دیگر: پرچم پیروز حق.

فروست: مؤسسه در راه حق- ۳

بررسی جنبه های مختلف حج و مناسک از منظر عرفان، اخلاق، جامعه شناسی و تاریخ است. در این نوشتار طی سه بخش برخی ابعاد حج بررسی شده است. عناوین بخش های سه گانه عبارت اند از: آشنایی اجمالی با حج و عمره و اماکن مربوط؛ فضیلت و فلسفه حج از دیدگاه روایات؛ مناسک اجمالی حج.

نجفی تبریزی، کاظم (۲)

مناسک حج مطابق با فتوای فقیه اهل بیت عصمت و طهارت (ع) کاظم نجفی تبریزی، بی جا، فخر آذر، ۱۴۱۵ ق/ ۱۳۷۳، ۱۹۵ ص.

نظمی اردیموس، اسدالله (۳)

مناسک حج آسان با ساده ترین روش یادگیری، بی جا، نظمی اردیموس، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۱۲۷ ص.

۱- صدر طباطبایی، م.

۲- آیت الله نجفی تبریزی

۳- اردیموس، اسدالله؛ نظمی، اسدالله

ص: ۶۰۸

نعمانی، محمدمنظور (۱) (- ۱۹۹۷ م)

راهنمای حج تمتع، ترجمه محمد روشندل درکاتی، تربت جام، شیخ الاسلام احمد جام، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۱۲۷ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۶۰- ۷۷۰۱- ۹۶۴

عنوان اصلی: آب حج کیی کرین.

عنوان روی جلد: راهنمای حج تمتع ویژه اهل سنت.

این نوشتار ترجمه رساله ای به زبان اردو در باب احکام و مناسک حج بر اساس فقه اهل سنت است.

نقدی، محمد (متولد ۱۳۲۷)

آشنایی با حرمین شریفین و اعمال و مناسک حج و عمره، قم، هجرت، چاپ ۱،، ۲۷۲ ص.

شابک: ۸- ۶۶- ۵۸۷۵- ۹۶۴

آنچه یک زائر باید بداند: احکام و مناسک حج و عمره، آشنایی با اماکن و آثار تاریخی، قم، هجرت، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۴۵- ۵۸۷۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: احکام و مناسک حج و عمره، آشنایی با اماکن و آثار تاریخی.

معرفی اماکن زیارتی و احکام و دیگر مسائل حج است. این کتاب دارای

۱- محمد منظور نعمانی؛ منظور نعمانی، محمد

ص: ۶۰۹

این مباحث است: احکام و مناسک حج و عمره، آشنایی با اماکن و آثار تاریخی، تفاوت دیدگاههای شیعه و اهل سنت، توصیه های ضروری، آشنایی با لغات عربی و برخی ادعیه و زیارات.

نقشبندی مجددی، عبدالله (متولد ۱۳۴۲) (به کوشش)

احکام حج در مذهب حنفی و معارف الحرمین، مشهد، گل نشر، چاپ ۱،، شش+ ۱۶۲ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۳۵- ۸۲۸۴- ۹۶۴

نکونام، محمدرضا (متولد ۱۳۲۷)

مناسک حج، قم، ظهور شفق، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۴۱- ۲۸۰۷- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه مسائل حج بر اساس فتاوای نویسنده است. مطالب کتاب ذیل شش بخش با این عناوین آمده است: استطاعت و مقدمات حج، ساختار اجمالی عمره و حج، عمره ی تمتع، تبدیل شدن حج تمتع به حج افراد، حج تمتع، مصدود و محصور.

نمازی شاهرودی، علی (۱۲۹۳- ۱۳۶۳)

مناسک حج، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۳۲- ۴۹۳- ۹۶۴

بررسی مناسک حج از دیدگاه فقه شیعه است. نویسنده این رساله را در چهارده فصل تدوین و خوانندگان را با احکام مهم سفر حج آشنا می کند.

نورانی اردبیلی، مصطفی

راهنمای حج و مناسک آن، قم، مکتب اهل البیت (ع)، چاپ ۱، ۱۳۷۰، ۳۴۸ ص،

چاپ دیگر

تهران، گفتمان، چاپ ۱،، ۲۵۰ ص.

شابک: ۵- ۹۷- ۶۹۸۴- ۹۶۴

نوری، یحیی (۱)

رساله مناسک حج، تهران، نوید نور، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۱۶۲ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۰۴- ۸۸۶۹- ۹۶۴

عنوان روی جلد: رساله مناسک حج دعاهای مخصوصه و وارده از لحظه حرکت از منزل تا ....

نوری همدانی، حسین (۲) (متولد ۱۳۰۴)

احکام عمره مفرده به انضمام استفتائات جدید، قم، مهدی موعود، چاپ ۱،، ۲۳۹ ص.

مناسک الحج، مطابقه لفتاوی حسین النوری الهمدانی، قم، مکتب آیت الله العظمی حسین النوری الهمدانی، چاپ ۱، ۱۴۱۵ ق/ ۱۳۷۴، ۳۰۱ ص، جیبی.

مناسک حج، مطابق با فتاوای حسین نوری همدانی، قم، مؤسسه انتشاراتی و تحقیقاتی مهدی

۱- علامه نوری؛ آیت الله علامه نوری

۲- آیت الله نوری همدانی

ص: ۶۱۱

موعود" عج "، ۴۱۶ ص، جیبی.

واثقی، حسین

حجه الوداع کما رواها اهل البیت علیهم السلام و یلیها: میزات الحج الجاهلی، حجج النبی (ص)، عمرات النبی (ص) من مکیات المعصومین (ع) العریض، قم، مرکز فقه الائمه الأطهار (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۵۹۹ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۴- ۷۷۰۹- ۹۶۴

پژوهشی فقهی در حجه الوداع، آخرین حج پیامبر و دیگر حجها و عمره های آن حضرت بر اساس روایات و احادیث متون معتبر شیعه است. نویسنده در صدد است سیره نبوی را در انجام حج شناسایی و به مسلمانان معرفی کند.

همگام با پیامبر در حجه الوداع، قم، نشر دانش حوزه، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۸- ۹۴۲۲۸- ۹۶۴

بررسی ابعاد مختلف آخرین حج پیامبر، معروف به حجه الوداع است. اثر حاضر را می توان ترجمه و تلخیص کتاب حجه الوداع کما رواها اهل البیت (ع) دانست که نویسنده با استفاده از منابع تاریخی و روایی و با ذکر تصاویر و نمودارهایی در ضمن چند بند به سفرنامه رسول خدا از مدینه به مکه پرداخته است. در ضمن، در صدد توضیح و شرح خطبه های پیامبر (ص) درباره مسائل حج است. بنابراین به همین بهانه به مسائل و احکام حج، از جمله احرام، میقات، تلبیه، طواف، وقوف در مشاعر اشاره کرده است. مسائل حاشیه ای این سفر، از جمله: محل سکونت پیامبر، تعداد حاجیان، مدت سفر آن حضرت نیز ذکر شده است. همچنین به مشاهد و مقامات کریمه و مقدمه دره مکه، از جمله مقام ابراهیم، زمزم، پوشش کعبه، عرفات، منا، وادی مشعر، حجر اسماعیل، اشاره شده است.

ص: ۶۱۲

واثقی راد، محمدحسین

همگام با فرشتگان، قم، آفاق غدیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۵۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۹- ۹۶۸۸۱- ۹۶۴

بررسی جنبه هایی از کعبه و مناسک حج و بیان احکام و فضایل معنوی سفر حج است. پژوهش حاضر با رویکردی اخلاقی، عبادی و فقهی به مسأله حج پرداخته و تفسیری از مناسک حج از قبیل احرام، طواف، میقات، سعی، رمی جمرات، تلبیه، وقوف در منی و عرفات و فضای معنوی حاکم بر مناسک حج عرضه می کند. نگارنده ضمن معرفی اجمالی کعبه و فضیلت و ثواب سفر حج و آموزش احکام و مناسک حج، به آثار فردی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی حج توجه نموده و مقام و منزلت حج و حاجی را از دیدگاهی روایی و قرآنی بررسی می نماید. از این رو وی به سیره پیامبران الهی و ائمه در اجرای عبادت حج اشاره کرده و احکام حج را تفسیری معنوی می نماید.

وحید خراسانی، حسین (۱) (متولد ۱۲۹۹)

مناسک الحج، فتاوی حسین الوحید الخراسانی، قم، مدرسه الامام باقرالعلوم، چاپ ۱، ق/، ۳۰۴ ص، جیبی.

چاپ دیگر

قم، نشر تاسوعا، ق/، ۳۸۴ ص، جیبی.

مناسک حج، مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ حسین وحید خراسانی، قم، مدرسه باقر العلوم (ع)، ۱۳۷۹/ ۱۴۲۱ ق، ۳۵۲ ص؛ چاپ ۵، ۱۳۸۷، ۳۵۲ ص، جیبی.

۱- آیت الله وحید؛ آیت الله وحید خراسانی

این کتاب توسط انتشارات تاسوعا تحت عنوان مناسک حج در سال منتشر شده است

شامل فتاوای نویسنده درباره اعمال و مراسم حج و دعاها و زیارت های مربوط به آن است. زیارتنامه پیامبر اکرم (ص)، فاطمه زهرا (ع)، ائمه بقیع، و زیارت امین الله و جامعه کبیره و دعای امام حسین (ع) در عرفه از جمله عناوین پایانی آن است.

وحیدی، سیدمحمد (۱) (متولد ۱۲۹۵– ۱۳۷۹)

هدایه الناسک الی احکام المناسک: مطابق با فتاوی محمد وحیدی، قم، چاپ ۱، محمد وفائی،، ۲۱۶ ص، رقعی.

مجموعه مناسک حج است. شامل یک مقدمه و دو باب و یک خاتمه تنظیم شده است. مقدمه در بیان معنی حج و اقسام آن و بیان شرایط استطاعت و احکام آن و بیان مسائل حج نیابی و بیان صورت حج افراء و عمره مفرده و حج تمتع است. باب اول در بیان تفصیل اعمال عمره تمتع و خود مشتمل بر پنج فصل است. باب دوم در بیان تفصیل اعمال حج تمتع و مشتمل بر هشت فصل است. و خاتمه در بیان احکام محصور و مصدود است.

وفائی، غلامحسین

مناسک حج، اثر منظوم غلامحسین وفائی، بی جا، بی نا، ۳۳ ص.

هجرانی، علی (به کوشش)

تاریخ، احکام و ارزشهای معنوی حج: به زبان روسی، قم، مهدی یار، چاپ ۱، ۱۳۸۵،

۱– آیت الله وحیدی؛ حسینی، محمد بن رضی؛ شبستری، محمد؛ وحیدی، محمد بن رضی

ص: ۶۱۴

۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۹۷- ۷۶۴۳- ۹۶۴

دیدگاه ها و تحلیل های فقها و عارفان در این کتاب گردآوری و مجموعه سازی شده است. مناسک و احکام حج دستخوش تحولات شده و با گذشت زمان در هر دوره کامل تر گردیده است.

ی وسف پور، رحمان

۴۶۰ نکته نورانی درباره حج، ویرایشِ علی اکبر امامی، قم، میراث ماندگار، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰۴- ۲۹۵۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی زوایای گوناگون علمی، فلسفی، اخلاقی، فقهی، تاریخی و عرفانی حج و پاسخ به سؤالاتی در این زمینه ها است. نویسنده به ۴۶۰ سؤال متنوع درباره حج و مناسک حج و تاریخچه ی اعمال حج، پاسخ داده است. بیشتر این سؤالات به اهمیت مسافرت به ویژه سفر معنوی حج، فلسفه احرام و میقات، اهمیت شهر مکه و کعبه، تاریخچه ی ساخت خانه خدا، حجر اسماعیل می پردازد. نیز این موضوعات را بررسی می کند: پرده کعبه، حجرالاسود، طواف، مقام ابراهیم، مسجد الحرام، تقیه در حج، سعی بین صفی و مروه، عرفات، مشعرالحرام، منی، رمی جمرات و قربانی. در پایان مختصری از کشور عربستان (حجاز) و آثار تاریخی مکه و همچنین آداب سفر می دهد.

فصل سوم: بررسی های مقارن و تطبیقی بین مذاهب

برفی، محمد (۱) (متولد ۱۳۴۷)

فلسفه و احکام حج و عمره، تهران، محراب فکر، چاپ ۱،، ۲۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۳- ۲۵۲۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فلسفه و اسرار احکام حج و عمره در ابعاد سیاسی، فرهنگی، اخلاقی و اقتصادی است. همچنین احکام و مناسک عمره و حج در سایه فقه مقارن و تطبیقی مذاهب اسلامی بیان شده است. تاریخچه و راهنمای اماکن مقدس مکه و مدینه نیز از دیگر موضوعاتی است که در کتاب آمده است.

پیشوایی، مهدی و گودرزی، حسین

بحث هایی از فقه تطبیقی، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۱۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی اختلاف های میان فقهای مذاهب اسلامی در مسائل و مناسک فرعی و جزئی حج است که زمینه رنجش و سوء تفاهم پیروان مذاهب

۱- برفی فیض آبادی، محمد

مختلف را فراهم می آورد. تبیین وجوه اختلاف و دیدگاههای فقهی علمای شیعه و سنی، می تواند این سوء تفاهم ها را کم کند. برای دستیابی به این منظور، کتاب حاضر به رشته تحریر درآمده است. بررسی مقایسه ای فتاوا و نگرش های مختلف علمای شیعه و سنی در مسائلی چون: اذان و اقامه، نماز جماعت، گفتن آمین، قنوت، سلام نماز، طواف و رمی جمرات از مباحث این کتاب است.

تسخیری، محمدعلی

اضواء علی طریق الوحده الاسلامیه، تهران، رابطه الثقافه و العلاقات الاسلامیه، ۱۴۱۸ ق، ۱۴۸ ص.

شابک: ۴- ۱۱۴- ۴۷۲- ۹۶۴

بررسی وحدت اسلامی و تقریب مذاهب به عنوان یکی از فلسفه ها و جنبه های معارفی و اخلاقی حج است.

تسخیری، محمدعلی و قانصوه، محمود

الحج: معطیاته، احکامه، و الروایات المشترکه فیه، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی مدیریت مطبوعات و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۳۱۸ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۲۶- ۷۹۹۴- ۹۶۴

فروست: سلسله الاحادیث المشترکه- ۳

بررسی فلسفه و اسرار احکام و مناسک حج است. در ادامه به فضائل و تأثیرهای فردی و اجتماعی حج می پردازد. روش حج انبیا و نیز برخی احکام حج از دیگر مباحث کتاب است.

شیعه سنی مشترک روایات نماز جمعه و حج

، ترجمه مرتضی حسین صدرالافاضل، محمد عسکری، تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، اداره ترجمه و اشاعت، ۱۴۱۷ ق، اردو.

شابک: ۵- ۰۳۸- ۴۷۲- ۹۶۴

بررسی مسائل و احکام نمازجمعه و حج بر اساس احادیث شیعه و احادیث اهل سنت و آراء فقها است.

تفتازانی، مسعود بن عمر (۱) (۷۲۲- ۷۹۲ ق)

الحج علی مختلف المذهب: منتخب منقح من کتاب الفقه علی المذاهب الخمسه، قم، منظمه الاعلام الاسلامی، قسم العلاقات الدولیه، چاپ ۱، ۱۳۶۱، ۱۰۴ ص، رقعی.

عنوان دیگر: منتخب منقح من کتاب الفقه علی المذاهب الخمسه.

بررسی دیدگاه های تفتازانی در زمینه احکام و مسائل حج است. گویا این دیدگاه ها در قالب یک رساله از تفتازانی در کتاب الفقه علی المذاهب الخمسه است.

جناتی، محمد ابراهیم (۲) (متولد ۱۳۱۲)

حج از دیدگاه مذاهب اسلامی، ترجمه حسینعلی محمدی نژاد، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۲۲۴ ص، وزیری.

۱- تفتازانی، سعدالدین؛ سعدالدین تفتازانی؛ ملاسعد تفتازانی

۲- آیت الله جناتی

بررسی آراء بعضی از عالمان و فقهاء در زمینه حج است. عده ای برای آشنایی مسلمانان از آرای فقهی مذاهب یکدیگر، کتاب هایی با عنوان فقه مقارن نوشته اند؛ از جمله آنها، کتاب دروس فی الفقه المقارن از همین نویسنده است. این نوشتار ترجمه بخش حج کتاب مزبور است. در این کتاب نظریات فقهی علمای مشهور مذاهب مختلفی چون شیعی، حنفی، مالکی، حنبلی، شافعی درباره مناسک حج بیان شده است. مطالب کتاب در یک مقدمه و نه فصل عرضه شده است.

دروس فی الفقه المقارن، قم، مجمع الشهید الصدر العلمی، چاپ ۱، ۱۴۱۱ ق، جلد ۱، ۵۸۲ ص، وزیری.

بررسی تاریخچه فقه مقارن به عنوان یکی از شاخه های فقه و ضوابط و روش این علم است. نیز به بررسی اختلافات فقهاء در زمینه های طهارت، صلاه، صوم، زکات، خمس و حج می پردازد. فتاوای مذاهب معروف اهل سنت و شیعه را در این زمینه تلخیص کرده، استدلال هر کدام را آورده و اسباب اختلاف میان آنها را روشن نموده است. غیر از چهار مذهب معروف اهل سنت، از فقهای مشهور دیگر مذاهب، چون حسن بن یسار بصری، عبدالله بن شرمه، عثمان بن عمر، محمد بن عبدالرحمن بن ابی لیلی، ابن جریح، اوزاعی، سفیان شوری لیث بن سعد نیز نقل قول و دیدگاه های آنها را بررسی می کند.

خامنه ای، سیدمحمد (۱) (متولد ۱۳۱۴)

حج از نگاه حقوق بین الملل، تهران، انتشارات مؤسسه کیهان، چاپ ۱،، ۳۳۹ ص، رقعی.

بررسی اهمیت جهانی حج و مقایسه مسائل حج فقه اسلامی با حقوق بین الملل است. نویسنده، محققان و دانشمندان اسلامی را به مطالعه و بررسی ابعاد گوناگون این فریضه مهم وا می دارد. این کتاب با

۱- حسینی خامنه ای، محمد

استفاده از نواندیشی های مسلمانان و حقوقدانان اسلامی و همچنین با ارائه منابع اسلامی، کوشیده است که دریچه ای نو به این فریضه الهی بگشاید. مؤلف، انگیزه نخستین خود را در این کار، جلب نظر کارشناسان حقوق و روابط بین الملل به این نهاد کارساز و مفید، عنوان می کند و در مقدمه اهداف دیگر خود را در این بررسی چنین برمی شمارد:

۱- آشنایی بیگانگان با ایدئولوژی و حقوق و دیدگاههای اسلامی- اجتماعی حج؛ ۲- آشناسازی بیشتر مسلمانان با حج و منافع آن؛ ۳- استقلال و حاکمیت بین المللی حج و حقوق ملل اسلامی؛ ۴- نزدیک کردن ملت ها و دولت های مسلمان با یکدیگر و ایجاد یک اتحادیه جهانی مسلمانان. در این تحقیق، حج عمل سیاسی- اجتماعی، تکلیف الهی و بین المللی، جلوه ای از جهاد، مجموعه ای از شعائر دینی، اعلان رسمی برائت از شرک و مجمع رسمی برای تمامی ملل مسلمانان، معرفی شده است.

رستم نژاد، مهدی

الحج فی الأحادیث المشترکه بین السنه و الشیعه، اشراف و مشارکه محمدعلی التسخیری، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۸/ ۱۴۲۹ ق، ۵۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰۵۱- ۱۶۷- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: سلسله الأحادیث المشترکه،

بررسی فلسفه و آداب فریضه حج بر اساس احادیث مشترک اهل سنت و شیعه است. در بخش اول فضیلت حج و آثار و عواقب ترک آن بررسی شده است. بخش دوم به معرفی اماکن مرتبط حج شامل حرم، مکه، مسجد الحرام و بیت الله الحرام اختصاص دارد و در بخش سوم بخشی از احکام و مناسک حج آمده است.

ص: ۶۱۹

سبحانی تبریزی، جعفر (۱)

(متولد ۱۳۰۸)

متعه الحج علی ضوء الکتاب والسنه، قم، مؤسسه الامام الصادق (ع)، چاپ ۲، ۱۴۳۰ ق/ ۱۳۸۷، ۴۸ ص، جیبی.

فروست: سلسله المسائل الفقهیه؛ ۱۰

شابک: ۷- ۳۶۰- ۳۵۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی حج تمتع بر اساس آیات قرآن و روایات معصومین (ع) است. نویسنده، با معرفی اعمال و مناسک حج تمتع در همه مراحل، احکام قرآنی و نیز آراء معصومین (ع) را آورده است.

محدث خراسانی، صفیه (منولد ۱۳۴۰)

حج در مذاهب اسلامی، تهران، سیمین دخت، چاپ ۱،، ۲۵۵ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۶۳- ۷۳۶۳- ۹۶۴

بررسی احکام و مناسک حج در مذاهب اسلامی است. فصل نخست، به آشنایی با مکه و اماکن مقدس آن اختصاص داده شده است. در فصل دوم، جایگاه های معنوی و تاریخی اجزاء مسجد الحرام به ویژه ارکان کعبه و حجرالاسود توضیح داده شده است. حج از دیدگاه قرآن و روایات عنوان فصل سوم است. در فصل بعدی، آثار اجتماعی و معنوی حج مورد بررسی قرار گرفته و در فصل پنجم، سفر حج از نگاه حقوق بین الملل و در فصل ششم، حج از دیدگاه مذاهب مختلف اسلامی بررسی شده است. فصل پایانی کتاب نیز در باب زیارات و اشاره مختصری به موقعیت تاریخی و جغرافیایی مدینه است.

۱- آیت الله سبحانی؛ سبحانی، جعفر

ص: ۶۲۰

مغنیه، محمدجواد (۱) (۱۹۰۴- ۱۹۷۹)

الحج علی مختلف المذاهب، تهران، رابطه الثقافه و العلاقات الاسلامیه، مدیریه الترجمه و النشر، چاپ ۱، ۱۴۱۷ ق/ ۱۳۷۶، ۱۵۸ ص.

شابک: ۶- ۷۸- ۶۱۷۷- ۹۶۴

بررسی مسائل و احکام حج بر اساس دیدگاه های فقهای مختلف مذاهب اسلامی است.

ترجمه انگلیسی

[الفقه المذاهب الخمسه: الحج. انگلیسی]، ترجمه مدیریت ترجمه و نشر سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، تهران، سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۵/ ۱۹۹۶ م، ۱۳۵ ص.

این اثر گزیده ای از کتاب الفقه المذاهب الاسلامی در موضوع حج به زبان انگلیسی است. اطلاعات مأخذشناسی به زبان لاتین:

The Hajj according to five schools of Islamic law, by Muhammad Jawad Maghniyyah, Tehran

Islamic culture and relations organization, ۱۹۹۶ :

/. ۱۳۷۵, ۱۳۵ p مقدادی، محمد علی (متولد ۱۳۳۶)

حج و عمره در آینه فقه مقارن، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۸۱- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی احکام و مسائل حج و عمره بر اساس آراء فقهای مذاهب مختلف شیعه و اهل تسنن است.

۱- محمدجواد مغنیه؛ مغنیه، محمدجواد

نجف، محمدمهدی (۱) (متولد ۱۳۲۵)

المختصر فی اعمال الحج والعمره وفقاً للمذاهب الاسلامیه، الامامیه، المالکیه، الحنفیه، الشافعیه، الحنبلیه، الزیدیه، الاباضیه، الظاهریه، تهران، المجمع العالمی للتقریب بین المذاهب الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق/ ۱۳۸۴، ۳۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۱۱- ۸۸۸۹- ۹۶۴

بررسی احکام و مسائل حج بر اساس فقه تطبیقی است. اعمال حج عمره را در مذاهب اسلامی و شعبه های امامیه، مالکیه، حنفیه، شافعیه، حنبلیه، زیدیه، اباضیه و ظاهریه بررسی کرده است. کتاب دارای سه فصل است و ابتدا به معرفی حج در کتاب و سنت، استحباب آن، زمان ادای عمره مفرده، اقسام حج، اقسام حج عمره، تعریف لغوی و شرعی آنها می پردازد و سپس مسائل اعمال حج را به تفصیل از آغاز تا پایان تشریح می کند. نویسنده در بخش پایانی کتاب، اعمال مدینه منوره را تشریح می کند و ضمن آن به بیان کیفیت زیارت رسول اعظم (ص)، زیارت فاطمه زهرا (س) و دیگر معصومان (ع) می پردازد.

واعظزاده خراسانی، محمد (متولد ۱۳۰۴)

الحج فی السنه، ترجمه به عربی محمدعلی آذرشب، تهران، مؤسسه البعثه، چاپ ۱، ۱۴۰۲ ق، ۷۵ ص، رقعی.

بررسی مشترکات بین مذاهب اسلامی در موضوع حج است. نویسنده دیدگاه های مشترک فقهای پیروان مذاهب را درباره احکام و مسائل حج آورده است.

بخش هفتم علوم اجتماعی (اقتصاد، علوم سیاسی، روان شناسی، آمار)

فصل اول: بررسی های عمومی

باهنر، محمدجواد (۲) (۱۳۱۲- ۱۳۶۰)

حج کنگره عظیم اسلامی، تهران، دفتر مرکزی حزب جمهوری اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۰، ۲۴ ص، جیبی.

بررسی ابعاد سیاسی، اجتماعی، فرهنگی و معنوی مراسم حج است. نویسنده حج را از شعائر عبادی و اجتماعی و شامل ابعاد متنوع و بالاخره پروژه ای کامل در جهت سازندگی فرد و جامعه می داند.

خداکرمی زنجانی، ابوعلی (۳)

ابعاد گوناگون حج، قم، دار النشر، چاپ ۱،، ۵۸۹ ص، وزیری.

بررسی حج از جنبه های مختلف قرآنی، روائی، معنوی، اخلاقی، اجتماعی، سیاسی، فقهی، فلسفی، تاریخی است.

رهبر، محمدتقی (متولد ۱۳۱۴)

ابعاد سیاسی و اجتماعی حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۶۴ ص، رقعی.

۱- نجف، مهدی

۲- شهید باهنر

۳- خداکرمی، ابوعلی

ص: ۶۲۲

شابک: ۶- ۴۷- ۹۲۹۳- ۹۶۴

بررسی دو بُعد مهم و حیاتی حج یعنی بعد اجتماعی و سیاسی آن است. نیز به ابعاد فرهنگی و اقتصادی حج اشاره ای شده است. کتاب در ده بخش با این عناوین سامان یافته است: بعد اجتماعی حج؛ امت و امامت در حج؛ حج و مسأله رهبری؛ استمرار ولایت در حج؛ مسأله برائت؛ جامعه توحیدی یا میقات پابرهنگان؛ حج سازنده جامعه و تاریخ موحدان؛ تأسیس ام القری اسلامی؛ امنیت حرمین؛ بعد اقتصادی حج؛ نگاهی به بعد فرهنگی حج.

سبحانی تبریزی، جعفر (۱)

(متولد ۱۳۰۸)

الحج: موسم عبادی و ملتقی سیاسی، تهران، وزاره الارشاد الاسلامی، ق/ ۱۳۶۳، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۸۴ ص، جیبی.

فروست: نحو قراءه جدید للتاریخ- ۵

[حج: کنگره عظیم عبادی، سیاسی، اجتماعی. انگلیسی]، بی جا، بی نا، ۱۳۶۳، ۳۱ ص.

کتاب به زبان انگلیسی است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

Hajj: a megnificent religious, social and political congregation, by Jafar Sobhani, S. L, S. N, ۱۹۸۴, ۳۱ p.

صفری، احمد (متولد ۱۳۳۴)

چگونه به حج برویم؟ راهنمای حج ایرانیان، اصفهان، فرهنگ مردم، چاپ ۱،، ۱۸۳ ص، رقعی.

۱- آیت الله سبحانی؛ سبحانی، جعفر

ص: ۶۲۳

شابک: ۴- ۳۴- ۸۷۵۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: راهنمای حج ایرانیان

بررسی ابعاد گوناگون حج، سیر تاریخی و تحولات آن در طول قرون گذشته است. همچنین در بخش آغازین، حج از دیدگاه قرآن، پیامبر (ص)، امامان معصوم (ع) و نیز از دیدگاه امام خمینی (ره) و مقام معظم رهبری بررسی گردیده است.

فصل دوم: بررسی های تخصصی

جنبه اجتماعی

اعرجی، زهیر (۱) (متولد ۱۹۵۲)

الابعاد الاجتماعیه لفریضه الحج، قم، زهیر اعرجی، چاپ ۱، ق/، ۱۷۹ ص، وزیری.

فروست: بحوث فی علم الاجتماع الاسلامی و نقد النظریه الاجتماعیه الغربیه-

بررسی ابعاد اجتماعی مراسم حج است. نویسنده مطالبش را ذیل دو بخش تنظیم کرده است: در بخش اول با عنوان «رفتار جمعی در مراسم حج»، انواع رفتارهای اجتماعی و نظریات مختلف در این باره بررسی شده است. در بخش دوم نتایج حاصل از رفتارهای جمعی (اجتماعی) در ابعاد مختلف و از جمله تأثیر آن در مراسم حج مورد بررسی قرار گرفته است.

باتمانقلیچ، فریور

نظام مشارکت و پیشنهادگیری فراگیر احیاگر: حج بزرگ ابراهیمی و محمدی راهکار دستیابی به

۱- زهیر الاعرجی؛ زهیر اعرجی

ص: ۶۲۴

نعمات و برکات بینهایت (دریافت پنج میلیون پیشنهاد مفید در سال)، تهران، جمهوری، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۵۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۶۷- ۶۹۷۳- ۹۶۴

بررسی موضوع نظام مشارکت و پیشنهادگیری فراگیر احیاگر در حج و نیز جنبه های قرآنی و اجتماعی و فلسفه و عرفان حج است. به عقیده نویسنده اگر هر زائری که راهی خانه خدا می شود یک پیشنهاد مفید از شهر خود به همراه بیاورد در این صورت حداقل پنج میلیون پیشنهاد در سال در زمینه های گوناگون در خانه خدا جمع آوری و تقدیم همه مسلمانان و مردم جهان خواهد شد. بر این اساس یک حرکت عظیم اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و سیاسی در جهان اسلام و دنیا آغاز می گردد.

سادئی، علی

تحلیل مردم شناختی حج براساس مناسک گذر، تهران، شلاک، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۸۰- ۷۶۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی حج از نگاه مردم شناختی و نیز بررسی احکام و اعمال حج از منظر جامعه شناختی است. نگارنده مناسک حج را از دیدگاهی مردمی، به صورتی گزارشی ارائه کرده است. وی آیین و مراسم حج را همراه با اسرار هریک از اعمال بیان می کند. هم چنین موقعیت جغرافیایی و پیشینه ی تاریخی عربستان و پیدایش دین اسلام را در آن جا بررسی و به انواع میقات ها و انواع حج اشاره می کند. در بخش پایانی نیز مراحل سه گانه ی مناسک گذر در حج- گسستن، عبور و پیوستن- را تشریح می نماید. چگونگی انجام مراسم حج و تحلیل مردم شناختی از مراسم حج از دیگر موضوعات کتاب است.

ص: ۶۲۵

سبزوارزاده، علی

حج، بی جا، بی نا، بی تا، ۲۶۳ ص.

عنوان روی جلد: حج زیباترین روح همبستگی.

عباسی مقدم، مصطفی

نسیم تفاهم: راهبردها و روشها، به کوشش اداره کل فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، تهران، فقاهت، چاپ ۴، ۱۳۸۷، ۳۶ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۳۷- ۷۹۱۱- ۹۶۴

فروست: سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی (۱)

بررسی اعمال و مناسک حج از نظر همگرایی اجتماعی و تقریب جوامع و اقشار مسلمان به یکدیگر است. این نوشتار در صدد ایجاد آمادگی برای زائران دانشجویی است که به سفر حج می روند و با اقوام و ملل گوناگون به گفت وگو می نشینند. مؤلف کتاب را در سه فصل مقدمات تفاهم، استراتژی تفاهم، روش ها و ابزارهای تفاهم تدوین کرده است. در بخش مقدمات تفاهم این عناوین مورد بحث قرار گرفته است: اهمیت گفت و گو و ارتباط میان مسلمانان، اجتماع حج، تجلی همگرایی اسلامی، پیشتازی تشیع در همه عرصه ها، آرایش جبهه فرهنگی. ضرورت شناخت مخاطبان و دیدگاههای آنان، اولویت طرح مباحث سیاسی و اجتماعی نسبت به مباحث عقیدتی، تأکید بر وحدت و تفاهم راهبردی به جای وحدت عقیدتی، اولویت تبلیغ عملی مباحثی هستند که در بخش مربوط به استراتژی تفاهم بحث شده اند.

جنبه سیاسی

ابوبصیر

حج و انقلاب، تهران، اوج، چاپ ۱،، ص.

بررسی حج از منظر تأثیر آن در پیشبرد اهداف و خطمشی انقلاب اسلامی ایران است.

حسینی نسب، سیدرضا

شیعه پاسخ می دهد، ویرایشِ علی ورسه ای، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۴۸ ص، جیبی.

بررسی حج از منظر تأثیرات سیاسی آن است. در موسم حج، بسیاری از زائران خانه خدا که از یک سو با انقلاب اسلامی آشنا گردیده و از سوی دیگر تبلیغات سوء دشمنان، ذهن آنها را مشوب کرده، به هنگام ملاقات با حجّاج ایرانی، پرسش هایی را مطرح می کنند. به منظور پاسخگویی به این نیاز، قسمت اعظم این پرسش ها- که غالباً جنبه دینی و فرهنگی دارد- در این کتاب جمع آوری و پاسخ داده شده است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

اهمیت حفظ وحدت در کنگره اسلامی حج، بی جا، نشر مشعر، بی تا، ۲۳ ص، رقعی.

بررسی حج از نظر تأثیرات سیاسی آن است. در این نوشتار، اهمیت حفظ وحدت در مراسم حج بر اساس آیات قرآن و بیانات برخی از اندیشمندان اسلامی از جمله امام خمینی، مقام معظم رهبری و شهید مطهری بیان شده است.

خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران (۱)

[پیام مقام معظم رهبری به حج در سال ۱۹۹۶ م]، تهران، مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، چاپ ۱، ۱۹۹۶ م، ۲۰ ص، جیبی. ترکی استانبولی.

حدیث العزه: نداءات الامام السید علی الحسینی الخامنئی ولی امر المسلمین و قائد الثوره الاسلامیه الی حجاج بیت الله الحرام، ترجمه محمدعلی آذرشب، تهران، رابطه الثقافه و الطلاقات الاسلامیه، ۱۴۱۷ ق، ۲۳۴ ص.

شابک: ۰- ۰۱۸- ۴۷۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: نداءات الامام السید علی الحسینی الخامنئی ولی امر المسلمین و قائد الثوره الاسلامیه الی حجاج بیت الله الحرام.

سخن یار (۳۴): بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و کارگزاران حج، به کوشش هادی قبادی، تهیه و تنظیم معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه، تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۰ ص، رقعی.

عنوان دیگر: بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و کارگزاران حج.

صحیفه حج: مجموعه سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،

۱- مقام معظم رهبری؛ آیت الله خامنه ای

ص: ۶۲۸

، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۳۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: مجموعه سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری.

مجموعه سخنان و پیام های مقام معظم رهبری حضرت آیت الله خامنه ای درباره مراسم حج و ابعاد مختلف آن است. اولین پیامی که از مقام معظم رهبری در این مجموعه آمده مربوط به پیام ایشان در تیرماه ۱۳۶۸ به حجاج بیت الله الحرام و آخرین پیام چاپ شده در این جلد، مربوط به پیام ایشان در ۱۸ بهمن ۱۳۸۱ خطاب به زائران خانه خدا است. نمایه ای موضوعی نیز در آخر کتاب آمده که در سهولت استفاده از کتاب مؤثر است.

منشور تداوم انقلاب: پیام رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیه الله خامنه ای به مناسبت ایام حج ذیحجه ۱۴۰۹، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۸، ۳۲ ص.

عنوان دیگر: پیام رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیه الله خامنه ای به مناسبت ایام حج ذیحجه ۱۴۰۹.

خمینی، سیدروح الله (۱)

(۱۲۸۱- ۱۳۶۸)

الامام الخمینی و مؤتمر الحج العالمی، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، چاپ ۱، ق/، ۷۷ ص، رقعی. عربی.

این مجموعه، ترجمه عربی بخشی از پیام های امام خمینی خطاب به زائران بیت الله الحرام در کنگره عظیم حج است. این پیام ها طی سال های

۱- امام خمینی؛ آیت الله خمینی

۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ قمری صادر شده است.

البیان التاریخ للامام الخمینی الموجه الی حجاج بیت الله الحرام عام هجری، ترجمه القسم الخارجی لاذاعه الجمهوریه الاسلامیه فی ایران؛ المصحح مجله صوت الوحده الاسلامیه، تهران، مؤسسه الفکر الاسلامی، ق/، ۲۳ ص.

عنوان اصلی: پیام تاریخی حضرت امام خمینی به حجاج بیت الله الحرام در سال هجری.

توشه حج: رهنمودهای امام خمینی به روحانیون کاروانهای حج و عمره، به کوشش محمدرضا حشمتی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره)، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۵۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۰۵۵- ۲۱۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: رهنمودهای امام خمینی (س) به روحانیون کاروانهای حج و عمره.

گزیده ای از سخنان امام خمینی خطاب به روحانیون کاروانهای حج است. عناوین برخی از موضوعات بدین قرار است: اخلاق در حج، حقیقت لبیک، توجه به شئونات قرآن، آموزش صحیح احکام، وحدت در حج، توجه به فلسفه حج، جهات معنوی و عرفانی حج، روشنگری در حج، رسالت روحانیت.

الحج فی احادیث و بیانات الامام الخمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر تراث الامام الخمینی، الشؤون

ص: ۶۳۰

الدولیه، چاپ ۱،، ۲۱۸ ص.

شابک: ۱- ۲۱۶- ۳۳۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: حج در کلام و پیام امام خمینی.

گزیده ای از کلمات و پیام های امام خمینی در رابطه با حج است که شامل این عناوین است: جایگاه و ابعاد معنوی حج؛ ابعاد اجتماعی حج؛ وصیت امام خمینی در زمینه حج؛ حج و کشتار خونین حجاج در سال ۱۳۶۶ و سخنان امام خمینی در رابطه با حج ابراهیمی.

الحج: موتمر عبادی- سیاسی: مجموعه خطابات و نداآت الامام الخمینی، ترجمه مرکز الحج للدراسات و النشر، تهران، مرکز الحج للدراسات و النشر، چاپ ۱، ق/ ۱۳۶۶، ۳۰۰ ص، رقعی.

عنوان دیگر: مجموعه خطابات و نداآت الامام الخمینی.

مجموعه سخنان و پیام های حضرت امام خمینی درباره مسائل حج می باشد. این کتاب در برگیرنده سخنرانی ها و پیام های امام خمینی از سال ۱۳۴۹ هجری شمسی تا سال ۱۳۶۴ می باشد که معظم له درباره «حج» بیان و صادر فرموده اند.

حج ابراهیمی در پیام های امام خمینی (ره)، به کوشش رسول سعادتمند (۱)، قم، تسنیم، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۱۳- ۵۸۶۴- ۹۶۴

مجموعه پیام های امام خمینی در سال های مختلف است که به مناسبت

۱- متولد ۱۳۳۶

مراسم حج صادر شده اند. چهارده پیام در این مجموعه موجود است که اولین آنها مربوط به سال ۱۳۴۹ و موضوع آن هشدار به مسلمین جهان درباره فلسطین و افشای جنایتهای رژیم پهلوی است و آخرین پیام مربوط به ۲۹ تیر ۱۳۶۷ و موضوع آن سالگرد کشتار خونین مکه و قبول قطعنامه ۵۹۸ است.

حج: اجتماعی، سیاسی و عبادی امام خمینی، به کوشش مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، بی تا، ۱۷۱ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۲۲۷- ۳۳۵- ۹۶۴

حج اجتماعی اور سیاسی عبادت، به کوشش مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۴۱۴ ق، ۲۰۰ ص، وزیری، زبان اردو.

شابک: ۷- ۲۲۷- ۳۳۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: حج از دیدگاه امام خمینی.

حج در کلام و پیام امام خمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۱۷۹ ص، وزیری.

عنوان روی جلد: حج در کلام و پیام امام خمینی.

چاپ دیگر

تهران، کوثر، چاپ ۲، بی تا، ۱۷۹ ص، وزیری.

مجموعه موضوع بندی شده رهنمودهای امام خمینی در زمینه حج است. این رهنمودها در سخنرانی ها و پیام های آن حضرت در مناسبت های گوناگون پیش و پس از پیروزی انقلاب اسلامی منعکس گردیده است. در بخش ها و فصل های جداگانه موضوعات جایگاه حج، ابعاد معنوی

اجتماعی و سیاسی حج، و فلسفه اعمال حج مورد بررسی قرار گرفته است.

دور الحج فی المسیره التاریخیه دراسه لآراء الامام الخمینی فی قضایا الحج، به کوشش محمد علی حسین، تهران، بنیاد بعثت، چاپ ۱، ۱۴۰۲ ق، ۴۹ ص، رقعی.

فروست: قضایا الجمهوریه الاسلامیه؛

۸

بررسی برخی از دیدگاه های امام خمینی درباره ابعاد مختلف حج است.

رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام، به کوشش محمود کارآموزیان (۱)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۰۷ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۲۲- ۷۶۳۵- ۹۶۴

گزیده ای از پیام های امام خمینی به میهمانان خانه خدا است. این پیام ها ذیل ۵۲ عنوان طبقه بندی شده است. برخی از این عناوین عبارت اند از: توصیه ها و راهکارها، لزوم فراگیری مسائل حج، انجام شایسته ی حج، بایدها و نبایدها، توجه به موقعیت کشور، بهره برداری از حج، اهداف سفر، انواع حج، بعد سیاسی و وظیفه ی حجاج، آداب حضور، دستورالعمل اجتماعی حج، شیوه ی برخورد با دیگران، جماعات اهل سنت، وظایف نمایندگی ولی فقیه، آمریکا و اسرائیل، فلسفه زیارت.

رهنمودهای حضرت امام خمینی به روحانیون محترم کاروان ها، به کوشش محمود کارآموزیان، تهران، نشر مشعر، بی تا، ۴۸ ص، پالتویی.

۱- متولد ۱۳۳۵

ص: ۶۳۳

گزیده ای از پیام ها و بیانات امام خمینی درباره وظایف روحانیون در سفر حج است.

صحیفه حج، به کوشش معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، جلد اول، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۴۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه سخنان و پیام های امام خمینی درباره مراسم حج است. اولین پیام این مجموعه مربوط به پیام امام خمینی در بهمن ۱۳۴۹ به زائران بیت الله الحرام به مناسبت برگزاری مراسم حج است که موضوع آن هشدار به مسلمانان جهان در مورد فلسطین و افشای جنایت های رژیم شاه است. همچنین آخرین پیام مربوط به پیام امام خطاب به ملت ایران در ۲۹ تیر ۱۳۶۷ است که به مناسبت سالگرد کشتار خونین مکه و قبول قطعنامه ۵۹۸ صادر شده است. در آخر کتاب نمایه ای موضوعی نیز آمده که بر کارآمدی و سهولت استفاده از آن افزوده است.

فریاد برائت، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۳۲ ص، وزیری.

این نوشتار، متن پیام امام خمینی به حجاج بیت الله الحرام در مرداد ماه ۱۳۶۶ (ذیحجه ۱۴۰۷ ق) است. تصویر دستخط حضرت امام نیز آمده است.

[کنگره عبادی سیاسی حج]، گردآوری مرکز تحقیقات و انتشارات حج، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ۱۹۸۸ م/ ۱۳۶۷، ۲۲۹ ص، انگلیسی.

عنوان اصلی:

Politico

-religious congregation of Hajj کنگره عبادی سیاسی حج: مجموعه سخنان و پیامهای امام خمینی، گردآوری

مرکز تحقیقات و انتشارات حج، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ق/؛ جلد دوم، ۱۴۰۹ ق/ ۱۳۶۷.

امام خمینی طی سالیانی دراز با سخنرانی ها و پیام های بسیار مهم، رهنمودهای ارزشمند خود را درباره ابعاد مختلف مراسم حج بیان نمودند که در این مجموعه گرد آوری شده است. پیام های امام به حجاج ایرانی، دیدار با روحانیون کاروان ها، سخنرانی های امام در عید قربان از جمله مواردی است که در این مجموعه آمده است. اولین پیام این مجموعه مربوط به پیام امام به زائران بیت الله الحرام در بهمن ۱۳۴۹ و آخرین پیام آن، پیام امام به حجاج در تیر ۱۳۶۷ است.

لوح زرین انقلاب: پیام حضرت امام خمینی به مناسبت سالگرد فاجعه خونین مکه و حجاج بیت الحرام، به کوشش واحد روابط عمومی ستاد مرکزی جهاد سازندگی، تهران، جهاد سازندگی، چاپ ۱، ۱۳۶۷.

پیام امام خمینی به مناسبت کشتار زائران ایرانی در سال ۱۳۶۶ توسط دولت آل سعود است. از نگاه این پیام، تمامی تقصیرها متوجه دولت سعودی است. و این دولت رفتاری انجام داده که با هیچ سند و مدرکی توجیه نمی شود بلکه قواعد و احکام شرعی به روشنی آن را محکوم می کند.

منشور انقلاب: پیام امام به حجاج بیت الله الحرام، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۳۶ ص، وزیری.

پیام امام خمینی به زائران خانه خدا، مسلمانان و مستضعفان جهان در ذیحجه ۱۴۰۷ قمری است. در این پیام مقولاتی چون عشق و عرفان الهی تا مقام شامخ نبوت و ولایت و قرآن و عترت، وحدت اسلامی، جهاد و

شهادت و هجرت به وحدت اسلامی، قیام بر ضد مستکبران، رسالت و روح حج، برائت از مشرکان، عظمت و ابعاد انقلاب اسلامی، حمایت از مستضعفان و مسلمانان مظلوم فلسطین و ... آمده است.

خامنه ای، سیدمحمد (۱) (متولد ۱۳۱۴)

حج از نگاه حقوق بین الملل، تهران، انتشارات مؤسسه کیهان، چاپ ۱،، ۳۳۹ ص، رقعی.

بررسی اهمیت جهانی حج و مقایسه مسائل حج فقه اسلامی با حقوق بین الملل است. نویسنده، محققان و دانشمندان اسلامی را به مطالعه و بررسی ابعاد گوناگون این فریضه مهم وا می دارد. این کتاب با استفاده از نواندیشی های مسلمانان و حقوقدانان اسلامی و همچنین با ارائه منابع اسلامی، کوشیده است که دریچه ای نو به این فریضه الهی بگشاید. مؤلف، انگیزه نخستین خود را در این کار، جلب نظر کارشناسان حقوق و روابط بین الملل به این نهاد کارساز و مفید، عنوان می کند و در مقدمه اهداف دیگر خود را در این بررسی چنین برمی شمارد:

۱- آشنایی بیگانگان با ایدئولوژی و حقوق و دیدگاههای اسلامی- اجتماعی حج؛ ۲- آشناسازی بیشتر مسلمانان با حج و منافع آن؛ ۳- استقلال و حاکمیت بین المللی حج و حقوق ملل اسلامی؛ ۴- نزدیک کردن ملت ها و دولت های مسلمان با یکدیگر و ایجاد یک اتحادیه جهانی مسلمانان. در این تحقیق، حج عمل سیاسی- اجتماعی، تکلیف الهی و بین المللی، جلوه ای از جهاد، مجموعه ای از شعائر دینی، اعلان رسمی برائت از شرک و مجمع رسمی برای تمامی ملل مسلمانان، معرفی شده است.

۱- حسینی خامنه ای، محمد

دبیرخانه دائمی کنگره بررسی قداست و امنیت حرم

المضیف الخصم: رساله المثقفین الایرانیین الی جمیع المفکرین و اساتذه الجامعات فی العالم، الاماله الدائمه للمؤتمر العالمی لبحث قداسه الحرم و امنه، قم، الحج، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۳۵ ص.

متن نامه ی بیانیه گونه ی اندیشمندان فرهنگی ایران خطاب به متفکرین و استادان دانشگاه های جهان به مناسبت حادثه حج خونین سال ۱۳۶۶ شمسی است. این بیانیه با عنوان دشمنی میزبان با حجاج میهمان به کنگره جهانی امنیت و قداست حرم عرضه شده است. محتوای آن گزارشی از تجاوز دولت سعودی به حقوق حجاج و کشتن آنها است.

دوست محمدی، هادی

حج با شکوهترین تجلی وحدت، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۲۱۷ ص.

سباعی، کاظم

الحج وحده ... و انتصار، تهران، مدرسی، ق/، ۸۴ ص.

ضیاءآبادی، سیدمحمد (متولد ۱۳۰۹)

حج اکبر برائت از مشرکین، تهران، بهاران، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۴- ۹۳۴۲۲- ۹۶۴

الضیقه، حسن

دور دراسه ظاهره الحج فی تدعیم الفکر الاسلامی فی مواجهه المناهج الغربیه

المعاصره، تهران، مؤسسه الحج، چاپ ۱، ۱۴۰۵ ق، ۴۰ ص، پالتویی.

بررسی فلسفه حج و نیز برخی از ابعاد سیاسی اجتماعی آن است.

علم الهدی، جواد (۱) (متولد ۱۳۱۰)

حج تجلی گاه توحید: بحثی در فلسفه عبادی سیاسی حج به ضمیمه فرهنگ لغات حج، قم، رسول اعظم (ص)، چاپ ۱،، ۴۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱- ۹۰۶۹۴- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: بحثی در فلسفه عبادی سیاسی حج به ضمیمه فرهنگ لغات حج.

عمید زنجانی، عباسعلی (متولد ۱۳۱۶)

در راه برپائی حج ابراهیمی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۱،، ۱۸۱ ص، رقعی.

چاپ دیگر

تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۲۲۳ ص، رقعی.

بررسی جنبه های سیاسی حج است. در میان مراسم عبادی- سیاسی اسلام، حج از جمله کانون های قدرت زا و اهرم های انتقال نیرو است که می تواند قدرت لازم را برای جهانی کردن رسالت اسلام و رهانمودن مسلمانان از سلطه استکبار جهانی به وجود آورد. البته وقتی که روح حج، حاکم بر مراسم حج باشد. کتاب حاضر گامی است در جهت تحقق اهداف

۱- علم الهدی، عبدالجواد؛ علم الهدی خراسانی، عبدالجواد

حج و شناخت راهکارهای نیل به آن هدف. برخی ازمباحث این کتاب از این قرار است: بررسی فلسفه حج، بازگرداندن حج به شیوه ابراهیمی، فلسفه سیاسی برائت از مشرکان، تحقیق درباره جدال ممنوع در حج و حرم و آینده آن. این کتاب پیشتر به صورت مقالاتی در سمینارهای گوناگون ارائه شده است.

غلامی مایانی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۴۷)

حج: مظهر وحدت، تهران، اندیشه معاصر، چاپ ۱، ۸، ۱۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۴- ۹۰۳۱۴- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی ابعاد مختلف حج است. فصل اول به آشنایی با عربستان، مکه و آثار تاریخی آن اختصاص یافته است. در فصل دوم آداب سفر و زیارت بیان شده است. در فصل سوم برخی احادث معصومین (ع) درباره ابعاد مختلف فریضه حج آمده و در فصل چهارم ابعاد سیاسی حج مورد بررسی قرار گرفته است. در ادامه حج از منظر قرآن بررسی شده و در فصل پایانی با عنوان «حج وادی وحدت»، بعد معنوی و عرفانی حج در مسیر کمال انسان بررسی شده است.

نائینی، محمدحسن

حج، یا، کنگره جهانی مسلمین: برگزیده ای از ویژگیهای حج، ترجمه محمدباقر فالی، قم، کتابفروشی حضرت مهدی (عج)، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۲۴۰ ص.

عنوان اصلی: روائع مختاره من الحج.

عنوان از روی جلد: برگزیده ای از ویژگیهای حج.

ص: ۶۳۹

ورعی، سیدجواد (متولد ۱۳۲۸)

مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۶۶ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۷۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی برخی جنبه های سیاسی حج است. برائت از مشرکان از اجزای تفکیک ناپذیر مراسم عبادی- سیاسی حج ابراهیمی است.

کتاب حاضر تلاشی است در جهت تبیین مبانی دینی و سیاسی این اصل مسلم. بخشی از این نوشتار پیشتر به صورت مقاله تحت عنوان «مبانی دینی برائت از مشرکان» در فصلنامه میقات حج منتشر شده است. نوشته حاضر نگرشی جامع و با تجدید نظر در پاره ای از محورهای آن مقاله است که در دو بخش «مبانی دینی» و «مبانی سیاسی» برائت از مشرکان و یک خاتمه که به پاسخگویی پاره ای از اشکالات و شبهات پرداخته تدوین یافته است.

وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات

حج و انقلاب اسلامی، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۲۱۳ ص، رحلی.

مجموعه ای از چندین مطلب درباره حج است از جمله: خلاصه ای از مناسک حج؛ معرفی مشاهد مکه و مدینه؛ و نقش انقلاب اسلامی ایران در حج. همچنین به همراه مطالب تصاویری مرتبط با مباحث یاد شده جهت تبیین بهتر آمده است.

جنبه اقتصادی

توانائیان فرد، حسن (۱) (متولد ۱۳۲۲)

اقتصاد حج، بهره وری در آموزشهای حج، تهران، چاپخش، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۴۹۷ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰۲- ۵۵۴۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: بهره وری در آموزش های حج.

بررسی جنبه های اقتصادی حج است. در این کتاب، با نگرشی اقتصادی به حج، از زاویه بهره وری نشان داده شده که بیش از دویست آموزش می توان از ابعاد مختلف حج استخراج کرد که اگر در محیط کار اعم از کارخانه، اداره، مزرعه و خانه به آنها عمل شود، بهره وری ارتقا پیدا می کند. این آموزش ها از متن آیات، احادیث و مسائل فقهی حج استخراج شده است.

جنبه روان شناسی

افروز، غلامعلی (متولد ۱۳۲۹)

حج چیست؟ حاجی کیست؟: مبانی روان شناختی و تربیتی، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۰۷۴- ۴۷۶- ۹۶۴

بررسی حج از منظر روان شناسی و روان شناختی است. نگارنده در این کتابچه از جنبه های روانی حج، نیز نکته های تربیتی حج از منظر فرهنگ اسلام سخن می گوید. به گفته وی: کسی که به سفر عرشی حج می اندیشد، احساس می کند که به دنیای دیگری عزیمت می کند؛ باید از وابستگی

۱- توانایان فرد، حسن

دنیوی رهـا شود، از دغـدغه هـای خاطر و نگرانی های حاصل از پیونـدهای اجتماعی و تعامل و داد و سـتدهای بین فردی آزاد گردد، تا با دلی آرام و قلبی مطمئن، راحل دیار توحید شود.

بخش هشتم بهداشت و درمان

ادیبی، پیمان و قانعی، مصطفی

راهنمای پزشکی حج، شیراز، دانشگاه علوم پزشکی شیراز، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۴۸ ص، رقعی.

جوادی پروانه، مسعود (متولد ۱۳۴۵)

بهداشت در حج ویژه ایثارگران، تهران، پژوهشکده مهندسی و علوم پزشکی جانبازان، چاپ ۱،، ۱۷۷ ص.

شابک: ۶- ۳۹- ۹۹۳۰- ۹۶۴

حاجیان فر، حسین (متولد ۱۳۵۵)

تغذیه و بهداشت زائران در حج و عمره، با همکاری سارا طهماسبی (۱) و زهره کدخدایی (۲)، اصفهان، آبی روشن، چاپ ۱،، ۱۴۴ ص.

شابک: ۲- ۲- ۹۰۳۹۷- ۶۰۰- ۹۷۸

۱- متولد ۱۳۶۵

۲- متولد ۱۳۶۳

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

کمک های اوّلیه ویژه حجّ کاروان های خدماتی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۱۲۷ صفحه، رقعی.

بررسی حج از دیدگاه بهداشت و درمان است. این کتاب آگاهی های مفیدی در پنج فصل برای یاری رساندن به حجّاج آسیب دیده عرضه کرده است که به ترتیب عبارت اند از: علائم حیاتی؛ گرمازدگی؛ مسمومیت؛ خفگی و ایست قلبی؛ خونریزی ها و شکستگی ها. در هر فصل، راه کمک های اولیه را تا رسانیدن بیمار به مراکز درمانی به صورتی مفید بیان می کند. همچنین در پایان کتاب بخشی با عنوان آتش نشانی وجود دارد که در آن راه های پیش گیری از آتش سوزی و نحوه برخورد با آن را بیان کرده است.

خوجلی، مصطفی

بیماریهای ناشی از گرما، در مراسم حج، ترجمه فریدون نوحی (۱)، تهران، وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، مجتمع آموزشی و پژوهشی،، ۶۲ ص.

بررسی گرما و گرمازدگی و بیماری های دیگر ناشی از گرما در زائران بیت الله الحرام در موسم حج است.

دفتر حج و زیارت آذربایجان شرقی (به کوشش)

بهداشت سفر حج، تألیف یکی از اساتید دانشگاه تبریز، تبریز، دفتر حج و زیارت آذربایجان شرقی، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۷۷ ص،

۱- متولد ۱۳۳۰

ص: ۶۴۳

رقعی.

رحیمی نیا، یوسفعلی (متولد ۱۳۴۷)

بهداشت و ایمنی در حج، با همکاری صمد طاهری باویل علیایی، تبریز، یوسفعلی رحیمی نیا، چاپ ۱،، ۳۲ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۸۱۶۱- ۰۶- ۹۶۴

مجموعه اطلاعاتی درباره بیماری های زائران حج و شناسائی عوامل و زمینه های این بیماری ها است. هم چنین به مسائل بهداشتی هتل ها، بهداشت مواد غذایی، بهداشت آب، بهداشت بانوان، بهداشت درمکان های خارج از شهر از قبیل عرفات و مشعرالحرام، نیز به سلامت مسافران و پیش گیری از حوادث ناخواسته نیز می پردازد.

سازمان حج و زیارت، دفتر تبلیغات

حج، سفر الی الله، تهیه و تنظیم دفتر تبلیغات سازمان حج و زیارت، تهران، سازمان حج و زیارت، چاپ ۱،، ۷۰ ص.

بررسی مسائل بهداشتی حجاج در ایام حج است. نویسنده سعی کرده اطلاعات لازم برای جلوگیری و پیش گیری از بروز و شیوع بیماری ها به ویژه امراض خطرناک را در اختیار حجاج و مدیران کاروان ها قرار دهد.

سلطانزاده، جلال (متولد ۱۳۲۳)

بهداشت حجاج و خلاصه مناسک حج، مشهد، آستان قدس رضوی، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۷۲ ص، رقعی.

مجموعه ای از پیام ها و توصیه های بهداشتی برای زائران بیت الله الحرام است. همچنین خلاصه ای از مناسک حج نیز در انتهای کتاب آمده است. هدف از تدوین و انتشار این کتابچه، راهنمایی حجاج و مدیران کاروان ها است.

شرکت داروئی پخش هجرت

وادمکوم داروهای حج، تهران، شرکت داروئی پخش هجرت، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۶۵۱ ص، رقعی.

داروشناسی حج و معرفی داروهای مورد نیاز کاروان ها است. این کتاب در صدد راهنمایی حجاج و مدیران و روحانیون کاروان ها است تا داروهای مورد نیاز را با خود داشته باشند.

صبور اردوبادی، احمد (۱) (متولد ۱۳۰۲)

بهداشت سفر حج، به کوشش اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه آذربایجان شرقی، تبریز، اداره کل حج و اوقاف، چاپ ۱، ۱۳۶۵، ۲۱ ص، رقعی.

راهنمایی زائران خانه خدا در زمینه مسائل مهم بهداشتی است. در این نوشتار برخی دستورات بهداشتی برای زائران بیت الله الحرام بیان شده است.

غفاری، مصطفی (متولد ۱۳۴۷) و دیگران

دانستنیهای بهداشتی حج، با مقدمه حسین ضیائی، تدوین و ویرایشِ وحید حسینی خباب، تهران، برای فردا، چاپ ۱،، ۶۴ ص.

شابک: ۲- ۰۷- ۵۷۳۶- ۹۶۴

مجموعه توصیه های بهداشتی برای حجاج است. نویسنده به منظور پیش گیری از برخی بیماری ها، در صدد اطلاع رسانی به مسافران خانه خدا و دیگر سفرها و اماکن زیارتی و یا کسانی که به طور دسته جمعی به سر می برند، است.

۱- اردوبادی، احمد

ص: ۶۴۵

منجمی، علیرضا

توصیه های بهداشتی سفر حج: توصیه های بهداشتی و نکات ضروری در سفر حج، عتبات عالیات، سوریه و کشورهای خاورمیانه، تهران، حیان، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۶۷۳- ۴۶۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: کتاب زرد: توصیه های بهداشتی سفر حج.

معرفی دستورالعمل ها و توصیه ها برای گروه های زیارتی است. بخش عمده این کتاب، حاوی خلاصه ای از مطالب بخش خاورمیانه کتاب زرد (به کوشش مرکز کنترل و پیش گیری از بیماری ها، امریکا، ویراست ۲۰۰۵- ۲۰۰۶) است که ضمن ذکر مباحث عمومی مرتبط با کشور عربستان سعودی به ویژه مسائل مهم بهداشتی، برخی موارد ضروری که می بایست قبل از سفر حج، در راه سفر، در هنگام حضور در کشور عربستان و پس از بازگشت از آن رعایت شوند، مورد توجه قرار گرفته است.

مهرابی توانا، علی

بهداشت در حج، تهران، اندیشمند، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۸۲ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۷۲- ۷۶۵۷- ۹۶۴

مجموعه ی آگاهی ها و هشدارهای بهداشتی برای حجاج است. این کتاب به منظور آشنایی با روش صحیح بهداشت و تغذیه حجاج نوشته شده و این موضوعات را در بر دارد: تقدم پیش گیری بر درمان؛ جنبه های بهداشت موثر درحفظ سلامت حجاج؛ نیازمندی های بهداشت فردی حجاج قبل از سفر؛ بهداشت محیط در حج؛ بهداشت آب؛ بهداشت مواد غذایی؛ تغذیه حجاج؛ واکسیناسیون مورد نیاز در حج؛

پیش گیری از بیماری مهم در حج؛ و چند پیشنهاد بهداشتی برای مسئولان پزشکی حج.

وزارت بهداری، دفتر امور پزشکی حج

آموزش بهداشت و درمان در حج، تهران، وزارت بهداری، دفتر امور پزشکی حج، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۵۴ ص، رقعی.

سخنی با روحانیون محترم کاروان های حج: تندرستی در پناه اسلام، تهران، دفتر امور پزشکی حج وزارت بهداری، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۳۹ ص، رقعی.

بررسی مشکلات بهداشتی و درمانی حجاج است. این جزوه، نشریه شماره پنج وزارت بهداری درباره مسائل بهداشتی حج است. در این جزوه، توصیه های بهداشتی خطاب به روحانیون جهت سلامتی زائران بیت الله الحرام آمده است.

هیئت پزشکی حج

توصیه های بهداشتی برای زائرین حج تمتع، تهران، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، هیئت پزشکی حج، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰ ص.

راهنمای سلامت در حج برای زائرین حج تمتع، تهران، جمعیت هلال احمر جمهوری اسلامی ایران، هیات پزشکی حج، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۲ ص.

فوریت های پزشکی حج، تهران، داروی علمی شرکت پخش فردوس، بی تا، ۱۹۶ ص، وزیری.

مجموعه مطالبی برای دست اندرکاران امور پزشکی حج است. مطالب این نوشتار که حاصل تجربیات تعدادی از پزشکان اعزامی به مراسم حج و

پس از چنـدین جلسه بحث و گفتگو تنظیم و عرضه شـده، به بحث در مورد بیماری ها و مسائل شایع در موسم حـج پرداخته و به شرایط جغرافیایی و آب و هوایی سرزمین حجاز نیز توجه شده است.

بخش نهم مدیریت حج و حجاج

فصل اول: مدیریت و برنامه ریزی (شرح وظایف، تدارکات و ...)

آقاسامان، حمید (متولد ۱۳۴۱)

هتـل داری در امور زیـارتی، بـا همکاری مجیـد درزی (۱) و ناصـر عنـدلیب (۲)، برای سازمـان حـج و زیـارت، اداره آموزش کارگزاران، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۰ ص.

شابک: ۷- ۲۱۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه اطلاعاتی درباره هتل ها و مسافرخانه ها در عربستان سعودی، وضعیت بهداشتی مکه، وظایف مدیریت در هتل ها و مسافرخانه ها، وضعیت مدینه و وظایف مدیریت ها است.

باقریان همایونشهری، مرتضی (۳) (متولد ۱۳۱۷)

همراه با روحانی حج، قم، آئین دانش، چاپ ۱،

۱- متولد ۱۳۴۱

۲- متولد ۱۳۴۲

۳- باقریان خمینی شهری، مرتضی

۱۳۸۷، ۱۵۱ ص، جیبی.

مجموعه توضیحاتی درباره روش جلسات روحانیون حج با زائران است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

آتش نشانی: ویژه کاروانهای حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۴۰ ص، رقعی.

بررسی عواقب آتش سوزی و روش مهار آن و چگونگی درمان آسیب دیدگان است. آتش سوزی، از حوادث تلخی است که گاهی در سفر حج رخ می دهد. خدمت گزاران حج باید روش فرونشاندن آن را بیاموزند و با به کار بردن اصول علمی، بتوانند آتش را خاموش و یا از بروز آن جلوگیری کنند. به همین منظور این کتاب با استفاده از تجارب کاری و روش های تخصّصی نوشته شده است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، واحد آموزش امور روحانیون

آزموده ها (۱): نگاهی به تجارب و توصیه های روحانیون (ویژه عتبات و سوریه)، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۲۰ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: آزموده های عتبات عالیات: مروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیون کاروان ها.

فروست: آزموده ها- ۱

مجموعه توصیه ها و دستورالعمل ها برای روحانیون کاروان ها است. در

بخش اول این کتابچه اماکن زیارتی مستند و در بخش دوم اماکن زیارتی غیر مستند مورد بررسی قرار گرفته است. اعمال مسجدین سهله و کوفه عنوان بخش سوم است. در بخش چهارم تجربیات سفر و راهکارهای عملی آمده و در بخش پایانی، کروکی اماکن زیارتی آمده است.

آزموده ها (۱): ویژه بانوان معینه؛ پیش درآمدی بر شرح وظایف و مأموریت معینه های کاروان حج، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۵۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۲۰۵- ۴۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: پیام های ماندگار: پیش درآمدی بر شرح وظایف و مأموریت معینه های کاروان حج.

فروست: آزموده ها- ۱

مجموعه مطالبی درباره وظایف بانوان خدمت گزار (معینه ها) در سفرهای حج است که در سه بخش با این عناوین بیان آمده است: نقش و مأموریت های پیش از سفر حج، وظایف معینه ها در سفر حج، وظایف معینه ها پس از سفر حج.

آزموده ها (۲): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج، تهیه کننده امور روحانیون بعثه مقام معظم رهبری، واحد آموزش، تهران، بعثه مقام معظم رهبری، واحد آموزش، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۸۳ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج.

فروست: آزموده ها- ۲.

آزموده ها (۳): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در عمره

ص: ۶۵۰

، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، تهران، مؤسسه علمی فرهنگی دارالحدیث، سازمان چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۱۳۴ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۲۹- ۷۴۸۹- ۹۶۴

فروست: آزموده ها- ۳

مجموعه دستورالعمل ها و وظایف مدیران و مسئولین کاروان ها به ویژه روحانیون کاروان ها است. در این جلد از کتاب آزموده ها که به عنوان کتابی آموزشی برای روحانیون کاروان های حج است، شرح وظایف روحانیون کاروان های عمره بررسی شده است.

آزموده ها (۴): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۳۱ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۴.

فروست: آزموده ها- ۴.

بخش دیگری که در این شماره آزموده ها به آن پرداخته شده، توضیحی است پیرامون برخی از شبهاتی که در سالهای اخیر از ناحیه بعضی از مأمورین دگراندیشان، زائران ایرانی را هدف گرفته است. از جمله این شبهات عبارت اند از: زیارت قبور، رجعت، تقیه، مصحف امام علی، سجده بر خاک و تربت امام حسین (ع)، غلوّ و غالیان و توسل.

آزموده ها (۵): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، تهران، بعثه مقام معظم رهبری، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۵۹ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۵

ص: ۶۵۱

. فروست: آزموده ها- ۵.

مجموعه مطالبی درباره برخی موضوعات حج از جمله: آزموده های اسرار و معارف حج، بایدهای مناسک و تازه های فتاوا، نکاتی از آزموده های روحانیون، نقش روحانی کاروان، روان شناسی زائر است

آزموده ها (۶): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۷۲ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۶.

فروست: آزموده ها- ۶.

مجموعه ی آموزشی برای روحانیون کاروان های حج است که در سه بخش با این عناوین تدوین یافته است: نکات فقهی عمره و حج، احکام کلی در حج، راهنمای فقهی اجرائی عمره و حج.

آزموده ها (۷): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۲۸ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۲۹- ۷۴۸۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: پیام های ماندگار: بر اساس تجربه ها و توصیه های روحانیون و معین های کاروان حج در طرح ره آورد سفر حج- ۱۳۸۳.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۷

ص: ۶۵۲

فروست: آزموده ها- ۷

مجموعه ای آموزشی برای روحانیون کاروان های حج است. دربخش اول مبانی و اصول تبلیغ، در بخش دوم رهنمودهای تبلیغی به مبلغان، در بخش سوم تجربه ها و توصیه ها، در بخش چهارم نگاهی گذرا به ابعاد عبادی و سیاسی حج، و در بخش پنجم با عنوان «در حرمین شریفین» برخی آداب زیارت بیان شده است.

آزموده ها (۸): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۸۲- ۴۹۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: پیام های ماندگار: بر اساس تجربه ها و توصیه های روحانیون و معین های حج در طرح ره آورد سفر حج- ۱۳۸۴.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۸.

فروست: آزموده ها- ۸

این نوشتار بر اساس «طرح ره آورد سفر حج» به عنوان مجموعه تجارب روحانیون در سفر حج، تدوین شده است. کتاب در سه بخش سامان یافته است. در بخش اول، بعضی از راهکارهای تبلیغی پیامبر را که در بردارنده رویکرد خاص می باشد بیان می شود. در بخش دوم سیمای حج در قرآن و روایات بررسی شده و در بخش سوم، به توصیه هایی که برگرفته از تجارب روحانیون، معینه ها و معین ها در حج سال ۱۳۸۴ می باشد پرداخته است.

آزموده ها (۹): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره

، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۹۵ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۹.

فروست: آزموده ها- ۹

مجموعه دستورالعمل ها و راه کارها برای مدیریت کاروان ها است. در این کتابچه آموزشی توصیه هایی برای روحانیون کاروان های حج و عمره در نوع رفتار و آموزش زائران بیت الله الحرام آمده است.

آزموده ها (۱۰): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، به کوشش واحد آموزش امور روحانیون، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۳۵ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۱۰.

فروست: آزموده ها- ۱۰

مجموعه دستورالعمل ها برای روحانیون کاروان ها است. این کتابچه آموزشی در هشت فصل، توصیه هایی به روحانیون درباره روش برخورد با زائران و نوع آموزش زائران بیان می کند. این آموزش ها هم شامل ارتباطات داخل کشور و هم داخل عربستان است.

آزموده ها (۱۱): نگاهی به تجربیات و توصیه های روحانیون حج، به کوشش عباس ظهیری و عبدالرحیم کارگر محمدیاری (۱)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۱۲ ص، پالتویی.

۱- کارگر، رحیم؛ محمدیاری، رحیم

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و توصیه های روحانیون حج.

فروست: آزموده ها– ۱۱

بررسی برخی از ابعاد معارف و فلسفه حج است. در فصل اول این نوشتار به اقتراح و پرسش و پاسخ با اساتید حوزه علمیه قم در خصوص اسرار و معارف حج و عبادت پرداخته شده است. و فصل دوم مطلبی با عنوان «آسان ترین شیوه محاسبه خمس» آمده است.

سوژه های سخن (در مکه و مدینه)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۱۵ ص، وزیری.

بررسی برخی از سوژهای سخن در مکه و مدینه است. انتخاب سوژه هایی در یک موضوع و شرح و تفسیر آنها می تواند مقدمه ای برای آشنایی وسیع تر و عمیق تر باشد. شرح و بیان سیمای مکه و مدینه، سیمای ابراهیم، پیامبر اسلام، ابوطالب و ائمه معصومین (ع)، نوشتن از توبه، دعا، عبادت و ارزش ها و ضد ارزش ها و موارد دیگر اینچنینی همه سوژه هایی هستند که در این کتاب مورد بحث قرار گرفته است.

شرح وظایف و دستور العمل های مدیران و عوامل خدماتی (حج تمتع)،، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، ۱۳۷۵، چاپ ۱، ۱۲۳ ص، رقعی.

شرح وظایف و دستورالعمل های اجرایی مدیران و عوامل خدماتی سازمان حج و زیارت است. از مباحث کتاب می توان به موارد زیر اشاره کرد: آشنایی با بخش های مختلف سازمان حج و زیارت، ضوابط و شرایط گزینش عوامل خدماتی، ثبت نام داوطلبان سفر، وسائل انفرادی و مسائل رفاهی، مسائل پزشکی و حوادث، تأمین و حفظ سلامت حجاج.

کتاب راهنما، مروروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیون و مدیران کاروان های عمره

، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۷ ص، پالتویی.

مدیریت در کاروانهای حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۲۵- ۷۶۳- ۹۶۴

مجموعه مطالبی در زمینه اصول مدیریت و توصیه های سازمان حج و زیارت به عوامل اجرایی مراسم حج به خصوص مدیران کاروان ها است. کتاب در چهار فصل با عناوین مدیریت علمی، مدیریت بحران، اخلاق مدیریت و مباحث تکمیلی سامان یافته است.

حیدری، ابراهیم (۱) (متولد ۱۳۴۴)

سفر عشق: راهنمای حجاج و عوامل خدماتی حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۳۹ ص.

شابک:

X

- ۳۱- ۶۴۵۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: راهنمای حجاج و عوامل خدماتی حج.

مجموعه شرح وظایف برای مدیران حج است.

مدیریت اقتضایی ویژه کارگزاران حج و زیارت، تهران، زعیم، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۵۹ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۰۸- ۸۵۵۱- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه وظایف و مسئولیت ها و راه کارهای اجرای صحیح مراسم حج و عمره توسط مسئولان زیارتی است که تحت عنوان مدیریت اقتضایی و در چهار فصل با بهره گیری از توصیه ها و آموزه های قرآن و حدیث و سیره معصومین ارائه شده است. نویسنده با تکیه بر مطالعات مدیریتی جدید از

۱- حیدری سردابی، ابراهیم

اصول رفتار سازمانی در حج بحث کرده و در فصل اول مدیریت اقتضایی و استراتژیک را تحلیل نموده است. فصول بعدی به این عناوین اختصاص یافته: مدیریت فرهنگی، مدیریت بحران، مدیران موفق، مدیریت اخلاقی و ویژگی های اخلاقی مدیران کاروانها.

رهبر، محمدتقی (متولد ۱۳۱۴)

ره توشه مبلغ، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۶۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: ره توشه مبلغ: ویژه حج.

مجموعه اطلاعاتی درباره روحانیون و تبلیغ و تأثیر و جایگاه آنها است. مطالب در هشت فصل تدوین شده و در حقیقت بحث اساسی آن تبیین تبلیغ و محتوای آن و شناخت مخاطب و راهبردهای تبلیغ و ابزار آن می باشد و اشاره ای هم به مسأله ارتباط حج و کار تبلیغ در موسم حج دارد. کتاب برای آشنایی مبلغین و روحانیون کاروان ها با مسائل تبلیغی تهیه شده است.

سازمان حج و زیارت

حج: مدیریت در بحران، تهران، ویرایشِ علی ورسه ای، قم، نشر مشرقین، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۲۵- ۵۷۸۱- ۹۶۴

قدم به قدم با مدیران ثابت و راهنمای سفر زیارتی عمره، به کوشش معاونت حج و عمره سازمان حج و زیارت، تهران، عترت نو، چاپ ۱،، ۲۷۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳- ۹۱۰۵۲- ۶۰۰- ۹۷۸

ص: ۶۵۷

مجموعه حاضـر به منظور اسـتفاده کلیه عوامـل اجرایی و خـدماتی سـفر زیارتی عمره و آشـنایی با وظایف و مسـئولیت هایشان تـدوین شـده است. فعـالیت هـای فرهنگی در عمره، شـرح وظایف مـدیران، راهنمای عمره و مـدیران و عوامل ثابت خـدماتی، امنیت سفر، و بیمه زائران عمره مفرده عناوین مورد بحث در کتاب هستند.

قدم به قدم با مدیران حج تمتع، تهران، مؤسسه توسعه فناوری آموزشی مدارس هوشمند، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۳۰ ص.

بررسـی طرح هـایی برای بهبود وضع حـج و کـاروان هـا است. نیز گزارش از برنـامه ریزی هـای حـج، اجرای بهـتر تـدارکات، آموزش مدیران حج و شرح وظایف آنها است.

قـدم به قـدم با مدیران حج تمتع، گردآوری معاونت حج و عمره سازمان حج و زیارت، تهران، عترت نو، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۵۰۰ ص.

شابک: ۷- ۶- ۹۱۰۵۲- ۶۰۰- ۹۷۸

همراه بـا کـارگزاران حـج، تهیه و تنظیم اداره کـل برنامه ریزی و نطارت سازمان حـج و زیارت، قم، مشـرقین، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۵۱- ۵۷۸۱- ۹۶۴

گزارشـی از وضـعیت مـدیریت کـاروان هـا است. این کتـاب به منظور آشـنایی حجاج، مـدیران و معاونان کاروان های حـج با مراحل سـفر به مکه، نیز انجام مناسک حـج تـدوین شده است. نگارنده در این کتاب کلیه وظایف، اختیارات و مسـئولیت های مـدیران، معاونـان، پزشـکان، آشپزان و عوامـل اجرایی کاروان را شـرح داده، و در خاتمه عوامل خـدماتی (ثبت نام کننـدگان، نظافت چی ها، حمل کنندگان بارها، حمل کنندگان علائم راهنمایی) کاروان حج را به طور جداگانه معرفی کرده است.

همگام با حجاج، تهیه و تنظیم اداره کل برنامه ریزی و نظارت سازمان حج و زیارت، قم، مشرقین، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۵۰- ۵۷۸۱- ۹۶۴

سعادتمند، رسول و مدبر (اسلامی)، علی (۱)

راهنمای برنامه های آموزشی حج تمتع، قم، تسنیم، ۱۳۸۳، ۸۷ ص، رقعی.

عارف زاده، محمدامین

مبانی نقشه خوانی: ویژه کارگزاران حج و زیارت، به کوشش سازمان حج و زیارت، مرکز آموزش کارگزاران. تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۴۸ ص.

شابک: ۳- ۱۵۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

فلاح زاده، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

احکام فقهی- اجرایی حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۰۹- ۵۴۰۰- ۹۶۴

مجموعه ای از دستورالعمل ها و وظایف و احکام اختصاصی کارگزاران مثل روحانیون و مدیران کاروان ها است. این کتاب اختصاص به کارگزاران حج دارد و در چهار بخش گردآوری شده است. بخش اول، احکام فقهی- اجرایی حج ویژه روحانیون کاروان هاست. بخش دوم، احکام فقهی- اجرایی حج ویژه عوامل اجرایی کاروان ها. بخش سوم، نکات فقهی عمره و حج و بخش چهارم، احکام کلی عمره و حج می باشد.

۱- اسلامی، علی

ص: ۶۵۹

لقمانی، احمد

نکته ها و گفته های حج و عمره: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران، قم، بهشت بینش، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۹- ۷۸۷۷- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران.

بیان برخی نکات لازم و ضروری درباره حج و جوانب مختلف آن است. نویسنده در تعریف این کتاب بیان داشته که این کتاب، اثری برای پاسخگویی به سه پرسش پیش از سفر شامل: ۱- کجا می رویم؟ ۲- چرا می رویم؟ ۳- چگونه باید برویم؟ و یک سؤال پایان سفر یعنی: چگونه باید بازگردیم؟ است. بر همین اساس مطالب این کتاب در بخش هایی با عناوینی از جمله: با عربستان آشنا شویم؛ پیش از سفر بخوانیم؛ هنگام سفر بخوانیم و بدانیم؛ تفاوت اعمال ما و اهل تسنن؛ سلسله اعمال عبادی در سفر؛ سیری در مدینه؛ فضیلت و آداب زیارت رسول خدا؛ بقیع و آرمیدگان در آن؛ مساجد و اماکن مدینه؛ مکه، جلوه ها و جاذبه ها؛ اعمال عمره مفرده و ... تهیه شده است.

مرکز تحقیقات حج

شرح وظایف گروههای ارشاد کاروانهای حج، قم، نشر مشعر، بی تا.

فصل دوم: اسناد گزارشی

بابایی، رضا (متولد) و جوانفکر، علی اکبر (متولد ۱۳۳۸)

کتاب حج: گزارش حج سال ض. ق، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۱۴۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزارش حج سال ض. ق.

گزارشی از چگونگی برگزاری مناسک حج در سال ۱۳۸۶ (۱۴۲۸ قمری) است. نویسندگان، این مجموعه را در پنج بخش تهیه و تنظیم کرده اند. در بخش نخست، مروری به ویژگی های مهم و برجسته حج ۸۶ شده است. در بخش دوم، گزارش گونه ای از فعالیت ها و برنامه های پیش از حج آمده است. «حج ۸۶ در آیینه آمار» عنوان بخش سوم کتاب است که در آن زبان آمار، گزارشی روشن از وضعیت ها و موفقیت های حج ۸۶ به خواننده می دهد. بخش چهارم کتاب، روزشمار یا

کرنولوژی حج ۸۶ است. خدمات فرهنگی، اجرایی، بهداشتی، اسکان، حمل ونقل و مانند آن ها در فصل پنجم کتاب گزارش شده اند. در این بخش، به تفکیک خدمات بخش های مختلف بعثه و سازمان حج گزارش شده است. بخش پایانی

کتاب «خوانـدنی ها و اخبار پراکنـده» است که حاوی اطلاعاتی درباره حـج گزاری کشورهای دیگر است. خواننده این فصل، پس از مطالعه این قسمت از کتاب می تواند به مقایسه واقع بینانه ای میان حج کشورهای اسلامی دست یابد.

بیات، حجت الله (متولد ۱۳۴۷) و اسحاقی، سیدحسین (۱) (متولد ۱۳۴۱)

حج ۲۹: گزارش حج سال ه. ق، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۵۹۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۱۹۵- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزارش حج سال ه. ق.

گزارشـی از برگزاری مراسم حـج در سـال ۱۳۸۷ (۱۴۲۹ قمری) اسـت. کتـاب در هفت فصـل تنظیم شـده است. فصـل اول به فعـالیت هـای پیش از سـفر حـج و به ویژه هفته حـج اختصاص داده شـده و در واقع آینه ی اقـدامات در ایران است. فصل دوم بازتـاب تلاش هـای معـاونت هـا، مـدیریت و واحـدهای بعثه مقام معظم رهبری و نیز ارزیابی عملکرد آنها است. فصل سوم به عملکرد و چگونگی حـج گزاری و مخاطبان حج، اعم از کاروان ها و زائران مربوط می شود. فصل چهارم، بازنمایی همکاری های سازمان ها و نهادهایی است که در تـدارک و سازمانـدهی عملیات بزرگ حـج سـهیم بوده انـد. فصل پنجم به تمهیدات، اقدامات و برنامه های فرهنگی و اجرایی کشور عربستان برای برگزاری حج ۱۴۲۹ قمری پرداخته است و بالاخره در فصل آخر چگونگی حج گزاری، آمار و اخبار حاجیان سایر کشورهای جهان منعکس شده است.

پورغفاری لاهیجی، آزاده (متولد ۱۳۵۲)

شـاخص هـای فرهنگی: وضـعیت حـج و زیـارت در کشور در سالهـای تا، تهیه کننـده آزاده پورغفاری لاهیجی، لادن بلوریان کاشـی، زیرنظر غلامعلی طبرسـا، ویرایشِ علی علی محمـدی، تهران، وزارت فرهنـگ و ارشاد اسـلامی، معاونت طرح و برنامه ریزی و تحول اداری، دفتر طرح و برنامه ریزی،، رحلی.

شابک: ۳- ۲- ۹۵۵۳۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: وضعیت حج و زیارت در کشور در سالهای تا

فروست: نشریه آماری و تحلیلی فرهنگی و هنری- ۱۳

جعفریان، رسول (متولد ۱۳۴۳) و خسروی، محمدعلی

با کاروان ابراهیم در سال ۷۱، ویرایشِ علی موسوی گرمارودی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۳۵۷ ص، وزیری.

گزارشـی از فعـالیت های بعثه مقام معظّم رهبری و سازمان حـج و زیارت در سال ۱۳۷۱ است که در هشت فصل تـدوین یافته است. در فصـل اوّل و بـا عنوان «آهنـگ راه»، از فعالیت های بعثه قبل از موسم حـج سـخن رفته است. در فصل دوّم و با عنوان «راویـان حضور» گزارش اسـتقرار بعثه مقـام معظم رهـبری است و چگونگی فعـالیت هـای بعثه در حرمین شـریفین. دیـدارهای مختلف نماینده محترم ولی فقیه و سرپرست زائران ایرانی با اشخاص و گروه های مختلف نیز در این بخش گزارش شده است. در فصـل سوّم از نقش روحـانی و هـدایت گری فکری و معنوی زائران سـخن رفته است. فصـل چهـارم با عنوان «یاد یاران»، از گسترده ترین فصل های

۱- اسحاقی، ابوسجاد

کتاب است و گزارش مراسم و اجتماعات است. در فصل پنجم با عنوان «رنگ بی رنگی» حج گزاری مسلمانان گزارش شده است. در فصل ششم چگونگی اجرای این سفر عظیم الهی و تلاش گسترده سازمان حج و زیارت در سامان دادن به آن گزارش شده است. فصل هفتم و با عنوان «در حاشیه حج» کوتاه است اما خواندنی. فصل هشتم با عنوان «میقات در آینه» ویژه گفتگوهایی است با متفکران و عالمانی که توفیق زیارت یافته اند و در این دیدارها از دریافت ها، و دیدگاه های خود درباره حج و مسائل جهانی سخن گفته اند.

جعفریان، رسول (متولد ۱۳۴۳)

با کاروان صفا: گزارش حج سال، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۶۰۰ ص.

شابک: ۴- ۶۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: گزارش حج سال.

گزارش نسبتاً جامعی برای نشان دادن بخشی از تلاش ها و کوشش های انجام شده در جهت رفاه حال حجاج است. شالوده کتاب که گزارش عمومی از حج سال ۱۳۸۲ شمسی است بر پایه گزارش های تهیه شده واحدهای مختلف بعثه مقام معظم رهبری و تلاش نویسنده، استوار است. برخی از منابع تدوین کتاب، مصاحبه و شماری برگرفته از روزنامه های عربستان و بخشی هم مشاهدات و تحلیل های شخصی نویسنده است.

رجبی، محمدحسین (متولد ۱۳۳۸)

حج: گزارش حج سال ه. ق برابر سال ه. ش، به کوشش حوزه

ص: ۶۶۲

نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۸۰ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰۱۹- ۵۴۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: گزارش حج سال ه. ق برابر سال ه. ش.

گزارشی از حج سال ۱۳۸۴ شمسی (۱۴۲۶ قمری) است. نگارنـده با حضور در اماکن زیارتی و مراحل مختلف حـج، آن را به رشـته تحریر درآورده است. نویسـنده در این امر از حضور در برنـامه هـای مختلف، سـتاد خبری بعثه، نشـریات بعثه مقام معظم رهبری، برخی روزنامه های سعودی و اسناد و مدارک و گزارش عملکرد بخش های مختلف بعثه، استعانت جسته و مجموعه ای کامل از تمام مراحل و وقایع حج، اعم از مقدّمات حج، گزارش روزشمار حج ۲۶ و فعالیت معاونت ها و واحدهای مختلف بعثه در مکه و مدینه و نیز برگشت از حج را به ثبت رسانده است.

سازمان حج و زیارت

آشـنایی بـا برنامه های امور حـج و زیارت و سـخنی با روحانیون، ناظرین و سرپرسـتان کاروانهای حـج، تهران، سازمان حـجّ و زیارت و امور خیریه، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۵۶ ص، رقعی.

بـا کـاروان ابراهیم (ع): گزارشـی مکتوب از عملیات اجرایی حـج تمتع یکهزار و سـیصد و هشـتاد و شـش، قم، سازمان حـج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۵۶ ص، وزیری.

عنوان دیگر: گزارشی مکتوب از عملیات اجرایی حج تمتع یکهزار و سیصد و هشتاد و شش.

گزارشی مفصل از عملیات اجرایی حج تمتع و اقدامات و فعالیت های ستادهای مختلف اجرای مراسم حج در سال ۱۳۸۶ در ایران است.

هر کدام از مسئولین ستادهای مکه و مدینه، اقدامات و فعالیت های دینی و فرهنگی خود را به تفکیک بیان کرده و امکانات، جداول و وضعیت گروه های اعزامی را به همراه هزینه ها و مخارج توضیح داده و عملکرد ستادها را بررسی کرده اند. علاوه بر اینها، کارنامه گروههای ستادی و مصاحبه های رئیس سازمان حج و زیارت و نامه ها و پیام های مختلف در این مجموعه منعکس شده است.

سعی با صفا: گزارش مکتوب عملیات اجرایی حج تمتّع ۸۵، قم، سازمان حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۳۱ ص، وزیری.

عنوان دیگر: گزارش مکتوب عملیات اجرایی حج تمتّع ۸۵.

گزارشی از مراسم حج تمتع در سال ۱۳۸۵ شمسی و مجموعه خدمات و برنامه ریزی های مناسب برای برگزار شدن این مراسم است. شرح عملکرد همه بخش های ستادها، حمل و نقل، بهداشت و درمان، اطلاع رسانی، و مخابرات در ارائه خدمات به زائران در این کتاب به تفصیل آمده است. در پایان ارزیابی آماری و تحلیلی از حج تمتع سال ۸۵ و نقاط قوت و ضعف عملکرد مسئولان و بخش های اجرایی انجام شده است.

گزارش عملیات اجرایی حج/ ق، تدوین دفتر ریاست و روابط عمومی سازمان حج و زیارت، تهران، سازمان حج و زیارت،، ۱۳۲ ص.

گزارشی مفصل از عملیات اجرایی حج تمتع و اقدامات و فعالیت های ستادهای مختلف اجرای مراسم حج در سال ۱۳۷۴ است.

گزارش مکتوب عملیات اجرایی حج تمتع ۸۷ (۱۴۲۹ قمری)، قم، دانش، چاپ ۱،

ص: ۶۶۴

۱۳۸۸، ۶۴۶ ص، وزیری.

کارنامه حـج سال ۱۳۸۷ اسـت که در قـالب گفت وگوهـا، گزارش، خـبر، و ... به رشـته تحریر درآمـده است. در این کتـاب، گزارش جامعی از عملیات اجرایی حج تمتع و اقدامات نهادهای مختلف که در حج سال ۱۳۸۷ حضور داشته اند، آمده است.

همراه با حج ۸۱، ویرایش علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۰۴ ص، رقعی.

مجموعه مطالبی درباره برخی امور اجرایی حـج است. در این کتاب پس از معرفی تشـکیلات سازمان حـج و زیارت و وظایف قانونی این سازمان، نهادها و ستادهای دست اندر کار امر حج در ایران و عربستان معرفی شده و درباره شیوه ثبت نام متقاضیان سفر حـج توضـیح داده می شود. در ادامه به نقش و اهمیت آموزش حجـاج و دست انـدر کـاران حجـاج اشاره شـده و مطالبی درباره موضوعات ذیل نیز آمده است: هزینه سـفر حج سال ۱۳۸۱، فراخوان زائران حج سال ۱۳۸۱، جایگاه نظارت و ارزشیابی در حـج، نقش رایانه در حج، سـیر تحول در تامین مسـکن حجاج ایرانی، بهداشت و درمان در سـفر حج، حمل و نقل هوایی و زمینی حجاج، هشـدارهای انتظامی در مورد مواد مخـدر، مسائل ارتباط تلفنی حجاج ایرانی، لوازم انفرادی حجاج، ارز و خرید سوغات و سخنی چند با کارگزاران و زائران حج سال ۱۳۸۱.

سرهنگی، مرتضی (متولد ۱۳۳۲)

سیمای حج در سال ۷۰، تهیه و تنظیمِ حوزه نماینـدگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، گروه کتاب حج (نویسـندگان همکار: عبدالله گیویان، هدایت الله

بهبودی (۱)، تهران، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۳۹۶ ص، وزیری.

گزارش حج سال ۱۳۷۰ به عنوان وضعیتی غیر منتظره است. چون نخستین حج پس از ارتحال حضرت امام خمینی، و پس از سه سال ممنوعیت ورود زائران ایرانی به مراسم حج بود. کتاب حاضر، گزارشی از فعّالیت بعثه مقام معظم رهبری است که به صورت روزانه تدوین شده است.

این مجموعه، از حکم مقام معظّم رهبری به مرحوم حاج احمد آقا خمینی، برای سرپرستی حجاج ایرانی آغاز و به ارائه گزارش جناب آقای ری شهری به مقام معظّم رهبری، پس از بازگشت از حج، پایان می پذیرد. پیام مقام معظّم رهبری درباره مراسم برائت از مشرکان، نیز ضمیمه کتاب است.

طالقانی، سیدعبدالوهاب

آشنایی با مقررات عربستان، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۹۵ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۴- ۷۶۳۵- ۹۶۴

معرفی قوانین و مقررات حج در عربستان است. این کتاب در شش فصل، اطلاعات لازم را در مورد مقررات کشور عربستان و برخی اطلاعات دیگر درباره حج گزاری در اختیار مدیران و معاونان کاروان ها قرار می دهد. اطلاعات داده شده در کتاب عبارت اند از: آشنایی با حج برخی کشورهای اسلامی، آشنایی با مؤسسه های حج عربستان و مقررات و تعلیمات حج این کشور، مراسم و جشن های رسمی در زمان حج، آشنایی با برخی از مقررات عربستان در ارتباط با امور حجاج، نقش ستادهای

۱- متولد ۱۳۳۹

ص: ۶۶۶

مکه مکرمه و مدینه منوره، دانستنی های لازم در عربستان برای کارگزاران حج و عمره.

مختاری، رضا (متولد ۱۳۴۲)

حج ۲۵: گزارشی از حج گزاری سال ۱۴۲۵ قمری برابر با سال ۱۳۸۳ شمسی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۶۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۹۲- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: گزارشی از حج گزاری سال ۱۴۲۵ قمری برابربا سال ۱۳۸۳ شمسی.

گزارشی از نحوه برگزاری مناسک حج در سال ۱۳۸۳ (۱۴۲۵ قمری) است. نویسنده به شیوه میدانی این مجموعه را در سه فصل تهیه و تنظیم کرده است. مؤلّف به دید و بازدید مسئولان بعثه مقام معظم رهبری و مصاحبه و ملاقات ها، سمینارها و سخنرانی آنان در مقاطع مختلف پرداخته سپس به چگونگی برگزاری مناسک حج از جمله کوچ به عرفات و وقوف در مشاعر مقدّسه، رمّی جمرات، قربانی و برائت از مشرکان اشاره کرده است؛ و در بخش دوّم به فعالیت های مختلف بعثه از جمله تنظیم کاروان ها، اطّلاع رسانی و تبلیغات اشاره دارد، و در بخش پایانی به فعالیت سایر بعثه ها و ضرورت ها و بایدهای حج در اثبات هلال، خرید سوغات، نحوه بازگشت حاجیان و ولیمه آنان سخن گفته است.

مهدویان، حسن (متولد ۱۳۴۳) (به کوشش)

حج: گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال هجری قمری آذر و دی، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۵۲۵ ص، وزیری.

ص: ۶۶۷

شابک: ۱- ۰۶۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال هجری قمری آذر و دی.

گزارشی از برگزاری مناسک حج در سال ۱۳۸۵ (۱۴۲۷ قمری) است. نویسنده این مجموعه را در شش بخش تهیه و تنظیم کرده است. بخش اول به رخدادهای پیش از سفر اختصاص داده شده است. در بخش دوم مقدمات حج که گزارشی است از فعالیت های نهادهای درگیر در امور حج آمده است. روزشمار حج ۲۷ عنوان بخش سوم کتاب است. گفت و گو با مسؤولان درباره عملکرد بعثه و ستاد در حج ۸۵، شنیدنی هایی درباره حج در مصاحبه با برخی شخصیت ها و زائران بیت الله الحرام، و مطالب گوناگون حج ۸۵ و حج گزاری ایرانیان عناوین سه بخش دیگر این گزارش هستند. در پایان کتاب نیز گزارش هایی تصویری از بعضی مراسم و دیدارها آمده است.

مهدوی راد، محمد علی (متولد ۱۳۳۴) و جعفریان، رسول

با کاروان عشق، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۴۳۴ ص، وزیری.

گزارشی از ابعاد مختلف مراسم حج سال ۱۳۷۲ است. در پیش درآمد کتاب سخن از حریم دوست است و حال و هوایی که زائران در آن دیار دارند. در بخش حج و مسائل فرهنگی، تلاش های روحانیان و چگونگی رسالت آنان و اهمیت روشنگری درباره گره های فقهی در پرتو واقعیت های جاری بررسی شده است. حج و مسائل سیاسی، از دیگر بخش های کتاب است که گزارشی تحلیلی از نگاه زائران به انقلاب اسلامی، شخصیت حضرت امام و جریان های جهان اسلام است. چگونگی جلوگیری حکومت سعودی از انجام مراسم برائت از مشرکین، بازتاب های مراسم و چگونگی برگزاری آن در سرزمین منی بخش دیگری از کتاب را

به خود اختصاص داده است. گزارش تفصیلی سمینارها و تجمّع ها و گزیده ای از گزارش های دیدار زائران با نماینده ولیّ فقیه و سرپرست زائران ایرانی و سخنان چهره های علمی و روحانی و نیز مصاحبه ها با شخصیت های علمی و فکری، زائران و کسانی که سالیان دراز توفیق دیدار دیار دوست را داشته اند از دیگر بخش ها است و خواننده را با ابعاد معنوی، اجتماعی، فرهنگی و تاریخی آن دیار آشنا خواهد ساخت. و بالأخره درفصل پایانی با عنوان «در خدمت زائران»، گزارش تفصیلی تلاش های اجرایی سازمان حج و زیارت در برگزاری حج آمده است.

بخش دهم تشرف و نیایش

اشاره

توضیح: در همه ی فرهنگ های دینی معبود در مقام و مرتبه عالی است و عابد در صدد رسیدن و تقرب به آن مقام است. از اینرو، عابد در واقع زائر است و با تشرف به وادی معبود، سیر و سلوک را آغاز می کند.

دو واژه حج و زیارت در فرهنگ اسلامی و به ویژه در فرهنگ ایرانی و شیعی عنوانی است که جنبه های مقصد، راه و چگونگی پیمودن راه و رسیدن به مقصود را می نمایاند. حج؛ نمایانگر سیر و سلوک معنوی انسان ها در محدوده ی خانه خدا و بیت الله الحرام است. اما زیارت؛ تشرف، گام نهادن، به پابوس رفتن و ملاقات دیگر اماکن متبرک است. برخی مسلمانان اماکن زیارتی را منحصر به مسجد النبی دانسته و برخی مثل شیعیان قلمرو زیارتگاه ها را توسعه داده و اماکن متبرک فراوانی را به قلمرو آورده اند. همین نکته منشأ اختلافات کلامی بین فریقین شده و منازعاتی در باب مباحث چون مشروعیت توسل، تبرک و شفاعت را در پی داشته است.

بهرحال زیارت یا تشرف و مشرف شدن به درگاه بزرگان دین از جهات مختلف اهمیت فوق العاده دارد به ویژه تأثیرهای فردی و اجتماعی آن به اندازه ای است که می تواند به جامعه مصونیت بخشد و جامعه را از آلودگی ها و خبائث دور نماید.

به دلیل اهمیت زیارت در جنبه ی نظری و کلامی و هم در بُعد اخلاقی و تأثیرگذاری آن، باید بخشی را به این مبحث اختصاص می دادیم. با اینکه

در دیگر بخش ها ضمناً به زیارت پرداخته ایم؛ برای نمونه در بخش نخست، تاریخ و جغرافیای حج و زیارت مطرح است یا در بخش ادبیات و هنر، منابع مربوط به حج و زیارت آمده است، اما به دلیل اهمیت زیارت، یک بخش ویژه هم به زیارت اختصاص یافت.

محتوای این بخش عناوینی است که در دیگر بخش ها به آن نپرداخته یا کمتر به آنها پرداخته ایم و نیاز به تکمیل داشت. از اینرو مطالب این بخش در شش فصل تنظیم و سامان یافته اند: فلسفه و هدف؛ فضیلت ها؛ آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی؛ شبهه شناسی؛ زیارت نامه ها؛ دعای عرفه. از این شش فصل، فصل های اول تا سوم را قبلًا در بخش عرفان، اخلاق و کلام که بخش سوم این مجموعه است، داشتیم و ذیل آنها اطلاعات حج و زیارت و به ویژه حج آمده است. ولی در این بخش فقط اطلاعات زیارت می آید. اما سه فصل دیگر که گزارش منابع مربوط به شبهه شناسی، زیارت نامه ها و دعای عرفه است، جدید است. لازم به توضیح است که علت آوردن اطلاعات درباره دعای عرفه، ارتباط این دعا با موسم حج و سرزمین عرفات است.

در باب چکیده ها ذکر این نکته لازم است که همه منابع چکیده ندارند، مثلًا آثاری که عنوان آنها گویای محتوای اثر است، چکیده ندارند. اما آثاری که عنوان گویا ندارند فقط اگر قابلیت داشته اند، چکیده کامل تدوین شده در غیر اینصورت فقط یک تا سه سطر راجع به مطالب مهم و برجسته اثر می آید.

فصل اول: فلسفه و هدف

احمدی، حسن

سرّ دیدار: اسرار نهفته در دیدار و زیارت خداوند و انبیا با اباعبدالله الحسین (ع)، قم، طوبای محبت، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۴۵ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰۹- ۸۸۹۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: اسرار نهفته در دیدار و زیارت خداوند و انبیا با اباعبدالله الحسین (ع).

این نوشتار، حاوی مطالبی است در باب دیدار و زیارت خداوند و انبیاء با امام حسین (ع) که با استناد به آیات، روایات و احادیث بیان گردیده است. بر این اساس، نگارنده، پس از بیان معنا و انگیزه زیارت، مباحثی از این دست را مطرح می سازد: خداوند مشتاق دیدار حسین (ع)، انبیا در دیدار سرزمین کربلا، سر ارتباط در دیدارهای فامیلی، آشنایی و زیارت حیوانات از کربلا، اساس عجایب امور و علت رفع گرفتاری ها و بیماری ها، و آثار زیارت به حسب شناخت و مراتب دیدارکننده.

احمدی اشتهاردی، ایوب (متولد ۱۳۳۵)

ص: ۶۷۱

اشتهاردی، چاپ ۱،، ۴۷۲ ص.

شابک: ۸- ۴۵۵۱- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی برخی از جوانب زیارت و زیارتگاههای اسلامی است. نویسنده به فلسفه و راز و رمزهای نهفته در زیارات معصومین (ع) پرداخته است.

چنارانی، محمدعلی (متولد ۱۳۳۸)

زیارت در اسلام و ادیان دیگر، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی، چاپ ۱،، ۱۰۰ ص.

شابک: ۷- ۳۱۳- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فاسفه زیارت بر اساس احادیث و رآیات و نظریات متکلمان بزرگ شیعه است.

حسینی، سیدمحمد

بررسی کوتاهی پیرامون زیارت، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱،، ۲۲۲ ص، وزیری.

بررسی مفهوم زیارت و جایگاه آن در اسلام- به ویژه در مذهب تشیع- است. نویسنده با استناد به منابع و مآخذ مهم اسلامی، به تبیین ابعاد معنایی و معنوی زیارت پرداخته و دورنمایی از این مفهوم را ارائه کرده است. از دیگر ویژگی های این کتاب، معرفی مهم ترین کتب زیارتی شیعه است که در پایان این اثر آمده است.

حسینی ادیانی، سیدابوالحسن (۱) (متولد ۱۳۳۴)

زیارت عارفانه: زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت، اماکن زیارتی مدینه

۱- ادیانی، سیدابوالحسن

ص: ۶۷۲

، تهران، قائم، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۸۹- ۶۱۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی اهمیت، آثار و برکات زیارت، مشروعیت آن و معرفی اماکن معروف زیارتی مدینه است. ذیل اماکن زیارتی مدینه به معرفی مراقد و مساجد، زیارت گاه های شخصیت های مقدس، صحابه و یاران پیامبر و حوادث تاریخی مربوط به این اماکن می پردازد. مسجد و روضه شریف نبوی، مأذنه بلال، محراب پیامبر، بقیع، مراقد دختران پیامبر، قبور عمه های رسول خدا، همسران پیامبر، قبور امامان شیعه و مساجد سبعه و مسجد قبا از دیگر اماکن زیارتی است. بخش اول تا سوم به تاریخ زیارت، زیارت از دیدگاه اسلام و فلسفه و اسرار و آثار زیارت اختصاص یافته است.

حسینی شیرازی، سیدصادق

راز زیارت کربلا: نگاهی روایی به زیارت امام حسین علیه السلام، به کوشش مسعود بهنام و محمد خنیفر زاده، قم، رشید، چاپ ۱،، ۷۲ ص، رقعی.

عنوان دیگر: نگاهی روایی به زیارت امام حسین علیه السلام.

بررسی زیارت عاشورا از منظر روایات است که طی مصاحبهای با آیتالله سیدصادق شیرازی تهیه شده است. در این کتاب مباحث متعددی درباره زیارت امام حسین (ع) وجود دارد از جمله: وجوب زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام بر هر مرد و زن مؤمن؛ خاک کربلا و تأثیر والای آن در شکستن حجاب ها؛ شأن و جایگاه آب فرات؛ پیامبران الهی و زیارت امام حسین علیه السلام؛ مباهات خدای سبحان به زوار سیدالشهدا

علیه السلام؛ رابطه زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام با مسائلی چون طول عمر، آمرزش گناهان و مغفرت الهی؛ امام حسین علیه السلام و طلب مغفرت برای زوار؛ زائران امام حسین علیه السلام و اجابت دعا؛ زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام در حالت ترس و ...

دانیالی، مجید

زیارت چیست؟ زائر کیست؟، مشهد، دانشگاه فردوسی، مؤسسه چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۶۳ ص، پالتویی.

توضیحاتی درباره فلسفه و آداب و رسوم زیارت است.

ساعدی، محمد

ثقافه الزیاره عند اتباع اهل البیت (ع)، قم، دارالهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰۷۴- ۴۹۷- ۹۶۴

بررسی جنبه ها و ابعاد فرهنگ زیارت از جمله فلسفه و هدف و تأثیر زیارت از دیدگاه معصومین (ع) است. مؤلف در این کتاب که به زبان عربی نوشته شده موضوع فرهنگ زیارت را از دیدگاه و پیروان اهل بیت (ع) بررسی نموده و پس از بیان مقدمه ای درباره ی فرهنگ زیارت در شش فصل و دو پیوست به این مطالب مهم اشاره کرده است: رسالت و فلسفه زیارت، بهره های اعتقادی زیارت، تاثیرات روحی و روانی و عرفانی زیارت، اعمال پیش از زیارت و هنگام زیارت، و آداب مخصوص زیارت امام حسین (ع)، تجزیه و تحلیل زیارت امام حسین (ع) از دیدگاه های مختلف جنبه های فرهنگی و تمدن زیارت و سرانجام پیشنهادهایی در خصوص جوانب مختلف زیارت و هنر و فرهنگ زیارت، نمونه های شعری درباره ی فرهنگ زیارت و نمونه هایی از زیارتنامه ها.

عابدی، احمد (متولد ۱۳۳۹)

فلسفه زیارت: ترجمه و شرح رساله زیاره القبور فخر رازی (۱)، قم، زائر، چاپ ۱،، ۱۳۸ ص، رقعی.

عنوان دیگر: ترجمه و شرح رساله زیاره القبور فخر رازی.

بررسی تأثیر فردی و اجتماعی و هدف از تشریع زیارت در فرهنگ اسلامی و مشروعیت زیارت است. این کتاب، ترجمه و شرح رساله زیاره القبور فخر رازی است. این رساله، یکی از مهم ترین کتاب هایی است که در اثبات عقلی و نقلی زیارت، به رشته تحریر درآمده است. مصحح این رساله، علاوه بر ترجمه و شرح آن، دیدگاه های دانشمندان مسلمان درباره زیارت قبور را نیز یادآور شده که بر غنا و ارزش کتاب افزوده است.

علوی، عادل (۲) (متولد ۱۹۵۵)

الانفاس القدسیه فی اسرار الزیاره الرضویه، قم، المؤسسه الاسلامیه العامه للتبلیغ و الارشاد، چاپ ۱، ق/، ۶۶ ص.

شابک: ۴- ۰۷- ۵۹۱۵- ۹۶۴

فروست: مؤسسه رسالات اسلامیه

عنوان دیگر: رساله الانفاس القدسیه فی اسرار الزیاره الرضویه

۱- فخر رازی، محمدبن عمر

۲- علوی لاجوردی، عادل

علی آبادی، احمد (متولد ۱۳۳۸)

نقش زیارت در فرهنگ و نظام اندیشه اسلامی، تهران، عابد، چاپ ۱،.

بررسی فلسفه زیارت و مشروعیت، هدف و فلسفه آن در فرهنگ اسلامی است.

علیخانی، علی اکبر (متولد ۱۳۴۷)

شهید و شـهادت در ادعیه و زیارات، با همکاری مرتضی بحرانی، به کوشش دفتر تحقیق و پژوهش بنیاد شهید انقلاب اسلامی، تهران، بنیاد شهید انقلاب اسلامی، نشر شاهد، چاپ ۱،، ۲۵۹ ص.

شابک: ۳- ۹۲- ۶۴۸۹- ۹۶۴

بررسی فلسفه زیارت به ویژه جایگاه شهید و شهادت در متون زیارتی است.

فجری، محمدمهدی

زیارت چراغی در مسیر هدایت، قم، زائر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۰۷۵- ۱۸۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسـی زیـارت از جنبه هـای مختلف به ویژه مشـروعیت و فلسـفه و اسـرار آن است. در فصل اول با عنوان «زیارت در اسـلام» زیارت خانه خدا و معصومین (ع) و نیز زیارت شـهدا و اهل قبور بررسـی شده است. «اسـرار زیارت» عنوان فصل دوم است که در آن فلسـفه زیارت آمده است. فصل سوم به پاسخ به برخی شبهات وارده در باب زیارت اختصاص یافته است. آداب زیارت و آسیب شناسی زیارت موضوعاتی هستند که در فصول بعدی مورد بررسی قرار گرفته اند.

ص: ۶۷۶

فخار اصفهانی، باقر

سقـای معرفت: راز زیـارت امامان معصوم صـلوات الله علیهم و حضـرت ابا الفضل علیه السـلام، قم، خلق، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۸۰ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۶۰۳۰۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: راز زیارت امامان معصوم صلوات الله علیهم و حضرت ابا الفضل علیه اسلام.

مجمـوعه آمـوزه هـای دینی و شـیعی اسـت در بیـان آداب زیـارت اهـل بیت (ع) که در هفت فصـل و بـا اسـتناد به احـادیث و زیارتنـامه هـا تـدوین یـافته اسـت. در این کتـاب ضـمن اینکه از مراتب معرفت و اهمیت زیـارت و احکـام آن بحث می شـود، توضـیحاتی در فضایـل و منـاقب اهـل بیت (ع) و اسـرار زیارت آنها و فضایل حضـرت ابوالفضل العباس همراه با گزیـده ای از زیارتنامه ها ذکر شده است.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

زیارت، تهران، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۱۶۸ ص، وزیری.

تلخیص

زیارت، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۸۳ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۵۰- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسـی حج و زیارت از برخی جنبه ها مثل پیوند حج و زیارت با رهبری جامعه اسـلامی، فلسفه زیارت و مشروعیت آن است، نقش تربیتی زیارت و نقش معنوی حج و زیارت و حج و استفاده سیاسی از آن در طول تاریخ بررسی و تحلیل شده است.

ص: ۶۷۷

میرداماد، سیدعبدالمجید (متولد ۱۳۳۶)

فلسفه زیارت اهل قبور، قم، مهدیه، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۷- ۷۲۶۲- ۹۶۴

عنوان روی جلد: فلسفه زیارت اهل قبور: پاسخ به شبهاتی پیرامون زیارت پیامبر اسلام ...

تحقیقی است درباره زیارت اهل قبور و پاسخ به شبهات وهابیون در تحریم آن. نویسنده با بهره جستن از منابع روایی اهل سنّت ضمن اشاره به آثار و فواید زیارت اهل قبور در ازدیاد ایمان و یادآوری مرگ و رستاخیز به بررسی دلایل جواز این عمل می پردازد و دلایل آن را از منظر فطرت، قرآن، روایات و سیره مسلمانان برمی شمارد، و روایاتی از طریق اهل سنّت در جواز زیارت پیامبر (ص) و از طریق امامیه در اهمیت و فضیلت زیارت معصومان (ع) و اولیای الاهی نقل می کند.

نیلی پور، مهدی (متولد ۱۳۴۱)

کبوترانه: مدیریت زیارت امام رضا علیه السلام، اصفهان، مرغ سلیمان، چاپ ۱، ۸، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۹- ۵۴۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: مدیریت زیارت امام رضا علیه السلام.

بررسی فلسفه، اسرار و آداب زیارت امام رضا (ع) است.

مدیریت زیارت امیرالمومنین علیه السلام، اصفهان، مرغ سلیمان، چاپ ۱،، ۱۵۵ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۱۸- ۵۴۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: مدیریت معنوی زیارت امام علی علیه السلام.

چاپ دیگر

اصفهان، شهید حسین فهمیده، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۰۱۴- ۲۱۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فلسفه، اسرار وآداب زیارت مرقدمطهر امام علی (ع) در نجف است.

مدیریت عمومی زیارت اهلبیت (علیهم السلام)، اصفهان، مرغ سلیمان، چاپ ۲،، ۱۵۶ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۱۵- ۵۴۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: مدیریت معنوی زیارت.

بررسی مفهوم و اهداف زیارت و راز ارتباط با اهل بیت (ع) از طریق زیارت آنان است. نویسنده تلاش کرده فلسفه و اسرار نهفته در زیارت معصومین (ع) و نیز آداب صحیح زیارت آنان را بیان کند.

مدیریت معنوی زیارت امام حسین علیه السلام، اصفهان، مرغ سلیمان، چاپ ۱،، ۱۵۶ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۱۵- ۵۴۲۸- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی فلسفه، اسرار و آداب زیارت امام حسین (ع) است.

واعظ جوادی، مرتضی (۱) (متولد ۱۳۳۷)

فلسفه زیارت و آیین آن، ویرایشِ علی اسلامی، قم، اسراء، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۵۵ ص، وزیری.

۱- جوادی، مرتضی

ص: ۶۷۹

شابک:

x

- ۸۴- ۵۹۸۴- ۹۶۴

بررسی مستند و جامع درباره مفهوم زیارت و آیین و آداب این آموزه دینی است. نویسنده در صدد پرداختن به لا‌یه های معنایی و فلسفی زیارت است و از اسرار عرفانی آن پرده برداری می کند. نویسنده سعی کرده به مقوله ارزش و نقش شایسته زیارت در تثبیت ارکان ایمانی و تحکیم پایه های معرفت دینی، بپردازد و ساخت های نو و عرصه های تازه ای از این پدیده ارائه دهد و در این راستا اثر خود را در دو بخش به نگارش درآورده است. در بخش نخست به فلسفه زیارت اشاره شده و مفهوم و اهداف زیارت و راز ارتباط با اهل بیت بیان گردیده است. در بخش دوم این نوشتار، ویژگی سفر زیارتی و آداب و شرایط آن عرضه شده است.

فصل دوم: فضیلت ها

آخوند، محمد (متولد ۱۳۴۶)

فضائل زیاره الامام الشهید بکربلا، یزد، لاله کویر، چاپ ۱، ق./، ۳۱ ص.

شابک: ۸- ۳۸- ۷۱۴۶- ۹۶۴

آل شبیب موسوی، تحسین

مرقد الامام الحسین (ع) عبر التاریخ، قم، مؤسسه الفقه، چاپ ۱، ق/، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۳۵- ۶۹۰۹- ۹۶۴

بررسی مرقد حسینی و زندگی امام حسین (ع) و زیارت آن مرقد و فضیلت زیارت امام حسین (ع) است. نگارنده با مروری بر اخبار و روایاتی که از قول پیامبر اکرم (ص) درباره شهادت امام حسین (ع) نقل شده با این مباحث کتاب را تدوین می کند: کربلا در تاریخ و لغت، فضیلت خاک کربلا و تربت حسینی، تاریخ زیارت قبر امام حسین (ع) و فضیلت زیارت امام حسین (ع)، و برخی وقایع روز عاشورا.

ص: ۶۸۰

ابن قولویه، جعفربن محمد (۱) (درگذشت ۳۶۸ ق)

فضیلت زیارت سیدالشهدا علیه السلام: گزیده کامل الزیارات، ترجمه و شرح و تحقیق محمدحسین صفاخواه و عبدالحسین طالعی، تهران، ابرون، چاپ ۱،، ۵۷۴ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۹۶- ۵۶۴۲- ۹۶۴

فروست: متون زیارت- ۷

عنوان دیگر: کامل الزیارات. برگزیده. فارسی

ترجمه کامل الزیارات، ترجمه سیدمحمدجواد ذهنی تهرانی، تهران، پیام حق، چاپ ۶، ۱۳۸۷، ۱۰۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۱۰- ۵۹۶۲- ۹۶۴

دایره المعارفی از معارف اسلامی، درباره زیارت های معصومین (ع) و از مهم ترین منابع و مآخذ در این زمینه است. این کتاب گرانسنگ را می توان اولین کتاب مستند و موثّق درباره زیارات اهل بیت (ع) دانست که از گذشته به ارث رسیده است. روایات این کتاب را از نظر موضوع، می توان به سه دسته تقسیم کرد:

۱- روایات مربوط به زیارت رسول اکرم (ص) و اهل بیت معصومین (ع)؛ ۲- روایات مربوط به زیارت دیگر اولیای الهی همچون حمزه سیدالشهدا و شهدای احد، حضرت عباس (ع) و شهدای کربلاـ حضرت فاطمه معصومه (س)، حضرت عبدالعزیز حسنی و نیز زیارت مؤمنان؛ ۳- بیان

۱- ابن قولویه قمی، جعفر بن محمد؛ قمی، جعفر بن محمد

فضیلت و آداب برخی اماکن مشرفه همچون: مسجد النبی، مسجد سهله، مسجد کوفه، مسجد قبا، مشربه امّ ابراهیم، مسجد فضیخ، مسجد احزاب یا فتح. اصلی ترین و مفصل ترین بخش این کتاب، روایات مربوط به زیارات امام حسین (ع) است که ظاهراً انگیزه اصلی تألیف کتاب نیز بوده است.

کامل الزیارات، قم، نشر الفقاهه، چاپ ۱، ق/، ۶۱۰ ص.

ترجمه منتحب کامل الزیارات، ترجمه عبدالحسین احمد امینی، قم، میقات، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۳۷۴ ص، وزیری.

اثنی عشری، فاطمه

قبله دلها، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۷، ۱۹۲ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۱۴۲- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزیده ای از روایات درباره وجوب و فضیلت بی انتهای زیارت امام حسین علیه السلام و نگاهی به آثار ترک زیارت و آداب و اعمال زیارت آن حضرت به همراه تاریخچه و راهنمایی برای زائرین محترم.

اسلامی فر، جعفر (متولد ۱۳۴۸)

چهل گام تا عتبات: احادیث و نکاتی چند، ویژه عتبات، تهران، نشر مشعر، چا ۱، ۱۳۸۷، ۱۱۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۱۷۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی بعضی از احادیث خاص در موضوعات مرتبط با زیارت عتبات عالیات به همراه اشعار مختصری است. کتاب به چهار بخش نجف اشرف، کوفه، کربلای معلی، کاظمین و سامراء و در نهایت بخش آخر که عنوان

«پندها» دارد تقسیم شده است.

الهی، مجتبی (متولد ۱۳۵۲) (به کوشش)

چهل حدیث پیرامون زیارت، تهیه و تدوین اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی، مشهد، مؤسسه انتشاراتی قدس رضوی، چاپ ۱،، ۹۹ ص.

شابک: ۶- ۳۵- ۲۷۸۴- ۹۶۴- ۹۷۸

امامت، فضل الله (۱) (۲۹۰- ۳۴۷)

خاک آسمانی: در فضیلت و چگونگی استشفاء به تربت عبیر آسای حسینی علیه السلام: تحفه الطالبین، تحقیق ناصر باقری بیدهندی (۲)، قم، بنیاد پژوهشهای علمی، فرهنگی نور الاصفیاء، چاپ ۱،، ۶۴ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۲۰- ۵۹۲۷- ۹۶۴

عنوان روی جلد: خاک آسمانی (تحفه الطالبین): پژوهشی درباره تبرک و شفا بخشی تربت امام حسین (ع).

عنوان دیگر: در فضیلت و چگونگی استشفاء به تربت عبیر آسای حسینی علیه السلام: تحفه الطالبین.

فروست: بنیاد پژوهشهای علمی،

۱- آیت الله امامت؛ آیت الله حسینی کاشانی؛ حسینی کاشانی، فضل الله

۲- متولد ۱۳۳۷

ص: ۶۸۳

فرهنگی- ۱۶

بررسی فضیلت و چگونگی شفا گرفتن از تربت مطهر امام حسین (ع) است. برای این منظور، مؤلف با اشاره به احادیث و روایات، وقایعی را ذکر می کند که حاجت مندان با تأسی به تربت آن بزرگوار شفا یافته اند. روایات و احادیث کتاب اغلب از کتاب های وسائل الشیعه، بحارالانوار، کامل الزیارات، و ثواب الاعمال اقتباس گردیده است.

امامت کاشانی، سیدعزیز الله (1) (متولد ۱۳۰۸)

ضیاء العین به انضمام رساله فضائل ثواب زیارت سیدالشهداء، به کوشش اسدالله مرادی بروجردی، کاشان، حسینیه آیت الله امامت کاشانی، مجمع متوسلین به آل محمد (ص)، چاپ ۱، ق./، ۹۷+ ۶۶۲ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۴۴- ۵۸۰۰- ۹۶۴

بررسی مشروعیت و فضیلت زیارت به ویژه زیارت حسینی است. ضیاءالعین نوشتاری در باب وقایع و علل سفر حضرت سیدالشهداء از مدینه به کربلا است. همچنین ثواب زیارت و گریستن برای امام حسین (ع). در انتهای کتاب «رساله فضایل اهل بیت و ثواب زیارت سیدالشهداء» به چاپ رسیده است. کتاب با تصاویری از برخی علما و مراجع، نیز نمونه ای از دست خط آنان همراه است.

باقی اصفهانی، محمد رضا (متولد ۱۳۴۸)

آثار و برکات حضرت امام حسین (ع)، عزاداری، زیارت، توسل، حاجات، شفا، غفران

۱- حسینی امامت کاشانی، سیدعزیزالله؛ امامت، سیدعزیز؛ حسینی کاشانی، سیدعزیزالله، کاشانی، سیدعزیزالله

، قم، نصایح، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۶۳۵ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۶۵- ۶۳۷۷- ۹۶۴

معرفی فضایـل، مناقب و کرامـت هـای امـام حسـین (ع) و ارزش عزاداری و گریـه کردن بر مصـیبت هـای آن حضـرت است. نویسـنده بـا هـدف دستیـابی بهتر سـخنوران مـذهبی به قضایـای مربوط به امـام حسـین و واقعه عـاشورا و با بهره گیری از منابع تاریخی و حکایات، ابتدا امدادهای ائمه اطهار برای رونق عزاداری امام حسـین را در قالب حکایات بیان می کند، سپس احترام و عزاداری دیگر موجودات را برای امـام حسـین اثبـات می کنـد. وی در ادامه از عناوینی نظیر آثار و عواقب احترام و توهین به امـام حسـین، عواقب عـدم وفـای به نـذر، فضـیلت احترام به عزاداران و زائران و اطعـام در مجالس امام حسـین، روش خوانـدن مصیبت، شفاعت، توسل، خواص و برکات تربت امام حسین و زیارت عاشورا بحث می کند.

براقی، حسین (۱) (۱۸۴۵- ۱۹۱۴)

الدره البهیه فی فضل کربلاء و تربتها الزکیه، تحقیق علی الهاشمی الخطیب، قم، المکتبه الحیدریه، چاپ ۱، ق/، ۸۳ ص.

شابک: ۰- ۱۷- ۸۱۶۳- ۹۶۴

بنی هاشمی، سیدمحمد (متولد ۱۳۳۹)

در ضـیافت ضـریح: پژوهشـی درباره زیارت اهل بیت (ع)، بازنویسـی سعید مقدس (۲)، تهران، مرکز فرهنگی انتشـاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۴۷۶ ص، وزیری.

۱- حسین البراقی؛ حسنی، حسین بن احمد؛ حسون البراقی، حسین

۲- متولد ۱۳۵۸

ص: ۶۸۵

شابک: ۲- ۰۱۹- ۵۳۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: پژوهشی درباره زیارت اهل بیت (ع).

بررسی فضیلت، آموزه ها و آداب زیارت اهل بیت (ع) به روش تحلیلی و مستند به آیات و روایات است. این مطلب را در چهار بخش آورده است. کتاب حاصل دو سال تدریس مؤلف بوده که به قلم سعید مقدس بازنویسی و ویرایش شده است. معرفت، نیت و همّت، آداب و اعمال زیارت و قبولی، عناوین بخش های این کتاب است. در بحث پایانی شرایط و موانع قبول عمل، احباط عمل و رابطه آن با فضل الهی با رویکردی اخلاقی همراه با دیدگاه ها و مواعظ معصومین بیان شده است.

شش گوشه بهشت، با همکاری سعید مقدس، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱،، ۱۸۹ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۸۶- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

این کتاب برگزیده ای از کامل الزیارات ابن قولویه (۱) است.

بررسی فضیلت زیارت کربلا، نیز مشروعیت و آثار آن است. مطالب نویسنده در چهار فصل با عناوین ذیل، این بررسی ها را آورده است: جلوه هایی از شرافت زیارت و مزار سیدالشهدا (ع)؛ جلوه هایی از عنایت اهل بیت (ع) به زائر سیدالشهدا (ع)؛ معرفی بلندترین زیارت مأثور امام حسین (ع). به ضمیمه این نوشتار متن و ترجمه بلندترین زیارت سیدالشهداء (ع) در فصل پایانی کتاب نیز آمده است.

پورجعفر، جواد

زیارت در مکتب اهل بیت علیهم السلام

۱- ابن قولویه، جعفر بن محمد

ص: ۶۸۶

، قم، روضه العباس، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۰۴ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۰- ۷۹۸- ۹۰- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی اجمالی سیره و نظر اهل بیت درباره زیارت، اهمیت و فضیلت آن است. در این نوشتار ضمن ارائه تعریفی از زیارت و زائر، به آداب ظاهری و باطنی زیارت اشاره شده و آثار معنوی زیارت و اشک ریختن بیان شده است. از نظر نویسنده در متون مربوط به زیارت نامه های ائمه تفاسیری از آیات قرآن، نکات مهمی از تعلیم و تربیت، ابعادی از تولی و تبری و ابعادی از انتخاب راه، مکتب، حزب و عهد و پیمان زائر نسبت به اهداف والای دینی گنجانده شده است که این مسأله مقام زیارت و زائر را رفیع و بلند مرتبه می سازد. فضیلت زیارت امیرالمؤمنین علی (ع) و امام حسین (ع) و آثار منفی ترک زیارت معصومین و دیدگاه های برخی از محدثان و علمای مشهور شیعه درباره فضایل زیارت از دیگر مباحث مطرح شده در این کتاب است.

تاج خواه حکم آبادی، ابوالقاسم (متولد ۱۳۵۹)

کربلا- وعده گاه عاشقان: در فضایل و ثواب زیارت امام حسین (ع) و عتبات عالیات، تبریز، هماذر، چاپ اول، ۱۳۸۳، ۱۸۱ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۴- ۹۴۵۳۴- ۹۶۴

مجموعه احادیث و روایاتی درباره فضایل و ثواب زیارت امام حسین (ع) و عتبات عالیات در عراق است.

تربتی کربلائی، حیدر (متولد ۱۳۳۸)

زیارات ذبیح آل محمد (ص) العاشورائیه، ترجمه مقدمه محدثه تربتی، تهران، فرصاد، چاپ ۱، ۱۴۲۹ ق/ ۱۳۸۷، ۳۶۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۴- ۲۸- ۲۹۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فضیلت، ثواب و مشروعیت زیارت است. این کتاب شامل هفت باب درفضیلت زیارت امام حسین (ع) و نیز پنج زیارت مخصوص به آن حضرت در روز عاشورا و زیارت برادر ایشان حضرت ابالفضل العباس (ع) و زیارت وداع ایشان و نیز زیارت وداع حضرت سیدالشهدا است که همرا با ذکر اختلاف واژه ها از نسخه های متعدد آن است.

جلالی، سیدجلال

درمان درد بی درمان، با توسل به ائمه معصومین، قم، حدیث نینوا، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۲۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹۰- ۸۹۶۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آثار توسل به اهل بیت (ع) برای حل مشکلات مادی و معنوی همراه با ذکر نمونه هایی از آن و مشروعیت و فضیلت زیارت است. در این پژوهش ضمن بیان نمونه هایی از توسل و استشفاء افراد مختلف به ائمه معصومین (ع) و ذکر کرامات و معجزاتی از ایشان به اهمیت و ضرورت توسل به اهل بیت پرداخته شده و شمه ای از عنایات حضرات معصومین (ع) به علماء اسلامی به تصویر کشیده شده است. نویسنده همچنین به لزوم احترام به ائمه و عواقب توهین به آن بزرگواران پرداخته و توصیفی از عنایات و کرامات و شخصیت والای معنوی ایشان ارائه می دهد.

جورانی، جاسم محمد (متولد ۱۳۴۲)

فلسفه کربلاء، و علی الحسین (ع) هل یکفی البکاء، قم، انوار الهدی، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۸۴- ۶۲۲۳- ۹۶۴

تحلیلی درباره حادثه کربلا و درس ها و عبرت های آن و نیز فضیلت و آثار است. نویسنده با اشاره به زیارت امام حسین (ع) و اهمیت آن، به بررسی مضامین زیارت و قیام آن حضرت پرداخته است. به اعتقاد وی

امـام حسـین بـا تمام مقامات و فضایلش در مقابل تمام مظالم و سـتمگری ها ایسـتاد. وی سـپس به اهمیت قیام علیه سـتمگران، ارزش گریه بر امـام حسـین، نقش منـابر عزاداری در تبلیغ سـیره امام حسـین پرداخته است. به نظر نویسـنده اکنون اسـلام از هر جهت در خطر است؛ نسـل جوان به بی بنـد و بـاری روی آورده و صاحبـان فرهنـگ به انحراف رفته انـد. وی توصـیه هایی در زمینه پاسـداری از فرهنـگ عـاشورا، نجات نسل جوان و رعایت حجاب از سوی زنان دارد و در آخر گزیـده زیارت عاشورا و زیارت وارث را نقل کرده است.

حسین زاده، سیدحسین (متولد ۱۳۶۰)

فضایل زیارت امام حسین علیه السلام، تهران، پیام صفا، چاپ ۱،، ۵۰ ص.

شابک ۶- ۸- ۹۰۸۵۲- ۶۰۰- ۹۷۸

حسینی، جعفر شبر

نجاح المومنین فی ثواب زیاره قبور المعصومین محمد وآله الطاهرین سـلام الله علیهم اجمعین وزیاره قبور المومنین، به کوشش عباس عزیزی، قم، مؤسسه سیده المعصومه (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۷۰ ص، رقعی.

شابک: ندارد.

بررسـی تأثیر فردی و اجتماعی زیارت و فضـیلت آن است. این اثر به زبان عربی در بیان ثواب زیارت قبور چهارده معصوم (ع) و قبور مؤمنان اهل اسلام نوشته شده است.

حسینی دولت آبادی، سیدمرتضی

أین زوار الحسین علیه السلام؟: شامل چهل داستان در اهمیت زیارت امام حسین (ع)

و عنایات ایشان به زائرینش به ضمیمه زیارت عاشورا، قم، طلیعه نور، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۱۶- ۷۰۵۲- ۹۶۴

مجموعه ای از چهل حدیث و چهل داستان درباره فضیلت زیارت امام حسین (ع) است. نویسنده تلاش کرده قضیه ها و کراماتی را بیاورد که حتی المقدور از کتب معتبر علما باشد.

خاتمی، مصطفی

اکثر من اربعین حدیثا حول زیاره الامام ابی عبدالله الحسین علیه السلام، مشهد، سنبله، چاپ ۱،، ۴۸ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۶۷۹- ۳۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

ترجمه فارسی

بیش از چهل حدیث درباره زیارت امام ابی عبدالله الحسین علیه السلام، مشهد، سنبله، چاپ ۱،، ۷۲ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۶۷۲- ۳۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعهی چهل حدیث درباره فضایل و آثار زیارت امام حسین (ع) است.

خامه یار، رسول

فضیلت زیارت امام حسین (ع) در احادیث و روایات، همراه با زبده ترین زیارت های وارده، قم، رهپویان، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۳۲ ص، رقعی.

ص: ۶۹۰

شابک: ۸- ۰۰- ۶۸۷۸- ۹۶۴

بررسـی فضـیلت و ارزش زیارت امام حسـین (ع) است. نویسنده با بهره از منابع روایی و کتاب های دعا و مزار در سه بخش به فضـیلت زیـارت امام حسـین (ع) در اوقات عمومی، سـپس به ذکر فضـیلت زیارت امام در اوقات خاص اشاره دارد. این اوقات ویژه عبارت اند از: روز عاشورا، ماه رجب، نیمه شعبان، شب قدر، روز عرفه، عید فطر و قربان. نویسنده در پایان با ذکر شماری از زیارت های امام حسین (ع) از جمله زیارت عاشورا، اربعین و ناحیه مقدّسه به ترجمه آن می پردازد.

خان، طالب

فضائل زیاره الامام الحسین (ع)، قم، رهپویان، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۲۰ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۴- ۹- ۹۴۷۸۰- ۹۶۴

فروست: الطریق الی کربلاء ۱

تحلیلی از زیارتنامه های درباره امام حسـین (ع) است. ابتـدا مختصـری درباره اهمیت زیارت، زیارت امام حسـین (ع) و کسانی که اولین بار قبر حضـرت را زیارت کردند آمده، سپس تحلیلی از زیارتنامه ها صورت گرفته است. زیارتنامه هایی که در اینجا نقل و تحلیل شده، شامل زیارت ناحیه مقدسه، عید فطر، شـعبانیه، زیارت اربعین، زیارت عاشورا، زیارت رجبیه، زیارت عرفه و زیارت وارث است.

خدامیان آرانی، مهدی (متولد ۱۳۵۳)

لذت دیدار آفتاب: فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، آران و بید گل، یاران مهدی (عج)، چاپ ۱،، ۸۰ ص.

شابک: ۴- ۳- ۹۰۸۶۶- ۹۶۴- ۹۷۸

ص: ۶۹۱

عنوان اصلی: الصحیح فی فضل الزیاره الرضویه.

بررسی فضیلت زیارت امام رضا (ع) بر اساس دوازده حدیث معتبر است. این کتاب با نام الصحیح فی فضل الزیاره الرضویه توسط مؤسسه المرتضی بیروت و نیز بنیاد پژوهش های اسلامی آستان قدس رضوی به زبان عربی چاپ شده است. نویسنده کوشیده، با بیان مباحث فنی و علمی، با توجه به علم رجال و با تحقیق سندی، صحت و اعتبار دوازده حدیثی که در فضیلت زیارت امام رضا (ع) رسیده است، را بیان کند. نویسنده معتقد است صحت و اعتبار این احادیث مورد اتفاق جمیع رجالیون شیعه است. نویسنده علاوه بر این یکصد روایت در فضیلت زیارت امام رضا (ع) ذکر کرده است.

رفعتی، جعفر

کربلا: شمه ای از مقام این زمین مقدس به نقل از کتاب شریف کامل الزیارات، قم، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۶۴ ص، جیبی.

بررسی منزلت، فضیلت زیارت و ارزش زمین مقدس کربلا به نقل از کامل الزیارات، بحارالانوار و الخصائص الحسینیه است. در پایان چند قطعه شعر در رثای کربلا و امام حسین (ع) ضمیمه شده است.

روح بخش، سیدعلی (متولد ۱۳۴۳)

زیارت امام حسین علیه السلام بر اساس ۱۰۰۰ سند از قرآن و حدیث، قم، فائز، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۴۶- ۸۹۳۴- ۹۶۴

بررسی معارف و آموزه های دینی و اعتقادی زیارت امام حسین (ع) از جنبه فضیلت آن است. نویسنده به آیات و روایات و سیره معصومین (ع)

استناد کرده و مجموعه ای از معارف زیارت را به طور عام و زیارت حسینی را به طور خاص ارائه کرده است. این معارف شامل اهمیت زیارت، آثار ترک زیارت، آداب زیارت، ثواب زیارت، حقیقت و شرایط و ملاک های ثواب، معرفت امام، تکریم زائر، شفاعت و آمرزش گناه می باشد. در ادامه از مراحل و منازل ضروری که زائر باید طی کند و ثواب های معادل و تطبیق مصادیق سعادت بر زائر، تسبیح تربت، اندوه، عزاداری و گریه و مرثیه سرایی برای امام حسین (ع) سخن رفته است.

سلیم گندمی، حمید (متولی ۱۳۴۳)

سرشک بی پایان: فضیلت زیارت امام حسین (ع): نمایی کلی از احادیث مربوط به حضرت سیدالشهداء در کتاب «کامل الزیارات»، تهران، میقات، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹- ۹۱۳۲۰- ۹۶۴

سیالکوتی، سیدمحمود

علی (ع) و پیامبران، پیشگوئی پیامبران گذشته درباره خاتم انبیاء و اهل بیت گرامیشان و توسلشان به این بزرگواران، ترجمه سیدمحمد مختاری، قم، دارالتفسیر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۵۵- ۷۸۶۶- ۹۶۴

شبراوی، عبدالله بن محمد (۱) (۱۰۹۱- ۱۱۷۱)

الإتحاف بحب الأشراف و بهاشمه کتاب حسن التوسل فی آداب زیاره أفضل الرسل، قم، شریف الرضی، چاپ ۲، ۱۳۶۳، ۲۷۷ ص، وزیری، عربی.

شرحی از زندگانی ائمه اهل بیت (ع) و فضایل و مناقب آنان با تأکید بر بیان زندگانی و احوال امام حسن و امام حسین (ع) است. این شرح مشتمل بر هشت باب و با عنوان های ذیل است: پاره ای از فضایل و شمایل ائمه اهل بیت (ع)، زندگانی امام حسن و امام حسین (ع)، حکم لعنت بر یزید، زیارت مرقد امام حسین (ع) و سایر مزارهای اهل بیت در مصر، ذکر زندگانی بقیه اهل بیت نبوت، بیان مواردی از سخنان برگزیده آنان و حکایاتی از مکارم و مراهم مشهور آنان. نویسنده در پایان از آنچه روزگار بر سر نیکان می آورد شکوه و شکایت کرده و از آن به خدا پناه برده است. وی معتقد است کسانی که لعن یزید را جایز نمی دانند، درک درستی از اسلام ندارند و از معنای واقعی آیات قرآن در لعن بر ظالمان و بدکاران غافل اند؛ چه اینکه یزید امام حسین (ع) را که سرآمد نیکان بود از روی ستم به شهادت رساند.

شریفی، معصومه و رفیعی، محسن

عراق، صدف شش گوهر، قم، روح، چاپ ۱، بی تا، ۲۴۸+ ۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۵۹- ۶۷۹۰- ۹۶۴

بررسی سرزمین عراق، مکان های مقدس و زیارتی و فضایل و مناقب امامان معصوم (ع) است. نگارنده نخست به تشریح موقعیت تاریخی و

۱- عبدالله شبراوی

جغرافیایی کشور عراق و روابط و مناسباتش با کشور ایران پرداخته است. وی سپس درباره تاریخچه شهرهای کاظمین، سامرا، نجف و کوفه و کربلاـ مشخصات جغرافیایی و شهری، ابعاد و اجزا و اضلاع مکان های مقدس، ایوانها و ورودیها و دیگر بخشهای تشکیل دهنده آنها، فضایل زیارت اماکن متبرکه، فضایل و مناقب امامان معصوم (ع) و اصحاب و یاران آنها، مراقد سایر بزرگان در این شهرها، و منزل امام علی (ع) در کوفه مطالبی بیان می کند و خاطرات و مشاهدات خود را از این مکان ها عرضه می کند.

شعبان، نبیل

زیاره المرقد الشریفه فی سوریا و فلسطین، قم، مؤسسه الهدی، چاپ ۱، ۱۳۶۸، ۱۰۰ ص، رقعی.

شیخ زاده، محمد رضا

دلارام عرصه طوس: پیرامون احادیث فضائل زیارت حضرت رضا (ع)، قم، مولود کعبه، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۷۲ ص، رقعی.

به ضمیمه «فضیلت زیارت قبور ائمه (ع)» نیز آمده است.

شابک: ۰- ۰۹- ۶۳۴۳- ۹۶۴

کربلاـ عرش خدا: در بیان چهل حدیث از فضایل زیارت قبر امام حسین (ع)، قم، مولود کعبه، چاپ دوم، ۱۳۷۸، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۰۷- ۶۳۴۳- ۹۶۴

طباطبایی نسب، محمدرضا (متولد ۱۳۴۹)

مقام زیارت، تهران، نور الائمه (ع)، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۰۱- ۲۵۷۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: مقام زیارت: نکته پیرامون مقام و منزلت زیارت امام

حسین (ع).

معرفی یکصد و چهل مطلب در باب مقام و منزلت زیارت امام حسین (ع) است. مطالب را ذیل این موضوعات آورده است. آثار و برکات زیارت امام حسین (ع)، مقام و منزلت زاید امام حسین (ع)، ویژگی های زاید امام حسین (ع)، عنایات ویژه ی امام (ع) به زوار، و عظمت و فضیلت مرقد امام (ع). در پایان اشعاری در توصیف امام حسین (ع) درج گردیده است.

طبسی، محمدجواد (۱) (متولد ۱۳۳۱)

المقتل الحسینی المأثور: عرض روائی لأحداث کربلا علی لسان المعصومین (ع)، قم، سلمان آزاده، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۳۰۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۰- ۷- ۹۰۱۱۸- ۹۶۴

مجموعه احادیث، ادعیه و زیاراتی درباره عزاداری و گریه و سوگواری امام حسین (ع) و بیان فضیلت زیارت است. مطالب در شش فصل تنظیم شده است. ابتدا درباره اهمیت سوگواری، زیارت، لعن قاتلین و اقامه عزاداری امام حسین در سیره امامان شواهدی نقل شده، سپس با ذکر اخبار و روایاتی غیبی چگونگی علم به شهادت امام حسین در عصر پیامبر و دوره صحابه تشریح شده است. فصول بعدی به حوادث و اتفاقات جزیی و مصیبت بار کربلا و شهادت ها، اسارت ها و ناملایمات اهل بیت و مخصوصاً روز تاسوعا و عاشورا اختصاص یافته است. در این مقتل به شیوه معمول مقتل نگاری، توجه و تأکید نویسنده بر کیفیت شهادت ها و اسامی شهیدان و ذکر مشخصات قاتلین و نحوه برخورد با پیکرها و اسیران است.

۱- مروجی، محمدجواد؛ مروجی طبسی، محمدجواد

ص: ۶۹۶

طبسی، محمد محسن

امام رضا (ع) به روایت اهل سنت: زندگی، شخصیت، روایت، امامت، ولایت عهدی، کرامت، زیارت، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۵۵۸- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

پژوهشی در زندگی و سیره امام رضا (ع) است. نویسنده در این اثر به روایت زندگی امام (ع) بر اساس کتاب های تاریخی و روایات اهل سنت پرداخته است. در هر بخش از کتاب نظرات مختلف نویسندگان قدیم و جدید سنی مذهب، جمع آوری شده و اغلب به صورت نقل قول از کتاب های آن ها و همراه با متن عربی کتاب به چاپ رسیده است. مولف علاوه بر جمع آوری و نقل نظرات در باب زندگی، شخصیت، جایگاه امام به عنوان راوی حدیث، امامت، ولایت عهدی، کرامت و زیارت امام رضا، در مواردی به نقد و بررسی آرای این دسته از نویسندگان پرداخته است.

زیارت حضرت رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت، قم، برگ فردوس، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۶۹ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۲- ۹۱۰۷۳- ۶۰۰- ۹۷۸

بیان بخشی از ارادات مردم و علمای اهل سنت نسبت به بارگاه امام رضا (ع) است. نگارنده در تحقیق خود به منابع معتبر اهل سنت تکیه کرده و از آن منابع بهره برده است.

عزاوی، حیدر

ومضات حسینیه، قم، مؤسسه عاشورا، چاپ ۱، ۱۴۲۲ ق، ۱۷۶ ص، رقعی، عربی.

بررسی زندگانی امام حسین (ع) و شرح شهادت و فضیلت زیارت اوست. این پژوهش با بیان نسب و ولادت امام حسین آغاز و با بحثی درباره

شعائر حسینی به پایان می رسد. پژوهشگر با ذکر پاره ای از روایات حدیثی و تاریخی، محبت اهل بیت (ع) و دشمنی و لعن بنی امیه را تکلیفی برای تمام مسلمانان دانسته و دفاع پاره ای از مستشرقان از یزید و معاویه را دلیلی بر دشمنی آنان با اسلام و تشیع تلقی کرده است. او همچنین به برخی از شبهات موجود درباره حادثه کربلا- پاسخ داده و نتیجه گرفته است علم امام حسین به شهادت خود منافاتی با اختیار او و اصحابش ندارد و مانعی بر سر راه انجام وظیفه اش نمی گردد.

علوی شجری، محمد بن علی (۳۶۷- ۴۴۵ ق)

فضل زیاره الحسین علیه السلام، به کوششِ سیداحمد حسینی اشکوری، قم، مکتبه آیه الله العظمی المرعشی النجفی العامه، چاپ ۱، ۱۴۰۳ ق، ۱۲۲ ص، وزیری، عربی.

فروست: من مخطوطات مکتبه آیه الله المرعشی العامه (۶)

بررسی ثواب زیارت امام حسین (ع) و نیز ایام خاص زیارت آن حضرت و ثواب گریه بر آن امام و شهدای مظلوم اهل بیت (ع) است. مؤلف در ابتدای کتاب، سند خود را ذکر کرده و سپس بدون هیچ مقدمه و حتی خطبه ای، به بیان روایات پرداخته است. در بخش اول کتاب، روایات به صورت ترتیب زمان گوینده گان آنها آمده است، یعنی ابتدا احادیث رسول خدا (ص) سپس روایات امیر مؤمنان (ع) و پس از آن روایات دیگر معصومان (علیهم السلام) آمده است. پس از این بخش، فصل دیگری در فضیلت زیارت روز عاشورا و برخی دیگر از ایام خاص بر اساس روایاتی از امام سجاد، امام باقر و امام صادق (علیهم السلام) آمده است

غریفی بحرانی، سیدمحمود

عليه السلام

ص: ۶۹۹

، قم، دارالصدیقه الشهیده، چاپ ۱، ق/، ۳۲ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۱۳- ۸۴۳۸- ۹۶۴

فروست: سلسله طریق الیقین

بررسی آثار و پیامدهای مرثیه بر امام حسین (ع) و فضیلت عزاداری است. این کتاب براساس سخنرانی های میرزا جواد تبریزی می باشد و در آن مطالبی در باب فضیلت و آداب زیارت مرقد امام حسین (ع) همراه با زیارت اربعین و زیارت وارث، آمده است.

فخیم اردبیلی، اسحاق

بهشت زائران: نگاهی روایی به فضایل زائران بارگاه ملکوتی امام حسین (ع)، ترجمه محمدحسین رحیمیان، قم، مؤمنین، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۴۹- ۶۸۱۵- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: نگاهی روایی به فضایل زائران بارگاه ملکوتی امام حسین (ع).

بررسی اهمیت زیارت امام حسین (ع) و فضایل این زیارت است. در کتاب حاضر با مراجعه به روایاتی از پیامبر اسلام (ص) و ائمه معصومین (ع) پاداش زیارت امام حسین در کربلا و امتیازات زائران آن حضرت بررسی گردیده است. در این راستا نگارنده به آثاری از زیارت امام حسین مانند: آمرزش گناهان، اجابت دعا، آثار تربت امام حسین، آثار اخروی زیارت امام حسین، ثواب گریه بر امام حسین، اقامه عزا برای امام حسین و همچنین آداب زیارت آن حضرت اشاره نموده و روایاتی در این زمینه ها نقل می نماید.

مبشر، علی محمد (متولد ۱۳۴۰)

سفینه نجات حضرت ابا عبدالله الحسین علیه السلام: نگاهی بر گوشه ای از چگونگی ولادت، فضیلت، شهادت

، قم، دارالفکر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۸- ۲۶۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی ماهیت و حقیقت عزاداری بر امام حسین (ع) و فضیلت زیارت مرقد او است. کتاب حاضر به منظور آشنایی مخاطبان با امام سوم شیعیان تدوین گردیده و حاوی مطالبی در باب ولادت و شهادت امام حسین (ع) و فضایل، ثواب زیارت، مناقب، و معجزات آن حضرت و هم چنین احادیثی چند در باب ثواب زیارت ائمه (ع) است.

مجلسی، محمد باقر بن محمد تقی (۱) (۱۰۳۷- ۱۱۱۱)

۱۳۵ حدیث در فضیلت زیارت امام حسین (ع)، منتخب تحفه الزائر، گزیده ی: مؤسسه انتشارات عصر ظهور، قم، عصر ظهور، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۱۰۸- ۹۱۸۵۵- ۹۶۴

در بارگاه نور: در فضیلت زیارت امام حسین (ع)، تصحیح محمد حسین صفاخواه، عبدالحسین طالعی، تهران، ابرون، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۳- ۵۶۴۲- ۹۶۴

عنوان فرعی: تحفه الزائر.

فروست: متون زیارت- ۱

چاپ دیگر

تهران، فکر، چاپ ۱،، ۱۵۳ ص.

۱- علامه مجلسی؛ مجلسی ثانی؛ ملامحمدباقر مجلسی

ص: ۷۰۱

شابک: ۵- ۸- ۹۰۸۶۰- ۶۰۰- ۹۷۸

مجموعه احـادیث و روایـات متعـددی در بـاب زیارت امام حسـین (ع) است. این احادیث در هفت فصل تنظیم شـده است: در فصل اول، وجوب زیارت آن حضـرت، فصل دوم درباره ثواب خالص گردانیدن نیت در زیارت آن حضـرت، در فصل سوم تا ششم ذیل روایاتی از فوایـد زیارت آن حضرت سـخن به میان می آیـد و در فصل پایانی در فضـیلت نماز خوانـدن در روضـه مقدس حضرت امام حسین (ع) و کیفیت نماز زیارت است.

قطره ای از دریای فضائل امام حسـین (ع)، گزیـده ی علی عبداللهی و علی حاج قربانی، تهران، مهربان، چاپ اول، ۱۳۸۰، ۱۳۳ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۱- ۹۶۶۷- ۹۶۴

فروست: سیری در بحارالانوار- ۱

این مجموعه، شامل احادیثی از کتاب بحار الانوار است که موضوع آن ذکر فضایل و مناقب زیارت امام حسین (ع) است.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

چهل حدیث زیارت، قم، معروف، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۶۴ ص.

شابک: ۴- ۱۶- ۶۷۳۹- ۹۶۴

مجموعه ای شامل چهل حدیث در موضوع زیارت است. در این احادیث ابعاد مختلف زیارت از جمله فلسـفه، هدف، فضـیلت و آثار آمده است.

کربلا، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۱۲۰ ص، پالتویی.

بررسی شناخت جایگاه زیارت، به ویژه زیارت قبر امام حسین (ع) و آثار سازنده آن است.

ص: ۷۰۲

مروج، علی اکبر

کرامات رضویه: معجزات امام هشتم (ع)، مشهد، ولایت، چاپ ۲، ۱۳۸۰، ۳۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۳۹- ۶۸۱۲- ۹۶۴

بررسی معجزات و کرامات امام رضا (ع) بر اساس احادیثی در فضایل زیارت آن حضرت است. مؤلف به روش توصیفی و تاریخی و به شیوه نقلی، کتاب را تدوین کرده است. از جمله مطالب آن است: پانزده کرامت در رأفت امام رضا، فضیلت زیارت امام رضا، آداب زیارت امام رضا، شرح حال دعبل، ذکر حکایت دو زائر امام، اشعار منسوب به امام رضا. مؤلف از منابع متعدد جدید و قدیم بهره گرفته و نام ۱۵۸ منبع را در پایان کتاب آورده است.

میرخلف زاده، علی

داستانهایی از فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام، قم، مهدی یار، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۳۳- ۷۶۴۳- ۹۶۴

میرشفیعی، صادق (متولد ۱۳۳۵)

زائران آفتاب: آثار و برکات زیارت سیدالشهداء، ترجمه و تحقیق صادق میرشفیعی، قم، یاقوت، چاپ ۱،، ۱۸۸ ص، رقعی.

بررسی پیامدهای فردی و اجتماعی زیارت به ویژه فضیلت آن با استناد به آیات و روایات است. نویسنده نخست به زیارت و آثار آن پرداخته و پس از آن برکات حرم مطهر امام حسین (ع) و آداب زیارت امام حسین (ع) را بیان نموده و پس از آن، آثار گریه و عزاداری و دوستی و

محبت با او و نیز لعن و نفرین بر قاتلین و ظالمین را ذکر کرده است.

نادری، فرج الله

در حریم آفتاب: چهل حدیث در فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، مشهد، آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۲۴۶- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از چهل حدیث در بیان فضائل و مناقب زیارت بارگاه ملکوتی حضرت امام رضا (ع) است.

نظری منفرد، علی

صحیفه کربلا، ترجمه نثار احمد زین پوری، قم، انصاریان، چاپ ۱، ۱۴۲۰ ق/ ۱۹۹۰ م، ۶۴۳ ص، وزیری. اردو.

بررسی حقیقت زیارت امام حسین (ع)، قیام امام حسین (ع) بر اساس احادیث امام حسین (ع) است. پیامدهای فردی و اجتماعی زیارت و فضیلت آن را نیز بررسی می کند.

واحد تحقیقاتی صائب

چهل حدیث در فضیل زیارت سیدالشهدا به انضمام آداب زیارت مشاهد متبرکه برگرفته از کتاب کامل الزیارات، تهران، انتشارات صائب، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۳۰- ۵۷۹۵- ۹۶۴

ص: ۷۰۴

هاشمی، محمود (متولد ۱۳۳۱)

سفر به دیار عاشقان، تهران، محمود هاشمی، چاپ ۱،، ۲۸۵ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۹۳۷- ۳۳۰- ۹۶۴

نگارنده پس از بیان اهمیت سفر و فضیلت زیارت اولیاءالله خصوصاً فضیلت زیارت کربلای معلی و نجف اشرف و کاظمین و سامرا، اماکن متبرکه در سرزمین عراق را معرفی و شرح حال بزرگانی را که در قبور آنها در کشور عراق محل زیارت زائران است، به اختصار ارائه نموده است. در بخش پایانی کتاب به اشعار و زیارت نامه های خاص مقام ائمه و بزرگان آن دیار اختصاص دارد.

فصل سوم: آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی

الف- آداب عمومی

آصفی، محمدمهدی (متولد ۱۳۱۷)

الدعاء عند أهل البیت (ع)، قم، مرکز مطالعات اسلامی، چاپ ۲، ۱۳۸۰، ۳۴۰ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۲- ۹۳۳۵۶- ۹۶۴

فروست: مکتب مطالعه و تدوین المناهج الدراسیه ۶

بررسی آداب، شرایط و جایگاه دعا نزد اهل بیت (ع) است. هدف نویسنده بیان توجه خاص ائمه (ع) به مسئله دعا است. وی به روش توصیفی و با استفاده از منابع روایی اخلاقی و تفسیری شیعه، به بررسی این موضوع پرداخته است. از جمله عناوین است: تعریف و استجابت دعا؛ دعاهای صحیح و نادرست؛ حُب الهی در دعاهای اهل بیت (ع)؛ منابع ادعیه؛ دعا و مسئله قضا و قدر؛ زیارت و ابعاد توحیدی سیاسی آن.

احمدی، علی (متولد ۱۳۳۲)

التبرک: تبرک الصحابه و التابعین بآثار النبی ...، تهران، مؤسسه البعثه، قسم الدراسات الاسلامیه، چاپ ۱، ق/، ۴۳۸ ص.

بررسی آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی زیارت و تبرک به آثار معصومین (ع) است.

احمدی ندوشن، محمدرضا (متولد ۱۳۴۹)

فرهنگ تشرف به اماکن مذهبی، تهیه کننده مرکز پژوهشهای اسلامی صدا و سیما، قم، دفترعقل، چاپ ۱،، ۲۱۶ ص.

شابک: ۱- ۹۵- ۲۷۶۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب زیارت و چگونگی تشرف به اماکن متبرک و وظایف زائر در نظر عرف و اخلاقیون است.

امینی، عبدالحسین (۱) (۱۲۸۱- ۱۳۴۹)

ادب الزائر، تصحیح حسین درگاهی، قم، عالمه، چاپ ۱، ۶۰ ص.

شابک: ۳- ۷۱- ۶۷۹۸- ۹۶۴

بررسی آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی است که زائر باید انجام دهد تا تقرب و قرب او افزون تر گردد.

انصاری بحرینی، ابراهیم (متولد ۱۹۵۶)

شرح اذن دخول، به کوشش معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی، مشهد، آستان قدس رضوی، چاپ ۱،، ۶۳ ص.

شابک: ۳- ۱۰- ۲۷۸۴- ۹۶۴- ۹۷۸

۱- علامه امینی؛ امینی، عبدالحسین احمد

ص: ۷۰۶

بررسی اذن دخول، آداب و رسوم زیارت قبور و مراقد ائمه (ع) است.

باقریان موحد، رضا (متولد ۱۳۵۳)

فرهنگ و آداب زیارت، به کوشش مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، قم، دفتر غقل، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۸۲ ص.

شابک: ۲- ۷۲- ۲۷۶۱- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه مطالبی درباره جایگاه زیارت، انواع زیارت، محتوای زیارت نامه ها و آداب زیارت است. پژوهشگر این اثر کوشیده است تا با جستجو در منابع زیارت پژوهی، مجموعه مطالبی در این باره تهیه ودر راستای امر برنامه سازی در اختیار سازمان صداد و سیما قرار دهد. مطالب کتاب ذیل شش فصل با این عناوین آمده است: کلیات (مفهوم شناسی زیارت، فضیلت زیارت، ارکان زیارت، رابطه زیارت با دعا، جایگاه زیارت در ادیان دیگر، تاریخ زیارت در اسلام، مقایسه تطبیقی زیارت)؛ انواع زیارت و محتوای زیارت نامه ها؛ آشنایی با مهم ترین زیارت نامه ها؛ بررسی ابعاد زیارت؛ آداب زیارت؛ کارکرد زیارت. به اعتقاد نویسنده هرچند زیارت یکی از جلوه ها و نشانه های تشیع است، تنها به این مکتب اختصاص ندارد، بلکه به ادیان الهی و حتی غیر ابراهیمی نیز مربوط می شود؛ به گونه ای که در حال حاضر مسیحیان نیز به این رسم پایبندند و گاهی برای فراموش کردن بعضی از دردها و رنج های دنیوی به زیارت می روند.

بنی هاشمی، سیدمحمد (متولد ۱۳۳۹)

راه و رسم پابوسی: خلاصه کتاب در ضیافت ضریح، به قلم سعید مقدس، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۸، ۳۰۸ ص، رقعی.

ص: ۷۰۷

شابک: ۵- ۱۴۴- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی فضیلت، آموزه ها و آداب زیارت اهل بیت (ع) به روش تحلیلی و مستند به آیات و روایات است. این کتاب گزیده ای از کتاب در ضیافت ضریح: پژوهشی درباره زیارت اهل بیت (ع) از همین نویسنده است.

توکلیان اکبری، محمود (متولد ۱۳۳۷)

ره توشه زیارت در زمینه دانستنی ها، آداب و احکام زیارت، قم، شهاب الدین، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص.

شابک: ۲- ۲۳- ۸۳۴۶- ۹۶۴

بررسی آداب و رسوم زیارت نیز احکامی که زائر باید مراعات کند، است.

جعفری، فاطمه (متولد ۱۳۵۹)

آئین زیارت عارفان، زیر نظر ابراهیم کاظمی خوانساری، قم، عطر یاس، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۸۶- ۲۵۳۶- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی روش های عارفان معاصر در نحوه ی تشرفاتشان به حرم شریف اهل بیت (ع) است. نویسنده کوشیده روش این افراد را از قبلِ زیارت تا پس از آن به زبان ساده بیان کند.

حسنی کاظمی، سیدحیدر

عمده الزائر و عده المسافر فی الادعیه و الزیارات، قم، مؤسسه رافد، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۷۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۸- ۹۰۸۹۱- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی آداب و کیفیت زیارت اماکن مقدسه و مشاهد معصومین (ع) است. در این نوشتار احوال معصومین و فضیلت زیارت آنان ذکر شده و اهمیت

اماکن زیارتی و همچنین ادعیه مشهور و اعمال ماه های قمری بیان گردیده است. نگارنده ضمن بیان برخی از احوال و کرامات چهارده معصوم زیارت های منسوب به آنها را به طور مفصل بیان کرده و کیفیت به جا آوردن زیارت آنان را شرح می نماید. وی کیفیت زیارت برخی از امامزاده ها را نیز ذکر کرده و درباره امام حسین (ع) و کربلا و زیارات منسوب به آن حضرت توضیحاتی داده است. در قسمت دیگری از کتاب برخی از ادعیه مشهور مانند دعای کمیل، ندبه، سحر، ابوحمزه ثمالی، عهد، عرفه و ... را نقل نموده و اعمال مخصوص هر یک از ماه های قمری به ویژه ماه رمضان را به تفصیل بیان می کند.

دانیالی، مجید

زیارت چیست؟ زائر کیست؟، مشهد، دانشگاه فردوسی، مؤسسه چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۶۳ ص، پالتویی.

توضیحاتی درباره فلسفه و آداب و رسوم زیارت است.

رضوی، سیدمحمد رضی

از این راه به خواسته های خود رسیدیم، قم، مؤسسه انتشارات هجرت، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۰۶- ۲۷۱۶- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه داستان ها، توسلات و تشرفات عالمان و شخصیت های مذهبی است که در متون مختلف و منابع مذهبی نقل شده است. نویسنده این داستان ها را از منابع مختلف گردآوری کرده است. مضمون همه داستان ها شامل نحوه ارتباط و انس با امام مهدی (ع) و دیگر امامان معصوم، روش های توسل و دعا و استغاثه و آمادگی برای دیدار با ایشان است. داستان های متنوع کتاب که از زبان عالمان و فقیهان و عارفان شیعی نقل شده، علاوه بر جنبه های اخلاقی و تأثیرگذار در سلوک و خودسازی حاوی نکات ادبی و اشعار مذهبی و عارفانه است. این اثر مشتمل بر مجموعه توسلات به ائمه (ع) است. این توسل ها معمولاً منجر به شفای

مریضان، دفع مشکلات و بلایا و رسیدن به حاجات و آرزوهای افراد حاجتمند شده است

رکنی یزدی، محمدمهدی (۱) (متولد ۱۳۰۹)

زیارت: دیداری مشتاقانه، حرکتی شورانگیز و انقلاب آفرین، مشهد، کنگره جهانی حضرت رضا علیه السلام، ق/، ۴۰ ص.

عنوان دیگر: دیداری مشتاقانه، حرکتی شورانگیز و انقلاب آفرین.

شوق دیدار: مباحثی پیرامون زیارت، مشهد، آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۳۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۰۲- ۴۴۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: مباحثی پیرامون زیارت.

بررسی زیارت و دیدگاه های مختلف درباره آن است. مؤلف در پنج بخش به زیارت و آداب آن، مشاهد امامان در گذرگاه زمان، و زیارت در احادیث، ثواب زیارت پیامبر اکرم (ص) و امیرالمؤمنین (ع) و امام رضا (ع) و ثواب زیارت امام حسین (ع) به صورت تفصیلی پرداخته است. در مبحث منکران زیارت، با استناد به روایات، به بررسی آراء وهابیان و ردّ آنها پرداخته است. در بخش آخر تحت عنوان درونمایه زیارت ها، محتوای زیارت ها یعنی سلام، جلوه توحید، تولّی و تبّری، و دعا با استفاده از نمونه ها مورد دقت قرار گرفته است. در پایان، تصحیح فرهنگ زیارت و زدودن رنگ خرافات، امری ضروری دانسته شده است.

گزیده شوق دیدار: زیارت و درونمایه آن

۱- رکنی، محمدمهدی

، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۱۳۵- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: شوق دیدار: مباحثی پیرامون زیارت.

این کتاب گزیده ای از کتاب شوق دیدار: مباحثی پیرامون زیارت از همین مؤلف است. مؤلّف در این اثر به مباحثی پیرامون زیارت، آداب آن، مشاهد امامان درگذرگاه زمان، زیارت در احادیث، منکران زیارت و درون مایه زیارت می پردازد. این نوشتار تحلیلی است

رهبر، محمدتقی (متولد ۱۳۱۴)

اخلاق و آداب در حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۳۰- ۳۵- ۶۲۹- ۹۶۴

بررسی مناسک و آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی حج است. نگارنده نخست به جایگاه تزکیه و اخلاق، ضعف های اخلاقی و عملی و مسئولیت اخلاقی انسان ها اشاره می کند. سپس به مقدمات سفر پرداخته و در این ارتباط موضوعاتی چون توجه به عظمت حج، تجرید قلب و خلوص نیت را مطرح می سازد. هم چنین مطالبی در خصوص مناسک و آداب حج، اصلاح مال و مسائل حقوقی، انتخاب هم سفر، لوازم سفر، آداب و اخلاق در سفر، نحوه ی شروع سفر، مراقبت اخلاقی در جمع، مصاحبت درست، و آداب سخن و سکوت بیان می کند. در پایان نیز به اخلاق و آداب در حرمین و رفتار با زائران دیگر اشاره کرده و در خصوص استفاده از فرصت های معنوی حج، تودیع و ره آورد چنین سفر مهمی سخن می راند.

زندی توسلی، علی (متولد ۱۳۳۴)

بهشت های زمین، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱،،

ص: ۷۱۱

۱۷۶ ص.

شابک: ۳- ۸۵۰- ۳۰۲- ۹۶۴- ۹۷۸

آداب و رسوم اخلاقی و اجتماعی زیارت و پیامدها و آثار آن است.

سمنانی، حسین (متولد ۱۳۲۵)

جمکران، آستان وصال حضرت دوست، تهران، نخل دانش، ۱۳۷۸، ۱۵۹ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۶- ۰۶- ۶۹۴۸- ۹۶۴

بررسی آداب و مقدمات ملاقات با امام زمان (عج) از طریق مسجد جمکران و دیگر مکان های وصال است. نویسنده با انگیزه راهنمایی شیعیانی که مشتاق زیارت و ملاقات امام عصر خود هستند، به بیان اعمال و شیوه هایی که برای انجام این مهم لازم است پرداخته است. ادای حق آل محمد (ص)، خواندن زیارات و دعاهایی مانند زیارت آل یاسین، عاشورا، جامعه و دعای فرج و دعای علوی مصری و تسبیح امام عصر (عج)، و ختم قرآن و نماز جماعت، از جمله کارهایی است که به عنوان مقدمه وصال امام (عج) در این اثر بیان شده اند.

سیدنژاد، سیدصادق

عریضه نویسی به اهل بیت (ع)، قم، انتشارات مسجد مقدس جمکران، چاپ ۵، ۱۳۸۵، ۱۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۵۶- ۶۷۰۵- ۹۶۴

بررسی موضوع عریضه نویسی در فرهنگ اسلامی و آداب است. نویسنده مفهوم عریضه نویسی را با استناد به آیات و احادیث توضیح می دهد و آن را یکی از شیوه های خاص عرض نیاز به درگاه خداوند و توسل به ائمه اطهار (ع) می داند. سپس دلایل شرعی و عقلی عریضه نویسی را بررسی می کند و مشروعیت آن را به اثبات می رساند. وی نمونه هایی از عریضه نویسی برخی از علما و حکایاتی درباره آن را آورده و نتایج آنها را نشان داده است.

شهید اول، محمد بن مکی (۱) (۷۳۴- ۷۸۶ ق)

المزار، تصحیح محمود بدری، قم، مؤسسه المعارف الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۳۳۱ ص، وزیری.

مجموعه ای از زیارت های معصومان (ع) و آداب و اعمال مخصوص زیارت آنها است. مؤلف در این کتاب، موارد بسیاری از زیارات و اعمال آن را نقل کرده، بـدون آن که آن ها را به معصومی نسـبت دهـد و یا منبع و سـند آن را بیان کند. البته مؤلف در بعضـی موارد، نام گوینده زیارت و سؤال راوی از آن حضـرت را ذکر کرده و سـپس دعا و یا زیارت و اعمال آن را آورده است.

شیخیان، ابوالقاسم

آداب سـفر و زیارت معصومین علیهم السـلام شامل: آثار و فوائد سـفر، پاداش سفر زیارتی، آداب سفر، آداب عمومی زیارت، مشهد، سنبله، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۷۳۹۵- ۰۶- ۹۶۴

مجموعه اطلاعاتی درباره آداب سـفر و زیارت ائمه (ع) در اماکن مقدس مدینه و عتبات عالیات و نیز مشـهد مقدس است. این اطلاعات شامل آثار و فواید سفر، پاداش سفرهای زیارتی، آداب عمومی زیارت و برخی مطالب دیگر درباره زیارت است.

طیب، مهدی (متولد ۱۳۳۱)

ره توشه دیدار، در آداب و اسرار زیارت اهل بیت علیهم السلام، تهران، سفینه، چاپ

۱- شهید اول، شمس الدین محمد؛ شیخ شهید

ص: ۷۱۳

۱، ۱۳۸۱، ۳۱۷ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳- ۹۲۸۸۷- ۹۶۴

بررسی آداب و آموزه های زیارت اهل بیت (ع) است. نویسنده معتقد است زیارت یک دوره آموزش تعالیم دین است که در صورت همراهی با توجه و معرفت، نقش بسزایی در نیل به کمالات ایفا خواهد کرد. وی نخست آداب زیارت را بررسی کرده و سپس اسرار و حکمت های آن را بیان داشته است. در پایان تحت عنوان تأملی در زیارتنامه های اهل بیت (ع) برخی از آموزه های این زیارتنامه ها مانند سلام، شهادت، صلوات و تولی، لعن و تبری، دعا و توسل تحلیل شده است.

عزیزی، عباس (متولد ۱۳۴۲)

آداب و فضائل زیارت در پرتو چهل حدیث به ضمیمه چهار زیارتنامه، قم، صحفی، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، جیبی.

عنوان روی جلد: زیارت در پرتو چهل حدیث.

علوی فاطمی، عبدالله

برکات و آداب زیارت حضرت معصومین (ع) به همراه زیارت جامعه صغیره (امین الله) کامله با اقتباس از کتاب آداب حضور مقام ولایت کبری، اصفهان، اندیشه علوی، چاپ ۱، ق/، ۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۰- ۹۴۲۹۱- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف زیارت از جمله آداب فردی و اجنماعی آن است. کتاب حاضر گزیده ای ازآداب حضرت صاحب الولایه الکبری از عبدالله علوی می باشد

کارگر، رحیم (متولد ۱۳۴۹)

مسیر عشق: اخلاق الهی از حرم نبوی تا حرم رضوی، تهیه و تنظیم ستاد عمره دانشجوئی، باشگاه دانشجوئی زمزم، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۳۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۲۴۶- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: اخلاق الهی از حرم نبوی تا حرم رضوی.

بررسی آداب اخلاقی و رسوم اجتماعی تشرف به اماکن زیارتی به ویژه حرم رضوی و اماکن مقدس مکه و مدینه است.

در حریم عشق: آداب، اسرار، پاداش ها، شبهات و داستان های زیارت، به کوشش ستاد عمره دانشجویی، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۱۷۹ ص.

فروست: سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی (۱) (۱۰۳۷- ۱۱۱۱ ق)

تحفه الزائر، تصحیح و تحقیق مؤسسه امام هادی (ع)، قم، پیام امام هادی (ع)، چاپ ۱،،

۱- علامه مجلسی؛ مجلسی ثانی؛ ملامحمدباقر مجلسی

ص: ۷۱۵

۷۵۶+ ۱۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰۵- ۸۸۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از زیارات معصومین (ع) است که علامه مجلسی به زبان فارسی برای فارسی زبانان به رشته تحریر در آورده است. مؤلف در کتاب بحار الانوار خود به طور مفصل در جلدهای صد و صد و یک وصد و دو به موضوع زیارت و زیارتنامه های معصومین پرداخته بود اما به دلیل حجم بسیار و تألیف آن به زبان عربی، استفاده از آن برای خوانندگان فارسی زبان مشکل بود، بنابراین کتاب تحفه الزائر را در حجم کم و به زبان فارسی تنظیم و تحریر کرد تا راهنمای زائران رسول خدا و دیگر امامان باشد. این کتاب دارای یک مقدمه و دوازده باب و یک خاتمه است. مؤلف در مقدمه کتاب آداب سفر را به طور مختصر ذکر کرده، و تفصیل بیشتر آن را به کتاب حلیه المتقین ارجاع داده است.

مجمع، محمدرضا (متولد)

آشنایی با آداب زیارت، با همکاری زهرا قریشی (۱)، تهران، انتشارات مجمع، چاپ ۱،، ۳۰ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱- ۹۰۵۴۱- ۶۰۰- ۹۷۸

آشنایی با آداب زیارت و شناخت اماکن و ابنیه اسلامی ایران چون آرامگاه ها، زیارتگاه ها و امامزاده ها است.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

فرهنگ زیارت: اهداف، آثار، تاریخچه، مشروعیت، سازندگی و آداب زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۶۰ ص، وزیری.

۱- متولد ۱۳۴۹

ص: ۷۱۶

شابک: ۴- ۰۶۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی زیارت از جنبه های مختلف از جمله آداب آن است. ابعاد مورد بررسی قرار گرفته عبارت اند از: زیارت و فلسفه تربیتی آن؛ ابعاد اجتماعی، سیاسی و تاریخی زیارت؛ محتوای فرهنگی و اعتقادی؛ زیارت و موقعیت زائر و مکانتِ مکان های زیارتی؛ و زیارت و آداب آن. بخشی از این مباحث به صورت سلسله مقالاتی در مجله پیام انقلاب و بخشی دیگر در قالب دو کتاب با عناوین زیارت و نیز کربلا کعبه دلها پیشتر منتشر شده است.

محمّدبیگی، الیاس (متولد ۱۳۴۱)

آداب زیارت و سفر، قم، زائر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۸۴ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۰۰۵- ۱۸۰- ۹۶۴- ۹۷۸

آموزه ها و تعالیم معصومین (ع) پیرامون اهمیت و جایگاه زیارت و سفر زیارتی و آداب سفر است. در بخش اول به جایگاه سفر در فرهنگ اهل بیت و آداب سفر کردن، استقبال از مسافر و آداب استقبال پرداخته شده است. سپس درخصوص نماز، دعا و ذکر سفر نکات و کلمات حکمت آمیزی نقل شده است. این دعاها در سلامتی مسافر و رسیدن به مقصد مؤثر است. در بخش سوم فضیلت سفر زیارتی و در بخش چهارم آداب زیارت بیان گردیده است.

مدرسی، تقی (متولد ۱۳۱۱)

آداب زیارت، تهران، نیلوفر، چاپ ۱، ۱۳۶۸، ۲۶۲ ص.

چاپ دیگر

تهران، نگاه، چاپ ۱،، ۲۶۲ ص.

شابک: ۳- ۰۹۱- ۳۵۱- ۹۶۴

مرکز الامام الخوئی الاسلامی

کامل مزارات اهل البیت (علیهم السلام) فی الطریق، قم، شجره طیبه، چاپ ۱،/ ق، ۴۶۸ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۵۹- ۹۳۵۶- ۹۶۴

مجموعه زیارت های معصومین (ع) است. متن زیارت همراه با توضیحاتی در پاورقی آمده است. علاوه بر متن زیارت ها، اطلاعاتی درباره زیارتگاه ها و مراقد و اماکن زیارتی آورده است.

مقدس، سعید (متولد ۱۳۵۸)

راه و رسم پابوسی: خلاصه کتاب در ضیافت ضریح اثر دکتر محمد بنی هاشمی، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱،، ۳۰۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۱۴۴- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: درضیافت ضریح: پژوهشی درباره ی زیارت اهل بیت علیهم السلام.

کتاب حاضر برگزیده از کتاب درضیافت ضریح: پژوهشی درباره ی زیارت اهل بیت علیهم السلام اثر محمد بنی هاشمی و به قلم سعید مقدس است.

مقدم، سیدمحمدتقی

آداب الزیاره، قم، مقدم، چاپ ۱، ۱۳۶۸، ۱۷۶ ص، جیبی.

مؤسسه الامام الهادی علیه السلام

موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام، قم، مؤسسه الامام الهادی علیه السلام، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۷ ج،

وزیری.

شابک: ۱- ۸- ۹۴۱۵۱- ۹۶۴

بررسی جوانب مختلف زیارت است. این مجموعه که در نوع خود بی نظیر است، شامل زیارات معصومین علیهم السلام اعم از مطلقه، مخصوص، زیارات جامعه و ... در پنج جلد و دو جلد دیگر، یکی به فهارس فنّی اختصاص یافته و دیگری مقدمه این مجموعه می باشد. زیارات هرکدام از معصومین علیهم السلام در باب های ذیل تدوین گردیده است:

۱- مختصر زندگی هرمعصوم؛ ۲- فضل ... (مدینه، نجف، کربلاء، ...)؛ ۳- فضل موضع قبر؛ ۴- فضل زیارت؛ ۵- زمان های مستحب زیارت؛ ۶- آداب مستحب زیارت؛ ۷- کیفیت زیارت؛ ۸- آداب بعد از زیارت؛ ۹- وداع.

اولین مجلد با شماره صفر و ۵۰۲ صفحه مقدمه این موسوعه را تشکیل می دهد و حاوی مطالب ذیل است: مفهوم زیارت؛ بررسی زیارت در لغت و اصطلاح و کلمات بزرگان؛ هدف از زیارت؛ زیارت در قرآن و سنت؛ زیارت در سیره پیامبر اکرم (ص)؛ زیارت در سیره معصومین (ع)؛ آداب زیارات در روایات شیعه و اهل سنت؛ زیارات پیامبر (ص) در کتب اهل سنت و دعا در مرقد شریف حضرت (ص)؛ توسل به انبیا الهی و اولیا در کلام اهل سنت و اقوال و کتب روائی آنان؛ تبرک به آثار پیامبر (ص) در آثار اهل سنت؛ طرح برخی شبهات ابن تیمیه و طرفداران او درباره زیارت؛ لیستی از کتب زیارتی خطی.

جلد اول موسوعه زیارت های شش معصوم را که مرقد پاک شان در مدینه می باشد در خود جای داده است.

جلد دوم به زیارات امیر مومنان (ع) اختصاص داده شده و با زندگی نامه حضرت (ع) آغاز و سپس فضیلت نجف و کوفه از زبان معصومین (ع) ذکر شده است. روایات فضیلت مکان قبر شریف و فضیلت زیارت حضرت (ع)، زمان های مستحب برای زیارت، آداب زیارت که ۲۵ حدیث و سخن از علما را دربردارد، کیفیت زیارت که ۴۰ زیارت از حضرت امیر

مومنـان (ع) اعم از زیـارات مطلقه مخصـوصه زیـارات از راه دور- را در خود جـای داده است، بخش صـلوات حضـرت (ع) و آداب پس از زیارت که به نمازها و ادعیه و وداع اختصاص یافته بخش های این باب می باشند.

جلـد سوم به زیـارات حضـرت سیدالشـهدا امـام حسـین (ع) اختصـاص یافته است. این مجلـد نیز با زنـدگی نامه حضـرت (ع)، فضـیلت کربلا و فضـیلت تربت امام حسـین (ع) شـروع و درباره ویژگی های تربت امام (ع)، استشفا به تربت، فضیلت سجده بر آن و حرمت فروش آن، کام برداشتن نوزادان با آن، تسبیح و ... نیز استخاره نزد مزار شریف حضرت (ع) ادامه یافته است.

جلـد چهـارم این مجموعه حـاوی زیـارات امام موسـی بن جعفر (ع)، امام رضا (ع)، امام جواد (ع)، امام هادی (ع)، امام حسـن عسـکری (ع) و حضرت مهدی (ع) می باشد. و برای هر امام زندگی نامه، فضیلت مکان قبر، فضیلت زیارت، زمانهای مستحب برای زیارت، آداب زیارت، کیفیت زیارت، صلوات و آداب پس از زیارت، و کیفیت وداع ذکر گردیده است.

جلـد پنجم حـاوی زیـارات جـامعه معصومین (ع) است که بخش هـای فضـیلت تربت قبور ائمه (ع)، زمـان های مسـتحب برای زیارت و آداب زیارت، کیفیت زیارت بیست و سه زیارت از زیارت های جامعه، زیارت به نیابت را شامل می شود.

مجلـد شـشم فهرست هـای این موسوعه را تشـکیل داده است. و به ترتیب؛ فهرست آیات قرآنی، فهرست نام های پیامبر (ص)، کنیه ها، القاب آن حضـرت؛ فهرست اسـما امیرمومنان (ع)، کنیه ها و صـفات حضـرت (ع)؛ فهرست نام های فاطمه زهرا (س)، کنیه، القاب و صفات حضرت (س)؛ همچنین فهرست های جداگانه برای نام های معصومین دیگر آمده است.

مؤسسه فرهنگی خدماتی ثامن الائمه (ع) اصفهان

زیارت چیست؟ زائر کیست؟، به کوشش واحد تحقیقات مؤسسه فرهنگی خدماتی، قم، مهر ثامن الائمه، چاپ ۱،، ۳۶ ص.

ص: ۷۲۰

شابک: ۷- ۰۸- ۸۰۵۷- ۹۶۴

بررسی آداب و رسوم اخلاقی و اجتماعی زیارت است.

مهدی پور، علی اکبر

نبراس الزائر فی زیاره الحائر، قم، رسالت، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۷۵ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۲- ۲۲- ۶۸۳۸- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

به کوشش مرکز الفردوس للثقافه والاعلام، قم، دلیل ما، چاپ ۱،، ۲۷۵ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۰۱۱- ۳۹۷- ۹۶۴

مجموعه ای از زیارتنامه های متعلق به حضرت امام حسین (ع) به همراه روایاتی درباره فضایل آن حضرت و اهمیت زیارت او است. در باب اول آثار اخروی و دنیوی و آداب زیارت امام حسین، با نقل روایاتی از متون کهن بیان شده است. سپس مجموعه زیارات حسینی به دو بخش زیارات مطلق که به وقت معینی اختصاص ندارد و زیارات معین، تقسیم گردیده است. از جمله زیارات مطلق می توان به زیارت شهدا، وداع عباس بن علی و وداع شهدا و از زیارات معین به زیارت رجبیه، زیارت عاشورا، زیارت ناحیه مقدسه و زیارت روز عرفه و زیارت روز جمعه اشاره کرد. در باب چهارم کیفیت و آداب نماز خواندن در کنار قبر امام حسین (ع) و در خاتمه پاره ای از برکات تربت آن حضرت ذکر شده است.

نقدی، محمد

آنچه یک زائر باید بداند، قم، هجرت، چاپ ۲، ۱۳۸۳، ۱۲۷ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۴۵- ۵۸۷۵- ۹۶۴

بررسی آداب اخلاقی و احکام فقهی زیارت است.

نوری، حسین بن محمد تقی (۱) (۱۲۵۴- ۱۳۲۰ ق)

آداب زیارت: چهل و سه نکته در آداب زیارت مشاهد مشرفه معصومان (ع)، تصحیح عبدالحسین طالعی (۲) و محمدحسین صفاخواه، تهران، ابرون، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۲۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۰۴- ۵۶۴۲- ۹۶۴

عنوان اصلی: تحیه الزائر و بلغه المجاور.

عنوان دیگر: چهل و سه نکته در آداب زیارت مشاهد مشرفه معصومان (ع).

فروست: متون زیارت- ۲

بخش اول کتاب، در ۱۱۴ صفحه به شرح زندگانی محدث نوری پرداخته است.

نیشابوری، عبدالحسین (متولد ۱۳۴۲)

ادب زیارت، معرفت زائر، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۴۱- ۷۵۲۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: آداب زیارت با معرفت کربلا و حرم های مقدس اهل بیت علیهم السلام.

۱- طبرسی نوری، حسین بن محمدتقی؛ محدث نوری، حسین بن محمدتقی؛ میرزا حسین نوری؛ نوری مازندرانی، حسین بن محمدتقی

۲- متولد ۱۳۴۰

بررسی آداب و اعمال زیارت عتبات عالیات است. مؤلف با زبانی ساده و روان و با بهره گیری از منابع مهم حدیثی مانند بحارالانوار، وسائل الشیعه، تحفه الزائر، کامل الزیارات به شرح و تبیین آداب و اعمال زیارت حرم های اهل بیت پرداخته است.

واعظ جوادی، مرتضی (۱) (متولد ۱۳۳۷)

فلسفه زیارت و آیین آن، ویرایشِ علی اسلامی، قم، اسراء، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۵۵ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۸۴- ۵۹۸۴- ۹۶۴

بررسی مستند و جامع درباره مفهوم زیارت و آیین و آداب این آموزه دینی است. نویسنده در صدد پرداختن به لایه های معنایی و فلسفی زیارت است و از اسرار عرفانی آن پرده برداری می کند. نویسنده سعی کرده به مقوله ارزش و نقش شایسته زیارت در تثبیت ارکان ایمانی و تحکیم پایه های معرفت دینی، بپردازد و ساخت های نو و عرصه های تازه ای از این پدیده ارائه دهد و در این راستا اثر خود را در دو بخش به نگارش درآورده است. در بخش نخست به فلسفه زیارت اشاره شده و مفهوم و اهداف زیارت و راز ارتباط با اهل بیت بیان گردیده است. در بخش دوم این نوشتار، ویژگی سفر زیارتی و آداب و شرایط آن عرضه شده است.

هاشمی، سیدعلیرضا

سفرهای زیارتی در فرهنگ مردم، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۸، ۱۹۲ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۱۷۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب و فرهنگ مردم در سفرهای زیارتی است. مطالبی که در این

۱- جوادی، مرتضی

مجموعه گردآوری، شـده بنابر فراخوان صـدا و سـیما، از دهه چهل به بعـد، توسط مردم و از جای جای کشور به صدا و سـیما ارسال شده و در برنامه های مختلف از آن اسـتفاده شده است. مؤلف با مراجعه به آرشـیو صدا و سـیما آنها را گزینش و جمع آوری کرده و در این کتـاب منتشـر کرده است. مؤلف مطـالب را در هفت فصـل با عناوین: مقـدمات سـفر، بـدرقه، چاووش و چاووش خوان، ملزومات و تدابیر سفر، پیشباز، باورها و عقاید و در نهایت ادبیات شفاهی عرضه کرده است.

هاشمی، سیدمحمدحسین

آداب الزیاره، تهران، لوح محفوظ، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۸- ۸۶۰۴- ۹۶۴

ب– آداب تشرف به اماکن خاص

عتبات عالیات

آقازاده، نجف (متولد ۱۳۲۱)

سجاده عشق، تبریز، نجف آقازاده، چاپ ۱،، د+ ۴۴۴ ص.

شابک: ۲– ۲۱۷– ۳۳۰– ۹۶۴

معرفی جنبه های زیارتگاه های اسلامی در عراق است. زیارت این اماکن باید همراه با آداب و رسوم اجتماعی باشد.

احمدپور، علی اکبر

شور عشق (۱): عتبات، راهنمای زائران کربلا، قم، فلاح، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۶۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶– ۹۵– ۷۲۰۸– ۹۶۴– ۹۷۸

معرفی اماکن مذهبی و زیارتی عراق و آداب زیارت در آنهاست. در این نوشتار ضمن ارایه مباحثی درباره موقعیت جغرافیایی عراق به وجود قبور ائمه اطهار در این کشور اشاره شده و فرازی از زندگانی و فضایل امام علی (ع)، امام حسین (ع)، عباس بن علی (ع)، امام هادی (ع)، امام جواد (ع)، امام موسی بن جعفر (ع) و امام زمان (عج) و نیز آداب و فضیلت زیارت ایشان بیان گردیده است. نگارنده همچنین مرثیه هایی در رثای شهدای کربلا و ائمه مدفون در عراق سروده و راهنمایی هایی در مورد شهرهای کربلا، نجف، سامرا، کاظمین، کوفه و اعمال مختلف مربوط به این شهرها را معرفی می کند.

اسدی، علی محمد (متولد ۱۳۴۲)

عتبات عالیات: برنامه سفر، راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، تهران، مؤسسه

ص: ۷۲۵

فرهنگی هنری ندای مهرآفرین، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص، جیبی.

عنوان روی جلد: نگاهی به عتبات عالیات: نجف، کربلا، کاظمین، سامرا.

شابک: ۹- ۰۸- ۷۶۰۰- ۹۶۴

اشرفی، سلاطین

در حریم سالار عشق: عتبات عالیات عراق در یک نگاه، رشت، دهسرا، چاپ ۱،، ۵۴ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۲۵- ۷۱۶۹- ۹۶۴

راهنمایی زیارت اماکن متبرکه در کشور است. نویسنده نخست موقعیت جغرافیایی اماکن و کیفیت زیارت عتبات عالیات و سپس به معرفی شخصیت های این مراقد مثل حضرت علی (ع)، امام حسین (ع)، امام موسی کاظم (ع)، امام محمدتقی (ع)، امام علی نقی (ع) و امام حسن عسکری (ع) همراه با زیارت نامه های آنان می پردازد.

اصطهباناتی، محمد حسن

نور العین فی المشی الی زیاره قبر الحسین (ع)، قم، مولود کعبه، چاپ ۲، ۱۴۱۵ ق، ۶۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۴۸- ۶۳۴۳- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، صدوق، چاپ ۱، ق/، ۳۵۲ ص.

پژوهشی حدیثی درباره اهمیت و آداب زیارت امام حسین (ع) است. نویسنده بر اساس متون حدیثی شیعه نخست، تعداد زیادی از روایات را با سلسله اسناد آنها در ثواب زیارت امام حسین نقل و در برخی موارد به شرح کوتاه آنها می پردازد. مقام زائر امام حسین، فضیلت و اعمال زیارت امام حسین همراه زیارتنامه ها و دعاهای متعدد در بخشهای بعدی کتاب

آمده است. کتاب در واقع شامل مجموعه ای از احادیث در ثواب، آداب زیارت حضرت امام حسین (ع) و زیارتنامه های معتبر درباره آن حضرت است.

امامی فر، جعفر (متولد ۱۳۴۸)

چهل گام تا عتبات: احادیث و نکاتی چند ویژه عتبات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۱۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۱۷۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه ای از برخی احادیث و نکات درباره جوانب مختلف عتبات عالیات عراق است. اطلاعات نویسنده ذیل پنج بخش با عناوین نجف اشرف، کوفه، کربلای معلی، کاظمین و سامراء و پندها آمده است. در پایان هر قسمت، اشعار مختصری درباره همان موضوع و در انتهای کتاب، غزلیات و پندهای مفید، آورده شده است.

امین، محمدعلی

سرچشمه فرات: راهنمای عتبات عالیات به همراه ادعیه و زیارات، قم، مدین، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۳۵۲ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۴۵- ۶۶۴۲- ۹۶۴

امینی، عبدالحسین (۱) (۱۲۸۱- ۱۳۴۹)

ادب الزائر لمن یمم الحائر مع ملحق ادب الزائر فی آداب الزیاره للمشاهد المشرفه بنجف و الکاظمیه، به کوشش روح الله

۱- علامه امینی

ملکیان، قم، زلال کوثر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۴۰ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۱۳- ۷۸۹۹- ۹۶۴

بررسی آداب و رسوم مراقد مطهر ائمه مدفون در عتبات عالیات است. علامه امینی در این کتاب به تبیین فلسفه زیارت خصوصاً زیارت امام حسین (ع) می پردازد و به جنبه های تربیتی و پرورشی زیارت اهمیت بیشتری می دهد. این رساله در سال ۱۳۶۲ قمری در نجف اشرف به چاپ رسیده است.

ادب زائر: آداب زیارت کربلای معلی همراه با آداب زیارت مشاهد مشرفه نجف، کاظمین، سامرا، ترجمه ی روح الله ملکیان، قم، انصاری، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص.

شابک: ۴- ۲۹- ۶۹۲۵- ۹۶۴

آداب کوی جانان: آداب زیارت حسینی، ترجمه، تحقیق و تعلیق محسن رجبی (۱)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۵۱ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۱۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: ادب الزائر لمن یمم الحائر.

بررسی آداب زیارت مراقد مدفون در کربلا به همراه برخی ادعیه است. نویسنده در فصل اول با عنوان «جامی از صهبای غدیر» سیره نویسنده کتاب ادب الزائر را از جنبه های عشق به قرآن و اهل بیت و نیز حضور سیاسی و اصلاحات دینی بررسی کرده است.

مناسک کربلا: آداب زیارت حضرت سیدالشهداء (ع)، تدوین ترجمه ی عبدالحسین طالعی

۱- متولد ۱۳۵۵

ص: ۷۲۸

، مسجد صاحب الامر تهران، واحد فرهنگی، تهران، آمه، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۶- ۶۰۶۱- ۹۶۴

عنوان اصلی: أدب الزائر لمن یؤم الحائر.

بابازاده، علی اکبر (متولد ۱۳۳۴)

با من به کربلا، قم، دانش و ادب، چاپ ۱،، ۴۱۴ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۴- ۹۳۸۲۰- ۹۶۴

بررسی اماکن زیارتی شهرهای نجف، کربلا، کوفه، کاظمین و سامراء است. نگارنده در بخش نخست، عناوینی را مورد توجه قرار داده که برای هر زائر عتبات عالیات، دانستن آن ضروری است. در بخش های دوم تا ششم، تاریخ شهرهای زیارتی عراق و فضیلت هر یک و شرح مزارها و زیارت ها آمده است. در بخش چهارم کتاب که مباحث مربوط به کربلا و امام حسین (ع) آمده است، عناوین خاصی همچون فضیلت کربلا، تربت کربلا، زائرین کربلا، انواع زیارت امام حسین (ع) و شیوه زیارت نیز مورد بررسی قرار گرفته است.

بابازاده جودی، امیرسعید (متولد ۱۳۵۵)

دیار عاشقان: از نجف اشرف تا سامرا: منتخب زیارات و اعمال عتبات مقدس عالیات با شرحی بر سرزمین عراق، تهران، جمال الحق، چاپ ۱،، ۳۸۳ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۸۷- ۵۶۷۱- ۹۶۴

بررسی تاریخچه ی مختصری از شهر نجف اشرف، سپس مطالبی درباره

دیگر جنبه های اماکن است: اشارتی بر زندگی حضرت علی (ع)، آداب زیارت، زیارت حضرت آدم ونوح، وادی السلام، گذری بر زندگی هود نبی (ع)، گذری بر زندگی حضرت صالح نبی (ع)، اشارتی بر زندگی کمیل ابن زیاد، اعمال مخصوص مسجد کوفه، اعمال مخصوص سهله، مسجد صافی الصفا، مسجد زید، مقام امام عصر در نجف اشرف، مقام یونس نبی (ع)، کربلا، اشارتی بر زندگی امام حسین (ع)، آداب زیارت، اشاراتی بر زندگی حضرت عباس (ع)، زیارت وداع آن حضرت، گذری کوتاه بر زندگی حر بن یزید ریاحی، کاظمین، اشاراتی بر زندگانی امام موسی کاظم (ع)، اشاراتی بر زندگی جواد الائمه (ع)، زیارت مخصوص امام موسی کاظم و امام جواد (ع)، مساجد معروف منطقه ی کاظمین و بغداد، سامرا، اشاراتی بر زندگی امام هادی (ع)، اشاراتی بر زندگی امام حسن عسکری (ع)، دعای عهد، دعای ندبه، مدائن، حله، بصره و شهر کفل. در بخش زیارات و ادعیه و مناجات نیز زیارت عاشورا، جامعه، جامعه ی کبیره، دعای کمیل، دعای سریع الاجابه و زیارت روزهای هفته به ترتیب ذکر شده است. مؤلف علاوه بر ارائه ی تصاویری از اماکن مقدسه، نقشه ی ابنیه را نیز در کتاب آورده است.

باقری، حسین (متولد ۱۳۴۲)

صراط الهدایه: راهنمای زائران عتبات عالیات، تهران، بنیاد قرآن و عترت، چاپ ۱،، ن+ ۴۰۵ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۰۱- ۹۹۴۱- ۹۶۴

بررسی اماکن متبرک و مذهبی عراق، مشهور به عتبات عالیات، است. در کتاب حاضر که به منظور آشنایی زائران با زیارتگاه های اسلامی کشور عراق تدوین شده، نخست شرح مختصری از اوضاع عراق از لحاظ جغرافیایی، آب و هوایی، اقتصادی، تاریخی، و اجتماعی به دست داده شده و سپس آداب سفر و زیارت تشریح گردیده است. در ادامه نیز،

زیارتگاه های هر یک از شـهرهای عراق شامل نجف اشـرف، کوفه، کربلا، کاظمین، سامراء، و بغـداد و مـداین معرفی شـده و زیارت نامه هایی در این خصوص فراهم آمده است.

بهتاش، یدالله (متولد)

همراه با زائرین کربلا (عتبات عالیات)، تهران، سبحان، چاپ ۱،، ۳۷۶ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۹۹- ۵۹۷۸- ۹۶۴

بررسی آداب زیارت عتبات عالیات است.

تقدسی نیا، خسرو (متولد ۱۳۴۶)

ادعیه و آداب اماکن مقدسه عراق، قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی ائمه (علیهم السلام)، چاپ ۱،، ۵۳۸ ص.

شابک: ۷- ۰۶- ۶۶۷۰- ۹۶۴

تقیان، حبیب الله (متولد ۱۳۴۸)

زمینی از جنس بهشت: شرح و فضلیت و اعمال اماکن مقدسه عراق، قم، حسنین (علیها السلام)، چاپ ۳،، ۴۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۲۷- ۸۲۶۲- ۹۶۴

بررسـی اماکن زیارتی عراق که در شهرهای کوفه، نجف اشرف، کربلا، کاظمین، و سامرا است، نیز فضیلت هریک از اماکن و هم چنین، زیـارت نـامه هـای مخصوص هریـک که به همراه مطالبی در باب آداب سـفر و آداب زیارت قبر پیامبر (ص) و ائمه (ع) فراهم آمده است.

ص: ۷۳۱

تنباکوئی، محمد (به کوشش)

آداب سفر کربلا- بانضمام زیارات و ادعیه عتبات مقدسه و معرفی اماکن متبرکه کربلا- نجف، کاظمین، سامرا و کوفه، اصفهان، بصائر، چاپ ۱،، ۲۰۸ ص.

شابک: ۱- ۵- ۹۰۵۱۶- ۹۶۴

جمعی از نویسندگان

ره توشه عتبات عالیات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۵، ۵۰۳ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۵۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه مقالاتی با موضوع زیارت و احکام و آداب آن و آشنایی با زیارتگاه های اسلامی است. این اثر با همکاری پانزده تن از فضلای حوزه علمیه قم تدوین شده تا روحانیون کاروان های زیارتی و عموم زائران را در شناخت سرزمین عراق، کربلای معلی، نجف اشرف، کاظمین، سامرا، مراقد و آستان های مقدس امامزادگان و عارفان و عالمان بزرگ و مجاهدان تاریخ اسلام یاری دهد. پس از صفحات آغازین کتاب که به عناوین «زیارت، تجدید عهد با خط امامت»، «احکام فقهی سفر زیارتی عتبات» و «سیری در تاریخ و جغرافیای عراق» پرداخته شده، ادامه کتاب در شش فصل سامان یافته است: ۱- نجف اشرف ۲- کوفه ۳- کربلا ۴- کاظمین ۵- سامراء ۶- مدائن.

در زیرفصل های کتاب به شرح حال شش تن از ائمه معصومین به خاک سپرده شده در آن اماکن متبرکه پرداخته شده و درباره دیگر خفتگان در آن دیار مقدس از امامزادگان و عالمان بزرگ نیز این شیوه اعمال شده و به مختصری از شرح احوال آنان اشاره شده است.

ص: ۷۳۲

جواهری، محمدرضا

آداب و پاداش و زیارت امام رضا علیه السلام از دیدگاه معصومین علیهم السلام، مشهد، خیرالبریه، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۷- ۹۴۵۱۳- ۹۶۴

بررسی ابعاد مختلف زیارت حضرت امام رضا (ع) در مشهد مقدس است. نویسنده با استناد به برخی روایات و احادیث معصومین (ع) آداب و رسوم زیارت و نیز آثار زیارت این امام را بیان کرده است.

حجتی، محمدامین (متولد ۱۳۳۵)

راهنما و زیارتنامه کامل عتبات عالیات، قم، مهدی یار، چاپ ۱، ۱۳۸۴.

شابک: ۵- ۸۴- ۷۶۴۳- ۹۶۴

حداد، حافظ

عجائب زیاره سیدالشهدا امام الحسین (ع)، قم، محلاتی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۶۵۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۲- ۳۷- ۷۴۵۵- ۹۶۴

گزارشی از فضایل امام حسین و مضامین زیارت نامه های مربوط به ایشان و آداب و شرایط زیارت و شفابخشی تربت کربلا و آثار و برکات آن در این کتاب آمده است. نویسنده زیارتنامه ها را به چند دسته تقسیم کرده و در هر مورد چندین متن را از منابع روایی شیعه نقل کرده است.

حداد، عصمت (متولد ۱۳۳۰)

تحفه ای به راهیان کربلا و عتبات، تهران، مکیال، چاپ ۱،، ۱۷۶ ص.

شابک: ۴- ۱۸- ۷۹۵۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب و رسوم زیارت و فلسفه و آثار آن است.

حسینی اصفهانی، مرتضی (متولد ۱۳۳۴)

زیارات امام حسین علیه السلام: دروس تعلیمی و تربیتی زیارت، قم، فرهنگ قرآن، چاپ ۱،، ۱۹۱ ص.

شابک: ۳- ۱۸- ۷۵۵۷- ۹۶۴

حسینی بهارانچی، سیدمحمد (متولد ۱۳۲۳)

عاشقان کربلا، اصفهان، نقش نگین، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۵۶ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۳۷- ۲۶۱۶- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب زیارت عتبات عالیات به همراه متن برخی زیارتنامه ها و شمّه ای از تاریخ اماکن مقدس این سرزمین است.

خادمی بهبهانی، غلامرضا (متولد ۱۳۱۵)

بوی خوش کربلا: راهنمای سفر به عتبات عالیات، تهران، تورنگ، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۸۱- ۶۸۰۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب و اعمال اماکن مقدس در شهرهای کاظمین، سامراء، نجف، کوفه و کربلا به همراه برخی تصاویر است.

درخشنده، محمد (متولد ۱۳۳۰)

زیارت عتبات عالیات از کربلا تا کربلای معلا، ایلام، شرکت سیاحتی، زیارتی راه کربلا، چاپ ۱،، ۶۰ ص، وزیری.

ص: ۷۳۴

شابک: ۹۶۴

عنوان روی جلد: راهنمای زیارت عتبات عالیات از کربلا تا کربلای معلا.

ذکاوت، محمدرضا (متولد ۱۳۴۹)

بر بال ملائک: زیارات و اعمال عتبات عالیات (نجف، کربلا، کاظمین، سامرا) به انضمام مقدمه ای بر امام شناسی و نقشه های اماکن متبرکه، قم، عصر ظهور، چاپ ۱،، ۴۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۱- ۹۲۱۰۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: امام شناسی، راهنمای زائرین و نقشه های اماکن متبرکه.

رضوی، جواد

راهنما و زیارت نامه زائرین عتبات عالیات، بوشهر، موعود اسلام، چاپ ۱،، ۵۱۹ ص.

شابک: ۸- ۷۸- ۷۷۱۶- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، مهر امیرالمومنین علیه السلام، چاپ ۱،، ۵۱۹ ص.

شابک:

X

- ۳۲- ۸۱۷۳- ۹۶۴

زیاندان، احمد

راهنمای زائر کربلا، ویرایشِ صدیقه کلانتر نیستانکی، اصفهان، بینش آزادگان، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۴۵- ۷۷۲۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی تاریخی- جغرافیایی شهر کربلا و اماکن مقدس آن به همرا

ص: ۷۳۵

زیارات مشاهد مشرفه است.

زیبائی، حسن

راههای توسل و اظهار محبت به امام علی علیه السلام، قم، رنگ آسمان، چاپ ۱، بی تا، ۶۱ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۲۹- ۷۵۸۵- ۹۶۴

سامعی، احمد (متولد ۱۳۳۹)

راهنمای زائرین در آداب زیارت عتبات عالیات عراق، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، شرکت چاپ و نشر بین الملل، چاپ ۶، ۱۳۸۸، ۳۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۵۳- ۷۱۲۶- ۹۶۴- ۹۷۸

راهنمای زائرین در معرفی اماکن و آداب و رسوم عتبات عالیات کشور عراق است. هر یک از عتبات با این اطلاعات معرفی شده است: متن عربی و ترجمه فارسی زیارت نامه، موقعیت جغرافیایی، ثواب خواندن زیارت نامه، اعمال و نمازها، و تصویری از مکان مورد نظر.

سوری، حسین و سوری، محمد

چراغ کربلا: راهنمای عتبات عالیات عراق و دعاها و ذکرهای مجرب، قم، الذاکرین، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۶۸ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۵- ۹۳۶۴۵- ۹۶۴

گزارشی از آداب و ثواب زیارت اماکن مقدس عراق و موقعیت جغرافیایی آن است که در سه فصل بیان شده است. در فصل اول نشانی اماکن

زیارتی شـهرهای مقـدس نجف، کربلا، کاظمین و سامرا و دیگر شـهرهای عراق آمـده است. فصل دوم، منتخب مفاتیح الجنان است و شامل دعاها و زیارت هایی است که معمولًا ائمه معصوم به آنها سـفارش کرده انـد. در فصل سوم نیز ذکرها و ختمها و دعاهایی گردآوری شده است که به تعبیر نویسنده مجرب بوده است.

سهل آبادی، محمد (متولد ۱۳۳۹)

کلیات جامع عتبات عالیات و اماکن مقدسه عراق، مشهد، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی خاتم، چاپ ۱،، ۴۰۵ ص.

شابک: ۷- ۲۰- ۶۸۴۵- ۹۶۴

شجاعی، حیدر (متولد ۱۳۴۵)

راهنمای عتبات مقدسه و اماکن باسـتانی عراق، تهران، مجمع علمی و فرهنگی مجد، زیرنظر سیدعباس حسینی نیک، چاپ ۱،، ۱۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۲۴- ۶۱۵۳- ۹۶۴

بررسـی بقاع متبرکه، عتبات عالیات، مقبره ها و زیارتگاه هایی که در سرزمین عراق وجود دارد، است و به اختصار معرفی شده اند. در بخش هایی از کتاب، زیارت نامه ائمه همراه با ترجمه فارسی آن آمده است. در این کتاب خواننده علاوه بر آشنایی با بقـاع متبرکه شـهرهای بغـداد، کاظمین، کربلا، نجف اشـرف، کوفه، سامرا، بابل و بصـره با موقعیت طبیعی و تاریخی آن ها نیز آشنا می شود.

شفیعی، علی اکبر (متولد ۱۳۴۲)

معراج الزائرین: راهنمای زائران کربلا و عتبات عالیات عراق، قم، مهدیه، چاپ ۱،،

ص: ۷۳۷

د+ ۲۲۴ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۲۱- ۷۲۶۲- ۹۶۴

شیخیان، ابوالقاسم

زیارت عتبات عالیات عراق: آداب سفر و زیارت معصومین (ع): شامل: آثار و فوائد سفر، پاداش سفر زیارتی، آداب سفر، آداب عمومی زیارت، زیارت عتبات عالیات عراق، مشهد، سنبله، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۱۳- ۳۹۲- ۹۶۴

طالقانی، سیدامیرحسین

وصال یار: راهنمای زیارت اماکن متبرکه عراق، قم، نشر سابقون، چاپ ۸، ۱۳۸۷، ۴۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۱۰- ۷۴۶۹- ۹۶۴

بررسی برخی از اماکن مقدس واقع در عراق است. همچنین فضائل زیارت ائمه اطهار (ع)، اماکن متبرّکه و شهرهای مقدسه از برخی کتب شیعه استخراج شده است. ادعیه، زیارات و اعمال اماکن متبرکه بخش دیگری از مطالب کتاب است.

عامری نیا، محمدباقر

با حسین (ع) تا عرش: شرح رابطه سلوکی با اباعبدالله الحسین (ع) بیان اسرار گریه، زیارت، تربت و لعنت بر قاتلان آن حضرت

ص: ۷۳۸

، قم، راه سبز، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۳۱ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۸- ۹۳۹۴۰- ۹۶۴

بررسی راه های ایجاد رابطه سلوکی با امام حسین (ع) است. کتاب دارای یک مقدمه و چهار فصل است. در مقدمه تبیین جایگاه ارتباط سلوکی با اباعبدالله و اهمیت آن بررسی شده است. اسرار گریه بر اباعبدالله (ع) و دستورالعمل های آن؛ اسرار زیارت اباعبدالله (ع) و دستورالعمل های آن؛ اسرار تربت اباعبدالله (ع) و دستورالعمل های آن؛ اسرار لعنت برکشندگان حسین (ع) و دستورالعمل های آن عناوین فصول چهارگانه کتاب هستند.

عطایی خراسانی، علی اصغر (متولد ۱۳۱۸)

صراط عتبات عالیات: زیارتنامه کامل عتبات عالیات، آداب زیارت کربلا، کاظمین، نجف، سامراء، مشهد، شهداء الفضیله، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۲۰ ص.

شابک: ۹- ۶- ۹۲۳۰۷- ۹۶۴

علاقه مند، محمدعلی (متولد ۱۳۴۲)

همسفر کربلا، مشهد، مؤسسه تحقیقاتی فرهنگی جلیل، چاپ ۱،، ۲۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۵۴- ۷۵۹۴- ۹۶۴

مجموعه مطالبی درباره حضرت امام حسین (ع) است. در این مجموعه سعی شده ضمن معرفی شخصیت آن بزرگوار، برخی از آداب و رسوم زیارت مرقد مطهر ایشان و دیگر زیارتگاه های اسلامی کشور عراق نیز ذکر شود. این کتاب در قالب شش بخش تدوین شده است: فضایل قبله سوم؛ آداب سفر احکام مسافر؛ زیارت میعادگاه عاشقان راه ولایت؛

ص: ۷۳۹

کاظمین، مرقد دو امام؛ کربلا، سجده گاه ملائک و در بخش آخر کلمات قصار و سخنان گهرباری از امام حسین (ع) آمده است.

فهیم کرمانی، مرتضی (متولد ۱۳۱۳)

عتبات: تاریخچه و آداب زیارت اماکن مقدسه عراق، قم، صحیفه خرد، چاپ ۱،، ۳۸۴ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۹۳- ۸۶۳۵۹۶۴- ۹۷۸

معرفی اماکن زیارتی و مذهبی کشور عراق و آداب زیارت این اماکن به ویژه کربلا و نجف است. در نوشتار حاضر نخست اماکن زیارتی کشور عراق در بغداد، نجف، کوفه، کربلا، سامرا و کاظمین معرفی شده آنگاه مدفونین در این اماکن از اهل بیت پیامبر (ص) معرفی گردیده اند. در ادامه آداب زیارت معصومین در کربلا، نجف، کاظمین و سامرا به ویژه زیارت امیرالمؤمنین (ع) و امام حسین (ع) و زیارت نامه های آنان بیان شده و صحن ها، مقبره ها و سایر اوصاف اماکن مذهبی و بارگاه ملکوتی ائمه مدفون در کشور عراق توصیف می شود.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

آداب سفر و زیارت عتبات عالیات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۱۵ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۹۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب سفر و زیارت مراقد مطهر ائمه (ع) در کشور عراق است. مؤلف پیشتر کتابی با عنوان آداب سفر حج نوشته است. اثر اخیر وی با الهام از همان اثر و استفاده از مشترکات آن تنظیم شده است. آداب زیارت امام حسین (ع) و دیگر پیشوایان مدفون در عراق در این کتاب اضافه شده است.

ص: ۷۴۰

قلی پور، فرج الله (متولد ۱۳۴۴)

ارشاد الزائر راهنمای زائران عتبات عالیات معرفی اماکن، ادعیه، زیارات، اصفهان، مهرقائم، چاپ ۱،، ۴۰۸ ص.

شابک: ۸- ۲۵- ۷۳۳۱- ۹۶۴

کلاهدوزان، سیدابراهیم

سرزمین ماندگار: عتبات عالیات در آیینه روایات، قم، پارسایان، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۵۲ ص، رقعی.

عنوان دیگر: عتبات عالیات در آیینه روایات.

بررسی جوانب و ابعاد عتبات عالیات است. نویسنده در شش فصل علاوه بر توصیف عتبات عالیات عراق و معرفی اماکن مقدس شیعیان، آداب زیارت هر یک از این مشاهد مشرفه را با استفاده از احادیث و ادعیه ذکر می کند. همچنین اطلاعاتی از زندگی امامان و حوادث شهادت امام حسین (ع) و یارانش نقل شده است.

کلباسی اشتری، احمد

اول معرفت بعد زیارت: نجف، کربلا- کاظمین- سامرا، اصفهان، کانون پژوهش، چاپ ۱،، ۹۳ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۵۲- ۶۰۱۷- ۹۶۴

بررسی بعضی آداب، و اعمال زیارت مرقد مطهر امامان شیعه در نجف اشرف، کربلا، کاظمین و سامراست. نگارنده ابتدا فلسفه دعا، زیارت، گریه کردن و شرایط زیارت را بیان می نماید، سپس مراحل ورود به مرقد، و آداب زیارت مرقد پنج تن از ائمه (حضرت علی (ع)، حضرت امام

حسین (ع)، حضرت موسی بن جعفر (ع)، آمام علی نقی (ع)، و امام حسن عسکری (ع)) را شرح می دهد.

کریمی، رضا

همراه ملائک: راهنمای سفر به عتبات عالیات، به همراه ادعیه و زیارات، قم، نسیم حیات، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۵۲ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۶۸- ۷۱۵۱- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف عتبات عالیات عراق است. این نوشتار که به منظور آشنایی با سفر به عتبات عالیات فراهم شده حاوی آداب زیارت و ادعیه هر یک از مکان های زیارتی است.

لطیفی، حکیم (متولد ۱۳۴۵)

راهنمای زائرین کربلا و عتبات عالیات عراق، اردبیل، شیخ صفی الدین، چاپ ۱،، ۲۵۲ ص.

شابک: ۴- ۵۸- ۶۸۲۲- ۹۶۴

مبارکه، ابن الرضا ابراهیم

سلام و صلوات بر امام حسین (ع)، قم، عطر عترت، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۲۳ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۹۳۲۸۷- ۰ -X

مجموعه ای از احادیث و روایات درباره حضرت امام حسین (ع) است که ذیل چهارده فصل آمده است. متن عربی، ترجمه فارسی و نشانی احادیث در کتاب موجود است. این احادیث عمدتا در باب این موضوعات نقل شده است: کیفیت رفتن به زیارت امام حسین (ع)؛ آداب زیارت امام حسین (ع)؛ فواید زیارت امام حسین (ع)؛ اجابت دعا سر قبر امام حسین (ع)؛ مجموعه دعاهایی که برای قرائت در کنار قبر امام حسین (ع)

ص: ۷۴۲

نقل شده است؛ آثار ترک زیارت امام حسین (ع)؛ مراتب زائرین امام حسین (ع) و آثار تربت امام حسین (ع).

مجد، علیرضا (متولد ۱۳۳۲)

چراغ هدایت، مشهد، آیین تربیت، چاپ ۱،، و+ ۱۷۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۱- ۶۵۵۰- ۹۶۴

چاپ دیگر

مشهد، سنبله، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۴۰۴ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۱۱- ۷۹۹۳- ۹۶۴

معرفی زیارت گاه ها و اماکن مقدس کشورعراق و نیز اشاره ای گذرا بر بخشی از تاریخ زندگی و آداب زیارت ائمه معصومین (ع) است. برخی از عناوین مورد بحث عبارت اند از: مزار امام، مرکز عبادت ومعرفت؛ فضیلت دفن در خاک نجف؛ نگاهی به زندگی امام حسین (ع)؛ اشاره ای بر زندگانی حضرت عباس (ع)؛ اشاره ای بر زندگی حضرت امیرالمومنین (ع).

مجیدی، رضا

راهنمای کربلا، یزد، بنیاد فرهنگی- پژوهشی ریحانه الرسول (ص)، واحد انتشارات، چاپ ۱،، ۶۹ ص.

عنوان روی جلد: راهنمای کربلا و دیگر عتبات عالیات در عراق.

محقق، سیدمحمدتقی

تذکره کربلا، تهران، رجاء تهران، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۳۶۸ ص، جیبی.

تاریخ مختصری از اماکن مذهبی- زیارتی عراق به همراه تصاویر آن ها است. همچنین نقشه کشور عراق به همراه ادعیه و زیارت نامه های معروف و اشعاری در مدح و رثای اهل بیت (ع) آمده است.

ص: ۷۴۳

مسلمی، محمدرضا (متولد ۱۳۴۲)

مصباح الزائر، قم، یاد اندیشه، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص.

شابک: ۹۶۴ -۹۵۳۷ -۰۴- X

عنوان روی جلد: مصباح الزائر مربوط به عتبات عالیات عراق.

معمارمنتظرین، سعید

حدیث راه عشق: آداب زیارت عتبات عالیات، اصفهان، حدیث راه عشق، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص.

شابک: ۸- ۳۵- ۸۷۷۵- ۹۶۴- ۹۷۸

ملتجی، مهدی

راهنمای زیارت عتبات عالیات، تهران، اشرفی، چاپ ۱،، ۴۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۴۹- ۵۵۹۷- ۹۶۴

مؤسسه فرهنگی شمس الضحی (به کوشش)

فانوس زائر در زیارت ائمه هداه و شناخت عتبات عالیات نجف، کربلاء کاظمین و سامرا علی مشرفیها الف التحیه و الثنا، تهران، کتاب نیستان، چاپ ۱، ۳، ۵۶۵ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۵۲۱- ۳۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب سفر و زیارت اماکن متبرکه عراق مانند نجف، کربلا، کاظمین و سامرا است. فصل آخر کتاب نیز به زیارت های عمومی، اختصاص داده

ص: ۷۴۴

شده است.

مؤسسه فرهنگی- هنری فرهنگ منهاج

راهنمـای زائران کـاروان مقـام محمود: آداب و اعمـال زیارت کربلای معلا نجف اشـرف کاظمین، سامرا و دیگر اماکن تبرکه عراق، قم، فرهنگ منهاج، چاپ ۱،، ۹۲ ص.

شابک: ۹- ۰۴- ۸۳۸۳- ۹۶۴

میرزایی، فاطمه

زیارت از حرم تا حریم، تهران، نیک ملکی، چاپ ۱،، ۱۰۶ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۲- ۹۵۶۱۲- ۹۶۴

عنوان روی جلد: زیارت از حرم تا حریم: مجموعه سخنرانیهای سرکار خانم فاطمه لطفی آذر.

بررسـی جوانب عتبات عالیات است. نگارنده با اسـتناد به احادیث، آیات و اشـعاری به بررسـی این موارد پرداخته است: آداب زیـارت، از جایگـاه زیـارت، طریق بهره منـدی بـاطنی از زیـارت، آداب ورود به حرم ائمه (ع) و توقف در آن؛ جایگـاه خاص زیارت امام حسین (ع)؛ و بررسی محتوای زیارت نامه و مفاهیم موجود در آن.

وحیدی امین، محمدحسن (متولد ۱۳۴۴)

سرچشمه فرات: راهنمای عتبات عالیات به همراه ادعیه و زیارات، قم،

ص: ۷۴۵

آثار امین، چاپ ۱،، ۳۵۲ ص، جیبی.

شابک: ۲- ۶- ۹۶۸۷۱- ۹۶۴

وریشتی، عبدالغفار (متولد ۱۳۳۶)

سوز عشق در سفر کربلا: نگاهی نو از زائری دلسوخته به سوخته دلان کربلا، اصفهان، گلبن، چاپ ۱،، ۱۷۵ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۷۰۹۶- ۱۶- X

عنوان دیگر: نگاهی نو از زائری دلسوخته به سوخته دلان کربلا

بررسی آداب زیارات عتبات عالیات است.

وفایی، محمدرضا (متولد ۱۳۳۳)

راهیان کربلا: عتبات عالیات کربلا- نجف- سامرا- کاظمین، قم، محمد وفایی، چاپ ۱،، ۴۶۴ ص.

شابک: ۹۶۴ -۶۰۱۳- ۸۳- X

عتبات شامات

احمدی قمی، حسین

آداب و اعمال زیارتگاه ها در سوریه، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۲۸ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۱۲۲- ۹۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

خوارزمی، غلامرضا (متولد ۱۳۲۴)

آداب سفر زیارت حضرت زینب (س) و رقیه (س)، تهران، زعیم، چاپ ۱،، ۱۰۰ ص.

شابک: ۹- ۲۱- ۸۵۵۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: آداب سفر: دانستنی هایی از کشورهای سوریه و لبنان: زیارتنامه حضرت زینب کبری (س) و حضرت رقیه (س).

بررسی سفر و آداب اخلاقی سفر بیان شده، سپس اطلاعاتی درباره وضعیت سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و دینی کشور سوریه فراهم آمده است. زندگی نامه حضرت زینب (س)، کرامت های وجودی حضرت زینب (س) و دانش حضرت زینب (س) از دیگر مطالب این کتاب است. در صفحات پایانی دعای امام زمان (عج)، دعای فرج، زیارتنامه حضرت زینب کبری (س) و زیارتنامه حضرت رقیه خاتون (س) آمده است.

علوی، عادل (۱) (متولد ۱۹۵۵)

بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین، قم، مؤسسه الاسلامیه للتبلیغ و الارشاد، چاپ ۱،

۱- علوی لاجوردی، عادل

ص: ۷۴۷

ق/، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۱۸- ۵۹۱۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: رساله بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین.

عنوان روی جلد: بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین، مجموعه زیارات الاماکن المقدسه فی دمشق.

این مجموعه در آداب زیارت اماکن مقدس و زیارتی سوریه است.

کفاش، حمیدرضا (متولد ۱۳۴۰)

راهنمای سفر زائرین سوریه: همراه با قافله سالار عشق، تهران، عابد، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

شابک: ۹- ۸- ۹۰۲۵۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: همراه با قافله سالار عشق: راهنمای سفر زائرین سوریه.

معرفی زیارتگاه ها و اماکن مقدس کشور سوریه و نیز آداب سفر و آداب زیارات این اماکن است.

آستان قدس رضوی

آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی

آداب زیاره امام (ع)، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۸۰ ص، جیبی.

شابک: ۷- ۶۵۷- ۴۴۴- ۹۶۴

ترجمه انگلیسی

ترجمه محمد لگنهاوزن و عظیم سرودلیر، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۵۶ ص، پالتویی.

ترجمه عربی

ترجمه بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۴۸ ص، پالتویی.

ترجمه به اردو

ترجمه بشیر عالمی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۵۶ ص، پالتویی.

بررسی آداب زیارت هشتمین امام شیعیان و بیان ثواب آن و نیز اعمال ضروری هنگام شرفیابی زائران است. گزیده ای از زیارت های معتبر و احکام اسلامی در باب سفر و آداب آن از دیگر مطالب کتاب است.

فی رحاب الامام الروؤف علی بن موسی الرضا (ع)، مشهد، آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۲، ۱۳۸۸، ۱۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۵۶- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های زیارت امام هشتم (ع) است. این کتاب که به زبان عربی نوشته شده آداب و اعمال زیارت امام رضا (ع) را بیان کرده است. مطالب

در سه بخش عرضه شده است. در بخش اول گوشه هایی از زندگی و شخصیت امام رضا (ع)، در بخش دوم مطالبی درباره زیارت و به ویژه زیارت امام رضا (ع) و در بخش سوم توضیحاتی درباره برخی مشاهد مشرفه حرم رضوی آمده است.

آقاجمال خوانساری، محمد بن حسین (۱) (درگذشت ۱۱۲۵ ق)

مزار، تألیف میرداماد، به کوشش رضا استادی، بی جا، دبیرخانه کنگره آقا حسین خوانساری، چاپ ۱،، ۸۰+ ۱۱۶ ص.

بررسی آداب زیارت امام رضا (ع) است. این اثر، یکی از مهم ترین کتاب هایی است که عالمان بزرگ شیعه، درباره زیارات و آداب آن- به ویژه زیارت امام رضا (ع) به رشته تحریر در آورده اند. مؤلف، این اثر را در پاسخ به درخواست شاه سلطان حسین صفوی نوشته است. سلطان حسین که قصد زیارت امام رضا (ع) را داشت، از مؤلف خواست تا در کتابی، آداب زیارت آن حضرت را برای او به رشته تحریر درآورد. آقا جمال خوانساری این کتاب را به زبان فارسی نوشت و تمامی آیات و روایات و زیارات آن را به فارسی ترجمه کرد. مؤلف، از آوردن اسنادِ روایات خودداری کرده؛ زیرا کتاب برای استدلال و استفاده متخصصان نوشته نشده است.

ارشاد سرابی، اصغر

در آستان جانان، آداب زیارت و خدمت، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

شابک: ۵- ۲۸۶- ۴۴۴- ۹۶۴

۱- خوانساری، محمد بن حسین؛ خوانساری، جمال الدین؛ خوانساری، محمد بن آقا حسین

ص: ۷۵۰

راهنمـای زائران حرم رضوی است. نویسـنده به زنـدگانی امـام رضا (ع)، اوضاع اجتماعی و سیاسـی عصـر آن حضـرت، تاریخ پیدایش و سـیر تحولات آسـتان قدس رضوی، آشنایی با برخی القاب، اصطلاحات و مکان ها، آداب زیارت و مدایح و مناقب رضوی پرداخته است.

اکبری، محمود (متولد ۱۳۳۷)

ره توشه زیارت در زمینه دانستنی ها، آداب و احکام زیارت، قم، شهاب الیمین، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۳- ۸۳۴۶- ۹۶۴

مجموعه ای از دانسـتنی هـا، آداب و احکـام زیارت است که مؤلف به طور مختصـر اما مفیـد به بیان مهم ترین آداب و احکام زیـارت پرداخته است. نویسـنده در فصـل اول ذیـل عنوان «کلیـات زیـارت» مواردی از قبیـل مفهوم زیـارت، زیـارت در قرآن، زیارت در سـنت نبوی، زیارت در نگاه و سـیره شخصـیت ها را بررسـی کرده است. در فصل دوم ویژگی های زیارت همراه با معرفت بررسی شده است. در فصول دیگر توضیحاتی درباره زیارت امام رضا (ع) و حرم مقدس رضوی آمده است.

حداد، حافظ

عجائب زیاره الامام الرضا (علیه السلام)، مشهد، مکتبه الامام الرضا (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۲۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۶- ۹۹۶۴- ۹۶۴

این کتاب، افست از روی چاپ بیروت، دارالمحجه البیضاء است.

چاپ دیگر

مشهد، ضامن آهو، ۱۳۸۴- ۱۴۲۶ ق، ۲۲۴ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۲۸- ۷۸۲۴- ۹۶۴

ص: ۷۵۱

حسینی، سیدمحمدعلی

النفحات المشهدیه فی الزیاره الرضویه، قم، نشر فقاهت، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۲۱۰ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۰۲- ۷۹۱۱- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف مزار و زیارت امام هشتم (ع) است. این کتاب به زبان عربی نگارش یافته و به تجزیه و تحلیل مسأله ی زیارت به ویژه زیارت امام رضا (ع) می پردازد. نویسنده با استفاده از منابع تاریخی و روایی ابتدا به شرح حال امام رضا (ع) از آغاز ولادت تا شهادت پرداخته و سپس به ذکر فضیلت زیارت آن حضرت اشاره نموده است. از جمله آداب زیارت را غسل کردن، حالت خشوع، قصد قربت و نماز زیارت ذکر کرده است. بخش دوم کتاب کرامات آن حضرت در شفای بیماران ناعلاج از جمله افراد مذکور و معلول و برآورده شدن نیاز و حاجت حاجت مندان است که مؤلّف با نقل قصّه هایی از افرادی که با توسّل به آن حضرت به مراد خود رسیده اند به ذکر آنها پرداخته است.

حسینی قزوینی، محمد

فضایل و آداب زیارت امام رضا (ع)، قم، شمیم گل نرگس، چاپ ۱،، ۷۲ ص.

شابک: ۷- ۷۱- ۲۷۵۴- ۹۶۴- ۹۷۸

خدامیان آرانی، مهدی (متولد ۱۳۵۳)

الصحیح فی فضل زیاره الرضویه، مشهد، بنیاد پژوهش های اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۳۰ ق/ ۱۳۸۸، ۲۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۳۲۵- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

این کتاب در خصوص احادیث رسیده در فضیلت زیارت حضرت رضا (ع) و بررسی آن از نظر رجالی و اسنادی و صحت و سقم روایاتی است که در باب فضایل زیارت در کتب روایی آمده است.

ص: ۷۵۲

ترجمه فارسی

لذت دیدار آفتاب: فضیلت زیارت امام رضا (ع)، آران و بیدگل، یاران مهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۸۰ ص.

شابک: ۴- ۳- ۹۰۸۶۶- ۶۰۰- ۹۷۸

خسروی، موسی

۵۳ داستان از کرامات حضرت رضا (ع): به انضمام زندگانی آن حضرت، راه و روش و سیر و سفر، آداب و اهمیت زیارت، مشهد، هاتف، چاپ ۵، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۶۵- ۴۸۴- ۹۶۴

مجموعهی چکیدهای از کتاب زندگانی حضرت رضا (ع) از همین مؤلف به اضافهی مطالبی در آداب سیر و سفر و لوازم ضروری برای یک زائر مذهبی که به قصد تشرف به آستان حضرت ثامن الحجج میآید، است.

سبحانی نسب، علی رضا (متولد ۱۳۴۴)

در حریم یار: ره توشه زائر مشهد مقدس، ویرایشِ ابراهیم احمدیان، قم، جمال، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۳- ۷۲۳۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: ره توشه زائر مشهد مقدس.

عابدی، عین الله (متولد ۱۳۴۸)

سفر به قطعه ای از بهشت، قم، شهاب الدین، چاپ ۱،، ۲۰۷ ص.

شابک: ۵- ۰- ۹۴۰۷۴- ۹۶۴

بررسی آداب و رسوم زیارت امام رضا (ع) و نیز بیان برخی تحولات تاریخی مشهد مقدس است.

غلامی، هادی

کیفیت زیارت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام، مشهد، طنین قلم، چاپ ۱،، ۸۰ ص.

شابک: ۷- ۸- ۹۶۸۹- ۹۶۴

بررسی آداب و رسوم زیارت امام رضا (ع) است.

غیاثی، سیدمحمدرضا

مصباح الزائرین در آداب زیارت حضرت امام رضا (ع)، قم، اعراف، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۱۹۹ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۴- ۹۱۷۱۱- ۹۶۴

بررسی فضیلت و کیفیت زیارت حضرت امام رضا (ع) است. در بخش پایانی کتاب نیز، احکام زیارت آمده است.

فلاحت منش، علیرضا (متولد ۱۳۴۰)

در حریم رضوی، قم، برگ شقایق، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴۰- ۷۸۶۱- ۹۶۴- ۹۷۸

شرحی کوتاه بر زندگی و فضایل و کرامات امام علی بن موسی الرضا (ع) و آداب زیارت بارگاه ملکوتی آن حضرت است. کتاب دارای دو بخش است: بخش اول به تعریف زیارت، زیارت از دیدگاه اهل سنت و ائمه و زندگی، ولایتعهدی و مبارزات علمی و سیاسی امام رضا اختصاص یافته و مطالبی در شأن و مقام امام و جایگاه ولایت، ولایت تکوینی و تشریعی آمده سپس ضمن بیان فضیلت و آداب زیارت امام رضا، در بخش دوم مجموعه ای از زیارات ویژه امام رضا و زیارتنامه های عمومی مانند

زیارت امین الله، زیارت جامعه کبیره، زیارت عاشورا و دعای توسل و زیارت وارث نقل و ترجمه شده است.

قرائتی، محسن (متولد ۱۳۲۴)

در رواق نور: آشنایی با زندگی امام رضا (ع) و آداب زیارت، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۷۵۴- ۴۳۰- ۹۶۴

بررسی مقام و منزلت امام رضا (ع) و کیفیت و آداب زیارت ایشان و نیز مطالبی درباره سفر و آداب و احکام آن است.

کریمی جهرمی، علی (۱) (متولد ۱۳۲۰)

آستان دوست: نگرشی بر آثار و آداب زیارت، به کوشش اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی، مشهد، مؤسسه انتشاراتی قدس رضوی، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

شابک: ۵- ۲۴- ۲۷۸۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی آداب و رسوم زیارت امام رضا (ع) است. این کتاب شامل پنج فصل با عناوین: زیارت و اقسام آن؛ نقش زیارت؛ آثار و برکات آن؛ عنایات و کرامات حضرت رضا (ع)؛ آداب و شرایط زائر و زیارت نامه مختصر امام رضا (ع) است. در فصول مختلف کتاب مسائل گوناگونی همچون زیارت معصومین (ع) و تأثیرات آن، اثرات زیارت در آشنایی بیشتر و عمیق تر با امامان معصوم (ع)، ثواب زیارت قبور ائمه، آداب که زائران باید در هنگام زیارت حرم مطهر امام رضا (ع) رعایت کنند، دعا و نیایش های وارده و

۱- آیت الله کریمی جهرمی

موضوعات مرتبط مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی (۱) (۱۰۳۷- ۱۱۱۱ ق)

زیارت آفتاب: روایات در باب فضیلت و کیفیت زیارت امام رضا (علیه السلام)، ترجمه ی محمد اسکندری (۲)، تهران، آرام دل، چاپ ۱،، ۹۴ ص، بیاضی.

شابک: ۲- ۴۲- ۸۹۳۰- ۹۶۴

کتاب حاضر ترجمه بخش فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام از جلد صدودوم بحارالانوار است.

مدرسی، علی اصغر

فی رحاب الامام الرضا (ع) نبذه عن حیاته، و کیفیه زیارته، تهران، دارمحبی الحسین (ع)، ق/، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۱۵- ۷۳۷۵- ۹۶۴

بررسی گوشه هایی از زندگی و سیره حضرت امام رضا (ع)، ویژگی های اخلاقی، نحوه رفتار با مامون، ولایت عهدی و نحوه شهادت ایشان است. بخشی از کتاب نیز به آداب و مراحل زیارت امام رضا (ع)، همچنین زیارت نامه ایشان اختصاص یافته است.

۱- علامه مجلسی؛ مجلسی ثانی؛ ملامحمدباقر مجلسی

۲- متولد ۱۳۵۳

مغیثی پور سبزواری، علی اکبر (متولد ۱۳۳۷)

سفرنامه مشهد الرضا (ع)، قم، مهر امیرالمومنین (ع)، چاپ ۱،، ۶۲ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۰۹- ۸۲۳۷- ۹۶۴

بررسی فضیلت زیارت ائمه، چگونگی زیارت، آداب زیارت و جایگاه امام رضا (ع) و کرامات او است. نیز بررسی اماکن مقدس و تاریخی و فرهنگی شهر مشهد است.

فصل چهارم: شبهه شناسی؛ ردیه و دفاعیه ها

آدینه، احمد

بیداری زائر، اراک، نجابت، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۴۷- ۲۸۹۱- ۹۶۴

بررسی شبهات ایجاد شده توسط جریان وهابیت برای زائران بیت الله الحرام است. نویسنده پرسش ها و شبهاتی که معمولًا از طرف جریان وهابیت ایجاد می شود را گردآوری کرده و پاسخ هایی برای آنها تدوین کرده است. برخی از این موارد عبارت اند از: صلوات بر آل محمد، زیارت قبور، تبرک جستن به قبور، گریه و اقامه، مجالس عزا، استغاثه و طلب شفاعت و ساختن بنا و گنبد بر روی قبور.

آل کاشف الغطاء، محمدحسین [(۱)] (۱۸۷۷- ۱۹۵۴)

نگاهی به پندارهای وهابیت، ترجمه محمدحسین رحیمیان، قم، دفتر نشر الهادی، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۸۸ ص، رقعی.

۱- کاشف الغطاء، محمدحسین؛ محمدحسین کاشف الغطاء؛ کاشف الغطاء نجفی، محمدحسین

ص: ۷۵۷

شابک: ۹- ۰۰۹- ۴۰۰- ۹۶۴

در این نوشتار برخی عقاید جریان وهابیت مثل دیدگاه آنان درباره ساختن و زیارت قبور مورد نقد و بررسی قرار گرفته است.

آل مکباس، محمدعیسی

التوسل عباده توحیدیه مع محاضرات الاستاذ الشیخ محمد سند، قم، سعید بن جبیر، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، رقعی، عربی.

شابک: ۸- ۰۱- ۸۷۹۳- ۹۶۴

بررسی ماهیت توسل و راه های اثبات آن است. نویسنده با استفاده از قرآن و منابع روایی، ضمن اثبات توسل، به نقد شبهات مطرح شده در این باره پرداخته و ضمن بررسی آنها به رد آنها نیز پرداخته است. مؤلف با اشاره به مناسک حج، به توسل به مقام ابراهیم (ع) و سعی و صفا و مروه اشاره می کند و ضمن بیان توسل گناهکاران به پیامبر، به اثبات این مطلب می پردازد که مطلق اسناد فعل به مخلوقات و توسل به آنها شرک نیست و آنچه شرک است، نگاه استقلالی به آنهاست.

ابراهیمی، محمدحسین (متولد ۱۳۲۹)

تحلیلی نو بر عقاید وهابیان، قم، بوستان کتاب (دفتر تبلیغات اسلامی)، چاپ ۵، ۱۳۸۸، وزیری.

شابک: ۲- ۰۲۷۵- ۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی نگرش ها و بینشهای وهابیان درباره شیعه و ائمهی معصومین (ع) است. نویسنده، عقاید وهابیان را با باورهای تشیع و اهل سنت سنجیده و کوشیده است عقاید اساسی آنان را به بحث بگذارد. در گفتارهای پنجم و ششم نویسنده به بررسی زیارت و احکام قبرها و مساجد، همچنین تبرک به آثار پیامبر از دیدگاه تشیع و وهابیت پرداخته است.

ابوعلی، حسین

الوهابیه جذورها التاریخیه ... مواقفها من المسلمین، قم، موسسه آلالبیت (ع) لاحیاء التراث، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۵۱۵- ۳۱۹- ۹۶۴- ۹۷۸

نقد و ردیه ای بر عقاید، عملکرد و اندیشه وهابیت است. وهابیت ریشه در تفکر سلفیان متعصبی مانند: ابن تیمیه، ابن قیم و ابن حنبل دارد که بسیاری از معارف عمیق اسلامی مانند: توسل، شفاعت و زیارت را به صرف مخالفت و تعارض ظاهری با دیگر مضامین قرآن رد کرده اند. سلفیان به دلیل تعصب و جزم گرایی به جسم انگاری خدا رو آورده و نتوانسته اند حقیقت این آیات را درک کنند. نویسنده پیدایش وهابیت و ارتباط آن با طرح استعماری انگلیس را بررسی می کند و عملکردها و انحرافات وهابیان و تعصبات کور آنها را در فهم مسائل اسلامی نشان می دهد. وهابیت با همه امت اسلامی دشمنی می ورزد و به خشونت و ترور متوسل می شود.

احمدی میانجی، علی (۱) (۱۳۰۴- ۱۳۷۹)

التبرک، تهران، نشر مشعر، چاپ ۳، ۱۴۲۲ ق/ ۱۳۸۰، ۳۸۸ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۱- ۸۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

پاسخ گویی به پندار باطل کسانی است که تبرک جستن به آثار انبیا و صُلَحا را، منافی و مباین با توحید پنداشته اند و آن را کفر و شرک و عبادت غیرخدا می دانند. کتاب حاضر در دو فصل با این عناوین سامان یافته است: فصل اول: تبرک به آثار پیامبر و صالحین شرک یا دلیلی بر ایمان؟؛ فصل دوم: بحثی پیرامون بوسیدن حرم پیامبر

۱- آیت الله احمدی میانجی؛ میانجی، علی

و ائمه (ع).

اختری، عباسعلی (متولد ۱۳۱۱)

زیارات ائمه و اولیا در مکتب اهل بیت علیهم السلام، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۱۲۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

این نوشتار جهت پاسخ گویی به شبهات پیرامون زیارت ائمه (ع) و ارائه جایگاه صحیح زیارت به طور اختصار تنظیم شده است.

اسحاقی، سیدحسین (۱) (متولد ۱۳۴۱)

زلال هدایت: دست مایه ی حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخگویی به شبهات وهابیت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۹۱ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۱۴۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: ره نامه راهیان حج؛

عنوان دیگر: دست مایه ی حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخ گویی به شبهات وهابیت.

بررسی برخی شبهات که از سوی جریان وهابیت مطرح می شود، به همراه پاسخ آنها است. از جمله شبهاتی که در این کتاب پاسخ آنها داده شده موارد ذیل هستند: مهدویت، چرا شیعیان نمازهای پنجگانه را در سه نوبت می خوانند؟، چرا شیعیان بر تربت سجده می کنند؟، چرا شیعیان به در و دیوار حرم بوسه می زنند؟، شفاعت از دیدگاه شیعیان چه معنایی دارد؟، نظر شیعه نسبت به صحابه چیست.

۱- اسحاقی، ابوسجاد

ص: ۷۶۰

نسیم بیداری، تهران، نشرمشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۰۲ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۱۹۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی عقاید وهابیت و مخالفت ماهوی آموزه های این جریان با عقاید اصیل اهل سنّت و تشیع است. در این نوشتار، اختلافات آشکار بین وهابیت و اهل سنت به تصویر کشده شده و پاسخ وهابیان از متون علمای اهل سنت داده شده است. در بخش پایانی نیز عقاید وهابیت درباه زیارت و خواندن دعا و نماز کنار قبور به نقد کشیده شده است.

اسلامی، محسن

چهره حقیقی ابن تیمیه: پایه گذار افکار وهابیت، قم، فقاهت، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲- ۹۱۸۰۷- ۹۶۴

بررسی زندگی ابن تیمیه و تناقضات موجود در آراء و نظریات وی به ویژه در مورد دعا و زیارت است. به نظر مؤلف ابن تیمیه در مسائل کلامی رعایت انصاف را نکرده و برای رسیدن به اهداف سیاسی- عقیدتی خود، در نقل بعضی از احادیث، صداقت و امانت به خرج نداده است. تناقضات آراء ابن تیمیه در توسل به پیامبر، زیارت قبور، جواز لعن یزید بن معاویه و عدم آن، صفات باری تعالی و اهل بیت، در این اثر آمده است. در پایان کتاب سخنان و نظرات بعضی از علماء درباره ابن تیمیه جمع آوری شده است.

افتخاری، عبدالرضا

نصیحتی الی شیخ الوهابیه: رد علی کتاب ابی بکر جابر الجزایری، قم، موسسه ربیع القلوب الثقافیه للطباعه و النشر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۴- ۹۳۶۱۰- ۹۶۴

این نوشتار به زبان عربی در پاسخ به شبهات" جابر جزایری" و برخی عقاید وهابیت نگاشته شده است. مطالب کتاب عمدتاً با استناد به آیات قرآن همراه است.

امین، سیدمحسن (۱۸۶۵- ۱۹۵۲ م)

تاریخچه، نقد و بررسی عقائد و اعمال وهابی ها، ترجمه و نگارش سیدابراهیم سیدعلوی، تهران، موسسه انتشارات امیرکبیر، چاپ ۵، ۱۳۸۶، ۵۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۰۲۶۱- ۰۰- ۹۶۴

عنوان اصلی: کشف الارتیاب فی تباع محمد بن عبدالوهاب.

نقد و بررسی دیدگاهها و عقاید جریان وهابیت است. در این کتاب طی شش فصل این عناوین بررسی شده است: ۱. تاریخچه، حادثهها و رویدادها؛ ۲. اصول اساس در پاسخگویی به شبهات وهابیها؛ ۳. عقاید و پایههای مذهبی وهابیان؛ ۴. عقاید افراطی وهابیان؛ ۵. طرح مسائل مورد اختلاف میان وهابیها و دیگر مسلمانان و تحلیل و بررسی آنها؛ ۶. برخی از فتاوای وهابیان و بررسی آنها.

امینی، عبدالحسین (۱) (۱۲۸۱- ۱۳۴۹)

الزیاره، به کوشش محمد الحسون، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۲۶۳ ص، رقعی.

بررسی زیارت اهل بیت علیهم السلام و اصحاب و تابعین پیامبر (ص) است. نیز به مسأله انتقال جنازه اموات به اماکن غیر از محلّ وفات و بررسی استدلال مخالفان و اثبات نظر شیعه پرداخته است. تهیه کننده این

۱- علامه امینی

ص: ۷۶۲

مجموعه، این دو مسأله را به خاطر اهمیت آنها، از الغدیر تفکیک و به صورت مستقل ارائه نموده است.

تبرک و توسل، تدوین و ترجمه جواد محدثی، قم، مرکز پژوهش های فارسی الغدیر، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۵۶ ص، پالتویی.

مجموعه ای بر گرفته از دیدگاه ها و تحلیل های مرحوم علامه امینی در کتاب الغدیر و خلاصه شده بخش «زیاره مشاهد العتره الطاهره» جلد پنجم این کتاب است. موضوع این بخش درباره تبرک و توسل به ائمه اطهار (ع) است. تدوین کننده کتاب را در پنج بخش با عناوین: تبرک به قبور؛ انتقال جنازه به حرم ها؛ سابقه تاریخی نقل جنازه؛ نذر و نیاز، توسل به اهل بیت تنظیم کرده است.

ایرانی، حسین (متولد ۱۳۲۳)

زائر حریم یار: نقد ادبی وهابیان، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۳۶- ۹۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: نقد ادبی وهابیان.

بررسی ماهیت زیارت و آثار آن و بررسی سیره پیامبر اسلام (ص) درباره آن است. در این نوشتار سعی شده ادله جواز و استحباب زیارت با توجه به آیات و روایات نبوی و سیره آن حضرت بررسی شده و شبهات وهابیان مبنی بر تحریم زیارت قبور و شرک خواندن این عمل نقل و نقد گردد. نگارنده همچنین به تبیین مبانی شیعه در امر زیارت و معتقد بودن آنان به عبادت نکردن امامان معصوم (ع) در حین زیارت آنان پرداخته و حقیقت زیارت را تبرک جستن به آن ذوات مقدسه عنوان نموده است.

بابائی آریا، علی

آشنایی با پیشینه، مبانی و دیدگاه های جریان وهابیت

ص: ۷۶۳

، زیر نظر محمدتقی فخلعی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۷۱ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۱۳۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی پیشینه وهابیت، و نقد عقاید آنان در موضوعات مختلف از جمله تبرک و زیارت قبور پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) است.

بلاغی، محمدجواد (۱) (۱۸۶۴- ۱۹۳۳ م)

الوهابیه وأصول الاعتقاد، به کوشش محمد علی حکیم، قم، نشر مشعر، بی تا، ۷۴ ص، جیبی.

پاسخی مستند به آیات و روایات، به «عبدالله بن بلهید» قاضی القضاه حجاز است. که بعضی مسائل مورد اعتقاد و عمل شیعه را زیر سؤال برده و بر اساس آن فتوا داده است. فصل های پنجگانه این کتاب به ترتیب عبارت اند از: توحید الله فی العباده، توحید الله فی الأفعال، البناء علی القبور، الصلاه عند القبور و إیقاد السُرج علیها، فی الذبائح والنذور.

بهبهانی، سیدعبدالکریم

حکم البناء علی القبور فی الشریعه الاسلامیه، زیر نظر ابوالفضل اسلامی، تهران، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۶۶- ۸۶۸۶- ۹۶۴

بررسی ساختن قبور از جنبه فقهی و پاسخ به برخی شبهات جریان وهابیت در این باره است.

۱- بلاغی، جواد؛ کاتب الهدی النجفی؛ محمدجواد البلاغی

بیستونی، محمد (متولد ۱۳۳۷)

توسـل و شـفاعت از دیـدگاه قرآن و روایـات، به کوشـش گروهی از محققـان، تهران، بیـان جوان، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۱۱۸ ص، جیبی.

شابک: ۵- ۰۸- ۸۳۹۹- ۹۶۴

جعفری، یعقوب

بزرگداشت اولیای خدا، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۲، ۱۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰۵۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسـی مشـروعیت تکریم شخصـیت ها است. نویسـنده با اسـتفاده از کتاب و سـنت و با استناد به سخنان خدا و رسول (ص) و سیره صـحابه و تابعین، مشروع و مطلوب بودن اعمالی از قبیل تبرّک جویی و توسل و استمداد و زیارت قبور و یادآوری اولیای خـدا، را به اثبـات رسانـده و نشان داده که این کارها هـدفی جز اظهار دوستی با کسانی که خداونـد دوستی آنها را لازم کرده است، ندارد و این رفتارها را نمودهایی از محبت و علاقه قلبی به آنها دانسته است.

حسینی زنجانی، سیدعزالدین (۱) (متولد ۱۳۰۰)

معیار شرک در قرآن، ترجمه ی ابوفضائل مجتهدی (۲)، قم، بوستان کتاب قم، چاپ ۲،

۱- آیت الله عزالدین زنجانی؛ حسینی موسوی، سیدعزالدین

۲- متولد ۱۳۰۸

ص: ۷۶۵

۱۳۸۶، ۱۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۵۵۵-

X ۵۴

- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: علوم قرآن ۷۱ (قرآن ۱۶۳)

مجموعه ای از بحث و گفتگو بین مؤلف و یکی از استادان دانشگاه در موضوع توسل و کمک طلبیدن و یاری جستن از ائمه معصومین (ع) است و تحقیق در این که: آیا این مسائل با مسئله توحید خداوند متعال منافات دارد و شرک محسوب می شود یا خیر؟ عده ای با اعتقاد به مشرک بودن شیعه به واسطه توسل به ائمه (ع) به نحو قابل توجهی در صدد تخریب چهره شیعیان برآمده اند. این کتاب، پژوهشی اجمالی در تاریخ پیدایش چنین طرز فکری است و مشروعیت توسل به پیامبر و ائمه (ع) را در مکتب شیعه مورد ارزیابی قرار می دهد. دشمنان اسلام، تمام فرق اسلامی اعم از شیعه و سنّی را به دلیل تبرک جستن به بارگاه پیامبر (ص) مشرک می دانند. مؤلف به منظور رد چنین اتهامی به بررسی عقاید اهل سنت و جستجو در منابع حدیثی و کلامی آنان می پردازد. وی سپس به تبیین مفهوم شرک و ذکر مصادیق آن می پردازد. شرک و دعا در قرآن، شرک و دعا در سنت، ورود اذن در قرآن و روایات از دیگر موضوعات مورد بررسی نویسنده است. نویسنده مطالب کلامی و عقیدتی را با قلمی روان، شیوه ای جذاب و عمیق و با استناد به آیات و روایات ارائه می کند.

حسینی قزوینی، سیدمحمد

وهابیت از منظر عقل و شرع، قم، تحسین، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹۰- ۵۸۷۹- ۹۶۴- ۹۷۸

نقد و بررسی اتهامات وهابیت نسبت به عقاید شیعه و شناسایی این جریان فکری منحرف است. در این پژوهش به نقد و ارزیابی روحیه تکفیری فرقه وهابیت پرداخته شده و شکل گیری این فرقه در عالم اسلام و منشأ تفکرات تکفیری آنان مورد مطالعه تاریخی قرار می گیرد. نگارنده با توجه به ضرورت وحدت در میان مسلمانان جهان به آثار شوم اختلاف در

جهان اسلام اشاره کرده و وهابیت را فرقه ای خطرناک، تکفیری و با گرایش های سلفی معرفی کرده که مهم ترین ضربه ها را بخاطر تکفیر شیعیان به وحدت اسلامی می زنند و این مسأله ریشه در برداشت انحرافی آنان از امامت دارد. وی دیدگاه برخی از علما و مراجع تقلید را در مورد دیدگاه های تکفیری وهابیت نسبت مطرح کرده و به نقد مبانی فکری و دیدگاه های عقیدتی و فقهی بنیان گذاران وهابیت از جمله ابن تیمیه و محمد بن عبدالوهاب و کارنامه عملی وهابیان و دیدگاه های آنان در مورد توحید و شرک و زیارت می پردازد.

الحوثی، بدرالدین (۱)

زیاره القبور: شبهات و ردود، تهران، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، چاپ ۱، ۱۴۱۸ ق، ۹۱ ص، رقعی.

بررسی و نقد شبهات مختلفی درباره حرمت زیارت قبور، حرمت ساختن قبور، حرمت تبرک جستن به قبور، حرمت توسل به پیامبر (ص) و اهل بیت (ع) و ... است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، امور روحانیون

آزموده ها (۲): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج، تهران، بعثه مقام معظم رهبری، واحد آموزش امر روحانیون، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۸۴ ص، پالتویی.

عنوان دیگر: نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج.

فروست: آزموده ها ۲.

بررسی و نقد شبهات علیه عقاید شیعه از جمله زیارت است. در کتاب

۱- بدرالدین الحوثی

ابتدا شرح وظایف و مسئولیت های روحانیون کاروان های حج بیان شده، سپس برخی شبهات علیه شیعیان نظیر: زیارت قبر پیغمبر و تبرک جستن از آن، خواندن نماز در کنار قبور و روشن کردن شمع بر سر قبر بیان شده و پاسخ داده شده است. نکاتی از مناسک حج و نماز در فقه تطبیقی و چند استفتاء عناوین بخش های پایانی کتاب هستند.

خرسان، سیدطالب

الإسلام السعودی الممسوخ، قم، مؤسسه النشر الإسلامی، چاپ ۱، ۱۴۰۹ ق، ۲۳۲ ص، وزیری.

بررسی عقاید و دیدگاه های جریان وهابیت و نقد آنها است.

درخشان، عدنان

گل بی خار: آسیب شناسی کتب اهدایی وهابیان در ایام حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۰۲ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۰۸- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: آسیب شناسی کتب اهدایی وهابیان در ایام حج.

نقد کتاب هایی است که از جانب وهابی ها به زائران بیت الله الحرام اهدا می شود. نویسنده چهل عنوان از این کتب را برگزیده و طی پنج فصل با عناوین توحید، نبوت، میراث نبوی، امامت، مسلمانان، مورد نقادی قرار داده است.

دستگیر، منوچهر (متولد ۱۳۴۸)

توسل در پرتو قرآن و حدیث و نقدی بر کتاب باور راستین، سنندج، انتشارات

کردستان، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۲۷ ص.

کتاب باور راستین نوشته محمود ابراهیمی، ترجمه کتاب عقیده المسلم محمد غزالی است.

بررسی عقاید شیعه در اثبات توسل و نیز عقاید وهابیت است. نویسنده، این کتاب را با هدف دفاع از توسل به اولیای الهی و قبور پیامبر (ص) و اهل بیت، و نقد و ردّ کتاب عقیده المسلم که مخالف با این موضوع است، نگاشته و توسل را با استناد به آموزه های قرآنی و سنت اسلامی امری مقبول جلوه می دهد. وی بعد از تعریف شرك و بیان رابطه آن با توسل، به موارد و شواهد تاریخی جواز این مسئله اشاره دارد و زیارت قبر پیامبر (ص) و نیز انواع توسل از دیدگاه قرآن و سنت را بررسی می کند. مراد واقعی از توسل، تفسیر آیه استعانت، تفاوت توسل به زندگان و مردگان و چگونگی حیات و آگاهی مردگان از مباحثی است که در این کتاب مختصر بدان اشاره شده است.

دوانی، علی و موسوی قزوینی، محمدحسن

فرقه وهابی و پاسخ به شبهات آنها، تهران، رهنمون، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۶- ۹۴۲۹۵- ۹۶۴

این نوشتار به بیان سیر فرقه وهابی و تجزیه و تحلیل عقاید این فرقه اختصاص دارد. بخش اول مشتمل است بر تاریخچه وهابیگری از زمان ابن تیمیه حنبلی، پایه گذار این فرقه تا محمد بن عبدالوهاب نجدی که وهابیت از نام او گرفته شده است. بخش دوم ترجمه کتاب البراهین الجلیه فی رفع تشکیلات الواهابیه نوشته سیدمحمد حسن قزوینی است.

دهلان، سیداحمد زینی

فتنه وهابیت، ترجمه همایون همّتی، قم، نشر مشعر، بی تا، ۷۱ صفحه، جیبی.

نقد یکی از عالمان نامدار اسلامی درباره آئین وهابیت است. مؤلف که از مفتی های مکه است، تلاش کرده برخی از اندیشه های بنیانگذار وهابیت را در نهایت فشردگی و ایجاز در بوته نقد قرار دهد.

ذاکری، سیدمجتبی (۱)

(متولد ۱۳۱۳)

حج خانه خدا و مسأله وهابیت، قم، واریان، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۰- ۲۹۷۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی سه موضوع در نقد دیدگاه های وهابیت در زمینه ی حج است. موضوع بحث اول راجع به وحدت اسلامی است. موضوع بحث دوم درباره اهمیت حج است. در این بخش نخست کیفیت اعمال حج بررسی شده و در ادامه حج از دیدگاه فقه شیعه بررسی شده است. موضوع بحث سوم در رابطه با مسأله وهابیت است. تاریخ پیدایش، عقاید و جنایات وهابیت مباحث مطرح شده در این بخش هستند.

وحدت اسلامی به ضمیمه کتاب الحج، مشهد، آستان قدس رضوی، مؤسسه چاپ و انتشارات، چاپ ۱،، ۱۸۴ ص، وزیری.

بررسی جنبه های وحدت و زمینه های اتحاد مسلمانان در حج است. این نوشتار شامل سه بخش جداگانه است. در بخش اول تحت عنوان «مقدمه»، وضعیت رهبری در حکومت اسلامی بررسی شده است. «وحدت اسلامی»، عنوان بخش دوم کتاب است که در آن با بیان برخی شاخص ها مسلمانان واقعی را معرفی کرده و برخی دیدگاهها در باب وحدت اسلامی را نقد کرده است. اما در بخش سوم کتاب با عنوان «کتاب الحج»، کیفیت اعمال حج بیان شده و پس از آن دیدگاهها و عقاید جریان وهابیت مورد بررسی قرار گرفته است.

۱- ذاکری شاندیزی، مجتبی

رضوانی، علی اصغر (متولد ۱۳۴۲)

ابن تیمیه مؤسس افکار وهابیت، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۳۶- ۹۷۳- ۹۶۴

نقدی بر شخصیت و افکار ابن تیمیه و تأثیرات منفی اوست. ابن تیمیه از عالمان سده هشتم قمری است که به دلیل سنّت گرایی و تعصب در گرایش های دینی و مناظرات و جدلهایش همواره مورد طعن و رد عالمان معاصرش قرار می گرفت. نویسنده با بررسی تعدادی از آراء خاص او مانند تحریم زیارت قبور، تحریم استغاثه به غیر خدا، نسبت دادن جسمیت به خدا به نقد و رد آنها پرداخته و برخی تناقض های فکری او را نشان داده است. شرح حال ابن تیمیه، دشمنی این تیمیه با اهل بیت و دفاع ابن تیمیه از مخالفان اهل بیت عناوین سه گانه کتاب است. نویسنده تمام افکار وهابیت را که مأخوذ از ابن تیمیه است با ادله مختلف رد می کند.

توسل، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۵۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۴۷- ۹۷۳- ۹۶۴

فروست: سلسله مباحث شناخت وهّابیان

بررسی مفهوم زیارت و جایگاه آن از نگاه وهابیت است. مؤلف با بهره گیری از آیات قرآن و احادیث اهل بیت و با استناد به مهم ترین کتب حدیثی اهل سنت به شرح این آموزه مهم دینی پرداخته است. این نوشتار در بیان ادله توسل و انواع و فلسفه آن است. نویسنده مثال ها و مصداق هایی از توسل را در قرآن شناسایی می کند و به سیره پیامبر (ص) استناد می کند و ادله وهابیت و مبانی عقاید آنها در ردّ توسل را، نقد می نماید. به نظر نویسنده منع توسل، بدعتی است که از سوی امویان پایه گذاری شد و وهابیت در قرن حاضر روش امویان را احیا نمودند.

زیارت قبور، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۰۵- ۹۷۳- ۹۶۴

فروست: سلسله مباحث شناخت وهابیت.

مجموعه روایات و منقولاتی در اثبات مشروعیت زیارت قبور و آداب آن است. هدف نویسنده نقد عقاید وهابیت و ردّ ادعاهای آنهاست. عناوین کتاب شامل زیارت قبور، حکم طواف بر قبور اولیا، بنای قبور و بنای مسجد و روشن کردن چراغ بر قبور اولیا می باشد. هر کدام از این بحث ها، با ادله قرآنی و روایی متعددی و با نقل از متون اهل سنت اثبات شده و شواهد زیادی بر مشروعیت زیارت و بنا ساختن بر قبور ارایه شده است. در بخشی از کتاب گفته های عالمان وهابی از وجوه متعدد نقد می شود. نتیجه بحث ها این است که قاطبه و عموم عالمان اهل سنّت همانند شیعه، زیارت قبور را جایز می دانند و ادله مختلفی بر این مدعا دارند. فقط وهابیان به اشتباه و انحراف افتاده و به مانند عموم عمل نمی کنند.

سلفی گری (وهابیت) و پاسخ به شبهات، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۶۹۶ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۴۹- ۸۴۸۴- ۹۶۴

بررسی تاریخ و عقاید فرقه ضاله وهابیت به عنوان تفکری انحصارطلبانه، به ویژه نقد آراء وهابیت در زمینه زیارت و توسل است. سلفیه می گویند: بیایید با کنار گذاشتن همه مذاهب به سوی یگانه شدن رویم، ولی با دستی دیگر، شمشیر تکفیر را کشیده و با حذف دیگران از جامعه اسلامی، و راندن آنان به جمع کفار، جامعه را به چند دستگی می کشاند. این فرقه با ابن تیمیه گسترش یافت و با محمدبن عبدالوهاب، جان دوباره گرفت. این کتاب، در صدد است با بررسی تاریخ پیدایش این تفکر، تمام ابعاد و عقاید این فرقه را بازخوانی کند و به پرسشها و شبهات القا شده از سوی آنان پاسخی فراخور دهد. تاریخ سلفی گری، صفات الاهی از دیدگاه

وهابیت، مبانی اعتقادی وهابیت، فتاوا و آرای وهابیان، عنوان مطالب و سرفصل های این کتاب است.

مبانی اعتقادی وهابیت، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۸۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۳۸- ۹۷۳- ۹۶۴

فروست: سلسله مباحث شناخت وهابیان

نقدی بر عقاید وهابیت به ویژه در زمینه زیارت و توسل بر اساس متون و منابع فکری آنها است. وهابیت عمدتاً در اصل توحید با دیگر مسلمانان مشکل دارند. نویسنده با تشریح اقسام توحید، مفهوم توحید، شرک و انواع آن، ایمان و کفر، حیات برزخی، غلو و شفاعت و توسل و زیارت از دیدگاه وهابیت، همه نظریات وهابیت در این مقوله ها را نقد و رد نموده است.

مرجعیت دینی اهل بیت (ع) و پاسخ به شبهات، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۶۵۰ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۹۴- ۸۴۸۴- ۹۶۴

بررسی آیات و روایات در مدح و منقبت اهل بیت (ع) و اثبات مشروعیت و دفاع از آنها است. آیاتی مانند آیه تطهیر، آیه اعتصام، آیه صادقین و روایاتی مانند حدیث ثقلین و حدیث سفینه را از مصادر متعدد نقل می کند. سپس فضایل هر یک از امامان را از دیدگاه اهل سنت نقل می نماید. همه این بحث ها مقدمه پاسخ دادن به شبهات وهابیت در توسل و شفاعت و زیارت قبور است. نویسنده شبهات مربوط به اهل بیت (ع) را جواب می دهد و نظریه اهل سنّت در مرجعیت دینی صحابه را زیر سؤال می برد.

موارد شرک نزد وهابیان، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۱۶ ص، رقعی.

گزارش نقادانه و مختصر است از عقاید وهابیان درباره تبرک، شفاعت، توسل و استغاثه به ارواح اولیا، قسم، نذر و ذبح برای غیر خدا و نماز و دعا کنار قبر اولیای الهی. نویسنده دلایل و مستندات وهابیت را نقد می کند و نتیجه می گیرد عقاید آنها سند قرآنی و روایی ندارد. وهابیت افکار خود را از ابن تیمیه عالم متعصب اهل سنت می گیرند و معمولًا با عموم مسلمانان مخصوصاً شیعیان ضدیت دارند. آنها چهره ای خشن از اسلام ارائه می دهند و خود رفتاری خشن و ظاهراً متحجر دارند. مبانی این عقاید و رفتارها در این کتاب نقد و رد شده است.

وهابیان را بهتر بشناسیم، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۴۱۰- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

شناخت آراء و عقاید وهابیان و چگونگی پیدایی این فرقه، موضوع پژوهش گفتار حاضر است. نگارنده در آغاز راجع به سلسله تاریخی پیدایش افکار وهابیان سخن رانده و به این موضوع اشاره می کند که آراء و افکار وهابیان از دانشمندی به نام تقی الدین احمد بن عبدالحلیم معروف به «ابن تیمیه» ریشه و مایه گرفته است و یکی از شاگردان مهم او مروج اندیشه های وهابیان به شمار می رود. ابن تیمیه آرا و نظریات اعتقادی، کلامی و فقهی خاصی داشت و در میان مسلمانان جایگاهی نیافت. مؤلف سپس به معرفی شرح حال محمد بن عبدالوهاب بنیانگذار سلسله وهابیان پرداخته و به چگونگی ظهور آنان در عصر جدید اشاره نموده و نمونه هایی از خشونت این فرقه را یک به یک بر می شمارد که کشتار شیعیان کربلا یکی از آنهاست. پیشگویی پیامبر (ص) از ظهور وهابیان، پیدایش جریانی مخالف با تندروی های وهابیان در حجاز از دیگر مباحثی است که از نگاه خوانندگان می گذرد. نگارنده شخصیت های شاخص و برجسته این جریان جدید را هم به اجمال در این نوشتار معرفی کرده است. وی مبانی اعتقادی وهابیت را ذیل عناوین فرعی دیگری با عنوان میزان در توحید و شرک، ایمان و کفر، حیات برزخی، سنت و بدعت، توسل، تبرک، شفاعت و استغاثه با ارواح اولیاء به تفصیل تشریح می نماید.

او در پایان، در باب زیارت قبور و مراسم و تشریفات آن با استناد به فتاوای وهابیان سخن می گوید. در تمامی موارد ذکر شده، آراء و نظریات فرقه وهابیان با سایر مسلمین تفاوت های زیادی وجود دارد که نویسنده به گونه ای شیوا و روشن به تبیین آنها پرداخته است.

وهابیت از دیدگاه اهل سنت، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۴۸- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

آشنایی با افکار و عقاید وهابیان و دیدگاه علمای اهل سنت درباره این فرقه افراطی است. در این نوشتار ابتدا به پیدایش فرقه وهابیت و گسترش آن اشاره شده و مؤسس اصلی تفکرات وهابی ابن تیمیه حرانی شمرده شده است. آنگاه دیدگاه علمای مطرح اهل سنت مانند علمای شافعی مذهب، علمای مشهور حنفی، مالکی و حنبلی درباره ابن تیمیه و افکار افراطی و ضد شیعی او مطرح شده و شخصیت ابن تیمیه مورد نقد و ارزیابی این عالمان قرار گرفته است. سپس به بررسی شخصیت محمدبن عبدالوهاب احیاگر مجدد تفکرات وهابیت پرداخته شده و دیدگاه علمای معاصر اهل سنت درباره او و تفکرات او منعکس گردیده است. نگارنده معتقد است وهابیان با عقاید اهل سنت مخالفند و فتاوای عجیب و غریب فقهی و اعتقادی آنان با دیدگاه های فقهی و اعتقادی اهل سنت در تضاد است و این تفکرات نوعی بدعت و افراطی گری از نظر اهل سنت محسوب می گردد.

رضوانی، علی اصغر و سقاف، حسن

سلفی گری وهابی: چالشی در اندیشه های بنیادین و ریشه های تاریخی، ترجمه حمیدرضا آژیر، مشهد، آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۲۴ ص، رقعی.

ص: ۷۷۵

شابک: ۷- ۲۴۳- ۹۷۱- ۹۶۴- ۹۷۸

تاریخ پرفراز و نشیب اسلام شاهد جریانات متعددی است که به نحوی درصدد ضربه زدن به آن بوده است. یکی از این اقدامات ظهور فرقه هایی با دیدگاهی دور از مبانی اسلام است. فرقه «وهابیت» با پایه گذاری «محمد بن عبدالوهاب» در عربستان یکی از این فرقه ها است. از عقاید این فرقه می توان به تحریم ساختن ضریح و گنبد و ساختمان بر مقبره انبیاء و امامان، تحریم زیارت قبور پیامبران و صالحان و دیگر مؤمنان، جایزندانستن توسل به اولیای خدا و درخواست شفاعت، به رسمیت نشناختن هیچ یک از فرق اسلامی و تکفیر آنها و ... نام برد.

روحانی، سیدمحمدکاظم (متولد ۱۳۴۴)

شفاعت و توسل، تنظیم و نظارت: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، معاونت آموزش و تبلیغ نهاد مقام معظم رهبری در دانشگاهها، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۸، ۱۳۸۶، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۲۱- ۸۵۲۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی شفاعت و توسل بر اساس دیدگاه های شیعه و نقد رفتار وهابیون است. این نوشتار بخشی از پرسش های دانشجویی درباره شفاعت و توسل است.

زارعی سبزواری، عباسعلی (متولد ۱۳۴۸)

در پرتو شریعت- پاسخ به شبهات وهابیت، تهران، نشرمشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۰۷۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

نقادی اهم شبهات وهابیت علیه شیعه است. مواردی مثل این موضوعات نقادی شده است: زیارت قبور، ایجاد گنبد و بارگاه روی قبرها، دعا و نماز در کنار قبرها و مشاهد مشرّفه، ازدواج موقّت، نام گذاری فرزندان به نام عبدالنبی و مانند آن، شهادت به ولایت علی (ع) در اذان و اقامه، توسّل

ص: ۷۷۶

به اولیای الهی.

زیارت در نگاه شریعت: پاسخ به شبهات وهابیت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۶۸ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۱۰۲- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: در پرتو شریعت: زیارت در نگاه شریعت.

قسمتی از کتاب در پرتو شریعت از همین نویسنده است که در پاسخ به شبهات وهابیّت به رشته تحریر درآمده است. در این نوشته، اهمّ شبهاتی که از سوی وهابیت پیرامون زیارت و زیارت قبور وارد شده پاسخ داده شده است.

الزهاوی، جمیل صدقی

الفجر الصادق فی الرد علی الفرقه الوهابیه المارقه، قم، درالهدی، چاپ ۱، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۷۷- ۸۲۲۲- ۹۶۴

تحلیل و بررسی بررسی افکار و عقاید جریان وهابیت است. مولف این موضوعات موردبحث و بررسی قرار داده است: وهابیت و منشا آن، وهابیت و موضوع طغیان آن، عقیده وهابیت، بیان بطلان وهابیت، جسمیت خدا با حکم وهابیت، وهابیت و رد عقل، وهابیت و نفی اجماع و قیاس، تکفیر مقلدین مجتهدین توسط وهابیت، وهابیت و تکفیر مسلمانان، نفی توسل به برگزیدگان خدا توسط وهابیت، تکفیر وهابیت کسی را که یا رسول الله می گوید و قبور بزرگان دین را زیارت می کند.

سبحانی تبریزی، جعفر (۱)

(متولد ۱۳۰۸)

آیین وهابیت، قم، دفتر انتشارات اسلامی حوزه علمیه قم، چاپ ۹، ۱۳۷۸، ۳۸۳ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۶۶- ۴۷۰- ۹۶۴

چاپ های دیگر

به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، ۱۳۷۵، ۳۶۷ ص، رقعی.

تهران، سعادت، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص.

قم، دار القرآن کریم، چاپ ۱،، ۳۵۶ ص.

بررسی دیدگاه های وهابیت به ویژه شبهات وهابیون در عرصه ی زیارت و توسل است. در این اثر پس از طرح کلیات مسائل مورد اختلاف وهابیون با سایر مذاهب اسلامی، با استفاده از کتاب و سنت به تبیین نظریه شیعه پرداخته است. وی پس از بیان کوتاهی از زندگانی شیخ محمد بن عبد الوهاب نجدی بنیانگذار مسلک وهابیت، موضوعاتی همچون تعمیر قبور اولیاء خدا، مسجدسازی در کنار قبور صالحان، زیارت قبور مؤمنان و برگزاری نماز و دعا نزد قبور اولیاء، توسل به اولیاء الهی، بزرگداشت روزهای تولد یا وفات اولیاء خدا، اعتقاد به سلطه غیبی در طلب شفاعت از اولیاء خدا، نذر بر اهل قبور و سوگند به غیر خدا را مورد بحث قرار داده است.

التوحید و الشرک فی القرآن الکریم، تهران، اسوه، چاپ ۲، ۱۴۱۸ ق، ۲۱۹ ص، عربی.

بررسی ابعاد توحید در عبادت و دفاع از عقاید شیعه در عرصه ی زیارت و توسل است. کتاب با هدف پاسخ به نقدهای وهابیان بر شیعه نگاشته شده است. مستندات نویسنده عمدتا آیات قرآن، روایات تاریخی و

۱- آیت الله سبحانی؛ سبحانی، جعفر

احادیث شیعه امامیه و اهل سنت می باشد. وی پس از ارائه تعریفی از مفهوم ایمان و کفر، اقسام و مراتب توحید را مورد بررسی قرار داده و به بیان عناصر تشکیل دهنده عبادت پرداخته است. از دیدگاه نویسنده، عبادت خداوند هیچ منافاتی با زیارت قبور انبیا و ائمه و توسل به آنان ندارد و ساختن آرامگاه و گریه بر اموات و سوگند دادن خداوند به اولیاء الهی، هیچکدام از مصادیق شرک نمی باشند.

الزیاره فی الکتاب و السنه: تحلیل لمفهوم الزیاره و آثارها و احکامها، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۶ ق/ ۱۳۷۴، ۸۸ ص، رقعی.

فروست: علی مائده العقیده-

بررسی جنبه های مختلف زیارت و توسل است. در این نوشتار مطالبی درباره فلسفه زیارت، زیارت قبور در قرآن و روایات، زیارت پیامبر (ص) در آیات روایت معصومین و برخی شبهات وارد شده پیرامون زیارت حضرت رسول (ص) بیان شده است.

العباده حدّها و مفهومها، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۶ ق، ۶۴ ص، جیبی.

بررسی ابعاد عبادت است. عبادت عملی است که باید از روی خلوص و برای تقرّب به پروردگار جهانیان انجام پذیرد، ولی گاهی بعضی اعمال مانند بوسیدن ضریح پیامبران و امامان (علیهم السلام) که شیعه از روی علاقه انجام می دهد از سوی بعضی از مسلمانان عبادت غیر خدا و شرک تلقّی می شود کتاب حاضر با بیان مفهوم و حدود عبادت، به ردّ این اتّهام بی اساس می پردازد.

الوهابیه بین المبانی الفکریه و النتائج العملیه: دراسه تحلیلیه للاسس الفکریه و العقائدیه التی ابتنت علیها الوهابیه و النتائج العملیه المترتبه علیها، قم، موسسه الامام الصادق (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۵۱۲ ص،

ص: ۷۷۹

وزیری.

شابک: ۱- ۲۰۲- ۳۵۷- ۹۶۴

ترجمه فارسی

وهابیت: مبانی فکری و کارنامه عملی، قم، مؤسسه امام صادق (ع)، چاپ ۴، ۱۳۸۸.

شابک: ۴- ۳۱۶- ۳۵۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی و تحلیل ابعاد مختلف مکتب وهابیت با نگاهی علمی است. نویسنده ذیل عناوین زیر عقاید و دیدگاههای این جریان را در بوتهی نقد قرار داده است: ابن تیمیه، زمان، زندگی و اندیشه؛ وهابیت، پیشینه فکری و کارنامه عملی؛ مرزهای توحید و شرک در عبادت؛ بدعت در دین؛ زیارت قبور پاکان رسم انسانی، سنت رحمانی؛ سفر برای زیارت مرقد پیامبر (ص)؛ بزرگداشت قبور پاکان؛ توسل به پیامبر و اولیای الهی؛ شفاعت یا تطهیر و پالایش گنهکاران؛ تبرک به پیامبر و آثار بازمانده از وی؛ گریه بر فراق عزیزان.

الوهابیه فی المیزان، دراسه موضوعیه لعقائد الوهابیین علی ضوء الکتاب والسنه، قم، مؤسسه الإمام الصادق (ع)، چاپ ۲، ۱۴۲۴ ق، ۳۴۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۹۷۰- ۳۷۵- ۹۶۴

بررسی عملکرد و عقاید وهابیت در زمینه زیارت و توسل است. کتاب در بیست فصل تنظیم شده و با استناد به متون کلامی وهابیت و آیات و روایات به بحث پرداخته است. نخست شرح زندگی محمد بن عبد الوهاب و زمینه های پیدایش وهابیت آمده و سپس موارد اختلاف آنها با دیگر مسلمانان بیان شده است. وهابیت در مسائلی مانند ساختن مزار اولیا، توسل، زیارت، تبرک و استشفاء، نذر برای اهل قبور، شفاعت و استغاثه به اولیا الله با دیگر مسلمانان اختلاف دارند. نویسنده در ذیل هر موضوع،

اشکالات دیدگاه وهابیت را نشان داده و مبانی آن موضوع را از قرآن و احادیث معتبرشناسایی کرده است.

پاسداری از مرقد پیامبران و امامان: نقدی بر کتاب زیارت از دیدگاه امامان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۹۵ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۱۶۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: نقدی بر کتاب زیارت از دیدگاه امامان.

نقدی بر برگزیده کتاب المزار عند الائمه الاطهار نوشته عبدالهادی الحسینی است. این اثر در بحرین چاپ شده و توسط فردی به نام زین العابدین ابراهیمی به فارسی ترجمه شده و در مکه و مدینه توزیع شده است. ناقد طی شش فصل به شبهات مطرح شده در این کتاب پاسخ داده است. عناوین فصل های کتاب عبارت اند از: آثار سازنده زیارت از دیدگاه قرآن و سنت، حفاظت از قبور اولیای الهی، مسجدسازی در کنار مشاهد مشرفه، سوگواری در فراق عزیزان، گناهانی در کنار مزار و موضوعات جانبی (توسل، نذر، سوگند خوردن به غیر خدا و ...).

توسل و تبرک برگرفته از آثار آیت الله جعفر سبحانی، تهران، کانون اندیشه جوان، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۰- ۲۷۸۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی موضوعات متنوع دین پژوهی از جمله زیارت و توسل است. که در حلقه نقد و پاسخگویی کانون اندیشه جوان صورت گرفته و با همفکری و تلاش جمعی به بررسی برخی از مهم ترین پرسش ها و شبهات در مورد مفاهیمی چون توسل، تبرک، شفاعت و زیارت اهل قبور بررسی شده است. پاسخ های ارائه شده با الهام از دیدگاه های آیت الله جعفر سبحانی و پس از ارزیابی و تکمیل و بازنویسی، در دو دفتر گرد آمده است. کتاب حاضر، دفتر نخست از این کوشش است و به دو بحث توسل

ص: ۷۸۱

و تبرک اختصاص دارد.

در ساحل تقریب، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۹۹ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۸۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

بررسی آراء کلامی شیعه به ویژه در عرصه ی زیارت و توسل است. این کتاب حاصل دو سخنرانی مؤلف در جلسات آموزشی توجیهی روحانیان و معین های کاروان های حج است. مؤلف در این اثر تلاش کردهه تا غبار ابهام را از برخی از اصول عقیدتی برطرف کرده و به مشترکات میان مذاهب ارج نهاده و ویژگی های عقیدتی شیعه را با برهان و دلیل روشن ساخته است. از فصل های کتاب می توان به پیدایش شیعه، مصونیت قرآن از تحریف، تهمت تکفیر صحابه، اقامه دو نماز در یک وقت، سجده بر تربت و عناصر مؤثر در تقریب مسلمانان اشاره کرد.

دلیل المرشدین إلی الحقّ الیقین، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۵۶۳ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۹۱- ۷۶۳۵- ۹۶۴

ترجمه فارسی

سیمای عقاید شیعه: ترجمه کتاب دلیل المرشدین الی الحق الیقین، ترجمه جواد محدثی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۴۵۷ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۳۰- ۰۳۰- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های عقاید اخلاقی شیعه مثل زیارت است. نویسنده جهت تقریب مذاهب، وحدت هر چه بیشتر بین مذاهب اسلامی و روشن شدن افکار عمومی مسلمانان، بعضی از موضوعات مهمّی که موجب اختلاف و تفرقه بین مسلمین بود را مورد بررسی محققانه قرار داده است. از جمله موضوعاتی که در این کتاب مورد بحث قرار گرفته موضوع زیارت قبور است.

ص: ۷۸۲

این کتاب با عنوان سیمای عقاید شیعه توسط نشر مشعر به فارسی ترجمه شده است.

شفاعت و زیارت برگرفته از آثار آیت الله جعفر سبحانی، به کوشش جمعی از محققان، تهران، کانون اندیشه جوان، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۹۹- ۸۷۱۱- ۹۶۴

بررسی ابعاد عقاید شیعه مثل زیارت و توسل است. در این کتاب ضمن پاسخگویی به شبهات وهابیان و مخالفان شفاعت، آیات و روایات مربوط به شفاعت طرح و تحلیل شده و هماهنگی این عقیده با عدل الهی و دیگر عقاید اسلامی به اثبات رسیده است. از دیدگاه قرآن، شفاعت اصلی انکارناپذیر است. در آیات مختلفی که موضوع شفاعت مطرح شده، توجه به اذن و اراده الهی شرط پذیرش شفاعت قرار گرفته است. از این رو قرآن کریم شفاعت را مشروط به اذن الهی می پذیرد. در بخش دوم، مبحث زیارت قبور و مشروعیت و فواید و آثار معنوی آن و نیز ذکر شواهدی از سیره و سخن پیامبر (ص) در این خصوص آمده است.

صیانه الآثار الإسلامیه، قم، نشر مشعر، بی تا، ۸۷ ص، رقعی.

بررسی مشروعیت مراقد شخصیت ها و زیارت آنها و پاسخ برخی شبهات است. آثار اسلامی، نشانگر هویت پر افتخار گذشته ماست و هرگونه تردیدی را در مورد اصالت و قدمت تمدّن اسلامی، تخریب آنها، نتیجه معکوس به بار خواهد آورد. کتاب حاضر، در فصل های چهار گانه خود به مسائل مهمّی در این راستا پرداخته است. وی در فصل اول با استدلال های قرآنی، در فصل دوم با استفاده از مبانی فقهی و در فصل سوم با بررسی سوابق تاریخی و نوع برخورد مسلمانان در قرون پیشین این موضوع را بررسی کرده است.

فی ظل اصول الاسلام: دراسه شامله لمسأله التوحید و الشرك و البدعه و قضیه

ص: ۷۸۳

الاستشـفاع و التوسـل الزيـاره و غيرها فی ضوء الاصول المسـتفاده من الكتاب والسـنه، محاضـرات جعفر السـبحانی، به كوشـش جعفر الهادی، قم، مؤسسه الامام صادق (ع)، چاپ ۱، ق/، ۳۷۳ ص.

چاپ ديگر

فی ظـل اصول الإسـلام: محاضـرات الشـيخ جعفر السـبحانی، به قلم جعفر الهادی، قم، مركز مـديريت حوزه علميه قم، چاپ ۱، ۱۴۱۱ ق، ۴۴۱ ص، رقعی.

بررسـی جوانب توحيد و شـرك و موضوعات تابع آنها مثل زيارت قبور ائمه و شـفاعت و توسل است. اين كتاب به نقد جريان فكری وهـابيت در زمينـه ی اصـول اسـلامی پرداخته است. فصـل اول به نهی از تكفير مسـلمانان و بـدعت و ابعـاد آن و سـپس توحيد و شرك در عبادت و مفهوم دقيق آن می پردازد. در فصل های بعدی از تبرك به آثار پيامبر، توسّل و حبّ پيامبر و اهل بيت (ع) در كتـاب و سـنت، حيـات انبيـاء و اولياء پس از درگـذشت و امكان اتصال به ارواح مقـدّسه، سود جسـتن مردگان از اعمـال نيك زنـدگان، جايگاه زيارت قبور در سـنت و اهميت سـفر برای زيارت سـخن رفته و در پايان، شخصـيت تاريخی ابن تيميه و محمد بن عبد الوهاب بررسی شده است

مرزهای توحيد و شرك در قرآن، ترجمه ی مهدی عزيزيان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۳۷ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۳- ۸۸- ۶۲۹۳- ۹۶۴

عنوان اصلی: التوحيد و الشرك فی القرآن الكريم.

بررسی توحید در عبادت و پاسخ به نقدهای وهابیان بر شیعه است. مستندات نویسنده عمدتاً آیات قرآن، روایات تاریخی و احادیث شیعه امامیه و اهل سنت می باشد. وی پس از ارائه تعریفی از مفهوم ایمان و کفر، اقسام و مراتب توحید را مورد بررسی قرار داده و به بیان عناصر تشکیل دهنده عبادت پرداخته است. از دیدگاه نویسنده، عبادت خداوند هیچ منافاتی با زیارت قبور انبیا و ائمه و توسل به آنان ندارد و ساختن آرامگاه و گریه بر اموات و سوگند دادن خداوند به اولیاء الهی، هیچکدام از مصادیق شرک نمی باشند.

السبکی، علی بن عبدالکافی (۱)

(۶۸۳- ۷۵۶ ق)

شفاء السِّقام فی زیاره خیر الأنام، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۹ ق، ۴۳۲ ص، وزیری.

بررسی ابواب ده گانه زیر و باهدف پاسخ به شبهه عدم مشروعیت زیارت است:

۱- احادیثی که درباره زیارت آمده است؛ ۲- احادیثی که دلالت بر زیارت دارد، گرچه لفظ زیارت در آنها به صراحت نیامده است؛ ۳- آنچه درباره سفرهای زیارتی آمده است؛ ۴- سخنان دانشمندان درباره استحباب زیارت؛ ۵- اثبات اینکه زیارت موجب تقرب الی الله است؛ ۶- سفر به خاطر زیارت، موجب تقرب الی الله است؛ ۷- دفاع از شبهات؛ ۸- در توسل و استغاثه؛ ۹- زندگی ائمه؛ ۱۰- در شفاعت.

سنقری حائری، محمد علی بن حسن (۲)

(۱۲۵۴- ۱۳۳۷)

الوهابیون والبیوت المرفوعه، تحقیق لجنه

۱- تقی الدین السبکی؛ سبکی، ابوالحسن علی؛ سبکی، تقی الدین علی

۲- همدانی، محمدعلی بن حسن

من العلماء، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۱۲۸ ص، وزیری.

بررسی مشروعیت توسل و تبرک و نقد عقاید وهابیت است. این کتاب در سه بخش، با مطالبی مستدل، عقیده غیر اسلامی وهابی ها را تبیین کرده است. ابتدا ثابت می کند که دعا و استعانت از غیر، شرک نیست. آن گاه نشان می دهد که اولیای الهی دارای مقام شفاعت اند، چه در این دنیا باشند و چه نباشند و سپس دلایل گوناگونی از کتاب و سنّت و اجماع مسلمانان بر وقوع استشفاع وتوسل می آورد.

سیفی مازندرانی، علی اکبر

مسلک الوهابیه فی موازین العقل و الکتاب و السنه و تشتمل علی تحقیق فی عقائد الصوفیه و الغلاه و المفوضه، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۳-۹۰- ۴۷۰- ۹۶۴- ۹۷۸

رویکردی است عقلی و نقلی بر نقد دیدگاه های عقیدتی وهابیت، مفوضه، صوفیه و غلات. در این تحقیق سعی شده است نظریه های اعتقادی وهابیان در مورد مفهوم عبادت، توحید عبادی و شرک مورد نقد و ارزیابی قرار گیرد و شرک دانستن زیارت قبر معصومین (ع) و پیامبر اسلام (ص) و قبور سایر مؤمنین و توسل به اهل بیت مورد نقادی قرار گیرد. نگارنده از ادله عقلی، قرآنی و روایی اثبات می کند که استغاثه و استشفاع از پیامبر و اولیای الهی نه تنها شرک نیست بلکه با وجود قراین و شواهد فراوان قرآنی، روایی و سیره پیامبر امری لازم و مورد تأکید و سفارش بوده است. وی همچنین به نقد تفکرات مفوضه، صوفیه و غالیان پرداخته و احادیثی در رد آنان و تفکرات انحرافی آنها نقل می نماید.

شفیعی مازندرانی، محمد (متولد ۱۳۲۸)

ایده ها، عقیده ها گفتگوهایی پیرامون برخی آرا و عقائد اسلامی شامل یکصد و ده پرسش و پاسخ، قم، بنیاد معارف اسلامی قم، چاپ ۱،، ۴۱۶ ص.

شابک: ۵- ۷۷- ۶۲۸۹- ۹۶۴

عنوان روی جلد: ایده ها و عقیده ها (سفرنامه حج) ....

شیرازی، عبدالله «۱»(۱)

(۱۲۷۱- ۳۶۳)

الاحتجاجات العشره فی العلما فی مکه المکرمه و المدینه المنوره، تقدیم و تمهید محمدعلی الشیرازی، تحقیق علی الحسینی المیلانی، تهران، ناقوس، چاپ ۱،، ۹۶ ص.

شابک: ۰- ۱۴۹- ۳۷۷- ۹۶۴

بررسی عقاید شیعه و نقد کلام اهل سنت، به ویژه وهابیت، به ویژه در زمینه ی زیارت، توسل و شفاعت است.

صبری پاشا، ایوب (درگذشت ۱۸۹۰ م)

تاریخ الوهابیین، ترجمه من الترکیه الی الفارسیه علی اکبر مهدی پور، ترجمه من الفارسیه الی العربیه عبدالناصر الجزائری، راجعه و علق علیه عبدالله الموحد، تهران، موسسه عاشورا، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۲۲۴ ص، رقعی.

۱- آیت الله شیرازی، عبدالله؛ موسوی شیرازی، عبدالله

ص: ۷۸۷

شابک: ۹۶۴

بررسی تاریخچه، نحوهی شکلگیری و نیز برخی آداب و احکام دینی جریان وهابیت است.

صدر، حسن (– م)

الرد علی فتاوی الوهابیه، تحقیق سیدمحمود مرعشی نجفی، قم، مکتبه آیه الله العظمی المرعشی النجفی الکبری، چاپ ۱، ۱۳۸۷/ ۱۴۳۰ ق، ۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۲– ۷۱– ۸۱۷۹– ۹۶۴– ۹۷۸

نقد دیدگاه های انتقادی وهابیان بر عقاید شیعه امامیه است. در این پژوهش به نقد و ارزیابی نظریات وهابیت در برخی از تفکرات دینی شیعیان مانند اعتقاد آنها به تقیه، بنای مسجد در قبرستان، زیارت قبور مؤمنین و توسل به اولیاء الله و زیارت قبور ائمه پرداخته شده و شبهات وهابیت نسبت به شیعیان و تکفیر آنان به خاطر چنین اعتقادی را نقل و رد می شود. از نظر نگارنده تمامی موارد فوق الذکر ریشه در سخنان و سیره پیامبر اکرم (ص) دارد و این قبیل از عقاید مبنای قرآنی نیز داشته و به هیچ وجه اعتقاد داشتن به چنین مواردی موجب خروج از دین نیست.

ضیاءآبادی، سیدمحمد (متولد ۱۳۰۹)

توسل، وسیله جویی برای کسب فیض از مبدأ هستی از دیدگاه عقل، قرآن و حدیث و پاسخ به شبهات، تهران، بنیاد بعثت؛ مؤسسه اهل بیت (ع)، چاپ ۱، ۱۳۶۲، ۲۸۰ ص، رقعی.

فروست: مؤسسه أهل البیت– ۸

این کتاب دفاعی مستدل و عالمانه از توسل در مکتب فکری شیعه و نقد وهابیت است. نویسنده با ارائه آیات مختلف مشروعیت توسل را کاملًا موجه می سازد و به وهابیت به دلیل انحرافات و عملکردهای تخریبی آنها

هشدار می دهد. وی معتقد است وهابیت به دست استعمارگران برای ایجاد تفرقه در صفوف به دست استعمارگران برای ایجاد تفرقه در صفوف مسلمانان ایجاد شده است. در این زمینه برخی از عملکردها و سیاست های وهابیان در تخریب قبور، ترویج فساد، جلوگیری از اجتماعات و متهم ساختن عالمان اسلامی را آورده است. در بعد عقیدتی به شبهات آنها در زمینه شرک، شفاعت، تعمیر قبور، نماز زیارت و توسل به مهدی (عج) پاسخ داده است.

طاهری خرم آبادی، حسن (متولد ۱۳۱۷)

البناء علی القبور شرع ام خرافه؟: بحث علمی یثبت جواز تشیید القباب و الاضرحه علی قبور الانبیاء و الاولیاء (ع) و الصلاه عندها و یبحث الروایات الوارده فی مصادر الجمع، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات علمی. معاونت فرهنگی، چاپ ۱، ۱۴۳۰ ق/ ۱۳۸۸، ۱۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۱۵- ۱۶۷- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: تبرک و قبور.

فروست: سلسله بحوث کلامیه مقارنه؛.

بررسی مشروعیت ساخت ضریح و بنای مرقد بر مزار بزرگان و تکریم از مقام شامخ آنان است. ارتباط تنگاتنگی میان ساخت این نوع ابنیه و زنده نگه داشتن یاد و سیره این بزرگان برای نسل های آینده وجود دارد. بنا نمودن این آثار مخصوص امت اسلامی نیست و سایر ملت ها نیز برای بزرگان دینی و سیاسی، شاعران و اندیشمندان خود آرامگاه ها و بناهای یادبود می سازند. پس هدف از این امور یک غرض عقلانی است که تمامی اقوام بر آن اتفاق نظر دارند. در کتاب حاضر، که به زبان عربی نگاشته شده، مؤلف با استناد به ادله شرعی، جواز ساخت ضریح بر قبور انبیا، اولیا و صالحان را اثبات می نماید و شبهه خرافه بودن را که جاهلان

و مغرضان به مسلمانان نسبت می دهند می زداید.

پاسخ به شبهات و هابیت، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، جلد دوم، چاپ ۱،، ۴۷۲ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۵۷۳- ۴۷۰- ۹۶۴

بررسی بنای بر قبور، حاجت خواستن و شفاعت از دیدگاه شیعه و وهابیت است. نویسنده در هر مورد به دلایل شیعیان و وهابیت پرداخته است.

تبرّک و قبور، قم، بوستان کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۳۳ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۲۹۹- ۵۴۸- ۹۶۴

فروست: تبیین باورهای شیعی؛ ۳

بررسی زیارت و شبهه شناسی مثل مشروعیت تبرک و توسل و شفاعت است. این نوشتار، سومین نوشته از مجموعه کتاب هایی با عنوان «تبیین باورهای شیعی» است که مؤلف در پاسخ به شبهات وهابیت درباره موضوع زیارت قبور و تبرک جستن به آنها نوشته است.

دفاع از عقاید شیعه و پاسخ به شبهات وهابیت در مسئله زیارت و زیارت قبور اولیای الهی موضوع این کتاب است. مؤلف با استناد به آیات قرآن و روایات اهل بیت و با بهره گیری از مهم ترین منابع اهل سنت مانند سنن بیهقی، مسند احمد حنبل، شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، جایگاه تبرک و زیارت قبور در اسلام را تبیین و ثابت کرده است که بنای بر قبور و تبرک جستن از آن در سیره عملی مسلمانان امری عادی محسوب می شده و از باب تعظیم شعائر اسلامی، امری لازم و ضروری به نظر می رسد و براهین وهابیون درباره تخریب قبور، بسیار ضعیف و سست است.

توحید و زیارت، قم، بوستان کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۹۳ ص، رقعی.

ص: ۷۹۰

شابک: ۷- ۲۹۰- ۵۴۸- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: تبیین باورهای شیعی؛ ۱

بررسی جنبه های مختلف مشروعیت زیارت قبور بزرگان است. این اثر، اولین نوشته از مجموعه کتاب هایی با عنوان «تبیین باورهای شیعی» است که مؤلف به طور مستند و مستدل به شرح و تبیین آن پرداخته و ابعاد معنایی آن را رازگشایی کرده است. مؤلف با بهره گیری از منابع دست اول اهل سنت مانند تفسیر روح المعانی، شرح نهج البلاغه ابن ابی الحدید، تفسیر ابن کثیر، سنن ابن ماجه، مسند احمد حنبل پاسخ هایی مستند و مستدل به شبهات وارده درباره زیارت قبور ارائه کرده است و جایگاه والای این آموزه اسلامی را به خوبی ترسیم نموده است. مؤلف در بخش اول کتاب، مباحث مربوط به توحید و شرک را تبیین کرده و اهمیت توحید در عبارت را بیان می کند و با این مقدمات، وارد بحث اصلی خود زیارت می شود. در این بخش نیز در ابتدا به جایگاه زیارت در فرهنگ اسلامی پرداخته می شود و سپس شبهات مطرح شده ابن تیمیه درباره زیارت قبور، پاسخ داده می شود. بخش پایانی کتاب به مباحثی چون جشن و سوگواری و تبرک جستن اختصاصی دارد و برداشت های غلط وهابی ها درباره تشکیل مجلس سوگواری و گریه بر اموات و تبرک جستن به آثار انبیاء و اولیاء.

زیاره القبور سنه ام بدعه؟: بحث علمی یثبت جواز و استحباب زیاره القبور و یتقصی الروایات الوارده فی مصادر الجمیع، ترجمه به عربی رعد الحجاج، تهران، مجمع جهانی تقریب مذاهب اسلامی، مرکز مطالعات و تحقیقات علمی. معاونت فرهنگی، چاپ ۱، ق/، ۱۳۹ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۱۶- ۱۶۷- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: توحید و زیارت.

ص: ۷۹۱

فروست: سلسله بحوث کلامیه مقارنه؛

بررسی جواز و استحباب زیارت قبور انبیاء و صالحان به خصوص قبر پیامبر اکرم (ص) با استناد به احادیث و روایات فریقین است. مؤلف نخست ضمن برشمردن اقسام توحید و شرک، انواع توحید را شرح و تفسیر می کند. سپس اهمیت توحید در عبادت و نیز مفهوم عبادت و سجده فرشتگان به حضرت آدم (ع) را توضیح داده و ردیه مرحوم کاشف الغطاء در کتاب منهج الرشاد بر نظرات ابن تیمیه را بیان می کند. در ادامه جواز و استحباب زیارت قبور مومنین از دیدگاه علمای اهل سنت آورده شده است. دیدگاه علمای اهل سنت درباره زیارت قبور به وسیله زنان، برگزاری جشن و سرور در میلاد رسول اکرم (ص)، اقامه مجالس عزا و ماتم بر اموات، و تبرک جستن از انبیا و اولیا با توجه به منابع اهل سنت از دیگر مباحث کتاب است.

طبسی، محمدجواد (۱)

(متولد ۱۳۳۱)

البکاء علی النبی و آله علی ضوء السنه و السیره، قم، دارالهدی، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۱۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۹۵- ۸۲۲۲- ۹۶۴

ترجمه اردو

وهابی ها افکار کارد، ترجمه ناظم حسین اکبر، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۵۸۴- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی مشروعیت گریه بر محمد و آل او با استناد به آیات قرآن و احادیث اسلامی است. نویسنده به منظور پاسخگویی به دیدگاه تحریم گریه بر مردگان و رفع شبهه در این باره و عدم منافات آن با صبر، موارد زیادی از سیره و سخنان پیامبر (ص) و اهل بیت و برخی دیگر از بزرگان

۱- مروجی، محمدجواد؛ مروجی طبسی، محمدجواد

دینی را گردآوری و در قالب فصولی مناسب با این موضوع، ارائه کرده است. برخی از فصول این اثر عبارت انـد از: ادله جواز گریه بر مرده، فضیلت گریه بر پیامبر (ص)، فضیلت گریه و عزاداری برای امام حسین (ع).

طبسی، نجم الدین (۱)

(متولد ۱۳۳۴)

درس هایی در نقد وهابیت، قم، دلیل ما، چاپ ۱،، ۴ جلد، جیبی.

شابک: ۱- ۴۷۰- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی عقایـد و نظرات وهابیان و نقـد علمی این نظرات است. جلـد نخست آن به موضوعات «توسل» و «شـفاعت»، اختصاص دارد و جلـد دوم به موضوعـاتی چون «تبرک» و «اسـتغاثه»، جلـد سوم و چهـارم نیز به موضوعـاتی چون «زیارت قبور»، «زنان و زیارت قبور»، «تعمیر قبور»، «گریه و اقامه عزا» و «نذر» می پردازند. نویسـنده تلاش داشته تا با ذکر وقایع و روایت های تاریخی مورد قبول اهل سـنت و شیعه بر حقانیت مکتب اسلام شیعی تأکید کند. جلد دوم که به مسأله تبرک و استغاثه می پردازد، و به تبرک به قبر پیـامبر اکرم و خـاک مـدینه و اسـتغاثه به قبور اهل بیت (ع) اشاره می کنـد. در این جلـد نویسـنده با ذکر آیاتی از قرآن و روایات تاریخی ادعای وهابیان را رد کرده است.

رویکرد عقلانی بر باورهای وهابیت، ترجمه ی مصطفی داداش زاده، قم، امیرالعلم، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳ جلد.

شابک: ۳- ۱۰- ۷۹۵۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: روافد الایمان الی عقائد الاسلام.

۱- طبسی نجفی، نجم الدین؛ مروجی طبسی، نجم الدین

ص: ۷۹۳

فروست: مجموعه آشنایی جوانان با معارف اسلامی.

بررسی جنبه های تبرک و توسل و زیارت قبور و استمداد از آنها است. این کتاب در سه جلد تدوین یافته است و مباحث هر جلد عبارت اند از: ج.. مقدمه- شفاعت، تبرک جستن به قبور، استغاثه و طلب حوائج؛ ج. زیارت قبور، زیارت قبور توسط زنان، نماز و دعا در کنار قبر؛ ج. تعمیر قبور و ساخت گنبد بر فراز آن، روشن کردن چراغ بر روی قبر- نذر، سوگند به غیر خدا- بزرگداشت موالید، گریه بر فراق عزیزان و برپایی مجالس سوگواری

الوهابیه دعاوی و ردود: دراسه فی أفکارهم و مناقشه لآرائهم، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۲۰ ق، ۲۷۱ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۵۸- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مؤلف در این اثر با شیوه بحث روائی و استفاده از شواهد تاریخی به رد شبهات وهابیون پرداخته است. وی پس از طرح آراء وهابیون در موضوعاتی همچون شفاعت، تبرک جستن به قبور، استغاثه و طلب حوائج، زیارت قبور، نذر، قسم به غیر خدا و ساختن مقبره با مناقشه در دلایل و احادیث مورد استناد ایشان و ذکر شواهد تاریخی و نیز آراء علماء در موضوع مورد بحث، به رد دعاوی آنها پرداخته است. نویسنده در فصل پایانی کتاب فهرستی از کتب نوشته شده در رد وهابیت را ذکر نموده است.

عبد الحمید، صائب

الزیاره والتوسل، قم، مرکز الرساله، چاپ ۱، ۱۴۲۱ ق، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۲۳۸- ۳۱۹- ۹۶۴

بررسی برخی مسائل کلامی در مورد اختلاف شیعه و سلفیون است. مؤلف پس از ذکر انواع و ماهیت تبرک و بیان ادله صحت تبرک، زیارت قبور و

توسل به انبیاء و صالحین اثبات می کند که این مفاهیم در صدر اسلام از جایگاه حقیقی بر خوردار بوده اند و بعدها توسط متعصبان مورد تحریف و نقد قرار گرفته است. کتاب به روش توصیفی و تاریخی و به شیوه استدلالی- روایی نگارش یافته است. و قران و متون حدیثی اهل سنت از منابع این کتاب است. زیارت و دلائل آن، زیارت قبور توسط پیامبر، توسل و دلائل آن از فصلهای مهم این کتاب می باشد.

عبدالسلام، عمر

نقدی بر وهابیت بر اساس قرآن و سنت، قم، احسن الحدیث، ۱۳۷۸، ۱۰۸ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۱۳- ۵۷۳۸- ۹۶۴

عسکری، سیدمرتضی (۱)

(۱۲۹۳- ۱۳۸۶)

البناء علی قبور الانبیاء الاولیاء و اتخاذها مساجد و اماکن للعباده، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۴۵ ص، جیبی.

فروست: علی مائده الکتاب والسنه- ۱۲

ترجمه فارسی

حکم بازسازی قبور انبیاء و اولیاء علیهم السلام و عبادت در آنها، ترجمه ی محمدجواد کرمی «۲»، تهران، مجمع علمی اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۵۵ ص.

شابک: ۰- ۵۵- ۵۸۴۱- ۹۶۴

۱- علامه عسکری؛ عسکری ساوجی، مرتضی؛ مرتضی العسکری

ص: ۷۹۵

چاپ دیگر

تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۵۵ ص.

شابک: ۲- ۱۱۶- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: بر گستره کتاب و سنت- ۱۲

ترجمه اردو

انبیاء اور اولیائی الهی کی قبرول کی تعمیرنو اور وهال عبادت خدا کاشرعی حکم، ترجمه به اردو فیروزعلی بنارسی، تهران، نیک ملکی، چاپ ۱،، ۳۷ ص.

شابک: ۲- ۰۳- ۵۱۹۲- ۶۰۰- ۹۷۸

فروست: کتاب و سنت آئینه میس؛.

بررسی زیارت قبور اولیای الهی و اظهار محبّت و تعظیم نسبت به آنها است، ساختن بنا بر قبور آنان نیز نوعی احترام و ارج نهادن به مقام والای آن بزرگواران است و نماز و عبادت در آنها، عبادت الهی است و هیچ گونه شائبه شرک در آن نیست. مؤلّف در این کتاب، این مسأله را به استناد قرآن و سنّت اثبات می کند.

التوسل بالنبی (ص) و التبرک بآثاره، تهران، مجمع علمی اسلامی، چاپ ۱، ۱۴۱۸ ق، ۲۷ ص، جیبی، عربی.

شابک: ۹- ۵۶- ۵۸۴۱- ۹۶۴

ترجمه فارسی

توسل به پیامبر خدا (ص) و تبرک به آثار ایشان، ترجمه محمدجواد کرمی، تهران، مجمع علمی اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۲ ص، جیبی.

شابک: ۳- ۵۹- ۵۸۴۱- ۹۶۴

فروست: بر گستره کتاب و سنت- ۱۳

ترجمه اردو

رسول خدا صلی الله علیه و سلم سی توسل اور آپ (ص) کہ آثار سی تبرک

ص: ۷۹۶

، ترجمه به اردو فیروزعلی بنارسی، تهران، نیک ملکی، چاپ ۱،، ۳۲ ص. زبان اردو.

شابک: ۸- ۰۱- ۵۶۹۲- ۶۰۰- ۹۷۸

عصام، عماد

المنهج الجدید و الصحیح فی الحوار مع الوهابین، ترجمه لیلا- آبسالیکووا، قم، مجمع جهانی اهل بیت (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۱۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۴۶- ۵۲۹- ۹۶۴- ۹۷۸

این کتاب به زبان آذری نوشته شده و در آن عقاید و افکار وهابیت نقد شده است. انحراف اساسی وهابیت در فهم توحید و حقیقت آن است. در این کتاب با استناد به آیات و سیره پیامبر مقوله هایی مانند توسل، زیارت، شفاعت و تبرک قبور که از عقاید شیعه است کاملًا مستدل و برهانی دانسته شده و اشتباهات وهابیت در این زمینه و در دیگر موضوعات عقیدتی و اجتماعی نشان داده شده است. قشریگری، تعصب و اعمال ضد انسانی و خشونت از خصوصیاتی است که وهابیت از انجام آن ابایی ندارند.

عطائی، عبدالرسول (متولد ۱۳۳۹) و ارشاد، مجتبی و ابرسجی، ابراهیم

کنکاش اندیشه دینی در پاسخ به پرسش ها: وهابیت، شبهات و پاسخ ها، قم، میثم تمار، چاپ ۱، ۱۳۸۷،

ص: ۷۹۷

۱۳۲ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۲۱- ۲۷۸۶- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ قبلی: گرگان، پیک ریحان، چاپ ۱، ۱۳۸۴.

بررسی برخی از شبهات و پرسش ها در زمینه زیارت قبور، شفاعت، تبرک و توسل است. در این کتاب ضمن آشنایی با فرقه وهابیت و سلفی گری و پیدایش آن عقائد وهابیان درخصوص عدم جواز توسل به غیر خداوند، شفاعت، زیارت قبور و ادله اثبات شفاعت و انکار آن مورد نقل و نقد قرار می گیرد. نویسندگان سعی دارند ضمن بیان ادله عقلی اثبات وجود خداوند، شرک دانستن مسائلی مانند توسل به امامان، زیارت ائمه و اعتقاد به شفاعت اهل بیت (ع) را نقد نموده و آنها را قابل جمع با مسأله توحید نشان دهند و دلایل جواز زیارت قبور ائمه و مؤمنان و نماز خواندن در قبرستان ها را بررسی می نمایند. ارائه تحلیلی از ازدواج های پیامبر اسلام (ص)، فلسفه حجاب در اسلام، بررسی حقیقت عشق از دیدگاه فلسفه و عرفان و دلایل تجرد روح از دیگر مندرجات این کتاب می باشد.

عطائی اصفهانی، علی

پاسخ های ما به پرسشهای اهل سنت: پاسخ به چند پرسش فقهی و اعتقادی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۷۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۶۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسی شبهات و انتقادات اهل سنت نسبت به عقاید شیعه و پاسخ شیعیان است. از جمله این موارد می توان به خواندن نماز پشت دیوار بقیع، ممانعت از رفتن زن ها به زیارت اهل قبور، زیارت حرم ائمه و نماز خواندن در حرم و زیارت قبور و دعا در کنار آنها اشاره کرد.

پاسخ های ما: پاسخ به چند پرسش فقهی و اعتقادی، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۷۶ ص،

جیبی.

بررسی شبهات وهابیت در زمینه زیارت، توسل و تبرک و پاسخ شیعه به آنها است. نویسنده که توفیق مکرّر تشرف به حج و عمره را جهت پاسخگویی به مسائل شرعی داشته در این کتاب، مسائل محل اختلاف بین شیعه و سنی را که چشمگیر و مورد توجه عموم است، بررسی کرده است. وی همچنین برخی از مناظرات خود با اهل تسنن را بیان کرده است. برخی از موارد مورد اختلاف شیعه و سنی که در این کتاب بررسی شده عبارت اند از: روش وضو گرفتن، نماز خواندن در حرم ائمه، زیارت قبور ائمه.

چرا؟ چر؟: بیان حقیقت در سه رساله وحدت و شفقت- توسل و معنای آن، زیارت قبر النبی (ص)، قم، امیر العلم، جلد چهارم، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۴۹- ۷۹۵۵- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی پرسش و پاسخ درخصوص برخی از عقاید اهل سنت است. در این کتاب برخی از مناظره های علمای شیعه و اهل سنت درباره صحابه و عدالت آنان و تاریخ صدر اسلام و اختلافاتی که پس از رحلت پیامبر اسلام (ص) بوجود آمده مطرح و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفته است. نگارنده سعی دارد دلایل اهل سنت در مورد دوستی صحابه پیامبر با حضرت علی (ع) و اهل بیت پیامبر را نقل و نقد نماید و جنبه هایی از مخالفت و برائت اهل بیت با برخی از صحابه مانند عمر، ابوبکر و عثمان را بیان نماید. وی در این راستا از روایات و شواهد تاریخی از کتب روایی و تاریخی شیعه و اهل سنت بهره جسته است.

علم الهدی، محمدباقر (متولد ۱۳۲۳)

شفاعت: بررسی و تحلیل توسل، شفاعت و زیارت ...

ص: ۷۹۹

، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳ جلد.

شابک: ۴- ۰۶۸- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

شفاعت، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳ جلد.

شابک: ۳- ۰۶۵- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

نقد و بررسی شبهات وهابیت پیرامون شفاعت، توسل و زیارت است. شفاعت یکی از مسائل مهم دینی و اعتقادی به معنای پیوستگی است و «شفیع» به «مشفوع له» می پیوندد و شفاعت خداوند به معنای پیوند رحمت او با بنده است؛ چنان که شفاعت مخلوق در نزد خداوند برای مخلوق دیگر به معنای آن است که شفیع وسیل پیوند رحمت الهی به دیگری می شود. نگارنده در این مجموعه با استناد به آیات، احادیث و روایات ضمن دفاع از اعتقادات شیعه در باب توحید، توسل، شفاعت و زیارت، شبهات وهابیون در این زمینه را نقد و بررسی می کند. این کتاب مجلد اول از مجموعهی حاضر است و این مباحث را دربرمی گیرد: بررسی و تحلیل توسل، شفاعت و زیارت، توحید و چهره های آن، روش آشنایی با حقایق قرآن، بررسی شرک و اقسام فاعل، و در جست وجوی وسیله.

غیب غلامی، حسین (۱)

بنای بر قبور در مذاهب مختلف اسلامی به استناد قرآن و کتب معتبر اهل سنت: بحث اعتقادی در بنای بر قبور، زیارت، شفاعت و توسل، قم، دفتر نشر الهادی،

۱- غیب غلامی هرساوی، حسین

ص: ۸۰۰

چاپ ۱، ۱۴۱۸ ق/ ۱۳۷۶، ۲۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۰۱۸- ۴۰۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: بنای بر قبور: در قرآن و کتب معتبره فقهی و حدیثی اهل سنت: طرح مبانی مذاهب مختلف اسلامی در مسئله بنای بر قبور، و مباحث توسل و تبرک به آثار بزرگان دین.

فجری، محمدمهدی

زیارت چراغی در مسیر هدایت، قم، زائر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۰۷۵- ۱۸۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی زیارت از جنبه های مختلف به ویژه مشروعیت و فلسفه و اسرار آن است. در فصل اول با عنوان «زیارت در اسلام» زیارت خانه خدا و معصومین (ع) و نیز زیارت شهدا و اهل قبور بررسی شده است. «اسرار زیارت» عنوان فصل دوم است که در آن فلسفه زیارت آمده است. فصل سوم به پاسخ به برخی شبهات وارده در باب زیارت اختصاص یافته است. آداب زیارت و آسیب شناسی زیارت موضوعاتی هستند که در فصول بعدی مورد بررسی قرار گرفته اند.

فخلعلی، محمدتقی (متولد ۱۳۳۴)

آشنایی با پیشینه، مبانی و دیدگاههای جریان وهابیت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۷۱ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۱۳۱- ۵۴- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی برخی مبانی و دیدگاه های جریان وهابیت در خصوص توحید، شرک، تبرک، زیارت قبور پیامبر و اهل بیت (ع)، شفاعت و توسل است.

ص: ۸۰۱

فقیهی، علی اصغر

وهابیان: بررسی و تحقیق گونه ای درباره عقاید و تاریخ فرقه وهابی، تهران، صبا، چاپ ۴، ۱۳۷۷، ۴۸۸ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۱۶- ۶۴۴۸- ۹۶۴

بررسی تاریخ و عقاید وهابیت به ویژه موضوعاتی مثل شفاعت، توسل و زیارت است. مباحث طی هشت فصل با این عناوین آمده است: بنیان گذاران فرقه وهابی؛ عقاید ابن تیمیه؛ محمدبن عبدالوهاب، پیشوای وهابیان؛ عقاید وهابیان؛ قدیم ترین ذکر از عقاید وهابی ها در منابع ایرانی؛ مرکز انتشار مذهب وهابی (نجد)؛ آل سعود؛ جمیعه الاخوان. در بخش پایانی کتاب که «خاتمه» عنوان گرفته مؤلف اطلاعاتی درباره مذهب وهابی در خارج از نجد و حجاز به دست داده است. مطالب کتاب به استناد نوشته های وهابیان فراهم آمده و صفحات پایانی به فهرست مدارک و مستندات اختصاص دارد.

فهیم کرمانی، مرتضی (متولد ۱۳۱۳)

وهابی کیست و چه می گوید؟، به کوشش مرکز تحقیقات حج، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۱۰۳- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی برخی از شبهات وهابی ها در مکه و مدینه در جمع زائران بیت الله الحرام به ویژه در زمینه ی زیارت قبور، توسل و شفاعت و نقد آنها است. مؤلف ضمن توجه دادن مسلمانان به این امر مهم، سعی کرده است بخشی از این شبهات را پاسخ دهد. وی در بخش اول این کتاب سیره مسلمین را در مورد زیارت مورد بررسی قرار می دهد و می گوید: از زمان صحابه

پیامبر اسلام، پیوسته تمام مسلمانان به زیارت قبور انبیا و امامان و اولیاء خدا می رفتند و این مسأله به گونه ای مورد اجماع و اتفاق تمام گروه های مسلمان بود.

القاری، عبدالعزیز بن عبدالفتاح (۱)

وجوب حفظ آثار نبوی در مدینه منوره و مشروعیت تبرک به آن (از نگاه اهل سنت)، ترجمه حسن خاکرند، تهران، انتشارات بین المللی الهدی، چاپ ۱،، ۵۹ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۳۱۲- ۴۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: الاثارالنبویه بالمدینه المنوره.

بررسی مشروعیت و اهمیت آثار نبوی و لزوم نگهداری آنها است. نویسنده، از استادان دانشگاه در رشته تاریخ در مدینه منوره است، سعی دارد با بررسی سرگذشت، آثار، نشانه ها و بناهای نبوی (حجره حضرت زهرا (س)، باب علی (ع)، قبه فاطمه (س) و ...) این نکته را خاطرنشان سازد که هریک از این آثار بهتر از کتاب های تاریخی می توانند مردم را با سیره پیغمبر (ص) آشنا سازند؛ چرا که ممکن است کتاب های سیره فقط به نظر خواص و اهل مطالعه رسیده باشد، در حالی که مردمی که از دور و نزدیک به مشاهده این آثار می آیند، بهتر و راحت تر می توانند از آن همه برکت و میراث مقدس بهره مند شوند و درس ها و عبرت های بزرگ به جا مانده از تاریخ صدر اسلام را در محل و وضع تاریخی و عینی خود فراگیرند. بر همین اساس وی معتقد است که حفظ آثار باقی مانده از صدر اسلام اهمیت بسیار زیادی دارد.

۱- ابومجاهد عبدالعزیز بن عبدالفتاح القاری

ص: ۸۰۳

قاسمی علویجه، میثم

صدف المرضیه: ردی بر عقاید وهابیت پیرامون زیارت اهل قبور، اصفهان، لیالی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۱۶ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰- ۹۴۹۰۹- ۹۶۴

چاپ دیگر

صدف المرضیه: ردی بر عقاید وهابیت پیرامون زیارت اهل قبور، اصفهان، لیالی، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۲۱۴ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۰- ۹۴۹۰۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: ردی بر عقاید وهابیت پیرامون زیارت اهل قبور.

نقد و بررسی عقاید جریان وهابیت درباره زیارت اهل قبور است. نگارنده در این کتاب بر آن است عقیده ی وهابیت را در باب زیارت اهل قبور رد نماید. کتاب در چهارده فصل تنظیم شده و مطالب اصلی آن بدین قرار است: پیدایش و بنیانگذار شبهه، ترغیب به زیارت پیامبر (ص)، گفتار مذاهب چهارگانه اهل سنت درباره ی زیارت قبر پیامبر (ص)، زیارت قبر پیامبر (ص) از دیدگاه قرآن و سنت. سفر برای زیارت قبر پیامبر (ص)، و توسل به پیامبر و اولیا.

قرشی، باقرشریف (۱)

(متولد ۱۹۲۶)

السجود علی التربه الحسینیه عند الشیعه، قم، مؤسسه المنار، چاپ ۱، ق/، ۶۳ ص.

قزوینی، عبدالکریم

النصائح الوافیه لاتباع الوهابیه و السلفیه

۱- باقر شریف القرشی؛ شریف القرشی، باقر؛ شریف قرشی، باقر؛ قریشی، باقر شریف

ص: ۸۰۴

، قم، برگزیده، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۹- ۷۷۳۲- ۹۶۴

روشنگری هایی درباره عقاید شیعه در باب توسل، شفاعت، تقیه، تحریف ناپذیری قرآن، توحید و امامت و زیارت با استناد به آیات و روایات است. هدف نویسنده رد افترائات وهابیان علیه شیعه و اثبات حقانیت شیعه است. ازاینرو با ارائه برخی نصوص، هشدارهایی به آنها می دهد مبنی بر پرهیز از اختلاف و تحریف اسلام و شیعه.

قزوینی حائری، سیدمحمدحسن (۱۸۷۸- ۱۹۶۰ م/ ۱۲۵۷- ۱۳۳۹)

جزم اندیشی و خشونت مذهبی: ترجمه کتاب البراهین الجلیله فی رفع تشکیکات الوهابیه، ترجمه محمدحسین شمسایی و رسول منتجب نیا (۱)، تهران، دادگستر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۳۶- ۲۶۲۶- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: ترجمه کتاب البراهین الجلیله فی رفع تشکیکات الوهابیه.

تحلیل و بررسی شبهات ایجاد شده توسط جریان وهابیت است. اثر حاضر به ترجمهی البراهین الجلیه فی رفع تشکیکات الوهابیه اثر دانشمند فقید سیدمحمدحسن قزوینی- از فقهای شیعه در قرن چهاردهم- اختصاص دارد. وی در این کتاب به بررسی مسائلی می پردازد که از سوی وهابیان مورد مناقشه قرار گرفته است و بر پایهی آن، شیعیان را مشرک و کافر دانسته اند. کتاب به همراه مقدمه ای درباره وهابی گری و تاریخ پیدایش و جایگاه آنان در جهان اسلام به چاپ رسیده است.

فرقه وهابی و پاسخ شبهات آنها،

۱- متولد ۱۳۲۷

ص: ۸۰۵

ترجمه علی دوانی، تهران، چاپ ۳، ۱۳۶۸، ۲۴۰ ص، رقعی.

عنوان اصلی: البراهین الجلیه فی رفع تشکیکات الوهابیه

نقدی بر اندیشه وهابیان، ترجمه حسن طارمی، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۲، ۱۳۷۴، ۲۳۱ ص، رقعی.

بررسی و نقد عقاید وهابیت و ردّ شبهات آنها است. نویسنده در مواردی چون شفاعت، توسل، ساختن بارگاه و ضریح بر فراز تربت پاکان، آراستن مشاهد مشرفه، افروختن چراغ و قراردادن سایبان، زیارت مشاهد متبرکه و مساجد پیرامون مشاهد متبرکه به نقد و بررسی عقاید این جریان پرداخته است.

کاشف الغطاء، جعفر بن خضر (۱۱۵۶- ۱۲۲۸ ق)

ترجمه ی منهج الرشاد لمن اراد السداد پاسخ به شبهات وهابیان، ترجمه رئوف حق پرست، اصفهان، کهن دژ، چاپ ۱،، ۱۸۰ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۷۸۳- ۹۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، سلسله، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۱۰- ۸۷۸۸- ۹۶۴

ترجمه ی حاضر در رد وهابیت و در پاسخ به نامه ی" شیخ سعود"، رهبر وهابیان، با استناد به آیات و روایات تحت این عناوین نگارش یافته است: انواع و اقسام کفر، معنی عبادت، ذبح و قربانی برای خدا، نذر برای غیر خدا، قسم خوردن به غیر خدا، استغاثه، توسل، شفاعت، کیفیت حیات

بعد از مردن، زیارت قبر پیامبر (ص) و سایر قبور، تبرک جستن به قبور و مانند آن، و بنای قبور انبیا و اولیا (ع) و ساختمان و تعمیر آن ها. در آغاز کتاب نیز این مباحث بررسی شده است: تنها نیت مقصد، میزان در اختلاف اقوال و افعال، اختلاف ظواهر آیات و روایات و مآخذ آن ها، و میزانی که هنگام تشابه امور بدان مراجعه کنند.

الاجوبه النجفیه عن الفتاوی الوهابیه، قم، بوستان کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۹۷۶- ۵۴۸- ۹۶۴- ۹۷۸

پاسخ برخی از شبهات وهابیان در زمینه دیدگاه های فقهی و اعتقادی شیعه امامیه است. در این کتاب فتاوا و ایرادهایی که علمای وهابی در مورد مسائلی مانند ساختن بنا بر قبور، زیارت قبور، سفر برای زیارت قبور ائمه، نذر، توسل به امامان، قسم خوردن به نام غیر خداوند و ... مطرح کرده اند، به طور عقلی و نقلی پاسخ داده شده است. نگارنده تلاش می کند ثابت نماید این امور باعث کفر شیعه نمی گردد و مجوزی برای تکفیر آنان توسط علمای وهابیت ایجاد نمی کند، بلکه همه این امور ریشه در قرآن و سنت دارد.

کریمزاده، پروانه

وهابیت در بوته نقد، قم، دارالفکر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۶- ۲۶۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

نقد و بررسی دیدگاهها و عقاید جریان وهابیت درباره برخی اعتقادات شیعه است. این کتاب ضمن اینکه نقد عقاید و اندیشه وهابیت است به اثبات و دفاع از عقاید شیعه مانند شفاعت، توسل، عزاداری، سوگند به غیر خدا و توحید با ذکر ادله روایی و قرآنی می پردازد. در این مختصر با طرح پرسش و پاسخ هایی چگونگی شکل گیری وهابیت و عملکرد ضد اسلامی آنها در کشتار مردم و تخریب اماکن مذهبی نقد شده است.

ص: ۸۰۷

کریمی، علیرضا

وهابیت!؟ از ظهور تا ...!، ویرایش سیدعزیز افسری، قم، نشر روح، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۹۹- ۶۷۹۰- ۹۶۴

این کتاب دربردارنـده ی اطلاعاتی است در خصوص وهابیت، بنیان گـذاران آن و اقدامات وهابیون در هتک حرمت به اماکن متبرکه از جمله مدینه و نجف اشـرف و کشـتار مسلمانان. به تصریح نگارنده:" وهابیت، یکی از فرقه های ساختگی است که با مهارت تمام، توسط اسـتعمار انگلیس، بنیان نهاده شد. اهدافی که اسـتعمارگران انگلیسـی از ساختن مسـلک وهابیت دنبال می کردنـد. عبارت بود از: بـدعت گـذاری در دین با تحریف حقایق و احکام اسـلامی، خنثی کردن تعالیمی چون جهاد و مبارزه، بی رنگ کردن وجهه ی سیاسـی و اجتماعی اسـلام و خلاصه کردن دین و دین باوری در نماز و ذکر و عبادت و ناموجه جلوه دادن تجمع در امـاکن مقدسـی و زیارتگـاه هـا به منزله ی یکی از نمودها و پایگاه های وحـدت و قـدرت سیاسـی مسـلمانان و تخریب آن ها به مثابه ی مظاهر شرک و گمراهی".

کورانی، علی (۱)

الرد علی الفتاوی المتطرفه فی خطبه الجمعه للشیخ صـلاح البدیر فی المسـجد النبوی الشریف لموسم الحج- سنه ۱۴۲۲ هجریه، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، بی تا، ۱۶۰ ص، رقعی.

بررسی و ردّ شبهات مطرح شده در خطبه های نمازجمعه مسجد النبی در موسم حج سال ۱۴۲۲ قمری است. خطیب، شیعیان را به شرک و گمراهی متهم نموده و برخلاف برخی از احکامی که همه مسلمانان بر آن اجماع و

۱- کورانی عاملی، علی

اتفاق دارند سخن رانده است. مؤلف ابتدا متن خطبه ها را آورده آنگاه به نقد آن پرداخته است. عناوین دهگانه رساله به ترتیب عبارت اند از: معنی الاحداث فی المدینه المنوره؛ زعم الخطیب ان زیاره قبر النبی (ص) غیر مستحبه؛ زعمه ان المشی لزیاره النبی (ص) حرام؛ زعمه ان تکرار زیاره قبر النبی (ص) حرام؛ زعمه ان التوسل بالنبی (ص) شرک بالله؛ زعمه ان الدعاء عند قبر النبی (ص) وسیله للشرک؛ زعمه ان مراسم احترام قبر النبی (ص) بدعه؛ زعم [ابن تیمیه] ان القبه النبویه الشریفه بدعه یجب هدمها ویجب اخراج قبر النبی (ص) من المسجد؛ تحریمهم التبرک باماکن النبی وآله وآثارهم؛ الرد علی نهی البدیری عن زیاره عالم المدینه المنوره

مصادره قبر پیامبر، ترجمه مریم کورانی، قم، دارالمهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۹۶ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۲۹- ۴۹۷- ۹۶۴

بررسی مشروعیت ساخت قبر رسول خدا (ص) و زیارت آن است. مؤلف با بهره گیری از منابع دست اول حدیثی و تاریخی اهل سنت، به موشکافی آن پرداخته است.

محمد، عبدالله

وهابی ها را این گونه دیدم، ترجمه میثم موسائی، به کوشش معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز چاپ و نشر، چاپ ۱،، ۱۲۲ ص.

عنوان اصلی: هکذا رایت الوهابین.

چاپ دیگر

تهران، سرزمین ما، چاپ ۱،، ۱۲۲ ص.

مردانی، محمد

نیم نگاهی به وهابیت: تخصصی، قم، سپهر آذین، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۲۲ ص، جیبی.

ص: ۸۰۹

شابک: ۳- ۲۶- ۹۹۱۰- ۹۶۴

مرکز پژوهشهای اسلامی الغدیر

چهره واقعی وهابیت، ترجمه حبیب روحانی، مشهد، آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۴۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۱۹۹- ۴۴۴- ۹۶۴

عنوان اصلی: الوهابیه فی صورتها الحقیقیه.

بررسی دیدگاه های وهابیت در زمینه ی مشروعیت ساخت و زیارت قبر بزرگان و توسل و تبرک است. کتاب حاضر، ترجمه فارسی پژوهشی اجمالی است پیرامون تاریخ و عقاید وهابیت و بیان انحراف این فرقه، که به شیوه گزارشی نگارش یافته است. مهم ترین عناوین کتاب عبارت اند از: بنیان گذار وهابیت، ریشه ها و منابع فکری وهابیت، عقاید وهابیان راجع به صحابه و صفات خداوند، وهابیان و مسلمانان، خوارج و غلات، برخی روایاتی که درباره زیارت و توسل وارد شده است.

مسجد جامعی، زهرا (متولد ۱۳۴۸)

نظری بر تاریخ وهابیت، تهران، صریر؛ دانش، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰- ۹۳۰۳۴- ۹۶۴

معانی، جلال

الامام الحسین علیه السلام و الوهابیه، قم، یاس زهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۵۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۶۳- ۲۸۴۳- ۹۶۴- ۹۷۸

پژوهشی در مورد ابعاد اخلاقی شخصیت امام حسین و نهضت کربلا و نقد دیدگاه های وهابیت در این باره است. در این پژوهش نخست جنبه های اخلاقی، انسانی، تربیتی، عاطفی و اجتماعی امام حسین و واقعه عاشورا به

تصویر کشیده شده و مظلومیت امام حسین (ع) در حادثه کربلا منعکس گردیده است. آنگاه به نقد دیدگاه های وهابیت که عزاداری و سوگواری برای امام حسین را بدعت در دین می خوانند پرداخته شده و خلاصه ای از عقاید آنان در مورد توحید و شرک و توسل به اهل بیت (ع) و زیارت قبورشان که آنان این اعمال را جزء مصادیق شرک و کفر می دانند اشاره شده و افکار سلفی آنان مورد نقد و ارزیابی قرار می گیرد. نگارنده با توجه به کشتار زائران امام حسین و قبور سایر ائمه و دیدگاه مثبت وهابیت در این زمینه این نوع طرز تفکر را کاملًا ضد اخلاقی و ضد انسانی دانسته و به نقد این دیدگاهها می پردازد.

مغنیه، محمدجواد [(۱)]

(۱۹۰۴- ۱۹۷۹)

هذی هی الوهابیه، تحقیق سامی عزیز، قم، مؤسسه دارالکتاب الاسلامی، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۳۳۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۱۸۵- ۴۶۵- ۹۶۴

ترجمه فارسی

این است آئین وهابیت، ترجمه احمد مقدسی، قم، مؤسسه دارالکتاب الاسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۲۴۳- ۴۵۶- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی عقاید وهابیت و بنیان گذار و دیگر سران آن است. نگارنده در صفحات آغازین کتاب پس از مطالبی درباره «حج» به اختلاف ادیان و مذاهب اشاره دارد و درباره تفسیرهای مختلف و گاه متضادی که از قرآن و روایت به وجود آمده است بحث می کند. نویسنده از خاطرات خود در دوره حج و ملاقات با علمای وهابی سخن به میان می آورد و از سختگیری و تعصب و خشونت آنها انتقاد می کند.

۱- محمدجواد مغنیه؛ مغینیه، محمدجواد

ص: ۸۱۱

مکارم شیرازی، ناصر

وهابیت بر سر دو راهی، قم، مدرسه الامام علی بن ابی طالب (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۸۴- ۸۱۳۹- ۹۶۴

نگارنده ابتدا به عوامل سقوط وهابیت تندرو، اشاره می کند که از جمله ی آن ها می توان به" خشونت فوق العاده"،" تحمیل عقیده"،" تعقیب شدید"،" عدم آشنایی به ارزش های فرهنگی"،" جمود و مخالفت با هر پدیده ی نوین" و" ضعف منطق و برداشت نادرست از شش واژه ی قرآنی" اشاره کرد. سپس هر یک از این عوامل را تشریح می نماید. در بخش دوم کتاب، نمونه هایی از آثاری که علیه تندروی وهابی های متعصب نگاشته شده، بازگو گردیده است. هم چنین از افکار وهابی های روشنفکر، نیز فرقه ای از شیعه با نام" غلاه" سخن رفته است. بیانیه ی هیات علمای بزرگ سعودی در محکوم ساختن خشونت های وهابیان، بخش پایانی کتاب را تشکیل می دهد.

ترجمه به زبان آذری کریل

ترجمه م. علیزاده، قم، فجر قرآن، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۲۲- ۲۶۰۳- ۹۶۴

ترجمه کتابی انتقادی کلامی از آیت الله مکارم شیرازی درباره عقاید و عملکرد وهابیت به زبان آذری است. انحرافات وهابیت از افکار سلفی هایی مانند ابن تیمیه و ابن قیم نشأت می گیرد. آنها با تعصب و تحجر بسیاری از حقایق و معارف عقیدتی موجود در قرآن را درست نفهمیده اند. در این کتاب از توسل، زیارت، شفاعت و تعمیر قبور و دیگر عقاید شیعه دفاع شده است. سیره پیامبر (ص) و آیات مختلف نشان می دهد این معارف با توحید ناسازگار نیستند و شرک محسوب نمی شوند.

موسوی، سیدرضا (متولد ۱۳۲۶)

آشنایی با مراسم عبادی مذاهب خمسه: رویکرد استدلالی به فقه تطبیقی مذاهب

ص: ۸۱۲

پنجگانه جعفری حنبلی، حنفی، شافعی و مالکی، جلد دوم، مشهد، دانش شرقی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۵۰۱ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۲- ۹۰۱۳۰- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: رویکرد استدلالی به فقه تطبیقی مذاهب پنجگانه جعفری حنبلی، حنفی، شافعی و مالکی.

هدف از این نوشتار آشنایی با فتاوی مشترک و اختلافی در مسائل عبادی، با روش استدلالی و تکیه بر فتاوی مشهور فریقین، پاسخگویی به شبهات القایی، تقریب اذهان عالمان دینی، ایجاد وحدت رویهی عملی در انجام مراسم عبادی در میان پیروان مذاهب پنجگانهی اسلامی میباشد. در دفتر دوم از این مجموعه، طی فصلهای دوم تا هشتم مراسم عبادی حج و ابعاد مختلف آن، از این منظر بررسی شده است. عناوین فصول دوم تا هشتم که به حج اختصاص داده شده به ترتیب عبارتند از: حج جامعترین مراسم عبادی، احکام و اقسام حجه الاسلام، اعمال عبادی عمره و حج تمتع، احکام احرام نشان احترام، طواف و سعی نماد شیدایی، مناسک عبادی حج تمتع، اعمال ویژه سرزمین منا.

موسوی، سیدعبدالرحیم

فی رحاب اهل البیت (علیهم السلام): زیاره القبور، تهران، مجمع جهانی اهل بیت (علیهم السلام)، چاپ ۲، ۱۴۲۶ ق، ۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۵۸- ۸۶۸۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: زیاره القبور.

بررسی زیارت قبور، دلائل قرآنی تاریخی و روایی مشروعیت آن و اقوال علما و اجماع آنان در جواز این عمل است. نویسنده در خلال این مباحث

ادله منکرین زیارت قبور را مطرح و با دلیل رد کرده است.

موسوی، سیدفاروق

نافذه علی زیاره القبور، قم، دار العلم آیه الله بهبهانی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۷۲ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۶- ۱۱- ۸۳۰۰- ۹۶۴

بررسی و ردّ عقاید وهابیان با استناد به روایات و سیره پیامبر اکرم (ص) است. نویسنده ابتدا به دلایل چهارگانه در اثبات مشروعیت زیارت استناد می ورزد. سپس به نقل آراء مختلف از عالمان اهل سنت و شیعه و ذکر حوادث تاریخی، دال بر درستی این نظرگاه می پردازد. تعمیر قبور و بنا ساختن بر آنها و زیارت قبور، واقعیت هایی است که می توان دلایل و شواهد معتبری از سیره پیامبر بر جواز آن یافت. وی همچنین به معرفی مشاهد مشرفه و اماکن مقدس اسلامی می پردازد و آداب زیارت آنها را بیان می کند.

موسوی قزوینی، محمدحسن (۱۸۷۸- ۱۹۶۰ م)

وهابیان چه می گویند؟، ترجمه ابراهیم وحید دامغانی، تهران، گلستان کوثر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۶۴ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۱۲- ۶۸۶۰- ۹۶۴

نگارنده در این کتاب با استناد به آیات قرآن و احادیث نبوی، نیز ذکر اقوال مذاهب اسلامی، باورهای وهابیان را بررسی می کند و در مسائلی چون شفاعت و توسل سعی دارد بطلان عقاید وهابیت را ثابت نماید. وی در هر مسئله، آرای وهابیان را ذکر می کند و به دلایل آنان اشاره نموده سپس با استناد به آیات و روایات درباره آن بحث می کند.

ص: ۸۱۴

میرداماد، سیدعبدالمجید (متولد ۱۳۳۶)

فلسفه زیارت اهل قبور، قم، مهدیه، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۷- ۷۲۶۲- ۹۶۴

عنوان روی جلد: فلسفه زیارت اهل قبور: پاسخ به شبهاتی پیرامون زیارت پیامبر اسلام ...

بررسی زیارت اهل قبور و پاسخ به شبهات وهابیون در تحریم آن است. نویسنده با استفاده از منابع روایی اهل سنّت ضمن اشاره به آثار و فواید زیارت اهل قبور در ازدیاد ایمان و یادآوری مرگ و رستاخیز به بررسی دلایل جواز این عمل می پردازد و دلایل آن را فطرت، قرآن، روایات و سیره مسلمانان برمی شمارد، و روایاتی از طریق اهل سنّت در جواز زیارت پیامبر (ص) و از طریق امامیه در اهمیت و فضیلت زیارت معصومان (ع) و اولیای الهی نقل می کند.

زیاره الرسول المصطفی وآله بدعه او شرع؟، به کوشش محسن احمد الخاتمی، تهران، ژرف، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق، ۶۰۸ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۸- ۸۰- ۹۵۳۶- ۹۶۴

فروست: موسوعه الرسول المصطفی (ص)؛

بررسی مشروعیت زیارت قبر رسول خدا (ص) و دیدگاه وهابیان مبنی بر بدعت آن است. نویسنده برای اثبات مشروعیت این زیارت از دیدگاه قرآن و روایات اسلامی، کتاب را در دو فصل با عناوین متعدد سامان داده است. در فصل اول، به بحث درباره مشروعیت زیارت قبور پرداخته و با بهره گیری از ادله چهارگانه اصولی، مشروعیت آن را اثبات کرده است. در بخش دوم، به بحث درباره ادله جواز زیارت قبور

پیـامبر و ائمه و اولیـا از دیـدگاه قرآن، احـادیث منقول از شـیعه و سـنی و اجمـاع علمـا و عقـل پرداخته است. وی سـپس دلایل مخالفان را آورده و آنها را نقد و بررسی کرده است. تبرک، طواف و تعمیر قبور از دیگر مباحث کتاب است.

نعیم آبادی، غلامعلی (متولد ۱۳۲۳)

زیارت و توسل از منظر اسلام (نقد فرقه وهابیت)، قم، توسعه قلم، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۴۴- ۷۸۰۱- ۹۶۴- ۹۷۸

نمازی شاهرودی، علی (۱۲۹۳- ۱۳۶۳)

قرآن و عترت در اسلام، تهران، سعلوی، بی تا، ۲۵۲ ص، رقعی.

بررسی دیدگاه های وهابیت درباره ائمه (ع) و توسل جستن به آنان و زیارت قبورشان است. نویسنده با استناد به حدیث ثقلین، ائمه را عدل قرآن قرار داده و معتقد است تمام مقاماتی که قرآن دارا است، مشـمول اهل بیت هم می شود. سـپس با تمسک به پاره ای از آیات و روایات به معرفی قرآن می پردازد و اوصاف و ویژگی های آن را برمی شـمارد و دانش ائمه نسـبت به تمام مطـالب و علوم قرآن را به اثبـات می رسانـد و نتیجه می گیرد که برای فهم دقیق و صـحیح آیات آن چاره ای جز تمسک اهل بیت و رجوع به آنهـا نیست. از این رو، مبحث دوم کتـاب به لزوم معرفت عترت پیامبر (ص) اختصاص یافته و در آن از ائمه به عنوان حاملاـن علم پیـامبر در تمـام ابعـاد و برخوردار از علوم غیبی و قـدرت برآوردن اعجاز یاد شـده است. نویسـنده در ادامه فصولی را دربـاره فضـیلت و ثواب زیـارت قبور انبیـا و ائمه آورده و بوسـیدن ضـریح و قبور آنـان را نشانه ای از ابراز محبت به آنان دانسته است.

ص: ۸۱۶

واعظزاده خراسانی، محمد (متولد ۱۳۰۴)

رسالتـان بین الشـیخ محمـد واعظزاده الخراسـانی الامین العـام للمجمع العالمی للتقریب بین المـذاهب الاسـلامیه فی الجمهوریه الاسـلامیه الایرانیه و الشـیخ عبدالعزیز بن عبدالله بن باز المفتی العام و رئیس اداره البحوث العلمیه فی المملکه العربیه السـعودیه حول مسـاله التبرک والتوسـل بـالنبی و بالاولیاء فی حیاتهم و مماتهم و مساله الصـلح مع العـد والصـهیونی، تعلیق علی الرسالتین حسن بن علی السقاف، به کوشش فتح الله نجارزادگان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲،، ۹۶ ص.

شابک: ۶- ۶۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

بررسـی مشـروعیت تبرک و توسل و شـفاعت از نگاه شیعه و وهابیت است. کتاب حاضر مباحثه علمی در دو مسئله اساسی بین محمـد واعظزاده خراسانی ریاست سابق مجمع جهانی تقریب مـذاهب اسـلامی و شـیخ عبـدالعزیز بن عبدالله بن باز، مفتی سابق عربستان سعودی می باشد که قبلًا در مجله مجمع جهانی تقریب بین مذاهب اسلامی چاپ شده است و آقای سیدحسن بن علی سقـاف از علمـای شـافعیه اردن نقـدی بر نظریات شـیخ بن باز داشـته و در آن مجله چاپ شـده و دکتر نجارزادگان این مباحثه علمی را همراه با نقد و حاشیه آقای سقاف و اضافه کردن نظریات آیت الله جعفر سبحانی به صورت یک کتاب جداگانه جمع آوری نموده است. در حقیقت جوابی بر یکی از اصلی ترین اعتراضات وهابیون بر شیعیان و دیگر مذاهب می باشد.

واعظ موسوی، سیدعلی اکبر

شیعه میپرسد: ۱۱۰ سوال و طرح بیش از سی موضوع اعتقادی شیعه و پاسخ

ص: ۸۱۷

مسائلی: چون" شفاعت، زیارت ....، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۶۹۲ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۰۰۰- ۵۳۹- ۹۶۴

عنوان دیگر: ۱۱۰ سوال و طرح بیش از سی موضوع اعتقادی شیعه و پاسخ مسائلی: چون" شفاعت، زیارت ....

این کتاب حاوی بیش از سی موضوع اعتقادی شیعه هم چون شفاعت، زیارت، سیادت، ولایت تکوینی، شهادت ثالثه، توسل، گریه بر امام حسین (ع) جمع صلاتین، سجده بر خاک، تقیه و اسناد مذهبی و تاریخ، اهل البیت از قرآن، حدیث منزله، مهدی موعود تاریخ وهابیان، انتظار، علایم ظهور، سلسله هایی از شیعه و معنی شرک و مشرک و مدارک نفیس گران بها است که با استناد به آیات و احادیث در قالب ۱۱۰ پرسش و پاسخ فراهم آمده است.

هادی، محمد

قراءه فی کتاب الاجوبه النجفیه فی الرد علی الفتاوی الوهابیه لایه الله الشیخ هادی آل کاشف الغطاء، تهران، مشعر، چاپ ۱،، ۵۳ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۱۲۶- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: الاجوبه النجفیه فی الرد علی الفتاوی الوهابیه. شرح.

فصل پنجم: زیارت نامه ها: متن، بررسی و شرح ها

الف– بررسی های عمومی

شعبان، نبیل

دراسه و تحلیل لاختلافات الادعیه و الزیارات، بی جا، نشر الهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۳۲ ص، رقعی.

عنوان دیگر: بحث فی اختلافات الادعیه.

بررسی متون زیارت ها از جنبه های مختلف است. مؤلف در این کتاب که به زبان عربی نگارش یافته به تجزیه و تحلیل واژگان، عبارات و جملات مورد اختلاف دعاها و زیارات در نسخه های گوناگون پرداخته و دلایل آن را بیان داشته است. وی با بررسی مضامین دعاها، تحول و دگرگونی مورد نظر را بیان نموده و بیش تر به محتوای آن ها توجه کرده است.

ب– بررسی موردی

«زیارت نامه عاشورا»

آراسته مهر، انسیه

شرح بندگی، تهران، محراب عشق، چاپ ۱،، ۳۲ ص، جیبی.

شابک: ۷– ۵– ۹۳۹۵۸– ۹۶۴

ص: ۸۱۹

عنوان روی جلد: شرح بندگی: تفسیر زیارت عاشورا.

آسیایی (امامی)، پری سادات (۱)

تفسیر کامل زیارت عاشورا، تهران، قصه پرواز، چاپ ۱،، ۳۱۴ ص.

شابک: ۹- ۴۴- ۹۶۱۴- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، مکعب، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۴۰ ص.

شابک: ۳- ۴۴- ۵۸۱۶- ۹۶۴- ۹۷۸

آکوچکیان، احمد (متولد ۱۳۳۷)

بینایی و دیدار سرشار با زیارت عاشورا، ویرایشِ زهرا فضلی، اصفهان، مؤلف، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۵۰ ص، خشتی.

شابک: ۳- ۴۲۰۴- ۰۴- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: از مجموعه عرفان و هنر؛ کتاب ۵

بررسی جنبه های مختلف زیارت عاشورا از جمله نتایج و تاثیرات آن است. نویسنده مطالب را ذیل سه گفتار آورده است: گفتار اول: سلوک و دیدار تا آرمان و عینیت عاشورایی رشد؛ گفتار دوم: طریقت «دانایی، معنا و موقعیت»؛ گفتار سوم: طریقت هنر. این گفتار شامل این مباحث است: ۱- زیارت عاشورا و نظام اندیشه حکت هنر، ۲- جریان هنر در هنرمند با زیارت عاشورا، ۳- مدیریت تحقیق و توسه هنر، زیارت عاشورا.

۱- امامی، پری سادات

ص: ۸۲۰

آقادادی، احمدرضا (متولد ۱۳۳۴)

بررسی منابع و شرح فرازهای زیارت عاشورا، قم، کومه، چاپ ۱،، ۱۷۲ ص.

شابک: ۰- ۸۳- ۲۵۹۸- ۹۶۴- ۹۷۸

ابراهیمی، مهدی (متولد ۱۳۳۸)

شرح زیارت عاشورا، قم، انتشارات قم، چاپ ۱،، ۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۶- ۷۱۳۸- ۹۶۴

اسدی، حسن

بررسی و تحلیلی پیرامون زیارت عاشورا، قم، آدینه سبز، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۰۱ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۲- ۹۰۹۸۶- ۹۶۴

تحقیقی درباره اسناد و مدارک و مفاهیم زیارت عاشورا است. مؤلف با بهره گیری از آیات قرآن و احادیث اهل بیت و با استناد به کتب مهم شیعه مانند احتجاج طبرسی، استبصار شیخ طوسی، اقبال الاعمال سیدبن طاووس و مهم ترین منابع اهل سنت مانند صحیح مسلم و صحیح بخاری به شرح و تبیین آن پرداخته است. در این اثر، به برخی از پرسش ها و یا شبهاتی که متوجه این زیارت است، پاسخ داده شده است. کتاب در دو بخش تدوین یافته است. نخست سندیت زیارت مورد بررسی قرار گرفته و در ادامه متن آن تحلیل شده و در خاتمه شش فایده پیرامون این زیارت بیان شده است.

اشعری، عبدالحسین

شور عاشوائیان: ترجمه منظوم زیارت عاشورا، سروده عبدالحسین اشعری قمی، قم: مرکز فرهنگی انصار المهدی، ۱۳۷۸ ش، ۳۰ ص جیبی.

ص: ۸۲۱

شابک: ۸۷۵۰- ۴۸- ۵۹۶۸- ۹۶۴

امامت کاشانی، سیدعزیز الله (۱)

(متولد ۱۳۰۸)

الدره البیضاء فی شرح زیاره العاشورا، به کوشش ابراهیم خوشگذران و اسدالله مرادی بروجردی، کاشان، مجمع متوسلین به آل محمد، چاپ اول، ۱۳۷۸، ۵۵۹ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۸۰۸- ۳۳۰- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف زیارت عاشورا در قالب شرح و تفسیر است. مؤلف با استناد به آیات قرآن و احادیث معصومان (ع) معارف والای زیارت عاشورا را شرح و تبیین کرده است. این کتاب در واقع ترجمه آزاد، همراه با شرح رساله ای از ملّا حبیب الله کاشانی است که به زبان عربی نوشته شده است. بخش دوم کتاب رساله کوتاهی با نام «رساله فضائل اهلبیت و ثواب زیارت سیدالشهداء» است که در آن، فضایل زیارت اهل بیت (ع) آمده است. بخش سوم، شرح فارسی بر مخمّسه، سروده شیخ زین الدین (۱۰۰۹- ۱۰۶۴ ق) در مراثی حضرت سیدالشهدا (ع) است که ملّاحبیب الله کاشانی آن را ترجمه و شرح نموده است. بخش چهارم، امامزادگان معتبر ایران و رجال مدفون کاشان نام دارد. این بخش، زندگینامه کوتاهی از مهم ترین امامزادگانی است که در ایران مدفون اند که به همراه فضایل زیارتشان آمده است

امیری اصفهانی، زهره

تولی و تبری در زیارت عاشورا، اصفهان، اقیانوس معرفت، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۰ ص، رقعی.

۱- حسینی امامت کاشانی، سیدعزیزالله؛ امامت، سیدعزیز؛ حسینی کاشانی، سیدعزیزالله، کاشانی، سیدعزیزالله

ص: ۸۲۲

شابک: ۲- ۷- ۹۰۰۲۶- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی تولی و تبری در زیارت عاشورا است. از نظر نویسنده بسامدترین و مهم ترین موضوع در زیارت عاشورا تولی و تبری است. کتاب حاضر از هفت بخش با این عناوین تشکیل شده است: تفسیر واژه ی امام؛ شناخت امام از دیدگاه امامان شیعه؛ فلسفه ی امامت؛ تولی و تبری؛ معنای تولی و تبری از نگاه رسول اکرم (ص)؛ ضرورت شناخت امام؛ و تولی و تبری در پرتوی شناخت امام (ترجمه و تفسیر زیارت عاشورا). نگارنده سعی کرده است به دو واژه ی تولی و تبری نگاه ویژه داشته و مصادیق متعدد آن ها را در زیارت عاشورا یافته و معرفی کرده است.

امینی آبادانی، عبدالله

سلام: شرح عرفانی و موضوعی زیارت عاشورا، مؤسسه انتشارات نسیم حیات، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۲۰ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۴۹۳- ۴۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های زیارت عاشورا در قالب شرح آن است. نویسنده نگاه ویژه ای به تفسیر «سلام» های مندرج در این زیارت داشته است. نویسنده از منظری عرفانی به تفسیر زیارت عاشورا پرداخته و معارف باطنی مندرج در این زیارت را بررسی کرده است. تأکید نویسنده بر روی سلام های این زیارت است و در این باره دیدگاه های فلاسفه و عارفان متعددی را نقل نموده است و از منظری قرآنی و روایی به تفسیر مفهوم سلام و آثار و برکات معنوی آن می پردازد. در همین رابطه نگارنده به مظاهر باطنی اهل بیت (ع) به ویژه امام حسین (ع) و فاطمه زهرا (س) و مراتب کمال آنان اشاره می نماید و آنان را مظاهر تام اسماء و صفات الهی توصیف می کند.

بامشکی، مهدی (متولد ۱۳۲۴)

نجوای سرخ: شرحی بر فرازهایی از زیارت عاشورا: مجموعه سخنرانی های مرحوم

ص: ۸۲۳

حجهالاسلام و المسلمین حاج شیخ علی محقق طوسی، قم، دلیل ما، چاپ ۱،، ۱۷۲ ص، وزیری.

بررسی جنبه های مختلف زیارت عاشورا است. شامل ده گفتار از سلسله سخنرانی های حجهالاسلام علی محقق طوسی است که در شرح فرازهایی از زیارت عاشورا در محرم سال ۱۴۲۱ در کویت ایراد شده است. زیارت عاشورا حاوی معارف عقیدتی، کلامی و اخلاقی متنوعی است که با محوریت مناقب و فضایل امام حسین (ع) و شرح مصایب و شهادت آن حضرت و یارانش در این گفتارها تبیین و بررسی شده است.

تبریزی شبستری، نصرالله بن عبدالله (متولد ۱۳۳۳)

اللؤلؤ النضید فی شرح زیارت مولینا ابیعبدالله، تبریز، نصرالله بن عبدالله التبریزی، چاپ ۱،، ص.

چاپ دیگر

قم، انتشارات امام مهدی، چاپ دوم، ۱۳۶۵، ۲۵۸ ص، جیبی.

بررسی ابعاد مختلف زیارت عاشورا در قالب شرح این زیارت است.

ثانی، هاشم (متولد ۱۳۴۳)

زیارت عاشورا: به انضمام توضیحاتی درباره مفاهیم و اشخاص، مشهد، شاملو، چاپ ۱،، ۹۲ ص.

شابک: ۷- ۱۵- ۷۴۸۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: زیارت عاشورا به انضمام مروری کوتاه بر مفاهیم و زندگی اشخاص

. ثقفی تهرانی، حسن (متولد ۱۳۱۶)

ترجمه و شرح زیارت عاشورا: تلخیص و نظری تازه بر کتاب شفاء الصدور فی شرح زیارت العاشور، تهران، هاد، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۶۶۶ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۳۸- ۵۵۳۶- ۹۶۴- ۹۷۸

گزیده و ترجمه ای از کتاب شفاء الصدور فی شرح زیاره العاشورا نوشته ابوالفضل بن ابوالقاسم طهرانی (۱) در شرح و توضیح مفاهیم، معارف و آموزه های اعتقادی و اخلاقی زیارت عاشورا است. این زیارت از معتبرترین و معروفترین زیارات شیعی است که از امام باقر در شأن و توصیف شهادت و مناقب امام حسین روایت شده است. نویسنده با تکیه بر منابع و مصادر حدیثی از متون اهل سنّت و شیعه به اثبات اصالت و صحت این زیارتنامه پرداخته است. از مشروعیت لعن بنی امیه و یزید و شرحی از جنایات آنها بحث شده و نکات و دقت های حدیث پژوهی متعددی در لابه لای مباحث گردیده است.

جدیدی، حمیدرضا

اشک حماسه: زیارت ناحیه مقدسه و زیارت عاشورا به همراه توضیح اعلام و معرفی اصحاب حسین (ع)، قم، نشر برگزیده، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۱۹۲ ص، رقعی.

۱- تهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم؛ کلانتری، احمد بن ابوالقاسم؛ میرزا ابوالفضل تهرانی؛ نوری تهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم ۱۲۷۳- ۱۳۱۶ ق

ص: ۸۲۵

شابک: ۲- ۲۵- ۷۷۳۲- ۹۶۴

شرح و توضیح برخی از اعلام و اصطلاحات موجود در زیارت عاشورا است.

چقائی اراکی، محمد

زیارت خوبان: شرحی بر زیارت عاشورا، بی جا، علمیه، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۹۶ ص، رقعی.

حاج علی اکبری، محمدجواد (متولد ۱۳۴۵)

بوی سیب: برداشتی از زیارت عاشورا، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱،، ۹۹ ص.

شابک: ۰- ۱۳۴- ۴۷۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: برداشتی از زیارت عاشورا.

چاپ دیگر

تهران، مهرهشتم، چاپ ۱،، ۱۴۰ ص.

شابک: ۷- ۰- ۹۶۱۸۰- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف زیارت عاشورا در قالب نقد وتفسیرآن است.

حسینی زاده، سیدمهدی

شرح یک حماسه: نگاهی کوتاه به زیارت عاشورا، تهران، مرکز آفرینش های ادبی هنری بنیاد قرآن، چاپ ۱، ۱۳۸۱ ش، ۱۴۰ ص، خشتی.

ص: ۸۲۶

حسینی موسوی زنجانی، محمد (متولد ۱۳۲۰)

زیارت عاشورا با بیان آداب، برکات، شرایط و توضیح فرازهایی از زیارت شریفه عاشورا، قم، بوستان کتاب قم، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۴ ص، جیبی.

شابک: ۹- ۷۳۹- ۳۷۱- ۹۶۴

چاپ دیگر

زنجان، سلاله نور، چاپ ۱،، ۷۵ ص.

شابک: ۹- ۰- ۹۰۰۸۲- ۹۶۴

ترجمه و شرح مختصری بر زیارت عاشورا است که مؤلف در ابتدای آن، آداب و برکات و شرایط خواندن این زیارت را به طور مختصر آورده است.

حسینی میرعظیمی، جواد (۱)

(متولد ۱۳۰۸) و مرادی بروجردی، اسد الله (متولد ۱۳۳۴)

شرح زیارت عاشورا، کاشان، حسینیه آیت الله امامت کاشانی، مجمع متوسلین به آل محمد (ص)، چاپ ۱، ق/، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۴- ۷۵۶۹- ۹۶۴

حسینی نسب، سیدمحمد صادق (متولد ۱۳۲۹)

شرح مبسوط زیارت عاشورا، قم، شاکر،

۱- میرعظیمی، جواد؛ میرعظیمی مراغی، جواد

ص: ۸۲۷

چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۸- ۵۷۹۲- ۹۶۴

حکیمی، محمدرضا

تفسیر زیارت عاشورا، تهران، آهنگ صبح، چاپ ۱،، ۳۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۳- ۸۵۷۷- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارت عاشورا است. شارح، مطالب را در سه بخش تنظیم کرده است. در بخش نخست، نگارنده بعد از آوردن متن زیارتنامه، مراجع ضمایر را روشن می سازد. در بخش دوم تفسیر این زیارت نامه آورده شده و در بخش سوم، زیارت عاشورا از دیدگاه قرآن، بررسی گردیده است.

حیدری، اسماعیل

عبرتهای عاشورا در زیارت عاشورا، تهران، نشرمیعاد، چاپ ۱،، ۱۳۵ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۷- ۶۹۳۰- ۹۶۴

شرح زیارت عاشورا با استناد به آیات، احادیث و روایات است. بخشی از کتاب به شرح ویژگی های امام حسین (ع) و قیام خونین آن حضرت، مفهوم امامت، کمال نهایی انسان، راه های تقرب به خدا و تسامح در اسلام اختصاص دارد.

حیدری ابهری، غلامرضا (۱)

(متولد ۱۳۴۸)

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر: با نگاهی به مستندات تاریخی و حدیثی زیارت عاشورا، قم، نشر جمال، چاپ ۱،

۱- ابهری، غلامرضا

ص: ۸۲۸

۱۳۸۸، ۱۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۸۱- ۸۶۵۴- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح زیارت عاشورا به روش اعتقادی و تربیتی و تبیین آثار معنوی و اجتماعی آن است. این کتاب به توضیح و تبیین معارف، آموزه ها و تعالیم عقیدتی، اخلاقی و تربیتی زیارت عاشورا می پردازد. نویسنده مفاهیم اصلی این زیارت را در احیای نام حضرت علی (ع) و لعن و نفرین دشمنان اهل بیت دانسته و به توضیح موارد تولی و تبری در جملات و عبارات زیارت پرداخته و بر اساس معارف این زیارت، پیوستگی قیام حسینی و قیام مهدوی را بیان کرده است.

حیدری فر، مجید (متولد ۱۳۳۸)

مدرسه عشق: عبودیت و معرفت در پرتو زیارت عاشورا، همراه با سیری در زیارت ناحیه ی مقدسه، قم، زائر، چاپ ۱،، ۶۶۴ ص.

شابک: ۴- ۶۹- ۶۴۰۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: عبودیت و معرفت در پرتو زیارت عاشورا.

شرح و تفسیر مفاهیم زیارت عاشورا و زیارت ناحیه مقدسه است. نویسنده طی مقدماتی برکات و آثار زیارت و فواید زیارت عاشورا را بیان داشته و با اشاره به راههای مبارزه با طاغوت و باطل، معتقد است که زیارت عاشورا بهترین راه حفظ فرهنگ قیام امام حسین (ع) است. این زیارتنامه حاوی معارف و تعالیم عقیدتی و اخلاقی اسلام است که اعتقاد و عمل به آنها سبب تکامل و سعادت اخروی خواهد شد. وی پس از ذکر فقره ای از زیارت به شرح تفصیلی آن پرداخته و مفاهیمی مانند توحید، اقسام توحید، سجده، سلام، جایگاه و برکات عبودیت، فضایل و مقامات امام حسین (ع)، تولی و تبری، کرامت انسان، توسل، صبر و مصیبت را

تشریح کرده و شخصیت های منفی معاویه و یزید و خاندان بنی امیه را معرفی کرده است. در زیارت ناحیه مقدسه هم مقام شهیدان کربلا، شفاعت، تقیه و حمد تبیین شده است.

به ضمیمه ی آن «در حقیقت و آداب زیارت» از عبدالله جوادی آملی نیز آمده است.

منشور نینوا: شرح و تفسیری بر زیارت عاشورا، ره آوردی از امام باقر العلوم (ع)، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۵۳۵ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۱۷- ۶۷۰۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرح و تفسیری بر زیارت عاشورا، ره آوردی از امام باقر العلوم (ع).

شرح و تفسیر زیارت عاشورای امام حسین (ع) است. نویسنده پس از بررسی روایات زیارات و سند آنها، برکات مداومت بر خواندن این زیارت را بر می شمارد و آنگاه به بازخوانی و بازکاوی فرهنگ عاشورا و شیوه مبارزه سیدالشهدا پرداخته و با ارائه فرازهای این زیارت، به شرح و تفسیر عبارات ارزشمند آن می پردازد و درس هایی را که از این زیارت می توان گرفت، بازخوانی می کند. سلام خدا و معنای آن، انواع استعمار ملت ها، زمینه سازان جنایت کربلا، ویژگی های سالار شهیدان، اسلام و حاکمیت اموی، شناسنامه بنی امیه و قاتلان حسین (ع)، اقسام شفاعت، برخی از دهها عنوان و مطالب این کتاب است.

خسروی، موسی

شرح زیارت عاشورا و داستان های شگفت آن، مشهد، الف، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳۳۶ ص، جیبی.

شابک:

X

- ۱۹- ۶۶۸۴- ۹۶۴

ص: ۸۳۰

شرح زیارت عاشورا با استناد به آیات قرآن، احادیث و روایات معصومین (ع) است. مطالب کتاب با حکایت ها و داستان های متعددی از ثمرات حاصل از قرائت و توسل به زیارت عاشورا همراه است.

دادور، منیژه (متولد)

شرحی بر زیارت عاشورا، نی ریز، تهامی، چاپ ۱،، ۲۷۱ ص.

شابک: ۹- ۶- ۹۵۸۱۵۹۶۴- ۹۷۸

دریایی، محمد رسول (متولد ۱۳۳۰)

تحلیلی از حماسه سیاسی- تاریخی زیارت عاشورا، کرج، جعفری، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۵۵۶ ص، وزیری.

بررسی مفاهیم و موضوعات زیارت عاشورا است. نویسنده با استناد به مهم ترین کتب تفسیری مانند تفسیر مجمع البیان، صافی، المیزان و نمونه و کتب حدیثی مانند بحار الانوار و کافی و کتب تاریخی مانند تاریخ یعقوبی، واقدی، ابن خلدون، مسعودی مفاهیم این زیارت را تبیین کرده است. این نقد و شرح زیارت عاشورا، بیشتر گرایش سیاسی- تاریخی دارد و تأکید بر این جنبه های زیارت بر دیگر ابعاد آن برتری یافته است. به طوری که خواننده کتاب، یک دوره تاریخ اسلام را به طور فشرده از صدر اسلام تا زمان شهادت امام حسین (ع) مرور خواهد کرد.

ذاکرخطیر، حسین (متولد ۱۳۳۸)

شرح و کرامات زیارت عاشورا و دعا از دیدگاه روانشناسی و روایات، قائم شهر، رهروان ولایت، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص، جیبی.

ص: ۸۳۱

شابک: ۶- ۶۷- ۹۵۲۶- ۹۶۴

چاپ دیگر

بابل، مبعث، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص.

شابک: ۰- ۴۳- ۷۰۹۵- ۹۶۴

شرح زیارتنامه عاشورا و بررسی جوانب روان شناختی، کلامی و فقهی و اجتماعی آن است.

رستمی لاهیجانی، ناصر

شرح زیارت عاشورا و آثار معجزه آسای آن، قم، شاکر، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۴۴۰ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۵۲- ۵۷۹۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

زیارت عاشورا و آثار معجزه آسای آن، قم، مجمع ذخائر اسلامی، چاپ ۱،، ۳۶۸ ص، وزیری.

بررسی مضامین زیارت عاشورا است. کتاب حاوی مطالب و احادیث فراوانی در ثواب و فضیلت زیارت، دعا، توسل، تبرک و گریه بر حضرت امام حسین (ع) و دیگر امامان شیعه است. نویسنده در بیان مطالب، از داستان ها و گزارش های تاریخی و سیره عالمان شیعه در مداومت بر زیارت عاشورا مدد جسته و ضمن تبیین و شرح فقرات زیارت عاشورا درباره سلام، دعا، لعن، شجره خبیثه، مصیبت، دوستی و دیگر مضامین این زیارت بحث نموده و به تفصیل حادثه کربلا و چگونگی شهادت امام حسین (ع) و یارانش را گزارش کرده است. بخش بلندی از کتاب به شرح حال عمر بن سعد، یزید، معاویه و دیگر مخالفان امام حسین و ضرورت لعن آنها اختصاص یافته و در مقابل از ارزش محبت اهل بیت و پاداش صابران و شهیدان نیز بحث شده است.

رسولی نژاد، سعید (متولد ۱۳۴۶)

شرح زیارت عاشورا، سمنان، بوستان اندیشه،

ص: ۸۳۲

چاپ ۱،، ۱۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۹۴۸۰۳- ۴- X

رضانژاد، مجتبی (متولد ۱۳۴۸)

زیارت عاشورا با ترجمه منظوم، سروده مجتبی رضانژاد (صبای اهل بیت)، به کوشش مؤسسه فرهنگی هنری آوای عرشی، تهران، نذیر، چاپ ۱،، ۲۴ ص.

روحانی، مرتضی (متولد ۱۳۵۱)

نگرشی به زیارت عاشورا، تهران، شبکه هنر، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۹۶۶۰۰ -۲۶

بررسی جوانب زیارت عاشورا است. در این کتاب نخست متن عربی زیارت عاشورا همراه با ترجمه ی فارسی آن آورده شده است؛ سپس نقش زیارت عاشورا در سیره ی بزرگان دین مطرح گردیده و طی آن آثار و برکات زیارت عاشورا همراه با داستان هایی در این باره ذکر گردیده است و پس از آن عناصر و جلوه های ویژه ی زیارت عاشورا همراه با نکاتی چند در این باره مطرح شده است.

روح بخش، سیدعلی (متولد ۱۳۴۳)

مصیبه الدهور: شرح زیارت عاشورا، قم، فائز، چاپ ۱، ۱۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۹۷۸ -۹۶۴ -۸۹۳۴ -۳۱ -۱

تلخیصی از کتاب شفاء الصدور نوشته ابوالفضل بن ابوالقاسم طهرانی است. طهرانی در این کتاب، با استناد به منابع حدیثی و تاریخی اهل سنت و شیعه، اسناد این زیارت را در کتاب های حدیثی و زیارات بررسی کرده و

ص: ۸۳۳

واژه ها و مفاهیم کلیدی آن را توضیح داده است.

رهبر، علی

سفری به ژرفای دریا، اصفهان، جهاد دانشگاهی، واحد صنعتی اصفهان، چاپ ۱،، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۲۹۵- ۶۱۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: سفری به ژرفای دریا: پرسش ها و پاسخ های عاشورائی، عرفات معرفت، قرآن و عاشورا،

بررسی شبهات و پرسش ها پیرامون زیارت و سوگواری و به خصوص سؤالاتی درباره مفاهیم زیارتنامه عاشورا است. کتاب از سه بخش تشکیل شده است. در بخش اول هیجده پرسش در زمینه عاشورا و فلسفه آن و زیارت و سوگواری پاسخ داده شده است. در بخش های بعدی با نگاهی اجمالی به قرآن و دعای عرفه به تبیین اندیشه های انقلابی و الهی امام حسین (ع) با توجه به زیارتنامه عاشورا می پردازد.

رئیسی، مهدی

زیارت عاشورا و داستانهای شگفت آن، قم، میراث ماندگار، چاپ ۱،، ۹۲ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۴۹- ۷۸۸۴- ۹۶۴

بررسی برخی از ابعاد زیارت عاشورا است. آغاز کتاب شامل مطالبی درباره زیارت عاشورا است و پس از آن چهارده حدیث در فضیلت امام حسین (ع) بیان شده است. در بخش پایانی، بیست و پنج حکایت در ارتباط با زیارت عاشورا آورده شده است.

زاهدی، مرتضی (متولد ۱۳۲۵)

مجموعه شرح زیارت عاشورا: تفسیر سلام

، تهران، مرتضی زاهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۳۶۱۶- ۰۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: تفسیر سلام

سومین شماره از مجموعه حاضر به شرح و تفسیر بخش دیگری از زیارت عاشورا اختصاص دارد.

مجموعه شرح زیارت عاشورا: در عظمت زیارت عاشورا، تهران، مرتضی زاهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۲۰ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۲۸۸۷- ۰۶- ۹۶۴

عنوان دیگر: در عظمت زیارت عاشورا

کتاب حاضر شرح کتاب اسرار عاشقان و مقامات عارفان همین مؤلف است.

شرح بخش های اولیه زیارت عاشورا است. این کتاب، جلد اول از «مجموعه شرح زیارت عاشورا» است. عناوین برخی از مباحث آن عبارت اند از: مفهوم نزول قرآن، پاسخ دو شبهه، نزول آسمان ها، توقف در کسب معرفت اهل البیت، عظمت امامت و ولایت، و مفهوم اشبه الناس خلقا.

مجموعه شرح زیارت عاشورا: اسرار نهفته در کلمه مقدسه اباعبدالله و ابن رسول الله، تهران، مؤسسه فرهنگی صابره، چاپ ۱، ۱۳۸۵، جلد ۴، ۱۸۵ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۳۶۰۶- ۰۶- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارت عاشورا از نگاه های مختلف است. مجلد چهارم از این مجموعه، دربرگیرنده ی هشتمین، نهمین، دهمین و یازدهمین قسمت از مجموعه ی دروس شرح زیارت عاشورا تالیف نگارنده است که در

صبح های جمعه و در محل مؤسسه ی فرهنگی صابره (ع) تدریس شده است و موضوعاتی از این دست را شامل می شود: عشق حضرت آدم (ع) به حق تعالی، چگونگی توسل با جمله ی السلام علیك یا ابا عبدالله، مقامات ملکوتی حضرت اباعبدالله (ع)، اختلاف مراتب و ظرفیت آسمان ها، توسل به مقام امامت امام حسین (ع)، و معنای اباعبدالله و مقامات آن حضرت (ع).

مجموعه شرح زیارت عاشورا: کشتی نجات، تهران، مرتضی زاهدی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابك: ۱- ۳۶۰۶- ۰۶- ۹۶۴

بررسی و شرح زیارت عاشورا است. کتابچه دوم از مجموعه شرح زیارت عاشورا است و مشتمل بر شرح بخش هایی از زیارت عاشورا است. نویسنده مطالب خود را ذیل این عناوین آورده است: تجسم عینی مفاهیم وحیانی؛ عاشورا یك حادثه نیست، در آخرت حجاب ها کنار می رود، ضمانت استجابت دعا، تسبیح موجودات عالم، و آن که تقیه ندارد دین ندارد.

سلیمانی بروجردی، علی (متولد ۱۳۵۹)

گذری بر زیارت کریمه عاشورا: به همراه متن مقابله شده با تمام نسخ زیارت عاشورا، اصفهان، اقیانوس معرفت، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۹۶ ص، رقعی.

شابك: ۹- ۸- ۹۰۰۲۶- ۶۰۰- ۹۷۸

بررسی و تفسیر زیارت عاشورا است. در این نوشتار، نخست متن زیارت عاشورا همرا با توضیحاتی پیرامون بخش هایی از زیارت به صورت پاورقی آمده است. نیز آداب و احکام و شرایط قرائت در بخش دیگری بیان شده است.

سیاهپوش، سیدمحمود (۱)

پرتویی از زیارت عاشورا، تهران، نشر ابجد، ۱۳۵۷، ۳۰ ص، رقعی.

شاهین فر، منصور

راز زیارت عاشورا: آشنایی با حقایقی از زیارت عاشورا در سیره خوبان، اصفهان، عطر عترت، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۶۲ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۲۵- ۷۹۴۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: آشنایی با حقایقی از زیارت عاشورا در سیره خوبان

در این کتابچه، نخست سند و فضیلت زیارت عاشورا بیان گردیده و سپس داستان هایی از فضیلت قرائت این زیارت بازگو شده است. در ادامه به بیست پرسش در خصوص زیارت عاشورا پاسخ داده می شود که از آن جمله است: فلسفه ی تربیتی- سیاسی زیارت عاشورا، و اعمال پس از زیارت عاشورا. در پایان نیز، متن عربی زیارت عاشورا به چاپ رسیده و پرسش هایی چهارگزینه ای از متن کتاب فراهم آمده است.

شجاعی، محمد

عزادار حقیقی، قم، محیی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۸- ۹۲۵۶۹- ۹۶۴

بررسی عزاداری امام حسین (ع) و امامان معصوم (ع) است. در این کتاب در چهار فصل و طی پنج مرحله راه های سیر و سلوک و رشد یک عزادار و کیفیت ارتباط با گریه و عزاداری به عنوان وسیله ای برای رسیدن به

۱- حسینی سیاهپوش، سیدمحمود؛ حسینی، سیدمحمود

اهداف متعالی انسانیت و آفات عزاداری ها، خطرات و انحرافات تعزیه و عزاداری در عصر حاضر به طور مختصر بررسی و از مهم ترین اهداف برپایی مجالس عزا به تفصیل بحث شده است. در بخش دیگری، نویسنده به تشریح انواع مصائب اهل بیت و وظایف شیعه در قبال آن پرداخته است. این کتاب در واقع شرح و فلسفه ای بر مطالب زیارت عاشورا و تحلیل مبانی این زیارت نامه گرانقدر است.

شفیعی، سیدمحمد (متولد)

عاشورا درخششی دیگر: شرحی بر زیارت عاشورا با نگاه به منابع اهل سنت، قم، آیات بینات، چاپ ۱،، ۲۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۰- ۹۰۶۴۷- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: شرحی بر زیارت عاشورا با نگاه به منابع اهل سنت.

شرح معارف عقیدتی و اخلاقی زیارت عاشورا و ترسیم نظام حق و باطل و استناد به آموزه ها و احادیث اهل سنت است. در بخش اول اطلاعات سندشناسی ارائه شده و از مشروعیت زیارت عاشورا و نیز زیارت به طور کلی دفاع شده و شواهدی از زیارات مشروع معصومین نقل گردیده است. سپس فقرات و عبارات زیارت عاشورا نقل و ترجمه و تفسیر شده است. در این زیارت، توصیفی والا و شایسته از منزلت و مقامات امام حسین (ع) و مجاهدان راه حق و لعن و نفرین گمراهان و لشکر باطل ارائه شده است. در توضیح هر عبارت به احادیث و روایاتی در بیان فضایل امام حسین استناد شده و در پانوشت صفحات متن روایت ها و منابع آن از متون اهل سنت معرفی گردیده است.

شمس گیلانی، حسن (متولد ۱۳۰۳)

شرح و ترجمه زیارت عاشورا، تهران، مؤلف، چاپ ۱،، ۱۴۷ ص، رقعی.

ص: ۸۳۸

صحت، علی (متولد ۱۳۳۰)

پیام عاشورا: شرح زیارت عاشورا، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱،، ۶۷۰ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۳۳- ۷۹۶۵- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارت عاشورا با استفاده از آیات قرآن و کتاب های لغت و تاریخ و نیز احادیث و روایات معصومین است. «گفتاری درباره زیارت» عنوان فصل اول است که در آن توضیحاتی درباره مفهوم زیارت و فضیلت زیارت پیامبر و خاندانش و به ویژه امام حسین (ع) بیان شده است. در فصل دوم سند و متن زیارت عاشورا بررسی شده است. و در ادامه تفسیر و شرح این زیارت آمده است.

صدیقی، کاظم (متولد ۱۳۳۲)

سرود عرش: گزیده بیانات حجهالاسلام والمسلمین صدیقی درباره زیارت عاشورا دهه اول محرم سال مسجد دانشگاه صنعتی شریف، به کوشش واحد تحقیق و پژوهش هیئت الزهرا (س)، دانشگاه صنعتی شریف، ویرایشِ مصطفی مرادی، تهران، بامداد کتاب، چاپ ۱،، ۷۲ ص.

عنوان دیگر: گزیده بیانات حجهالاسلام والمسلمین صدیقی درباره زیارت عاشورا

این کتاب با مشارکت بنیاد قرآن و عترت سپاه پاسداران انقلاب اسلامی منتشر شده است

صفاتی، زهره (متولد ۱۳۲۸)

زیارت در پرتو ولایت؛ شرحی بر زیارت عاشورا

ص: ۸۳۹

، قم، آیات بینات، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۷- ۹۵۴۲۷- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیـارت عـاشورا و بیان اثرات مادی و معنوی آن است. مؤلف با اسـتفاده از منابع روایی و رجالی، در ضـمن سـه فصل ابتـدا به فلسـفه زیارت می پردازد و پس از بررسـی اسـناد زیارت عاشورا و اثبات اعتبار آن، در فصل سوم مفاهیم کلیدی آن، از جمله سلام و لعن را بررسی می کند. نویسنده با اشاره به مقام اهل بیت و مودت آنان، از مناقب امام حسین (ع) و اینکه او خون خـدا است و کرامات انبیا در او خلاصه شـده و مقام شامـخ شـفاعت از اوست، سـخن می گوید. او همچنین با اشاره به جنـایت بنی امیه و خلفـا به فلسـفه لعن آنـان می پردازد و بـا اشاره به تاریخچه اقـدامات آنها نتیجه می گیرد که آنان به خـدا و قیامت از اصل اعتقاد نداشتند و شجره خبیثه بودند.

صفا خواه، محمد حسین و طالعی، عبدالحسین

نگاهی به زیارت عاشورا، تهران، ابرون؛ سهاره، چاپ ۱،، ۳۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴۰- ۷۴۸۱- ۹۶۴

فروست: متون زیارت– ۸

چاپ دیگر

تهران، فکر، چاپ ۱،، ۳۰۰ ص.

بررسی جوانب زیارتنامه عاشورا است. نویسنده طی پنج فصل به این مباحث پرداخته است: ۱– فقهاء و محدثان امامیه و زیارت عاشورا ۲– کلمات علما و بزرگان درباره زیارت عاشورا ۳– متن و ترجمه زیارت عاشورا ۴– رساله تذکره الزائرین ۵– راهنمای موضوعی زیارت عاشورا.

نیز کتابشناسی زیارت عاشورا، در پایان کتاب آمده است.

صفی زاده، فاروق (۱) (متولد ۱۳۴۶)

زیارت عاشورا: منظوم و ترجمه به زبانهای انگلیسی- عربی- فارسی- کردی- ترکی، ترجمه اصغر عرب، تهران، مدحت، چاپ ۱،، ۸۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۸- ۵۳۱۲- ۶۰۰- ۹۷۸

طالع زاده، نصرالله

زیارت عاشوراء منظوم، به کوشش کانون قرآن مبین لارستان، قم، بنیاد معارف اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۷ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۹۲- ۷۷۷۷- ۹۶۴- ۹۷۸

طاهایی (خاموشی)، فاطمه (۲)

سیری در زیارت عاشورا، مشهد، پارسیران، چاپ ۱،، ۲۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۴۹- ۶۳۶۵- ۹۶۴

شرحی بر زیارت عاشورا، از سلسله درس های استاد فاطمه طاهایی است که در سال ۱۳۸۱- ۱۳۸۰ ایراد شده است. نویسنده مطالب را در ده فصل تنظیم کرده است. عناصر اصلی پیدایش نهضت امام حسین (ع)؛ علل کم رنگ شدن معنویت در جامعه و افول غیرت دینی؛ جایگاه ارزشمند و والای زیارت امام حسین (ع) و آداب آن؛ بررسی مفهوم لعن در فرهنگ وحی؛ شناسنامه ی کامل بنیان گذاران ظلم و جور؛ زمینه سازان حادثه ی کربلا از مباحث و سرفصل های مهم این کتاب است.

۱- آوستا، مهرکیش؛ بوره که یی، فاروق

۲- خاموشی، فاطمه

ص: ۸۴۱

طاهرزاده، اصغر (متولد ۱۳۳۰)

شرح زیارت عاشورا: اتحاد روحانی با امام حسین علیه السلام، به کوشش گروه فرهنگی المیزان، قم، گاه سحر، چاپ ۱،، ۹۵ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۷- ۹۲۹۴۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: اتحاد روحانی با امام حسین علیه السلام.

چاپ دیگر

اصفهان، لب المیزان، چاپ ۱،، ۹۵ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۳- ۹۶۳۸۹- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح و تفسیر مفاهیم زیارت عاشورا است. این کتاب حاصل سخنرانی نویسنده در ماه محرم سال ۱۳۷۹ شمسی در اصفهان است.

طاهریان، مهدی (متولد ۱۳۵۶)

زیارت عاشورا منظومه، تهران، انتشارات ایران، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۹۶ ص.

طباطبایی، سیداشرف الدین (متولد ۱۳۱۲)

شرح زیارت عاشورا با ترجمه و توضیح، تهران، البرز فردانش، چاپ ۱،، ۴۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۳۲- ۵۵۴۵- ۶۰۰- ۹۶۴

ص: ۸۴۲

طهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم (۱)

(۱۲۷۳- ۱۳۱۶ ق)

شفاء الصدور فی شرح زیاره العاشور، تحقیق سیدعلی موحد ابطحی اصفهانی، قم، سیدالشهدا، ۱۳۶۸ ش، ۲ ج، وزیری.

چاپ های دیگر

تحقیق محمدباقر ملکیان (۲)، قم، سازمان اوقاف و امور خیریه، انتشارت اسوه، چاپ ۱،، ۶۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۶۳- ۵۴۲- ۹۶۴- ۹۷۸

تحقیق سیدابراهیم شبیری، تهران، مرتضوی، چاپ ۱، ۱۳۷۶، ۵۹۲ ص، وزیری.

شابک:

X

- ۱- ۹۰۴۹۴- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارت عاشورا و بیان اثرات مادی و معنوی آن است. نویسنده با استناد به منابع حدیثی و تاریخی اهل سنت و شیعه، اسناد این زیارت را در کتاب های حدیثی و زیارات بررسی و واژه ها و مفاهیم کلیدی آن مثل: سلام، القاب امام حسین (ع)، و فضایل و مناقب اهل بیت (ع) را توضیح داده است. نیز با توجه به لعن سران بنی امیه و خلفا در این زیارت، به شمه ای از جنایات و مطاعن آنها اشاره و برخی از آداب زیارت و شرح حال عده ای از شهیدان کربلا را بیان کرده است. این کتاب کامل ترین شرح زیارت عاشوراست و بارها در بمبئی، تهران و قم توسط ناشران مختلف به چاپ رسیده است.

تلخیص

مصیبه الدهور: شرح زیارت عاشورا: تلخیص کتاب شفاء الصدور

۱- تهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم؛ کلانتری، احمد بن ابوالقاسم؛ میرزا ابوالفضل تهرانی؛ نوری تهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم

۲- متولد ۱۳۴۲

ص: ۸۴۳

، قم، فائز، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۳۱- ۸۹۳۴- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: مجموعه آثار- ۲

کتاب شفاء الصدور، گنجینه ای اخلاقی معرفتی است در توضیح مفاهیم، تعالیم و معارف زیارت عاشورا که در سده سیزدهم نوشته شده است. کتاب حاضر تلخیص و تدوینی روان از این شرح است. کتاب مشتمل بر سه باب و یک خاتمه است: باب اول متن روایت زیارت عاشورا و باب دوم متن زیارت عاشورا و باب سوم شرح الفاظ، کلمات و جملات این زیارت و بررسی جنبه های عقیدتی، تربیتی، تاریخی و فقهی هر یک از فقرات زیارت می باشد. در خاتمه دعای علقمه و ترجمه آن آمده است.

عادل پور، محمد حسین (متولد ۱۳۴۵)

شرح زیارت عاشورا، همراه با نکته ها و کرامت ها، قم، ناصر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۸۴ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۳۱- ۶۶۸۳- ۹۶۴

شرحی بر زیارت عاشورا به همراه مطالب و حکایاتی در باب کرامات این زیارت است.

عراقی، عبدالنبی (۱)

(۱۸۹۱- ۱۹۶۵)

الکنز المخفی، دراسه فی زیاره عاشورا، پژوهشِ وجیه بن محمد مسبح الهجری، قم، دارالصدیقه الشهیده (س)، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، وزیری، عربی.

شابک: ۲- ۴۸- ۸۴۳۸- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: موسوعه شروح زیاره عاشورا- ۲

۱- اراکی نجفی، عبدالنبی؛ مجتهد عراقی، عبدالنبی؛ نجفی عراقی، عبدالنبی؛ وفسی العراقی، عبدالنبی

مجموعه ای در زمینه شروح، تعلیقات و پژوهش های مربوط به زیارت عاشورا است. در این جلد متن الکنز الخفی نوشته عبدالنبی عراقی در شرح مضامین و معارف زیارت عاشورا تصحیح و به همراه مقدمه و تعلیقات تدوین شده است. کتاب شامل یک مقدمه و بیست و پنج فصل و یک خاتمه است که عموماً به شرح آموزه های شیعی و سیاسی و اخلاقی این زیارت اختصاص دارد و در آن از جمله درباره آداب زیارت، ادب حضور ائمه، شرایط و آثار زیارت و کرامات زیارت امام حسین (ع) بحث می شود.

عزیزی، عباس

آثار و برکات زیارت عاشورا، قم، سلسله، چاپ ۱،، ص، رقعی.

عزیزی تهرانی، علی اصغر (متولد ۱۳۴۹)

شرح زیارت عاشورا: نگرشی عرفانی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی، قم، نشر دارالصادقین، چاپ ۲،، ۲۴۶ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۷- ۶۲۴۰- ۹۶۴

شرح تاریخی- سیاسی بر زیارت عاشورا است. نویسنده به ابعاد مختلف این زیارت- به ویژه جنبه های تاریخی- سیاسی پرداخته است.

علوی، سیدسلیمان

آوای ملکوتی: چهل پیام از تفسیر زیارت آسمانی عاشورا، قم، وثوق، چاپ ا، ۱۳۸۵، ۲۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۰۹- ۲۵۹۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: چهل پیام از تفسیر زیارت آسمانی عاشورا.

بررسی برخی از جوانب زیارت عاشورا است. در این نوشتار چهل پیام از زیارت عاشورا استخراج شده و متون مربوط به آنها تفسیر شده است. عناوین برخی از پیام ها عبارت اند از: ادب اسلامی، سلام به امام حسین، سلام خدا به شهیدان، احترام شهیدان، دوستی با دوستان امام، هدف از خلقت انسان، پیروی از امام و رهبر، دشمن شناسی، ملاک یزیدی بودن، مقام اهل بیت، شفاعت و ویژگی های شیعه.

علیقلی، امیرحسین

داستان هایی از زیارت عاشورا و تربت سیدالشهداء، تهران، فردابه، چاپ ۱،، ۷۸ ص.

شابک: ۷- ۹۵- ۶۸۳۴- ۹۶۴

غضنفری، محمدجعفر (متولد ۱۳۵۴)

زیارت عاشورا (منظوم): با اشاراتی منظوم به برخی مضامین عالیه این متن مقدس، قم، فرهنگ منهاج، چاپ ۱،، ۳۲ ص.

شابک: ۹- ۰- ۹۱۳۰۲- ۹۶۴

فتاحی، سیدحمید (متولد ۱۳۳۵)

شرح نوین زیارت عاشورا همراه با پیام ها و رازها، قم، میرفتاح، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۲۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۴- ۸۴۸۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان روی جلد: شرح نوین زیارت عاشورا همراه با پیام ها و رازها: دانشگاه کربلا دانشجو می پذیرد

ص: ۸۴۶

عنوان دیگر: دانشگاه کربلا دانشجو می پذیرد

شرح و تفسیر زیارت عاشورا و انعکاس فضایل و مصایب امام حسین (ع) در این زیارت است. در این پژوهش نخست به شرح و بررسی برخی از الفاظ و اصطلاحات مندرج در زیارت عاشورا پرداخته شده سپس فلسفه لعن دشمنان اهل بیت (ع) و بزرگداشت مصایب آنان به ویژه امام حسین بیان گردیده است. در همین راستا نگارنده به تبیین مفهوم تولی و تبری پرداخته و ابعاد مختلفی از قیام آن امام و ضرورت تقرب جستن به پنج تن آل عبا و بیزاری جستن از دشمنان اهل بیت را شرح کرده است. وی همچنین به تبیین ماهیت حکومت بنی امیه و جنایات آنان پرداخته و ابعادی از مظلومیت امام حسین (ع) و اهل بیت را در قالب واقعه عاشورا بررسی کرده است.

فربودی، محمد

زیارت عاشورا به ضمیمه چهل نکته از زیارت عاشورا و دوازده بند محتشم کاشانی، قم، نشر بقیه الله، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۱- ۰۶۶- ۹۱۰- ۹۶۴

قاضی، حسن

شرح و تحلیل زیارت عاشورا، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱،، ۱۵۰ ص.

شابک: ۴- ۱۵- ۵۷۳۳- ۹۶۴

قپانچی، سیدصدر الدین (۱)

فی رحاب عاشوراء: محاضرات فی شرح زیاره عاشورا، به کوششِ مکتب امام جمعه النجف الاشرف، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۴۲۵ ق، ۲۰۶ ص، وزیری، عربی.

شابک:

X

- ۰۶۸- ۳۹۷- ۹۶۴

مجموعه سخنرانی های مؤلف در ایام دهه ی محرم درباره زیارت عاشورا به زبان عربی است. نویسنده درباره این موضوعات بحث کرده است: همراهی آسمان با زمین؛ مفهوم ثار الله؛ امت اسلام پس از پیامبر (ص)؛ ارتباط با امامت شرعی؛ پیروی از ائمه (ع) در حال زندگی و مرگ؛ وسیله ی تقرب به خدا؛ قضایای دینی و تاریخی؛ صلح و جنگ از دیدگاه اهل بیت (ع)؛ و مقام صابران و شاکران.

قنبری، حیدر (متولد ۱۳۴۰)

داستان های شگفت انگیز از زیارت عاشورا و تربت سیدالشهداء (ع)، قم، شمیم کوثر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۸۵ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲- ۹۶۹۵۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، مهدی یار، چاپ ۱،، ۱۶۰ ص.

شابک: ۷- ۵۵- ۵۶۹۷- ۹۶۴

مجموعه ای از داستان ها، حوادث عبرت آموز و معجزات و کرامات حضرت امام حسین (ع) و آثار و خواص خواندن زیارت عاشورا است. خواندن زیارت عاشورا و تربت امام حسین در شفای بیماران، رفع گرفتاری ها، دفع ظالمان و رسیدن به خواسته ها و حاجات تأثیر

۱- قبانچی، صدرالدین؛ صدرالدین القبانچی

معجزه آمیزی دارد. بسیاری از این داستان ها برای کسانی اتفاق افتاده است که با دعا و نماز و زیارت و توسل، از طریق زیارت عاشورا و تربت حسینی به حاجات خود دست یافته اند.

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد (۱)

(۱۲۶۲- ۱۳۴۰ ق)

شرح زیاره العاشورا المرویه عن مولانا الباهر: محمد بن علی الباقر و جنه الوارث فی شرح زیاره الوارث، قم، چاپخانه علمیه، چاپ ۱، ۱۴۰۵ ق/ ۱۳۶۵، ۸۴ ص، رقعی، عربی.

شرح جنبه های مختلف زیارت عاشورا است. نویسنده نخست به بررسی سند روائی زیارت عاشورا و سپس به شرح و توضیح عبارات و فقرات این زیارت پرداخته است. قسمت دوم کتاب نیز به شرح و توضیح زیارت وارث از امام باقر اختصاص دارد.

شرح زیاره عاشوراء، به کوشش نزار حسن، قم، دار جلال الدین، چاپ ۳، ۱۴۲۴ ق، ۱۱۸ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۹- ۲- ۹۴۲۱۶- ۹۶۴

شرح جنبه هایی از زیارت عاشورا و بیان سند و فضیلت آن است که از سوی یکی از عالمان شیعه عصر قاجار تدوین شده است. محقق این اثر نیز ضمن اشاره به زندگینامه مؤلف، مطالب مختصری درباره آثار و برکات زیارت عاشورا بیان داشته و برخی از نقل قولها و مطالب نویسنده را مستندسازی کرده است.

نویسنده، پس از ذکر هر فراز از زیارت عاشورا و سلسله سند آن، به

۱- حبیب کاشانی؛ سالک کاشانی، حبیب الله؛ ساوجی کاشانی، حبیب الله بن علی مدد؛ شریف کاشانی، حبیب الله بن علی مدد

شیوه تفضیلی به شرح آن پرداخته و مفردات و ترکیبات عبارات زیارت عاشورا را شرح داده است. این شرح عمدتاً متکی بر لغات، روایات و پاره ای از تحلیلهای عقلی و فلسفی است و طی آن مقصود امام باقر توضیح داده شده است. محقق در مقدمه شرحی از زندگانی نویسنده و احوال و آثار او آورده و موقعیت و جایگاه علمی و او را ستوده است. همچنین در پاورقی ها مستندات روایات و توضیحات متن ذکر گردیده است.

کریمی نیا، زینت (متولد ۱۳۴۷)

هوای امشب چشمم: مجموعه اشعار حسینی همراه با معنی منظوم زیارت عاشورا، کرمان، ودیعت، چاپ ۱،، ۱۱۰ ص.

شابک: ۱- ۰۷- ۷۸۰۵- ۹۶۴

در این مجموعه اشعاری در مدح و منقبت خاندان پیامبر (ص) همراه با متن زیارت عاشورا و ترجمه منظوم آن آمده است.

کلباسی، محمد بن محمد ابراهیم (۱)

(۱۳۱۵ -۱۲۴۷)

شرح زیاره عاشوراء، پژوهشِ یوسف احمد حسائی، قم، دارالصدیقه الشهیده (س)، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، ۲۹۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۵۰- ۸۴۳۸- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: موسوعه شروح زیاره عاشوراء- ۱

جلد دوم از این موسوعه به تصحیح و تدوین و تحقیق شرح زیارت

۱- کرباسی، ابوالمعالی محمد؛ کلباسی اصفهانی، ابوالمعالی محمد

عـاشورا تألیف ابوالمعالی کلباسـی از عالمان سـده چهاردهم اختصاص دارد. هـدف از فراهم سازی این موسوعه، گردآوری و انتشار همه شـرح ها، تعلیقه ها و پژوهش های مربوط به این زیارت ارزشمند بوده است. در شرح حاضر از دیدگاه فقهی، جنبه هـا و آموزه هـا و معـارف زیارت عاشورا در ۲۷ بخش ارائه گردیـده و علاوه بر متن شناسـی و توضـیح مضـامین به جنبه های سندی و راویان و دیگر مجموعه زیارتنامه ها هم توجه شده است. نویسـنده با نقل و بررسی آراء صاحب المصباح و مجلسی و دیگر عالمان شیعه، از محتوای زیارت و شرایط و آداب و فضیلت زیارت عاشورا بحث می کند.

محدثی، جواد (متولد ۱۳۳۲)

درس هایی از زیارت عاشورا، به کوشـش معاونت فرهنگی آسـتان مقـدس حضـرت عبد العظیم علیه السـلام، قم، دارالحدیث، چاپ دوم، ۱۳۷۷، ۷۳ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۰- ۵۹۸۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، بوستان کتاب، چاپ ۱،، ۶۲ ص.

ترجمه اردو

زیارت عاشورا کی تعلیمات، ترجمه جعفر علی نجم، قم، انتشارات عصمت، چاپ ۱، ۱۴۲۱ ق، ۸۰ ص، رقعی.

بررسـی ابعـاد تربیتی- اجتمـاعی زیـارت عـاشورا است که نویسـنده با زبانی ساده و روان ارائه کرده است. نویسـنده در مقـدمه کوتـاهی، فلسـفه تربیـتی و سیاسـی زیـارت- به ویژه زیـارت عـاشورا- را بیـان و اهمیت خوانـدن و درک معـانی والای آن را یادآوری نموده است.

ص: ۸۵۱

محرم زاده، محمدیعقوب

تحلیلی درباره زیارت عاشورا، تبریز، هادی، چاپ ۱،، ۸۸ ص.

محقق طوسی، علی

نجوای سرخ: شرحی بر فرازهایی از زیارت عاشورا، به کوششِ مهدیار بامشکی، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۳۷- ۳۹۷- ۹۶۴

مجموعه ده گفتار از سلسله سخنرانی های حجت الاسلام علی محقق طوسی است که در شرح فرازهایی از «زیارت عاشورا» در محرم سال ۱۴۲۱ در کویت ایراد شده است. زیارت عاشورا حاوی معارف عقیدتی، کلامی و اخلاقی متنوعی است که با محوریت مناقب و فضایل امام حسین (ع) و شرح مصایب و شهادت آن حضرت و یارانش در این گفتارها تبیین و بررسی شده است.

محمدی اشتهاردی، محمد

ره توشه ای از زیارت عاشورا: به ضمیمه دو زیارت ناحیه مقدسه خطاب به امام حسین (ع) و خطاب به شهدای کربلا، قم، نشر مطهر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۱۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۷۷- ۵۸۳۹- ۹۶۴

مختاری، سیروس (متولد ۱۳۵۴)

نگاهی به زیارت عاشورا، قم، دفتر انتشارات

ص: ۸۵۲

اسلامی (حوزه علمیه قم)، چاپ ۱،، ۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۸۷- ۴۷۰- ۹۶۴

توضیح و تفسیر عبارات زیارت عاشورا است.

مستفید، حمیدرضا

زیارت عاشورا با ترجمه و توضیحات لغوی، ادبی و تاریخی، تهران، بنیاد قرآن و عترت، چاپ ۱،، ۷۹ ص.

شابک:

X

- ۰- ۹۱۵۶۹- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، مکیال، چاپ ۱،.

مصدقیان، حسینعلی (متولد ۱۳۵۲)

شرحی بر زیارت عاشورا، اصفهان، کهن دژ، چاپ ۱،، ۱۷۱ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۲- ۹۵۷۸۳- ۹۶۴

عنوان روی جلد: شرحی به زیارت عاشورا (تحلیلی تاریخی).

شرح و تفسیر عبارات زیارت عاشورا به کمک احادیث و روایات است.

منتظرین، سیدحسن

زمزمه قدسیان: شرحی بر زیارت عاشورا، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۳۴ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۳۲۵- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

شرحی موضوعی تحلیلی از معارف و آموزه های زیارت عاشوراست. زیارت عاشورا که از زیارات معتبر و مستند شیعه است

حـاوی تعالیمی در شأن و مقام امام حسـین (ع) و عقایـد و معارف اخلاقی و اسـلامی است. در این کتاب فرازها و جملات این زیارت به ۴۲ جمله تقسیم شده و در ۱۷

فصل ذیل هفده موضوع تشریح و تبیین گردیده است. نویسنده در فصل اول پیرامون اهمیت، مضامین و سند زیارت پژوهش کرده سپس این معارف را از جملات و عبارات استخراج و تحلیل کرده است: سلام، یاران، ذریه، نفرین، بیزاری، مهرورزی، حزب شیطان، تکریم، انتقام، آبرومندی، همراهی صادقانه، شفاعت، سه موهبت، حیات پاك، درخت پلیدی (بنی امیه) و ستایش.

منصوریان، محمدمهدی

مصیبت عظما: شرح و تفسیری مختصر از زیارت عاشورا، تهران، نیایشگران وحدت، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابك: ۶- ۴- ۹۳۷۳۴- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرح و تفسیری مختصر از زیارت عاشورا.

موحد ابطحی، سیدعلی (متولد ۱۳۱۸)

زیارت عاشورا و آثار شگفت آن، قم، حبل المتین، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۰۷ ص، رقعی.

شابك: ۵- ۱۱- ۷۷۹۲- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، دارالغدیر، چاپ ۱،، ۱۲۷ ص.

شابك: ۵- ۰۰- ۷۱۶۵- ۹۶۴

این کتاب در سالهای مختلف توسط ناشرین مختلف منتشر شده است. همچنین به عربی، اردو، فرانسه و روسی ترجمه شده است.

ترجمه عربی

زیاره عاشورا و آثارها العجیبه، قم، علی موحد ابطحی، چاپ ۱، ق/، ۱۲۷ ص.

ص: ۸۵۴

مؤید، علی حیدر

اضواء علی زیاره عاشوراء، قم، المکتبه الحیدریه، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۸۸ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۹- ۰۹۱- ۵۰۳- ۹۶۴

شرح و تحلیلی بر مضامین زیارت عاشورا است. این زیارت حاوی یک دوره معارف شیعی با تکیه و تأکید بر تولی و تبری است. در مقدمه جلوه های تربیتی زیارت عاشورا بررسی شده است. فصل اول به اهمیت زیارت و برکات و آثار آن و مشروعیت زیارت اختصاص دارد. در ادامه احادیث مختلفی در فضیلت زیارت امام حسین (ع) نقل گردیده است. سپس فقرات و بخش های زیارت، مورد شرح و بررسی قرار گرفته است.

مهدوی اشرف، احسان (متولد ۱۳۵۴)

شگفتی های زیارت عاشورای امام حسین علیه السلام از منظر داستان های شنیدنی و روایات ائمه اطهار، مشهد، مؤسسه فرهنگی پیوند با امام (ره)، چاپ ۱،، ۱۷۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۲- ۸۷۸۱- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، عالمگیر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۶۸ ص، رقعی.

مجموعه ای از داستان های کسانی که زیارت عاشورا را خواندند و به صورتی شگفت به حاجات خود دست یافتند، است. برخی از عناوین موضوعات کتاب عبارت اند از: داستان های شنیدنی از زیارت عاشورا؛ زیارت عاشورا در سیره و سخن بزرگان؛ زیارت عاشورا و اسناد حدیث قدسی؛ فضایل زیارت عاشورا؛ زیارت عاشورا و وحدت شیعه و سنی؛ اهمیت و ضرورت زیارت امام حسین (ع)؛ برکات اخروی که بعد از زیارت در کتاب حساب انسان درج می شود؛ و ... در پایان نیز نحوه ی خواندن زیارت عاشورای امام حسین (ع) و متن زیارت عاشورا و دعای

بعد از آن به چاپ رسیده است.

مهدوی زاده، سیدمهدی

نغمه های شیدایی: شرحی منظوم بر زیارت عاشورا، زیارت جامعه کبیره، دعای عهد، قم، روح، چاپ ۱،، ۷۹ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۷۷- ۶۷۹۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرحی منظوم بر زیارت عاشورا.

شرح منظومی بر زیارت عاشورا، زیارت جامعه کبیره، دعای عهد و مناجات امام علی (ع) است. به اعتقاد مؤلف ترجمه نعل به نعل انجام نشده، بلکه گاهی احساسات شاعرانه، نشأت گرفته از عشق و علاقه به اهل بیت عصمت و طهارت (ع) بر آن غلبه یافته است.

مهدی پور، علی اکبر

زیارت عاشورا و آثار معجزه آسای آن، قم، رسالت، چاپ ۵، ۱۳۸۰، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۰۳- ۶۸۳۸- ۹۶۴

بررسی جنبه های زیارت امام حسین (ع) و آثار آن، زیارت عاشورا و ثواب آن است. نویسنده به ابعادی مثل مداومت بر آن و آثار شگفت آن، اسناد و منابع زیارت عاشورا و آداب زیارت عاشورا نیز پرداخته است.

مهربان، رحمت الله

ظهر عطش: ترجمه منظوم زیارت عاشورا، کاشان، کتابیار، چاپ ۱،، ۶۴ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۳- ۹۰۱۳۵- ۶۰۰- ۹۷۸

ص: ۸۵۶

میرخانی، سیداحمد (۱۳۳۰- ۱۴۱۴ ق)

شرح زیارت عاشورا، تهران، شمس الضحی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۸۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۲۵- ۸۷۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

بی جا، مکتب ولی عصر، مؤسسه فرهنگی نشر سها، چاپ ۱،، ۹۷۰ ص، وزیری.

تبیین آموزه های معنوی، اخلاقی، عقیدتی و شیعی زیارت عاشورا با روش نقلی و با استناد به روایات و متون تاریخی است. مطالب در ۵۱ جلسه ترتیب یافته و در هر مجلس فرازی از این زیارت مقدس نقل سپس معانی کلمات و مفردات آن ذکر و با نقل شواهدی از روایات و آیات این معارف تشریح شده است. از اوصاف و فضایل امام حسین (ع) و مفهوم شهید و شهادت و مقام امامت یاد شده و یک دوره تاریخ صدر اسلام و حکومت بنی امیه و تاریخ کربلا به صورت گزارش و تحلیل در ذیل شرح زیارت آمده است.

ناقلی، غلامرضا

زیارت عاشورا، مشهد، بنیاد مستضعفان خراسان، چاپ ۱، ۱۳۶۴، ۹۸ ص.

شرحی بر زیارت عاشورا است.

نصرآبادی، علی (متولد ۱۳۳۲)

منظومه زیارت عاشورا و دعای توسل، تهران، مفید، چاپ ۱،، ۷۳ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۲۸- ۵۹۵۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: زیارت عاشورا و دعای توسل با ترجمه منظوم.

ص: ۸۵۷

نظری، احمد

کتاب اول ترجمه و تفسیر زیارت عاشورا (تصحیح شده)، قم، معصومین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۵- ۶۱۸۵- ۹۶۴- ۹۷۸

بیان برخی از اشکالات مردم در قرائت زیارت عاشورا و نحوه صحیح قرائت این زیارت است. همچنین شرح مختصری بر برخی از جملات این زیارت صورت گرفته است.

نیارئیس، سیدمهدی

تحلیل زیارت عاشورا، قم، مفید، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۲ ص، جیبی.

شابک: ۹۶۴ - ۵۹۵۰- ۶۶- X

بررسی برخی از جوانب زیارت عاشورا است. نیز درباره ی ۲۸ سلام و لغت در قرآن اطلاعاتی آمده است.

نیشابوری، غلامرضا (متولد ۱۳۴۰)

شور حسینی، یا، زیارت عاشورا، تدوین غلامرضا نیشابوری، ترجمه هاشم رسولی محلاتی، قم، سیدجمال الدین اسدآبادی، چاپ ۱،، ۴۷ ص.

شابک: ۴- ۰۸- ۰- ۵۶۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: زیارت عاشورا به همراه داستان پیرامون زیارت عاشورا.

واعظی، سجاد

حدیث آرزومندی، تهران، آذینه گل مهر، چاپ ۱،

ص: ۸۵۸

۱۳۸۴، ۱۲+ ۲۷ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴ -۸۶۰۹- ۱۱ -X

این مجموعه دربرگیرنده ی متن زیارت عاشورا و نیز دو مقاله ی پژوهشی «امام حسین از نگاه اهل سنت» و «پژوهشی درباره ی سند زیارت عاشورا» است.

ویس کرمی، مهرداد

سلوک سرخ، شرح عرفانی زیارت عاشورا، قم، انتظار سبز، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۱۱۰ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۴۹- ۷۴۰۰- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرح عرفانی زیارت عاشورا.

چاپ دیگر

تهران، شهید حسین فهمیده، چاپ ۱،، ۹۶ ص، رقعی.

شرحی عرفانی بر زیارت عاشورا است. مؤلف با بهره گیری از آیات قرآن و احادیث اهل بیت (علیهم السلام)، به بیان اسرار و لطایف عرفانی آن پرداخته است. به عقیده مؤلف، زیارت و ادعیه را می توان از دو منظر مورد توجه قرار داد. منظر اول: از آن جهت که ادعیه و زیارات، حاوی معارف عمیق اعتقادی است، بیشترین توجه و عنایت شارحان، متوجه این جنبه ارزشمند شده است، اما از منظر دوم: ابعاد معنوی و عرفانی زیارات که سالک الی الله را با خود به مقصد می کشاند و او را تا وصول به سر منزل مقصود راهنمایی می کند، مورد توجه است.

هادی لجین، محمود (متولد ۱۳۵۵)

دانشگاه حسینی: شرح زیارت عاشورا، تبریز، یاران، چاپ ۱،، ۱۵۲ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۸۶- ۸۸۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

ص: ۸۵۹

هادی منش، ابوالفضل

نسیم محرم: عاشوراییان، فرهنگ و بزم و چکامه، قم، حضور، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹۵- ۸۷۳۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: عاشوراییان، فرهنگ و بزم و چکامه.

بررسی ابعاد فرهنگ عاشورا و نیز توضیح زیارت عاشورا است. توجه به اهمیت و منزلت برپایی مجالس سوگواری برای امام حسین (ع) در ایام عاشورا موضوع تحقیق و بررسی کتاب حاضر است. نگارنده نخست راجع به فرهنگ عاشوراییان، ضرورت و پیشینه سوگواری از دیدگاه قرآن و روایات شیعه و اهل سنت سخن گفته است. وی سپس آموزه های سوگواری را در پنج بخش اقتصادی، اخلاقی، عرفانی، اجتماعی و سیاسی پی گرفته و نتایج مثبت و نیکوی آن را در همه زمینه های یاد شده بر می شمرد. وی در بخش پایانی از زیارت عاشورا با عنوان منشور فکری عاشوراییان یاد کرده و آن را در ده فراز و ده موضوع مورد شرح و پژوهش قرار می دهد.

هاشمی، سیدجواد

حسین (ع) خون خدا: شرح زیارت عاشورا، به همراه سوگنامه کربلا، به کوشش زهره حیدری، قم، لاهیجی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۰۱- ۹۹۰۲- ۹۶۴

بررسی ابعاد گوناگون شخصیت حضرت سیدالشهدا (ع)، قیام و نهضت حسینی، سیره و سخنان آن حضرت، وقایع کربلا، و قیام خون خواهانش؛

ص: ۸۶۰

ضمن آن که در بخشی از کتاب سند زیارت عاشورا بررسی شده و شرح آن نیز فراهم آمده است.

هاشمی ایلامی، سعید (متولد ۱۳۴۳)

تفسیر عرفانی زیارت عاشورا، ایلام، برگ آذین، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۰۶ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹- ۹۲۸۴- ۹۶۴

شرح جامع زیارت عاشورا، ایلام، برگ آذین، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۸۲ ص.

شابک: ۲- ۳۰- ۷۳۷۲- ۹۶۴

شرح زیارت عاشورا، قم، براق، چاپ ۲،، ۳۹۵ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۰۶۶- ۱۹۲- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح عرفانی و اعتقادی زیارت عاشورا و معارف مندرج در آن است. شارح از نگاهی عرفانی و عقیدتی و از منظری قرآنی و روایی به شرح این زیارت پرداخته است. وی نخست به خواص قرائت زیارت عاشورا اشاره کرده و سپس به بحث درباره فضایل ویژه امام حسین (ع) در این زیارت پرداخته است. بیان معنای صلوات، تولی و تبری، بررسی مراتب معرفت ائمه، وظایف شیعیان در قبال امام زمان (عج)، مفهوم لعن و سلام در زیارت عاشورا، بررسی مفهوم و شرایط شفاعت در اسلام و توسل به امام حسین از مهم ترین مطالبی است که نگارنده در قالب شرح زیارت عاشورا به بررسی آنها پرداخته است.

ی دالله پور، بهروز (متولد ۱۳۴۹)

مثنوی بلند عشق: پژوهشی در سند و محتوای زیارت عاشور

ا، تنظیم و نظارت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها معاونت آموزش و تبلیغ- اداره مشاوره و پاسخ، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۲۲۸- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: پژوهشی در سند و محتوای زیارت عاشورا.

بررسی زیارت عاشورا از ابعاد و زوایای گوناگون از جمله اصالت و وثاقت آن است. نویسنده در فصل اول درباره سند زیارت عاشورا با استناد به کتاب ارزشمند کامل الزیارات و دیگر منابع رجالی، از زبان فقیهان و مدرسان، نظیر: ابن قولویه قمی، شیخ طوسی و آیت الله خویی بحث کرده است و ضمن آن به آرا و اقوال برخی محدثان موافق و مخالف اشاره می نماید. دیگر مباحث این کتاب عبارت اند از: اسناد زیارت عاشورا در کتاب مصباح المجتهد و فضیلت قرائت زیارت عاشورا، محتوای زیارت، صحت سندی آن و وثاقت راویان، تولی و تبری، حماسه عاشورا و عشق به ولایت، عزت و کرامت و اخلاق حسینی، برائت در زیارت عاشورا، لعن و نفرین اولیاء خدا بر قاتلان امام حسین (ع).

«زیارت جامعه کبیره»

آقانجفی، محمد تقی بن محمد باقر (۱)

(۱۲۶۲- ۱۳۳۲ ق)

اسرار الزیاره و برهان الانابه، قم، شمس الضحی، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۶۶ ص، رقعی.

۱- آقانجفی اصفهانی؛ ایوان کیفی اصفهانی، محمدتقی بن محمدباقر؛ مسجدشاهی، محمدتقی بن محمدباقر

ص: ۸۶۲

شابک: ۷- ۰۱- ۸۷۶۷- ۹۶۴

تفسیری اخلاقی و عرفانی بر زیارت جامعه کبیره است.

در حریم ولایت: ترجمه و تفسیر عرفانی زیارت جامعه کبیره، به کوششِ تقی صوفی نیارکی، قم، مؤسسه آموزشی و پژوهشی امام خمینی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۴۲- ۴۱۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: ترجمه و تفسیر عرفانی زیارت جامعه کبیره.

ترجمه و تفسیری اخلاقی و عرفانی بر زیارت جامعه کبیره است.

زیارت جامعه کبیره از زیارات معتبر منقول از امام هادی علیه السلام است که در آن صفات و فضایل اهل بیت و خاندان رسالت با منطقی عالمانه و بیانی عارفانه تقریر شده و در این شرح مفاهیم و الفاظ و مقاصد بخشها و گزارهای این زیارت ارائه شده است. کتاب در شش فصل تنظیم شده است. ابتدا گزارشی از زندگی و مقام و آثار و فعالیت های فرهنگی و سیاسی آقا نجفی اصفهانی بیان شده است، در ادامه شرح زیارت جامعه کبیره و در نهایت گزیده ای از اسرار و برکات زیارت پیامبر و حضرت زهرا، امام علی، امام حسین، امام رضا و ائمه بقیع ذکرشده است.

استرآبادی، ضیاءالدین (متولد ۱۲۸۷)

شرح جامعه کبیره، تهران، مکتب قرآن، چاپ ۱، ق/، ۳۴۱ ص.

عنوان روی جلد: شرح زیارت جامعه کبیره

ص: ۸۶۳

اعوانی، محمدرضا

ترجمه و توضیح مختصری از زیارت جامعه کبیره، قم، اسوه، چاپ ۱،، ۴۶ ص.

شابک: ۵- ۰۹۸- ۵۲۲- ۹۶۴- ۹۷۸

ایزدی دهکردی، مهدی (۱)

(متولد ۱۳۱۱)

زیارت نامه منظوم جامعه کبیره، اصفهان، گلهای محمدی (ص)، چاپ ۱،، ۶۲ ص.

شابک:

X

- ۴۰- ۹۰۲۱۵- ۹۶۴

بحرینی، سیدمجتبی

جامعه در حرم: نگرش به زیارت جامعه کبیره، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۹۹۷ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۸۷- ۵۶۰۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: نگرش به زیارت جامعه کبیره.

شرح خاطرات نویسنده درباره خواندن زیارت جامعه کبیره در حرم حضرت امام رضا (ع) است. نویسنده، با بیان خاطراتی از اولین مسافرتش به مشهد و اهمیت خواندن زیارت جامعه در آن مکان مقدس، تصمیم گرفته با شرح و توضیح عبارات و بخش هایی از این زیارت، مجموعه ای از خاطرات و داستان های اخلاقی مربوط به فضایل اهل بیت، معجزات و کرامات امام رضا و زیارت جامعه را بیان کند. او سیره عالمان و فقیهان شیعه همچون حر عاملی، شیخ بهایی، ملا عباس تربتی و اشعار شاعران اهل بیت را در اهتمام به زیارت جامعه نقل کرده است. نویسنده، هر فصل

۱- متخلص به حکیم؛ ایزدی حکیم، مهدی

از کتاب را به اسم یکی از بخش های حرم مطهر حضرت رضا نام گذاری کرده و با ذکر فقراتی از زیارت جامعه و نقل خاطرات، به توضیح و تشریح آن پرداخته است.

توکل، رحیم (متولد ۱۳۳۱)

مقدمه شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره، تهران، کلینی، چاپ ۱، ق/، ۱۵۸ ص، رقعی.

جوادی آملی، عبدالله (۱)

(متولد ۱۳۱۲)

ادب فنای مقربان: شرح زیارت جامعه کبیره، پژوهشِ محمد صفایی (۲)، ویرایش سیدعلی شفیعی (۳)، قم، مرکز نشر إسراء، جلد اول، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۵۳۵ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۶۸- ۹۵۸۴- ۹۶۴

جلد دوم: تحقیق و تنظیم محمد صفایی، قم، مرکز نشر اسراء، چاپ ۵، ۱۳۸۸، ۵۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۸۸- ۵۹۸۴- ۹۶۴- ۹۷۸

جلد سوم: پژوهشِ محمد صفایی، ویرایش محمدربیع میرزائی، قم، مرکز نشر اسراء، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۵۲۲ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۹۵- ۵۹۸۴- ۹۶۴

جلد پنجم: پژوهشِ محمد صفایی، ویرایش سعید

۱- آیت الله جوادی آملی؛ جوادی آملی، عبدالله

۲- متولد ۱۳۴۰

۳- متولد ۱۳۱۹

ص: ۸۶۵

بندعلی، قم، مرکز نشر اسراء، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۶۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۰- ۸۷۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

تفسیر زیارت جامعه کبیره به شیوه توصیفی و با بهره گیری از آیات قرآن و روایات اهل بیت (ع) است. مقدمه مفصل درباره «حکمت زیارت» از دیگر امتیازات این کتاب است که در آن، حکمت و معنای زیارت از دیدگاه قرآن، حدیث و فقه آمده و آثار و نتایج معنوی آن ذکر شده است. شارح در ادامه با تشریح بند بند زیارت، به تبیین موقعیت و منزلت ائمه پرداخته است. وی همچنین به ویژگی های امام، شرایط امامت، نقش امام در جامعه، دلایل امامت امام علی (ع)، انتخاب امام، حقیقت و مراتب تقوا پرداخته است.

جلد دوم به شرح بخشی از زیارت که از" و ذوی النهی و اولی الحجی و کهف الوری ..." آغاز و تا" الذین یسبقونه بالقول و هم بامره یعملون و رحمه الله و برکاته" ادامه دارد، اختصاص دارد

جلد سوم به شرح بخشی از زیارت که از" السلام علی الائمه الدعاه والقاده الهداه ..." شروع و به" اصطفاکم بعلمه وارتضاکم لغیبه واختارکم لسره" ختم می شود، اختصاص دارد.

جلد پنجم به شرح بخشی از زیارت که از" عصمکم الله من الزلل ..." شروع و" و صبرتم علی ما اصابکم فی جنبه" ختم می شود، اختصاص یافته است.

حسینی، سیدمجتبی (متولد ۱۳۴۲)

شرح زیارت جامعه کبیره، شیراز، ستاد برگزاری شب شعر عاشورا، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۳ جلد، رقعی.

مقامات اولیاء: شرحی بر زیارت جامعه کبیره، تهران، نیستان، چاپ اول، ۱۳۷۹، ۲ جلد، وزیری.

شابک: ۴- ۴۶۲- ۳۳۷- ۹۶۴- ۹۷۸

حسینی صدر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۸)

فی رحاب الزیاره الجامعه، قم، دارالغدیر، چاپ ۲، ۱۴۲۴ ق، ۷۰۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۴- ۴۰- ۷۱۶۵- ۹۶۴

شرح و توضیح زیارت جامعه کبیره است. کتاب از یک مقدمه و پنج فصل تشکیل شده است. در مقدمه اهمیت زیارت، سندشناسی زیارت جامعه کبیره و مضامین آن به صورت کلی بررسی شده است. از فصل اول تا پنجم مجموعه فقرات و قسمت های این زیارت تحلیل شده است. در شرح هر فقره، ابتدا مفردات و کلمات آن توضیح داده شده است. سپس به شیوه عرفانی و کلامی، مقامات و خصوصیات اهل بیت از لابه لای این زیارت و با استفاده از دیگر احادیث و اقوال عالمان شیعه مورد بحث و بررسی قرار گرفته است.

حسینی میلانی، سیدعلی (۱) (متولد ۱۳۲۶)

با پیشوایان هدایت گر: نگرشی نو به شرح زیارت جامعه کبیره، قم، مرکز حقایق اسلامی، جلد ۱، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۶۴ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۱۱- ۵۳۴۸- ۶۰۰- ۹۷۸

عنوان دیگر: نگرشی نو به شرح زیارت جامعه کبیره.

شرح زیارت جامعه کبیره و بیان خصوصیات و امتیازات ائمه معصوم (ع) است. در این نوشتار ابتدا اهمیت زیارت جامعه کبیره و تأکید فراوان بر قرائت این زیارت معروف بیان شده و سپس از لحاظ صحت سند وثاقت سندی این زیارت اثبات شده است. در ادامه نگارنده هر فقره (قسمت) از زیارت جامعه را نقل کرده و مفاد و مندرجات آنها که عمدتاً درباره مقام

۱- میلانی، سیدعلی

و جایگاه ویژه ائمه است می پردازد و فضایل ایشان را بررسی می کند. نگارنده تشکیک در سند زیارت جامعه را رد کرده و این زیارت را به خاطر داشتن مفاهیم عمیق و عرفانی بی نیاز از سند معرفی می کند.

درودآبادی همدانی، حسین بن محمدتقی (۱)

(۱۲۴۸- ۱۳۴۳ ق/ ۱۲۸۰- ۱۳۴۴)

الشموس الطالعه من مشارق زیاره الجامعه، پژوهشِ نبیل رضا علوان، قم، انصاریان، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۶۸۶ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۸- ۶۱۰- ۸۳۴- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، بیدار، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۹۸۸ ص، وزیری.

شرح تفصیلی زیارت جامعه کبیره است. این زیارتنامه از متون معتبر حدیثی و دعایی امامیه است که در کتاب مَن لا یحضره الفقیه، و تهذیب الأحکام ثبت شده و به اعتقاد شارح، سند آن بدون اشکال است. شارح با تشریح مفاهیم این زیارت که مجموعه ای از صفات و فضایل اهل بیت را بازگو نموده، تلاش کرده مستندات قرآنی و روایی متعددی برای هر فقره از آن بیابد. وی بعد از نقل هر عبارت ابتدا به توضیح مفاهیم پرداخته و سپس آیات قرآن را برای شرح آن به عنوان استشهاد آورده است. این زیارتنامه حاوی یک دوره معارف قرآنی و اهل بیت (ع) است.

الشموس الطالعه: شرح زیاره جامعه کبیره، تحقیق و ترجمه محمد حسین نائیجی (۲)، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱،، ۷۲۰ ص، وزیری.

۱- همدانی درودآبادی، حسین بن محمدتقی

۲- متولد ۱۳۳۸

ص: ۸۶۸

شابک: ۰- ۲۶- ۸۴۸۴- ۹۶۴

چاپ دیگر

شرح زیارت جامعه کبیره ترجمه الشموس الطالعه، ترجمه ی محمدحسین نائیجی، قم، مسجد صاحب الزمان، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۷۲۰ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۲۶- ۸۴۸۴- ۹۶۴

شرح زیارت جامعه کبیره با استناد به آیات و احادیث است. نویسنده، ارتباط عوالم طولی با عوالم عرضی و چگونگی تشخیص تقابلی و محیطی و محاطی ائمه ی اطهار (ع) با خلق را مطرح می کند. ضمن آن که به مراتب علم ائمه (ع) و خصوصیات آن و مراتب مشیت و اراده و قدر و قضا، و اذن و کتاب و اجل اشاره گردیده است. برخی از مباحثی که در این دعا مطرح شده بدین قرار است: عقل، نبوت، وحی، علم، عبودیت، حکمت، جهاد، و کفر.

رحمتی شهرضا، محمد (متولد ۱۳۵۸) (به کوشش)

نغمه عاشقی: ده مجلس پیرامون شرح زیارت جامعه کبیره استاد فاطمی نیا بررسی فرازهایی از زیارت جامعه کبیره همراه با متن و ترجمه کامل زیارت جامعه کبیره، قم، صبح پیروزی، چاپ ۲،، ۳۵۲ ص، رقعی.

چاپ دیگر

قم، انتشارات کریمه اهل بیت علیهم السلام، چاپ ۱،، ۳۷۶ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۸۰۴- ۹۵۰- ۹۶۴

عنوان روی جلد: ده مجلس پیرامون شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره استاد فاطمی نیا

. شرح و تفسیر زیارت جامعه ی کبیره است. این نوشتار، حاصل سخنرانی های استاد فاطمی نیا در شهر اصفهان است. این سخنرانی ها در ده مجلس ایراد شده و گردآورنده نیز در قالب مجالس دهگانه آورده است.

زمردیان، احمد (۱۲۹۸- ۱۳۷۸)

مقام ولایت: در شرح زیارت جامعه کبیره، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۵، ۱۳۷۴، ۸۲۷ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۷۷۵- ۴۳۰- ۹۶۴

شرح زیارت جامعه کبیره و تحقیقی مستند و جامع، درباره مقام ولایت و امامت است. مؤلف با بهره گیری از آیات الهی و روایات اهل بیت و کتاب های تفسیری و حدیثی، مقام و جایگاه امامت و ولایت تکوینی و تشریعی را در اسلام، ترسیم نموده است. در جای جای کتاب، بنا به مناسبت موضوع، اشعاری زیبا، سروده مؤلف آمده است.

ژولیده نیشابوری، حسن (۱)

(متولد ۱۳۲۵)

زیارت جامعه کبیره با زبان شعر، ورامین، انتشارات علمی فرهنگی صاحب الزمان (عج)، چاپ ۱، ق/، ۳۹ ص.

شابک: ۸- ۰۹- ۵۷۲۱- ۹۶۴

سجادی، احمد (متولد ۱۳۴۳)

اسرار دلبران: تأملی در زیارت جامعه کبیره، تهران، بنیاد قرآن و عترت، چاپ ۱،، ۲۰۷ ص،

۱- حسن فرحبخشیان؛ فرحبخشیان، حسن

ص: ۸۷۰

رقعی.

شابک: ۳- ۲۲- ۹۹۴۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: در معرفت: تأملی در زیارت جامعه کبیره

تفسیر هریک از فرازهای زیارت جامعه ی کبیره است. ضمن آن که در برخی از موارد شرح کوتاهی آمده است.

پرچمداران هدایت: تدبری بر زیارت جامعه کبیره، تهران، بنیاد قرآن و عترت، چاپ ۱،، ۵۰۶ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۲۱- ۹۹۴۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: تدبری بر زیارت جامعه کبیره.

شرحی بر زیارت جامعه کبیره است. نویسنده هر فراز از این زیارت را با آیات قرآن و روایات پیامبر (ص) و ائمه (ع) تطبیق نموده و بعد از ارائه اطلاعات معنایی، با استفاده از این آیات و روایات به تبیین و شرح آن فراز از زیارت جامعه کبیره پرداخته است. نویسنده علاوه بر روش تطبیقی بین فرازهای زیارت نامه و روایات معصومین (ع) لغات و اصطلاحات به کار رفته در زیارت را نیز توضیح داده است. متن کامل زیارت همراه با ترجمه آن در آغاز کتاب و نمایه ای از الفاظ در پایان آورده شده است.

سند، محمد

فی رحاب الزیاره الجامعه الکبیره، به کوشش سیدعلی جلال شرخات، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق/ ۱۳۸۶، ۱۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۹۵- ۶۱۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی سندی و محتوایی زیارت جامعه کبیره است. نویسنده به نقش

راوی این زیارت در نقل معارف و حقایق برجسته شیعه از طریق امامان پرداخته و از روایات او دفاع می کند. وی با نقل دیدگاه رجال شناسان شیعه به توثیق و اعتبار او می پردازد. در ادامه، مضامین عالی و معنوی زیارت جامعه کبیره را که امام هادی (ع) به موسی بن عمران القا کرده، نشانه دیگری از مکانت و جایگاه این راوی برشمرده است. بیان مفاهیم زیارت، پاسخ به شبهات و اشکالات پیرامون تجسیم، تعطیل، تشبیه، صفات الهی و تجلی صفات و مفهوم ایاب و حساب خلق و نقش اهل بیت در این خصوص ودفاع از سندیت زیارت، از دیگر مطالب این نوشتار است.

سهرابی، صادق

تنها راه: شرح زیارت امام زمان (عج)، تهران، مهر محبوب، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۶- ۹۵۱۱۰- ۹۶۴

در این کتاب که با استناد به شرح زیارت جامعه ی کبیره و دیگر منابع نگاشته شده از لزوم نیاز به امام در دوره ی غیبت سخن رفته است.

شبر، سیدعبدالله (۱۷۷۴- ۱۸۲۶)

الأنوار اللامعه فی شرح الجامعه، تصحیح جعفرمحمودی، مشهد، بنیاد بعثت، چاپ ۱، ۱۴۰۷ ق، ۳۲۴ ص، وزیری.

چاپ های دیگر

قم، دارالانصار، چاپ ۲، ۱۳۸۵، ۲۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۴۹- ۸۹۵۶- ۹۶۴

تحقیق فاضل الفراتی، علاء الکاظمی، قم، مؤسسه عاشورا، هیئه محمدالامین (علیه السلام)، مکتبه الامین، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۸ ص، وزیری.

قم، مؤسسه البعثه، چاپ ۱،/ ۱۴۰۷ ق، ۳۲۴ ص، وزیری.

شرح زیارت جامعه کبیره است. مؤلف ضمن درج زیارت، با استناد به آیات و احادیث و بیان لغوی و ادبی به شرح و توضیح آن پرداخته است.

با اختران تابناک ولایت: شرح زیارت جامعه کبیره، ترجمه ی عباسعلی سلطانی گلشیخی، مشهد، آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهش های اسلامی، چاپ ۳، ۲۴۲ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۲۹۷- ۴۴۴- ۹۶۴

عنوان اصلی: الأنوار اللامعه فی شرح الزیاره الجامعه.

در این کتاب زیارت جامعه کبیره که از جهت مقام مهم ترین زیارت ها و از جهت اهمیت بالاترین آنهاست و از نظر فصیح بودن و معنی، حکایت از منابع وحی می کند، شرح و در خلال آن روایات ائمه درباره دعا بیان شده است.

شرح زیارت جامعه کبیره (به زبان روسی)، ترجمه به روسی عمران رجب اف، قم، دانش حامدون، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۷- ۸۵۸۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

قم، فجر قرآن، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۴۲ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴- ۹۶۷۶۷- ۹۶۴

شهیدی، ناصر

جامعه در حرم اهل بیت علیهم السلام: گذری بر زیارت جامعه کبیره به همراه آثار و فواید زیارت عاشورا و نافله شب، قم، نصایح، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۲۲۴ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۶۵- ۷۸۸۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: گذری بر زیارت جامعه کبیره به همراه آثار و فواید زیارت عاشورا و نافله شب.

مجموعه زیارت جامعه ی کبیره به همراه شرح معانی آن است. هم چنین آثار و فضایل و فوایـد زیارت عاشورا و نافله ی شب ذکر گردیده است.

شیخ الاسلامی، محمدهادی (۱)

(۲۸۸- ۳۷۳)

شرح زیارت جامعه کبیره، تحقیق محمدجواد طبسی حائری، مشهد، حسینیه آیه الله طبسی حائری، دار القرآن الکریم، مؤسسه انتشارات فدک، چاپ ۱، ۱۳۷۵.

صدیقی، کاظم (متولد ۱۳۳۲)

سیمای عرشیان در کلام ابن الرضا علیه السلام: شرح زیارت جامعه کبیره، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، جلد اول، چاپ ۱،، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۲۲۱- ۴۷۶- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جوانب زیارت جامعه کبیره است. این نوشتار، حاصل سلسله جلسات شرح زیارت جامعه کبیره در دانشگاه صنعتی شریف است. نگارنده در کتاب حاضر، ضمن بیان مفهوم زیارت و فلسفه آن به شرح بندهای این زیارت پرداخته است.

۱- فخر المحققین شیرازی، محمدهادی؛ اصطهباناتی، محمدهادی؛ آیت الله اصطهباناتی؛ اصطهباناتی شیخ الاسلامی، محمدهادی

ص: ۸۷۴

ضیاء آبادی، سیدمحمد (متولد ۱۳۰۹)

احاطه ی علم ولایت، بر احکام و اسرار شریعت، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۰۰- ۲۷۷۳- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

این مجموعه حاصل سلسله جلسات شرح زیارت جامعه کبیره است که طی پانزده سال انجام شده است. پیشتر مطالب این جلسات در قالب کتابچه هایی با عنوان صفیر ولایت به چاپ رسیده است. مجموعه اخیر همان کتابچه های ۶۸ گانه صفیر ولایت است که با بازنگری اساسی و ویرایشِ کلی منتشر شده است. در ادامه اطلاعات مأخذشناسی هریک آمده است.

ارکان توحید، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۵۲- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛ ۲۲؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

از شهادت تا شفاعت، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص.

شابک: ۰- ۹۳- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛ ۲۷؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

ص: ۸۷۵

امامت شیعه، افضل از نبوت انبیای سلف، تهران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۰۲- ۲۷۷۳- ۹۶۴

فروست: صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

امامـان مبین، کامـل و کمـال آخرین، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السـلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۴۷- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۵؛ شرح زیارت جامعه کبیره

امامان معصوم (ع) هم رهبر و هم هدایتگر، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السـلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۴۸- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛ ۱۸؛ شرح زیارت جامعه کبیره

امام زمان (عج) روشنی بخش جهان، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

ص: ۸۷۶

شابک: ۶- ۰۶- ۲۷۷۳- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

امام مبین، احیاگر دل و دین، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۰۸۴- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت//: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

اهل بیت اطهار (ع) آینه ی صفات پروردگار، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱، ۲، ۲۶ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۹۳- ۷۵۷۸- ۹۶۴

صفیر هدایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

اهل بیت عصمت حجت در دنیا و آخرت، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱، ۲، ۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۳- ۸۴۴۸- ۹۶۴

اهل بیت نبوت (ع) مظهر کامل امانت و امنیت، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۲، ۴، ۳۲ ص، پالتویی.

ص: ۸۷۷

شابک:

X

- ۹۲- ۷۵۷۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

ای صاحب ولایت عنایت شفاعت، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۱۹- ۲۷۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

ایمان به رجعت اهل بیت (ع)، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱، ۵، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۰۷۸- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۴۲؛ شرح زیارت جامعه کبیره

اینانند اولی الامر حقیقی، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۸ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۴۹- ۸۴۸۴- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۹؛ شرح زیارت جامعه کبیره

بذل جان به پیشگاه جانان، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱، ۵، ۱۸ ص،

ص: ۸۷۸

پالتویی.

شابک: ۸- ۴۴- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه کبیره

برکات صلوات و مباهله، تهران، بهاران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۵، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۲۳؛ شرح زیارت جامعه کبیره

بهترین یادگار عزت ماندگار، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

پاکی جان، شرط پیوند با اهل بیت (ع)، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱، ۵، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۸- ۹۱۴۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۴۶؛ شرح زیارت جامعه کبیره

تقوا صفا بخش دنیا و عقبا، تهران، بنیاد

ص: ۸۷۹

خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۱۳- ۲۷۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

چگونه نعمت ها نقمت می شوند؟، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۲۲ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۵۴- ۷۵۷۸- ۹۶۴

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۳؛ شرح زیارت جامعه کبیره

حاملان قرآن، حافظان اسرار، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۲۰ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۰۵- ۸۴۴۸- ۹۶۴

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۰؛ شرح زیارت جامعه کبیره

حبل متین، شناخت ارکان دین: شرح زیارت جامعه کبیره، تهران، مؤسسه بنیاد خیریه الزهرا (س)، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳ جلد، وزیری.

شابک: ۹- ۲۹- ۲۷۷۳- ۹۶۴- ۹۷۸

حجت های خدا بر بندگان، تهران، بهاران؛

بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۵۱- ۸۴۴۸- ۹۶۴

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه کبیره

حسن بصری نماد نفاق در هر عصری، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۶ ص.

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۲۴؛: شرح زیارت جامعه کبیره

حسن خاتمه با توسل به حضرت فاطمه علیها السلام، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص.

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

حضرت زهرا (ع) و خطبه ای غرا، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۷- ۹۱۴۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۴۵؛: شرح زیارت جامعه کبیره

ص: ۸۸۱

حفظ ارادت بر خوردار از شفاعت، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲،، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۹۰- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛: شرح زیارت جامعه کبیر

حفظ وحدت قبولی طاعت با اعتصام به حبل ولایت، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص.

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

خانه های ربانی، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهرا علیها السلام، دفتر امورفرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۰۷۵- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیرولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمدضیاء آبادی؛ ۴۳؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

راهنمایان معصوم و اندیشه های مسموم، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۰۴۲- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیرولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمدضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

روزه دار واقعی کیست؟، تهران، بهاران: بنیاد خیریه الزهرا علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۰۷۹- ۵۱۶- ۹۶۴

عنوان روی جلد: شرح زیارت جامعه کبیره: روزه دار واقعی کیست؟

فروست: صفیر ولایت. سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره.

رهبران من محبوب تر از جان من، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهرا علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۰۰۵- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره.

زبان محل سود وزیان، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

سرور دو جهان: درک مهدی صاحب الزمان (عج)

، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهرا علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۲۴ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۴۴- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۶؛ شرح زیارت جامعه کبیره

سعادت ابدی از تولی و تبری، تهران: بهاران؛ مؤسسه بنیاد خیریه الزهرا، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص.

شابک: ۴- ۰۸۰- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۴۸؛ شرح زیارت جامعه کبیره

سفیر حق، پاکی مطلق، تهران، بهاران؛ مؤسسه بنیاد خیریه الزهرا، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۹۶۴ -۸۴۴۸- ۹۹ -X

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه کبیره

صلاح دنیا فلاح عقبا، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

طهارت شرط لازم برای زیارت،

تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهرا علیها السلام، دفتر امورفرهنگی، چاپ ۱،، ۱۸ ص.

فروست: صفیرولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمدضیاء آبادی؛ [ج]. شرح زیارت جامعه ی کبیره

عجز بشر، از درک اهل بیت و پیغمبر علیها السلام، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراءعلیها السلام، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

عظمت جلال خدا در نگاه اولیا، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۰۴۵- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

فاطمه ی زهرا (ع)، جلوه ای از جمال خدا، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراءعلیها السلام، چاپ ۱، ۳، ۲۸ ص، پالتویی.

شابک: ۹- ۱۵- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۱؛ شرح زیارت جامعه کبیره

فصل الخطاب، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراءعلیها

ص: ۸۸۵

السلام، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۵۹-۰ - ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه کبیره

فکر انبیاء پاینده و تابنده، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

قانون توسل جاری در طبیعت و شریعت، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

قرب حق جویی؟ اخلاص پیشه کن، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراءعلیها السلام، چاپ ۱، ۳، ۳۰ ص، پالتویی.

شابک: ۱- ۲۲- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۳؛ شرح زیارت جامعه کبیره

قله های حلم و کرم، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۲، ۴، ۴۸ ص، پالتویی.

ص: ۸۸۶

شابک: ۲- ۴۸- ۷۵۷۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۲؛ شرح زیارت جامعه کبیره

قله های محبت، تهران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۲، ۱۳۸۴، ۴۰ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۱۸- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱۴؛ شرح زیارت جامعه کبیره

کرنش کائنات، در برابر فضل و شرف و عزت شما، تهران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۱،، ۱۶ ص، بیاضی.

شابک: ۵- ۰۱- ۲۷۷۳- ۹۶۴

فروست: صفیر هدایت، سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

کیست رهبر؟! بعد از وجود مقدس پیغمبر (ص)، تهران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۳، ۴، ۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۴۹- ۷۵۷۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۱؛ شرح زیارت جامعه کبیره

ص: ۸۸۷

مارقین، دینداران دین ناشناس، تهران، بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، چاپ ۱،، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۵۳- ۵۱۶- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ شرح زیارت جامعه کبیره

مایه ی امن و امان برکت زمین و آسمان، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۸ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۵۵- ۷۵۷۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۴؛: شرح زیارت جامعه کبیره

محبوب تویی کعبه ی مقصود تویی، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۸۸- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۲۶؛: شرح زیارت جامعه کبیره

محرم اسرار خدا، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۸ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۵۰- ۸۴۸۴- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۲۰؛: شرح زیارت جامعه کبیره

مؤمن، شاداب و مطمئن، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۱۶ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۰۷- ۲۷۷۳- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

نور ولایت، روح تقوا و سعادت، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۲، ۴، ۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۹۵- ۷۵۷۸- ۹۶۴

نیکوترین دعوت کنندگان، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۲، ۴، ۲۰ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۹۹- ۷۵۷۸- ۹۶۴

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛ ۸؛ شرح زیارت جامعه کبیره

هدف چیست؟ الگوی ما کیست؟، تهران، بنیاد خیریه الزهرا، چاپ ۱،، ۲۰ ص، پالتویی.

فروست: صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه کبیره

همای سعادت بر بام و لایت، تهران، بهاران؛ بنیاد خیریه الزهراء علیها السلام، دفتر امور فرهنگی، چاپ ۲، ۴، ۱۶ ص.

ص: ۸۸۹

شابک: ۳- ۱۸- ۸۴۴۸- ۹۶۴

فروست: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی؛؛ شرح زیارت جامعه ی کبیره

عزیز، محمد رضا

ذات بهجه فی ظلال زیاره الجامعه، قم، محبین، چاپ ۱، ۱۴۲۴ ق/ ۱۳۸۲، ۲۵۰ ص، رقعی، عربی.

شابک: ۸- ۴۶- ۳-۷۱۰- ۹۶۴

بررسی جوانب زیارت جامعه کبیره در قالب شرح این زیارت است.

قپانچی، سیدصدر الدین (۱)

فی رحاب الزیاره الجامعه الکبیره، جلد چهارم، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۲۶ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۰۴۶- ۱۶۲- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح فرازهایی از زیارت جامعه کبیره است. کتاب حاضر که جلد چهارم از مجموعه ای به همین نام است؛ به شرح و بررسی قسمت هایی از زیارت جامعه کبیره پرداخته که در آن ارتباط بین شیعیان و اهل بیت (ع) بررسی شده است. در همین راستا نگارنده به خلوص شیعیان و محبان اهل بیت نسبت به امامان و ایمان و معرفت شیعیان به آنان اشاره کرده و دیدگاه اهل بیت را نیز در این زمینه منعکس نموده است. وی همچنین به تناسب مباحث از حکومت اسلامی و نظام سیاسی اسلام و فرق بین حکومت اسلامی و نظام های لیبرالی سخن به میان آورده و تفکر حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) و تشکیل دولت دینی توسط ایشان را بررسی نموده است و به شبهاتی درباره غلو کردن شیعیان نسبت به امامان خویش نیز

۱- قبانچی، سیدصدرالدین؛ صدرالدین القبانجی

پاسخ داده است.

کربلائی، جواد

الانوار الساطعه فی شرح زیاره الجامعه، تهران، منشورات الاعلمی، چاپ ۱،، وزیری.

چاپ دیگر

قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۶۰۴ ص، وزیری.

گنجی، حسین

نسیم معرفت: اهل بیت (ع) از نگاه زیارت جامعه کبیره، ویرایشِ اکبر اسدی (۱)، قم، مؤسسه فرهنگی انتشاراتی طوبای محبت، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۷ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۹- ۹۵۷۶۳- ۹۶۴

عنوان دیگر: اهل بیت (ع) از نگاه زیارت جامعه کبیره.

شرح جنبه های مختلف زیارت جامعه است. این زیارت یکی از معروف ترین زیارتنامه ها است که دارای مضامین بلندی بوده و جایگاه و مقامات اهل بیت را روشن می سازد. اثر حاضر، اهل بیت را از نگاه زیارت جامعه کبیره به شیوه ای رسا شرح و فضایل و مناقب ایشان را در طی هجده گفتار تبیین کرده و کمالات آن بزرگان و ضرورت و مفهوم ولایت آنان را بازگو می کند.

گویا، عبدالعلی (۱۳۰۰- ۱۳۷۴)

علی (ع) و زیارت جامعه کبیره، تهران، زراره، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۱۲ ص، وزیری.

۱- متولد ۱۳۳۷

ص: ۸۹۱

شابک: ۴- ۲- ۹۱۶۴۳- ۹۶۴

فروست: دوره معارف و عرفان معصومین (ع)- ۵

چاپ دیگر

تصحیح و تحقیق امیر توحیدی و مجید مسعودی، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۳۱۲ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴۶۹- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

تفسیر فقراتی از زیارت جامعه کبیره و تبیین مقام و موقعیت والای اهل بیت (ع) و به ویژه امام علی (ع) در آن است. نویسنده ابتدا متن زیارت جامعه را به پنج بخش تکبیر و صلوات، حقیقت صلات و سلام، شهادات، عرض ارادت و فدویت به ساحت معصومین (ع) و دعا و مناجات تقسیم می کند. وی سپس در هر بخش به بررسی و شرح ابعاد وجودی اهل بیت (ع) می پردازد. علم اهل بیت (ع)، قدرت تکوینی آنان در عالم هستی، عبادت آنها، ولایت تکوینی و تشریعی ایشان، تولّی به اهل بیت و تبری از دشمنانشان و شهادت به ولایت و امامت و قدر و منزلت والای آنان نزد خداوند از جمله محورهای اصلی است که به تفصیل مورد بحث نویسنده قرار گرفته است. وی در هر یک از فقرات زیارت جامعه، اوصاف ذکر شده در مورد اهل بیت را شرح و تفسیر نموده و از امام علی (ع) به عنوان شاخص ترین فرد معصوم یاد کرده است.

مجلسی، محمدتقی بن مقصودعلی (۱)

(۱۰۰۳- ۱۰۷۰ ق)

شرح زیارت جامعه کبیره، به کوشش رضا استادی (۲)، قم، برگزیده، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۷۶ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۹۶۹۰- ۰۶- ۹۶۴

۱- مجلسی اول

۲- متولد ۱۳۱۶

شرح و ترجمه روان زیارت جامعه کبیره است. این زیارت در شرح فضائل و مناقب ائمه اطهار (ع) است. ابتدا، ترجمه به صورت فرازهای جدا از هم و فقره فقره نقل شده است. در بخش بعدی مجموعه شرح ها و توضیحاتی که علامه محمّدتقی مجلسی در کتاب لوامع صاحبقران و روضه المتقین بر این زیارت نوشته آمده و سپس شرح علامه محمّدباقر مجلسی (۱) از ملاذ الاخیار استخراج شده است. بخش پایانی به بررسی سندی زیارت جامعه اختصاص دارد. محقق کتاب با ذکر ادله ای نتیجه گرفته سند این زیارت قابل خدشه و رد قطعی نیست و مضامین آن مشتمل بر غلو نیست بلکه مبتنی بر احادیث و توصیه های بسیار زیادی است که از پیامبر در شأن و منزلت اهل بیت (ع) نقل گردیده است. غلو آن است که ما امامان را در ذات یا صفات و افعال مستقل و بی نیاز از خداوند بدانیم.

شرح زیارت جامعه کبیره، مقدمه و شرح حال مهدی فقیه ایمانی، اصفهان، حسینیه عمادزاده، چاپ ۱،، ۱۸۸ ص.

محمدی ری شهری، محمد (۲)

(متولد ۱۳۲۵)

تفسیر قرآن ناطق یا شرح زیارت جامعه کبیره، به کوشش احمد غلامعلی، تهران، نشرمشعر، چاپ ۱،، ۶۸۸ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۱۵۷- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح زیارت جامعه کبیره با استناد گسترده به آیات قرآن و احادیث معصومین (ع) و بیان آرای برخی شارحین دیگر است. در این کتاب «زیارت جامعه» به یکصد و ده بخش تقسیم شده و در آغاز هر بخش و

۱- علامه مجلسی؛ مجلسی ثانی

۲- آیت الله ری شهری؛ ری شهری، محمد؛ محمدی شاه عبدالعظیمی، محمد

پیش از شرح آن، واژه هایی که نیاز به توضیح دارند، با بهره گیری از منابع معتبر لغت، واژه شناسی گردیده اند.

مکارم شیرازی، ناصر (۱)

(متولد ۱۳۰۵)

پرتوی از زیارت جامعه کبیره، به کوشش حسین حسینی (۲)، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۵۱ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۲۹۵- ۴۴۰- ۹۶۴

مجموعه سخنرانی هایی است که مؤلف در مشهد مقدس و در جمع طلاب و مدرسان حوزه علمیه این شهر ایراد کرده است. این مجموعه در پنج بخش تدوین شده است. در مقدمه، فلسفه زیارت و عبادت و آثار و فواید اخلاقی و معنوی زیارت بررسی شده است. بررسی سند زیارت جامعه کبیره در فصل اول آمده است. مؤلف در فصل سوم از ولایت تشریعی و تکوینی پیامبر و امام، توحید افعالی، مضامین عرفانی زیارت جامعه، و حقیقت زیارت سخن می گوید. وی در ادامه با نگاه اجمالی به محتوای این زیارت، مباحث مهمی را از آن استنباط و استخراج کرده و به شرح وتفسیر آنها پرداخته است.

نظامی همدانی، علی

سیمای ائمه (ع)، در شرح زیارت جامعه کبیره، قم، نشر مرتضی، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳ جلد، وزیری.

شابک: ۰- ۳- ۹۱۷۳۷- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره است که نگارنده طی آن به بررسی و شرح سیره عملی ائمه معصوم پرداخته است. افزون بر آن، با مروری

۱- آیت الله مکارم شیرازی

۲- متولد ۱۳۱۷

بر تفاسیر مختلف این زیارات، همچنین با استناد به برخی آیات به منزلت ائمه اطهار در نزد خداوند اشاره می کند. آشنایی با فضایل، کرامات و علم و معجزه های ائمه معصومان (ع) از دیگر مطالب کتاب به شمار می آید.

نقوی قاینی، محمدتقی (۱)

(متولد ۱۳۰۸)

شرح زیارت جامعه کبیره، تهران، مؤسسه نشر صادق، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۵۳۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۱۳- ۵۶۰۴- ۹۶۴

شرح زیارت جامعه کبیره با استفاده از آیات، روایات و اشعار فارسی و عربی است. مؤلف پس از بیان مفهوم، مشروعیت و شرایط زیارت به وجه نام گذاری و شروحی که بر این زیارت نوشته شده اشاره می کند. وی جامعیت و فصاحت لحن کلام زیارت جامعه کبیره را دلیل بر اعتبار سند این زیارت می داند. وی ابتدا پاره ای از زیارت را با اعراب گذاری در داخل پرانتز آورده و آنگاه به توضیح ادبی لغات و شرح آن قسمت از زیارت می پردازد.

واعظ موسوی، علی اکبر (۲)

(متولد ۱۳۲۱)

اظهار ادب به آستان مقدس ائمه ی معصومین علیهم السلام یا بیان فارسی ساده از زیارت جامعه ی کبیره، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۸، جلد اول، ۴۸۲ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۱۶۳- ۵۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

این نوشتار در شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره است.

۱- قاینی، محمدتقی؛ نقوی، محمدتقی؛ قاینی خراسانی، محمدتقی

۲- موسوی، محب الاسلام

ص: ۸۹۵

وحیدی، سیدمحمد (۱۲۹۵- ۱۳۷۹)

پرتو ولایت در شرح زیارت جامعه کبیره، تحقیق هاشم صالحی، تصحیح سیدرضی وحیدی، قم، وفایی، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳۰۲ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰۲- ۶۰۱۳- ۹۶۴

شرح محتوا و الفاظ زیارت جامعه کبیره به ترتیب عبارات خود زیارت نامه است. شارح در مقدمه به اسناد کهن آن پرداخته و توصیفی درباره این زیارت نامه از محمدتقی مجلسی آورده است. در بخش دیگری از مقدمه به ثواب و فضیلت زیارت امامان معصوم (ع) پرداخته شده است.

أنوار الولایه الساطعه فی شرح الزیاره الجامعه، ترجمه ی هاشم صالحی، تصحیحِ سیدرضی وحیدی، قم، محمد وفائی، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۳۰۰ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۱- ۰۳- ۶۰۱۳- ۹۶۴

شرح مختصری از زندگانی امام علی بن محمد النقی (ع) به همراه زیارت نامه آن حضرت و نیز شرح و تفسیری بر زیارت جامعه کبیره است.

هدایی، ابوتراب

نجوم لامعه: شرح زیارت جامعه، بی جا، حسن وهاب آقائی، چاپ ۱،، ۳۲۴ ص، رقعی.

«زیارت آل یاسین»

انصاری، حسین

مکتوب سبز: گزارشی درباره ی زیارت آل یاسین بزرگ

ص: ۸۹۶

، قم، انصاری، چاپ ۱،، ۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۶۸- ۶۹۲۵- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزارشی درباره ی زیارت آل یاسین بزرگ

شرح و ترجمه ی زیارت آل یاسین است. همراه با متن، گزارشی درباره این زیارت و محتویات آن و همچنین آثار معنوی خواندن این زیارت آمده است. در این نوشتار، نخست به صورت مختصر در مورد دعا و زیارت و آثار روحی و معنوی آن مطالبی ارایه شده؛ آنگاه نسبت زیارت آل یاسین با حضرت علی (ع) و امام زمان (عج) و خواص این زیارت بررسی گردیده است. نگارنده سخنانی از برخی علما درباره زیارت آل یاسین و محتوای آن ارائه کرده است و ادب زیارت و مناجات با خدا را بیان می دارد.

بحرینی، سیدمجتبی (متولد ۱۳۲۸)

تو را گواه می گیرم: شرح یک دوره اعتقادات در زیارت آل یاسین، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۴۰ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۷۰- ۷۹۶۵- ۹۶۴

کتاب حاضر ادامه کتاب سلام بر پرچم افراشته: شرح سلامهای زیارت آل یاسین است.

عنوان دیگر: شرح یک دوره اعتقادات در زیارت آل یاسین

شرح و تفسیر زیارت آل یاسین است. در این کتاب، یک دوره اصول اعتقادات امامیه بدون ذکر ادله و به صورت توصیفی ذیل زیارت آل یاسین بیان شده است. نویسنده از شهادت به وحدانیت حق تعالی آغاز کرده و به تمام اصول اعتقادی شیعه (نبوت، امامت، عدل الهی و معاد)

پرداخته است. وی در ضمن مباحث معاد به مباحث آخر الزمان و نشانه های آن اشاره دارد. او در شرح مطالب خود از منابع حدیثی و لغت نامه ها و برخی متون ادبی و اشعار شاعران بهره برده است.

سلام بر پرچم افراشته: شرح سلام های زیارت آل یاسین، ویرایشِ سیدعلی رضوی، تهران، مرکز فرهنگی انتشاراتی منیر، چاپ ۱، ۱۳۷۷، ۲۸۸ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۳۸- ۵۶۰۱- ۹۶۴

عنوان دیگر: شرح سلام های زیارت آل یاسین.

ترجمه، تفسیر و نقد زیارت آل یاسین در دو بخش اصلی است. نگارنده نخست به ذکر منابع زیارت می پردازد و بحثی را در راستای آشنایی با راوی این زیارات ارائه می کند. در ادامه، خصوصیات و ترکیب اجمالی و نمود و نمای زیارت را تشریح می کند و متن یک یک سلام های موجود در این زیارت را با استناد به روایات معصومین (ع) و اشعار عربی و فارسی شرح می دهد.

حائری قزوینی، سیدمهدی

میثاق منتظران: شرحی بر زیات آل یس، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲ جلد، رقعی.

شابک: ۵- ۰۱- ۸۴۸۴- ۹۶۴

شرحی بر زیارت آل یاسین است. این زیارت مجموعه ی کامل اعتقاد صحیح و راه و رسم خداپرستی و دینداری است که در عصر تاریک و پر فتنه و فساد غیبت، چراغی فروزان و راهنمایی مطمئن برای جویندگان راه حقّ و پویندگان مسیر کمال و صراط مستقیم است. به اعتقاد نویسنده، علمای شیعه از دیرباز، این زیارت شریف را در آثار خود نقل و پیوسته به حفظ و خواندن آن سفارش کرده اند. نویسنده در این کتاب، سعی کرده است تمامی مطالب خود را در شرح زیارت، به دلایل عقلی و نقلی مستند

سازد و در عین حال، ساده و روان بنویسد و از مباحثی که مورد فهم همگان نیست و اثبات آن ها دشوار است، بپرهیزد. وی نخست متن زیارت را آورده و آن گاه به شرح بخش بخش آن پرداخته است.

رفیعی، سیدجعفر (متولد ۱۳۴۹)

تفسیر و شرح زیارت آل یاسین، شرح و حاشیه ی سیدجعفر رفیعی، قم، یاران قائم (عج)، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۳۶۷ ص، وزیری.

شابک: ۹۶۴ -۹۱۲۹۲- ۶ -X

معرفی و شرح و تفسیر زیارت آل یاسین است. نویسنده ضمن بیان فضایل این زیارت و فوائد قرائت آن، کلمات مشکل و عبارات پیچیده آن را شرح کرده است. کتاب با استفاده از آیات قرآنی و احادیث نگارش یافته است.

شمیم آل یس در زیارت آل یس: خلاصه شرح و تفسیر زیارت، قم، یاران قائم، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۹۶ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۰۵- ۸۸۹۵- ۹۶۴

شمیم هدایت در زیارت آل یس: زیارت آل یس، خلاصه شرح و تفسیر زیارت، اصفهان، بصائر، چاپ ۱،، ۶۰ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۸۰- ۵۶۷۳- ۹۶۴

شاعلی، عبد الصمد (متولد ۱۳۴۶)

بر آستان جانان، شرح زیارت نامه آل یاسین و نیایش پس از آن، تهران، رایحه، چاپ ۱، ۱۳۸۱،

ص: ۸۹۹

۲۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۸۹- ۶۶۱۵- ۹۶۴

شرح و ترجمه زیارت نامه آل یاسین، با استفاده از آیات و روایات است. نویسنده با تقطیع زیارت نامه و انتخاب عناوینی برای هر قسمت، به شرح آن پرداخته است. وی در مقدمه کتاب نگاهی اجمالی به سند زیارت نامه دارد و آن را معتبر و تأیید شده از جانب امام زمان می داند. به عقیده نگارنده سر این که، زیارت آل یاسین با کلمه سلام آغاز شده، این است که، امام زمان صدای شیعیان را به هنگام خواندن این زیارت می شنود.

طاهرزاده، اصغر (متولد ۱۳۳۰)

زیارت آل یس، نظر به مقصد جان هر انسان، اصفهان، لب المیزان، چاپ ۱،، ۱۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۰- ۲۶۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

شرحی مختصر بر زیارت آل یس است. این نوشتار حاصل سخنرانی مؤلف در شب نیمه شعبان در اصفهان است، شارح تلاش داشته با شرح این زیارت معنای حقیق رؤیت و ملاقات حضرت صاحب الامر (عج) را تبیین کند.

مقدس، سعید

درود و درد: شرحی بر زیارت آل یاسین، شرح و حاشیه ی سعید مقدس، تهران، مکیال، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۰۸ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۳- ۹۲۵۳۰- ۹۶۴

توضیح زیارت آل یاسین با استفاده از آیات، روایات و اشعار و به شیوه ی توصیف ادبی است. ابتدا توضیحاتی پیرامون هر بند از زیارتنامه آمده و سپس بند مربوط، ذکر گردیده است. در بخش پایانی کتاب، متن زیارتنامه

آورده شده است. زیارت آل یاسین در بر دارنده زیارتنامه امام زمان (ع) است که در توقیعی از آن حضرت به محمد بن عبدالله حمیری ابلاغ شده است.

موسوی، سیدفرید (متولد ۱۳۴۳)

جرعه ای از زلال سرداب مقدس: شرح زیارت آل یاسین، قم، یاقوت، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۱۵ ص، وزیری.

شابک: ۹۶۴ -۷۶۸۲ -۶۲ -X

چاپ دیگر

قم، سبط النبی، چاپ ۱، ۱۳۸۶.

شرح مفاهیم و موضوعات زیارت نامه ی آل یاسین است. این زیارت از زیارتنامه های معتبر شیعی است که از ناحیه ی مقدس حضرت ولیعصر (عج) صادر شده و مجموعه ای از فضایل و مناقب اهل بیت (ع) در آن ذکر گردیده است. این کتاب، ضمن این زیارت، شامل یک دوره معارف شیعی در زمینه ی اخلاق و اعتقادات و نیایش، وظایف و مسئولیت شیعیان در برابر امامان است.

شرح و تحقیق زیارت آل یاسین، قم، سبط النبی (ص)، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۱۶ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۴۲- ۸۵۱۹- ۹۶۴

«زیارت اربعین»

احمدی فقیه یزدی، محمدحسن

زیارت اربعین: آینه عرفان و آیت ایمان، قم، دار التفسیر، چاپ ۱، ق/، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۹۴- ۶۳۹۸- ۹۶۴

ص: ۹۰۱

عنوان روی جلد: زیارت اربعین: آیت مومنین.

عنوان دیگر: آینه عرفان و آیت ایمان.

شرح مفاد زیارت اربعین و بررسی سند این زیارت است. در این کتاب، اسرار خواندن زیارت اربعین و وقت خواندن این زیارت و همچنین معارفی از توحید و ولایت که در این زیارت گنجانده شده است به همراه بررسی سند آن مورد تحقیق علمی قرار گرفته است. نگارنده با استفاده از روایات قرائت زیارت اربعین و بجای آوردن این زیارت را در روز اربعین از علائم ایمان دانسته و ضمن بیان شرحی کوتاه بر این زیارت مفاد عرفانی آن به ویژه مسأله توحید و ولایت را بررسی نموده است. وی همچنین به چگونگی تشخیص روز اربعین امام حسین (ع)، چگونگی تعیین سال اربعین حسینی، اسرار خواندن زیارت اربعین و مداومت بر آن، آثار خواندن زیارت اربعین و معرفی راویان این زیارت اشاره کرده و ابعادی از سیر و سلوک معنوی در این زیارت را بیان کرده است.

تاج الدین، مهدی

النور المبین فی شرح زیاره الأربعین، قم، دارالانصار، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۱۶- ۸۹۵۶- ۹۶۴

شرح و تبیین مضامین و عبارات زیارت اربعین است. زیارت اربعین از زیارات مخصوص امام حسین (ع) است که دارای محتوایی عمیق و حاوی معارفی در شناخت مناقب و فضایل امام حسین و عظمت شهادت و رشادت و حماسه آفرینی آن حضرت است. شارح با نقل عبارتی از زیارت در بالای صفحه به توضیح مفاد و الفاظ آن می پردازد. در توضیح جملات و ترکیبات از احادیث و متون کلامی و منابع شرح احوال معصومان (ع) کمک می گیرد.

«زیارت ناحیه مقدسه»

اشعری، عبدالحسین

امام مهدی (عج) در عزای امام حسین (ع)، شعر عبدالحسین اشعری، قم، انصار المهدی، چاپ ۱،، ۷۹ ص.

شابک: ۳- ۱۰- ۵۶۹۸- ۹۶۴

عنوان روی جلد: امام مهدی (عج) در عزای امام حسین (ع) زیارت ناحیه مقدسه.

ترجمه منظوم زیارت ناحیه مقدسه است. چون بسیاری از فرازهای این دعا در سوز و گداز شهادت امام حسین (ع) و مصیبت های او و اسارت فرزندان و رنج و سختی های آنان است، اشعار شاعر نیز شکل سوگنامه و عزاداری امام زمان (عج) در ماتم جدش امام حسین را به خود گرفته است.

ده بزرگی، احد (متولد ۱۳۲۸)

خون گریه زیارت ناحیه مقدسه، سراینده احد ده بزرگی، محمدرضا سنگری، تهران، پیام آزادی، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص.

شابک: ۱- ۴۶۰- ۳۰۲- ۹۶۴

بیان مفاهیم زیارت ناحیه مقدسه در قالب شعر است.

حجتی، حامد (متولد ۱۳۵۵)

عطر سیب: رهیافتی به زیارت ناحیه مقدسه، به کوششِ مرکز مطالعات و تحقیقات صاحب الزمان (عج)، قم، مسجد مقدس جمکران، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۵۳ ص، رقعی.

ص: ۹۰۳

شابک: ۸- ۳۰- ۶۷۰۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: رهیافتی به زیارت ناحیه مقدسه.

بررسی جنبه های مختلف زیارت ناحیه مقدسه است. این نوشته، دریافت عاشقانه و رهیافتی ادبی از زیارت ناحیه مقدسه است. نویسنده در قالب قطعات ادبی، ترجمانی از مفاهیم این زیارت مقدس را ارائه کرده است. زیارت ناحیه مقدسه، زیارتی است که در آن، امام زمان (ع) به شرح واقعه کربلا پرداخته و مقتل جدش امام حسین (ع) را بیان کرده است. از دیدگاه نویسنده، این مقتل حاوی مهم ترین مصائب امام حسین بوده و طی آن ابعاد گوناگون فاجعه کربلا تشریح شده است. در مقدمه، فرازهایی از زندگانی ابا عبدالله الحسین (ع) آمده است.

ژولیده نیشابوری، حسن [(۱)]

(متولد ۱۳۲۵)

زیارت ناحیه مقدسه با زبان شعر، ورامین، انتشارات علمی فرهنگی صاحب الزمان (عج)، چاپ ۱، ق/، ۵۵ ص.

شابک: ۱- ۱۰- ۷۵۲۷- ۹۶۴

سنگری، محمد رضا (متولد ۱۳۳۳)

از غارت بهار: بیانی تحلیلی، توصیفی از اولین و دومین فراز از زیارت ناحیه مقدسه، شیراز، امیدواران، چاپ ۱،، ۷۳ ص.

شابک: ۱- ۱۳- ۶۶۲۳- ۹۶۴

فروست: شب شعر عاشورا

شرح و توضیح بخش هایی از زیارت ناحیه مقدسه است.

۱- فرحبخشیان، حسن؛ نیشابوری، ژولیده؛ فرح بخش نیشابوری، حسن

ص: ۹۰۴

سلام موعود: بیان توصیفی از زیارت ناحیه مقدسه، قم، یاقوت، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۸۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۰۵- ۷۶۷۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: بیان توصیفی از زیارت ناحیه مقدسه.

بیانی توصیفی از زیارت ناحیه مقدسه است. این زیارت، سوگنامه امام مهدی و مرثیه بلند آن بزرگوار بر مصایب و رنج های امام حسین (ع) در روز عاشورا است که در آن، به توصیف لحظه های شهادت امام و غربت و مظلومیت اهل بیت (ع) پرداخته شده است. نویسنده در این کتاب، تنها به بخش های آغازین زیارت پرداخته است که در آن امام، بر انبیا و اولیا و نیز بر خود امام شهید و یاران او سلام می کند.

طالقانی، سیدهدایت الله (متولد ۱۳۳۱)

همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه، قم، سابقون، چاپ ۷، ۱۳۸۷، ۴ جلد، رقعی.

شابک: ۰- ۹۲۷۹۳- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان جلد ۱: همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه: چهار مقدمه زیربنایی

عنوان جلد ۲: همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه: مدارک متن حجت با بررسی بیست نسخه و استخراج علمی آن

عنوان جلد ۳: همره نور: زیارت ناحیه مقدسه، سوگواره حجه بن الحسن (عج) بر جد بزرگوارش حسین بن علی (ع) متن حجت با ترجمه آن

عنوان جلد ۴: همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه: متن حجت با شرح مختصر آن

شرح زیارت ناحیه مقدسه است. در جلد اول کلیاتی درباره زیارت بیان شده است. در این جلد نخست سخنرانی محمدهادی معرفت و علی کریمی جهرمی با عنوان «نقش زیارات» آورده شده و در ادامه جایگاه، اعتبار و سند و ویژگیهای زیارت ناحیه مقدسه بررسی شده است. در جلد دوم از این مجموعه، نویسنده به مقابله متون این زیارت در منابع گوناگون پرداخته است. سند و جایگاه زیارت، آداب و مقدمات زیارت در حرم، متن زیارت ناحیه مقدسه با بررسی بیست نسخه و استخراج علمی آن، مطالب این جلد را تشکیل داده است. پس از انتخاب متن صحیح از میان نسخ موجود و نام گذاری آن به نام متن حجت، در جلد سوم این متن به همراه ترجمه آن آمده است. نویسنده در جلد چهارم با انتخاب متن حجت (به عنوان متن معتبر) به شرح و تفسیرزیارت پرداخته است.

مبشر، علی محمد (متولد ۱۳۴۰)

آه و سوز آقا امام زمان (عج) در زیارت ناحیه مقدسه: نگاهی به گوشه ای از مصائب و ناله های حضرت ولی عصر امام زمان، قم، دارالفکر، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۲۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۳۰- ۲۶۱۱- ۹۶۴- ۹۷۸

چاپ دیگر

قم، وثوق، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۹۱- ۷۲۵۰- ۹۶۴

بررسی مفاهیم و معارف اخلاقی- عقیدتی زیارت ناحیه مقدسه است. نویسنده بعد از نقل و ترجمه ی این زیارت از بحارالانوار، مفاهیم و معارف آن را تشریح کرده است. بخش اول و دوم به صلوات حضرت

مهـدی و مَحبّت آن حضـرت به انبیـای الهی و خمسه طیبه و حضـرت اباعبـدالله علیهم السـلام اختصـاص دارد. در بخش هـای بعدی، از اسـرار و فلسـفه ی گریه حضـرت مهدی و منشأ معرفتی عزاداری آن حضرت بر مصایب جدّش توضیح داده و اهمیت سوگواری بر سیدالشهدا علیه السلام- که موجب احیا و حفظ دستاوردهای شهادت می شود- بیان شده است. ویژگی های امام حسین (ع)، مظلومیت و رنج ها، دعا و توسل به سالار شهیدان و اهمیت زیارت آن حضرت از دیگر عناوین کتاب است.

معرفت، محمدهادی (متولد ۱۳۰۹) و کریمی جهرمی، علی (متولد ۱۳۲۰)

همراه نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه، قم، سابقون، چاپ اول، ۱۳۸۰، ۱۹۲ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۳- ۹۲۷۹۳- ۹۶۴

«زیارت امین الله»

تحریری، محمود (درگذشت ۱۳۶۸)

سیمای مخبتین: شرح زیارت امین الله، تهران، مشکوه، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۴۶۳ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۲۶- ۶۱۵۶- ۹۶۴

چاپ دیگر

به کوشش محمدباقر تحریری، تهران، حر، چاپ ۱،، ۵۹۱ ص.

شابک: ۳- ۳۷- ۶۸۸۵- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارتنامه امین الله است که با آن هر یک از اهل بیت (ع) را می توان از دور یا نزدیک زیارت کرد. کتاب حاضر برای معرفی فرهنگ دعا و زیارت و آثار و ماهیت آن در فرهنگ شیعه، با استفاده از کتب تفسیری و حدیثی نوشته شده است و اخلاق روایی- عرفانی را بیان کرده

است. در این کتاب از مباحثی نظیر معانی سلام بر امام، جهاد و مراتب آن، قضا و قدر، مراتب و مصادیق ذکر، دعا و شرایط استجابت و آداب آن، محبت، مراتب محبت به ائمه، صبر بر بلاها، معنای شکر و مراتب آن، معنای لقای خداوند، تقوا، عظمت و درجات شناخت خداوند و مراتب توبه سخن گفته شده است.

رسولی محلاتی، سیدهاشم (متولد ۱۳۰۸)

شرح زیارت امین الله، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۳۳۴ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۶۵۴- ۴۳۰- ۹۶۴

شرحی فارسی بر قسمت هایی از متن زیارت امام علی (ع) با نام امین الله است. نویسنده بعد از توضیحی راجع به زیارتنامه امین الله و سند آن، مباحثی درباره دعا و راز و نیاز، قضا و قدر، ایمان و اطمینان به تقدیر الهی و رضا به قضای پروردگار عنوان می کند.

فتاحی، سیدحمید

روان درمانی در مکتب آل عبا همراه با شرح زیارت امین الله و حدیث کساء، بی جا، میرفتاح، چاپ ۱،، ۱۷۸ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۳۲- ۸۴۸۹- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح مختصری بر زیارت امین الله و حدیث کساء است. نخست به تعریف و جایگاه روان از منظر قرآن پرداخته شده و روان درمانی و نیازهای مهم روان از دیدگاه قرآن و نهج البلاغه را بررسی می کند.

در ادامه نقش و روش امامان در درمان بیماری های روحی و روانی انسان ها مورد بررسی قرار گرفته و عشق و محبت به اهل بیت پیامبر (ص) راهکار مهمی برای روان درمانی عنوان شده است. در ادامه به شرح مفاد زیارت امین الله و شخصیت والای حضرت علی (ع) در این زیارت پرداخته

و حدیث کساء و جایگاه ویژه اهل بیت پیامبر در نزد خداوند متعال بررسی گردیده است.

محمدی گیلانی، محمد (متولد ۱۳۰۷)

شرح زیـارت امین الله (ع)، مقـدمه و پاورقی زین العابـدین قربانی لاهیجی (۱)، لاهیجان، نشـر سایه، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۳۶- ۵۹۱۸- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، سایه، چاپ ۲،، ۲۴۸ ص.

شابک: ۷- ۳۶- ۵۹۱۸- ۹۶۴

فروست: مجموعه آثار آیه الله گیلانی؛.

بررسـی مفـاهیم موجـود در زیـارت امیـن الله اسـت. نویسـنده در بخش نخسـت برخی دیـدگاه فرقـه ی وهـابیت در خصـوص موضوعاتی مثل شفاعت، توسل به اولیای الهی و استغاثه ی به آنان، سوگند دادن و یا سوگند خوردن به غیر خدا، تعمیر قبور و ساختن بنای روی آن ها، دعا و نماز کنار قبور، نذر برای صاحبان قبور، تبرک به قبور و بوسـیدن آن ها، زیارت قبور را بررسی کرده است. در بخش دوم کتـاب زیـارت نـامه ی امین الله بـا توجه به روایـات، احـادیث و آیات با مباحثی همچون: ولایت الله تعـالی، قبـول و رد توبه از قرآن کریم، تعریف معصـیت کـبیره، روش قرآن در تـبیین مسائـل، رزق تکوینی و رزق تشـریعی، و معنای حق در شرع و عرف شرح و تفسیر می شود.

مدرس فتحی، منصوره (متولد ۱۳۳۶)

شرح زیارت امین الله، تهران، آفاق، چاپ ۱،، ۱۹۷ ص، وزیری.

۱- متولد ۱۳۱۴

ص: ۹۰۹

شابک: ۳- ۶۶- ۶۰۵۸- ۹۶۴

بررسی برخی جنبه های زیارت امین الله، از جمله فضیلت، اثرات و سند آن است. این زیارت، مختصری از خصوصیات امام معصوم (ع) را بیان فرموده و بیشتر توجه به دعا و خواسته های مشروع و راه سعادت انسان ها را تعلیم داده و سپس به راز و نیاز خداوند متعال پرداخته است. امام سجاد (ع) در این دعا به دو نکته اشاره فرموده اند: ۱- طرز دعا کردن در پیشگاه الهی. ۲- استفاده ی بیشتر از اماکن متبرک ائمه ی معصومین (ع).

مستفید، حمیدرضا

زیارت امین الله همراه با ترجمه و توضیحات لغوی، تهران، حنیف، چاپ ۱،، ۴۸ ص.

شابک: ۸- ۹- ۹۲۲۹۶- ۹۶۴

شرح فرازهایی از زیارت امین الله است.

«زیارت وارث»

حسینی، سیدمجتبی (متولد ۱۳۴۰)

بازگشت: گناهی به مبحث رجعت: شرح زیارت وارث، مجموعه سخنرانی مجتبی حسینی، تهران، کتاب نیستان، چاپ ۱،، ۱۵۹ ص.

شابک: ۹- ۲۸۳- ۳۳۷- ۹۶۴

حسینی اصفهانی، سیدمرتضی (متولد ۱۳۳۴)

تفسیر زیارت وارث: فلسفه زیارت، قم، فرهنگ قرآن، چاپ ۱،، ۲۲۴ ص، رقعی.

ص: ۹۱۰

شابک: ۱- ۱۹- ۷۵۵۷- ۹۶۴

شرح و تفسیر زیارت وارث است که مؤلف با بهره گیری از آیات قرآن و احادیث اهل بیت و با استناد به مهم ترین منابع حدیثی مانند بحار الانوار، علل الشرایع و کامل الزیارت به شرح و تبیین مفاهیم این زیارت پرداخته و فضیلت خواندن آن را برشمرده است.

ربانی، محسن

خلاصه خوبی ها: نگاهی به زیارت وارث، قم، بوستان کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۴۷ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۹۵۸- ۴۲۴- ۹۶۴

بررسی زیارتنامه وارث و نقد و تفسیر دیدگاه های مختلف موافق و مخالف است.

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد (۱)

(۱۲۶۲- ۱۳۴۰ ق)

جنه الحوادث فی شرح زیاره وارث، به کوشش نزار حسن، قم، دار جلال الدین، چاپ ۱، ۱۴۲۳ ق/ ۱۳۸۱، وزیری، عربی.

شابک: ۰- ۱- ۹۴۲۱۶- ۹۶۴

بررسی جوانب زیارت وارث است. این نوشته با مقدمه ای شروع می شود که در آن، پس از معرفی احوال و آثار نویسنده، نمونه هایی از برکات و نتایج زیارت امام حسین (ع) ذکر گردیده است. در ادامه فرازهایی از زیارت وارث، نقل و در زیر آن به تفصیل مورد

۱- حبیب کاشانی؛ سالک کاشانی، حبیب الله؛ ساوجی کاشانی؛ حبیب الله بن علی مدد؛ شریف کاشانی، حبیب الله بن علی مدد

شرح قرار گرفته است. وی در شرح عبارات زیارت وارث، عمدتاً بر روایات و گاهی نیز بر عقل و تحلیلهای فلسفی تکیه کرده است. در پاورقی ها، مستندات روایات و اعلام و اصطلاحات متن ذکر و توضیح داده شده است و از آیات و روایات تفسیری نیز برای بیان مقاصد زیارت وارث بهره برده است.

محمدی گیلانی، محمد (متولد ۱۳۰۷)

شرح زیارت وارث، به کوشش جعفر سعیدی (۱)، تهران، سایه، چاپ ۱،، ۱۰۱ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۵۰- ۵۹۱۸- ۹۶۴

بررسی ابعاد زیارت وارث است. این نوشتار، حاصل پنج جلسه سخنرانی مؤلف است که در سال ۱۳۶۱ از رادیو سراسری صدای جمهوری اسلامی ایران پخش گردیده است. مطالب کتاب در پنج گفتار با این عناوین تنظیم شده است: امام حسین (ع) وارث همه انبیای الهی؛ امام حسین (ع) نجات بخش مستضعفان؛ امام حسین (ع) دمنده حیات نو به جامعه بشری؛ امام حسین (ع) دوستدار بی منتهای حج؛ امام حسین (ع) وارث ولایت علی (ع).

«زیارت غدیریه»

بحرینی، محمدرضا

در پیشگاه امام پارسایان: شرح گونه ای بر زیارت غدیریه حضرت امیرالمومنین امام علی بن ابیطالب (ع)

۱- متولد ۱۳۴۲

ص: ۹۱۲

، تنقیح و بازنگاری عبدالله رضاداد (۱)، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۶۱۶ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۴۵۹- ۳۹۷- ۹۶۴- ۹۷۸

شرح و تفسیر زیارت غدیریه امام علی (ع) است.

رهبر، محمدتقی

میثاق با غدیر، شرح زیارت امیرالمؤمنین (ع) در روز غدیر، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، مرکز آموزش و پژوهش، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۳۰۱ ص، رقعی.

بررسی جوانب زیارت غدیریه است. معرفی شخصیت ولایی و معنوی امام علی (ع) و فداکاری های آن حضرت در راه دین اسلام است.

نویسنده با توجه به فقراتی از زیارت امیر المؤمنین (ع) در روز غدیر، اوصاف ذکر شده برای آن حضرت در این زیارت را شرح می دهد و در ضمن به پاره ای از حوادث زندگانی او و صفات و فضایل ویژه اش اشاره دارد. زهد و ریاضت علی (ع)، امام علی به عنوان وارث علم انبیا، ولایت علی (ع) در قرآن، مجاهدت های آن حضرت در راه خدا، مفهوم ولایت و نقش کلیدی آن، شرح معنای صراط مستقیم بودنِ ولایت علی (ع)، استناد به روایات مشهور در اثبات ولایت علی (ع)، اخلاص و صبر امیر المؤمنین (ع) و شرح رشادتهای آن حضرت در جنگ ها از مهم ترین بحث های کتاب حاضر می باشد.

۱- متولد ۱۳۳۵

صفا خواه، محمد حسین و طالعی، عبدالحسین (۱)

پژوهشی پیرامون آیات قرآن در زیارت غدیریه، تهران، بهاره، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۴۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۵- ۷۴۵۰- ۹۶۴

فروست: قرآن پژوهشی- ۲

بررسی آیات قرآنی مندرج در زیارت غدیریه آمده است. مؤلفان با بررسی عبارات زیارت، تک تک آیاتی را که در آن آمده است ذکر کرده و با توجه به نظرات مفسران و برخی روایات شیعی، به بررسی تحلیلی آیات پرداخته اند. بیش از ۴۰ آیه در این زیارت مورد استناد و استشهاد قرار گرفته است.

نگاهی بر زیارت غدیریه: زیارت امیرالمؤمنین (ع) در روز غدیر به بیان امام هادی (ع)، تهران، بهاره، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۴۵۲- ۹۲- ۹۶۴

بررسی زیارت غدیریه امام علی (ع)، به انشای امام هادی (ع) است. وی معتقد است، دعاها و زیارت ها، حاوی درس های عمیق توحید، اخلاق و احکام و دارای جلوه های تربیتی در ابعاد مختلف هستند. مؤلف با این نگاه، ابتدا به جایگاه دعا در فرهنگ اسلام و تفاوت آن با زیارت پرداخته، آن گاه سند و اعتبار زیارت غدیریه را مطرح کرده است، وی در ادامه با بررسی آیات وارده در متن زیارت، به شرح و توضیح آنها پرداخته است. سرفصل ها عبارت اند از: نگاهی کلی بر دعاها، نگاهی کلی بر زیارات، نگاهی بر سند زیارت غدیریه و متن زیارت غدیریه.

۱- متولد ۱۳۴۰

ص: ۹۱۴

طالعی، عبدالحسین

زیارت امیرالمومنین علیه السلام (در روز عید غدیر)، مشهد، مؤسسه تحقیقاتی فرهنگی جلیل، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۸۸ ص، جیبی.

شابک: ۴- ۱۹- ۷۵۹۴- ۹۶۴

موسوی خرسان، سیدعبدالمطلب

شرح زیاره الغدیر، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق، ۴۶۴ ص، وزیری، عربی.

شابک: ۵- ۶۹- ۶۱۶۸- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی معارف و مفاهیم زیارت غدیریه است. این زیارت از معروف ترین زیارات شیعی و حاوی مجموعه ای وسیع از شناخت های عقیدتی، معارف اخلاقی، تربیتی و عقاید خاص شیعی است. بعد از نقل هر فقره از زیارت ابتدا ترکیبات و کلمات از لحاظ معنایی، واکاوی گردیده است. سپس شرح و توضیح معارف آن فقره به کمک آیات و روایات و آموزه های اسلامی آمده است. موضوع محوری زیارت غدیریه، اصل تولی و تبری است که در فرهنگ شیعی جایگاه ویژه ای دارد. روز غدیر، فضایل پیامبر (ص)، فضایل حضرت علی (ع)، خلافت، ولایت اهل بیت، زهد و ایثار و احادیث مربوط به خلافت امام علی از موضوعات و مفاهیم اصلی این شرح است.

«دیگر زیارت نامه ها»

آیتی قائینی، محمد باقر (۱)

(۱۲۳۸- ۱۳۱۲)

شرح زیارت رجبیه، تصحیحِ محمدحسین

۱- بیرجندی، محمدبافر

صفاخواه و عبدالحسین طالعی (۱)، تهران، ابرون، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۲۶۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۱- ۵۶۴۲- ۹۶۴

عنوان روی جلد: عنوان: در فضیلت زیارت رجبیه حضرت رضا علیه السلام در ماه رجب و شرح زیارت رجبیه حضرت ولی عصر علیه السلام و ترجمه زیارت جامعه صغیره امام رضا علیه السلام

با ضمیمه ای با عنوان: شرح حال محدث خبیر و فقیه شهیر علامه آیه الله شیخ محمد باقر بیرجندی

معرفی برخی از اعمال ماه رجب به ویژه زیارت رجبیه امام عصر (عج) و بررسی سندی و شرح آن است. در این اثر پس از بیان فضیلت زیارت ائمه اطهار (ع)، به شرح زیارت رجبیه و ترجمه و شرح زیارت جامعه صغیره امام رضا (ع) پرداخته شده است. نویسنده در ضمن بیان اعمال ماه رجب اموری را که خرج مال در آنها ثواب دارد، ذکر کرده و آنگاه به موضوعات زیر در این دو زیارت پرداخته است: نفی جبر و تفویض، شفاعت، رجعت و کرامات امام رضا (ع). در مقدمه، زندگینامه علامه محمدباقر بیرجندی، سیره علمی و عملی و نمونه اشعار فارسی و عربی او آمده است.

ابطحی، سعیده (متولد)

همای رحمت: شرحی بر زیارت هفتم امیرالمؤمنین علی (ع)، اصفهان، بینش آزادگان، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص، رقعی.

۱- متولد ۱۳۴۰

ص: ۹۱۶

شابک: ۵- ۵۷- ۷۷۲۲- ۹۶۴- ۹۷۸

باقری زاده راوری، حسین (متولد ۱۳۴۰)

مفتاحی از مفاتیح: شرحی بر زیارت امیرالمؤمنین علی (ع) در روزهای یکشنبه، کرمان، ودیعت، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۴ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۶- ۹۳۳۴۶- ۹۶۴

حسینی، سیدعلی

رواق عصمت: شرحی بر زیارتنامه حضرت فاطمه معصومه (ع)، قم، زائر، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۳۰۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۷۱- ۸۵۶۷- ۹۶۴

بررسی جوانب زیارت فاطمیه است. در این کتاب، ضمن بیان زندگی حضرت معصومه (ع) و فضایل آن حضرت، شرح زیارت نامه ی ایشان با استناد به آیات، روایات و با بهره گیری از کتب تفسیری فراهم آمده است.

دارابی، صادق (متولد ۱۲۹۸ ق)

شور عندلیب: شرح زیارت حضرت سیدالشهداء ابی عبدالله الحسین علیه السلام، اثر صادق دارابی متخلص به عندلیب، به کوشش میرزا عبدالمهدی عندلیب، قم، انصاریان،، ۵۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۸۳۱- ۴۳۸- ۹۶۴

شرحی بر زیارت مفجعه، زیارت حضرت ابی عبدالله الحسین (ع) است. مطالب نویسنده به صورت خطابه های منبری همراه با ذکر فضایل و مصائب امام حسین (ع) به رشته ی تحریر درآمده است. گفتنی است، زیارت مفجعه نوشته ی مولی محمد رسول فرزند عبدالعزیز کاشانی و شاگرد ملا احمد نراقی است. وی مضامین این زیارت را از فرازهای زیارت های ماثور امام حسین (ع) اقتباس کرده است. نیز از زیارتی که سیدبن طاووس در مصباح الزائر از سیدمرتضی نقل کرده است.

رفیعی، سیدجعفر

تفسیر و شرح زیارت استغاثه به امام زمان (عج)، قم، یاران قائم، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۱۸ ص، وزیری.

شابک: ۵- ۴- ۹۱۲۹۲- ۹۶۴

بررسی جوانب زیارت استغاثه است. کتاب در دو بخش تنظیم شده، بخش اول حاوی دیدگاه برخی علما درباره زیارت استغاثه به امام زمان (عج) است که در بخش دوم، شرح و تفسیر این زیارت به تفصیل آمده است.

شریف طباطبایی، محمدباقر

شرح الزیاره المطلقه الامام الحسین علیه السلام، قم، باقیات، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۴۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۰۳- ۵۱۲۶- ۶۰۰- ۹۷۸

شرح زیارت امام حسین (ع) معروف به زیارت مطلقه است. در این کتاب ابتدا فقرات زیارت مطلقه امام حسین (ع) به صورت جداگانه ذکر شده و هر یک از این فقرات با استفاده از آیات و روایات شرح داده می شود. نگارنده به توصیف مقام معنوی و والای امام حسین (ع) در قالب این زیارت پرداخته و خصوصیات منحصر به فرد آن حضرت و جایگاه ویژه ایشان نزد خداوند را شرح می نماید. وی همچنین به تحقیق در مورد سند روایی زیارت مذکور پرداخته و سند آن را توثیق می نماید. نگارنده برخی از اسرار مربوط به شهادت امام حسین (ع)

و فوائد و برکاتی که از شهادت آن حضرت نصیب شیعیان شده است را بیان می کند.

شفیعی، سیدمحمد

زیارت نور: شرحی بر زیارت شهیده مظلومه فاطمه زهرا (س) با نگاه به منابع اهل سنت، قم، آیات بینات، چاپ ۱، ۱۳۸۸، 156 ص، وزیری.

شابک: ۲- ۶- ۹۰۶۴۷- ۶۰۰- 978

عنوان دیگر: شرحی بر زیارت شهیده مظلومه فاطمه زهرا (س) با نگاه به منابع اهل سنت.

بررسی یکی از زیارت های حضرت فاطمه زهرا (س) با توجه به منابع اهل سنت و شرح و تفسیر آن است. نویسنده پس از مقدمه ای درباره فلسفه زیارت، این زیارت را تفسیر کرده است.

العقیلی، عبدالکریم

قبسات ملکوتیه فی شرح الزیاره الجوادیه، قم، دارالغدیر، چاپ ۱، ق/ م، ۱۱۲ ص، جیبی.

شابک: ۱- ۸۱- ۷۱۶۵- ۹۶۴

شرحی بر زیاره الجوادیه درباره امام هشتم، از امام نهم است.

غریفی بحرانی، سیدمحمود (۱)

الزیاره الجامعه لأئمه المؤمنین (ع)، قم، مؤسسه السیده المعصومه، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۲۰ ص، پالتویی.

۱- محمود الغریفی؛ الغریفی، محمود

ص: ۹۱۹

شابک: ۰- ۴۵- ۸۹۷۵- ۹۶۴

بررسی زیارت جامعه ائمه المؤمنین از جنبه سندی و روایی و نیز فضیلت آن است.

کریمی، محمدرضا

زمزمه محبت: کیفیت زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز شهادت، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۷۲ ص، جیبی.

شابک: ۶- ۲۱۸- ۳۹۷- ۹۶۴

عنوان دیگر: زمزمه محبت: کیفیت زیارت امیرالمومنین علیه السلام در روز شهادت آن حضرت با ترجمه و شرح مختصر به ضمیمه گزارشی کوتاه از واقعه ضربت خوردن و شهادت آن سرور

بررسی جوانب زیارت امام علی (ع) است. این اثر، که عنوان فرعی آن «کیفیت زیارت امیرالمؤمنین (ع) در روز شهادت است»، ترجمه زیارتنامه غدیریه می باشد. حقیقت زیارت، اسرار زیارت، فضایل زیارت امیرالمؤمنین از جمله موضوعاتی است که در مقدمه کتاب بررسی شده است.

مدرسی، سیدمحمدتقی (۱) (متولد ۱۹۴۵)

تأملات فی زیاره العباس بن امیرالمومنین (ع)، قم، دار محبی الحسین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۴۸ ص، جیبی.

شابک: ۰- ۶۰- ۷۳۷۳- ۹۶۴

شرحی بر زیات حضرت ابوالفضل العباس (ع) است.

۱- محمدتقی المدرسی

فصل ششم: دعای عرفه؛ متن و بررسی ها

اسلامی کاشانی، سیدعباس (متولد ۱۳۳۵)

تجلی حکمت نظری عاشورا در نیایش عرفه، قم، مؤسسه بوستان کتاب، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۵۰۰ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۱۰۹۷- ۰۴- ۹۶۴۷- ۹۷۸

بررسی ابعاد فلسفی و عرفانی در دعای عرفه امام حسین (ع) با توجه به حادثه عاشورا است. در این تحقیق سعی شده است آراء و نظریات عرفا و فلاسفه پیرامون نفس ناطقه انسانی، عشق و ریشه های عشق الهی در وجود انسان مورد بحث و بررسی قرار گرفته و سپس آداب، فضایل و شرایط دعا در روایات معصومین (ع) بیان شود. نگارنده سپس به راز ماندگاری فرهنگ عاشورا و بسترهای عرفانی و معنوی این حادثه پرداخته و جلوه هایی از این فرهنگ را در دعای عرفه امام حسین ردیابی می کند. وی همچنین به ضرورت جامع نگری جریان عاشورا و تحلیل آن اشاره کرده و عرفات را مخزن اسرار عرفانی دانسته و حضور امام حسین در عرفات و کربلا را مقایسه می نماید.

امیری اراکی، جواد

توحید در مکتب امام حسین (ع)، قم، دارالنشر، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۱۰۳ ص، رقعی.

بهشتی، محمود (متولد ۱۳۲۵)

دعای عرفه: ترجمه و خلاصه تفسیر، اصفهان، شوناز، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۱۰۸ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۴- ۹۰۳۶۶- ۹۶۴- ۹۷۸

جعفری تبریزی، محمدتقی (۱)

(۱۳۰۲- ۱۳۷۷)

تجلیات روحانیه: دعاء الامام الحسین علیه السلام فی صحراء عرفات تفسیر و معایشه، ترجمه به عربی عبدالرحمن علوی، تهران، مؤسسه الهدی للنشر والتوزیع، چاپ ۱، ۱۴۲۸ ق/ ۱۳۸۶، ۱۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۲۷۳- ۴۳۹- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان اصلی: نیایش امام حسین (ع) در صحرای عرفات: شرح دعای عرفه.

این کتاب قبلًا با عنوان علی اجنحه الروح: دعاء الامام الحسین (ع) فی صحرا عرفات تفسیر و معایشه با مشخصات زیر به چاپ رسیده است:

علی اجنحه الروح: دعاء الامام الحسین (ع) فی صحراء عرفات تفسیر و معایشه، تهران، مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۰۵- ۶۶۰۸- ۹۶۴

بررسی جونب دعای عرفه است. در این نوشتار که به زبان عربی تدوین

۱- علامه جعفری؛ جعفری، محمدتقی

شـده، علامه محمـد تقی جعفری با اسـتناد به آیات، روایات و ذکر اشـعاری از مولوی و حافظ شـرح و تفسـیری از دعای عرفه فراهم آورده است.

نیایش امام حسین (ع) در صحرای عرفات، تهران، مؤسسه تدوین و نشر آثار علامه جعفری، چاپ ۶، ۱۳۸۵، ۱۷۶ ص، وزیری.

ششابک: ۲- ۲- ۹۰۶۴۲- ۹۶۴

جعفری نیا، محمدرضا (متولد ۱۳۵۲)

زمزمه عارفانه: دعای عرفه به همراه: شرح مفاهیم، فضیلت، وجه تسمیه و زمان دعا پیرامون روز عرفه و بعضی از اعمال آن، قم، نسیم کوثر، چاپ ۲، ۱۳۸۳، جیبی.

شابک: ۰- ۲۰- ۸۴۸۷- ۹۶۴

رحیمی نیا، امیرحسین (متولد ۱۳۳۵)

پرتوی از عرفه، تهران، مهرآوران، چاپ ۱،، ۱۹۸ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۱۶- ۷۰۷۹- ۹۶۴

روحانی، مصطفی

شرح دعای عرفه، به ضـمیمه سـفیری که مسـلمش نامیدند و بانوانی که همسفری حسین را برگزیدند و نام منازلی که به خاک قدومش فتادند، قم، اصباح، چاپ ۱،، ۲۳۱ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۱- ۹۵۳۵۱- ۹۶۴

ص: ۹۲۳

بالای عنوان: نغمه هدهد به خون سپیده طف.

در این نوشتار ضمن شرح دعای عرفه، مطالبی درباره زندگی امام حسین (ع) و همسرانش آمده است.

رودگری، محسن (متولد ۱۳۵۰)

عرفان عرفه: دعای عرفه با ترجمه منظوم، مشهد، نشر خیزران، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۷- ۹۴۵۷۸- ۹۶۴

متن دعای عرفه و شرح آداب و اعمال مخصوص روز عرفه است. همچنین در این نوشتار ترجمه دعای مذکور در قالب شعر بیان شده که بخشی از آن اینگونه است: حمد و ثنا باد خدا را بسی نیست جلودار قضایش کسی باز که از بذل و عطا داردش یا به از این صنع نکو آردش فرش بگسترده خداوند جود او که زده نقش از این تار و پود گشته حصین از ید علمش جهان از نظرش هیچ نمانده نهان ...

زمردیان، احمد

وصال العارفین: شرحی بر دعای عرفه امام حسین علیه السلام: خداشناسی از دیدگاه قرآن و عترت، تهران، دفتر نشر فرهنگ اسلامی، چاپ ۱،، ۹۰۷ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۷۲۵- ۴۳۰- ۹۶۴

شرحی است بر دعای عرفه که ضمن آن اصول عقاید، مراتب توحید، توحید ذات، توحید صفات، توحید افعال، نبوت و معاد از دیدگاه امام حسین (ع) تبیین می گردد. در متن کتاب آیات و روایات متعددی با فقرات

دعا تطبیق، و شرح و تفسیر شده است. همچنین بعد از شرح هر بند از دعا اشعاری به طبع رسیده است.

سیدکباری، سیدعلیرضا (۱)

(متولد ۱۳۴۴)

سیری در دعای عرفه امام حسین (ع)، قم، زائر، چاپ ۲، ۱۳۷۸، ۵۶ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۴- ۶۴۰۱- ۹۶۴

شجاعی، سیدمهدی (متولد ۱۳۳۹)

شکوای سبز (۱): دریافتهایی از سه مناجات ندبه، شعبانیه، عرفه، تهران، کتاب نیستان، چاپ ۱،، ۱۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۴۳۵- ۳۳۷- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، چاپ ۱،، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۴۱- ۴۳۲- ۹۶۴

فروست: گروه سنی ه.

صافی گلپایگانی، لطف الله (۲)

(متولد ۱۲۹۷)

نیایش در عرفات، قم، جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی، چاپ ۱،، ۲۶۶ ص، رقعی.

۱- کباری، سیدعلیرضا

۲- آیت الله صافی گلپایگانی؛ صافی گلپایگانی، لطف الله

طایران، امن اله (متولد ۱۳۴۵)

وحدت، انسان کامل و حلقه وصل، تهران، مدحت، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۲۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۵۷- ۹۲۳۰- ۹۶۴

بررسی جوانب دعای عرفه است. کتاب حاضر از سه بخش کلی وحدت وجود؛ انسان کامل؛ و دعا تشکیل شده است. نگارنده نخست دو مفهوم اصلی عرفان اسلامی یعنی «توحید و موحد» را به شیوه رایج در علوم اسلامی بررسی و آن گاه مقوله دعا را هم از نقطه نظر قرآن و هم از دیدگاه معصومین (ع) ارزیابی می کند. آن چه در کتاب حائز اهمیت است، بررسی دعای عرفه حضرت امام حسین (ع) و دعاهای نهج البلاغه، شرح و معنی آن ها همراه با اشعار مناسب با محتوای دعاهای مذکور، از عرفای بزرگ اسلامی، و بیان ویژگی خاص مفاهیم عرفانی وحدت وجود و انسان کامل در این دو مقوله است. در این نوشتار، بیش از شصت بخش از دعاهای نهج البلاغه حضرت علی (ع) و دعای عرفه حضرت امام حسین (ع) که ویژگی خاص مفاهیم عرفانی وحدت وجود و انسان کامل را شامل می شده، انتخاب و مورد بررسی و شرح قرار گرفته است.

فاضل، محمدعلی (۱)

(۱۲۶۰- ۱۳۴۲ ق)

شرح دعاء عرفه، مقدمه سیدجلال الدین آشتیانی، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۲، ۱۳۸۱، ۲۹۶ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۴۸۴- ۴۴۴- ۹۶۴

چاپ دیگر

تهران، دارکتب الاسلامیه، چاپ ۱، ۱۳۷۹، ۵۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۱۶۱- ۴۴۰- ۹۶۴

۱- مشهور به حاجی فاضل خراسانی.

ص: ۹۲۶

بررسی جوانب دعای عرفه است. در نوشتار حاضر که به زبان عربی نوشته شده، نخست از موضوعاتی چون: ماهیت و حقیقت دعا، انواع و اقسام دعا، و اجابت دعا سخن به میان آمده، سپس شرحی از دعای عرفه آمده است. از جمله نکاتی که در این شرح به آنها اشاره شده عبارت اند از: اصول عقاید اسلامی، معنی حمد، جبر و تفویض، مشیت و اراده خداوند، رضا به قضاء حق، عصیان در برابر کفر، توحید و مراحل کمال. مؤلف در این شرح از آیات قرآن، احادیث و سخنان اندیشمندانی چون غزالی و فخر رازی استفاده کرده است.

فاضلی، قادر (متولد ۱۳۴۱)

عرفان عرفه: ترجمه و شرح و تفسیر موضوعی دعای عرفه امام حسین و امام سجاد (ع)، تهران، فضیلت علم، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۳۲۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۱۹- ۷۳۹۳- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی یکی از اعمال حج، وقوف در عرفات از ظهر تا غروب روز نهم ذی الحجه است. در صحرای عرفات دعاها و نیایش های خاصی خوانده می شود و در این میان دعای حضرت امام حسین (ع) بسیار معروف است. پس از دعای ایشان نیز دعای عرفه ی امام سجاد (ع)، دعایی پربار به شمار می آید. نگارنده در کتاب حاضر ضمن بیان دعای عرفه ی این دو بزرگوار با استناد به آیات، احادیث و برخی اشعار به ترجمه و شرح آن ها می پردازد. وی در شرح دعاها به موضوع توحید، اسما و صفات الهی، تجلی و ظهور الهی، برهان وجوبی، نعمت واسع الهی، قضا و قدر و نیز نظام احسن و اجمل و اتقن خلقت اشاره می کند.

لسانی، حمید

سلام بر سبزینه با نگاهی به دعای عرفه امام حسین علیه السلام

، قم، مؤسسه انتشاراتی امام عصر، چاپ ۱،، ۱۳۶ ص.

مدرس بستان آبادی، محمدباقر (۱)

(متولد ۱۳۰۷)

شرح دعای عرفه، تهران، دارالکتب الاسلامیه، چاپ ۲، ۱۳۸۵، ۵۴۴ ص، وزیری.

شابک: ۱- ۱۶۱- ۴۴۰- ۹۶۴

مطهری خواه، ذبیح (متولد ۱۳۴۰)

عرفان حسینی علیه السلام، همدان، عرفان مولا، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۶۰ ص، رقعی.

شابک:

X

- ۵۲- ۹۴۵۶- ۹۶۴

نقوی قائنی، محمدتقی (۲)

(متولد ۱۳۰۸)

شرح دعای عرفه امام حسین (ع)، تهران، بدر، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۵۵۰ ص، وزیری.

چاپ دیگر

تهران، قاین، چاپ ۲، ۱۳۸۲، ۵۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۰- ۹۴۶۸۷- ۹۶۴

۱- مدرس، محمدباقر

۲- قاینی، محمدتقی؛ قاینی خراسانی؛ محمدتقی؛ نقوی، محمدتقی

بخش یازدهم کلیات: مرجع شناسی

فصل اول: مأخذشناسی

اداره کل ارشاد اسلامی خراسان

کتابشناسی و ادبیات حج: مختصری از اشعار و فهرستی از کتب منتشره درباره حج، مشهد، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۶۳.

عنوان دیگر: مختصری از اشعار و فهرستی از کتب منتشره درباره حج.

باقریان موحد، رضا (متولد ۱۳۵۳)

کتابشناسی زیارت: کتابشناسی زیارت، مزار ...، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۴۰۰ ص، رقعی.

شابک: ۱۱۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

گزارشی توصیفی از مهم ترین کتاب هایی که در موضوع زیارت به زبان فارسی یا عربی نوشته یا ترجمه شده و در ایران چاپ یا پخش شده است. گردآورنده در بخش اول یکصد کتاب مهم درباره زیارت و مزار و زیارتگاه و موضوعات مرتبط را برگزیده و به صورت توصیفی معرفی کرده است. در بخش دوم با عنوان «کتابشناسی غیر توصیفی زیارت» اطلاعات مأخذشناسی ۵۶۲ اثر را آورده است. همچنین در بخش سوم با

عنوان «نسخه شناسی زیارت» برخی از نسخه های خطی درباره زیارت معرفی شده است. آثاری که در این کتابشناسی آمده اند، حداکثر تا سال ۱۳۸۶ شمسی چاپ شده اند.

بکائی، محمد حسن

کتابنامه حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۴، ۳۹۲ ص، وزیری.

فهرست و مشخصات کتاب ها و نشریاتی که درموضوع حج به زبان های عربی، فارسی و اردو نگاشته شده، را به ترتیب الفبایی عناوین عرضه کرده است. این آثار حداکثر تا سال ۱۳۷۳ شمسی به چاپ رسیده اند. فهرست موضوعی این آثار نیز در پایان کتاب آمده است. عناوین موضوعاتی که در طبقه بندی موضوعی آمده عبارت اند از: احرام نامه، احکام حج، احکام میقات، بهداشت حاجیان، پیامهای امام خمینی، حجاز مقدس، حج خونین، حج نامه، حرمین شریفین، دعاها و زیارات حج، سفرنامه، طواف نامه، عمره مفرده، قربانی، مدینه شناسی، مکه شناسی، مناسک حج.

رفاعی، عبدالجبار (۱) (متولد ۱۳۳۳)

معجم ماکتب فی الحج والزیاره والمعالم المشرفه فی الحجاز، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۷۶ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۲۳- ۰۲۳- ۵۴۰- ۹۶۴

فهرستی از آثار فارسی و عربی درباره حج، مکه مکرمه و مدینه منوره و اماکن متبرکه و زیارتی حجاز می باشد. گردآورند اطلاعات بیش از ۲۲۰۰

۱- عبدالجبار الرفاعی

کتاب را که شامل اسم کتاب و نام نویسنده و سال و محل نشر می شود را ذکر کرده است.

مرکز تحقیقات حج

آینه آثار: فهرست آثار و معرفی کتاب های منتشر شده حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲۲۳ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۱۷۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: فهرست آثار و معرفی کتاب های منتشر شده حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت.

معرفی آثار منتشر شده توسط مرکز تحقیقات حج و به کمک نشر مشعر است. این تولیدات درباره حج و ابعاد گوناگون فقهی، تاریخی، عرفانی، سیاسی و اجتماعی آن و نیز درباره عتبات عالیات است. به همراه اطلاعات مأخذشناسی کتاب، معرفی کوتاهی از آن کتاب نیز آمده است. کتاب در یازده فصل تدوین شده است که عبارت اند از: قرآن و تفسیر؛ آداب، اخلاق، اسرار و معارف حج؛ احکام و مناسک؛ اعتقادات؛ آثار تاریخی؛ ادعیه و زیارات؛ سفرنامه ها و خاطرات؛ حج در آینه شعر و ادب؛ نشریات امور اجرایی حج؛ آثار تفرقه؛ کتب و نشریات به زبان های خارجی.

فصل دوم: دانشنامه و فرهنگنامه

آخوندی، محمد (۱)

(متولد ۱۳۲۳) (به کوشش)

سالنامه حج، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۱۵۰ ص.

شابک: ۸- ۲۰- ۷۲۵۸- ۹۶۴

معرفی مکه و اماکن زیارتی و تاریخی آن، مدینه و اماکن آن، مناطق مختلف و تقسیمات کشوری و جغرافیایی کشور عربستان، نیز معرفی هر یک از اعمال و مناسک حج و رخدادهای مهم در سال ۱۳۸۵ است.

اسلامی، محسن (به کوشش)

هزار واژه پرکاربرد زبان انگلیسی در کنگره عظیم حج، قم، فقاهت، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۴۸ ص، پالتویی.

شابک: ۶- ۴۱- ۷۹۱۱- ۹۶۴

واژه نامه ای از لغات متداول در حج و ترجمه فارسی آنها است. این کتاب برای دانشجویان اعزامی به سفر حج تهیه شده است. گردآورنده به توضیح هزار واژه پرکاربرد زبان انگلیسی در صحنه حج اقدام نموده است. مؤلف این کتاب با پرداختن به واژگان و کلمات مهم و پرکاربرد فرهنگی،

۱- منتظر، محمد

ص: ۹۳۲

اجتماعی، سیاسی، اقتصادی و عمومی سعی نموده است یک بانک مختصر کلمات و واژگان را در اختیار دانشجویان قرار دهد که در اثنای گفتگوی خویش از آن استفاده کنند این کلمات به صورت الفبایی تنظیم شده است و خوانند می تواند به آسانی کلمه مورد نظر خویش را جستجو کند.

افتخاری، محمد (به کوشش)

گزیده ای از مسائل و فرهنگنامه حج شامل: لغات و اصطلاحات حج، بی جا، محمد افتخاری، چاپ ۱،، ۸۸ ص، رقعی.

شابک: ۹۶۴

حریری، محمد یوسف (متولد ۱۳۲۵) (به کوشش)

فرهنگ اصطلاحات حج، قم، دارالحدیث، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۱۸ ص، وزیری.

شابک: ۳- ۰۳۶- ۴۹۳- ۹۶۴

این کتاب به منظور ارائه اطّلاعات عمومی مختصری درباره حج و واژه ها، آداب، امکنه و گاهی احکام مربوط به این فریضه مدوّن شده است.

حسینی نیشابوری، مصطفی (متولد ۱۳۵۴)

شوق حرم: مجموعه ای از پرسش و پاسخ های تاریخی، کلامی، فقهی و ... سفر به مکه و مدینه، تهران، دانش هوشیار، چاپ ۱،، ۲۶۷ ص.

شابک:

X

۹۷۸ -۹۶۴ -۸۲۷۲ -۱۴ -

مجموعه پرسش ها و پاسخ ها درباره ابعاد تاریخی، کلامی، فقهی و دیگر زمینه های حج است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت آموزش و تحقیقات

اطلس اماکن مکه مکرمه و مدینه منوره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۴۲ ص، خشتی.

معرفی اماکن مکه و مدینه با تصاویر، نمودار و نقشه های قدیمی و جدید است. مؤلف تصاویر و نقشه های شهر مکه و مدینه، مسجد الحرام و مسجد النبی، کعبه معظمه و دیگر اماکن و مناطق را همراه با توضیحات در چند فصل تنظیم کرده است. حتی نقشه های مراحل توسعه را آورده تا مراحل تحولات مشخص باشد.

رضایی ها، یوسف

از میقات تا میعاد: دائره المعارف حج، قم، مؤسسه انتشارات امید، چاپ ۱،، ۹۶۵ ص، وزیری.

عنوان دیگر: دائره المعارف حج.

معرفی هر یک از موضوعات وابسته به حج است. این کتاب، دائره المعارفی درباره موضوعات مرتبط با حج است.

سرو دلیر، عظیم (متولد ۱۳۳۴) (به کوشش)

واژه نامه زیارت و حرم مطهر امام رضا (ع) (فارسی- انگلیسی)، مشهد، بنیاد پژوهشهای اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۴۸ ص، رقعی.

شابک: ۱- ۷۶۱- ۴۴۴- ۹۶۴

مجموع واژگان در حوزه ی حج و زیارت است. از آنجا که عده زیادی از زائران غیر ایرانی بارگاه امام هشتم (ع) به زبان انگلیسی صحبت می کنند،

بـا اسـتفاده از این واژه نـامه، خادمان حرم شـریف، می تواننـد با سـهولت بیشتری زائران غیر ایرانی را راهنمایی کننـد. همچنین زائران غیر ایرانی به آسانی می توانند به اماکن مورد نظر خود دست یابند.

مکی، محمد ابراهیم بن شوقی

اطلس مدینه منوّره، ترجمه پرویز اذکایی، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۴۶ ص، رحلی.

معرفی امـاکن و مناطق جغرافیایی شـهر مـدینه است. مؤلّف در این اطلس، عناوین زیر را با شـرحی کوتاه، همراه با نقشه هایش آورده است: مکـان شناسـی، آب و هوا، خـاك شناسـی، زمین شـهری، وضع طبیعی، زمین شناسـی، املاـك وقفی، کوی هـای مدینه، مدینه و مناطق آن، رشد جمعیت، نمودار جمعیت، تراکم جمعیت، رشد عمرانی مدینه منوّره، توسعه مدنی مدینه منوره، بازارها، مکان های بارز اسلامی در مدینه، صنعت ها و پیشه ها و رشد منطقه مرکزی.

ملتجی، مهدی

فرهنگ دانستنیهای پیش از سفر به خانه خدا، تهران، اشرفی، چاپ ۱،، ۳۲۷ ص.

مجموعه اطلاعـاتی دربـاره برخی مسائـل مورد نیـاز پیش از سـفر به خـانه خـدا است. نیز توضـیحاتی دربـاره برخی از اماکن و مشاهد مشرفه مکه و مدینه، نیز مشاعر و آداب آنها می دهد.

ملکوتی فر، ولی الله (متولد ۱۳۴۱)

قاموس حج: فرهنگ لغات و اصطلاحات و اماکن حج، با همکاری حسن طیبی، سبزوار، ابن یمین، چاپ ۱،، ۱۳۵ ص.

عنوان دیگر: فرهنگ لغات و اصطلاحات و اماکن حج.

مهریزی، م. (۱)

فرهنگنامه ی حج و عمره و اماکن مربوطه، قم، در راه حق، مؤسسه خیریه تعلیقاتی و تحقیقاتی علمی و دینی اصول دین، چاپ ۱،، ۴۶۴ ص، رقعی.

فروست: در راه حق؛ کتاب شماره.

مجموعه ای از مباحث و موضوعات مرتبط به حج و مناسک حج و مناطق زیارتی است. از جمله مباحث مورد بررسی عبارت اند از: کلیاتی درباره حج و عمره، تصاویری از اماکن و مشاهد مقدس مکه و مدینه، فضیلت حج و عمره، فلسفه و چرائی حج، مقدمات سفر حج و مناسک حج.

میقانی شاهرودی، رضا (متولد ۱۳۳۵)

دیار یار، یا، پژوهشی فراگرد فرهنگ حج، قم، دفتر انتشارات انصاری، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۴۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۳۸- ۶۹۲۵- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: پژوهشی فراگرد فرهنگ حج.

فرهنگ اصطلاحات مربوط به مناسک حج و مسائل مربوط به آن است. در این نوشتار اسرار و معارف والای حج، اماکن تاریخی، شناخت مواقف و مشاعر حج، مناسک و تعالیم حج، زیارت و آداب آن، شناخت مشاهد شریفه مکه و مدینه، به صورت فرهنگ نامه الفبایی ارایه گردیده و برای هر موضوع مدخلی در نظر گرفته شده تا دست یابی به مطالب موردنیاز روحانیون کاروان ها و زائران و مشتاقان این سفر معنوی و عبادی آسان باشد. نویسنده برای توضیح الفاظ، اصطلاحات و مداخل مختلف مربوط به حج از آیات و روایات کمک گرفته و شواهد تاریخی و جغرافیایی مربوط به آنها را نیز بررسی نموده است.

۱- صدر طباطبایی، م.

ص: ۹۳۶

نعمتی، محمدرضا

قاموس الحرمین الشریفین، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۴۱۸ ق، ۲۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۱۷- ۶۲۹۳- ۹۶۴

شرح و توضیح اعمال و مناسک و اماکن واقع در مدینه و مکه است. هدف نویسنده عرضه ی برخی اطلاعات درباره سفر حج است. اصطلاحات و اسامی به ترتیب الفبا نوشته شده و درباره هر یک توضیح مختصری داده شده است. در پایان کتاب فهرست آیات، روایات، منابع و موضوعات کتاب نیز آمده است.

فصل سوم: مجموعه ها

آخوندی، محمد (۱)

(متولد ۱۳۲۳)

خاطرات حج از زبان پابرهنگان میقات، تهران، جوان امروز، چاپ ۱،، ۲۵۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۲- ۷۲۵۷- ۹۶۴

مجموعه ای از خاطرات تنی چند از زائران خانه خدا است. این افراد دیدگاه ها و دیدنی ها و شنیدنی های خود را گزارش کرده اند. آنها علاوه بر خانه خدا اماکن مهم دینی و تاریخی را هم زیارت و گزارش کرده اند. در لابه لای مطالب کتاب، تصاویری از مساجد و زیارتگاه های عربستان آمده است.

خانه دوست، تهران، جوانان امروز، چاپ ۲، ۱۳۷۹، ۱۲۷ ص، جیبی

فروست: از خانه تا صاحبخانه، ۹

مجموعه ای منتخب از اشعار فارسی درباره فضیلت و اسرار و رموز حج و زیارت است.

۱- منتظر، محمد

ص: ۹۳۸

جشنواره فرهنگی هنری امام رضا (ع) (به کوشش)

راهیان کوی عشق: دل نوشته های زائران حرم رضوی، تهران، شهرداری تهران، معاونت امور اجتماعی و فرهنگی، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۳۶ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۶۱- ۸۵۵۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته های زائران حرم رضوی به مناسبت چهارمین جشنواره سراسری سفرنامه نویسی رضوی.

مجموعه ای از نجواها و خاطرات زیارتی دختران و پسران و جوانان و عاشقان حرم حضرت رضا (ع) است. نویسندگان در قالب عباراتی توصیفی به شرح زیارت خویش و نجوا و مناجات در حرم رضوی پرداخته و نحوه دستیابی به حاجت ها و توضیح کرامات رضوی را با قلمی روان و عاشقانه روایت کرده اند. این نوشته ها به مناسبت چهارمین جشنواره سراسری سفرنامه نویسی رضوی تدوین شده است.

جعفریان، رسول (متولد ۱۳۴۳)

به سوی ام القری: سفرنامه حج سال ۱۳۷۳ ش، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۳، ۳۴۳ ص، وزیری.

خاطرات و بعضی از مطالب تاریخی، جغرافیایی و سیاسی مؤلّف از حج سال ۱۳۷۳ شمسی است. مؤلف قبل از بیان خاطرات خود، در مقدمه ای، گزارشی از سفرنامه های فارسی حج داده و اطلاعات مأخذشناسی شماری از آنها را داده است. کتاب دارای سه ضمیمه هست. سفرنامه حج میرزا علی اصفهانی (۱۳۳۱ ق.) و سفرنامه حج محمد ولی میرزای قاجار (۱۲۶۰ ق.) و «الوجیزه فی تعریف المدینه» از میرزا محمد مهندس (۱۲۹۴ ق.) توسط مؤلف تصحیح و ضمیمه کتاب شده است.

مقالات تاریخی: ۱- تیر اجل در صدمات راه جبل ۲- سفرنامه مکه، شام، مصر و

ص: ۹۳۹

عراق ۳- شناخت نامه ...، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۱، جلد نهم، ۳۷۶ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۳۱- ۷۵۲۸- ۹۶۴

مجموعه چند مقاله و سفرنامه درباره حج است. در نهمین جلد از مجموعه ی دوازده جلدی مقالات تاریخی، هفت مقاله تحقیقی و تصحیح چند رساله به چاپ رسیده که عبارت اند از: ۱- تیراجل در صدمات راه جیل (گزارش دشواری های سفر حج از راه جیل)، تالیف سال ۱۲۹۹ ه. ق؛ ۲- سفرنامه مکه، شام، مصر و عراق (سال ۱۳۴۰ ه. ق)، تالیف سیدفخرالدین جزائری؛ ۳- شناخت نامه آثار فارسی درباره حرمین شریفین؛ ۴- بدعت کشف حجاب در ایران؛ ۵- حجاب و ضد حجاب در شعر فارسی معاصر؛ ۶- کتاب شناسی حجاب؛ ۷- مشهد در یک نگاه.

جمعی از دانشجویان

سرزمین نور: خاطرات دانشجویان از سفر حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت و وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ستاد دانشجویی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۲۰۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۰۸- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه ی خاطرات و توصیف جمعی از دانشجویان دانشگاه کاشان است که در قالب طرح عمره دانشجویی به سرزمین حجاز اعزام شده اند. اکثر نوشته ها جنبه ادبی دارد و به صورت سفرنامه یا مقاله یا شعر نگاشته شده است. برخی از گفتارهای این کتاب عبارت اند از: از دانشگاه تا کعبه، نوشته بهزاد قربانی؛ بودها و نبودها، نوشته فریدون یگانه؛ هجرت از خود به خدا، نوشته مرجان صمیمت؛ می محبت از باده ساقی، نوشته مقداد نمکی؛ در اسرار حج، نوشته مگان سککی.

ص: ۹۴۰

جمعی از نویسندگان

ره توشه حج، ویرایشِ علی ورسه ای، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۸، ۳ جلد، وزیری.

شابک:

X

- ۵۹- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه ای سه جلدی از مقالات محققین و پژوهشگران عرصه حج و زیارت است. در این مجموعه مقاله، ابعاد گوناگون فردی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی حج و زیارت تبیین شده است. عناوین برخی از مقالات این مجموعه عبارت اند از: اهمیت سفر حج، فلسفه و اهداف حج، آداب حج، حج ابراهیمی، آثار و فواید سفر، توبه، آثار توبه، احکام فقهی- اجرایی حج، فلسفه و نقش زیارت، آشنایی با مذاهب عمده جهان، جغرافیای جزیره العرب، رفتار صحیح اسلامی در حج، آشنایی با بقیع، تاریخ حرم ائمه (ع)، احد و اماکن و آثار تاریخی آن، فلسفه ی اشک، حج و رهبری (غدیر)، ویژگی های حرم، ویژگی های کنگره ی حج، حج و برائت از مشرکان، جدال در حج، قبرستان ابوطالب، طواف و اهمیت آن در اسلام، حجر اسماعیل، حج و فرصت های معنوی آن.

سفر عشق: خاطرات دانشجویی از سفر عمره، قم، با همکاری ستاد عمره دانشجویی، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۱۱۵ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۹۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه خاطرات تنی چند از دانشجویان از سفر عمره است. ستاد حج دانشجویی در صدد است دانشجویان بیشترین بهره و استفاده را از سفر معنوی حج ببرند. در این راستا یکی از اقدامات این ستاد، خاطره نگاری و سفرنامه نویسی توسط خود دانشجویان است. با این شیوه، تأثیرات حج در آنها ماندگارتر و سازنده تر می شود.

ره توشه عتبات عالیات، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۵، ۵۰۳ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۵۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

این کتاب، مجموعه مقالاتی با موضوع زیارت و احکام و آداب آن و آشنایی با زیارتگاه های اسلامی است. این اثر با همکاری پانزده تن از فضلای حوزه علمیه قم تدوین شده تا روحانیون کاروان های زیارتی و عموم زائران را در شناخت سرزمین عراق، کربلای معلی، نجف اشرف، کاظمین، سامرا، مراقد و آستان های مقدس امامزادگان و عارفان و عالمان بزرگ و مجاهدان تاریخ اسلام یاری دهد. پس از صفحات آغازین کتاب که به عناوین «زیارت، تجدید عهد با خط امامت»، «احکام فقهی سفر زیارتی عتبات» و «سیری در تاریخ و جغرافیای عراق» پرداخته شده، ادامه کتاب در شش فصل سامان یافته است: ۱- نجف اشرف ۲- کوفه ۳- کربلا ۴- کاظمین ۵- سامراء ۶- مدائن.

در زیرفصل های کتاب به شرح حال شش تن از ائمه معصومین به خاک سپرده شده در آن اماکن متبرکه پرداخته شده و درباره دیگر خفتگان در آن دیار مقدس از امامزادگان و عالمان بزرگ نیز این شیوه اعمال شده و به مختصری از شرح احوال آنان اشاره شده است.

مجموعه مقالات هم اندیشی زیارت، به کوشش عباسعلی زارعی سبزواری، به سفارش معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، قم، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۲ جلد، ۱۱۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۲- ۱۲۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

مجموعه مقالات در دو جلد که در همایش «هم اندیشی زیارت» (تهران، ۱۳۸۶) عرضه شده است. این مجموعه به همت معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری و با همکاری سازمان اوقاف و امور خیریه و دفتر امور حج و زیارت سازمان صدا و سیما با انگیزه اشاعه فرهنگ زیارت برگزار شد. در این مجموعه ۴۹ مقاله برگزیده که در شش عنوان کلی سامان یافته آمده است: این عناوین عبارت اند از: کلیات، مبانی فکری و اعتقادی زیارت، نقد و بررسی شبهات زیارت، آداب زیارت، آثار و فواید زیارت، زیارت در فرهنگ و ادب فارسی.

ص: ۹۴۲

حسینی نژاد، سیدحسین (متولد ۱۳۳۷) (به کوشش)

خانه ی دوست به روایت حج گزاران، تهران، لوح زرین، چاپ ۱،، ۳۴۴ ص، رقعی.

شابک: ۷- ۳۳- ۲۰۵- ۹۶۴

مجموعه مقالات گزیده از برخی نویسندگان درباره حج و موضوعات مرتبط با آن است. گردآورنده تلاش کرده که درباره هریک از ارکان و اماکن مطلبی را انتخاب و در مجموعه بیاورد. وی مطالب را در ده بخش تقسیم کرده است. بخش اول که عمده مطالب را به خود اختصاص داده درباره فلسفه و روح حج است. عناوین بخش های دیگر عبارت اند از: مدینه، بقیع، مکه، کعبه، سعی، عرفات، مشعر، منی، ره آورد. در این مجموعه، توصیفات حدود ۵۰ نفر از حج گزاران آمده است.

دانشجویان کاروان کوثر

روایت دعوت: واگویه های نخبگان و دانشجویان کاروان کوثر (عمره دانشجویی)، تهران، مهر و ماه نو، چاپ ۱،، ۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۷- ۹۵- ۲۵۳۲- ۹۶۴- ۹۷۸

خاطرات دانشجویان یکی از کاروان های عمره دانشجویی است، که در سال ۱۳۸۸ به سفر عمره مشرف شده اند. این کاروان، جمعی از دانشجویان خواهر دانشگاه های تهران و شهرستانها و همچنین تعدادی از نخبگان و برگزیدگان المپیادهای کشوری و بین المللی بودند.

ص: ۹۴۳

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جنوب تهران

شمیم حج، به کوشش جامعه اسلامی دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه آزاد اسلامی تهران واحد جنوب، تهران، زعیم، چاپ ۱، ۱۴۲۱ ق/ ۱۳۷۹، ۱۴۴ ص، پالتویی.

شابک: ۵- ۶- ۹۱۰۶- ۹۶۴

مجموعه خاطرات برخی از دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی است که به سفر عمره مشرف شده اند.

رحمانی تیرکلائی، حسین (متولد ۱۳۵۵)

راهنمای کامل حج زیارت، کاشمر، عالم افروز، چاپ ۱،، ۳۶۶ ص.

شابک: ۰- ۴۸- ۷۷۵۸- ۹۶۴

اصطلاح نامه ای از واژگان مهم و تعابیر فقهی، تاریخی و اجتماعی است که در حج استفاده می شود. نویسنده به منظور تهیه و تدوین راهنمایی برای حجاج این اثر را ساخته است.

رضوی، هاشم (متولد ۱۳۳۸)

طواف در باران: مجموعه ی خاطرات سفرهای متعدد حج بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، مشهد، کاتبان، چاپ ۱،، ۳۰۹ ص.

شابک: ۸- ۸- ۹۱۸۲۸- ۹۶۴

عنوان دیگر: مجموعه ی خاطرات سفرهای متعدد حج بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران.

ص: ۹۴۴

مجموعه خاطرات افراد مختلف است که از سال ۱۳۵۸ تا ۱۳۷۵ به حج مشرف شده اند. این افراد، هر کدام از منظر و دیدگاهی به حج و مسائل مکه و مدینه پرداخته اند. از اینرو مجموعه ای کامل از بررسی های متنوع پدید آمده است.

رزمجو، حسین (متولد ۱۳۱۱)

حج: آئینه ای از رستاخیز: شامل مجموعه مقالات و اشعاری درباره حج و ...، نوشته و سروده حسین رزمجو، مشهد، سخن توس، چاپ ۱،، ۲۱۴ ص، رقعی.

شابک: ۸- ۵- ۹۵۷۲۰- ۹۶۴

بررسی مسائل و ابعاد حج در قالب شعر است. به ویژه آیات قرآنی و احادیث مرتبط را به شعر درآورده است.

سازمان دانش آموزی استان گیلان

طواف عشق: مجموعه خاطرات دانش آموزان از سفر مکه معظمه و مدینه منوره تابستان ۱۳۸۵، گیلان، سازمان دانش آموزی، بی تا، ۴۸ ص، وزیری.

مجموعه ای از خاطرات دانش آموزان گیلانی است، که در سال ۱۳۸۵ در قالب عمره دانش آموزی به سفر عمره مشرف شده اند. البته کل متن هر دانش آموز نیامده بلکه مطالب تکراری حذف و متون تهذیب و ویرایش شده اند. این مجموعه گویای گرایش ها و افکار دانش آموزانی است که در اوائل سال های جوانی حج مشرف شده اند و احساسات خود را در این نوشته ها بیان کرده اند.

سمنانیان، سعید و منفرد، الهه (به کوشش)

گلچین شعر حج، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۱، ۳۳۷ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۰۶- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه منتخب اشعاری از شاعران قدیم و جدید درباره کعبه و مراسم حج است. هر قطعه، همراه با مختصری از شرح حال شاعر آمده است. ناصرخسرو، الهی قمشه ای، مولوی، جامی، حلاج، سعدی، سنایی غزنوی، فرخی سیستانی، خوشدل تهرانی، فیاض لاهیجی، پروین اعتصامی، امام خمینی، از جمله شاعرانی هستند که گلچینی از اشعار آنها در این کتاب آمده است.

شاهرخی، محمود (۱) (متولد ۱۳۰۶)

جمعه خونین مکه به روایت شاعران امروز، به کوشش محمود شاهرخی (جذبه) و عباس مشفق کاشانی، تهران، سروش، چاپ ۱،، ۴۲۵ ص.

شجاعی، محمد (متولد ۱۳۴۳) (به کوشش)

حج در آیینه شعر فارسی، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، قم، نشر مشعر، بی تا، چاپ ۱، ۳۸۴ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۱۰- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه اشعار پارسی از قرن سوم تا قرن دهم درباره ابعاد حج است. به صورت موضوعی تنظیم شده و عناوین برخی موضوعات اینچنین است:

۱- متخلص به جذبه

حـج و نخستین شـاعران، کعبه و وابسـته هـای آن، حـج و رویـدادهای تـاریخی، حـج و سـیاست، حـج در آینه عرفان، اعمال و مناسک حج. گردآورنده، از زوایای گوناگون و تازه، به منظره زیبا و تماشایی حج نگریسـته و از مناظر دلشـگا و دل انگیز آن بهره منـد گشـته است. در متن و پاورقی ها به عنوان مثال، به بُعـد تاریخی حج نظر افکنده و هم به جغرافیای آن نگاه انداخته و نیز یک دوره آداب و اسرار حج را بررسی و تحقیق کرده و به نکات نگفته و نهفته بسیاری رسیده است.

شبنم احساس، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۸- ۹۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه ای از اشـعار شـعرای گذشـته و معاصـر بـا سـبک و قـالب وزین و روان دربـاره موضوعـات حـج است. شـعرها درباره موضوع هایی مثل مدینه منوره، گوهرهای ششگانه آن، اماکن مذهبی مهم مدینه است و به ترتیب قرن هایی که شاعران در آن زندگی می کرده اند، است. در مجموع اثری خواندنی و قابل استفاده در دسترس عموم قرار داده است.

شکوئی، عبد الجبار بن زین العابدین (۱)

مصباح الحرمین، تصحیح سیدجواد طباطبایی، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۴۹۵ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۸۲- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه ای فقهی و اخلاـقی در بـاب زیارتگـاه های مکه و مـدینه و آداب و اعمال حـج است. کتاب بر مبنای روایات و متون فقهی در سه بخش تنظیم شده است. بخش اول درباره مکه و زیارتگاهها و عبادت های مخصوص

۱- پیشنمازززاده شکوئی، عبد الجبار بن زین العابدین

به آن شهر است. بخش دوم درباره مدینه و زیارتگاههای آن و مختصری از اماکن زیارتی شام و فلسطین و بخش سوم تطبیقی است بین مکه و اعمال حج با امام حسین و وقایع عاشورا که نویسنده با استناد به احادیث به تشریح خصوصیات قیام امام حسین و صفات یارانش پرداخته است. این کتاب در نیمه اول قرن چهاردهم هجری تألیف شده است.

صادقی، میترا (متولد ۱۳۵۲)

روایت مشرقی: گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های عمره دانشجویی، زیرنظرِ: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، قم، معارف، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۱۵۲ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۰۷۲- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های عمره دانشجویی.

چاپ دیگر

تهران، فراندیش، چاپ ۱،، ۱۸۲ ص.

شابک: ۰- ۳۸۸۳۹۸- ۹۶۴

مجموعه خاطرات تربیتی و معنوی مدیران، معاونان و روحانیان کاروان های عمره دانشجویی است که در آن تأثیر و نقش معنوی حج در تحول روحی دانشجویان منعکس شده است. از روحیه دانشجویان، نمازها و عبادت های آنها و از نگرش های متفاوتی که درباره مسائل مذهبی داشته اند گزارش های کوتاهی صورت گرفته است. سفر حج و عمره به دلیل عظمت آن در دیدگاه مسلمانان معمولا موجب تحول روحی و تغییرات درونی افراد می شود.

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. دفتر ارتباط با شنوندگان

بازتاب جمعه خونین مکه در نامه های شیفتگان انقلاب اسلامی، به کوشش دفتر ارتباط با شنوندگان واحد برون مرزی صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، تهران، سروش (انتشارات صدا و سیما)، چاپ ۱،، ۷۲ ص، رقعی.

مجموعه سازی از نامه های رسیده به صدا و سیما درباره حج خونین سال ۱۳۶۶ است. این مجموعه در واقع انعکاس دهنده نظریات و دیدگاه های مردم جهان در این موضوع است. البته معلوم نیست آیا تمامی نامه ها و همه متن نامه ها را آورده اند یا تقطیع کرده اند.

ضرابی، محمد حسن (متولد ۱۳۴۰)

دیدار با امام زمان (عج) در مکه و مدینه، مشهد، هاتف، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۲۲۴ ص، رقعی.

چاپ دیگر

مشهد، ارش، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۲۲۳ ص، رقعی.

شابک: ۲- ۰۶- ۵۹۲۲- ۹۶۴

گزارش از حالات معنوی و شرح حال کسانی است که در ایام حج به ملاقات با امام زمان موفق شده اند. نویسنده، با هدف امیدوار نمودن زائران خانه خدا به امکان دیدار با امام زمان و با بهره گیری از کتاب های روایی معتبر، به شرح حال اشخاصی می پردازد که در سفر مکه به دیدار امام زمان نائل شدند؛ از قبیل: سیدرشتی، امیر اسحاق استرآبادی، شیخ علی محمد کرکی، میرزا محمد استرآبادی، آیت الله لنگرودی، علی بن مهزیار، حاج محمد علی فشندی تهرانی، حاج عباس کاریزنوئی، محمد باقر ملبوبی، عیسی بن مهدی جوهری و یوسف بن احمد جعفری.

طباطبایی، سیدجواد (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

معرفی کتاب ارزشمند مصباح الحرمین اثر مولی عبد الجبار بن زین العابدین

الشکوئی از علمای نیمه اول قرن چهاردهم هجری، مشهد، سیدجواد طباطبایی، چاپ ۱، ۱۴۲۶ ق، ۲۶ ص.

توصیف و معرفی کتاب مصباح المؤمنین نوشته عبدالجبار شکوئی است. این کتاب مجموعه ای فقهی و اخلاقی درباره زیارتگاه های مکه و مدینه و آداب و اعمال حج است. کتاب بر مبنای روایات و متون فقهی در سه بخش تنظیم شده است.

عابدی، عین الله (۱) (متولد ۱۳۴۸)

زمزمه های عارفانه: زمزمه ها و مناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲، تدوین نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، معاونت فرهنگی، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۱، ۱۳۸۳، ۱۷۰ ص.

عنوان دیگر: زمزمه ها و مناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲.

مجموعه ای از نوشته های کوتاه و متوسطی است که توسط دانشجویان نوشته شده و بیانگر احساسات و خاطرات آنها در جریان سفر حج است. البته همه متن نوشته های آنها نیامده بلکه گزیده ای از سفرنامه های دانشجویان در سفر به مکه و مدینه است.

عطار، قیس

ارب المقابر قرآناً و نثراً و شعراً، قم، لسان الصدیق، چاپ ۱، ۱۴۲۷ ق، ۴۶۱ ص، وزیری.

شابک: ۹- ۷۴- ۸۱۶۶- ۹۶۴

مجموعه متون ادبی، نثر، شعر و قطعات ادبی در فرهنگ و میراث

۱- عبادی، عین الله

گذشته اسلامی درباره زیارت و قبور و عظمت مقابر است.

نویسنده نخست ادبیات مقابر را به صورت تاریخی از نخستین روزگار تا عصر عباسیان مطالعه و با نقل قطعاتی از آنها مشخصات فکری و ادبی این گونه متون را ذکر کرده است. قبر پیامبر (ص)، قبر حضرت زهرا (س)، امام علی (ع)، امام حسین (ع) و حضرت زینب (ع) از جمله قبور متبرکه ای هستند که همواره مورد اعتنای عالمان و شاعران اسلامی بوده اند. در بخش نهایی گزیده ای از احکام قبور از دیدگاه شیعه و اهل سنّت نقل شده است.

علی پور، منوچهر (متولد ۱۳۴۳)

حج خونین: عروج ملکوتی، شیراز، انتشارات تخت جمشید، چاپ ۱،، ۵۲ ص.

شابک: ۶- ۳۸- ۶۷۹۴- ۹۶۴

مجموعه سازی از داستان های کوتاه فارسی است که درباره حج سال ۱۳۶۶ نوشته اند. این داستان ها هرچند از تخیل نویسندگان بهره گرفته و خیال در آنها وجود دارد ولی گویای بسیاری از واقعیت ها و انعکاس دهنده نظریات مردم درباره این حادثه مهم تاریخی است.

کارگر، رحیم (متولد ۱۳۴۹) (به کوشش)

فرصت پرواز: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، گردآوری رحیم کارگر، تدوین ستاد عمره دانشجویی، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۷۲ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۲۵۹- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو

مجموعه خاطرات دانشجویان عمره گزار از این سفر معنوی است.

شوق دیدار: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، تدوین ستاد عمره دانشجویی، قم، نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۹۶ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۲۶۰- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو

مجموعه خاطرات دانشجویان عمره گزار از این سفر معنوی است.

کاشفی خوانساری، سیدعلی (متولد ۱۳۵۰)

حج نامه ها: مجموعه زبان مادری، سرپرست طرح علی کاشفی خوانساری، قم، کتاب طه، چاپ ۱،، ۱۸۰ ص. خشتی.

شابک: ۹- ۵۹- ۷۰۱۹- ۹۶۴

فروست: هنر و ادبیات؛

مجموعه متون منظوم و اشعار درباره حج و زیارت است. شمارگان سیزدهم از مجموعه کتاب های زبان مادری، شامل گزیده های کوتاهی است از ۳۰ حج نامه (۱۲ حج نامه از ایران قدیم، ۲ نمونه از دوره ی قاجار، ۷ نمونه از دوره ی پهلوی و ۹ نمونه از دوره ی معاصر) که در قالب نظم و نثر نگاشته شده اند. در آغاز کتاب نیز از آداب حج و پیشینه ی آن، هم چنین ماجرای حج نامه های فارسی سخن رفته است.

کنگره جهانی بررسی قداست و امنیت حرم. دبیرخانه

قداسه الحرم وامنه: مقالات حول الحج و الحرمین الشریفین، الامانه الدائمه للمؤتمر

ص: ۹۵۲

العالمی لبحث قداسه الحرم و امنه، تهران، منشورات الحج، ق/.

عنوان دیگر: مقالات حول الحج و الحرمین الشریفین.

مجموعه مقاله ها و خطابه ها درباره حرم الهی در مکه، قداست حرم نبوی و بیت الله الحرام و موضوعات مشابه است که به کنگره جهانی قداست حرم و امنیت آن عرضه شده است.

مرکز تحقیقات و انتشارات حج

زمزم یاد: مجموعه اشعار مسابقه بزرگ شعر حج، تهیه و تنظیم مرکز تحقیقات حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۲۰۴ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۸۳- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه اشعار واصله به دبیرخانه «مسابقه بزرگ و سراسری شعر حج» است که در سال ۱۳۸۲ از سوی معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظّم رهبری در تهران برگزار شد. این اشعار در موضوعات مرتبط با مدینه منوره و مکه معظمه و سفر حج است

میردامادی، حسن (به کوشش)

جنایت وهابیت، تهران، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۶۹، ۶۹۱ ص، وزیری.

مجموعه ای از خاطرات شاهدان عینی واقعه کشتار حجاج و زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ است. از نگاه این کتاب، تفکرات وهابی و انحرافات موجود در عقاید طرفداران وهابیت، علت اصلی این حادثه است.

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها

نسیم حرم، تالیف گروه مؤلفان، تهیه و تنظیم نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها؛ ستاد عمره دانشجویی، تهران، فقه، ۱۳۸۲، ۱۲۸ ص.

شابک: ۲- ۰۴- ۸۲۲۰- ۹۶۴

این مجموعه، خاطرات سفر عمره تنی چند از دانشجویان است.

وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات

کتاب حج: مجموعه مقالات، به کوشش جمعی از صاحبنظران، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، چاپ ۱،، ۲۹۴ ص، وزیری.

مجموعه مقالات ارائه شده به سمیناری درباره حج است. این همایش توسط المعهد الاسلامی از پایگاه های مطبوعاتی فرهنگی در انگلستان برگزار شد. این سمینار در فاصله ۱۳- ۱۷ مرداد ماه ۱۳۶۱ شمسی برگزار شد. نویسندگانی که مقالات آنها در این مجموعه آمده عبارت اند از: عبدالله جوادی آملی، سیدجمال الدین دین پرور، سیدمحمد ضیاءآبادی، محمدعلی مقدم، محمد واعظزاده خراسانی، کاظم مدیر شانه چی، رضا داوری و غلامعلی حداد عادل.

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ستاد عمره دانشجویی

سفر عشق: خاطرات دانشجویان از عمره مفرده، تهران، نشر مشعر؛ ستاد عمره دانشجویی، چاپ ۱،، ۱۱۵ ص، پالتویی.

شابک: ۸- ۹۴- ۶۲۹۳- ۹۶۴

مجموعه خاطراتی از سفر حج عمره دانشجویان است. عناوین برخی خاطرات بدین قرار است: «لحظه های بارانی» نوشته معصومه حکمت؛ «قبله در مسجد الحرام» نوشته سمیه رضایی؛ «شیعه ای از مدینه» نوشته یاسر جمالی؛ «توفیق الهی» نوشته محمد تولایی؛ «تولدی دوباره» نوشته سعیده دهقان؛ «محضر دوست» نوشته سمیه رضایی و «آخرین نگاه» نوشته ابوالفضل شمس الدینی.

این خاطرات گویای احساسات جوانان شیعه در سفر معنوی حج و تأثیرپذیری آنان از این فرصت است.

وهومن، هارون (متولد ۱۳۴۵)

کربلا رفته ها: کربلا از دید سیاحان و جهانگردان، تهران، گوهر منظوم، چاپ ۱،، ۶۷۰ ص، وزیری.

شابک: ۶- ۶۰- ۵۵۹۵- ۹۶۴

این کتاب مشتمل بر خاطرات اشخاصی است که به کربلا سفر کرده و اوضاع تاریخی، جغرافیایی، سیاسی این شهر را به تصویر کشیده اند. راویان خاطرات دارای ملیت های گوناگون هستند.

هاشمی نوربخش، حسن (متولد ۱۳۴۹)

راهنمای حج و عتبات: ده کتاب در یک کتاب، قم، حسنین (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۴۴۸ ص، وزیری.

شابک: ۴- ۵۹- ۸۲۶۲- ۹۶۴

مجموعه ای از ده عنوان کتاب است که به منظور راهنمایی زائران تألیف شده اند. این مجموعه به آداب و اعمال زیارت می پردازد؛ اما عمده مطالب آن به شرح و نقل احکام و مناسک حج و عمره اختصاص دارد. نویسنده می کوشد با معرفی مساجد و اماکن مذهبی و مقابر مکه و مدینه و عراق و سوریه، آداب زیارت این مشاهد مشرفه را تشریح کند. در بخشی از

کتاب، خلاصه ای از عقاید شیعه و آداب زیارت پیامبر (ص) نیز آمده است. کتاب مشتمل است بر خلاصه و گزیده ی ده کتاب با این عناوین: مناسک حج/ مرکز تحقیقات حج؛ صهبای حج/ عبدالله جوادی آملی؛ آثار اسلامی مکه و مدینه/ رسول جعفریان؛ فرازهایی از تاریخ پیامبر اسلام (ص)/ جعفر سبحانی؛ تاریخ و اماکن سیاحتی و زیارتی سوریه/ اصغر قائدان؛ مع الشیعه الامامیه فی عقائدهم (ترجمه)/ جعفر سبحانی؛ سنن النبی (آداب زندگی پیامبر (ص)/ سیدمحمدحسین طباطبایی، راهنمای عتبات عالیات عراق/ حسن هاشمی نوربخش؛ شناخت عربستان/ علی محمدی آشنایی؛ سخن و سخنوری/ محمدتقی فلسفی.

هرندی زاده، مرجان (متولد ۱۳۳۴)

سفر به اولین خانه: مجموعه خاطرات سفر حج،، به کوشش مرجان هرندی زاده، نفیسه نفیسی (۱)، نسرین نفیسی (۲)، اصفهان، نشر نهفت، چاپ ۱، ۱۳۸۸.

شابک: ۹- ۳- ۹۰۵۶۳- ۶۰۰- ۹۷۸

۱- متولد ۱۳۲۱

۲- متولد ۱۳۲۶

فصل چهارم: خطابه ها و پیام ها

اسحاقی، سیدحسین (۱)

(متولد ۱۳۴۱)

سلوک سبز: نوگرایی در حج از منظر امام و رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۳۲ ص.

شابک: ۶- ۱۴۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: نوگرایی درحج از منظر امام و رهبری.

عنوان دیگر: نوگرایی در ابعاد حج

بررسی دیدگاه های نوین امام خمینی و مقام معظم رهبری به مقوله حج است. نویسنده در کنار این موضوع، موضوع خلاقیت و نوآوری در سازمان ها و نیز نوآوری در پرتو مدیریت حجاج را نیز مورد بررسی قرار داده است.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت

راهنمای حجاج بیت الحرام، تهران، حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۷۵ ص، رقعی.

۱- اسحاقی، ابوسجاد

مجموعه ای از گزیـده ی رهنمودهای امام خمینی و مقام معظم رهبری خطاب به زائران بیت الله الحرام و نیز تذکرات و توصـیه های بعثه مقام معظم رهبری و سازمان حج و زیارت به همراه برخی توصیه های بهداشتی است.

[پیام مقام معظم رهبری به حج در سال ۱۹۹۶ م]، تهران، مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، چاپ ۱، ۱۹۹۶ م، ۲۰ ص، جیبی. ترکی استانبولی.

حدیث العزه: نداءات الامام السید علی الحسینی الخامنئی ولی امر المسلمین و قائد الثوره الاسلامیه الی حجاج بیت الله الحرام، ترجمه محمدعلی آذرشب، تهران، رابطه الثقافه و الطلاقات الاسلامیه، ۱۴۱۷ ق، ۲۳۴ ص.

شابک: ۰- ۰۱۸- ۴۷۲- ۹۶۴

عنوان دیگر: نداءات الامام السید علی الحسینی الخامنئی ولی امر المسلمین و قائد الثوره الاسلامیه الی حجاج بیت الله الحرام.

سخن یار (۳۴): بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و کارگزاران حج، به کوشش هادی قبادی، تهیه و تنظیم معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه، تهران، اسوه، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۳۰ ص، رقعی.

ص: ۹۵۹

عنوان دیگر: بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و کارگزاران حج.

صحیفه حج: مجموعه سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۳۹- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: مجموعه سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری.

مجموعه سخنان و پیام های مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه ای درباره مراسم حج و ابعاد مختلف آن است. اولین پیامی که از مقام معظم رهبری در این مجموعه آمده مربوط به پیام ایشان در تیرماه ۱۳۶۸ به حجاج بیت الله الحرام و آخرین پیام چاپ شده در این جلد، مربوط به پیام ایشان در ۱۸ بهمن ۱۳۸۱ خطاب به زائران خانه خدا است. نمایه ای موضوعی نیز در آخر کتاب آمده که در سهولت استفاده از کتاب مؤثر است.

منشور تداوم انقلاب: پیام رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیه الله خامنه ای به مناسبت ایام حج ذیحجه ۱۴۰۹، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۸، ۳۲ ص.

عنوان دیگر: پیام رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیه الله خامنه ای به مناسبت ایام حج ذیحجه ۱۴۰۹.

خمینی، سیدروح الله (۱)

(۱۲۸۱- ۱۳۶۸)

الامام الخمینی و مؤتمر الحج العالمی، تهران، وزارت الارشاد الاسلامی، چاپ ۱، ق/، ۷۷ ص، رقعی. عربی.

این مجموعه، ترجمه عربی بخشی از پیام های امام خمینی خطاب به زائران بیت الله الحرام در کنگره عظیم حج است. این پیام ها طی سال های ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۳ قمری صادر شده است.

البیان التاریخ للامام الخمینی الموجه الی حجاج بیت الله الحرام عام هجری، ترجمه القسم الخارجی لاذاعه الجمهوریه الاسلامیه فی ایران؛ المصحح مجله صوت الوحده الاسلامیه، تهران، مؤسسه الفکر الاسلامی، ق./، ۲۳ ص.

عنوان اصلی: پیام تاریخی حضرت امام خمینی به حجاج بیت الله الحرام در سال هجری.

توشه حج: رهنمودهای امام خمینی (س) به روحانیون کاروانهای حج و عمره، به کوشش محمدرضا حشمتی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار حضرت امام خمینی (ره)، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۵۸ ص، پالتویی.

شابک: ۰- ۰۵۵- ۲۱۲- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: رهنمودهای امام خمینی (س) به روحانیون کاروانهای حج و

۱- امام خمینی، آیت الله خمینی

ص: ۹۶۱

عمره.

این نوشتار، گزیده ای از سخنان امام خمینی خطاب به روحانیون کاروانهای حج است. عناوین برخی از موضوعات بدین قرار است: اخلاق در حج، حقیقت لبیک، توجه به شئونات قرآن، آموزش صحیح احکام، وحدت در حج، توجه به فلسفه حج، جهات معنوی و عرفانی حج، روشنگری در حج، رسالت روحانیت.

الحج فی احادیث و بیانات الامام الخمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر تراث الامام الخمینی (س)، الشوون الدولیه، چاپ ۱،، ۲۱۸ ص.

شابک: ۱- ۲۱۶- ۳۳۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: حج در کلام و پیام امام خمینی.

گزیده ای از کلمات و پیام های امام خمینی در رابطه با حج است و شامل این عناوین است: جایگاه و ابعاد معنوی حج؛ ابعاد اجتماعی حج؛ وصیت امام خمینی در زمینه حج؛ حج و کشتار خونین حجاج در سال ۱۳۶۶ و سخنان امام خمینی در رابطه با حج ابراهیمی.

الحج: مؤتمر عبادی- سیاسی: مجموعه خطابات و نداآات الامام الخمینی، ترجمه مرکز الحج للدراسات و النشر، تهران، مرکز الحج للدراسات و النشر، چاپ ۱، ق/ ۱۳۶۶، ۳۰۰ ص، رقعی.

عنوان دیگر: مجموعه خطابات و نداآات الامام الخمینی.

مجموعه سخنان و پیام های حضرت امام خمینی درباره مسائل حج می باشد. این کتاب دربرگیرنده سخنرانی ها و پیام های امام خمینی از سال ۱۳۴۹ هجری شمسی تا سال ۱۳۶۴ می باشد که معظم له درباره حج بیان

و صادر فرموده اند.

[امام خمینی و کنگره عظیم حج. انگلیسی]، به کوشش ا. تیموری، ترجمه به انگلیسی ا. عطری، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، ۱۳۶۱، ۳۹ ص.

این کتاب به زبان انگلیسی است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

,Imam Khomeini's massege to the pilgrimers

Compiled by A. Teimori, trasnlated by A. Atri, Tehran, Ministry of Islamic Guidance, .۱۹۸۲, ۳۹ p

امام خمینی طی سالیانی دراز با سخنرانی ها و پیام های بسیار مهم، رهنمودهای ارزشمند خود را درباره ابعاد مختلف مراسم حج بیان نمودند که در این مجموعه گردآوری شده است. پیام های امام به حجاج ایرانی، دیدار با روحانیون کاروان ها، سخنرانی های امام در عید قربان از جمله مواردی است که در این مجموعه آمده است.

پیام امام خمینی خطاب به زائرین بیت الحرام، بی جا، بی نا، ۱۳۵۸، ۳۷+ ۴۲ ص.

حج ابراهیمی در پیام های امام خمینی (ره)، به کوشش رسول سعادتمند (۱)، قم، تسنیم، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۲۶۴ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۱۳- ۵۸۶۴- ۹۶۴

مجموعه پیام های امام خمینی که در سال های مختلف به مناسبت مراسم حج صادر شده، است. چهارده پیام در این مجموعه موجود است که اولین آنها مربوط به سال ۱۳۴۹ و موضوع آن هشدار به مسلمین جهان درباره فلسطین و افشای جنایت های رژیم پهلوی است و آخرین پیام مربوط به

۱- متولد ۱۳۳۶

ص: ۹۶۳

۲۹ تیر ۱۳۶۷ و موضوع آن سالگرد کشتار خونین مکه و قبول قطعنامه ۵۹۸ است.

حج: اجتماعی، سیاسی و عبادی امام خمینی، به کوشش مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، بی تا، ۱۷۱ ص، وزیری.

شابک: ۷- ۲۲۷- ۳۳۵- ۹۶۴

حج اجتماعی اور سیاسی عبادت، به کوشش مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۱۴۱۴ ق، ۲۰۰ ص، وزیری، زبان اردو.

شابک: ۷- ۲۲۷- ۳۳۵- ۹۶۴

عنوان اصلی: حج از دیدگاه امام خمینی.

حجاج کرام اور دیگر وفودسی اهم پیغامات و خطابات، تهران، کتابخانه بزرگ اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۵۹، ۳۱ ص، رقعی. اردو.

این نوشتار ترجمه اردو پیام امام خمینی به زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۵۹ شمسی است.

حجاج کرام کیلئی امام خمینی کاپیغام، تهران، کتابخانه بزرگ اسلامی، بنیاد بعثت،، ۳۱ ص.

حج در کلام و پیام امام خمینی، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی، چاپ ۱، ۱۳۷۱، ۱۷۹ ص، وزیری.

عنوان روی جلد: حج در کلام و پیام امام خمینی.

چاپ دیگر

تهران، کوثر، چاپ ۲، بی تا، ۱۷۹ ص، وزیری.

مجموعه موضوع بندی شده رهنمودهای امام خمینی در زمینه حج است. این رهنمودها در سخنرانی ها و پیام های ایشان در مناسبت های گوناگون پیش و پس از پیروزی انقلاب اسلامی آمده است. در بخش ها و فصل های جداگانه موضوعات جایگاه حج، ابعاد معنوی اجتماعی و سیاسی حج، و فلسفه اعمال حج مورد بررسی قرار گرفته است.

[حج در کلام و پیام امام خمینی (س). انگلیسی]، تهران، مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، چاپ ۱، ۱۳۸۰، ۲۰۳ ص.

این کتاب به زبان انگلیسی است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

:Hajj in the words and messages of Imam Khomeini, Tehran

nemtrapeD sriaffA lanoitanretnI iniemohK mamI fo skrow eht fo noitacilbup dna .noitalipmoc rof etutitsnIt, ۲۰۰۱

[حج در کلام و پیام امام. فرانسه]، تهران، سازمان تبلیغات اسلامی، چاپ ۱، ۱۳۶۳/ ۱۹۸۴ م، ۷۸ ص.

این کتاب به زبان فرانسه است و اطلاعات مأخذشناسی به صورت زیر است:

Imam Khomeiny: la revolution Islamique et le Hadj:(Choix de messages et de discours ,de L'imam, Teheran, L'organisation Pour la Propagande Islamique

.p ۷۸ ,۱۹۴۸

دورالحج فی المسیره التاریخیه دراسه لآراء الامام الخمینی فی قضایا الحج، به کوشش محمد علی حسین، تهران، بنیاد بعثت، چاپ ۱، ۱۴۰۲ ق، ۴۹ ص، رقعی.

فروست: قضایا الجمهوریه الاسلامیه؛ ۸

مجموعه ای از دیدگاه های امام خمینی درباره ابعاد مختلف حج است.

[رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام. فرانسه.]

ص: ۹۶۵

، به کوشش بنیاد اندیشه اسلامی، تهران، بنیاد اندیشه اسلامی، ۱۹۸۸ م/ ۱۳۶۷، ۴۲ ص.

این کتاب به زبان فرانسه است و اطلاعات مأخذشناسی آن به صورت زیر است:

Message de L'Imam Khomeiny a L'occasion du Hadj(۱۴۰۸

–

Auteur Imam Khomeiny, Tehran, La Fondation de la pensee Islamique, ۱۹۸۸, ۴۲ (۱۹۸۸/ .p

رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام، به کوشش محمود کارآموزیان (۱)، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۰۷ ص، پالتویی.

شابک: ۲- ۲۲- ۷۶۳۵- ۹۶۴

گزیده ای از پیام های امام خمینی به میهمانان خانه خدا است. این پیام ها ذیل ۵۲ عنوان طبقه بندی شده است. برخی از این عناوین عبارت اند از: توصیه ها و راهکارها، لزوم فراگیری مسائل حج، انجام شایسته ی حج، بایدها و نبایدها، توجه به موقعیت کشور، بهره برداری از حج، اهداف سفر، انواع حج، بعد سیاسی و وظیفه ی حجاج، آداب حضور، دستورالعمل اجتماعی حج، شیوه ی برخورد با دیگران، جماعات اهل سنت، وظایف نمایندگی ولی فقیه، آمریکا و اسرائیل، فلسفه زیارت.

رهنمودهای حضرت امام خمینی به روحانیون محترم کاروان ها، به کوشش محمود کارآموزیان، تهران، نشر مشعر، بی تا، ۴۸ ص، پالتویی.

در این نوشتار بخش هایی از پیام ها و بیانات امام خمینی درباره وظایف

۱- متولد ۱۳۳۵

روحانیون در سفر حج بیان شده است.

صحیفه حج، به کوشش معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، تهران، نشر مشعر، جلد اول، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۳۶۰ ص، وزیری.

شابک: ۰- ۴۰- ۷۶۳۵- ۹۶۴

مجموعه سخنان و پیام های رهبر کبیر انقلاب اسلامی امام خمینی (ره) است. اولین پیام این مجموعه مربوط به پیام امام خمینی در بهمن ۱۳۴۹ به زائران بیت الله الحرام به مناسبت برگزاری مراسم حج است که موضوع آن هشدار به مسلمانان جهان در مورد فلسطین و افشای جنایت های رژیم شاه است. همچنین آخرین پیام مربوط به پیام امام خطاب به ملت ایران در ۲۹ تیر ۱۳۶۷ است که به مناسبت سالگرد کشتار خونین مکه و قبول قطعنامه ۵۹۸ صادر شده است. در آخر کتاب نمایه ای موضوعی نیز آمده که بر کارآمدی و سهولت استفاده از آن افزوده است.

فریاد برائت، تهران، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، سازمان چاپ و انتشارات، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۳۲ ص، وزیری.

این نوشتار، متن پیام امام خمینی به حجاج بیت الله الحرام در مرداد ماه ۱۳۶۶ (ذیحج ۱۴۰۷ ق) است. تصویر دستخط حضرت امام نیز آمده است.

[کنگره عبادی سیاسی حج]، گردآوری مرکز تحقیقات و انتشارات حج، تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ۱۹۸۸ م/ ۱۳۶۷، ۲۲۹ ص، انگلیسی.

عنوان اصلی:

Politico

-religious cong regation of Hajj کنگره عبادی سیاسی حج: مجموعه سخنان و پیامهای امام خمینی، گردآوری مرکز تحقیقات و انتشارات حج،

تهران، مرکز تحقیقات و انتشارات حج، چاپ ۱، ق/؛ جلد دوم، ۱۴۰۹ ق/ ۱۳۶۷.

امام خمینی طی سالیانی دراز با سخنرانی ها و پیام های بسیار مهم، رهنمودهای ارزشمند خود را درباره ابعاد مختلف مراسم حج بیان نمودند که در این مجموعه گردآوری شده است. پیام های امام به حجاج ایرانی، دیدار با روحانیون کاروان ها، سخنرانی های امام در عید قربان از جمله مواردی است که در این مجموعه آمده است. اولین پیام این مجموعه مربوط به پیام امام به زائران بیت الله الحرام در بهمن ۱۳۴۹ و آخرین پیام آن، پیام امام به حجاج در تیر ۱۳۶۷ است.

لوح زرین انقلاب: پیام حضرت امام خمینی به مناسبت سالگرد فاجعه خونین مکه و حجاج بیت الحرام، به کوشش واحد روابط عمومی ستاد مرکزی جهاد سازندگی، تهران، جهاد سازندگی، چاپ ۱، ۱۳۶۷.

منشور انقلاب: پیام امام به حجاج بیت الله الحرام، بی جا، بی نا، چاپ ۱، ۱۳۶۶، ۳۶ ص، وزیری.

پیام امام خمینی به زائران خانه خدا، مسلمانان و مستضعفان جهان در ذیحجه ۱۴۰۷ قمری است. این پیام مقولاتی چون عشق و عرفان الهی تا مقام شامخ نبوت و ولایت و قرآن و عترت، وحدت اسلامی، جهاد و شهادت و هجرت به وحدت اسلامی، قیام بر ضد مستکبران، رسالت و روح حج، برائت از مشرکان، عظمت و ابعاد انقلاب اسلامی، حمایت از مستضعفان و مسلمانان مظلوم فلسطین و ... را در بردارد.

نداءات الامام الخمینی الی حجاج بیت الله الحرام، تهران، وزارت ارشاد اسلامی، چاپ ۱، بی تا، ۷۳ ص، رقعی.

ص: ۹۶۸

در این نوشتار، ترجمه عربی پیام های امام خمینی طی سالهای ۱۳۹۰ تا ۱۴۰۱ قمری خطاب به زائران بیت الله الحرام آمده است.

دبیرخانه دائمی کنگره بررسی قداست و امنیت حرم

المضیف الخصم: رساله المثقفین الایرانیین الی جمیع المفکرین و اساتذه الجامعات فی العالم، الاماله الدائمه للمؤتمر العالمی لبحث قداسه الحرم و امنه، قم، الحج، چاپ ۱، ۱۳۶۳، ۳۵ ص.

متن نامه ی بیانیه گونه ی اندیشمندان فرهنگی ایران خطاب به متفکرین و استادان دانشگاه های جهان به مناسبت حادثه حج خونین سال ۱۳۶۶ شمسی است. این بیانیه با عنوان «دشمنی میزبان با حجاج میهمان» به کنگره جهانی امنیت و قداست حرم عرضه شده است. محتوای آن گزارشی از تجاوز دولت سعودی به حقوق حجاج و کشتن آنها است.

سازمان حج و زیارت

[مجموعه حج. انگلیسی]، تهران، سازمان حج و زیارت، ۱۳۶۴/ ۱۹۸۵ م، ۱۱۸ ص.

این کتاب به زبان انگلیسی است و اطلاعات مأخذشناسی آن به به صورت زیر است:

A Collection of Hajj essays: the first book, Tehran,

Foundation of Hajj, ۱۹۸۵, ۱۱۸ p.

فصل پنجم: شخصیت شناسی

جانقلی، منیژه (متولد ۱۳۵۱)

میهمان خدا: گزیده ای از زندگی شهیده حافظه سلیمان شاهی (۱)، تهران،: سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران، معاونت پژوهش و ارتباطات فرهنگی، نشر شاهد، چاپ ۱،، ۵۳ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۳۱۳- ۳۹۴- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: گزیده ای از زندگی شهیده حافظه سلیمان شاهی.

بررسی واقعه سال ۱۳۶۶ به نام حج خونین و ضمناً درباره یک شهید این حادثه است. این نوشتار درباره شخصیت و زندگی خانم حافظه سلیمان شاهی یکی از شهدای واقعه خونین کشتار زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ است.

خسروی، شمسی (متولد ۱۳۵۰)

تعبیر یک خواب: زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک (۲)، تهران، نشر شاهد، چاپ

۱- سلیمان شاهی، حافظه ۱۳۱۲- ۱۳۶۶

۲- نیک، فاطمه ۱۳۰۰- ۱۳۶۶

ص: ۹۷۰

۱، ۱۳۸۷، ۱۱۲ ص، پالتویی.

شابک: ۴- ۳۱۳- ۳۹۴- ۹۶۴- ۹۷۸

فروست: زنان آسمانی- ۱۰

عنوان دیگر: زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک.

مجموعه مطالبی درباره شخصیت و زندگی خانم حافظه سلیمان شاهی یکی از شهدای واقعه خونین کشتار زائران بیت الله الحرام در سال ۱۳۶۶ است. «حافظه سلیمان شاهی» در سال ۱۳۱۳، در شهر اردبیل، به دنیا آمد و در کودکی، همراه خانواده، به شهر مقدس مشهد کوچ کرد. این خانواده به عنوان سرایدار یک میهمان سرا، در همان شهر ساکن شدند. وی در سال ۱۳۵۲، همسر خود را از دست داد و مسئولیت نگهداری فرزندان را پذیرفت. حافظه، در جریان انقلاب برادر کوچک خویش را از دست داد و در سال ۱۳۶۱، نوه دختری و در سال ۱۳۶۳ و ۱۳۶۵، دو پسر خویش خود را تقدیم انقلاب و اسلام کرد. او سرانجام در سال ۱۳۶۶، در سفر حج و در جریان راهپیمایی برائت از مشرکین، به دست نیروهای سعودی به شهادت رسید. دهمین شماره از مجموعه «زنان آسمانی» به معرفی «حافظه سلیمان شاهی» اختصاص دارد.

قاضی عسکر، سیدعلی (متولد ۱۳۲۵)

ابوطالب یزدی (۱): شهید مروه، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۱۴۳ ص، پالتویی.

شابک: ۳- ۷۵- ۷۶۳۵- ۹۶۴

عنوان دیگر: شهید مروه.

گزارشی از شهادت میرزا ابوطالب یزدی است. او در مکه توسط حکومت سعودی در سال ۱۳۲۲ شمسی به اتهام آلوده کردن حرم و کعبه به اعدام محکوم و در محل صفا و مروه گردن زده شد. مؤلف اسناد تاریخی این ماجرا را نیز منعکس کرده است.

۱- یزدی، ابوطالب ۱۳۰۰- ۱۳۲۲

ص: ۹۷۱

مدیریت حج و زیارت استان فارس

زندگینامه جمعی از شـهدای والامقام حرم امن الهی اسـتان فارس، شـیراز، مدیریت حج و زیارت استان فارس، چاپ ۱، ۱۳۸۵، ۶۴ ص، رقعی.

شناسنامه و زندگینامه تعدادی از شهدای جمعه خونین مکه در مرداد ماه ۱۳۶۶ است.

فصل ششم: سندشناسی مدارک و منابع

تبریزی، جواد (۱)

(متولد ۱۳۰۵)

زیاره عاشورا فوق الشبهات، قم، دارالصدیقه الشهیده، چاپ ۲، ق/، ۶۸ ص، رقعی.

شابک: ۹- ۲۶- ۸۴۳۸- ۹۶۴

بررسی جنبه های سندی، متنی و روایی زیارت عاشورا؛ به ویژه درباره مشروعیت، اصالت و انتساب آن به ائمه تحقیق شده است.

حیدری ابهری، غلامرضا (متولد ۱۳۴۸)

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر با تأملی در مستندات تاریخی و حدیثی زیارت

۱- آیت الله تبریزی؛ میرزا جواد آقاتبریزی

ص: ۹۷۳

عاشورا، قم، جمال، چاپ ۱،، ۱۰۳ ص، رقعی.

شابک: ۳- ۸۱- ۸۶۵۴- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: زیارت عاشورا در نگاهی دیگر: با نگاهی به مستندات تاریخی و حدیثی زیارت عاشورا و بررسی آموزه های تربیتی و اعتقادی آن.

کریمی قمی، حسین (متولد ۱۳۲۲)

اعتبار زیارت عاشورا و رفع برخی شبهات، با مقدمه محمدجواد فاضل لنکرانی، تنظیم و ویراستاری محمدمهدی مقدادی، قم، مرکز فقهی ائمه اطهار (ع)، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۳۲ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۷۳- ۷۷۰۹- ۹۶۴- ۹۷۸

بررسی جنبه های شبهات مربوط به زیارت عاشورا، است. به نظر نویسنده زیارت مزبور حتی با صد سلام و صد لعن، معتبر و دارای سندی صحیح و قابل اعتماد می باشد.

مؤسسه تحقیقاتی فرهنگی جلی

زیارت آل یاسین، تهران، حلی، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۴۰ ص، جیبی.

شابک: ۸- ۱۰- ۵۹۷۲- ۹۶۴

بررسی جنبه های مختلف زیارت آل یاسین است. در این نوشتار نخست زیارات آل یاسین از جنبه محتوایی و سندی مورد بررسی قرار گرفته و سپس متن آن آمده است.

مؤسسه فرهنگی شمس الضحی

سر در دامان و ضمان در زمین: بازسازی و تحقیق روایت صفوان بن مهران جمال در زیارت امیرالمؤمنین و زیارت سیدالشهداء و دعای علقمه، قم، شمس الضحی، چاپ ۱، ۱۳۸۶، ۷۲ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۲۸- ۸۷۶۷- ۹۶۴- ۹۷۸

متن و ترجمه زیارت امیرالمؤمنین به روایت صفوان بن مهران جمال به همراه زیارت عاشورا و دعای علقمه است. صفوان از اصحاب بزرگ و برجسته امام صادق (ع) و مورد اعتماد آن حضرت بوده و زیارت امیرالمؤمنین را به همراه زیارت عاشورا نقل کرده و در کتب علمای متقدم منعکس شده است. در این اثر متن زیارت براساس نسخه های مختلف تصحیح شده است. یکی از نسخه های زیارت عاشورا مربوط به ۵۰۲ هجری قمری است. علمای مختلف مانند شیخ عباس قمی بر اهمیت زیارت ششم امیرالمؤمنین و پیوند آن با زیارت عاشورا و دعای علقمه تأکید کرده اند. بنابراین درک فضیلت های مختلف منوط بر انجام این ادعیه است. متن زیارت ها با روایت بحارالانوار و مصباح الزائر و المزار و دیگر کتب کهن مقایسه و تطبیق شده است.

مؤمنی تنکابنی، سیدمحمد حسن

از این صبح روشن: اثبات سند زیارت عاشورا، قم، دلیل ما، چاپ ۱، ۱۳۸۴، ۳۷۵ ص، رقعی.

شابک: ۶- ۱۳۷- ۳۹۷- ۹۶۴

عنوان دیگر: اثبات سند زیارت عاشورا و پژوهشی پیرامون تبری و تقیه.

بررسی سند روایی زیارت عاشورا یکی از مشهورترین زیارت نامه های امام حسین (ع) است. به اعتقاد نویسنده، در سند این زیارت، خدشه ای

نمی توان وارد کرد مگر از سوی بی معرفتی به ائمّه اطهار و عالمان شیعه سند این زیارت را به اقسام مختلف تصحیح کرده اند. وی در دو فصل مباحث خویش را سامان داده است. در فصل اوّل، به بررسی سند زیارت عاشورا پرداخته و با بهره گیری از منابع روایی و حدیثی، سلسله راویان حدیث را شناسایی و به جرح و تعدیل آنان پرداخته است. در فصل سوّم، برخی شبهات درباره محتوای زیارت عاشورا را ارائه کرده و به آنها پاسخ گفته است. اختلافات در نسخ، سازگاری با لعن، معنای برائت و تبری، از جمله این شبهات است.

یدالله پور، بهروز (متولد ۱۳۴۹)

مثنوی بلند عشق: پژوهشی در سند و محتوای زیارت عاشورا، تنظیم و نظارت نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها معاونت آموزش و تبلیغ- اداره مشاوره و پاسخ، قم، دفتر نشر معارف، چاپ ۱،، ۱۲۰ ص، رقعی.

شابک: ۰- ۲۲۸- ۵۳۱- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: پژوهشی در سند و محتوای زیارت عاشورا.

بررسی زیارت عاشورا از ابعاد و زوایای گوناگون از جمله اصالت و و وثاقت آن است. نویسنده در فصل اول درباره سند زیارت عاشورا با استناد به کتاب ارزشمند کامل الزیارات و دیگر منابع رجالی، از زبان فقیهان و مدرسان، نظیر: ابن قولویه قمی، شیخ طوسی و آیت الله خویی بحث کرده است و ضمن آن به آرا و اقوال برخی محدثان موافق و مخالف اشاره می نماید. دیگر مباحث این کتاب عبارت اند از: اسناد زیارت عاشورا در کتاب مصباح المجتهد و فضیلت قرائت زیارت عاشورا، محتوای زیارت، صحت سندی آن و وثاقت راویان، تولی و تبری، حماسه عاشورا و عشق به ولایت، عزت و کرامت و اخلاق حسینی، برائت در

زیارت عاشورا، لعن و نفرین اولیاء خدا بر قاتلان امام حسین (ع).

فصل هفتم: درسنامه ها: متون آموزشی

عناوین و سرفصل های آموزشی حج تمتع، تهران، نشر مشعر، چاپ ۲، ۱۳۸۶، ۲۴۸ ص، وزیری.

این کتاب به منظور آموزش حجاج بیت الله الحرام، برای روحانیون کاروان های حج تهیه است. عناوین فصل ها عبارت اند از: مسائل اجرایی؛ بهداشت و درمان؛ احکام؛ مناسک؛ اسرار و معارف؛ عقاید؛ شناخت عربستان؛ مباحث سخنرانی ها.

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون

فرهنگ نامه اسرار و معارف حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۲۶۳ ص، وزیری.

عنوان دیگر: پیش درآمدی بر فرهنگ نامه اسرار و معارف حج.

فروست: درسنامه.

متن آموزشی برای روحانیون کاروان های حج است و هدف آن بیان اسرار

و معارف حج است. به این موضوعات می پردازد: تعریف واژه ها و اصطلاحات؛ ضرورت طرح مباحث اسرار و فلسفه مناسک حـج؛ منطق و روش پرداختن به بحث «فلسـفه اسـرار حـج»؛ منابع و روش قرآن در بیان احکام و فلسـفه و اسـرار آن؛ روش اهل بیت در بیـان احکام و فلسـفه و اسـرار آنها؛ سـیره و روش بزرگان مـذهب در موضوع اسـرار و حکمت ها؛ نمای کلی حـج در قرآن.

دهقان، اکبر

با قرآن در مکه و مدینه، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون، تهران، بعثه مقام معظم رهبری، چاپ ۱، ۱۳۸۸، ۴۸۰ ص، وزیری.

فروست: درسنامه.

بررسـی آیـات قرآنی مربوط به مکه و مـدینه است. در فصل اول، آیات مربوط به حـج و مکه و در فصل دوم، آیات مربوط به مـدینه منوره و مسائـل تاریخی آن ماننـد برخی جنگ ها و آیاتی که مربوط به پیامبر اکرم است، آمـده است. در آغاز متن آیه شریفه و ترجمه آن بیان شده و بعد ازآن واژه های مشـکل آن معنا گردیده و سپس تفسیر آیه شریفه بیان شده و در پایان نکته های مختلف ادبی، اخلاقی، تربیتی، اجتماعی و عرفانی با بهره گیری از منابع مختلف شیعه و اهل سنت، آورده شده است.

سازمان حج و زیارت

پرسش و پاسخ ویژه آزمون های حج، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۷۵، ۳۸۸ ص، وزیری.

متن آموزشـی برای مـدیران و عوامل خـدماتی کاروان های حـج است. شامل سؤالاتی است که در آزمون های ویژه حج طرح می شود و به صورت پرسش و پاسخ آمده است.

فاکر میبدی، محمد (متولد ۱۳۳۸)

درسنامه

، به کوشش حوزه

ص: ۹۸۰

نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون، تهران، نشر مشعر، چاپ ۳، ۱۳۸۷، ۳۰۳ ص، وزیری.

عنوان دیگر: تفسیر آیات حج.

فلاح زاده، محمدحسین (متولد ۱۳۳۹)

دروس احکام و مناسک حج، قم، نشر مشعر، ۱۳۸۶، ۲۱۶ ص، رقعی.

یکی از متون آموزشی حج تمتع است که به احکام عمومی و مناسک حج پرداخته و در دو بخش تدوین یافته است. بخش اول، حاوی احکام عمومی مورد نیاز زائران و بخش دوم به احکام اختصاصی و مناسک حج پرداخته است.

محمدی اشنانی، علی (متولد ۱۳۴۲)

شناخت عربستان، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۲، ۱۵۱ ص، رقعی.

شابک: ۴- ۲۱- ۷۶۳۵- ۹۶۴

چاپ دیگر

درسنامه شناخت عربستان و وهابیت، به کوشش حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۱۹۲ ص، وزیری.

از جمله متون آموزشی برای شرکت کنندگان دوره های آموزشی روحانیون اعزامی به حج است. نویسنده جنبه های مختلف کشور عربستان سعودی را بررسی کرده است. شناخت عربستان در این کتاب طی سه فصل با عناوین جغرافیای عربستان، عربستان در گذر تاریخ، تشکیلات مذهبی عربستان محقق شده است. در فصل اول جغرافیای عربستان از جنبه های طبیعی،

ص: ۹۸۱

انسـانی، سیاسـی، آموزشـی و فرهنگی و نیز اوضـاع اقتصادی بررسـی شـده است. تاریـخ فراز و فرود حاکمان عربسـتان از سال ۱۱۴۰ قمری تا عصـر حاضـر در فصل دوم مورد تحقیق قرار گرفته است. و در فصل سوم مذهب اهل حدیث (مذهب حاکم) و پیشینه وهابیت بررسی شده است.

مقدس، احسان (متولد ۱۳۴۱)

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱،، ۳۶۱ ص.

شابک: ۸- ۱۶۱- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

عنوان دیگر: راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق ویژه کارگزاران حج: زیارت.

راهنمای مدیران و زائران در شـناخت اماکن و زیارتگاه های عراق است. نویسنده به منظور تهیه متن درسی برای دوره آموزش مدیران و پرسنل گروه های زیارتی این کتاب را نوشته است. و همه اطلاعات مورد نیاز را دقیق و جامع آورده است.

واسطی، عبدالحمید

کارگاه آموزشی نگرشی دیگر به حج و عمره، تهران، نشر مشعر، چاپ ۱، ۱۳۸۷، ۹۱ ص، رقعی.

شابک: ۵- ۰۸۹- ۵۴۰- ۹۶۴- ۹۷۸

معرفی عملکرد کارگاه های آموزشـی مناسک حـج است. این کارگاه ها به منظور آگاهی دادن به حجاج می باشد؛ به طوری که اطلاعات غلط آنها تصـحیح شـده و شـناخت عمیق تر پیدا کنند. مؤسّسه مطالعات راهبردی علوم ومعارف اسـلام عهده دار برگزاری این کارگاه ها بوده است. این مؤسسه چند کارگاه نمونه در مشهد مقدس برگزار کرد که دستاوردهای آنها به عنوان تجربه ی جدید در کشور اجرا شود. هدف این کارگاه ها،

القـای نگرش و بینش جـامع به زائران است، به گونه ای که در زنـدگی آنهـا تـأثیر مثبت داشـته باشـد. نیز این کارگاه ها روند منطقی برخورد بـا مسائل را به حجاج یاری می دهنـد. این رونـد شامل شـش مرحله اساسـی است: تعیین هـدف:، نقطه شـروع، نقطه مرکزی، برنـامه حرکت، نقـاط بحران و خطر، نقطه مقصـد. این کتـاب اولین قسـمت از نتایـج حاصـل از این کارگاه ها با عنوان «کارگاه های آموزشی زیارت فعال» است.

فهرست عناوین

۱۱۰ سوال و طرح بیش از سی موضوع اعتقادی شیعه و پاسخ ...، ۷۵۰

۱۳۵ حدیث در فضیلت زیارت امام حسین (ع)، منتخب تحفه الزائر، ۶۴۹

۳۵ حکمه من حکم الحج، ۳۲۳

۳۶۵ نکته درباره اسرار و حکمتهای حج، ۲۸۶

کیلومتر طواف، ۱۶۶

نکته درباره ی حج، ۲۸۶

۴۶۰ نکته نورانی درباره حج، ۳۳، ۳۷۹، ۵۶۰

۵۳ داستان از کرامات حضرت رضا (ع): به انضمام زندگانی آن حضرت ...، ۶۹۳

۷۷ توصیه لازم و ضروری به زائران خانه خدا: چندین بارقبل ازحج بخوانید، ۳۷۵

آئین زیارت عارفان، ۶۵۵

آئین نامه حج، ۳۵۶، ۵۲۲

آب حج کیی کرین، ۵۵۵

آتش نشاني: ویژه کاروانهای حج، ۶۰۰

آثار اسلامی مکه و مدینه با تجدید نظر و اضافات، ۵۵

آثار اسلامی مکه و مدینه، ۵۵، ۸۵

آثار معنوی و تربیتی حج، ۲۹۶

آثار مکه و المدینه و دلیل المرشد الی الحج و العمره، ۶۰

آثار و برکات حج و عمره در پرتو قرآن و سنت معصومین ویژه حجاج بیت الله الحرام، ۳۸۶

آثار و برکات زیارت سیدالشهداء، ۶۵۱

آثار و برکات زیارت عاشور، ۷۷۳

آثار و برکات حضرت امام حسین (ع)، عزاداری، زیارت، توسل، حاجات، شفا، غفران، ۶۳۶

آداب الحرمین، ۳۳۹

آداب الحرمین بانضمام: اعمال حج تمتع و عمره مفرده، ۳۳۹

آداب الحرمین: راهنمای حجاج در مکه و مدینه، ۳۳۴

آداب الزیاره، ۶۶۴، ۶۶۹

آداب السفر للحرمین الشریفین، ۳۶۰

آداب تشرف به حرمین شریفین، ۳۷۱

آداب حج و زیارات حرمین شریفین، ۳۴۳، ۳۴۵

آداب زیارت، ۶۶۳

آداب زیاره امام (ع)، ۶۹۰

آداب زیارت با معرفت کربلا و حرم های مقدس اهل بیت علیهم السلام، ۶۶۸

آداب زیارت عتبات عالیات، ۶۸۶

آداب زیارت مکه مکرمه و مدینه منوره، ۳۵۵

آداب زیارت و سفر، ۶۶۳

آداب زیارت: چهل و سه نکته در آداب زیارت مشاهد مشرفه معصومان (ع)، ۶۶۷

آداب سفر حج و غیر آن: برگزیده از وسائل الشیعه، ۳۴۳

آداب سفر حج، ۳۶۲

آداب سفر زیارت حضرت زینب (س) و رقیه (س)، ۶۸۸

آداب سفر کربلا بانضمام زیارات و ادعیه عتبات مقدسه و معرفی اماکن ...، ۶۷۶

آداب سفر و زیارت عتبات عالیات، ۶۸۳

آداب سفر و زیارت معصومین علیهم السلام شامل: آثار و فوائد سفر، پاداش سفر زیارتی، آداب سفر ...، ۶۶۰

آداب سفر و زیارت معصومین (ع): شامل: آثار و فوائد سفر، ۶۸۱

آداب سفر: دانستنی هایی از کشورهای سوریه و لبنان: زیارتنامه حضرت ...، ۶۸۸

آداب عمره و زیارت مدینه، ۳۶۲

آداب کوی جانان: آداب زیارت حسینی، ۶۷۳

آداب و احکام حج، مطابق با فتوای امام خمینی، ۵۰۹

آداب و ادعیه حج، ۳۴۱

آداب و اعمال زیارتگاه ها در سوریه، ۶۸۸

آداب و پاداش و زیارت امام رضا علیه السلام از دیدگاه معصومین علیهم السلام، ۶۷۶

آداب و فضائل زیارت در پرتو چهل حدیث به ضمیمه چهار زیارتنامه، ۶۶۱

آداب، اسرار، پاداش ها، شبهات و داستان های زیارت، ۶۶۲

آدرس خدا: نگاهی به سفر معنوی حج عمره، ۳۵۵

آراء المراجع فی الحج، ۴۹۰

آراء المراجع فی الحج علی ضوء فتاوی الامام الخمینی قدس سره فی تحریر الوسیله، ۴۹۰

آراء فقهیه فی المواضیع التالیه:- مسائله رویه الهلال بالاجهزه المتطوره، ...، ۴۶۳

آراء مرجع عظام در مناسک حج، ۴۹۲

آزموده ها (۱): نگاهی به تجارب و توصیه های روحانیون (ویژه عتبات و سوریه)، ۱۱۳، ۱۳۱، ۶۰۰

آزموده ها (۱): ویژه بانوان معینه؛ پیش درآمدی بر شرح وظایف و مأموریت معینه های کاروان حج، ۶۰۰

آزموده ها (۱۰): نگاهی به تجربیات ونیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۴

آزموده ها (۱۱): نگاهی به تجربیات و توصیه های روحانیون حج، ۶۰۴

آزموده ها (۲): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج، ۶۰۱، ۷۰۶

آزموده ها (۳): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در عمره، ۶۰۱

آزموده ها (۴): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۱

آزموده ها (۵): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۲

آزموده ها (۶): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۲

آزموده ها (۷): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۲

آزموده ها (۸): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۳

آزموده ها (۹): نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره، ۶۰۳

آزموده های عتبات عالیات: مروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیون ...، ۱۱۳، ۱۳۱، ۶۰۰

آستان دوست: نگرشی بر آثار و آداب زیارت، ۶۹۵

آسیب شناسی کتب اهدایی وهابیان در ایام حج، ۷۰۷

آشنایی اجمالی با عتبات عالیات (اماکن مقدس عراق)، ۱۰۹

آشنایی با آداب زیارت، ۶۶۲

آشنایی با احکام، اسرار و معارف عمره: ویژه دانش آموزان، ۲۸۲، ۴۹۴

آشنایی با اسرار عمره: ویژه دانشجویان، ۳۲۸

آشنایی با برنامه های امور حج و زیارت و سخنی با روحانیون، ناظرین و سرپرستان کاروانهای حج، ۶۱۴

آشنایی با پیشینه، مبانی و دیدگاه های جریان وهابیت، ۷۰۳، ۷۳۵

آشنایی با حرمین شریفین و اعمال و مناسک حج و عمره، ۹۱، ۵۵۵

آشنایی با حقایقی از زیارت عاشورا در سیره خوبان، ۷۶۶

آشنایی با زندگی امام رضا (ع) و آداب زیارت، ۶۹۵

آشنایی با عتبات مقدسه و زندگانی چهارده معصوم، ۴۳

آشنایی با عربستان، ۹۱

آشنایی باکشور عراق وعتبات عالیات، ۱۱۶

آشنایی با مراسم عبادی مذاهب خمسه: رویکرد استدلالی به فقه تطبیقی مذاهب پنجگانه جعفری ...، ۷۴۵

آشنایی با مقررات عربستان، ۶۱۷

آشنایی با مکه مکرمه و مدینه منوره، ۳۵۵

آشنایی با مکه و مدینه برای زائران خد، ۸۸

آشنایی با مکه و مدینه، ۸۸

آفتاب عشق: خاطرات سفر حجاز، ۱۹۲

آلبوم عکس های مکه و مدینه، ۴۵۵

آلبوم مصور حج ۱۳۸۵/ ۱۴۲۷ ق، ۴۵۴

آموزش بهداشت و درمان در حج، ۵۹۵

آموزش ساده و کاربردی مکالمه عربی (ویژه مأموران پذیرایی، مدیران و معاونان)، ۴۵۸

آموزش مناسک حج، ۵۳۴، ۵۵۳

آنچه درباره حج باید بدانیم، ۳۲۷، ۳۷۴

آنچه زائران خانه خدا باید بدانند، ۳۵۰

آنچه یک زائر باید بداند: احکام و مناسک حج و عمره، آشنایی با اماکن و آثار تاریخی، ۹۱، ۵۵۵

آنچه یک زائر باید بداند، ۶۶۷

آنسوی حج خونین، یا، تبلیغات آل سعود، ۱۰۳

آنگاه که اهل بیت علیهم السلام را شناختم، ۲۰۱

آواز پر ملائک، ۲۴۵

آوای حق خانه کعبه: مجموعه شعر، ۲۲۵، ۴۳۲

آوای ملکوتی: چهل پیام از تفسیر زیارت آسمانی عاشورا، ۷۷۳

آه و سوز آقا امام زمان (عج) در زیارت ناحیه مقدسه: نگاهی به ...، ۸۲۳

آیا شما سرگذشت سفر مرا میدانید؟، ۱۵۸

آیات قرآن مجید درباره حج و ابراهیم (ع) به ترتیب نزول، ۳۸۸

آینه آثار: فهرست آثار و معرفی کتاب های منتشر شده حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۸۴۸

آینه عرفان و آیت ایمان، ۸۱۹

آینه کمال، سیری گذرا در سیره امامان معصوم (ع) در عراق، ۱۱۵

آیین بندگی در آینه اندیشه واحساس، ۳۰۷

آیین سفر به سرزمین وحی، ۳۷۳

آیین وهابیت، ۷۱۵

الابعاد الاجتماعیه لفریضه الحج، ۵۷۳

ابعاد حج در قرآن، ۳۹۷

ابعاد سیاسی و اجتماعی حج، ۵۷۱

ابعاد گوناگون حج، ۵۷۱

ابن تیمیه مؤسس افکار وهابیت، ۷۰۹

ابوطالب یزدی: شهید مروه، ۱۰۲، ۸۸۴

اتحاد روحانی با امام حسین علیه السلام، ۷۷۰

الإتحاف بحب الأشراف و بهاشمه کتاب حسن التوسل فی آداب زیاره أفضل الرسل، ۶۴۴

الاثار النبویه بالمدینه المنوره، ۷۳۷

اثبات سند زیارت عاشورا و پژوهشی پیرامون تبری و تقیه، ۸۸۷

الاثنا عشریات الخمس فی الطهاره والصلاه و الزکاه و الصوم و الحج، ۵۲۰

الاثنا عشریات الخمس: الطهارتیه، الصلاتیه، الزکاتیه، الصومیه، الحجیه، اعجاز، ۵۲۰

اجوبه الاستفتائات فی الحج، ۵۰۷

الاجوبه النجفیه عن الفتاوی الوهابیه، ۷۴۰

الاجوبه النجفیه فی الرد علی الفتاوی الوهابیه. شرح، ۷۵۰

اجوبه مسائل الحج، ۵۵۲

احادیث و نکاتی چند ویژه عتبات، ۶۷۱

احاطه ی علم ولایت، بر احکام و اسرار شریعت، ۷۹۸

الاحتجاجات العشره فی العلما فی مکه المکرمه و المدینه المنوره، ۷۲۳

الاحتفال بذکری الانبیاء و عبادالله الصالحین، ۳۱۰

احد، ۸۵، ۹۱

احکام الحج من تحریر الوسیله مع تعلیقات محمد الفاضل اللنکرانی، ۵۰۹

احکام الحج و آدابه، ۵۰۷

احکام الشریعه، ۴۸۷

احکام بانوان در حج مطابق با فتاوای میرزا جواد تبریزی، ۴۹۷

احکام حج (ویژه بانوان) مطابق با فتاوای یوسف صانعی، ۵۲۴

احکام حج: به صورت سئوال و جواب به ضمیمه مناسک حج، ۵۳۹

احکام حج براساس فتاوی امام با حواشی آیات عظام، ۴۸۸

احکام حج برای بانوان، ۵۲۹

احکام حج برای کودکان، ۴۴۹

احکام حج در مذهب حنفی و معارف الحرمین، ۵۵۵

احکام حج و اسرار آن، ۵۳، ۲۸۳

احکام حج و عمره بر پایه ی مذهب امام شافعی، ۵۱۵

احکام دین: مطابق با فتاوای مراجع بزرگ تقلید، ۵۳۴

احکام سرزمین آرزوها، ۳۵۰

احکام عمره براساس فتاوی امام با حواشی آیات عظام، ۴۸۸

احکام عمره مفرده، مطابق با فتاوای محمد فاضل لنکرانی، ۵۳۲

احکام عمره مفرده به انضمام استفتائات جدید، ۵۵۷

احکام عمره مفرده مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی منتظری، ۵۵۱

احکام عمره مفرده مطابق فتاوی سیدعلی حسینی سیستانی، ۵۰۱

احکام عمره و حج، مطابق با فتاوای موسی شبیری زنجانی، ۵۱۹

احکام فقهی- اجرایی حج، ۵۳۴، ۶۰۸

احکام فقهی سفر زیارتی عتبات، ۵۳۴

احکام و آداب حج مطابق با فتاوی محمدرضا گلپیایگانی، ۵۴۰

احکام و مسائل فقه حنفی به زبان ساده همراه با ضمیمه ی حج و عمره ی آسان، ۴۹۷

احکام و مناسک حج، ۵۰۷

احکام و مناسک حج، جمع و نقل محمد عقیل سلطان العلما، ۵۱۸

احکام و مناسک حج مطابق با فتاوای فقیه مجاهد حضرت مستطاب ...، ۵۰۹

احکام و مناسک حج مطابق با فتاوی فقیه عالیقدر و مرجع عظیم الشان حضرت آیت الله العظمی منتظری و ...، ۵۵۱

احکام و مناسک حج و بعضی آداب مکه معظمه و مدینه منوره و زیارت و ادعیه ماثوره، ۵۵۱

احکام و مناسک حج و عمره، ۵۳۷

احکام و مناسک حج و عمره، آشنایی با اماکن و آثار تاریخی، ۹۱، ۵۵۵

احکام و مناسک و بعضی آداب مکه معظمه ومدینه منوره و زیارات و ادعیه ...، ۵۵۱

أحکام السعی فی التوسعه الجدیده، ۵۴۵

احکام العتبات المقدسه، ۵۰۴

أحکام النساء فی الحجّ، ۵۰۵

احکام حج: به رأی ۱۵ مرجع براساس فتاوی حضرت امام با حواشی مقام معظم رهبری و آیات عظام، ۴۸۸

احکام حج، ۵۴۴

احکام عمره مفرده به انضمام: اسرار عمره مفرده، آداب و مستحبات زیارت مکه معظمه و مدینه منوره، ۵۴۷

احکام عمره مفرده، ۵۲۵

احکام عمره: به رای ۱۵ مرجع بر اساس فتاوی حضرت امام با حواشی ...، ۴۸۸

احکام و مناسک حج و عمره، ۵۴۰

احکام ویژه بانوان در حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، با حواشی حضرات آیات، ۵۰۹

اخبار المدینه المنوره، ۴۷

اخبار مدینه: ترجمه خلاصه الوفاء بأخبار دار المصطفی، ۶۶

اخبار مکه و ما جاء فیها من الآثار، ۴۸

اخبار مکه، ۴۸

اخلاق الهی از حرم نبوی تا حرم رضوی، ۳۶۴، ۶۶۱

اخلاق و آداب در حج و زیارت، ۳۵۱، ۶۵۸

الاداب المعنویه للحج و آثار التربویه، ۳۳۴

أدب الزائر لمن یؤم الحائر، ۶۷۳

ادب الزائر لمن یمم الحائر مع ملحق ادب الزائر فی آداب الزیاره للمشاهد المشرفه بنجف و الکاظمیه، ۶۷۲

ادب الزائر لمن یمم الحائر، ۶۷۳

ادب الزائر، ۶۵۴

ادب زائر: آداب زیارت کربلای معلی همراه با آداب زیارت مشاهد مشرفه نجف، کاظمین، سامرا، ۶۷۲

ادب زیارت، معرفت زائر، ۶۶۸

ادب فنای مقربان: شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۰

ادب و آداب زائر، ۳۳۶

ادعیه و آداب اماکن مقدسه عراق، ۶۷۵

ادعیه و آداب حرمین، ۳۴۶

ادعیه و آداب مکه مکرمه (با ترجمه فارسی)، ۳۷۰

ادیب الملک، عبد العلی، ۲۴۷

ارب المقابر قرآناً و نثراً و شعراً، ۴۲۸، ۸۶۷

اربعین حج، همراه با احکامی از حج، ۴۰۶

اربعین حج به همراه احکام حج، ۴۰۶

ارشاد الزائر راهنمای زائران عتبات عالیات معرفی اماکن، ادعیه، زیارات، ۶۸۳

ارشادات روحیه للحجاج و الزائرین، ۳۶۰

ارکان توحید، ۷۹۸

ارمغان سفر حج، ۹۳

ارمغان کعبه، ۳۰۶

از این خانه به آن خانه: سفرنامه حج، ۲۴۳

از این راه به خواسته های خود رسیدیم، ۶۵۶

از این صبح روشن: اثبات سند زیارت عاشور، ۸۸۷

از بروکسل تا مکه، ۱۶۱

از بین النهرین تا ماوراء النهر: پژوهشی در سفرنامه ابن بطوطه (رجال، مزارات، مراکز علمی و مذهبی)، ۱۴۶

از تبریز تا کربلا، ۲۵۶

از حج آدم علیه السلام تا حج خاتم صلی الله علیه و آله و سلم: مروری به داستان مکه و حج از ابتداء آفرینش، ۳۱، ۳۷

از حج تا عید غدیر، ۴۱۷

از حج تا کربلا، ۴۱۷

از حریم تا حرم: سفرنامه ابوالحسن خان فخرالملک (اردلان) به عتبات، ۲۵۵

از خاک به افلاک: راهنمای گام به گام و کاربردی مربیان و دانش آموزان و دانشجویان اعزامی به عمره مفرده، ۳۶۶

از خانه تا صاحبخانه: خانه دوست، ۴۱۷

از خانه تا صاحبخانه: زبان عشق سخن می گوید، ۴۱۷

از خانه خود تا خانه خدا: یادداشت های سفر حج، ۱۸۷

از دانشگاه تا کعبه، ۲۱۸

از دانشگاه تا کعبه، سفرنامه عمره مفرده، ۲۱۸

از دنا تا حرا، ۲۱۶

از زینبیه تا کربلا، ۱۵۰

از ژرفای حج: پیام امام سجاد (ع) به «شبلی» در باب فلسفه حج، ۳۲۶، ۴۱۰

از شهادت تا شفاعت، ۷۹۹

از شهر محمد تا سرزمین مولانا، ۱۴۷

از صفا تا فدک: گزارش سفر به عربستان به همراه آیت الله هاشمی رفسنجانی خرداد، ۲۳۵

از صفا تا مروه: گزارش سفر به مدینه منوره و مکه معظمه، سفرنامه عمره مفرده، ۲۴۱

از غارت بهار: بیانی تحلیلی، توصیفی از اولین و دومین فراز از زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۲

از فرود تا فراز، ۱۸۵

از کربلای ایران تا کربلای عراق، ۲۵۸

از کعبه عالم تا کعبه آدم: سفر به حج، ۲۴۰

از کعبه عالم تا کعبه ی آدم: سفرنامه، ۲۴۰

از مدینه تا کربلا: عاشقانه هایی در حج و زیارت از ۵/ ۶/ ۱۳۷۷ تا ...، ۲۴۴

از مشهدالرضا تا مدینه النبی و از خرابه های شام تا گودال قتلگاه، ۱۴۸

از میقات تا عرفات: سفرنامه حج، ۲۱۵

از میقات تا عرفات: سفرنامه ای عرفانی؛ سیری کوتاه در آداب معنوی حج، ۲۹۴، ۴۳۷

از میقات تا میعاد: دائره المعارف حج، ۸۵۳

از میقات تا میعاد: سفرنامه حج، ۲۳۳

از نجف اشرف تا سامرا: منتخب زیارات و اعمال عتبات مقدس عالیات با شرحی بر سرزمین عراق، ۶۷۴

استفتائات حج اوران کی جوابات، ۵۰۷

استفتائات حج و عمره به انضمام: رساله حج، سلوک خداجویان، ۵۴۸

استفتائات حج و عمره، ۵۲۵، ۵۳۲

استفتائات حج، ۴۹۷

استفتائات حج، هزار مسأله، ۵۲۴

استفتائات حول الحج، ۵۳۲

استفتائات ویژه حج، ۵۰۵

استفتائات ویژه حج، از محضر مراجع عظام تقلید: همراه با استفتاء ....، ۵۰۶

استفتائات ویژه حج از محضر مراجع عظام تقلید همراه با ۱۲۲ استفتاء از محضر مقام معظم رهبری، ۵۰۷

استوانه نور: نگاهی به مسجد قبا، نخستین بنیان تقوا، ۵۳

أسرار الحج فی حوار بین الإمام زین العابدین (ع) والشّبلی، ۲۸۵، ۴۰۳

اسرار الحج فی کلمات العلماء، ۲۸۰

اسرار الحج، ۲۸۶

اسرار الحرمین راهنمای زائران مکه و مدینه همراه با ادعیه، زیارات و نقشه، ۳۷۷

اسرار الزیاره و برهان الانابه، ۷۸۸

اسرار العبادات: الطهاره- الزکاه- الحج- الصوم- الصلاه، ۳۱۵

اسرار حج از امام سجاد (ع)، ۲۷۶

اسرار حج به ضمیمه مناظرات، ۳۱۱

اسرار حجّ عاشقان، ۲۷۷

اسرار حج، ۳۲۵

اسرار حج، آداب و مستحبات زیارت، مکه مکرمه و مدینه منوره، ۵۴۸

اسرار دلبران: تأملی در زیارت جامعه کبیره، ۷۹۵

اسرار عرفانی حج، ۳۱۴

اسرار عرفانی عمره، ۳۱۵

اسرار عمره مفرده، آداب و مستحبات زیارت مکه معظمه و مدینه منوره، ۵۴۷

اسرار مناسک حج، ۲۷۶

اسرار مناسک، ۲۹۷

اسرار نهفته در دیدار و زیارت خداوند و انبیا با اباعبدالله الحسین (ع)، ۶۲۵

اسرار و عرفان حج، ۳۱۳

اسرار و فلسفه حج، ۲۹۳

اسرار و معارف حج با الهام از درسهای حکیم متاله آیت الله سیدابوالحسن رفیعی قزوینی، ۲۸۴

اسرار و معارف حج، ۲۹۶

اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه، ۴۷، ۲۷۵، ۴۸۷

اسرار، مناسک، ادله حج، ۳۰۴، ۵۲۲

اسفار اربعه: سفرنامه حج، چین، آلمان، و واتیکان، ۱۴۴

اسفار اربعه: گزارش سفر به چین، آلمان، واتیکان و حج، ۱۴۴

الاسفار عن آیات الحج والاسرار، ۲۸۰، ۳۹۳

الإسلام السعودی الممسوخ، ۷۰۶

اسمع یا اخی او فی الطریق الی المیثاق، ۱۹۸

اشعار اماکن متبرکه و عتبات عالیات عراق، ۴۳۰

اشک حماسه: زیارت ناحیه مقدسه و زیارت عاشورا به همراه توضیح اعلام و معرفی اصحاب حسین (ع)، ۷۵۶

اضواء علی زیاره عاشوراء، ۷۸۱

اضواء علی طریق الوحده الاسلامیه، ۲۸۵، ۵۶۲

اطلس اماکن مکه مکرمه و مدینه منوره، ۶۰، ۸۵۲

اطلس مدینه منوّر، ۸۵۳

اظهار ادب به آستان مقدس ائمه ی معصومین علیهم السلام یا بیان فارسی ساده از زیارت جامعه ی کبیره، ۸۱۴

اعتبار زیارت عاشورا و رفع برخی شبهات، ۸۸۵

اعمال حج عمره و تمتع، ۵۲۶

اعمال عمره مفرده، ۵۱۷

اعمال عمره مفرده شامل: کلیه مسائل واجب و مستحب و تمامی دعاها و زیارات مقامات متبرکه مکه معظمه و مدینه طیبه، ۳۷۲

اعمال و آداب حج، ۳۵۰

اعمال و آداب مکه و المدینه برعایه مکتب سماحی آیه الله العظمی المرجع الدینی الاعلی السیدعلی الحسینی السیستانی، ۳۴۵، ۵۰۲

اقتصاد حج، بهره وری در آموزشهای حج، ۵۸۶

اکثر من اربعین حدیثا حول زیاره الامام ابی عبدالله الحسین علیه السلام، ۶۴۱

اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر، ۱۳۴

اماکن زیارتی و سیاحتی عراق، ۱۲۴

اماکن سیاحتی و زیارتی دمشق، ۱۳۶

اماکن مقدس در سفرنامه ها، ۴۴، ۱۴۷

اماکن مقدس مکه و مدینه: معرفی اماکن مذهبی و زیارتی مکه و مدینه با تصویر، ۷۶

اماکن و تصاویر مقدس سوریه به انضمام توضیحات، ۱۳۸

الامام الحسین علیه السلام و الوهابیه، ۷۴۳

الامام الخمینی و مؤتمر الحج العالمی، ۵۷۷، ۸۷۵

امام خمینی و کنگره عظیم حج. انگلیسی، ۸۷۶

امام رضا (ع) به روایت اهل سنت: زندگی، شخصیت، روایت، امامت، ولایت عهدی، کرامت، زیارت، ۶۴۷

امام زمان (عج) روشنی بخش جهان، ۷۹۹

امام شناسی، راهنمای زائرین و نقشه های اماکن متبرکه، ۶۷۸

امام مبین، احیاگر دل و دین، ۸۰۰

امام مهدی (عج) در عزای امام حسین (ع) زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۱

امام مهدی (عج) در عزای امام حسین (ع)، ۸۲۰

امامان مبین، کامل و کمال آخرین، ۷۹۹

امامان معصوم (ع) هم رهبر و هم هدایتگر، ۷۹۹

امامت شیعه، افضل از نبوت انبیای سلف، ۷۹۹

انبیاء اور اولیائی الهی کی قبرول کی تعمیر نو اور وهال عبادت خدا کاشرعی حکم، ۷۳۱

انبیاء اور صالحین کی یاد، ۳۱۰

الانفاس القدسیه فی اسرار الزیاره الرضویه، ۶۲۹

الانوار الساطعه فی شرح زیاره الجامعه، ۸۱۰

الأنوار اللامعه فی شرح الجامعه، ۷۹۶

الأنوار اللامعه فی شرح الزیاره الجامعه، ۷۹۷

أنوار الولایه الساطعه فی شرح الزیاره الجامعه، ۸۱۵

انواری از سعادت: خاطرات سفر پیاده از مشهد الرضا تا کربلای معلی، ۲۵۰

او و دیگر هیچ، ۲۰۷

اول معرفت بعد زیارت: نجف، کربلا- کاظمین- سامرا، ۶۸۳

اولین سفرنامه ی حج ویژه کودکان و نوجوانان، ۴۴۴

اولین کاروان عمره دانش آموزی استان کهگیلویه و بویراحمد، ۱۶۸

اهل بیت اطهار (ع) آینه ی صفات پروردگار، ۸۰۰

اهل بیت عصمت حجت در دنیا و آخرت، ۸۰۰

اهل بیت نبوت (ع) مظهر کامل امانت و امنیت، ۸۰۰

اهل بیت (ع) از نگاه زیارت جامعه کبیره، ۸۱۰

اهمیت حفظ وحدت در کنگره اسلامی حج، ۵۷۶

ای صاحب ولایت عنایت شفاعت، ۸۰۰

ای قوم به حج رفته ...؟، ۴۳۷

ای قوم به حج رفته، ۴۳۳

ای کاش با تو بودم ای برادر به همراه: ادعیه و معرفی اماکن متبرکه مکه و مدینه، ۳۴۶

ایده ها، عقیده ها گفتگوهایی پیرامون برخی آرا و عقائد اسلامی شامل یکصد و ده پرسش و پاسخ، ۷۲۳

ایضاح المسالک

ایمان به رجعت اهل بیت (ع)، ۸۰۱

این است آئین وهابیت، ۷۴۴

این است بهشت: سفرنامه کربلا، ۲۴۶

این جا مدینه است، ۱۶۷

این جا مشاعر است، ۱۶۷

این جا مکه است، ۱۶۷

أین زوار الحسین علیه السلام؟: شامل چهل داستان در اهمیت زیارت امام حسین (ع) و عنایات ایشان ...، ۶۴۱

اینانند اولی الامر حقیقی، ۸۰۱

با اختران تابناك ولایت: شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۶

با پیامبر صلی الله علیه واله وسلم در حج، ۴۰

با پیشوایان هدایت گر: نگرشی نو به شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۲

با حسین (ع) تا عرش شرح رابطه سلوکی با اباعبدالله الحسین (ع) بیان ...، ۶۸۱

با دانشجویان در خانه دوست، ۱۹۸

با راهیان دیار عشق، ۲۵۹

با راهیان قبله: آشنایی با اماکن تاریخی، احکام، آداب حج، آداب سفر، ادعیه، زیارت نامه ها، ۳۶۸

با راهیان قبله، ۳۶۸

با راهیان نور: راهنمای زائرین سوریه، ۱۳۲

با زائر جوان، ۴۴۲

با سالکان وادی نور، ۴۳۴

با قرآن در مکه و مدینه، ۸۹۰

با کاروان حج: تذکراتی لازم برای زائران و روحانیان حج، ۲۷۴، ۳۳۲

با کاروان صفا: گزارش حج سال، ۶۱۳

با کاروان عمره: سفرنامه حج، ۲۱۱

با کاروان ابراهیم در سال ۷۱، ۶۱۳

با کاروان ابراهیم (ع): گزارشی مکتوب از عملیات اجرایی حج تمتع یکهزار و سیصد و هشتاد و شش، ۶۱۵

با کاروان عشق، ۶۱۹

با ما به مکه بیایید، ۴۶۰

با ما به مکه مکرمه بیائید، ۳۳۸

با من به سوی شام: شرح مزارهای زیارتی سوریه، ۱۳۰

با من به عتبات عالیات بیایید: سفرنامه، ۲۵۹

با من به کربلا، ۶۷۳

با هاشمی رفسنجانی تا خانه خدا: به بهانه همراهی با آیت الله هاشمی ...، ۲۳۵

با هم به حج و عمره، ۲۷۹، ۳۳۷

باران عشق، ۴۱۹

بازتاب جمعه خونین مکه در نامه های شیفتگان انقلاب اسلامی، ۸۶۶

بازگشت: گناهی به مبحث رجعت: شرح زیارت وارث، مجموعه سخنرانی مجتبی حسینی، ۸۲۷

باغ سبز عشق: خاطره حج، ۱۹۶

بام پرواز: سفرنامه حج عمره، ۲۰۴

بایدها و نبایدها در سفر حج تمتّع، ۳۷۶

بحث تازه ای درباره جمرات در گذشته و حال، ۴۷۸

بحث فی اختلافات الادعیه، ۷۵۱

بحث هایی از فقه تطبیقی، ۵۶۱

بحثی در فلسفه عبادی سیاسی حج به ضمیمه فرهنگ لغات حج، ۵۸۴

بحرانی، عبدالرضا عبدالعزیز، ۳۳۷

بحوث فی فقه الحج: تقریرا لبحث العلامه الحجه السید منیر الخباز، ۴۷۵

بخت خاک، ۱۴۷

بذل جان به پیشگاه جانان، ۸۰۱

بر آستان جانان: سیری در حکمت و مناسک حج، ۳۲۲

بر آستان جانان، شرح زیارت نامه آل یاسین و نیایش پس از آن، ۸۱۸

بر بال ملائک: زیارات و اعمال عتبات عالیات (نجف، کربلا، کاظمین ...، ۶۷۸

بر لب دریا: حسب حال حج، ۲۱۰

البراهین الجلیه فی رفع تشکیکات الوهابیه، ۷۳۹

براهین الحج للفقهاء و الحجج، ۴۷۶

برداشت هایی ازمناسک حج ابراهیمی، ۴۳۱

برداشتی از زیارت عاشورا، ۷۵۷

بررسی کوتاهی پیرامون زیارت، ۶۲۶

بررسی منابع و شرح فرازهای زیارت عاشورا، ۷۵۲

بررسی و تحقیق گونه ای درباره عقاید و تاریخ فرقه وهابی، ۷۳۶

بررسی و تحلیلی پیرامون زیارت عاشورا، ۷۵۳

برکات ارض الوحی، ۲۲۸

برکات سرزمین وحی. انگلیسی، ۲۲۸

برکات سرزمین وحی، ۲۲۸

برکات وآداب زیارت حضرت معصومین (ع) به همراه زیارت جامعه صغیره ....، ۶۶۱

برکات صلوات و مباهله، ۸۰۱

برگزیده احکام و اعمال حج و عمره، ۴۹۲

برگزیده ای از ویژگیهای حج، ۵۸۵

برگزیده هایی از سفر حج، ۱۷۲

بزرگداشت اولیای خدا، ۷۰۴

بسوی خانه خدا، ۳۶۱

بسوی عطش: برداشتی از کتاب دکتر علی شریعتی، ۳۰۵

بطواف کعبه رفتم، ۲۰۶

بقیع الغرقد فی دراسه شامله، ۵۴

بقیع قطعه ای از بهشت، ۷۵

بقیع: سرگذشت اسفبار ویرانی آثار اسلامی حجاز به دست آل سعود، ۹۳

بقیع، ۵۹، ۶۰

البقیع، ۶۱

البکاء علی النبی و آله علی ضوء السنه و السیره، ۷۲۸

البلد الحرام: فضائل و احکام، ۴۹۸

البناء علی القبور شرع ام خرافه؟: بحث علمی یثبت جواز تشیید القباب ...، ۷۲۵

البناء علی قبور الانبیاء الاولیاء و اتخاذها مساجد و اماکن للعباده، ۷۳۰

بنای بر قبور در مذاهب مختلف اسلامی به استناد قرآن و کتب معتبر اهل سنت: بحث اعتقادی ...، ۷۳۵

بنای بر قبور: در قرآن و کتب معتبره فقهی و حدیثی اهل سنت: طرح مبانی مذاهب مختلف اسلامی ...، ۷۳۵

بوی خوش کربلا: راهنمای سفر به عتبات عالیات، ۶۷۸

بوی سیب: برداشتی از زیارت عاشورا، ۷۵۷

به بهانه همراهی با آیت الله هاشمی رفسنجانی در سفر عمره شهریور– شعبان، ۲۳۵

به سوی ام القری: سفرنامه حج سال ۱۳۷۳ ش، ۱۷۸، ۸۵۸

به سوی بارگاه نور: همگام با زائران هشتمین امام، ۱۳۹

به سوی حق: مناسک عمره و حج شیعه دوازده امامی، ۵۲۱

به سوی خدا می رویم، ۱۴۸

به سوی سرزمین نور: راهنمای زائرین عمره مفرده، ۳۵۳

به سوی سرزمین نور، ۳۵۴

به سوی قیامت صغری، یا، مقدمات حج ابراهیمی، ۳۳۶

به سوی کعبه، ۲۳۷

به سوی مدینه، ۴۳۵

به سوی نور با زائران، ۶۲۵

به سوی نور، ۲۹۳

به قصد زیارت، ۲۵۴

به مهمانی دوست، ۱۶۲

به یاد بازگشت کمال از سفر حج، ۴۲۵

بهترین یادگار عزت ماندگار، ۸۰۱

بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین، ۶۸۸

بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین، مجموعه زیارات الاماکن المقدسه فی دمشق، ۶۸۹

بهداشت حجاج وخلاصه مناسک حج، ۵۹۳

بهداشت در حج ویژه ایثارگران، ۵۹۱

بهداشت در حج، ۵۹۴

بهداشت سفر حج، ۵۹۲، ۵۹۳

بهداشت و ایمنی در حج، ۵۹۲

بهره وری در آموزش های حج، ۵۸۷

بهشت زائران: نگاهی روایی به فضایل زائران بارگاه ملکوتی امام حسین (ع)، ۶۴۹

بهشت منع، زمین تمتع: سفرنامه حج، ۲۳۲

بهشت های زمین، ۶۵۹

البیان التاریخ للامام الخمینی الموجه الی حجاج بیت الله الحرام عام هجری، ۵۷۸، ۸۷۵

بیان القرآن و العتره فی أسرار الحج و العمره، ۳۱۳، ۳۸۷

بیان تحریر الوسیله للامام الخمینی: کتاب الحج، ۴۶۴

بیان توصیفی از زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۲

بیان چهل حدیث از فضایل زیارت قبر امام حسین (ع)، ۶۴۵

بیان حقیقت در سه رساله وحدت و شفقت- توسل و معنای آن، زیارت قبر النبی (ص)، ۷۳۳

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و کارگزاران حج، ۵۷۷، ۸۷۴

بیت الحرم عشق: نکات خواندنی برای زائران حج عمره، ۳۵۶

بیداری زائر، ۶۹۷

بیش از چهل حدیث درباره زیارت امام ابی عبدالله الحسین علیه السلام، ۶۴۱

بیماریهای ناشی از گرما، در مراسم حج، ۵۹۲

بینایی و دیدار سرشار با زیارت عاشورا، ۷۵۲

پابه پای ابراهیم: یادداشت های سفرحج، ۱۷۵

ص: ۹۹۷

پابرهنه در بقیع: یادداشت های سفر حج، ۲۱۳

پاسخ به چند پرسش فقهی و اعتقادی، ۷۳۳

پاسخ به شبهات وهابیت، ۷۲۵

پاسخ به شبهاتی پیرامون زیارت پیامبر اسلام ...، ۷۴۷

پاسخ های ما: پاسخ به چند پرسش فقهی و اعتقادی، ۷۳۳

پاسداری از مرقد پیامبران و امامان: نقدی بر کتاب زیارت از دیدگاه امامان، ۷۱۸

پاکی جان، شرط پیوند با اهل بیت (ع)، ۸۰۱

پرتو ولایت در شرح زیارت جامعه کبیره، ۸۱۴

پرتوی از اسرار حج، ۲۹۷

پرتوی از جلوه های عرفانی حج، ۳۲۹

پرتوی از زیارت جامعه کبیره، ۸۱۳

پرتوی از عرفه، ۸۳۹

پرتویی از زیارت عاشور، ۷۶۶

پرچم پیروز حق، ۳۲۸، ۵۵۴

پرچمداران هدایت: تدبری بر زیارت جامعه کبیره، ۷۹۵

پرستو در قاف: سفرنامه حج، ۲۱۸

پرسش و پاسخ ویژه آزمون های حج، ۸۹۰

پرسمان قرآنی حج، ۳۲۱

پرسه: چهل یادداشت فرهنگی در مکه و مدینه، ۲۲۱

پرشکوه ترین مراسم عبادت و قربانی: مطابق با فتاوای فقیه اهل بیت آیت العظمی ناصر مکارم شیرازی، ۴۹۶

پرشکوه ترین مراسم عبادت و قربانی: مطابق با فتاوای فقیه اهل بیت (ع) آیت الله ناصر مکارم شیرازی، ۴۷۷

پرواز به خانه ی مردم، ۳۰، ۷۱

پرواز به سوی سرزمین نور: راهنمای زائرین خانه خدا (عمره ۸۶)، ۳۵۳

پرواز تا بی نهایت: تأملی نو در باطن حج، ۲۸۱

پرواز در بهشت: سفرنامه مدینه منوره و مکه مکرمه، ۲۱۳

پرواز ملائک بر فراز کربلا: مشتمل بر سفرنامه عتبات عالیات، ۲۵۶

پروازگه جبرئیل، ۱۷۵

پروازی به دیار عشق، ۲۰۸

پژوهشی پیرامون آیات قرآن در زیارت غدیریه، ۸۳۰

پژوهشی پیرامون اسرار حج، ۲۸۶

پژوهشی پیرامون بارگاه حضرت زینب (س)، ۱۳۲

پژوهشی پیرامون حج و عمره بر اساس آیات و روایات، ۳۲۶، ۳۸۶، ۴۱۰

پژوهشی در سفرنامه ابن بطوطه (رجال، مزارات، مراکز علمی و مذهبی)، ۱۴۶

پژوهشی در سند و محتوای زیارت عاشورا، ۷۸۷، ۸۸۷

پژوهشی درباره زیارت اهل بیت (ع)، ۶۳۷

پژوهشی فراگرد فرهنگ حج، ۸۵۵

پلی به سوی ملکوت: راهنمای معنوی زائران، ۳۶۵

پنج رساله درباره ی امام علی (ع): «انسان کامل قرون و اعصار» ...، ۴۹۲

پنج رساله ی امام علی علیه السلام به ضمیمه رساله ی حج عمره ی مفرده، ۴۹۲

پیام آوران بهشت: راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، ۱۱۲

پیام امام خمینی خطاب به زائرین بیت الحرام، ۸۷۷

پیام امام سجاد (ع) به «شبلی» در باب فلسفه حج، ۳۲۶

پیام تاریخی حضرت امام خمینی به حجاج بیت الله الحرام در سال هجری، ۵۷۸، ۸۷۵

پیام حضرت امام خمینی به مناسبت سالگرد فاجعه خونین مکه و حجاج بیت الحرام، ۵۸۲

پیام رهبر انقلاب اسلامی حضرت آیه الله خامنه ای به مناسبت ایام حج ذیحجه ۱۴۰۹، ۵۷۷، ۸۷۵

پیام عاشورا: شرح زیارت عاشورا، ۷۶۸

پیام مقام معظم رهبری به حج در سال ۱۹۹۶ م، ۵۷۶، ۸۷۴

پیامبر اعظم صل الله علیه و آله و حج، ۳۵

پیام های ماندگار: بر اساس تجربه ها و توصیه های روحانیون و معین های حج در طرح ره آورد سفر حج- ۱۳۸۴، ۶۰۳

پیام های ماندگار: بر اساس تجربه ها و توصیه های روحانیون و معین های کاروان حج ...، ۶۰۲

پیام های ماندگار: پیش درآمدی بر شرح وظایف و مأموریت معینه های کاروان حج، ۶۰۰

پیرامون اسرار حج و تجلی اعظم در مدینه منوره و مکه مکرمه، ۳۰۸

پیش درآمدی بر فرهنگ نامه اسرار و معارف حج، ۸۸۹

پیک روزشمار حج، ۳۶۶

پیمان پارسایی، ۳۹۳

تئوری تطبیق مواقف حیات حضرت ابراهیم علیه السلام با مناسک حج، ۲۹، ۵۲۱

تا صور اسرافیل، ۱۹۶

تا عشق با عشق: سفرنامه دمشق، کربلا، مکه، ۱۴۵

تا قاف با عشق، ۲۱۳

تا قاف عشق، ۲۶۲

تاریخ المدینه المنوره، ۴۶

تاریخ المرقد الحیدری الشریف، ۱۱۲

التاریخ المفصل الکعبه المشرفه قبل الاسلام، ۲۶

تاریخ الوهابیین، ۷۲۳

تاریخ حرم ائمه البقیع و آثار اخری فی المدینه المنوره، ۹۰

تاریخ حرم ائمه بقیع علیهم السلام و آثار دیگر در مدینه منوره، ۹۰

تاریخ حرم کاظمین، ۱۰۶

تاریخ قربانی و حقیقت و اهمیت آن، ۳۰، ۳۵۷

تاریخ مدینه منوره، ۴۶

تاریخ مکه: ازآغاز تا پایان دولت شرفای مکه (ق)، ۶۵

تاریخ مکه، ۵۰، ۹۶

تاریخ مکه معظمه و مدینه منوره، ۸۹

تاریخ مکه و مدینه، ۷۹، ۸۹

تاریخ مکه مکرمه در گذشته و حال حاضر، ۷۲

تاریخ و آثار اسلامی عتبات عالیات عراق همراه با فضایل ائمه (ع)، ۱۰۸

تاریخ و آثار اسلامی: مکه مکرمه و مدینه منوره با تجدید نظر و اضافات، ۷۸

تاریخ و اماکن زیارتی سوریه به ضمیمه ادعیه و زیارات، ۱۳۴

تاریخ و اماکن زیارتی و سیاحتی سوریه، ۱۳۶

تاریخ و اماکن سیاحتی و زیارتی سوریه، ۱۳۶

تاریخ و جغرافیای مختصر مکه معظمه و مناسک حج، ۲۹۸

تاریخ، احکام و ارزشهای معنوی حج: به زبان روسی، ۳۳، ۵۵۹

تاریخچه آثار اسلامی مکه و مدینه به همراه ادعیه و آداب حرمین و راهنمای حج، ۷۳، ۳۵۷

تاریخچه شام، یا، دیداری از سوریه، ۱۳۴

تاریخچه و آداب زیارت اماکن مقدسه عراق، ۶۸۲

تاریخچه، نقد و بررسی عقائد و اعمال وهابی ها، ۷۰۱

تأملات فی زیاره العباس بن امیرالمومنین (ع)، ۸۳۵

تأملات و ررؤی فی مناسک الحج و العمره، ۲۷۳

تأملی در معنای مناسک حج، ۳۲۹

تأملی فلسفی و زیباشناسانه در سیر و سلوک حج، ۳۲۰

تأملی نو در باطن حج، ۲۸۱

تأویل معماری مسجد با تأملی در مناسک حج، ۲۸۳

ص: ۱۰۰۰

التبرک: تبرک الصحابه و التابعین بآثار النبی ...، ۶۵۳

تبرک و توسل، ۷۰۲

تبرک و قبور، ۷۲۵، ۷۲۶

التبرک، ۶۹۹

تبیین حکم امام بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین، ۴۸۰

تجارت معنوی: سیری در ارزش ها و پاداش های فراوان اعمال حج، ۲۹۵

تجاوز آل سعود به حرم امن الهی، ۹۸

تجلی حکمت نظری عاشورا در نیایش عرفه، ۸۳۷

تجلّی سیر و سلوک عرفانی در حج، ۳۱۶

تجلی وحدت؛ تبیین حکم امام بر حضور شیعیان در نمازهای حرمین شریفین، ۴۸۰

تجلیات روحانیه: دعاء الامام الحسین علیه السلام فی صحراء عرفات تفسیر و معایشه، ۸۳۸

تحریر الوسیله اور مناسک حج سی متعلق بعض متفرقه مسائل کی ضمیمه کی ساته، ۵۱۳

تحریر شرح اللمعه: کتاب الحج و العمره، ۴۷۱

تحفه الحجاج آداب اعمال حج و دعالاری عربی و ترکمنی دلنده، ۳۶۶

تحفه الزائر، ۶۵۰، ۶۶۲

تحفه الکرام فی تاریخ مکه وبیت الله الحرام، ۵۲

تحفه الحرمین: سفرنامه نایب الصدر شیرازی در زیارت مکه و سیاست ایران و هند، ۲۳۱

تحفه الحرمین و سعاده الدارین، ۲۳۱

تحفه زائرین اماکن متبرکه عراق و سوریه، ۱۲۲

تحفه ای به راهیان کربلا و عتبات، ۶۷۷

التحقیق العمیق فی الجمرات و الرمی الیها، ۴۷۳

تحقیق دقیق حول الجمرات، ۴۷۲

تحقیق دقیق دربارهٔ جمرات و رمی بر آنها، ۴۷۳

تحقیقی جدید درباره رمی جمرات، ۴۷۸

تحقیقی دقیق دربارهٔ جمرات و رمی بر آنها، ۴۷۳

تحلیل زیارت عاشورا، ۷۸۴

تحلیل لمفهوم الزیاره و آثارها و احکامها، ۷۱۶

تحلیل مردم شناختی حج براساس مناسک گذر، ۵۷۴

تحلیلی از حماسه سیاسی- تاریخی زیارت عاشورا، ۷۶۱

تحلیلی از مناسک حج، ۳۰۰

تحلیلی بر جنایت وهابیت در کشتار زائر بیگناه کویتی، ۱۰۵

تحلیلی بر مناسک حج، ۲۷۹، ۴۹۳

تحلیلی درباره زیارت عاشورا، ۷۷۸

تحلیلی نو بر عقاید وهابیان، ۶۹۸

تحیه الزائر و بلغه المجاور، ۶۶۷

تخریب و بازسازی بقیع به روایت اسناد، ۷۸، ۱۰۲

تدبری بر زیارت جامعه کبیره، ۷۹۵

تذکرات و توصیه های ضروری به زائران بیت الله الحرام، ۳۵۰، ۳۵۳

تذکراتی برای رهیافت به معرفت و معنای حج، ۲۹۴

تذکره الطریق فی مصائب حجاج بیت الله العتیق، ۲۲۲

تذکره کربلا، ۶۸۵

ترجمه کتاب اخبار مکه و ما جاء فیها من الآثار، ۴۸

ترجمه کامل الزیارات، ۶۳۴

ترجمه منتحب کامل الزیارات، ۶۳۴

ترجمه و تفسیر عرفانی زیارت جامعه کبیره، ۷۸۸

ترجمه و توضیح مختصری از زیارت جامعه کبیره، ۷۸۹

ترجمه و شرح رساله زیاره القبور فخر رازی، ۶۲۸

ترجمه و شرح زیارت عاشورا: تلخیص و نظری تازه بر کتاب شفاء ...، ۷۵۶

ترجمه و شرح و تفسیر موضوعی دعای عرفه امام حسین و امام سجاد (ع)، ۸۴۲

ترجمه ی منهج الرشاد لمن اراد السداد پاسخ به شبهات وهابیان، ۷۳۹

تطبیق حالات مکه با احوال سیدالشهداء علیه السلام، ۳۰۳

تعالیق مبسوطه علی مناسک الحج، لسیدنا و استاذنا ... ابوالقاسم الخوئی، ۴۷۴

تعبیر یک خواب: زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک، ۹۹، ۸۸۳

تعمیر و توسعه مسجد شریف نبوی در طول تاریخ، ۵۱

تعیین سمت قبله و تشخیص ظهر حقیقی مدینه منوره، ۵۶

تغذیه و بهداشت زائران در حج و عمره، ۵۹۱

تفسیر زیارت عاشورا، ۷۵۸

تفسیر زیارت وارث: فلسفه زیارت، ۸۲۷

تفسیر سلام، ۷۶۴

تفسیر عرفانی زیارت عاشورا، ۷۸۶

تفسیر قرآن ناطق یا شرح زیارت جامعه کبیره، ۸۱۲

تفسیر کامل زیارت عاشورا، ۷۵۲

تفسیر و شرح زیارت آل یاسین، ۸۱۷

تفسیر و شرح زیارت استغاثه به امام زمان (عج)، ۸۳۳

تفضح اعلام آل سعود، ۱۰۴، ۴۵۵

تقدیس الحرمین، ۳۶۹

تقوا صفا بخش دنیا و عقبا، ۸۰۲

تلخیص و نظری تازه بر کتاب شفاء الصدور فی شرح زیارت العاشور، ۷۵۶

تماشاگه آفاق، ۴۲۶

التنافس السلجوقی- الفاطمی علی بلاد الحجاز و امره الحج، ۲۸، ۶۲

تنقیح مبانی العروه: کتاب الحج، ۴۶۷

تنها راه: شرح زیارت امام زمان (عج)، ۷۹۶

تو را گواه می گیرم: شرح یک دوره اعتقادات در زیارت آل یاسین، ۸۱۶

توحید در مکتب امام حسین (ع)، ۸۳۷

التوحید و الشرک فی القرآن الکریم، ۷۱۶، ۷۲۱

توحید و زیارت، ۷۲۶، ۷۲۷

توسل، ۷۰۹

التوسل بالنبی (ص) و التبرک بآثاره، ۷۳۱

توسل به پیامبر خدا (ص) و تبرک به آثار ایشان، ۷۳۱

توسل در پرتو قرآن و حدیث و نقدی بر کتاب باور راستین، ۷۰۷

التوسل عباده توحیدیه مع محاضرات الاستاذ الشیخ محمد سند، ۶۹۸

توسل و تبرک برگرفته از آثار آیت الله جعفر سبحانی، ۷۱۸

توسل و شفاعت از دیدگاه قرآن و روایات، ۷۰۴

توسل، وسیله جویی برای کسب فیض از مبدأ هستی از دیدگاه عقل ...، ۷۲۴

توشه حج: رهنمودهای امام خمینی به روحانیون کاروانهای حج و عمره، ۵۷۸، ۸۷۵

توشه زائرین عتبات عالیات، ۱۲۵

توصیف آثار تاریخی مکه و مدینه و فلسفه مناسک حج در فتوح الحرمین، ۸۴، ۳۲۱، ۴۳۳

توصیه ها- تذکرات، ۳۷۰

توصیه های بهداشتی برای زائرین حج تمتع، ۵۹۵

توصیه های بهداشتی سفر حج: توصیه های بهداشتی ونکات ضروری درسفر ...، ۵۹۴

توصیه هایی در رابطه با سفر حج، ۳۶۶

توضیح المناسک و هدایه الناسک شریفی، ۵۱۹

توضیح مناسک الحج و یلحقه اعمال المدینه المنوره، مطابقه لفتاوی محمد الحسینی الشاهرودی، ۵۰۳

تولد دوباره: سفرنامه حج، ۲۴۴

تولد سوی: سفرنامه حج، ۱۷۴

تولی و تبری در زیارت عاشورا، ۷۵۴

التهذیب فی مناسک العمره و الحج، ۴۶۶

ثقافه اسلامیه، ۲۶۶

ثقافه الزیاره عند اتباع اهل البیت (ع)، ۶۲۷

ثلاث رسائل فی الحج و العمره، ۵۲۰

جامع الفتاوی عمره مفرده مطابق با فتاوای ده تن از مراجع عظام تقلید، ۵۵۳

جامع الفتاوی: طرحی نو در زمینه مناسک حج مطابق با فتاوای ده تن از مراجع، ۵۵۲

جامعه در حرم اهل بیت علیهم السلام: گذری بر زیارت جامعه کبیره ...، ۷۹۷

جامعه در حرم: نگرش به زیارت جامعه کبیره، ۷۸۹

جای پای ابراهیم: سفرنامه حج، ۲۳۷

جای همه شما خالی: سفرنامه اساتید و طلاب مدرسه علمیه سلیمانیه، ۲۶۴

جبل الرحمه و مسجدالنمره، ۷۳

جرعه ای از بی کرانه های حج: مجموعه سخنرانی های استاد ارجمند سرکار خانم بروجردی، ۲۸۲

جرعه ای از بیکران زمزم: پژوهشی پیرامون اسرار حج، ۲۸۶

جرعه ای از زلال سرداب مقدس: شرح زیارت آل یاسین، ۸۱۹

جرعه ای از صهبای حج، ۲۸۷

جزم اندیشی و خشونت مذهبی: ترجمه کتاب البراهین الجلیله فی رفع تشکیکات الوهابیه، ۷۳۹

جستاری بر تاریخ مکه، ۷۷

جغرافیای تاریخی اماکن مقدسه، ۴۳

جغرافیای عربستان سعودی و اماکن حرمین شریفین، ۴۸

جلوه ذات، ۳۳۸

جلوه های حج در قرآن، تفسیر و پیام آیات حج، ۳۹۵

جلوه های حج عرفانی، ۳۵۹

جلوه هایی از زیبایی و هنر در سرزمین وحی، ۹۲

جمرات بین الماضی و الحاضر، ۴۷۹

الجمرات فی الماضی و الحاضر، ۴۷۹

جمعه خونین مکه به روایت شاعران امروز، ۱۰۱، ۴۲۵، ۸۶۴

جمعه خونین مکه، ۱۰۰

جمکران، آستان وصال حضرت دوست، ۶۵۹

جنات الثمانیه: سیری در تاریخ و جغرافیای هشت زیارتگاه مقدس جهان اسلام، ۴۲

جنایت وهابیت، ۱۰۴، ۲۳۶، ۸۷۰

جنه البقیع، ۷۴

جنه الحوادث فی شرح زیاره وارث، ۸۲۸

الجواهر الفخریه فی شرح الروضه البهیه: الحج، ۴۸۱

چاووشی خوانی: اشعار زائرین عتبات عالیات، ۴۱۸

چاووشی خوانی: اشعار حج، مشاهد مشرفه (مدینه، نجف، کربلا ...)، ۴۱۸

چرا؟ چرا؟: بیان حقیقت در سه رساله وحدت و شفقت- توسل و معنای آن، زیارت قبر النبی (ص)، ۷۳۳

ص: ۱۰۰۴

چراغ صاعقه: مرثیه از مدینه تا مدینه، ۴۲۰

چراغ کربلا: راهنمای عتبات عالیات عراق و دعاها و ذکرهای مجرب، ۶۷۹

چراغ هدایت، ۶۸۵

چراغستان خاموش و مسجد بی محراب: خاطره ها و برداشت هایی از سفر حجاز، ۱۹۴

چگونه به حج برویم؟ راهنمای حج ایرانیان، ۵۷۲

چگونه نعمت ها نقمت می شوند؟، ۸۰۲

چندین بار قبل از حج بخوانید، ۳۷۵

چهار رساله راهنمای زائرین مدینه منوره به انضمام رساله راهنمای مناسک ....، ۴۹۵

چهره حقیقی ابن تیمیه: پایه گذار افکار وهابیت، ۷۰۰

چهره واقعی وهابیت، ۷۴۳

چهل پیام از تفسیر زیارت آسمانی عاشورا، ۷۷۳

چهل حدیث پیرامون زیارت، ۶۳۵

چهل حدیث حج، ۴۰۹، ۴۱۰

چهل حدیث در فضیل زیارت سیدالشهدا به انضمام آداب زیارت مشاهد متبرکه برگرفته از کتاب کامل الزیارات، ۶۵۲

چهل حدیث در فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۵۲

چهل حدیث زیارت، ۶۵۰

چهل گام تا عتبات: احادیث و نکاتی چند ویژه عتبات، ۶۳۵، ۶۷۱

چهل و سه نکته در آداب زیارت مشاهد مشرفه معصومان (ع)، ۶۶۷

چهل یادداشت فرهنگی در مکه و مدینه، ۲۲۱

الحاج فی مکه و المدینه، مطابقه لفتاوی محمد الحسینی الشیرازی، ۵۰۴

حاجی بعد از این، ۱۸۵

حاجی کوچولو: احکام حج برای کودکان، ۴۴۹

حاجیون کی لی مصور رهنما، ۵۳۵

حاشیه حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی بر مناسک حج ...، ۵۱۰

حاملان قرآن، حافظان اسرار، ۸۰۲

حبل متین، شناخت ارکان دین: شرح زیارت جامعه کبیره، ۸۰۲

حج، ۱۹۳، ۲۹۶، ۲۹۹، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۳۹، ۳۴۱، ۳۶۳، ۴۰۹، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۵۱، ۵۳۸، ۵۷۴

الحج، ۴۷۶

حج: آئینه ای از رستاخیز: شامل مجموعه مقالات و اشعاری درباره حج و ...، ۴۲۳، ۸۶۳

الحج: عباده و تربیه، ۳۲۶

الحج: فضائله، آدابه، احکامه، ۳۲۷، ۳۷۴، ۳۸۸

الحج: مؤتمر عبادی- سیاسی: مجموعه خطابات و نداآات الامام الخمینی، ۸۷۶

الحج: مناسک و واجباته و فقا لاراء الامام روح الله الموسوی الخمینی، ۴۸۶

الحج: موتمر عبادی- سیاسی: مجموعه خطابات و نداآات الامام الخمینی، ۵۷۸

حج: وظایف اخلاقی عبادی و سیاسی زائر بیت الله الحرام، ۳۵۳

حج، یا، کنگره جهانی مسلمین: برگزیده ای از ویژگیهای حج، ۵۸۵

حج ۲۵: گزارشی از حج گزاری سال ۱۴۲۵ قمری برابر با سال ۱۳۸۳ شمسی، ۶۱۷

حج ۲۹: گزارش حج سال ه. ق، ۶۱۲

حج: گزارش حج سال ه. ق برابر سال ه. ش، ۶۱۴

حج: گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال هجری قمری آذر و دی، ۶۱۸

حج آئین حیات بخش اسلام و کعبه مدار توحید و عبادت، ۴۰۵

حج آگاهان: چرایی ها و چگونگی ها، ۳۱۹

حج ابراهیمی در پیام های امام خمینی (ره)، ۵۷۹، ۸۷۷

حج ابراهیمی، الحج الابراهیمی، ۴۱۸

حج ابراهیمی، حج مهدوی، ۲۸۴

حج اجتماعی اور سیاسی عبادت، ۵۷۹، ۸۷۷

حج از دیدگان قرآن و حدیث، ۳۸۵

حج از دیدگاه امام خمینی، ۵۷۹، ۸۷۸

حج از دیدگاه روایات در قالب چهل حدیث، ۴۰۶

حج از دیدگاه مذاهب اسلامی، ۵۶۳

حج از میقات تا میعاد، ۳۰۴

حج از نگاه حقوق بین الملل، ۵۶۴، ۵۸۲

حج اسلامی: یا، سیر و سلوک انسانی، ۲۹۳

حج اکبر برائت از مشرکین، ۵۸۴

حج الأنبیاء و الأئمه (ع)، ۴۰۵

حج الانبیاء و الائمه علیهم السلام، ۳۶

حج البیت در مکتب اهل البیت (علیهم السلام): شامل داستانهایی از حج معصومین (علیهم السلام)، ۳۷، ۴۳۹

الحج المبرور شروطه و آدابه، ۳۰۲

الحج المبرور، ۳۴۷

حج الملائکه والانبیاء والائمه علیهم السلام، ۳۵

حج با امیر الحاج، ۳۳۵

حج باشکوهترین تجلی وحدت، ۵۸۴

حج بانوان مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی مکارم شیرازی همراه با دویست سؤال اختصاصی بانوان، ۵۵۰

حج بانوان، مطابق با فتاوای امام خمینی با حواشی مراجع عظام تقلید، ۵۱۰

حج برای همه، ۳۳۹

حج برنامه تکامل. انگلیسی، ۳۰۹

حج برنامه تکامل، ۳۰۸

حج برنامه و روشی موثر در هدایت، تربیت، مدیریت و نیایش با خداوند، ۲۰۳، ۳۰۶

حج بزرگ ابراهیمی و محمدی راهکار دستیابی به ...، ۵۷۳

حج به نیابت، ۱۶۹

الحج بین السائل و المجیب، ۳۰۶

الحج تاریخاً و آداباً و فریضه، ۲۹، ۳۵۴

حج تجلی گاه توحید: بحثی در فلسفه عبادی سیاسی حج به ضمیمه فرهنگ لغات حج، ۵۸۴

حج تجلی گاه عشق و ایثار، ۲۳۹

حج تمتع: گزیده مناسک، راهنمای اماکن. ادعیه و زیارت: مناسک حج ....، ۴۸۹

حج چیست؟ حاجی کیست؟: مبانی روان شناختی و تربیتی، ۵۸۷

حج چیست؟، ۳۰۹

حج حجتی، ۳۴۳

حج خانه خدا و مسأله وهابیت، ۲۹۵، ۷۰۸

حج خوبان حکایت آنان که به دیدار دوست بار یافتند، ۳۸

حج خونین: عروج ملکوتی، ۱۰۲، ۴۳۹، ۸۶۸

حج خونین: گزیده اشعار سروده شده به مناسبت فاجعه خونین مکه مکرمه و در رثای شهدای گرانقدر حج ۱۳۶۶، ۹۷، ۴۲۰

حج خونین، فاجعه قرن: شهدای ۱۳۶۶ هجری شمسی در مکه مکرمه، ۱۰۳، ۴۳۱

حج در آینه تصویر، ۴۵۵

حج در آینه ی تاریخ، ۳۱، ۳۲۱

حج در آیینه شعر فارسی، ۴۲۶، ۸۶۴

حج در آیینه عرفان، ۲۷۸

حج در آیینه ولایت، ۲۷۳

حج در ادب فارسی، ۴۳۵

حج در اندیشه اسلامی، ۳۱۶

حج در قرآن: تفسیر آیات ۱۹۶– ۲۰۳ سوره بقره، ۳۹۴

حج در قرآن، ۳۹۹

حج در کلام قرآن و عترت، ۳۱۴، ۳۸۷

حج در کلام و پیام امام خمینی. انگلیسی، ۸۷۸

حج در کلام و پیام امام خمینی، ۵۷۸، ۵۸۰، ۸۷۶، ۸۷۸

حج در کلام و پیام امام. فرانسه، ۸۷۸

حج در مذاهب اسلامی، ۵۶۵

حج در منظر شهادت، ۴۲۱

حج دیداری با حبیب، ۲۹۸

حج را چگونه انجام داده ای، از امام زین العابدین علیه السلام، ۲۹۰، ۴۰۴

حج رساله سی یازانی، ۵۴۰

حج رساله سی، ۴۸۹

حج زیباترین روح همبستگی، ۵۷۴

حج صالحان، ۳۲۱، ۵۴۳

الحج ضیافه الله، ۳۲۳

حج عارفان، ۳۶۵

الحج عَبْر الحضارات والأمم: دراسه مقارنه بین الحج فی الإسلام وطقوس الدیانات الأخری، ۲۵

الحج علی مختلف المذاهب، ۵۶۶

الحج علی مختلف المذهب: منتخب منقح من کتاب الفقه علی المذاهب الخمسه، ۵۶۳

حج عمره: راز و نیاز در خانه خدا، ۳۷۸

حج فرزانگان، تعبد آگاهانه، ۳۱۹

الحج فی احادیث و بیانات الامام الخمینی، ۵۷۸، ۸۷۶

الحج فی الأحادیث المشترکه بین السنه و الشیعه، ۵۶۵

الحج فی السنه، ۴۰۴، ۵۶۷

الحج فی الشریعه الإسلامیه الغراء، ۴۶۹

الحج فی الکتاب والسنه، ۳۲۴، ۳۹۱

الحج فی مدرسه اهل البیت علیهم السلام: معالمه آفاقه، ۳۶

حج کنگره عظیم اسلامی، ۵۷۱

حج گزاری ایرانیان در دوره قاجار (۱۲۱۰- ۱۳۴۴)، ۱۷۸

حج مقبول، ۳۴۳

حج مقبول در آیینه اسلام، ۳۴۱

حج میعادگاه عاشقان، ۳۵۶

حج نامه: سفرنامه حج از سال- هجری قمری، ۱۹۸

حج نامه ها: مجموعه زبان مادری، ۴۳۰، ۸۶۹

حج نماز بزرگ، ۲۹۰

الحج و آثاره علی الحیاه الاجتماعیه، ۲۸۵

الحج و الزیاره و آداب الحرمین الشریفین، ۳۴۴

الحج والعمره فی الکتاب والسنه، ۳۸۸، ۳۸۹

الحج و العمره و الزیاره، ۳۴۹

الحج و العمره و معرفه الحرمین الشریفین، ۲۷۶

حج و انقلاب اسلامی، ۵۸۶

حج و انقلاب، ۵۷۵

حج و حرمین شریفین در تفسیر نمونه، ۳۹۹

الحج و دوره الهام فی حیاه الانسان، ۲۹۷

حج و رویدادهای تاریخی حرمین، ۳۲، ۹۳

حج و عروج: سیری در آداب و مناسک حج، ۵۲۶

حج و عمره از منظر قرآن و روایات، ۳۸۵

حج و عمره در آینه فقه مقارن، ۵۶۷

حج و عمره در قرآن و حدیث، ۳۸۹

حج و عمره: قرآن اور حدیث کی روشنی مین، ۳۸۹

حج و فلسفه آن، ۳۱۴

حج و کعبه در ادب فارسی، ۴۲۷

الحج و مایدرو فی فلکه، ۲۹۹

حج و نماز از دیدگاه فقه: ویژه حجاج، ۴۹۴

حج و نماز از دیدگاه فقه، ۴۹۴

حج و نیایش الهی: حج برنامه و روشی موثر در هدایت، تربیت، مدیریت و نیایش ...، ۲۰۳، ۳۰۵

الحج وحده ... و انتصار، ۵۸۴

حج وداع: رفت و آمد مهمانان خارجی و هیئتهای اعزامی تکمیل دین و انتقال عهد و ولایت، ۱۷۱

حج یا پرچم پیروز حق، ۳۲۸، ۵۵۴

حج یوسف، ۱۹۳، ۲۹۶

حج. آلمانی، ۳۶۳، ۵۳۹

حج. انگلیسی، ۳۰۰

حج: آنچه باید بدانیم، ۳۷۲

حج: اجتماعی، سیاسی و عبادی امام خمینی، ۵۷۹، ۸۷۷

حج: امت وسط: مروری بر فلسفه حج در قرآن، ۲۹۹، ۳۹۷

حج: حج چیست؟ چرا تا این اندازه اهمیت دارد؟، و چه چیزهایی به ما می آموزد؟، ۴۴۴

حج: دیدار با خدا، همگام با مردم، ۳۴۶

حج: عکس های جمشید بایرامی، ۴۵۳

الحج: فلسفته وافراغ محتواه، ۳۱۲

حج: کنگره عظیم عبادی، سیاسی، اجتماعی. انگلیسی، ۵۷۲

حج: مدیریت در بحران، ۶۰۶

حج: مظهر وحدت، ۳۱۳، ۵۸۵

الحج: معطیاته، احکامه، والروایات المشترکه فیه، ۵۶۲

الحج: موسم عبادی و ملتقی سیاسی، ۵۷۲

حج: میثاق بندگی، ۳۰۹

حج، سفر الی الله، ۳۵۳، ۵۹۳

الحج، ضیافه الله، ۳۹۱

حج، نمایش ناب الهی، ۴۴۰

حج؛ راهنمای راهیان خانه خدا، ۳۰۲

حجاج در حرمین، ۳۷۴

حجاج کرام اور دیگر وفودسی اهم پیغامات و خطابات، ۸۷۸

حجاج کرام کیلئی امام خمینی کاپیغام، ۸۷۸

حجه الوداع کما رواها اهل البیت علیهم السلام ...، ۳۸، ۵۵۷

حجت های خدا بر بندگان، ۸۰۲

حجر اسماعیل در نگاه قرآن، روایات، فقه و تاریخ، ۳۸۷

حجر الأسود، ۸۰

حدیث آرزومندی، ۷۸۴

حدیث العزه: نداءات الامام السید علی الحسینی الخامنئی ...، ۵۷۶، ۸۷۴

حدیث جلوه حضور: سفر به قبله، ۲۲۴

حدیث دیدارها: دیدار در مکه، ۱۶۸

حدیث راه عشق: آداب زیارت عتبات عالیات، ۶۸۶

حدیث عشق: مجموعه عکس، ۴۵۴

حدیث قافله ها، ۲۱۶

حدیث کعبه و کربلا: تطبیق حالات مکه با احوال سیدالشهداء علیه السلام، ۳۰۳

حدیث میقات عشق، ۲۲۴

حدیث نامکرر عشق: سفرنامه تازه مسلمانی اروپایی به مکه، ۱۶۰

حدیث واقعه، ۲۵۱

حدیث یکتایی و یکرنگی: نگاهی قرآنی به حج، ۳۹۸

الحرم المکی الشریف، ۷۳

حرمین شریفین: تاریخ مکه و مدینه، ۷۹

حریم حریت، ۱۱۹

حریم عشق: روایتی ازسفر حج ۱۳۸۴، ۱۷۶

حریم عشق: سفرنامه مکه و مدینه، ۱۵۷

حریم عشق، ۳۳۲

حریم یار، ۱۷۵

حسب حال حج، ۲۱۰

حسن بصری نماد نفاق در هر عصری، ۸۰۳

حسن خاتمه با توسل به حضرت فاطمه علیها السلام، ۸۰۳

حسین (ع) خون خدا: شرح زیارت عاشورا، به همراه سوگنامه کربلا، ۷۸۶

حضرت زهرا (ع) و خطبه ای غر، ۸۰۳

حفظ ارادت بر خوردار از شفاعت، ۸۰۳

حفظ وحدت قبولی طاعت با اعتصام به حبل ولایت، ۸۰۳

حقیقه الحج: حدیث الامام زین العابدین (ع) للشبلی، ۳۱۲، ۴۰۶

حقیقت حج، به ضمیمه ذبح، عامل حیات برتر، ۳۰۷

حکایات قبرستان بقیع: کرامات ولی خدا، خاطراتی از فاضلی گرانمایه و عارفی بلندپایه ....، ۲۲۶

حکایت آنان که به دیدار دوست بار یافتند، ۴۳۹

حکم بازسازی قبور انبیاء و اولیاء علیهم السلام و عبادت در آنها، ۷۳۰

حکمت مناسک عمره مفرده، ۲۷۸

حکمت مناسک عمره مفرده ویژه دانشجویان، ۲۷۸

حکم الاضحیه فی عصرنا، ۴۷۸

حکم البناء علی القبور فی الشریعه الاسلامیه، ۷۰۳

حواراتٌ حول شؤون الحج خاصّ لمسؤولی قوافل الحج والعمره ومساعدیهم، ۴۵۸

الحوارات (۲): ویژه کارگزاران حج و زیارت، ۴۵۷

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۲۸۹، ۳۶۵، ۴۴۰، ۵۷۶

حول فاجعه مکه، ۴۲۳

حول فاجعه مکه، ۱۰۱

حول مسائل الحج، مطابق لفتاوی محمدرضا الگلپایگانی، ۵۴۰

خاطرات حج از زبان پابرهنگان میقات، ۱۵۵، ۸۵۷

خاطرات حج عمره، ۱۹۱

خاطرات حج یک زن، سراینده یک بانوی اصفهانی، ۲۰۱، ۴۲۱

خاطرات حج، ۲۱۲

خاطرات خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت راهنما، ۱۴۶

خاطرات دانشجویان از سفر حج، ۱۸۰، ۸۵۹

خاطرات دانشجویان از عمره مفرده، ۲۳۹، ۸۷۱

خاطرات دانشجویی از سفر عمره، ۱۸۱، ۸۶۰

خاطرات زیارت: مجموعه آثار کودکان و نوجوانان، ۴۴۷

خاطرات زیارت خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت راهنما، ۱۹۱

خاطرات سفر آیت الله ری شهری به کشورهای عربستان، کنیا، سودان، ۱۴۹

خاطرات سفر به حج، ۲۰۹

خاطرات سفر به خانه دوست: یادداشت های سفر حج عمره، ۱۶۳

خاطرات سفر پیاده از مشهد الرضا تا کربلای معلی، ۲۵۰

خاطرات سفر حج حسین مظفری مجد، ۲۳۱

خاطرات سفر حج، ۱۷۳

خاطرات سفرهای نورانی همراه با راهیان نور: خاطرات سفر به سرزمین وحی مکه مکرمه و ...، ۱۴۵

خاطرات سفری ناشناخته، ۲۲۴

خاطرات عمره مفرده از دو نگاه، ۲۲۵

خاطرات و نکته هایی از عمره ی دانشجویی، ۲۲۳

خاطراتی از دوران جوانی، سفر حج، دادگاهها و زندان سیاسی، ۱۶۵

خاطراتی از مدینه منوره و مکه مکرمه، ۲۲۸

خاطره ها و برداشت هایی از سفر حجاز، ۱۹۴

خاطره ها و نکته ها از سفر سوم عتبات مقدسه، ۲۴۸

خاک آسمانی (تحفه الطالبین): پژوهشی درباره تبرک و شفابخشی تربت امام حسین (ع)، ۶۳۵

خاک آسمانی: در فضیلت و چگونگی استشفاء به ترتیب عبیر آسای حسینی علیه السلام: تحفه الطالبین، ۶۳۵

خاک پاکان: تاریخ آرامگاههای خاندان پیامبر (ع) و صحابه خاص آنان، ۴۱

خاک سپاسگزار، ۶۸

خانه: در توصیف کعبه و شرح مناسک حج مرکب از غزل مرتبط با حواشی و توضیحات، ۴۲۲، ۵۰۵

خانه پاک برای پاکان، ۵۸، ۳۴۴

خانه دوست اینجاست، ۱۸۹

خانه دوست: ویژه ی عمره ی مفرده، ۴۴۳

خانه دوست، ۲۰۰، ۴۱۷، ۸۵۷

خانه عشق، ۲۴۵

خانه های ربانی، ۸۰۴

خانه های نور: بارگاه چهارده معصوم، ۴۵۵

خانه ی دوست به روایت حج گزاران، ۱۸۵، ۲۹۱، ۸۶۱

خس چل ساله: سفرنامه حج، ۱۷۱

خسی در کربلا، ۲۵۸

خسی در میقات، ۱۵۶، ۲۰۷

خط سیر ما یا صراط مستقیم، ۲۷۷، ۳۳۶

خلاصه خاطرات دانش آموزی سفر عمره، ۱۷۴

خلاصه خوبی ها: نگاهی به زیارت وارث، ۸۲۷

خلاصه فرهنگ اعتقادی حج، ۳۲۶

خلاصه کتاب در ضیافت ضریح، ۶۵۵

خلاصه مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۵۱۰

خلاصه مناسک حج و عمره مفرده و مناجات های مناسب طواف و سعی، ۴۸۵

خلوتسرای جانان: برداشت هایی از مناسک حج ابراهیمی، ۴۳۱

خورشید ایران: آثار تاریخی، آرامگاهها و زیارتگاههای اسلامی (مشهد مقدس)، ۱۴۰

خورشید ایران، ۱۴۰

خورشید شب پوش: مکه مکرمه و مدینه منوره، ۹۴، ۳۷۹

خون گریه زیارت ناحیه مقدسه، ۴۲۳، ۸۲۱

دائره المعارف حج، ۸۵۳

داستان باریافتگان: سفرنامه حج، ۱۵۴

داستان ها و حکایت های حج، ۲۲۰، ۴۴۰

داستانهای حج، ۲۱۱، ۴۳۸

داستان های شگفت انگیز از زیارت عاشورا و تربت سیدالشهداء (ع)، ۷۷۶

داستان هایی از زیارت عاشورا و تربت سیدالشهداء، ۷۷۴

داستانهایی از فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۵۱

دانستنیهای بهداشتی حج، ۵۹۴

دانستنیهای حج، ۳۵۷، ۴۴۴

دانسته ها و بایسته ها درسرزمین وحی، ۳۶۱

دانشگاه حسینی: شرح زیارت عاشورا، ۷۸۵

دانشگاه کربلا دانشجو می پذیرد، ۷۷۴

در آستان جانان: راهنمای عتبات عالیات نجف، کربلا، کاظمین، سامراء، کوفه همراه با زیارات، ۱۱۲

درآستان جانان، آداب زیارت وخدمت، ۶۹۱

در آن سوی آسمان، ۴۲۱

در بارگاه نور: در فضیلت زیارت امام حسین (ع)، ۶۵۰

در بارگاه نور، ۲۷۹

در بزم وصال، ۱۸۷

در پرتو شریعت- پاسخ به شبهات وهابیت، ۷۱۴

در پرتو شریعت: زیارت در نگاه شریعت، ۷۱۴

در پیشگاه امام پارسایان: شرح گونه ای بر زیارت غدیریه ...، ۸۲۹

در تاریخ عتبات عالیات عراق، ۱۲۰

در توصیف کعبه و شرح مناسک حج مرکب از غزل مرتبط با حواشی و توضیحات، ۴۲۲، ۵۰۵

در حریم آفتاب: چهل حدیث در فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۵۲

در حریم حرم دوست، ۱۹۶

در حریم حرم: ویژه نامه دانشجویی عمره مفرده، ۳۷۷

در حریم حرم، سفرنامه حج سال ۱۳۷۴ شمسی، ۲۲۶

در حریم دل: الهی نامه، مصیب نامه، انشاء حدیث شوق به عتبات عالیات، ۴۳۲

در حریم دوست، ۱۹۲

در حریم رضوی، ۶۹۴

در حریم سالار عشق: عتبات عالیات عراق در یک نگاه، ۶۷۱

در حریم عشق: آداب، اسرار، پاداش ها، شبهات و داستان های زیارت، ۶۶۲

در حریم کعبه، ۱۸۲، ۲۸۹

در حریم ولایت: ترجمه و تفسیر عرفانی زیارت جامعه کبیره، ۷۸۸

در حریم یار: ره توشه زائر مشهد مقدس، ۶۹۴

در حریم یار: یادنامه سفر به عتبات عالیات، ۱۲۲

در حریم یار، ۱۸۴، ۲۳۵

در دیار دوست: سفرنامه ی حج، ۲۰۶

در راه برپائی حج ابراهیمی، ۵۸۴

در راه خانه خدا، ۲۱۹

در رواق نور: آشنایی با زندگی امام رضا (ع) و آداب زیارت، ۶۹۵

در ساحل تقریب، ۷۱۹

در شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۴

در شعاع انس: سفرنامه حج، ۱۹۰

در ضیافت ضریح: پژوهشی درباره زیارت اهل بیت (ع)، ۶۳۷

در ضیافت ضریح: پژوهشی درباره ی زیارت اهل بیت علیهم السلام، ۶۶۴

در طواف بیت العتیق، ۴۳۲

در طواف دل، ۳۴۶

در عظمت زیارت عاشورا، ۷۶۵

در فضیلت زیارت رجبیه حضرت رضا علیه السلام در ماه رجب و ...، ۸۳۲

در فضیلت و چگونگی استشفاء به ترتیب عبیر آسای حسینی علیه السلام: تحفه الطالبین، ۶۳۶

در کوچه های مکه و مدینه: سفرنامه حج، ۲۲۱

در محضر دریای عشق: سفرنامه کربلای معلا، ۲۵۷

در محضر دوست: به ضمیمه سیری به کوی عاشقان در عتبات عالیات، ۲۴۶

در مسائل اخلاقی و اجتماعی و اماکن مقدسه مکه و مدینه، ۳۳۳

در معرفت: تأملی در زیارت جامعه کبیره، ۷۹۵

در مقام محو، ۶۵، ۶۷

در ملکوت حج، ۴۱۰

در ملکوت زمین: سفرنامه حج، ۲۲۷

در ملکوت زمین: گزارش دو سفر حج، ۲۲۷

در وادی نور، ۳۷۳

در هوای خورشید: سفر به سوریه، ۲۶۷

در هوای یار، ره توشه راهیان بیت الله الحرام، ۳۳۵

درازنای شبی در مزدلفه: سفرنامه حج، ۲۳۶

دراسه مقارنه بین الحج فی الإسلام وطقوس الدیانات الأخری، ۲۵

دراسه موضوعیه لعقائد الوهابیین علی ضوء الکتاب والسنه، ۷۱۷

دراسه و تحلیل لاختلافات الادعیه و الزیارات، ۷۵۱

الدره البهیه فی فضل کربلاء و تربتها الزکیه، ۶۳۷

الدره البیضاء فی شرح زیاره العاشورا، ۷۵۳

درسنامه تفسیر آیات حج، ۸۹۰

درسنامه شناخت عربستان و وهابیت، ۸۹۱

درس هایی از زیارت عاشور، ۷۷۸

درس هایی از فقه سیاسی اسلام، اسرار مناسک ادله حج، ۳۰۵، ۵۲۳

درس هایی در نقد وهابیت، ۷۲۸

درمان درد بی درمان، با توسل به ائمه معصومین، ۶۳۹

درود و درد: شرحی بر زیارت آل یاسین، ۸۱۸

دروس احکام و مناسک حج، ۸۹۰

الدروس الفقهیه: الحج، ۴۷۹

دروس عقیدیه مستفاده من الحج، ۲۸۱

دروس فی الفقه المقارن، ۵۶۳

دریافتهایی ازسه مناجات ندبه، شعبانیه، ۸۴۰

دست مایه ی حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخ گویی به شبهات و هابیت، ۷۰۰

دست نوشته هایی از سفر خبرنگاران امور حج و زیارت سازمان ...، ۲۵۶

دعاء الامام الحسین (ع) فی صحراء عرفات تفسیر و معایشه، ۸۳۸

الدعاء عند أهل البیت (ع)، ۶۵۳

دعای عرفه با ترجمه منظوم، ۸۳۹

دعای عرفه: ترجمه و خلاصه تفسیر، ۸۳۷

دل باختگان دیار نور: خلاصه خاطرات دانش آموزی سفر عمره، ۱۷۴

دل در کنار دلدار، ۴۴۵

دل نوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره، ۲۱۴، ۴۳۰

دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، ۲۲۰، ۸۶۸، ۸۶۹

دلارام عرصه طوس: پیرامون احادیث فضائل زیارت حضرت رضا (ع)، ۶۴۵

دل نوشته های زائران حرم رضوی به مناسبت چهارمین جشنواره سراسری سفرنامه نویسی رضوی، ۸۵۸

دل نوشته های زائران حرم رضوی، ۲۶۸

دلیل الحاج إلی مکه و المدینه، ۵۹

دلیل الحاج و المعتمر، ۳۴۲

دلیل الحاج والمعتمر و زائر مسجدالرسول صلی الله علیه و سلم، ۳۳۴

دلیل الحاح فی اعمال الحج، ۳۷۶

دلیل الحجاج المصور، ۵۳۵

دلیل المرشدین إلی الحقّ الیقین، ۷۱۹

دلیل المعتمرین: احکام و آداب العمره المفرده، ۵۱۶

دلیل الناسک، مع تعالیق یوسف الصانعی، ۵۰۵

الدمی والعرائس المجسمه، ۴۷۳، ۵۳۰

دو بهشت: یادداشت های سفر حج بیت الله الحرام، ۱۷۶

دو سفرنامه حج، ۱۷۸

دو سنت فراموش شده، ۳۹۲

دو شهر عشق: سفرنامه حج، ۲۱۷

دو فرجام، ۲۵۴

دوباره شیعه شدم: سفرنامه فرات، ۲۶۰

دور دراسه ظاهره الحج فی تدعیم الفکر الاسلامی فی مواجهه المناهج الغربیه المعاصره، ۵۸۴

دورالحج فی المسیره التاریخیه دراسه لآراء الامام الخمینی فی قضایا الحج، ۵۸۰، ۸۷۹

دولت وصال: سیری در حکمت حج و آداب زیارت، ۳۲۲، ۳۷۰

ده کتاب در یک کتاب، ۸۷۱

ده مجلس پیرامون شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره استاد فاطمی نیا، ۷۹۴

دیار زمزم و زمزمه، ۲۴۱

دیار عاشقان: از نجف اشرف تا سامرا: منتخب زیارات و اعمال ...، ۶۷۴

دیار نور، ۳۴۵

دیار یار: سفرنامه ی حج بهار، ۲۱۳

دیار یار، یا، پژوهشی فراگرد فرهنگ حج، ۸۵۴

دیدار با امام زمان (عج) در مکه و مدینه، ۲۰۶، ۸۶۶

دیدار جانان، ۲۴۴

دیداری مشتاقانه، حرکتی شورانگیز و انقلاب آفرین، ۶۵۷

ذات بهجه فی ظلال زیاره الجامعه، ۸۰۹

ذکر خاطرات حج عمره مفرده دانشجویی، ۱۹۹

ذکریات الحج: عن لسان حفاه المیقات، ۱۵۵

ذکریات علی تلال مکه، ۲۰۵

رابطه خاص با خدا، ۲۹۱

راحله الحجاز، ۱۶۶

راز زیارت امامان معصوم صلوات الله علیهم و حضرت ابا الفضل علیه اسلام، ۶۳۰

راز زیارت عاشورا: آشنایی با حقایقی از زیارت عاشورا در سیره خوبان، ۷۶۶

راز زیارت کربلا: نگاهی روایی به زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۲۷

راز شهر تشنه ها: سفرنامه کربلا، ۲۵۳

راز مسجد شجره، ۱۷۷

رازها و رمزها: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات، ۲۹۲، ۴۰۵

رازهای عارفانه ی حج، ۳۰۹

راه خدا: در مسائل اخلاقی و اجتماعی و اماکن مقدسه مکه و مدینه، ۳۳۳

راه و رسم پابوسی: خلاصه کتاب در ضیافت ضریح اثر دکتر محمد بنی هاشمی، ۶۶۴

راه و رسم پابوسی: خلاصه کتاب در ضیافت ضریح، ۶۵۵

راهنما و زیارت نامه زائرین عتبات عالیات، ۶۷۸

راهنما وزیارتنامه کامل عتبات عالیات، ۶۷۷

راهنمای آسان برای سفر به مکه مکرمه، مدینه منوره ...، ۴۵۸

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق ویژه کارگزاران حج و زیارت، ۱۲۶، ۸۹۱

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق، ۱۲۶، ۸۹۱

راهنمای برنامه های آموزشی حج تمتع، ۶۰۸

راهنمای پزشکی حج، ۵۹۱

راهنمای حاجیان و زائران، ۳۵۸

راهنمای حاجیان، ۳۳۳

راهنمای حج ایرانیان، ۵۷۲

راهنمای حج تمتع ویژه اهل سنت، ۵۵۵

راهنمای حج تمتع، ۵۵۵

راهنمای حج عمره و دیدار از مسجدالنبی، ۳۳۴

راهنمای حج و زیارتگاهها در جهان اسلام، ۴۵

راهنمای حج و عتبات: ده کتاب در یک کتاب، ۹۴، ۳۷۸، ۸۷۱

راهنمای حج و عمره مفرده (از دیدگاه اهل سنت) همراه با دیداری از اماکن متبرک و تاریخی سرزمین وحی، ۵۱۸

راهنمای حج و عمره و بیان چند درس عقیدتی برگرفته از حج، ۲۸۱

راهنمای حج و عمره: مکه مکرمه، ۳۴۸

راهنمای حج و مناسک آن، ۵۵۶

راهنمای حج، ۳۴۸، ۳۷۱

راهنمای حجاج بیت الحرام، ۸۷۳

راهنمای حجاج در مذهب امام شافعی با تعیین فاصله مکانها، ۵۳۸

راهنمای حجاج وعوامل خدماتی حج، ۶۰۵

راهنمای حجاج، ۳۷۱

راهنمای حرم مطهر امیر مومنان حضرت علی بن ابیطالب (ع)، ۱۱۷

راهنمای حرمین شریفین، ۷۴، ۳۱۲، ۳۶۰، ۵۳۱

راهنمای خانه خدا، مناسک مصور حج همراه با نقشه های جغرافیائی، ۴۹۵

راهنمای راهیان خانه ی خدا، ۳۰۲

راهنمای راهیان شام، ۱۳۸

راهنمای زائر کربلا، ۶۷۹

راهنمای زائر و معرفی حرم مطهر رضوی، ۱۳۹

راهنمای زائران به عتبات عالیات، ۴۵۹

راهنمای زائران بیت الله الحرام: عمره مفرده- حج تمتّع، ۳۵۲

راهنمای زائران حج تمتع، ۳۴۷

راهنمای زائران خانه خدا: معرفی اماکن، بیان مناسک ادعیه و زیارات مکه و مدینه، ۳۶۴

راهنمای زائران سوریه: اماکن و آثار تاریخی شام، همراه با خطبه ها و زیارتنامه، ۱۲۹

راهنمای زائران سوریه تاریخ و آثار اسلامی شام همراه با خطبه ها و زیارتنامه ها، ۱۲۹

راهنمای زائران عمره مفرده، ۳۴۷

راهنمای زائران کاروان مقام محمود: آداب و اعمال زیارت کربلای معلا ...، ۶۸۶

راهنمای زائران کربلا و عتبات عالیات عراق، ۶۸۰

راهنمای زائران مکه و مدینه، ۳۵۳

راهنمای زائرین بیت الله الحرام، ۳۷۶

راهنمای زائرین حرمین شریفین در شناخت اماکن مکه و مدینه، ۹۲

راهنمای زائرین در آداب زیارت عتبات عالیات عراق، ۶۷۹

ص: ۱۰۱۷

راهنمای زائرین عتبات مقدسه در سوریه، ۱۳۴

راهنمای زائرین کربلا و عتبات عالیات عراق، ۶۸۴

راهنمای زائرین کربلا: تاریخ و آثار اسلامی عتبات عالیات عراق همراه با فضایل ائمه (ع)، ۱۰۸

راهنمای زیارت اماکن متبرکه عراق، ۶۸۱

راهنمای زیارت عتبات عالیات، ۶۸۶

راهنمای زیارت عتبات عالیات از کربلا تا کربلای معلا، ۶۷۸

راهنمای سفر به سوریه: مکالمه به لهجه مردم سوریه، ۴۶۰

راهنمای سفر به عتبات (نجف اشرف، کربلا، کاظمین، ۱۲۲

راهنمای سفر به عتبات عالیات، به همراه ادعیه و زیارات، ۶۸۴

راهنمای سفر حج از ابتدا تا انتها، ۳۴۲

راهنمای سفر زائرین سوریه: همراه با قافله سالار عشق، ۱۳۷، ۶۸۹

راهنمای سفر و زیارت، ۱۳۹

راهنمای سلامت در حج برای زائرین حج تمتع، ۵۹۵

راهنمای عتبات عالیات به همراه ادعیه و زیارات، ۶۷۲

راهنمای عتبات عالیات عراق و دعاها و ذکرهای مجرب، ۶۷۹

راهنمای عتبات عالیات عراق، ۱۱۷، ۱۲۷

راهنمای عتبات مقدسه و اماکن باستانی عراق، ۶۸۰

راهنمای عمره: ره توشه ی راهیان بیت الله الحرام، ۳۴۹

راهنمای عمره، ۳۳۷

راهنمای فتاوای مراجع معظم تقلید در حج، ۴۸۵

راهنمای قدم به قدم حجاج: همه با هم بسوی خدا، ۳۵۸

راهنمای کامل حج زیارت، ۸۶۲

راهنمای کامل عراق: نجف، کربلا، کاظمین (بغداد)، سامرا، کوفه و دیگر مکان های زیارتی، ۱۱۱

راهنمای کربلا و دیگر عتبات عالیات در عراق، ۶۸۵

راهنمای کربلا، ۶۸۵

راهنمای گام به گام و کاربردی مربیان و دانش آموزان و دانشجویان اعزامی به عمره مفرده، ۳۶۶

راهنمای مسجد مقدس کوفه و اماکن اطراف آن، ۱۲۰

راهنمای مصور حجاج، ۵۳۵

راهنمای مصور حجاج. اردو، ۵۳۵

راهنمای مصور سفر زیارتی سوریه، ۱۳۵

راهنمای مکه معظمه و مدینه منوره، ۷۷، ۸۵

راهنمایان معصوم و اندیشه های مسموم، ۸۰۴

راههای توسل و اظهار محبت به امام علی علیه السلام، ۶۷۹

راهی بسوی خانه خدا، ۳۶۱

راهی به سوی خدا: یادداشت هایی درباره حج و مشاهداتی از آن سفر، ۱۷۶

راهیان حج: دیدار با معبود، ۱۶۰

راهیان حج: دیدار با معبود؛ مدینه منوره و مکه مکرمه، ۱۶۰

راهیان خانه خدا، ۸۵

راهیان عشق، ۳۴۲

راهیان کربلا: سفرنامه ی اولین کاروان خانواده معظم شاهد استان خراسان به عتبات عالیات، ۲۵۲

راهیان کربلا: عتبات عالیات کربلا- نجف- سامرا- کاظمین، ۶۸۷

راهیان کعبه: سفیران انقلاب، ۳۷۱

راهیان کوی عشق: دل نوشته های زائران حرم رضوی به مناسبت ...، ۲۶۸

راهیان کوی عشق: دل نوشته های زائران حرم رضوی، ۲۶۸، ۸۵۷

راهیان معرفت، ۳۴۰

راهیان نور: تاریخچه مکه مکرمه، مدینه منوره، کربلا وسوریه" راهنمای زائران"، ۸۸

رایحه ی ذکر: ره آورد سفر عمره ی دانش آموزی، ۱۵۸

الرد علی الفتاوی المتطرفه فی خطبه الجمعه للشیخ صلاح البدیر فی المسجد ...، ۷۴۱

الرد علی فتاوی الوهابیه، ۷۲۴

ردی بر عقاید وهابیت پیرامون زیارت اهل قبور، ۷۳۸

رساله الاخلاص فی الحج، ۳۵۹

رساله الانفاس القدسیه فی اسرار الزیاره الرضویه، ۶۲۹

رساله من لطائف الحج و الزیاره، ۳۹۸

رساله وجیزه فی حدود المطاف فی الواجب من الطواف، ۴۶۴

رسالتان بین الشیخ محمد واعظ زاده الخراسانی الامین العام للمجمع العالمی للتقریب ...، ۷۴۹

رساله احکام الشریف، ۴۸۷

رساله بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین، ۶۸۸

رساله تشخیص نفوس دارالخلافه، ۲۳۸

رساله تطبیقیه، ۲۳۸

رساله توضیح المسائل مناسک حج مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر ...، ۴۹۸

رساله توضیح مناسک حج و عمره به همراه اعمال و مستحبات مکه مکرمه و مدینه منوره، ۵۰۳

رساله حج، سلوک خداجویان، ۳۲۵

رساله خاطرات سفر حج، ۱۷۳

رساله شریفه توضیح المناسک، یا، دستور حج، مطابق فتاوی محمد حسینی شاهرودی، ۵۰۳

رساله شریفه مناسک حج: برگزیده ای از اعمال حج و عمره، مطابق ...، ۵۱۰

رساله مصباح صراط العباد: مناسک حج، ۴۹۶

رساله مصور حج و منظومه آن مناسک حج، ۴۱۹، ۴۹۱

رساله مناسک حج دعاهای مخصوصه و وارده از لحظه حرکت از منزل ...، ۵۵۶

رساله مناسک حج مطابق با فتوای صادق حسینی شیرازی، ۵۰۴

رساله مناسک حج مطابق با فتوای محمد حسینی شیرازی، ۵۰۴

رساله مناسک حج: برگزیده احکام و اعمال حج و عمره، ۴۹۲

رساله مناسک حج، ۵۵۶

رساله ی مناسک حج مطابق با فتوای حضرت آیت الله العظمی آقای حاج شیخ مجتبی تهرانی، ۴۹۸

رسول خدا صلی الله علیه و سلم سی توسل اور آپ (ص) که آثار سی تبرک، ۷۳۱

رفت و آمد مهمانان خارجی و هیئتهای اعزامی تکمیل دین و ...، ۱۷۱

رقابت عباسیان و فاطمیان در سیادت بر حرمین شریفین (قرن پنجم و ششم هجری)، ۲۷، ۶۲

رمی جمرات در گذشته و حال، ۴۷۸

روائع مختاره من الحج، ۵۸۵

روافد الایمان الی عقائد الاسلام، ۷۲۹

روافد الشعور عند المسلم الحاج، ۲۸۵

رواق عصمت: شرحی بر زیارتنامه حضرت فاطمه معصومه (ع)، ۸۳۲

روان درمانی در مکتب آل عبا همراه با شرح زیارت امین الله و حدیث کساء، ۸۲۵

روایت حج خونین، ۱۰۵

روایت دعوت: واگویه های نخبگان و دانشجویان کاروان کوثر (عمره دانشجویی)، ۱۸۸، ۸۶۱

روایت رویت: یادنگار سفر عمره، ۱۶۳

روایت مشرقی: گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های عمره دانشجویی، ۲۰۲، ۸۶۵

روایتی از سفر حج ۱۳۸۴، ۱۷۶

روایتی از سفر حج تمتع: میخانه و پیمانه، ۱۸۰

روایتی عارفانه از منازل و مناسک حاجیان، ۲۷۴

روح حج، ۳۲۰، ۳۶۷

رودی تا بهشت، سعی و صفا: توصیه هایی درباره سفر حج، ۴۲۷

روزنامه سفر حج عتبات عالیات و دربار ناصری- ۱۳۱۲ ق- ۱۲۷۳ ش)، ۱۴۹

روزنامه سفر عتبات و مکه ق/ ش، ۱۵۳

روزه و حج پایه ی چهارم ابتدایی، ۴۴۶

روزه دار واقعی کیست؟، ۸۰۴

روشی نوین در بیان مناسک حج مطابق تحریر الوسیله و مناسک حج آیت الله العظمی امام خمینی ...، ۵۱۰

روشی نوین در بیان مناسک حج، ۴۸۹

رویکرد استدلالی به فقه تطبیقی مذاهب پنجگانه جعفری حنبلی، حنفی، شافعی و مالکی، ۷۴۶

رویکرد عقلانی بر باورهای وهابیت، ۷۲۹

ره آورد حجاز: سفرنامه حج، ۲۰۲

ره آورد سرزمین وحی، ۱۶۱

ره آورد سفر حج: سفرنامه، ۲۴۵

ره آورد سفر عمره ی دانش آموزی، ۱۵۹

ره آورد سوریه، ۲۶۵

ره آورد، ۲۲۲

ره توشه حج به ضمیمه مناسک حج مطابق با فتوای امام خمینی: فرهنگنامه اصطلاحات و ....، ۴۸۹

ره توشه حج، ۳۲۴، ۵۴۷

ره توشه دیدار، در آداب و اسرار زیارت اهل بیت علیهم السلام، ۶۶۰

ره توشه زائر مشهد مقدس، ۶۹۴

ره توشه زائر ویژه حجاج بیت الله الحرام: نکات علمی، تاریخی، اخلاقی و بهداشتی، ۳۶۴

ره توشه زائران حج، ۳۳۷

ره توشه زائرین عمرده مفرده، ۸۳، ۳۶۹

ره توشه زیارت در زمینه دانستنی ها، آداب و احکام زیارت، ۶۵۵، ۶۹۱

ره توشه مبلغ، ۶۰۶

ره توشه مبلغ: ویژه حج، ۶۰۶

ره توشه مدینه، ۴۷

ره توشه وصال عشق، ۴۲۴

ره توشه ای از زیارت عاشورا: به ضمیمه دو زیارت ناحیه مقدسه خطاب به امام حسین (ع) و خطاب به شهدای کربلا، ۷۷۹

ره آوردی از حج برای راهیان حج: تذکراتی برای رهیافت به معرفت و معنای حج، ۲۹۴

رهبران من محبوب تر از جان من، ۸۰۴

رهپویان عشق: راهنمای اماکن و زیارتنامه های عتبات عراق، ۱۲۶

ره توشه ساکنان حرم یار: کتاب دوم ویژه عمره مفرده، ۸۳، ۳۶۹

ره توشه عتبات عالیات، ۶۷۶، ۸۶۰

رهنمای حج، ۴۸۶

رهنمودهای امام خمینی (س) به روحانیون کاروانهای حج و عمره، ۵۷۸، ۸۷۶

رهنمودهای حضرت امام خمینی به روحانیون محترم کاروان ها، ۵۸۱، ۸۸۰

رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام، ۵۸۰، ۸۷۹

رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام. فرانسه.، ۸۷۹

رهیافتی به زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۱

زائر (): آشنایی اجمالی با عتبات عالیات (اماکن مقدس عراق)، ۱۰۹

زائر پیر: گذری بر نیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصطفی رشیدی، ۶۵، ۱۹۱

زائر حریم یار: نقد ادبی وهابیان، ۷۰۲

زائر کربلا، ۱۲۴

زائر، ۳۷۰

زائران آفتاب: آثار و برکات زیارت سیدالشهداء، ۶۵۱

زائری در وادی ایمن: سفرنامه، ۲۲۹

زبان محل سود و زیان، ۸۰۴

زبده المناسک، ۴۹۳، ۵۴۱، ۵۵۰

زلال هدایت: دست مایه ی حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخگویی ...، ۷۰۰

زمزم عشق: ره توشه راهیان عمره مفرده، ۳۵۹

زمزم یاد: مجموعه اشعار مسابقه بزرگ شعر حج، ۴۳۳، ۸۶۹

زمزم، ۲۸

زمزمه عارفانه: دعای عرفه به همراه: شرح مفاهیم، فضیلت، وجه تسمیه و ...، ۸۳۸

زمزمه قدسیان: شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۸۰

زمزمه محبت: کیفیت زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز شهادت، ۸۳۵

زمزمه محبت: کیفیت زیارت امیرالمومنین علیه السلام در روز شهادت آن حضرت با ...، ۸۳۵

زمزمه ها ومناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲، ۲۰۹، ۸۶۷

زمزمه های عارفانه: زمزمه ها و مناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲، ۲۰۹، ۸۶۷

زمستان در بغداد: دست نوشته هایی از سفر خبرنگاران امور حج و زیارت سازمان ...، ۲۵۶

زمین آسمانی (۱): مکه و مدینه، ۹۲

زمین آسمانی (۲): سرزمین مقدس عراق، ۱۲۸

زمینی از جنس بهشت: شرح و فضلیت و اعمال اماکن مقدسه عراق، ۶۷۵

زنان و حج: عصر هاجر و مقطع اسلامی، ۳۲

زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک، ۹۹، ۸۸۴

زندگینامه جمعی از شهدای والامقام حرم امن الهی استان فارس، ۸۸۴

زیارات ائمه و اولیا در مکتب اهل بیت علیهم السلام، ۶۹۹

زيارات امام حسين عليه السلام: دروس تعليمی و تربيتی زيارت، ۶۷۷

زيارات ذبيح آل محمد (ص) العاشورائيه، ۶۳۹

زيارت: داستان زندگی جابربن عبدالله انصاری، ۴۴۶

زيارت: ديداری مشتاقانه، حرکتی شورانگيز و انقلاب آفرين، ۶۵۷

زيارت آفتاب: روايات در باب فضيلت و کيفيت زيارت امام رضا (عليه السلام)، ۶۹۶

زيارت آل ياسين، ۸۸۶

زيارت آل يس، نظر به مقصد جان هر انسان، ۸۱۸

زيارت اربعين: آيت مومنين، ۸۱۹

زيارت اربعين: آينه عرفان و آيت ايمان، ۸۱۹

زيارت از حرم تا حريم: مجموعه سخنرانيهای سرکار خانم فاطمه لطفی آذر، ۶۸۷

زيارت از حرم تا حريم، ۶۸۶

الزياره الجامعه لأئمه المؤمنين (ع)، ۸۳۵

زياره الرسول المصطفی وآله بدعه او شرع؟، ۷۴۸

زياره القبور سنه ام بدعه؟: بحث علمی يثبت جواز و استحباب زياره القبور ...، ۷۲۷

زياره القبور: شبهات و ردود، ۷۰۶

زياره القبور، ۷۴۶

زياره المرقد الشريفه فی سوريا و فلسطين، ۶۴۵

زيارت اماکن متبرکه عراق، ۱۲۵

زيارت امام حسين عليه السلام بر اساس ۱۰۰۰ سند از قرآن و حديث، ۶۴۳

زیارت امیرالمومنین علیه السلام (در روز عید غدیر)، ۸۳۱

زیارت امین الله همراه با ترجمه و توضیحات لغوی، ۸۲۷

زیارت جامعه کبیره با زبان شعر، ۴۲۴، ۷۹۴

زیارت چراغی در مسیر هدایت، ۶۲۹، ۷۳۵

زیارت چیست؟ زائر کیست؟، ۶۲۷، ۶۵۶، ۶۶۶

زیارت حضرت رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت، ۶۴۷

زیارت خانه خدا همراه با امام صادق (ع): از کتاب فروع کافی باب حج، ۴۰۸

زیارت خانه خدا، ۴۴۷

زیارت خوبان: شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۵۷

زیارت در اسلام و ادیان دیگر، ۶۲۶

زیارت در پرتو چهل حدیث، ۶۶۱

زیارت در پرتو ولایت؛ شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۶۸

زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت، اماکن زیارتی مدینه، ۶۲۶

زیارت در مکتب اهل بیت علیهم السلام، ۶۳۸

زیارت در نگاه شریعت: پاسخ به شبهات وهابیت، ۷۱۴

زیارت عارفانه: زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت، اماکن زیارتی مدینه، ۲۶، ۵۸، ۶۲۶

زیارت عاشورا (منظوم): با اشاراتی منظوم به برخی مضامین عالیه این متن مقدس، ۴۲۹، ۷۷۴

زیارت عاشورا با بیان آداب، برکات، شرایط و توضیح فرازهایی از زیارت شریفه عاشورا، ۷۵۷

زیارت عاشورا با ترجمه منظوم، ۴۲۳، ۷۶۳

زیارت عاشورا با ترجمه و توضیحات لغوی، ادبی و تاریخی، ۷۷۹

زیارت عاشورا به انضمام مروری کوتاه بر مفاهیم و زندگی اشخاص، ۷۵۶

زیارت عاشورا به ضمیمه چهل نکته از زیارت عاشورا و دوازده بند محتشم کاشانی، ۷۷۵

زیارت عاشورا به همراه داستان پیرامون زیارت عاشور، ۷۸۴

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر با تأملی در مستندات تاریخی و حدیثی زیارت عاشور، ۸۸۵

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر: با نگاهی به مستندات تاریخی و حدیثی ...، ۸۸۵

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر، ۷۵۹

زیاره عاشورا فوق الشبهات، ۸۸۵

زیارت عاشورا کی تعلیمات، ۷۷۸

زیارت عاشورا منظومه، ۴۲۸، ۷۷۱

زیارت عاشورا و آثار شگفت آن، ۷۸۱

زیارت عاشورا و آثار معجزه آسای آن، ۷۶۲، ۷۸۲

زیاره عاشورا و آثارها العجیبه، ۷۸۱

زیارت عاشورا و داستانهای شگفت آن، ۷۶۴

زیارت عاشورا و دعای توسل با ترجمه منظوم، ۴۳۵، ۷۸۳

زیارت عاشورا: به انضمام توضیحاتی درباره مفاهیم و اشخاص، ۷۵۶

زیارت عاشورا: منظوم و ترجمه به زبانهای انگلیسی- عربی- فارسی- کردی- ترکی، ۷۶۹

زیارت عاشورا: منظوم و ترجمه به زبانهای انگلیسی- عربی- فارسی، ۴۲۷

زیارت عاشورا، ۷۸۳

زیارت عاشوراء منظوم، ۷۷۰

زیارت عتبات عالیات از کربلا تا کربلای معلا، ۶۷۸

زیارت عتبات عالیات عراق: آداب سفر و زیارت معصومین (ع): شامل: آثار و فوائد سفر ...، ۶۸۱

الزیاره فی الکتاب و السنه: تحلیل لمفهوم الزیاره و آثارها و احکامها، ۷۱۶

ص: ۱۰۲۴

زیارت قبور، ۷۱۰

زیارت کعبه: آمال مسلمین، ۳۵۷

زیارت ناحیه مقدسه با زبان شعر، ۴۲۴، ۸۲۲

زیارت نامه منظوم جامعه کبیره، ۴۲۰، ۷۸۹

زیارت نور: شرحی بر زیارت شهیده مظلومه فاطمه زهرا (س) با نگاه به منابع اهل سنت، ۸۳۴

زیارت و توسل از منظر اسلام (نقد فرقه وهابیت)، ۷۴۸

الزیاره والتوسل، ۷۳۰

زیارت، ۴۴۸، ۴۵۰، ۶۳۰

الزیاره، ۷۰۲

زیارتگاه ها و زیارتنامه های سوریه، ۱۳۰

زیارتگاه های دمشق: راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، ۱۲۹

زیباتر از بهشت: خاطراتی از حسین و کربلا، ۲۵۱

زیباتر از بهشت: سفرنامه کربلای معلی و عتبات عالیات، ۲۵۱

زیر ناودان طلا: سفرنامه زیارت یک کودک، ۴۴۹

ژرفای حج: آنچه درباره حج باید بدانیم، ۸۷، ۳۲۷، ۳۷۴

سؤال و جواب پیرامون مسائل حج، مطابق با فتوای محمدرضا گلپایگانی، ۵۴۰

السائرون نحو الکعبه رسل الثوره الاسلامیه، ۳۷۱

ساختمان حرم نبوی، مدینه منوره، ۶۴

ساختمان مسجدالحرام مکه مکرمه، ۶۴

سارا به زیارت می رود، ۴۴۶

سالنامه حج، ۸۵۱

سامراء البقیع الثانی، ۱۱۱

سایه هیچ: یادداشت ها و خاطرات سفر حج، ۲۴۳

حریم عشق: روایتی ازسفر حج ۱۳۸۴، ۱۷۶

حریم عشق: سفرنامه مکه و مدینه، ۱۵۷

حریم عشق، ۳۳۲

حریم یار، ۱۷۵

حسب حال حج، ۲۱۰

حسن بصری نماد نفاق در هر عصری، ۸۰۳

حسن خاتمه با توسل به حضرت فاطمه علیها السلام، ۸۰۳

حسین (ع) خون خدا: شرح زیارت عاشورا، به همراه سوگنامه کربلا، ۷۸۶

حضرت زهرا (ع) و خطبه ای غر، ۸۰۳

حفظ ارادت بر خوردار از شفاعت، ۸۰۳

حفظ وحدت قبولی طاعت با اعتصام به حبل ولایت، ۸۰۳

حقیقه الحج: حدیث الامام زین العابدین (ع) للشبلی، ۳۱۲، ۴۰۶

حقیقت حج، به ضمیمه ذبح، عامل حیات برتر، ۳۰۷

حکایات قبرستان بقیع: کرامات ولی خدا، خاطراتی از فاضلی گرانمایه و عارفی بلندپایه ....، ۲۲۶

حکایت آنان که به دیدار دوست بار یافتند، ۴۳۹

حکم بازسازی قبور انبیاء و اولیاء علیهم السلام و عبادت در آنها، ۷۳۰

حکمت مناسک عمره مفرده، ۲۷۸

حکمت مناسک عمره مفرده ویژه دانشجویان، ۲۷۸

حکم الاضحیه فی عصرنا، ۴۷۸

حکم البناء علی القبور فی الشریعه الاسلامیه، ۷۰۳

حواراتٌ حول شؤون الحج خاصّ لمسؤولی قوافل الحج والعمره ومساعدیهم، ۴۵۸

الحوارات (۲): ویژه کارگزاران حج و زیارت، ۴۵۷

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۲۸۹، ۳۶۵، ۴۴۰، ۵۷۶

حول فاجعه مکه، ۴۲۳

حول فاجعه مکه، ۱۰۱

حول مسائل الحج، مطابق لفتاوی محمدرضا الگلپایگانی، ۵۴۰

خاطرات حج از زبان پابرهنگان میقات، ۱۵۵، ۸۵۷

خاطرات حج عمره، ۱۹۱

خاطرات حج یک زن، سراینده یک بانوی اصفهانی، ۲۰۱، ۴۲۱

خاطرات حج، ۲۱۲

خاطرات خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت راهنما، ۱۴۶

خاطرات دانشجویان از سفر حج، ۱۸۰، ۸۵۹

خاطرات دانشجویان از عمره مفرده، ۲۳۹، ۸۷۱

خاطرات دانشجویی از سفر عمره، ۱۸۱، ۸۶۰

خاطرات زیارت: مجموعه آثار کودکان و نوجوانان، ۴۴۷

خاطرات زیارت خانه خدا و عتبات عالیات در خدمت راهنما، ۱۹۱

خاطرات سفر آیت الله ری شهری به کشورهای عربستان، کنیا، سودان، ۱۴۹

خاطرات سفر به حج، ۲۰۹

خاطرات سفر به خانه دوست: یادادشت های سفر حج عمره، ۱۶۳

خاطرات سفر پیاده از مشهد الرضا تا کربلای معلی، ۲۵۰

خاطرات سفر حج حسین مظفری مجد، ۲۳۱

خاطرات سفر حج، ۱۷۳

خاطرات سفرهای نورانی همراه با راهیان نور: خاطرات سفر به سرزمین وحی مکه مکرمه و ...، ۱۴۵

خاطرات سفری ناشناخته، ۲۲۴

خاطرات عمره مفرده از دو نگاه، ۲۲۵

خاطرات و نکته هایی از عمره ی دانشجویی، ۲۲۳

خاطراتی از دوران جوانی، سفر حج، دادگاهها و زندان سیاسی، ۱۶۵

خاطراتی از مدینه منوره و مکه مکرمه، ۲۲۸

خاطره ها و برداشت هایی از سفر حجاز، ۱۹۴

خاطره ها و نکته ها از سفر سوم عتبات مقدسه، ۲۴۸

خاک آسمانی (تحفه الطالبین): پژوهشی درباره تبرک و شفابخشی تربت امام حسین (ع)، ۶۳۵

خاک آسمانی: در فضیلت و چگونگی استشفاء به ترتیب عبیر آسای حسینی علیه السلام: تحفه الطالبین، ۶۳۵

خاک پاکان: تاریخ آرامگاههای خاندان پیامبر (ع) و صحابه خاص آنان، ۴۱

خاک سپاسگزار، ۶۸

خانه: در توصیف کعبه و شرح مناسک حج مرکب از غزل مرتبط با حواشی و توضیحات، ۴۲۲، ۵۰۵

خانه پاک برای پاکان، ۵۸، ۳۴۴

خانه دوست اینجاست، ۱۸۹

خانه دوست: ویژه ی عمره ی مفرده، ۴۴۳

خانه دوست، ۲۰۰، ۴۱۷، ۸۵۷

خانه عشق، ۲۴۵

خانه های ربانی، ۸۰۴

خانه های نور: بارگاه چهارده معصوم، ۴۵۵

خانه ی دوست به روایت حج گزاران، ۱۸۵، ۲۹۱، ۸۶۱

خس چل ساله: سفرنامه حج، ۱۷۱

خسی در کربلا، ۲۵۸

خسی در میقات، ۱۵۶، ۲۰۷

خط سیر ما یا صراط مستقیم، ۲۷۷، ۳۳۶

خلاصه خاطرات دانش آموزی سفر عمره، ۱۷۴

خلاصه خوبی ها: نگاهی به زیارت وارث، ۸۲۷

خلاصه فرهنگ اعتقادی حج، ۳۲۶

خلاصه کتاب در ضیافت ضریح، ۶۵۵

خلاصه مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۵۱۰

خلاصه مناسک حج و عمره مفرده و مناجات های مناسب طواف و سعی، ۴۸۵

خلوتسرای جانان: برداشت هایی از مناسک حج ابراهیمی، ۴۳۱

خورشید ایران: آثار تاریخی، آرامگاهها و زیارتگاههای اسلامی (مشهد مقدس)، ۱۴۰

خورشید ایران، ۱۴۰

خورشید شب پوش: مکه مکرمه و مدینه منوره، ۹۴، ۳۷۹

خون گریه زیارت ناحیه مقدسه، ۴۲۳، ۸۲۱

دائره المعارف حج، ۸۵۳

داستان باریافتگان: سفرنامه حج، ۱۵۴

داستان ها و حکایت های حج، ۲۲۰، ۴۴۰

داستانهای حج، ۲۱۱، ۴۳۸

داستان های شگفت انگیز از زیارت عاشورا و تربت سیدالشهداء (ع)، ۷۷۶

داستان هایی از زیارت عاشورا و تربت سیدالشهداء، ۷۷۴

داستانهایی از فضیلت زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۵۱

دانستنیهای بهداشتی حج، ۵۹۴

دانستنیهای حج، ۳۵۷، ۴۴۴

دانسته ها و بایسته ها درسرزمین وحی، ۳۶۱

دانشگاه حسینی: شرح زیارت عاشورا، ۷۸۵

دانشگاه کربلا دانشجو می پذیرد، ۷۷۴

در آستان جانان: راهنمای عتبات عالیات نجف، کربلا، کاظمین، سامراء، کوفه همراه با زیارات، ۱۱۲

درآستان جانان، آداب زیارت وخدمت، ۶۹۱

در آن سوی آسمان، ۴۲۱

در بارگاه نور: در فضیلت زیارت امام حسین (ع)، ۶۵۰

در بارگاه نور، ۲۷۹

در بزم وصال، ۱۸۷

در پرتو شریعت- پاسخ به شبهات وهابیت، ۷۱۴

در پرتو شریعت: زیارت در نگاه شریعت، ۷۱۴

در پیشگاه امام پارسایان: شرح گونه ای بر زیارت غدیریه ...، ۸۲۹

در تاریخ عتبات عالیات عراق، ۱۲۰

در توصیف کعبه و شرح مناسک حج مرکب از غزل مرتبط با حواشی و توضیحات، ۴۲۲، ۵۰۵

در حریم آفتاب: چهل حدیث در فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۵۲

در حریم حرم دوست، ۱۹۶

در حریم حرم: ویژه نامه دانشجویی عمره مفرده، ۳۷۷

در حریم حرم، سفرنامه حج سال ۱۳۷۴ شمسی، ۲۲۶

در حریم دل: الهی نامه، مصیب نامه، انشاء حدیث شوق به عتبات عالیات، ۴۳۲

در حریم دوست، ۱۹۲

در حریم رضوی، ۶۹۴

در حریم سالار عشق: عتبات عالیات عراق در یک نگاه، ۶۷۱

در حریم عشق: آداب، اسرار، پاداش ها، شبهات و داستان های زیارت، ۶۶۲

در حریم کعبه، ۱۸۲، ۲۸۹

در حریم ولایت: ترجمه و تفسیر عرفانی زیارت جامعه کبیره، ۷۸۸

در حریم یار: ره توشه زائر مشهد مقدس، ۶۹۴

در حریم یار: یادنامه سفر به عتبات عالیات، ۱۲۲

در حریم یار، ۱۸۴، ۲۳۵

در دیار دوست: سفرنامه ی حج، ۲۰۶

در راه برپائی حج ابراهیمی، ۵۸۴

در راه خانه خدا، ۲۱۹

در رواق نور: آشنایی با زندگی امام رضا (ع) و آداب زیارت، ۶۹۵

در ساحل تقریب، ۷۱۹

در شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۴

در شعاع انس: سفرنامه حج، ۱۹۰

در ضیافت ضریح: پژوهشی درباره زیارت اهل بیت (ع)، ۶۳۷

در ضیافت ضریح: پژوهشی درباره ی زیارت اهل بیت علیهم السلام، ۶۶۴

در طواف بیت العتیق، ۴۳۲

در طواف دل، ۳۴۶

در عظمت زیارت عاشورا، ۷۶۵

در فضیلت زیارت رجبیه حضرت رضا علیه السلام در ماه رجب و ...، ۸۳۲

در فضیلت و چگونگی استشفاء به ترتیب عبیر آسای حسینی علیه السلام: تحفه الطالبین، ۶۳۶

در کوچه های مکه و مدینه: سفرنامه حج، ۲۲۱

در محضر دریای عشق: سفرنامه کربلای معلا، ۲۵۷

در محضر دوست: به ضمیمه سیری به کوی عاشقان در عتبات عالیات، ۲۴۶

در مسائل اخلاقی و اجتماعی و اماکن مقدسه مکه و مدینه، ۳۳۳

در معرفت: تأملی در زیارت جامعه کبیره، ۷۹۵

در مقام محو، ۶۵، ۶۷

در ملکوت حج، ۴۱۰

در ملکوت زمین: سفرنامه حج، ۲۲۷

در ملکوت زمین: گزارش دو سفر حج، ۲۲۷

در وادی نور، ۳۷۳

در هوای خورشید: سفر به سوریه، ۲۶۷

در هوای یار، ره توشه راهیان بیت الله الحرام، ۳۳۵

درازنای شبی در مزدلفه: سفرنامه حج، ۲۳۶

دراسه مقارنه بین الحج فی الإسلام وطقوس الدیانات الأخری، ۲۵

دراسه موضوعیه لعقائد الوهابیین علی ضوء الکتاب والسنه، ۷۱۷

دراسه و تحلیل لاختلافات الادعیه و الزیارات، ۷۵۱

الدره البهیه فی فضل کربلاء و تربتها الزکیه، ۶۳۷

الدره البیضاء فی شرح زیاره العاشورا، ۷۵۳

درسنامه تفسیر آیات حج، ۸۹۰

درسنامه شناخت عربستان و وهابیت، ۸۹۱

درس هایی از زیارت عاشور، ۷۷۸

درس هایی از فقه سیاسی اسلام، اسرار مناسک ادله حج، ۳۰۵، ۵۲۳

درس هایی در نقد وهابیت، ۷۲۸

درمان درد بی درمان، با توسل به ائمه معصومین، ۶۳۹

درود و درد: شرحی بر زیارت آل یاسین، ۸۱۸

دروس احکام و مناسک حج، ۸۹۰

الدروس الفقهیه: الحج، ۴۷۹

دروس عقیدیه مستفاده من الحج، ۲۸۱

دروس فی الفقه المقارن، ۵۶۳

دریافتهایی ازسه مناجات ندبه، شعبانیه، ۸۴۰

دست مایه ی حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخ گویی به شبهات و هابیت، ۷۰۰

دست نوشته هایی از سفر خبرنگاران امور حج و زیارت سازمان ...، ۲۵۶

دعاء الامام الحسین (ع) فی صحراء عرفات تفسیر و معایشه، ۸۳۸

الدعاء عند أهل البیت (ع)، ۶۵۳

دعای عرفه با ترجمه منظوم، ۸۳۹

دعای عرفه: ترجمه و خلاصه تفسیر، ۸۳۷

دل باختگان دیار نور: خلاصه خاطرات دانش آموزی سفر عمره، ۱۷۴

دل در کنار دلدار، ۴۴۵

دل نوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره، ۲۱۴، ۴۳۰

دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، ۲۲۰، ۸۶۸، ۸۶۹

دلارام عرصه طوس: پیرامون احادیث فضائل زیارت حضرت رضا (ع)، ۶۴۵

دل نوشته های زائران حرم رضوی به مناسبت چهارمین جشنواره سراسری سفرنامه نویسی رضوی، ۸۵۸

دل نوشته های زائران حرم رضوی، ۲۶۸

دلیل الحاج إلی مکه و المدینه، ۵۹

دلیل الحاج و المعتمر، ۳۴۲

دلیل الحاج والمعتمر و زائر مسجدالرسول صلی الله علیه و سلم، ۳۳۴

دلیل الحاح فی اعمال الحج، ۳۷۶

دلیل الحجاج المصور، ۵۳۵

دلیل المرشدین إلی الحقّ الیقین، ۷۱۹

دلیل المعتمرین: احکام و آداب العمره المفرده، ۵۱۶

دلیل الناسک، مع تعالیق یوسف الصانعی، ۵۰۵

الدمی والعرائس المجسمه، ۴۷۳، ۵۳۰

دو بهشت: یادداشت های سفر حج بیت الله الحرام، ۱۷۶

دو سفرنامه حج، ۱۷۸

دو سنت فراموش شده، ۳۹۲

دو شهر عشق: سفرنامه حج، ۲۱۷

دو فرجام، ۲۵۴

دوباره شیعه شدم: سفرنامه فرات، ۲۶۰

دور دراسه ظاهره الحج فی تدعیم الفکر الاسلامی فی مواجهه المناهج الغربیه المعاصره، ۵۸۴

دورالحج فی المسیره التاریخیه دراسه لآراء الامام الخمینی فی قضایا الحج، ۵۸۰، ۸۷۹

دولت وصال: سیری در حکمت حج و آداب زیارت، ۳۲۲، ۳۷۰

ده کتاب در یک کتاب، ۸۷۱

ده مجلس پیرامون شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره استاد فاطمی نیا، ۷۹۴

دیار زمزم و زمزمه، ۲۴۱

دیار عاشقان: از نجف اشرف تا سامرا: منتخب زیارات و اعمال ...، ۶۷۴

دیار نور، ۳۴۵

دیار یار: سفرنامه ی حج بهار، ۲۱۳

دیار یار، یا، پژوهشی فراگرد فرهنگ حج، ۸۵۴

دیدار با امام زمان (عج) در مکه و مدینه، ۲۰۶، ۸۶۶

دیدار جانان، ۲۴۴

دیداری مشتاقانه، حرکتی شورانگیز و انقلاب آفرین، ۶۵۷

ذات بهجه فی ظلال زیاره الجامعه، ۸۰۹

ذکر خاطرات حج عمره مفرده دانشجویی، ۱۹۹

ذکریات الحج: عن لسان حفاه المیقات، ۱۵۵

ذکریات علی تلال مکه، ۲۰۵

رابطه خاص با خدا، ۲۹۱

راحله الحجاز، ۱۶۶

راز زیارت امامان معصوم صلوات الله علیهم و حضرت ابا الفضل علیه اسلام، ۶۳۰

راز زیارت عاشورا: آشنایی با حقایقی از زیارت عاشورا در سیره خوبان، ۷۶۶

راز زیارت کربلا: نگاهی روایی به زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۲۷

راز شهر تشنه ها: سفرنامه کربلا، ۲۵۳

راز مسجد شجره، ۱۷۷

رازها و رمزها: مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات، ۲۹۲، ۴۰۵

رازهای عارفانه ی حج، ۳۰۹

راه خدا: در مسائل اخلاقی و اجتماعی و اماکن مقدسه مکه و مدینه، ۳۳۳

راه و رسم پابوسی: خلاصه کتاب در ضیافت ضریح اثر دکتر محمد بنی هاشمی، ۶۶۴

راه و رسم پابوسی: خلاصه کتاب در ضیافت ضریح، ۶۵۵

راهنما و زیارت نامه زائرین عتبات عالیات، ۶۷۸

راهنما وزیارتنامه کامل عتبات عالیات، ۶۷۷

راهنمای آسان برای سفر به مکه مکرمه، مدینه منوره ...، ۴۵۸

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق ویژه کارگزاران حج و زیارت، ۱۲۶، ۸۹۱

راهنمای اماکن زیارتی و سیاحتی در عراق، ۱۲۶، ۸۹۱

راهنمای برنامه های آموزشی حج تمتع، ۶۰۸

راهنمای پزشکی حج، ۵۹۱

راهنمای حاجیان و زائران، ۳۵۸

راهنمای حاجیان، ۳۳۳

راهنمای حج ایرانیان، ۵۷۲

راهنمای حج تمتع ویژه اهل سنت، ۵۵۵

راهنمای حج تمتع، ۵۵۵

راهنمای حج عمره و دیدار از مسجدالنبی، ۳۳۴

راهنمای حج و زیارتگاهها در جهان اسلام، ۴۵

راهنمای حج و عتبات: ده کتاب در یک کتاب، ۹۴، ۳۷۸، ۸۷۱

راهنمای حج و عمره مفرده (از دیدگاه اهل سنت) همراه با دیداری از اماکن متبرک و تاریخی سرزمین وحی، ۵۱۸

راهنمای حج و عمره و بیان چند درس عقیدتی برگرفته از حج، ۲۸۱

راهنمای حج و عمره: مکه مکرمه، ۳۴۸

راهنمای حج و مناسک آن، ۵۵۶

راهنمای حج، ۳۴۸، ۳۷۱

راهنمای حجاج بیت الحرام، ۸۷۳

راهنمای حجاج در مذهب امام شافعی با تعیین فاصله مکانها، ۵۳۸

راهنمای حجاج وعوامل خدماتی حج، ۶۰۵

راهنمای حجاج، ۳۷۱

راهنمای حرم مطهر امیر مومنان حضرت علی بن ابیطالب (ع)، ۱۱۷

راهنمای حرمین شریفین، ۷۴، ۳۱۲، ۳۶۰، ۵۳۱

راهنمای خانه خدا، مناسک مصور حج همراه با نقشه های جغرافیائی، ۴۹۵

راهنمای راهیان خانه ی خدا، ۳۰۲

راهنمای راهیان شام، ۱۳۸

راهنمای زائر کربلا، ۶۷۹

راهنمای زائر و معرفی حرم مطهر رضوی، ۱۳۹

راهنمای زائران به عتبات عالیات، ۴۵۹

راهنمای زائران بیت الله الحرام: عمره مفرده- حج تمتّع، ۳۵۲

راهنمای زائران حج تمتع، ۳۴۷

راهنمای زائران خانه خدا: معرفی اماکن، بیان مناسک ادعیه و زیارات مکه و مدینه، ۳۶۴

راهنمای زائران سوریه: اماکن و آثار تاریخی شام، همراه با خطبه ها و زیارتنامه، ۱۲۹

راهنمای زائران سوریه تاریخ و آثار اسلامی شام همراه با خطبه ها و زیارتنامه ها، ۱۲۹

راهنمای زائران عمره مفرده، ۳۴۷

راهنمای زائران کاروان مقام محمود: آداب و اعمال زیارت کربلای معلا ...، ۶۸۶

راهنمای زائران کربلا و عتبات عالیات عراق، ۶۸۰

راهنمای زائران مکه و مدینه، ۳۵۳

راهنمای زائرین بیت الله الحرام، ۳۷۶

راهنمای زائرین حرمین شریفین در شناخت اماکن مکه و مدینه، ۹۲

راهنمای زائرین در آداب زیارت عتبات عالیات عراق، ۶۷۹

راهنمای زائرین عتبات مقدسه در سوریه، ۱۳۴

راهنمای زائرین کربلا و عتبات عالیات عراق، ۶۸۴

راهنمای زائرین کربلا: تاریخ و آثار اسلامی عتبات عالیات عراق همراه با فضایل ائمه (ع)، ۱۰۸

راهنمای زیارت اماکن متبرکه عراق، ۶۸۱

راهنمای زیارت عتبات عالیات، ۶۸۶

راهنمای زیارت عتبات عالیات از کربلا تا کربلای معلا، ۶۷۸

راهنمای سفر به سوریه: مکالمه به لهجه مردم سوریه، ۴۶۰

راهنمای سفر به عتبات (نجف اشرف، کربلا، کاظمین، ۱۲۲

راهنمای سفر به عتبات عالیات، به همراه ادعیه و زیارات، ۶۸۴

راهنمای سفر حج از ابتدا تا انتها، ۳۴۲

راهنمای سفر زائرین سوریه: همراه با قافله سالار عشق، ۱۳۷، ۶۸۹

راهنمای سفر و زیارت، ۱۳۹

راهنمای سلامت در حج برای زائرین حج تمتع، ۵۹۵

راهنمای عتبات عالیات به همراه ادعیه و زیارات، ۶۷۲

راهنمای عتبات عالیات عراق و دعاها و ذکرهای مجرب، ۶۷۹

راهنمای عتبات عالیات عراق، ۱۱۷، ۱۲۷

راهنمای عتبات مقدسه و اماکن باستانی عراق، ۶۸۰

راهنمای عمره: ره توشه ی راهیان بیت الله الحرام، ۳۴۹

راهنمای عمره، ۳۳۷

راهنمای فتاوای مراجع معظم تقلید در حج، ۴۸۵

راهنمای قدم به قدم حجاج: همه با هم بسوی خدا، ۳۵۸

راهنمای کامل حج زیارت، ۸۶۲

راهنمای کامل عراق: نجف، کربلا، کاظمین (بغداد)، سامرا، کوفه و دیگر مکان های زیارتی، ۱۱۱

راهنمای کربلا و دیگر عتبات عالیات در عراق، ۶۸۵

راهنمای کربلا، ۶۸۵

راهنمای گام به گام و کاربردی مربیان و دانش آموزان و دانشجویان اعزامی به عمره مفرده، ۳۶۶

راهنمای مسجد مقدس کوفه و اماکن اطراف آن، ۱۲۰

راهنمای مصور حجاج، ۵۳۵

راهنمای مصور حجاج. اردو، ۵۳۵

راهنمای مصور سفر زیارتی سوریه، ۱۳۵

راهنمای مکه معظمه و مدینه منوره، ۷۷، ۸۵

راهنمایان معصوم و اندیشه های مسموم، ۸۰۴

راههای توسل و اظهار محبت به امام علی علیه السلام، ۶۷۹

راهی بسوی خانه خدا، ۳۶۱

راهی به سوی خدا: یادداشت هایی درباره حج و مشاهداتی از آن سفر، ۱۷۶

راهیان حج: دیدار با معبود، ۱۶۰

راهیان حج: دیدار با معبود؛ مدینه منوره و مکه مکرمه، ۱۶۰

راهیان خانه خدا، ۸۵

راهیان عشق، ۳۴۲

راهیان کربلا: سفرنامه ی اولین کاروان خانواده معظم شاهد استان خراسان به عتبات عالیات، ۲۵۲

راهیان کربلا: عتبات عالیات کربلا- نجف- سامرا- کاظمین، ۶۸۷

راهیان کعبه: سفیران انقلاب، ۳۷۱

راهیان کوی عشق: دل نوشته های زائران حرم رضوی به مناسبت ...، ۲۶۸

راهیان کوی عشق: دل نوشته های زائران حرم رضوی، ۲۶۸، ۸۵۷

راهیان معرفت، ۳۴۰

راهیان نور: تاریخچه مکه مکرمه، مدینه منوره، کربلا وسوریه" راهنمای زائران"، ۸۸

رایحه ی ذکر: ره آورد سفر عمره ی دانش آموزی، ۱۵۸

الرد علی الفتاوی المتطرفه فی خطبه الجمعه للشیخ صلاح البدیر فی المسجد ...، ۷۴۱

الرد علی فتاوی الوهابیه، ۷۲۴

ردی بر عقاید وهابیت پیرامون زیارت اهل قبور، ۷۳۸

رساله الاخلاص فی الحج، ۳۵۹

رساله الانفاس القدسیه فی اسرار الزیاره الرضویه، ۶۲۹

رساله من لطائف الحج و الزیاره، ۳۹۸

رساله وجیزه فی حدود المطاف فی الواجب من الطواف، ۴۶۴

رسالتان بین الشیخ محمد واعظ زاده الخراسانی الامین العام للمجمع العالمی للتقریب ...، ۷۴۹

رساله احکام الشریف، ۴۸۷

رساله بهجه المؤمنین فی زیاره الطیبات و الطیبین، ۶۸۸

رساله تشخیص نفوس دارالخلافه، ۲۳۸

رساله تطبیقیه، ۲۳۸

رساله توضیح المسائل مناسک حج مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر ...، ۴۹۸

رساله توضیح مناسك حج و عمره به همراه اعمال و مستحبات مکه مکرمه و مدینه منوره، ۵۰۳

رساله حج، سلوك خداجویان، ۳۲۵

رساله خاطرات سفر حج، ۱۷۳

رساله شریفه توضیح المناسک، یا، دستور حج، مطابق فتاوی محمد حسینی شاهرودی، ۵۰۳

رساله شریفه مناسک حج: برگزیده ای از اعمال حج و عمره، مطابق ...، ۵۱۰

رساله مصباح صراط العباد: مناسک حج، ۴۹۶

رساله مصور حج و منظومه آن مناسک حج، ۴۱۹، ۴۹۱

رساله مناسک حج دعاهای مخصوصه و وارده از لحظه حرکت از منزل ...، ۵۵۶

رساله مناسک حج مطابق با فتوای صادق حسینی شیرازی، ۵۰۴

رساله مناسک حج مطابق با فتوای محمد حسینی شیرازی، ۵۰۴

رساله مناسک حج: برگزیده احکام و اعمال حج و عمره، ۴۹۲

رساله مناسک حج، ۵۵۶

رساله ی مناسک حج مطابق با فتوای حضرت آیت الله العظمی آقای حاج شیخ مجتبی تهرانی، ۴۹۸

رسول خدا صلی الله علیه و سلم سی توسل اور آپ (ص) که آثار سی تبرک، ۷۳۱

رفت و آمد مهمانان خارجی و هیئتهای اعزامی تکمیل دین و ...، ۱۷۱

رقابت عباسیان و فاطمیان در سیادت بر حرمین شریفین (قرن پنجم و ششم هجری)، ۲۷، ۶۲

رمی جمرات در گذشته و حال، ۴۷۸

روائع مختاره من الحج، ۵۸۵

روافد الایمان الی عقائد الاسلام، ۷۲۹

روافد الشعور عند المسلم الحاج، ۲۸۵

رواق عصمت: شرحی بر زیارتنامه حضرت فاطمه معصومه (ع)، ۸۳۲

روان درمانی در مکتب آل عبا همراه با شرح زیارت امین الله و حدیث کساء، ۸۲۵

روایت حج خونین، ۱۰۵

روایت دعوت: واگویه های نخبگان و دانشجویان کاروان کوثر (عمره دانشجویی)، ۱۸۸، ۸۶۱

روایت رویت: یادنگار سفر عمره، ۱۶۳

روایت مشرقی: گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های عمره دانشجویی، ۲۰۲، ۸۶۵

روایتی از سفر حج ۱۳۸۴، ۱۷۶

روایتی از سفر حج تمتع: میخانه و پیمانه، ۱۸۰

روایتی عارفانه از منازل و مناسک حاجیان، ۲۷۴

روح حج، ۳۲۰، ۳۶۷

رودی تا بهشت، سعی و صفا: توصیه هایی درباره سفر حج، ۴۲۷

روزنامه سفر حج عتبات عالیات و دربار ناصری- ۱۳۱۲ ق- ۱۲۷۳ ش)، ۱۴۹

روزنامه سفر عتبات و مکه ق/ ش، ۱۵۳

روزه و حج پایه ی چهارم ابتدایی، ۴۴۶

روزه دار واقعی کیست؟، ۸۰۴

روشی نوین در بیان مناسک حج مطابق تحریر الوسیله و مناسک حج آیت الله العظمی امام خمینی ...، ۵۱۰

روشی نوین در بیان مناسک حج، ۴۸۹

رویکرد استدلالی به فقه تطبیقی مذاهب پنجگانه جعفری حنبلی، حنفی، شافعی و مالکی، ۷۴۶

رویکرد عقلانی بر باورهای وهابیت، ۷۲۹

ره آورد حجاز: سفرنامه حج، ۲۰۲

ره آورد سرزمین وحی، ۱۶۱

ره آورد سفر حج: سفرنامه، ۲۴۵

ره آورد سفر عمره ی دانش آموزی، ۱۵۹

ره آورد سوریه، ۲۶۵

ره آورد، ۲۲۲

ره توشه حج به ضمیمه مناسک حج مطابق با فتوای امام خمینی: فرهنگنامه اصطلاحات و ....، ۴۸۹

ره توشه حج، ۳۲۴، ۵۴۷

ره توشه دیدار، در آداب و اسرار زیارت اهل بیت علیهم السلام، ۶۶۰

ره توشه زائر مشهد مقدس، ۶۹۴

ره توشه زائر ویژه حجاج بیت الله الحرام: نکات علمی، تاریخی، اخلاقی و بهداشتی، ۳۶۴

ره توشه زائران حج، ۳۳۷

ره توشه زائرین عمرده مفرده، ۸۳، ۳۶۹

ره توشه زیارت در زمینه دانستنی ها، آداب و احکام زیارت، ۶۵۵، ۶۹۱

ره توشه مبلغ، ۶۰۶

ره توشه مبلغ: ویژه حج، ۶۰۶

ره توشه مدینه، ۴۷

ره توشه وصال عشق، ۴۲۴

ره توشه ای از زیارت عاشورا: به ضمیمه دو زیارت ناحیه مقدسه خطاب به امام حسین (ع) و خطاب به شهدای کربلا، ۷۷۹

ره آوردی از حج برای راهیان حج: تذکراتی برای رهیافت به معرفت و معنای حج، ۲۹۴

رهبران من محبوب تر از جان من، ۸۰۴

رهپویان عشق: راهنمای اماکن و زیارتنامه های عتبات عراق، ۱۲۶

ره توشه ساکنان حرم یار: کتاب دوم ویژه عمره مفرده، ۸۳، ۳۶۹

ره توشه عتبات عالیات، ۶۷۶، ۸۶۰

رهنمای حج، ۴۸۶

رهنمودهای امام خمینی (س) به روحانیون کاروانهای حج و عمره، ۵۷۸، ۸۷۶

رهنمودهای حضرت امام خمینی به روحانیون محترم کاروان ها، ۵۸۱، ۸۸۰

رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام، ۵۸۰، ۸۷۹

رهنمودهای حضرت امام خمینی به زائران بیت الله الحرام. فرانسه.، ۸۷۹

رهیافتی به زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۱

زائر (): آشنایی اجمالی با عتبات عالیات (اماکن مقدس عراق)، ۱۰۹

زائر پیر: گذری بر نیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصطفی رشیدی، ۶۵، ۱۹۱

زائر حریم یار: نقد ادبی وهابیان، ۷۰۲

زائر کربلا، ۱۲۴

زائر، ۳۷۰

زائران آفتاب: آثار و برکات زیارت سیدالشهداء، ۶۵۱

زائری در وادی ایمن: سفرنامه، ۲۲۹

زبان محل سود و زیان، ۸۰۴

زبده المناسک، ۴۹۳، ۵۴۱، ۵۵۰

زلال هدایت: دست مایه ی حاجیان بیت الله الحرام برای پاسخگویی ...، ۷۰۰

زمزم عشق: ره توشه راهیان عمره مفرده، ۳۵۹

زمزم یاد: مجموعه اشعار مسابقه بزرگ شعر حج، ۴۳۳، ۸۶۹

زمزم، ۲۸

زمزمه عارفانه: دعای عرفه به همراه: شرح مفاهیم، فضیلت، وجه تسمیه و ...، ۸۳۸

زمزمه قدسیان: شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۸۰

زمزمه محبت: کیفیت زیارت امیرالمؤمنین علیه السلام در روز شهادت، ۸۳۵

زمزمه محبت: کیفیت زیارت امیرالمومنین علیه السلام در روز شهادت آن حضرت با ...، ۸۳۵

زمزمه ها ومناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲، ۲۰۹، ۸۶۷

زمزمه های عارفانه: زمزمه ها و مناجات های دانشجویان در سرزمین وحی، تابستان ۱۳۸۲، ۲۰۹، ۸۶۷

زمستان در بغداد: دست نوشته هایی از سفر خبرنگاران امور حج و زیارت سازمان ...، ۲۵۶

زمین آسمانی (۱): مکه و مدینه، ۹۲

زمین آسمانی (۲): سرزمین مقدس عراق، ۱۲۸

زمینی از جنس بهشت: شرح و فضلیت و اعمال اماکن مقدسه عراق، ۶۷۵

زنان و حج: عصر هاجر و مقطع اسلامی، ۳۲

زندگی و خاطرات شهیده فاطمه نیک، ۹۹، ۸۸۴

زندگینامه جمعی از شهدای والامقام حرم امن الهی استان فارس، ۸۸۴

زیارات ائمه و اولیا در مکتب اهل بیت علیهم السلام، ۶۹۹

زیارات امام حسین علیه السلام: دروس تعلیمی و تربیتی زیارت، ۶۷۷

زیارات ذبیح آل محمد (ص) العاشورائیه، ۶۳۹

زیارت: داستان زندگی جابربن عبدالله انصاری، ۴۴۶

زیارت: دیداری مشتاقانه، حرکتی شورانگیز و انقلاب آفرین، ۶۵۷

زیارت آفتاب: روایات در باب فضیلت و کیفیت زیارت امام رضا (علیه السلام)، ۶۹۶

زیارت آل یاسین، ۸۸۶

زیارت آل یس، نظر به مقصد جان هر انسان، ۸۱۸

زیارت اربعین: آیت مومنین، ۸۱۹

زیارت اربعین: آینه عرفان و آیت ایمان، ۸۱۹

زیارت از حرم تا حریم: مجموعه سخنرانیهای سرکار خانم فاطمه لطفی آذر، ۶۸۷

زیارت از حرم تا حریم، ۶۸۶

الزیاره الجامعه لأئمه المؤمنین (ع)، ۸۳۵

زیاره الرسول المصطفی وآله بدعه او شرع؟، ۷۴۸

زیاره القبور سنه ام بدعه؟: بحث علمی یثبت جواز و استحباب زیاره القبور ...، ۷۲۷

زیاره القبور: شبهات و ردود، ۷۰۶

زیاره القبور، ۷۴۶

زیاره المرقد الشریفه فی سوریا و فلسطین، ۶۴۵

زیارت اماکن متبرکه عراق، ۱۲۵

زیارت امام حسین علیه السلام بر اساس ۱۰۰۰ سند از قرآن و حدیث، ۶۴۳

زیارت امیرالمومنین علیه السلام (در روز عید غدیر)، ۸۳۱

زیارت امین الله همراه با ترجمه و توضیحات لغوی، ۸۲۷

زیارت جامعه کبیره با زبان شعر، ۴۲۴، ۷۹۴

زیارت چراغی در مسیر هدایت، ۶۲۹، ۷۳۵

زیارت چیست؟ زائر کیست؟، ۶۲۷، ۶۵۶، ۶۶۶

زیارت حضرت رضا علیه السلام از دیدگاه اهل سنت، ۶۴۷

زیارت خانه خدا همراه با امام صادق (ع): از کتاب فروع کافی باب حج، ۴۰۸

زیارت خانه خدا، ۴۴۷

زیارت خوبان: شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۵۷

زیارت در اسلام و ادیان دیگر، ۶۲۶

زیارت در پرتو چهل حدیث، ۶۶۱

زیارت در پرتو ولایت؛ شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۶۸

زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت، اماکن زیارتی مدینه، ۶۲۶

زیارت در مکتب اهل بیت علیهم السلام، ۶۳۸

زیارت در نگاه شریعت: پاسخ به شبهات وهابیت، ۷۱۴

زیارت عارفانه: زیارت در گذر زمان، زیارت از دیدگاه اسلام، فلسفه زیارت، اماکن زیارتی مدینه، ۲۶، ۵۸، ۶۲۶

زیارت عاشورا (منظوم): با اشاراتی منظوم به برخی مضامین عالیه این متن مقدس، ۴۲۹، ۷۷۴

زیارت عاشورا با بیان آداب، برکات، شرایط و توضیح فرازهایی از زیارت شریفه عاشورا، ۷۵۷

زیارت عاشورا با ترجمه منظوم، ۴۲۳، ۷۶۳

زیارت عاشورا با ترجمه و توضیحات لغوی، ادبی و تاریخی، ۷۷۹

زیارت عاشورا به انضمام مروری کوتاه بر مفاهیم و زندگی اشخاص، ۷۵۶

زیارت عاشورا به ضمیمه چهل نکته از زیارت عاشورا و دوازده بند محتشم کاشانی، ۷۷۵

زیارت عاشورا به همراه داستان پیرامون زیارت عاشور، ۷۸۴

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر با تأملی در مستندات تاریخی و حدیثی زیارت عاشور، ۸۸۵

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر: با نگاهی به مستندات تاریخی و حدیثی ...، ۸۸۵

زیارت عاشورا در نگاهی دیگر، ۷۵۹

زیاره عاشورا فوق الشبهات، ۸۸۵

زیارت عاشورا کی تعلیمات، ۷۷۸

زیارت عاشورا منظومه، ۴۲۸، ۷۷۱

زیارت عاشورا و آثار شگفت آن، ۷۸۱

زیارت عاشورا و آثار معجزه آسای آن، ۷۶۲، ۷۸۲

زیاره عاشورا و آثارها العجیبه، ۷۸۱

زیارت عاشورا و داستانهای شگفت آن، ۷۶۴

زیارت عاشورا و دعای توسل با ترجمه منظوم، ۴۳۵، ۷۸۳

زیارت عاشورا: به انضمام توضیحاتی درباره مفاهیم و اشخاص، ۷۵۶

زیارت عاشورا: منظوم و ترجمه به زبانهای انگلیسی- عربی- فارسی- کردی- ترکی، ۷۶۹

زیارت عاشورا: منظوم و ترجمه به زبانهای انگلیسی- عربی- فارسی، ۴۲۷

زیارت عاشورا، ۷۸۳

زیارت عاشوراء منظوم، ۷۷۰

زیارت عتبات عالیات از کربلا تا کربلای معلا، ۶۷۸

زیارت عتبات عالیات عراق: آداب سفر و زیارت معصومین (ع): شامل: آثار و فوائد سفر ...، ۶۸۱

الزیاره فی الکتاب و السنه: تحلیل لمفهوم الزیاره و آثارها و احکامها، ۷۱۶

زیارت قبور، ۷۱۰

زیارت کعبه: آمال مسلمین، ۳۵۷

زیارت ناحیه مقدسه با زبان شعر، ۴۲۴، ۸۲۲

زیارت نامه منظوم جامعه کبیره، ۴۲۰، ۷۸۹

زیارت نور: شرحی بر زیارت شهیده مظلومه فاطمه زهرا (س) با نگاه به منابع اهل سنت، ۸۳۴

زیارت و توسل از منظر اسلام (نقد فرقه وهابیت)، ۷۴۸

الزیاره والتوسل، ۷۳۰

زیارت، ۴۴۸، ۴۵۰، ۶۳۰

الزیاره، ۷۰۲

زیارتگاه ها و زیارتنامه های سوریه، ۱۳۰

زیارتگاه های دمشق: راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، ۱۲۹

زیباتر از بهشت: خاطراتی از حسین و کربلا، ۲۵۱

زیباتر از بهشت: سفرنامه کربلای معلی و عتبات عالیات، ۲۵۱

زیر ناودان طلا: سفرنامه زیارت یک کودک، ۴۴۹

ژرفای حج: آنچه درباره حج باید بدانیم، ۸۷، ۳۲۷، ۳۷۴

سؤال و جواب پیرامون مسائل حج، مطابق با فتوای محمدرضا گلپایگانی، ۵۴۰

السائرون نحو الکعبه رسل الثوره الاسلامیه، ۳۷۱

ساختمان حرم نبوی، مدینه منوره، ۶۴

ساختمان مسجدالحرام مکه مکرمه، ۶۴

سارا به زیارت می رود، ۴۴۶

سالنامه حج، ۸۵۱

سامراء البقیع الثانی، ۱۱۱

سایه هیچ: یادداشت ها و خاطرات سفر حج، ۲۴۳

سپهر صبر: سفرنامه سوریه، ۲۶۷

ستاره های دنباله دار، ۲۶۳

ستون توبه، ۲۰۶

سجاده عشق، ۶۷۰

السجود علی التربه الحسینیه عند الشیعه، ۷۳۸

سخن یار (۳۴): بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان و کارگزاران حج، ۵۷۶، ۸۷۴

سخنی با روحانیون محترم کاروان های حج: تندرستی در پناه اسلام، ۵۹۵

سخنی چند با حجاج محترم، ۳۶۰

سر در دامان و ضمان در زمین: بازسازی و تحقیق روایت صفوان بن مهران ...، ۸۸۶

سرّ دیدار: اسرار نهفته در دیدار و زیارت خداوند و انبیا با اباعبدالله الحسین (ع)، ۶۲۵

سرای عشق: خاطرات سفر به حج، ۲۰۹

سرچشمه فرات: راهنمای عتبات عالیات به همراه ادعیه و زیارات، ۶۷۲، ۶۸۷

ص: ۱۰۲۵

سرزمین آرزوها: راهنمای زائرین اماکن زیارتی عراق به انضمام ...، ۱۲۷

سرزمین آسمانی: یادنگار سفر عمره دانشجویی، ۱۶۵

سرزمین پیامبران، ۱۳۳

سرزمین خورشید، ۱۲۳

سرزمین عشق: گزارشی از سفر به سوریه و عتبات عالیات در عراق، ۱۴۴

سرزمین ماندگار: عتبات عالیات در آیینه روایات، ۶۸۳

سرزمین مقدس عراق، ۱۲۸

سرزمین نور: خاطرات دانشجویان از سفر حج، ۱۸۰، ۸۵۹

سرزمین وحی: راهنمای مکه معظمه و مدینه منوره به ضمیمه ادعیه و زیارت، ۷۷

سرزمین وحی، ۷۷

سرزمین یادها و نشانه ها، ۷۶، ۳۶۱، ۵۳۲

سرشک بی پایان: فضیلت زیارت امام حسین (ع): نمایی کلی از احادیث مربوط به حضرت سیدالشهداء در کتاب «کامل الزیارات»، ۶۴۴

سرگذشت اسفبار ویرانی آثار اسلامی حجاز به دست آل سعود، ۹۳، ۱۰۵

سرود عرش: گزیده بیانات حجه الاسلام والمسلمین صدیقی درباره ...، ۷۶۸

سرور دو جهان: درک مهدی صاحب الزمان (عج)، ۸۰۵

سعادت ابدی از تولی و تبری، ۸۰۵

سعی با صفا: گزارش مکتوب عملیات اجرایی حج تمتّع ۸۵، ۶۱۵

سفر به اولین خانه: مجموعه خاطرات سفر حج، ۲۴۲، ۸۷۲

سفر به بیت عتیق: اسرار و معارف حج، مناسک و اعمال حج، معرفی آثار مکه و مدینه، ۴۷، ۲۷۵، ۴۸۷

سفر به حرم ائمه علیهم السلام در عراق، ۲۶۱

سفر به خانه آزاد شده: طواف کنند گرد آن خانه که از دعوی جباران آزاد است، ۲۳۷

سفر به دیار دوست: حج و عمره، ۳۱۷

سفر به دیار عاشقان، ۶۵۲

سفر به دیار عشق: عتبات عالیات، کاظمین، سامراء، نجف، کوفه و کربلا همراه با ادعیه، ۲۴۷

سفر به دیار معرفت (مکه و مدینه): سفرنامه عمره مفرده با رویکرد آموزشی، ۱۸۸

سفر به دیارجانان: شهر پیامبر، ۲۴۴

سفر به سرزمین عشق، ۲۵۴

سفر به سرزمین عشق: یادداشت های سفر حج، ۲۰۹

سفر به سرزمین نور، ۱۵۷، ۴۱۸

سفر به سرزمین وحی، ۱۶۴، ۲۷۵

سفر به شهر آرزوها: سفرنامه دریایی به شهرهای مکه و مدینه، ۲۳۷

ص: ۱۰۲۶

سفر به عتبات: نجف اشرف، کربلا، کاظمین، سامرا، ۱۲۱

سفر به قبله عشاق: سفرنامه حج تمتع سال ۱۳۷۷، ۲۴۳

سفر به قبله عشق: از تبریز تا کربلا، ۲۵۶

سفر به قبله: یادداشت های سفر حج ۱۳۷۰، ۱۷۰

سفر به قبله، ۲۲۴

سفر به قطعه ای از بهشت، ۶۹۴

سفر به قلب اسلام: گزارش یک زن آلمانی از سفر مکه، ۱۶۰

سفر به وادی عشق: سفرنامه کربلا، ۲۵۶

سفر به وادی وحی، ۲۴۱

سفر به هفت وادی عشق، ۳۰۳

سفر جاودانه: سفر نامه حج، ۲۳۰

سفر حج و عید قربان، ۲۸۴

سفر در تحیر: گزارشی کوتاه از رویت یک رویا، ۲۳۶

سفر در تحیر: یادداشت های سفر به حج، ۲۳۶

سفر سبز: خاطرات حج یک زن، سراینده یک بانوی اصفهانی، ۲۰۱، ۴۲۱

سفر سبز: وظایف عبادی و اخلاقی زائران بیت الله الحرام، ۳۷۲

سفر سوریه و یادداشتهایی در خاک ایران، ترکیه و سوریه، ۲۶۶

سفر عشق: حج در آیینه ولایت، ۲۷۳

سفر عشق: خاطرات دانشجویان از عمره مفرده، ۲۳۹، ۸۷۱

سفر عشق: راهنمای حجاج و عوامل خدماتی حج، ۶۰۵

سفر عشق: همراه با زائران کوی دوست در سرزمین عراق، ۲۶۱

سفر عشق بوی دیگری دارد: گزارشی عاشقانه از یک سفر، ۲۵۸

سفر عشق: خاطرات دانشجویی از سفر عمره، ۱۸۱، ۸۶۰

سفر عشق: زیارت عتبات عالیات همراه با گزیده تاریخ عراق و شهرهای مقدس آن، ۱۱۴

سفر عشق، ۱۲۹، ۳۰۲

سفر غریب: سفرنامه حج، ۱۹۰

سفرسبز: قصه واره ای از سفر به حج، ۱۸۳

سفرنامه آخرین حج پیامبر (ص)، ۱۹۶

سفرنامه ابن جبیر، ۱۴۳

سفرنامه ابوالحسن خان فخرالملک (اردلان) به عتبات، ۲۵۵

سفرنامه از قمشه (شهرضا) تا مکه، ۱۸۰

سفرنامه اساتید و طلاب مدرسه علمیه سلیمانیه، ۲۶۴

سفرنامه بهاءالتولیه، ۱۷۰

سفرنامه بیاد آنروزها، ۱۷۰

سفرنامه تازه مسلمانی اروپایی به مکه، ۱۶۰

سفرنامه تحقیقی- توصیفی حج (عمره مفرده): در بزم وصال، ۱۸۷

سفرنامه حاج علی خان اعتماد السلطنه، ۱۸۲، ۲۵۰

سفرنامه حج: اشعار مذهبی، ۲۱۴، ۴۲۹

سفرنامه حج: پرستو در قاف، ۲۱۸

سفرنامه حج: شنیدنی های سفر حج، ۱۸۹

سفرنامه حج: لحظه های غنیمت، ۱۶۹

سفرنامه حج: مهمان کعبه، ۲۳۲

سفرنامه حج از سال- هجری قمری، ۱۹۸

سفرنامه حج برای جوانان، ۱۸۹

سفرنامه حج تمتع سال ۱۳۷۷، ۲۴۳

سفرنامه حج رسول الله همراه با مباحثی درباره تفاوت های حج، ۳۹

سفرنامه حج سال ۱۳۷۳ ش، ۱۷۸، ۲۲۶

سفرنامه حج عمره تابستان ۸۱، ۱۸۹

سفرنامه حج منصور ۱۲۸۶- ۱۲۸۵ ق، ۲۳۲

سفرنامه حج ... از خانه خود تا خانه خدا، ۱۸۷

سفرنامه حج، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۱۲، ۲۱۹، ۲۲۳، ۲۳۸

سفرنامه حجاز یا الرحله الحجازیه، ۱۶۶

سفرنامه حکیم ناصرخسرو قبادیانی مروزی با حواشی و تعلیقات و فهارس اعلام تاریخی و جغرافیایی و لغات، ۱۵۰

سفرنامه دریایی به شهرهای مکه و مدینه، ۲۳۸

سفرنامه زائران کوی دوست: سفر به عتبات عالیات، ۲۴۶

سفرنامه زیارت یک کودک، ۴۴۹

سفرنامه سردار شهید اسلام سیدمحمد نژاد غفاری، ۱۸۷

سفرنامه سوریه، ۲۶۴، ۲۶۵

سفرنامه سیف الدوله معروف به سفرنامه مکه، ۱۹۷

سفرنامه عبدالمجید ملک الکلام مجدی شاعر و ادیب نامدار کرد، ۲۲۵

سفرنامه عتبات، ۲۴۹

سفرنامه عتبات سال قمری، ۲۶۰

سفرنامه عشق: به همراه جمعیت زائر و تقریرات جناب آقا ابوترابی در بحث تقلید، ۱۸۱

سفرنامه عشق: دانشگاهیان در زادگاه و زیستگاه ابوتراب در التزام ابوترابی ...، ۱۸۱

سفرنامه عشق، ۲۰۵، ۲۵۹

سفرنامه عشق یا حج منظوم، ۲۳۲، ۴۳۴

سفرنامه عضدالملک به عتبات، ۲۵۵

سفرنامه علویه همایونی، ۲۱۲

سفرنامه عمره مفرده با رویکرد آموزشی، ۱۸۸

سفرنامه فرات، ۲۶۰

سفرنامه فرهاد میرزا، ۲۱۵

سفرنامه کربلا: حدیث واقعه، ۲۵۱

سفرنامه کربلا، ۲۴۶

سفرنامه کوی عشق: راهنمای زائرین کربلای معلی و عتبات عالیات، ۱۲۸

سفرنامه کربلا دیار عاشقان، ۲۵۳

سفرنامه مدینه منوره و مکه مکرمه، ۲۱۳

سفرنامه مشهد الرضا (ع)، ۶۹۶

سفرنامه مصور حج، ۱۸۶

سفرنامه مکه: گزارش وقایع سفر به: استانبول، مکه، مدینه، دمشق، بیت المقدس و ...، ۱۴۵

سفرنامه مکه محمد معصوم علی نایب الصدر شیرازی، ۲۳۱

سفرنامه مکه نایب الصدر شیرازی، ۲۳۱

سفرنامه مکه، ۲۰۸، ۲۳۱

سفرنامه مکه (سال ۱۲۹۹ ق) به ضمیمه سفرنامه منظوم مکه (حوالی ۱۲۶۰ ق)، ۱۷۹

سفرنامه مکه از راه سیبری، چین، ژاپن، آمریکا، اروپا، مصر، شام، بیروت، یونان و ترکیه، ۱۵۳

سفرنامه مکه معظمه (۱۲۹۹- ۱۳۰۰ ق) (۱۲۶۱- ۱۲۶۲ ش)، ۱۶۲

سفرنامه مکه، دلیل الأنام فی سبیل زیاره بیت الله الحرام و القدس الشریف و مدینه السلام، ۱۴۵

سفرنامه منظوم حج (همراه با نقشه ها و تصاویر)، سراینده بانوی اصفهانی، ۲۰۰، ۴۲۱

سفرنامه منظوم حج، ۲۱۰، ۴۲۸

سفرنامه منظوم حج: هزار و دویست بیت، ۱۷۹، ۴۲۱

سفرنامه میرزا داوود ملقب به بهاء التولیه از مشهد به مکه معظم و عتبات عالیه (آغاز قرن بیستم)، ۱۷۰

سفرنامه میرزامحمدحسین حسینی فراهانی:- ه. ق، ۲۱۴

سفرنامه ناصرالدین شاه به عتبات، ۲۶۰

سفرنامه ناصرخسرو قبادیانی به انضمام روشنایی نامه و سعادت نامه، ۱۵۱

سفرنامه ناصرخسرو قبادیانی، ۱۵۲

سفرنامه ناصرخسرو: با مقدمه ای در شرح شاعر به قلم آلیس سی. هاسنبرگر، ۱۵۱

سفرنامه نایب الصدر شیرازی، ۲۳۱

سفرنامه نور: همراه با مناسک حج و راهنمای اماکن متبرکه مکه معظمه و مدینه منوره، ۳۷۲

سفرنامه نور، ۱۸۳

سفرنامه وصال: سی سال آرزوی کربلا، ۲۶۰

سفرنامه: ارمغان حج، ۱۹۰

سفرنامه ای عرفانی؛ سیری کوتاه در آداب معنوی حج، ۲۹۴، ۴۳۷

سفرنامه های دیار عقیق، ۲۱۵

سفرنامه ی اولین کاروان خانواده معظم شاهد استان خراسان به عتبات عالیات، ۲۵۲

سفرنامه ی حج: درازنای شبی در مزدلفه، ۲۳۶

سفرنامه ی حج بهار، ۲۱۳

سفرهای زیارتی در فرهنگ مردم، ۶۶۹

سفری بر پایگاه حضرت زینب کبری (س)، ۲۶۵

سفری به خاکساری: پژوهشی پیرامون حج و عمره بر اساس آیات و روایات، ۳۸۶

سفری به خانه خدا باضافه مستحبات حج و زیارات و ادعیه، ۴۹۱

سفری به ژرفای دریا: پرسش ها و پاسخ های عاشورائی، عرفات معرفت، قرآن و عاشور، ۷۶۴

سفری به ژرفای دریا، ۷۶۳

سفری به سایه عرش، ۱۵۹

سفری به سوی سرزمین شام، ۱۳۳

سفری به سوی عشق، ۲۶۱

سفری به قیامت، ۱۶۱

سفری به کوی جانان: سفرنامه ترکیه، سوریه، اردن، ۲۶۷

سفری به هوای خورشید: سفرنامه سوریه، ۲۶۷

سفیدپوش سیاه روی: ذکر خاطرات حج عمره مفرده دانشجویی، ۱۹۹

سفیر حق، پاکی مطلق، ۸۰۵

سفینه نجات حضرت اباعبدالله الحسین علیه السلام: نگاهی بر گوشه ای از چگونگی ولادت، فضیلت، شهادت، ۶۴۹

سفینه نور، ۲۱۷

سقای معرفت: راز زیارت امامان معصوم صلوات الله علیهم و حضرت ابا الفضل علیه السلام، ۶۳۰

سکوت بقیع: سفرنامه حج، ۲۲۹

سلام بر پرچم افراشته: شرح سلام های زیارت آل یاسین، ۸۱۶

سلام بر سبزینه با نگاهی به دعای عرفه امام حسین علیه السلام، ۸۴۲

سلام موعود: بیان توصیفی از زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۲

سلام و صلوات بر امام حسین (ع)، ۶۸۴

سلام: شرح عرفانی و موضوعی زیارت عاشورا، ۷۵۴

سلفی گری (وهابیت) و پاسخ به شبهات، ۷۱۰

سلفی گری وهابی: چالشی در اندیشه های بنیادین و ریشه های تاریخی، ۷۱۳

سلوک سبز: نوگرایی در حج از منظر امام و رهبری، ۸۷۳

سلوک سرخ، شرح عرفانی زیارت عاشورا، ۷۸۵

سنگ در سرزمین آینه ها: یادداشت های سفر حج، ۲۰۰

سنگ در سرزمین آینه ها، ۲۰۰

سوته دلان: در هوای یار، ره توشه راهیان بیت الله الحرام، ۳۳۵

سوریه وادی سیاحت و زیارت، ۱۳۵

سوز عشق در سفر کربلا: نگاهی نو از زائری دلسوخته به سوخته دلان کربلا، ۶۸۷

سوژه های سخن (در مکه و مدینه)، ۶۰۴

سوغات حج، ۱۶۱

سوغات کربلا «عشق»، ۲۵۲

سه اثر از نجم الدوله: رساله تطبیقیه، رساله تشخیص نفوس دارالخلافه و سفرنامه حج، ۲۳۸

سه رساله نور: ام ابیها، رجعت، حج، ۲۹۹

سه سال در حریم حرم امن الهی: قابل استفاده زائران بیت الله الحرام، ۵۶

سه سفر، سه نگاه (مکه، قونیه، صوفیه)، ۱۴۸

سه فریضه: نماز، روزه، حج، ۴۵۰

سی سال آرزوی کربلا، ۲۶۰

سیر آفاق: سفرنامه عراق و زیارت عتبات عالیات، ۲۵۴

سیری در ارزش ها و پاداش های فراوان اعمال حج، ۲۹۵

سیری در اماکن سرزمین وحی، ۵۷

سیری در تاریخ و جغرافیای هشت زیارتگاه مقدس جهان اسلام، ۴۲

سیری در حکمت حج، ۳۲۲، ۳۷۰

سیری در حکمت و مناسک حج، ۳۲۲

سیری در دعای عرفه امام حسین (ع)، ۸۴۰

سیری در دیار عشق، ۵۴

سیری در زیارت عاشورا، ۷۷۰

سیری در سرزمین خاطره ها: سفرنامه کربلا، ۲۵۲

سیری در وادی عشق: آشنایی با مکه مکرمه و مدینه منوره، ۶۷، ۳۵۵

سیری کامل در خارج فقه معاصر: کتاب الحج: با استفاده از ...، ۴۷۴

سیمای ائمه (ع)، در شرح زیارت جامعه کبیره، ۸۱۳

سیمای حج در سال ۷۰، ۶۱۶

سیمای حج و عمره در قرآن و حدیث، ۳۹۰

سیمای دمشق آستان زینب (س)، ۱۳۴

سیمای سامرا: سینای سه موسی، ۱۱۸

ص: ۱۰۳۱

سیمای عرشیان در کلام ابن الرضا علیه السلام: شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۸

سیمای عقاید شیعه: ترجمه کتاب دلیل المرشدین الی الحق الیقین، ۷۱۹

سیمای کاظمین: آرام دجله، ۱۰۹

سیمای کربلا: حریم حریت، ۱۱۹

سیمای مخبتین: شرح زیارت امین الل، ۸۲۴

سیمای مدینه: شهر پیامبر صلی الله علیه وآله، ۶۹

سیمای مکه: معبد عشق، ۶۶

سیمای مکه، ۴۴۸، ۴۵۰

سیمای نجف اشرف، ۱۱۰

سینای سه موسی، ۱۱۸

شاخص های فرهنگی: وضعیت حج و زیارت در کشور در سالهای تا، ۶۱۲

الشام ارض الذکریات، ۱۳۴

شام سرزمین خاطره ها و خطابه ها، ۱۳۵

شام سرزمین خاطره ها، ۱۳۱

شام سرزمین خاطره ها، الشام ارض الذکریات: اماکن زیارتی سوریه به روایت تصویر، ۱۳۴

شبستان دل: سفرنامه حج تمتع، سال ۱۳۷۲، ۱۹۵

شبنم احساس، ۴۲۶، ۸۶۴

شبهای حجاز، ۲۰۷

شب های مکه، ۱۵۸

شرایط صحت نماز و حج در رابطه با کسب و کار ما، ۲۹۳

شرح اذن دخول، ۶۵۴

شرح الزیاره المطلقه الامام الحسین علیه السلام، ۸۳۳

شرح بندگی: تفسیر زیارت عاشورا، ۷۵۱

شرح بندگی، ۷۵۱

شرح جامع زیارت عاشورا، ۷۸۶

شرح جامعه کبیره، ۷۸۸

شرح دعاء عرفه، ۸۴۱

شرح دعای عرفه، به ضمیمه سفیری که مسلمش نامیدند و بانوانی که ...، ۸۳۹

شرح دعای عرفه امام حسین (ع)، ۸۴۳

شرح دعای عرفه، ۸۴۲

شرح رابطه سلوکی با اباعبدالله الحسین (ع) بیان اسرار گریه، زیارت، تربت و لعنت بر قاتلان آن حضرت، ۶۸۱

شرح رساله آیت الله سید محمد حسین بروجردی، ۴۶۶

شرح رساله حقوق از سرچشمه نور ولایت و حکمت مولانا علی بن ...، ۴۰۹

شرح زیاره العاشورا المرویه عن مولانا الباهر: محمد بن علی الباقر و جنه الوارث فی شرح زیاره الوارث، ۷۷۶

شرح زیاره الغدیر، ۸۳۱

شرح زیارت امام زمان (عج)، ۷۹۶

شرح زیارت امیرالمؤمنین (ع) در روز غدیر، ۸۲۹

شرح زیارت امین الله، ۸۲۵، ۸۲۶

شرح زیارت جامعه کبیره: روزه دار واقعی کیست؟، ۸۰۴

شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۸۸، ۷۹۷، ۸۱۱، ۸۱۲

شرح زیارت جامعه کبیره (به زبان روسی)، ۷۹۷

شرح زیارت جامعه کبیره ترجمه الشموس الطالعه، ۷۹۳

شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۱، ۸۱۴

شرح زیارت حضرت سیدالشهداء ابی عبدالله الحسین علیه السلام، ۸۳۳

شرح زیارت رجبیه، ۸۳۱

شرح زیارت عاشورا با ترجمه و توضیح، ۷۷۱

شرح زیارت عاشورا و آثار معجزه آسای آن، ۷۶۲

شرح زیارت عاشورا و داستان های شگفت آن، ۷۶۰

شرح زیارت عاشورا: اتحاد روحانی با امام حسین علیه السلام، ۷۷۰

شرح زیارت عاشورا: نگرشی عرفانی، تاریخی، اجتماعی و سیاسی، ۷۷۳

شرح زیارت عاشورا، ۷۵۲، ۷۵۸، ۷۶۲، ۷۸۳، ۷۸۶

شرح زیارت عاشورا، به همراه سوگنامه کربلا، ۷۸۶

شرح زیارت عاشورا، همراه با نکته ها و کرامت ها، ۷۷۲

شرح زیاره عاشوراء، ۷۷۶، ۷۷۷

شرح زیارت نامه آل یاسین و نیایش پس از آن، ۸۱۸

شرح زیارت وارث، ۸۲۸

شرح زیارت وارث، مجموعه سخنرانی مجتبی حسینی، ۸۲۷

شرح سلام های زیارت آل یاسین، ۸۱۶

شرح عرفانی زیارت عاشورا، ۷۸۵

شرح عرفانی و موضوعی زیارت عاشورا، ۷۵۴

شرح گونه ای بر زیارت غدیریه حضرت امیرالمومنین امام علی بن ابیطالب (ع)، ۸۲۹

شرح مبسوط زیارت عاشورا، ۷۵۸

شرح مزارهای زیارتی سوریه، ۱۳۰

شرح نوین زیارت عاشورا همراه با پیام ها و رازها: دانشگاه کربلا دانشجو می پذیرد، ۷۷۴

شرح نوین زیارت عاشورا همراه با پیام ها و رازها، ۷۷۴

ص: ۱۰۳۳

شرح و تحقیق زیارت آل یاسین، ۸۱۹

شرح و تحلیل زیارت عاشورا، ۷۷۵

شرح و ترجمه زیارت عاشورا، ۷۶۸

شرح و تفسیری بر زیارت عاشورا، ره آوردی از امام باقر العلوم (ع)، ۷۶۰

شرح و تفسیری مختصر از زیارت عاشورا، ۷۸۰

شرح و فضلیت و اعمال اماکن مقدسه عراق، ۶۷۵

شرح و کرامات زیارت عاشورا و دعا از دیدگاه روانشناسی و روایات، ۷۶۱

شرح وظایف گروههای ارشاد کاروانهای حج، ۶۰۹

شرح وظایف و دستور العمل های مدیران و عوامل خدماتی (حج تمتع)، ۶۰۵

شرح یک دوره اعتقادات در زیارت آل یاسین، ۸۱۶

شرح یک حماسه: نگاهی کوتاه به زیارت عاشورا، ۷۵۷

شرحی بر دعای عرفه امام حسین علیه السلام: خداشناسی از دیدگاه قرآن و عترت، ۸۳۹

شرحی بر زیارت آل یاسین، ۸۱۸

شرحی بر زیارت امیرالمؤمنین علی (ع) در روزهای یکشنبه، ۸۳۲

شرحی بر زیارت شهیده مظلومه فاطمه زهرا (س) با نگاه به منابع اهل سنت، ۸۳۴

شرحی بر زیارت عاشور، ۷۶۱

شرحی بر زیارت عاشورا با نگاه به منابع اهل سنت، ۷۶۷

شرحی بر زیارت عاشورا، ۷۵۷، ۷۶۸، ۷۸۰

شرحی بر زیارت هفتم امیرالمؤمنین علی (ع)، ۸۳۲

شرحی بر زیارتنامه حضرت فاطمه معصومه (ع)، ۸۳۲

شرحی بر فرازهایی از زیارت عاشورا، ۷۷۹

شرحی به زیارت عاشورا (تحلیلی تاریخی)، ۷۸۰

شرحی منظوم بر زیارت عاشورا، ۴۳۴، ۷۸۲

شریعت، طریقت و حقیقت حج، ۳۱۸

شش گوشه بهشت، ۶۳۸

شعر سفر: به یاد بازگشت کمال از سفر حج، ۴۲۵

شفاء السِّقام فی زیاره خیر الأنام، ۷۲۱

شفاء الصدور فی شرح زیاره العاشور، ۷۷۱

شفاء الغرام باخبار البلد الحرام، ۷۵

شفاعت و توسل، ۷۱۴

شفاعت و زیارت برگرفته از آثار آیت الله جعفر سبحانی، ۷۱۹

شفاعت: بررسی و تحلیل توسل، شفاعت و زیارت ...، ۷۳۴

شفاعت، ۷۳۴

ص: ۱۰۳۴

شکوای سبز (۱): دریافتهایی از سه مناجات ندبه، شعبانیه، ۸۴۰

شگفتی های زیارت عاشورای امام حسین علیه السلام از منظر داستان های شنیدنی و روایات ائمه اطهار، ۷۸۱

الشموس الطالعه: شرح زیاره جامعه کبیره، ۷۹۳

الشموس الطالعه من مشارق زیاره الجامعه، ۷۹۲

شمیم آل یس در زیارت آل یس: خلاصه شرح و تفسیر زیارت، ۸۱۷

شمیم حج، ۱۸۸، ۸۶۲

شمیم دیدار، ۳۴۰، ۳۵۴

شمیم هدایت در زیارت آل یس: زیارت آل یس، ۸۱۷

شناخت عراق و عتبات عالیات، ۱۱۶

شناخت عراق و عتبات عالیات: هدیه ای به راهیان وادی عشق و ایثار، ۱۱۶

شناخت عربستان، ۶۱، ۸۹۱

شنیدنی های سفرحج (سفرنامه)، ۱۸۹

شور حسینی، یا، زیارت عاشورا، ۷۸۴

شور عاشوائیان: ترجمه منظوم زیارت عاشورا، ۴۱۹، ۷۵۳

شور عشق (۱): عتبات، راهنمای زائران کربلا، ۶۷۰

شور عندلیب: شرح زیارت حضرت سیدالشهداء ابی عبدالله الحسین علیه السلام، ۸۳۳

شوق حرم: مجموعه ای از پرسش و پاسخ های تاریخی، کلامی، فقهی و ... سفر به مکه و مدینه، ۸۵۲

شوق دیدار: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، ۲۲۰، ۸۶۸

شوق دیدار: مباحثی پیرامون زیارت، ۶۵۷، ۶۵۸

شوق دیدار، ۲۴۱

شوق کعبه، ۳۰۳

شوق کعبه: تأملی فلسفی و زیباشناسانه در سیر و سلوک حج، ۳۲۰

شهدای ۱۳۶۶ هجری شمسی در مکه مکرمه، ۱۰۳، ۴۳۱

شهر پیامبر صلی الله علیه و آله، ۷۰

شهر پیامبر، ۴۳۶

شهر سپید خدا: مدیریت معنوی حج و عمره، ۳۳۰، ۳۷۷

شهریار جاده ها: سفرنامه ناصرالدین شاه به عتبات، ۲۶۰

شهید مروه، ۱۰۲، ۸۸۴

شهید و شهادت در ادعیه و زیارات، ۶۲۹

شیعه پاسخ می دهد، ۵۷۵

شیعه سنی مشترک روایات نماز جمعه و حج، ۵۶۲

شیعه میپرسد: ۱۱۰ سوال و طرح بیش از سی موضوع اعتقادی شیعه و پاسخ مسائلی: چون ...، ۷۵۰

شیوه ای نو در بیان احکام حج و عمره مطابق با فتاوای مراجع معظم تقلید، ۵۳۳

صبح اندیشه، ۱۹۴

صبح وصال، ۲۳۰

الصحیح فی فضل الزیاره الرضویه، ۶۴۳، ۶۹۳

صحیفه حج: مجموعه سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری، ۵۷۷، ۸۷۴

صحیفه حج، ۵۸۱، ۸۸۰

صحیفه کربلا، ۶۵۲

صدایی به بلندای هفت آسمان: سفرنامه سردار شهید اسلام سیدمحمد نژاد غفاری، ۱۸۷

صدف المرضیه: ردی بر عقاید وهابیت پیرامون زیارت اهل قبور، ۷۳۷

صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران، ۸۳، ۳۶۷، ۶۰۹

صراط النجاه فی أجوبه استفتاءات الحج و العمره، ۴۹۷

صراط النجاه: پیاده تا کربلا، ۲۴۹

صراط النجاه: سفرنامه ی پیاده تا کربلا، ۲۴۹

صراط الهدایه: راهنمای زائران عتبات عالیات، ۶۷۴

صراط حج: آداب الحرمین مکه مکرمه- مدینه منوره، حج تمتع و عمره، ۳۵۸

صراط عتبات عالیات: زیارتنامه کامل عتبات عالیات، آداب زیارت کربلا، کاظمین، نجف، سامراء، ۶۸۲

صفا در صفا: یادداشت های سفر حج با هیات پزشکی، ۲۲۳

صفای مدینه، ۴۲۰

صلاح دنیا فلاح عقبا، ۸۰۵

صمیمانه با زائر خانه خدا، ۳۷۹

الصور: تفضح اعلام آل سعود، ۱۰۴، ۴۵۵

صهبای حج، ۲۸۷

صهبای صفا، ۲۸۸

صیانه الآثار الإسلامیه، ۷۲۰

ضیاء العین به انضمام رساله فضائل ثواب زیارت سیدالشهداء، ۶۳۶

ضیافت رحمت، ۳۵۲

طراحی قبرستان بقیع و حرم ائمه معصومین (ع)، ۷۹

طرحی نو در زمینه مناسک حج مطابق با فتاوای ده تن از مراجع، ۵۵۲

الطریق الی المدینه، ۴۳۵

طلوع شمس، ۲۳۶

الطواف بالکعبه المشرفته من المطابق الاول، ۴۷۴

طواف در باران: مجموعه ی خاطرات سفرهای متعدد حج بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، ۱۹۳، ۸۶۲

طواف عشق، ۱۶۸

طواف عشق: مجموعه خاطرات دانش آموزان از سفر مکه معظمه و مدینه منوره تابستان ۱۳۸۵، ۱۹۵، ۸۶۳

طواف کنند گرد آن خانه که از دعوی جباران آزاد است، ۲۳۷

طواف معشوق، ۱۵۹

طوافنامه: کیلومتر طواف، ۱۶۶

طهارت شرط لازم برای زیارت، ۸۰۵

ظهر عطش: ترجمه منظوم زیارت عاشورا، ۷۸۳

عاشقان: خاطرات اولین عمره مفرده دانش آموزی استان بوشهر سال، ۲۰۸

عاشقان کربلا، ۶۷۷

عاشقانه ها، ۲۵۰

عاشقانه هایی در حج و زیارت از ۵/ ۶/ ۱۳۷۷ تا ۱۴/ ۱۱/ ۱۳۸۱، ۲۴۵

عاشورا درخششی دیگر: شرحی بر زیارت عاشورا با نگاه به منابع اهل سنت، ۷۶۷

عاشوراییان، فرهنگ و بزم و چکامه، ۷۸۵

العباده حدّها و مفهومها، ۷۱۶

عبرتهای عاشورا در زیارت عاشورا، ۷۵۸

عبودیت در پرتو حج: سفرنامه، ۲۳۳

عبودیت در پرتو حج، ۲۳۳

عبودیت و معرفت در پرتو زیارت عاشورا، ۷۵۹

عبور از متن برهوت، ۱۹۵

عتبات عالیات: آشنایی با اماکن مقدسه، نجف اشرف، کربلای معلی ...، ۱۱۶

عتبات عالیات: برنامه سفر، راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، ۶۷۰

عتبات عالیات در آیینه روایات، ۶۸۳

عتبات عالیات سفره معنوی اولیاء الله، ۱۱۴

عتبات عالیات عراق، ۱۲۳

عتبات عالیات عراق در یک نگاه، ۶۷۱

عتبات: تاریخچه و آداب زیارت اماکن مقدسه عراق، ۶۸۲

عجائب زیاره الامام الرضا (علیه السلام)، ۶۹۲

عجائب زیاره سیدالشهدا امام الحسین (ع)، ۶۷۷

عجز بشر، از درک اهل بیت و پیغمبر علیها السلام، ۸۰۵

عراق: وادی زیارت و سیاحت، ۱۲۰

عراق، صدف شش گوهر: راهنمای زائران، نقشه و تصویر؛ یادمان سفر گروهی از جانبازان به عتبات عالیات، ۱۱۵

عراق، صدف شش گوهر، ۶۴۵

عربستان در یک نگاه: سه سال در حریم حرم امن الهی: قابل استفاده زائران بیت الله الحرام، ۵۵

عربستان سعودی در یک نگاه، ۴۹

عربی آسان در سفر: راهنمای آسان برای سفر به مکه مکرمه، مدینه منوره عتبات عالیات، سوریه و کشورهای عربی، ۴۵۸

عربی محلی در سفر: راهنمای زائران به عتبات عالیات، ۴۵۹

عرشیان بانگ و لله علی الناس زنند، ۶۸

عرشیان، ۶۸

عرفات، ۵۳۰

عرفان حج، ۲۸۹، ۲۹۷

عرفان حسینی علیه السلام، ۸۴۳

عرفان عرفه: ترجمه و شرح و تفسیر موضوعی دعای عرفه امام حسین و امام سجاد (ع)، ۸۴۲

عرفان عرفه: دعای عرفه با ترجمه منظوم، ۸۳۹

عرفان عمره، ۲۸۹

عریضه نویسی به اهل بیت (ع)، ۶۵۹

عزادار حقیقی، ۷۶۷

عشق دمشق: به ضمیمه تحقیقی درباره اسرار شگفت انگیز اصحاب کهف، ۲۶۶

عشق کربلا و کراماتی از ائمه، ۱۲۷

عصر هاجر و مقطع اسلامی، ۳۲

عطر سیب: رهیافتی به زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۱

عطر شام: معرفی اماکن و مزارات سوریه، ۱۳۲

عظمت جلال خدا در نگاه اولیا، ۸۰۶

عظمت حج، ۳۱۹، ۳۶۷

عظمت مکه، غربت مدینه: چگونه بروم، ۳۶۸

عکس ها: افشاگر تبلیغات آل سعود. انگلیسی، ۱۰۴، ۴۵۵

علل و معانی الحج، ۳۱۷، ۴۰۷

علی اجنحه الروح: دعاء الامام الحسین (ع) فی صحراء عرفات تفسیر و معایشه، ۸۳۸

علی اعتاب بیت الحبیب، ۶۸

علی (ع) در آئینه حج، ۲۸۳

علی (ع) و پیامبران، پیشگوئی پیامبران گذشته درباره خاتم انبیاء ...، ۶۴۴

علی (ع) و زیارت جامعه کبیره، ۸۱۱

عمده الزائر و عده المسافر فی الادعیه و الزیارات، ۶۵۶

عمره را آن گونه که دیدم به انضمام ادعیه و مناسک عمره و حج، ۱۹۷

عمره مفرد (مناسک، اسرار، اماکن) ویژه دانشجویان، ۳۲۹

عمره مفرده: اماکن، مشاهد و احکام مطابق فتاوای پانزده تن از مراجع تقلید، ۴۸۵

عمره مفرده کی تصویری مناسک، ۵۳۶، ۵۳۷

عمره مفرده: گزیده مناسک، راهنمای اماکن، ادعیه و زیارات، ۴۸۹

عمره، ۳۶۳، ۵۳۹

عمل باین رساله شریفه (مناسک حج) صحیح و مجاز است، ۴۹۹

عناوین و سرفصل های آموزشی حج تمتع، ۸۸۹

الغدیر فی الکتاب و السنه و الأدب، ۴۶۴

غوغای غبار: یادداشت های سفر حج، ۱۶۵

غیر از خدا هیچکس نبود، ۳۷۸

فاطمه ی زهرا (ع)، جلوه ای از جمال خد، ۸۰۶

فانوس در حج، ۳۳۳

فانوس زائر در زیارت ائمه هداه و شناخت عتبات عالیات نجف، کربلا ...، ۶۸۶

فتنه وهابیت، ۷۰۸

فتوح الحرمین، ۳۲۲، ۵۴۳

فجر الاسلام فی تاریخ مکه والمشاعر الحرام، ۸۴

الفجر الصادق فی الرد علی الفرقه الوهابیه المارقه، ۷۱۵

فرازهایی از حج، ۶۷، ۲۹۹

فرحه الغری فی تعیین قبرامیرالمومنین علی بن ابیطالب (ع) فی النجف، ۱۰۷

فرصت پرواز: دل نوشته ها و شوق نامه های عمره گزاران دانشجو، ۲۲۰، ۸۶۸

فرقه وهابی و پاسخ به شبهات آنها، ۷۰۸

فرقه وهابی و پاسخ شبهات آنها، ۷۳۹

فرهنگ اصطلاحات حج، ۸۵۲

فرهنگ تشرف به اماکن مذهبی، ۶۵۴

فرهنگ دانستنیهای پیش از سفر به خانه خدا، ۸۵۴

فرهنگ زیارت: اهداف، آثار، تاریخچه، مشروعیت، سازندگی وآداب زیارت، ۶۶۳

فرهنگ لغات و اصطلاحات و اماکن حج، ۸۵۴

فرهنگ مصرف در سفر حج، ۳۵۰

فرهنگ نامه اسرار و معارف حج، ۸۸۹

فرهنگ و آداب زیارت، ۶۵۴

فرهنگنامه ی حج و عمره و اماکن مربوطه، ۸۵۴

فریاد برائت، ۵۸۱، ۸۸۰

فریضه حج، نسخه الهی، ۲۹۲

فریضه حج، ۵۳۸

فصل الخطاب، ۸۰۶

فضائل زیاره الامام الحسین (ع)، ۶۴۲

فضائل زیاره الامام الشهید بکربلا، ۶۳۳

فضائل و اعمال حج، ۳۷۲

فضای مَبکی: طراحی قبرستان بقیع و حرم ائمه معصومین (ع)، ۷۹

فضایل زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۴۰

فضایل و آداب زیارت امام رضا (ع)، ۶۹۳

فضایل و احکام مکه مکرمه، ۴۹۸، ۴۹۹

فضل زیاره الحسین علیه السلام، ۶۴۸

فضیلت زیارت امام حسین (ع) در احادیث و روایات، همراه با زبده ترین زیارت های وارده، ۶۴۲

فضیلت زیارت امام حسین (ع): نمایی کلی از احادیث مربوط به حضرت سیدالشهداء در کتاب «کامل الزیارات»، ۶۴۴

فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۴۲

فضیلت زیارت سیدالشهدا علیه السلام: گزیده کامل الزیارات، ۶۳۳

الفقه الاسلامی: احکام حج، ۵۴۴

فقه الجمرات، ۴۶۳

فقه الحج، ۵۳۳

فقه العتبات المقدسه، ۴۷۰

الفقه المذاهب الخمسه: الحج. انگلیسی، ۵۶۶

الفقه المنهجی علی مذهب الامام الشافعی، ۵۱۵

فقه سیاسی اسلام: مناسک حج، ۳۰۴، ۵۲۲

فکر انبیاء پاینده و تابنده، ۸۰۶

فلسفه کربلاء، و علی الحسین (ع) هل یکفی البکاء، ۶۴۰

فلسفه احکام حج از منظر قرآن کریم به ضمیمه چهل حدیث حج، ۳۲۹، ۳۹۲

فلسفه حج، ۳۱۰

فلسفه حج و اثرات تربیتی آن از دیدگاه معصومین (ع)، ۳۲۸، ۳۷۵

فلسفه حج و اسرار مناسک آن، ۳۱۲

فلسفه حج، بخش چهارم خورشید معرفت در گناه و طاعت پیرامون حج و عمره مأخوذ از قرآن مجید، ۳۲۷

فلسفه راز و نیاز، ۳۱۷

فلسفه زیارت: ترجمه و شرح رساله زیاره القبور فخر رازی، ۶۲۸

فلسفه زیارت اهل قبور: پاسخ به شبهاتی پیرامون زیارت پیامبر اسلام ...، ۶۳۱، ۷۴۷

فلسفه زیارت اهل قبور، ۶۳۱، ۷۴۷

فلسفه زیارت و آیین آن، ۶۳۲، ۶۶۸

فلسفه مناسك الحج و دلیل الحاج فی الفرائض و السنن، ۲۷۴

فلسفه و احکام حج و عمره، ۲۸۲، ۵۶۱

فلسفه و اسرار حج، ۲۷۷

فلسفه و اسرار حج به ضمیمه مختصری از مناسك حج، ۲۹۲، ۵۰۵

فلسفه و اسرار حج همراه با مناسك حج علامه حلی، ۲۹۸

فلسفه و اسرار حج: تاریخ و جغرافیای مختصر مکه معظمه و مناسك حج، ۲۹۸

فلسفه ی حج، ۳۱۵

فوریت های پزشکی حج، ۵۹۵

فهرست آثار و معرفی کتاب های منتشر شده حوزه نماینده گی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۸۴۹

فی رحاب الامام الرضا (ع) نبذه عن حیاته، و کیفیه زیارته، ۶۹۶

فی رحاب الامام الروؤف علی بن موسی الرضا (ع)، ۶۹۰

فی رحاب الزیاره الجامعه الکبیره، ۷۹۵، ۸۰۹

فی رحاب الزیاره الجامعه، ۷۹۱

فی رحاب اهل البیت (علیهم السلام): زیاره القبور، ۷۴۶

فی رحاب بیت الله، ۳۲۳

فی رحاب عاشوراء: محاضرات فی شرح زیاره عاشورا، ۷۷۵

فی ضیافه الرحمن: تأملات و رؤی فی مناسک الحج و العمره، ۲۷۳

فی ظل اصول الاسلام: دراسه شامله لمسأله التوحید و الشرک و البدعه و قضیه الاستشفاع و التوسل الزیاره و ...، ۷۲۰

فی ظل اصول الإسلام: محاضرات الشیخ جعفر السبحانی، ۷۲۰

القافله التی تریر الحج، ۴۴۱

قاموس الحرمین الشریفین، ۸۵۵

قاموس حج: فرهنگ لغات و اصطلاحات و اماکن حج، ۸۵۴

قاموس حج و عمره، ۵۰۷

قانون توسل جاری در طبیعت و شریعت، ۸۰۶

قبسات ملکوتیه فی شرح الزیاره الجوادیه، ۸۳۴

قبل از حج بخوانید: آداب حج، اعمال حج، اسرارحج، ۳۳۵

قبله دلها، ۶۳۴

قبله گاه عاشقان: راهنمای زائر و معرفی حرم مطهر رضوی، ۱۳۹

قداسه الحرم و امنه، ۱۰۳

قداسه الحرم وامنه: مقالات حول الحج و الحرمین الشریفین، ۸۶۹

قداست و امنیت حرم، ۹۸

قدم به قدم با مدیران ثابت و راهنمای سفر زیارتی عمره، ۶۰۷

قدم به قدم با مدیران حج تمتع، ۶۰۷

قدم به قدم با مدیران حج تمتع، ۶۰۷

قرآن و احکام، حج کانون همبستگی، ۳۹۴

قرآن و عترت در اسلام، ۷۴۸

قرا ءه فی کتاب الاجوبه النجفیه فی الرد علی الفتاوی الوهابیه لایه الله الشیخ هادی آل کاشف الغطاء، ۷۵۰

قرار بی قراران، ۲۱۰

قرب حق جویی؟ اخلاص پیشه کن، ۸۰۶

قربانی در حج، ۴۹۳

قربانی در کشتارگاه های فعلی منی، ۴۷۳

قربانی در منی در حج تمتع، ۴۷۷

قربانی در منی، ۴۸۰

قصه واره ای از سفر به حج، ۱۸۳

قصه های اماکن مقدس- ۱ کعبه، ۴۴۸

قصّه های کعبه، ۴۴۸

قطره ای از دریای فضائل امام حسین (ع)، ۶۵۰

ص: ۱۰۴۱

قطره ای از زلال معرفت یا دعا و زیارت در عمره مفرده، ۳۴۰

قطره ای از زمزم معرفت، ۲۸۴

قله های حلم و کرم، ۸۰۷

قله های محبت، ۸۰۷

کارگاه آموزشی نگرشی دیگر به حج و عمره، ۸۹۲

کاروان اشک، ۲۶۲

کامل الزیارات، ۶۳۴

کامل الزیارات. برگزیده. فارسی، ۶۳۴

کامل مزارات اهل البیت (علیهم السلام) فی الطریق، ۶۶۴

کبوتران خونین بال حرم: تحلیلی بر جنایت وهابیت در کشتار زائر بیگناه کویتی، ۱۰۴

کبوترانه: مدیریت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۳۱

کتاب الحج، تقریر ابحاث سیدمحمدرضا موسوی کلپایگانی، ۴۷۵

کتاب الحج: تقریر ابحاث سماحه الاستاذ الشیخ محسن الوحید الخراسانی، ۴۷۵

کتاب الحج، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۹۹، ۵۴۰

کتاب حج: گزارش حج سال ه. ق، ۶۱۱

کتاب حج: مجموعه مقالات، ۸۷۰

کتاب راهنما، مروری بر شرح وظایف و مأموریت های روحانیون و مدیران کاروان های عمره، ۶۰۵

کتاب زرد: توصیه های بهداشتی سفر حج، ۵۹۴

کتاب سفرنامه، ۲۱۵

کتابشناسی زیارت: کتابشناسی زیارت، مزار ...، ۸۴۷

کتابشناسی و ادبیات حج: مختصری از اشعار و فهرستی از کتب منتشره درباره حج، ۸۴۷

کرامات ولی خدا، خاطراتی از فاضلی گرانمایه و عارفی ...، ۲۲۶

کربلا از دید سیاحان و جهانگردان، ۸۷۱

کربلا رفته ها: کربلا از دید سیاحان و جهانگردان، ۲۶۲، ۸۷۱

کربلا رفته ها، ۲۶۲

کربلا کعبه دلها، ۱۲۴، ۲۵۱

کربلا ما می آئیم، ۱۲۴

کربلا، ۶۵۱

کربلا، نجف، کاظمین، کوفه، ۱۲۸

کربلا، یا، گلزار حسینی از نظر تاریخی، جغرافیایی، مذهبی، اقتصادی و ...، ۱۱۸

کربلای عشق: راهنمای سفر زائران به عتبات عالیات، ۱۲۱

کرنش کائنات، در برابر فضل و شرف و عزت شما، ۸۰۷

کشتار مکه و آینده حرمین، ۹۷

کشف الارتیاب فی تباع محمد بن عبدالوهاب، ۷۰۱

کعبه امن دل، ۴۸

کعبه تجلی گاه توحید، روح حج، ۲۷۸

کعبه در خون، ۹۷

کعبه در قلب کوچکم: اولین سفرنامه ی حج ویژه کودکان و نوجوانان، ۴۴۳

کعبه در کعبه: مقاله ای درباره ی حضور امام زمان (ع) در مراسم حج، ۲۹۱

کعبه عشق، ۱۰۷

کعبه میعاد وحدت مسلیمن: نگاهی به کتاب اخبار مکه (ابوالولید ازرقی، قرن سوم هجری)، ۸۷

کعبه و حج، ۳۳۴

کعبه، ۸۰

کلاس دوم حج، ۴۴۷

کلام الزائر و الحاج و من فی خدمتهم: با ما به مکه مکرمه بیائید، ۳۳۸

کلوخ های بلور، ۱۸۴

کلیات جامع عتبات عالیات و اماکن مقدسه عراق، ۶۸۰

کلید بهشت: راهنمای اماکن، عتبات عالیات، ۱۱۱

کنگره عبادی سیاسی حج: مجموعه سخنان و پیامهای امام خمینی، ۵۸۱، ۸۸۰

کنگره عبادی سیاسی حج، ۵۸۱، ۸۸۰

کیفیت زیارت امام علی بن موسی الرضا علیه السلام، ۶۹۴

کیمیای حج، ۳۴۲

کتاب الحج، ۴۶۵، ۴۷۶

کتاب اول ترجمه و تفسیر زیارت عاشورا (تصحیح شده)، ۷۸۴

کتابنامه حج، ۸۴۸

کرامات رضویه: معجزات امام هشتم (ع)، ۶۵۱

کربلا سرزمین لاله ها، ۲۴۷

کربلا عرش خدا: در بیان چهل حدیث از فضایل زیارت قبر امام حسین (ع)، ۶۴۵

کربلا و حرم های مطهّر، ۱۰۶

کربلا وعده گاه عاشقان: در فضایل و ثواب زیارت امام حسین (ع) و عتبات عالیات، ۶۳۹

کربلا: شمه ای از مقام این زمین مقدس به نقل از کتاب شریف کامل الزیارات، ۶۴۳

کربلایی که من دیده ام: سفرنامه عتبات عالیات، ۲۴۸

کعبه از عرش تا فرش، ۴۱۱

کعبه در زنجیر، ۱۸۲، ۴۲۲

کعبه و جامه آن از آغاز تا کنون، ۲۸، ۶۳

کعبه و مسجدالحرام در گذر تاریخ، ۸۱

کعبه: مصباح الطاهرین، ۲۷۷

کمکْ های اوّلیه ویژه حجّ کاروان های خدماتی، ۵۹۱

الکنز المخفی، دراسه فی زیاره عاشورا، ۷۷۲

کنکاش اندیشه دینی در پاسخ به پرسش ها: وهابیت، شبهات و پاسخ ها، ۷۳۲

کیست رهبر؟! بعد از وجود مقدس پیغمبر (ص)، ۸۰۷

گام به گام با سرزمین عشق، ۱۴۴

گام به گام به سوی سرزمین نور، ۳۶۹

گذری بر زیارت جامعه کبیره به همراه آثار و فواید زیارت عاشورا و نافله شب، ۷۹۷

گذری بر زیارت کریمه عاشورا: به همراه متن مقابله شده با تمام نسخ زیارت عاشور، ۷۶۶

گذری بر نیم قرن تغییر و تحول مکه و مدینه از زبان حاج مصطفی رشیدی، ۶۵، ۱۹۱

گزارش حج الوداع: گزارش لحظه به لحظه سفر حج پیامبر (ص) از مدینه تا مدینه، ۱۶۴

گزارش حج سال، ۶۱۴

گزارش حج سال ه. ق برابر سال ه. ش، ۶۱۴

گزارش حج سال ه. ق، ۶۱۱

گزارش حج سال ه. ق، ۶۱۲

گزارش حج گزاری ایرانیان در موسم حج سال هجری قمری آذر و دی، ۶۱۸

گزارش سفر به عربستان به همراه آیت الله هاشمی رفسنجانی خرداد، ۲۳۵

گزارش سفر به مدینه منوره و مکه معظمه، سفرنامه عمره مفرده، ۲۴۱

گزارش سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱، ۲۱۷

گزارش عملیات اجرایی حج/ ق، ۶۱۵

گزارش لحظه به لحظه سفر حج پیامبر (ص) از مدینه تا مدینه، ۱۶۴

گزارش مکتوب عملیات اجرایی حج تمتع ۸۷ (۱۴۲۹ قمری)، ۶۱۵

گزارش مکتوب عملیات اجرایی حج تمتّع ۸۵، ۶۱۵

گزارش یک زن آلمانی از سفر به مکه، ۱۶۰

گزارشی از حجگزاری سال ۱۴۲۵ قمری برابربا سال ۱۳۸۳ شمسی، ۶۱۷

گزارشی از سفر به سوریه، ۱۳۰، ۲۶۴

گزارشی از سفر به سوریه توسط زوار ایرانی حضرت زینب کبری (سلام الله علیها)، ۱۳۰، ۲۶۴

گزارشی درباره ی زیارت آل یاسین بزرگ، ۸۱۵

گزارشی عاشقانه از یک سفر، ۲۵۸

گزارشی مکتوب از عملیات اجرایی حج تمتع یکهزار و سیصد و هشتاد و شش، ۶۱۵

گزیده اشعار سروده شده به مناسبت فاجعه خونین مکه مکرمه و در رثای شهدای گرانقدر حج ۱۳۶۶، ۴۲۰

گزیده التاریخ القویم لمکه و بیت الله الکریم، ۸۱

گزیده بیانات حجه الاسلام والمسلمین صدیقی درباره زیارت عاشورا، ۷۶۸

گزیده سفرنامه ناصر خسرو به زبان امروز، ۱۵۲

گزیده سفرنامه ناصرخسرو، ۱۵۲

گزیده سیمای سامراء: سینای سه موسی، ۱۱۸

گزیده سیمای نجف اشرف، ۱۱۰

گزیده شوق دیدار: زیارت و درونمایه آن، ۶۵۸

گزیده کافی: زکات- حج، ۴۰۸

گزیده مناسک حج براساس فتاوی حضرت امام با حواشی مراجع عظام، ۵۱۱

گزیده مناسک حج، ۴۹۹، ۵۴۲

گزیده ای از احکام حیات بخش حج، ۵۱۶

گزیده ای از احکام عمره مفرده، ۴۸۸

گزیده ای از خاطرات مدیران، معاونین و روحانیون کاروان های ...، ۲۰۲، ۸۶۵

گزیده ای از روایات درباره وجوب و فضیلت بی انتهای زیارت ....، ۶۳۵

گزیده ای از زندگی شهیده حافظه سلیمان شاهی، ۹۸، ۸۸۳

گزیده ای از مسائل و فرهنگنامه حج شامل: لغات و اصطلاحات حج، ۸۵۲

گفتگوهای روزمره در موسم حج، ۴۵۸

گل بی خار: آسیب شناسی کتب اهدایی وهابیان در ایام حج، ۷۰۷

گل قصد: حاوی چهل حدیث پیرامون سفر حج و زیارت مدینه، ۴۱۰

گلچین شعر حج، ۴۲۵، ۸۶۳

گل ریزان معشوق و اشک ریزان عاشق، ۲۱۱

گلزار حسینی از نظر تاریخی، جغرافیایی، مذهبی، اقتصادی، ۱۱۸

گلواژه های حج و عمره، ۳۳۹

گم گشته ای در دیار عشق: خاطراتی از مدینه منوره و مکه مکرمه، ۲۲۸

گنجینه های ویران: نگاهی به آثار تاریخی ویران شده صدر اسلام، ۷۲

اللؤلؤ النضید فی شرح زیارت مولینا ابیعبدالله، ۷۵۵

لبیک دوست: خاطرات عمره مفرده از دو نگاه، ۲۲۵

لحظه های غنیمت، ۱۶۹

لذت دیدار آفتاب: فضیلت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۴۲

لذت دیدار آفتاب: فضیلت زیارت امام رضا (ع)، ۶۹۳

لغات و اصطلاحات حج، ۸۵۲

لوح زرین انقلاب: پیام حضرت امام خمینی به مناسبت سالگرد فاجعه خونین مکه و حجاج بیت الحرام، ۹۹، ۵۸۲، ۸۸۱

لیلی میره زیارت، ۴۴۳

مؤمن، شاداب و مطمئن، ۸۰۸

ما لابد منه: احکام و مسائل فقه حنفی به زبان ساده همراه با ضمیمه ی حج و عمره ی آسان، ۴۹۷

مائه و عشر مسائل فی الحج، ۵۲۵

مارقین، دینداران دین ناشناس، ۸۰۷

مایه ی امن وامان برکت زمین وآسمان، ۸۰۸

مباحثی پیرامون زیارت، ۶۵۷

مبانی اعتقادی وهابیت، ۷۱۱

مبانی دینی و سیاسی برائت از مشرکان، ۵۸۶

مبانی نقشه خوانی: ویژه کارگزاران حج و زیارت، ۶۰۸

متعه الحج علی ضوء الکتاب والسنه، ۳۸۷، ۵۶۵

المتعتان بین النص و الاجتهاد من کتاب «الغدیر»، ۴۶۴

المتعتان بین النص و الاجتهاد، من کتاب الغدیر للشیخ الامینی، ۳۹۲

مثنوی بلند عشق: پژوهشی در سند و محتوای زیارت عاشور، ۷۸۷، ۸۸۷

مثنوی حج در منظر شهادت، ۴۲۱

مجموعه خطابات و نداآات الامام الخمینی، ۸۷۶

مجموعه آثار ۶: تحلیلی از مناسک حج، ۳۰۰

مجموعه اشعار حسینی همراه با معنی منظوم زیارت عاشورا، ۷۷۷

مجموعه اشعار مسابقه بزرگ شعر حج، ۴۳۳، ۸۶۹

مجموعه حج. انگلیسی، ۸۸۲

مجموعه خاطرات دانش آموزان از سفر مکه معظمه و مدینه منوره تابستان ۱۳۸۵، ۱۹۵، ۸۶۳

مجموعه خاطرات سفر حج، ۲۴۲، ۸۷۲

مجموعه خطابات و نداآت الامام الخمینی، ۵۷۹

مجموعه زبان مادری، ۸۶۹

مجموعه سخنان و پیامهای مقام معظم رهبری، ۵۷۷، ۸۷۴

مجموعه سخنرانی های استاد ارجمند سرکار خانم بروجردی، ۲۸۳

مجموعه سخنرانیهای سرکار خانم فاطمه لطفی آذر، ۶۸۷

مجموعه شرح زیارت عاشورا: اسرار نهفته در کلمه مقدسه اباعبدالله و ابن رسول الل، ۷۶۵

مجموعه شرح زیارت عاشورا: تفسیر سلام، ۷۶۴

مجموعه شرح زیارت عاشورا: در عظمت زیارت عاشورا، ۷۶۴

مجموعه شرح زیارت عاشورا: کشتی نجات، ۷۶۵

مجموعه عکسهای مصور حج، ۴۵۶

مجموعه فضائل صدقات و حج، ۳۵۲

مجموعه فضایل حج، ۳۵۲

مجموعه مقالات هم اندیشی زیارت، ۸۶۱

مجموعه ای از گوهرهای معرفت برای زائران نجف، کربلا، کاظمین و سامرا، ۲۵۵

مجموعه ی خاطرات سفرهای متعدد حج بعد از پیروزی انقلاب اسلامی ایران، ۱۹۳، ۸۶۲

محاضرات فی الفقه الاسلامی: کتاب الحج، ۴۷۱

المحاورات الیومیه فی موسم الحج فی اللغتین الفصحی و الدراجه، ۴۵۹

المحاورات الیومیه فی موسم الحج، ۴۵۸

محاوره الیومیه الجدیده حاوی نیازمندیهای روزمره مکالمه عربی مدیران کاروانها و جهانگران و زائران، ۴۶۰

محبوب تویی کعبه ی مقصود تویی، ۸۰۸

محجه الحاج، ۳۸۸

محرم اسرار خد، ۸۰۸

محرم راز: آلبوم عکس های مکه و مدینه، ۴۵۵

محرم راز، ۴۵۴

مختصر احکام و مناسک حج و بعضی آداب مکه معظمه و مدینه منوره و زیارت و ادعیه ماثوره، ۵۵۱

مختصر اعمال حج التمتع، مع شرح الاماکن و المساجد المقسه فی مکه المکرمه، طبق فتاوی الامام الخمینی، ۵۱۱

مختصر تبصره الناسکین بسنن الحجاج و المعتمرین، ۳۳۲

المختصر فی اعمال الحج والعمره وفقا للمذاهب الاسلامیه، الامامیه، المالکیه، الحنفیه ....، ۵۶۷

مختصر کتاب قاموس حج و عمره: چگونه حج و عمره را بجا می آوریم، ۳۴۸

مختصر مناسک حج، مطابق فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۵۱۱

مختصر مناسک حج، ۵۰۷

مختصر واجبات الحج و ما ینبغی فعله، ۴۹۲

مختصری از اشعار و فهرستی از کتب منتشره درباره حج، ۸۴۷

المدارج الفقهیه الحج، ۴۸۱

ص: ۱۰۴۷

مدخل الی موسوعه العتبات المقدسه، ۴۳

مدرسه عشق: عبودیت و معرفت در پرتو زیارت عاشورا، همراه با سیری در زیارت ناحیه ی مقدسه، ۷۵۹

مدیریت اقتضایی ویژه کارگزاران حج و زیارت، ۶۰۶

مدیریت در کاروانهای حج، ۶۰۵

مدیریت زیارت امام رضا علیه السلام، ۶۳۱

مدیریت زیارت امیرالمومنین علیه السلام، ۶۳۱

مدیریت عمومی زیارت اهلبیت (علیهم السلام)، ۶۳۲

مدیریت معنوی حج و عمره، ۳۳۰، ۳۷۷

مدیریت معنوی زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۳۲

مدیریت معنوی زیارت امام علی علیه السلام، ۶۳۱

مدیریت معنوی زیارت، ۶۳۲

المدینه المنوره، تطورها العمرانی و تراثها المعماری، ۸۶

مدینه آشنای غریب، ۹۵

مدینه شهر پیامبر (ص)، ۵۴

مدینه منوره: راهنمای اماکن، زیارات و اعمال، گزیده اشعار، ۴۹

مدینه منوره، تحولات عمرانی و میراث و معماری، ۸۵

مدینه: وادی زیارت، ۷۵، ۳۶۱

مدینه شناسی، ۸۹

مرآه الحرمین: سفرنامه مکه، ۶۹، ۲۰۴

مرآه الحرمین شامل سفرنامه حجاز و تاریخ و جغرافیای راه ها و بقاع متبرکه آن، ۱۷۲

مرآه الحرمین، ۱۷۲

مرأه الحج، ۳۷۴

مراسم حج پاک اندیش و همسرش، ۴۳۸

مراقد اهل بیت (علیهم السلام) در شام، ۱۳۶

المرتقی الی الفقه الارقی، کتاب الحج، ۴۶۹

مرثیه از مدینه تا مدینه، ۴۲۰

مرجعیت دینی اهل بیت (ع) و پاسخ به شبهات، ۷۱۱

مرزهای توحید و شرک در قرآن، ۷۲۱

المرشد السیاحی الدینی حول المراقد الشریفه و الاماکن المقدسه ...، ۴۱

مرغ عشق، ۴۴۵

مرقد الامام الحسین (ع) عبر التاریخ، ۶۳۳

مرقد العقیله زینب فی میزان الدراسه و التحقیق و التحلیل، ۱۳۲

مروری بر فلسفه حج در قرآن، ۲۹۹، ۳۹۷

مروری به داستان مکه و حج از ابتداء آفرینش.، ۳۱، ۳۷

مروری گذرا بر اسرار و معارف حج در روایات، ۲۹۲، ۴۰۵

مزار پیامبران، ۴۴

المزار، ۶۶۰

مزار، ۶۹۱

مزارات اهل البیت (ع) و تاریخها، ۴۲

المزدلفه، ۵۳۰

المسائل الأتفاقیه بین اربعه من علماء الأمامیه: قسم الحج، ۵۰۰

مسائل فی الحج و العمره، ۵۰۰

مسائل متفرقه در رابطه با اعمال حج و عمره، ۵۴۵

مسائل و رهنمای حج، ۵۲۸

المساجد السبعه و بیت الاحزان، ۷۳

مساجد و آثار باستانی مکه و مدینه، ۹۵

المساجد و الاماکن الاثریه المجهوله لزائر المدینه المنوره المیمونه، ۶۳

المساجد والاماکن الاثریه فی مکه و المدینه، ۹۵

مسافر کربلا، ۱۱۳

مسالك الحج، ۴۸۶

مستحبات الحرمین در آداب حج، ۳۴۹

مستحبات الحرمین در آداب حج به ضمیمه خلاصه المناسک مطابق ...، ۳۴۹

مسجد شریف نبوی، ۵۲

مسجد مکان معراج مومنین: تأویل معماری مسجد با تأملی در مناسک حج، ۲۸۳

مسجد میقات عشاق، ۷۱

مسجدالنبی (ص) زیارتگاهی برای تمام نسل ها، ۷۰

مسجدالنبی (ص)، ۶۱

مسلک الوهابیه فی موازین العقل و الکتاب و السنه و تشتمل علی تحقیق فی عقائد الصوفیه و الغلاه و المفوضه، ۷۲۲

مسلمان و کفر پنهان؟!، ۳۰۹

مسیر عشق: اخلاق الهی از حرم نبوی تا حرم رضوی، ۳۶۴، ۶۶۱

المسیر فی الحج و العمره وفق فتاوی سماحه آیه الله العظمی السیدعلی الحسینی السیستانی، ۵۰۲

مشاعر حج: عرفات، مشعر الحرام، منا، ۴۶

مشاهد و مشاعر حج، ۵۱

مشعل زائر: اعمال و اسرار حج زیارات و ادعیه به ضمیمه گفتگوهای نویسنده با اهل تسنن در مکه و مدینه، ۳۱۱

مشق عشق: مجموعه عکسهای مصور حج، ۴۵۶

مشکوه المسافرین: سفرنامه تبریز- عتبات، ۲۵۸

مشکین مهر، ۲۴۲

المشی الی الامام الحسین علیه السلام، ۶۴۸

مصادره قبر پیامبر، ۷۴۲

مصباح الحرمین، ۸۶۵

مصباح الزائر مربوط به عتبات عالیات عراق، ۶۸۶

مصباح الزائر، ۶۸۵

مصباح الزائرین در آداب زیارت حضرت امام رضا (ع)، ۶۹۴

مصباح الطاهرین، ۲۷۷

مصباح المتهجد ادعیه الحج و مناسکه، ۵۲۷

مصباح الناسکین، ۵۴۶

مصباح الناسک فی شرح المناسک، ۴۷۲

مصیبه الدهور: شرح زیارت عاشور، ۷۶۳

مصیبه الدهور: شرح زیارت عاشورا: تلخیص کتاب شفاء الصدور، ۷۷۲

مصیبت عظما: شرح و تفسیری مختصر از زیارت عاشورا، ۷۸۰

المضیف الخصم: رساله المثقفین الایرانیین الی جمیع المفکرین و اساتذه الجامعات فی العالم ...، ۱۰۰، ۵۸۳، ۸۸۱

معارج: تئوری تطبیق مواقف حیات حضرت ابراهیم علیه السلام با مناسک حج، ۲۹، ۵۲۱

معارف الحج، ۲۹۲

معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، ۵۸۱

معبد ایمان: مناسک حج در قالب داستان، ۴۳۸، ۵۲۷

معبد عشق و مرقد معشوق: نوشته ها و تصویرهایی از مکه و مدینه، ۸۲

المعتمد فی شرح المناسک: کتاب الحج، ۴۶۸

معجزه کعبه: پله های کمال، از شک تا دلدادگی، ۴۴۱

معجم ماکتب فی الحج و الزیاره و المعالم المشرفه فی الحجاز، ۸۴۸

معراج الزائرین: راهنمای زائران کربلا و عتبات عالیات عراق، ۶۸۰

معراج الناسکین، یا، حج امامت، ۳۵

معراج حج: روایتی عارفانه از منازل و مناسک حاجیان، ۲۷۳

معرفی اماکن مذهبی و زیارتی مکه و مدینه با تصویر، ۷۶

معرفی اماکن و مزارات سوریه، ۱۳۲

معرفی کتاب ارزشمند مصباح الحرمین اثر مولی عبد الجبار بن ...، ۸۶۷

معیار شرک در قرآن، ۷۰۴

مغیثی پور سبزواری، علی اکبر، ۶۹۶

مفتاحی از مفاتیح: شرحی بر زیارت امیرالمؤمنین علی (ع) در روزهای یکشنبه، ۸۳۲

مفرحه الانام فی تأسیس بیت الله الحرام، ۵۹

المفصل فی تاریخ النجف الاشرف: تاریخ المرقد الحیدری الشریف، ۱۱۲

مقالات تاریخی: ۱- تیر اجل در صدمات راه جبل ۲- سفرنامه مکه، شام، مصر و عراق ۳- شناخت نامه ...، ۱۷۹، ۸۵۸

مقالات حول الحج و الحرمین الشریفین، ۸۶۹

مقاله ای درباره ی حضور امام زمان (ع) در مراسم حج، ۲۹۱

مقام زیارت: نکته پیرامون مقام و منزلت زیارت امام حسین (ع)، ۶۴۶

مقام زیارت، ۶۴۶

مقام ولایت: در شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۴

مقامات اولیاء: شرحی بر زیارت جامعه کبیره، ۷۹۱

المقتل الحسینی المأثور: عرض روائی لأحداث کربلا علی لسان المعصومین (ع)، ۶۴۶

مقدمات حج ابراهیمی، ۳۳۶

مقدمه شرح و تفسیر زیارت جامعه کبیره، ۷۹۰

مکاتبات عرفانی حاج سیدمحمود شرفی به ضمیمه خاطرات حج، ۱۹۹

مکان های مقدس و زیارتی از مکه معظمه تا مدینه منوره از مدینه تا جده، ۸۷

مکانهای مقدس و زیارتی، ۸۷

مکه المکرمه، ۷۴

مکه والمدینه، ۶۲

مکتوب سبز: گزارشی درباره ی زیارت آل یاسین بزرگ، ۸۱۵

مکه اور مدینه کی مقدس مقامات، ۵۵

مکه سرزمین امن الهی، ۴۹۰

مکه شهر مقدس، ۵۷

مکه مکرمه مدینه منوره در مقام محو، ۶۶، ۶۷

مکه مکرمه، مدینه منوره، ۵۰

مکه و مدینه از دیدگاه جهانگردان اروپایی، ۱۸۶

مکه و مدینه: تصویری از توسعه و نوسازی، ۸۰

مکه و مدینه، ۶۲، ۸۲

مکالمه عربی: ویژه سفرهای زیارتی، ۴۵۹

مکه در بستر تاریخ، ۷۰

مکه، کوه ها، رویدادها، ۹۳

ملازم الحجاج، یا، خلاصه اعمال و احکام حج، ۴۹۴

ملازم الحجاج، ۴۹۳

ملاقات در شب آفتابی: سفرنامه حج، ۱۷۷

ملاقات محبوب، ۳۹۱

ملحق مناسک ا لحج: فتاوی علی الحسینی السیستانی، ۵۰۲

ملحقات آراء المراجع فی الحج، ۴۹۰

من اسرار الحج: وصیه الامام السجاد علیه السلام الی " الشبلی " فی ...، ۳۲۶، ۴۱۰

من فوائد الحج، ۲۹۲

ص: ۱۰۵۱

المنار لاعمال مکه والمدینه، ۳۳۲

مناسک آموزش عمره مفرده، ۵۴۷

مناسک آموزشی حج: مطابق با فتاوی حضرت آیت الله ...، ۵۴۶

مناسک ابتکاری، ۵۴۲

مناسک حج، ۴۸۶، ۴۹۷، ۵۰۰، ۵۰۳، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۱۱، ۵۱۵، ۵۱۹، ۵۲۲، ۵۲۴، ۵۲۸، ۵۳۰، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۵۱، ۵۵۶، ۵۵۹

مناسک الحج، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۲۱، ۵۳۲، ۵۵۰

مناسک الحج، فتاوی محمدصادق الحسینی الروحانی، ۵۱۷

مناسک الحج، مطابق لفتاوی لطف الله الصافی الگلپایگانی، ۵۲۴

مناسک الحج، مطابق لفتوی محمد آل شبیر الخاقانی، ۵۱۹

مناسک الحج، مطابقه لفتاوی حسین النوری الهمدانی، ۵۵۷

مناسک الحج، مطابقه لفتاوی محمدرضا الموسوی الگلپایگانی، ۵۴۰

مناسک الحج المطابق لفتاوی جواد التبریزی، ۴۹۸

مناسک الحج فتاوی ابوالقاسم الخوئی، مع حواشی حسین النوری الهمدانی، ۵۱۵

مناسک الحج فتاوی علی الحسینی سیستانی، ۵۰۲

مناسک الحج فتاوی ... ابوالقاسم الموسوی الخوئی، ۵۱۵

مناسک الحج مطابق لفتاوی الامام الخمینی بهامشها تعلیقات الشیخ الاراکی، ۵۱۱

مناسک الحج من فتاوی میرزا علی الغروی، ۵۲۹

مناسک الحج و العمره علی مذهب اهل البیت علیهم السلام و اعمال المدینه المنوره و زیاراتها، ۵۵۱

مناسک الحج: مطابقه لفتاوی صادق الحسینی الشیرازی، ۵۰۴

مناسک الحج، فتاوی حسین الوحیدالخراسانی، ۵۵۸

مناسک الحج، فتاوی کاظم الحسینی الحائری، ۵۰۱

مناسک حج (اردو): بمطابق فتاوی محمدعلی علوی گرگانی، ۵۲۹

مناسک حج: احکام عمره مطابق با فتاوی محمدرضا گلپایگانی، ۵۴۱

مناسک حج: به ضمیمه آداب الحرمین، ۵۱۱

مناسک حج: گزیده ای از ادعیه، مناسک، زیارات، ۵۲۹

مناسک حج: مطابق با فتاوای امام خمینی به ضمیمه ترجمه ...، ۵۱۱

مناسک حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، با حواشی یوسف صانعی، ۵۱۳

مناسک حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی محمدکاظم بیگدلی نجفی، ۴۹۶

مناسک حج: مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۵۱۳

مناسک حج: مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، باحواشی عبدالکریم موسوی اردبیلی، ۵۱۲

مناسک حج، فتاوای آیت الله علی علوی گرگانی، ۵۲۹

مناسک حج، فتاوای آیت الله محمد موسوی، ۵۴۹

مناسک حج، فتاوای محمدصاق روحانی، ۵۱۷

مناسک حج، فتاوای مکارم شیرازی، ۵۵۰

مناسک حج، که مطابق است با فتوای عبدالاعلی موسوی سبزواری، ۵۱۸

مناسک حج، مطابق با فتاوای آیت الله العظمی غروی تبریزی، ۵۲۹

مناسک حج، مطابق با فتاوای امام خمینی، با حواشی اراکی و نوری همدانی، ۵۱۱

مناسک حج، مطابق با فتاوای امام خمینی با حواشی محمدعلی اراکی و دیگران، ۵۱۲

مناسک حج، مطابق با فتاوای حسین نوری همدانی، ۵۵۷

مناسک حج، مطابق با فتاوای لطف الله صافی گلپایگانی، ۵۲۴

مناسک حج، مطابق با فتاوی قربانعلی محقق کابلی، ۵۴۲

مناسک حج، مطابق با فتاوی محمد فاطمی، ۵۳۲

مناسک حج، مطابق با فتاوی محمدعلی اسماعیل پور قمشه ای، ۴۸۹

مناسک حج، مطابق فتاوای عباس مدرسی یزدی، ۵۴۴

مناسک حج، یا، سفری به خانه خدا به اضافه مستحبات حج و زیارات و ادعیه، ۴۹۱

مناسک حج آسان با ساده ترین روش یادگیری، ۵۵۴

مناسک حج با اضافات و مسائل جدید مطابق با فتاوی ابوالقاسم موسوی خوئی، ۵۱۶

مناسک حج با تنظیم روش ابتکاری، ۵۴۱

مناسک حج بضمیمه استفتائات جدید، ۴۹۸

مناسک حج حضرت آیت الله العظمی خامنه ای کی، ۵۰۸

مناسک حج عمره، ۵۱۶

مناسک حج که مطابق است با فتاوی ابوالقاسم موسوی خوئی، ۵۱۶

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی آقای حاج شیخ علی الهامی تبریزی، ۴۹۱

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع تقلید، ۵۱۱

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی سیدابوالقاسم کوکبی تبریزی، ۵۳۹

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله صادق خلخالی، ۵۰۹

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت امام خمینی با حواشی مقام معظم رهبری، ۵۱۲

مناسک حج مطابق با فتاوای فقیه بزرگوار حضرت آیت الله العظمی محمدابراهیم جناتی، ۴۹۹

مناسک حج مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی حاج میرزا یدالله دوزدوزانی، ۵۱۷

مناسک حج مطابق با فتوای حضرت آیت الله العظمی خامنه ای، ۵۰۷

مناسک حج مطابق با فتوای فقیه اهل بیت عصمت و طهارت (ع) کاظم نجفی تبریزی، ۵۵۴

مناسک حج مطابق بافتوای احمد شیرازی، ۵۰۳

مناسک حج مطابق فتاوای محمد فاضل لنکرانی، ۵۳۲

مناسک حج مطابق فتاوی محمدتقی مجلسی اصفهانی، ۵۴۱

مناسک حج مطابق مذهب حنفی، ۵۲۸

مناسک حج مطابق مذهب شافعی، ۵۰۶

مناسک حج و احکام عمره، ۵۴۱، ۵۴۵

مناسک حج و احکام عمره مطابق با فتوای علی صافی گلپایگانی، ۵۲۳

مناسک حج و عمره مطابق با فتاوای حضرت آیت الله بهجت، ۴۹۵

مناسک حج و عمره مطابق با فتاوای عبدالکریم موسوی اردبیلی، ۵۵۲

مناسک حج و عمره مطابق با فتاوی مراجع معظم تقلید، ۵۵۲

مناسک حج و عمره مطابق با نظرات حضرت آیت الله حاج سید علی محمد دستغیب، ۵۱۶

مناسک حج و عمره مفرده با اصلاحات و استفتائات جدید، ۵۰۱

مناسک حج و عمره، ۵۲۷

مناسک حج همراه با استفتائات (با اصلاحات و اضافات) مطابق با فتاوی مرجع عالیقدر جهان شیعه ...، ۵۰۱

مناسک حج. انگلیسی، ۵۳۶

مناسک حج: برگزیده ای از اعمال حج و عمره، ۵۱۰

مناسک حج، مطابق با فتوای حسین الطباطبائی البروجردی، ۴۹۵

مناسک حج، مطابق با فتوای محمدعلی اراکی، ۴۸۸

مناسک حج، مطابق فتاوی علی حسینی سیستانی، ۵۰۳

ص: ۱۰۵۴

مناسک زائر (ویژه برادران) مطابق با فتاوای امام خمینی، ۵۱۳

مناسک زائر، ۵۱۹

مناسک عمره مفرده: اقسام عمره، افعال عمره، احکام عمره، مطابق با فتوای یوسف مدنی تبریزی، ۵۴۵

مناسک عمره مفرده: مطابق بافتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۵۱۴

مناسک عمره مفرده، ۵۳۳

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، ۵۱۴

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی و مراجع معظم تقلید، ۵۴۳

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای مراجع معظم تقلید، ۵۴۳

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوای مراجع معظم، ۵۵۳

مناسک عمره مفرده مطابق با فتاوی لطف الله صافی گلپایگانی، ۵۲۴

مناسک عمره مفرده ویژه بانوان مطابق با فتاوای حضرت ...، ۵۱۴

مناسک عمره و حج شیعه دوازده امامی، ۵۲۱

مناسک فکری: حج حرکتی از خود به سوی خدا، همگام با خلق، ۳۰۶

مناسک فکری حج، ۲۹۸

مناسک فکری حج، ۳۰۶

مناسک مختصر عمره مفرده، ۵۳۶

مناسک مصور حج اهل سنت (شافعی- حنفی)، ۵۴۵

مناسک مصور عمره مفرده اهل سنت (حنفی- شافعی)، ۵۰۶، ۵۴۱

مناسک و آداب حج، ۳۴۸، ۵۱۵

مناسک و معارف حج و عمره در فقه شافعی، ۲۹۳، ۵۰۸

مناسک الحج (لسماحه ولی امر المسلمین آیه الله العظمی السید علی الحسینی الخامنئی)، ۵۰۸

مناسک الحج و احکام العمره، ۵۱۷

مناسک الحج و العمره من فتاوی آیه الله العظمی السید محمد مفتی الشیعه الموسوی، ۵۴۹

مناسک الحج و ملحقاته، ۵۰۲

مناسک الحج، ۴۹۴، ۴۹۹، ۵۳۷، ۵۴۴

مناسک جامع حج، ۵۵۰

مناسک حج به انضمام: اسرار حج، آداب و مستحبات زیارت، مکه مکرمه و مدینه منوره، ۵۴۸

مناسک حج در قالب داستان، ۴۳۸

مناسک حج مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی با حواشی مراجع معظم تقلید، ۵۰۶

مناسک حج مطابق با فتاوای و احکام ولی فقیه حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۵۱۲

مناسک حج و احکام عمره، ۵۱۷

مناسک حج و عمره، ۵۴۰

مناسک حج ویژه بانوان مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی و حواشی مراجع معظم تقلید، ۵۱۳

مناسک حج: با اصلاحات و اضافات، ۵۵۰

مناسک حج: مطابق با فتاوای حضرت آیت الله العظمی امام خمینی (ره) و مراجع معظم تقلید، ۵۴۳

مناسک حج: مطابق با فتاوای و احکام ولی فقیه حضرت آیت الله العظمی امام خمینی، ۴۹۶

مناسک حج، مطابق با فتاوای مرجع عالیقدر آیت الله العظمی یوسف صانعی، ۵۲۵

مناسک حج، مطابق با فتاوی حضرت آیت الله العظمی حاج شیخ ...، ۵۵۹

مناسک زائر (ویژه برادران) مطابق با فتاوای حضرت امام خمینی، ۵۳۵

مناسک عمره مفرده، ۵۴۹

مناسک کربلا: آداب زیارت حضرت سیدالشهداء (ع)، ۶۷۳

مناسک مختصر حج، ۵۳۵

مناسک مصور حج، ۵۳۶

مناسک مصور عمره مفرده، ۵۳۷

مناسک نوین: راهنمای فتاوای مراجع معظم تقلید در حج، ۴۸۵

مناسک و آداب حج، ۵۴۱

منتخب احادیث حج، ۴۰۷

منتخب احادیث عمره، ۴۰۷

منتخب اعمال و مناسک حج، ۵۲۵

منتخب مناسک حج، ۵۱۴، ۵۲۵

منتخب منقح من کتاب الفقه علی المذاهب الخمسه، ۵۶۳

منتخبات عرشی، شامل اصول و فروع دین اسلام و مناسک حج، ۴۲۵، ۵۱۸

منشور انقلاب: پیام امام به حجاج بیت الله الحرام، ۵۸۲، ۸۸۱

منشور تداوم انقلاب: پیام رهبر انقلاب اسلامی حضرت ...، ۵۷۷، ۸۷۵

منشور نینوا: شرح و تفسیری بر زیارت عاشورا، ره آوردی از امام باقر العلوم (ع)، ۷۶۰

منظومه زیارت عاشورا و دعای توسل، ۴۳۵، ۷۸۳

منهاج الناسک الی ادله المناسک تقریرا لابحاث آیه الله الشیخ علی المروجی القزوینی، ۴۶۷

المنهج الجدید و الصحیح فی الحوار مع الوهابیین، ۷۳۲

منهج الناسکین، مطابق لفتاوی محمدعلی العلوی الگرگانی، ۵۲۹

منی، ۵۳۰

موارد شرک نزد وهابیان، ۷۱۱

موجز احکام الحج محمدباقر الصدر و فی هامشه تعلیقات کاظم الحسینی الحائری، ۵۲۵

موزه و پرده بافی مکّه مکرّمه، ۴۵۳

موسوعه زیارات المعصومین علیهم السلام، ۶۶۴

المهدم من آثار المدینه المنوره، ۸۶

مهر محبوب و اشک های سبز، ۴۲۹

مهمات مسائل الحج، ۵۰۸

مهمان خانه خدا، ۱۷۴، ۲۱۸

مهمان کعبه: سفرنامه حج، ۲۳۲

میثاق با غدیر، شرح زیارت امیرالمؤمنین (ع) در روز غدیر، ۸۲۹

میثاق منتظران: شرحی بر زیات آل یس، ۸۱۶

میخانه و پیمانه، ۱۸۰

میعاد با ابراهیم، ۳۰۰

میعاد با کعبه: خاطرات سفر حج حسین مظفری مجد، ۲۳۰

میعاد نور راهنمای عمره مفرده درس در روز: عرفان، آداب- مناسک و احکام- اماکن و آثار، ۳۵۵

میعادگاه عاشقان، ۱۶۳، ۳۶۷

میقات حج، ۱۹۷

میقات عشق: سفرنامه منظوم حج، ۲۱۰، ۴۲۸

میقات قرن المنازل، السیل الکبیر، ۵۶، ۵۰۰

میقات مسجد الشجره، ۵۳۱

میهمان خدا: گزیده ای از زندگی شهیده حافظه سلیمان شاهی، ۹۷، ۸۸۳

نافذه علی زیاره القبور، ۷۴۶

نافع الحاج، ۲۷۴

نامحرمی در حرم: سفرنامه بیت الله الحرام، ۲۳۰

نامه ای به زائرین خانه خدا، همراه با توشه معرفت، ۳۱۱، ۳۵۹

ناودان طلا: خاطرات و نکته هایی از عمره ی دانشجویی، ۲۲۳

ناودان طلا: خاطرات و نکاتی از عمره ی دانشجویی، ۲۳۴

نایب- سفرنامه حج، ۲۲۷

نبراس الزائر فی زیاره الحائر، ۶۶۶

نجاح المومنین فی ثواب زیاره قبور المعصومین محمد وآله الطاهرین ...، ۶۴۱

نجف اشرف در ادوار زمان، ۱۲۵

النجف و عماره المرقد الطاهره، ۱۲۶

نجوای سرخ: شرحی بر فرازهایی از زیارت عاشورا: مجموعه سخنرانی های مرحوم ...، ۷۵۵

نجوای سرخ: شرحی بر فرازهایی از زیارت عاشورا، ۷۷۹

نجوم لامعه: شرح زیارت جامعه، ۸۱۵

نداءات الامام الخمینی الی حجاج بیت الله الحرام، ۸۸۱

نداءات الامام السید علی الحسینی الخامنئی ولی امر المسلمین و قائد الثوره الاسلامیه الی حجاج بیت الله الحرام، ۵۷۶، ۸۷۴

نسیم بیداری، ۷۰۰

نسیم تفاهم: راهبردها و روشها، ۵۷۵

نسیم حرم، ۲۳۹، ۸۷۰

نسیم محرم: عاشوراییان، فرهنگ و بزم و چکامه، ۷۸۵

نسیم معرفت: اهل بیت (ع) از نگاه زیارت جامعه کبیره، ۸۱۰

نشان کعبه ره آورد حج، ۲۱۹

نشید الطریق الدامی: حول فاجعه مکه. انگلیسی، ۱۰۱، ۴۲۴

نشید الطریق الدامی: حول فاجعه مکه، ۱۰۰، ۴۲۳

النصائح الوافیه لاتباع الوهابیه و السلفیه، ۷۳۸

نصیحتی الی شیخ الوهابیه: رد علی کتاب ابی بکر جابر الجزایری، ۷۰۱

نظام العبادات فی الإسلام، ۳۰۷

نظام مشارکت و پیشنهادگیری فراگیر احیاگر: حج بزرگ ابراهیمی و محمدی راهکار دستیابی به ...، ۵۷۳

نظری بر تاریخ وهابیت، ۷۴۳

نغمه عاشقی: ده مجلس پیرامون شرح زیارت جامعه کبیره استاد فاطمی نیا بررسی فرازهایی از زیارت ....، ۷۹۴

نغمه هدهد به خون سپیده طف، ۸۳۹

نغمه های شیدایی: شرحی منظوم بر زیارت عاشورا، زیارت جامعه کبیره، دعای عهد، ۴۳۴، ۷۸۲

النفحات المشهدیه فی الزیاره الرضویه، ۶۹۲

نقد ادبی وهابیان، ۷۰۲

نقدی بر اندیشه وهابیان، ۷۳۹

نقدی بر کتاب زیارت از دیدگاه امامان، ۷۱۸

نقدی بر وهابیت بر اساس قرآن و سنت، ۷۳۰

نقش زیارت در فرهنگ و نظام اندیشه اسلامی، ۶۲۹

نکات خواندنی برای زائران حج عمره، ۳۵۶

نکاتی در رابطه با حج و زیارت، ۳۷۶

نکته ها و گفته های حج و عمره: صدها نکته ضروری و کاربردی برای زائران، روحانیان و مدیران، ۸۲، ۳۶۶، ۶۰۸

نگاه دوم، ۱۷۳

نگاهی بر زیارت غدیریه: زیارت امیرالمؤمنین (ع) در روز غدیر به بیان امام هادی (ع)، ۸۳۰

نگاهی به آثار تاریخی ویران شده صدر اسلام، ۷۲

نگاهی به پندارهای وهابیت، ۶۹۷

نگاهی به تاریخ عتبات: نجف، کربلا، کاظمین، سامراء، ۱۰۸

نگاهی به تجربیات و توصیه های روحانیون حج، ۶۰۴

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج، ۶۰۱، ۷۰۶

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۱۰، ۶۰۴

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۴، ۶۰۱

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۵، ۶۰۲

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۶، ۶۰۲

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۷، ۶۰۲

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۸، ۶۰۳

نگاهی به تجربیات و نیازهای روحانیون در حج و عمره- ۹، ۶۰۳

نگاهی به حج، ۳۱۸

نگاهی به زیارت عاشورا، ۷۶۹، ۷۷۹

نگاهی به زیارت وارث، ۸۲۷

نگاهی به سفر معنوی حج عمره، ۳۵۵

نگاهی به عتبات عالیات: نجف، کربلا، کاظمین، سامر، ۶۷۰

نگاهی به کتاب اخبار مکه (ابوالولید ازرقی، قرن سوم هجری)، ۸۷

نگاهی به مسجد قبا، نخستین بنیان تقوا، ۵۳

نگاهی روایی به زیارت امام حسین علیه السلام، ۶۲۷

نگاهی روایی به فضایل زائران بارگاه ملکوتی امام حسین (ع)، ۶۴۹

نگاهی عرفانی- اخلاقی به مناسک حج، ۳۱۰، ۵۲۷

نگاهی قرآنی به حج، ۳۹۸

نگاهی کوتاه به زیارت عاشورا، ۷۵۷

نگاهی نو از زائری دلسوخته به سوخته دلان کربلا، ۶۸۷

نگرش به زیارت جامعه کبیره، ۷۸۹

نگرشی بر آثار و آداب زیارت، ۶۹۵

نگرشی به زیارت عاشور، ۷۶۳

نگرشی نو به شرح زیارت جامعه کبیره، ۷۹۲

نمادها و رمزواره های حج: نشانه های الهی درسرزمین وحی، ۳۰۱

نمایشنامه آن قوم به حج رفته، ۴۳۷

نمی از یم: سفرنامه حج، ۲۱۵

نمی از یم، ۲۳۴

نوای اشتیاق: اشعار اماکن متبرکه و عتبات عالیات عراق، ۴۳۰

نور العین فی المشی الی زیاره قبر الحسین (ع)، ۶۷۱

النور المبین فی شرح زیاره الأربعین، ۸۲۰

نور ولایت، روح تقوا و سعادت، ۸۰۸

نوشته ها و تصویرهایی از مکه و مدینه، ۸۲

نوشته های خیس: یادداشت های سفر به قبله-، ۱۵۹

نوگرایی در ابعاد حج، ۸۷۳

نوگرایی در حج از منظر امام و رهبری، ۸۷۳

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، ۳۰۹

نیایش امام حسین (ع) در صحرای عرفات: شرح دعای عرفه، ۸۳۸

نیایش امام حسین (ع) در صحرای عرفات، ۸۳۸

نیایش در عرفات، ۸۴۰

نیکوترین دعوت کنندگان، ۸۰۹

نینوای عشق: راهنمای سفر زائرین عتبات عالیات، ۱۲۱

وادمکوم داروهای حج، ۵۹۳

وادی عشق: در تاریخ عتبات عالیات عراق، ۱۱۹

واژه نامه زیارت و حرم مطهر امام رضا (ع) (فارسی- انگلیسی)، ۸۵۳

واگویه های نخبگان و دانشجویان کاروان کوثر (عمره دانشجویی)، ۱۸۸، ۸۶۱

وجوب حفظ آثار نبوی در مدینه منوره و مشروعیت تبرک به آن (از نگاه اهل سنت)، ۷۳۷

الوجه الاخر لاحداث مکه الدامیه، ۱۰۱

الوجیز فی الفقه الإسلامی: مناسک الحج، ۵۴۴

الوجیز فی مناسک الحج، ۵۴۴

وجیزه المناسک، ۵۴۲

وجیزه حول اسرار الحج، ۲۸۶

وحدت اسلامی به ضمیمه کتاب الحج، ۲۹۵، ۷۰۸

وحدت، انسان کامل و حلقه وصل، ۸۴۱

وخدایی که در این نزدیکیست: سفرنامه حج برای جوانان، ۱۸۹

وخدایی که در این نزدیکیست: سفرنامه حج عمره تابستان ۸۱، ۱۸۹

وصال العارفین: شرحی بر دعای عرفه امام حسین علیه السلام: خداشناسی از دیدگاه قرآن و عترت، ۸۳۹

وصال یار: راهنمای زیارت اماکن متبرکه عراق، ۶۸۱

وصالی دوباره، ۲۱۱

وضعیت حج و زیارت در کشور در سالهای تا، ۶۱۳

وظایف اخلاقی عبادی و سیاسی زائر بیت الله الحرام، ۳۵۳

وظایف حاجیان و زائران، ۳۴۸

وظایف عبادی و اخلاقی زائران بیت الله الحرام، ۳۷۳

ومضات حسینیه، ۶۴۷

وهابی کیست و چه می گوید؟، ۷۳۶

وهابیان چه می گویند؟، ۷۴۷

وهابیان را بهتر بشناسیم، ۷۱۲

وهابیان: بررسی و تحقیق گونه ای درباره عقاید و تاریخ فرقه وهابی، ۷۳۶

وهابیت از دیدگاه اهل سنت، ۷۱۳

وهابیت از منظر عقل و شرع، ۷۰۵

وهابیت بر سر دو راهی، ۷۴۴

الوهابیه بین المبانی الفکریه و النتائج العملیه: دراسه تحلیلیه للاسس الفکریه و العقائدیه التی ...، ۷۱۷

الوهابیه جذورها التاریخیه ... مواقفها من المسلمین، ۶۹۸

وهابیت در بوته نقد، ۷۴۰

الوهابیه دعاوی و ردود: دراسه فی أفکارهم و مناقشه لآرائهم، ۷۲۹

الوهابیه فی المیزان، دراسه موضوعیه لعقائد الوهابیین علی ضوء الکتاب والسنه، ۷۱۷

الوهابیه فی صورتها الحقیقیه، ۷۴۳

الوهابیه وأصول الاعتقاد، ۷۰۳

وهابیت!؟ از ظهور تا ...، ۷۴۱

وهابیت: مبانی فکری و کارنامه عملی، ۷۱۷

وهابیت، شبهات و پاسخ ها، ۷۳۲

الوهابیون والبیوت المرفوعه، ۷۲۲

وهابی ها افکار کارد، ۷۲۸

وهابی ها را این گونه دیدم، ۷۴۲

ویژه نامه دانشجویی عمره مفرده، ۳۷۷

الهادی المبین لاحکام و آداب الحرمین، ۳۵۴

الهادی الی طریقه الوسطی فی شرح العروه الوثقی، ۴۶۸

الهادی الی مناسک الحج: الجزء الثالث من کتاب الحج، ۴۶۸

هتل داری در امور زیارتی، ۵۹۹

هدایه الحجاج: سفرنامه مکه (۱۲۹۶– ۱۲۹۷ ق/ ۱۲۵۸– ۱۲۵۹ ش)، ۲۰۷

هدایه السالکین من الحجاج و المعتمرین من رساله نجاه العباد، ۵۲۱

هدایه الناسک الی احکام المناسک: مطابق با فتاوی محمد وحیدی، ۵۵۹

هدف چیست؟ الگوی ما کیست؟، ۸۰۹

هدیه الحجاج، ۴۸۶

هذی هی الوهابیه، ۷۴۴

هزار پرسش و پاسخ حج، ۵۵۳

هزار و یک نکته درباره حرمین شریفین، ۸۳

هزار واژه پرکاربرد زبان انگلیسی در کنگره عظیم حج، ۴۵۷، ۸۵۱

هشت بهشت روی زمین: مجموعه ای از گوهرهای معرفت برای زائران نجف، کربلا، کاظمین و سامرا، ۲۵۵

هفت شهر عشق، ۴۵

هفت شهر عشق، اثری معرفت آفرین برای زائران نجف، کربلا، کاظمین، سامرا، کوفه، مشهد و دمشق، ۴۵

هفت شهر عشق: سیمای مکه، معبد عشق، ۶۷

هفت شهر عشق: سیمای نجف اشرف: بارگاه نور، ۱۱۰

هفت شهر عشق: مدینه منوره، ۸۷

هفت شهر عشق: مکه مکرمه، ۸۶

هفت شهر عشق، شهر اول مکه، ۸۶

هکذا رایت الوهابین، ۷۴۲

همای رحمت: شرحی بر زیارت هفتم امیرالمؤمنین علی (ع)، ۸۳۲

همای سعادت بر بام و لایت، ۸۰۹

همخانه! عاشقان: خاطرات اولین عمره مفرده دانش آموزی استان بوشهر سال ۱۳۸۲، ۲۰۸

همراه با حج ۸۱، ۳۷۳، ۶۱۶

همراه با خلیل: گزارش سفر حج مرحوم آیت الله کاشانی در سال ۱۳۳۱، ۲۱۷

همراه با روحانی حج، ۵۹۹

همراه با زائران خانه خدا، ۳۵۱

همراه با زائران کوی دوست در سرزمین عراق، ۲۶۱

همراه با زائرین سرزمین وحی: مکه و مدینه، ۳۴۹

همراه با زائرین کربلا (عتبات عالیات)، ۶۷۵

همراه با قافله سالار عشق: راهنمای سفر زائرین سوریه، ۱۳۷، ۶۸۹

همراه با کارگزاران حج، ۶۰۷

همراه با کاروان عمره از دیدگاه اهل سنت، ۳۴۰

همراه با کاروان عمره، ۳۴۰

همراه خویشتن، چهل منزل تا خویشتن: دل نوشته ها و خاطرات سفر به مکه مکرمه و مدینه منوره، با نامه ای از جلال رفیع، ۲۱۴، ۴۳۰

همراه زائر، ۳۵۹

همراه زائران حج تمتع، ۳۴۷

همراه ملائک: راهنمای سفر به عتبات عالیات، به همراه ادعیه و زیارات، ۶۸۴

همراه نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۴

همره نور: زیارت ناحیه مقدسه، سوگواره حجه بن الحسن (عج) بر جد بزرگوارش حسین بن علی (ع) متن حجت با ترجمه آن، ۸۲۳

همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه: چهار مقدمه زیربنایی، ۸۲۳

همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه: متن حجت با شرح مختصر آن، ۸۲۳

همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه: مدارک متن حجت با بررسی بیست نسخه و استخراج علمی آن، ۸۲۳

همره نور: شرح زیارت ناحیه مقدسه، ۸۲۲

همسفر عشق: سفرنامه ی کربلا، ۲۵۷

همسفر کربلا، ۶۸۲

همگام با پیامبر در حجه الوداع: سفرنامه حج رسول الله همراه با مباحثی درباره تفاوت های حج جاهلی با حج اسلامی، ۳۹

همگام با پیامبر در حجه الوداع، ۵۵۷

همگام با حجاج، ۶۰۸

همگام با زائران هشتمین امام، ۱۳۹

همگام با فرشتگان، ۳۹، ۵۵۸

همیشه حاجی بمانیم، ۳۲۰، ۳۶۸

هوای امشب چشمم: مجموعه اشعار حسینی همراه با معنی منظوم زیارت عاشورا، ۴۳۱، ۷۷۷

یادداشت ها و خاطرات سفر حج، ۲۴۳

یادداشتهای روزانه: خاطراتی از دوران جوانی، سفر حج، دادگاهها و زندان سیاسی، ۱۶۵

یادداشت های زائر، ۱۹۲

یادداشت های سفر به قبله، ۱۵۹

یادداشتهای سفر حج، ۱۶۵، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۸۴، ۱۷۵، ۲۰۹، ۲۱۳

یادداشت های سفر حج ۱۳۷۰، ۱۷۱

یادداشت های سفر حج با هیات پزشکی، ۲۲۳

یادداشت های سفر حج بیت الله الحرام، ۱۷۶

یادداشت هایی درباره حج و مشاهداتی از آن سفر، ۱۷۷

یادگارهای جاودان: نگاهی به آثار تاریخی ویران شده صدر اسلام، ۷۲

یادمان سفر گروهی از جانبازان به عتبات عالیات، ۱۱۵

یادنامه سفر به عتبات عالیات، ۱۲۲

یادنگار سفر عمره، ۱۶۳

یادنگار سفر عمره دانشجویی، ۱۶۵

یار کجاست؟: سفرنامه حج، ۲۲۹

یافته هایی از حج، ۲۴۴

یاقوت سرخی از بهشت، ۲۵

یک جرعه تا زیارت، ۴۳۹

یکصد و ده مسئله از مسائل حج، ۵۲۵

فهرست پدیدآورندگان

آبسالیکووا، لیلا، ۷۳۲

آخوند، محمد، ۶۳۳

آخوندی، محسن، ۵۰، ۹۶

آخوندی، محمد، ۱۵۵، ۲۴۶، ۴۱۷، ۸۵۱، ۸۵۷

آخوندی، مرتضی، ۴۸۵

آخوندی، مصطفی، ۴۶، ۵۱، ۴۸۵

آدینه، احمد، ۶۹۷

آذرشب، محمدعلی، ۴۸۶

آذرشب، محمدعلی، ۵۶۷، ۵۷۶، ۸۷۴

آراسته مهر، انسیه، ۷۵۱

آرام دل، انتشارات، ۴۱۸

آرام، احمد، ۵۰

آزاد قزوینی، علی، ۴۶۳

آزادی، حسین، ۲۴۶، ۴۷۶، ۴۹۹

آژیر، حمیدرضا، ۵۴۴، ۷۱۳

آستان قدس رضوی، بنیاد پژوهشهای اسلامی، ۶۹۰

آسیایی (امامی)، پری سادات، ۷۵۲

آشتیانی، سیدجلال الدین، ۸۴۱

آصفی، محمد مهدی، ۲۷۳، ۶۵۳

آصفی، محمد، ۴۸۶

آصفی، محمدمهدی، ۲۷۳

آقابیگی، علیرضا، ۲۴۶

آقاتهرانی، مرتضی، ۲۴۶، ۲۷۳

آقاجمال خوانساری، محمد بن حسین، ۶۹۱

آقادادی، احمدرضا، ۷۵۲

آقازاده، نجف، ۶۷۰

آقاسامان، حمید، ۵۹۹

آقامیری، زهرا، ۲۷۳

آقامیری، کریم، ۴۴۳

آقانجفی، محمد تقی بن محمد باقر، ۷۸۸

آکوچکیان، احمد، ۷۵۲

آل احمد، جلال، ۱۵۶

آل عصفور، حسن، ۴۱، ۲۷۴، ۳۳۲

آل عصفور، محسن، ۳۳۲

آل عنوز، عبدالرسول، ۲۷۴

آل شبیب موسوی، تحسین، ۱۰۷، ۶۳۳

آل طعمه، سلمان هادی، ۱۰۶

آل کاشف الغطاء، محمدحسین، ۶۹۷

آل مرتضی مؤمن، ماجده، ۲۵

آل مکباس، محمدعیسی، ۶۹۸

آل یاسین، محمدحسین، ۱۰۶

آموزگار، حسین، ۱۵۲

آوردی، حسین، ۴۹۷

آوینی، سیدمرتضی، ۱۵۷، ۴۱۸

آیتی بروجردی، ابومحمد، ۴۸۶

آیتی قائینی، محمد باقر، ۸۳۱

آیتی، عبدالمحمد، ۵۱، ۵۲

الف، الف.، ۲۷۷

ابراهیمی، ابراهیم، ۱۵۷، ۳۳۲

ابراهیمی، محمدحسین، ۲۷۴، ۳۳۲، ۶۹۸

ابراهیمی، محمود، ۴۵۰

ابراهیمی، مهدی، ۷۵۲

ابرسجی، ابراهیم، ۷۳۲

ابطحی، سعیده، ۲۴۷، ۸۳۲

ابطحی، سیدحسن، ۱۵۸، ۳۳۳

ابن جبیر، محمد بن احمد، ۱۴۳

ابن شبه نمیری، عمر بن شبه، ۴۶

ابن طاوس، غیاث الدین بن عبدالکریم، ۱۰۷

ابن باز، عبدالعزیز بن عبدالله، ۳۳۳

ابن قولویه، جعفربن محمد، ۶۳۳

ابوالقاسمی، نعمت، ۳۳۴

ابوبصیر، ۵۷۵

ابوزید، مهدی ایلیا، ۳۳۴

ابوطالبی، عمار، ۴۵۳

ابوعلی، حسین، ۶۹۸

ابوعلی، غلامرضا، ۲۷۵

ابوقی، حسین، ۴۸۶

اتابک، محمدکاظم، ۱۵۸

اتابکی، پرویز، ۱۴۳

اثنی عشری، جمشید، ۱۵۹، ۴۱۹

اثنی عشری، فاطمه، ۱۰۷، ۶۳۴

احتشامی، طیبه، ۱۵۹

احراری، عبدالواحد، ۴۸۶

احقاقی اسکوئی، عبدالرسول، ۴۸۷

احمد امینی، عبدالحسین، ۶۳۴

احمدپور، علی اکبر، ۶۷۰

احمدوند، محسن، ۴۷، ۲۷۵، ۴۸۷

احمدی اشتهاردی، ایوب، ۶۲۵

احمدی زنجانی، زین العابدین، ۴۶۴

احمدی فقیه یزدی، محمد حسن، ۴۶۴، ۵۱۰، ۸۱۹

احمدی قمی، حسین، ۶۸۸

احمدی میانجی، علی، ۶۹۹

احمدی ندوشن، محمدرضا، ۶۵۴

احمدی، حسن، ۶۲۵

احمدی، حسنعلی، ۴۷

احمدی، علی، ۶۵۳

احمدی، مجید، ۳۰۲

احمدی، محمد باقر، ۴۸۸

احمدی، محمد، ۴۸

احمدی، محمدمهدی، ۱۰۷، ۱۲۹

احمدی، مهدی، ۳۳۴

احمدیان، ابراهیم، ۶۹۴

احمدیان، احمد، ۱۵۹

احمدیان، محمد، ۵۱۵

احمدی معافی، زهرا، ۱۶۰

اختری، عباسعلی، ۶۹۹

اخگری، محمد، ۱۶۰

اداره امور فرهنگی آستان قدس رضوی، ۶۳۵

اداره کل ارشاد اسلامی خراسان، ۸۴۷

اداره کل حج و اوقاف و امور خیریه آذربایجان شرقی، ۵۹۳

اداره کل فرهنگی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، ۵۷۵

ادیب الملک، عبد العلی، ۲۴۷

ادیبی، پیمان، ۵۹۱

اذکایی، پرویز، ۸۵۳

اراکی، محمدعلی، ۴۸۸

ارشاد سرابی، اصغر، ۶۹۱

ارشاد، مجتبی، ۷۳۲

ارفع، کاظم، ۱۶۱

ارکیا، فرشته، ۴۴۳

الازرقی، محمد بن عبدالله، ۲۵، ۴۸

استادی، رضا، ۶۹۱، ۸۱۱

استرآبادی، ضیاءالدین، ۷۸۸

استوان، محمد حسن، ۴۸

اسحاقی، سیدحسین، ۶۱۲، ۷۰۰، ۸۷۳

اسدی، اکبر، ۸۱۰

اسدی، حسن، ۷۵۳

اسدی، علی محمد، ۴۹، ۱۲۹، ۴۱۹، ۴۸۸، ۵۱۰، ۵۱۱، ۶۷۰

اسدی، محسن، ۲۵

الاسدی، محسن، ۲۷۶

اسفندیاری شیرازی، حمزه، ۵۱۰

اسفندیاری، حمزه، ۵۵۰

اسکندری، علی، ۱۶۱

اسکندری، محمد، ۶۹۶

اسلامی، ابوالفضل، ۷۰۳

اسلامی، حسین، ۱۰۸

اسلامی، علی، ۶۳۲، ۶۶۸

اسلامی، محسن، ۴۹، ۴۵۷، ۷۰۰، ۸۵۱

اسلامیان، گلریز، ۴۴۶

اسلامی فر، جعفر، ۶۳۵

اسلامی کاشانی، سیدعباس، ۸۳۷

اسماعیل پورقمشه ای، محمدعلی، ۴۸۹

اسماعیل زهی، محمدعلی، ۳۶۹

اسماعیل زاده، رسول، ۴۸۹، ۵۴۰

اسماعیلی دورباطی، یاسر، ۱۹۹

اسماعیلی، قربانعلی، ۴۱

اسین، امل، ۵۰

اشرفی تبریزی، محمود، ۲۷۶

اشرفی، سلاطین، ۳۳۵، ۶۷۱

اشعری، عبدالحسین، ۴۱۹، ۷۵۳، ۸۲۰

اشکبوس، عادل، ۴۵۷

اصطهباناتی، محمدحسن، ۶۷۱

اعتماد، محمدحسین، ۳۸۵، ۴۹۰

اعرجی، زهیر، ۵۷۳

اعظمی راد، گنبددردی، ۱۶۱

اعلاامجدی، علی، ۱۶۱

اعوانی، علی، ۳۱۹

اعوانی، محمدرضا، ۷۸۹

افتخاری توکلی، مهشید، ۲۹۹، ۳۹۷

افتخاری گلپایگانی، علی، ۳۵، ۲۷۶، ۳۳۵، ۴۹۰

افتخاری، عبدالرضا، ۷۰۱

افتخاری، محمد، ۸۵۲

افروز، غلامعلی، ۵۸۷

افسری، سیدعزیز، ۷۴۱

افشار، ایرج، ۲۶۰

افشار ارومی، میرزا عبدالحسین خان، ۱۶۲

افشار زنجانی، عبدالرحیم، ۴۹۳

افشین، عبدالرسول، ۹۲

اقبال، مهدی، ۱۶۲

اقری زاده راوری، حسین، ۸۳۲

اقلیمی، زهرا، ۲۴۷

اکبر، ناظم حسین، ۷۲۸

اکبرنژاد، محمدتقی، ۲۷۶

اکبری، علی اصغر، ۳۳۵

اکبری، غلامرضا، ۱۰۶

اکبری، محمود، ۶۹۱

الله وردیخانی، علی، ۲۷۷

الهامی تبریزی، علی، ۴۹۱

الهی قمشه ای، حسین، ۲۷۷

الهی قمشه ای، مهدی، ۲۷۷

الهی، مجتبی، ۶۳۵

الهی، محمد، ۳۳۶

امامت کاشانی، سیدعزیز الله، ۳۵، ۶۳۶، ۷۵۳

امامت، فضل الله، ۶۳۵

امامی خوانساری، محمد، ۲۷۷

امامی، علی اکبر، ۳۳، ۳۷۹، ۵۶۰

امامی، محمود، ۳۳۶

امامی فر دزفولی، ضیاءالدین، ۴۱۹، ۴۹۱

امامی فر، جعفر، ۶۷۱

امامی فر، محمدحسین، ۴۹۱

امرودی، میثم، ۱۰۹

امیری اراکی، جواد، ۸۳۷

امیری اصفهانی، زهره، ۷۵۴

امیری، امیرمظفر، ۴۳۷

امیریان زاده، مژگان، ۱۶۳

امیری فر، علی، ۴۹۲

امین پور، فریده، ۲۷۸

امین، سیدمحسن، ۷۰۱

امین، محمد، ۲۷۸

امین، مهدی، ۳۸۵

امین زاده، هاجر، ۱۲۹

امینی آبادانی، عبدالله، ۷۵۴

امینی، عبدالحسین، ۴۶۴، ۶۵۴، ۶۷۲، ۷۰۲

امینی، محمدهادی، ۵۰، ۹۶

انتشارات طلوع اندیشه، ۴۵۴

انتشاری نجف آبادی، علی، ۴۹۲

انتظار، منوچهر، ۱۶۳

انتظامی، حسین، ۱۶۳

انسانی، علی، ۴۲۰

انصاری بحرینی، ابراهیم، ۶۵۴

انصاری قمی، محمدرضا، ۴۲

انصاری، اسماعیل، ۳۳۶

انصاری، حسین، ۸۱۵

انصاری، عبدالرحمن، ۴۶، ۵۱، ۴۸۵

انصاری، عبدالقدوس، ۲۶

انصاری، غلامحسین، ۹۵

الانصاری، محمد حسن، ۵۱

انصاری، محمدباقر، ۱۶۴

انصاری، محمدحسین، ۴۹۲

انصاری، مرتضی بن محمد امین، ۴۶۵، ۴۹۲

انصاری، هادی، ۲۸، ۶۳، ۸۱، ۱۶۶، ۱۷۲

انصاریان، حسین، ۲۷۸، ۳۳۶، ۴۰۳

اورنگ، سهیلا، ۴۴۳

اوصیا، اقدس، ۱۶۴

ایدرم، حسن، ۱۰۹

ایران دوست، حسین، ۴۵۷

ایراندوست، رضا، ۱۹۰

ایرانی، حسین، ۷۰۲

ایزدی دهکردی، مهدی، ۴۲۰، ۷۸۹

ایزدی، عباس، ۴۹۳

ایوبی، مریم، ۱۷۳

بابائی حائری، سعید، ۱۱۰

بابائی آریا، علی، ۷۰۳

بابازاده جودی، امیرسعید، ۶۷۴

بابازاده، علی اکبر، ۱۳۰، ۲۷۹، ۳۳۷، ۴۹۳، ۶۷۳

بابایی، رضا، ۶۱۱

بابایی، گلعلی، ۱۶۵

باتما نقلیچ، فریور، ۵۷۳

بازرگان، عبدالعلی، ۱۶۵

بازرگان، مهدی، ۱۶۵

بازیار، صفرمحمد، ۴۹۳

باشا، مرتضی علی، ۲۸۰، ۳۹۳

باغشنی، غلامرضا، ۲۸۱

باغمیشه، زین العابدین، ۴۹۳

بافنده، ابوالفضل، ۱۱۱

باقری بیدهندی، ناصر، ۶۳۵

باقری، حسین، ۶۷۴

باقری، محسن، ۱۶۵

باقریان همایونشهری، مرتضی، ۳۳۷

باقریان، مرتضی، ۳۳۷

باقریان موحد، رضا، ۶۵۴، ۸۴۷

باقریان همایونشهری، مرتضی، ۵۹۹

باقری فرد، مرتضی، ۱۶۶

باقی اصفهانی، محمد رضا، ۶۳۶

بامشکی، مهدی، ۷۵۵

بامشکی، مهدیار، ۷۷۹

بانپور، احمد، ۴۵۸

بانه ای، محمد، ۴۹۹

باهنر، محمدجواد، ۵۷۱

بایرامی، جمشید، ۴۵۳

بتنونی، محمدلبیب، ۱۶۶

بحرالعلوم، سیدمحمد مهدی بن مرتضی، ۵۲

بحرانی، عبدالرضا عبدالعزیز، ۳۳۷

بحرانی، مرتضی، ۶۲۹

بحرانی، یوسف بن احمد، ۴۹۴

بحرینی، سیدمجتبی، ۱۶۷، ۷۸۹، ۸۱۶

بحرینی، محمدرضا، ۸۲۹

بختیار، لاله، ۳۰۰

بخشی، علی اصغر، ۴۹۴

بدر، عبدالرزاق، ۲۸۱

بدری، محمود، ۶۶۰

بدیعی، پرویز، ۲۶۰

براقی، حسین، ۶۳۷

برقی، محمد، ۲۸۲، ۵۶۱

برکت رضایی، روزبه، ۲۸۲، ۴۹۴

بروجردی، زهره، ۲۸۲

بروجردی، سیدحسین، ۴۶۶، ۴۹۵

برهانی فر، محمدحسن، ۳۳۸

بزاز، محمدصالح، ۳۳۸، ۳۸۶

بزرگواری، سیدعلی محمد، ۱۶۸، ۲۴۸، ۲۸۳

بصیری، علیرضا، ۳۳۹

بطحائی گلپایگانی، علی، ۳۳۹

بعثه حضرت آیت الله العظمی فاضل لنکرانی، ۳۱۱

البغا، مصطفی، ۵۱۵

بغدادی، حمید، ۱۱۱

بغدادی، لعیا، ۱۶۸

بقایی، اسدالله، ۱۶۹، ۲۴۸، ۴۵۴

بکائی، محمد حسن، ۸۴۸

بلاغی، محمدجواد، ۷۰۳

بلوریان کاشی، لادن، ۶۱۲

بنارسی، فیروزعلی، ۷۳۱

بندرچی، محمدرضا، ۲۹۷

بندعلی، سعید، ۷۹۰

بنده خدا، رضا، ۱۶۹

بنگاش، ظفر، ۹۷

بنی الحسینی، سیدمحمد تقی، ۱۶۹

بنیاد اندیشه اسلامی، ۸۷۹

بنیاد انقلاب اسلامی ایران، ۴۹۵

بنیاد پژوهش های اسلامی، ۶۴

بنیاد شهید انقلاب اسلامی. واحد روابط عمومی و بین المللی، ۹۷، ۴۲۰

بنیاد شهید انقلاب اسلامی، ۳۳۹

بنی عباسی، عبدالقادر، ۴۹۵

بنی هاشمی، سیدمحمد، ۳۸۶، ۶۳۷، ۶۵۵

بهاءالتولیه، داوود، ۱۷۰

بهار، راشد، ۱۷۰

بهبودی، محمدباقر، ۴۰۸

بهبودی، هدایت الله، ۱۷۰، ۶۱۶

بهبهانی، سیدعبدالکریم، ۷۰۳

بهتاش، یدالله، ۶۷۵

بهجت، محمدتقی، ۴۹۵

بهرام پور، ابوالفضل، ۳۹۳

بهرام نسب، محمدسهیل، ۵۳

بهزادنیا، علی، ۳۰۰

بهشتی، سیدمحمد، ۳۹۴

بهشتی، محمد، ۲۸۳

بهشتی، محمدکاظم، ۳۳۹

بهشتی، محمود، ۸۳۷

بهنام، مسعود، ۶۲۷

بی آزار شیرازی، عبدالکریم، ۱۷۱، ۳۹۴، ۴۹۶، ۴۷۷، ۵۱۲

بیات، حجت الله، ۶۱۲

بیات مقدم، شهره، ۳۴۰

بیجارزهی، حسن، ۵۲۸

بیجارزهی، محمدحسن، ۵۲۸

بیستونی، محمد، ۳۸۵، ۷۰۴

بیطرف، محمد، ۱۷۱

بیگدلی نجفی دزفولی، محمدکاظم، ۴۹۶

بیگدلی نجفی دزفولی، محمدمهدی، ۴۹۶

بیگدلی، زکریا، ۱۳۰، ۲۶۴

بیگ زاده، بختیار، ۱۷۲

بیگلری، حسن، ۵۳، ۲۸۳

پاسدار، رسول، ۲۸۱

پاشا، ابراهیم رفعت، ۱۷۲

پاشازاده، محمدعامر، ۵۹

پاک گوهر، حبیب الله، ۱۹۲

پانی پتی، ثناءالله، ۴۹۷

پرنیان، نگار، ۲۳۴

پژوهشکده فرهنگ و معارف نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، ۲۹۴، ۴۳۷

پناه علی نیا، عیوض، ۳۴۰، ۳۵۴

پناهی، هادی، ۴۵۴

پورامینی، محمدامین، ۵۴، ۲۸۳، ۲۹۶، ۳۸۷

پورجعفر، جواد، ۶۳۸

پورزاهد، رضا، ۱۷۳

پورسید آقایی، سیدمسعود، ۲۸۴

پورغفاری لاهیجی، آزاده، ۶۱۲

پوریان پور، سمیر، ۲۴۹

پیشوایی، مهدی، ۱۳۱، ۵۶۱

تابنده، سلطان حسین، ۱۷۳

تابنده، نورعلی، ۲۸۴

تاج الدین، مهدی، ۸۲۰

تاج خواه حکم آبادی، ابوالقاسم، ۶۳۹

تاجی گلداری، حسین، ۵۴

تاری، محمود، ۴۲۰

تبرائیان، محمدحسن، ۵۳۵

تبریزی شبستری، نصرالله بن عبدالله، ۷۵۵

تبریزی، جواد، ۴۶۶، ۴۹۷، ۵۰۶، ۵۱۳، ۸۸۵

تبیان الملک، رضا، ۲۴۹

تحریری، محمدباقر، ۸۲۴

تحریری، محمود، ۸۲۴

ترابی شهرضایی، اکبر، ۲۸۴، ۳۴۰

ترابی، اکبر، ۱۱۱

ترابی، حسام الدین، ۱۷۴

ترابی پور، محمودرضا، ۴۲۱

تربتی کربلائی، حیدر، ۶۳۹

تربتی، محدثه، ۶۳۹

تریز، عبدالرشید، ۳۴۰

تسخیری، محمدعلی، ۲۸۵، ۵۶۲، ۵۶۵

تشکر، احمد، ۳۴۱

تفتازانی، مسعود بن عمر، ۵۶۳

تقدسی نیا، خسرو، ۳۹۵، ۶۷۵

تقوی فرد، محمدرضا، ۱۷۴

تقوی میلانی، سمانه، ۱۷۴

تقیان، حبیب الله، ۶۷۵

تکمیلی، حسین، ۲۵۰

تلافیان، احمد، ۱۷۵

تنباکوئی، محمد، ۶۷۶

توانائیان فرد، حسن، ۵۸۶

توحیدنیا، جعفر، ۳۴۰

توحیدی، امیر، ۸۱۱

توکل، رحیم، ۷۹۰

توکلیان اکبری، محمود، ۶۵۵

توماج، الله قلی، ۳۴۱

تونه ای، مجتبی، ۱۷۵

تهرانی، حسن، ۱۷۵، ۷۵۶

تهرانی، مجتبی، ۴۹۸

تهرانی، محمد، ۲۸۵، ۳۴۱، ۵۲۲

تیموری، ا.، ۸۷۶

تیموری، قنبرعلی، ۲۶۴

ثالثی، نورمحمد، ۳۸۹

ثانی، هاشم، ۷۵۶

ثقفی، عاطفه، ۱۷۶

ثواقب، جهانبخش، ۱۷۶

جامع نائینی، بتول، ۱۷۶

جامعه ام القری، کلیه الدعوه و اصول الدین، ۴۹۸

جامعه اسلامی دانشجویان دانشکده فنی دانشگاه آزاد اسلامی تهران، ۱۸۸

جامعی، بیوک، ۲۵۰

جامعی، جلال، ۱۷۷

جانقلی، منیژه، ۹۷، ۸۸۳

جاوید، محمدرضا، ۲۵۷

جدیدی، حمیدرضا، ۷۵۶

جرجانی، موسی، ۲۶۴

الجزائری، عبدالناصر، ۷۲۳

جزینی، محمدجواد، ۱۷۷

جشنواره فرهنگی هنری امام رضا (ع)، ۲۶۸، ۸۵۷

جعفراف، فاطمه، ۳۴۲

جعفرزاده، حسین، ۵۴

جعفری تبریزی، محمدتقی، ۸۳۸

جعفری چمازکتی، احمد، ۱۸۰

جعفری، عبدالسلام کاظم، ۳۴۲

جعفری، فاطمه، ۶۵۵

الجعفری، محمدصادق، ۴۶۹

جعفری، یعقوب، ۷۰۴

جعفریان، رسول، ۲۷، ۵۵، ۶۲، ۶۵، ۸۴، ۹۴، ۱۴۵، ۱۴۹، ۱۵۳، ۱۶۲، ۱۷۸، ۱۹۸، ۲۰۰، ۲۰۷، ۲۲۲، ۲۳۲، ۳۲۲، ۴۲۱، ۴۳۳، ۶۱۳،

۶۱۹، ۸۵۸، ۸۷۲

جعفری نیا، محمدرضا، ۸۳۸

جلالی اشکوری، زهرا، ۴۵۴

جلالی، سیدجلال، ۶۳۹

جلالی، سیدمحمدجواد، ۵۲

جلالی، محمدرفیع، ۳۴۲

جمالی، مسیح الله، ۱۸۰

جمعی از دانشجویان، ۱۸۰، ۸۵۹

جمعی از صاحبنظران، ۸۷۰

جمعی از محققان، ۷۱۹

جمعی از نویسندگان، ۲۸۵، ۶۷۶، ۸۵۹

جناتی، محمد ابراهیم، ۴۹۹، ۵۶۳

جندقی زاده، معصومه، ۴۵۴

جوادی آملی، عبدالله، ۹۸، ۲۸۶، ۴۷۶، ۴۹۹، ۷۹۰

جوادی پروانه، مسعود، ۵۹۱

جوادی، حسین، ۲۸۶

جوانفکر، علی اکبر، ۶۱۱

جواهری، محمدرضا، ۶۷۶

جواهری، محمدعلی، ۴۹۹

جودکی، رضا، ۱۱۲

جورانی، جاسم محمد، ۶۴۰

جهانفر، محمد، ۱۸۱

چراغی، علی، ۴۳، ۴۵۷

چقائی اراکی، محمد، ۷۵۷

چنارانی، محمدعلی، ۶۲۶

حائری قزوینی، سیدمهدی، ۸۱۶

حاج علیمحمدی، محمدحسن، ۱۸۲، ۴۲۲

حاج قربانی، علی، ۶۵۰

حاجب الدوله، علی بن حسین، ۱۸۲، ۲۵۰

حاج سیدجوادی، سیدکمال، ۶۶

حاج علی اکبری، محمدجواد، ۷۵۷

حاجیان فر، حسین، ۵۹۱

حاجیانی، عباس، ۴۷۲

حاجی زاده اسفدن، محمدرضا، ۵۵

حاجی شفیعی، جواد، ۳۴۲

الحبشی، منصور، ۵۶، ۵۰۰

حبیبی، علی، ۳۴۳، ۴۰۴

حبیبی تبار، جواد، ۱۴۴

الحجاج، رعد، ۷۲۷

حجازی، فخر الدین، ۳۹۴

حجتی شفتی، سیدموسی، ۳۴۳

حجتی کرمانی، علی، ۱۴۴، ۲۸۶، ۲۹۰، ۴۰۴

حجتی کرمانی، فریده، ۱۴۴

حجتی، حامد، ۸۲۱

حجتی، سیدمحمدباقر، ۱۸۲، ۲۸۹

حجتی، محمدامین، ۳۵، ۶۷۷

حداد عادل، غلامعلی، ۲۹۰

حداد، حافظ، ۶۷۷، ۶۹۲

حداد، عصمت، ۶۷۷

حر عاملی، محمد بن حسن، ۳۴۳، ۴۰۴

حریری، محمد یوسف، ۸۵۲

حسائی، یوسف احمد، ۷۷۷

حسام السلطنه، مرادمیرزا، ۱۴۵

حسن بیگی، ابراهیم، ۱۸۳، ۴۴۳

حسن، نزار، ۷۷۶، ۸۲۸

حسن زاده آملی، حسن، ۵۶

حسن زاده، مهدی، ۱۴۵

حسنی کاظمی، سیدحیدر، ۶۵۶

حسنی، علی اکبر، ۵۷

الحسون، محمد، ۷۰۲

حسین، شاهرخ، ۵۷

حسین، محمد علی، ۵۸۰، ۸۷۹

حسین بر، محمدامین، ۳۰، ۳۵۷

حسین زاده، سیدحسین، ۶۴۰

حسین زاده، مجید، ۱۱۲

حسین زاده، محمدعلی، ۱۸۳

حسین نیا، عبدالحمید، ۱۸۴

حسینی ادیانی، سیدابوالحسن، ۲۶، ۵۸، ۳۴۳، ۶۲۶

حسینی اشکوری نجفی، محمدمهدی، ۵۰۰

حسینی اشکوری، سیداحمد، ۶۴۸

حسینی اصفهانی، سیدمرتضی، ۶۷۷، ۸۲۷

الحسینی المیلانی، علی، ۷۲۳

حسینی بهارانچی، سیدمحمد، ۳۴۴، ۶۷۷

حسینی جبلی گرگانی، سیدابوالقاسم، ۴۴۱

حسینی جلالی، محمدحسین، ۴۱

حسینی حائری، سیدکاظم، ۵۰۰

حسینی خباب، وحید، ۵۹۴

حسینی خلخالی، محمدباقر بن مرتضی، ۴۲

حسینی دولت آبادی، سیدمرتضی، ۶۴۱

حسینی زنجانی، سیدعزالدین، ۵۰۱، ۷۰۴

حسینی زنجانی، سیدموسی، ۵۰۱

حسینی سیستانی، سیدعلی، ۳۴۵، ۵۰۱

حسینی شاهرودی، سیدمحمد، ۵۰۳

حسینی شاهمرادی، سیدقدرت الله، ۲۷، ۳۴۵

حسینی شیرازی، احمد، ۵۰۳

حسینی شیرازی، سیدصادق، ۵۰۴، ۶۲۷

حسینی شیرازی، سیدمحمد، ۵۹، ۴۴۴، ۵۰۴

حسینی صدر، سیدعلی، ۷۹۱

حسینی قزوینی، محمد، ۶۹۳

حسینی کمال آبادی، محمدعلی، ۴۵۷

حسینی کشکوئیه، سیدمحمد، ۳۹۵

حسینی موسوی زنجانی، محمد، ۷۵۷

حسینی میرعظیمی، جواد، ۷۵۸

حسینی میلانی، سیدعلی، ۷۹۲

حسینی میلانی، سیدمرتضی، ۵۹، ۵۰۵

حسینی نسب، سیدمحمد صادق، ۷۵۸

حسینی، پروین، ۲۶۵

حسینی، جعفر شبر، ۶۴۰

حسینی، حسین، ۲۹۱، ۸۱۳

حسینی، سیدجعفر، ۴۶۷

حسینی، سیدعلی، ۸۳۲

حسینی، سیدمجتبی، ۷۹۱، ۸۲۷

حسینی، سیدمجید، ۱۸۴

حسینی، سیدمحمد، ۶۲۶

حسینی، سیدمحمدرضا، ۳۴۳

حسینی، سیدمحمدعلی، ۶۹۲

حسینی، قدیر، ۱۸۴

حسینی، مجتبی، ۲۹۱

الحسینی، محمدصادق، ۱۵۵

حسینی بلداجی، گلبهار، ۵۸، ۳۴۴

حسینی زاده، سیدمهدی، ۷۵۷

حسینی قزوینی، سیدمحمد، ۷۰۵

حسینی کاشانی، زین العابدین بن نورالدین، ۵۹

حسینی نژاد، سیدحسین، ۱۸۵، ۲۹۱، ۸۶۱

حسینی نسب، سیدرضا، ۵۷۵

حسینی نسب، سیدمحمدرضا، ۷۲

حسینی نیشابوری، مصطفی، ۸۵۲

حشمتی، محمدرضا، ۵۷۸، ۸۷۵

حشمتی، نرگس، ۳۴۶

حق پرست، رئوف، ۷۳۹

حقیقت خواه، محمد، ۳۴۶

حکمت، یوسف، ۹۸

حکیم، حسن عیسی، ۱۱۲

حکیم، سیدمحمدتقی، ۲۹۲، ۵۰۵

الحکیم، عبدالهادی محمدتقی، ۵۰۲

حکیم، محسن، ۵۰۵

حکیم، منذر، ۳۶

حکیمی، محمدرضا، ۷۵۸

حکیمیان، ابوالفتح، ۴۲۲، ۵۰۵

حکیم، محمدعلی، ۷۰۳

حمزه، ساده، ۱۸۵

حنایی جهرمی، عبدالحسین، ۱۱۳

حنیف، احمد، ۵۳۶

الحوثی، بدرالدین، ۷۰۶

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، ۵۱، ۶۳، ۶۶، ۶۸، ۷۸، ۱۵۴، ۱۸۱، ۱۸۲، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۸۶، ۲۸۸، ۳۲۰، ۳۴۳، ۳۶۷، ۴۰۷، ۴۱۰، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۵۴، ۵۱۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۹۱، ۶۰۰، ۶۱۱، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۳۰، ۷۰۴، ۷۱۵، ۸۴۸، ۸۵۹، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۷۳، ۸۹۰، ۸۹۱

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت آموزش و تحقیقات، ۳۶، ۶۰، ۳۴۶، ۳۹۶، ۵۰۵، ۸۵۲، ۸۸۹

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور آموزش و پژوهش سازمان حج، ۴۰۴

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، معاونت امور روحانیون، ۱۱۳، ۱۳۱، ۲۹۲، ۴۰۵، ۶۰۰، ۷۰۶، ۸۸۹

حوزه نمایندگی ولی فقیه در امور حج و زیارت، واحد اهل سنت، ۵۰۶

الحیدر، محمد عبدالهادی، ۲۹۲، ۳۴۷

حیدری ابهری، غلامرضا، ۷۵۹، ۸۸۵

حیدری، ابراهیم، ۴۳، ۲۹۲، ۶۰۵

حیدری، اسماعیل، ۷۵۸

حیدری، حسام، ۱۸۵

حیدری، زهره، ۷۸۶

حیدری، سعدی، ۲۹۳

حیدری، عبدالواحد، ۵۰۶

حیدری فر، مجید، ۴۹۹، ۷۵۹

الخاتمی، محسن احمد، ۷۴۸

خاتمی، مصطفی، ۶۴۱

خادم، محسن، ۱۵۱

خادمی بهبهانی، غلامرضا، ۶۷۸

خادمی، محمدحسن، ۳۴۸

خاکبازان، علی، ۴۴۵

خاکرند، حسن، ۷۳۷

خاکنژاد، فرهنگ، ۱۸۶

خالدی، محمدعقیل، ۵۰۷

خالدی، محمدعلی، ۳۴۸

خالصی، رحیم، ۲۹۳

خامنه ای، سیدعلی، رهبر جمهوری اسلامی ایران، ۵۰۷، ۵۷۶، ۸۷۴

خامنه ای، سیدمحمد، ۵۶۴، ۵۸۲

خامه یار، رسول، ۶۴۲

خان، ثانی اثنین، ۴۴۴

خان، طالب، ۶۴۲

خداپرست، علی اکبر، ۱۹۷

خداجویان، علی، ۲۹۳

خداکرمی زنجانی، ابوعلی، ۵۷۱

خداکرمی زنجانی، ابوعلی، ۱۱۴

الخدامی، کمال الدین، ۴۷۱

خدامیان آرانی، مهدی، ۶۴۲، ۶۹۳

الخرابشه، سلیمان، ۲۷، ۶۲

خراسانی محمدرضائی، محمدرضا، ۲۶۵

خراط، سلیمان، ۳۴۸

خردمندی، محمدعلی، ۱۳۲

خرسان، سیدطالب، ۷۰۶

خرمشاهی، بهاءالدین، ۳۲۲

خرمی، حسین، ۱۱۴

الخزرجی، حیدر، ۳۶

خزین، بهرام، ۲۵۱

خسرو کردی، جمال، ۲۹۳، ۵۰۸

خسروی، شمسی، ۹۹، ۸۸۳

خسروی، محسن، ۴۳۷

خسروی، محمدعلی، ۶۱۳

خسروی، مصباح، ۵۷

خسروی، موسی، ۶۹۳، ۷۶۰

خضرایی، محمود علی اف، ۳۱۴

خلخالی، صادق، ۵۰۹

خلخالی، محمدباقر، ۳۴۸

خلیلی، جعفر، ۱۸۶

الخلیلی، جعفر، ۴۳

خلیلی، عیسی، ۱۸۷

خمینی، سیدروح الله، ۹۹، ۵۰۹، ۵۷۷، ۸۷۵

الخن، مصطفی سعید، ۵۱۵

خنیفر زاده، محمد، ۶۲۷

خوئی، سید ابوالقاسم، ۴۶۸، ۵۱۵

خواجه محمدی، حمیدرضا، ۴۴۸، ۴۵۰

خوارزمی، غلامرضا، ۶۸۸

خوانساری، ابوالفضل، ۳۴۸، ۵۱۵

خوجلی، مصطفی، ۵۹۲

خوش خبر، محمود، ۳۴۹

خوشگذران، ابراهیم، ۷۵۳

خویلد، عبدالرحمن، ۶۳

خویی، سمیه، ۴۴۹

خیره دست، علی، ۴۵۷

خیری، سیروس، ۱۸۷

خیری، محمود، ۳۳۸، ۴۵۸

داداش زاده، مصطفی، ۷۲۹

داداشی، اکبر، ۵۱۶

دادستان، محمد، ۴۷۴

دادور، منیژه، ۷۶۱

دار الاسلام، انتشارات، ۵۱۶

دارابی، صادق، ۸۳۳

دارابی، علی، ۱۸۷، ۲۵۱

داستانی بنیسی، اسدالله، ۲۶۵

دانش، شکرالله، ۱۸۸

دانشجویان کاروان کوثر، ۱۸۸، ۸۶۱

دانشره، محمد، ۳۴۹

دانشگاه آزاد اسلامی. معاونت فرهنگی، ۲۹۳

دانشگاه آزاد اسلامی، واحد جنوب تهران، ۱۸۸، ۸۶۲

دانش نیا، پریوش، ۳۰۳

دانشیار شوشتری، محمد، ۳۴۹

دانیالی، مجید، ۶۲۷، ۶۵۶

داوودپور، مرضیه، ۱۸۹

دباغ، هاشم، ۳۴۹

دبستانی، هادی، ۹۷

دبیرخانه دائمی کنگره بررسی قداست و امنیت حرم، ۱۰۰، ۵۸۳، ۸۸۱

دبیرسیاقی، سیدمحمد، ۱۵۰، ۱۵۳

درخشان، عدنان، ۷۰۷

درخشنده، محمد، ۶۷۸

درزی، مجید، ۵۹۹

درگاهی، حسین، ۲۹۴، ۶۵۴

درودآبادی همدانی، حسین بن محمدتقی، ۷۹۲

درویش، عبدالله، ۲۹۴، ۴۳۷

دریایی، محمد رسول، ۷۶۱

الدریع، علی، ۴۷۲

دستغیب حسینی شیرازی، سیدعلیمحمد، ۴۶۸، ۵۱۶

دستگیر، منوچهر، ۷۰۷

دشتی، محمد، ۱۸۹، ۲۹۵

دفتر تبلیغات سازمان حج و زیارت، ۳۵۳

دفتر تحقیق و پژوهش بنیاد شهید انقلاب اسلامی، ۶۲۹

دفتر حج و زیارت آذربایجان شرقی، ۵۹۲

دفتر ریاست و روابط عمومی سازمان حج و زیارت، ۶۱۵

دفتر قصه کودک و نوجوان، ۲۳۷

دفتر مقام معظم رهبری، ۵۰۸

دفترنمایندگی ولی فقیه در امور آزادگان، ۵۱۶

الدقن، محمد، ۲۸، ۶۳

دلاویز، احسان، ۱۸۹

دلشاد، متین، ۱۰۰

دملوجی، سلمی سمر، ۶۴

الدندن، عبدالله، ۵۲۰

دنی، نجلا، ۳۰۰

دوانی، علی، ۷۰۸، ۷۳۹

دوزدوزانی، یدالله، ۵۱۷

دوست محمدی، هادی، ۵۸۴

دوغان، اسرا، ۲۲۲

ده بزرگی، احد، ۴۲۳، ۸۲۱

دهقان، اکبر، ۱۱۵، ۸۹۰

دهقانیان، عباس، ۱۶۹

دهلان، سیداحمد زینی، ۷۰۸

دیلمی، رضا، ۲۷۶

دیندار، محمد، ۱۳۹

دیهیمی، زهرا، ۴۴۵

ذاکرخطیر، حسین، ۷۶۱

ذاکری، سیدمجتبی، ۲۹۵، ۷۰۸

ذکاوت، محمدرضا، ۶۷۸

ذهنی تهرانی، سیدمحمدجواد، ۶۳۴

رئیسی، مهدی، ۷۶۴

رئیسی اردلی، محمدنصیر، ۱۱۶

رازی، احد، ۱۹۰

راسخی لنگرودی، احمد، ۱۹۰

رامین نژاد، رامین، ۴۴

راهداری، عبدالسید، ۲۷۵

ربانی، محسن، ۸۲۷

ربیع، محمد، ۲۶۵

رجائی، سیدجواد، ۴۵۸

رجائی، غلامعلی، ۱۴۵

رجب اف، عمران، ۷۹۷

رجبی، محسن، ۶۷۳

رجبی، محمدحسین، ۶۱۴

رجبی نیا، داود، ۳۵۰

رحماندوست، مجتبی، ۱۹۰

رحمانی تیرکلائی، حسین، ۸۶۲

رحمانی سبزواری، حسین، ۳۵۰

رحمتی شهرضا، محمد، ۷۹۳

رحیمی اصفهانی، غلامحسین، ۳۵۰

رحیمی، ابوالفضل، ۴۵۴

رحیمی، محمدعلی، ۲۵۱

رحیمیان، محمدحسین، ۶۴۹، ۶۹۷

رحیمی نیا، امیرحسین، ۸۳۹

رحیمی نیا، یوسفعلی، ۵۹۲

رزاق پور، زهرا، ۱۹۱

رزمجو، حسین، ۴۲۳، ۸۶۳

رستگار جویباری، ولی الله، ۲۹۶

رستم نژاد، مهدی، ۵۶۵

رستمی لاهیجانی، ناصر، ۷۶۲

رستمی پور، علی، ۵۱۷

رسکتی، عطاءالله، ۲۵۱

رسولی محلاتی، سیدهاشم، ۷۸۴، ۸۲۵

رسولی نژاد، سعید، ۷۶۲

رشیدی، اسماعیل، ۶۵، ۱۹۱

رضا خانی، محمد، ۱۹۱

رضائی، محمدحسین، ۳۵۰

رضائی، مسعود، ۳۳۴

رضائی، یوسف، ۱۹۳، ۲۹۶

رضاخانی، محمد، ۱۴۶

رضاداد، عبدالله، ۸۲۹

رضانژاد، مجتبی، ۴۲۳، ۷۶۳

رضایی، افسانه، ۱۹۲

رضایی، ایراندخت، ۱۹۲

رضایی، محسن، ۱۹۲

رضایی ها، یوسف، ۸۵۳

رضوانی، حسین، ۲۸۹

رضوانی، علی اصغر، ۷۰۹، ۷۱۳

رضوی، جواد، ۶۷۸

رضوی، سیدعلی، ۸۱۶

رضوی، سیدقلبی حسین، ۵۵، ۵۰۸، ۵۳۷

رضوی، سیدمحمد رضی، ۶۵۶

رضوی، هاشم، ۱۹۳، ۲۵۱، ۸۶۲

رفاعی، عبدالجبار، ۸۴۸

رفعت جو، حامد، ۲۲۵، ۴۳۲

رفعتی، جعفر، ۶۴۳

رفیعی قزوینی، سیدابوالحسن، ۲۹۶

رفیعی، حسن رضا، ۱۹۴

رفیعی، سیدجعفر، ۸۱۷، ۸۳۳

رفیعی، محسن، ۱۱۵، ۶۴۵

رکنی یزدی، محمدمهدی، ۶۵۷

رمضان، علی، ۱۳۲

رمضانی فرخانی، حسین، ۱۹۴

روابط عمومی و تبلیغات شرکت سهامی بیمه البرز، ۳۵۰

روح افزا، سعید، ۴۴۵

روحانی، حبیب، ۷۴۳

روحانی، سیدمحمد، ۴۶۹

روحانی، سیدمحمدکاظم، ۷۱۴

روحانی، محمدصادق، ۵۱۷

روحانی، مرتضی، ۷۶۳

روحانی، مصطفی، ۸۳۹

روح بخش، سیدعلی، ۶۴۳، ۷۶۳

رودگر، قنبر علی، ۱۴۶

رودگری، محسن، ۸۳۹

روشندل درکاتی، محمد، ۵۵۵

روشنگر، مجید، ۱۹۵

رهبر، علی، ۷۶۳

رهبر، محمدتقی، ۲۸، ۳۵۱، ۵۷۱، ۶۰۶، ۶۵۸، ۸۲۹

رهنورد، زهرا، ۱۰۰، ۴۲۳

زائری، محمدرضا، ۱۶۳

زارعی سبزواری، عباسعلی، ۲۹۷، ۷۱۴، ۸۶۱

زاهدی، مرتضی، ۷۶۴

زحمتکش، مجتبی، ۲۳۴

زرقانی، مهدی، ۱۴۷

زرگری قلمزنیان، سیدعلی، ۲۵۲

زکریا، محمد، ۳۵۲

زمانی، احمد، ۲۵۲

زمانی، جهانگیر، ۲۱۹

زمانی، عزت، ۳۵۲

زمردیان، احمد، ۷۹۴، ۸۳۹

زندی توسلی، علی، ۶۵۹

زواریان، زهرا، ۱۹۵

الزهاوی، جمیل صدقی، ۷۱۵

زیاندان، احمد، ۶۷۹

زیبائی، حسن، ۶۷۹

زیدی، سیداحتشام عباس، ۳۱۹، ۳۶۷، ۵۰۷، ۵۳۵

زیدی، کمیل اصغر، ۳۱۰

زین العابدین، رسول، ۳۵۲

زین پوری، نثار احمد، ۶۵۲

ژولیده نیشابوری، حسن، ۴۲۴، ۷۹۴، ۸۲۲

سابقی، محمد حسنین، ۱۳۲

سادئی، علی، ۵۷۴

سادات اخوی، سیدمحمد، ۲۵۳

سادات مظلوم، کریم، ۴۲۴

سازمان بهزیستی کشور، مشاورت امور فرهنگی، ۲۹۷

سازمان تبلیغات اسلامی، ۲۹۷

سازمان تبلیغات اسلامی، معاونت فرهنگی، ۳۲۷

سازمان حج و اوقاف و امور خیریه، امور حج و زیارت، ۳۵۳

سازمان حج و زیارت، ۲۹۸، ۳۵۳، ۶۰۶، ۶۱۴، ۸۸۲، ۸۹۰

سازمان حج و زیارت، دفتر تبلیغات، ۵۹۳

سازمان دانش آموزی استان گیلان، ۱۹۵، ۸۶۳

ساسانی خواه، فائزه، ۱۹۶

ساعدی، محمد، ۶۲۷

ساکت، محمدحسین، ۴۲۵

ساکی، لیلا، ۲۰۳، ۳۰۵

سالاریان، خادمعلی، ۱۱۶، ۴۵۸

سامعی، احمد، ۳۵۳، ۶۷۹

سامعی، قربانعلی، ۱۹۶

السباعی، احمد، ۶۵

سباعی، کاظم، ۵۸۴

سبحانی تبریزی، جعفر، ۳۸۷، ۴۶۹، ۵۱۷، ۵۶۵، ۵۷۲، ۷۱۵

سبحانی نسب، علی رضا، ۶۹۴

سبحانی، جلال، ۱۹۶

سبحانی، حسینعلی، ۱۹۶

سبزوارزاده، علی، ۵۷۴

سبزواری، سیدعبدالاعلی، ۵۱۸

السبکی، علی بن عبدالکافی، ۷۲۱

سپری، فریدون، ۱۹۷

سپهری اردکانی، علی، ۱۱۶

ستاد عمره ۱۳۸۲، ۳۵۴

ستاد عمره دانش آموزی، ۶۵

ستاد عمره دانشجوئی، باشگاه دانشجوئی زمزم، ۳۶۴، ۶۶۱

ستاد عمره دانشجویی، ۲۲۰، ۳۲۹، ۶۶۲، ۸۶۹

ستاد یادواره سرداران و هشتصد شهید شهرستان ماهشهر، ۴۲۱

ستری، رائد، ۳۵۴

ستوده، فریبا، ۱۳۳

سجادی لعلی، سیدمحمدتقی، ۲۵۳

سجادی، احمد، ۷۹۵

سحاب، ابوالقاسم، ۲۹۸

سخایی، سیده مژگان، ۳۴۰، ۳۵۴

سربازی، عبدالرحمن، ۵۱۸، ۵۴۱

سرحدی، مهدی، ۱۱۷

سرو دلیر، عظیم، ۶۹۰، ۸۵۳

سروش، انتشارات صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، ۳۰۶

سرهنگی، مرتضی، ۶۱۶

سعادتمند، رسول، ۵۷۹، ۶۰۸، ۸۷۷

سعد، طعمه، ۲۹، ۳۵۴

سعیدی، امیرسعید، ۲۷۶

سعیدی، جعفر، ۸۲۸

سعیدی، حسین، ۳۵۵

سعیدی، غلامرضا، ۱۹۳، ۲۹۶

سعیدی، محمدصالح، ۲۸۱

سعیدیان، محسن، ۲۹۸

سفارت ایران در افغانستان، ۵۰۷

سقاف، حسن، ۷۱۳

السقاف، حسن بن علی، ۷۴۹

سلطان العلماء، محمد عقیل، ۵۱۸

سلطان محمد میرزا قاجار، ۱۹۷

سلطانزاده، جلال، ۵۹۳

سلطانی گلشیخی، عباسعلی، ۷۹۶

سلطانی واعظ، احمد، ۴۰۵

سلطانی، مهدی، ۴۵۰

سلمان، زهرا، ۲۱۵

سلمانی رحیمی، امیر، ۱۳۹

سلیم خان تکابی، ۱۹۸

سلیم گندمی، حمید، ۶۴۴

سلیمانی بروجردی، علی، ۷۶۶

سلیمانی بزچلوئی، نادر، ۱۹۷

سلیمی فر، مصطفی، ۱۹۸

سمنانی، حسین، ۶۵۹

سمنانیان، سعید، ۴۲۵، ۸۶۳

سمندری، مهدی، ۲۹۹

سمواتی، فاطمه، ۴۴، ۱۴۷

سمهودی، نورالدین، ۶۶

سنبل کار، مهدی، ۴۲۵، ۵۱۸

سند، محمد، ۷۹۵

سنقری حائری، محمد علی بن حسن، ۷۲۲

سنگری، محمدرضا، ۴۲۳، ۸۲۱، ۸۲۲

سوری، حسین، ۶۷۹

سوری، محمد، ۶۷۹

سهرابی، صادق، ۷۹۶

سهل آبادی، محمد، ۶۸۰

سهلانی، حیدر، ۴۷۰

سیالکوتی، سیدمحمود، ۶۴۴، ۷۶۶

سید، کمال، ۱۹۸

سیدزاده هاشمی، محمدطاهر، ۲۲۵

سیدعلوی، سیدابراهیم، ۱۳۳، ۷۰۱

سیدکباری، سیدعلیرضا، ۶۶، ۸۴۰

سیدنژاد، سیدصادق، ۶۵۹

سیدین، سیدمحسن، ۲۹۹، ۳۹۷

سیفی مازندرانی، علی اکبر، ۷۲۲

سیلاوی، غالب، ۴۷۲

شاعلی، عبد الصمد، ۸۱۸

شاکری، حسین، ۲۹۹

شالچی، مجید، ۲۹۹

شالچی، مجید، ۶۷

شاه آبادی، نصرالله، ۵۱۹

شاهرخ، کمال الدین، ۱۳۴

شاهرخی، محمود، ۱۰۱، ۴۲۵، ۸۶۴

شاهرودی، حسین، ۴۴۴

شاهین، داریوش، ۲۴۱

شایان، مهدی، ۱۹۹

شبر، سیدعبدالله، ۷۹۶

شبراوی، عبدالله بن محمد، ۶۴۴

شبیری خاقانی، محمد، ۵۱۹

شبیری زنجانی، موسی، ۵۱۹

شبیری، سیدابراهیم، ۷۷۱

شجاعی، حیدر، ۶۸۰

شجاعی، سیدمهدی، ۱۶۴، ۱۸۴، ۸۴۰

شجاعی، محمد، ۴۲۶، ۷۶۷، ۸۶۴

شجاعی صائین، علی، ۴۴۴

الشربجی، علی، ۵۱۵

شرخات، سیدعلی جلال، ۷۹۵

شرفی، محمود، ۱۹۹

شرفی، منصور، ۱۹۹

شرکت داروئی پخش هجرت، ۵۹۳

شرکت رفاه فرهنگیان، ۶۷

شریعت، محسن، ۳۵۵

شریعتی، علی، ۲۹۹

شریف طباطبایی، محمدباقر، ۸۳۳

شریف عسگری، صاحب، ۱۰۱

شریف، جواد، ۴۳۸

شریفی، اسدالله، ۵۱۹

شریفی، مجتبی، ۳۰۱

شریفی، معصومه، ۱۱۵، ۶۴۵

شریل لی، مهین دخت، ۲۰۰

شعار، جعفر، ۱۵۲

شعبان، نبیل، ۶۴۵، ۷۵۱

شعراوی، محمد متولی، ۳۰۲

شعله، حمید، ۳۰۲

شفاعی بجستان، آرش، ۲۰۰

شفیعی راد، علی اکبر، ۱۲۶

شفیعی سروستانی، اسماعیل، ۱۴۷، ۳۰۳

شفیعی مازندرانی، محمد، ۷۲۳

شفیعی، سیدعلی، ۷۹۰

شفیعی، سیدمحمد، ۷۶۷، ۸۳۴

شفیعی، علی اکبر، ۶۸۰

شکریان، ناصر، ۳۹۷

شکوهی زنجانی، محمد، ۱۳۴

شکوهی، مسعود، ۵۲۰

شکوئی، عبد الجبار بن زین العابدین، ۳۰۳، ۸۶۵

شمس گیلانی، حسن، ۷۶۸

شمسا، برات، ۱۷۰

شمسا، علی، ۱۴۸

شمس الدین، سیدمهدی، ۶۷، ۳۵۵

شمسایی، محمدحسین، ۷۳۹

شمشیری میلانی، محمدعلی، ۱۱۷

شورای سرپرستی طلاب غیر ایرانی حوزه علمیه قم، ۵۱۳

شهربانو بیگم، ۲۰۰، ۴۲۱

شهرستانی، محمدتقی، ۱۱۸

شهری، محمد، ۱۴۸

شهسوارانی، حسین، ۲۵۴

شهید اول، محمد بن مکی، ۶۶۰

شهید ثانی، زین الدین بن علی، ۵۲۰

شهیدی، سیدجعفر، ۶۸، ۲۱۹

شهیدی، ناصر، ۷۹۷

شیخ الاسلامی، محمدهادی، ۷۹۷

شیخانی، علی باقر، ۲۰۱

شیخ بهایی، محمد بن حسین، ۵۲۰

شیخ زاده، محمد رضا، ۶۴۵

شیخی، علیرضا، ۲۹، ۵۲۱

شیخیان، ابوالقاسم، ۳۵۵، ۶۶۰، ۶۸۱

شیرازی، رضا، ۴۴۶

شیرازی، سیدصادق، ۵۲۱

شیرازی، عبدالله، ۴۷۱، ۷۲۳

الشیرازی، محمدعلی، ۷۲۳

شیمل، آنه ماری، ۱۶۰

صائب، محسن، ۱۳۴

صابرزاده، فریدون، ۶۸

صابری همدانی، احمد، ۴۷۱، ۴۷۵

صابری، حبیب الله، ۲۰۲

صابری، حسین، ۴۶، ۸۰، ۱۰۶

صاحب جواهر، محمدحسن بن باقر، ۵۲۱

صاحب، اخلاق حسین، ۵۲۷

ص: ۱۰۷۹

صاحب، نسیم رضا زیدی، ۵۲۷

صاحبی، محمّدجواد، ۳۰۳

صادقی اردستانی، احمد، ۳۰۴، ۳۵۶، ۵۲۲

صادقی تهرانی، محمد، ۳۰۴

صادقی، محمود، ۲۰۲

صادقی، مصطفی، ۵۰۶

صادقی، میترا، ۲۰۲، ۸۶۵

صادقی، ناهید، ۳۵۶

صارم، ناهید، ۳۰۵

صافی گلپایگانی، علی، ۵۲۳

صافی گلپایگانی، لطف الله، ۲۰۳، ۵۲۴، ۸۴۰

صافی، احمد، ۲۰۳، ۳۰۵

صافی، حسین، ۴۵۹

صافی، عبدالجبار، ۶۸

صالح زاده، مدینه، ۲۰۴

صالحی طالقانی، امیر، ۴۴۴

صالحی قهفرخی، حسین، ۲۰۴

صالحی مازندرانی، اسماعیل، ۵۲۴

صالحی، هاشم، ۸۱۴، ۸۱۵

صانعی، شهرام، ۴۲۶

صانعی، صفدر، ۳۰۶

صانعی، یوسف، ۵۲۴

صبری پاشا، ایوب، ۶۹، ۲۰۴، ۷۲۳

صبور اردوبادی، احمد، ۵۹۳

صحت، علی، ۷۶۸

صحتی سردرودی، محمد، ۶۹، ۱۱۸، ۱۳۴

صحرائیان، محمدحسن، ۲۰۵

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران. دفتر ارتباط با شنوندگان، ۱۰۲، ۸۶۶

صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران، ۳۰۶

صدر، بنت الهدی، ۲۰۵

صدر، حسن، ۷۲۴

صدر، سیدمحمد باقر، ۳۰۷، ۵۲۵

صدر، سیدمحمد، ۳۰۶

صدرالافاضل، مرتضی حسین، ۵۶۲

صدیق، مهین، ۵۲۶

صدیقی، آذر، ۴۴۶

صدیقی، حبیب الله، ۴۴۶

صدیقی، کاظم، ۷۶۸، ۷۹۸

صفاتی، زهره، ۷۶۸

صفاخواه، محمدحسین، ۶۳۳، ۶۵۰، ۶۶۷، ۷۶۹، ۸۳۰، ۸۳۱

صفاوردی، سوسن، ۳۶۳، ۵۳۹

صفایی حائری، علی، ۳۰۷

صفایی، محمد، ۷۹۰

صفایی نژاد، وجیهه، ۵۲۶

صفری فروشانی، نعمت الله، ۷۰

صفری، احمد، ۵۷۲

صفری، مهدی، ۴۲۷

صفی زاده، فاروق، ۴۲۷، ۷۶۹

صلاحی اصفهانی، گیتی، ۷۰

صلاحی نژاد، علی، ۴۲۷

صمدی آملی، داود، ۳۰۸

صمدیانی، غلامرضا، ۲۰۶

صموتی، مینا، ۲۰۶

صنعتی، محمدحسن، ۲۶۶

صوفی نیارکی، تقی، ۷۸۸

ضرابی، محمد حسن، ۲۰۶، ۸۶۶

ضمانتی یار، مریم، ۲۵۴

ضمیری، محمدعلی، ۲۰۶

ضیاءآبادی، سیدمحمد، ۳۰۸، ۵۸۴، ۷۲۴، ۷۹۸

ضیائی، حسین، ۵۹۴

ضیایی، سمیه، ۴۴۷

الضیقه، حسن، ۵۸۴

طارمی، حسن، ۷۳۹

طاطایی، اسعد، ۲۵۴

طالب شهرستانی، امیرمحمد اسماعیل، ۲۰۷، ۲۵۴

طالب نژاد، محسن، ۷۱

طالع زاده، نصرالله، ۷۷۰

طالعی، عبدالحسین، ۶۳۳، ۶۵۰، ۶۶۷، ۶۷۳، ۷۶۹، ۸۳۰، ۸۳۱

طالقانی، سیدامیرحسین، ۶۸۱

طالقانی، سیدعبدالوهاب، ۶۱۷

طالقانی، سیدمحمود، ۱۴۸

طالقانی، سیدهدایت الله، ۸۲۲

طاهایی (خاموشی)، فاطمه، ۷۷۰

طاهرپور، نصرت السادات، ۳۰، ۷۱

طاهرزاده، اصغر، ۷۷۰، ۸۱۸

طاهری باویل علیایی، صمد، ۵۹۲

طاهری خرم آبادی، حسن، ۷۲۵

طاهریان، سعید، ۲۰۷

طاهریان، مهدی، ۴۲۸، ۷۷۱

طایران، امن اله، ۸۴۱

طباطبائی قمی، حسن، ۴۷۲

طباطبائی قمی، سیدتقی، ۴۷۲

طباطبائی، محمدرضا، ۴۷۱

طباطبائی نسب، محمدرضا، ۳۰۹

طباطبایی امیری، سیدجعفر، ۱۱۹

طباطبایی تبریزی، محمدرضا بن عبدالجلیل، ۲۰۷

طباطبایی حکیم، محمدسعید، ۵۲۷

طباطبایی، سیداشرف الدین، ۷۷۱

طباطبایی، سیدجواد، ۳۰۳، ۸۶۵، ۸۶۷

طباطبایی، غلامرضا، ۲۱۵

طباطبایی نسب، محمدرضا، ۶۴۶

طبرسا، غلامعلی، ۶۱۲

طبسی حائری، محمدجواد، ۷۹۷

طبسی، محمد محسن، ۶۴۷

الطبسی، محمدتقی، ۴۷۱

طبسی، محمدجواد، ۶۴۶، ۷۲۸

طبسی، نجم الدین، ۷۲۸

طراویان، مینا، ۳۹۸

طربی، مریم، ۳۵۶

طوسی، محمد بن حسن، ۵۲۷

طهرانی، ابوالفضل بن ابوالقاسم، ۷۷۱

طهماسبی دژکی، مهدی، ۵۸، ۳۴۴

طهماسبی، سارا، ۵۹۱

طیب، مهدی، ۳۰۷، ۶۶۰

طیبی، حسن، ۸۵۴

طیبی، ناهید، ۲۵۵

ظهیری، عباس، ۶۰۴

عابدی، احمد، ۶۲۸

عابدی، عین الله، ۲۰۹، ۶۹۴، ۸۶۷

عابدینی، احمد، ۴۳۸، ۵۲۷

عادل پور، محمد حسین، ۷۷۲

عارف زاده، محمدامین، ۶۰۸

عالم زاده، بزرگ، ۱۳۹

عالمی، بشیر، ۶۹۰

عالی حسینی، ماشاءالله، ۲۰۸

عالی پور، فضل الله، ۲۰۸

عامری نیا، محمدباقر، ۶۸۱

عاملی، ح.، ۳۰۹

عباسپور تمیجانی، محمد حسین، ۲۰۹

عباسی داکانی، پرویز، ۳۰۹

عباسی، جمال، ۳۵۷

عباسی، محمدرضا، ۲۵۵، ۲۶۰

عباسی، محمدمهدی، ۲۰۹

عباسی، نجفعلی، ۲۱۰، ۴۲۸

عباسی مقدم، مصطفی، ۵۷۵

عبایی خراسانی، محمد، ۷۲

عبد الحمید، صائب، ۷۳۰

عبداالهی نیا، بهمن، ۷۳، ۳۵۷

عبدالحسینی، معصومه، ۳۱۰، ۵۲۷

عبدالسلام، عمر، ۷۳۰

عبدالغنی، محمد الیاس، ۷۲

عبدالفتاح، احمد، ۴۴۶

عبدالقادر سراوانی، ابوشعیب، ۴۳۵

عبدالله زاده، محرم، ۲۱۰

عبداللهی، علی، ۶۵۰

عبداللهیان، اسدالله، ۳۵۷

عبداللهیان، محمدرضا، ۳۱۰

عبداللهی بیشه، رضا، ۱۳۴

عبداللهی فرد، کوروش، ۲۱۰

عبدالمجید مرادزهی خاشی، ابوالحسن، ۴۹۷

عبودی، حسن، ۵۰۲

عثمانی، محمد شفیع، ۳۰، ۳۵۷، ۵۲۸

عراقچی همدانی، علی، ۵۰۹

عراقی، عبدالنبی، ۷۷۲

عرب، اصغر، ۴۲۷، ۷۶۹

عرب، عصمت، ۲۱۱

عرب، محمدحسن، ۲۶۶

عربشاهی، غلامحسین، ۲۱۱

عزاوی، حیدر، ۶۴۷

عزیز، سامی، ۷۴۴

عزیز، محمد رضا، ۸۰۹

عزیزی تهرانی، علی اصغر، ۷۷۳

عزیزی، خیرالله، ۴۲۷

عزیزی، عباس، ۶۴۱، ۶۶۱، ۷۷۳

عزیزی، مریم، ۱۵۲

عزیزیان، مهدی، ۷۲۱

عسکری، سیدمرتضی، ۳۱۰، ۷۳۰

عسکری، محمد، ۵۶۲

عصام، عماد، ۷۳۲

عضدالملک، علی رضا بن موسی، ۲۵۵

عطائی اصفهانی، علی، ۳۱۱، ۴۷۲، ۷۳۳

عطائی، عبدالرسول، ۷۳۲

عطائی، مرتضی، ۲۱۱، ۴۰۶، ۴۳۸

عطار، قیس، ۴۲۸، ۸۶۷

عطایی خراسانی، علی اصغر، ۳۵۸، ۶۸۲

عطایی، نادر، ۲۱۱

عطری، ا.، ۸۷۶

عظیمی، محمد، ۲۱۲

عقابی، مهدی، ۴۴۰

عقیقی بخشایشی، عبدالرحیم، ۱۳۵

عقیل زاده، محمد، ۳۵۸

عقیلی آشتیانی، علی اکبر، ۳۰۹

العقیلی، عبدالکریم، ۸۳۴

علامه فانی اصفهانی، علی، ۵۲۸

علم الهدی، جواد، ۵۸۴

علم الهدی، محمدباقر، ۷۳۴

علوان، نبیل رضا، ۷۹۲

علوی بلداجی، حشمت الله، ۴۲۹

علوی شجری، محمد بن علی، ۶۴۸

علوی شوشتری، عبدالمجید، ۲۱۲

علوی فاطمی، عبدالله، ۶۶۱

علوی گرگانی، سیدمحمدعلی، ۵۲۹

علوی مقدم، سیدمحمد، ۳۹۹

علوی، اختر، ۲۶

علوی، سیداحمد، ۱۳۵

علوی، سیدسلیمان، ۷۷۳

علوی، سیدعادل، ۳۵۸، ۳۹۸

علوی، سیدعلی، ۱۲۰

علوی، عادل، ۲۶۶، ۶۲۹، ۶۸۸

علوی، عبدالرحمن، ۸۳۸

علوی، علی، ۱۱۷

علویه همایونی، زینب السادات، ۲۱۲

علی آبادی، احمد، ۶۲۹

علیان نژادی، ابوالقاسم، ۳۵۹، ۵۵۰

علیپور، امان الله، ۵۲۹

علی پور، منوچهر، ۱۰۲، ۴۳۹، ۸۶۸

علیخانی، علی اکبر، ۶۲۹

علیدوست، محمدرضا، ۴۴۸

علی دوست، محمود، ۳۱۱، ۳۵۹

علیدوستی، همایون، ۲۱۳

علیزاده، حسین، ۲۹۴، ۴۳۷

علیزاده، م.، ۷۴۵

علیقلی، امیرحسین، ۷۷۴

علی محمدی، علی، ۶۱۲

علی میرزائی، مرجان، ۲۱۳

عمرانی، غلام رضا، ۲۱۳

عمراهی، یونس، ۲۱۰

عمید زنجانی، عباسعلی، ۳۱۲، ۵۸۴

عنابستانی، علی اصغر، ۲۱۳

عندلیب، میرزا عبدالمهدی، ۸۳۳

عندلیب، ناصر، ۵۹۹

عیسی زاده آملی، ولی الله، ۳۵۹

غروی علیاری، جواد، ۵۲۹

غروی، علی، ۵۲۹

غریفی بحرانی، سیدمحمود، ۷۳، ۳۱۲، ۳۶۰، ۴۰۶، ۴۷۳، ۵۳۰، ۶۴۸، ۸۳۵

غریفی، عبدالله، ۳۵۹

الغریفی، محمدهادی، ۳۵۹

غضنفری، محمدجعفر، ۴۲۹، ۷۷۴

غفاری چنذانق، علی، ۴۰۶

غفاری، ابراهیم، ۷۴، ۳۱۲، ۳۶۰، ۵۳۱

غفاری، سلمان، ۷۴، ۳۶۰

غفاری، مصطفی، ۵۹۴

غفورزاده شفق، محمدجواد، ۲۶۰

غفوری، خالد، ۵۲

غلامپور، محمد، ۴۴۷

غلامعلی، احمد، ۸۱۲

غلامعلیان، علی، ۷۵

غلامی مایانی، ابوالقاسم، ۷۵، ۱۲۰، ۱۳۵، ۳۶۱، ۳۱۳، ۵۸۵

غلامی، هادی، ۶۹۴

غنی زاده، محمود، ۱۵۱، ۱۵۲

غیاثی کرمانی، سیدمحمدرضا، ۳۴۸، ۶۹۴

غیب غلامی، حسین، ۷۳۵

فائز، قاسم، ۴۰۸

الفاسی، محمد بن احمد، ۷۵

فاضل لنکرانی، محمدجواد، ۴۷۴، ۸۸۵

فاضل موحدی لنکرانی، محمد، ۴۷۴، ۵۳۲

فاضل، محمدعلی، ۸۴۱

فاضلی، قادر، ۳۱۳، ۸۴۲

فاطمی استهبانی، محمد، ۲۱۴، ۴۲۹

فاطمی، محمد، ۵۳۲

فاطمیان، علی، ۷۶

فاکر میبدی، محمد، ۸۹۰

فال اسیری، فخرالدین، ۳۶۱

فالی، سیدحسین، ۳۱۳، ۳۸۷

فالی، محمدباقر، ۵۸۵

فتاحی، سیدحمید، ۷۷۴، ۸۲۵

فجری، محمدمهدی، ۶۲۹، ۷۳۵

فخار اصفهانی، باقر، ۶۳۰

فخرالملک اردلان، ابوالحسن، ۲۵۵

فخلعلی، محمدتقی، ۷۰۳، ۷۳۵

فخیم اردبیلی، اسحاق، ۶۴۹

الفراتی، فاضل، ۷۹۶

فراهانی، کمال الدین همایون، ۴۳۰

فراهانی، محمدحسین بن مهدی، ۲۱۴

فربودی، محمد، ۷۷۵

فربهی، مرتضی، ۲۱۴، ۴۳۰

فرجی، محمدتقی، ۲۱۵

فرحات، جهاد عبدالهادی، ۵۳۳

فرخ اصفهانی، ابومحسن، ۳۶۱

فرخپور یعقوبی، قاسمعلی، ۲۱۵

فرخیان، ربابه، ۲۱۵

فرخیان، سعیده السادات، ۲۱۵

فرقانی، محمد، ۷۶، ۳۶۱، ۵۳۲

فرهاد میرزا قاجار، ۲۱۵

فرهنگ، محمدرضا، ۱۸۶

فرهنگستان هنر جمهوری اسلامی ایران، ۴۵۵

فرهنگیان نیا، فرشته، ۳۱۴

فرید گلپایگانی، حسن، ۵۳۳

فضل الله، سید محمدحسین، ۵۳۳

فضلی، زهرا، ۷۵۲

فعالی، محمدتقی، ۳۱۴

فقیه ایمانی، مهدی، ۸۱۲

فقیه امامی، سیدحسن، ۳۱۵

فقیهی، سیدمحمدعلی، ۵۳۳

فقیهی، علی اصغر، ۷۳۶

فلاح زاده، محمدحسین، ۴۴۷، ۵۰۹، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۳۵، ۵۳۴، ۵۵۳، ۶۰۸، ۸۹۰

فلاحت منش، علیرضا، ۶۹۴

فلاح زاده، محمدحسین، ۵۳۴

فهری زنجانی، احمد، ۱۳۶

فهیم کرمانی، مرتضی، ۷۷، ۶۸۲، ۷۳۶

فیاض، محمد اسحاق، ۴۷۴، ۵۳۷

فیروز، عبدالرحیم، ۵۳۷

فیروزان، مهدی، ۴۵۵

فیض قمی، عباس، ۷۷، ۱۲۲

فیض کاشانی، محمد بن شاه مرتضی، ۳۱۵

فیض، جمال الدین محمد، ۷۷

فیض، سیدمحمدصادق، ۱۲۱

فیضی، عزیز، ۳۹۲

فیضی، فیروز حیدر، ۳۲۵

قائدان، اصغر، ۷۸، ۱۲۳، ۱۳۶

قادرمرزی، مسعود، ۵۳۸

قادری، علی، ۲۵۶

قاروبی تبریزی، حسن، ۱۲۲

القاری، عبدالعزیز بن عبدالفتاح، ۷۳۷

قاسمی علویجه، میثم، ۷۳۷

قاسمی، امرالله، ۲۱۶

قاسمی، محمدقاسم، ۴۳۵

قاضی عسکر، سیدعلی، ۷۸، ۱۰۲، ۱۴۹، ۱۵۴، ۱۸۲، ۲۱۶، ۲۴۰، ۲۵۰، ۳۱۶، ۳۶۲، ۳۹۹، ۴۰۷، ۶۸۳، ۸۸۴

قاضی، حسن، ۷۷۵

قاضی زاده، ۴۴۶

قاضی زاده، عبدالعزیز، ۵۳۸

قانصوه، محمود، ۲۸۵، ۵۶۲

قانعی، مصطفی، ۵۹۱

قبادی، هادی، ۵۷۶، ۸۷۴

قبیسی عاملی، احمد اسعد، ۴۷۵

قتالی، سیدعبدالباعث، ۳۶۲

قدسی، احمد، ۴۷۸

قدمی، محمدحسین، ۲۱۷

قدیری، اسماعیل، ۳۶۶

قرآنی، فاطمه، ۱۲۳، ۲۱۷

قرائتی، محسن، ۳۶۳، ۳۹۹، ۵۳۸، ۶۹۵

قرابی، حسام الدین، ۲۱۸

قراگوزلو، شهرام، ۲۲۶

قربانی لاهیجی، زین العابدین، ۸۲۶

قربانی، بهزاد، ۲۱۸

قربانی، مهدی، ۲۵۶

قرشی، باقرشریف، ۷۳۸

قره چانلو، حسین، ۷۹

قریشی، زهرا، ۶۶۲

قزلی، مهدی، ۴۳۹

قزوه، علیرضا، ۲۱۸

قزوهی، ابوالقاسم، ۳۱۶

قزوینی حائری، سیدمحمدحسن، ۷۳۸

قزوینی حائری، سیدیاسر، ۳۹۱

القسم الخارجی لاذاعه الجمهوریه الاسلامیه فی ایران، ۵۷۸، ۸۷۵

قلوز، عزالدین، ۲۱۹

قلی پور، فرج الله، ۳۶۴، ۶۸۳

قلی پور، قاسم، ۴۲۱

قلی زاده، مصطفی، ۶۹

قمی، محمدرضا، ۱۲۴

قنبری، اسماعیل، ۵۴۱

قنبری، حیدر، ۷۷۶

قندچی، آرش، ۷۹

قندهاری فریدونی، میمنت، ۲۱۹

قهرمانزاده، ابراهیم، ۲۱۹

قهرمانی نژاد شائق، بهاءالدین، ۳۱، ۳۷، ۴۳۹

کارآموزیان، محمود، ۳۶۴، ۵۸۰، ۵۸۱، ۸۷۹، ۸۸۰

کارگر محمدیاری، عبدالرحیم، ۲۲۰، ۳۶۴، ۳۶۵، ۴۴۰، ۶۰۴، ۶۶۱، ۸۶۸

کاشف الغطاء، جعفر بن خضر، ۷۳۹

کاشفی خوانساری، سیدعلی، ۸۶۹

کاشفی خوانساری، علی، ۴۳۰

کاظمی خوانساری، ابراهیم، ۶۵۵

کاظمی، اقدس، ۱۰۳، ۴۳۱

کاظمی، اقدس، ۲۵۶

الکاظمی، علاء، ۷۹۶

کامرانیان، عباسعلی، ۲۲۱

کامور بخشایش، جواد، ۱۲۳

کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان، ۴۴۷

کانون قرآن مبین لارستان، ۷۷۰

کبیری رهنی، مهران، ۱۲۴

کتابچی، محمود، ۴۹۵

کتابی، احمد، ۲۳۸

کدخدایی، زهره، ۵۹۱

کرابی، انسیه، ۲۸۲

کربلائی، جواد، ۸۱۰

کردی، عبیدالله محمدامین، ۸۰

کرمانی، طوبی، ۳۱۷

کرمانی، علویه، ۱۴۹

کرمی، عباس، ۲۵۶

کرمی، محمدجواد، ۷۳۰، ۷۳۱

کریم، فارس حسون، ۳۱۷، ۴۰۷

کریم ظزاده، پروانه، ۷۴۰

کریمی جهرمی، علی، ۸۲۴

کریمی قمی، حسین، ۸۸۵

کریمی، رضا، ۶۸۴

کریمی، علیرضا، ۷۴۱

کریمی، فاطمه، ۳۶۵

کریمی، محمد، ۵۳۹

کریمی، محمدرضا، ۸۳۵

کریمی، مهدی، ۲۲۲

کریمی جهرمی، علی، ۶۹۵

کریمی نیا، زینت، ۴۳۱، ۷۷۷

کسار، جواد علی، ۲۲۸

کعبی اهوازی، ابومحمد، ۳۸۸

کفاش، حمیدرضا، ۱۳۷، ۶۸۹

کفشگر، حاجیه همدم، ۲۰۱، ۴۲۱

کلانتریان، مریم، ۳۶۶

کلاهدوزان، سیدابراهیم، ۶۸۳

کلباسی اشتری، احمد، ۶۸۳

کنگره جهانی بررسی قداست و امنیت حرم. دبیرخانه، ۸۶۹

کوثری، مجید، ۳۶۶

کورانی، علی، ۷۴۱

کوکبی تبریزی، ابوالقاسم، ۵۳۹

کومی، عمرعلی، ۴۴۷

کهربایی، فاطمه، ۲۲۳

کیانفر، جمشید، ۶۹، ۲۰۴

کیانیان، داوود، ۴۴۰

کیخائی، رقیه، ۹۲

کیخایی، حسین، ۲۵۷

کارگر محمد یاری، رحیم، ۲۲۰، ۳۶۵، ۴۴۰

کاشانی، حبیب الله بن علی مدد، ۷۷۶، ۸۲۸

کاشفی خوانساری، سیدعلی، ۲۲۱

کاظمینی، میرزامحمد، ۸۰

کربلایی کرناتکی هندی، محمد عبدالحسین، ۲۲۲

کردی مکی، محمد طاهر، ۸۱

کرمی، محسن، ۳۱۷

کلانتر نیستانکی، صدیقه، ۶۷۹

کلانتر هرمزی، نوشین، ۳۶۵

کلباسی، محمد بن محمد ابراهیم، ۷۷۷

کلینی، محمد بن یعقوب، ۴۰۸

کمال الدینی، سیدمحمد باقر، ۸۲

کورانی، مریم، ۷۴۲

کوفگر، مهرانگیز، ۲۲۳

کیانی انبوهی، عباس، ۲۵۷

گتمیری، سیدمنصور، ۲۲۳

گرامی، محمدعلی، ۵۴۰

گروگان، حمید، ۴۴۸، ۴۵۰

گروه پژوهش و تحقیقات خاتم، ۱۴۰

گروه تحقیق و بررسی مسائل حج، ۳۶۶، ۳۸۸

گروه فرهنگی المیزان، ۷۷۰

گروه فقه مرکز تحقیقات حج، ۵۱۱

گروه معارف و تحقیقات اسلامی حوزه علمیه قم، ۴۷۸

گروه معارف و تحقیقات اسلامی، ۴۷۸

گروهی از محققان، ۷۰۴

گلپایگانی، سیدمحمدرضا، ۴۷۵، ۵۴۰

گلدار، نسرین، ۲۵۸

گلزاری، ابوالفضل، ۲۲۴

گلزاری، مسعود، ۲۱۴، ۲۴۷

گنجی، حسین، ۸۱۰

گنگوهی، رشید احمد، ۵۴۱، ۵۵۰

گودرزی، حسین، ۵۶۱

گوکلانی، صلاح الدین، ۳۶۶، ۵۴۱

گویا، عبدالعلی، ۸۱۱

گوینده، مریم، ۲۲۴

گیویان، عبدالله، ۶۱۶

لانگه، آ.، ۳۶۳، ۵۳۹

لایق فرد، اکبر، ۸۲

لبرلیز، ساهره، ۱۳۴

لجنه تحقیق تراث الشیخ الاعظم، ۴۶۵

لجنه من العلماء، ۷۲۲

لسانی، حمید، ۸۴۲

لطفی چهارده، حسین، ۲۲۴

لطفی، اسماعیل، ۴۰۹

لطفی، علیرضا، ۴۳۱

لطیفی، حکیم، ۶۸۴

لقمانی، احمد، ۴۵، ۸۲، ۳۶۶، ۶۰۸

لک ها، مرتضی، ۵۰۳

لگنهاوزن، محمد، ۶۹۰

لنگی اصل، ۴۴۱

اللویم، عبدالهادی شیخ محمد، ۴۷۵

م. الف، عبدالله، ۳۱۸، ۴۰۰

المؤتمر العالمی لبحث قداسه الحرم و امنه، ۱۰۳

مؤسسه الامام الهادی علیه السلام، ۶۶۴

مؤسسه البلاغ، ۵۵۲

مؤسسه البلاغ، گروه نویسندگان، ۳۲۶، ۳۷۴

مؤسسه الجلیل للتحقیقات الثقافیه، ۴۶۹

مؤسسه امام هادی (ع)، ۶۶۲

مؤسسه تحقیقاتی فرهنگی جلی، ۸۸۶

مؤسسه تنظیم و نشر آثار امام خمینی (ره)، ۵۷۹، ۸۷۷

مؤسسه فرهنگی- هنری فرهنگ منهاج، ۶۸۶

مؤسسه فرهنگی تحقیقاتی لیله القدر، ۳۰۷

مؤسسه فرهنگی خدماتی ثامن الائمه (ع) اصفهان، ۶۶۶

مؤسسه فرهنگی شمس الضحی، ۶۸۶، ۸۸۶

مؤسسه فرهنگی هنری احیاگران اندیشه دینی، ۳۰۳

مؤسسه یاران امین، گروه تاریخ و سیره، ۱۹۶

مؤمنی تنکابنی، سیدمحمد حسن، ۸۸۷

مؤمنی ها، محمدمهدی، ۸۷، ۳۲۷، ۳۷۴

مؤید، علی حیدر، ۳۷۴، ۷۸۱

مال الله، حیدر لفته، ۵۹

مالمیرشاهزیدی، حسن، ۲۲۵، ۴۳۲

مبارکه، ابن الرضا ابراهیم، ۶۸۴

مبشر کاشانی، خلیل، ۵۴۱

مبشر، علی محمد، ۶۴۹، ۸۲۳

مبینی سوچلمایی، حسن، ۳۱۸

مجابی، عباس، ۲۵۸

مجتهدی، ابوفضائل، ۷۰۴

مجتهدی، مهین، ۲۲۵

مجد، علیرضا، ۴۳۲، ۶۸۵

مجدآبادی، علی اصغر، ۳۱۹

مجدی کردستانی، عبدالمجید، ۲۲۵

مجله صوت الوحده الاسلامیه، ۸۷۵

مجلسی، محمدباقر بن محمدتقی، ۴۳۲، ۶۴۹، ۶۶۲، ۶۹۶

مجلسی، محمدتقی بن مقصودعلی، ۵۴۱، ۸۱۱

مجله صوت الوحده الاسلامیه، ۵۷۸

مجمتع دینی فرهنگی و آموزشی امام شافعی کنگان، ۳۴۹

مجمع جهانی اهل بیت علیهم السلام، ۳۱۹، ۳۶۷

مجمع، محمدرضا، ۶۶۲

مجیدی، رضا، ۶۸۵

محبوب القلوب، محمدباقر، ۱۱۸

محبی، سیدجلال، ۵۴۱

محبی، عبدالرحمن، ۳۵۲

محبی پور، حمیدرضا، ۴۸۶

محدث خراسانی، احمد، ۳۶۷

محدث خراسانی، صفیه، ۵۶۵

محدث، علی، ۳۲۲، ۵۴۳

محدث، میرهاشم، ۲۵۸

محدثی خراسانی، مصطفی، ۳۲۰

محدثی، جواد، ۱۲۴، ۲۲۶، ۳۲۰، ۳۶۷، ۳۸۹، ۳۹۰، ۴۰۹، ۶۳۰، ۶۵۰، ۶۶۳، ۷۰۲، ۷۱۹، ۷۷۸

محرم زاده، محمدیعقوب، ۷۷۸

محسنی کبیر، مرتضی، ۴۰۹

محقق داماد، سیدمحمد، ۴۷۶

محقق طوسی، علی، ۷۷۹

محقق کابلی، قربانعلی، ۵۴۲

محقق نیشابوری، جواد، ۲۲۷

محقق ورسی، رجبعلی، ۱۲۵

محقق، سیدمحمدتقی، ۶۸۵

محقق، محمد، ۲۲۶

محمد قاسملو، علیرضا، ۱۲۵

محمد، عبدالله، ۷۴۲

محمّدبیگی، الیاس، ۶۶۳

محمدخانی، علی رضا، ۳۶۸

محمدرضایی، محمد، ۹۳، ۱۰۵

محمدزاده مزینان، مهدی، ۳۱، ۳۲۱

محمدزاده، راضیه، ۳۶۸

محمدزاده، علیرضا، ۲۲۷

محمدشاهی، حجت الله، ۳۲

محمدی اشتهاردی، محمد، ۷۷۹

محمدی اشنانی، علی، ۸۹۱

محمدی ری شهری، محمد، ۲۲۸، ۳۸۸، ۸۱۲

محمدی گیلانی، محمد، ۸۲۶، ۸۲۸

محمدی مازندرانی، عبدالله، ۳۱۴، ۳۸۷

محمدی مجد، کمال، ۴۴۷، ۴۴۹

محمدی همدانی، اصغر، ۸۳، ۱۲۵، ۲۲۸، ۳۶۹

محمدی، حجت الله، ۳۶۹

محمدی، رمضان، ۳۲۱

محمدی، فاطمه، ۱۶۳

محمدی فر، سعید، ۱۳۸

محمدی نژاد، حسینعلی، ۵۶۳

محمود، خالد، ۳۶۹

محمودی، جعفر، ۷۹۶

محمودی، سیدعلی، ۲۲۹

محمودی، محمدرضا، ۵۴۲

محیطی، علی، ۳۲۱، ۵۴۳

محیی لاری، ۸۴، ۳۲۱، ۴۳۳، ۵۴۳

مختاری، رضا، ۵۲، ۵۲۰، ۶۱۷

مختاری، سیامک، ۳۲۲، ۳۷۰

مختاری، سیدمحمد، ۶۴۴

مختاری، سیروس، ۷۷۹

مخدومی، رحیم، ۲۲۹، ۲۳۲

مدبر (اسلامی)، علی، ۶۰۸

مدرس بستان آبادی، محمدباقر، ۸۴۲

مدرس فتحی، منصوره، ۸۲۶

مدرسی یزدی، سیدمحمدعلی، ۵۴۵

مدرسی، تقی، ۶۶۳

مدرسی، سیدمحمدتقی، ۳۲۳، ۳۹۱، ۵۴۴، ۸۳۵

مدرسی، سیدهادی، ۳۲۳

مدرسی، علی اصغر، ۶۹۶

مدرسی یزدی، سیدعباس، ۵۴۴

مدنی تبریزی، یوسف، ۵۴۵

مدنی (علوی)، اشرف، ۳۷۰

مدنی، اشرف، ۲۵۸

مدنی، عبدالعزیز صالح، ۸۴

مدنی، محمداسحاق، ۵۴۵

مدنی کاشانی، رضا، ۴۷۶

مدوب بحرانی، محمد فؤاد احمد، ۵۴۵

مدیران کاروان های حج استان قم، ۳۷۰

مدیریت تبلیغات و ارتباطات اسلامی. آستان قدس رضوی، ۱۳۹

مدیریت ترجمه و نشر سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، ۵۶۶

مدیریت حج و زیارت استان فارس، ۸۸۴

مرادقلی کلوخی، محمد، ۸۵

مرادی بروجردی، اسدالله، ۶۳۶، ۷۵۳، ۷۵۸

مرادی، صفر، ۳۴۱

مرادی، مصطفی، ۷۶۸

مرتضوی، مرتضی، ۴۳۳

مرجبی، مرتضی، ۴۴۳

مرزوقی، حبیب الله، ۲۳۰

مرسلوند، حسن، ۲۵۵

مرعشی نجفی، سیدمحمود، ۷۲۴

مرعشی، سیدشهاب الدین، ۵۴۶

مرعشی، کاظم، ۵۴۶

مرعشی، محمود، ۵۴۶

مرعشی، مهدی، ۵۴۶

مرکز آفرینش های ادبی حوزه هنری، ۱۶۵، ۲۰۰

مرکز الامام الخوئی الاسلامی، ۶۶۴

مرکز الحج للدراسات و النشر، ۵۷۸، ۸۷۶

مرکز پژوهش های اسلامی صدا و سیما، ۶۵۴

مرکز تحقیقات حج، ۴۴۷، ۵۱۴، ۶۰۹، ۷۳۶، ۸۴۸

مرکز تحقیقات دارالحدیث، ۲۲۸

مرکز تحقیقات و انتشارات حج، ۳۷۰، ۳۹۱، ۴۳۳، ۵۱۴، ۵۸۱، ۸۶۹، ۸۸۰

مرکز پژوهشهای اسلامی الغدیر، ۷۴۳

مرکز تحقیقات و آموزش حج، ۸۵

مرکز مطالعات و تحقیقات صاحب الزمان (عج)، ۸۲۱

مروارید، علی اصغر، ۴۷۶، ۴۷۷

مروارید، محمدرضا، ۶۴

مروج، علی اکبر، ۶۵۱

مستفید، حمیدرضا، ۷۷۹، ۸۲۷

مسجد جامعی، زهرا، ۷۴۳

مسجدی اصفهانی، رضا، ۳۷۱، ۵۴۶

مسجدیان، مهدی، ۲۳۰

مسعودی، عبدالهادی، ۳۸۹، ۳۹۰

مسعودی، مجید، ۸۱۱

مسلمی، محمدرضا، ۶۸۵

مشایخی، محسن، ۳۷۲

مشفق کاشانی، عباس، ۱۰۱، ۴۲۵

مشکاه السلطان، علی اکبر، ۲۵۸

مشکوه، سیدمحمدحسن، ۳۲۴، ۵۴۷

مصدقیان، حسینعلی، ۷۸۰

مصطفوی دهکردی، فاطمه، ۱۲۱

مصطفی، ثامر، ۳۲۴، ۳۹۱

مصطفی، صالح لمعی، ۸۵

مصطفی لو، رضا، ۲۹۶

مطهر، محمد، ۴۱۰

مطهری، علی اکبر، ۳۷۲

مطهری، مرتضی، ۳۲۴، ۴۴۱

مطهری خواه، ذبیح، ۸۴۳

مظاهری، حسین، ۳۲۵، ۵۴۷

مظاهری، علی اکبر، ۳۲۶، ۴۱۰

مظاهری حبیبی، غلامحسین، ۳۲۶

مظفرپور نوری، حسین، ۲۳۰

مظفری قزوینی، محمد، ۴۷۷

مظفری، محمدحسن، ۳۵۰

مظفری مجد، حسین، ۲۳۰

معانی، جلال، ۷۴۳

معاونت آموزش و پژوهش بعثه مقام معظم رهبری، ۳۶۵، ۸۸۰

معاونت آموزش و تحقیقات بعثه مقام معظم رهبری، ۶۱، ۴۵۳، ۵۳۷

معاونت پژوهشی سازمان تبلیغات اسلامی، ۱۰۹، ۱۱۰، ۱۱۸، ۱۱۹

معاونت تبلیغات و ارتباطات اسلامی آستان قدس رضوی، ۶۵۴

معاونت فرهنگی آستان مقدس حضرت عبدالعظیم علیه السلام، ۷۷۸

معاونت فرهنگی سازمان اوقاف و امور خیریه، ۵۷۷

معرفت، محمدهادی، ۸۲۴

معروف، یحیی، ۴۵۹

معصوم علیشاه، محمد معصوم بن زین العابدین، ۲۳۱

معصومی، علی، ۴۴۸

معلمی گنابادی، رجبعلی، ۲۳۲، ۴۳۴

معمارمنتظرین، سعید، ۶۸۶

معینی، مریم، ۲۵۹

معینی زاده، محمد جواد، ۴۴۸

المغربی، عمرعبدالقادر، ۸۶

مغنیه، محمدجواد، ۵۶۶، ۷۴۴

مغیثی پورسبزواری، علی اکبر، ۲۵۹، ۳۷۲

مفتی الشیعه موسوی، سیدمحمد، ۵۴۹

مقدادی، محمد علی، ۸۶، ۵۶۷

مقدادی، محمدمهدی، ۸۸۵

مقدس، احسان، ۱۲۶، ۸۹۱

مقدس، سعید، ۳۸۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۵۵، ۶۶۴، ۸۱۸

مقدس، محمد، ۷۵

مقدسی، احمد، ۷۴۴

مقدم، سیدمحمدتقی، ۶۶۴

مقیسه، محمدحسن، ۲۳۲

مقیمی، حمیدرضا، ۴۵۵

مکارم، مسعود، ۵۴۹

مکارم شیرازی، ناصر، ۴۷۷، ۵۵۰، ۷۴۴، ۸۱۳

مکتب القرآن مسجد ایریلو، ۲۷۸

مکتب امام جمعه النجف الاشرف، ۷۷۵

مکی، محمد ابراهیم بن شوقی، ۸۵۳

مکی، هدی السادات، ۳۰۲

ملازهی، عبدالرحمن، ۵۵۰

ملازهی، عبدالله، ۵۵۰

ملتجی، مهدی، ۳۷۲، ۶۸۶، ۸۵۴

ملحس، رشدی الصالح، ۴۸

ملک قاسمی، ربابه، ۲۵۹

ملکوتی، میرزا مسلم، ۵۵۱

ص: ۱۰۹۱

ملکوتی فر، ابراهیم، ۸۷

ملکوتی فر، ولی الله، ۳۷۲، ۸۵۴

ملکی، علی، ۳۷۳

ملکیان، روح الله، ۶۷۲

ملکیان، محمدباقر، ۷۷۱

ملکیان نایینی، احترام، ۲۳۲

منبری، توفیق، ۳۳۳

منتجب نیا، رسول، ۷۳۹

منتظری، حسینعلی، ۵۵۱

منتظرین، سیدحسن، ۷۸۰

منجمی، علیرضا، ۵۹۴

منشی، عبدالرسول، ۶۹، ۲۰۴

منصور تبریزی، یعقوب، ۲۳۲

منصورنژاد، محمد، ۳۲

منصوری لاریجانی، اسماعیل، ۴۱۰

منصوری، فضل الله، ۲۳۳

منصوری، لفته، ۲۳۳

منصوریان، محمدمهدی، ۷۸۰

منظوری، زرین، ۳۲۶

منفرد، الهه، ۴۲۵، ۸۶۳

منوری، علی، ۸۷، ۱۵۰، ۳۷۳

منوری، هادی، ۲۶۰

مواجیان، حسین، ۲۳۴

موحد ابطحی اصفهانی، سیدعلی، ۷۷۱، ۷۸۱

موحد ابطحی، ف.، ۳۷۳

الموحد، عبدالله، ۷۲۳

موسائی، میثم، ۷۴۲

موسوی اردبیلی، سیدعبدالکریم، ۵۵۲

موسوی خرسان، حسین، ۱۲۶

موسوی خرسان، سیدعبدالمطلب، ۸۳۱

موسوی خلخالی، محمدرضا، ۴۶۸

موسوی دشتستانی، باقر، ۲۶۰

موسوی سبزواری، علی، ۴۷۹

موسوی سعیدی، سیدمحمود، ۱۹۲

موسوی شاهرودی، سیدمرتضی، ۵۵۲

موسوی غروی، سیدعلی اصغر، ۴۶۶

موسوی غروی، سیدمحمدجواد، ۳۲۷، ۴۰۲، ۴۸۰

موسوی فر، حسن، ۴۴۲

موسوی قزوینی، محمدحسن، ۷۴۷

موسوی گرمارودی، ۴۲۰

موسوی گرمارودی، علی، ۶۱۳

موسوی، ابوالحسن، ۱۲۶

موسوی، سیدرضا، ۷۴۵

موسوی، سیدطاهر، ۴۶۴

موسوی، سیدعبدالرحیم، ۷۴۶

موسوی، سیدفاروق، ۷۴۶

موسوی، سیدفرید، ۸۱۹

موسوی، سیدمحمدابراهیم، ۳۴۰

موسوی، طاهر، ۳۹۲

موسوی، لیلا، ۴۵۱

موسوی، محب الاسلام، ۵۲۱

موسوی زاده، سیدامین، ۲۳۴

موسوی غروی، سیدمحمدجواد، ۴۶۶

موسوی قزوینی، محمدحسن، ۷۰۸

موسوی نسب، سیدجعفر، ۵۵۳

موسوی نیا، میرهادی، ۲۳۵

مولانا، سیدعلی، ۳۷۴

مهاجر، نجف علی، ۴۴۹

مهاجرانی، سیدمحمد، ۴۴۹

مهاجری، مسیح، ۲۳۵

مهدوی اشرف، احسان، ۷۸۱

مهدوی دامغانی، محمود، ۴۸

مهدویان، حسن، ۶۱۸

مهدوی راد، محمد علی، ۶۱۹

مهدوی زاده، سیدمهدی، ۴۳۴، ۷۸۲

مهدی پور، محمود، ۵۳۴، ۵۵۳

مهدی پور، علی اکبر، ۶۶۶، ۷۲۳، ۷۸۲

مهدی پور، محمود، ۴۱۰

مهرابی، ابراهیم، ۲۳۶

مهرابی توانا، علی، ۵۹۴

مهربان، رحمت الله، ۷۸۳

مهرزاد صدقیانی، محمدرضا، ۸۸

مهری، سیدمحمدرضا، ۹۰

مهری، محمدجواد، ۱۲۷

مهریزی، م.، ۳۲۸، ۵۵۴، ۸۵۴

مهیار، عباس، ۲۳۶

میرخانی، سیداحمد، ۷۸۳

میرخلف زاده، علی، ۶۵۱

میرداماد، ۶۹۱

میرداماد، سیدعبدالمجید، ۶۳۱، ۷۴۷

میردامادی، حسن، ۱۰۳، ۲۳۶، ۴۵۵، ۸۷۰

میردامادی، سیدباقر، ۳۷۵

میردیلمی، سیدضیاء، ۴۱۱

میرزائی، محمدربیع، ۷۹۰

میرزایی اصفهانی، محمدرضا، ۴۴۳

میرزایی، فاطمه، ۶۸۶

میرشریفی، سیدعلی، ۲۶۷

میرشفیعی، صادق، ۶۵۱

میرصفی، سیداکبر، ۸۸

میرقاسمی، منیره، ۳۲۸، ۳۷۵

میرمسیب، سیدمهدی، ۴۳۴

میقانی شاهرودی، رضا، ۸۵۴

میلانی، سیدفاضل، ۵۰۳

میلانی، سیدمحمد علی، ۱۲۷

میلانی، محمدعلی، ۳۷۶

نائیجی، محمدحسین، ۷۹۳

نائینی، محمدحسن، ۳۷۶، ۵۸۵

نادری رارانی، نادرقلی، ۸۹

نادری، فرج الله، ۶۵۲

نارویی، فاطمه، ۷۲

ناصح، شمسی، ۲۳۶

ناصر خسرو، ۱۵۰

ناصرالدین قاجار، شاه ایران، ۲۶۰

ناصری، محمد، ۲۳۷

ناطقی، احمد، ۴۵۶

ناظمیان، رضا، ۳۲۷

ناظمیان، مهدی، ۲۳۷

ناقلی، غلامرضا، ۷۸۳

نبوی، جعفر، ۴۳۲

نبوی، سیدابراهیم، ۲۳۷

نبوی، عبدالله، ۲۴۵

نجارزادگان، فتح الله، ۷۴۹

نجف، محمدمهدی، ۵۶۷

نجف زاده، تقی، ۲۳۷

نجفی تبریزی، کاظم، ۵۵۴

نجفی خوانساری، ابوالفضل، ۳۴۸

نجفی روحانی، نجف، ۳۲۸

نجفی قمشه ای، قدرت الله، ۴۳۴

نجفی، بهاءالدین، ۱۲۷

نجفی، سیدمحمدباقر، ۸۹

نجم الدوله، عبدالغفار بن علی محمد، ۲۳۸

نجم، جعفر علی، ۷۷۸

نجمی، محمدصادق، ۹۰، ۳۷۶، ۴۸۰

ندوی، ابوالحسن علی، ۴۳۵

نسرین تقی زاده بهجتی، ۲۵

نشاط، فاطمه، ۲۶۱

نشر شاهد، ۱۰۴

نشر مشعر، ۹۱

نصار، عمار عبودی، ۵۹

نصرآبادی، علی، ۴۳۵، ۷۸۳

نصیری، امرالله، ۲۳۸

نصیری، عبدالله، ۹۱

نظامی همدانی، علی، ۸۱۳

نظری منفرد، علی، ۶۵۲

نظری، احمد، ۷۸۴

نظری، محمّد، ۶۵، ۱۹۱، ۲۶۱، ۳۷۶

نظمی اردیموس، اسدالله، ۵۵۴

نعمانی، محمدمنظور، ۵۵۵

نعمتی، محمدرضا، ۸۵۵

نعیم آبادی، غلامعلی، ۷۴۸

نعیمی، جواد، ۴۵۰

نفیس، نسرین، ۲۴۲

نفیسی، نفیسه، ۲۴۲، ۸۷۲

نقدی، محمد، ۹۱، ۵۵۵، ۶۶۷

نقشبندی مجددی، عبدالله، ۵۵۵

نقوی قاینی، محمدتقی، ۸۱۴، ۸۴۳

نقوی، علی محمد، ۵۲۹

نقیبی، سیدابوالقاسم، ۳۲۹، ۳۹۲

نقی زاده، محمد، ۹۲، ۳۲۹

نکونام، محمدرضا، ۵۵۶

نمازی شاهرودی، علی، ۵۵۶، ۷۴۸

نوحی، فریدون، ۵۹۲

نورانی اردبیلی، مصطفی، ۵۵۶

نوروزی فر، محمود، ۴۵۰

نوری کوهبانی، محمدرضا، ۹۲

نوری همدانی، حسین، ۵۵۷

نوری، حسین بن محمد تقی، ۶۶۷

نوری، یحیی، ۵۵۶

نوفل، عبدالرزاق، ۴۵۰

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه صنعت نفت، واحد دانشجویی، ۳۷۷

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاهها، ۲۰۹، ۲۲۷، ۲۳۹، ۸۶۵، ۸۷۰، ۸۸۷

نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه ها، معاونت آموزش و تبلیغ- اداره مشاوره و پاسخ، ۷۸۷

نیارئیس، سیدمهدی، ۷۸۴

نیشابوری، عبدالحسین، ۶۶۸

نیشابوری، غلامرضا، ۷۸۴

نیلفروشان، محمدرضا، ۹۲، ۱۲۸

نیلی پور، مهدی، ۳۳۰، ۳۷۷، ۶۳۱

واثقی راد، محمدحسین، ۳۹، ۵۵۸

واثقی، حسین، ۳۸، ۲۶۱، ۵۵۷

واحد اطلاع رسانی ستاد عمره ۱۳۸۲، ۳۵۴

واحد تحقیق و پژوهش هیئت الزهرا (س)، دانشگاه صنعتی شریف، ۷۶۸

واحد تحقیقاتی صائب، ۶۵۲

واحد روابط عمومی ستاد مرکزی جهاد سازندگی، ۹۹، ۵۸۲، ۸۸۱

واسطی، عبدالحمید، ۸۹۲

واعظ جوادی، مرتضی، ۶۳۲، ۶۶۸

واعظ موسوی، سیدعلی اکبر، ۷۵۰، ۸۱۴

واعظزاده خراسانی، محمد، ۵۶۷، ۷۴۹

واعظی محمدی، حسن، ۲۸۷، ۲۸۹

واعظی، احمد، ۲۸۷

واعظی، سجاد، ۷۸۴

واعظی، یدالله، ۲۳۹

وثوقی، رضا، ۱۲۸

وثوقی، محمدعلی، ۹۳

وثوقی، یوسف، ۱۳۸

وجدانی فر، قدرت الله، ۴۸۱

وحید خراسانی، حسین، ۵۵۸

وحید دامغانی، ابراهیم، ۴۵، ۷۴۷

وحیدی امین، محمدحسن، ۳۷۷، ۶۸۷

وحیدی، سیدرضی، ۸۱۴، ۸۱۵

وحیدی، سیدمحمد، ۵۵۹، ۸۱۴

وریشتی، عبدالغفار، ۶۸۷

ورسه ای، علی، ۲۸، ۵۱، ۵۵، ۶۳، ۷۶، ۸۱، ۱۰۶، ۱۲۴، ۲۷۹، ۲۸۹، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۹۹، ۵۱۴، ۵۳۲، ۵۷۵، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۱۶، ۸۵۹

ورعی، سیدجواد، ۳۶۴، ۵۸۶

وزارت ارشاد اسلامی، اداره کل انتشارات و تبلیغات، ۵۸۶، ۸۷۰

وزارت بهداری، دفتر امور پزشکی حج، ۵۹۵

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ستاد عمره دانشجویی، ۲۳۹، ۸۷۱

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری. ستاد عمره و زیارت. واحد فرهنگی، ۳۷۸

وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ستاد امور جنگ، ۱۰۵

وزیر وظایف، داوود بن علینقی، ۲۴۰

وزیری، سعید، ۲۴۰، ۲۶۷

وزیری، کریم، ۳۷۸

وزین پور، نادر، ۱۵۲

وزینی، مصطفی، ۲۲۵

وفائی، غلامحسین، ۵۵۹

وفایی، محمدرضا، ۶۸۷

وقارالدوله، سکینه سلطان، ۱۵۳

وهومن، هارون، ۲۰۸، ۲۳۱، ۲۶۲، ۸۷۱

ویس کرمی، مهرداد، ۷۸۵

ویسمه ای، مسعوده، ۱۲۸

هاجری، یوسف، ۹۳، ۱۰۵

الهادی، جعفر، ۷۲۰

هادی، محمد، ۷۵۰

هادیان، علی، ۲۴۱، ۲۶۲

هادی لجین، محمود، ۷۸۵

هادی منش، ابوالفضل، ۷۸۵

هاشمزهی، عبدالحمید، ۲۴۱

الهاشمی الخطیب، علی، ۶۳۷

هاشمی ایلامی، سعید، ۷۸۶

هاشمی نوربخش، حسن، ۹۴، ۳۷۸، ۸۷۱

هاشمی، سیداسماعیل، ۹۳

هاشمی، سیدجواد، ۷۸۶

هاشمی، سیدعباس، ۲۴۱

هاشمی، سیدعلیرضا، ۶۶۹

هاشمی، سیدمحمدحسین، ۶۶۹

هاشمی، سیدمحمود، ۳۲، ۹۳

هاشمی، سیدمسیح، ۲۴۱

هاشمی، شکوفه، ۴۴۶

هاشمی، محمود، ۶۵۲

هاشمیان، هادی، ۵۲۹

هاشمی طبا، سیدمصطفی، ۲۴۱

هجرانی، علی، ۳۳، ۵۵۹

الهجری، وجیه بن محمد مسبح، ۷۷۲

هدایت، مهدیقلی، ۱۵۳

هدایتی فخر داود، ابوالفضل، ۳۷۹

هدایتی، سیداحمد، ۱۵۴

هدایی، ابوتراب، ۸۱۵

هرندی زاده، مرجان، ۲۴۲، ۸۷۲

هروی، جمال الدین، ۴۰

هژبری، محمد، ۹۴، ۳۷۹

هفت لنگ، کیانوش، ۱۵۳

همایونی، صادق، ۲۴۲

همّتی، همایون، ۷۰۸

هیئت پزشکی حج، ۵۹۵

یثربی، یحیی، ۲۴۳

یزدان پرست لاریجانی، محمدحمید، ۲۴۳

یزدان پناه، مهرعلی، ۴۶۰

یزدانی، خلیل الله، ۴۳۵

یزدی خواه، محسن، ۲۴۳

یزدی نژاد، کریم، ۲۴۴

یعقوبی، مریم، ۴۵۱

یغمائی، حبیب، ۲۴۴، ۴۳۶

یکتایی، محمدرضا، ۲۴۴، ۲۶۳، ۲۶۷

یگانه، فریدون، ۲۴۴

یلفانی، علی اکبر، ۲۴۵

یمانی، اکبر، ۲۴۵

یوسف، عبدالله، ۹۵

یوسف پور، رحمان، ۳۳، ۳۷۹، ۵۶۰

فروست ها

آزموده ها (۱۰)، ۶۰۴

آزموده ها (۱۱)، ۶۰۴

آزموده ها (۳)، ۶۰۱

آزموده ها (۵)، ۶۰۲

آزموده ها (۶)، ۶۰۲

آزموده ها (۷)، ۶۰۲

آزموده ها (۱)، ۶۰۰، ۶۰۱

آزموده ها (۲)، ۶۰۱

آزموده ها (۲)، ۷۰۶

آزموده ها (۴)، ۶۰۱

آزموده ها (۸)، ۶۰۳

آزموده ها (۹)، ۶۰۳

از خانه تا صاحبخانه (۱۵)، ۴۱۸

از خانه تا صاحبخانه (۹)، ۸۵۷

از خانه تا صاحبخانه (۱)، ۴۱۷

از مجموعه عرفان و هنر؛ کتاب (۵)، ۷۵۲

اماکن چهارگانه، ۶۱

انتشارات آژند؛. مجموعه کتاب های مذهبی ()، ۳۷۲

انتشارات دانشگاه گیلان ()، ۳۳۸

با چشم باز ()، ۱۰۰

با نهج البلاغه آشنا شویم، ۴۰۹

بحوث فی التبلیغ الاسلامی (،)، ۶۰

بحوث فی علم الاجتماع الاسلامی و نقد النظریه الاجتماعیه الغربیه ()، ۵۷۳

بر گستره کتاب و سنت (۱۲)، ۷۳۱

بر گستره کتاب و سنت (۱۳)، ۷۳۱

بنیاد پژوهشهای علمی، فرهنگی (۱۶)، ۶۳۶

به نشر (انتشارات آستان قدس رضوی) ()، ۴۲

پژوهشگران نوجوان بیشتر بدانند (۳)، ۴۴۴

پنجره ()، ۲۸۳

تبیین باورهای شیعی (۱)، ۷۲۶

تبیین باورهای شیعی (۳)، ۷۲۶

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی ()، ۳۷۶

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی ()، ۲۹۷

جامعه مدرسین حوزه علمیه قم، دفتر انتشارات اسلامی (۲۸۴)، ۲۰۳

ص: ۱۰۹۶

چهل حدیث ()، ۴۱۰

حج (کتاب اول)، ۱۶۷

حج (کتاب دوم)، ۱۶۷

حج (کتاب سوم)، ۱۶۷

داستان زندگی پیامبر/ عبدالکریم بی آزار شیرازی (۱۸)، ۱۷۱

درسنامه، ۸۸۹

دغدغه های جوان پویا (جلد ۳۷)، ۳۲

دفتر انتشارات اسلامی وابسته به جامعه مدرسین حوزه علمیه قم ()، ۵۱۰

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات (۱۹۰)، ۳۳۳

دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم، مرکز انتشارات (۸۳۸)، ۱۶۹

دفترانتشارات اسلامی (۲۸۶)، ۴۸۹

الدلیل التاسع، ۵۳۰

الدلیل الثانی عشر، ۵۳۰

دلیل الحاج ()، ۳۵۸

الدلیل الحادی عشر، ۵۳۰

الدلیل السابع، ۳۶۰

الدلیل العاشر، ۷۴

دوره معارف و عرفان معصومین (ع) (۵)، ۸۱۱

دیار ابرار (۱)، ۶۷

دیار ابرار ()، ۱۱۰

دیدار با ابرار (۴)، ۱۱۹

دیدار با ابرار (۶)، ۱۱۸

رسالات اسلامیه (الجزء الثامن)، ۲۶۶

ره نامه راهیان حج ()، ۷۰۰

ریحانه (۹)، ۸۰

زنان آسمانی (۱۰)، ۹۹، ۸۸۳

سرگذشت اماکن مقدس (۱)، ۴۴۸

سلسله المسائل الفقهیه (۱۰)، ۳۸۷، ۵۶۵

سلسله الینابیع الفقهیه، ۴۷۷

سلسله قصص الابرار (۲)، ۴۴۱

سلسله آموزش احکام؛ سطح دو (شماره)، ۴۴۶

سلسله الاحادیث المشترکه (۳)، ۵۶۲، ۵۶۵

سلسله بحوث کلامیه مقارنه ()، ۷۲۷

سلسله بحوث کلامیه مقارنه ()، ۷۲۵

سلسله طریق الیقین، ۶۴۸

سلسله فروع دین برای نوجوانان-، ۴۴۴

سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی (۲)، ۶۶۲

سلسله کوثر الروح (۱)، ۳۱۲، ۴۰۶

سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی (۳)، ۳۴۰، ۳۵۴

سلسله کتب آموزشی ویژه عمره دانشجویی (۱)، ۵۷۵

سلسله کتب آموزشی ویژه ی عمره ی دانشجویی (۵)، ۱۵۸

سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی (شرح زیارت جامعه کبیره)، ۸۰۳

سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- (شرح زیارت جامعه ی کبیره)، ۸۰۹

سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ۱۰ ...، ۸۰۲

سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۳ ...، ۸۰۲

سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمدضیاء آبادی ...، ۸۰۴

سلسله مباحث شناخت وهّابیان، ۷۰۹، ۷۱۱

سلسله مباحث شناخت وهابیت، ۷۱۰

سلسله مباحث معارفی سیدمحمد ضیاءآبادی- ۳۲ (صفیر هدایت)، ۳۰۹

سیری در بحارالانوار (۱)، ۶۵۰

شب شعر عاشورا، ۸۲۲

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱ (شرح زیارت جامعه کبیره)، ۸۰۷

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱۳ ...، ۸۰۷

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱۴ ...، ۸۰۷

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱۵ ...، ۷۹۹

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱۹ ...، ۸۰۱

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۲ ....، ۸۰۷

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۲۳ ...، ۸۰۱

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۴۲ ...، ۸۰۱

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۴۶ ...، ۸۰۲

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۰

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۰

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۸

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۹

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۶

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۲

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۶

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۱

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۳

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۳

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۰

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۸ ...، ۸۰۹

صفیر ولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی ...، ۸۰۱، ۸۰۸

صفیر ولایت. سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ...، ۸۰۴

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱۱ ...، ۸۰۶

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۱۶ ...، ۸۰۵

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۴

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۵

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی ...، ۸۰۵، ۸۰۶

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ۱۸ ...، ۷۹۹

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ...، ۸۰۰

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی ...، ۸۰۴

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۲۰ ...، ۸۰۸

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۲۴ ...، ۸۰۳

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۲۶ ...، ۸۰۸

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۳

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۴ ...، ۸۰۸

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ۴۵ ...، ۸۰۳

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ۲۲ ...، ۷۹۹

صفیر ولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ...، ۷۹۸

صفیر هدایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۰

صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ...، ۷۹۹

صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۶

صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی ...، ۸۰۶

ص: ۱۰۹۹

صفیر هدایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاءآبادی- ۲۷ ...، ۷۹۹

صفیر هدایت، سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمد ضیاء آبادی- ...، ۸۰۷

صفیرولایت سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمدضیاء آبادی- [ج] ...، ۸۰۵

صفیرولایت: سلسله مباحث امام شناسی سیدمحمدضیاء آبادی- ۴۳ ...، ۸۰۴

الطریق الی کربلاء ۱، ۶۴۲

علوم قرآن ۷۱ (قرآن ۱۶۳)، ۷۰۵

علی مائده العقیده ()، ۷۱۶

علی مائده الکتاب و السنه (۲)، ۳۱۰

علی مائده الکتاب والسنه (۱۲)، ۷۳۰

الفقه الإسلامی، ۵۴۴

قرآن پژوهشی (۲)، ۸۳۰

قضایا الجمهوریه الاسلامیه (۸)، ۵۸۰، ۸۷۹

کاش و کاشکی (۱)، ۴۴۷

کتاب اندیشه (پیوند با الگوها)، ۴۴۵

کتاب و سنت آئینه میس ()، ۷۳۱

کتاب و سنت کی آئینه میس ()، ۳۱۱

کوثر الشریعه (۲)، ۵۳۰

گام به گام (۸)، ۱۴۴

گنجینه ادبیات کهن فارسی برای کودکان و نوجوانان (۶)، ۱۵۲

مؤسسه أهل البيت (٨)، ۷۲۴

مؤسسه رسالات اسلامیه، ۶۲۹

مؤسسه در راه حق (۳)، ۳۲۸، ۵۵۴

مؤسسه فرهنگی و انتشاراتی ائمه (ع) (۷)، ۳۹۵

متون زیارت (۱)، ۶۵۰

متون زیارت (۲)، ۶۶۸

متون زیارت (۷)، ۶۳۴

متون زیارت (۸)، ۷۶۹

مجموعه آثار (۲)، ۷۷۲

مجموعه آثار آیه الله گیلانی ()، ۸۲۶

مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی مظاهری () اخلاق ()، ۳۲۵

مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی مظاهری (۷)، ۳۲۵

مجموعه آثار حضرت آیت الله العظمی مظاهری () فقه ()، ۵۴۸

مجموعه آثار دکتر علی شریعتی (۲۹)، ۳۰۱

مجموعه آشنایی جوانان با معارف اسلامی، ۷۲۹

مجموعه ادب فارسی، ۱۵۲

مجموعه بخوان و رنگ کن. ارکان اسلام، ۴۵۱

مجموعه سخنرانی ها (۲)، ۳۰۷

مجموعه سیر و سلوک پاکان (۸)، ۲۹۴، ۴۳۷

مجموعه کودک مسلمان (ارکان اسلام)، ۴۴۷

مجموعه گذشته ایران در نوشته پیشینیان ()، ۲۶۰

مرکز جهانی علوم اسلامی. معاونت پژوهش ()، ۷۰

مفاهیم اسلامی ()، ۳۲۷

مکتب مطالعه و تدوین المناهج الدراسیه (۶)، ۶۵۳

من مخطوطات مکتبه آیه الله المرعشی العامه (۶)، ۶۴۸

منشورات مدرسه دارالعلم (۱۷)، ۴۶۸

منظمه الاعلام الاسلامی ()، ۲۸۵

موسوعه الرسول المصطفی (ص) ()، ۷۴۸

موسوعه رسالات اسلامیه، ۳۵۹، ۳۹۸

موسوعه شروح زیاره عاشورا (۲)، ۷۷۳

موسوعه شروح زیاره عاشوراء (۱)، ۷۷۸

نحو قراءه جدید للتاریخ (۵)، ۵۷۲

نشریه آماری و تحلیلی فرهنگی و هنری (۱۳)، ۶۱۳

نشریه گروه تحقیق و بررسی مسائل حج (۲)، ۳۶۶

نشریه گروه تحقیق و بررسی مسائل حج (۴)، ۳۸۸

هنر و ادبیات ()، ۴۳۱، ۸۶۹

درباره مرکز

بسمه تعالی

هَلْ يَسْتَوِي الَّذِينَ يَعْلَمُونَ وَالَّذِينَ لَا يَعْلَمُونَ

آیا کسانی که می‌دانند و کسانی که نمی‌دانند یکسانند ؟

سوره زمر/ ۹

مقدمه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، از سال ۱۳۸۵ هـ.ش تحت اشراف حضرت آیت الله حاج سید حسن فقیه امامی (قدس سره الشریف)، با فعالیت خالصانه و شبانه روزی گروهی از نخبگان و فرهیختگان حوزه و دانشگاه، فعالیت خود را در زمینه های مذهبی، فرهنگی و علمی آغاز نموده است.

مرامنامه:

موسسه تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان در راستای تسهیل و تسریع دسترسی محققین به آثار و ابزار تحقیقاتی در حوزه علوم اسلامی، و با توجه به تعدد و پراکندگی مراکز فعال در این عرصه و منابع متعدد و صعب الوصول، و با نگاهی صرفا علمی و به دور از تعصبات و جریانات اجتماعی، سیاسی، قومی و فردی، بر مبنای اجرای طرحی در قالب « مدیریت آثار تولید شده و انتشار یافته از سوی تمامی مراکز شیعه» تلاش می نماید تا مجموعه ای غنی و سرشار از کتب و مقالات پژوهشی برای متخصصین، و مطالب و مباحثی راهگشا برای فرهیختگان و عموم طبقات مردمی به زبان های مختلف و با فرمت های گوناگون تولید و در فضای مجازی به صورت رایگان در اختیار علاقمندان قرار دهد.

اهداف:

۱.بسط فرهنگ و معارف ناب ثقلین (کتاب الله و اهل البیت علیهم السلام)

۲.تقویت انگیزه عامه مردم بخصوص جوانان نسبت به بررسی دقیق تر مسائل دینی

۳.جایگزین کردن محتوای سودمند به جای مطالب بی محتوا در تلفن های همراه ، تبلت ها، رایانه ها و ...

۴.سرویس دهی به محققین طلاب و دانشجو

۵.گسترش فرهنگ عمومی مطالعه

۶.زمینه سازی جهت تشویق انتشارات و مؤلفین برای دیجیتالی نمودن آثار خود.

سیاست ها:

۱.عمل بر مبنای مجوز های قانونی

۲.ارتباط با مراکز هم سو

۳.پرهیز از موازی کاری

۴.صرفا ارائه محتوای علمی

۵.ذکر منابع نشر

بدیهی است مسئولیت تمامی آثار به عهده ی نویسنده ی آن می باشد .

فعالیت های موسسه :

۱.چاپ و نشر کتاب، جزوه و ماهنامه

۲.برگزاری مسابقات کتابخوانی

۳.تولید نمایشگاه های مجازی: سه بعدی، پانوراما در اماکن مذهبی، گردشگری و...

۴.تولید انیمیشن، بازی های رایانه ای و ...

۵.ایجاد سایت اینترنتی قائمیه به آدرس: www.ghaemiyeh.com

۶.تولید محصولات نمایشی، سخنرانی و...

۷.راه اندازی و پشتیبانی علمی سامانه پاسخ گویی به سوالات شرعی، اخلاقی و اعتقادی

۸.طراحی سیستم های حسابداری، رسانه ساز، موبایل ساز، سامانه خودکار و دستی بلوتوث، وب کیوسک، SMS و...

۹.برگزاری دوره های آموزشی ویژه عموم (مجازی)

۱۰.برگزاری دوره های تربیت مربی (مجازی)

۱۱. تولید هزاران نرم افزار تحقیقاتی قابل اجرا در انواع رایانه، تبلت، تلفن همراه و... در ۸ فرمت جهانی:

۱.JAVA

۲.ANDROID

۳.EPUB

۴.CHM

۵.PDF

۶.HTML

۷.CHM

۸.GHB

و ۴ عدد مارکت با نام بازار کتاب قائمیه نسخه :

۱.ANDROID

۲.IOS

۳.WINDOWS PHONE

۴.WINDOWS

به سه زبان فارسی ، عربی و انگلیسی و قرار دادن بر روی وب سایت موسسه به صورت رایگان .

درپایان :

از مراکز و نهادهایی همچون دفاتر مراجع معظم تقلید و همچنین سازمان ها، نهادها، انتشارات، موسسات، مؤلفین و همه

بزرگوارانی که ما را در دستیابی به این هدف یاری نموده و یا دیتا های خود را در اختیار ما قرار دادند تقدیر و تشکر می نماییم.

آدرس دفتر مرکزی:

اصفهان -خیابان عبدالرزاق - بازارچه حاج محمد جعفر آباده ای - کوچه شهید محمد حسن توکلی -پلاک ۱۲۹/۳۴- طبقه اول

وب سایت: www.ghbook.ir

ایمیل: Info@ghbook.ir

تلفن دفتر مرکزی: ۰۳۱۳۴۴۹۰۱۲۵

دفتر تهران: ۸۸۳۱۸۷۲۲ ـ ۰۲۱

بازرگانی و فروش: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹

امور کاربران: ۰۹۱۳۲۰۰۰۱۰۹